SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginvaltuusto pöytäkirja 20.05.2019

Pöytäkirjan kansilehti ... 1

1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus ... 4

2 § Pöytäkirjan tarkastaminen ... 6

3 § Teijo Kakon luottamustehtävän päättyminen ja Vantaan käräjäoikeuden lautamiehen täydennysvaalin toimittaminen ... 7

4 § Christina Lindbladin luottamustehtävien päättyminen ja vapaa-ajan lautakunnan jäsenen täydennysvaalin toimittaminen ... 10

5 § Uusi Vantaa -organisaatiomuutokseen liittyvät apulaiskaupunginjohtajien virkojen perustamiset ja kelpoisuusehtojen vahvistamiset ... 13

6 § Arviointikertomus 2018 ... 15

- Arviointikertomus 2018 pdf ... 17

7 § Vantaan kaupungin vuoden 2018 tilinpäätös ... 102

- Vantaan kaupungin tilinpäätös 2018 ... 108

- Vuoden 2018 tilintarkastuskertomus ... 397

8 § Vantaan elinvoima- ja vetovoimaohjelma 2019-2021 ... 399

- Vantaan elinvoima- ja vetovoimaohjelma 2019-2021, kv 20.5.2019 § 8 ... 404

- Äänestyspöytäkirja, kaupunginvaltuusto 20.5.2019 § 8 ... 433

9 § Vastaus Jari Jääskeläisen ja 25 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaan Varian rakennusalan neuvottelukunnan työn jatkumiselle ... 458

- Jari Jääskeläisen ja 25 muun valtuutetun aloite Vantaan Varian rakennusalan neuvottelukunnan työn jatkumiselle ... 463

10 § Vastaus Carita Orlandon ja 46 muun valtuutetun aloitteeseen Ilolan koulun laajennuksen yhteydessä suunnitellaan kiinteistöön nuorille sopiva tila ... 468

- Carita Orlandon ja 46 muun valtuutetun aloite Ilolan koulun laajennuksen yhteydessä suunnitellaan kiinteistöön nuorille sopiva tila ... 470

11 § Vastaus Pekka Rautionin, Sirkka-Liisa Kähärän, Jenni Chen-Yen, Jarno Eskelisen ja Minttu Sillanpään sekä 57 muun valtuutetun aloitteeseen Johansin tilan (Velmutalon) myymisestä tai pitkäaikaisesta vuokraamisesta Vantaan elävän musiikin yhdistykselle ... 472

- Pekka Rautionin, Sirkka-Liisa Kähärän, Jenni Chen-Yen, Jarno Eskelisen ja Minttu Sillanpään sekä 57 muun valtuutetun aloite Johansin tilan (Velmutalon) myymisestä tai pitkäaikaisesta vuokraamisesta Vantaan elävän musiikin yhdistykselle ... 475

12 § Vastaus Salla Lindblad-Palon ja 18 muun valtuutetun aloitteeseen "Vantaan tarjottava maksutta varhaiskasvatuksen piirissä oleville lapsille vähintään kaksi ksylitolipastillia päivässä" ... 477

- Salla Lindblad-Palo ja 18 muun valtuutetun aloite Vantaan tarjottava maksutta varhaiskasvatuksen piirissä oleville lapsille vähintään kaksi ksylitolipastillia päivässä ... 480

13 § Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnitelman (MAL 2019) hyväksyminen ... 482

- Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnitelman (MAL 2019) hyväksyminen ... 485

14 § Asemakaavan muutos 002364 sekä tonttijako ja tonttijaon muutos, 15. Myyrmäki / Kuohukuja 1 - 3 ... 568

- Asemakaavamuutosselostus 25.2.2019 / Asemakaavan muutos 002364, 15. Myyrmäki ... 573

- Muistutukset ja vastineet 25.2.2019/ Asemakaavan muutos 002364, 15. Myyrmäki ... 639

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginvaltuusto pöytäkirja 20.05.2019

- Lausunto ja vastine 25.2.2019/ Asemakaavan muutos 002364, 15. Myyrmäki 647
- Äänestyspöytäkirja, kaupunginvaltuusto 20.5.2019 § 14 650
15 § Asemakaavan muutos 002369, 63 Viertola/ Peltolantie 9 655
- Muistutukset ja vastineet 1.4.2019 / Asemakaavan muutos 002369, 63. Viertola/ Peltolantie 9 659
- Asemakaavamuutoksen selostus 1.4.2019, tark. 29.4.2019, Asemakaavan muutos 002369, 63. Viertola/ Peltolantie 9 669
16 § Asemakaavamuutos 002320 sekä tonttijako, 18 Vantaanlaakso / Vantaanlaaksontie 34 694
- Asemakaavamuutoksen selostus 21.1.2019 / Asemakaavamuutos 002320 sekä tonttijako, 18. Vantaanlaakso / Vantaanlaaksontie 34 700
- Muistutukset ja vastineet 21.1.2019/ Asemakaavamuutos 002320 sekä tonttijako, 18. Vantaanlaakso / Vantaanlaaksontie 34 741
- Lausunnot ja vastineet 21.1.2019 / Asemakaavamuutos 002320 sekä tonttijako, 18. Vantaanlaakso / Vantaanlaaksontie 34 796
- Liikenneselvitys 7.1.2019 / Asemakaavamuutos 002320 sekä tonttijako, 18. Vantaanlaakso / Vantaanlaaksontie 34 801
- Meluselvitys 26.10.2018 / Asemakaavamuutos 002320 sekä tonttijako, 18. Vantaanlaakso / Vantaanlaaksontie 34 819
- Äänestyspöytäkirja, kaupunginvaltuusto 20.5.2019 § 16 842
17 § Asemakaavan muutos 002358 ja tonttijako, 11 Hämevaara / Viikatepuisto 847
- Asemakaavamuutoksen selostus 21.1.2019 / Asemakaavan muutos 002358, 11. Hämevaara / Viikatepuisto 851
- Muistutukset ja vastineet 21.1.2019 / Asemakaavan muutos 002358, 11. Hämevaara / Viikatepuisto 888
- Lausunnot ja vastineet 21.1.2019 / Asemakaavan muutos 002358, 11. Hämevaara / Viikatepuisto 899
18 § Taloussuunnitelman 2020-2023 lähetekeskustelu 903
- Taloussuunnitelman 2020-2023 lähetekeskustelu, puheenvuorot 904
19 § Jenni Chen-Yen ja 51 muun valtuutetun aloite Kivistön palveluiden valmistumisen nopeuttamiseksi 920
- Jenni Chen-Yen ja 51 muun valtuutetun aloite Kivistön palveluiden valmistumisen nopeuttamiseksi 921
20 § Minna Kuuselan, Eve Rämön ja Anniina Kostilaisen ja 37 muun valtuutetun aloite Tikkurilan yhteyteen toteutettavasta kesäkeitaasta 923
- Minna Kuuselan, Eve Rämön ja Anniina Kostilaisen ja 37 muun valtuutetun aloite Tikkurilan yhteyteen toteutettavasta kesäkeitaasta 925
21 § Kai-Ari Lundellin ja 25 muun valtuutetun aloite matalan kynnyksen liikuntakerhojen järjestämiseksi lapsille 927
- Kai-Ari Lundellin ja 25 muun valtuutetun aloite matalan kynnyksen liikuntakerhojen järjestämiseksi lapsille 928
22 § Antero Eerolan ja 27 muun valtuutetun aloite yksityisten perintäyhtiöiden käytöstä luopumisesta sosiaali- ja terveyspalveluiden maksujen perinnässä 931
- Antero Eerolan ja 27 muun valtuutetun aloite yksityisten perintäyhtiöiden käytöstä luopumisesta sosiaali- ja terveyspalveluiden maksujen perinnässä 932
23 § Kokouksen päättäminen 934

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginvaltuusto pöytäkirja 20.05.2019

Muutoksenhakuohje 1. Valitusosoitus 935
Muutoksenhakuohje 2. Valituskielto 937
Muutoksenhakuohje 3. Hankintaoikaisuohje ja valitusosoitus 938

Kaupunginvaltuuston kokous

Aika 20.5.2019 klo 18.00–00.06
Paikka **Kaupungintalo, Tikkurila**

Osallistujat

Jäsenet	**Läsnä**	**Jäsenet**	**Läsnä**
Lindtman Antti, puheenjohtaja	x (pj 20.55-22.15)	Kärki Niilo	x
Orlando Carita, I varapuheenjohtaja	x (pj 18.00-20.55, 22.15-00.06)	Laakso Päivi	x
Kauppinen Sirpa, II varapuheenjohtaja	x	Lehmuskallio Paula	x
Abdi Faysal	x (18.00-22.20)	Leppänen Janne	x
Ahokas Siri	x (20.00-00.06)	Letto Pirkko	x (18.00-22.45)
Ala-Kapee-Hakulinen Pirjo	x	Lindblad-Palo Salla	x
Ansalehto-Salmi Irja	x	Linnainmäki Joel	x
Atiye Minna	x	Lundell Kai-Ari	x
Aura Anssi	-	Malmi Juha	x
Auvinen Timo	x	Multala Sari	x
Ayub Saba	-	Mäkilaine Kirsi	x
Bruun Susanna	-	Mäkinen Tapani	-
Chen Jenni	x	Mölsä Jukka	x (18.00-18.50)
Edelmann Jan	x	Niikko Mika	x (18.00-21.20)
Eerola Antero	x (18.00-23.15)	Norrena Vaula	x
Eklund Tarja	x	Norres Lasse	-
Eskelinen Jarno	x (18.00-18.55)	Orpana Anitta	x
Hirvonen Juha	x	Pajunen Emmi	x
Ibrahim Aadan	-	Raja-Aho Maarit	x
Juurikkala Timo	x (18.00-22.50)	Rautavaara Maija	x
Jääskeläinen Jari	x	Rokkanen Sakari	x
Jääskeläinen Jouko	x	Rämö Eve	x (18.00-23.10)
Jääskeläinen Pietari	x	Räsänen Minna	-
Kaira Lauri	x	Saramo Jussi	x (18.00-22.05)
Kanerva Sami	x	Sillanpää Minttu	x (18.00-19.45)
Karlsson Patrik	x	Silvennoinen-Hiisku Sveta	x
Kasonen Mika	x	Sodhi Ranbir	x (18.00-22.25)
Kaukola Ulla	x (18.00-23.10)	Tahvanainen Säde	x
Kiljunen Kimmo	x	Tuomela Tiina	x
Kostilainen Anniina	x (18.00-19.00)	Tyystjärvi Kati	x
Kurki Piia	x	Vahvelainen Tanja	x (18.00-20.50)
Kuusela Minna	x	Weckman Markku	x
Kähärä Sirkka-Liisa	x	Vähäkangas Jussi	x
		Åstrand Stefan	x (18.00-23.10)
Varajäsenet			
Herranen Jouni	x (20.50-00.06)	Rautio Pekka	x (18.00-18.55, 19.00-00.06)

Hynninen Mari	x (18.50-00.06)	Rautio Mika	x
Järä Juha	x (21.20-00.06)	Sainio Jari	x
Kivimäki Otso	x	Särkelä Jussi	x
Kotila Pirkko	x (19.45-00.06)	Toivonen Teija	x (18.55-00.06)
Laakso Sari	x	Virta Raija	x (18.00-20.00)
Puoskari Pentti	x		
Kaupunginhallituksen jäsenet		**Läsnä**	
Hakulinen Pentti		x	
Kotila Pirkko		x (18.00-19.45)	
Nuorisovaltuuston edustaja			
Singh Sonia	x (18.00-22.10)		
Muut osallistujat		**Läsnä**	
Viljanen Ritva, kaupunginjohtaja		x	
Lipponen Martti, apulaiskaupunginjohtaja		x	
Lehto-Häggroth Elina, apulaiskaupunginjohtaja		x	
Penttilä Hannu, apulaiskaupunginjohtaja		x	
Salminen Jukka T, apulaiskaupunginjohtaja		x	
Niinistö Jaakko, apulaiskaupunginjohtaja		x	
Ruusula Matti, talousjohtaja vs.		x	
Rainio Päivi, viestintäjohtaja		x	
Hyvönen Helena, kaupunginreviisori		x, (18.00-19.45)	
Pennanen Sari-Anna, kaupunginlakimies		x	
Vottonen Janina, hallintosihteeri		x	
Yli-Leppälä Henna, pöytäkirjanpitäjä		x	

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja Antti Lindtman Carita Orlando

Pöytäkirjanpitäjä Henna Yli-Leppälä

Pöytäkirjan tarkastus

Aika ja paikka 27.5.2019, Kaupungintalo, Asematie 7, 01300 Vantaa

Maarit Raja-Aho Maija Rautavaara

Pykälät 4 ja 5 tarkastettiin ja hyväksyttiin kokouksessa.

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä

Aika ja paikka 29.5.2019, Vantaan kaupungin internetsivuilla paatokset.vantaa.fi.

1 § **Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**

Kuulutus valtuuston kokouksesta on julkaistu kaupungin internetsivuilla 13.5.2019 ja jokaiselle valtuutetulle on lähetetty sähköpostitse henkilökohtainen kokouskutsu.

Kaupunginvaltuusto 20.5.2019 § 1

Esitys:
a) todetaan läsnä olevat valtuutetut ja
b) todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Kuulutus valtuuston kokouksesta on julkaistu kaupungin internetsivuilla 13.5.2019 ja jokaiselle valtuutetulle on lähetetty sähköpostitse henkilökohtainen kokouskutsu.
Käsittely:
Puheenjohtaja totesi, että valtuutetut Tapani Mäkinen, Päivi Laakso, Susanna Bruun, Lasse Norres, Siri Ahokas, Aadan Ibrahim, Anssi Aura, Timo Juurikkala, Minna Räsänen ja Antti Lindtman ovat pyytäneet vapautusta valtuuston tästä kokouksesta työ, matkaesteen tai henkilökohtaisen syyn vuoksi.

Estyneiden tilalla valtuutettuina tässä kokouksessa olivat samassa järjestyksessä Otso Kivimäki, Jari Sainio, Jussi Särkelä, Mika Rautio, Raija Virta, Pentti Puoskari, Sari laakso ja Pekka Rautio. Minna Räsäsen ja Antti Lindtmanin tilalle ei ollut saatavilla varavaltuutettua.

Puheenjohtaja totesi, että paikalla oli 64 valtuutettua.
Päätös:
Puheenjohtaja totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi, lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Kokouksen aikana puheenjohtaja totesi seuraavat muutokset kaupunginvaltuuston kokoonpanossa:
- §:n 6 käsittelyn aikana klo 18.50 valtuutettu Jukka Mölsä poistui kokouksesta henkilökohtaisen syyn vuoksi ja hänen tilalleen tuli varavaltuutettu Mari Hynninen, minkä jälkeen paikalla oli 64 valtuutettua
- §:n 6 käsittelyn aikana klo 18.55 valtuutettu Timo Juurikkala otti paikkansa ja vapautti varavaltuutettu Pekka Rautionin, minkä jälkeen paikalla oli 64 valtuutettua
- §:n 6 käsittelyn aikana klo 18.55 valtuutettu Jarno Eskelinen poistui kokouksesta henkilökohtaisen syyn vuoksi ja hänen tilalleen tuli varavaltuutettu Teija Toivonen, minkä jälkeen paikalla oli 64 valtuutettua
- §:n 8 käsittelyn aikana klo 19.00 valtuutettu Anniina Kostilainen poistui kokouksesta henkilökohtaisen syyn vuoksi ja hänen tilalleen tuli varavaltuutettu Pekka Rautio, minkä jälkeen paikalla oli 64 valtuutettua
- §:n 8 käsittelyn aikana klo 19.45 valtuutettu Minttu Sillanpää poistui kokouksesta henkilökohtaisen syyn vuoksi ja hänen tilalleen tuli varavaltuutettu Pirkko Kotila, minkä jälkeen paikalla oli 64 valtuutettua
- §:n 8 käsittelyn aikana klo 20.00 valtuutettu Siri Ahokas otti paikkansa ja vapautti varavaltuutettu Raija Virran, minkä jälkeen paikalla oli 64 valtuutettua
- §:n 8 käsittelyn aikana klo 20.50 valtuutettu Tanja Vahvelainen poistui kokouksesta henkilökohtaisen syyn vuoksi ja hänen tilalleen tuli varavaltuutettu Jouni Herranen, minkä jälkeen paikalla oli 64 valtuutettua
- §:n 9 käsittelyn aikana klo 20.50 valtuutettu Antti Lindtman otti paikkansa, minkä jälkeen paikalla oli 65 valtuutettua
- §:n 14 käsittelyn aikana klo 21.20 valtuutettu Mika Niikko poistui kokouksesta henkilökohtaisen syyn vuoksi ja hänen tilalleen tuli varavaltuutettu Juha Järä, minkä jälkeen paikalla oli 65 valtuutettua

- §:n 16 käsittelyn aikana klo 22.05 valtuutettu Jussi Saramo poistui kokouksesta henkilökohtaisen syyn vuoksi, minkä jälkeen paikalla oli 64 valtuutettua

- §:n 16 käsittelyn aikana klo 22.10 valtuutettu Antti Lindtman poistui kokouksesta henkilökohtaisen syyn vuoksi, minkä jälkeen paikalla oli 63 valtuutettua
- Lähetekeskustelun aikana klo 22.19 valtuutettu Faysal Abdi poistui kokouksesta henkilökohtaisen syyn vuoksi, minkä jälkeen paikalla oli 62 valtuutettua
- Lähetekeskustelun aikana klo 22.25 valtuutettu Ranbir Sodhi poistui kokouksesta henkilökohtaisen syyn vuoksi, minkä jälkeen paikalla oli 61 valtuutettua
- Lähetekeskustelun aikana klo 22.45 valtuutettu Pirkko Letto poistui kokouksesta henkilökohtaisen syyn vuoksi, minkä jälkeen paikalla oli 60 valtuutettua
- Lähetekeskustelun aikana klo 22.50 valtuutettu Timo Juurikkala poistui kokouksesta henkilökohtaisen syyn vuoksi, minkä jälkeen paikalla oli 59 valtuutettua
- Lähetekeskustelun aikana klo 23.10 valtuutettu Stefan Åstrand poistui kokouksesta henkilökohtaisen syyn vuoksi, minkä jälkeen paikalla oli 58 valtuutettua
- Lähetekeskustelun aikana klo 23.10 valtuutettu Eve Rämö poistui kokouksesta henkilökohtaisen syyn vuoksi, minkä jälkeen paikalla oli 57 valtuutettua
- Lähetekeskustelun aikana klo 23.10 valtuutettu Ulla Kaukola poistui kokouksesta henkilökohtaisen syyn vuoksi, minkä jälkeen paikalla oli 56 valtuutettua
- Lähetekeskustelun aikana klo 23.15 valtuutettu Antero Eerola poistui kokouksesta henkilökohtaisen syyn vuoksi, minkä jälkeen paikalla oli 55 valtuutettua

2 § **Pöytäkirjan tarkastaminen**

Kaupunginvaltuusto 20.5.2019 § 2

Esitys:
Päätetään
a) valita kaksi pöytäkirjantarkastajaa toimittamaan pöytäkirjan tarkastus kaupungintalossa maanantaina 27.5.2019 klo 17.00 ja
b) pitää tarkastettu pöytäkirja yleisesti nähtävänä kaupungin internetsivuilla (www.vantaa.fi/paatoksenteko) keskiviikosta 29.5.2019 lähtien.

Päätös:
Päätettiin
a) valita Maarit Raja-Aho ja Maija Rautavaara pöytäkirjantarkastajiksi toimittamaan pöytäkirjan tarkastus kaupungintalossa maanantaina 27.5.2019 klo 17.00 ja
b) pitää tarkastettu pöytäkirja yleisesti nähtävänä kaupungin internetsivuilla (www.vantaa.fi/paatoksenteko) keskiviikosta 29.5.2019 lähtien.

3 § Teijo Kakon luottamustehtävän päättyminen ja Vantaan käräjäoikeuden lautamiehen täydennysvaalin toimittaminen

VD/4963/00.00.01.00/2017

RV/LL

Teijo Kakon luottamustehtävä Vantaan käräjäoikeuden lautamiehenä on päättynyt hänen poismenonsa vuoksi.

Käräjäoikeuden lautamiehistä annetun lain 2 §:n mukaan lautamiehen tulee olla käräjäoikeuden tuomiopiiriin kuuluvassa kunnassa asuva Suomen kansalainen, joka ei ole konkurssissa, jonka toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu ja jota on pidettävä sopivana toimimaan lautamiehenä.

Lautamieheksi ei saa valita henkilöä, joka on alle 25-vuotias tai joka on täyttänyt 65 vuotta. Lautamiehenä ei saa olla henkilö, jolla on virka yleisessä tuomioistuimessa tai Rikosseuraamuslaitoksessa taikka joka virassaan suorittaa ulosottotehtäviä, rikosten esitutkintaa taikka tulli- tai poliisivalvontaa, eikä myöskään syyttäjä, asianajaja taikka muu ammatikseen asianajoa harjoittava henkilö.

Käräjäoikeuden lautamiehistä annetun lain 10 §:n mukaan, jos lautamies menettää kelpoisuutensa tai muuten tulee sopimattomaksi lautamiehen tehtävään, käräjäoikeuden on oikeudenkäymiskaaren 2 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitetussa kokoonpanossa vapautettava hänet tehtävästään tai määrättävä, ettei lautamies määräaikana saa hoitaa lautamiehen tehtävää. Ennen tehtävästä vapauttamista lautamiehelle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi.

Käräjäoikeuden lautamiehistä annetun lain 4 §:n mukaan kunnanvaltuusto valitsee lautamiehet valtuuston toimikautta vastaavaksi ajaksi. Jos pääkäsittely on kesken 1 momentissa säädetyn toimikauden loppuessa, lautamiehen tehtävä jatkuu, kunnes asia on käräjäoikeudessa ratkaistu.

Kunnasta valittavien lautamiesten tulee mahdollisimman tasapuolisesti edustaa kunnan väestön ikä-, elinkeino-, sukupuoli- ja kielijakaumaa.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään siitä, kuinka useassa istunnossa lautamies voi olla kalenterivuoden aikana.

Oikeusministeriö on määrännyt Vantaan käräjäoikeuden lautamiesten lukumääräksi 60.

Lautamiesten valinnassa tulee korostaa lautamiehen tuomarintehtävää ja että lautamies ei ole poliittisella valtakirjalla toimiva kunnallinen luottamushenkilö, vaan hänen tulee olla riippumaton.

Kaupunginvaltuusto on 12.6.2017 § 23 päätöksellään valinnut Vantaan käräjäoikeuden lautamiehiksi toimikaudeksi 2017–2021 seuraavat henkilöt:

Jäsen
Ralf Asplund
Ann-Christine Teir
Kari Anttila
Mikko Ilmonen
Mervi Luomaniemi

Ilkka Meriläinen
Auli Nevander
Ria Niittynen
Lasse Nikula
Jari Porthén
Hannu Puranen
Outi Tulosmaa
Jorma Venäläinen
Eeva Wetterstrand-Pihola
Markus Aarnio
Virpi Kuorikoski
Nina Ristivehmas
Sari Snygg
Reijo Liimatainen
Kalle Eklund
Hanna Koivula
Vesa-Pekka Meskanen
Jari Kaitosuo
Paula Leppäkoski
Timo Jelekäinen (kv 4.3.2019 § 6)
Päivi Kosonen-Laakkonen
Eki Pesonen
Tiina-Maaria Päivinen
Juha Lahdensuu
Jukka-Pekka Loppukaarre
Pekka Saastamoinen
Irja Nieminen
Sirkku Salokannel (kv 24.9.2018 § 3)
Kalle Kivimaa
Ulla Pyyvaara
Liisa Huttunen
Eva Tawasoli (kv 27.8.2018 § 4)
Taina Raitanen
Paavo Airaksinen
Pekka Lahtinen
Emmi Pajunen (kv 8.4.2019 § 4)
Kai Laaksonen
Heini Salmela (kv 12.11.2018 § 5)
Riitta Hartikka
Tanja Aidanjuuri-Vestala
Seppo Honkaniemi
Teijo Kakko
Jarmo Kiviniemi
Markku Naumanen
Juha Simonen
Minna Vepsäläinen
Peter Nyström (kv 9.10.2017 § 5)

Arto Jääskeläinen
Päivi Perkola
Sirje Kanalanmäki
Helena Taavitsainen
Sirpa Ahonen
Elina Nykyri
Katri Rantala
Pasi Virtala

Kaupunginhallitus 8.4.2019 § 6

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle
a) todettavaksi, että Teijo Kakon luottamustehtävä Vantaan kaupungilla on päättynyt hänen poismenonsa vuoksi, ja
b) toimitettavaksi Vantaan käräjäoikeuden lautamiehen täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2017–2021.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginvaltuusto 20.5.2019 § 3

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätettiin
a) todeta, että Teijo Kakon luottamustehtävä Vantaan kaupungilla on päättynyt hänen poismenonsa vuoksi, ja
b) valita Ari jussila Vantaan käräjäoikeuden lautamieheksi jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2017–2021.

Muutoksenhakuohje: 1. Valitusosoitus

4 § **Christina Lindbladin luottamustehtävien päättyminen ja vapaa-ajan lautakunnan jäsenen täydennysvaalin toimittaminen**

VD/4946/00.00.01.00/2017

RV/PJ

Christina Lindblad on 16.4.2019 saapuneella kirjeellään ilmoittanut muuttavansa pois paikkakunnalta 1.6.2019 alkaen ja pyytänyt sen vuoksi eroa vapaa-ajan lautakunnan sekä varavaltuutetun tehtävistään. **Kuntalain 70 §** mukaan kaupunginvaltuusto myöntää eron valtuutetulle tai varavaltuutetulle. Keskusvaalilautakunta nimeää Lindbladin tilalle uuden varavaltuutetun.

Hallintosäännön 10 luvun 10 §:n mukaan vapaa-ajanlautakunta tukee kulttuuritoimintaa, liikuntatoimintaa sekä nuorison vapaata kansalaistoimintaa ja luo näille toimintaedellytyksiä. Vapaa-ajan lautakunta vastaa:
- kaupungin omista kulttuuripalveluista ja liikuntapalveluista
- taiteen perusopetuksen järjestämisestä ja kuvataidekoulun ja musiikkiopiston palveluista
- kaupungin museotoiminnasta
- kaupungin omasta nuorisotyöstä.

Kuntalain 74 §:n mukaan vaalikelpoinen lautakuntaan on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan:
1) asianomaisen lautakunnan alainen kunnan palveluksessa oleva henkilö;
2) henkilö, joka on asianomaisen lautakunnan tehtäväalueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa;
3) henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle asianomaisessa lautakunnassa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa.

Tasa-arvolain 4 a §:n 1 momentin mukaan kunnallisissa ja kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia.

Kaupunginvaltuusto on 12.6.2017 § 17 päätöksellään valinnut vapaa-ajan lautakunnan jäseniksi toimikaudeksi 2017–2021 seuraavat jäsenet:

Jäsen	**Henkilökohtainen varajäsen**
Sirkka-Liisa Kähärä, puheenjohtaja	Sanna Huuskonen (kv 27.8.2018 § 5)
Lasse Norres, varapuheenjohtaja	Eero Ruohomäki
Taruanne Lindvall (kv 28.1.2019 § 3)	Sonia Singh (kv 28.1.2019 § 3)
Jenni Chen	Katja Volkova
Märt Vesinurm	Harry Tuominen
Jaana Heiskanen	Alisa Pasanen
Sauli Heinonen	Henri Grundström
Salla Lindbland-Palo	Mari Hynninen

Jyrki Riikonen	Kari Hokkanen
Pekka Rautio	Gurman Saini (kv 5.3.2018 § 4)
Christina Lindblad	Tuija Lindfors
Eve Rämö (kv 22.1.2018 § 6)	Marjukka Kallio-Ouvinen
Kirsi Mäkilaine	Eva Pesonen
Jouni Herranen	Pasi Liukkonen
Loviisa Kaartokallio	Mette Vuola
Patrik Karlsson	Allan Buss
Funda Demiri	Tuomas Suihkonen

Kaupunginhallitus 29.4.2019 § 9

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle:

a) todettavaksi, että paikkakunnalta poismuuton vuoksi Christina Lindblad menettää vaalikelpoisuutensa luottamustehtäviin Vantaan kaupungilla 1.6.2019 alkaen
b) toimitettavaksi vapaa-ajan lautakunnan jäsenen täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2017–2021, ja
c) myönnettäväksi Christina Lindbladille ero varavaltuutetun tehtävästä.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginvaltuusto 20.5.2019 § 4

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään

a) todeta, että paikkakunnalta poismuuton vuoksi Christina Lindblad menettää vaalikelpoisuutensa luottamustehtäviin Vantaan kaupungilla 1.6.2019 alkaen,
b) toimittaa vapaa-ajan lautakunnan jäsenen täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2017–2021, ja
c) myöntää Christina Lindbladille ero varavaltuutetun tehtävästä.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.
Päätös:
Päätettiin

a) todeta, että paikkakunnalta poismuuton vuoksi Christina Lindblad menettää vaalikelpoisuutensa luottamustehtäviin Vantaan kaupungilla 1.6.2019 alkaen,
b) valita Marjukka Kallio-Ouvinen vapaa-ajan lautakunnan jäseneksi ja Tuire Kaimio häneltä vapautuvaan Eve Rämön henkilökohtaisen varajäsenen paikkaan jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2017–2021, ja
c) myöntää Christina Lindbladille ero varavaltuutetun tehtävästä.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Muutoksenhakuohje: 1. Valitusosoitus

Lisätiedot:
kaupunginjohtaja Ritva Viljanen, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

5 § Uusi Vantaa -organisaatiomuutokseen liittyvät apulaiskaupunginjohtajien virkojen perustamiset ja kelpoisuusehtojen vahvistamiset

VD/1912/00.01.01.01/2019

RV/MN/S-AP/HY-L

Taustaa
Vantaan kaupungin uusi organisaatiorakenne tulee voimaan 1.1.2020. Viranhaltijaorganisaatiota koskeva, kaupunginvaltuustolle tehty hallintosäännön muutosesitys on käsitelty kaupunginhallituksessa 4.3.2019 ja hyväksytty kaupunginvaltuustossa 8.4.2019. Kun kaupunginvaltuusto on päättänyt apulaiskaupunginjohtajien virkojen perustamisesta ja kelpoisuusehtojen vahvistamisesta sekä päättänyt virkanimikkeestä, kaupunginhallitus voi julistaa virat auki.

Perustelut
Hallintosäännön 14 luvun 2 §:n 1 momentin mukaan kaupunginvaltuusto päättää kaupunginvaltuuston täytettävien virkojen perustamisesta. Virkaa perustettaessa päätetään myös virkanimikkeestä ja kelpoisuusvaatimuksista.

Sekä kasvatuksen ja oppimisen toimialan apulaiskaupunginjohtajan että kaupunkikulttuurin toimialan apulaiskaupunginjohtajan virat tulee perustaa ja virkojen kelpoisuusehdot vahvistaa.

Molempiin virkoihin kelpoisuusehdoiksi esitetään soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, hyvä käytännössä osoitettu johtamistaito, toimialan toiminnan hyvä tuntemus sekä suomen kielen hyvä ja ruotsin kielen tyydyttävä kirjallinen ja suullinen taito. Lisäksi valittavilta apulaiskaupunginjohtajilta edellytetään kykyä johtaa muutosta sekä aikaansaada muutoksia. Kansainvälinen osaaminen sekä vuorovaikutustaidot ovat tehtävässä tärkeät ja sujuva englannin kielen taito on välttämätön edellytys. Muu kielitaito luetaan eduksi.

Kaupunginhallitukselle esitetään lisäksi, että nykyisen maankäytön, rakentamisen ja ympäristötoimen apulaiskaupunginjohtajan virkanimike muutetaan kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajaksi 1.1.2020 alkaen.

Nykyisistä virassa olevista apulaiskaupunginjohtajista kaksi on ilmoittaneet erostaan; toinen apulaiskaupunginjohtaja 1.1.2020 alkaen ja toinen 1.4.2020 alkaen. Molemmat jäävät pitämättömille vuosilomille joulukuussa 2019. Heidän virkansa, sivistystoimen toimialan apulaiskaupunginjohtajan sekä konsernipalveluiden apulaiskaupunginjohtajan virat tullaan lakkauttamaan myöhemmin.

Lisäksi tullaan lakkauttamaan myöhemmin asukaspalveluiden toimialan apulaiskaupunginjohtajan virka. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan apulaiskaupunginjohtajan viran osalta ei tapahdu muutoksia.

Kaupunginhallitus 29.4.2019 § 11

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) esittää kaupunginvaltuustolle, että perustetaan kasvatuksen ja oppimisen toimialan apulaiskaupunginjohtajan virka 1.1.2020 lukien,

b) esittää kaupunginvaltuustolle, että perustetaan kaupunkikulttuurin toimialan apulaiskaupunginjohtajan virka 1.1.2020 lukien,
c) esittää kaupunginvaltuustolle, että vahvistetaan kasvatuksen ja oppimisen toimialan apulaiskaupunginjohtajan viran kelpoisuusehdoksi soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, hyvä käytännössä osoitettu johtamistaito, toimialan toiminnan hyvä tuntemus sekä suomen kielen hyvä ja ruotsin kielen tyydyttävä kirjallinen ja suullinen taito,
d) esittää kaupunginvaltuustolle, että vahvistetaan kaupunkikulttuurin toimialan apulaiskaupunginjohtajan viran kelpoisuusehdoksi soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, hyvä käytännössä osoitettu johtamistaito, toimialan toiminnan hyvä tuntemus sekä suomen kielen hyvä ja ruotsin kielen tyydyttävä kirjallinen ja suullinen taito,
e) että julistetaan yllämainitut virat haettavaksi ehdolla, että kaupunginvaltuusto hyväksyy virkojen perustamispäätökset, ja
f) että maankäytön, rakentamisen ja ympäristötoimen apulaiskaupunginjohtajan virkanimike muutetaan kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajaksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginvaltuusto 20.5.2019 § 5

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään
a) perustaa kasvatuksen ja oppimisen toimialan apulaiskaupunginjohtajan virka 1.1.2020 lukien,
b) perustaa kaupunkikulttuurin toimialan apulaiskaupunginjohtajan virka 1.1.2020 lukien,
c) vahvistaa kasvatuksen ja oppimisen toimialan apulaiskaupunginjohtajan viran kelpoisuusehdoksi soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, hyvä käytännössä osoitettu johtamistaito, toimialan toiminnan hyvä tuntemus sekä suomen kielen hyvä ja ruotsin kielen tyydyttävä kirjallinen ja suullinen taito, ja
d) vahvistaa kaupunkikulttuurin toimialan apulaiskaupunginjohtajan viran kelpoisuusehdoksi soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, hyvä käytännössä osoitettu johtamistaito, toimialan toiminnan hyvä tuntemus sekä suomen kielen hyvä ja ruotsin kielen tyydyttävä kirjallinen ja suullinen taito

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Muutoksenhaku: 1. Valitusosoitus

Lisätietoja:

työmarkkinalakimies ts. Maiju Nousiainen, maiju.nousiainen@vantaa.fi

6 § **Arviointikertomus 2018**

VD/10073/00.03.00.00/2018

RV/HH/KS/HY-L

Tarkastuslautakunta on käsitellyt vuoden 2018 arviointikertomusta kokouksissaan 13.2., 20.3., 10.4., 24.4. ja 2.5.2019.

Tarkastuslautakunta 2.5.2019 § 4

Kaupunginreviisorin esitys:
Päätetään
a) hyväksyä arviointikertomus vuodelta 2018 ja todetaan yhteenveto esteellisyyksistä,
b) valtuuttaa kaupunginreviisori tekemään arviointikertomukseen vuodelta 2018 tarvittaessa teknisiä korjauksia,
c) esittää arviointikertomus vuodelta 2018 kaupunginvaltuustolle tiedoksi ja
d) esittää kaupunginvaltuustolle, että arviointikertomus lähetetään kaupunginhallitukselle toimenpiteitä varten.

Pöytäkirja tarkastetaan ja hyväksytään tämän pykälän osalta heti kokouksessa.
Käsittely:
Merkittiin, että esteellisyyden vuoksi käsittelyyn ja päätöksentekoon eivät ole osallistuneet seuraavat jäsenet:
- Atiye Minna opetuslautakunnan,
- Chen Jenni vapaa-ajan lautakunnan,
- Eklund Tarja kaupunkisuunnittelulautakunnan,
- Eskelinen Jarno teknisen lautakunnan,
- Laakso Päivi opetuslautakunnan,
- Piia Kurki kaupunkisuunnittelulautakunnan,
- Leppänen Janne, ympäristölautakunnan,
- Linnainmäki Joel sosiaali- ja terveyslautakunnan toiminnan osalta.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Pöytäkirja tarkastettiin ja hyväksyttiin tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

———

Kaupunginvaltuusto 20.5.2019 § 6

Tarkastuslautakunnan esitys:
Päätetään
a) merkitä arviointikertomus vuodelta 2018 tiedoksi, ja
b) lähettää arviointikertomus kaupunginhallitukselle toimenpiteitä varten.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- Arviointikertomus 2018

Muutoksenhakuohje: 2.1 Valituskielto

Lisätiedot:
kaupunginreviisori Helena Hyvönen, puh. 040 532 2115, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

VANTAAN KAUPUNKI ARVIOINTIKERTOMUS 2018

WWW.VANTAA.FI/ARVIOINTIKERTOMUS
TARKASTUSLAUTAKUNTA 2.5.2019

LIITE: Kaupunginvaltuusto 20.05.2019 / 6 §

Sisällysluettelo

TIIVISTELMÄ ... 3
SAMMANDRAG ... 6
1 TOIMINNAN JA TALOUDEN TAVOITTEIDEN ARVIOINTI ... 9
1.1 Valtuustokauden 2018–2021 strategian kokonaistarkastelu ... 9
1.2 Vuoden 2018 sitovien tavoitteiden toteutuminen ... 10
1.3 Tarkastuslautakunnan arvioita vuoden 2018 tavoitteiden toteutumisesta ... 12
1.4 Kaupunginvaltuuston konserniyhtiöille asettamien tavoitteiden toteutuminen ... 15
2 EMOKAUPUNGIN JA KOKO KONSERNIN TALOUS ... 15
2.1 Emokaupungin talous ja tilinpäätös ... 15
2.2 Koko kaupunkikonsernin talous ... 22
2.3 Suurten kaupunkien vertailua ... 23
2.4 Investoinnit ... 25
3 VTK KIINTEISTÖT OY ... 27
4 LASTEN JA NUORTEN PÄÄSY MIELENTERVEYSPALVELUJEN PIIRIIN ... 29
5 KAUPUNGINJOHTAJAN TOIMIALA ... 35
5.1 Organisaatiouudistus ja tulevaisuudennäkymät ... 35
5.2 Henkilöstöjohtaminen ... 36
5.3 Valmentava johtaminen ja sen tukeminen lähiesimiestyössä ... 39
5.4 Sisäinen tarkastus ... 40
6 KONSERNI- JA ASUKASPALVELUT ... 41
6.1 Riskienhallinta ... 41
6.2 Vantaan Työterveys liikelaitos ... 42
7 MAANKÄYTTÖ, RAKENTAMINEN JA YMPÄRISTÖ ... 45
7.1 Ympäristöpalvelut ja eläinlääkintäpalvelut ... 45
7.2 Tilakeskus, rakennuttamisen yksikkö ... 49
8 SIVISTYSTOIMI ... 52
8.1 Liikuntapalvelut, Tikkurilan uimahalli ja sen peruskorjaus ... 52
8.2 Johtaminen sivistystoimessa ... 55
9 SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI ... 57
9.1 Päihdepalvelut ... 57
9.2 Kotihoito ... 62
9.3 Vantaan sairaala, Katriinan sairaala ja sen peruskorjaus ... 64
9.4 Suun terveydenhuollon liikelaitos ... 69
9.5 Toimeentulotuki, kunnalle kuuluva osuus ... 71
9.6 Kiireelliset sijoitukset lapsiin kohdistuneissa rikoksissa – välittömän vaaran ja viranomaisyhteistyön arviointia ... 75
9.7 Tehostetun palveluasumisen valvonta Vantaalla ... 76
10 TARKASTUSLAUTAKUNTA ... 79
11 ARVIOINTIKERTOMUSHAVAINTOJEN SEURANTA ... 81
12 TARKASTUSLAUTAKUNNAN KANNANOTTO TILINTARKASTAJAN HAVAINTOIHIN ... 82
13 TARKASTUSLAUTAKUNNAN ESITYS KAUPUNGINVALTUUSTOLLE ... 82
14 ALLEKIRJOITUKSET ... 83
LYHENTEET ... 84

TIIVISTELMÄ

1. Vuosi 2018 oli Vantaalle myönteisen kehityksen vuosi. Väestö lisääntyi suhteellisesti eniten Vantaalla verrattuna muihin kaupunkeihin Suomessa. Asuntotuotanto oli runsasta ja työllisyys parani, myös pitkäaikaistyöttömien lukumäärää pystyttiin pienentämään. Vantaan talouskehitys oli arvioitua parempaa. Vaikka verotuloja kertyi arvioitua vähemmän, toimintakulujen alittuminen ja toimintatuottojen ylittyminen johtivat selvästi ennakoitua parempaan tilikauden tulokseen. Myös investoinnit katettiin ilman lainaottoa ja lainakantaa pystyttiin jälleen pienentämään.

   Vantaa haluaa olla sosiaalisesti, taloudellisesti, ekologisesti ja demokraattisesti kestävä kohtaamisen kaupunki. Vantaan kaupungin organisaatio ja toimintatavat uudistuvat. Uusi organisaatio aloittaa toimintansa vuoden 2020 alussa. Väestön ennustetaan kasvavan Vantaalla melko voimakkaasti myös tulevina vuosina. Kasvu tuo haasteita kaupungille sillä palvelujen ja investointien tarve kasvaa. Lisäksi väestön lisäyksen vaikutuksia väestön sosioekonomisen aseman kehitykseen ja työllisyyteen ja tätä kautta verotulokertymään on vaikea ennustaa. Haasteita saattaa jatkossa liittyä myös siihen, miten hyvin kaupunkiin muuttaneiden asumistarpeet ja nykyiset asuntotuotannon painopisteet (nyt painopiste pienissä kerrostaloasunnoissa) sopivat yhteen.

2. Valtuuston asettamista strategisista tavoitteista oli kaupunginhallituksen raportoinnin mukaan toteutunut täysin 19, osittain 7 ja 5 tavoitetta ei toteutunut lainkaan. Tarkastuslautakunta oli eri mieltä kolmen tavoitteen toteumasta. Lautakunta totesi tavoitteiden arvioitavuuden parantuneen mutta antoi myös huomautuksen kymmenestä tavoitteesta. Huomautukset liittyivät muun muassa tavoitteiden ja raportoinnin epätäsmällisyyteen.

   Tarkastuslautakunta suosittelee kiinnittämään huomiota tavoitteiden täsmällisyyteen ja joidenkin tavoitteiden osalta mittarien lukumäärää tulisi rajoittaa. Tarkastuslautakunta suosittelee myös toteutumatta jääneiden tavoitteiden osalta käymään läpi syitä, joiden vuoksi tavoitteet jäivät toteutumatta. Tämä koskee myös toimenpiteistä huolimatta kasvaneiden sairauspoissaolojen määrää. Näin arvioiden saadaan tietoa, jonka avulla voidaan jatkossa kehittää sekä tavoiteasetantaa että tavoitteiden toteuttamisprosessia.

3. Lasten ja nuorten pääsyä mielenterveyspalveluiden piiriin arvioitiin pääkaupunkiseudun kaupunkien ja HUSin tarkastuslautakuntien yhteisarvioinnissa. Arvioinnin tuloksena todettiin, että palveluihin pääsy ei ole kaikilta osin sujuvaa. Arvioinnissa suositeltiin muun muassa matalan kynnyksen palveluiden ja perustason hoitojärjestelmän vahvistamista. Yhteistyössä tulisi sujuvoittaa lähetekäytäntöä ja selkiyttää työnjakoa. Myös lääkärivajeeseen tulisi yrittää vaikuttaa yhteisesti.

4. Vantaan 10 829 palvelussuhteen kokoisessa organisaatiossa henkilöstöjohtaminen on vaativa tehtävä. Virka- ja työehtosopimuksia on useita ja lainsäädäntö asettaa reunaehtoja henkilöstökysymyksissä. Työhyvinvointitutkimuksen mukaan henkilöstöjohtaminen on onnistunut Vantaalla, vaikkakin laskua on havaittu vuoden 2018 aikana. Tarkastuslautakunta näkee tärkeänä kehitettävänä kohteena rekrytoinnin. Siihen on jo panostettu, mutta toimenpiteet eivät riitä etenkään sosiaalityöntekijöiden ja varhaiskasvatuksen opettajien sekä koko sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan rekrytointeja silmällä pitäen. Pitovoimaa henkilöstön suhteen tarvitaan myös. Työmäärän ei tule olla niin kuormittavaa, että onnistumisen kokemuksia ei synny.

5. Tarkastuslautakunta näkee tärkeänä vertaistuen tuottamisen lähiesimiehelle ja vuorovaikutuksen lisääntymisen organisaatiossa. Valmentavan johtamisen kohteena olevien työntekijöiden tietoisuutta valmentavasta johtamisesta olisi hyvä lisätä esimerkiksi koulutuksella. Valmentavan johtamisen tavoitteena on palvelunkäyttäjän hyvinvointi. Tässä suhteessa valmentavan johtamisen eteenpäin vieminen on kannatettavaa

6. Sisäisen tarkastuksen sisäisen valvonnan toiminta ulotetaan myös konserniyhtiöiden toimintaan. Tämä on ollut erittäin hyvä toimenpide. Tarkastuksen ulottamisen myötä konserniyhtiöihin on saatu monia haitallisia käytäntöjä tiedoksi ja korjatuiksi. Näin ollen sisäisen tarkastuksen resursointi on edelleenkin turvattava.

7. Vantaan kaupungin riskienhallintaan on luotu koko kaupunkiorganisaatiota koskeva yhteinen prosessi ja prosessia tukeva ohjeistus. Tarkastuslautakunta suosittaa jatkamaan riskienhallinnan menettelyjen vakiinnuttamista ja kehittämistä koko kaupunkikonsernissa kokemuksen pohjalta. Riskien tunnistamiseen ja käsittelyyn

tulee kaikkien toimialojen kiinnittää huomiota. Sähköisen työvälineen kehittäminen osana strategia -työkalua on myös kannatettavaa.

8. Vantaan Työterveys liikelaitoksen asiakasmäärät ovat viime vuosina koko ajan kasvaneet ja liikelaitos on tehnyt hyvää taloudellista tulosta. Liikelaitos on jatkuvasti pyrkinyt kehittämään toimintatapojaan ja parantamaan toiminnan laatua. Liikelaitokselle myönnettiin vuonna 2017 arvostettu ISO 9001/2015 laatusertifikaatti osoitukseksi korkeatasoisesta työterveyshuollon toiminnasta. Liikelaitoksen toiminta muuttuu keväästä 2019 lähtien yhtiömuotoiseksi.

9. Ympäristökeskus tekee tiivistä yhteistyötä maankäytön suunnittelun kanssa, jotta luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen ja ympäristövaikutukset tulevat huomioonotetuksi eri maankäytön suunnitelmissa. Vantaa hyväksyi vuonna 2018 pitkän tähtäimen ympäristöohjelman – Resurssiviisauden tiekartan –, joka on tärkeä osa Vantaan ympäristöjohtamista. Ympäristökeskuksella oli keskeinen rooli ohjelman valmistelussa ja jatkossa myös sen toimeenpanemisessa.

10. Rakennuttamisen tulosyksikön valvontavastuulla olevat kaupungin rakennuttamisinvestoinnit kasvoivat selvästi vuonna 2018 ja rakennuttamisen volyymi on korkea myös tulevina vuosina. Pääkaupunkiseudun kiivas rakennuttamistahti aiheuttaa kilpailua alan osaajista ja on aiheuttanut yksikölle rekrytointivaikeuksia. Toimitilahankkeiden onnistunut projektinhallinta oli yksi tekijä, jonka avulla rakennuttamishankkeissa saatiin säästöjä vuonna 2018. Uutena rakennushankkeiden toteutustapana kokeillaan kahdessa kouluhankkeessa projektialliansseja. Rakennuttamisvaiheessa valvonnassa kiinnitetään erityistä huomiota kosteudenhallintaan.

11. Liikuntamahdollisuuksien lisääminen ja sitä kautta liikkumiseen kannustaminen nähdään yleisesti tärkeänä osana hyvinvointia ja näin tärkeänä osana kunnan terveyden ja hyvinvoinnin edistämistyötä. Liikuntapalvelujen tulosalue aktivoi ihmisiä liikkumaan luomalla puitteet liikunnanharrastamiseen ja aktivoimalla kuntalaisia liikunnan pariin. Tärkeä osa liikkumaan aktivoinnissa ovat lukuisat liikunnan edistämishankkeet, joissa tehdään tiivistä yhteistyötä liikunta- ja urheiluseurojen kanssa.

12. Strategia on johtamisen tärkein työväline. Se ohjaa päätöksentekoa ja johtamista organisaation kaikilla tasoilla. Sivistystoimen toimialan johtamisjärjestelmä on kaupungin mallin mukainen ja tulosalueiden johtamisjärjestelmät on kuvattu joitakin vuosia sitten. Perusopetuksen strategiassa painottuvat taitava oppija, hyvinvoiva oppilas sekä oppilaan ohjaaminen ja työelämätaitojen kehittäminen.

13. Päihdepalvelujen ja mielenterveyspalvelujen integraatiota lisättiin vuoden 2018 alusta, kun päihdepalvelujen tulosyksikkö siirrettiin kuntouttavia asumispalveluja lukuun ottamatta perhepalveluista terveyspalveluihin. Päihdepalvelut kehittää jatkuvasti palvelujaan entistä asiakaslähtöisemmiksi. Asiakaslähtöisyyttä voimistetaan muun muassa ottamalla kaikissa päihdepalveluissa asteittain käyttöön toipumisorientaatiomalli, joka painottaa asiakkaan vahvaa osallisuutta.

14. Kotihoidolla on osaltaan tärkeä rooli siinä, että ikääntyneet pystyvät asumaan turvallisesti kotonaan. Kotihoidon varahenkilöstön toimintaa on kehitetty osana koko tulosalueen resurssipooli-mallia. Asiakkaan luona vietetty aika työajasta kasvaa. Lautakunta suosittelee RAI-arviointien kattavuuden parantamista.

15. Vantaan sairaala tulosyksikkö vastaa kaikesta perusterveydenhuollon sairaalatoiminnasta Vantaalla. Hoitoprosessissa tuetaan potilaan kuntoutusta yhdessä omaisten ja muiden sidosryhmien kanssa ja tavoitteena on aina mahdollisimman nopea kotiutuminen. Tulosyksikössä korostetaan potilaslähtöisyyttä eli potilas ja omaiset nähdään tärkeänä voimavarana hoitoprosessissa. Katriinan sairaalan peruskorjaus paransi yksikön toimintaedellytyksiä ja uudessa johtamisjärjestelmässä kiinnitetään huomiota arvioinnissa esiin nousseisiin kehittämiskohtiin.

16. Suun terveydenhuollon liikelaitoksen toiminnan ja talouden tavoitteet toteutuivat muilta osin, mutta tulos jäi alijäämäiseksi. Palvelusopimuksen edellyttämä toimenpidemäärä ylittyi 10,9 prosentilla. Digitalisaation tuomia mahdollisuuksia, muun muassa sähköinen hoidon tarpeen arviointi ja etähammaslääkäritoiminta, on otettu käyttöön. Liikelaitoksen toiminnassa tärkeänä kehittämiskohteena on toiminnan standardointi ja yhtenäisten käytäntöjen omaksuminen koko organisaatioon. Palveluiden kysynnän kasvuun väestönkasvun ja väestön ikääntymisen myötä tulee varautua.

17. Vantaa organisoi kunnille jääneen toimeentulotuen käsittelyn vuoden 2017 alusta uudelleen, kun perustoimeentulotuen maksatus siirtyi Kelan tehtäväksi. Vuonna 2018 kaikki toimeentulotukihakemukset saatiin Vantaalla käsiteltyä laissa säädetyssä määräajassa.

18. Viranomaisyhteistyötä on tarpeellista lisätä niin välittömän vaaran kuin lapsiin kohdistuneitten rikosten tutkinnassa ja käsittelyssä. Yhteistyömallin luominen poliisin ja sosiaalityöntekijöiden välille olisi suotavaa.

19. Tehostetun palveluasumisen valvonnasta saatujen tietojen perusteella tarkastuslautakunta katsoo, että valvonta on Vantaalla asianmukaista ja että epäkohtiin ja laatupoikkeamiin puututaan viivytyksettä. Tarkastuslautakunta suosittelee, että palveluntuottajien kanssa tehtävissä sopimuksissa sovitaan laissa säädettyä laajemmasta yllätystarkastusten mahdollisuudesta.

20. Kaupungin VTK-kiinteistöt Oy:lle asettamat tavoitteet toteutuivat vuonna 2018 ja yhtiön suotuisa talouskehitys jatkui. Yhtiölle on ohjattu viime vuosina kaupungin kiinteistöomaisuutta ja yhtiö on ollut toteuttamassa kaupungin palvelutilahankkeita. Yhtiöllä on jatkossakin tärkeä rooli kaupungin palvelutilojen rakennuttajana.

SAMMANDRAG

1. År 2018 var ett år med positiv utveckling för Vanda. Befolkningen ökade relativt sett mest i Vanda jämfört med övriga städer i Finland. Bostadsproduktionen var hög och sysselsättningen förbättrades, man lyckades också minska antalet långtidsarbetslösa. Den ekonomiska utvecklingen i Vanda var bättre än väntat. Även om det kom in mindre skatteinkomster än beräknat, ledde underskridningen av verksamhetskostnader och överskridningen av verksamhetsintäkter till ett klart bättre resultat för räkenskapsperioden än väntat. Också investeringarna täcktes utan upplåning och man klarade av att återigen minska lånestocken.

   Vanda vill vara en socialt, ekonomiskt, ekologiskt och demokratiskt hållbar stad och mötesplats. Vanda stads organisation och verksamhetssätt förnyas. Den nya organisationen inleder sin verksamhet i början av 2020. Befolkningen beräknas öka ganska kraftigt i Vanda också under de kommande åren. Tillväxten medför utmaningar för staden eftersom behovet av tjänster och investeringar ökar. Därutöver är det svårt att förutse befolkningsökningens konsekvenser för utvecklingen av befolkningens socioekonomiska situation och sysselsättningen och därigenom för den ackumulerade skatteinkomsten. Hur väl bostadsbehoven hos dem som flyttat in i staden och de nuvarande prioriteringarna inom bostadsbyggandet (idag ligger fokus på små höghusbostäder) är anpassade till varandra kan i fortsättningen också vara förenade med utmaningar.

2. Av de strategiska mål som fullmäktige uppställt nåddes enligt stadsstyrelsens rapportering 19 helt, 7 till viss del och 5 mål nåddes inte alls. Revisionsnämnden var av annan åsikt när det gällde utfallet för tre av målen. Nämnden konstaterade att målens utvärderingsbarhet förbättrats men framställde också anmärkningar mot tio mål. Anmärkningarna anknöt till att bland annat inexaktheten hos mål och rapportering.

   Revisionsnämnden rekommenderar att man fäster uppmärksamhet vid att målen är precisa och att antalet mätare bör begränsas för vissa mål. I fråga om de mål som inte nåddes rekommenderar revisionsnämnden också att man går igenom anledningarna till varför målen inte nåddes. Detta gäller också storleken på sjukfrånvaron som ökat trots åtgärder. Genom en sålunda bedömning får man information som bidrar till att i fortsättningen utveckla både uppställandet av mål och processen för att förverkliga målen.

3. Möjligheterna hos barn och unga att få tillgång till mentalvårdstjänster utvärderades i en gemensam utvärdering som gjordes av revisionsnämnderna i huvudstadsregionens städer och vid HUS. Som utvärderingsresultat konstaterades att det inte i alla avseenden går smidigt att få tillträde till tjänsterna. I utvärderingen rekommenderades bland annat en förstärkning av tjänster med låg tröskel och vårdsystemet på primärnivå. En smidigare remisspraxis och tydligare arbetsfördelning bör åstadkommas i samarbete. Man bör också ingripa gemensamt i bristen på läkare.

4. I en organisation av Vandas storlek med 10 829 anställningsförhållanden är personalledning en krävande uppgift. Det finns flera tjänste- och arbetskollektivavtal och lagstiftningen ställer ramvillkor i personalfrågor. Enligt undersökningen om arbetshälsa har man lyckats med personalledningen i Vanda, även om man uppmärksammat en försämring under år 2018. Revisionsnämnden anser att rekryteringen är ett viktigt utvecklingsobjekt. Man har redan satsat på rekrytering, men åtgärderna är inte tillräckliga särskilt med tanke på rekryteringen av socialarbetare och lärare inom småbarnspedagogiken samt rekryteringarna inom hela verksamhetsområdet för social- och hälsovård. Man behöver också förmå att hålla kvar anställda. Arbetsbördan får inte vara så stor att det inte uppstår upplevelser av framgång i arbetet.

5. Revisionsnämnden anser att det är viktigt att de närmaste cheferna ges kamratstöd och att växelverkan utökas inom organisationen. Kunskaperna om coachande ledarskap hos arbetstagare som är föremål för coachande ledarskap bör utökas genom till exempel utbildning. Målet med det coachande ledarskapet är att uppnå välbefinnande hos serviceanvändaren. I detta avseende understöds främjande av det coachande ledarskapet.

6. Den interna revisionens interna kontrollverksamhet utvidgas också till koncernbolagens verksamhet. Det har varit en mycket bra åtgärd. I och med att revisionen utvidgats till koncernbolagen har ett flertal ofördelaktiga vedertagna tillvägagångssätt upptäckts och åtgärdats. Den interna revisionens resursfördelning bör därför säkras också i fortsättningen.

7. För Vanda stads riskhantering har en för hela stadsorganisationen gemensam process skapats, liksom anvisningar som stödjer processen. Revisionsnämnden rekommenderar att man på basis av erfarenhet fortsätter

arbetet med att befästa och utveckla metoderna för riskhantering inom hela stadskoncernen. Samtliga verksamhetsområden ska fästa uppmärksamhet på identifiering och hantering av risker. Man stödjer också utvecklandet av ett elektroniskt arbetsredskap som en del av strategiverktyget.

8. Klientmängderna hos Affärsverket Företagshälsan i Vanda har under de senaste åren ökat stadigt och affärsverket har uppvisat goda ekonomiska resultat. Affärsverket har fortlöpande strävat efter att utveckla sina verksamhetssätt och förbättra verksamhetens kvalitet. År 2017 beviljades affärsverket det uppskattade kvalitetscertifikatet ISO 9001/2015 som ett tecken på företagshälsoverksamhet på hög nivå. Affärsverkets verksamhet förändras så att det bedrivs i bolagsform från och med våren 2019.

9. Miljöcentralen bedriver nära samarbete med markanvändningsplaneringen för att bevarandet av naturens mångfald och miljökonsekvenser tas i beaktande i olika planer för markanvändningen. Vanda godkände år 2018 ett långsiktigt miljöprogram – Vägkartan för resurssmarthet –, som är en viktig del av miljöledningen i Vanda. Miljöcentralen hade en central roll i beredningen av programmet och har det också i fortsättningen i genomförandet av programmet.

10. Stadens byggherreinvesteringar som resultatenheten för byggherreverksamhet har övervakningsansvar för ökade tydligt under år 2018 och byggnadsvolymerna kommer att vara stora också under de kommande åren. Den intensiva takten på byggandet i huvudstadsregionen orsakar konkurrens om kompetens inom branschen och har lett till rekryteringsproblem för enheten. Lokalprojektens lyckade projektförvaltning var en faktor som bidrog till att uppnå inbesparningar i byggherreprojekten år 2018. Som ett nytt sätt för genomförande av byggnadsprojekt görs ett försök med projektallians i två skolprojekt. I byggnadsskedet fäster man inom övervakningen särskild uppmärksamhet på fuktreglering.

11. Att utöka möjligheterna till idrott och motion och genom det uppmuntra till fysisk aktivitet betraktas allmänt som en viktig del av välbefinnandet och således som en viktig del av kommunens arbete för att främja hälsa och välbefinnande. Resultatområdet för idrottsservice aktiverar människor till att röra på sig genom att skapa förutsättningar för att utöva idrott och motion och aktivera kommuninvånare till fysisk aktivitet. En viktig del när det gäller att aktivera till fysiska aktiviteter är det stora antalet projekt för att främja idrott och motion där det bedrivs nära samarbete med idrottsföreningar.

12. Strategin är ledningsarbete viktigaste arbetsredskap. Den styr beslutsfattandet och ledningen på alla nivåer i organisationen. Ledningssystemet vid bildningsväsendets verksamhetsområde överensstämmer med stadens modell och resultatområdenas ledningssystem har beskrivits för några år sedan. I strategin för den grundläggande utbildningen fokuserar man på skickligt lärande, välmående elever och handledning av elever och utveckling av arbetslivsfärdigheter.

13. Integrationen av missbrukarservicen och mentalvårdstjänsterna utökades från början av år 2018, då resultatenheten för missbrukarservice med undantag av den rehabiliterande boendeservicen överfördes från familjeservicen till hälsovårdstjänsterna. Missbrukarservicen utvecklar fortlöpande sina tjänster så att de i ännu större mån utgår från klienterna. Klientorienteringen förstärks bland annat genom att man stegvis inom all missbrukarservice tar i bruk en modell för återhämtningsorientation som fokuserar på en stark delaktighet från klientens sida.

14. Hemvården spelar för sin del en viktig roll när det gäller äldre personers möjlighet att bo tryggt i det egna hemmet. Hemvårdens resurspersonalverksamhet har utvecklats som en del av hela resultatområdets resurspoolmodell. Den tid av arbetstiden som tillbringas hos klienten ökar. Nämnden rekommenderar att RAI-utvärderingarnas täckning förbättras.

15. Resultatenheten Vanda sjukhus ansvarar för all sjukhusverksamhet inom primärvården i Vanda. I vårdprocessen stödjs patientens rehabilitering tillsammans med anhöriga och andra berörda parter och målet är alltid en så snabb utskrivning som möjligt. Vid resultatenheten poängteras patientinriktning, dvs. patienten och de anhöriga ses som en viktig resurs i vårdprocessen. Totalrenoveringen av Katrinesjukhuset förbättrade enhetens verksamhetsförutsättningar och i det nya ledningssystemet fäster man uppmärksamhet på de utvecklingsobjekt som lyfts fram i utvärderingen.

16. Målen för verksamheten och ekonomin vid Affärsverket för mun- och tandhälsa förverkligades till övriga delar, men resultatet uppvisade underskott. Det i serviceavtalet förutsatta antalet åtgärder överskreds med 10,9 pro-

cent. Man har börjat använda sig av möjligheter som digitaliseringen medför, bland annat elektronisk bedömning av vårdbehovet och distanstandläkarverksamhet. Att standardisera verksamheten och tillägna sig gemensam praxis i hela organisationen är viktiga utvecklingsobjekt i affärsverkets verksamhet. Man bör också förbereda sig på en ökad efterfrågan på tjänster i och med att befolkningen ökar och blir äldre.

17. Vanda omorganiserade behandlingen av utkomststöd som hamnade på kommunernas ansvar från början av år 2017, då utbetalningarna av det grundläggande utkomststödet överfördes till FPA:s uppgifter. År 2018 behandlades samtliga ansökningar om utkomststöd inom den tidsram som föreskrivs i lag.

18. Det är nödvändigt att utöka myndighetsarbetet både när det gäller utredningen och hanteringen av omedelbar fara och brott riktade mot barn. Det vore önskvärt att det skapas en samarbetsmodell mellan polisen och socialarbetarna.

19. Utifrån uppgifter som man fått från övervakningen av det effektiverade serviceboendet anser revisionsnämnden att övervakningen är ändamålsenlig i Vanda och att man ingriper utan dröjsmål i missförhållanden och kvalitetsavvikelser. Revisionsnämnden rekommenderar att man i de avtal som ingås med serviceproducenter avtalar om en möjlighet till ett utökat antal oanmälda inspektioner jämfört med det som föreskrivs i lag.

20. De mål som staden uppställt för VTK-kiinteistöt Oy uppnåddes år 2018 och bolagets ekonomi fortsatte att utvecklas i en gynnsam riktning. Under de senaste åren har man styrt fastighetsegendom som ägs av staden till bolaget och bolaget har deltagit i genomförandet av stadens servicelokalprojekt. Bolaget har också i fortsättningen en viktig roll som byggherre för stadens servicelokaler.

1 TOIMINNAN JA TALOUDEN TAVOITTEIDEN ARVIOINTI

1.1 Valtuustokauden 2018–2021 strategian kokonaistarkastelu

Valtuustokauden 2018–2021 strategia hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 11.12.2017.
Vantaan strategiassa määriteltiin kaupungin visio, arvot ja strategiset painopistealueet (6 kappaletta). Painopistealueet sisältävät strategiset tavoitteet (20 kappaletta), joille annettiin lähtö–ja tavoitetasot. Näitä strategisia tavoitteita toteutetaan valtuuston vuosittain asettamilla sitovilla tavoitteilla.

STRATEGIAN OSA-ALUEET:

VANTAAN VISIO: *Rohkea ja rento Vantaa on edelläkävijä ja vastuullisen kasvun keskus*
ARVOT: *Avoimuus, Rohkeus, Vastuullisuus ja Yhteisöllisyys*
STRATEGISET PAINOPISTEALUEET JA NIIHIN SISÄLTYVÄT STRATEGISET TAVOITTEET:

Turvaamme talouden tasapainon
1. Turvaamme talouden tasapainon.
2. Parannamme tuottavuutta talouslinjausten toteuttamiseksi.
3. Pidämme konsernin talouden hallinnassa.

Tiivistämme kaupunkia lähiluontoa vaalien
4. Vahvistamme resurssiviisaasti nykyistä kaupunkirakennetta
5. Hyödynnämme rohkeasti kaupunkikeskusten kehittämismahdollisuudet.
6. Vantaan kaupunkiympäristöt ja asunnot ovat kansainvälisesti kilpailukykyisiä.

Lisäämme kaupungin elinvoimaa ja vetovoimaa
7. Kaupungin työllisyystilanne kehittyy parhaiten pääkaupunkiseudulla.
8. Työikäisen väestön osaaminen vastaa nykyistä paremmin työelämän muuttuvia tarpeita.
9. Yrityksille on monipuolisia ja vetovoimaisia työpaikka-alueita.
10. Vantaa tunnetaan tapahtumien kaupunkina.

Edistämme asukkaiden hyvinvointia
11. Vantaalaisten terveys ja hyvinvointi vahvistuvat terveellisempien elintapojen myötä
12. Hyvinvointierot vähenevät (alueiden väliset erot/segregaatio ja asukkaiden väliset erot)
13. Suomen monikulttuurisin kaupunki hoitaa myös kotiuttamisen parhaiten.
14. Asukkaiden mahdollisuudet osallistua aktiivisesti kaupungin ja oman asuinalueen kehittämiseen lisääntyvät.
15. Kaupungin tilojen sisäilmatilanne paranee.

Olemme edelläkävijöitä palvelujen kehittämisessä.
16. Vantaan palvelut ovat laadukkaita, kustannustehokkaita ja vastaavat asukkaiden tarpeisiin.
17. Digitaalisista palveluista rakennetaan kuntalaisen pääasiointikanava.
18. Palveluja kehitetään asiakaslähtöisesti yhteistyössä kuntalaisten, yritysten ja järjestöjen sekä muiden kuntien kanssa.

Johdamme uudistuen ja osallistuen.
19. Johtaminen uudistuu muutoksissa.
20. Henkilöstön voimavarat vahvistuvat

STRATEGIAN TOTEUTTAMISTA TUKEVAT OHJELMAT:

Erillisohjelmat, raportointi kaupunginvaltuustolle

1. *Hyvinvointiohjelma, joka sisältää:*
   - Monikulttuurisuusohjelma
   - Turvallisuussuunnitelma
   - Vammaispoliittinen ohjelma Wampo
   - HYVIS (Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma)
   - Vantaan ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma
   - AHVO (Aikuisväestön hyvinvointiohjelma)
2. *Asunto-ohjelma (sisältää maapoliittiset linjaukset)*
3. *Resurssiviisauden tiekartta*

Erillisohjelmat, raportointi kaupunginhallitukselle

4. *Tietohallinto-ohjelma*
5. *Strategisten hankintojen tiekartta*

1.2 Vuoden 2018 sitovien tavoitteiden toteutuminen

	Tilinpäätös 2018			Tarkastuslautakunnan näkemys				
	Kaupunginhallituksen raportointi			Toteutumi-sesta eri mieltä tai muu huomau-tus	Syy			
	Täy-sin	Osit-tain	Ei lain-kaan		Rapor-tointi	Mitta-rointi	Ei voida arvioida	Muu syy
Turvaamme talouden tasapainon								
1. Hallittu käyttötalouden menokehitys	x							
2. Kaupunki saa maanmyyntivoittoja vuonna 2018 vähintään 34 miljoonaa euroa	x							
3.Onnistunut varainhankinta ja rahoitusris-kien hallinta.	x							
4. Tukipalvelujen tuotantotapojen selvittä-minen sote- ja maakuntauudistuksen yhtey-dessä.	x							
5. Kaupunkia rakennetaan ensisijaisesti kau-pungin maalle	x							
Tiivistämme kaupunkia lähiluontoa vaalien								
6. Asuntokaavoituksen kohdistuminen ase-manseuduille ja joukkoliikenteen vyöhyk-keelle		x		x				x
7. MAL-tavoitteet toteutuvat.		x		x	x			
8. Joukkoliikenteen käyttö kasvaa	x							

9. Pysäköinti uudistuu			x					
10. Ekologiset viheryhteydet säilyvät	x							
11. Vantaa on hiilineutraali kaupunki vuonna 2030	x			x				x
Lisäämme kaupungin elinvoimaa ja vetovoimaa								
12. Kaupungin työllisyystilanne kehittyy parhaiten pääkaupunkiseudulla.	x			x				x
13. Vantaa on pääkaupunkiseudun nopeimmin kasvava yritysympäristö	x			x				x
14. Valmistellaan valtuustokauden mittaiset yrittäjyyttä edistävät toimenpiteet yhteistyössä elinkeinopalveluiden, sivistystoimen, koulujen ja oppilaitosten ja kumppanuusorganisaatioiden kanssa.	x							
15. Kootaan vantaalaisista yrityksistä, oppilaitoksista sekä kaupungin elinkeinokehittäjistä paikallisia, toimialakohtaisia kehittämisklustereita yritysten liiketoiminnan, keskinäisen vuoropuhelun ja alueellisen kasvun vauhdittamiseksi.	x			x	x			
Edistämme asukkaiden hyvinvointia								
16. Ikääntyneet pystyvät asumaan turvallisesti kotonaan	x							
17. Lapsiperheiden hyvinvointi paranee ennalta ehkäisevällä työllä ja uudistuvilla sosiaalihuoltolain mukaisilla palveluilla			x					x
18. Lisätään vuorovaikutusta ja osallisuutta ottamalla käyttöön uusia menetelmiä sekä kehittämällä seurantaa ja arviointia	x			x	x			x
19. Kotoutumisen onnistuminen Vantaalla varmistetaan	x							
20. Lasten ja nuorten matalan kynnyksen harrastusmahdollisuuksien lisääminen vapaa-ajan tulosalueiden ja kolmannen sektorin välistä yhteistyötä tiivistämällä	x							
21. Sisäilmakorjaustoimenpiteet kohteissa onnistuvat		x		x	x			
Olemme edelläkävijöitä palvelujen kehittämisessä								
22. Uusien asiakas- ja potilastietojärjestelmien onnistunut käyttöönotto			x					
23. Sote- ja maakuntauudistuksen valmistelu vantaalaisten laadukkaat palvelut varmistaen		x						
24. Uuden oppimisen toimintatapojen eteneminen		x		x				x

25. Uuden oppimisen edellyttämien verkkojen ja konekannan uusiminen turvataan	x							
26. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusnäkökulmaa vahvistetaan.	x			x				x
Johdamme uudistuen ja osallistuen								
27. Tikkurilan toimitilahanke etenee		x						
28. Hallittu sote- ja maakuntauudistuksesta aiheutuva muutos Vantaalla		x						
29. Osaamisen johtaminen on systemaattista	x							
30. Henkilöstön itsensä- johtamistaidot kasvavat			x					
31. Sairauspoissaoloja ennaltaehkäistään			x					

1.3 Tarkastuslautakunnan arvioita vuoden 2018 tavoitteiden toteutumisesta

Sitova tavoite 6: Asuntokaavoituksen kohdistuminen asemanseuduille ja joukkoliikenteen vyöhykkeelle.

Arviointikriteeri	Tilinpäätöksen raportointi	Tarkastuslautakunnan arvio
Asuntokaavoitettu asuntokerrosala (netto) joukkoliikenteen vyöhykkeellä	Tavoite toteutui osittain	Tavoite toteutui osittain. Raportoinnissa tulisi avata oleelliset käsitteet.

Arviointikriteerissä mainittu joukkoliikenteen vyöhyke olisi hyvä määritellä raportoinnin yhteydessä tai viitata lähteeseen, josta määritelmä löytyy. Joukkoliikennekaupunki Vantaa -julkaisussa vahvan joukkoliikennevyöhykkeen määritelmä on tiheä joukkoliikenteen vuoroväli eri vuorokauden aikoina ja viikonpäivinä, lyhyet etäisyydet pysäkeille sekä hyvä saavutettavuus (yhteydet seudun keskuksiin). Kävelyetäisyydellä tarkoitetaan esimerkiksi enintään 600 metrin matkaa raideliikenteen tai 500 metrin matkaan linja-autoliikenteen pysäkille.

Sitova tavoite 7: MAL-tavoitteet toteutuvat.

Arviointikriteeri	Tilinpäätöksen raportointi	Tarkastuslautakunnan arvio
Toteutamme Helsingin seudulla sovitun asuntotuotannon määrän ottaen huomioon perheasuntojen tarve. 1 065 000 k-m^2 / 4 vuotta 9 600 asuntoa / 4 vuotta uudispientaloja luvitetaan 450/vuosi	Tavoite toteutui osittain	Tavoite toteutui yhden mittarin mukaan, kahden ei, joten tavoitetta ei voi pitää toteutuneena.

Sitova tavoite 11: Vantaa on hiilineutraali kaupunki vuonna 2030.

Kyseessä on vuotta 2018 koskeva sitova tavoite. Tavoitteiden nimeämisen tulisi olla täsmällisempää.

Sitova tavoite 12: Kaupungin työllisyystilanne kehittyy parhaiten pääkaupunkiseudulla.

Tavoite on asetettu niin, että se sisältää vertailua naapurikaupunkeihin. Kahdessa mittarissa ei ole vertailua pääkaupunkiseutuun. Tavoite voisi hyvin olla, että kaupungin työllisyystilanne paranee. Tällöin jokaisen mittarin ei tarvitse olla kuntia vertaileva.
Tavoitteen yhtenä mittarina on, että puolitetaan nuorisotyöttömyys taloussuunnitelmakauden aikana. Lähtötaso v. 2016 oli 1 454 työtöntä ja tavoitetaso v. 2018 1 272, toteutunut määrä oli 1 163. Neljälle vuodelle jaettuna työttömien määrän tulisi laskea 182 henkilöä vuodessa, mikä tavallaan ensimmäisenä vuotena on ylittynytkin, mutta todellisuudessa on kulunut kaksi vuotta. Jatkovuosina tavoitetasoon ei enää ole yhtä helppoa yltää. Tavoitetaso taloussuunnitelmakauden päättyessä (727 nuorta työtöntä) on kunnianhimoinen, nuorten työttömyys on Vantaalla edellisen kerran ollut samalla tasolla vuonna 2008.

Sitova tavoite 13: Vantaa on pääkaupunkiseudun nopeimmin kasvava yritysympäristö

Arviointikriteeri	Tilinpäätöksen raportointi	Tarkastuslautakunnan arvio
Yritysten, kansainvälisten yritysten ja työpaikkojen määrä. Yritysten kasvu 1,5 prosenttia, kansainvälisten yritysten kasvu 2 prosenttia, Työpaikkojen määrän kasvu 1,5 prosenttia. Lähtötilanne: Yrityksiä 10 915 Kansainvälisiä yrityksiä: 605 (2014) Työpaikkoja 109 779 (2015)	Tavoite toteutui täysin	Tavoite toteutui täysin. Työpaikkojen määrä ei aivan yltänyt mittarin tavoitteeseen.

Työpaikkojen määrä kasvutavoite oli 1,5 prosenttia ja lähtötilanteessa (2015) työpaikkoja oli 109 779. Työpaikkoja oli 110 784 vuonna 2016, joten kasvu oli ollut hieman alle 1 prosenttia. Kansainvälisten yritysten ja työpaikkojen määrien vertailutiedot olivat 2–3 vuotta vanhoja, joten tilanne vuonna 2018 on todennäköisesti erilainen.

Sitova tavoite 15: Kootaan vantaalaisista yrityksistä, oppilaitoksista sekä kaupungin elinkeinokehittäjistä paikallisia, toimialakohtaisia kehittämisklustereita yritysten liiketoiminnan, keskinäisen vuoropuhelun ja alueellisen kasvun vauhdittamiseksi.

Arviointikriteeri	Tilinpäätöksen raportointi	Tarkastuslautakunnan arvio
Mittarin tavoitetaso vuonna 2018: kehittämisklustereiden yhteistyö aloitettu ja toiminta lisännyt oppilaitosten ja yritysten kiinnostavuutta.	Tavoite toteutui täysin	Mittarin toinen osa raportoimatta.

Mittarin jälkimmäinen osa ” toiminta lisännyt oppilaitosten ja yritysten kiinnostavuutta” ei ole mitattavissa tai siitä ei ainakaan ole raportoitu mitään. Kaupunginvaltuusto jätti raportoinnissa mainitun elinvoimaohjelman pöydälle huhtikuussa 2019.

Sitova tavoite 17: Lapsiperheiden hyvinvointi paranee ennalta ehkäisevällä työllä ja uudistuvilla sosiaalihuoltolain mukaisilla palveluilla

Tavoitteen mittarina oli huostaanottojen tarpeen väheneminen, mutta huostaanotot lisääntyivät lähtötasoon verrattuna. Perhepalvelujen tulosalueella on tehty kehittämistyötä tavoitteena muuttaa painopiste korjaavista palveluista varhaisen tuen palveluihin sekä vahvistaa asiakaslähtöisyyttä. Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota lapsiperheiden kotipalveluiden vahvistamiseen.

Sitova tavoite 18: Lisätään vuorovaikutusta ja osallisuutta ottamalla käyttöön uusia menetelmiä sekä kehittämällä seurantaa ja arviointia

Arviointikriteeri	Tilinpäätöksen raportointi	Tarkastuslautakunnan arvio
Sähköisten ja kasvokkaisten osallistavien menetelmien ja prosessien kokeilu ja käyttöönotto.	Tavoite toteutui täysin.	Tavoite on epätäsmällinen ja tällaisia tavoitteita tulisi välttää. Tavoite on tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan toteutunut osittain.

Sitova tavoite 21 Sisäilmakorjaustoimenpiteet kohteissa onnistuvat

Arviointikriteeri	Tilinpäätöksen raportointi	Tarkastuslautakunnan arvio
Käyttäjien tyytyväisyysprosentti toimenpiteisiin sisäilmakorjauksissa, mittareita kehitetään talousarviovuoden aikana.	Tavoite toteutui osittain.	Tavoite ei toteutunut lainkaan

Raportoinnissa todetaan, että 32 prosenttia kokee olosuhteiden parantuneen. Mittaustuloksen kerrotaan kärsineen alhaisesta vastausprosentista. Lisäksi raportoidaan, että mittaustulosten perusteella onnistuminen on arvioitavissa ainoastaan yhdessä koulussa ja kahdessa päiväkodissa, vaikka merkittäviä korjaustoimenpiteitä tehtiin näiden lisäksi yli kymmenessä kohteessa. Raportoinnissa todetaan myös, että kohteista saadun tiedon perusteella kokonaistilanne on parempi kuin kyselytuloksesta voi päätellä.

Raportoinnissa viitataan kohteista saatuun ilmeisesti muuhun kuin kyselytutkimuksen tietoon, mutta ei kerrota miten tämä tieto on kohteista saatu. Arvioinnissa voidaan tukeutua ainoastaan kyselytutkimuksen tulokseen ja koska sen perusteella vain 32 prosenttia koki olosuhteiden parantuneen ja tavoitetaso oli 80 prosenttia, voidaan katsoa, että tavoite ei toteutunut lainkaan. Lisäksi tavoitteena on myös mittarien kehittäminen talousarviovuoden aikana. Tästä mittarien kehittämisestä ei raportoinnissa mainita.

Sitova tavoite 24 Uuden oppimisen toimintatapojen eteneminen

Sitovan tavoitteen mittarit ovat sisällöltään huomattavan laajat, niitä on neljä kappaletta ja joitakin mittareista raportoidaan usealta tulosalueelta. Tavoite ja sen toteutumisen raportointi muistuttaa enemmän tulosalueiden tuloskortteja, joissa asioita avataan laajemmin, kuin kaupunkitasoista sitovaa tavoitetta. Tavoitteen kiteyttäminen ja mittarin yksinkertaistaminen olisi suositeltavaa.

Sitova tavoite 26 Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusnäkökulmaa vahvistetaan.

Arviointikriteeri	Tilinpäätöksen raportointi	Tarkastuslautakunnan arvio
Sukupuolitietoisen budjetoinnin pilotti.	Tavoite toteutui täysin.	Tavoite toteutui täysin. Jatkossa mittarina on hyvä vaihdella eri yhdenvertaisuusnäkökulmia.

Johtopäätökset:

Tavoitteiden arvioitavuus oli parantunut edellisestä vuodesta. Raportoinnin mukaan tavoitteista oli toteutunut 19 täysin, seitsemän osittain, viisi ei lainkaan. Tarkastuslautakunta oli tavoitteiden toteutumisesta kolmen tavoitteen osalta eri mieltä. Tarkastuslautakunta huomautti kymmenestä tavoitteesta.

Suositus:

Tavoitteiden tulisi olla täsmällisempiä. Tavoitteiden mittareiden lukumäärää olisi syytä rajoittaa. Tarkastuslautakunta suosittelee kiinnittämään huomiota tavoitteiden täsmällisyyteen ja joidenkin tavoitteiden osalta mittarien lukumäärää tulisi rajoittaa. Tarkastuslautakunta suosittelee myös toteutumatta jääneiden tavoitteiden osalta käymään läpi syitä, joiden vuoksi tavoitteet jäivät toteutumatta. Näin saadaan tietoa, jonka avulla voidaan jatkossa kehittää sekä tavoiteasetantaa että tavoitteiden toteuttamisprosessia.

1.4 Kaupunginvaltuuston konserniyhtiöille asettamien tavoitteiden toteutuminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 13.11.2017 kaupungin talousarvion yhteydessä tytäryhteisöille asetettavat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet suunnitelmakaudelle 2018–2021. Vuoden 2018 keskeisille ja taloudellisesti merkittäville tytäryrityksille asetettiin yhteensä 29 tavoitetta. Asetetuista tavoitteista toteutui yhteisöjen raportoinnin mukaan 16 täysin, 2 tavoitetta toteutui osittain ja 5 tavoiteta ei toteutunut lainkaan. Lisäksi 6 tavoitteen osalta tulokset eivät olleet raportointihetkellä valmiita.

Tilinpäätöksen toimintakertomuksessa esitetään tavoitteiden toteutuminen seuraavien konserniyhtiöiden osalta: Vantaan Energia -konserni, VAV Asunnot Oy -konserni, VTK Kiinteistöt Oy -konserni, Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy, A-Tulkkaus Oy ja Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy.

Suositus:

Strategisten tavoitteiden ja niiden toteutumiseksi asetettujen vuosittaisten sitovien tavoitteiden raportointiin ja mittarointiin pitää kiinnittää huomiota. Erityisesti pitää vuosittaisia sitovia tavoitetta asetettaessa varmistaa, että asetetun mittarin toteutumisesta on saatavilla raportointivaiheessa tieto, jotta tavoite voidaan arvioida.

2 EMOKAUPUNGIN JA KOKO KONSERNIN TALOUS

2.1 Emokaupungin talous ja tilinpäätös

Vantaan tilikauden tulos vuonna 2018 oli 3,9 miljoonaa euroa. Tulos on noin 35,8 miljoonaa euroa muutettua talousarviota parempi. Tilikauden ylijäämä tilinpäätössiirtojen jälkeen oli 5,2 miljoonaa euroa.

Toimintatuotot ylittyivät noin 12,9 miljoonalla eurolla ja toimintakulut (ilman valmistusta omaan käyttöön) alittuivat noin 20,2 miljoonaa euroa muutettuun talousarvioon nähden. Toimintatuottoja kasvattivat muun muassa erittäin vilkkaana jatkuneesta kaavoituksesta ja rakentamisesta johtuen ennakoitua suurempina toteutuneet sopimustuotot (maankäyttö- ja kehittämiskorvaukset ja rakennusvalvontamaksut) sekä maanmyyntivoitot. Toimintakuluissa suurin alitus tuli henkilöstökuluihin (noin 23 miljoonaa) ja palvelujen ostot taas ylittivät talousarvion noin kuudella miljoonalla eurolla. Kaupungin koko verorahoitus (verotulot ja valtionosuudet) kasvoi noin 0,9 prosenttia verrattuna vuoteen 2017. Pelkkiä verotuloja kertyi 0,6 prosenttia enemmän kuin vuonna 2017. Vuoden 2018 talousarvioon verrattuna verotuloja kertyi noin 11,3 miljoonaa euroa ennakoitua vähemmän. Valtionosuuksia taas kertyi noin 5,4 miljoonaa ennakoitua enemmän, ja verorahoitus kokonaisuudessaan toteutui 99,5 -prosenttisesti. Verotulolajeista kunnan tuloveroa kertyi noin 7,3 miljoonaa ennakoitua vähemmän, kiinteistöveroa lähes ennakoidusti ja osuus yhteisöveron tuotosta oli noin 4 miljoonaa ennakoitua pienempi. Edelleen alhaisena pysyneestä korkotasosta johtuen Vantaan ennakoidut korkokulut alittuivat noin 1,8 miljoonalla ja korko- ja rahoitustuottoja kertyi noin 2,1 miljoonaa arvioitua enemmän.

Kuva: Pekka Turtiainen

Määrärahatavoitteiden toteutumisesta ja lainakannasta vuonna 2018:

- Toimintatuottojen toteumaprosentti muutettuun talousarvioon nähden oli noin 103 prosenttia.
- Toimintakulujen toteumaprosentti muutettuun talousarvioon nähden oli noin 99 prosenttia.
- Verotulojen toteumaprosentti oli 99 prosenttia.
- Valtionosuuksien toteumaprosentti 103,2 prosenttia.
- Yhteenlasketut rahoitustuotot ja -kulut olivat noin 29,3 miljoonaa euroa, mikä oli noin 4 miljoonaa euroa talousarviossa ennakoitua enemmän.
- Poistot ja arvonalentumiset toteutuivat noin 4,4 miljoonaa euroa arvioitua pienempinä
- Kaupunginvaltuuston muutokset vuoden 2018 talousarvioon: Käyttötulojen lisäykset noin 138 tuhatta euroa, käyttömenojen lisäykset yhteensä noin 19,5 miljoonaa euroa ja investointien lisäykset (brutto) noin 13,1 miljoonaa euroa.
- Talousarviossa 2018 varauduttiin 34,2 milj. euron nettolainanottoon, mutta muun muassa hyvästä kassatilanteesta ja arvioitua paremmasta investointituottojen toteumasta johtuen lainaa ei tarvinnut ottaa, vaan kaupungin pitkäaikaisten lainojen nettovähennys oli vuonna 2018 noin 80 miljoonaa euroa. Koko lainakannan nettovähennys (mukana lyhytaikaiset lainat) oli noin 96 miljoonaa euroa.
- Investointimenot (brutto) toteutuivat noin 13,9 miljoonaa euroa pienempinä muutettuun talousarvioon nähden ja nettoinvestoinnit toteutuivat noin 39,9 miljoonaa euroa pienempinä muutettuun talousarvioon nähden. Investointimenojen alittumiseen vaikutti eniten uudisrakentamisen toteutusajankohtien siirtyminen.

Kaupungin taloudellisen tilanteen kehittyminen

Ohessa on tarkasteltu kaupungin taloudellista tilannetta kumulatiivisen yli-/alijäämän muodostumista sekä varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirtaa vuosina 2012–2018. Tarkastelu perustuu kyseisten vuosien tilinpäätöksistä koottuihin laskelmiin. Erityisenä tarkastelukohteena on tulorahoituksen riittävyys.

Kumulatiivisen ylijäämän muodostuminen, luvut miljoonaa euroa

Vuosi	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Toimintakate	-958,1	-976,6	-1 006,4	-1 015,6	-990,0	- 1008,7	-1072,5
Vuosikate	64,7	108,4	79,9	98,4	178,8	164,0	112,6
Poistot	-68,4	-72,9	-77,8	-98,1	-116,1	-123,6	-108,7
Tuloslaskelman tulos + satunnaiset tulot	-3,7	35,6	2,1	1,4	64,5	40,4	3,9
Tilinpäätössiirrot	0,5	-0,4	-1,0	-0,7	0,3	1,2	1,2
Ali-/ylijäämä	-3,2	35,2	1,1	0,7	64,8	41,7	5,2
Kumulatiivinen edellisten tilikausien ja kuluvan tilikauden yli/ali jäämät[1]	336,5 (341,6)	376,8 (353,1)	354,2 (362,2)	362,9 (360,2)	425,0 (425,5)	467,2 (462,1)	467,3

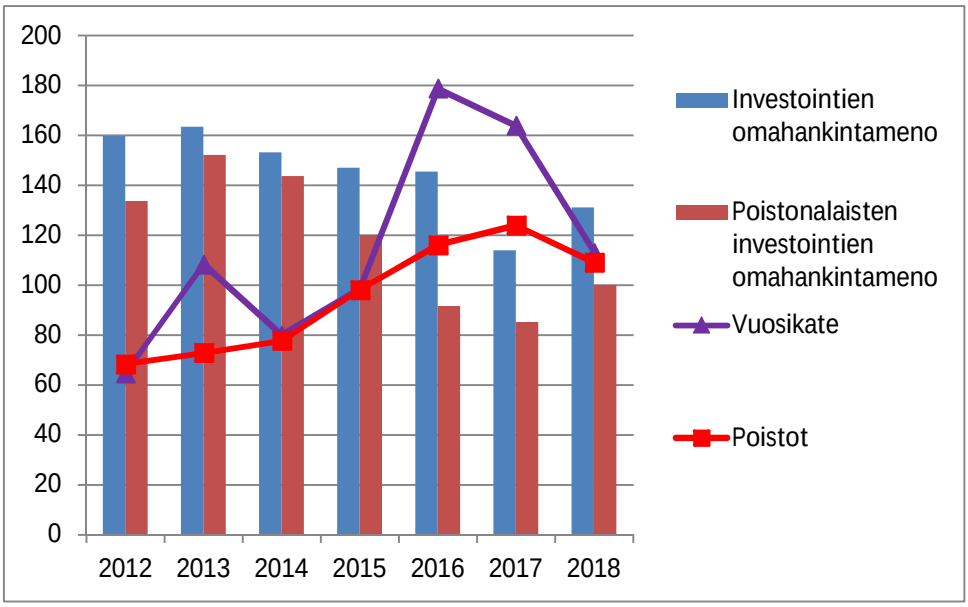
Toiminnan ja investointien rahavirta

Vuosi	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Vuosikate	64,7	108,4	79,9	98,4	178,8	164,0	112,6
Satunnaiset tulot	0,0	0,0	0,0	1,0	1,8	0,0	0,0
Satunnaiset kulut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tulorahoituksen korjauserät	-31,9	-37,9	-37,9	-37,3	-48,9	-40,5	-40,9
Investoinnit							
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-166,7	-172,8	-172,8	-152,8	-146,7	-111,3	-134,8
Rahoitusosuudet investointeihin	6,9	9,3	9,3	5,8	1,3	0,7	3,9
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	40,2	47,3	47,3	48,4	68,8	50,6	66,7
Toiminnan ja investointien rahavirta	-86,7	-45,7	-45,7	-36,5	55,2	63,4	7,6

Kumulatiivista ylijäämää oli noin 467 miljoonaa euroa vuoden 2018 lopussa. Toimintakate (toimintatuottojen ja toimintakulujen erotus) heikkeni hieman (6,3 prosenttia) vuodesta 2017. Toiminnan ja investointien rahavirta on kolmena viimeisenä vuotena ollut positiivinen. Vuonna 2018 vuosikate laski yli 50 miljoonaa edellisvuodesta mutta kattoi edelleen poistot. Hyvän kassatilanteen ja muun muassa arvioitua selvästi parempana toteutuneiden investointituottojen ansiosta velkaa pystyttiin jälleen vähentämään.

Ohessa tarkasteluna kaupungin talous vuosina 2012–2018 investointien-vuosikatteen ja poistojen avulla. Investoinnit on esitetty omahankintamenona.

[1] Suluissa kumulatiivinen edellisen tilikauden ja ylijäämä, kun tilinpäätöksen jälkeen ylijäämään tehdyt oikaisut on otettu huomioon.

Vuosikate on ollut tarkastelujaksolla vähintään poistojen suuruinen lukuun ottamatta vuotta 2012. Vuosikate kattoi myös investoinnit vuosina 2016 ja 2017 ja vuonna 2018 vuosikate kattoi yli 80 prosenttia investoinnista.

Takaukset ja vakuudet

Kuntalain 129 §:ssä on säädetty lainan, takauksen ja muun vakuuden antamisesta. Vuonna 2018 on kaupunginhallitus allekirjoittanut enintään 15,2 miljoonan euron omavelkaisen takauksen Oy Apotti Ab:n lainannostoille. Tilintarkastaja on havainnut, että kaupunki ei ole vaatinut vastavakuutta tälle takaukselle.

Johtopäätökset:

Vantaan kaupungin talouden positiivinen kehitys jatkui vuonna 2018. Tulos oli selvästi talousarviossa arvioitua parempi. Käyttötulot ylittyivät arvioidusta ja samalla käyttömenot alittuivat. Verorahoitus (verot ja valtionosuudet) toteutui koko kuntakentän tapaan kokonaisuudessaan arvioitua pienempänä. Hyvä kassatilanne ja muun muassa ennakoitua selvästi suuremmat investointituotot mahdollistivat sen, että myös lainamäärää pystyttiin jälleen vähentämään.

Suositus:

Kaupungin tulee huomioida kuntalain vaatimukset ja turvata kaupungin edut riittävän kattavilla vastavakuuksilla.

Liikelaitokset[2]

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos
Talouden toteuma 2018 (luvut 1000 €)

[2] Liikelaitosten talouden vertailutaulukot on tiivistetty lyhyeen muotoon yhdistelemällä tuloslaskelman varsinaisen toiminnan tuotto- ja kuluerät yhdeksi eräksi.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos	Talousar-vio 2018	Tilinpää-tös 2018
Liikevaihto ja liiketoiminnan muut tuotot	37 479	37 762
Liiketoiminnan kulut	-36 348	-36 095
Poistot ja arvonalenemiset	-1 132	-1 152
Liikeylijäämä/(-alijäämä)	0	515
Rahoitustuotot ja kulut	0	2
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	0	517
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	356
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0	873

Investoinnit (brutto)

Talousarvio 2018	Tilinpäätös 2018
1 590	1 590

Keski–Uudenmaan pelastuslaitoksen talousarvion sitovat määrärahaerät ovat liikeylijäämä ja bruttoinvestoinnit. Vuodelle 2018 pelastuslaitoksen johtokunnan hyväksymässä talousarviossa sitovina määrärahoina olivat liikeylijäämä 0 euroa ja 1 590 000 euron bruttoinvestoinnit. Tilinpäätöksessä pelastuslaitoksen liikeylijäämä oli noin 515 tuhatta. Bruttoinvestoinnit toteutuivat talousarvion mukaisesti. Isoin poikkeus talousarvioon tuli henkilöstökuluissa, jotka jäivät noin 600 000 euroa talousarviossa arvioitua pienemmiksi. Alitus johtui avoimista vakansseista hallinnossa päällystössä ja tukipalveluissa.

Vantaan Työterveys liikelaitos

Talouden toteuma 2018 (luvut 1000 €)

Vantaan Työterveys liikelaitos	Talousarvio 2018	Tilinpäätös 2018
Liikevaihto ja liiketoiminnan muut tuotot	6 710	7 969
Liiketoiminnan kulut	-6 433	-7 280
Poistot ja arvonalenemiset	-38	-22
Liikeylijäämä(-/alijäämä)	239	667
Rahoitustuotot ja kulut	-13	-11
Poistoeron ja vapaaehtoisten varausten muutos lisäys (-) tai vähennys (+)	38	22
Tuloverot	-5	-14
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	259	665

Investoinnit 2018 (brutto)

Talousarvio 2017	Tilinpäätös 2018
60	71

Vantaan Työterveys liikelaitoksen sitova määräraha/tuottovaatimus on vuosittain Vantaan kaupungille maksettava 7 prosentin korko kaupungin antamasta lainasta ja 7 prosentin korko peruspääomasta. Maksettavien korkojen euromäärä yhteensä vuonna 2018 oli 13 086 euroa. Työterveysliikelaitos maksoi kyseisen koron lainasta ja peruspääomasta vuonna 2018. Työterveyspalvelujen myynti ylittyi noin 18 prosenttia arvioidusta ja liikelaitoksen liikeylijäämä oli lähes 400 000 euroa arvioitua parempi.

Suun terveydenhuollon liikelaitos

Talouden toteuma 2018 (luvut 1000 €)

Suun terveydenhuollon liikelaitos	Talousarvio 2018	Tilinpäätös 2018
Liikevaihto ja liiketoiminnan muut tuotot	22 835	23 234
Liiketoiminnan kulut	-22 181	-23 181
Poistot ja arvonalenemiset	-87	-77
Liikeylijäämä/alijäämä	567	-25
Rahoitustuotot ja kulut	-227	-210
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	340	-234
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	340	-234

Investoinnit 2018 (brutto)

Talousarvio 2018	Tilinpäätös 2018
100	0

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitokselle oli talousarvion sitovina erinä vuosittain Vantaan kaupungille maksettava 7 prosentin korko kaupungin antamasta lainasta ja 7 prosentin korko peruspääomasta sekä liikeylijäämä ja bruttoinvestoinnit. Kaupungille maksettavien korkojen euromäärä oli vuonna 2018 yhteensä noin 227 000 euroa, jonka liikelaitos myös maksoi kaupungille. Liikeylijäämää arvioitiin talousarviossa kertyvän noin 500 000 euroa mutta liikelaitos teki noin 24 000 euron liikealijäämän, joten tavoitteesta jäätiin yli 500 000 euroa. Liikevaihtoa liikelaitokselle kertyi lähes 400 000 euroa arvioitua enemmän, mutta yli 700 000 ylittyneiden palveluostojen ja yli 200 000 ylittyneiden henkilöstökulujen vuoksi liikeylijäämätavoitteesta jäätiin selvästi. Liikelaitoksen alijäämä tilikaudelta 2018 oli yli 200 000 euroa. Tämän alijäämän se pystyi kattamaan edellisten tilikausien kertyneistä ylijäämistä. Ylitysten todettiin tilinpäätöksessä johtuneen toimenpiteiden volyymikasvusta sekä suun ja terveydenhuollon erityisyksikön toiminnan tuomista erilliskustannuksista. Investointeja liikelaitos ei tehnyt.

Vaikutus kaupungin talouteen

Liikelaitosten taloudellinen vaikutus koko Vantaan talouteen oli vuonna 2018 noin 1,3 miljoonaa euroa positiivinen.

Johtopäätökset:

Liikelaitoksista Keski-Uudenmaan pelastuslaitos ja Vantaan Työterveys liikelaitos saavuttivat ennakoitua paremman taloudellisen tuloksen ja näiden liikelaitosten sitovat erät ja taloudelliset tavoitteet toteutuivat. Suun terveydenhuollon liikelaitos maksoi tavoitteensa mukaiset korot kaupungille, mutta sen sitovista eristä liikeylijäämää ei kertynyt talousarviossa arvioidusti, vaan liikelaitoksen tilinpäätös jäi alijäämäiseksi. Suun terveydenhuollon liikelaitos pystyi kuitenkin kattamaan alijäämänsä edellisten vuosien kertyneistä ylijäämistä.

2.2 Koko kaupunkikonsernin talous

Seuraavissa taulukoissa verrataan emokaupungin ja koko konsernin vuoden 2018 tilinpäätöstietoja ja keskeisiä tilinpäätöksen tunnuslukuja toisiinsa.

Kaupungin ja koko konsernin tuloksen muodostuminen (luvut miljoonaa euroa):

	Kaupunki	*Konserni*
Toimintatuotot	243,0	1 066,0
Valmistus omaan käyttöön	-	-
Toimintakulut	-1 315,5	-1 942,1
Osuus osakkuusyhtiöiden voitosta ja tappioista	-	-4,3
Toimintakate	-1 072,5	-880,5
Verorahoitus (sisältää valtionosuudet)	1 156,1	1 161,0
Rahoitustuotot ja -kulut	29,1	-8,3
Vuosikate	112,6	272,1
Poistot ja arvonalentumiset (sisältää suunnitelman mukaiset poistot, Omistuksen eliminointierot ja arvonalentumiset)	-108,7	-205,0
Satunnaiset erät		-2,3
Varausten lisäys		-
Rahastojen lisäys		-
Tilinpäätössiirrot	1,2	0,8
Tilikauden verot	-	-8,0
Laskennalliset verot	-	-9,2
Vähemmistöosuudet	-	-12,7
Tilikauden ylijäämä	5,2	35,7

Kaupungin ja koko konsernin keskeisten tunnuslukujen vertailu:

	Kaupunki	Konserni
Vuosikate, % poistoista	103,6	132,7
Investointien tulorahoitus, %	86,1	59,0
Kertynyt ylijäämä, euroa per asukas	2 048	2 865
Lainakanta, euroa per asukas[3]	3 996	8 451
Lainanhoitokate	0,7	9,7
Suhteellinen velkaantuneisuus %	75,5	109,7
Velat ja vastuut prosentteina käyttötuloista	108,3	126,8

[3] Asukaskohtaiset luvut on laskettu käyttäen Tilastokeskuksen antamaa virallista Vantaan asukaslukua 31.12.2018 tilanteessa (228 166 asukasta).

Tulorahoitus riitti poistojen kattamiseen sekä emokaupungissa että konsernissa. Koko konsernin ylijäämä oli noin 30 miljoonaa euroa suurempi kuin emokaupungin ylijäämä. Kaupungin lainanhoitokatteen tunnusluku on 0,7 ja se heikkeni vuodesta 2017. Tunnusluku osoittaa, että tulorahoitus ei kaupungilla kokonaan riittänyt vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun vuonna 2018. Tosin emokaupunki lyhensi pitkäaikaisia lainoja lähes 80 miljoonalla eurolla ja emon kokonaislainakanta pieneni lähes 96 miljoonaa euroa. Myös konsernin kokonaislainakanta pieneneni noin 14 miljoonaa euroa. Konsernin lainanhoitokate parani edellisvuodesta ja oli nyt 9,7. Suhteellinen velkaantuneisuus osoittaa koko velkataakan suuruuden ja tämä tunnusluku parani hieman sekä emokaupungissa että konsernissa vuodesta 2017. Emokaupungilla ja konsernilla on kuitenkin edelleen merkittävän suuri velkataakka. Velan takaisinmaksuun tarvittaisiin konsernissa selvästi yli vuoden tulorahoitus ja emokaupungin koko velan takaisinmaksuun kuluisi 75,5 prosenttia vuoden tulorahoituksesta.

Johtopäätökset:

Kaupungin ja konsernin talous kehittyi jälleen arvioitua paremmin. Molemmat tekivät positiivisen tuloksen. Lisäksi sekä emokaupungin että konsernin lainakantaa pystyttiin jälleen vähentämään. Velkamäärä on edelleen iso riskitekijä talouden kannalta, sillä korkojen noustessa rahoituskulut kaventaisivat kaupungin taloudellista liikkumavaraa.

2.3 Suurten kaupunkien vertailua

Alla olevassa taulukossa vertaillaan kuuden suurimman kaupungin keskeisiä talouden tunnuslukuja vuodelta 2018. Tunnusluvut on kerätty kaupunkien kaupunginhallituksissa hyväksytyistä vuoden 2018 tilinpäätöksistä. Tunnuslukuja on seitsemän jokaisella kaupungilla eli yhteensä 42. Tunnuslukujen tasoluokittelu perustuu Kuntaliiton määrittelyyn. Tunnusluvuissa on vuoden 2018 tunnusluvun alla suluissa kyseisen tunnusluvun arvo vuonna 2017.

	Espoo	Helsinki	Oulu	Tampere	Turku	Vantaa
Vuosikate % poistoista	121	217	72	44	11	104
	(160)	(236)	(148)	(82)	(70)	(133)
Investointien tulorahoitus %	72	123	45	24	8	86
	(87)	(137)	(108)	(46)	(37)	(148)
Kertynyt ylijäämä, euroa per asukas	1 851	8 853	4 111	1 966	1 087	2 048
	(1 744)	(8368)	(4 227)	(2 233)	(1 350)	(2 094)
Lainakanta, euroa per asukas	2 812	1 693	3 170	2 847	4 283	3 996
	(2 888)	(1 871)	(3 126)	(2 276)	(3 991)	(4 517)
Lainanhoitokate	3,2	6,3	1,9	3,3	0,1	0,7
	(3,6)	(4,7)	(1,5)	(1,8)	(0,5)	(0,9)
Suhteellinen velkaantuneisuus %	54	46	66	60	79	76
	(57)	(48)	(66)	(50)	(75)	(81)
Konsernin (sisältää kaupungin) lainakanta euroa/asukas	12 336	7 670	4 096	7 299	7 809	8 451
	(12 291)	(7 732)	(3 994)	(6 274)	(7 297)	(8 837)

Vuonna 2018 tunnusluvut hieman heikkenivät vuoden 2017 tasosta. Tunnusluvuista 33 pysyi vuoden 2017 tasolla, 8 tunnusluvun taso heikkeni ja 1 tunnusluvun taso parantui. Hyvällä tasolla oli nyt 12 tunnuslukua (17 vuonna 2017), tyydyttävällä tasolla oli nyt 15 tunnuslukua (13 vuonna 2017) ja heikolla tasolla oli 15 tunnuslukua (12 vuonna 2017). Kaupungeista Espoolla kahden tunnusluvun taso heikkeni, Oululla kolmen tunnusluvun taso heikkeni, Tampereella yhden tunnusluvun taso heikkeni ja yhden parani, Turulla ja Vantaalla yhden tunnusluvun taso heikkeni ja Helsingin tunnuslukujen tasot pysyivät ennallaan. Eniten hyvällä tasolla olevia tunnuslukuja (neljä) oli Helsingillä.

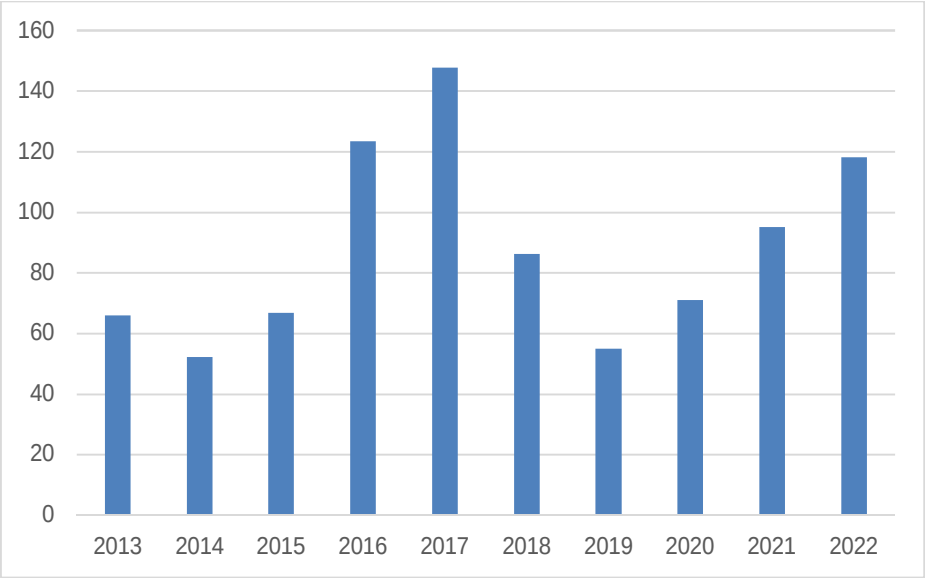
Kertynyt ylijäämä asukasta kohden tunnusluvun arvot olivat kaikilla kaupungeilla edelleen hyvällä tasolla. Vuosikate poistoista tunnusluku oli heikentynyt eniten ja viidellä kaupungilla oli nyt edellisvuotta huonompi tunnusluvun taso. Tämä tunnusluku oli nyt kahdella kaupungilla heikolla tasolla, kun vuonna 2017 tunnusluku ei ollut yhdelläkään kaupungilla heikolla tasolla. Investointien tulorahoitusprosentti oli kahdella kaupungilla hyvällä tasolla, yhdellä kaupungilla tyydyttävällä ja kolmella kaupungilla heikolla tasolla. Lainakantaa (sekä emon että konsernin), suhteellista velkaantumista ja lainanhoitokatetta kuvaavat tunnusluvut olivat lähes kaikki vuoden 2017 tasolla. Ainoastaan Oulun ja Tampereen osalta oli näissä tunnusluvuissa muutoksia. Tampereen lainanhoitokate oli noussut hyvälle tasolle vuodesta 2017 ja Oulun konsernin lainakanta per asukas tunnusluku oli pudonnut tyydyttävälle tasolle.

Emon lainakanta asukasta kohden tunnusluku oli kolmella kaupungilla heikolla tasolla ja kolmella tyydyttävällä tasolla. Suhteellista velkaantumista kuvaava tunnusluku oli kolmella kaupungilla heikolla ja kolmella kaupungilla tyydyttävällä tasolla. Lainahoitokate oli kolmella kaupungilla hyvällä tasolla, yhdellä tyydyttävällä tasolla ja kahdella kaupungilla heikolla tasolla. Konsernin lainakanta per asukas tunnusluku oli kahdella kaupungilla heikolla tasolla ja neljällä tyydyttävällä tasolla. Turun tilinpäätökseen sisältyi vuonna 2018 kertaeriä, joiden vuoksi 2018 ja 2017 tilinpäätökset eivät ole täysin vertailukelpoisia (muun muassa sekä Turun Vesiliikelaitoksen yhtiöittäminen että Turku 2029 säätiön peruspääomasijoitus, joka käsiteltiin avustuksena toimintakuluissa). Turun tunnusluvuissa ei kuitenkaan ollut isoa vaihtelua, vain yksi tunnusluku heikkeni.

2.4 Investoinnit

Investointien tulorahoitusprosentti

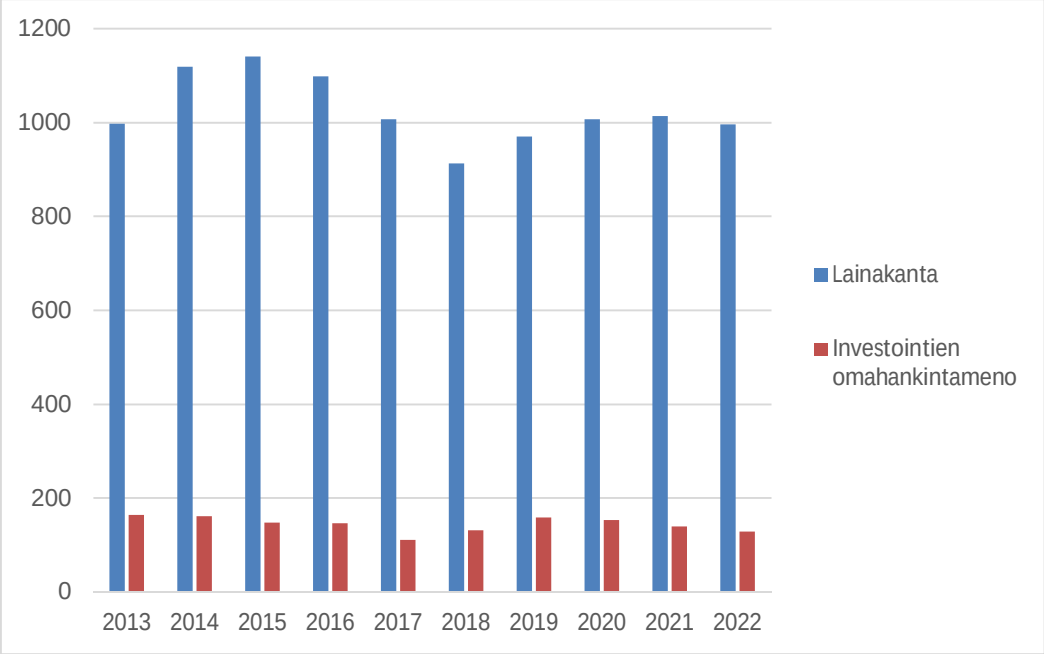
Oheisessa kaaviossa on Vantaan kaupungin investointien tulorahoitusprosentti vuosilta 2013–2022. Vuosina 2016 ja 2017 tulorahoitus kattoi kaikki investoinnit. Vuodesta 2019 eteenpäin tulorahoitusprosentti perustuu taloussuunnitelman 2019–2022 ennusteisiin.

Lainamäärä ja investoinnit

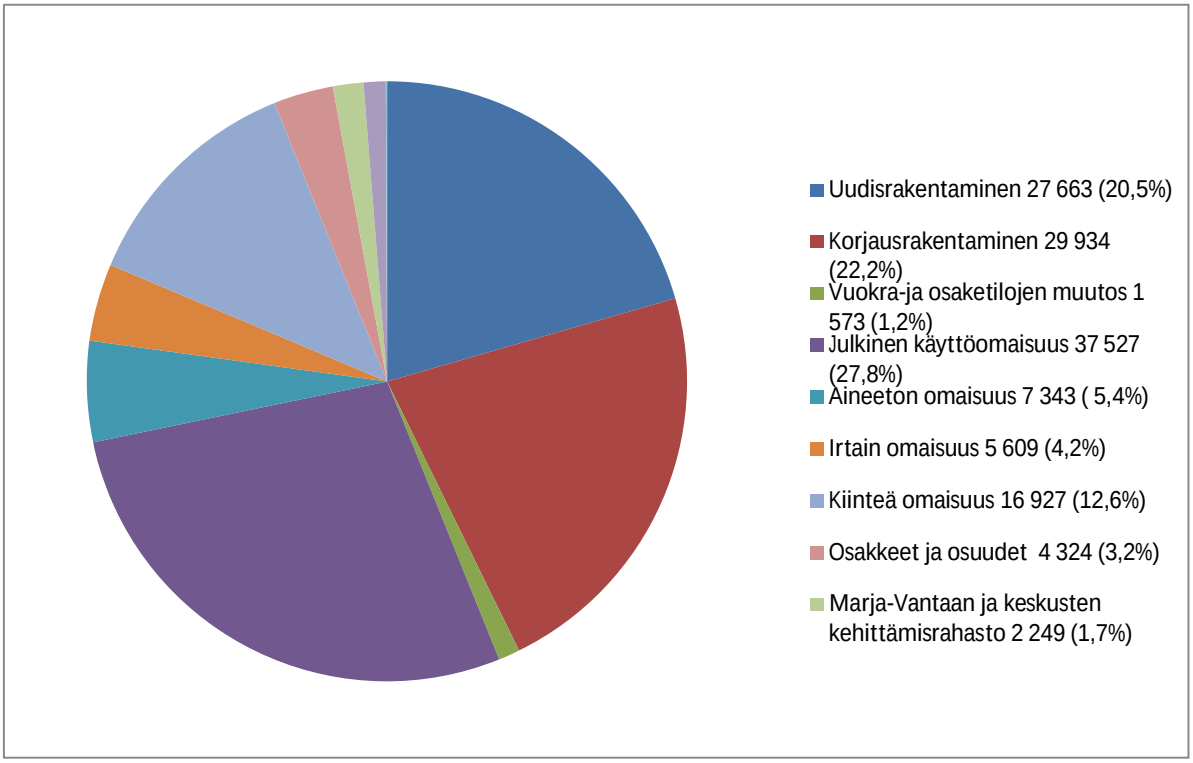
Seuraavassa kuvataan lainamäärän ja investointien omahankintamenojen[4] kehitystä vuodesta 2013. Vuodesta 2019 eteenpäin luvut ovat taloussuunnitelmassa 2019–2022 esitettyjä ennusteita. Lainamäärässä on mukana sekä kaupungin lyhyt- että pitkäaikaiset lainat.

[4] Investointien omahankintameno= investointimenoista on vähennetty niihin saadut rahoitusosuudet

Investointien jakauma 2018

Ohessa kuvattuna kaupungin investointien (brutto) toteumarakenne vuodelta 2018, luvut ovat tuhatta euroa. Julkinen käyttöomaisuus (esimerkiksi liikenne-, urheilu- ja virkistysalueiden rakentaminen) oli suurin investointien osa-alue.

Johtopäätökset:

Vaikka investointien tulorahoitusprosentti jäi vuonna 2018 alle 100 prosentin, kaupunki kattoi hyvän kassatilanteen ja muun muassa ennakoitua parempien investointituottojen ansiosta kaikki investoinnit ilman lainarahoitusta. Investointitaso tulee jatkossa nousemaan, jonka myötä myös lainakannan ennakoidaan aluksi taloussuunnitelmakaudella 2019–2022 hieman kasvavan, mutta kauden viimeisenä vuotena lainakannan ennakoidaan kääntyvän laskuun. Taloussuunnitelmakauden viimeisenä vuonna 2022 ennakoidaan investointien tulorahoitusprosentin olevan lähes 120 prosenttia ja vuosikatteen noin 150 miljoonaa. Tavoite on kova ja edellyttää tulojen kasvun lisäksi tarkkaa taloudenpitoa, sillä esimerkiksi vuosikatteen pitäisi nousta yli 30 prosenttia vuodesta 2018 (vuosikate vuoden 2018 tilinpäätöksessä oli 112,6 miljoonaa euroa).

3 VTK KIINTEISTÖT OY

Taustatietoa arviointikohteesta

VTK Kiinteistöt Oy kuuluu Vantaan kaupunkikonserniin ja Vantaan kaupunki omistaa 100 prosenttia yhtiön osakkeista. Yhtiö harjoittaa erilaisiin tarkoituksiin (muun muassa teollisuus-, toimisto- ja julkisten tilojen käyttöön ja urheilu- ja liikuntakasvatukseen) rakennettujen tilojen vuokrausta. Yhtiö omistaa ja hallitsee tässä tarkoituksessa kiinteistöjä, rakennuksia sekä huoneistojen hallintaan oikeuttavia osakkeita ja arvopapereita. Lisäksi yhtiö toimii rakennuttajana ja kiinteistökehittäjänä sekä harjoittaa arvopaperikauppaa. Yhtiö toimii emoyhtiönä konsernissa, jonka tytäryhtiöiden toiminta voi käsittää myös päätoimialasta poikkeavia toimialoja.

Yhtiö ostaa ja/ tai rakennuttaa sovitut kohteet taseeseensa ja vuokraa toimitiloja Vantaan kaupungille ja yksityisille toimijoille. Yhtiö ylläpitää, kunnostaa ja peruskorjaa omia kiinteistöjään sekä tuottaa managerointipalveluja omille yhtiöilleen ja kaupungin tytäryhtiöille.

Toiminnan tavoitteista

VTK Kiinteistöt Oy:lle asetettiin Vantaan kaupungin talousarviossa vuodelle 2018 seuraavat tavoitteet, tavoitteiden perässä toteuma vuodelta 2018.:

1. VTK Kiinteistöt Oy:n tulos on positiivinen. *Toteuma: +3.5 miljoonaa*
2. VTK Kiinteistöt Oy:n ulkoisten vuokrauskohteiden vuokrausaste: 90 prosenttia. *Toteuma: 90%*
3. VTK Kiinteistöt Oy:n energiakustannusten vähentäminen 2% vuodessa: Lähtötaso 353 000 euroa (lähtötasona oli arvio vuoden 2017 energiakustannusten toteumasta) - tavoite 346 000 euroa. *Toteuma: 324 000 euroa.*

Kaikki kaupungin asettamat tavoitteet toteutuivat.

Yhtiön taloudesta

Alla olevassa taulukossa yhtiön talouslukuja tilinpäätöksistä 2016–2018.

VTK Kiinteistöt Oy	2016	2017	2018
Liikevaihto ja muut tuotot, 1000 euroa	17 464	19 361	28 298
Tilikauden tulos 1000 euroa	889	2 214	3 507
Omavaraisuusaste, prosenttia	24,8	27,1	27,1
Lainat miljoonaa euroa	104,6	119,2	124,1
Tase miljoonaa euroa	149,4	166,7	180,0

Yhtiö sai pääomavuokrien päivitykset tehtyä loppuun vuonna 2018. Päivityksessä huomioitiin kiinteistöjen huolto- ja ylläpitokustannukset ja mukautettiin pääomavuokran määritykset vastaamaan kaupungin vuokranmäärityksiä. Pääomavuokrien korotusten vaikutus yhtiön tuloihin on yhteensä noin 2 miljoonaa euroa.

Taloudellisina riskeinä yhtiö näkee vanhan kiinteistökannan ja suuren (yli 100 miljoonaa) lainakannan. Tulevaisuudessa yhtiö joutuu tekemään merkittäviä korjausinvestointeja ja korkotason mahdollinen nousu toisi nopeasti isohkojakin lisäyksiä korkokustannuksiin. Yhtiö on valmistautunut riskeihin muun muassa laatimalla kiinteistöjen pitkän tähtäimen (10 vuotta) vuosi- ja peruskorjaussuunnitelmat ja kiinteistökehityssuunnitelmat. Samalla on otettu tavoitteeksi omavaraisuusasteen kasvattaminen, joka tuo yhtiön talouteen puskuria mahdollisen korkojen nousun varalle.

Kuva: Pekka Turtiainen

Yhtiön ja kaupungin yhteistyö palvelutila-asioissa

Yhtiötä on viimevuosina käytetty säännöllisesti kaupungin palvelutilojen toteuttajana ja kaupunki on myös siirtänyt/myynyt kiinteistöomaisuuttaan yhtiölle. Ohessa esimerkkejä yhtiölle siirretystä/myydystä kiinteistöomaisuudesta ja yhtiön toteuttamista palvelutiloista vuosina 2013–2017:

Kivistön Pysäköinti Oy, myynti VTK Kiinteistöt Oy:lle 2013
Kivistön Putkijäte Oy, myynti VTK Kiinteistöt Oy:lle 2014
Ilolan koulun laajennus, VTK Kiinteistöt Oy rakennuttajana, valmistui 2014

Vantaan liikuntayhtiöiden kiinteistötoimintojen siirto VTK Kiinteistöt Oy:lle, 2015
Leiritie 1 (Myyrmäen kampus), myynti VTK Kiinteistöt Oy:lle 2015
Myyrmäen kampuksen laajennus, VTK Kiinteistöt Oy rakennuttajana, alkoi 2015 valmistui 2018

Kiinteistö Oy Vantaan Kauppalantalo sulautui VTK Kiinteistöt Oy:öön 31.8.2018. Kiinteistö Oy Vantaan Kauppalantalo omisti kiinteistön osoitteessa Kielotie 13. Tälle paikalle on tarkoitus rakentaa uusi monitilatoimistorakennus, johon tullaan sijoittamaan Vantaan kaupungin toimitiloja (rakennukseen voi kuulua myös muita liike-, asunto- tai toimitiloja). Kyseisen rakennuksen rakennuttajaksi tulee sulautumisjärjestelyjen jälkeen VTK Kiinteistöt Oy.

Johtopäätös:

VTK Kiinteistöt Oy:n talous on viime vuosina kehittynyt suotuisasti. Yhtiö on kolmena viime vuotena tehnyt ylijäämäisen tuloksen ja myös yhtiön omavaraisuusaste on kasvanut. Kaupungin yhtiölle vuodelle 2018 asettamat tavoitteet toteutuivat. Yhtiö on tiedostanut talouteensa liittyvät riskit (suuri lainakanta ja kiinteistöjen korjauskustannusten kasvu) ja tehnyt toimenpiteitä (muun muassa vuokrien päivitys ja korjaussuunnitelmat) taloutensa vahvistamiseksi ja talouteen liittyvien riskien hallitsemiseksi.

VTK Kiinteistöt Oy:lle on ohjattu viime vuosina kaupungin kiinteistöomaisuutta ja yhtiö on ollut toteuttamassa kaupungin palvelutilahankkeita. Yhtiön tärkein asiakas onkin kaupunki, sillä vain noin 20 prosenttia liikevaihdosta tulee muilta kuin kaupungilta. Yhtiöllä on jatkossakin tärkeä rooli kaupungin palvelutilojen rakennuttajana.

4 LASTEN JA NUORTEN PÄÄSY MIELENTERVEYSPALVELUJEN PIIRIIN

Vantaan, Espoon, Helsingin, Kauniaisten ja HUSin tarkastuslautakuntien yhteisarvioinnin tavoitteena oli selvittää, miten pääkaupunkiseudun alaikäiset kouluikäiset lapset ja nuoret pääsevät kaupunkien ja erikoissairaanhoidon mielenterveyspalvelujen piiriin sekä seurataanko hoidon tuloksellisuutta. Arviointi koski 7–17-vuotiaita lapsia ja nuoria. Arviointi rajattiin koskemaan lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen kiireetöntä avohoitoa perusterveydenhuollossa ja opiskeluhuoltoa, perheneuvolaa ja nuorisolle suunnattua vastaavaa palvelua sekä erikoissairaanhoitoa. Lisäksi kuultiin lastensuojelun näkemyksiä.

Seuraavassa esitetään valittuja kohtia arviointimuistiosta. Muistio on kokonaisuudessaan luettavissa osoitteessa www.vantaa.fi/arviointikertomus

Arviointiaineistona olivat lainsäädännön ja kansallisten laatusuositusten lisäksi lasten ja nuorten hoitoon pääsyä koskevat tutkimukset sekä tilastot hoitoon pääsyn toteutumisesta. Arvioinnissa toteutettiin haastattelut Helsingissä, Espoossa ja Vantaalla kunkin kaupungin koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa, oppilas- ja opiskeluhuollossa, perheneuvolassa ja/tai vastaavassa nuorille tarkoitetussa yksikössä, lastensuojelussa ja lääkäripalveluissa. Kauniaisten osalta tiedot hankittiin sähköpostitiedustelulla asiasta vastaaville tahoille. Lisäksi haastateltiin HYKS Lastenpsykiatrian linjajohtajaa, HYKS Nuorisopsykiatrian linjajohtajaa ja HYKS Akuutti- ja konsultaatiopsykiatrian linjajohtajaa sekä HYKS Syömishäiriöyksikön osastonylilääkäriä ja apulaisylilääkäriä.

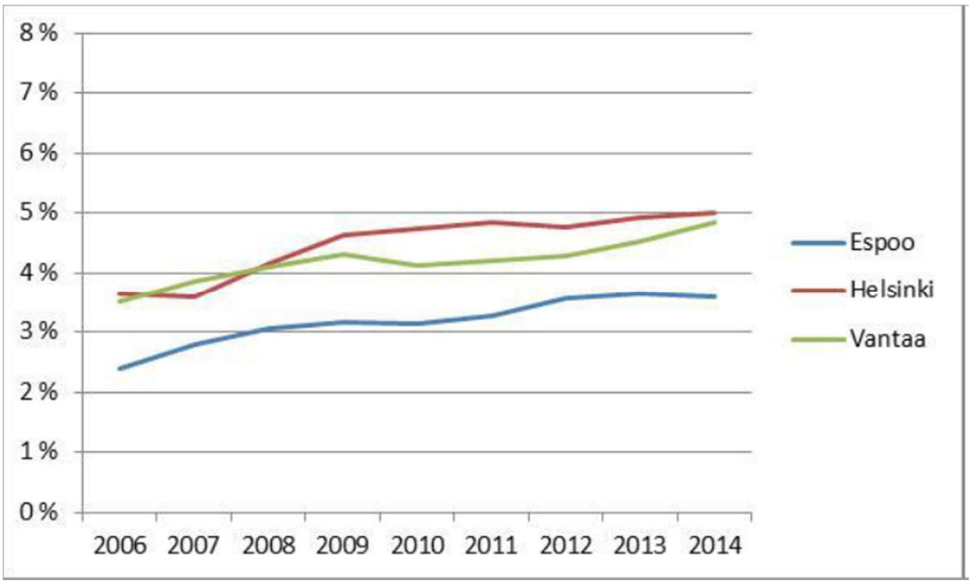
Tilastotietoa

Kansainvälisissä tutkimuksissa on arvioitu, että noin 15–25 prosentilla lapsista tai nuorista on tai on ollut jokin psykiatrinen häiriö ja vakavalla tavalla toimintakykyä haittaava psykiatrinen häiriö on noin 10–15 prosentilla.

THL:n kansallisten tilastojen mukaan sekä lasten että nuorten erikoissairaanhoidon psykiatrinen avohoito on viime vuosina kasvanut valtakunnallisesti samalla kun osastohoidon määrä on vähentynyt. Vuodesta 2006 vuo-

teen 2016 erikoissairaanhoidon avohoitopotilaiden määrä kasvoi 0–12-vuotiaiden ikäryhmässä noin 69 prosenttia ja 13–17-vuotiaiden ikäryhmässä noin 48 prosenttia. Samalla ajanjaksolla avohoitokäyntien määrä on noin kaksinkertaistunut.

Mielenterveyden häiriön diagnoosin saaneiden lasten ja nuorten osuus (alle 18-vuotiaat) saman ikäisestä väestöstä on tarkasteluajanjaksona 2006–2016 kasvanut Espoossa, Helsingissä ja Vantaalla. Helsingissä ja Vantaalla osuus oli korkeampi kuin Espoossa.

Kuvio. Mielenterveyden häiriön (F) päädiagnoosin saaneiden alle 18-vuotiaiden lasten ja nuorten osuus saman ikäisestä väestöstä Espoossa, Vantaalla ja Helsingissä vuosina 2006–2014[5]

Suurimman erikoissairaanhoidon nuorisopsykiatrian potilasryhmän muodostavat depressiosta ja ahdistuneisuushäiriöistä kärsivät potilaat (2/3 potilaista). Neuropsykiatrisia potilaita on noin 15 prosenttia ja ADHD-potilaita noin viisi prosenttia. Lastenpsykiatrian potilaista noin neljäsosa on ADHD-potilaita.

Vantaan haastatteluista poimittua

Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto

Koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa pääpaino on terveystarkastuksissa ja niiden toteutumista seurataan sekä terveydenhoitajien että lääkärien osalta. Palveluun pääsyä mitataan myös kouluterveyskyselyn tuloksilla. Kouluterveydenhuollossa tehdään jonkin verran lähetteitä erikoissairaanhoitoon, vaikkakin niiden määrä on pieni suhteessa vastaanottokäynteihin. Lähetteistä 39 prosenttia kohdistui lasten- tai nuorisopsykiatriaan.

Ennaltaehkäisevässä terveydenhuollossa tunnistetaan hyvin ja herkästi sekä perhetilanteita että oireilua, mutta jatkoonpääsy on vaikeaa. Toisaalta erikoissairaanhoitojakson jälkeen tarvittaisiin lääkäreitä, jotka voivat ottaa vastuuta lapsen tai nuoren hoidosta. Terveysasemalla saattaa olla nimetty perhettä hoitanut lääkäri, mutta terveysasemien voimavarat menevät pitkälti aikuisväestön hoitoon. Koulu- tai opiskeluterveydenhuollon lääkäreillä ei ole mahdollisuutta ottaa oppilasta pitkäaikaiseen seurantaan. Nuortenkeskus Nuppi ja perheneuvola tekevät hyvää työtä, mutta niiden mittakaava on pieni.

Toisella asteella pilotoidaan masennuksen hoitoon kehitettyä IPC interventiota (Interpersonal Councelling). Menetelmään on koulutettu opiskeluterveydenhoitajia ja toisen asteen opiskeluhuollon psykologeja ja kuraattoreita.

Koulu- ja opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalvelut

[5] Ranta, K. ym., Nuorten masennus, mielenterveyden hoitoketjut ja näyttöön perustuvan hoidon integroitu implementaatio perustasolle. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 90/2017. Helmikuu 2018.

Perusopetuksen psykologin vastaanottoaika pystyttiin tarjoamaan oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaisen määräajan puitteissa 90-prosenttisesti lukuvuoden 2017–2018 aikana. Vaikka määräajoissa pysyttiinkin 90-prosenttisesti, oppilas- ja opiskelijahuoltolain painopisteenä oleva yhteisöllinen työ ei toteudu tavoitteiden mukaisesti työntekijöiden tavoitellessa määräaikojen toteutumista. Toisen asteen oppilaitoksissa psykologipalveluihin pääsi oppilas- ja opiskelijahuoltolain määräaikojen puitteissa keskimäärin 87 prosenttia vuonna 2017. Kuraattorien osalta keskimäärin 95–98 prosenttia tapaamisista pystyttiin tarjoamaan määräajan puitteissa.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaan koulupsykologin työn painopiste on ennaltaehkäisevässä ja yhteisöllisessä työssä kouluyhteisössä. Koulupsykologin tukikäyntien tavoitteena on oppilaan yksilöllinen tarve huomioiden tukea häntä koulunkäynnissä tai koulussa esiin tulleissa huolissa. Koulupsykologi arvioi omalta osaltaan, riittääkö koulupsykologin tuki, vai onko jatko-ohjauksen tarvetta.

Toisella asteella opiskeluhuollon psykologi tekee vastaavan arvioinnin ja tarvittaessa ohjaa nuoren edelleen Nuppiin tai erikoissairaanhoitoon, joka usein on varsinainen hoitotaho. Haastattelussa todettiin, että siirtymävaiheissa tarvittaisiin enemmän eri tahojen yhteisneuvotteluita ja tiedonvaihtoa, vain kirjallisen tiedon siirtäminen ei ole riittävää.

Perusopetuksen psykologipalveluiden haastattelun mukaan perustason mielenterveystyötä tekeviä tahoja on liian vähän. Erikoissairaanhoito ruuhkautuu ja sieltä käsin on painetta, että perustason tehtävää otettaisiin vastaan kouluihin, esimerkiksi koulupsykologeille. Perustasolla tulisi vahvistaa perheneuvolan ja Nupin kaltaisia palveluita, joista on saanut erittäin hyvää matalan kynnyksen mielenterveyspalvelua. HYKS Varhain -toiminnasta on myös hyviä kokemuksia. Kun oppilas on asiakkaana erikoissairaanhoidossa, koulun roolissa korostuvat oppilaan oppimisen ja koulunkäynnin tuen suunnittelu ja ylipäänsä koulun tietämys ja tuntemus oppilaan asiaan.

Kuraattorit ovat sosiaalialan ammattilaisia, jotka usein jatkavat omaa tukityötään myös erikoissairaanhoidon kontaktin aikana ja usein sen jälkeenkin. Työskentelyä voidaan mahdollisesti harventaa erikoissairaanhoidon kontaktin ajaksi. Kuraattorityön keskiössä on koulunkäynnin ja opiskelun tukeminen ja tätä työtä on usein tarpeen tehdä joka tapauksessa muista tukitoimista tai tutkimuksista huolimatta. Kuraattorit tekevät paljon ennaltaehkäisevää ja yhteisöllistä työtä, josta osa suuntautuu myös mielenterveyden ylläpitämiseen ja mielenterveysongelmien ennalta ehkäisyyn. Kuraattorit ohjaavat lapsia ja nuoria mielenterveyspalveluihin osana perustyötään ja tekevät yhteistyötä hoitotahojen kanssa

Perheneuvola ja nuortenkeskus Nuppi

Vantaalla perheneuvolaan voivat hakeutua alle 13-vuotiaiden lasten vanhemmat ja muut huoltajat lapsen ja perheen kasvua ja kehitystä koskevien kysymysten vuoksi sekä perheessä esiintyvien ristiriitojen selvittämiseksi ja ratkaisemiseksi. Perheneuvolat tarjoavat myös avioliittolain mukaista perheasiain sovittelua.

Perheneuvolaan tullaan monista syistä: vanhemmuuteen liittyvät pulmat ja tuen tarve, lapsen kasvuun ja kehitykseen liittyvät haasteet, huoltajuuteen liittyvät ristiriidat, parisuhdeongelmat ja arkielämän kriisit. Noin 52 prosenttia tulosyistä liittyy lapsen oireiluun; suurimpina syinä käytöksen ja tunne-elämän vaikeudet sekä ADHD-epäily.

Vantaan perheneuvolaan kuuluu kaksi aluetiimiä ja tehostetun tuen tiimi. Perheneuvolan toiminta on kasvatus- ja perheneuvontaa, joka on sosiaalihuoltolain alaista toimintaa. Tehostetun tuen tiimin työ profiloituu kunnassa tehtävänä lastenpsykiatrisena työnä hoidon porrastuksessa varhaisempaan vaiheeseen kuin erikoissairaanhoidossa tarjottava lastenpsykiatrinen työ.

Erikoissairaanhoidosta jatkohoitoon perheneuvolaan ohjautuu lapsia lastenpsykiatrisilta vastaanotoilta, foniatrialta ja neurologialta. Perheneuvolassa on huomattu, että lasten mielenterveyspalveluiden tarve on lisääntynyt ja tästä johtuen vaikuttaa siltä, että useilla tahoilla resursointi on riittämätöntä.

Nuortenkeskus Nuppi aloitti toimintansa vuonna 2015 nuorisoaseman ja nuorisoneuvolan yhdistyessä ja sen toiminta on sosiaalihuoltolain mukaista toimintaa. Nuppi tarjoaa 13–21-vuotiaille nuorille monipuolista tukea

ja hoitoa. Lyhytkestoista neuvontaa voidaan tarjota myös 21–23-vuotiaille. Kiireellisen avun tarvetta arvioidaan jo ensimmäisen yhteydenoton yhteydessä. Yhteyttä voi ottaa puhelinneuvonnan tai avoimen vastaanoton kautta. Varsinaista tapaamisaikaa joutuu odottamaan neljästä kuuteen viikkoa.

Mikäli nuori on ollut erikoissairaanhoidon tutkimuksissa tai hoidossa ja hoitosuhde erikoissairaanhoitoon päättyy, nuori ohjataan usein Nupin asiakkuuteen.

Terveysasematoiminta

Vantaalla on seitsemän terveysasemaa, joissa on walk in -tyylinen päiväpoliklinikka. Potilaissa on myös alle 18 vuotiaita mielenterveyssyistä hoitoon hakeutuvia. Päiväpoliklinikalla sairaanhoitaja tekee hoidontarpeen arvioinnin ja ohjaa edelleen terveyskeskuslääkärille, Nuppiin tai perheneuvolaan. Lääkäri voi ohjata Vantaan omiin palveluihin tai lähetteellä nuorisopsykiatrian klinikalle. Terveyskeskuslääkärit eivät aloita mielialalääkitystä. Lisäksi terveysasemilla on psykiatrisia sairaanhoitajia, joilla on ajanvaraukset internetissä. Vastaanotolle hakeutuu myös nuoria.

Lastensuojelun näkökulma

Vantaan lastensuojelun näkökulmasta perusterveydenhuollon mielenterveyspalveluita on niukasti. Nuoret asioivat terveysasemalla, mutta eivät välttämättä saa omalääkäriä, vaan hoitosuhteet vaihtuvat tai asioidaan paljon päivystyksessä. Koululääkäritoimintaa on kuitenkin onnistuneesti laajennettu viime vuosina ja lähetteen myös erikoissairaanhoitoon voi saada koululääkäriltä. Koulussa ja oppilashuollossa voidaan tehdä paljon mielenterveyden tukemiseksi ja viime aikoina muun muassa LAPE-kehittäminen on tuonut uusia työvälineitä koulujen mielenterveystyöhön.

Perheneuvolasta on saatavissa muun muassa lastenpsykiatrin palvelua ja haastattelun mukaan siellä tunnistetaan hyvin lapsen ja perheen tuen tarve. Perheneuvolat tarjoavat tukea ja apua koko perheelle. Ongelmallisinta on avun piiriin pääseminen, sillä perheneuvolaan on jonoa. Palvelu on hyvää, mutta resurssi on riittämätön. Perusterveydenhuollossa tarvittaisiin enemmän psykiatreja sekä lapsiin ja nuoriin erikoistuneita lääkäreitä, jotka tunnistaisivat myös mielenterveyden pulmat ja hoitaisivat niitä. Nuortenkeskus Nupin palvelu mielenterveysasioissa on hyvää, mutta palveluun pääsy on jonojen vuoksi vaikeaa.

Lapsia ja nuoria joudutaan ohjaamaan paljon erikoissairaanhoitoon. Erikoissairaanhoidon suuntaan on olemassa hoitoketjut ja yhteistyöohjeet, mutta yhteistyö erityisesti vaikeasti oireilevien lasten ja nuorten osalta on usein pintapuolista. Osastopaikoille ei välttämättä pääse, vaikka tarve olisi ilmeinen.

Erikoissairaanhoidon arviointi- tai hoitojakson jälkeen palataan yleensä kunnan peruspalvelujen piiriin. Saattaen vaihtaminen on tavoitteena, mutta se ei aina onnistu hallitusti. Asiakkaan osallisuus ei aina toteudu siirtymätilanteissa parhaalla mahdollisella tavalla ja esimerkiksi hoidon seurannasta sopiminen voi jäädä ammattilaisten väliseksi.

Kaikissa kaupungin haastatteluissa esiin nousi tiedonsiirto lasten ja nuorten asioita hoitavien tahojen välillä. Erityisesti hoitosuhteen siirtyessä toiselle taholle, konsultointi ja siirtoneuvottelut toteutuvat liian harvoin.

Erikoissairaanhoito

Lastenpsykiatria

HUSiin saapui vuonna 2018 yhteensä 2 590 elektiivistä eli kiireetöntä lastenpsykiatriaa koskevaa lähetettä. Kiireettömien lähetteiden määrä on kasvanut vuosien 2014 ja 2018 välillä noin 43 prosenttia. Alueen suurista kaupungeista suhteellisesti suurinta kasvu on näiden vuosien välillä ollut Espoon (n. +97 %) ja Helsingin (n. +60 %) lähetteissä. Vantaan lähetemäärä on kasvanut noin 23 prosenttia.

Taulukko. Saapuneet elektiiviset* (kiireettömät) lähetteet kunnittain (maksajan mukaan)[6]

[6] HUS-Tietohallinto. HUS-ToTal. Lähetteet-kuutio, 25.1.2019.

Lastenpsykiatrian lähetteet (lkm)	2014	2015	2016	2017	2018**
Helsinki	617	730	887	883	983
Vantaa	297	339	334	336	364
Espoo	186	267	252	384	367
Kauniainen	10	16	20	22	25
HUS yhteensä	1810	2097	2330	2549	2590
Palautetut kiireettömät lähetteet, lkm	181	163	94	101	164
Palautetut kiireettömät lähetteet, %	10,00	7,77	4,03	3,96	6,33

* Päivystyslähetteet ja asiantuntijakonsultaatiot eivät ole luvuissa mukana. **Ennakkotieto.

THL:n tilastotietojen perusteella hoitotakuun määräajat eivät HUSissa toteutuneet kaikkien lastenpsykiatrian potilaiden kohdalla vuonna 2018. Heikentyneeseen tilanteeseen vaikutti vuoden 2018 aikana osin lastenpsykiatrian tilaongelmat.

Lastenpsykiatrian potilaiden jatkohoidon järjestämisessä on kuntakohtaisia eroja. Tämä liittyy jonotusaikoihin perusterveydenhuollossa, hoidon porrastuksen eroihin kuntien välillä, erikoissairaanhoidon ja kuntien välisiin sopimuksiin ja yhteistyökäytäntöihin sekä siihen, että lapsikeskeistä työskentelyä on niukasti saatavilla perusterveydenhuollossa ja kouluterveydenhuollon resurssit ovat niukat. Kaikkien kuntien osalta ongelmana on se, että erikoissairaanhoidon jälkeiselle lasten mielenterveyden hoidolle ei ole osoitettu vastuutahoa eikä resursseja. Mikäli hoitoon ohjaaminen onnistuu, se toteutuu aina räätälöidysti mikä tuottaa eriarvoisuutta palveluiden tarjonnassa.

Nuorisopsykiatria

HUSiin saapui yhteensä 3 057 nuorisopsykiatriaa koskevaa kiireetöntä lähetettä vuonna 2018. Kiireettömien lähetteiden määrä on kasvanut vuosien 2014 ja 2018 välillä noin 40 prosenttia. Alueen suurista kaupungeista suhteellisesti suurinta kasvu on näiden vuosien välillä ollut Espoon (n. +63 %) ja Helsingin (n. +42 %) lähetteissä. Vantaan lähetemäärä on kasvanut noin 7 prosenttia.

Taulukko. Nuorisopsykiatriaan saapuneet elektiiviset* (kiireettömät) lähetteet kunnittain (maksajan mukaan)[7]

Nuorisopsykiatrian lähetteet (lkm)	2014	2015	2016	2017	2018**
Helsinki	729	760	875	971	1033
Vantaa	321	334	390	405	343
Espoo	335	363	407	536	546
Kauniainen	9	15	15	24	22
HUS yhteensä	2191	2346	2714	3086	3057
Palautetut lähetteet, lkm	160	162	213	306	277
Palautetut lähetteet, %	7,30	6,91	7,85	9,92	9,06

* Päivystyslähetteet ja asiantuntijakonsultaatiot eivät ole luvuissa mukana. **Ennakkotieto.

THL:n tilastotietojen perusteella hoitotakuun määräajat eivät ole toteutuneet kaikkien potilaiden kohdalla HUSin nuorisopsykiatriassa vuonna 2018. Yksi hoitoon pääsyä hidastava tekijä on ollut pula nuorisopsykiatrian erikoislääkäreistä. HUSin nuorisopsykiatriassa on 68 lääkärin virkaa, joista 10–15 virkaa on vuoden 2018 aikana ollut täyttämättä.

[7] HUS-Tietohallinto. Lähde: HUS-ToTal. Lähetteet-kuutio, 22.1.2019.

Erikoissairaanhoidon näkökulmasta mielenterveyshäiriöistä kärsivien nuorten hoidon ja palvelujärjestelmän kehittämistarpeet liittyvät hoidon saatavuuteen perus- ja lähipalveluissa ja opiskeluhuollossa. Yhteistä pääkaupunkiseudun kunnille on, että terveyskeskuksilla ei juuri ole roolia nuorten mielenterveysasioissa eikä nuorten lievien ja keskivaikeiden mielenterveyden häiriöiden hoito riittävässä määrin toteudu perustasolla.

Arvioinnin tulokset tiivistetysti

Arvioinnin tuloksena voidaan todeta, että lasten ja nuorten pääsy mielenterveyspalveluihin ei ole kaikilta osin sujuvaa, eikä palvelujen tuloksellisuutta seurata kaikilla palvelujen järjestäjätahoilla järjestelmällisesti. Matalan tason palveluihin kouluissa pääsee melko hyvin. Perusterveydenhuollon tasolla lääkäriin pääsy ja erikoissairaanhoidossa hoidon aloittaminen on vaikeutunut.

Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon sekä opiskeluhuollon palvelun piiriin pääsee melko hyvin, joskin psykologeja ja kuraattoreita koskevat lakisääteiset määräajat eivät kaikkien osalta toteudu.

Erikoissairaanhoidon lähetemäärät ovat kasvaneet voimakkaasti viime vuosina. Sekä lastenpsykiatriassa että nuorisopsykiatriassa yli kolme kuukautta hoitoon pääsyä odottaneiden potilaiden määrä on kasvanut vuonna 2018 ja myös hoitoon pääsyn odotusaika on pidentynyt. Potilasmäärien kasvu liittyy mahdollisesti sekä ongelmien parempaan tunnistamiseen, hoitoon hakeutumisen kynnyksen madaltumiseen sekä siihen, että perustasolla ei pystytä vastaamaan lieväasteisiin lasten- ja nuorten mielenterveysongelmiin riittävässä määrin.

Kaupunkien palvelujärjestelmät poikkeavat toisistaan varsin paljon. Espoossa on erikoissairaanhoidoksi lukeutuva lastenpsykiatrian avohoitoyksikkö, Vantaalla perhepalvelujen tukena on myös lääkäripalveluita. Nuorisolle on myös omaa mielenterveyspalvelua, kuten Espoossa Nupoli ja Helsingissä nuorisoasema ja Vantaalla Nuppi. Myös terveysasemat palvelevat jossakin määrin nuoria mielenterveysasioissa Espoossa, Kauniaisissa ja Vantaalla. Helsingistä perustasolla toimiva mielenterveyden häiriöihin hoitoa tarjoava lasten ja nuorten psykiatrista avohoitoa antava hoitoyksikkö käytännössä puuttuu. Perheneuvolat ja nuorisolle tarjottavat vastaavat palvelut myös vaihtelevat ikärajojen sekä sen mukaan tarjoavatko ne psykiatrista apua. Yhteistä palveluille on, että niihin on ruuhkaa.

Kehitettäviksi asioiksi arvioinnissa nähtiin perustason mielenterveyspalvelujen ja opiskeluhuollon vahvistaminen, lääkäriresurssin saannin turvaaminen sekä kuntien palveluissa että erikoissairaanhoidossa, tiedonkulun parantaminen eri toimijoiden välillä, yhteistyökäytäntöjen ja hoitoketjujen luominen ja intensiivisen avohoidon sekä vahvemmin tuetun hoidon lisääminen, erityisesti nuorten hoidon ja palvelujen kohdalla. Positiivisina esimerkkeinä tuotiin esille kaupunkien yhteistyö lastenpsykiatrian kanssa, syömishäiriöisten hoitoketju, HYKS Varhain -toiminta, opiskeluhuollon interventiokoulutus (Espoo ja HUS) ja psykiatristen sairaanhoitajien palvelut oppilaitoksissa. Ensin tulisi saattaa opiskeluhuollon lakisääteiset palvelut (psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuolto) resurssit kuntoon.

Lasten ja nuorten terveyttä ja hyvinvointia seurataan jokavuotisen THL:n kouluterveyskyselyn avulla. Hoidon ja palvelujen tuloksellisuutta seurataan lähinnä yksilöllisen kehityksen tasolla kussakin palvelussa erikseen. Erikoissairaanhoidossa laaturekisterit mahdollistavat jatkossa hoidon tuloksellisuuden seurannan aiempaa paremmin.

Suositukset:

Sivistystoimen tulee lisätä opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalvelujen saatavuutta.

Sosiaali- ja terveystoimen tulee selvittää mahdollisuus parantaa lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen saatavuutta vahvistamalla perheneuvolan ja nuortenkeskus Nupin palveluita.

Sosiaali- ja terveystoimen ja sivistystoimen tulee viimeistään psykiatrista hoitoa edellyttävissä tilanteissa yhteistyössä nimetä lapselle tai nuorelle lääkäri ja vastuuhenkilö, joka koordinoi palveluja ja vastaa tiedonkulusta.

Kaupunkien sosiaali- ja terveystoimen johdon ja HUSin on tehtävä yhteistyötä lääkärien rekrytointiongelmien helpottamiseksi lasten- ja nuorten psykiatriassa. Lääkäripulasta tulee aktiivisesti viestittää sosiaali- ja terveysministeriöön lääkärien koulutusmäärien lisäämiseksi ja lasten- ja nuorisopsykiatrian erikoislääkäreiden saatavuuden varmistamiseksi jatkossa.

Perustason palveluiden ja erikoissairaanhoidon tulee tehdä yhteistyötä lähetekäytännön sujuvoittamiseksi lasten ja nuorten mielenterveyspalveluissa hoitoon pääsyn nopeuttamiseksi.

Perustason palveluiden, opiskeluhuollon ja erikoissairaanhoidon tulee tehdä yhteistyötä ja selkiyttää työnjakoa erityisesti nuorten mielenterveyspalveluissa.

Kaupunkien lastensuojelun ja HUSin nuorisopsykiatrian tulee yhdessä kehittää palveluja siten, että apua tarvitseville nuorille voidaan tarjota hoitoa viipymättä eikä heitä jouduta tarpeettomasti sijoittamaan hoidon puutteen takia.

5 KAUPUNGINJOHTAJAN TOIMIALA

5.1 Organisaatiouudistus ja tulevaisuudennäkymät

Tulevaisuudennäkymät

Vantaan väestö kasvoi vuonna 2018 peräti 5 139 asukkaalla eli 2,3 prosenttia. Väestöennusteessa tulevien vuosien kasvun odotetaan olevan 4 000–5 000 hengen välillä. Uusia asuntoja valmistui 4 533 vuonna 2018. Valmistuvien asuntojen määrän arvioidaan kääntyvän laskuun vuoteen 2018 verrattuna, mutta pysyvän edelleen korkeana lähivuodet.

Väestönkasvu luo nopeana jatkuessaan paineita kaupungin palveluiden järjestämiseen sekä investointiohjelmaan. Keskeiseksi nousee väestönkasvun mukanaan tuomien palvelukustannusten kasvun ja verotulojen kasvun suhde pitemmällä aikavälillä. Kasvuun vastaamisen sovittaminen yhteen kestävän kaupunkikehityksen, hiilineutraaliuden ja resurssiviisauden kanssa on tärkeää. Samalla segregaatiokehitystä on pyrittävä jarruttamaan.

Uusi Vantaa

Vantaa haluaa olla sosiaalisesti, taloudellisesti, ekologisesti ja demokraattisesti kestävä kohtaamisen kaupunki. Vantaan kaupungin organisaatio uudistuu. Virallinen muutosprojekti perustettiin huhtikuussa 2018 ja uusi organisaatio aloittaa toimintansa vuoden 2020 alussa. Toimielinrakenteen osalta toimitaan väliaikaisessa ratkaisussa seuraaviin kuntavaaleihin asti ja uusi toimielinrakenne aloittaa seuraavan valtuustokauden alkaessa 1.6.2021.

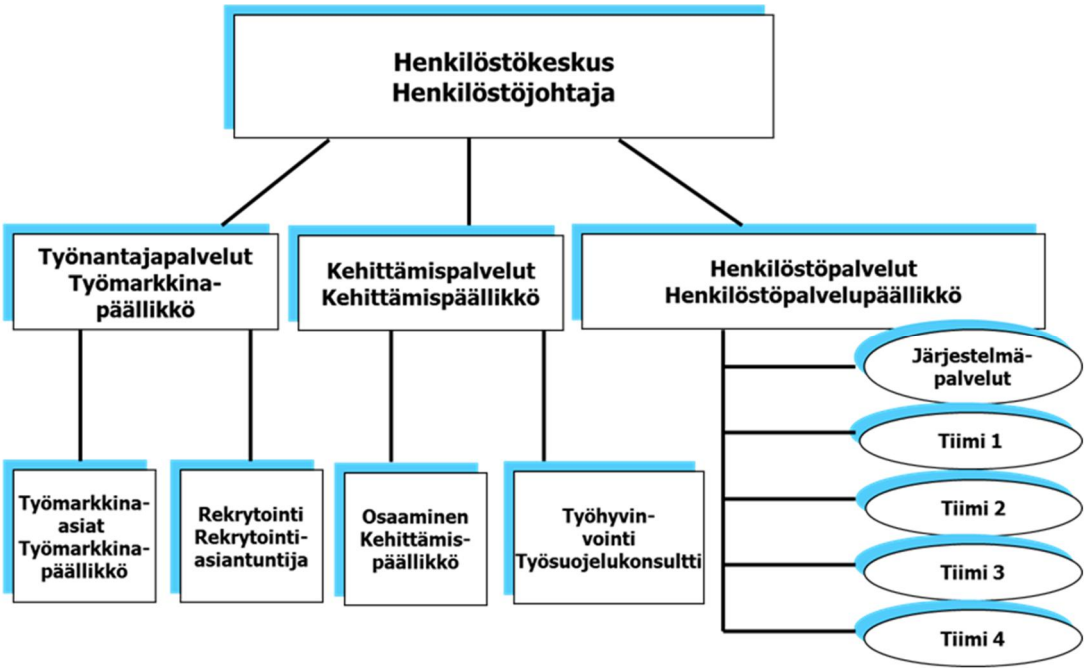
Organisaatiouudistuksen taustalla on Vantaan suuren ja kansainvälisen kaupungin rooli yhteiskunnallisten ongelmien ratkaisussa, halu olla vahvemmin yhteisöllisyyden perusta, hyvinvoinnin lisääjä ja elinvoiman vahvistaja. Myös toimintaympäristö muuttuu vauhdikkaasti, joten kaupunginkin on syytä uudistua. Muutosta on valmisteltu laajalla rintamalla. Uusi Vantaa uudistusta ovat osaltaan valmistelleet luottamushenkilöistä koostuva Uusi Vantaa -toimikunta ja muutosjohtoryhmä. Valmistelussa ovat olleet mukana kaupungin ylin johto ja henkilöstö. Kuntalaisia on kuultu ja kuullaan niin asukasraadin, järjestöille suunnatun seminaarin kuin kuntalaisten suoran vaikuttamisen (Vantaan tulevaisuuskuvat -kysely ja palveluverkkokysely sekä asukastilaisuudet) muodossa. Kaupunginhallitus ja kaupunginvaltuusto ovat tehneet tarvittavat päätökset.

5.2 Henkilöstöjohtaminen

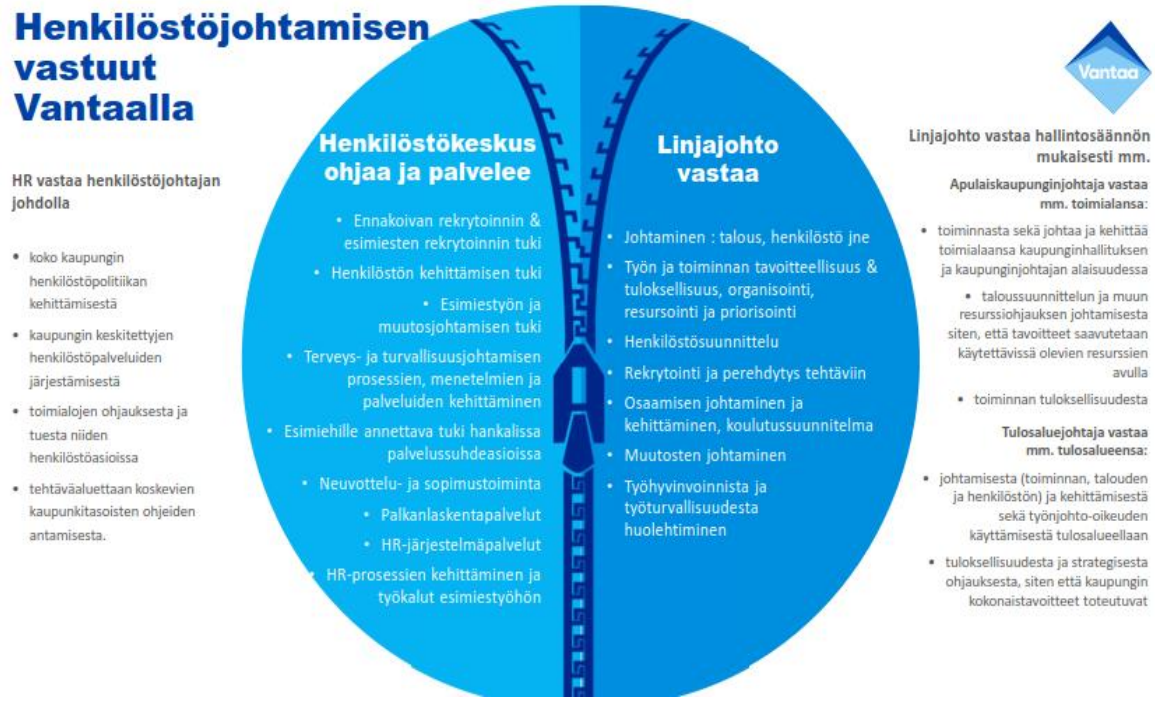
Tarkastuslautakunta arvioi koko kaupungin henkilöstöjohtamista etenkin henkilöstön työhyvinvoinnin ja tavoitteiden saavuttamisen näkökulmasta. Samalla se perehtyi henkilöstöjohtamisen ajankohtaisiin asioihin.

Henkilöstökeskuksen organisaatio ja vastuut

Henkilöstökeskus tukee työyhteisöjä kehittämisessä ja huolehtii esimiesten valmentamisesta, kaupungin palkkausjärjestelmistä, henkilöstöhallinnon järjestelmien kehittämisestä sekä työterveyspalvelujen tilaamisesta. Se huolehtii monipuolisista palveluista esimiehille ja työyhteisöille.

Henkilöstökeskuksen nykyinen organisaatio

Yllä oleva kuva kertoo vastuun jakaantumisesta henkilöstökeskuksen ja toimialojen kesken.

Henkilöstökyselyn tulokset – kehitettävää

Kyselyn tuloksista ilmeni, että henkilöstö ei ollut tyytyväinen vaikutusmahdollisuuksiinsa muutoksiin.

Yhteenvetomittarin työtä koskevat tulokset olivat heikentyneet, samoin yhteenvetomittarin työyhteisö tulokset edellisestä kyselystä, mutta olivat paremmat kuin neljä vuotta sitten.

Vantaan kokonaissijoitus oli keskitason yläpuolella verrattuna kyselykuntien tuloksiin. Maankäytön, asumisen ja ympäristön toimiala ja sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala olivat keskitason alapuolella kyselykuntien tuloksiin verrattuna. Erittäin hyvin oli sijoittunut kaupunginjohtajan toimiala.

Riskinä voidaan pitää sitä, että Vantaa jää tavoittelemansa tason alapuolelle kysyttäessä suosittelisiko henkilö Vantaata ystävälleen työnantajaksi.

Muutoin tulokset olivat hyviä tai tyydyttäviä, kuten Vantaalla on aikaisemminkin ollut.

Valtuustokauden strategiset tavoitteet

Henkilöstöön liittyviä strategisia tavoitteita ovat ”Johtaminen uudistuu muutoksissa” ja ”Henkilöstön voimavarat vahvistuvat”. Vuoden 2018 sitovista tavoitteista saavutettiin täysin osaamisen johtamista koskeva tavoite. Sen sijaan henkilöstön itsensä johtamistaidot kasvavat ja sairauspoissaolojen ennaltaehkäisemistavoitteet eivät toteutuneet.

Työntekijöiden pysyvyyden ja osaamisen tukeminen

Perehdytys on ohjattu. Perehdytysohjeistuksessa selvitetään sekä perehdyttämisen vastuut: kaupunki, toimiala, esimies sekä järjestetään perehdytysvalmennus uusille vantaalaisille työntekijöille ja tarkastellaan esimiehiä perehdytettävinä ja perehdyttäjinä.

Ammatillisen osaamisen kehittämisen suunnitelmia ovat: Toimialan koulutussuunnitelma, tulosalueen henkilöstö- ja koulutussuunnitelma, yksikön koulutus- ja kehittämissuunnitelma, ryhmän koulutus- ja kehittämissuunnitelma, yksilön kehittymissuunnitelma. Alatason suunnitelmat ovat pohjana ylätason henkilöstö- ja koulutussuunnitelmille.

Tehtäväkuvia on tarkoitus tarkastella kokonaisuudessaan, esimerkiksi laatia puutuvat tehtäväkuvaukset Tavoitteena on esimerkiksi yhtenäistää tehtävänkuva perhepalvelujen ja työnantajan näkökulmasta.

Lisäksi on sovittu työryhmätyöskentelyn aloittamisesta ja kokonaisuuden projektoinnista. Työryhmään nimettiin tulosalueen esimiehiä sekä toimialan henkilöstöyksiköstä koordinointia suorittavia henkilöitä. Menetelminä käytetään perustettuja työtilaa, työpajaa ja katselmointia. Menetelmille on myös luotu prosessi, jolla edetään.

Taitojen kehittämiseen on kehitetty erilaisia foorumeita
- Valmennusohjelmat esimiehille,
- Ryhmäcoaching, jossa sidottu taitojen kehittäminen esimiehille ja tiimivastaaville,
- Tulosalueiden ja yksiköiden kehittämisohjelmat,
- Kehittämispäivät yksiköille ja tulosalueille,
- Tulosalueilla tapahtuvat kehittämishankkeet, joihin teemat integroidaan,
- Ulkoiset konsultit sitoutettu strategisiksi kumppaneiksi.

Palkitsemisjärjestelmän pääperiaatteena on yksilöiden ja yhteisöjen palkitseminen tavoitteiden mukaisista työtuloksista, joiden perustana on työsuorituksen arviointi. Palkitseminen voi olla aineetonta tai aineellista.

Rekrytointihaasteisiin vastaaminen

Toimialat saavat henkilöstökeskuksesta entistä laajempaa konsultoivaa tukea rekrytointihaasteisiin vastaamiseen. On perustettu kriittisten alojen rekrytointia tehostavia rekrytointiryhmiä, joita henkilöstökeskus vetää ja koordinoi, ja toimiala on tiiviisti mukana. Tällä hetkellä rekrytointihaasteita on varhaiskasvatuksen opettajien, kotihoidon työntekijöiden ja sosiaalityöntekijöiden osalta.

Lisäksi koulutetaan, sparrataan ja ohjeistetaan esimiehiä siihen, että
• Vantaan työpaikkailmoitukset ovat laadukkaita, näkyvät oikeille kohderyhmille ja niille osataan hankkia lisänäkyvyyttä somessa ja Oikotien kautta.
• Hyvin hoidetut rekrytointiprosessit luovat hyvää työnantajakuvaa.
• Toimialoilla tiedetään kuinka toimia, jos kohdataan rekrytointihaasteita. Esimerkiksi millaisilla toimenpiteillä lähestytään oppilaitosta.

Esimerkkitapauksena varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen opettajien saatavuuden parantamiseksi on kehitetty ja panostettu erilaisiin rekrytointitapoihin, viestintään, alalle tulijoihin ja kannustimiin. Rekrytoinnissa aletaan pilotoida avointa hakua, jolla pystytään joustamaan hakijan tilanteen mukaan ja kiinnittämään hyvä hakija nopeammin. Samalla huomioidaan muu kehittäminen ja työhyvinvointi, jotta hyvät työntekijät pysyisivät, esimerkkinä tehostettu mentorointi pilottialueilla. Viestinnällisesti on kiteytetty syitä valita Vantaan varhaiskasvatus, niin sanotut rekrytoinnin päiviestit. Näiden päiviestien pohjalta on koottu vantaa.fi rekrytointisivu, joka on linkitetty työpaikkailmoituksiin. Lisäksi työpaikkailmoituksia on yhdenmukaistettu ja parannettu. Rekrytointijärjestelmään on tehty uudet ilmoitusmallipohjat ja ohjattu päiväkodinjohtajia käyttämään niitä. Alalle tulevien työntekijöiden osalta on selvitetty maakunnista tulevien valmistuvien rekrytointimahdollisuuksia ja kehitetty uudenlainen malli, jolla mennään yliopistoihin tapaamaan varhaiskasvatuksen opiskelijoita sekä yliopiston edustajia. Pyritään myös edistämään Suomen ulkopuolelta tulevien varhaiskasvatuksen opettajien pätevöitymistä ja rekrytoimista projektin avulla. Kannustimina on käytössä muuttoraha -kokeilu 1.8.2018–30.7.2019 ja koulutussuunnitelmien tukeminen ja niin sanotut Polku-opinnot ammattikorkeakoulussa lastenhoitajan tehtävässä oleville.

Johtopäätökset:

Vantaan 10 829 palvelussuhteen kokoisessa organisaatiossa henkilöstöjohtaminen on vaativa tehtävä. Virka- ja työehtosopimuksia on useita ja lainsäädäntö asettaa reunaehtoja henkilöstökysymyksissä.

Edellä oleva huomioon ottaen henkilöstöjohtaminen on onnistunut Kunta10 mukaan Vantaalla. Laskua on havaittu vuoden 2018 aikana. Eri henkilöstöhallinnon tehtävät on vastuutettu ja organisoitu edellä olevien kuvien mukaiseksi.

Suositukset:

Tarkastuslautakunta näkee tärkeimpänä kehitettävänä kohteena rekrytoinnin. Siihen on jo panostettu, mutta toimenpiteet eivät riitä etenkään sosiaalityöntekijöiden ja varhaiskasvatuksen opettajien sekä koko sosiaali- ja terveystoimen rekrytointeja silmällä pitäen. Pitovoimaa henkilöstön suhteen tarvitaan myös, mikä tarkoittaa, että työssä on saatava myös onnistumisen kokemuksia. Työmäärän ei tule olla niin kuormittavaa, että onnistumisen kokemuksia ei synny.

5.3 Valmentava johtaminen ja sen tukeminen lähiesimiestyössä

Uusille johtamisopeille nähdään tarve esimerkiksi organisaatioiden suorituskykyongelmien sekä johtajan roolin muuttumisen myötä. Valmentava johtaminen on useissa organisaatiossa nähty keinoksi voimaannuttaa työntekijöitä. Valmentavan johtamisen tutkimus on kuitenkin vielä hajanaista ja lisätietoa valmentavasta johtamisesta ja sen vaikutuksista tarvitaan.

Pro gradu -tutkimuksessaan hallintotieteen opiskelija Juho Saarikoski Tampereen yliopistosta tarkastelee Vantaan kaupungin organisaation kontekstissa valmentavan johtamisen ilmiötä. Työntekijöiden kokeman osallisuuden ja vaikutusmahdollisuuksien ympärille muodostuvan tutkimusongelman ratkaisemiseksi tutkija pyrkii tuottamaan ilmiötä kuvailevaa sekä selittävää tietoa siitä, miten lähiesimiehet kokevat valmentavan johtamisen vaikuttavan johtamistyöhön. Vantaan kaupungille keskeisin anti on toinen tutkimuskysymys, jonka pyrkimyksenä on selvittää se, miten organisaatio voi tukea valmentavana johtajana toimivaa lähiesimiestä. Käsitteellisestä näkökulmasta tarkasteltuna Vantaan kaupungin organisaatiossa käytetään määritelmää ''coaching'' puhuttaessa teoriassa käytetystä valmentavasta johtamisesta, jota tapahtuu lähiesimiehen päivittäisessä johtamisessa osana muuta työtä.

Tutkimusasetelma on Vantaan kaupungin organisaation näkökulmasta lähtöisin valtuustokauden 2018–2021 strategiasta, jossa yhtenä painopistealueena on ''Johdamme uudistuen ja osallistuen''. Tällä strategiassa tarkoitetaan johtamista, joka perustuu valmentavaan johtamiseen. Strategian mukaan Vantaalla pyritään hyödyntämään työntekijöiden tietoa sekä osaamista, jonka tukeminen nähdään esimiehen tehtävänä. Konkreettisena ongelmana johtamisen teema-alueella on nähty ''Muutosta toteutetaan johtamisen kautta'' -mittari, jonka osalta tavoitteet eivät ole vuoden 2017 Arviointikertomuksen mukaan täyttyneet. Valmentavan johtamisen tukeminen ja kehittäminen nähdään työkaluna työntekijöiden osallisuuden ja vaikutusmahdollisuuksien lisäämiselle.

Tutkimus on toteutettu kvalitatiivisena tapaustutkimuksena, jonka aineisto on kerätty teemahaastatteluin haastattelemalla kahtatoista Vantaan kaupungin sivistystoimen lähiesimiestä. Aineisto on analysoitu teemoittelemalla ja sitä on teoriaohjaavalle analyysille ominaisesti verrattu keskeiseen teoriaan sekä aiempaan tutkimukseen.

Valmentavan johtamisen on koettu vaikuttavan monella tavalla lähiesimiehen työhön. Esimerkiksi lähiesimiesten vapauttavat ja palkitsevaksi koetut vaikutukset tarjoavat valmentavaa johtamista selittävää ja kuvailevaa tietoa. Lisäksi kokemukset vastuun merkityksen muuttumisesta sekä yhteydet luottamukseen voidaan nostaa keskeisiksi tutkimustuloksiksi. Organisaation näkökulmasta keskeistä olisi tunnistaa tekijöitä, jotka lisäävät lähiesimiehen ja työntekijän välistä luottamusta, jotta valmentavasta johtamisesta voidaan saada yhä vaikuttavampaa työyhteisössä. Valmentavan lähiesimiehen onnistumisen kokemuksiin vaikuttaminen ja näiden kokemusten yhteys työntekijöiden kokemaan osallisuuteen ja vaikutusmahdollisuuksiin ovat tekijöitä, joihin valmentavan johtamisen tukemisessa sekä kehittämisessä tulisi keskittyä.

Organisaation tarjoaman tuen näkökulmasta keskeiseksi on havaittu vertaistuen tuottaminen lähiesimiehille, lähiesimiesten arjen haasteisiin suunnattu tuki, tuen jatkuvuus, organisaatiorakenteiden kautta tuleva tuki, työntekijöiden tietoisuuden lisääminen sekä asiakasnäkökulman huomioiminen. Vertaistuen tuottaminen voidaan nähdä organisaation keinona tarjota lähiesimiehille kanava, jota kautta tukea voi tarvittaessa saada. Lähiesimiesten työhistorian ja yksilöllisyyden huomioiminen on koettu keskeiseksi osaksi tukea, jonka organisaatio voi tarjota valmentavaan johtamiseen liittyen. Organisaation valmentavaan johtamiseen liitetyssä tuessa tulee huomioida valmentavan johtamisen luonne vuorovaikutteisena toimintana työyhteisössä. Valmentavaa johtamista voi ilmetä sekä muodollisissa että epämuodollisissa kohtaamisissa. Näiden erilaisten valmentavien kohtaamisten aiheuttamat vaatimukset tulisi pyrkiä huomioimaan, kun lähiesimiehille suunnitellaan koulutuksia sekä muita tukimuotoja.

Tuen jatkuvuus nousee keskeiseksi, koska valmentavan johtamisen koetaan vaativan aikaa. Toisaalta julkiselle toiminnalle tyypillinen syklisyys, joka ilmenee esimerkiksi strategioiden muuttumisena aiheuttaa haasteita sille, että valmentavaa johtamista voitaisiin tukea organisaation taholta pitkäjänteisesti eikä se jäisi vain ohimeneväksi johtamismalliksi. Työntekijöiden tietoisuuden lisääminen valmentavasta johtamisesta on yksi tekijä, joka aineistosta on noussut esiin. Lähiesimiehen näkökulmasta työntekijöiden osaamisen ja tietoisuuden lisääminen valmentavasta johtamisesta saattaa vaikuttaa siihen, miten vastaanottavainen työntekijä on valmentavalle johtamiselle. Valmentavaan johtamiseen liitetyssä tuessa ja esimerkiksi koulutuksissa tulee huomioida palvelunkäyttäjän hyvinvointi. Sivistystoimen kontekstissa tämän tuen muodon merkitykselliseksi tekee se, että palvelunkäyttäjä tarkoittaa usein lasta tai nuorta, joka on useamman vuoden palveluiden piirissä.

Suositus:

Tarkastuslautakunta näkee tärkeänä vertaistuen tuottamisen lähiesimiehelle ja vuorovaikutuksen lisääntymisen organisaatiossa. Valmentavan johtamisen kohteena olevien työntekijöiden tietoisuutta valmentavasta johtamisesta olisi hyvä lisätä esimerkiksi koulutuksella. Valmentavan johtamisen tavoitteena on palvelunkäyttäjän hyvinvointi. Tässä suhteessa valmentavan johtamisen eteenpäin vieminen on kannatettavaa.

5.4 Sisäinen tarkastus

Tilinpäätöksen riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan selontekoon sisältyy selvitys siitä, miten sisäinen tarkastus on kunnassa järjestetty, tarkastustoiminnan laajuus, kohdentuminen ja keskeiset tulokset päättyneellä tilikaudella sekä johtopäätökset.

Vuoden 2018 tilinpäätöksessä ilmoitetaan, että sisäinen tarkastus on tehnyt 14 varsinaista tarkastusta ja 8 jälkitarkastusta. Tarkastuksia tehtiin kaikille toimialueille. Neljä tarkastusta kohdistui kaupungin tytäryhtiöihin. Tulosalueella työskenteli noin 60 prosenttia tarkastusresursseista.

Sisäinen tarkastus toteaa johtopäätöksenään, että yhtiöihin tehtyjen tarkastusten perusteella voidaan todeta, että eräiden tytäryhtiöiden talouden ja hallinnon sisäisessä valvonnassa on kehittämistarpeita. Muilta osin tarkastukset eivät tuoneet esiin sellaisia laajempia asiakokonaisuuksia, joissa olisi merkittävässä määrin sisäisen valvonnan tai riskienhallinnan tehostamistarpeita.

Johtopäätökset:

Konsernistrategiassa ja hallintosäännössä ulotetaan sisäisen tarkastuksen sisäisen valvonnan toiminta myös konserniyhtiöiden toimintaan. Tämä on ollut erittäin hyvä toimenpide. Tarkastuksen ulottamisen myötä konserniyhtiöihin on saatu monia haitallisia käytäntöjä tiedoksi ja korjatuksi.

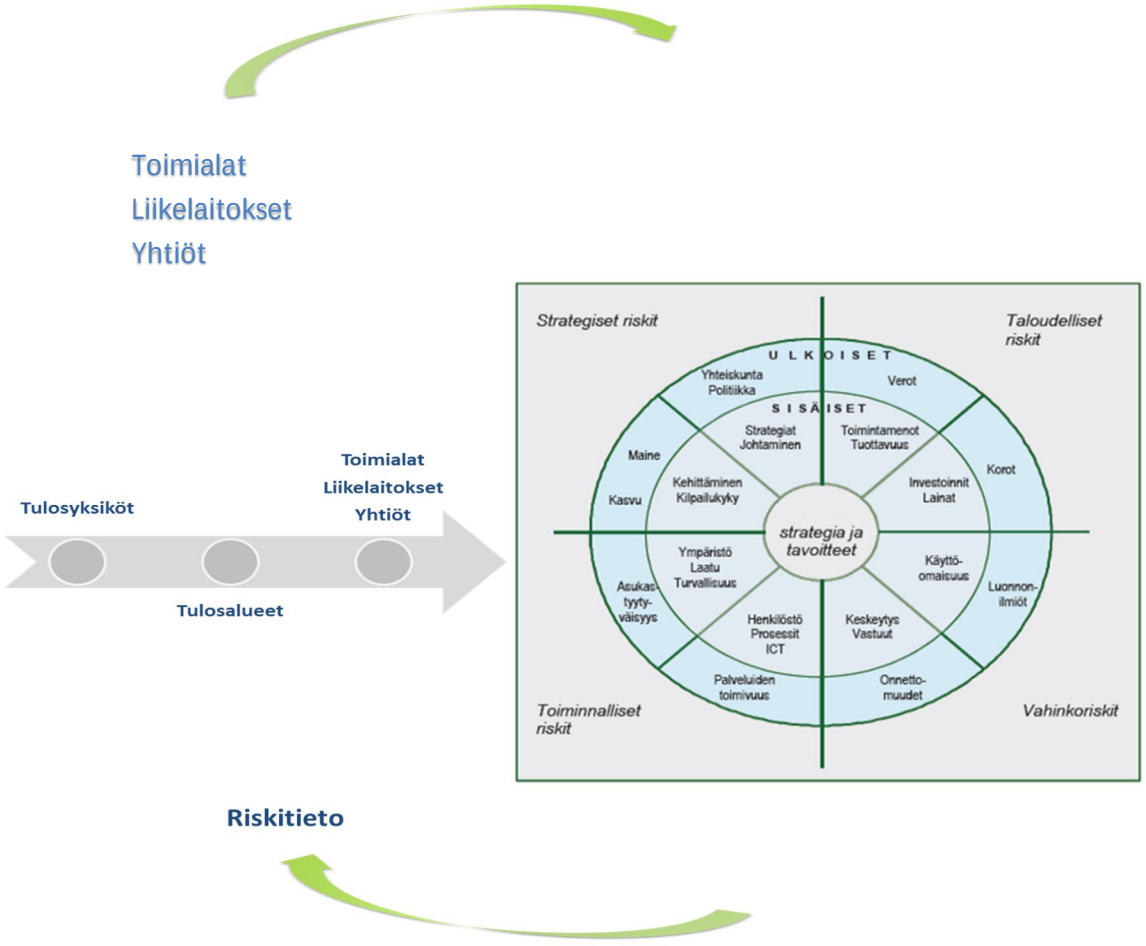
Suositukset:

Sisäisen tarkastuksen resurssit on turvattava.

6 KONSERNI- JA ASUKASPALVELUT

6.1 Riskienhallinta

Vantaan kaupunginvaltuusto hyväksyi 2.3.2015 ”*Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisen periaatteet Vantaan kaupunkikonsernissa – ohjeen.* Ohjeen taustalla on kansainvälisen ISO-organisaation tuottama riskienhallinnan standardi, ISO 31000. Riskienhallinnan periaatteilla tarkoitetaan yhtenäistä näkökulmaa ja riskienhallinnalle asetettua yhteistä tavoitetilaa, joiden kautta kaupunkikonserni pyrkii varmistamaan asetettujen tavoitteiden täyttymisen ja riskienhallinnan vaikuttavuuden sekä toiminnan kehittämisen. Periaatteita sovelletaan organisaation kaikilla tasoilla toteutettavassa riskienhallinnassa. Kyseinen ohje sisältää riskienhallinnan keskeiset käsitteet, riskienhallinnan ja sisäisien valvonnan organisoinnin ja vastuut, riskienhallinnan prosessikuvauksen ja kaupunkikonsernin valvonnan kuvauksen. Ohje riskienhallinnan toteuttamisesta ja riskienhallintasuunnitelma täydentävät edellä mainittua ohjetta sekä pyrkivät konkreettisesti ohjaamaan riskien arviointeja, riskienhallintaa sekä riskeistä raportointia.

Johtopäätökset:

Vantaan kaupungin riskienhallintaan on luotu koko kaupunkiorganisaatiota koskeva yhteinen prosessi ja prosessia tukeva ohjeistus. Riskienhallinnan toteuttamisessa on keskeisessä roolissa kaupunginjohtajan päätöksellä vuonna 2014 perustettu riskienhallinnan ohjausryhmä, jossa on edustajat jokaiselta toimialalta. Ohjausryhmä tukee kaupungin eri organisaatiotasoja riskienhallinnan menettelyjen käyttöönotossa ja toiminnan vakiinnuttamisessa. Riskien tunnistamiseen ja käsittelyyn tulee kaikkien toimialojen kiinnittää huomiota.

Riskienhallintasuunnitelmat laaditaan vähintään tulosaluetasolla. Ajankohtaista on riskienhallinnan jalkauttaminen konserniyhtiöille ja riskienhallinnan menettelyiden ajantasaisuuden varmistaminen sekä sähköisen työvälineen kehittäminen.

Suositukset:

Tarkastuslautakunta suosittelee edelleen jatkamaan riskienhallinnan menettelyjen vakiinnuttamista ja kehittämistä koko kaupunkikonsernissa ja edelleen kehittämään riskienhallinnan kokonaisuutta kokemusten pohjalta. Sähköisen työvälineen kehittäminen osana strategia -työkalua on myös kannatettavaa.

6.2 Vantaan Työterveys liikelaitos

Arviointiajankohtana Vantaan Työterveys liikelaitos toimi Vantaan kaupungin organisaatiossa kunnallisena liikelaitoksena. Pääkaupunkiseudun yritystyöterveyshuoltopalvelut keskitettiin 1.4.2009 alkaen, kun Espoo, Helsinki ja Kauniainen eriyttivät yritystyöterveyshuoltonsa Vantaan Työterveys liikelaitoksen hoidettavaksi. Liikelaitos tuottaa työterveyshuollon palveluja Espoon, Helsingin, Kauniaisten ja Vantaan yrityksille. Lisäksi Vantaan Työterveys liikelaitos tuottaa työterveyshuollon palvelut noin 60 prosentille Vantaan kaupungin henkilöstöstä eli noin 6 500 henkilölle. Liikelaitos tuottaa myös kansanterveyslain 14 a pykälän mukaisen merimiestyöterveyshuollon Helsingin kaupungin puolesta.

Tavoitteet ja talous

Liikelaitoksen sitova taloudellinen tavoite on vuosittain ollut Vantaan kaupungille maksettava seitsemän prosentin korko kaupungin antamasta lainasta ja seitsemän prosentin korko peruspääomasta. Tavoite on euroina noin 13 000 euroa. Liikelaitos on vuosittain maksanut tavoitteen mukaisen summan Vantaan kaupungille ja myös vuonna 2018 tavoite toteutui.

Liikelaitos asetti itse tavoitteekseen vuodelle 2018 voitollisen tuloksen tekemisen. Tavoite myös saavutettiin. Liikelaitos korostaa koko henkilöstön panoksen tärkeyttä hyvän taloudellisen tuloksen aikaansaamisessa. Henkilökuntaa koulutetaan liiketaloudelliseen ajatteluun. Talouden seuranta tehdään kuukausittain laajalla ja yksityiskohtaisella tulosraportilla.

Liikelaitoksen liikeylijäämän kehitys vuosina 2015–2018.

	2015	2016	2017	2018
Liikeylijäämä	552 000	600 000	639 000	657 000

Liikelaitoksen talouskehitys on ollut viime vuosina hyvin suotuisaa ja myös vuonna 2018 liikeylijäämä oli selvästi talousarviossa ennakoitua (239 000) suurempi.

Talouden epävarmuustekijöiksi liikelaitos katsoi tekeillä olevat lainsäädännölliset uudistukset, joiden ennustettavuus on vaikeaa. Esimerkiksi tulossa olleen Sote-uudistuksen etenemiseen liittyi vielä epävarmuutta ja epävarmuus heijastui myös markkinatilanteeseen.

Asiakasmäärät

Liikelaitoksen yritysasiakkaiden määrät ovat jatkuvasti nousseet viime vuosina. Ohessa on kuvattu liikelaitoksen asiakassopimusten määriä vuosina 2015–2018.

	2015	2016	2017	2018
Espoo	804	891	946	948
Helsinki	1 851	1 884	1 953	1 978
Vantaa	1 543	1 711	1 802	1 916
Yhteensä	4 198	4 486	4 701	4 842

Prosessit ja laadun varmistaminen

Liikelaitos on asettanut taloussuunnitelmakaudelle 2018–2021 tavoitteekseen asiakaslähtöisen ja laadukkaan palvelun. Tavoitteen saavuttamiseksi liikelaitos on laatinut työterveyshuollon ydinprosesseille sekä työterveyshuollon palveluprosesseille kirjalliset menettelyohjeet. Näin varmistetaan yhteinen toimintamalli koko toiminnassa. Ydinprosesseja ovat muun muassa:

Asiakkuuden haltuunotto ja asiakkuudenhallinta
Kumppanuussopimus
Sopimuksen neuvotteluprosessi
Ajanvarausprosessi
Palauteprosessi
Tuloksellisuuden seuranta
Kalibrointi ja välinehuolto

Työterveyshuollon palveluprosessit käsittävät ennaltaehkäisevän palvelun ja sairaanhoidon palveluihin liittyvät prosessit. Näitä prosesseja ovat muun muassa:

Työterveyshuollon sisällön määrittely
Työpaikkaselvitys
Ammattihenkilöstön ja asiantuntijoiden pätevyyden varmistaminen ja ylläpitäminen
Lähetekäytännöt tutkimuksiin

Ydinprosesseille ja palveluprosesseille laaditut menettelyohjeet toimivat myös toiminnan laadunvarmistuksen pohjana. Ohjeiden avulla varmistetaan yhtenevät toimintatavat ja menettelyohjeiden mukaista toimintaa seurataan itsearviointina esimiestyönä ja palautteiden perusteella päivittäin. Näin laadun varmistaminen on sidottu mahdollisimman kattavasti jokapäiväiseen työhön. Laatua varmennetaan myös vuosittain sisäisen laadunarvioinnin ja vuonna 2017 käynnistetyn ulkoisen laadunarvioinnin kautta. Sisäisen laadunarviointiin on koulutettu viisi arvioijaa. Eri laadun varmistuskeinojen tuloksena syntyneet havainnot ja poikkeamat, korjaavat poikkeamat sekä korvaavien toimenpiteiden vaikutukset kirjataan arviointi- ja seurantadokumentteihin ja viestitään johtoryhmälle, johtokunnalle, konsernipalvelujen apulaiskaupunginjohtajalle sekä henkilökunnalle. Liikelaitoksen prosessien hallinnan ja laadun varmistamisen eteen tehty työ on saanut myös tunnustusta, sillä liikelaitokselle on myönnetty arvostettu ISO 9001/2015 laatusertifikaatti osoitukseksi korkeatasoisesta työterveyshuollon toiminnasta.

Henkilöstö

Liikelaitoksen tavoitteena on motivoida ja sitouttaa henkilöstö mahdollisimman hyvin. Henkilöstöä kannustetaan aktiivisuuteen ja osallistumaan oman työnsä ja koko liikelaitoksen toiminnan kehittämiseen. Henkilöstöllä on useita mahdollisuuksia (esimerkiksi esimieskeskustelut, ammattiryhmä- ja tiimipalaverit, toimipistekokouk-

set) nostaa työhönsä kuuluvia asioita esiin ja vaikuttaa niihin. Samoin talouden yhteydessä mainittu tulostavoitteiden asettelu ja siihen kytketty bonusjärjestelmä on myös yksi keino henkilöstön motivoimisessa ja sitouttamisessa.

Liikelaitoksen henkilöstömäärä vuosina 2015–2018.

	2015	2016	2017	2018
Henkilöstömäärä	69	70	68	68

Lisäksi liikelaitos käyttää vuosittain 8– 10 vuokralääkärin palveluksia. Vuokralääkärit ovat joustava resurssi, jonka avulla voidaan palvelujen tuotantoa nostaa tai keventää tarpeen mukaisesti.

Liikelaitoksen sairauspoissaoloprosentti vuosilta 2015–2018. Vuodelta 2018 on mukana maaliskuun lopun tilanne.

	2015	2016	2017	2018
Sairauspoissaoloprosentti	4,79	3,91	4,26	4,4

Toiminnan järjestäminen jatkossa

Kuntien tulee kuntalain 150 §:n nojalla yhtiöittää kilpailutilanteessa tuotettu muiden kuin lakisääteisten (ennaltaehkäisevien) työterveyshuollon palvelujen tuotanto vuoden 2019 alusta tai luopua tuottamasta kyseistä palvelua. Vuonna 2018 selvitettiin ja arvioitiin eri ratkaisumalleja Vantaan Työterveys liikelaitoksen toiminnan järjestämiseksi ottaen huomioon kuntalain velvoite sekä tulossa ollut Sote-uudistus. Vantaan kaupunginhallitus päätti 17.12.2018 §20, että Vantaan Työterveys liikelaitoksen tuottamat työterveyshuollon palvelut tuotetaan Vantaan kaupungin omistamassa yhtiössä 1.5.2019 alkaen.

Johtopäätökset:

Vantaan Työterveys liikelaitos on tehnyt viime vuosina hyvää taloudellista tulosta ja samalla sen asiakasmäärät ovat koko ajan kasvaneet. Liikelaitoksen liikeylijäämä oli myös vuonna 2018 selvästi talousarviossa arvioitua parempi. Liikelaitos on vuosittain maksanut sille sitovaksi taloudelliseksi tavoitteeksi vuosittain asetetun koron kaupungin antamasta lainasta ja koron peruspääomasta (yhteensä noin 13 000 euroa).

Toimintansa eri prosesseille on liikelaitos laatinut kirjalliset menettelyohjeet. Ohjeiden avulla varmistetaan laadukas toiminta ja yhtenevät toimintatavat. Menettelyohjeiden mukaista toimintaa seurataan esimiestyönä ja palautteiden perusteella päivittäin. Näin laadun varmennus on sidottu jokapäiväiseen työntekoon. Toiminnan laatua varmennetaan myös sisäisen sekä ulkoisen laadunarvioinnin kautta. Liikelaitoksen toiminta on saanut myös tunnustusta, sillä liikelaitokselle on myönnetty ISO 9001/2015 laatusertifikaatti osoitukseksi korkeatasoisesta työterveyshuollon toiminnasta.

Liikelaitoksen toiminnan tuloksellisuutta arvioitaessa nousevat tuloksellisuuden osatekijöistä erityisen positiivisesti esiin tuottavuus ja laatu. Hyvästä tuottavuudesta kertoo, että liikelaitos on viime vuosina lähes samalla henkilömäärällä hoitanut vuosittain kasvanutta asiakasmäärää ja samalla toiminta on ollut myös taloudellisesti tuloksellista. Toiminnan laatuun taas on panostettu kehittämällä prosessien- ja laadunhallintaa ja sitomalla näin laadun varmennus jokapäiväiseen työhön. Liikelaitokselle myönnetty ISO-sertifikaatti on tunnustus hyvästä laadunhallinnasta.

Vantaan Työterveys liikelaitoksen toimintaan on tulossa jatkossa merkittäviä muutoksia. Kuntalaki velvoittaa kuntia yhtiöittämään kilpailutilanteessa tuotettu muiden kuin lakisääteisten työterveyshuollon palvelujen tuotanto vuoden 2019 alusta tai luopua tuottamasta kyseistä palvelua. Vantaan työterveys liikelaitoksen tuottamat työterveyshuollon palvelut tuotetaankin kokonaan Vantaan kaupungin omistamassa yhtiössä 1.5.2019 alkaen.

Suositukset:

Tarkastuslautakunta toteaa Vantaan Työterveys liikelaitoksen onnistuneen hyvin toiminnassaan. Toiminta on ollut taloudellisesti tuloksellista ja prosessien ja laadunhallinnan kehitystyö on tuonut liikelaitokselle laatusertifikaatin. Vuoden 2019 aikana työterveyshuollon palvelujen palvelutuotantotapa muuttuu kuntalain velvoitteen mukaisesti yhtiömuotoiseksi. Tarkastuslautakunta kannustaa työterveyshuoltoa ylläpitämään ja edelleen kehittämään hyvin toimivaa palveluntuotantotapaa, jotta laadukas työterveyshuollon toiminta jatkuu myös yhtiömalliin siirryttäessä.

7 MAANKÄYTTÖ, RAKENTAMINEN JA YMPÄRISTÖ

7.1 Ympäristöpalvelut ja eläinlääkintäpalvelut

Ympäristökeskus vastaa Vantaalla kunnalle kuuluvista lakisääteisistä ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon tehtävistä, sekä ympäristöasioiden koordinoinnista ja ympäristöjohtamisen kehittämisestä. Ympäristökeskuksen tulosalue jakautuu ympäristönsuojelun, ympäristöterveydenhuollon sekä talous- ja hallintoyksiköihin.

Ympäristönsuojelun yksikössä erottuu kaksi tehtäväkokonaisuutta: ympäristövalvonta ja ympäristönsuojelun suunnittelu ja kehittäminen. Ympäristövalvonnan kohteina ovat muun muassa erilaiset lupalaitokset, (esimerkiksi murskaamot, elintarvikelaitokset ja betoniasemat) ja rekisteröitävä toiminta (esimerkiksi bensiinin jakeluasemat, pienet energialaitokset ja kemialliset pesulat). Ympäristönsuojelun suunnittelun ja kehittämiseen liittyviä tehtäviä ovat erilaisten ympäristö- ja luontoselvitysten tekeminen. Tässä yhteydessä tehdään tiivistä yhteistyötä maankäytön suunnittelun ja toteutuksen tulosalueiden kanssa, jotta kyseiset asiat tulevat huomioiduksi maankäytön suunnittelussa. Ympäristön suojelun suunnitteluun kuuluu lisäksi kaupungin ympäristöjohtamisen kehittäminen ja ilmastonmuutoksen hillitsemisen edistäminen ja koordinointi ja ekotukikoulutusten järjestäminen.

Ympäristöterveydenhuollon yksikössä tehtävät on jaettu kolmeen kokonaisuuteen: elintarvike- ja tupakan vähittäismyynnin valvonta, terveydensuojelun valvonta ja eläinlääkintähuolto. Valvontakohteita ovat muun muassa ravintolat, tuotantolaitokset, elintarvikevarastot ja torit. Terveydensuojelun valvontakohteita ovat muun muassa koulut, päiväkodit, vanhainkodit, vesilaitokset ja uimarannat.

Kuva: Pekka Turtiainen

Eläinlääkintähuollon osalta Vantaalla on sopimus eläinlääkäripalvelujen järjestämisestä Porvoon kaupungin kanssa. Vantaa hoitaa oman alueensa pieneläinlääkintähuollon ympärivuorokautisesti ja virka-ajan ulkopuolella myös Porvoon päivystysalueen pieneläinlääkintähuollon. Porvoon alue hoitaa oman alueensa pieneläinlääkintähuollon virka-aikana ja oman että Vantaan alueen suureläinten eläinlääkinnän ympärivuorokautisesti. Eläinlääkintähuoltoon kuuluu myös eläinsuojelu ja eläintautivalvonta. Eläinsuojelussa tehdään noin 200 tarkastusta/toimenpidettä vuosittain. Eläintautivalvonnalla pyritään estämään tarttuvien eläintautien leviäminen.

Suunnitelmallinen valvonta kohdistuu pääasiassa muutaman vakavamman taudin valvontaan ja näiden tautien leviämisen estämiseen.

Toiminnan tavoitteista

Ympäristökeskuksen toimintaan liittyvät koko kaupungin sitovat strategiset tavoitteet 2018

Ympäristökeskuksella oli keskeinen rooli kahden Vantaan kaupunginvaltuuston vuodelle 2018 asettaman sitovan tavoitteen (tavoitteet 10 ja 11) toteutuksessa. Tavoitteessa numero 10 ympäristökeskuksen tehtävä oli selvittää tärkeimmät ekologiset yhteydet[8]. Ympäristökeskus laati vuoden 2018 kesällä valmistuneen selvityksen Vantaan ekologisista yhteyksistä. Ekologisia yhteyksiä kartoitettiin osana kaupungin ekologista verkostoa ja toisaalta osana laajempaa maakuntatason viherrakennetta. Selvitys tehtiin Vantaan yleiskaavatyötä 2020 varten. Selvityksessä tuotettiin tietoa erityisesti yleiskaavan viherrakennesuunnitteluun ja ekologisen verkoston kehittämistyöhön.

Tavoitteessa numero 11 oli tavoitteeksi asetettu hiilineutraalin Vantaan tiekartan laatiminen. Vantaalla lähdettiin laatimaan pitkän aikavälin ympäristötavoitteita määrittävää resurssiviisauden tiekarttaa. Ympäristökeskus koordinoi resurssiviisauden tiekartan valmistelua. Resurssiviisauden tiekartta hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 18.6.2018 § 8. Tiekartta on pitkän tähtäimen ympäristöohjelma, joka sisältää ne koko kaupunkia koskevat toimenpiteet, jotka hiilineutraalisuuden saavuttaminen 2030 edellyttää. Toimenpiteet tarkentuvat jokaisen toimialan omilla toteutussuunnitelmilla. Ympäristökeskuksella on jatkossakin tärkeä rooli tiekartan toimeenpanon opastajana toimialoille ja tulosalueille sekä tiekartan tavoitteiden ja toimenpiteiden edistymisen raportoinnissa.

Ympäristökeskuksen muut toiminnan tavoitteet

Lisäksi tulosalueen muita tuloskortin tavoitteita vuodelle 2018 olivat uuden puro-luonnonsuojelualueen perustaminen, lähiluontokohteiden käytettävyyden parantaminen ja aktiivinen osallistuminen sisäilman aiheuttamien terveysriskien poistamiseen ja lupa.fi palvelun käytön vakiinnuttaminen ja laajentaminen lupien ja ilmoitusten käsittelyssä. Lisäksi koko ajan toiminnassa tavoitteena on huolehtia luotettavasti ja laadukkaasti paikallisista viranomaistehtävistä.

Ympäristökeskuksen puro- ja luonnonsuojelualueisiin liittyvä selvitys on valmistunut vuonna 2018. Selvityksen pohjalta on yleiskaavaan tehty ehdotukset, jotka sisältävät noin 600 hehtaaria uusia puro- ja luonnonsuojelualueita. Lähiluontokohteiden käytettävyyttä on edistetty asettamalla kolmelle luonnonsuojelualueelle infotaulut ja rajamerkinnät. Ympäristökeskus on osallistunut asiantuntijana sisäilman aiheuttamien riskien poistamiseen eri kaupungin työryhmissä. Lupapalvelu lupa.fi kattaa nyt ympäristönsuojelun luvat ja toiminta on vakiintunutta.

Henkilöstö ja toiminnan tunnuslukuja

[8] Ekologinen yhteys: Yhteys, joka palvelee monen eliölajin liikkumista ja leviämistä. Ekologisten yhteyksien määrittely on suunnittelussa tapauskohtaista ja vaihtelee sen mukaan, minkä lajin tai lajien liikkumista ja leviämistä yhteyksien on tarkoitus tukea. Esimerkiksi vesiympäristön lajien, maaselkärankaisten ja lintujen liikkumista ja leviämistä palvelevat yhteydet eroavat toisistaan. Ekologisilla yhteyksillä on usein viitattu luonnon ydinalueita yhdistäviin yhteyksiin. Luonnon ydinalueilla on tällöin tarkoitettu monimuotoisia ainakin osin suojeltuja alueita, joilla on eläimille tärkeitä ravintolähteitä ja synonyyminä ekologinen käytävä. (Suomen ympäristökeskuksen raportteja 39/ 2013, s.31))

Henkilöstö

Henkilöstön määrä on ympäristökeskuksessa ollut 40 vuosina 2015–2018. Lisäksi vuosittain on ollut 2 määräaikaista henkilöä. Vuodelle 2019 saadaan yksi vakanssi lisää ilmastoasiantuntijan tehtävään. Tehtävä liittyy resurssiviisauden tiekartan toimeenpanoon liittyviin tehtäviin (koordinointi, opastus ja seuranta) ja tätä kautta hiilineutraali Vantaa 2030 tavoitteen toteuttamiseen.

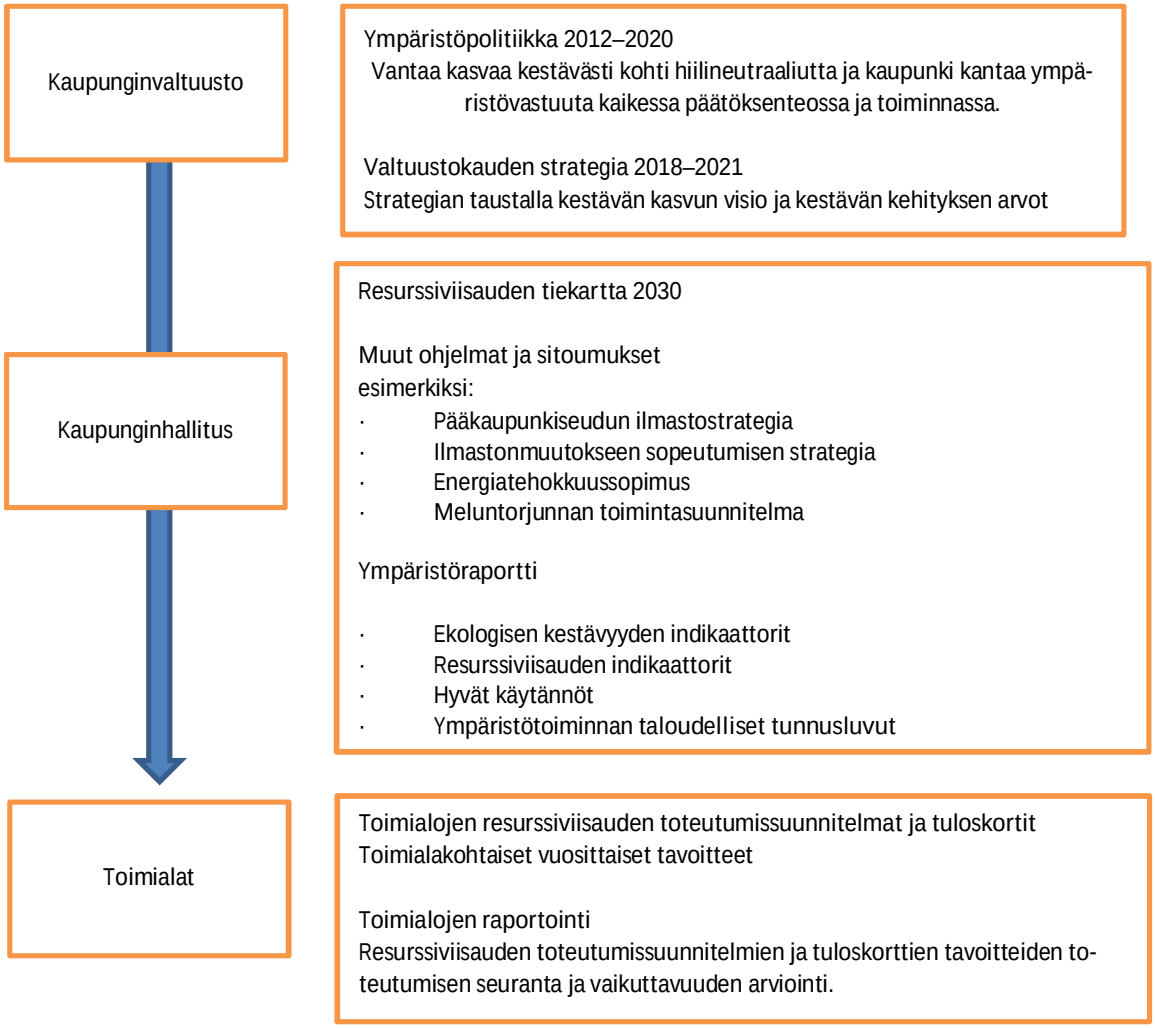
Toiminnan tunnuslukuja

Taulukkoon on koottu ympäristökeskuksen toimintaan liittyviä tunnuslukuja vuosilta 2015–2018.

	2015	2016	2017	2018
Ympäristöterveys				
Luvat ja ilmoitukset	339	397	334	251
Tarkastusten määrä	1 833	1 837	1 645	1 657
Eläinlääkäripotilaat	4 445	4 633	4 588	5 126
Ympäristönsuojelu				
Ympäristöluvat, ilmoitukset ja rekisteröinti	102	114	102	129
Rauhoitetut luonnonsuojelualueet/hehtaaria	1 241	1 249	1 372	1 474

Ympäristöjohtaminen Vantaalla ja ympäristökeskuksen rooli ympäristöjohtamisessa

Oheisessa kuvassa on koottuna Vantaan ympäristöjohtamisen ”kulku” koko organisaatioon strategian ja sitä toimeenpanevien ohjelmien kautta.

Ympäristöjohtamisen keskeinen tavoite on ekologisen kestävyyden ylläpitäminen ja edistäminen ja Vantaalla se ulotetaan strategian, strategiaa toimeenpanevien ohjelmien ja ohjelmien toteuttamistoimenpiteiden kautta koko kaupungin toimintaan. Ympäristöarvot ja ympäristön huomioiminen näkyy Vantaan strategiassa, visiossa ja arvoissa (ekologinen näkökulma mainittu), yhtenä strategisena painopistealueena (Tiivistämme kaupunkia lähiluontoa vaalien) ja myös valtuuston vuodelle 2018 asettamissa sitovissa tavoitteissa. Vuonna 2018 hyväksytty resurssiviisauden tiekartta on strategiaa toimeenpaneva pitkän tähtäimen ympäristöohjelma ja kaikki toimialat ja tulosalueet tekevät toteutussuunnitelmat tiekartan toimeenpanemiseksi, jolloin ympäristöjohtaminen ja sen tavoitteet tulevat näkyviin toimialojen toiminnassa.

Ympäristökeskuksella on keskeinen rooli ympäristöjohtamisen kehittämisessä. Ympäristökeskus koordinoi resurssiviisaan tiekartan valmistelua ja on toimialojen ja tulosalueiden apuna tiekartan toimenpideohjelmien laadinnassa. Ympäristökeskuksen vuosittain julkaisemassa ympäristöraportissa seurataan kestävän kehityksen ja ympäristönsuojeluntyön edistymistä. Lisäksi ympäristökeskus järjestää ympäristöasioihin ja ympäristöjohtamiseen liittyvää esimiesten koulutusta ja ekotukikoulutusta. Ympäristökeskus korostaa koulutuksissaan ympäristöjohtamisen ottamista entistä selvemmin osaksi kaikkea johtamista.

Johtopäätökset:

Ympäristökeskuksella on monia suoraan monista laeista tulevia valvontatehtäviä sekä ympäristön suojelun suunnitteluun ja kehittämiseen liittyviä tehtäviä. Tehtävät on jaettu ympäristökeskuksessa kahteen tehtäväkokonaisuuteen: ympäristöterveydenhuoltoon ja ympäristönsuojeluun. Ympäristöterveydenhuoltoon kuuluvalla valvonnalla turvataan turvallista ja viihtyisää elinympäristöä. Ympäristönsuojelun suunnittelussa tulosalueella on asiantuntijarooli luonnonsuojeluun ja ympäristövaikutuksiin liittyvissä kysymyksissä. Ympäristökeskus tekee tiivistä yhteistyötä maankäytön suunnittelun kanssa, jotta luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen ja ympäristövaikutukset tulevat huomioonotetuksi eri maankäytön suunnitelmissa. Toiminnan tuloksellisuuden osatekijöistä tuottavuuden voidaan katsoa kehittyneen myönteisesti, sillä useamman vuoden tulosalue on hoitanut tehtävät jatkuvasti kasvavassa kaupungissa samalla henkilöstömäärällä.

Kaksi vuodelle 2018 asetettua koko kaupungin strategista tavoitetta olivat suurelta osin ympäristökeskuksen vastuulla (Vantaan resurssiviisauden tiekartan valmistuminen ja ekologisten viheryhteyksien selvittäminen). Molemmat tavoitteet toteutuivat. Myös ympäristökeskuksen muut vuoden 2018 tuloskortin tavoitteet toteutuivat.

Vantaan kaupunginvaltuusto on linjannut kaupunkistrategiassaan, että Vantaa on hiilineutraali kaupunki vuonna 2030. Tähän tavoitteeseen pääsemiseksi valmisteltiin ja hyväksyttiin vuonna 2018 resurssiviisauden tiekartta, joka ohjaa kaupungin kehitystä kohti linjattua hiilineutraaliuden saavuttamistavoitetta vuonna 2030. Tiekartta on pitkän tähtäimen ympäristöohjelma ja tärkeä osa Vantaan ympäristöjohtamista, sillä kaikki toimialat ja tulosalueet tekevät toteutussuunnitelmat tiekartan toimeenpanemiseksi, jolloin ympäristöjohtamisen tavoitteet konkretisoituvat toimialojen toiminnassa. Ympäristökeskus koordinoi tiekartan valmistelua ja jatkossa ympäristökeskus toimii tiekartan toteutussuunnitelmien valmistelun koordinoijana ja toimeenpanon opastajana. Ympäristökeskuksella on näin keskeinen rooli tiekartan toimeenpanossa ja koko Vantaan ympäristöjohtamisessa.

Suositukset:

Tarkastuslautakunta suosittelee ympäristökeskusta resurssiviisasta tiekarttaa toteuttaessa etsimään yhdessä muiden toimialojen kanssa toimintamalleja, joilla ympäristöjohtamisen näkökulmaa saadaan ulotettua entistä laajemmalle toimialojen toimintaan.

7.2 Tilakeskus, rakennuttamisen yksikkö

Organisatorisesti rakennuttamisen tulosyksikkö kuuluu maankäytön ja rakennuttamisen toimialaan ja tilakeskuksen tulosalueeseen. Yksikön tehtäviä ovat investointikohteiden rakennuttaminen ja valvonta sekä suunnittelu ja talotekniikka (tarveselvitykset, hankesuunnittelu, suunnitteluttaminen, talotekninen ohjaus ja valvonta).

Toiminnan tavoitteista

Yksiköllä ei ole omaa tuloskorttia vaan se toteuttaa omalta osaltaan tilakeskuksen tuloskorttia. Tilakeskuksen tulosalueen tuloskortista nousi erityisesti kaksi tavoitetta, joiden toteuttaminen kuului rakennuttamisen tulosyksikölle. Nämä tavoitteet olivat:

Toimitilahankkeiden tavoitehinta pienenee kaksi prosenttia

Vuonna 2018 valmistuneiden merkittävien talonrakennushankkeiden ja niiden poikkeamien raportti käsiteltiin 12.3.2019 teknisessä lautakunnassa (§ 6). Raportin mukaan vuonna 2018 valmistui kuusi merkittävää toimitilahanketta, joiden tavoitehinnaksi oli yhteensä arvioitu noin 30,7 miljoonaa euroa. Toteutuneet kustannukset kyseisillä hankkeilla olivat noin 29,26 miljoonaa euroa eli toteutuneet kustannukset olivat 4,7 prosenttia tavoitehintoja pienemmät. Joukossa oli yksittäisiä hankkeita, joissa säästöä ei saavutettu mutta kaikki hankkeet huomioon ottaen kokonaissäästö oli suurempi kuin tavoitteeksi asetettu kaksi prosenttia. Merkittävä tekijä säästötavoitteen toteutumisessa oli onnistunut projektihallinta. Hyvän suunnittelun kautta suurin osa hankkeista pystyttiin toteuttamaan niin, että jokaiselle hankkeelle budjetoitavaa muutostyövarausta ei tarvinnut joko käyttää lainkaan, tai vain osa varauksesta jouduttiin käyttämään.

Käytetään uusia integroituja projektintoteutusmalleja

Tämäkin tavoite toteutui. Hämeenkylän ja Rajatorpan koulujen rakentaminen toteutetaan integroituna projektitoteutuksena eli niin sanottuna projektiallianssina. Tällaisessa hankintatavassa yhdistetään kilpailun kautta sopimuksellisesti rakennushankkeen eri osapuolia, esimerkiksi tilaaja, päätoteuttaja ja pääsuunnittelija, jotka yhteisesti ja yhdessä yhteisellä sopimuksella kehittävät ja toteuttavat hankkeen asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Allianssisopimuksella hinta sidotaan kustannustavoitteisiin (budjettiraami) ja kannustimin ja sanktioin ohjataan toteutusta laadullisiin, ajallisiin ja kustannustavoitteisiin. Mallin periaatteen mukaan kaikki sopimuksen osapuolet hyötyvät onnistumisista tai kärsivät ”epäonnistumisista”. Hankkeiden allianssikumppani valittiin kilpailutuksen kautta vuoden 2017 lopulla. Rajatorpan koulun on tarkoitus valmistua vuoden 2019 lopulla ja Hämeenkylän koulun kesäkuussa 2020.

Projektiallianssimallin lisäksi myös päiväkotirakentamiseen on käynnistetty kehityshanke, jonka tavoitteena on nopeuttaa rakentamista. Hankkeessa luodaan päiväkotikonsepti, jota hyödyntämällä päiväkotien rakentamisessa voidaan käyttää mahdollisimman paljon vakioituja ratkaisuja.

Toiminnasta yleisesti

Henkilöstö

Toteutusvaiheen henkilöstö: 7+1
Arkkitehtisuunnittelun ohjaus 4+1, vuonna 2018 yksi vakanssi on ollut lähes jatkuvasti auki.
Erikoissuunnittelun henkilöstö 7, vuonna 2018 yksi vakanssi on ollut vuonna 2018 lähes jatkuvasti auki.

Yksikön henkilöstömäärä on ollut vuodesta 2016 sama. Yksiköllä on ollut vaikeuksia saada rekrytoitua osaajia avoimiin tehtäviin. Rekrytointivaikeuksien taustalla on rakentamisen voimakas kasvu pääkaupunkiseudulla,

mikä aiheuttaa kilpailua työntekijöistä. Yksityinen sektori on paremmalla palkkatasollaan vetovoimaisempi työnantaja ja tämä vaikuttaa työvoiman saatavuuteen.

Henkilöstön sairauspoissaoloprosentti 2015–2018

	2015	2016	2017	2018
Terveysperusteinen poissaoloprosentti	0,25%	3,69%	1,92%	0,59%

Toiminnan volyymi

Kaupungin rakennuttamisen investointivolyymi 2015–2018[9]

	2015	2016	2017	2018
Uudisrakentaminen	14 768 000	13 459 000	11 414 000	27 663 000
Korjausrakentaminen	21 282 000	21 341 000	24 970 000	29 934 000
Vuokra/osaketilat	1 669 000	1 141 000	2 524 000	1 573 000
Yhteensä	37 719 000	35 941 000	38 908 000	59 170 000

Rakennuttamisinvestoinnit kasvoivat Vantaalla selvästi vuonna 2018. Rakennuttamisinvestointien taso pysyy korkealla myös jatkossa, sillä taloussuunnitelmassa on vuosille 2019–2021 varattu rakennuttamisen investointeihin vuosittain yli 70 miljoonaa euroa.

Laatu, tuottavuus ja vaikuttavuus

Rakennuttamisen yksikkö ei ole asettanut yleisiä toimintaa koskevia laatu-, tuottavuus- tai tehokkuusmittareita. Jokaisessa rakennushankkeessa arvioidaan kuitenkin sisäisesti aikataulun ja kustannusten toteutumista, suunnitelman tilatehokkuutta, hankekustannuksia (esimerkiksi euroa/päiväkotipaikka). Lisäksi myös laaduntuottoa arvioidaan esimerkiksi rakennuksen vastaanotossa havaittujen virheiden määrän kautta. Lopullinen rakentamisen laatu selviää vasta rakennuksen käytön aikana.

Rakennuttamisen valvonnasta

Jokaiselle rakennushankkeelle nimetään yksiköstä valvontaorganisaatio, joka hoitaa kaikkea valvontaa (rakennustyöt, LVISA[10]-työt ja sähkötyöt). Tarvittaessa hankitaan erityisosaamista tiettyihin tehtäviin. Valvonta resursoidaan hankkeen ominaisuuksien ja tarpeen mukaan. Rakennustöiden valvonnassa huomioidaan esimerkiksi kohteiden samanaikaisuus. Periaatteena on, että yhdellä valvojalla voi olla kaksi samanaikaista isompaa kohdetta. Haasteena on tunnistaa hankkeen/hankkeiden aikana mahdollisesti lisääntyvä valvonta- ja resurssitarve ja reagoida siihen.

Menettelyprosessi valvonnassa on periaatteessa samankaltainen jokaisessa hankkeessa. Valvonta tehdään paikallisvalvontana (ei kokopäiväistä valvontaa) valvontasuunnitelman pohjalta. Työn edistymisen seurantaa tukevat katselmukset. Mahdolliset poikkeamat reklamoidaan työmaapäiväkirjaan ja ne käsitellään työmaakokouksissa.

Kohteista 5–15 prosentissa rakennuttajana on konsulttitoimisto annetun toimeksiannon perusteella. Jos konsultti toimii projektipäällikkönä, on myös rakennusvalvonta ulkoistettu. Tällöin rakennuttamisen yksikön henkilöstöstä on nimetty projektipäällikkö, joka ohjaa ja seuraa konsulttien toimintaa ja vastaa hankeen aikaisista tilaajapäätöksistä ja hallinnollisista asioista.

[9] Luvut ovat kyseisien vuosien tilinpäätöksien toteumalukuja.

[10] Lämmitys-, ilmastointi- ja talotekniikkatyöt

LVISA-töiden valvonnasta 30–60 prosenttia hoidetaan alan konsulttien avulla. Tällöin rakennuttamisen yksiköstä nimetty hankkeen projektipäällikkö seuraa konsulttien toimintaa ja projektipäälliköllä on käytettävissään oman yksikön LVISA henkilöstön tuki.

Rakennuttamiseen liittyvät riskit

Rakentamisen riskit arvioidaan aina hankekohtaisesti. Jo hankintakilpailuvaiheessa edellytetään valittavalta urakoitsijalta referenssejä vastaavanlaisista rakennushankkeista, sekä vähintään normaalia taloustilannetta. Samoin rakennuskonsultteja valittaessa edellytetään vastaavanlaisia referenssejä. Henkilöiden mahdollisesti vaihtuessa vaaditaan uusilta vastaava osaaminen.

Erityisesti kosteudenhallintaa rakennuttamisvaiheessa on pyritty parantamaan. Vantaalla on käytössä Kuivaketju10, kosteudenhallinnan toimintamalli, jolla vähennetään kosteusvaurioiden riskiä rakennuksen koko elinkaaren ajan. Kosteusriskien hallinta perustuu mallissa ketjuun, jossa riskit torjutaan rakennusprosessin kaikissa vaiheissa ja torjunnan onnistuminen todennetaan luotettavalla tavalla. Sääsuojaustaso ja tarve eri rakentamisen vaiheissa arvioidaan aina hankkeittain.

Toiminnan kehittäminen ja haasteet

Tällä hetkellä kehittämiskohteena on toiminnan tavoitteiden yhteydessä mainitut uusi projektintoteutusmalli (allianssimalli) ja päiväkotikonsepti. Allianssimallia on käytetty kahdessa koulurakentamishankkeessa, joista toinen on jo toteutusvaiheessa. Päiväkotikonsepti on kehitysvaiheessa. Allianssimallista saadaan parhaillaan kokemusta ja tätä toteutustapaa päästään näin vertailemaan perinteisiin urakkamalleihin ja vertailujen perusteella päästään edelleen kehittämään toimintatapoja.

Isona haasteena yksiköllä on henkilöstöresurssin riittävyys, sillä kaupungin tulevien vuosien investointiohjelmassa rakennuttamisen volyymi kasvaa vielä entisestään. Henkilöstön vaihtuvuus yksikössä (eläköityminen ja siirtyminen yksityiselle) on ollut poikkeuksellisen suurta ja pääkaupunkiseudun kiivas rakentamistahti lisää kilpailua alan osaajista, joka heijastuu rekrytointivaikeuksina.

Johtopäätökset:

Rakennuttamisen tulosyksikön valvontavastuulla olevat kaupungin rakennuttamisinvestoinnit kasvoivat selvästi vuonna 2018, jonka vuoksi yksikön henkilöstöresurssin riittävyys on ollut koetuksella. Rakennuttamisen volyymi on korkea myös tulevina vuosina. Kasvavat rakennuttamisinvestoinnit asettavat haasteen yksikön henkilöstöresursseille. Henkilöstön osalta painetta tuo myös yksikön henkilöstön melko suuri vaihtuvuus (eläköityminen ja siirtyminen yksityiselle). Pääkaupunkiseudun kiivas rakennustahti pitää kilpailun alan osaavasta työvoimasta kovana ja vaikeuttaa rekrytointia.

Tulosyksikössä arvioidaan valvottavien rakennushankkeiden riskit aina hankekohtaisesti. Jo urakoitsijoiden ja konsulttien kilpailutusvaiheessa edellytetään hakijoilta kilpailutettavaan hankkeeseen liittyvää aiempaa kokemusta. Rakennuttamisvaiheessa erityistä huomiota kiinnitetään kosteudenhallintaan. Yksikkö arvioi sisäisesti myös jokaista hanketta suunnittelun onnistumisen, aikataulujen pitävyyden, tilatehokkuuden ja kustannusten toteutumisen näkökulmista.

Rakennuttamisessa on lähdetty hakemaan uusia tapoja toteuttaa rakennuttamishankkeita. Kaksi kouluhanketta toteutetaan niin sanottuna projektiallianssina, jossa on yhdistetty rakennushankkeen eri osapuolet sopimuksellisesti ja jossa osapuolet kehittävät ja toteuttavat hankkeen asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Projektiallianssimallin lisäksi päiväkotirakentamiseen ollaan luomassa päiväkotikonseptia, jolloin päiväkotien rakentamisessa voidaan käyttää mahdollisimman paljon vakioituja ratkaisuja rakentamisen nopeuttamiseksi.

Tuloksellisuuden osatekijöistä voidaan yksikön tuottavuuden katsoa olevan hyvä, sillä yksikkö on samalla henkilöstömäärällä hoitanut viime vuosina kasvaneiden rakennusinvestointien rakennuttamisen valvonnan. Lisäksi toimitilahankkeiden hyvällä suunnittelulla saavutettiin vuonna 2018 myös taloudellista tulosta alittamalla monissa rakennuttamishankkeissa

niiden tavoitehinnat. Yhtenä tuloksellisuuden osatekijänä pidetty henkilöstön hyvinvointi on erittäin alhaisena pysytelleen sairauspoissaoloprosentin perusteella tulosyksikössä myös hyvällä tasolla.

Suositukset:

Tarkastuslautakunta toteaa, että kaupungin rakennuttamisinvestointien tulevina vuosina selvästi kasvaessa on rakennuttamista sujuvoittavien ja kustannustehokkuutta lisäävien ratkaisujen hakeminen erittäin kannatettavaa. Tarkastuslautakunta suosittelee rakennuttamisen tulosyksikköä jatkamaan jo käynnissä olevaa rakennuttamiseen liittyvien uusien toimintamallien kehittämistä ja saatavien kokemusten pohjalta tuomaan toimivimmat ratkaisut käytäntöön. Rakennuttamisen yksikön rekrytointiongelmat lautakunta näkee huolestuttavina, varsinkin kun yksikön työmäärä tulee jatkossa kasvamaan.

8 SIVISTYSTOIMI

8.1 Liikuntapalvelut, Tikkurilan uimahalli ja sen peruskorjaus

Liikuntapalvelujen tulosalue kuuluu kaupungin organisaatiossa sivistystoimen toimialaan. Liikuntapalvelut vastaa kaupungin liikuntapalveluiden kehittämisestä ja järjestämisestä, liikuntapaikkojen ylläpidosta ja kehittämisestä sekä liikuntajärjestöjen ja urheiluseurojen toiminnan tukemisesta. Liikuntapalvelujen yhteydessä on lyhyesti käsitelty myös Tikkurilan uimahallin peruskorjausinvestointia.

Toiminnan tavoitteet

Liikuntapalvelujen yleisenä tavoitteena on aktivoida ihmiset liikkumaan luomalla kaikenikäisille vantaalaisille mahdollisuudet liikkumiseen ja erilaisiin liikuntaharrastuksiin. Liikuntapalvelut toteuttaa tavoitetta kolmella pääprosessilla: rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja, aktivoimalla kuntalaisia liikunnan pariin ja tukemalla liikunta- ja urheiluseurojen toimintaedellytyksiä. Liikuntapalvelut tekee yhteistyötä kaupungin muiden toimialojen kanssa ja erittäin tärkeitä yhteistyökumppaneita ovat kaupungin urheilu- ja liikuntaseurat sekä yhdistykset, jotka järjestävät valtaosan vapaa-ajan toiminnasta. Liikuntamahdollisuuksien lisääminen ja sitä kautta liikkumiseen kannustaminen nähdään myös yleisesti tärkeänä osana hyvinvointia. Vantaan hyvinvointiohjelman 2018–2022 päämääriin kuuluu liikunnalliseen elämäntapaan kannustaminen ja liikunnan lisääminen. Keskeisimmät liikuntapalvelujen kohderyhmät ovat olleet lapset, nuoret sekä seniori-ikäiset. Tärkeä osa ihmisten liikkumaan aktivoinnissa ovat lukuisat liikunnan edistämishankkeet. Käynnissä olevia hankkeita ovat muun muassa päiväkoti- ja kouluikäisille suunnatut liikkuva koulu ja liikkuva päiväkoti hankkeet ja Sporttia kaikille- hanke, jonka tarkoituksena on tukea ja edistää monikulttuurista liikunnan harrastamista.

Henkilöstö, toiminnan volyymeja ja tunnuslukuja

Henkilöstömäärä

2015	2017	2018
92	102	121

Vuoden 2015 aikana liikuntapalveluiden vastuulle siirtyi kaupunkikonserniin kuuluvan VTK Kiinteistöt Oy:n Myyrmäen ja Tikkurilan urheilupuistojen ja Rajakylän tenniskeskuksen liikuntatilojen operointi sekä päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten vapaa-ajan käytön varausten hallinnointi sekä iltakäytön valvonnan koordinointi ja työnjohto. Liikuntapalveluiden vastuulle siirtyneiden toimintojen uudelleenorganisointi, toimintatapojen yhtenäistäminen ja uusien toimintojen liittäminen liikuntapalveluihin tehtiin asteittain vuosina 2015–2017.

Kaupunki osti aluksi osan siirtyneiden toimintojen hoidosta vuokratyönä mutta vuonna 2018 toimintoja hoitavat henkilöt siirtyivät kaupungin palvelukseen. Näin liikuntapalvelujen henkilöstömäärä ja henkilöstökulut kasvoivat vuonna 2018 ja palvelujen ostot vähenivät.

Henkilöstön sairauspoissaoloprosentti

2016	2017	2018
3,82	3,70	2,78

Sairauspoissaoloprosentti on pysytellyt selvästi koko kaupungin keskimääräistä sairauspoissaoloprosenttia (yli 4 prosenttia) matalammalla tasolla.

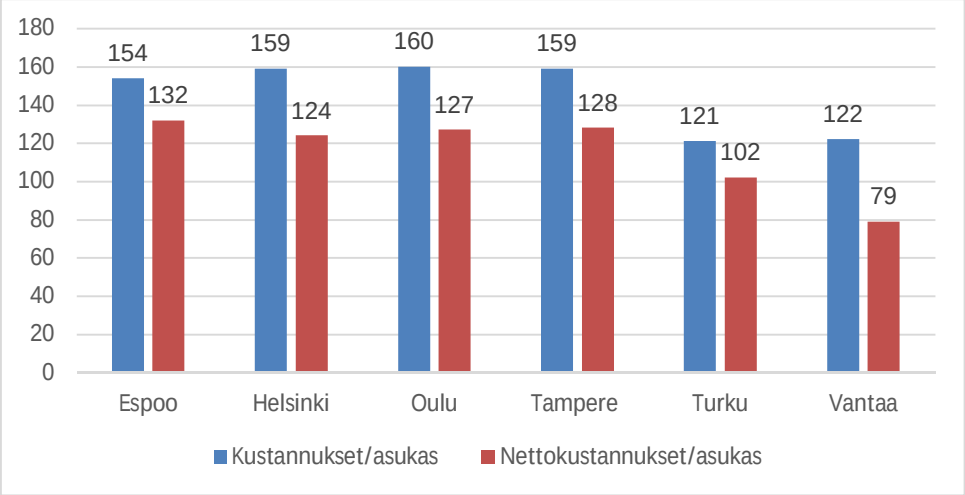
Toiminnan volyymeja vuodelta 2018, liikunta-alueet ja kävijämäärät

Liikunta-alueet:
Hiihtoladut 250 kilometriä
Pallokentät 105
Liikuntasalit 97
Luistelualueet 71

Kävijämääriä:
Harrasteliikuntaryhmien määrä: 296
Liikuntakursseille osallistujat: 13 776
Uimahallien ja kuntosalien kävijämäärät: 672 910
Tilojen varauksia: 499 249
Avustusten saajia. 59 001

Vertailutietoja liikuntapalvelujen kustannukset, liikunnan edistäminen

Suurten kaupunkien liikuntapalvelujen asukaskohtaisia kustannuksia.[11]

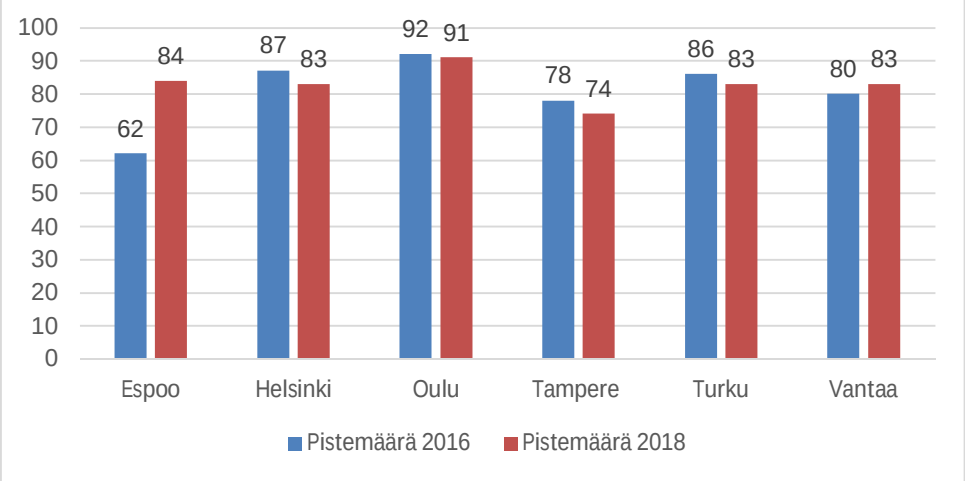

Vantaan liikuntapalvelujen nettokustannukset asukasta kohden ovat selvästi alhaisimmat kuuden suurimman kaupungin vertailussa.

Liikunnan edistäminen suurissa kaupungeissa

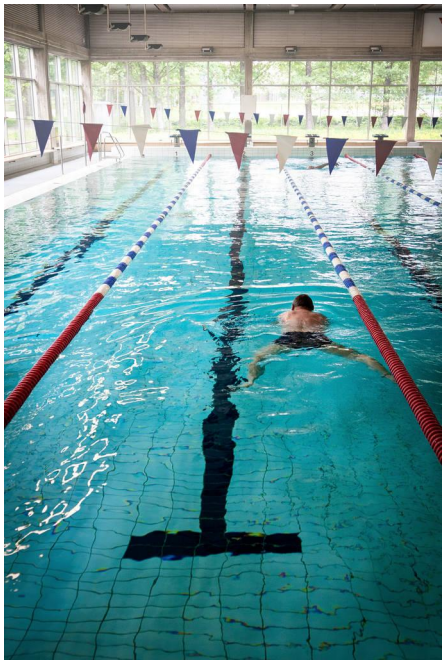
[11] Lähde: Lipas, liikuntapaikkojen tietokanta

Alla olevassa taulukossa on liikunnan edistämistä koskevan TEA-indikaattorin pistemäärät Suomen suurimmissa kaupungeissa vertailtuna vuosilta 2016 ja 2018.[12]

TEA-viisari on valtakunnalliseen aineistoon perustuva kunnan terveyden edistämisaktiivisuutta kuvaava mittari. Liikunnan edistämistä koskevan TEA-indikaattorin pistemäärä kuvaa liikunnan edistämisestä kunnassa vastaavan tahon terveydenedistämisaktiivisuutta. Pistemäärä 100 tarkoittaa, että toiminta on kaikilta osin oletetun hyvän käytännön ja hyvän laadun mukaista. Vantaan pistemäärä hieman nousi vuonna 2018 vuodesta 2016.

Havaintoja hyvinvointiraportista

Kuva: Pertti Raami

Vantaan hyvinvointiraportti vuodelta 2018 esiteltiin Vantaan kaupunginhallituksessa helmikuussa 2019. Hyvinvointiraportti koostui erillisestä Liikunnasta hyvinvointia -raportista sekä hyvinvointi-indikaattoreiden tietojen päivityksestä. Liikunnasta hyvinvointia- raportista nousi esiin seuraavia havaintoja:

Positiivisina havaintoina oli erilaisten harrasteliikuntaryhmien määrän selvä kasvu. Lisäksi Vantaalla oli vähemmän liikuntaa harrastamattomia ikääntyneitä kuin koko maassa keskimäärin. Kaupungin panostuksessa liikuntaan oli tapahtunut positiivista kehitystä ja toiminta oli hyvin kustannustehokasta (tästä esimerkkinä edellä ollut TEA-indikaattori vertailu).

Kehityskohteina raportissa mainittiin muun muassa se, että suuri osa vantaalaisesta väestöstä ei tavoita valtakunnallisia liikuntasuosituksia. Lisäksi liikkumisessa oli huomattaviakin eroja esimerkiksi sukupuolen, syntyperän, iän ja koulutuksen perusteella.

[12] Lähde: https://teaviisarifi/index

Tikkurilan uimahallin peruskorjaus

Tikkurilan uimahallin tarveselvitys hyväksyttiin 19.6.2017 Vantaan kaupunginhallituksessa. Hankesuunnitelma hyväksyttiin vapaa-ajan lautakunnassa 16.1.2018 ja teknisessä lautakunnassa 30.1.2018. Peruskorjaus ajoitettiin vuosille 2018 ja 2019 ja tavoitehinta rakentamisen aloitusajankohdan kustannustasossa 3,6 miljoonaa euroa. Peruskorjaus keskittyi kellarikerroksen puku-, pesu-, sauna- ja wc- tiloihin sekä alustatilan kosteuden hallintaan.

Peruskorjaus valmistui aikataulun mukaisesti tammikuussa 2019 ja hankkeen kustannukset vastasivat tavoitehintaa. Liikuntapalvelujen näkökulmasta oli tärkeää, että koko hanke hoidettiin hyvässä yhteistyössä ja liikuntapalveluiden edustaja oli esimerkiksi aina mukana työmaakokouksissa. Näin käyttäjän näkökulma tuli koko ajan huomioonotetuksi työn edetessä. Lisäksi uusien tilojen testauksiin ennen käyttöönottoa oli varattu hyvin aikaa ja ne tehtiin käyttäjän edustajien ja urakoitsijan kanssa yhteistyössä.

Johtopäätökset:

Liikuntapalvelujen tulosalue aktivoi ihmisiä liikkumaan sekä luomalla puitteet liikunnanharrastamiseen liikuntapaikkoja rakentamalla ja ylläpitämällä että aktivoimalla kuntalaisia liikunnan pariin. Tärkeä osa toimintaa on liikunta- ja urheiluseurojen toimintaedellytyksien tukeminen ja samalla tiivis yhteistyö liikunta- ja urheiluseurojen kanssa. Aktivoinnin kohderyhminä ovat olleet erityisesti lapset ja nuoret sekä ikäihmiset, joita on aktivoitu liikkumaan erilaisten hankkeiden kautta. Myös monikulttuurisuus on otettu huomioon, sillä hankkeissa on mukana monikulttuurista liikunnanharrastamista tukeva hanke.

Liikuntapalvelujen tuloksellisuutta arvioitaessa voidaan todeta, että tuloksellisuuden osatekijöistä vaikuttavuudesta ja henkilöstön hyvinvoinnista on tunnuslukujen perusteella havaittavissa positiivisia signaaleja. Vaikuttavuudesta kertoo se, että liikunnan edistäminen oli Vantaalla parantunut vuonna 2018 verrattuna edelliseen mittaukseen. Liikuntapalvelujen liikunnan edistämiseksi tekemillä toimenpiteillä voidaan tämän perusteella tulkita olleen positiivista vaikutusta. Hyvin alhaisena pysynyt henkilöstön sairauspoissaoloprosentti on signaali hyvästä henkilöstön hyvinvoinnista. Lisäksi voidaan todeta, että kuuden suurimman kaupungin vertailussa Vantaan asukaskohtaiset nettokustannukset olivat selvästi alhaisimmat, joten palvelut on tuotettu myös kustannustehokkaasti.

Suositukset:

Tarkastuslautakunta toteaa, että liikunnan edistäminen on tärkeä osa kunnan terveyden ja hyvinvoinnin edistämistyötä. Liikuntapalvelujen työllä luodaan puitteita, jotta kaikilla kuntalaisilla oli mahdollisuus harrastaa mahdollisimman monipuolisesti erilaisia liikuntamuotoja. Kuntalaisten liikunnan edistäminen on viimeisen vertailun mukaan Vantaalla entistä paremmalla tasolla, joten liikuntapalvelujen työ on tuottanut tämän perusteella haluttua tulosta. Liikunnasta hyvinvointia -raportissa nostettiin esiin kehittämiskohteita vantaalaisten liikuntaan liittyen. Tarkastuslautakunta suositteleekin, että liikuntapalvelut selvittää omalta osaltaan keinoja vastata näihin kehityskohteisiin.

8.2 Johtaminen sivistystoimessa

Tavoitteena oli arvioida johtamisen toimivuutta sivistystoimessa. Arviointi rajattiin koskemaan yleisjohtamista ja erityisesti perusopetuksen johtamista vuonna 2018. Arviointi suoritettiin taustamateriaalin, ennakkoon toimitettujen kysymysten ja lautakunnan kokouksessa saamien vastausten perusteella.

Yleistä Vantaan johtamisjärjestelmästä

Strategia on johtamisen tärkein työväline. Se ohjaa päätöksentekoa ja johtamista organisaation kaikilla tasoilla. Tuloskortit ovat osa kaupungin johtamisjärjestelmää.

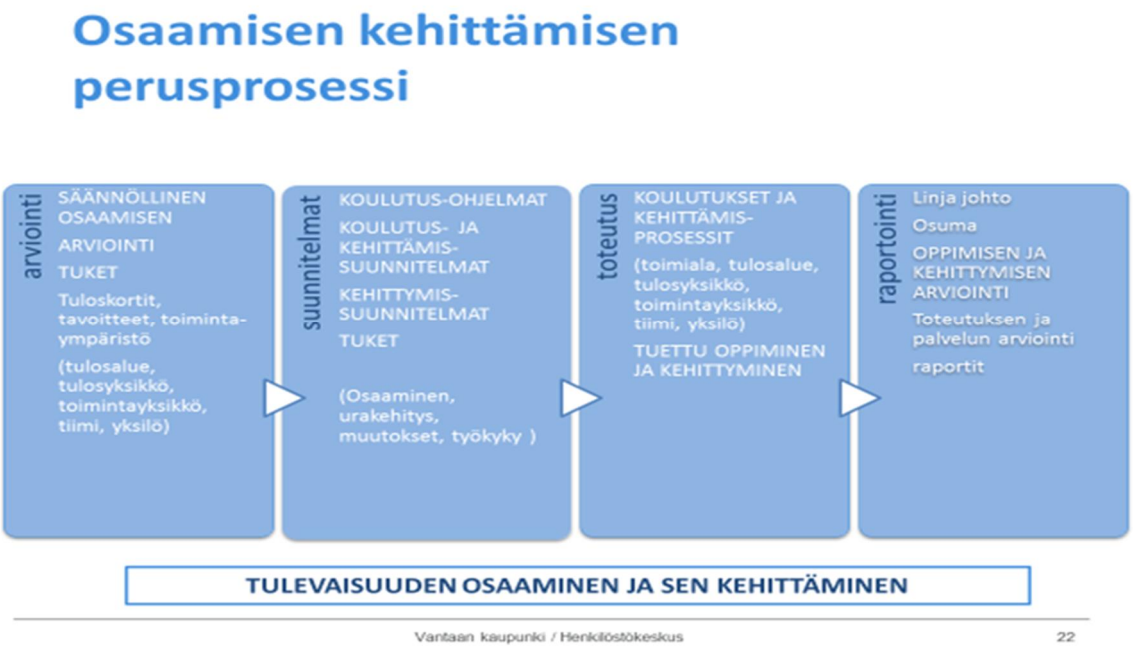
Kaupungin ammatillisen johtamisjärjestelmän viitekehys mahdollistaa eri johtamisen keinojen ja työvälineiden käytön, jotta kaupungin strategia voisi toteutua. Strateginen johtaminen perustuu strategiasta tulevien tavoitteiden asettamiseen ja toteuttamiseen. Tavoitteiden asettaminen ja toteutumisen seuranta vaativat esimiehiltä kykyä suunnitella, seurata ja antaa palautetta. Johtamista tehdään joka organisaatiotasolla ja siten myös johtamista johdetaan. Johtamisjärjestelmien dokumentointiin ja kuvaamiseen on kiinnitetty huomiota ja johtamisjärjestelmää arvioidaan tulosalueittain kehittämisen suuntaamiseksi. Tulosalueet poimivat arviointien avulla kehittämiskohteistaan konkreettiset kehittämistoimenpiteet.

Kaupungissa laadittiin vuonna 2014 tulosaluekohtaiset johtamisjärjestelmäkuvaukset.

Sivistystoimen toimialan johtamisjärjestelmä

Sivistystoimen toimialaa johdetaan edellä kuvatun kaupungin mallin mukaisesti. Lisäksi sivistystoimen toimialalla on ollut käynnissä muutosjohtamisen prosessi, joka liittyy toimialan siirtymiseen monitilatoimistoon vuonna 2019. Muutokseen liittyy paljon ennakkovalmistelua, erilaisia johdon foorumeita ja työpajoja sekä työyhteisöjen työpajoja. Toimintakulttuurin muutoksen johtamiseen on laadittu ohjelma.

Alla olevassa kuviossa on kuvattu osaamisen kehittämisen perusprosessi.

Johtaminen perusopetuksessa

Perusopetuksen järjestämistä ohjataan opetusta koskevan lainsäädännön, opetussuunnitelman valtakunnallisten perusteiden sekä paikallisen opetussuunnitelman avulla. Valtakunnallisia säädöksiä ovat perusopetuslaki ja perusopetusasetus. Valtakunnalliset tavoitteet ja tuntijako määritellään valtioneuvoston asetuksella. Koulun toiminnan kannalta keskeinen opetusta ohjaava normi ovat opetushallituksen päättämät perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet, jonka pohjalta laaditaan paikallinen opetussuunnitelma.

Vantaalla perusopetuksen johtamisjärjestelmän kuvaus sisältää organisaation kuvauksen, arvot, vision ja strategian sekä perusopetuksen koulujen toimintaa ohjaavat laatukortit. Laatukorteissa on kuvattu kunkin aihepiirin laadukas toiminta sekä lueteltu asiaan liittyvät prosessikuvaukset ja asiakirjat.

Perusopetuksen strategiassa vuosille 2018–2021 on laadittu strategisia tavoitteita kolmelle osa-alueelle: taitava oppija, hyvinvoiva oppilas sekä oppilaan ohjaaminen ja työelämätaitojen kehittäminen.

Yleistä perusopetuksesta

Perusopetuksen tulosyksikköön kuuluu 42 suomenkielistä peruskoulua, joiden keskimääräinen oppilasmäärä on 524. Henkilöstöä on yhteensä noin 2 000 ja oppilaita yli 22 000. Oppilasmäärän kasvu on ollut nopeaa, vuodesta 2013 vuoteen 2018 oppilasmäärä kasvoi keskimäärin 500 oppilasta vuodessa, siis yhden vantaalaisen keskivertokoulun verran. Jatkossa kasvu näyttäisi ennusteiden mukaan tasaantuvan hieman alle 200 oppilaaseen vuodessa.
Nivelvaiheyhteistyöllä pyritään vaikuttamaan siihen, että kaikki peruskoulun päättävät pääsevät jatko-opintoihin tai niihin valmistavaan koulutukseen. Vuonna 2017 jatkokoulutukseen sijoittui 98,0 prosenttia perusopetuksen päättäneistä ja suoraan tutkintoon johtavaan koulutukseen 92,7 prosenttia. Tämä oli hieman tavoiteltua huonompi tulos.

Oppimisen ja koulunkäynnin tukea voi saada yleisenä, tehostettuna tai erityisenä tukena. Tämä järjestetään ensisijaisesti lähikoulussa. Lisäksi on kaupunkitasoisia etappi-, paja- ja polikliinisen opetuksen ryhmiä. Laaja-alaisia erityisopettajia on laskennallisesti yksi opettaja 200 oppilasta kohden. Koulujen erityisopettajaresurssi määräytyy oppilasmäärän ja alueellisen tarpeen perusteella.

Aluehallintovirasto antoi maaliskuussa 2018 päätöksen sille tehdystä Vantaan perusopetusta koskevasta kantelusta. Päätöksessään virasto kiinnitti huomiota oppilaiden perusopetusasetuksen 2 § 2 ja 3 momentissa säädettyihin enimmäismääriin opetusryhmiä kohden ja ilmaisi omana käsityksenään, että integroidussa ryhmässä vain merkittävä vähemmistö oppilaista voi olla erityisen tuen oppilaita.

Johtopäätökset:

Sivistystoimen toimialan johtamisjärjestelmä on kaupungin mallin mukainen ja tulosalueiden johtamisjärjestelmät on kuvattu joitakin vuosia sitten. Perusopetus on valtakunnallisesti varsin säänneltyä toimintaa. Perusopetuksen strategiassa painottuvat taitava oppija, hyvinvoiva oppilas sekä oppilaan ohjaaminen ja työelämätaitojen kehittäminen.

Suositukset:

Tarkastuslautakunta suosittaa, että sivistystoimen tulisi tarvittaessa pystyä todentamaan esimerkiksi aluehallintovirastolle, että on toimittu sen mukaan kuin on säädetty esimerkiksi integroitujen ryhmien ryhmäkokoja koskevassa asiassa.

9 SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI

9.1 Päihdepalvelut

Päihdepalvelujen tulosyksikön palveluihin kuuluvat erilaiset palvelut alkoholia, huumeita ja /tai lääkkeitä käyttäville vantaalaisille ja heidän läheisilleen, jotka toivovat neuvoa ja tukea päihteiden käytön lopettamiseen. Näitä palveluja tarjoavat A-klinikat (2 klinikkaa ja myös kotiin tarjottavaa päihdepalvelua), ehkäisevän päihdetyön yksikkö, huumehoitoklinikka ja vinkkarit (2 yksikköä). Martinlaakson terveysasemalla toimii matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdepalvelujen palvelupiste ja päihdepalvelut on mukana pääkaupunkiseudun peliklinikkatyössä, jossa tarjotaan apua peliongelmaisille ja heidän omaisilleen. Kaikkiin mainittuihin palveluihin

pääsee ilman lähetettä (pois lukien kotiin tarjottavat palvelut). Lisäksi päihdepalveluihin kuuluu päihdevieroitusyksikkö, jossa annetaan ympärivuorokautista vieroitushoitopalvelua alkoholia, lääkkeitä tai huumeita käyttäville täysi-ikäisille vantaalaisille. Palveluun tarvitaan hoidon tarpeen arvio, lähete ja paikanvaraus.

Tavoitteet

Vuoden 2018 talousarvioon oli päihdepalvelujen osalle taloussuunnitelmakaudelle 2018–2021 nostettu seuraava tavoite: Päihde- ja mielenterveyspalvelujen toimintoja kehitetään yhteistyönä perhepalvelujen ja Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (jatkossa HUS) kanssa.

HUS yhteistyö
Yhteistyössä päihdevieroitusyksikön ja HUS Peijaksen kanssa on käynnistetty hanke asiakkaiden vieroitushoitoon ohjautumisen tehostamiseksi. Päihdevieroitushoitoa tarvitsevia asiakkaita on ohjattu päivystyksestä ja tarkkailuosastolta vieroitukseen tavallista enemmän. Lisäksi yhteistyössä HUS Peijaksen päivystyksen kanssa on tehty sairaanhoitajan rekrytointi ja perehdytys. Sairaanhoitaja on aloittanut työt kesäkuussa Peijaksen päivystyksessä

Yhteistyö perhepalvelujen kanssa
Päihdepalveluissa luodaan yhteistyömalleja perhepalveluihin jäävien yhteistyötahojen kanssa. Päihdepalveluista on ollut jäsen lastensuojelun asiantuntijaryhmässä ja tätä yhteistyötä jatketaan. Samoin jatketaan sosiaalihuoltolain velvoittamia ja olemassa olevia yhteistyökäytäntöjä (lastensuojelun ohjaamat päihdekartoitukset).

Keskeisiä toiminnan muutoksia ja kehittämiskohteita 2018

Vuonna 2018 toiminnan keskeinen muutos oli päihdepalvelujen tulosyksikön siirtyminen kuntouttavia asumispalveluja lukuun ottamatta perhepalveluista terveyspalveluiden tulosalueelle. Muutoksella haluttiin lisätä entisestään mielenterveyspalvelujen ja päihdepalvelujen integraatiota (mielenterveyspalvelujen tulosyksikkö kuuluu myös terveyspalvelujen tulosalueeseen).

Matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdepalvelujen päivystys Martinlaakson terveysasemalla vakinaistettiin 1.1.2018 alkaen. Palvelu toteutetaan yhteistyössä HYKS psykiatrian kanssa ja palvelupisteellä työskentelee mielenterveys- ja päihdetyön ammattilaisia, joilta saa monipuolista tukea. Myös Tikkurilaan on suunnitteilla vastaava mielenterveys- ja päihdepalvelujen palvelupiste.

Muita kehittämiskohteita

Mielenterveys- ja päihdepalvelujen integraatio
Päihdepalvelujen siirrolla terveyspalvelujen tulosalueelle mahdollistettiin mielenterveys- ja päihdepalvelujen entistä tiiviimpi yhteistyö. Mielenterveys- ja päihdepalvelujen integroiminen jatkuu edelleen ja tähän liittyvät toimet käynnistyivät syksyllä 2018. Yhtenä toimenpiteenä siirretään matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdepalvelupisteen koordinaatio terveysasemapalveluista päihdepalveluihin. Tähän liittyen mielenterveystyötä tekevät sairaanhoitaja ja kokemusasiantuntija siirtyvät vuoden 2019 alussa päihdepalvelujen kokonaisuuteen. Integraatio viedään loppuun vuoden 2019 aikana ja kaikki mielenterveys- ja päihdetyötä tekevät siirtyivät vuoden 2019 aikana työskentelemään samaan tulosyksikköön.

Kotiin annettavat päihdepalvelut
Tämä palvelu aloitettiin omana toimintana toukokuussa 2017. Palvelut käsittävät kotiin annettavaa vieroitushoitoa ja päihdekuntoutusta. Palvelun tavoitteena on tukea asiakasta päihteettömyyteen. Palvelu soveltuu muun muassa ikääntyneille, liikuntarajoitteisille ja niille, joiden tilanne ei vaadi laitoshoitoa tai jotka tarvitsevat tukea laitos- ja sairaalahoidon jälkeen.

Yleistä toiminnan kehittämisestä
Asiakastyytyväisyyskyselyn pohjalta yleisiksi kehittämiskohteiksi on nostettu vertaistukitoiminnan lisääminen ja asiakkaan tarpeiden entistä parempi huomioonottaminen. Päihdepalveluissa otetaankin asteittain käyttöön toipumisorientaatiomalli[13], joka nimenomaan painottaa asiakkaan vahvaa osallisuutta ja sen myötä palvelun käyttäjälähtöisyyttä.

Toiminnan volyymeja ja tunnuslukuja

Ohessa päihdepalvelujen erilaisia yksikön tilinpäätöksistä ja käyttösuunnitelmista ja yksiköltä saaduista tiedoista 2015–2018 koottuja tunnuslukuja ja niiden kehitystä. Kotiin annettavien palvelujen osalta tiedot ovat vuosilta 2017–2018, koska palvelu aloitettiin 2017. Alla olevissa taulukoissa on koottuna toiminnan volyymeja ja tunnuslukuja.

Asiakasmäärät

	2015	2016	2017	2018
Päihdepalvelujen asiakkaat	1 988	2 171	2 301	2 246
Huumeidenkäyttäjien sosiaali-ja terveysneuvonnan asiakkaat	-	1 175	1 210	1 232

	2017	2018
Alkoholivieroitus kotona	257	162
Kotikuntoutus	546	677

Laatu ja vaikuttavuus

	2015	2016	2017	2018
Päihdevieroitusyksikön käyttöaste, prosenttia	100 %	91,2%	85,2%	86,4%

Tuottavuus ja tehokkuus

	2015	2016	2017	2018
Korvaushoitoasiakkaiden hoitotakuu täyttyy	100 %	100%	100%	100%

Henkilöstö

Ohessa päihdepalvelujen henkilöstömäärän kehitystä vuosina 2015–2018. Huomattavaa henkilöstömäärän osalta on, että päihdepalvelujen tulosyksikkö kuntouttavia asumispalveluja lukuun ottamatta siirrettiin terveyspalveluiden tulosalueelle 1.1.2018. Kuntouttavien asumispalvelujen henkilöstö jäi perhepalveluiden tulosalueelle ja kuntouttavat asumispalvelut yhdistettiin perhepalveluiden mielenterveys- ja päihdeasumispalveluiden kokonaisuudeksi.

Henkilöstömäärä

	2015	2016	2017	2018
Vakanssit	121	122	130	83

Lääkärien rekrytoinnissa on ollut ongelmia. Syksyllä 2018 neljästä lääkärin vakanssista vain yksi oli täytettynä ja lääkärien tarvetta jouduttiin paikkaamaan ostopalvelulla.

[13] Toipumisorientaatiossa keskeisenä tavoitteena on painottaa potilaiden omia voimavaroja, osallisuutta omassa elinympäristössään, elämän merkitykselliseksi kokemista sekä toiveikkuuden ylläpitämistä. Potilaasta tulee tärkeä osallinen oman hoitonsa suunnittelussa ja hoitosuhteesta tulee enemmän yhteistyösuhteen kaltainen. Potilasta kuullaan ja hänen mielipiteensä otetaan huomioon. (https://mielenterveyshelmi.fi/blogi/vaikuttava-mieli/mita-on-toipumisorientaatio)

Asiakastyytyväisyys

Sosiaali- ja terveystoimen toimialan asiakaskyselyissä 2016 ja 2017 päihdepalvelujen ja sen yksiköiden yleisarvosanat olivat seuraavat. Asteikko 1–10, jossa 1 =huonoin ja 10=paras.

	2016	2017
A-klinikkatyö	9,25	8,98
Huumehoitoyksikkö	7,69	8,27
Päihdevieroitusyksikkö	7,70	8,42
Yleisarvosana päihdepalvelut	8,32	8,59

Asiakastyytyväisyys päihdepalvelujen kaikissa palveluyksiköissä oli melko hyvällä tasolla vuonna 2016 ja vuoden 2017 kyselyssä lähes kaikkien palveluyksiköiden asiakastyytyväisyys oli vielä hieman kasvanut. Lisäksi erilaisiin palveluväittämiin saatiin vuonna 2017 myös hieman paremmat tulokset kuin vuonna 2016.

Yhteistyö eri tahoilla

Kaupungin sisäinen yhteistyö
Ehkäisevään päihdetyöhön liittyvää yhteistyötä tehdään neuvoloiden ja koulujen kanssa. Hoidollisten palvelujen osalta tehdään asiakasrajapinnassa tapahtuvaa yhteistyötä erityisesti muiden sosiaali- ja terveystoimen tulosalueiden/tulosyksiköiden, kuten esimerkiksi lastensuojelun, aikuissosiaalityön, asumispalveluiden, terveysasemien ja työterveyshuollon kanssa.

Kolmas sektori
Yhteistyötä tehdään johtoryhmä- ja yksikkötasolla. Kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Kolmas sektori muun muassa järjestää joissakin yksiköissä inforyhmiä ja erilaisia tapahtumia järjestetään yhdessä kolmannen sektorin kanssa.

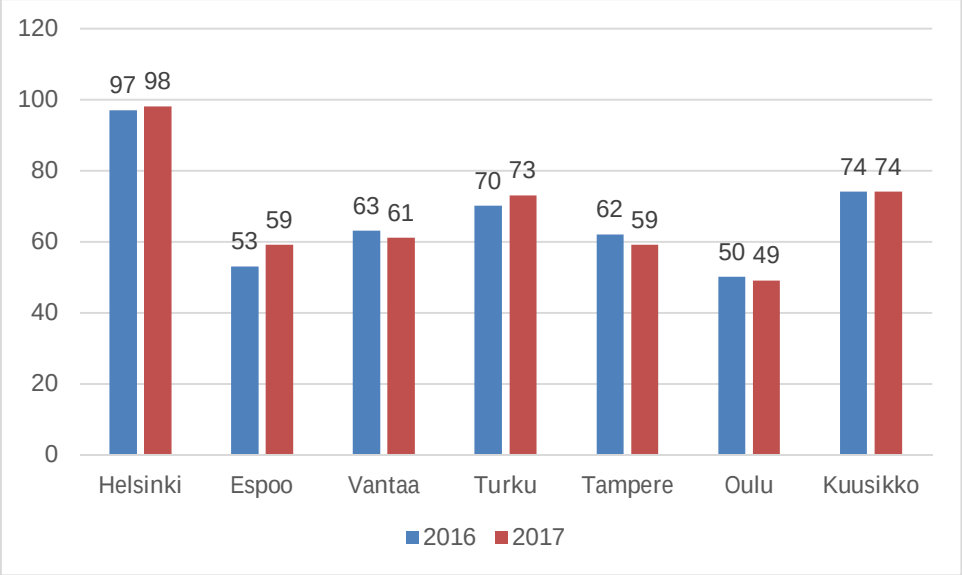
Pääkaupunkiseudun yhteistyö
Pääkaupunkiseudun kuntien kanssa tehdään yhteistyötä päihdeasioissa terveysneuvonta- ja korvaushoitokysymyksissä. Ostopalvelujen osalta päihdepalvelujen kilpailutus tehtiin yhdessä Espoon, Kauniaisten, perusturvakuntayhtymä Karviaisen (yhtymään kuuluvat Karkkila ja Vihti) ja Keski-Uudenmaan Sote-kuntayhtymän (yhtymään kuuluvat Hyvinkää, Järvenpää, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen ja Tuusula) kanssa. Vantaan osalta kilpailutus koski korvaushoitoa, kuntouttavaa laitoshoitoa ja laitosvieroitushoitoa.

Kuusikko kustannusvertailu

Kuuden suurimman kaupungin päihdehuollosta on vuodesta 2005 tehty vuosittain erilaisia vertailuja sisältävä raportti. Ohessa tietoa viimeksi julkaistusta raportista (vuodelta 2017).

Päihdehuollon kustannukset (euroa/asukas) kuuden suurimman kaupungin osalta 18 vuotta täyttänyttä asukasta kohden vuosina 2016 ja 2017.[14]

[14] Lähde: Auri Lyly-Falk, Kuusikko-työryhmän julkaisusarja 4/2018: Kuuden suurimman kaupungin päihde- ja mielenterveyspalvelut ja kustannukset vuonna 2017.

Vantaan päihdepalvelujen kustannusten osalta voi todeta asukaskohtaisten kustannusten vuonna 2017 hieman laskeneen edellisvuodesta. Vantaan kustannukset ovat selvästi kuuden suurimman kaupungin keskiarvon alapuolella.

Johtopäätökset:

Päihdepalvelujen ja mielenterveyspalvelujen integraatiota lisättiin vuoden 2018 alusta, kun päihdepalvelujen tulosyksikkö siirrettiin kuntouttavia asumispalveluja lukuun ottamatta organisatorisesti perhepalveluista terveyspalvelujen alle. Päihdepalveluja koskeva organisaatiomuutos jatkuu edelleen ja päihde- ja mielenterveyspalvelujen integraatiota syvennetään siirtämällä vuonna 2019 kaikki päihde- ja mielenterveystyötä tekevät työskentelemään samaan yksikköön.

Päihdepalvelut on voimistanut palvelujensa asiakaslähtöisyyttä. Asiakaslähtöisyyttä korostetaan muun muassa ottamalla kaikissa päihdepalveluissa asteittain käyttöön toipumisorientaatiomalli, joka painottaa asiakkaan vahvaa osallisuutta ja sen myötä palvelun käyttäjälähtöisyyttä. Näin halutaan edelleen alentaa kynnystä palveluun hakeutumiseen ja saada entistä enemmän asiakkaan näkökulmaa mukaan hoidon suunnitteluun. Palvelujen kehittämisessä on otettu huomioon myös asiakkailta saatu palaute ja esimerkiksi hyvää palautetta saaneiden vertaistukiryhmien käyttöä on lisätty. Uutena omana palvelumuotona on aloitettu kotiin annettavat päihdepalvelut. Näin palvelua voidaan tarjota paremmin myös sellaisille ryhmille (esimerkiksi vanhukset ja liikuntarajoitteiset), joilla palveluun hakeutuminen voi muuten olla hankalaa.

Päihdepalvelujen tuloksellisuutta arvioitaessa voidaan todeta, että tuloksellisuuden eri osatekijöissä on tapahtunut myönteistä kehitystä. Taloudellisuuden osalta positiivista kehitystä on nähtävissä vuosien 2016 ja 2017 kuuden suurimman kaupungin vertailussa, joka osoitti Vantaan päihdehuollon palvelujen asiakaskohtaisten kustannusten hieman laskeneen vuonna 2017. Vantaan asukaskohtaiset kustannukset olivat myös selvästi isojen kaupunkien keskimääräisiä kustannuksia alemmat. Laadun osalta positiivinen suuntaus on, että asiakkaiden kokemukset päihdepalveluista ovat olleet asiakastyytyväisyyskyselyjen perusteella varsin myönteisiä ja vuonna 2017 päihdepalvelujen osalta tulokset vielä paranivat vuodesta 2016. Vaikuttavuuden osalta positiiviseksi kehitykseksi voitaneen tulkita se, että kyselyssä päihdepalvelujen osalta vastaajat olivat entistä vahvemmin vuonna 2017 samaa mieltä väittämästä: ”Saamani palvelu on parantanut elämäntilannettani”.

Suositukset:

Tarkastuslautakunta näkee hyvänä, että päihdepalvelut entistä enemmän osallistaa asiakkaita hoidon suunnitteluun ja pyrkii madaltamaan palveluun hakeutumisen kynnystä. Positiivisena lautakunta näkee myös erityisryhmien entistä paremman huomioon ottamisen kotiin annettavien päihdepalvelujen kautta. Tarkastuslautakunta suosittelee päihdepalveluja edelleen jatkamaan eri asiakasryhmille parhaiten sopivien palvelumallien kehittämistä.

9.2 Kotihoito

Tavoitteena oli arvioida kotihoidon tavoitteiden saavuttamista, toiminnan keskeisiä muutoksia ja toiminnan tuloksellisuutta.

Vantaa ikääntyy

Vuoden 2018 alussa Vantaan väestöstä 15,2 prosenttia oli 65 vuotta täyttäneitä, 5,7 prosenttia 75 vuotta täyttäneitä ja 1,3 prosenttia 85 vuotta täyttäneitä. Ikääntyneiden asukkaiden määrän muutosprosentti vuodesta 2013 on ollut suuri. 65 vuotta täyttäneiden määrä on kasvanut 16,5 prosenttia, 75 vuotta täyttäneiden 21,7 prosenttia ja 85 vuotta täyttäneiden määrä 34,8 prosenttia.

Palveluiden tarve kasvaa jatkossakin voimakkaasti. Vuoteen 2035 mennessä 65 vuotta täyttäneitä ennustetaan olevan 18,2 prosenttia vantaalaisista ja 75 vuotta täyttäneitä 9,5 prosenttia. 85 vuotta täyttäneiden osuus nousee jo 3,3 prosenttiin.

Yleistä kotihoidosta

Kotihoito kuuluu sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla vanhus- ja vammaispalvelujen tulosalueen kotona asumisen tuen yksikköön. Vantaan kotihoidossa on kahdeksan alueellista toimintayksikköä sekä koko Vantaan alueella toimivat akuutti arviointi- ja kotikuntoutusyksikkö AAKU ja kotihoidon resurssipooli. Henkilöstöä on 223. Kotihoidon asiakkuuteen tullaan keskitetyn asiakasohjauksen kautta.

Kotihoidon palveluihin kuuluvat toimintakyvyn ja omatoimisuuden tukeminen ja ohjaus, ravitsemuksesta huolehtiminen ja neuvonta, henkilökohtaisesta hygieniasta huolehtiminen, sairaanhoidolliset toimenpiteet ja seurannat, lääkehoito hoitavan lääkärin määräämän ohjeen mukaisesti ja laboratorionäytteiden ottaminen, jos asiakas ei terveydellisistä syistä pääse itse laboratorioon.

Asiakkaalle voidaan tarvittaessa järjestää myös erilaisia kotihoitoa tukevia palveluja, kuten ateria-, siivous-, kauppa- ja turvapalveluja. Lisäksi kotona asumista tukee kuljetuspalvelu, jota annetaan vammaispalvelulain (VpL) ja sosiaalihuoltolain (ShL) perusteella. VpL-kuljetuspalvelua käyttäviä asiakkaita on keskimäärin 3 218 ja ShL-kuljetuspalvelua käyttäviä keskimäärin 558. Kuljetuspalveluiden kustannukset ovat vuositasolla 9,5–10 miljoonaa euroa.

Kotihoidon asiakkaiden määrä on vuosina 2016–2018 pysynyt kuukausittain noin 1 500 asiakkaan tasolla, joista noin 1 300 on jatkuvia asiakkuuksia. Kotihoidon käyntien määrä on noussut. Alkuvuodesta 2016 oltiin noin 30 000 käynnin kuukausivauhdissa ja loppukesästä 2018 tehtiin jo lähes 40 000 käyntiä kuukaudessa. Vuonna 2018 tehtiin yhteensä noin 458 000 kotihoidon käyntiä, joista ostopalvelun osuus oli 14 prosenttia.

Toiminnan ja talouden tavoitteet

Kotihoidon toimintakuluihin (sisältäen kotihoito, kotihoidon tukipalvelut sekä akuutti arviointi ja kotikuntoutus) oli käyttösuunnitelmassa varattu yhteensä 14,3 miljoonaa euroa. Vuoden 2018 toteutuneet toimintakulut olivat 15 miljoonaa euroa. Yhtenä sitovana tavoitteena oli, että ikääntyneet pystyvät asumaan turvallisesti kotonaan. Kotihoidolla on omalta osaltaan merkittävä rooli tavoitteen toteuttamisessa. Vantaalla omassa kodissa asuu 93,1 prosenttia 75 vuotta täyttäneistä. Kansallisessa laatusuosituksessa[15] palvelurakennetavoite kotona asumisen osalta on 91–92 prosenttia. Ikääntyneiden oikea-aikainen ja vanhuspalvelulain mukainen palvelutarpeen arviointi ja palvelun piiriin pääsy toteutui myös tavoitteen mukaisesti ja lain edellyttämissä määräajoissa.

[15] Laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi

Kotihoidon haasteet ja kehittäminen

Yleisesti valtakunnan julkisuudessa näkyneitä kotihoidon haasteita ovat asiakkaiden näkökulmasta usein vaihtuvat hoitajat, joilla on liian kiire tai liian lyhyet käynnit. Työntekijöiden näkökulmasta haasteena on yleensä tuotu esiin työkuorma (liikaa asiakaskäyntejä, jotta niistä voisi suoriutua työpäivän aikana), varahenkilöstön puuttuminen, pysäköintiongelmat ja se, että siirtymiin ei välttämättä ole varattu aikaa ja että ruokailuun ei jää aikaa.

Yhtenä keinona vastata haasteisiin on perustettu resurssipooli. Kotihoidon resurssipoolilla tarkoitetaan varahenkilöpoolia, joka kiertää ympäri kaupunkia tarpeen mukaan. Resurssipoolia kehitetään tulosalueen tasoisesti. Lisäksi kotihoidon töidenjako on keskitetty, mikä on tasapuolistanut töiden jakoa, eikä alueellisia eroja tai erilaisia toimintatapoja enää pääse kehittymään. Keskittäminen myös vapauttaa esimiesten työaikaa muihin esimiestehtäviin.

Välittömän työajan (asiakkaan luona vietetty aika) osuutta on haluttu kasvattaa. Asiakkaiden luona vietetty aika on noussut tasaisesti ja on jo yli 50 prosenttia työajasta. Keskimäärin asiakaskäyntejä on 10–15 / työvuoro. Asiakaskäynnin kesto määräytyy palvelusuunnitelman mukaisesti vaihteluvälin ollessa 10 minuutista 2 tuntiin. Johtamista on tehostettu ja otettu käyttöön digitaalisia seurantajärjestelmiä. Välitöntä työaikaa seurataan Hilkka-toiminnanohjausjärjestelmästä yksiköissä päivittäin, samoin töidenjaossa. Kuukausittaista tilannetta seurataan ja arvioidaan kotihoidon johtoryhmässä.

RAI-arvioinnit

RAI on standardoitu tiedonkeruun ja havainnoinnin väline, joka tarkoitettu asiakkaan palvelutarpeen arviointiin sekä hoito-, kuntoutus- ja palvelusuunnitelman laatimiseen. Lisäksi se on vertailukehittämisen väline, jonka avulla hoitoa ja palveluita kehitetään kansallisen ja kansainvälisen vertailun avulla. RAI-aineistot toimitetaan THL:lle joka myös toimittaa kunnille vertailukehittämisen yhteenvetoraportit. Näistä raporteista saatavat laatuindikaattorit kuvaavat asiakkaisiin ja hoitokäytäntöihin liittyviä kielteisiä tiloja. Kotihoidossa on seurattu esimerkiksi ravitsemukseen ja asiakkaiden osallisuuteen liittyviä laatuindikaattoreita. RAI-arviointien kattavuutta tulisi kuitenkin saada nykyistä korkeammaksi. Viimeksi raportissa oli noin 55 prosentin kattavuus, jolloin johtopäätösten tekemisessä on oltava hyvin varovainen.

Tuloksellisuuden arviointia

Kotihoito on saanut palvelun laadusta hyvää palautetta toimialan asiakastyytyväisyyskyselyssä. Muistutuksia ja kanteluita on asiakasmäärään suhteutettuna vähän. Kotihoidon yksikkökustannukset ovat kuusikkokunnista pienimmät. Työelämän laadussa on Kunta10-kyselyn tulosten perusteella ollut parantamisen varaa: työntekijät ovat kokeneet enemmän painetta kuin kaupungissa keskimäärin ja että työn hallintamahdollisuudet ovat vähäisiä. Kaupunginvaltuuston myöntämät lisävakanssit voivat tuoda ainakin hetkeksi helpotusta henkilöstön kokemaan paineeseen, edellyttäen, että vakanssit saadaan täyteen. Tuottavuutta tarkasteltaessa asiakasmäärä on pysynyt ennallaan, mutta käyntien määrä on noussut selvästi vuosittain. Sosiaali- ja terveyslautakunnan hyväksymä tuottavuusmittari on osoittanut vuosittain parannusta.

Johtopäätökset:

Varahenkilöiden puutteeseen perustettiin ratkaisuksi resurssipooli, joka tarjoaa työvoimaa sinne, missä tarvetta on. Samalla resurssipooliin keskitettiin työnjako, mikä näyttäisi olleen hyvä ratkaisu esimiestyöhön keskittymisen kannalta. Etuna on myös se, että eri alueiden toimintatavat ja henkilöstömitoitukset saadaan yhtenäisiksi.

Kaupunginvaltuusto myönsi vuoden 2019 talousarvioon 15 uutta vakanssia kotihoitoon. Ikääntyneiden määrän voimakas kasvu aiheuttanee jatkossakin painetta lisätä henkilöstöä, joten on tärkeää, että resurssitilannetta seurataan aktiivisesti.

Sosiaali- ja terveydenhuollon alalla on tällä hetkellä työvoimapula, joka koskee myös kotihoitoa, joten vakanssien täyttäminen ja pitäminen täytettyinä saattaa olla haasteellista.

Suositus:

RAI-arvioinnin käyttäminen on yksi keino seurata laatua niin kotihoidossa kuin asumispalveluissakin. Tarkastuslautakunta suosittelee, että arviointien kattavuutta pyritään parantamaan.

9.3 Vantaan sairaala, Katriinan sairaala ja sen peruskorjaus

Vantaan sairaala tulosyksikkö (jatkossa Vantaan sairaala) kuuluu Vantaan kaupungin organisaatiossa sosiaali- ja terveystoimen toimialaan ja vanhus- ja vammaispalvelujen tulosalueeseen. Tulosyksikköön kuuluvat Katriinan sairaala Seutulassa ja Peijaksen sairaalan geriatrinen akuuttiyksikkö. Vantaan sairaala vastaa kaikesta perusterveydenhuollon sairaalatoiminnasta Vantaalla. Tulosyksikön arvioinnin yhteydessä käsitellään lyhyesti myös Katriinan sairaalan vuonna 2018 valmistunutta perusparannusinvestointia.

Kuva: Pentti Raami

Katriinan sairaalassa ja Peijaksen yksikössä on yhteensä 211 sairaansijaa. Katriinan sairaalassa on seitsemän vuodeosastoa, geriatrinen vastaanotto ja päiväsairaala, jossa annetaan sairaalahoidon jälkeistä kuntoutusta. Peijaksen yksiköissä on geriatrista akuuttihoitoa ja kuntoutusta ja lisäksi kotisairaala. joka antaa sairaalatasoista hoitoa potilaan kotona tai hänen muussa asumispaikassaan esim. palvelutalossa tai hoivakodissa. Katriinan sairaalan yksiköihin potilaat tulevat yleensä lähetteellä terveysasemilta tai lähetteellä tai siirtoilmoituksella erikoissairaanhoidosta (potilaalla ei enää erikoissairaanhoidon tarvetta). Peijaksen yksiköihin valtaosa potilaista tulee Peijaksen yhteispäivystyksestä.

Toiminnan tavoitteista

Vantaan sairaalan toiminta-ajatus: ”Moniammatillinen, tavoitteellinen, mahdollisimman lyhytaikainen sairaalahoito ja kuntoutumisen tukeminen yhdessä potilaiden, omaisten ja muiden sidosryhmien kanssa.”

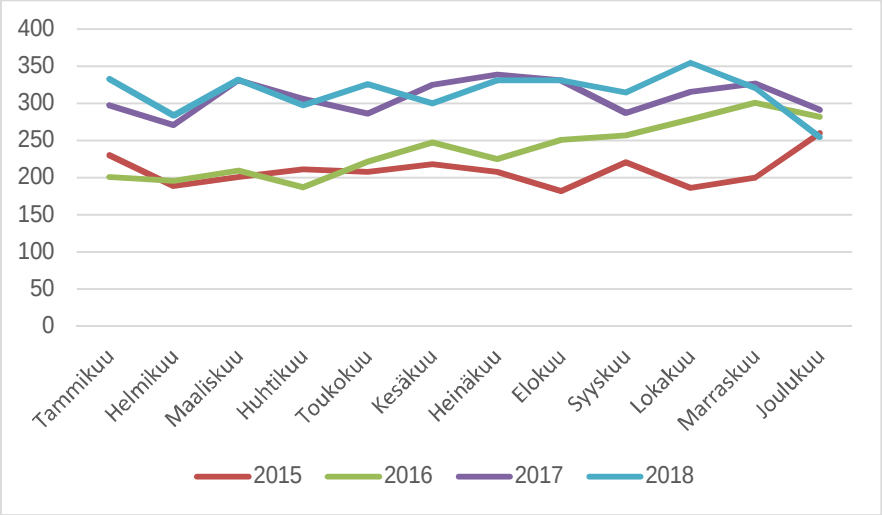
Tätä toteutetaan sairaalan moniammatillisella ja monialaisella henkilökunnalla. Potilas saa koko ajan monipuolista ja tarpeisiinsa vastaavaa kuntoutusta, jonka edistymistä seurataan ja arvioidaan sekä tarvittaessa asetetaan kuntoutukselle uusia tavoitteita. Toiminnassa korostetaan potilaslähtöisyyttä ja potilas otetaan mahdolli-

simman tiiviisti mukaan hoitonsa suunnitteluun. Sopimalla kuntoutukselle yhteiset tavoitteet sitoutetaan potilas entistä paremmin omaan kuntoutukseensa. Myös omaiset nähdään tärkeänä voimavarana ja he ovat mahdollisuuksien mukaan mukana hoitoneuvottelussa.

Talous ja toiminnan tunnuslukuja

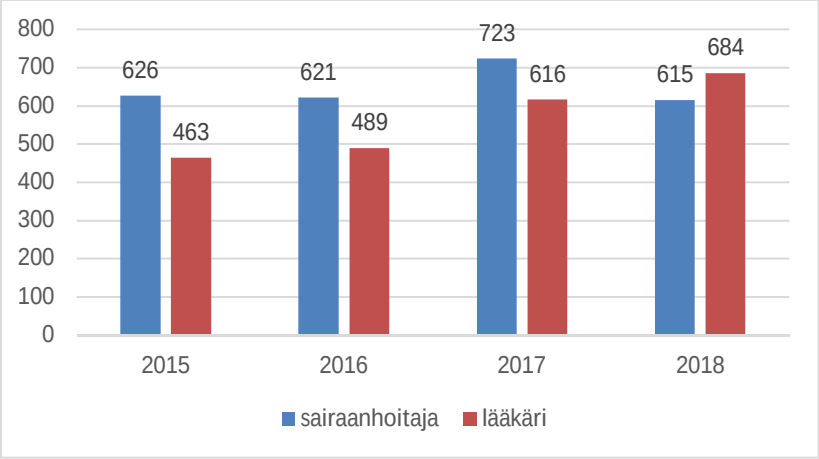
Vantaan sairaalan tulosyksikön toimintakulut ylittyivät noin 3,6 miljoonalla eurolla. Ylitykset johtuivat pääasiassa asiakaspalvelujen ostoista (ostot Kaunialan sairaalasta). Vuoden aikana erikoissairaanhoidon lähetemäärät kasvoivat lähes 14 prosenttia ja Kaunialasta jouduttiin ostamaan suunniteltua enemmän kuntoutuspaikkoja. Tilikauden tulos oli samoin noin 3,6 miljoonaa euroa arvioitua huonompi (talousarvio: -20,1 miljoonaa, tilinpäätös: -23,8 miljoonaa). Oheisissa taulukoissa koottuna toiminnan volyymeja kuvaavia tunnuslukuja.

Hoitojaksot kuukausittain 2015–2018

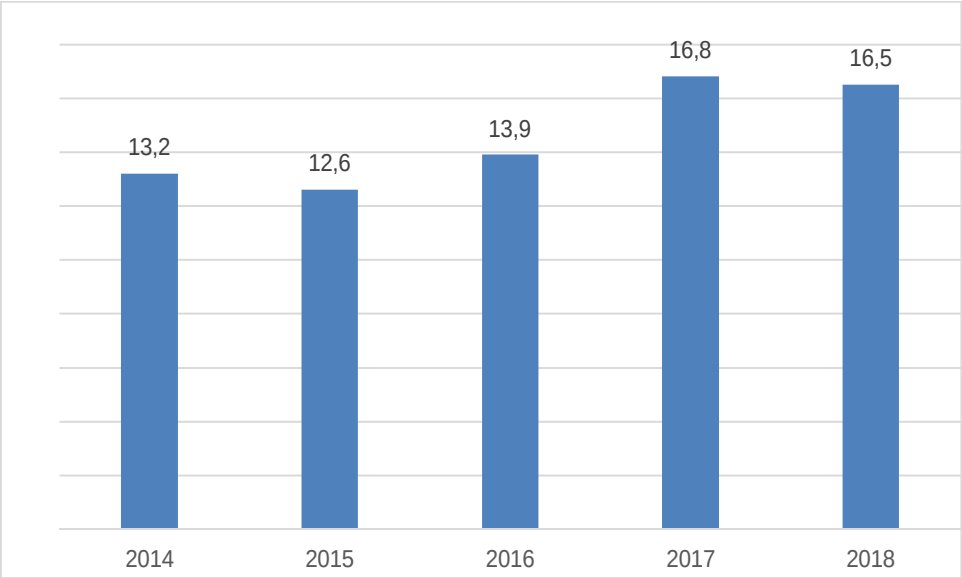
Hoitojaksojen määrä on lisääntynyt vuosina 2017 ja 2018 verrattuna kahteen aiempaan vuoteen. Vuonna 2018 hoitojaksojen määrä oli vielä hieman kasvanut vuodesta 2017. Kuukausittaisten hoitojaksojen määrä on ollut vuosina 2017–2018 keskimäärin noin 300, kun vuosina 2015–2016 vain marraskuussa 2016 oli yli 300 hoitojaksoa.

Geriatrisen vastaanoton käynnit 2015–2018,

Geriatrisen vastaanoton käynnit ovat myös olleet kasvussa. Vuonna 2018 sairaanhoitajakäynnit lisääntyivät edellisestä vuodesta ja lääkärikäynnit taas vähenivät vuodesta 2017.

Päättyneet hoitojaksot/sairaansija 2014–2018

Tätä mittaria käytetään Vantaan sairaalassa tuottavuusmittarina (mitä isompi luku sen parempi). Tällä luvulla mitaten tuottavuus on vuosina 2017 ja 2018 selvästi noussut aiemmista vuosista.

Kotiutukseen päättyneet hoitojaksot (prosenttia päättyneistä hoitojaksoista)

	2016	2017	2018
Kotiutukseen päättyneet hoitojaksot	71,8%	72,0%	72,0%

Vantaan sairaalalla tavoitteena on, että 75 prosenttia hoitojaksoista päättyy potilaan kotiutukseen. Tavoitteesta on hieman jääty 2016–2018.

Asiakastyytyväisyys

Ohessa koottuna tietoja sosiaali- ja terveystoimen toimialan asiakaskyselyistä Vantaan sairaalan ja sen yksiköiden osalta ja sen vuosilta 2016 ja 2017. Yleisarvosanan osalta asteikko oli 1–10, jossa 1 =huonoin ja 10=paras.

Asiakastyytyväisyyskyselyjen yleisarvosanat

	2016	2017
Yleisarvosana sairaalan osasto	8,51	8,36
Yleisarvosana Geriatrian poliklinikka	9,16	9,39
Yleisarvosana Vantaan sairaala	8,68	8,57

Asiakastyytyväisyyskyselyn yleisarvosanat olivat tehdyissä kyselyissä hyvällä tasolla.

Henkilöstö

Oheisissa taulukoissa on koottuna Vantaan sairaalan vakanssimäärät vuosina 2015–2018 ja henkilöstön sairauspoissaoloprosentti tammi–syyskuulta vuosilta 2015–2018

Vantaan sairaalan vakanssimäärä 2015–2018

2015	2016	2017	2018
235	267	269	280

Vakanssimäärää nostettiin vuodelle 2018 mutta ongelmana on ollut sopivien henkilöiden saatavuus. Syyskuun lopussa Vantaan sairaalassa oli avoinna 6 lääkärin vakanssia ja 8 sairaanhoitajan vakanssia. Terveysalan henkilöstön saatavuus on ongelmana koko pääkaupunkiseudulla ja tilanne on vielä heikentynyt 2018.

Vantaan sairaalan terveysperusteiset poissaolot (luvut prosentteja)
2016–2018

2016	2017	2018
5,48	5,84	6,63

Sairauspoissaolot olivat kasvussa 2018.

Perusparannusinvestointi

Katriinan sairaalaan B-osaan tehtiin elokuussa 2018 valmistunut perusparannusinvestointi. Kyseisen B-osa oli välttävässä kunnossa ja sen katsottiin tulleen käyttöikänsä päähän.

Aikataulut ja kustannukset

Investointi valmistui sopimusten mukaisesti määräajassa elokuussa 2018. Investointiin oli varattu noin 12 000 000 euroa ja lopulliset kustannukset olivat noin 10 750 000 euroa. Investointihanke onnistui kokonaisuudessaan (suunnittelu, toteutus ja urakkakilpailutus) hyvin, mikä toi kustannussäästöjä.

Merkittävimmät parannukset

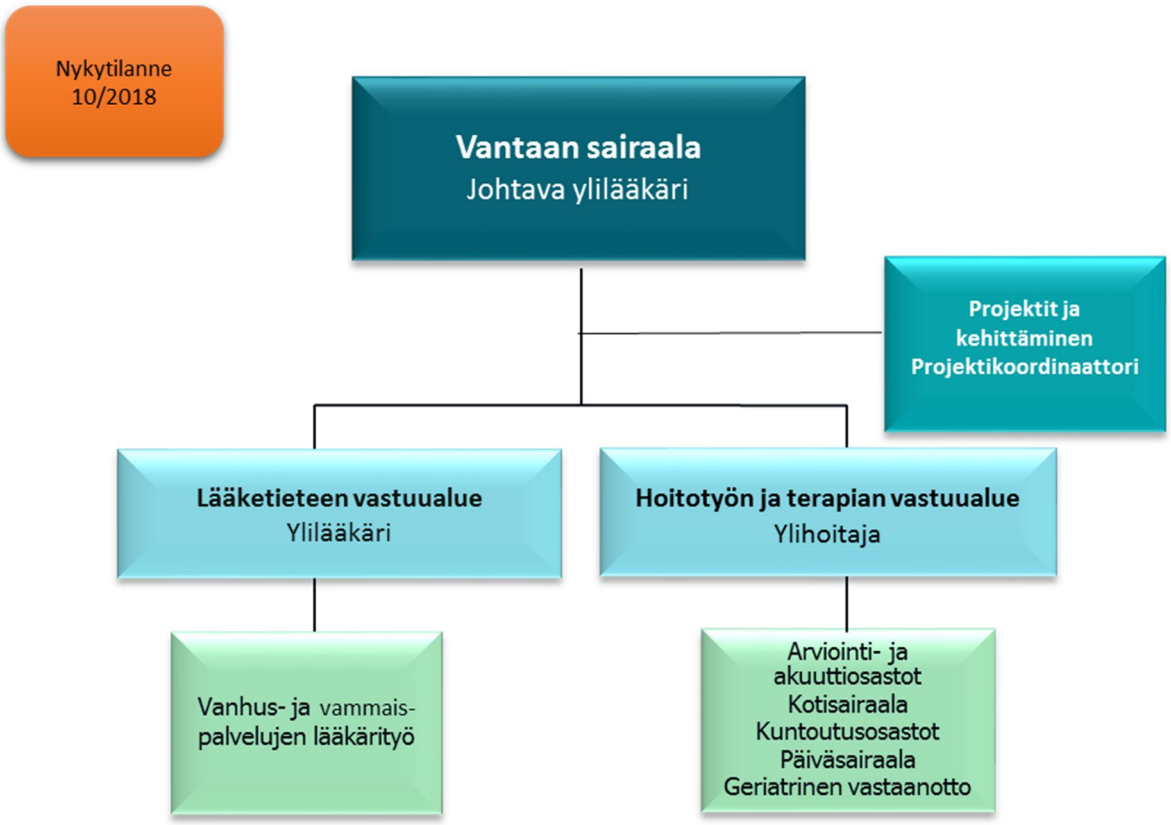
Peruskorjauksessa saatiin osastolle lisää potilaspaikkoja ja potilashuoneet ovat nyt 1–2 hengen huoneita (aiemmin 1–4 hengen), joten potilaiden yksityisyys parani. Samoin joka potilashuoneessa on nyt kylpyhuone ja WC, mikä lisää hygieenisyyttä. Myös tilojen turvallisuutta parannettiin erilaisilla ratkaisuilla (kameravalvonta, hissinkulku ja lukitukset). Lisäksi ympäristön esteettömyyttä parannettiin liukuovilla. Tilojen uusimisen jälkeen uudistettiin ja yhtenäistettiin myös koko sairaalan toimintatapoja, esimerkiksi lääkejakelun ja lääkkeiden varastoinnin osalta, yhtenäiset toimintatavat helpottavat myös resurssien joustavaa liikkumista. Nyt hyödynnetään myös paremmin uutta teknologiaa esimerkiksi hoitotarviketilauksissa, jonka ansiosta varastoitavien lääkkeiden määrä pysyy optimaalisena.

Ajankohtaiset asiat

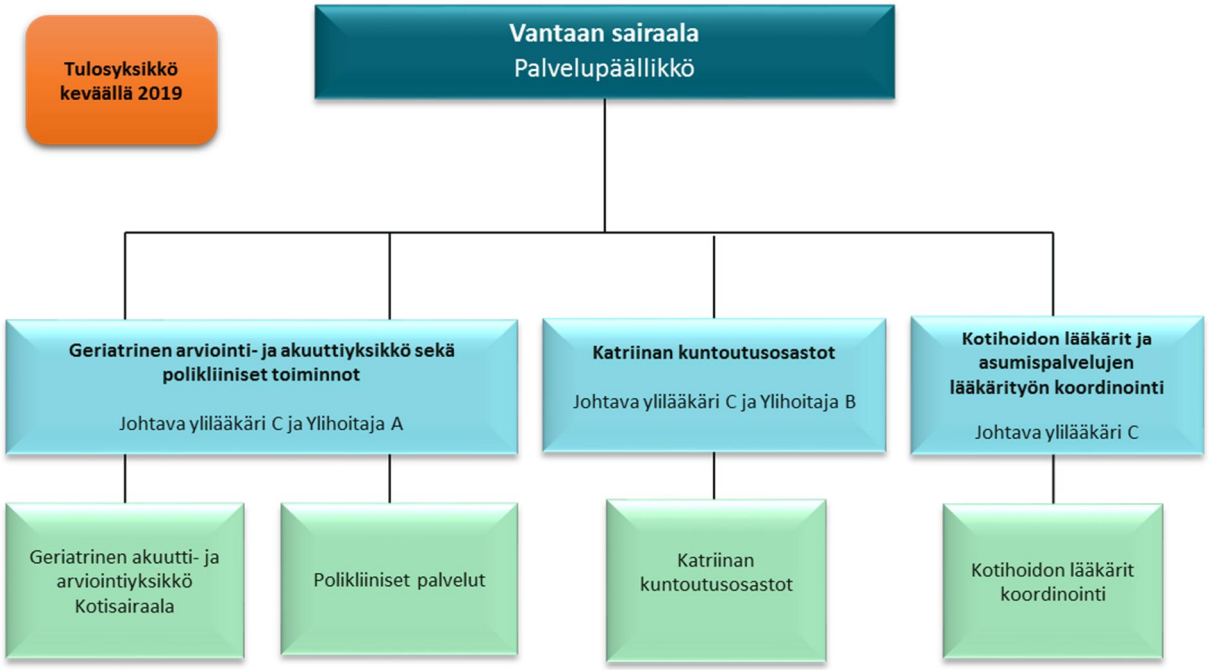
Suuri muutos toimintaan on myös vuosien 2018–2020 aikana käyttöönotettava uusi tieto- ja toiminnanohjausjärjestelmä Apotti. Hankkeen keskeisenä tavoitteena on alueellisesti yhtenäinen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestelmä, joka mahdollistaa toiminnan kehittämisen ja sitä kautta paremman laadun. Uudessa tieto- ja toiminnanohjausjärjestelmässä kaikki asiakasta tai potilasta koskeva tieto on ajantasaisesti käytettävissä hoito- ja palvelutilanteessa. Tämä mahdollistaa toimintatapojen uudistamisen.

Vantaan sairaalan johtamisjärjestelmää ollaan myös vahvistamassa. Uudistuksen taustalla on koko tulosalueen johtamisjärjestelmän yhtenäistäminen nimikkeiden ja tehtäväkokonaisuuksien osalta sekä ulkopuolisen konsultin kanssa tehty projekti, jossa arvioitiin nykyinen johtamisjärjestelmä ja kuvattiin sen keskeiset kehittämistarpeet. Projektin tuloksena esitettiin hoitotyön johtamisen vahvistamista sekä lääketieteellisten vastuiden uudelleen määrittämistä. Ohessa on kaaviot Vantaan sairaalan johtamisjärjestelmästä 2018 ja vuoden 2019 alusta voimaantulevasta johtamisjärjestelmästä.

Vantaan sairaalan johtamisjärjestelmä, nykytilanne

Vantaan sairaalan johtamisjärjestelmä 2019

Vantaan sairaalan osalta uudessa johtamisjärjestelmässä vahvistetaan kokonaisuuden johtamista, sillä uuden palvelupäällikön tehtävänä on koko tulosyksikön toiminnan, talouden, asiakkuusprosessien ja henkilöstön johtaminen. Johtava ylilääkäri taas johtaa ja kehittää jatkossa Vantaan sairaalan ja kotihoidon lääketieteellistä toimintaa. Samalla hoitotyön johtaminen jaetaan kahdelle ylihoitajalle (aiemmin yksi). Ylilääkäri toimii ylihoitajien työparina. Järjestely vahvistaa sekä lääketieteellisen toiminnan kehittämistä että hoitotyön johtamista ja samalla pyritään entistä sujuvimpiin hoitoketjuihin.

Johtopäätökset:

Vantaan sairaala vastaa kaikesta perusterveydenhuollon sairaalatoiminnasta Vantaalla. Vantaan sairaala tarjoaa lyhytaikaista moniammatillista sairaalahoitoa. Hoidossa tuetaan potilaan kuntoutusta yhdessä omaisten ja muiden sidosryhmien kanssa ja tavoitteena on potilaan mahdollisimman nopea kotiutuminen.

Vantaan sairaalan hoitojaksot ovat olleet parina viime vuotena kasvussa. Vuodeksi 2018 sairaalan resursseja vahvistettiin lisäämällä sekä sairaanhoitajien että lääkärien vakansseja. Ongelmana on ollut sopivan henkilöstön saatavuus, sillä hoitajan ja lääkärin vakansseja on edelleen täyttämättä. Sairaanhoitajien ja lääkärien saatavuus on yleinen ongelma koko pääkaupunkiseudulla ja ongelma on pahentunut vuoden 2018 aikana.

Tuloksellisuuden näkökulmasta positiivisena nousevat tulosyksikössä esille tuottavuuden kehitys ja asiakastyytyväisyyden hyvä taso. Tuottavuuden mittarina on käytetty päättyneet hoitojaksot/sairaansija tunnuslukua, jonka perusteella tuottavuus vuosina 2017 ja 2018 oli selvästi korkeammalla tasolla kolmeen aiempaan vuoteen verrattuna. Asiakastyytyväisyys on asiakaskyselyjen perusteella ollut hyvällä tasolla sekä 2016 että 2017.

Vantaan sairaalaan kuuluvan Katriinan sairaalan B-osan peruskorjaus valmistui elokuussa 2018. Peruskorjauksessa tilojen hygieenisyyttä ja turvallisuutta parannettiin. Peruskorjauksen myötä myös koko sairaalaan toimintatapoja yhtenäistettiin (lääkejakelu ja lääkkeiden varastointi) ja uutta teknologiaa otettiin käyttöön muun muassa hoitotarvikejakelussa.

Tulosyksikön johtamisjärjestelmää ollaan uudistamassa osana koko tulosalueen johtamisjärjestelmän muutosta ja uudistuksessa on otettu myös huomioon tulosyksikön johtamisjärjestelmän arvioinnissa esiin nousseet kehittämistarpeet. Yksikön kokonaisvaltaista johtamista ja kehittämistä vahvistetaan suuntaamalla nyt yhden henkilön työpanos (palvelupäällikkö) pelkästään koko yksikön johtamiseen ja kehittämiseen. Samalla myös hoitotyön johtamista vahvistetaan (nyt kaksi hoitotyöstä vastaavaa ylihoitajaa yhden sijasta). Lisäksi lääketieteellistä vastuuta määritellään uudelleen ja johtava ylilääkäri siirtyy johtamaan ja kehittämään Vantaan sairaalan ja kotihoidon lääketieteellistä toimintaa ja toimii ylihoitajien työparina. Järjestelyillä pyritään entistä sujuvimpiin hoitoketjuihin.

Suositukset:

Tarkastuslautakunta toteaa positiiviseksi, että Vantaan sairaalan kasvussa olevaan palvelutarpeeseen on vastattu lisäämällä henkilöresurssia ja samalla parannettu toimintaedellytyksiä tiloja kunnostamalla (Katriinan sairaalan perusparannus). Lisäksi tulosyksikön johtamisjärjestelmäuudistuksessa on huomioitu esiin nousseet kehittämiskohteet. Tarkastuslautakunta pitää myös hyvänä, että Vantaan sairaalassa korostetaan potilaan ja omaisten osallistumista hoidon suunnitteluun ja tuodaan asiakkaan näkökulmaa hoitoprosessiin. Tarkastuslautakunta suositteleekin, että sairaala edelleen hakee uusia tapoja, joilla asiakkaan ja omaisten näkökulman huomioonottamista hoitoprosessissa voidaan lisätä.

9.4 Suun terveydenhuollon liikelaitos

Tarkastuslautakunta arvioi Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen talouden sekä muiden tavoitteiden saavuttamista ja toiminnan keskeisiä muutoksia lähitulevaisuudessa.

Suun terveydenhuollon liikelaitos vastaa kansanterveyslaissa ja muussa lainsäädännössä tarkoitetusta kaupungin järjestämisvastuulle kuuluvista suun terveydenhuollon palveluista sosiaali- ja terveyslautakunnan kanssa

solmitun palvelusopimuksen mukaisesti. Palvelujen sisältö ja laatu sekä niille asetetut tavoitteet ja mittarit on määritelty palvelusopimuksessa. Palvelut on määritetty painotettuina toimenpiteinä, joita oli vuonna 2018 tilattu 433 968 kappaletta. Toteutunut toimenpiteiden määrä oli 481 346. Liikelaitoksen saama korvaus oli 16 273 803 euroa. Työntekijöiden lukumäärä oli vuoden 2018 aikana 327.

Tavoitteiden toteutuminen

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovana tavoitteena olivat liikeylijäämä 567 000 euroa sekä kaupungille maksetut korkokulut (159 000 euroa) ja korvaus peruspääomasta (68 000 euroa). Lisäksi investointeihin oli varattu 100 000 euroa. Tilikauden tulos oli 234 247,19 euroa alijäämäinen. Korkokulut ja korvaus peruspääomasta toteutuivat talousarvion mukaisina. Vuoden 2018 alijäämä tulee katetuksi edellisten vuosien ylijäämistä.
Sitovista tavoitteista liikelaitosta koski tavoite uusien asiakas- ja potilastietojärjestelmien onnistuneesta käyttöönotosta. Tavoite jäi toteutumatta, koska Apotin käyttöönottoa päädyttiin Vantaalla myöhentämään kaikkien toimintojen osalta.

Palvelutarpeen kasvu ja hoitotakuu

Liikelaitoksen palvelutarpeen kasvu (väestön kasvu 1,2 %, ikääntyminen, maahanmuutto) lisää kysyntää vuosittain noin 2 000 käynnillä. Kasvavaa kysyntää hallitaan tuottavuustoimilla. Toimintaa on tehostettu standardoimalla ajankäyttöä sekä ottamalla käyttöön uusia tai parannettuja toimintatapoja.
Liikelaitos pysyi hoitotakuussa. Kiireettömään tutkimukseen pääsee noin kolmessa kuukaudessa.

Kehittäminen

Digitalisaatio on edennyt monin tavoin. Liikelaitoksen internetsivulla otettiin pilottikäyttöön chatbot (sähköinen asiakaspalvelurobotti) ja laskutus on mahdollista hoitaa Oma Vantaa -asiointipalvelussa. Lisäksi sähköinen hoidontarpeen arviointi on käytössä ympäri vuorokauden. Uutena toimintamuotona on kokeiltu etähammaslääkäritoimintaa ja etäkonsultaatiota. Toimintamallissa suuhygienisti liikkuu esimerkiksi laitoksissa ja oppilaitoksissa skanneri ja suukamera mukana. Suuhygienisti tarkastaa ja kuvaa suun tilanteen ja hammaslääkäri voi jälkikäteen tarkastella kuvia koneella. Koululaistarkastuksissa kouluilla käyvät liikkuvat yksiköt auttavat erityisesti oikomishoidon tarpeen havainnoimisessa.

Muutenkin toimintaa on kehitetty. Virka-aikana annettavan kiireellisen hoidon keskittämisellä haluttiin ensisijaisesti varmistaa potilasturvallisuus ja hoidon laatu. Keskittämisellä pyritään myös varmistamaan, että hoidot saadaan eri ammattilaisten yhteistyöllä saatettua jokaisen potilaan kohdalla niin pitkälle valmiiksi kuin mahdollista yhden käyntikerran aikana, mikä on muutoin kiireellisellä vastaanotolla haastavaa. Toimintaa ollaan laajemminkin suuntaamassa ”kerralla valmiiksi” -ajatteluun, mikä on suuri kulttuurin muutos. Perinteinen tapa on ollut antaa tarkastuksen yhteydessä jatkoaikoja, esimerkiksi yksi aika kutakin paikattavaa hammasta kohden. Kerralla valmiiksi -ajattelussa pyritään hoitamaan potilaan suu mahdollisimman valmiiksi yhdellä kerralla. Koululaisten suun terveystarkastusten työnjako uusittiin. Hammaslääkäri tarkastaa hampaat vain kahdesti ennen täysi-ikäistymistä ja suuhygienistit tekevät muut tarkastukset. Suuhygienistien antamalla omahoidon ohjauksella on saatu paikkaustarve vähenemään.

Suun erikoishammashoito siirrettiin takaisin omaksi toiminnaksi vuoden 2017 alusta lähtien. Myös osa röntgentoiminnasta tehdään itse. Lähivuosina pyrkimyksenä on lisätä omaa röntgentoimintaa.

Jatkossa liikelaitoksessa on tarkoitus kehittää työnjakoa edelleen ja ottaa toimintamalleja laajemmin käyttöön. Erityisen tärkeänä kehittämiskohteena on kokonaisvaltainen LEAN-periaatteiden mukainen standardointi ja yhtenäisten käytäntöjen omaksuminen koko organisaatioon.

Kuva: Sakari Manninen

Suositus:

Väestönkasvu ja ikääntyminen lisäävät liikelaitoksen palveluiden kysyntää, joka kasvaa vuosittain noin 2 000 käynnillä. Jossain vaiheessa tuottavuuden kasvattaminen ja toiminnan tehostaminen eivät enää riitä. Palvelutarpeen kasvuun tulee tarvittaessa varautua myös realistisin henkilöresurssilisäyksin.

9.5 Toimeentulotuki, kunnalle kuuluva osuus

Lakiin toimeentulotuesta (1412/1997) tuli 1.1.2017 muutos, jonka myötä perustoimeentulotuen laskenta ja maksatus siirtyi kunnilta Kelan hoidettavaksi. Kunnille jäi täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen myöntäminen ja maksaminen.

Toimeentulotuen käsittelyn organisointi Vantaalla lakimuutoksen jälkeen

Vantaalla perustoimeentulotuen laskennasta ja maksatuksesta huolehtinut toimintayksikkö lakkautettiin lakimuutoksen voimaan tullessa 1.1.2017. Samalla perustettiin täydentävän toimeentulotuen yksikkö, johon on keskitetty päätöksenteko kaikesta sosiaali- ja terveystoimen toimialan täydentävästä toimeentulotuesta. Poikkeuksena on maahanmuuttajapalvelujen tulosyksikkö, joka tekee asiakkaitaan koskevat täydentävän toimeentulotuen päätökset, koska maahanmuuttajapalvelun asiakkaiden toimeentulotukipäätökset vaativat usein kyseisen tulosyksikön erityisosaamista asiakkaiden taloudellisesta asemasta.

Ennaltaehkäisevän toimeentulotuen päätökset tekee sosiaalityön suunnitelmaan perustuen se sosiaali- ja terveystoimen toimialan yksikkö, jonka asiakkuudessa asiakas on.

Täydentävän toimeentulotuen yksiköstä ja toimeentulotuen käsittelystä yleisesti

Täydentävän toimeentulotuen yksikössä oli toiminnan alkaessa 1.1.2017 yhdeksän toimistosihteeriä. Vuoden 2017 aikana yksikköön rekrytoitiin neljä määräaikaista sosiaaliohjaajaa. Lisäresursointi tehtiin, koska täydentävän toimeentulotuen hakemuksia tuli ennakoitua enemmän ja ilmeni myös enemmän tarvetta sosiaalialan ammatilliseen osaamiseen tiettyjen päätösten valmistelussa. Vuoden 2019 alusta täydentävän toimeentulon päätöksiä yksikössä tekee seitsemän sosiaaliohjaajaa ja seitsemän toimistosihteeriä.

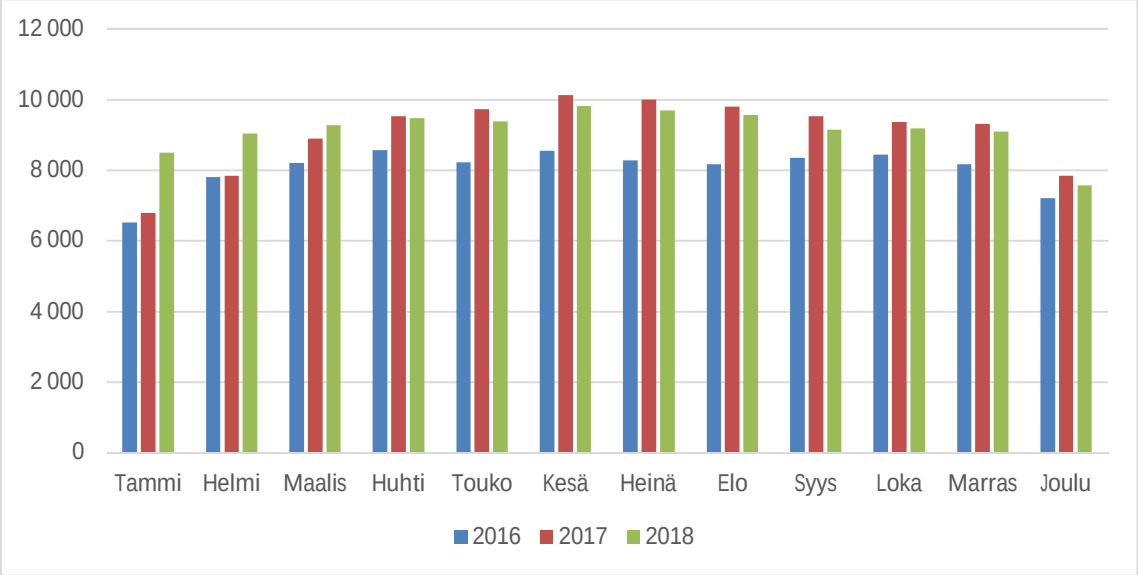
Yksikössä toimistosihteerit myöntävät täydentävän toimeentulotuen vähäistä harkintaa vaativissa tapauksissa, jolloin tukena ovat Vantaan omat ohjeet tuen myöntämisestä. Laajempaa harkintaa vaativissa tapauksissa tukipäätöksen tekee sosiaaliohjaaja, jolloin asiakkaan taloudellinen ja yksilöllinen tarve tulee huomioiduksi.

Täydentävän toimeentulon yksikkö tekee yhteistyötä sekä Kelan että kaupungin muiden sosiaalitoimen yksiköiden kanssa. Näin saadaan tarkempaa tietoa asiakkaiden tilanteesta ja toimeentulotuen asiakkaille voidaan tehdä myös tarkempaa palvelutarpeen arviointia ja suunnitella heille yksilöllistä tarvetta vastaavia tukitoimenpiteitä.

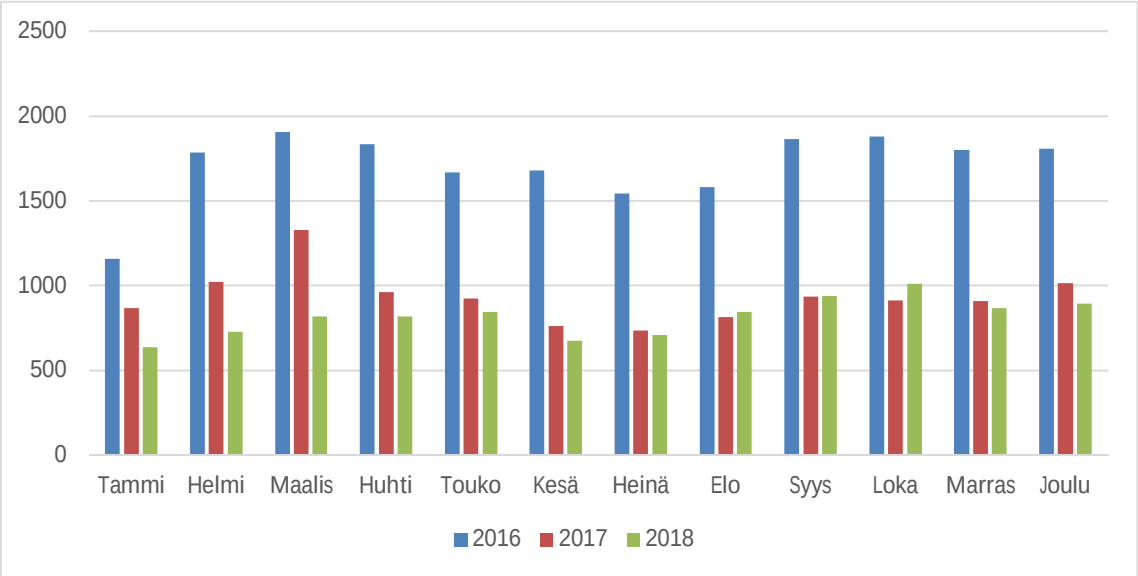
Toimeentulotukea saaneiden määrän kehitystä

Oheiseen kaavioon on koottu eri toimeentulotukimuotoja saavien vantaalaisten kotitalouksien määriä kuukausittain vuosilta 2016–2018.

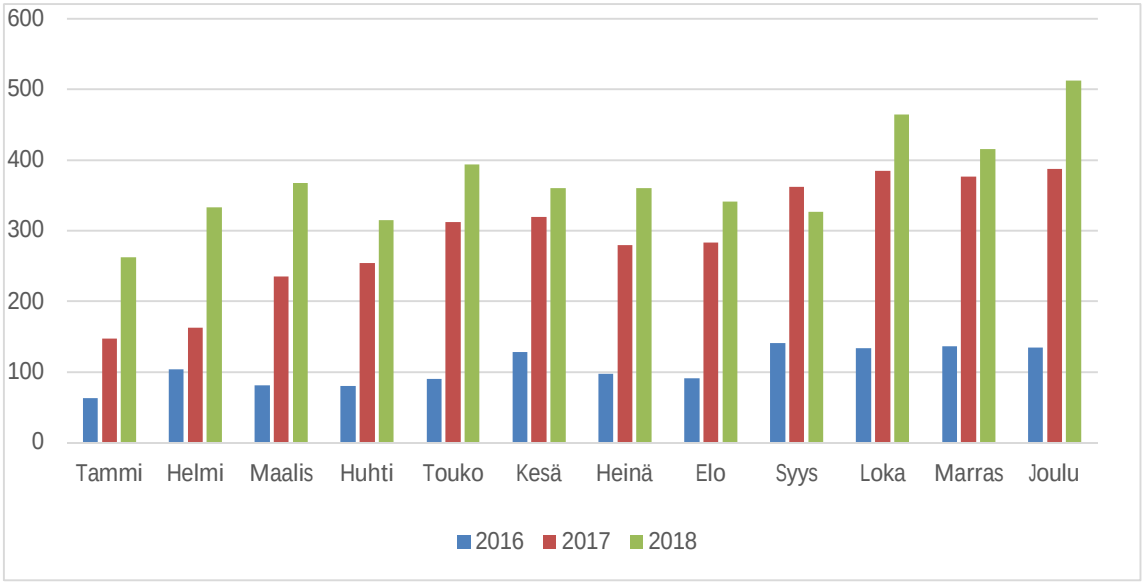
Perustoimeentulotukea saaneiden vantaalaisten kotitalouksien määrät 2016–2018

Täydentävää toimeentulotukea saaneiden kotitalouksien määrä Vantaalla kuukausittain 2016–2018

Ehkäisevää toimeentulotukea saaneiden vantaalaisten kotitalouksien määrät 2016–2018

Perustoimeentulotukea saaneet vantaalaiset

2017: Yhteensä 27 999 henkilöä, 12,3 prosenttia väestöstä
2018 Yhteensä 27 121 henkilöä, 12,2 prosenttia väestöstä

Perustoimeentulotukea saaneet 18–24 vuotiaat vantaalaiset

2017: Yhteensä 4 517 henkilöä, 23,5 prosenttia väestöstä (koko maa 17,7 prosenttia)
2018 Yhteensä 4 359 henkilöä, 22,0 prosenttia väestöstä (koko maa 16,8 prosenttia)

Perustoimeentulotukea saavien vantaalaisten kotitalouksien määrä hieman laski vuonna 2018 vuodesta 2017. Myös täydentävää toimeentulotukea saavien kotitalouksien määrä oli lievässä laskussa. Ehkäisevää toimeentulotukea saavien kotitalouksien määrä sen sijaan oli nousussa Vantaalla. Ehkäisevää tukea pyritäänkin käyttämään enemmän, sillä se on aina kytketty asiakkaalle tehtyyn suunnitelmaan, jolloin asiakkaalle voidaan samalla suunnitella kokonaisvaltaisempi palvelukokonaisuus. Koko sosiaalitoimessa tehdään myös jatkuvasti työtä, jotta Vantaalla selvästi valtakunnan tasoa korkeampaa nuorten osuutta perustoimeentulotuen saajissa saataisiin laskemaan. Perustoimeentulotukea saaville nuorille yritetään mahdollisimman nopeasti saada tehtyä tilannekartoitus ja sen pohjalta yksilöllinen palvelusuunnitelma tilanteen parantamiseksi. Ongelmana tässä on usein nuorten perustoimeentulotukea saavien vaikea tavoitettavuus.

Toimeentulotuen kustannuksista

Toimeentulotuki euroina Vantaalla 2016–2018, luvut miljoonaa euroa

Toimeentulotuki muoto	2016	2017	2018
Perus	47,5	52,4	54,3
Täydentävä	6,1	3,2	2,7
Ehkäisevä	1,1	1,8	2,1
Yhteensä	54,7	57,4	59,1

Päätöksistä ja päätösten käsittelyajoista

Vuosina 2017–2018 tukipäätöksiä tehtiin Vantaalla vuosittain hieman alle 30 000. Laissa toimeentulotuesta on säädetty päätösten käsittelyajoista: ”Muussa kuin kiireellisessä tapauksessa päätös toimeentulotuesta on tehtävä viivytyksettä, kuitenkin viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä hakemuksen saapumisesta” (§ 4c). Vantaalla käsiteltiin kaikki toimeentulotukihakemukset vuonna 2018 lain velvoittamassa määräajassa

THL:n seurantaraportista[16] koottua tietoa toimeentulotuen käsittelyajoista seitsemässä Uudenmaan kunnassa lokakuulta 2018.

	-7 päivää	yli 7 päivää	yli 9 päivää
Helsinki	96,9 %	1,8%	1,2%
Espoo	99,3%	0,6%	0,1%
Järvenpää	98,6%	1,4%	0,0%
Kerava	99,2%	0,4%	0,4%
Sipoo	84,8%	0,0%	15,2%
Tuusula	99,1%	0,0%	0,9%
Vantaa	100,0%	0,0%	0,0%

Vantaa oli lokakuussa 2018 ainoa vertailtavista kunnista, joka oli käsitellyt kaikki hakemukset lain antamassa määräajassa. Vantaalla toimeentulotukihakemusten käsittelyajat pysyivät lain asettamassa määräajassa koko vuoden 2018 ajan.

Johtopäätökset:

Toimeentulotukea koskevan lakimuutoksen myötä perustoimeentulotuen myöntäminen siirtyi vuoden 2017 alusta Kelan tehtäväksi. Vantaa organisoi kunnan tehtäväksi jääneen toimeentulotuen käsittelyn ja maksatuksen uudelleen keskittämällä täydentävän toimeentulon haun yhteen yksikköön ja sosiaalityön suunnitelmaan perustuvaa ehkäisevää toimeentulotukea myöntää se sosiaalitoimen yksikkö, jonka asiakkuudessa asiakas on.

Toimeentulotukea (kaikki tukimuodot) saavien kotitalouksien määrä hieman laski Vantaalla vuonna 2018, mutta euromääräisesti toimeentulotukea maksettiin hieman enemmän kuin vuonna 2017. Tukilajeista ehkäisevää tukea saavien kotitalouksien määrä kasvoi vuonna 2018. Tätä tukilajia pyritään mahdollisuuksien mukaan ”suosimaan”, sillä tuki on kytketty asiakkaalle tehtyyn suunnitelmaan, jolloin asiakaan palvelutarve tulee laajemmin huomioitua. Perustoimeentulotukea saavien nuorten (18–24 vuotiaat) suhteellinen osuus on Vantaalla selvästi muuta maata korkeampi. Toimeentulotuen tukiyksikkö tekee Kelan ja koko muun sosiaalitoimen kanssa yhteistyötä, jotta mahdollisimman nopeasti saataisiin näiden nuorten tilanne tarkemmin kartoitettua ja tehtyä yksilölliset suunnitelmat tilanteen parantamiseksi.

Kaupungille jääneen toimeentulotuen hakemusmäärät ovat lakimuutoksen jälkeen olleet Vantaalla vuosittain hieman alle 30 000 hakemuksen luokkaa. Vantaalla käsiteltiin kaikki hakemukset vuonna 2018 lain edellyttämässä määräajassa.

Tarkastuslautakunta toteaa, että toimeentulotukien käsittely on lakimuutoksen jälkeen toiminut Vantaalla hyvin.

[16] Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tilastointiraportti seuraa Kelan ja kuntien toimeentulotukiaikojen käsittelyaikoja kaksi kertaa vuodessa, huhti- ja lokakuussa.

9.6 Kiireelliset sijoitukset lapsiin kohdistuneissa rikoksissa – välittömän vaaran ja viranomaisyhteistyön arviointia

Seuraavassa esitetään oikeustieteen opiskelija Anni Eerolan Vantaan ulkoisen tarkastuksen tulosalueella työskennellen suorittaman lastensuojeluun kohdistuvan pro gradu -tutkimuksen yhteenvetoa:

Mikäli lapsi on välittömässä vaarassa, tulee hänet kiireellisesti sijoittaa (lastensuojelulaki 38 §). Välitöntä vaaraa aiheuttaa erityisesti lapseen kohdistunut rikos. Tämän tutkielman keskiössä ovatkin kiireellisesti sijoitetut lapset, joihin kohdistuu rikos tai sen epäily. Rikosepäily käynnistää lastensuojelutoimien lisäksi toisenlaisenkin prosessin – nimittäin poliisin toimittaman esitutkinnan. Täten lapsen ollessa kiireellisesti sijoitettuna lapseen kohdistuneen rikoksen vuoksi, joutuu lapsi kahden täysin erilaisen prosessin keskelle.

Tutkin valittua aihetta välittömän vaaran ja rikosepäilyn näkökulmasta. Metodisesti tutkimukseni on lähinnä oikeusdogmaattista, jolloin tarkastelen voimassa olevan oikeuden sisältöä lainsäädännön, esitöiden ja oikeuskirjallisuuden avulla. Kvalitatiivinen tutkimukseni kohdistuu yhden Etelä-Suomen yli 100 000 asukkaan kunnan lastensuojelun vuonna 2017 tehtyjen kiireellisten sijoitusten päätösten ja lapsia koskevien muiden lastensuojeluasiakirjojen arviointiin.

Kiireellisten sijoitusten kriteeristö ja täsmentäminen on herättänyt keskustelua lastensuojelulain uudistamisen jälkeen. Aiemmin lapsi voitiin kiireellisesti sijoittaa, jos lapsi oli ”välittömässä vaarassa tai muutoin kiireellisen sijoituksen ja sijaishuollon tarpeessa”, kun nykyisin kiireelliseen sijoitukseen voidaan ryhtyä vain, mikäli lapsi on ”välittömässä vaarassa”. Välitön vaara itsessään on häilyvä termi ja sen merkityssisältöä ei ole avattu edes lainvalmisteluasiakirjoissa. Empiirisestä aineistostani tutkin, mistä rikosnimikkeistä on kyse, millä perusteilla lapsia on kiireellisesti sijoitettu ja miten välitöntä vaaraa on kiireellisten sijoitusten päätöksissä arvioitu ja perusteltu. Pyrin vastaamaan kysymykseen, mikä on välittömän vaaran sisältö?

Lapsen edun kannalta viranomaisten, erityisesti sosiaaliviranomaisten ja poliisin tiivis yhteistyö olisi kaikkein tarkoituksenmukaisinta juuri kiireellisen sijoituksen lyhyen keston ja välittömän vaaran arvioinnin vuoksi. Vaikka lapsiin kohdistuneita rikoksia olisi tutkittava viivytyksettä, saattaa esitutkintaprosessi kestää kauemmin kuin kiireellinen sijoitus. Tutkimuksessa tarkastelen, mitä tietoja voidaan vaihtaa ja millaista yhteistyötä poliisi ja sosiaaliviranomainen voisivat tehdä, jotta päästään lapsen edun ja lapsen turvallisuuden kannalta parhaimpaan ratkaisuun. Lisäksi tutkin empiirisen aineistoni asiakirjoista tekevätkö lastensuojelu ja poliisi yhteistyötä rikosepäilyn perusteella ja, jos tekevät, missä tapauksissa näin toimitaan ja millaisesta yhteistyöstä on kyse.

Tutkielman keskeinen havainto on se, että välitöntä vaaraa aiheuttaa puutteet lapsen kasvuolosuhteissa. Tällaisia puutteita ovat esimerkiksi kodin olosuhteiden pitkäkestoinen epävakaus, vanhemman ymmärtämättömyys lapsen perustarpeista tai erityisen tuen tarpeesta, vanhempien kyvyttömyys asettaa kasvatuksellisia rajoja tai suojella lasta toiselta väkivaltaiselta vanhemmalta sekä vanhemman heikko toimintakyky tai päihteidenkäyttö. Yksittäinen rikosepäily on vain harvoin kiireellisen sijoituksen ainoa syy ja välitön vaara saa sisältönsä hyvin monesta eri osatekijästä. Eri rikostyyppien kohdalla välitöntä vaaraa arvioidaan hieman eri tavoin. Pahoinpitelyrikoksissa pohdittiin paljon lapsen turvallisuutta, kun taas seksuaalirikoksissa lapsi itse ajautui vaarallisiin tilanteisiin, jolloin välitöntä vaaraa aiheuttivat lähinnä muut aspektit kuin mahdollisten seksuaalirikosten vaara. Lapsen laiminlyönneissä rajan vetäminen oli sosiaalityöntekijöille selkeästi vaikeinta: usein perustarpeiden laiminlyönnin lisäksi oli täytynyt tapahtua jokin isompi ja ”vakavampi” laiminlyönti, jotta kiireelliseen sijoitukseen ryhdyttiin.

Lisäksi tutkielmassa käy ilmi, että lainsäädäntö mahdollistaa hyvinkin monipuolisen yhteistyön tekemisen, mutta ”käytännön kentällä” lastensuojelun ja poliisin prosessit ovat erillisiä, eivätkä ne kommunikoi toistensa kanssa. Tutkimassani kunnassa yhteistyö poliisin kanssa vaikutti olemattomalta ja asiakirjamerkinnöistä saamani kuvan perusteella vallitsevaa tilaa ei voida pitää lapsen edun mukaisena. Vaarana on, että jommallakummalla viranomaisella on hallussa lasta koskevaa tärkeää informaatiota, joka ei ole toisen viranomaisen tiedossa. Yhtenä

syynä yhteistyön puutteellisuudelle voi olla prosessien ajallinen erillisyys: lastensuojelussa toimitaan nopeammalla aikataululla kuin esitutkinnassa, jolloin tietojen saaminen ja luovuttaminen ei ole molemmissa viranomaisissa yhtä aikaa ajankohtaista. Toisaalta lapsiin kohdistuneita rikoksia tulisi tutkia kiireellisesti ja lapset ovat yleensä vuosiakin lastensuojelun asiakkaana, jolloin edes jonkinasteista viranomaisten välistä yhteistyötä voisi pitää mahdollisena. Viranomaisten puutteellinen kommunikointi oli erittäin huolestuttavaa tapauksissa, joissa heräsi kysymys, olisiko esitutkinnassa päädytty erilaiseen lopputulokseen, jos poliisilla olisi ollut käytettävissä kaikki lastensuojelulla ollut tieto.
Lievät rikokset, kuten kuritusväkivaltatapaukset, saatetaan katsoa vain lastensuojelullisia toimia vaativiksi tilanteiksi. Sosiaalihuollon viranomaisen itsenäisestä harkinnasta johtuen lapsiin kohdistuneissa lievissä rikosepäilytapauksissa saatetaankin toimia hyvin eri tavoin. Kaiken kaikkiaan lapseen kohdistunutta rikosta ei aina välttämättä tunnisteta. Lapsen oikeusturvan ja yhdenvertaisuuden vuoksi kaikkia lapsia koskevat rikokset tulisi saattaa tutkintapyynnön tekemisvelvollisuuden piiriin. Nykyistä tilaa ei voida pitää lapsen edun mukaisena.

Lapsen etu vaatisi mielestäni prosessien tiiviimmin toisiinsa sitomista tai vähintään yhteistyön lisäämistä nykyisistä, pakollisten lain määräämien ilmoitusvelvollisuuksien täyttämisestä. Vaikka lapsen etu on huomioitu joiltain osin esitutkinnassa (esimerkiksi esitutkintalaki 4:7), tulisi näkemykseni mukaan lapsen edun olla vahvemmin kytkettynä esitutkintaan lastensuojelun toimien kautta. Tällöin tiivis viranomaisyhteistyö toteuttaisi lapsen edun periaatetta molemmissa prosesseissa. Täten lapsiin kohdistuneissa rikosepäilyissä jonkinlaisen yhteistyömallin luominen poliisin ja sosiaalityöntekijöiden välille olisi suotavaa.

Suositus:

Tarkastuslautakunta yhtyy tutkijan näkemyksen viranomaisyhteistyön toteuttamisesta. Yhteistyömallin luominen poliisin ja sosiaalityöntekijöiden välille olisi suotavaa.

9.7 Tehostetun palveluasumisen valvonta Vantaalla

Tarkastuslautakunta arvioi vanhusten tehostetun palveluasumisen valvontaa Vantaalla.

Asumispalveluista säädetään sosiaalihuoltolaissa. Tehostettua palveluasumista järjestetään henkilöille, joilla hoidon ja huolenpidon tarve on ympärivuorokautista. Palveluasumisella tarkoitetaan palveluasunnossa järjestettävää asumista ja palveluja. Palveluihin sisältyvät asiakkaan tarpeen mukainen hoito ja huolenpito, toimintakykyä ylläpitävä ja edistävä toiminta, ateria-, vaatehuolto-, peseytymis- ja siivouspalvelut sekä osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävät palvelut. Palveluasuminen on avohoitoa, jossa asiakas maksaa erikseen asumisesta ja palveluista.

Kaupungilla on lainsäädäntöön perustuva velvollisuus valvoa sekä yksityisten hoiva-asumisen palveluntuottajien toimintaa (laki yksityisistä sosiaalipalveluista 922/2011) että kaupungin itse tuottamaa toimintaa. Sosiaali- ja terveyslautakunta on delegoinut valvontavastuun erityisasumisen palvelupäällikölle.

Kaupunki ostaa palvelua 822 asiakkaalle ja tuottaa omana toimintana 319 asiakkaalle. Ostopalveluyksiköistä 31 on puitesopimuksen kautta ja 12 maksusitoumuksella. Oman toiminnan yksiköitä on 12. Suurin osa maksusitoumuspaikoista ja osa puitesopimushoivakodeista sijaitsee pääkaupunkiseudun/Vantaan ulkopuolella. Niiden ensisijainen valvontavastuu on sijaintikunnalla. Vantaalta käydään kuitenkin myös muissa kunnissa valvontakäynnillä, jos siellä on useampia vantaalaisia asiakkaita tai ilmenee sellaista, että on tarve tehdä käynti ko. yksikössä.

Laadunvalvontamenetelmät / laadun valvonnan keinot

Ensisijainen valvonnan muoto on yksityisiä sosiaalipalveluita koskevan lain 15 § mukaan ohjaus ja neuvonta sekä toiminnan kehityksen seuraaminen yhteistyössä palvelujen tuottajan kanssa. Palveluntuottajien kanssa tehdään monin tavoin tiivistä ja vuorovaikutuksellista yhteistyötä, ja rohkaistaan olemaan herkästi yhteydessä ennen kuin haasteet käyvät liian suuriksi. Vuosittain järjestetään kaksi yhteistyöseminaaria, joissa keskustellaan ja vertaillaan toimintatapoja.

Omavalvonta
Sosiaalihuoltolaissa sekä laissa yksityisistä sosiaalipalveluista on edellytetty omavalvontasuunnitelman laatimista. Yksityisen sosiaalipalvelujen tuottajan on tunnettava palvelutoimintaa ohjaava lainsäädäntö ja toimintaa koskevat muut vaatimukset, ja hän on ensisijaisesti vastuussa siitä, että toiminta on jatkuvasti asianmukaista ja täyttää sille asetetut kriteerit.

Ennalta ilmoitettu valvontakäynti
Jokaiseen Vantaan alueella sijaitsevaan yksikköön tehdään valvontakäynti suunnitelmallisesti vähintään kerran vuodessa ja sen lisäksi käydään tarvittaessa valvontakäynneillä useamminkin. Ennalta ilmoitettu valvontakäynti sovitaan nimensä mukaisesti palveluntuottajan kanssa ennakolta ja samalla pyydetään toimittamaan ennakkomateriaali hyvissä ajoin ennen varsinaista käyntiä. Ennakkomateriaali on laaja. Vantaalle on muokattu valvontalomake, joka sisältää Valviran ja Aluehallintoviraston ohjeiden/edellytysten mukaiset asiat, mutta myös Vantaan omia vaatimuksia. Valvontakäynnillä etukäteen täytetyn lomakkeen tiedot pyydetään todentamaan.

Ennalta ilmoittamaton valvontakäynti
Ennalta ilmoittamaton käynti tehdään, jos on syytä epäillä selkeitä epäkohtia palveluntuottajan toiminnassa. Laki siis mahdollistaa yllätystarkastuksen, jos siihen on perusteltu syy. Vantaan sopimuksiin palveluntuottajien kanssa on lisäksi sisällytetty auditointi[17]oikeus.

Asiakkaiden ja läheisten palaute
Asiakkaiden ja heidän läheistensä antamat palautteet käsitellään yhdessä palveluntuottajan tai oman toiminnan yksikön kanssa. Palautteen perusteella ryhdytään tarvittaviin laadunvalvontatoimenpiteisiin. Asukkaalle lähetetään aina kirjallinen vastaus erityisasumisesta. Kaikki saatu palaute käsitellään muistutuksena, ellei asiakas tai omainen sitä kiellä. Usein palaute johtaa hoitoneuvottelun järjestämiseen asukkaan, tämän omaisten, palveluntuottajan ja kaupungin edustajien kesken. Tärkeänä tiedotuskanavana pidetään uusien asiakkaiden läheisten iltoja, joissa kerrotaan mitä palvelun pitäisi sisältää ja minkälaista sen laadun tulisi olla. Näissä illoissa ovat mukana myös palveluntuottajat.

Lääkärityön valvonta
Erityisasumisen lääkärityö on kilpailutettu. Lääkäritoiminnan tuominen yksiköihin helpottaa niiden toimintaa. Vuonna 2017 valvontakäynteihin liitettiin myös lääkärityön valvonta (26 valvontakäyntiä v. 2018). Valvontakäynneillä varmistetaan määräaikaistarkistusten ja päivystyskäyntien toteutuminen, mutta myös se, että hoivakodeissa tunnetaan ostolääkärisopimuksen sisältö ja osataan vaatia oikeaa palvelua sekä ilmoittaa poikkeamista.

Valvontahavainnot ja toimenpiteet vuonna 2018

Tehostetun palveluasumisen yksiköihin tehtiin vuonna 2018 sovittuja käyntejä yhteensä 36, joista 21 ostopalveluun ja 15 oman toiminnan yksiköihin. Ennalta ilmoittamattomia käyntejä tehtiin perustellusta syystä (asukas-, omais- tai henkilökuntareklamaatiot) viisi. Yhden yksikön kohdalla palaute todettiin perusteettomaksi,

[17] Arviointi, jolla todetaan laatu tai muiden vaatimusten täyttyminen.

muiden kohdalla osoitettiin epäkohdat ja palveluntuottaja korjasi ne. Annettujen muistutusten määrä oli 45 ostotoiminnassa ja 20 omassa palvelutuotannossa.

Vuonna 2018 toteutettiin kolme valvontakäyntiä yhteistyössä Helsingin, Espoon ja Vantaan kanssa.

Valvonnan yhteydessä havaitut poikkeamat liittyivät useimmiten

- yksittäisen asukkaan hoitoon (hoito-ja palvelusuunnitelman puuttuminen/tieto suunnitelmasta, omahoitajan puuttuminen/tieto omahoitajasta, hoitoneuvottelua ei pidetty tms.),
- henkilökunnan käyttäytymiseen,
- osaamiseen tai kielitaitoon,
- kysymyksiin lääkehoidosta,
- lääkäritoimintaan,
- ravitsemukseen (riittävyys ja laatu/rakenne),
- virkistystoiminnan vähäisyyteen/sisältöön.

Muita kehittämiskohteita:

- Virkistys- ja harrastustoiminnan osalta joidenkin ohjelmat puuttuivat naururyppyjä-blogista.
- Lääkehoidossa havaittiin epäkohtia liittyen yleensä lääkkeiden säilytykseen.
- Päivittäiskirjaamisessa todettiin kehitettävää.

Vantaa tauotti uusien asukkaiden sijoittamisen kolmeen hoivakotiin asioiden selvittämisen ja korjaamisen ajaksi vuonna 2018. Sopimuksia ei ole ollut tarvetta irtisanoa, eikä ole jouduttu turvautumaan sopimuksen suomiin vakaviin sanktioihin kuten hinnanalennukseen.

Valvonnan yhteydessä havaittujen puutteiden tai epäkohtien korjaaminen varmistettiin tarkastuskäynneillä. Jos esimerkiksi hoitohenkilökuntamitoitus ei täyttänyt sopimuksen tai luvan vaatimusta, toteutuneita työvuorolistoja seurattiin kolmen kuukauden ajan sen varmistamiseksi, että mitoitus on riittävä.

Tilanne vuonna 2019

Hoiva-asumisen palveluiden huomattavista epäkohdista ja useiden eri puolilla maata sijaitsevien yksiköiden toiminnan keskeyttämisestä tuli aiheellisesti valtakunnallinen keskustelunaihe kevättalvella 2019. Vantaalta sijaitsevista yksiköistä ei toistaiseksi ole noussut esiin vakavia huolenaiheita.

Vantaa järjesti palvelutuottajien ylimmän johdon tapaamisen 6.3.2019. Kutsujana oli apulaiskaupunginjohtaja.

Sosiaali- ja terveyslautakunta edellytti kokouksessaan 25.2.2019, että vuoden 2019 aikana ennalta ilmoittamaton valvontakäynti tehdään jokaiseen oman toiminnan ja ostopalveluna hankitun sekä muihin valvonnan piirissä oleviin tehostetun palveluasumisen yksiköihin vuoden loppuun mennessä, mistä raportoidaan lautakunnalle kuukausittain.

Johtopäätökset:

Tarkastuslautakunnan saamien tietojen perusteella Vantaa valvoo alueellaan toimivia hoivakoteja asianmukaisesti. Tarkastuslautakunta pitää hyvänä asiana sitä, että palvelun kriteerit ovat samat ostopalvelun ja oman toiminnan osalta. Erityisasumisen yksikkö on tuonut esiin sen, että toiminnan laadukkuus varmistetaan parhaiten tekemällä keskustelevaa yhteistyötä palveluntuottajien kanssa. Varsinaiset valvontakäynnit ovat osa valvonnan kokonaisuutta. Sosiaali- ja terveyslautakunta on toiminnasta vastaavana toimielimenä seurannut tilannetta ja edellyttänyt myös ennalta ilmoittamattomien valvontakäyntien tekemistä jokaiseen yksikköön vuoden 2019 aikana.

Suositus:

Tarkastuslautakunta suosittelee, että palveluntuottajien kanssa tehtävissä sopimuksissa sovitaan jatkossakin laissa säädettyä laajemmasta yllätystarkastusten mahdollisuudesta.

10 TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tarkastuslautakunnan tehtävät ja kokoonpano

Tarkastuslautakunta on suoraan kaupunginvaltuuston alainen lakisääteinen toimielin, jonka tehtävänä on huolehtia Vantaan kaupungin ja kaupunkikonsernin hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä ja kuntalain mukaisen tavoite-, tuloksellisuus- ja tarkoituksenmukaisuusarvioinnin suorittamisesta. Lautakunta valmistelee kaupunginvaltuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä valvoo kuntalaissa määriteltyjen sidonnaisuusilmoitusvelvollisuuden täyttymistä.
Kaupunginvaltuusto nimesi 12.6.2017 tarkastuslautakunnan toimikaudeksi 2017–2021. Lautakunnassa on 11 jäsentä ja jokaisella on henkilökohtainen varajäsen.

Varsinaiset jäsenet	varajäsenet
Jääskeläinen Pietari, puheenjohtaja	Lundell Kai-Ari
Atiye Minna, varapuheenjohtaja	Silvennoinen Sveta
Ahokas Siri 16.12.2018 saakka, Chen Jenni 17.12.2018 alkaen	Chen Jenni 16.12.2018 saakka, Siri Ahokas 17.12.2018 alkaen
Eklund Tarja	Letto Pirkko
Eskelinen Jarno	Kiljunen Kimmo
Jääskeläinen Jouko	Vähäkangas Jussi
Kaukola Ulla 11.11.2018 saakka, Laakso Päivi 12.11.2018 alkaen	Laakso Päivi 11.11.2018 saakka, Lindblad-Palo Salla 12.11.2018 alkaen
Kurki Piia	Raja-Aho Maarit
Leppänen Janne	Åstrand Stefan
Linnainmäki Joel	Aura Anssi
Sillanpää Minttu	Tyystjärvi Kati

Kuvassa toimikauden 2017–2021 tarkastuslautakunta ja valmisteleva henkilöstö ylhäältä vasemmalta:
Jäsen Jouko Jääskeläinen, jäsen Janne Leppänen, jäsen Jenni Chen, puheenjohtaja Pietari Jääskeläinen, sihteeri Kati Sohlberg, kaupunkitarkastaja Reima Pietilä, kaupunkitarkastaja Sari Hännikäinen.
Alhaalta vasemmalta: Jäsen Piia Kurki, jäsen Päivi Laakso, varapuheenjohtaja Minna Atiye, kaupunginreviisori Helena Hyvönen, jäsen Tarja Eklund, jäsen Kati Tyystjärvi. Kuvaaja: Sakari Manninen

Toiminta

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 11.12.2017 Vantaan valtuustokauden strategian vuosille 2018–2021. Tarkastuslautakunta tavoitteensa mukaisesti tukee kaupunkistrategian toimeenpanoa. Tarkastuslautakunta on laatinut vuoden 2018 arviointisuunnitelmansa strategian mukaisesti ja arvioi vuosittain valtuuston kaupungille ja kaupunkikonsernille asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumista. Samalla se arvioi, onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Arviointiin liittyvät havainnot ja suositukset esitetään tässä arviointikertomuksessa. Kaupunginhallitus antaa loppuvuodesta valtuustolle selvityksen siitä, mihin toimenpiteisiin toiminnasta vastaavat henkilöt ja tilivelvolliset ovat ryhtyneet arviointikertomuksen johdosta.

Koko konsernin tilintarkastajana on valtuuston päätöksen mukaisesti toiminut BDO Audiator Oy. Päävastuullisena tilintarkastajana on toiminut JHT, KHT Ulla-Maija Tuomela.

Vantaan tarkastuslautakunta on yhdessä HUSin ja muiden PKS-kuntien eli Helsingin, Espoon ja Kauniaisten kanssa suorittanut lasten ja nuorten pääsyä mielenterveyspalvelujen piiriin koskevan arvioinnin.

Tarkastuslautakunta on ottanut arviointikertomukseen myös opiskelija Anni Eerolan ja opiskelija Juho Saarikosken pro-gradu töihin perustuvat tiivistelmät.

Tarkastuslautakunta antaa erillisen toimintakertomuksen ja laatii toimintasuunnitelman.

Sidonnaisuusilmoitusten valvonta

Kuntalain 410/2015 mukaan määrätyillä luottamushenkilöillä ja viranhaltijoilla on 1.6.2017 alkaen ollut velvollisuus ilmoittaa julkisesti sidonnaisuuksistaan. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valvoa ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuuston tiedoksi. Lautakunta merkitsi tiedoksi luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden antamat sidonnaisuusilmoitukset 19.12.2018. Valtuuston käsittelyssä ilmoitukset olivat 28.1.2019. Vantaalla kuntalain 84 §:n mukaiset ilmoitukset ovat tehneet kaikki ilmoitusvelvolliset.

Lisäksi tarkastuslautakunta on suorittanut muutkin kuntalain 121§:n mukaan vastuullaan olevat tehtävät, kuten tarkastuksen järjestämisen, valtuuston päätettävien hallinnon ja talouden tarkastusta koskevien asioiden

valmistelun, arvioinut talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella, huolehtinut tytäryhteisöjen tarkastuksen järjestämistä ja yhteensovittamisesta koskevat asiat ja valmistellut hallintosäännön määräykset ja talousarvion.

Muu toiminta

Vantaan tarkastuslautakunta järjesti 29.11.2018 pääkaupunkiseudun tarkastuslautakuntien yhteisseminaarin Vantaan valtuustosalissa. Seminaariin osallistuivat Helsingin, Espoon, Kauniaisten, Vantaan, HUSin, HSL:n ja HSY:n tarkastuslautakunnat.

Arviointikertomuksen 2017 käsittely

Kaupunginvaltuusto merkitsi 28.5.2018 tiedoksi vuoden 2017 arviointikertomuksen. 12.11.2018 valtuusto merkitsi tiedoksi kaupunginhallituksen antaman selvityksen arviointikertomuksen johdosta suoritetuista toimenpiteistä, katso kappale 11.

11 ARVIOINTIKERTOMUSHAVAINTOJEN SEURANTA

Arviointikertomus vuodelta 2017 valmistui käsiteltäväksi kaupunginvaltuuston 24.–25.5.2018 pitämään strategiaseminaariin, jonka pohjalta kaupunginvaltuusto kävi kokouksessaan 28.5.2018 vuoden 2019 budjetin lähetekeskustelun. Kaupunginvaltuusto merkitsi samassa kokouksessaan 28.5.2018 arviointikertomuksen vuodelta 2017 tiedoksi ja lähetti sen kaupunginhallitukselle toimenpiteitä varten. Kaupunginhallitus kokouksessaan 18.6.2018 lähetti valtuuston päätöksen asianomaisille toimialoille toimenpiteitä varten.

Kaupunginhallitus hyväksyi 22.10.2018 kokouksessaan selvityksen vuoden 2017 arviointikertomuksesta aiheutuneista toimenpiteistä ja esitti sen kaupunginhallituksen esityksenä tiedoksi kaupunginvaltuustolle. Kaupunginvaltuusto merkitsi kaupunginhallituksen selvityksen tiedoksi 12.11.2018 kokouksessaan.

Arviointikertomuksen havainnoilla voi olla paitsi välitöntä vaikutusta ja konkreettista hyötyä, myös välillisiä vaikutuksia. Kunnan toiminta on usein hidasta ja pitkäjänteistä johtuen toiminnan ja käsittelyn luonteesta ja tarkoituksesta. Havainto voi toimia muutoksen käynnistäjänä, jonka tulokset näkyvät vasta pitkällä aikavälillä. Arviointiprosessi nähdään usein oppimisen välineenä. Se kehittää argumentointia ja lisää vuorovaikutteisuutta organisaation ja päätöksentekoelinten välillä.

Vastaukset vuoden 2017 arviointikertomuksen johdosta

Arviointikertomuksen käsittelyaikataulun avulla on varmistettu, että vuoden 2017 arviointikertomus on voinut vaikuttaa vuoden 2019 talousarvion ja vuosien 2019–2022 taloussuunnitelman laadintaan.

Tarkastuslautakunta voi todeta, että kaupunginhallituksen hyväksymät ja lautakuntien ja toimialojen antamat vastaukset arviointikertomukseen ovat asialliset. Toimialat ovat suunnanneet kehittämistyötään arviointikertomuksen suositusten suuntaan.

Vastauksissa toimialat ja lautakunnat ovat antaneet valtuustolle ja muille luottamushenkilöille tietoa toiminnastaan. Tieto on myös kansalaisten luettavissa kaupunginvaltuuston pöytäkirjan liitteenä. Vastausmenettelyllä edistetään siten läpinäkyvyyttä ja vuoropuhelua.

Puutteena voidaan pitää sitä, että tavoitteiden 15.3 ja 5.1. kohdalla tavoitetta ei voitu arvioida arviointikertomuksen antamisen aikana keväällä 2018 eikä näitä toteutumia raportoitu arviointikertomukseen annettujen vastausten yhteydessä. Kaikkiaan tavoitteita joita ei voitu arvioida oli viisi kappaletta.

12 TARKASTUSLAUTAKUNNAN KANNANOTTO TILINTARKASTAJAN HAVAINTOIHIN

Tilintarkastushavainnot perustuvat tilintarkastussuunnitelman mukaisiin tarkastuksiin, jotka JHT, KHT Ulla-Maija Tuomela, avustajanaan Vantaan tarkastusvastuullisena toiminut HT, JHT Riitta Samola, on raportoinut tarkastuslautakunnalle.

Tarkastuslautakunta yhtyy tilintarkastajan tarkastuskertomuksessa antamaa esitykseen vastuuvapauden myöntämisestä kaupungin hallintoa ja taloutta hoitaneille toimielinten jäsenille ja tilivelvollisille.

13 TARKASTUSLAUTAKUNNAN ESITYS KAUPUNGINVALTUUSTOLLE

Tarkastuslautakunta jättää arviointikertomuksen vuodelta 2018 kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi ja esittää, että kaupunginvaltuusto pyytää arviointikertomuksessa esitetyistä suosituksista kaupunginhallituksen selvitykset niin, että ne voidaan käsitellä vuoden 2019 aikana.

14 ALLEKIRJOITUKSET

Vantaalla 2. toukokuuta 2019

Tarkastuslautakunta

Pietari Jääskeläinen
puheenjohtaja

Minna Atiye
varapuheenjohtaja

Jenni Chen

Tarja Eklund

Jarno Eskelinen

Jouko Jääskeläinen

Päivi Laakso

Piia Kurki

Janne Leppänen

Joel Linnainmäki

Minttu Sillanpää

LYHENTEET

ADHD	Aktiivisuuden ja tarkkaavaisuuden häiriö
HT	Tilintarkastajan perustutkinto
HSL	Helsingin seudun liikenne
HSY	Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä
HUS	Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri
HYKS	Helsingin seudun yliopistollinen keskussairaala
IPC	Interpersonal councelling
JHT	Julkishallinnon ja talouden tilintarkastaja
Kela	Kansaneläkelaitos
KHT	Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja
LVISA	Lämmitys-, vesijohto- sekä ilmanvaihtotekniikka
PKS	Pääkaupunkiseutu
SHL	Sosiaalihuoltolaki
TEA	Terveydenedistämisaktiivisuus
THL	Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
VPL	Vammaispalvelulaki

Kannen kuva Pertti Raami, Katriinan sairaala
Yhteystiedot Vantaan kaupungin ulkoinen tarkastus
kaupunginreviisori, JHTT Helena Hyvönen
Puhelin 040 532 2115

Vantaan kaupunki
Asematie 7, 01300 Vantaa
Puhelin 09 83911

Vantaa
Vanda

7 § Vantaan kaupungin vuoden 2018 tilinpäätös

RV/MR/ML/MS/HY-L

Vuoden 2018 tilikauden tulos oli 3,9 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Tilikauden tulos heikkeni 36,5 miljoonalla eurolla edelliseen vuoteen verrattuna. Poistoeron ja varausten muutoksien sekä rahastosiirtojen jälkeen **tilikauden ylijäämä oli 5,2 miljoonaa euroa**.

Ulkoiset toimintatuotot olivat 243,0 miljoonaa euroa vuonna 2018. Toimintakulut olivat 1 315,5 miljoonaa euroa, eli kasvoivat edelliseen vuoteen nähden 54,8 miljoonaa euroa. Suurimmista kulueristä henkilöstökulut olivat 483,5 ja palveluostot 641,4 miljoonaa euroa. Henkilöstökulut kasvoivat 6,7 miljoonaa (+1,4 %:a) ja palveluostot 43,0 miljoonaa euroa (+7,2 %:a) edelliseen vuoteen verrattuna.

Toimintakate oli - 1 072,5 miljoonaa euroa vuonna 2018, eli se heikkeni edelliseen vuoteen nähden 63,8 miljoonaa euroa.

Verotuloja kertyi vuonna 2018 yhteensä 982,7 miljoonaa ja valtionosuuksia 173,4 miljoonaa euroa. Vuoteen 2017 verrattuna verotulot kasvoivat 5,7 ja valtionosuudet 4,5 miljoonaa euroa.

Kaupungin vuosikate vuonna 2018 oli 112,6 miljoonaa euroa. Vuosikatteella pystyttiin kattamaan poistot 104-prosenttisesti, joten kaupungin tulorahoitus oli vuosikatteella mitattuna riittävä.

Suunnitelman mukaisia poistoja ja arvonalentumisia kirjattiin vuonna 2018 yhteensä 108,7 miljoonaa euroa. Poistot pienenivät 2,1 miljoonaa ja arvonalentumiset 12,8 miljoonaa euroa edellisvuoteen nähden.

Investointimenot vuonna 2018 olivat 134,8 miljoonaa euroa. Kaupungin pitkäaikaisten lainojen nettovähennys oli 79,5 ja lyhytaikaisten lainojen 16,2 miljoonaa, joten lainakannan nettovähennykseksi muodostui 95,8 miljoonaa euroa. Vuonna 2017 vastaavasti lainakanta pieneni 90,1 miljoonaa euroa. Investointien tulorahoitusosuus vuonna 2018 heikkeni 86,1 prosenttiin, kun se edellisvuonna oli 148,2 prosenttia.

Taseen pysyvien vastaavien suurin erä ovat aineelliset hyödykkeet, joita oli 1 223,8 miljoonaa euroa vuoden 2018 lopussa (60 prosenttia taseen loppusummasta). Taseen vastattavaa puolella omaa pääomaa oli 942,8 miljoonaa ja vierasta pääomaa 1 080,2 miljoonaa euroa. Taseen loppusumma oli 2 038,8 miljoonaa euroa. Vuoden 2018 omavaraisuusaste oli 46,9 prosenttia. Asukaskohtainen lainakanta pieneni edellisestä vuodesta 521 euroa, eli 3 996 euroon asukasta kohti.

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen tilikauden 2018 ylijäämäksi muodostui tilinpäätössiirtojen jälkeen 0,9 miljoonaa euroa.

Vantaan Työterveys liikelaitoksen tilikauden ylijäämä tilinpäätössiirtojen ja tuloverojen jälkeen oli 0,7 miljoonaa euroa.

Vantaan Suun terveydenhuollon liikelaitoksen tilikauden alijäämäksi muodostui 0,2 miljoonaa euroa.

Asunto-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston ylijäämä ennen rahastosiirtoja oli 1,5 miljoonaa euroa, Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston alijäämä 1,0 miljoonaa euroa, Vahinkorahaston alijäämä 1,3 miljoonaa ja Sosiaalisen luototuksen rahaston ylijäämä 8 tuhatta euroa.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty tytäryhtiöt, kuntayhtymät ja osakkuusyhteisöt eli kaikkiaan 67 yhteisöä.

Konsernin tilikauden tulos vuonna 2018 oli 64,8 miljoonaa euroa. Tilinpäätössiirtojen, tilikauden verojen, laskennallisten verojen ja vähemmistöosuuksien vähentämisen jälkeen tilikauden ylijäämäksi muodostui 35,7 miljoonaa euroa. Konsernin lainakanta pieneni 42,6 miljoonaa euroa edellisvuodesta ollen 1 928 miljoonaa vuoden 2018 lopussa. Asukaskohtainen lainakanta aleni 8 451 euroon, kun se vuonna 2017 oli 8 837 euroa. Konsernin suhteellinen velkaantuneisuusaste oli vuoden 2018 lopussa 110 prosenttia, eli vuoden 2018 käyttötulot eivät olisi riittäneet vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Vuoden 2018 talousarvion toteutuminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 13.11.2017 talousarvion vuodelle 2018 ja taloussuunnitelman vuosille 2018–2021. Vuoden 2018 alkuperäinen valtuuston hyväksymä talousarvio päättyi -12,2 milj. euron tilikauden tulokseen ja -11,9 milj. euron tilikauden alijäämään sekä yhteensä 129,5 milj. euron bruttoinvestointitasoon.

Kaupunginvaltuusto päätti muutoksista vuoden 2018 talousarvioon toimialojen esitysten perusteella syksyn 2018 aikana. Talousarviomuutoksista suurimmat olivat erikoissairaanhoidon määrärahan nostaminen 10,8 milj. eurolla, tilakeskuksen positiivisen toimintakatteen pienentäminen 10 milj. eurolla kohonneiden vuokrakustannusten seurauksena sekä kiinteän omaisuuden ostojen määrärahan korottaminen 10,5 milj. eurolla. Talousarviomuutosten jälkeen talousarvion tilikauden tulokseksi muodostui -31,8 milj. euroa ja bruttoinvestointitasoksi 142,6 milj. euroa.

Vuoden 2018 tilinpäätös päätyy 3,9 milj. euron tilikauden tulokseen ja 5,2 milj. euron tilikauden ylijäämään. Tilinpäätöksen tulos on 16,1 milj. euroa parempi kuin alkuperäinen talousarvio ja 35,8 milj. euroa parempi kuin muutettu talousarvio.

Vuoden 2018 muutetussa talousarviossa kaupungin käyttötalouden toimintatuotot olivat 426,0 milj. euroa. Vuoden 2018 aikana toteutuneet toimintatuotot olivat 438,9 milj. euroa ylittäen muutetun talousarvion 12,9 milj. eurolla. Toimintatuotot toteutuivat 103-prosenttisesti muutettuun talousarvioon nähden ja ne kasvoivat 7,1 prosenttia vuoden 2017 tilinpäätökseen nähden. Toimintatuottoja kertyi ennakoitua enemmän vilkkaasta kaavoituksesta ja rakentamisesta johtuen. Talousarvion toimintatuotot ylittyivät 9,5 milj. euroa maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialalla kuntatekniikan keskuksen sopimustuotoissa sekä maanmyyntituotoissa ja maanläjitysmaksuissa. Myyntituotot sisältävät 3,8 milj. euroa Helsingin seudun ympäristöpalveluille (HSY) myytyjä ns. läpilaskutettavia rakentamispalvelutuottoja. Vuoden 2017 tilinpäätökseen nähden toimintatuottojen kasvuun vaikutti sisäisen vuokramallin muutos (noin 37 milj. euroa).

Kaupungin toimintakulut olivat muutetussa talousarviossa 1 531,7 milj. euroa. Vuoden 2018 aikana toteutuneet toimintakulut olivat 1 511,4 milj. euroa. Toimintakulut alittuivat 20,2 milj. eurolla ja ne toteutuivat 99-prosenttisesti muutettuun talousarvioon nähden. Henkilöstökulut alittivat talousarvion noin 23 milj. eurolla. Palvelujen ostokulut ylittivät talousarvion noin 6 milj. eurolla, jota selitti erityisesti ennakoitua suurempi vuokratyövoiman käyttö. Avustuskulut alittivat talousarvion noin 6 milj. eurolla ennakoitua pienempien palvelusetelikulujen ja työmarkkinatuen kuntaosuuden myötä. Toimintakulut

sisältävät 3,8 milj. euroa Helsingin seudun ympäristöpalveluille (HSY) myytyjä ns. läpilaskutettavia rakentamispalvelujen kustannuksia. Toimintakulut kasvoivat 6,6 prosenttia vuoden 2017 tilinpäätökseen nähden. Toimintakulujen kasvusta noin puolet selittyi sisäisen vuokramallin muutoksella ja ulkoisten vuokrien nousulla (noin 47 milj. euroa).

Vuoden 2018 verotulot alittivat talousarvion 11,3 milj. eurolla. Talousarvioon nähden kunnallisveroarvion toteuma oli 99 prosenttia, yhteisöveron toteuma 95 prosenttia, kiinteistöveron toteuma 100 prosenttia ja valtionosuuksien toteuma 103 prosenttia. Kaikkiaan verorahoitus yhteensä (verot ja valtionosuudet) toteutui 99,5-prosenttisesti suhteessa talousarvioon ja se kasvoi 0,9 prosenttia vuoden 2017 tilinpäätökseen nähden.

Rahoitustuottoja ja -kuluja toteutui vuonna 2018 yhteensä 29,0 milj. euroa, talousarviossa yhteenlasketuiksi rahoitustuotoiksi ja -kuluiksi oli arvioitu 24,9 milj. euroa. Talousarvion ja toteuman välinen ero johtuu edelleen alhaisena pysyneestä korkotasosta sekä yksittäisistä asunto-osakkeiden myynneistä. Kaupungin noin 880 milj. euron lainasalkun korkokulut toteutuivat 2,5 milj. euron tasolla. Kaikki kaupungin korkotulot yhteensä alittivat talousarvion 1,8 milj. eurolla.

Poistoja ja arvonalentumisia toteutui vuonna 2018 108,7 milj. euroa, joka oli 3,9 prosenttia ja 4,4 milj. euroa talousarviossa arvioitua vähemmän.

Kaupungin vuosikatteeksi vuoden 2018 tilinpäätöksessä muodostui 112,6 milj. euroa, tilikauden tulokseksi 3,9 milj. euroa ja tilikauden ylijäämäksi 5,2 milj. euroa.

Vuoden 2018 alkuperäisen talousarvion investointiosan tulot olivat (liikelaitokset ja rahastot mukaan lukien) 4,0 milj. euroa, menot 135,7 milj. euroa ja investointiosan netto 131,7 milj. euroa. Vuoden 2018 aikana valtuusto päätti korottaa kiinteän omaisuuden ostojen investointimenoja 10,5 milj. euroa, lisätä osakkeiden hankinnan investointimenoja 2,2 milj. euroa, lisätä Kehäradan hankeryhmän investointimenoja 0,2 milj. euroa sekä lisätä irtaimen omaisuuden investointimenoja 0,2 milj. euroa. Muutosten jälkeen talousarvion bruttoinvestointimenoiksi muodostui 148,8 milj. euroa.

Vuoden 2018 toteutuneet bruttoinvestointimenot olivat yhteensä 134,8 milj. euroa. Muutetun talousarvion mukaiset investointimäärärahat ylittyivät osakkeiden ja osuuksien investointimenojen osalta 0,6 milj. euroa. Investointimäärärahat alittuivat rakentamisen osalta 7,0 milj. euroa erityisesti uudisrakentamisen toteutusajankohtien siirtymisen vuoksi. Julkisen käyttöomaisuuden osalta investointimäärärahat alittuivat 2,6 milj. euroa ja kiinteän omaisuuden osalta 1,6 milj. euroa.

Investointituloja toteutui 29,9 milj. euroa, 25,9 milj. euroa yli talousarvion, erityisesti maanmyynnin ansiosta. Vuoden 2018 investointiosan nettomenoksi muodostui yhteensä 104,9 milj. euroa, joka alitti muutetun talousarvion 39,9 milj. eurolla.

Talousarviossa 2018 varauduttiin talousarvion käyttötalousosan ja investointiosan perusteella 34,2 milj. euron nettolainanottoon. Vuoden 2018 hyvästä kassatilanteesta johtuen ja toiminta- ja rahoitustuottojen ja -kulujen sekä investointituottojen toteuduttua vuonna 2018 huomattavasti talousarviota paremmin lainan nostoon ei ollut tarvetta. Sen sijaan kaupungin pitkäaikainen lainamäärä vähentyi vuoden 2018 aikana 79,5 milj. eurolla. Kaupungin lainakannaksi muodostui 880 milj. euroa (ilman konserniyhtiöiden konsernitilin saldoja).

Vuoden 2018 sitovien tavoitteiden toteutuminen

Vuodelle 2018 valtuusto asetti sitovia tavoitteita yhteensä 31 kappaletta. Tavoitteista 19 toteutui täysin, 7 osittain ja 5 ei lainkaan.

Käyttötalousmenojen kasvu edellisvuodesta oli 6,5 prosenttia. Alkuperäisessä talousarviossa 2018 ennakoitiin 6,6 prosentin menokasvua ja muutetussa talousarviossa 8,0 prosentin menokasvua vuoden 2017 tilinpäätökseen nähden.

Kaupungin tulopohjaa vahvistettiin maanmyyntiä tehostamalla, maanmyyntivoittoja kertyi vuonna 2018 38,2 miljoonaa euroa.

Maankäytössä kohdennettiin asuntokaavoitusta asemanseuduille ja joukkoliikenteen vyöhykkeelle. Asemakaavoitettu asuntokerrosala (netto) joukkoliikenteen vyöhykkeellä vuonna 2018 oli 70 prosenttia.

Kaupunki loi edellytykset laadukkaalle ja monipuoliselle asuntotuotannolle. Vuonna 2018 Vantaalle asuntoja valmistui yhteensä 4533 (v. 2017: 3290). Asunnot jakautuivat seuraavasti: 3994 kerrostaloissa, 133 rivi- ja ketjutaloissa, 404 pientaloissa ja 2 teollisuus- ja varastorakennuksissa.

Vantaan resurssiviisauden tiekartta hyväksyttiin ja sen toimenpiteet ovat käynnissä. Tavoitteena on hiilineutraali kaupunki vuonna 2030.

Kaupungin työllisyystilanne on kehittynyt suhteellisesti parhaiten pääkaupunkiseudulla. Työttömyysaste joulukuussa 2018 Vantaalla oli 8,7 prosenttia (-3,5 prosenttiyksikköä verrattuna v. 2016 lopun tilanteeseen), Espoossa 7,9 prosenttia (-2,4 prosenttiyksikköä) ja Helsingissä 9,3 prosenttia (-3,1 prosenttiyksikköä). Nuorisotyöttömien määrä on laskenut taloussuunnitelmakauden nuorisotyöttömyyden puolittamistavoitteen mukaisesti. Heitä oli Vantaalla vuoden 2018 lopulla 1163.

Vantaalle rakennettiin yhteistyössä kaupungin toimialojen, oppilaitosten ja kumppanuusorganisaatioiden kesken yhteinen yrittäjyyskasvatussuunnitelma. Lisäksi on tunnistettu ja käynnistetty kaikkiaan neljä yrityksistä, oppilaitoksista ja kaupungin toimijoista koostuvaa yritysklusteria. Tavoitteet on kirjattu myös osaksi uuden elinvoimaohjelman toteuttamista.

Entistä suurempi osa ikääntyneistä pystyy asumaan kotona. Vantaalla omassa kodissa asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus oli vuoden 2018 lopussa 93,1 prosenttia (v. 2017: 93,0 %).

Uuden oppimisen toimintatapoja on edistetty. Muun muassa robotiikan oppimiskeskus on toiminnassa.

Henkilöstön sairauspoissaolojen määrän vähenemisen osalta ei saavutettu tavoitetasoa, sairauspoissaoloprosentti oli 4,71 (v. 2017: 4,52 %). Välittämisen keskustelujen kattavuus vuonna 2018 oli 87 prosenttia.

Kaupunginhallitus 25.3.2019 § 8

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
1. esittää kaupunginvaltuustolle, että
    a) Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksessa kirjataan poistoeron vähennykseksi investointivarauksella hankittuihin pysyviin vastaaviin kohdistuneet poistot 356 044,39 euroa ja tilikauden ylijäämä 872 962,22 euroa siirretään johtokunnan esityksen mukaisesti liikelaitoksen edellisten tilikausien ylijäämään,

b) Vantaan työterveys liikelaitoksessa puretaan investointivarausta 95 317,93 euroa, jolloin muodostuu poistoeron lisäystä. Kirjataan poistoeron vähennykseksi investointivarauksella hankittuihin pysyviin vastaaviin kohdistuneet poistot 22 438,27. Tilikauden ylijäämä 665 359,19 euroa siirretään johtokunnan esityksen mukaisesti liikelaitoksen edellisten tilikausien ylijäämään,
c) Vantaan Suun terveydenhuollon liikelaitoksen tilikauden alijäämä 234 247,19 euroa siirretään johtokunnan esityksen mukaisesti liikelaitoksen edellisten tilikausien ylijäämään,
d) Asunto-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston ylijäämä 1 517 431,47 euroa kirjataan rahaston lisäykseksi ja yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti,
e) Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston alijäämä 1 022 403,80 euroa kirjataan rahaston vähennykseksi ja yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti,
f) Sosiaalisen luototuksen rahaston ylijäämä 7 584,56 euroa kirjataan rahaston lisäykseksi ja yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti,
g) Vahinkorahaston alijäämä 1 336 789,80 euroa kirjataan rahaston vähennykseksi ja yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti ja
h) Vantaan kaupungin tilikauden ylijäämä 5 159 429,15 euroa siirretään taseen omaan pääomaan edellisten tilikausien ylijäämään sekä

2. todeta, että koska taseessa on aikaisemmilta tilikausilta kertyneitä ylijäämiä, esitystä talouden tasapainottamiseen ei tilikauden tuloksen perusteella tarvita,
3. valtuuttaa talouspalvelukeskus tekemään tilinpäätökseen teknisluonteisia korjauksia ja
4. allekirjoittaa tilinpäätös ja jättää se tilintarkastajien tarkastettavaksi sekä saattaa tilinpäätös tarkastuksen jälkeen kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Vastuunalainen tilintarkastaja JHT, KHT Ulla-Maija Tuomela BDO Audiator Oy:stä on raportoinut tarkastuslautakunnalle vuotta 2018 koskevista tilintarkastuksista sekä luovuttanut kyseessä olevaa vuotta koskevan tilintarkastuskertomuksen.

Tarkastuslautakunta 2.5.2019 § 3

Kaupunginreviisorin esitys:
Päätetään
a) merkitä tiedoksi tilintarkastuskertomus vuodelta 2018,
b) saattaa tilintarkastuskertomus kaupunginvaltuustolle tiedoksi,
c) esittää kaupunginvaltuustolle, että vuoden 2018 tilinpäätös hyväksytään ja
d) esittää kaupunginvaltuustolle, että tilivelvollisille myönnetään vastuuvapaus tilikaudelta 1.1.–31.12.2018.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

———

Kaupunginvaltuusto 20.5.2019 § 7

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään

a) kirjata Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksessa poistoeron vähennykseksi investointivarauksella hankittuihin pysyviin vastaaviin kohdistuneet poistot 356 044,39 euroa ja tilikauden ylijäämä 872 962,22 euroa siirretään johtokunnan esityksen mukaisesti liikelaitoksen edellisten tilikausien ylijäämään,
b) purkaa Vantaan työterveys liikelaitoksessa investointivarausta 95 317,93 euroa, jolloin muodostuu poistoeron lisäystä. Kirjataan poistoeron vähennykseksi investointivarauksella hankittuihin pysyviin vastaaviin kohdistuneet poistot 22 438,27. Tilikauden ylijäämä 665 359,19 euroa siirretään johtokunnan esityksen mukaisesti liikelaitoksen edellisten tilikausien ylijäämään,
c) siirtää Vantaan Suun terveydenhuollon liikelaitoksen tilikauden alijäämä 234 247,19 euroa johtokunnan esityksen mukaisesti liikelaitoksen edellisten tilikausien ylijäämään,
d) kirjata Asunto-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston ylijäämä 1 517 431,47 euroa rahaston lisäykseksi ja yhdistellä kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti,
e) kirjata Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston alijäämä 1 022 403,80 euroa rahaston vähennykseksi ja yhdistellä kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti,
f) kirjata Sosiaalisen luototuksen rahaston ylijäämä 7 584,56 euroa rahaston lisäykseksi ja yhdistellä kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti,
g) kirjata Vahinkorahaston alijäämä 1 336 789,80 euroa rahaston vähennykseksi ja yhdistellä kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti ja
h) siirtää Vantaan kaupungin tilikauden ylijäämä 5 159 429,15 euroa taseen omaan pääomaan edellisten tilikausien ylijäämään,
i) merkitä tilintarkastuskertomus vuodelta 2018 tiedoksi,
j) hyväksyä vuoden 2018 tilinpäätös, ja
k) myöntää tilivelvollisille vastuuvapaus tilikaudelta 1.1.–31.12.2018.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Vantaan kaupungin tilinpäätös 2018
- Tilintarkastuskertomus vuodelta 2018

Muutoksenhakuohje: 1. Valitusosoitus

Lisätiedot:
kaupunginjohtaja Ritva Viljanen, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
kaupunginreviisori Helena Hyvönen, puh. 09 8392 8072, etunimi.sukunimi[at]vantaa.f

VANTAAN KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖS 2018

KAUPUNGINVALTUUSTO 20.5.2019

VANTAAN KAUPUNKI

TILINPÄÄTÖS 2018

Kaupunginvaltuusto 20.5.2019

Kansikuva: Vantaan kaupungin aineistopankki, kaupungintalo
Kansi: Sanna Henriksson, Viestintä
Taitto: Tuuli Portin, Talouspalvelukeskus

VANTAAN KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖS 2018

Sisällysluettelo

1 TOIMINTAKERTOMUS 1

1.1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA 1
1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus 1
1.1.2 Vantaan kaupungin hallinto 2
1.1.3 Kansantalouden ja aluetalouden kehitys 7
1.1.4 Vantaan kaupungin toimintaympäristö ja talouden kehitys 10
1.1.5 Vantaan kaupungin henkilöstö 20
1.1.6 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä 22
1.1.7 Muut ei-taloudelliset asiat 28
1.1.8 Ympäristötekijät 29
1.2 SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ 30
1.3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS 32
1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen 32
1.3.2 Toiminnan rahoitus 34
1.4 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET 36
1.5 KOKONAISTULOT JA MENOT 40
1.6 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS 42
1.6.1 Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt 42
1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus 43
1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat 44
1.6.4 Vantaan kaupungin merkittävien tytäryhtiöiden vuosikooste 45
1.6.5 Vantaan kaupungin keskeisille ja taloudellisesti merkittäville tytäryhteisöille asetettujen sitovien tavoitteiden toteutuminen 70
1.6.6 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä 75
1.6.7 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä 75
1.6.8 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut 79
1.7 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY 83

2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN 84

2.1 TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN 84
2.2 MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMINEN 97
2.2.1 Käyttötalouden toteutuminen 97
2.2.2 Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu 2018 171
2.2.3 Investointien toteutuminen 174
2.2.4 Rahoitusosan toteutuminen (ilman liikelaitoksia) 182
2.2.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta 183

3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT 184

3.1 VANTAAN KAUPUNGIN TULOSLASKELMA 184
3.2 VANTAAN KAUPUNGIN RAHOITUSLASKELMA 185
3.3 VANTAAN KAUPUNGIN TASE 186
3.4 VANTAAN KAUPUNGIN KONSERNITULOSLASKELMA 188
3.5 VANTAAN KAUPUNGIN KONSERNIRAHOITUSLASKELMA 189
3.6 VANTAAN KAUPUNGIN KONSERNITASE 190

4 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT 192

4.1 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT 192
4.1.1 Kaupungin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot 192
4.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot 193
4.2 TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT 196
4.3 TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT 201
4.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot 201

4.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot 207
4.4 VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT 212
4.5 YMPÄRISTÖTILINPITOA KOSKEVAT LIITETIEDOT 216
4.6 HENKILÖSTÖÄ, TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA JA INTRESSITAPAHTUMIA KOSKEVAT LIITETIEDOT 223

5 ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET 228

5.1 KESKI-UUDENMAAN PELASTUSTOIMEN LIIKELAITOKSEN TILINPÄÄTÖS 228
5.1.1 Toimintakertomus 228
5.1.2 Johtokunnan hyväksymä talousarvion toteutumisvertailu 232
5.1.3 Tilinpäätöslaskelmat ja tunnusluvut 233
5.1.4 Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen tilinpäätöksen liitetiedot 236
5.1.5 Tilinpäätöksen allekirjoitukset 241
5.2 VANTAAN TYÖTERVEYS LIIKELAITOKSEN TILINPÄÄTÖS 242
5.2.1 Toimintakertomus 242
5.2.2 Johtokunnan hyväksymä talousarvion toteutumisvertailu 246
5.2.3 Tilinpäätöslaskelmat ja tunnusluvut 247
5.2.4 Vantaan työterveys liikelaitoksen tilinpäätöksen liitetiedot 250
5.2.5 Tilinpäätöksen allekirjoitukset 254
5.3 SUUN TERVEYDENHUOLLON LIIKELAITOKSEN TILINPÄÄTÖS 255
5.3.1 Toimintakertomus 255
5.3.2 Johtokunnan hyväksymä talousarvion toteutumisvertailu 261
5.3.3 Tilinpäätöslaskelmat ja tunnusluvut 262
5.3.4 Suun terveydenhuollon liikelaitoksen tilinpäätöksen liitetiedot 265
5.3.5 Tilinpäätöksen allekirjoitukset 268
5.4 LIIKELAITOSTEN VAIKUTUS KAUPUNGIN TALOUTEEN 269
5.5 MUIDEN ERIYTETTYJEN YKSIKÖIDEN TILINPÄÄTÖKSET 271
5.5.1 Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston tilinpäätöslaskelmat 271
5.5.2 Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston tilinpäätöslaskelmat 272
5.5.3 Sosiaalisen luototuksen rahaston tilinpäätöslaskelmat 274
5.5.4 Vahinkorahaston tilinpäätöslaskelmat 275

6 LUETTELOT JA SELVITYKSET 277

6.1 KÄYTETYT KIRJANPITOKIRJAT JA SELVITYS KIRJANPIDON SÄILYTYKSESTÄ 277
6.2 LUETTELO TOSITELAJEISTA 278
6.3 TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT 280

7 ALLEKIRJOITUKSET JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ 282

1 Toimintakertomus

1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Vuosi 2018 oli Vantaan kaupungille ennätyksellisen kasvun aikaa. Vuoden aikana kaupungin väkiluku kasvoi yli 5 100 hengellä ja uusia asuntoja valmistui yli 4 500. Myönnettyjen rakennuslupien määrä ja aloitettujen asuntojen määrät olivat kuitenkin laskussa, mikä ennakoi asuntotuotannon suurimman kasvun taittumista vuosien 2019−2020 aikana. Väkiluvun ja asuntotuotannon kasvun arvioidaan kuitenkin jatkuvan vielä varsin vahvana. Kuluvan valtuustokauden aikana laaditaan kaupungin kasvun tueksi uusi yleiskaava. Vuoden 2018 aikana valmisteltiin yleiskaavaluonnos ja se asetetaan nähtäville ja lausunnoille vuonna 2019.

Käynnissä olevan valtuustokauden strategian 2018−2021 keskeisenä tavoitteena on kaupungin talouden tasapainosta huolehtiminen. Vuonna 2018 kaupungin pitkäaikaista lainakantaa kyettiin edelleen lyhentämään 80 milj. eurolla, jolloin viimeisen kolmen vuoden lyhennysten yhteissumma on noin 200 milj. euroa. Vuoden 2018 lopussa kaupungilla oli pitkäaikaisia lainoja 880 milj. euroa.

Vuonna 2018 kaupungin ulkoiset toimintamenot kasvoivat 4,3 prosenttia ja toimintakate heikkeni 6,3 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Toimintakatteen heikkenemisen syynä olivat erityisesti maankäyttö- ja kehittämiskorvausten sekä maanmyyntivoittojen lasku, vuoden 2018 palkankorotukset sekä erikoissairaanhoidon kustannusten ja ulkoisten vuokrien nousu. Kaupungin verotulot kehittyivät vuonna 2018 heikosti koko kuntakentän tapaan kilpailukykysopimuksen vaikuttaessa negatiivisesti verovuoden 2017 verotettaviin tuloihin. Kaupungin verotulot kasvoivat vuonna 2018 vain 0,6 prosenttia ja koko verorahoitus 0,9 prosenttia.

Vantaan kaupungin vuoden 2018 tilinpäätös osoittaa 3,9 milj. euron tilikauden tulosta, joka oli selkeästi talousarviossa ennakoitua parempi. Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen bruttoinvestointimenot olivat 134,8 milj. euroa ja rahoitusosuudet investointeihin olivat 3,9 milj. euroa. Vuosikatteen ollessa 112,6 milj. euroa investointien tulorahoitusprosentiksi tuli 86. Kokonaisuudessaan tilinpäätös 2018 tuotti Vantaalle hyvän sijoituksen suurten kaupunkien talousvertailuissa.

Vantaan kannalta valmisteilla olevan maakunta- ja sote-uudistuksen pidemmän aikavälin talousvaikutuksiin liittyy suurta epävarmuutta. Myös kaupungin voimakas kasvu lisää kaupungin talouden riskejä, mikäli kuntien verorahoitus jatkaa vaisua kasvuaan erityisesti kouluihin ja päiväkoteihin liittyvien investointipaineiden kasvaessa.

Toimintaympäristön muuttuessa myös kaupungin on organisaationa osaltaan uudistuttava. Vuoden 2018 aikana aloitettiin kaupungin organisaatio- ja päätöksentekorakenteen kehittämistyö, jonka seurauksena uuden organisaatiorakenteen on tarkoitus astua voimaan 1.1.2020.

Vantaa haluaa olla sosiaalisesti, taloudellisesti, ekologisesti ja demokraattisesti kestävä kohtaamisen kaupunki. Suurena ja kansainvälistyvänä kaupunkina Vantaalla on tulevaisuudessa yhä merkittävämpi rooli isojen ja vaikeiden yhteiskunnallisten ongelmien ratkaisussa.

Ritva Viljanen, Kaupunginjohtaja

1.1.2 Vantaan kaupungin hallinto

Kaupunginvaltuusto

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue

Abdi Faysal
Ala-Kapee-Hakulinen Pirjo
Ayub Saba
Bruun Susanna
Eklund Tarja
Eskelinen Jarno
Ibrahim Aadan
Kaukola Ulla
Kiljunen Kimmo
Kähärä Sirkka-Liisa
Laakso Päivi
Letto Pirkko
Lindblad-Palo Salla
Mölsä Jukka
Räsänen Minna
Sodhi Ranbir
Tahvanainen Säde

Kansallinen Kokoomus

Ahokas Siri
Chen Jenni
Edelmann Jan
Kaira Lauri
Kanerva Sami
Kasonen Mika
Kurki Piia
Lehmuskallio Paula
Leppänen Janne
Multala Sari
Mäkinen Tapani
Norres Lasse
Orpana Anitta
Raja-Aho Maarit
Rokkanen Sakari
Weckman Markku

Vihreä liitto

Atiye Minna
Aura Anssi
Juurikkala Timo
Kostilainen Anniina
Kuusela Minna
Linnainmäki Joel
Norrena Vaula
Pajunen Emmi
Rautavaara Maija
Rämö Eve
Silvennoinen-Hiisku Sveta

Perussuomalaiset

Kärki Niilo
Lundell Kai-Ari
Mäkilaine Kirsi
Niikko Mika
Vahvelainen Tanja Isa

Vasemmistoliitto

Eerola Antero
Jääskeläinen Jari
Saramo Jussi
Sillanpää Minttu
Tyystjärvi Kati

Suomen Keskusta

Ansalehto-Salmi Irja
Hirvonen Juha
Vähäkangas Jussi

Sininen tulevaisuus

Auvinen Timo
Jääskeläinen Pietari
Malmi Juha

Suomen Kristillisdemokraatit

Jääskeläinen Jouko
Tuomela Tiina

Suomen ruotsalainen kansanpuolue

Karlsson Patrik
Åstrand Stefan

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajat

Puheenjohtaja	Lindtman Antti (SDP)
I varapuheenjohtaja	Orlando Carita (Kok.)
II varapuheenjohtaja	Kauppinen Sirpa (Vihr.)

Kaupunginhallitus

Kansallinen Kokoomus

Kaira Lauri
Orpana Anitta
Rokkanen Sakari

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue

Abdi Faysal
Kaukola Ulla
Puoskari Pentti

Vihreä liitto

Norrena Vaula

Perussuomalaiset

Niikko Mika

Vasemmistoliitto

Kotila Pirkko

Suomen Keskusta

Hakulinen Pentti

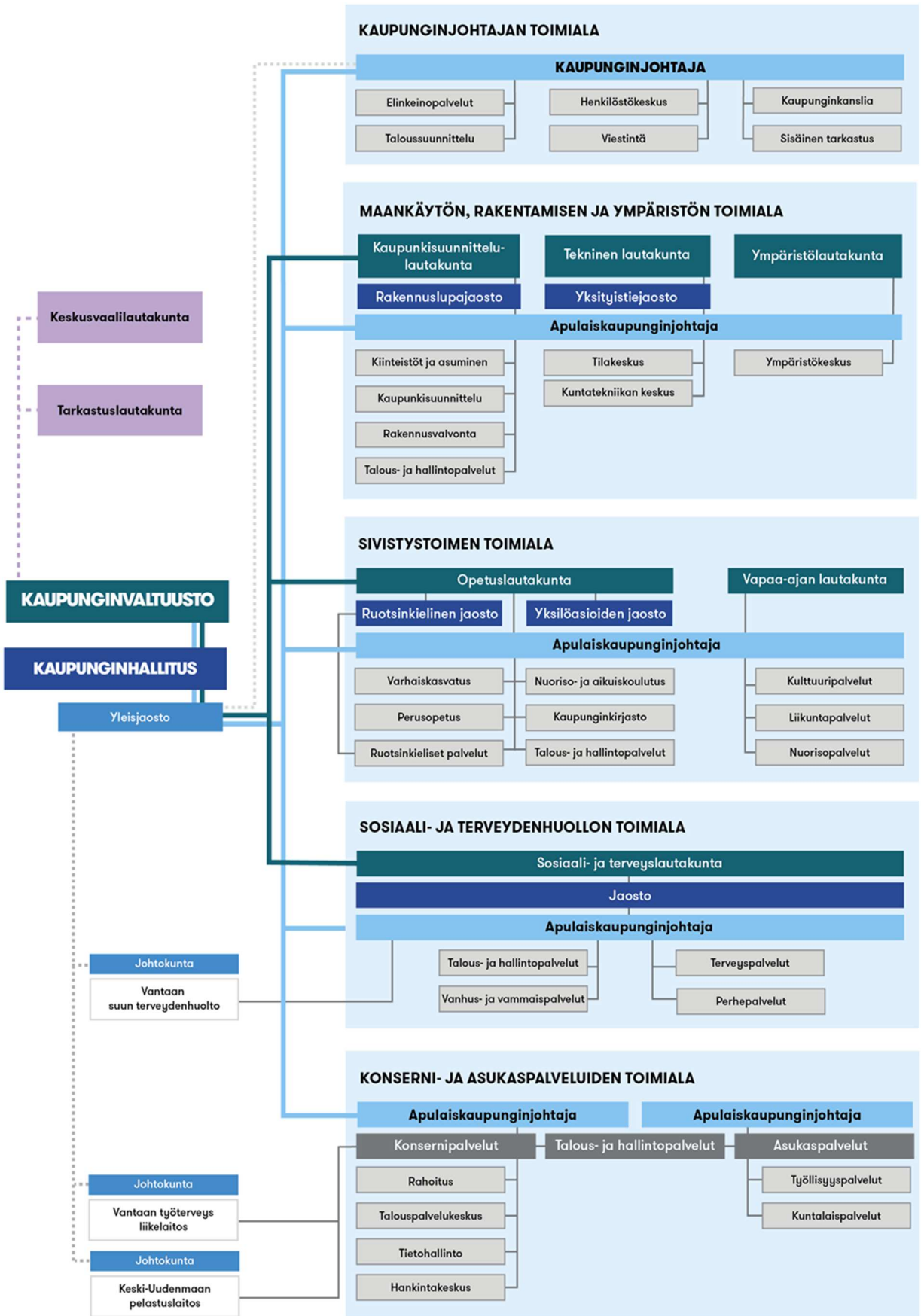
Kaupunginhallituksen puheenjohtajat:

Puheenjohtaja	Multala Sari (Kok.)
I varapuheenjohtaja	Tahvanainen Säde (SDP)
II varapuheenjohtaja	Juurikkala Timo (Vihr.)

Esittelijä (31.12.2018)
Kaupunginjohtaja Ritva Viljanen

Tilivelvolliset (31.12.2018)
Kaupunginjohtaja Ritva Viljanen
Apulaiskaupunginjohtaja Martti Lipponen
Apulaiskaupunginjohtaja Jaakko Niinistö
Apulaiskaupunginjohtaja Jukka T. Salminen
Apulaiskaupunginjohtaja Hannu Penttilä
Apulaiskaupunginjohtaja Elina Lehto-Häggroth

Vantaan kaupungin organisaatio 2018

1.1.3 Kansantalouden ja aluetalouden kehitys

Yleinen taloudellinen kehitys

Vuonna 2018 kansantalous kasvoi edelleen nopeasti, ennakkotietojen perusteella 2,5 prosenttia. Talouskasvu jäi täten hieman edellistä vuotta alemmalle tasolle ja talouden suhdannehuippu (2017) ennakoidaan ohitetun. Vuonna 2019 kansantalouden ennustetaan kasvavan 1,5 prosenttia. Kuluttajien luottamus omaan talouteen oli vahva koko vuoden 2018 ajan ja vahvimmillaan luottamus oli pääkaupunkiseudulla. Sen sijaan kuluttajien luottamus kansantalouden kehitykseen heikkeni selvästi loppuvuodesta 2018. Yritysten luottamus oli lähes kaikissa keskeisissä toimialaryhmissä (teollisuus, palvelut, vähittäiskauppa) koko vuoden pääosin laskusuunnassa. Rakennusalan luottamus oli kuitenkin edelleen kasvusuunnassa.

Tavara- ja palveluviennin kasvu jatkui vuonna 2018, mutta kasvuvauhti hidastui selvästi vuoteen 2017 nähden. Myös investointien kasvuvauhti hidastui selvästi. Rakentaminen kasvoi edelleen voimakkaasti, 3,5 prosenttia, vuoteen 2017 verrattuna. Kasvua oli niin asuntorakentamisessa kuin muussakin rakentamisessa. Loppuvuodesta 2018 oli havaittavissa kuitenkin rakentamisen kasvun hidastuminen. Vuonna 2018 myönnettyjen rakennuslupien määrä väheni runsaat 10 prosenttia edelliseen vuoteen nähden, mikä ennakoi rakennustuotannon supistumista vuonna 2019. T&K -investoinnit olivat edelleen kasvusuunnassa ja tämän kehityksen ennakoidaan jatkuvan lähivuosina.

Ansiotason nousu kasvoi 2018 selvästi edelliseen vuoteen verrattuna, ollen 1,8 prosenttia. Työn tuottavuuden kasvu katkesi vuonna 2018 ja sen ennakoidaan jopa hieman laskeneen. Kuluttajahintojen nousu kiihtyi edellisestä vuodesta runsaan prosentin tasolle. Vuonna 2018 kuluttajahintoja nosti erityisesti energian kallistuminen. Inflaatiovauhdin odotetaan Suomessa edelleen nousevan vuonna 2019. Euroopan keskuspankin rahapolitiikan odotetaan pysyvän keveänä ja kasvua tukevana loppuvuoteen 2019 asti.

Nimellinen ansiotaso kasvoi 2018 selvästi edellisvuotta enemmän, 1,8 prosenttia, mutta reaalisesti (kuluttajahintojen nousu huomioon ottaen) kuitenkin vain 0,7 prosenttia. Parantuneen työllisyyden myötä palkkasumma kasvoi 4,6 prosenttia. Sekä nimellisen että reaalisen ansiotason kasvun ennustetaan kiihtyvän edelleen 2019.

Työllisyystilanne parani vuoden 2018 aikana nopeasti. Työttömyysaste laski 2017 joulukuun 11,2 prosentista 9,7 prosenttiin joulukuussa 2018. Työttömiä työnhakijoita oli joulukuussa 2018 runsaat 256 500 henkeä, mikä on lähes 47 000 vähemmän kuin vuotta aiemmin. Pitkäaikaistyöttömyys laski vastaavalla ajanjaksolla noin 25 000:lla mutta nuorisotyöttömyys vain vajaalla 5 000:lla.

Julkinen talous

Valtiontalous oli vuonna 2018 ylijäämäinen ensi kerran kymmeneen vuoteen. Valtiokonttorin mukaan velkaa lyhennettiin 0,8 miljardia euroa, siten valtion velka vuoden 2018 päättyessä oli 105,0 miljardia euroa. Valtion velan arvioidaan olevan vuoden 2018 lopun tilanteessa noin 45 prosenttia bruttokansantuotteesta, missä on laskua noin 2,2 prosenttia edellisvuodesta.

Kuntien yhteenlasketut kunnallisverotuotot laskivat 0,8 prosenttia vuonna 2018. 53 kuntaa nosti ja 6 kuntaa laski tuloveroprosenttiaan vuodelle 2018. Kunnallisverotuoton heikon kehityksen taustalla olivat kilpailukykysopimuksen negatiivisesti vaikuttaneet veroperustemuutokset sekä poikkeuksellisen suuret ennakonpalautukset. Myös pääomatulojen voimakas kasvu vaikutti leikkaamalla kuntien jako-osuutta. Yhteisöverotulot laskivat 0,6 prosenttia johtuen pääosin edellisen vertailuvuoden yksittäisen yrityskaupan vaikutuksesta. Kiinteistöverot kasvoivat 2,2 prosenttia. Valtionosuudet laskivat 0,6 prosenttia eli noin 50 milj. euroa johtuen mm. kilpailukykysopimuksesta ja kuntien ja valtion kustannusjaon tarkistuksesta.

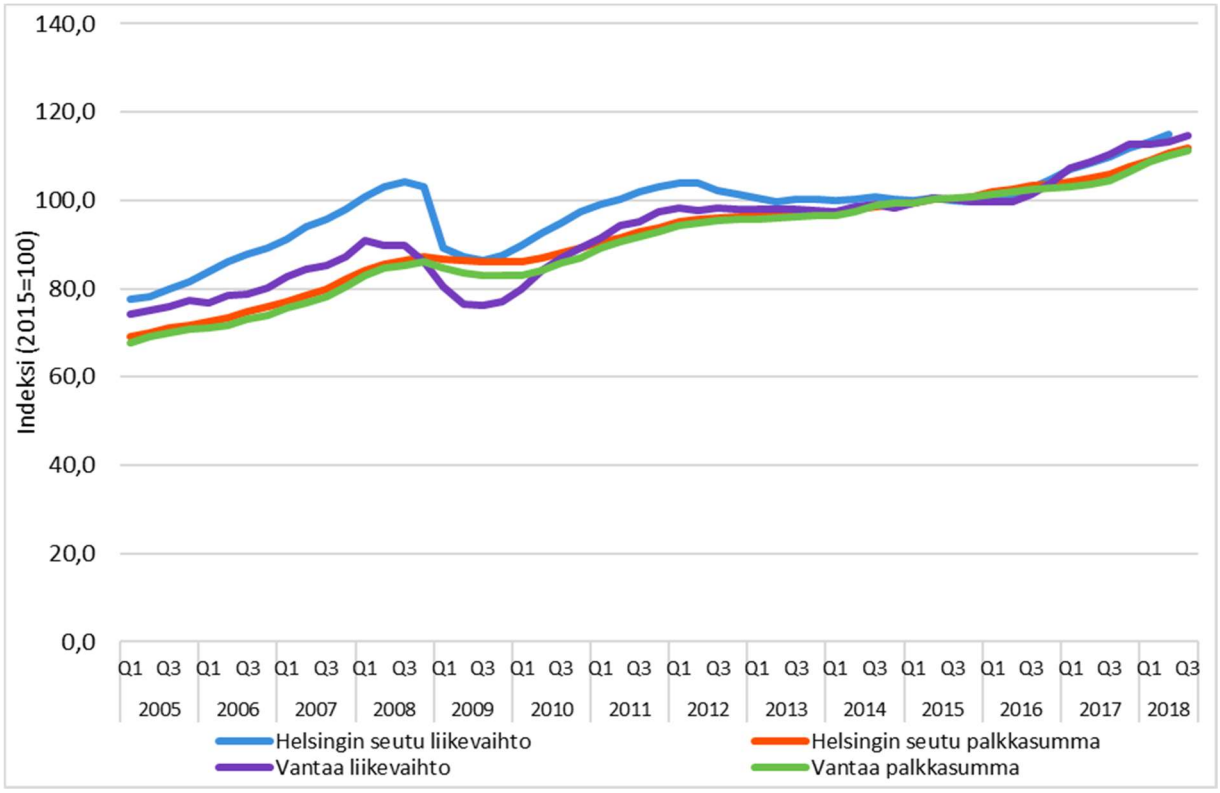
Tilastokeskuksen tekemien tilinpäätösarvioiden mukaan Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu tilikauden tulos oli ainoastaan 20 miljoonaa euroa vuonna 2018. Toimintatuotot kasvoivat 2,3 prosenttia ja toimintakulut 3,4 prosenttia. Yhteenlaskettu toimintakatteen muutos oli 3,8 prosenttia ja vuosikatteen muutos -31,7 prosenttia. Toimintatuottoja alensi varhaiskasvatusmaksujen alennus 91 milj. eurolla. Toimintakuluja alensi edelleen kilpailukykysopimus ja niitä kasvattivat kunta-alan palkankorotukset. Kunnat jatkoivat edelleen myös omia sopeutustoimiaan. Toimintakuluja kasvattivat mm. ikärakenteen tuomat paineet, päivähoidon kysynnän kasvu, korkealla tasolla pysynyt pitkäaikaistyöttömyys sekä maakuntauudistuksen valmistelu. Kunnissa ja kuntayhtymissä tehtiin investointeja 4,77 miljardilla eurolla. Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien lainakanta oli vuoden 2018 lopussa noin 19,4 miljardia euroa, kasvua edelliseen vuoteen 1 miljardi euroa eli 5,4 prosenttia. Vuonna 2018 kunnan tilikauden tulos muodostui negatiiviseksi 196 kunnassa, kun se oli edellisenä vuotena 2017 ollut negatiivinen vain 55 kunnassa.

Uudenmaan ja Helsingin seudun kehitys

Ennakkotietojen perusteella Uudenmaan maakunnan väestönkasvun arvioidaan vuonna 2018 olleen noin 17 900 henkeä. Väestönkasvu Uudellamaalla keskittyy erittäin vahvasti seudun kolmeen suureen kaupunkiin. Pääkaupunkiseudun kasvu on ollut lähes 16 800 henkeä. Vantaan väestönkasvu oli ennakkotietojen mukaan 2018 runsaat 5 100 henkeä, Helsingin lähes 6 800 henkeä ja Espoon 4 900 henkeä. Helsingin seudun muita kuntia tarkasteltaessa havaitaan, että väestömäärä on vuonna 2018 ennakkotietojen perusteella kasvanut Järvenpäässä, Keravalla, Kirkkonummella, Nurmijärvellä, Sipoossa ja Vihdissä. Hyvinkäällä, Mäntsälässä, Pornaisissa ja Tuusulassa väestömäärä väheni 2018. Yhteenlaskettuna KUUMA-kuntien väestömäärä kasvoi 2018 runsaalla 2 300 hengellä.

Talouden nousukausi näkyy selkeästi Helsingin seudun yritysten liikevaihdon kehityksessä. Yritysten liikevaihto on ollut kasvussa vuodesta 2016. Palkkasummat ovat myös kasvusuunnassa.

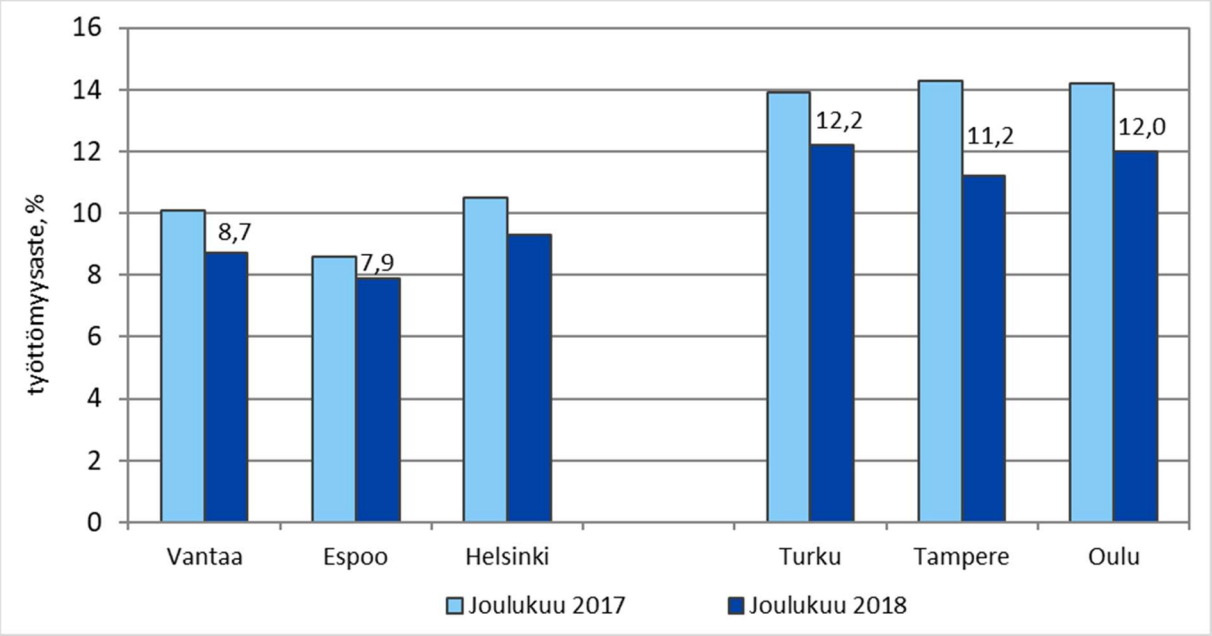
Kuvio 1: Yritysten liikevaihdon ja palkkasummien kehitys Vantaalla ja Helsingin seudulla vuosina 2005−2018 (Q3)

Lähde: Tilastokeskus

Työllisyyskehitys jatkui suotuisana vuonna 2018. Helsingin seudun työttömyysaste laski vuoden aikana yli prosenttiyksiköllä, ollen 8,5 prosenttia joulukuussa 2018. Pitkäaikaistyöttömien määrä laski joulukuusta 2017 joulukuuhun 2018 mennessä noin 19 prosentilla eli lähes 4 700 hengellä. Nuorisotyöttömien määrä väheni vastaavalla ajanjaksolla runsaalla 12 prosentilla. Pääkaupunkiseudun suurista kaupungeista työttömyysaste oli joulukuussa 2018 alin Espoossa, 7,9 prosenttia. Vantaalla työttömyysaste oli 8,7 prosenttia, Helsingissä 9,3 prosenttia ja KUUMA-kunnissa 7,3 prosenttia. Suurten kaupunkien joukossa Vantaan työttömyysaste on Espoon jälkeen toiseksi alin.

Kuvio 2: Työttömyysasteet suurimmissa kaupungeissa, joulukuu 2017 ja joulukuu 2018

Lähde: TEM

1.1.4 Vantaan kaupungin toimintaympäristö ja talouden kehitys

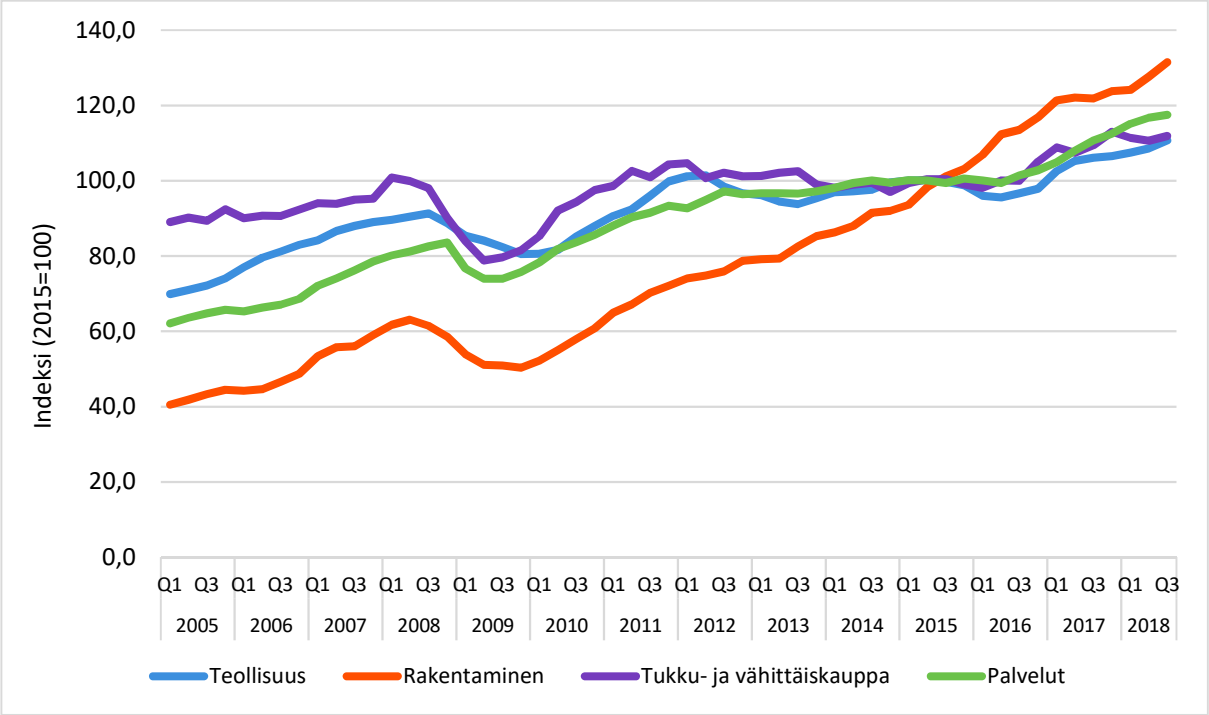
Väestönkasvu Vantaalla valtakunnan kärkeä

Vantaan väestönkasvu oli ennakkotietojen mukaan vuonna 2018 selvästi edellistä vuotta nopeampaa. Nopean väestönkasvun on mahdollistanut mittava, edellisestä vuodesta kasvanut, asuntotuotanto. Ennakkotietojen mukaan väestönkasvu olisi ollut 2018 runsaat 5 100 henkeä, mikä vastaa noin 2,3 prosentin kasvuvauhtia. Vantaan väkiluku oli vuodenvaihteessa 2018/19 ennakkotietojen mukaan 228 166 henkeä. Väestönkasvu olisi ylittämässä hienoisesti vuoden 2018 väestöennusteessa ennakoidun kasvun. Lähes puolet väestönkasvusta tuli kotimaisen muuttoliikkeen kautta. Vantaalle muutti runsaat 2 500 henkeä enemmän muista Suomen kunnista kuin mitä Vantaalta muutti muihin kuntiin. Syntyneiden enemmyys kuolleisiin nähden, luonnollinen väestönlisäys, oli runsaat 1 100 henkeä. Ulkomaan muuttoliikkeestä muuttovoittoa kertyi lähes 1 500 henkeä.

Rakennusalan kasvu jatkui

Vantaalaisten yritysten liikevaihto kasvoi vuonna 2018 kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana noin kaksi prosenttia. Kasvua oli kaikilla muilla toimialaryhmillä, paitsi tukku- ja vähittäiskaupassa. Rakennusalan liikevaihdon kasvu hidastui vuoden 2017 jälkipuoliskolla, mutta ala kasvoi jälleen vahvasti 2018. Rakennusalan liikevaihdon kasvu 2018 oli noin 6 prosenttia.

Kuvio 3: Liikevaihdon kehitys toimialaryhmittäin Vantaalla vuosina 2005–2018 (Q3)

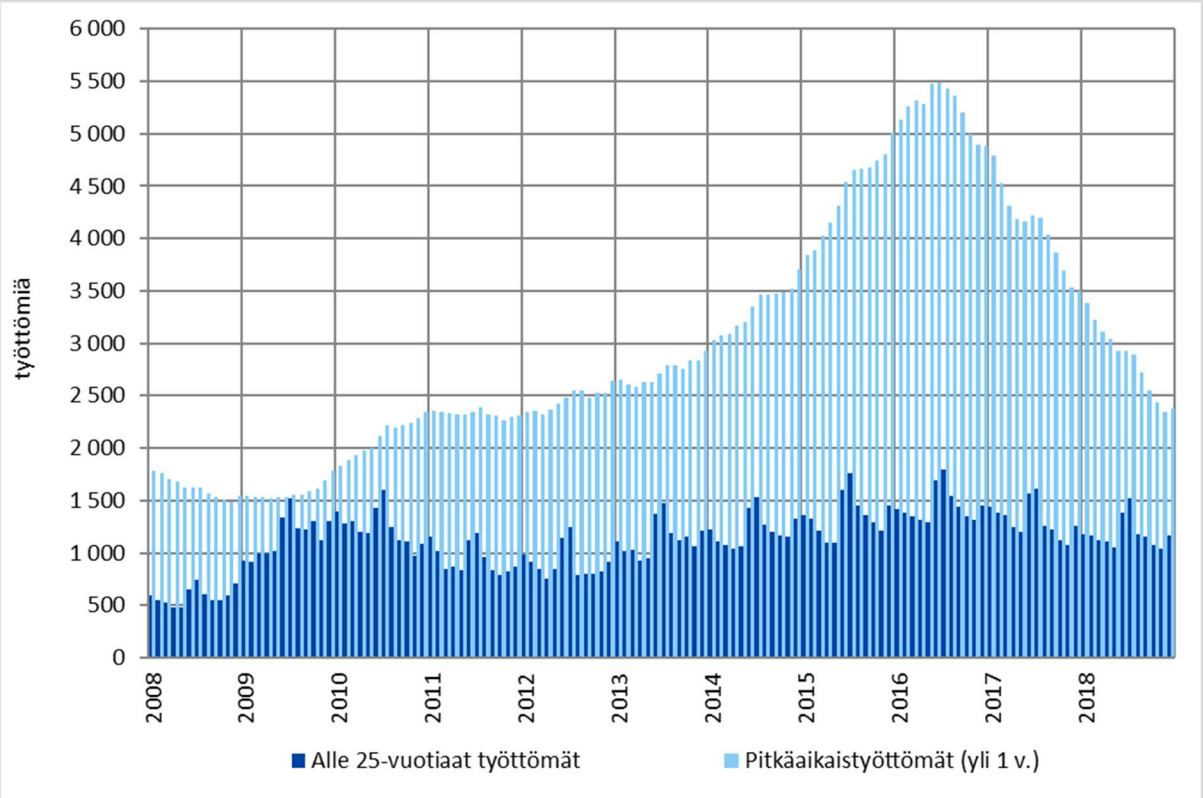

Lähde: Tilastokeskus

Työttömyys jatkoi laskuaan

Työttömyys laski Vantaalla voimakkaasti vuonna 2018. Työttömyysaste laski joulukuun 2017 lopusta vuoden 2018 joulukuun loppuun 1,4 prosenttiyksikköä. Työttömiä työnhakijoita oli joulukuussa 2018 noin 10 200. Pitkäaikaistyöttömiä oli samana ajankohtana vajaat 2 400 henkeä, missä on laskua vuodentakaiseen määrään noin 1 100 henkeä. Myös 50 vuotta täyttäneiden työttömyys on laskenut selvästi, noin 700 hengellä, joulukuuhun 2017 verrattuna. Nuorisotyöttömyys on kuitenkin laskenut varsin hitaasti, vain noin 100 hengellä, vuoden 2018 aikana. Työllisyysaste oli joulukuussa 2018 runsaan 74 prosentin tasolla.

Kuvio 4: Pitkäaikaistyöttömyys ja nuorisotyöttömyys Vantaalla vuosina 2008−2018

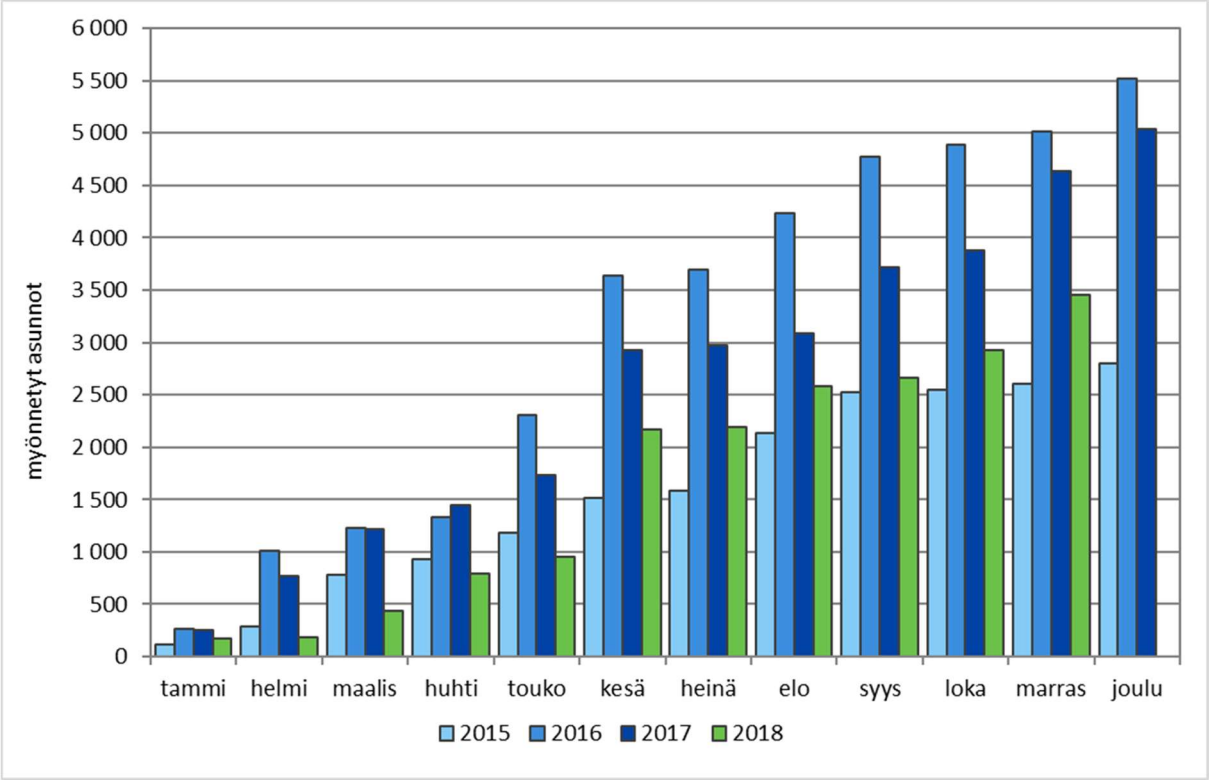

Lähde: TEM

Asuntotuotanto erittäin vilkasta

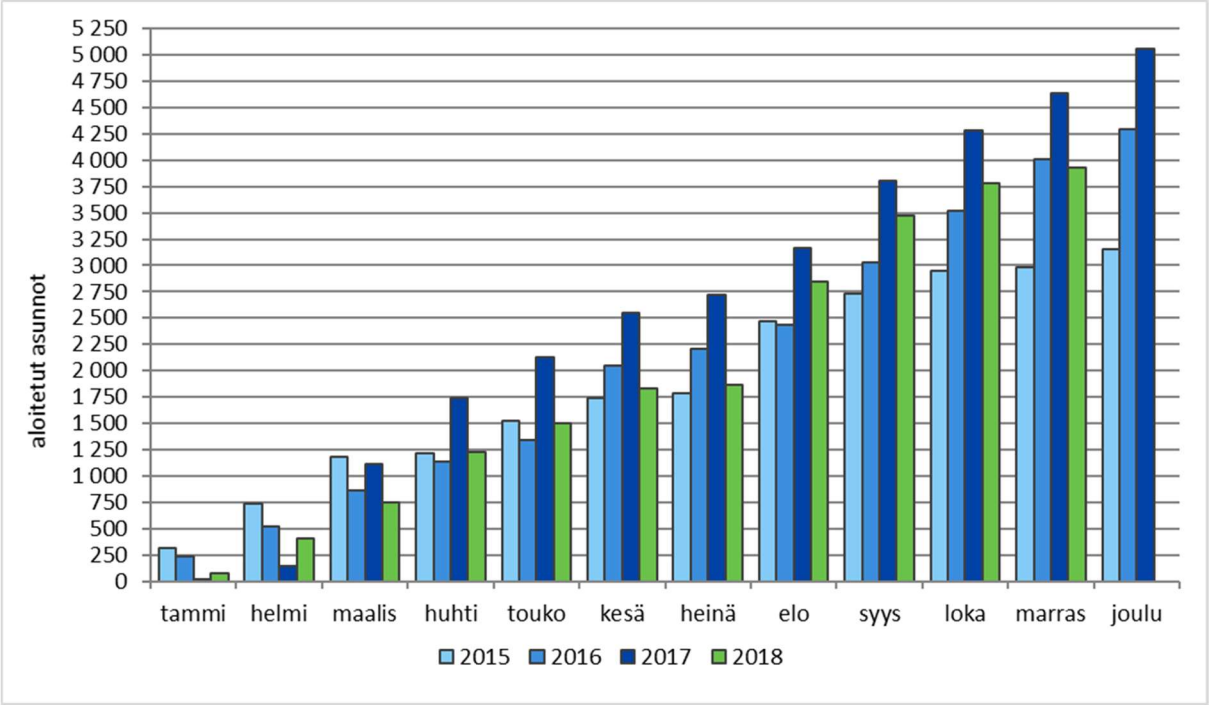
Asuntotuotanto oli Vantaalla vuonna 2018 erittäin vilkasta. Vuonna 2018 valmistui ennakkotietojen mukaan 4 533 asuntoa. Muilta asuntotuotannon osilta tässä vaiheessa on käytettävissä vain tammi-marraskuun 2018 tiedot. Asunnoissa kerrostalopainotus oli edellisten vuosien tapaan hallitseva. Aloitettujen ja erityisesti luvitettujen asuntojen määrät ovat kuitenkin jäämässä selvästi edellisen vuoden tasosta. Aloitettujen asuntojen määrä oli marraskuun 2018 tietojen perusteella lähellä vuoden 2016 tasoa. Luvitettujen asuntojen määrä oli marraskuussa 2018 selvästi vuosien 2016 ja 2017 tasoa alempi, noin 3 500 asuntoa, mutta kuitenkin selvästi vuoden 2015 tasoa korkeampi. Aloitettujen ja luvitettujen asuntojen määrän lasku edeltävään vuoteen nähden ennakoi asuntotuotannon kasvun taittumista 2019-2020.

Kuvio 5: Luvitettujen asuntojen kuukausikertymät vuosina 2015–2018 (joulukuun 2018 tiedot eivät ole saatavilla)

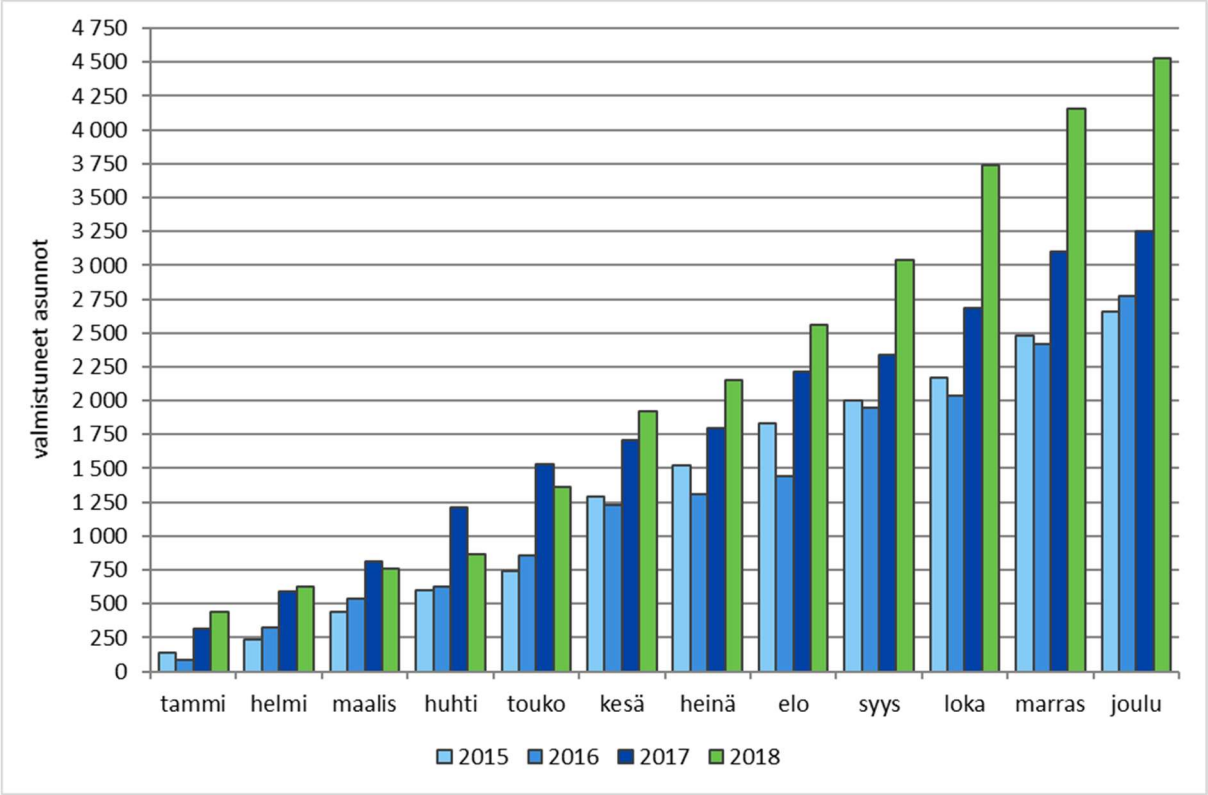
Lähde: Facta-kuntarekisteri

Kuvio 6: Aloitettujen asuntojen kuukausikertymä Vantaalla vuosina 2015–2018 (joulukuun 2018 tiedot eivät ole saatavilla)

Lähde: Facta-kuntarekisteri

Kuvio 7: Valmistuneiden asuntojen kuukausikertymät Vantaalla vuosina 2015−2018

Lähde: Facta-kuntarekisteri

Verotulot

Vantaan kaupunki sai verotuloja yhteensä 982,7 milj. euroa vuonna 2018. Verotulot kasvoivat 5,7 milj. euroa eli 0,6 prosenttia vuoteen 2017 verrattuna. Talousarvion verotuloarvio alittui yhteensä 11,3 milj. eurolla, mihin vaikuttivat kunnallisverotilitysten ennakoitua heikompi kasvu sekä yhteisöverotilityksiin vuonna 2017 sisältyneen merkittävän kertaerän oikaisu kuntien kesken. Talousarvion verotuloarvion toteumaprosentiksi muodostui 98,9 prosenttia.

Kunnallisveroja Vantaan kaupunki sai vuonna 2018 yhteensä 825,7 milj. euroa, mikä on 6,8 milj. euroa ja 0,8 prosenttia enemmän kuin vuonna 2017. Talousarvio alittui kunnallisverojen osalta 7,3 milj. eurolla ja talousarvion toteumaprosentiksi tuli 99,1 prosenttia. Koko maassa kuntien kunnallisverotilitykset laskivat 0,8 prosenttia edellisvuodesta. Taustalla oli verovuoden 2017 odotettua heikompi kehitys pääosin kilpailukykysopimuksen vaikutuksesta. Kunnallisveron heikko kehitys ja pääomatuloverojen voimakas kasvu verovuonna 2017 johtivat suuriin negatiivisiin oikaisuihin kunnallisveroon verotuksen päätyttyä. Henkilöasiakkaiden poikkeuksellisen suuret veronpalautukset vuodelta 2017 olivat suurin yksittäinen syy vuoden 2018 vaisuun kunnallisverokehitykseen. Koko maassa kaikkiaan 6 kuntaa laski ja 53 kuntaa nosti kunnallisveroprosenttiaan vuodelle 2018. Helsingin kunnallisveroprosentin laskun myötä tämä tarkoitti 0,05 prosenttiyksikön laskua koko maan kunnallisveroprosentin painotettuun keskiarvoon, joka vuonna 2018 oli 19,86.

Verovuoden 2018 kunnallisveron ennakoita kertyi kaupungille yhteensä 787,1 milj. euroa. Valmistuneen vuoden 2017 verotuksen tietojen mukaan vantaalaisten kunnallisverotuksessa veronalaiset tulot vuonna 2017 kasvoivat 4,7 prosentilla, mikä ylitti koko maan keskimääräisen 2,6 prosentin kasvutason. Vantaalaisten ansiotulot yhteensä vuonna 2017 kasvoivat 3,5 prosentilla, mikä on 1,7 prosenttia koko maan kehitystä korkeampi kasvutaso. Keskimääräistä paremmasta vuoden 2017 ansiotulokehityksestä johtuen Vantaan kunnallisveron jako-osuus nousi 2018 joulukuussa 4,42 prosenttiin. Koko Kuntaryhmän jako-osuus verohallinnon keräämistä tuloveroista puolestaan laski vuoden 2018 osalta 61,62 prosenttiin.

Yhteisöveroja kaupunki sai vuonna 2018 yhteensä 77,9 milj. euroa. Kaupungin saamat yhteisöverot vähenivät edellisvuodesta 2,8 milj. eurolla eli 3,4 prosenttia. Talousarvio alittui yhteisöverojen osalta 4,1 milj. eurolla, ja talousarvion toteumaprosentti asettui 95,0 prosenttiin. Vuoden 2016 yhteisöverotukseen liittyen toukokuun 2017 yhteisöverotilitykseen sisältyi huomattava yksittäinen yrityskauppaan liittynyt ennakontäydennysmaksu, josta kuntien osuus oli reilut 200 miljoonaa euroa ja Vantaan osuus vastaavasti lähes 10 milj. euroa. Kyseinen erä kohdentuu tarkemmin vuosien 2018 ja 2019 yhteisöverojen jako-osuuksien laskennan kautta ko. yrityksen sijaintikunnalle, joka on Helsinki. Tämä laski Vantaan kaupungin saamaa yhteisöverojen tilitystä vuonna 2018.

Vuonna 2018 kuntien jako-osuus yhteisöveroista nousi vuodesta 2017 nyt 31,36 prosenttiin. Nousulla kompensoitiin kunnille laskennallisesti 60 milj. euron edestä varhaiskasvatusmaksujen alennusta. Sen sijaan Vantaan oma jako-osuus kuntien yhteisöveroista laski 4,11 prosenttiin. Kuntaryhmän jako-osuuden noususta huolimatta koko maan kunnille tilitetyt yhteisöverotulot laskivat 0,6 prosenttia edellisvuodesta johtuen pääosin edellisen vertailuvuoden yksittäisen yrityskaupan vaikutuksesta.

Kaupunki sai kiinteistöverotuloja 79,1 milj. euroa vuonna 2018, kasvua edellisvuoteen 1,7 milj. euroa eli 2,3 prosenttia. Koko maassa kuntien saamien kiinteistöverotilitysten kasvu edellisvuoteen nähden oli 2,2 prosenttia. Vantaalla yleinen kiinteistöveroprosentti sekä muun kuin vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroprosentti olivat 2018 vuonna 1,00, vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroprosentti 0,41 ja rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroprosentti 4,00.

Vuoden 2018 talousarvion kiinteistöverotuloarvio ylittyi 0,1 milj. eurolla ja kiinteistöverotulojen toteumaprosentti talousarvioon nähden oli 100,1 prosenttia. Verohallinnon tietojen mukaan kiinteistöveroa olisi maksuunpantu 79,8 milj. euroa vuonna 2018, osa maksuunpanosta ei kertynyt vielä talousarviovuoden aikana. Maksuunpannuista kiinteistöveroista noin 19,8 milj. euroa kertyi vakituisista asuinrakennuksista ja 27,6 milj. euroa yleisen kiinteistöveroprosentin perusteella muista rakennuksista. Muun kuin vakituisen asuinrakennuksen veroprosentin perusteella kiinteistöveroa kertyi ainoastaan 0,05 milj. euroa. Maapohjien kiinteistöverot yhteensä olivat 32,4 milj. euroa, josta rakentamattoman rakennuspaikan korotetun kiinteistöveron osuus oli noin 2,0 milj. euroa.

Taulukko 1: Kaupungin verotulot vuonna 2018

1000 euroa	**Alkuperäinen talousarvio**	**Talousavio-muutokset**	**Talousarvio muutosten jälkeen**	**Totetuma**	**Poikkeama**
Verotulot	**994 000**		**994 000**	**982 746**	**-11 254**
Kunnan tulovero	833 000		833 000	825 742	**-7 258**
Kiinteistövero	79 000		79 000	79 074	**74**
Osuus yhteisöveron tuotosta	82 000		82 000	77 930	**-4 070**

Taulukko 2: Kaupungin tuloveron määräytymisperusteet

	Tulovero- prosentti	Verotettava tulo milj. euroa	Muutos-%
2009	18,50	3 656,7	1,8
2010	19,00	3 730,0	2,0
2011	19,00	3 924,3	5,2
2012	19,00	4 086,7	4,1
2013	19,00	4 210,3	3,0
2014	19,00	4 275,4	1,5
2015	19,00	4 352,7	1,8
2016	19,00	4 461,2	2,5
2017	19,00	4 530,1	1,5
2018	19,00	*	

* Vuoden 2018 verotus valmistuu syksyllä 2019

Taulukko 3: Kaupungin kiinteistöveron määräytymisperusteet

Kiinteistöveroprosentit	
Yleinen	1,00
Vakituinen asuinrakennus	0,41
Muu kuin vakituinen asuinrakennus	1,00
Voimalaitos	2,85
Rakentamaton rakennuspaikka	4,00

Valtionosuudet

Kaupunki sai käyttötalouden valtionosuuksia 173,4 milj. euroa vuonna 2018, kun vuonna 2017 valtionosuuksia kertyi yhteensä 168,9 milj. euroa. Peruspalvelujen valtionosuuksia kertyi vuonna 2018 157,1 milj. euroa ja opetus- ja kulttuuritoimen muita valtionosuuksia 16,3 milj. euroa. Talousarvio ylittyi valtionosuuksien budjetoidun kokonaismäärän suhteen 5,4 milj. euroa.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus määräytyy nykyisen valtionosuusjärjestelmän mukaan valtionosuustehtävien laskennallisista kustannuksista sekä lisäosista. Laskennallisten kustannusten määräytymisperusteita ovat ikärakenne, sairastavuus, työttömyysaste, kaksikielisyys, vieraskielisyys, asukastiheys, saaristoisuus ja koulutustausta. Peruspalvelujen valtionosuusprosentti vuonna 2018 oli 25,34 prosenttia ja kunnan omarahoitusosuus oli 3 599,08 euroa/asukas. Vuonna 2018 kuntien valtionosuuksia vähensivät kilpailukykysopimukseen liittyvän vähennyksen kasvu sekä valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus.

Laskennallisia kustannuksia Vantaalle kertyi vuoden 2018 peruspalvelujen valtionosuuslaskennassa yhteensä 977,1 milj. euroa. Lisäosien määräytymisperusteena on uudessa valtionosuusjärjestelmässä syrjäisyys, työpaikkaomavaraisuus sekä saamelaisten kotialue. Lisäosia kertyi Vantaalle vuoden 2018 peruspalvelujen valtionosuuslaskennassa 9,4 milj. euroa. Kunnan omarahoitusosuus oli 789,4 milj. euroa. Valtionosuuteen tehtävien lisäysten ja vähennysten vaikutus Vantaalle oli 1,7 milj. euroa. Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus vähensi -41,6 milj. euroa kaupungin vuoden 2018 valtionosuuksia (v. 2017: -45,5 milj. euroa).

Talousarviossa kaupungin arvioitiin saavan opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksia alustavan laskelman mukaisesti 13,4 milj. euroa vuonna 2018. Lopullisen tarkistuspäätöksen mukainen Vantaan opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksien määrä vuonna 2018 oli 16,3 milj. euroa. Laskennallisista kustannuksista suurimmat erät kohdistuivat lukiokoulutukseen ja ammatilliseen peruskoulutukseen.

Valtionosuuslaskelmien yhteydessä esitettävät ja kuukausittaisiin valtionosuustilityksiin sisältyvät kotikuntakorvaustulot ja -menot on kirjattu kirjanpito-ohjeiden mukaisesti erillisille, omille tileilleen sivistystoimen käyttötalouden toimintatuloihin ja -menoihin. Kotikuntakorvaukset eivät sisälly tilinpäätöksen valtionosuuslukuihin.

Taulukko 4: Kaupungin käyttötalouden valtionosuudet vuonna 2018

1000 euroa	**Alkuperäinen talousarvio**	**Talousarvio-muutokset**	**Talousarvio muutosten jälkeen**	**Toteutuma**	**Poikkeama**
Valtionosuudet	**168 000**		**168 000**	**173 387**	**5 387**
Peruspalvelujen valtionosuus	154 600		154 600	157 092	**2 492**
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet	13 400		13 400	16 295	**2 895**
Muut valtionosuudet	0		0	0	**0**

Vuoden 2018 talousarvion toteutuminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 13.11.2017 talousarvion vuodelle 2018 ja taloussuunnitelman vuosille 2018–2021. Vuoden 2018 alkuperäinen valtuuston hyväksymä talousarvio päättyi -12,2 milj. euron tilikauden tulokseen ja -11,9 milj. euron tilikauden alijäämään sekä yhteensä 129,5 milj. euron bruttoinvestointitasoon.

Kaupunginvaltuusto päätti muutoksista vuoden 2018 talousarvioon toimialojen esitysten perusteella syksyn 2018 aikana. Talousarviomuutoksista suurimmat olivat erikoissairaanhoidon määrärahan nostaminen 10,8 milj. eurolla, tilakeskuksen positiivisen toimintakatteen pienentäminen 10 milj. eurolla kohonneiden vuokrakustannusten seurauksena sekä kiinteän omaisuuden ostojen määrärahan korottaminen 10,5 milj. eurolla. Talousarviomuutosten jälkeen talousarvion tilikauden tulokseksi muodostui -31,8 milj. euroa ja bruttoinvestointitasoksi 142,6 milj. euroa.

Vuoden 2018 tilinpäätös päätyy 3,9 milj. euron tilikauden tulokseen ja 5,2 milj. euron tilikauden ylijäämään. Tilinpäätöksen tulos on 16,1 milj. euroa parempi kuin alkuperäinen talousarvio ja 35,8 milj. euroa parempi kuin muutettu talousarvio.

Talousarvion käyttötalousosan ja tuloslaskelmaosan toteutuminen

Käyttötaloudessa suurimpia poikkeamia vuoden 2018 muutettuun talousarvioon nähden olivat kaupunkitasolla:

- Toimintatuottojen ylittyminen 12,9 milj. eurolla.
- Toimintakulujen alittuminen 20,2 milj. eurolla.
- Verotulojen alittuminen 11,3 milj. eurolla.
- Valtionosuuksien ylittyminen 5,4 milj. eurolla.
- Rahoitustuottojen ylittyminen 2,1 milj. eurolla.
- Korkokulujen alittuminen 1,8 milj. eurolla.
- Poistojen ja arvonalentumisten alittuminen 4,4 milj. eurolla.

Vuoden 2018 muutetussa talousarviossa kaupungin käyttötalouden toimintatuotot olivat 426,0 milj. euroa. Vuoden 2018 aikana toteutuneet toimintatuotot olivat 438,9 milj. euroa ylittäen muutetun talousarvion 12,9

milj. eurolla. Toimintatuotot toteutuivat 103-prosenttisesti muutettuun talousarvioon nähden ja ne kasvoivat 7,1 prosenttia vuoden 2017 tilinpäätökseen nähden. Toimintatuottoja kertyi ennakoitua enemmän vilkkaasta kaavoituksesta ja rakentamisesta johtuen. Talousarvion toimintatuotot ylittyivät 9,5 milj. euroa maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialalla kuntatekniikan keskuksen sopimustuotoissa sekä maanmyyntituotoissa ja maanläjitysmaksuissa. Myyntituotot sisältävät 3,8 milj. euroa Helsingin seudun ympäristöpalveluille (HSY) myytyjä ns. läpilaskutettavia rakentamispalvelutuottoja. Vuoden 2017 tilinpäätökseen nähden toimintatuottojen kasvuun vaikutti sisäisen vuokramallin muutos (noin 37 milj. euroa).

Kaupungin toimintakulut olivat muutetussa talousarviossa 1 531,7 milj. euroa. Vuoden 2018 aikana toteutuneet toimintakulut olivat 1 511,4 milj. euroa. Toimintakulut alittuivat 20,2 milj. eurolla ja ne toteutuivat 99-prosenttisesti muutettuun talousarvioon nähden. Henkilöstökulut alittivat talousarvion noin 23 milj. eurolla. Palvelujen ostot ylittivät talousarvion noin 6 milj. eurolla, mitä selitti erityisesti ennakoitua suurempi vuokratyövoiman käyttö. Avustuskulut alittivat talousarvion noin 6 milj. eurolla ennakoitua pienempien palvelusetelikulujen ja työmarkkinatuen kuntaosuuden myötä. Toimintakulut sisältävät 3,8 milj. euroa Helsingin seudun ympäristöpalveluille (HSY) myytyjä ns. läpilaskutettavia rakentamispalvelujen kustannuksia. Toimintakulut kasvoivat 6,6 prosenttia vuoden 2017 tilinpäätökseen nähden. Toimintakulujen kasvusta noin puolet selittyi sisäisen vuokramallin muutoksella ja ulkoisten vuokrien nousulla (noin 47 milj. euroa).

Talousarvion toteumavertailuosiossa esitetään talousarvion toteutuminen toimialojen, liikelaitosten ja rahastojen osalta valtuuston päättämien sitovuustasojen mukaisesti.

Vuoden 2018 verotulot alittivat talousarvion 11,3 milj. eurolla. Talousarvioon nähden kunnallisveroarvion toteuma oli 99 prosenttia, yhteisöveron toteuma 95 prosenttia, kiinteistöveron toteuma 100 prosenttia ja valtionosuuksien toteuma 103 prosenttia. Kaikkiaan verorahoitus yhteensä (verot ja valtionosuudet) toteutui 99,5-prosenttisesti suhteessa talousarvioon ja se kasvoi 0,9 prosenttia vuoden 2017 tilinpäätökseen nähden.

Rahoitustuottoja ja -kuluja toteutui vuonna 2018 yhteensä 29,0 milj. euroa, talousarviossa yhteenlasketuiksi rahoitustuotoiksi ja -kuluiksi oli arvioitu 24,9 milj. euroa. Talousarvion ja toteuman välinen ero johtuu edelleen alhaisena pysyneestä korkotasosta sekä yksittäisistä asunto-osakkeiden myynneistä. Kaupungin noin 880 milj. euron lainasalkun korkokulut toteutuivat 2,5 milj. euron tasolla. Kaikki kaupungin korkotulot yhteensä alittivat talousarvion 1,8 milj. eurolla.

Poistoja ja arvonalentumisia toteutui vuonna 2018 108,7 milj. euroa, joka oli 3,9 prosenttia ja 4,4 milj. euroa talousarviossa arvioitua vähemmän.

Kaupungin vuosikatteeksi vuoden 2018 tilinpäätöksessä muodostui 112,6 milj. euroa, tilikauden tulokseksi 3,9 milj. euroa ja tilikauden ylijäämäksi 5,2 milj. euroa.

Investointiosan ja rahoitusosan toteutuminen

Vuoden 2018 alkuperäisen talousarvion investointiosan tulot olivat (liikelaitokset ja rahastot mukaan lukien) 4,0 milj. euroa, menot 135,7 milj. euroa ja investointiosan netto 131,7 milj. euroa. Vuoden 2018 aikana valtuusto päätti korottaa kiinteän omaisuuden ostojen investointimenoja 10,5 milj. euroa, lisätä osakkeiden hankinnan investointimenoja 2,2 milj. euroa, lisätä Kehäradan hankeryhmän investointimenoja 0,2 milj. euroa sekä lisätä irtaimen omaisuuden investointimenoja 0,2 milj. euroa. Muutosten jälkeen talousarvion bruttoinvestointimenoiksi muodostui 148,8 milj. euroa.

Vuoden 2018 toteutuneet bruttoinvestointimenot olivat yhteensä 134,8 milj. euroa. Muutetun talousarvion mukaiset investointimäärärahat ylittyivät osakkeiden ja osuuksien investointimenojen osalta 0,6 milj. euroa. Investointimäärärahat alittuivat rakentamisen osalta 7,0 milj. euroa erityisesti uudisrakentamisen toteutusajankohtien siirtymisen vuoksi. Julkisen käyttöomaisuuden osalta investointimäärärahat alittuivat 2,6 milj. euroa ja kiinteän omaisuuden osalta 1,6 milj. euroa.

Investointituloja toteutui 29,9 milj. euroa, noin 25,9 milj. euroa yli talousarvion, erityisesti maanmyynnin ansiosta. Vuoden 2018 investointiosan nettomenoksi muodostui yhteensä 104,9 milj. euroa, joka alitti muutetun talousarvion 39,9 milj. eurolla.

Talousarviossa 2018 varauduttiin talousarvion käyttötalousosan ja investointiosan perusteella 34,2 milj. euron nettolainanottoon. Vuoden 2018 hyvästä kassatilanteesta johtuen ja toiminta- ja rahoitustuottojen ja -kulujen sekä investointituottojen toteuduttua vuonna 2018 huomattavasti talousarviota paremmin lainan nostoon ei ollut tarvetta. Sen sijaan kaupungin lainamäärä vähentyi vuoden 2018 aikana 80 milj. eurolla. Kaupungin lainakannaksi muodostui 880 milj. euroa (ilman konserniyhtiöiden konsernitilin saldoja).

Tuottavuusmittarit

		TP 2017	TP 2018
Vertailukelpoinen menokehitys	Vertailukelpoinen toimintakatteen kehitys	3,1 %	5,1 %
Suhteutettu menokehitys	Asukaskohtainen toimintakatteen muutos % (Suhteutettu myös hintatason muutokseen)	-0,9 %	1,3 %
Sairauspoissaoloprosentti	Terveysperusteiset poissaolot / työpäivä	4,5 %	4,2 %
Tilatehokkuus	Toimitilaneliöt / asukasmäärä	3,7	3,7
Energiatehokkuus (kWh/rm³)	Energiankulutus / tilavuus	63,0	63,0 *

*) Arvio vuoden 2018 toteumasta

Vertailukelpoisen toimintakatteen kehitys sekä asukaskohtaisen toimintakatteen muutos on suhteutettu myös hintatason muutokseen (Peruspalvelujen hintaindeksi, Lähde: Tilastokeskus, ennusteet VM). Toteutuneet mittarit lasketaan kerran vuodessa tilinpäätöstietojen valmistuttua.

Sairauspoissaoloprosentin mittari kuvaa sitä kuinka suuri osuus kokonaistyöajasta on kulunut terveysperusteisiin poissaolohin. Terveysperusteisia poissaoloja ovat omasta sairaudesta johtuvat poissaolot sekä työtapaturmista, työmatkatapaturmista ja ammattitaudeista johtuvat poissaolot.

Tilatehokkuus -mittarilla toimitilaneliöt on suhteutettu asukasmäärään. Mittarin suhdeluvun avulla voidaan vertailla kuntien palvelutuotantoon käytössä olevan toimitilan määrää suhteessa palvelujen kysyntään.

Energiatehokkuus -mittarilla energiankulutus suhteutetaan rakennustilavuuteen. Mittari kuvaa kaupungin omistaman rakennuskannan vuotuista energian ominaiskulutusta. Mittarin tunnusluku raportoidaan kerran vuodessa, edellisen vuoden energiankäyttötilastojen valmistuttua.

Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa sekä arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Vuonna 2018 Vantaan kaupungin toimintaan vaikuttivat ennätyksellisen korkeaksi nousseet asuntorakentaminen ja väestönkasvu. Työttömyys jatkoi selvää laskuaan vuonna 2018.

Vuoden 2018 aikana hyväksyttiin Vantaan valtuustokauden strategiaa 2018–2021 täydentäviä ja toimeenpanevia ohjelmia ja suunnitelmia, kuten Vantaan kaupungin hyvinvointiohjelma, resurssiviisauden tiekartta, maa- ja

asuntopoliittiset linjaukset sekä palveluverkkosuunnitelma. Lisäksi valmisteltiin elinvoima- ja vetovoimaohjelmaa.

Vantaan seuraava koko kaupungin yleiskaava laaditaan valtuustokauden 2017–2020 aikana. Työ käynnistyi kaupunginhallituksen päätöksellä toukokuussa 2017. Yleiskaavaluonnos valmisteltiin vuoden 2018 aikana siten, että se saadaan alkuvuodesta 2019 nähtäville ja lausunnoille. Yleiskaavatyötä ohjaa kaupunginhallituksen nimittämä yleiskaavatoimikunta.

Vantaan kaupunginhallitus nimesi toukokuussa 2018 Vantaalle organisaatio- ja päätöksentekorakenteen uudistamiseksi Uusi Vantaa -luottamushenkilötoimikunnan. Toimikunnan johdolla on valmisteltu mm. kaupungin uutta organisaatiorakennetta, jonka on tarkoitus astua voimaan 1.1.2020.

Kokoaikainen varhaiskasvatusoikeus palautettiin 1.8.2018. Lasten määrä kokoaikaisessa varhaiskasvatuksessa kasvoi 13,8 prosenttia, vastaavasti osa-aikaisten lasten määrä väheni. Vuonna 2018 valmistui Martinlaakson päiväkoti sekä tilapäisiä vuokrapäiväkotitiloja viiteen kohteeseen (Krassitie, Latukuja, Kuusikko, Virtatie ja Ravurinpuisto) sekä vuokrakoulu- ja päiväkotitiloja Pakkalaan.

Vuoden 2018 aika valmistui Uomarinteen koulun laajennus. Perusopetuksen lisäopetus (kymppiluokka) siirrettiin syksystä 2018 alkaen hallinnollisesti lukiokoulutuksen alaisuuteen. Perusopetuksen lisäopetus painottuu jatkossa aiempaa enemmän niille nuorille, joilla jatko-opintosuunnitelmissa on lukio-opinnot.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla edistettiin uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönottoa Apotti-hankkeessa. Käyttöönoton ajankohta siirtyi keväälle 2019. Maakunta- ja sote-uudistuksen lakiesitykset eivät edenneet eduskunnassa vuoden 2018 aikana. Toimiala on ollut aktiivisesti mukana sote-uudistukseen liittyvässä valmistelussa.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialalla valmisteltiin ja otettiin tuotantokäyttöön MATTI eli Maankäytön toimintamalli ja tietojärjestelmä -hankkeen ensimmäinen vaihe.

Kaupungin pitkäaikaista lainamäärää on lyhennetty kolmena vuonna peräkkäin, yhteensä noin 200 milj. euroa. Vuoden 2018 aikana lainamäärää lyhennettiin noin 80 milj. eurolla. Tämän mahdollisti vuoden 2018 hyvä kassatilanne ja toiminta- ja rahoitustuottojen ja -kulujen sekä investointituottojen toteutuminen vuonna 2018 huomattavasti talousarviota paremmin. Verorahoitus (verotulot ja valtionosuudet) kasvoi vain 0,9 prosenttia. Tilikauden tulos oli positiivinen ja selkeästi talousarviota parempi.

Vantaan kaupunginvaltuuston marraskuussa 2018 hyväksymä talousarvio vuodelle 2019 perustuu negatiiviseen tilikauden tulokseen sekä 58 milj. euron nettolainanottoon. Vuoden 2018 talousarviota parempi tilinpäätös kuitenkin luo hyvän pohjan talouden tasapainon kohtuulliselle kehitykselle myös vuoden 2019 aikana. Yleisen talouskehityksen ja työttömyyskehityksen muutokset vaikuttavat ennusteiden mukaan tulevaan verotulokasvuun selvästi positiivisesti. Väestönkasvu luo voimakkaana jatkuessaan paineita myös kaupungin palveluiden järjestämiseen sekä investointiohjelmaan.

Valmisteilla olevalla maakunta- ja sote-uudistuksella on toteutuessaan merkittäviä vaikutuksia kaupungin toimintaan ja talouteen vuodesta 2021 alkaen. Vantaalla on jatkettu maakunta- ja sote-uudistukseen valmistautumista. Uudistuksen talousvaikutuksia arvioidaan ja ne huomioidaan voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti taloussuunnitelman 2020–2023 valmistelussa.

1.1.5 Vantaan kaupungin henkilöstö

Henkilöstömäärä

	31.12.2017	31.12.2018
Yleishallinto	8	6
Kaupunginjohtajan toimiala	176	174
Konserni- ja asukaspalvelujen toimiala	335	323
Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos	476	485
Vantaan Työterveys liikelaitos	73	73
Sivistystoimen toimiala	5 771	5 971
Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala	2 790	2 831
Suun terveydenhuollon liikelaitos	325	326
Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala	665	640
Yhteensä	**10 619**	**10 829**

Palkat

Palkkamenot nousivat edelliseen vuoteen verrattuna 2,6 prosenttia eli 9,7 milj. euroa. Palkkamenojen kasvuun vaikutti kunta-alan sopimusratkaisu sekä henkilöstömäärän kasvu. Vuonna 2018 kaikilla sopimusaloilla palkkoihin tuli yleiskorotus (1,17 % - 2,55 %) sekä maksettiin virka- ja työehtosopimusmääräysten mukainen paikallinen tuloksellisuuteen perustuva kertaerä. Vuoden 2018 palkkamenot olivat 383,7 milj. euroa.

Henkilöstömenot jatkanevat nousuaan myös vuonna 2019, sillä kaikille sopimusaloille tulee noin prosentin suuruinen paikallinen järjestelyerä 1.1.2019 alkaen ja sen jälkeen yleiskorotus nostaa palkkoja 1.4.2019 alkaen. Vuoden 2018 aikana ehdittiin neuvotella edellä mainitut paikalliset järjestelyerät lääkärisopimuksen ja kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen (KVTES) osalta. Viimeksi mainittu nosti terveydenhoidon, sosiaalialan sekä varhaiskasvatuksen palkkoja eli mm. sairaanhoitajien, terveydenhoitajien, fysioterapeuttien, lähihoitajien, ensihoitajien, sosiaalityöntekijöiden, sosiaaliohjaajien, lastentarhanopettajien ja lastenhoitajien palkat nousivat.

Osaamisen johtamisen malli toiminnassa

Koulutussuunnitelmat käsiteltiin kaupungin yhteistoimintaryhmässä ja suunnitelmien pohjalta rakennetaan vuoden 2019 koulutusohjelma. Metropolia ammattikorkeakoulu on toiminut henkilöstökoulutuksen järjestämisen kumppanina vuosina 2015−2018. Metropolian kanssa yhteistyössä on toteutettu osaamisen kehittämisen malli, jossa tavoitteena on ollut sekä tuottaa vaikuttavia koulutuspalveluita asiakkaiden muuttuviin tarpeisiin että vahvistaa osaamisen johtamista Vantaalla. Sopimus päättyi vuoden 2018 lopulla. Viime vuonna kilpailutettiin ammatillisen lisä- ja täydennyskoulutuksen järjestäminen henkilöstökoulutuksena sekä osaamisen johtamisen asiantuntijapalvelut. Vuoden 2019 alusta koulutusten järjestämisen pääyhteistyökumppanina toimii Amiedu.

Koulutussuunnitelman mukaisia oppimispäiviä toteutui yhteensä 41 756 päivää. Kaupunki tulee saamaan koulutuskorvausta työttömyysvakuutusrahastosta vuodelta 2018 noin 353 930 euroa. Vuonna 2018 omaehtoisen koulutuksen tukea henkilöstölle jaettiin noin 40 000 euroa.

Vantaan kaupungin henkilöstön työhyvinvointia mittaava Kunta10-työhyvinvointitutkimus toteutettiin syksyllä 2018. Tulosten perusteella kaupunkitasolla työyhteisöt saavat hyvän arvion. Myös lähiesimiesten toiminta arvioidaan tutkimuksen mukaan Vantaalla erittäin hyväksi. Kunta10 -tutkimukseen vastasi 70 prosenttia Vantaan kaupungin henkilöstöstä.

Systemaattiset esimiesvalmennus-portaat tuotannossa

Johtamisosaamisessa on vuonna 2018 korostettu strategiasta tulevia johtamisen kulmakiviä: valmentava suorituksen johtaminen, itsensä johtaminen, yhteistyö-, palaute- ja rohkean kokeilukulttuurin kehittäminen. Strategiset teemat on viety läpäisyperiaatteella eri esimiesten ja johtajien valmennusohjelmiin. Ylimmän johdon valmennus/verkostopäiviä on pidetty kolme kertaa vuoden 2018 aikana. Tilaisuuksissa on käsitelty tulevaisuuden kaupunki -teemaa sekä tulevaa Uusi Vantaa -muutosta.

Vuoden 2018 aikana on toteutettu myös suunnitelman mukaiset muut esimiesvalmennukset: Johtamistarjotin, Esimiehenä Vantaalla sekä ensimmäinen Lähiesimiestyön ammattitutkinto LAT, joka saatiin päätökseen keväällä 2018. Tutkinnon suoritti 17 lähiesimiestä. Uusi LAT-ryhmä käynnistyi keväällä 2018. Johtamisen erikoisammattitutkinnon (JET) osalta on yksi 16 hengen ryhmä toteutuksessa. Vuoden 2018 aikana käynnistettiin strategian toimeenpanon tueksi tulosaluejohtoryhmille suunnattu uusi strateginen valmennusohjelma, Tomuta, jonka keskeisinä tavoitteina on tukea toimintakulttuurin muutoksen johtamista tulosalueilla sekä lisätä valmiuksia hyvään ja osallistavaan muutosten johtamiseen. Lisäksi toteutettiin kokeiluna ensimmäinen Päällikköpäivä eli verkostopäivä kaikille Vantaan päälliköille. Päivän teemana oli muutos.

Konserniyhtiön hallitustyön arvioinnit

Vuoden aikana kehitettiin työkalut konserniyhtiöiden hallituksen ja toimitusjohtajan työn arviointiin. Vantaan konserniyhtiöiden hallitustyöskentelyn ja toimitusjohtajan työn arvioinnit toteutettiin loka- joulukuussa 2018 viidessä keskeisimmässä konserniyhtiössä.

Sairauspoissaolot lisääntyivät pitkien poissaolojen osalta

Vuonna 2018 sairauspoissaolot lisääntyivät edelliseen vuoteen verrattuna vajaalla 0,2 prosenttiyksiköllä (v 2018: 4,71 %/ v 2017: 4,52 %). Poissaolojen kasvu painottui pitkiin, yli 30 päivän poissaoloihin sekä tapaturmapoissaoloihin. Diagnoosiluokittaisessa tarkastelussa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia (niin mielenterveys- kuin tuki- ja liikuntaelinsairaussyy molemmissa 26 %, hengitystiesairaussyy 13 %). Tuunatun työn osuus sairauspäivistä on lisääntynyt (4,49 % sairauspäivistä). Työssä tapahtuneiden tapaturmien määrä pysyi edellisen vuoden tasolla. Noin puolet työtapaturmista johtui kaatumisesta, liukastumisesta, kompastumisesta tai putoamisesta. Toiseksi suurin syy oli kuormittuminen fyysisesti (nostaminen).

Mitä uutta vuonna 2018 terveys- ja turvallisuusjohtamisessa?

Esimiehen luvalla enintään viisi päivää kestävän sairauspoissaolon pilotointia laajennettiin varhaiskasvatuksen tulosalueen lisäksi kaupunginjohtajan toimialalle sekä konsernipalveluihin (pois lukien liikelaitokset).

Vuoden 2018 alussa otettiin käyttöön työturvallisuusjärjestelmä TUTKA, joka kokoaa niin henkilökunnan työturvallisuusilmoitukset, työolojen haittojen ja vaarojen arvioinnin, työterveyshuollon työpaikkaselvitykset, asiakastyöhän liittyvät varhaiskasvatuksen kiinnipitoilmoitukset kuin sosiaali- ja terveystoimen potilas- ja asiakasturvallisuusilmoitukset.

Ilmoitettujen uhka- ja väkivaltailmoitusten määrä (1 821 kpl) kaksinkertaistui edelliseen vuoteen verrattuna (942 kpl). Ilmoitusten lukumäärän kasvu ei johtunut pelkästään järjestelmämuutoksesta, sillä Kunta10-tutkimuksessa uhka- ja väkivaltakokemusten lisääntyminen on myös nähtävissä. Läheltä piti -tilanteita ilmoitettiin (285 kpl) edellistä vuotta (42 kpl) enemmän.

Järjestelmien kehittäminen

HR-perusjärjestelmän prosessien ja sähköisten palvelujen kehittämistä jatkettiin pks-yhteisprojektina ja otettiin käyttöön nykyiseen järjestelmäversioon mobiilipalkkalaskelma. Myös työsopimusten sähköisen allekirjoituksen käyttöönottoa valmisteltiin. Tiedolla johtamisen hankkeessa kehitettiin 1. vaiheen raportointia.

Uuden rekrytointijärjestelmän käyttöönottoprojekti käynnistyi syksyllä ja uusi järjestelmä otettiin käyttöön 1.1.2019.

Vuoden aikana kokeiltiin uusien työntekijöiden perehdytysvalmennuksen toteuttamista verkkovalmennuksena. Vuoden aikana on kartoitettu erilaisia verkkokoulutuksen ja eOppimisen järjestelmiä sekä käynnistetty kilpailutus koko Vantaan henkilöstökoulutuksen verkkokoulutusjärjestelmän hankkimiseksi.

Henkilöstökertomus

Vantaan kaupunki on laatinut vuoden 2018 osalta erillisen henkilöstökertomuksen. Henkilöstökertomus sisältää tiedon vuoden 2018 merkittävistä tapahtumista sekä henkilöstöön liittyvistä tunnusluvuista.

1.1.6 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan tavoitteet

Vantaan kaupungissa riskeillä tarkoitetaan epävarmuustekijöitä, tapahtumia tai tapahtumaketjuja, joiden toteutuessa Vantaan kaupunkikonserni ei saavuta sille asetettuja tavoitteita ja/tai kokee menetyksiä. Kaupunkikonsernissa riskejä käsitellään ensisijaisesti vaikutuksiltaan kielteisinä tapahtumina, mutta myös menetetty mahdollisuus voidaan nähdä riskinä.

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan tavoitteena on edistää kaupunkikonsernin taloudellisuutta ja tehokkuutta, varmistaa toiminnan ja talouden raportoinnin oikeellisuus ja tietojen luotettavuus, turvata resurssit, omaisuus ja toiminnan jatkuvuus sekä varmistaa lakien, päätösten, sääntöjen ja johdon ohjeiden noudattaminen. Riskienhallinnalla pyritään osaltaan varmistamaan myös se, että johtaminen, toiminnan suunnittelu ja päätöksenteko perustuvat oikeaan ja riittävään tietoon.

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan sekä sisäisen tarkastuksen järjestäminen

Vantaan kaupungin päätöksentekoa, omaisuuden hallintaa ja sopimustoimintaa säätelee lakien ja asetusten lisäksi mm. hallintosääntö sekä eri toimialojen ja tulosalueiden vastuulla olevien toimintojen osalta näiden tulosalueiden laatimat ohjeet. Vantaan kaupungin hallintosäännön (1.1.2018) 18. luvun 1 §:ssä todetaan, että riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestäminen sekä toiminnan kehittäminen ovat kaupunkikonsernin jokaisen organisaation vastuulla olevia tehtäviä. Lisäksi hallintosääntö määrittää riskienhallintaan ja sisäiseen valvontaan kohdistuvat erityiset vastuut muun muassa kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen, kaupunginjohtajan sekä liikelaitosten johtajien osalta. Riskienhallintaa ja sisäistä valvontaa toteutetaan kaikilla organisaatiotasoilla eri toiminnoissa ja prosesseissa sekä palveluntuottajille ulkoistetuissa palveluissa.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet on määritelty Vantaan kaupunginvaltuuston 2.3.2015 hyväksymässä Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisen periaatteet Vantaan kaupunkikonsernissa -ohjeessa. Ohjeen ajantasaisuus tarkastetaan valtuustokausittain tai tarvittaessa.

Vantaalla toimialojen riskienhallintaa ohjaa ja koordinoi kaupunginjohtajan nimeämä riskienhallinnan ohjausryhmä. Ohjausryhmän kokoonpano päivitettiin kaupunginjohtajan viranhaltijapäätöksellä tammikuussa 2018 ja ryhmä kokoontui vuoden aikana toimintasuunnitelmansa mukaisesti neljä kertaa. Ohjausryhmä käsitteli mm.

Vantaan kaupungin riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan toimintamalleja sekä muita vastuualueensa ajankohtaisia asioita.

Riskienhallintasuunnitelmat laaditaan kaupungin kaikilla toimialoilla ja tulosalueilla sekä liikelaitoksissa ja kaupunkikonserniin kuuluvissa yhteisöissä. Lisäksi riskienhallintasuunnitelma laaditaan merkittäviin projekteihin sekä muihin erityistarpeisiin, kuten esimerkiksi maakunta- ja sote-uudistukseen tai kaupungin ICT-toimintojen uudistamiseen.

Riskienhallintasuunnitelmat tarkastetaan ja päivitetään sekä niiden avulla raportoidaan organisaation riskienhallinnasta kaksi kertaa vuodessa. Vuoden toista arviointia täydennetään lisäksi selonteolla kuluvan vuoden riskienhallinnassa sekä sisäisessä valvonnassa onnistumisesta sekä organisaatiossa käytössä olevista riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan toimintatavoista. Menettelyllä on pyritty saavuttamaan varmuus siitä, että riskienhallintaa toteutetaan kaupunkikonsernissa riittävässä laajuudessa ja että riskitieto on ajantasaista. Raportoinnin kautta toimialojen, liikelaitosten ja nimettyjen yhtiöiden johtoryhmillä, luottamuselimillä sekä riskienhallinta- ja valmiuspäälliköllä yhdessä riskienhallinnan ohjausryhmän kanssa on ollut mahdollisuus todentaa kaupunkikonsernin riskienhallinnan toteutumista.

Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä esitetään kohdassa 1.6.7

Riskienhallinta

Toimiva riskienhallinta edellyttää järjestelmällistä ja ennakoivaa tapaa tunnistaa, analysoida sekä hallita toimintaan liittyviä uhkia ja mahdollisuuksia. Riskienhallinnan kokonaisuuteen kuuluvat keskeisesti myös menettelyt toteutettujen riskienhallintatoimenpiteiden seurantaan sekä riskeistä raportointiin.

Riskienhallinnan vastuut ja toimintatavat on määritetty kaupunginvaltuuston hyväksymässä Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisen periaatteet Vantaan kaupunkikonsernissa -asiakirjassa (2.3.2015). Vantaan kaupunkikonsernin riskienhallinnan periaatteet on määritetty ISO 31000-standardin periaatteiden mukaisesti. Riskien arviointia ja hallintaa toteutetaan organisaation kaikilla tasoilla määritettyjen vastuiden mukaisesti. Riskien arvioinnissa riskit luokitellaan strategisiin, operatiivisiin, taloudellisiin ja vahinkoriskeihin.

Riskienhallintasuunnitelma toimii kaupunkikonsernissa riskienhallinnan raportoinnin välineenä. Riskejä arvioidaan kaupunkikonsernissa monien eri prosessien yhteydessä. Riskienhallintasuunnitelmaan kootaan sekä riskitieto että riskien hallitsemiseksi määritetyt toimenpiteet organisaation toiminnan kannalta merkittävimmiksi arvioiduista riskeistä. Riskienhallintasuunnitelmat tarkastetaan kaksi kertaa vuodessa, ja samalla arvioidaan toteutettujen riskienhallintatoimenpiteiden vaikuttavuus. Riskienhallintasuunnitelmien laadinnan voidaan arvioida muodostuneen luontevaksi osaksi toimialojen vuosikellon mukaista toimintaa.

Kaupunkikonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen riskienhallintaa tuettiin vuonna 2018 järjestämällä yhtiöille muun muassa riskienhallinta-aamupäivä, jossa esiteltiin kaupunkikonsernin riskienhallinnan järjestämisen periaatteita sekä pelastuslaitoksen johdolla valvontatoiminnassa havaittuja keskeisimpiä kehittämiskohteita.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Tilinpäätöksessä esitettävä arvio Vantaan kaupungin merkittävimmistä riskeistä perustuu kaupunkikonserniin kuuluvien organisaatioiden laatimiin riskien arviointeihin. Kaupunkitasoiset riskit on arvioitu riskienhallinnan ohjausryhmän toimesta.

Strategiset riskit

Strategiset riskit kohdistuvat kaupungin pitkän aikavälin tavoitteisiin sekä näiden toteutumista tukeviin kriittisiin menestystekijöihin. Strategisia riskejä arvioidaan säännöllisesti kaupungin kaikilla tasoilla osana muun muassa toiminnan ja talouden suunnittelua sekä seurantaa.

Yhdeksi keskeisimmäksi strategiseksi riskiksi nousee maakunta- ja sote-uudistus, jonka toteutuminen aiheuttaa edelleen epävarmuutta kuntakentässä. Sote- ja maakuntauudistuksella voidaan arvioida olevan sekä pitkän aikavälin ei-toivottuja seurauksia että siirtymävaiheen hallintaan liittyviä riskitekijöitä. Edunvalvonta mahdollisesti tulevan maakuntauudistuksen osalta on ollut suunnitellun aktiivista ja riskin seurauksiin on näin pyritty vaikuttamaan. Myös esimerkiksi sopimushallinnalla on jo varauduttu erityisesti mahdollisen sote-uudistuksen tuomiin muutoksiin.

Merkittäväksi strategiseksi riskiksi voidaan arvioida myös resurssit ylittävä kuntalaisten palvelutarpeen kasvu. Vantaan kaupunki on jatkanut voimakasta kasvuaan jo vuosia ja kasvoi pääkaupunkiseudun kaupungeista suhteessa eniten vuonna 2018. Erityisesti erilaisilla kielitaito- ja koulutustaustoilla tulevien ihmisten palvelutarpeisiin vastaaminen edellyttää merkittävää resursointia, mikä on haasteellista kaupungin talouden liikkumavaran rajallisuuden näkökulmasta.

Toiminnalliset riskit

Toiminnalliset (operatiiviset) riskit ovat kaupungin organisaation päivittäisen toiminnan jatkuvuutta, prosesseja ja järjestelmiä uhkaavia riskejä.

Vantaan kaupungissa keskeisiksi toiminnallisiksi riskeiksi on arvioitu muun muassa henkilöstön saatavuus ja osaaminen tietyissä kriittisissä ammattiryhmissä, tietohallinnon peruspalveluihin liittyvät poikkeamat (ml. tietoturvallisuuteen liittyvät riskit) sekä avainhenkilöihin, työhyvinvointiin ja henkilöstön jaksamiseen liittyvät riskit.

Henkilöstön saatavuus on riski ennen kaikkea henkilöintensiivisissä toiminnoissa kuten sosiaali- ja terveystoimessa, sivistystoimessa ja tietyissä teknisissä tehtävissä sekä tietohallinnossa. Työmarkkinatilanteen ollessa suotuisa riskin voidaan olettaa edelleen kasvavan muun muassa kaupungin kannalta haasteellisen palkkakilpailun vuoksi. Henkilöstön poikkeuksellisen suuri vaihtuvuus kuormittaa organisaatiota sekä rekrytointien että perehdytyksen myötä ja lisäksi vaihtuvuudella on negatiivinen vaikutus avainhenkilöriskiin. Avainhenkilöihin liittyviä riskejä osin myös toteutui vuonna 2018.

EU:n tietosuoja-asetuksen (GDPR) siirtymäaika päättyi ja asetus astui voimaan 25.5.2018. Tietosuoja-asetuksen asettamien vaatimusten täyttämiseen on kaupungissa varauduttu jo siirtymäaikana ja toisaalta tietosuoja-asiat ovat olleet merkittävässä roolissa monessa kaupungin toiminnossa kuten sosiaali- ja terveydenhuollossa jo aiemminkin. TAISTO18-valmiusharjoituksessa, jossa harjoiteltiin julkishallinnon valmiuksia toimia muun muassa henkilötietojen tietoturvaloukkaustilanteissa, Vantaan kaupungin arvioitiin kuuluvan parhaaseen neljännekseen

Vuonna 2018 Vantaan kaupunkiin rekrytoitiin kaupunkitasoinen tietosuojavastaava, joka on järjestänyt tietosuojaan liittyviä koulutuksia kaupunkiorganisaatiolle. Tietosuoja- ja tietoturvatyöryhmä päivitti ja laati kaupunkitasoisia toimintamalleja sekä ohjeistuksia ja toimialat omia ohjeitaan sekä tietosuojaselosteitaan. Tietosuoja-asetuksen mukaiset tietopyynnöt ovat kuormittaneet kaupunkiorganisaatiota jossain määrin ja niihin vastaamisesta aiheutuu kustannuksia.

Tietojärjestelmien toimintahäiriöihin on Vantaan kaupungissa varauduttu muun muassa ICT-valmiussuunnitelmassa määritetyin toimenpitein, ylläpitämällä vaihtoehtoisia toimintatapoja sekä testaamalla merkittävimpien ICT-palveluita tuottavien yritysten kykyä toimia häiriötilanteissa.

Taloudelliset riskit

Kaupungin toimintaan vaikuttavista taloudellisista riskeistä merkittävin on sen verotulojen määrässä tapahtuvat negatiiviset muutokset etenkin yhdistettynä menojen budjetoitua suurempaan kasvuun. Vuonna 2018 globaali talouskasvu ml. euroalue jatkui kohtuullisen suotuisana, mikä heijastui myös Suomeen. Kaupungin menojen kasvua rajoitti mm. työllisyyden paraneminen. On kuitenkin todennäköistä, että suhdannehuippu on jo ohitettu, ja vuoden 2019 talouskasvu jää Suomessa selvästi alle edellisen vuoden, mikä heijastunee jatkossa kaupungin verotuloihin.

Merkittävin yksittäinen taloudellinen riski kaupungille on suunniteltu maakunta- ja sote-uudistus, joka toteutuessaan merkitsee huomattavaa laskua kaupungin verotuloissa, lisääntynyttä riippuvuutta valtiosta valtionosuuksien kautta sekä kaupungin suhteellisen velkaantuneisuuden kaksinkertaistumista, kun lainat jäävät kunnille. Koska kaupunki voi omalla toiminnallaan vaikuttaa tulopohjaansa vain rajallisesti eikä yksin pysty vaikuttamaan maakunta- ja sote-uudistuksen toteutustapaan, riskiä voidaan hallinnoida parhaiten hillitsemällä sekä käyttötalouden menojen kasvua että käyttämällä investoinneissa tiukkaa tarpeellisuusharkintaa ja hajauttamalla niitä ajallisesti.

Kaupungin lainasalkku supistui myös vuonna 2018 n. 79,5 milj. eurolla ja sen koko oli vuoden 2018 lopussa n. 880 miljoonaa euroa. Kaupunki on lyhentänyt pitkäaikaista velkaansa viimeisen 3 vuoden aikana yhteensä lähes 200 milj. euroa samalla, kun kaupunki on kasvanut vahvasti. Lainamäärä/asukas tippui n. 3 860 euroon kun se oli korkeimmillaan vuonna 2015 yli 5000 euroa/asukas. Kaupungin oma ja konsernin pitkäaikainen varainhankinta pystyttiin järjestämään erittäin kohtuullisilla ehdoilla.

Vantaan kaupunginhallituksen hyväksymän yleisohjeen mukaisesti kaupungin rahoitus- ja korkoriskien hallinnan tavoitteena on suojata Vantaan kaupunkikonsernia rahoitusmarkkinoilla tapahtuvilta epäsuotuisilta muutoksilta. Lainanoton kustannuksiin ja niiden vaihteluihin vaikuttavat ensisijaisesti euroalueen yleinen korkotaso ja sen muutokset. Kustannuksiin vaikutetaan pääasiassa toteuttamalla kaupunkikonsernin lainanotto mahdollisimman kustannustehokkaasti sekä hallitsemalla velan korkoriskiasemaa. Rahoitusriskiä hallinnoidaan välttämällä jälleen rahoitettavaksi tulevien lainojen liiallista keskittymistä ajallisesti ja varainhankintalähteittäin sekä sijoitetun ylimääräisen likviditeetin avulla.

Rahoitus- ja korkoriskien hallinta Vantaan kaupunkikonsernissa on keskitetty rahoituksen tulosalueelle. Kaupungin lainasalkku hyötyi edelleen historiallisen matalan korkotason jatkumisesta, mikä näkyi ennätyksellisen alhaisissa korkomenoissa. Korkomenot vuonna 2017 olivat n. 2,31 milj. euroa. Kaupunki allekirjoitti vuonna 2018 kolme uutta kiinteäkorkoista lainasopimusta, yhteismäärältään 90 milj. euroa, mikä paransi jonkin verran kaupungin korkoriskiasemaa ja siten pienensi salkun korkoriskiä. Vantaan kaupungin lainasalkkuun ei sisälly valuuttakurssiriskiä.

Vahinkoriskit

Vahinkoriskillä tarkoitetaan riskiä, joka toteutuessaan aiheuttaa taloudellisia menetyksiä, henkilövahinkoja tai haittaa ympäristölle. Vahinkoriski kohdistuu tyypillisesti tiettyyn kohteeseen. Vahinkoriskejä ovat esimerkiksi organisaation omaisuuden vaurioituminen, tuhoutuminen tai häviäminen esimerkiksi rikoksen tai muun vahingollisen tapahtuman seurauksena.

Keskeisiksi vahinkoriskeiksi Vantaan kaupungissa on arvioitu henkilöstöön kohdistuvat uhka- ja väkivaltatilanteet sekä muu työturvallisuus, toimitilojen turvallisuuteen, terveellisyyteen ja käytettävyyteen liittyvät riskit (sisäilmaongelmat, kosteusvahingot), kuntalaisiin kohdistuvat tapaturmat, joista kaupunki on vastuussa sekä vakavat potilaisiin ja asiakkaisiin kohdistuvat riskit, kuten hoitovirheet tai mahdolliset ruokamyrkytykset.

Vuonna 2018 yksittäiset vahinkoriskitapahtumat eivät aiheuttaneet kaupunkitasoisesti merkittäviä seurauksia, mutta sisäilmaongelmat tai epäilyt niistä ovat edelleen lisääntyneet. Sisäilmaongelmia selvittää sisäympäristöasioiden ohjausryhmä, joka on laatinut ohjeistuksia sekä selvittänyt ongelman laajuutta muun muassa Suomen laajimmalla kyselyllä yhdessä Turun Yliopiston kanssa. Kysely alkoi marraskuussa 2018 ja sen kohderyhmänä ovat olleet henkilöstö, oppilaat, opiskelijat sekä asiakkaat kaupungin päiväkodeista, alakouluista, yläkouluista ja Variasta sekä muun muassa Vantin henkilöstö. Kyselyn kohderyhmiin kuuluu yhteensä noin 40 000 henkeä sekä 200 koulua ja päiväkotia. Tiedossa olevien tulosten valossa lisäselvityksiä vaativat kohteet eivät näytä tuottavan yllätyksiä, vaan kohteet ovat kaupungin tiedossa, ja selvitys- tai korjaustoimenpiteisiin näissä kohteissa on jo ryhdytty.

Kaupungin vakuuttamista ohjaa kaupunginvaltuuston vuonna 2018 hyväksymä vakuutuspolitiikka. Erityisesti vahinko- ja vastuuriskien seurauksia pyritään rajaamaan vakuuttamalla. Kaupungille lakisääteisiä vakuutuksia ovat tapaturmavakuutus ja liikennevakuutus, minkä lisäksi kaupungilla on voimassa ryhmähenkivakuutus. Lakisääteiset ja muut pakolliset vakuutukset otetaan vähintään sen mukaisina, mitä lainsäädäntö ja muut määräykset edellyttävät. Lakisääteisten vakuutusten lisäksi tavoitteena on, että kaupungilla, sen liikelaitoksilla ja tytäryhteisöillä on riskiperusteisesti arvioiden riittävän kattava, mutta kustannustehokas vakuutusturva omaisuuden ja toiminnan keskeytymisen sekä toiminnan ja hallinnon vastuiden osalta. Lisäksi kaupunki voi hyödyntää vakuutusyhtiöiden tarjoamia riskienhallinta- ja vahinkojen torjuntapalveluja.

Kaupunki kilpailutti vakuutuksensa vuonna 2018. Kilpailutuksen seurauksena vakuutusturva tietyiltä osin parani, mutta vakuutusmaksut alenivat merkittävästi.

Oikeudenkäynnit sekä kunnallisvalitukset vuonna 2018

Sisäinen tarkastus on 30.10.2017 antamassaan tarkastusraportissa todennut, että tuomioistuinasioiden hallinnoinnissa kaupunki- ja osittain toimialatasolla on ollut puutteita. Puutteet liittyivät lähinnä siihen, että listauksia kaikista vireillä olevista tuomioistuinasioista ei saatu haettua diaarista ja näin ollen kaupunkitasolla ja osittain toimialoilla ei ollut tarkkaa tietoa kaikista vireillä olevista tuomioistuinasioista.

Vantaan kaupungilla on vireillään ennallistamisvaade Vantaan Golfpuisto Oy:n konkurssipesään. Tilinpäätöstä laadittaessa enimmäismääräisenä ilmoitettu saatava olisi 17,2 miljoonaa euroa. Ympäristölautakunta teki golfkentän vesiasiassa tutkintapyynnön poliisille tammikuussa 2018. Ympäristökeskus teki Kotatien jäteasiassa tutkintapyynnön kesällä 2017 ja asia on oikeuden käsittelyssä helmikuussa 2019.

Vantaan kaupungilla on myös vireillä Itä-Uudenmaan käräjäoikeudessa riita-asian oikeudenkäynti Kivistön asuntomessualueen neljää kiinteistönomistajaa vastaan. Kysymys on kiinteistökaupan sopimusehtojen noudattamisesta.

Kuntatekniikan keskuksella on käynnissä kaksi urakkariita-asiaa, joissa osapuolten vaatimukset toisilleen ovat pääosin yhtenevät.

Sivistystoimessa on tilinpäätöksen laatimishetkellä yksi hallinto-oikeuteen edennyt kunnallisvalitusasia koskien päätoimisen tuntiopettajan vakinaisen viran täyttöä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla on käynnissä kaksi hallintoriita-asiaa liittyen lastensuojelukustannuksiin, edellä mainittujen lisäksi 23.4.2018 kaupungille on yhdestä vastaavasta tapauksesta tullut velvoittava maksupäätös. 12.12.2018 korkein hallinto-oikeus velvoitti Vantaata korvaamaan Helsingille terveydenhuollon kustannuksia, mutta hylkäsi vaatimuksen vanhushuollon ja vammaispalvelun kustannusten osalta.

Konserniyhtiöiden osalta keskeneräisiä ovat vielä Myyrmäen Urheilupuisto Oy:tä sekä Kehäyhtiöitä koskevat tapaukset.

Kaupungin vahinkorahastosta korvattiin kaupunkiorganisaation ulkopuolisille tapahtumista, joissa katsottiin kaupungin olevan vastuussa, yhteensä lähes 153 000 euroa. Edellä mainituista valtaosa oli tavanomaisiksi luokiteltavissa olevia kaatumisia ja liukastumisia, joista aiheutuneista henkilövahingoista syntyi 106 000 euron kustannukset. Lisäksi ajoneuvoihin kohdistui vahinkoja hieman alle 21 000 euron arvosta.

Kaupungin kiinteistöihin ja muuhun omaisuuteen kohdistuneet vahingonteot, kuten töhryt, lasien rikkomiset, ym. omaisuuden vahingoittamiset vähenivät hieman vuodesta 2017. Vuonna 2018 erilaisista vahingonteoista aiheutui kaupungille noin 59 000 euron kustannukset. On kuitenkin huomattava, että tiettyjen tapahtumien osalta selvitystyö on vielä kesken, näin muun muassa 6.12.2018 tehdyn tuhotyön osalta, jossa Tikkuparkki Oy:n hallinnoimassa parkkihallissa poltettiin kaupungin omistama henkilöauto. Teosta aiheutui vahinkoja myös parkkihallin rakenteille.

Vahinkorahastoa pääomitettiin vuonna 2018 viidellä miljoonalla eurolla.

Häiriötilanteisiin varautuminen ja valmiussuunnittelu

Kaupungin asukkaille ja yhteistyökumppaneille tärkeiden toimintojen jatkuvuus merkittävien riskien toteutuessa varmistetaan valmiussuunnitelmin sekä muilla toiminnan jatkuvuuteen pyrkivillä etukäteen tehtävillä varautumisjärjestelyillä. Edellä mainittuun kuuluvat suunnitelmien lisäksi keskeisesti henkilöstön kouluttaminen ja erilaiset harjoitukset, yhteistyö toiminnalle tärkeiden kumppaneiden ja sidosryhmien kanssa, tietyt etukäteen toteutettavat hankinnat ja varmistukset sekä muun muassa henkilöstön varaaminen poikkeusolojen tehtäviin.

Nykypäivän verkostomainen toiminta edellyttää säännöllistä yhteyttä, yhteistä suunnittelua ja sopimista sekä harjoituksia ja häiriötilanteen aikaisen tiedonkulun varmistamista keskeisten toimijoiden välillä. Yhteys kriittisestä infrastruktuurista ja palveluista vastaavien välillä tulee perustua jo normaaliaikana luotuihin ja sovittuihin järjestelyihin. Vantaan kaupungilla on tiivis yhteistyö esimerkiksi sähkönjakelusta vastaavan Vantaan Energia Oy:n, vesi- ja jätehuollosta vastaavan Helsingin seudun ympäristöpalvelut kuntayhtymän (HSY) sekä alueen eri turvallisuusviranomaisten ja pääkaupunkiseudun kaupunkien kanssa.

Vuonna 2018 hyväksyttiin maankäytön-, rakentamisen-, ja ympäristön toimialan sekä sosiaali- ja terveydenhuollon toimialojen päivitetyt valmiussuunnitelmat. Lisäksi järjestettiin muun muassa perusopetuksen johdolle suunnattu kaupungin sisäinen valmiusharjoitus sekä osallistuttiin TAISTO18-valmiusharjoitukseen.

Kaupungin palvelujen järjestäminen edellyttää keskeisten teknisten järjestelmien toimivuutta ja ostopalveluja käytettäessä luotettavia palvelujen tuottajia. Voimassa oleva kaupungin hankintaohje edellyttää hankittaessa kaupungin vastuulla olevia elintärkeitä palveluja tai niiden järjestämiselle välttämättömiä tavaroita, että hankintasopimusta tehtäessä on varmistuttava toimittajan sitoutumisesta ja kyvystä toimittaa palveluita tai tavaroita myös häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

1.1.7 Muut ei-taloudelliset asiat

Korruption ja lahjonnan torjunta

Vantaan kaupunginhallituksen (9.6.2014 § 7) hyväksymässä edustusohjeessa on todettu, missä tilanteissa ja minkälaisia ulkopuolisten tarjoamia etuja kunnan henkilöstö voi ottaa vastaan. Edustusohjetta sovelletaan yhtä lailla kunnan koko henkilöstöön eli kunnan viranhaltijoihin, työntekijöihin ja luottamushenkilöihin, ellei toisin ole erikseen mainittu.

Edustusohjeessa viitataan kunnallisesta viranhaltijasta säädettyyn lakiin sekä rikoslakiin, joiden mukaan kunnan viranhaltija ei saa pyytää, ottaa vastaan tai hyväksyä sellaista etua, jolla vaikutetaan tai pyritään vaikuttamaan taikka joka on omiaan vaikuttamaan hänen toimintaansa palvelussuhteessa tai heikentämään luottamusta viranomaisen toiminnan tasapuolisuuteen.

Kappaleessa 1.2 on tehty tarkemmin selkoa sisäisen valvonnan järjestämisestä.

Vantaan kaupungin www-sivuilla on julkistettu kuntalain edellyttämä rekisteri tiettyjen kunnan luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden sidonnaisuuksista. Tilinpäätöksen liitetietona on lisäksi esitetty tiedot kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista.

Ihmisoikeusasiat

Tällä hetkellä kaikissa hankintakeskuksen kilpailuttamissa sopimuksissa ja myös yleisessä sopimuspohjassa edellytetään alla olevien Kansainvälisen työjärjestön (ILO) yleissopimusten noudattamista.

Kansainvälisen työjärjestön (ILO) seuraavat yleissopimukset:

- Nro 29: Pakollinen työ (1930)
- Nro 87: Ammatillinen järjestäytymisvapaus ja ammatillisen järjestäytymisoikeuden suojelu (1948)
- Nro 98: Järjestäytymisoikeuden ja kollektiivisen neuvotteluoikeuden periaatteiden soveltaminen (1949)
- Nro 100: Samanarvoisesta työstä miehille ja naisille maksettava sama palkka (1951)
- Nro 105: Pakkotyön poistaminen (1957)
- Nro 111: Työmarkkinoilla ja ammatin harjoittamisen yhteydessä tapahtuva syrjintä (1958)
- Nro 138: Työhön pääsemiseksi vaadittava vähimmäisikä (1973)
- Nro 182: Lapsityön pahimpien muotojen kieltäminen ja välittömät toimet niiden poistamiseksi (1999)

Parhaillaan kehitteillä on sosiaalisen vastuun Code of Conduct. Vantaan kaupunkikonsernin sopimustoimittajien tulee tulevaisuudessa sitoutua noudattamaan sitä ja varmistaa, että tässä asetetut vähimmäisvaatimukset täyttyvät heidän omassa toiminnassaan ja toimitusketjussaan.

1.1.8 Ympäristötekijät

Kuntien ympäristötilinpidon laatimisen lähtökohtana on kauppa- ja teollisuusministeriön kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohje ympäristöasioiden kirjaamisesta ja esittämisestä kunnan tai kuntayhtymän tilinpidossa. Vantaalla seurattavat ympäristötilinpidon tulot, kulut ja investoinnit on määritelty kuutoskaupunkien kestävän kehityksen raportoinnin kehittämistyön yhteydessä.

Vuonna 2018 Vantaalla ympäristötuottoja oli noin 928 700 euroa. Eniten tuottoja tuli tilakeskuksen energiatehokkuustoimista, ympäristönsuojelun viranomaistehtävistä sekä öljyntorjuntarahaston avustuksesta maaperän ja pohjaveden suojeluun.

Ympäristökulut vuonna 2018 olivat yhteensä 29,8 miljoonaa euroa. Edellisten vuosien tapaan kuluista valtaosa oli ryhmän Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet kuluja.

Ympäristöinvestoinnit olivat vuonna 2018 hieman yli miljoonaa euroa, joista valtaosa käytettiin ilmaston- ja luonnonsuojeluun, melun ja tärinän torjuntaan sekä maaperän ja pohjaveden suojeluun.

Ympäristötuotoilla tarkoitetaan kuntaorganisaation toiminnasta saatuja tuloja, jotka liittyvät ympäristönsuojeluun. Niitä ovat esimerkiksi jätehuoltomaksut sekä ympäristön pilaajilta perityt kunnan suorittamien tai teettämien kunnostustöiden ja siivousten korvaukset sekä energiansäästöillä saadut toimenpiteet. Ympäristötuotto on tilikaudelle jaksotettu ympäristötulo.

Vuonna 2018 Vantaan kaupunkiorganisaation ympäristötuotot olivat 928 700 euroa. Ne olivat 0,4 prosenttia kaupungin kaikista toimintatuotoista. Ympäristötuottoja kertyi 4,1 euroa asukasta kohden.

Ympäristökulujen kokonaissumma muodostuu tilikaudelle jaksotetuista ympäristömenoista ja ympäristöinvestoinneista tehdyistä poistoista tilikauden aikana. Ympäristömeno määritellään ympäristönsuojelutoimenpiteistä aiheutuneeksi menoksi. Ympäristömeno puolestaan aiheutuu toiminnasta, jonka tarkoituksena on tuottaa ympäristöhyötyjä tai ennaltaehkäistä, vähentää taikka parantaa tulevaa luonnonsuojelun tasoa ja edistää luonnonvarojen kestävää käyttöä. Ympäristönsuojelutoiminnan kulut esitetään yleiseurooppalaisen ympäristönsuojelutoimenpiteiden tilastoluokituksen mukaisesti soveltuvin osin.

Vantaalla valtaosa kaikkiaan 29,8 miljoonan euron ympäristökuluista kertyi aiempien vuosien tapaan ryhmästä Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet (16,6 milj. euroa). Jätehuollon ja alueiden puhtaanapidon kulut olivat 4,1 miljoonaa euroa, ympäristönsuojelun viranomaistehtävien osuus oli 1,6 miljoonaa euroa ja ulkoilman suojeluun käytettiin 1,1 miljoonaa euroa. Ympäristökulut olivat 1,9 prosenttia kaupungin kaikista toimintakuluista. Ympäristökuluja kertyi 120,4 euroa asukasta kohden.

Ympäristöinvestoinnit ovat menoja, jotka syntyvät hyödykkeiden tuottamiseksi, ympäristöhaittojen ennaltaehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja korjaamiseksi, tulevan ympäristönsuojeluntason parantamiseksi ja luonnonvarojen kestävän käytön edistämiseksi hankitusta hyödykkeestä. Lisäksi investoinnin odotetaan tuottavan tuloa tai se on tarkoitettu käytettäväksi tuotannontekijänä kunnan hyödyke- ja palvelutuotannossa jatkuvasti usean tilikauden ajan ja hankintameno ylittää poistosuunnitelman mukaisen pienhankintarajan. Ympäristöinvestointien hankintamenosta vähennetään investoinnin tekemiseksi saadut rahoitusosuudet ja avustukset.

Vantaalla tehtiin ympäristöinvestointeja hieman yli miljoonalla eurolla. Eniten, 264 000 euroa, investoitiin ilmastosuojeluun liittyviin toimenpiteisiin. Ne olivat 0,8 prosenttia kaupungin kaikista investoinneista. Ympäristöinvestointeja tehtiin 4,5 euroa asukasta kohden.

1.2 Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan järjestäminen

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kaupunkikonsernin sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joilla pyritään varmistamaan toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus. Sisäinen valvonta on kaupungin johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskien hallintaa ja toiminnan tuloksellisuuden arviointia.

Sisäinen valvonta kohdistuu organisaation kaikkeen toimintaan. Sisäisen valvonnan toteuttamiseen vaikuttavat organisaation toiminnan luonne, sisältö ja laajuus, talous sekä edellä mainittuihin liittyvät riskit. Merkittävä osa sisäisestä valvonnasta toteutuu organisaation prosesseihin sisällytettävinä päivittäisinä valvontatoimenpiteinä ja varmistuksina. Säännölliseen valvontaan kuuluvat muun muassa johdolle ja luottamuselimille laadittavat raportit, toiminnan ja erityisesti poikkeamien seuranta, talousarvion toteutumisen seuranta, säädösten ja ohjeiden noudattamisen valvonta, hyväksymis- ja valtuutusmenettelyt sekä fyysiset valvontatoimenpiteet.

Vantaan kaupungin hallinnon ja toiminnan järjestämisessä sekä päätöksenteko- ja kokousmenettelyssä noudatetaan kaupungin hallintosäännön määräyksiä, ellei laissa ole toisin säädetty. Hallintosääntö edellyttää, että kaupungissa noudatetaan hyvää johtamis- ja hallintotapaa.

Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat ja tulosaluejohtajat vastaavat kaupunki-, toimiala- ja tulosaluetasolla hyvän johtamis- ja hallintotavan, riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisestä, toteuttamisesta ja toimivuuden varmistamisesta kaupunginhallituksen päättämien periaatteiden ja menettelytapojen mukaisesti sekä seuraavat raportointia alaisensa toiminnan johtamis- ja hallintojärjestelmän, riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan tilasta. Liikelaitoksissa vastuu on liikelaitoksen johtajalla.

Esimiehet ja yksiköiden päälliköt vastaavat siitä, että johtamassaan organisaatiossa henkilöstö toimii hyväksyttyjen hyvään johtamis- ja hallintotapaan, riskienhallintaan ja sisäiseen valvontaan liittyvien periaatteiden ja menettelytapojen mukaisesti. Esimies vastaa johtamansa yksikön osalta siitä, että henkilöstön toimivalta ja vastuut on määritetty ja että henkilöstöllä on ajantasaiset tehtäväkuvaukset. Esimiesten ja päälliköiden on seurattava vastuullaan olevia toimintoja ja ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin, mikäli hyvän johtamis- ja hallintotavan, riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan vastaista toimintaa havaitaan.

Vantaan kaupunkikonsernissa ei sallita väärinkäytöksiä. Johdon velvollisuutena on huolehtia riittävästä sisäisestä valvonnasta väärinkäytösten ehkäisemiseksi ja havaitsemiseksi sekä puuttua havaittuihin väärinkäytöksiin. Vantaalla on vuonna 2018 otettu käyttöön ns. ilmoituskanava, jonka avulla henkilöstöllä on mahdollisuus ilmoittaa nimettömästi kaupunkikonsernin toimintaan liittyvistä väärinkäytösepäilyistä. Kaupungin edustusohjeissa linjataan käytänteet mm. edustuksesta sekä lahjojen vastaanottamisesta. Sisäinen tarkastus voi kaupungin johdon harkinnan mukaan avustaa tutkimuksen teossa tai tutkia väärinkäytösepäilyjä. Lähtökohtaisesti sisäisen tarkastuksen laatimat tarkastusraportit käsitellään johtoryhmätasoisesti ja niiden suosituksia noudatetaan.

Väärinkäytösten mahdollisuutta on pyritty minimoimaan laadunvarmistusprosesseilla, joissa muun muassa asioiden käsittely tapahtuu useamman henkilön toimesta. Niin sanottuihin vaarallisiin työyhdistelmiin kiinnitetään huomiota, jotta niiden syntyminen estetään ennalta.

Toimialoilla pyritään hyödyntämään merkittävissä päätöksissä vaikutusten ennakkoarviointia. Tämän menettelyn avulla tavoitteena on ennakoida mahdollisen päätöksen vaikutukset kohderyhmään sekä minimoida ennakoitavissa olevat riskit. Merkittävien kuntalaisiin vaikuttavien muutosten osalta arviointi liitetään osaksi toimintaa ohjaavaan lautakuntaan vietävää päätösesitystä.

Taloudellisten riskien hallitsemiseksi toimialojen budjettivastuulliset esimiehet raportoivat säännöllisesti talouden toteutumisesta, budjetin ylitys- ja alitusuhista sekä tarvittavista toimenpiteistä. Käyttösuunnitelman toteumaennusteita laaditaan lähes kuukausittain tulosyksikkötasolla. Talouden toteutumisesta raportoidaan osavuosikatsausten yhteydessä kaupunginhallitukselle sekä toimintaa ohjaaville lautakunnille. Konserniyhteisöjen osalta toimintaa ohjaavana tahona toimii kaupunginhallituksen yleisjaosto.

Sisäistä valvontaa toteutetaan myös muun muassa apulaiskaupunginjohtajan säännöllisissä tulosalueiden navigointitilaisuuksissa sekä konsernihallinnon toimesta konserniyhteisöissä järjestettävissä navigoinneissa.

Strategisten tavoitteiden toteutumisen riskit arvioidaan vuosittain tuloskortin laadinnan yhteydessä. Strategisten tavoitteiden toteutumista seurataan johtoryhmissä ja niistä raportoidaan osavuosikatsausten yhteydessä lautakunnille sekä kaupunginhallitukselle.

Hankintapäätösten perustelujen parantamisella ja yhteydenpidolla toimittajiin on pyritty ehkäisemään potentiaalisia valituksia markkinaoikeuteen

Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Sisäinen tarkastus toimii kaupunginjohtajan alaisuudessa ja tulosalueen tehtävät on määritelty kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan toimialan hallintosäännössä. Tarkastustyö perustuu kalenterivuoden kattavaan kaupunginjohtajan hyväksymään vuosisuunnitelmaan, joka yhteen sovitetaan ulkoisen tarkastuksen työohjelman kanssa.

Tarkastusten tuloksista raportoitiin kuukausittain kaupunginjohtajalle ja kerran vuodessa kaupunginhallitukselle. Tarkastusraportit toimitettiin niiden valmistuttua kaupunginhallituksen puheenjohtajille, kaupunginjohtajalle ja koko kaupunkia tai tiettyä toimialaa koskevissa tapauksissa toimialan apulaiskaupunginjohtajalle ja asianosaisille esimiehille sekä toimialaa merkittävästi koskevissa tapauksissa lautakunnan/johtokunnan puheenjohtajalle. Tytäryhteisöä koskevissa tarkastuksissa tarkastusraportit toimitettiin myös ko. yhtiöön ja yleisjaostoon.

Vuonna 2018 sisäinen tarkastus on tehnyt 14 varsinaista tarkastusta ja 8 jälkitarkastusta. Tarkastuksia tehtiin kaikille toimialoille ja ne kohdistuivat mm. yleishallintoon, henkilöstöhallintoon, avustuksiin, omaisuuden hallintaan, tavaroiden ja palveluiden hankintaan, taloushallintoon, tietohallintoon sekä sopimuksiin. Tarkastuksista 4 kohdistui kaupungin tytäryhtiöihin. Tulosalueella työskenteli neljä henkilöä.

Yhtiöihin tehtyjen tarkastusten perusteella voidaan todeta, että eräiden tytäryhtiöiden talouden ja hallinnon sisäisessä valvonnassa on kehittämistarpeita. Muilta osin tarkastukset eivät tuoneet esiin sellaisia laajempia asiakokonaisuuksia, joissa olisi merkittävässä määrin sisäisen valvonnan tai riskienhallinnan tehostamistarpeita. Vantaan Golfpuiston tarkastuksen yhteydessä kuitenkin havaittiin Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan sisäisessä tiedonkulussa ja valvonnassa kehittämistarpeita.

1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Vuoden 2018 tilikauden tulos oli 3,9 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Tilinpäätössiirtojen jälkeen tilikauden ylijäämä oli 5,2 miljoonaa euroa. Tilikauden tulos heikkeni 36,5 miljoonalla eurolla edelliseen vuoteen verrattuna. Toimintatuottojen, verotulojen ja valtionosuuksien yhteenlaskettu kasvu vuoteen 2017 verrattuna oli 1,2 miljoonaa euroa. Toimintakulut nousivat vuonna 2018 54,8 miljoonaa euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Näiden erien negatiivinen tulosvaikutus on yhteensä -53,6 miljoonaa euroa. Rahoitustuotot vähennettynä rahoituskuluilla kasvoivat 2,3 miljoonaa euroa. Poistot ja arvonalentumiset laskivat 14,9 miljoonaa euroa.

Tuloslaskelma		**2018** milj. €		**2017** milj. €		**2016** milj. €
Toimintatuotot		243,0		252,0		298,7
Toimintakulut	-	1 315,5	-	1 260,7	-	1 288,8
Toimintakate	**-**	**1 072,5**	**-**	**1 008,7**	**-**	**990,0**
Verotulot		982,7		977,0		953,8
Valtionosuudet		173,4		168,9		189,4
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot		14,1		14,2		14,3
Muut rahoitustuotot		17,4		15,3		15,5
Korkokulut	-	2,3	-	2,5	-	3,9
Muut rahoituskulut	-	0,1	-	0,2	-	0,1
Vuosikate		**112,6**		**164,0**		**178,8**
Poistot ja arvonalentumiset	-	108,7	-	123,6	-	116,1
Satunnaiset erät		0,0		0,0		1,8
Tilikauden tulos		**3,9**		**40,4**		**64,5**
Tilinpäätössiirrot		1,2		1,2		0,3
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		**5,2**		**41,7**		**64,8**

Kunnan tuloslaskelma osoittaa, riittääkö tuottoina kertynyt tulorahoitus palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Tässä yhteydessä esitetty tuloslaskelma sisältää kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen ulkoiset tuotot ja kulut.

Tuotot

Vantaan kaupungin kokonaistuotot vuonna 2018 olivat 1 430,6 miljoonaa euroa. Kasvua edelliseen vuoteen verrattuna oli 3,1 miljoonaa euroa eli 0,2 prosenttia. Toimintatuotot vähenivät edellisestä vuodesta 9 miljoonaa euroa. Verotuloja kertyi yhteensä 982,7 miljoonaa euroa. Vuoteen 2017 verrattuna kasvua oli 5,7 miljoonaa euroa (0,6 prosenttia). Valtionosuuksia kertyi vuonna 2018 yhteensä 173,4 miljoonaa euroa. Ne kasvoivat edellisestä vuodesta 4,5 miljoonaa euroa (2,6 prosenttia).

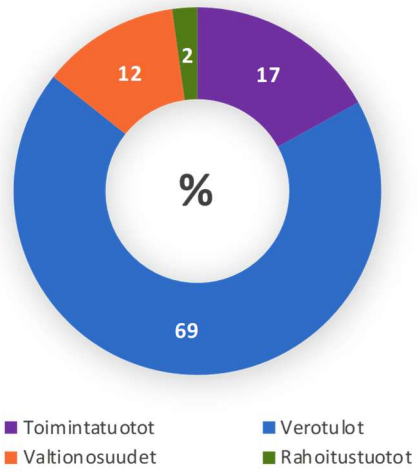
Kulut

Vantaan kaupungin kulujen kokonaismäärä vuonna 2018 oli 1 426,7 miljoonaa euroa. Lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna oli 39,6 miljoonaa (2,9 prosenttia). Toimintakulut nousivat 54,8 miljoonaa euroa vuodesta 2017. Palvelujen ostot kasvoivat 43,0 miljoonaa euroa (7,2 prosenttia) edelliseen vuoteen verrattuna.

Taulukko. Tuotot v. 2018 – 2017

Tuotot	2018 milj. €	2017 milj. €
Toimintatuotot	243,0	252,0
Verotulot	982,7	977,0
Valtionosuudet	173,4	168,9
Rahoitustuotot	31,5	29,5
Yhteensä	**1 430,6**	**1 427,5**

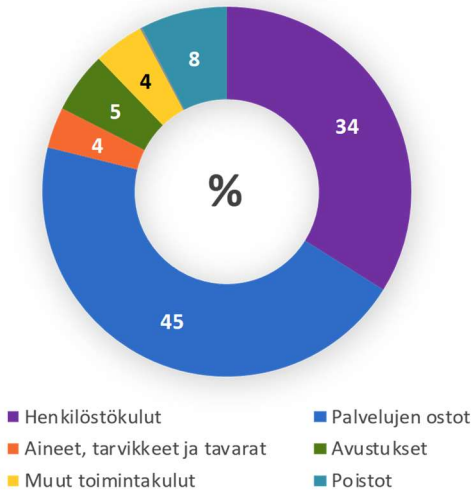
Kuvio. Vuoden 2018 tuottojen jakautuminen

Taulukko. Kulut v. 2018 – 2017

Kulut	2018 milj. €	2017 milj. €
Henkilöstökulut	483,5	476,8
Palvelujen ostot	641,4	598,4
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	51,1	53,4
Avustukset	76,2	77,7
Muut toimintakulut	63,3	54,3
Rahoituskulut	2,4	2,8
Poistot	108,7	123,6
Yhteensä	**1 426,7**	**1 387,0**

Kuvio. Vuoden 2018 kulujen jakautuminen

Toiminta- ja vuosikate

Toimintakulujen ja toimintatuottojen erotuksena muodostuva kaupungin toimintakate osoittaa, kuinka paljon käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Toimintakate oli vuonna 2018 -1 072,5 miljoonaa euroa. Se heikkeni edelliseen vuoteen verrattuna 63,8 miljoonaa euroa.

Toimintatuottojen osuus toimintakuluista on laskenut edellisiin tilikausiin verrattuna. Toimintatuotot kattoivat vuonna 2018 toimintakuluista 18,5 prosenttia (20,0 prosenttia vuonna 2017).

Tuloslaskelman tunnusluvut	2018	2017	2016
Toimintatuotot/ toimintakulut, %	18,5	20,0	23,2
Vuosikate/ poistot, %	103,6	132,7	154,0
Vuosikate, euroa/ asukas	493,7	735,4	815,4
Asukasmäärä	228 166	223 027	219 341

Vuosikate kuvaa kokonaistulorahoituksen riittävyyttä. Kaupungin vuosikate laski edellisestä vuodesta 31,3 prosenttia ollen 112,6 miljoonaa euroa. Kaupungin tulorahoitus vuosikatteella mitattuna on ylijäämäinen.

Asukaskohtainen vuosikate on laskenut vuoden 2017 tasosta 241,7 euroa, ollen 493,7 euroa/ asukas vuonna 2018. Vantaan kaupungin tavoitearvo saadaan jakamalla keskimääräinen vuotuinen investointitaso (131,1 miljoonaa euroa) asukasmäärällä, jolloin arvoksi muodostuu 574,6 euroa/ asukas.

Tilikauden tulos ja yli-/ alijäämä

Kun vuosikatteesta vähennetään poistot ja arvonalentumiset, saadaan tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus eli tilikauden tulos. Poistot on laskettu hyväksytyn poistosuunnitelman mukaan. Poistot ja arvonalentumiset olivat yhteensä 108,7 miljoonaa euroa vuonna 2018.

Tilikauden tulos laski edellisestä vuodesta 36,5 miljoonaa euroa, ollen 3,9 miljoonaa euroa vuonna 2018. Tilikauden ylijäämä poistoeron ja varausten muutosten sekä rahastosiirtojen jälkeen oli 5,2 miljoonaa euroa.

1.3.2 Toiminnan rahoitus

Tilinpäätöksen rahoituslaskelma koostuu kaupungin ja liikelaitosten eli Suun terveydenhuollon, Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen, Vantaan Työterveyden sekä rahastojen varsinaisen toiminnan ja investointien sekä rahoitustoiminnan rahavirtojen muutoksista. Rahoituslaskelma johdetaan tilinpäätöksen tuloslaskelmasta ja taseesta.

Toiminnan ja investointien rahavirta

Toiminnan ja investointien rahavirta vuonna 2018 oli 7,6 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Vuonna 2018 investointimenot olivat 134,8 miljoonaa euroa. Investointien omahankintameno, eli investointimenojen ja investointien rahoitusosuuksien erotus, oli 130,9 miljoonaa euroa. Omahankintamenon kasvu edellisvuoteen verrattuna oli 20,3 miljoonaa euroa (18,3 prosenttia).

Rahoituksen rahavirta

Rahoituksen rahavirta puolestaan oli 81,1 miljoonaa euroa alijäämäinen. Kaupunki otti uutta pitkäaikaista lainaa yhteensä 90 miljoonaa euroa. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 169,5 miljoonaa euroa. Pitkäaikaisten lainojen nettovähennykseksi muodostui siten 79,5 miljoonaa euroa, kun se edellisvuonna oli 101,0 miljoonaa euroa. Lyhytaikaisten lainojen vähennys 16,2 miljoonaa euroa koostuu tytäryhteisöjen konsernitilin saldon muutoksesta. Muihin maksuvalmiuden muutoksiin sisältyy tytäryhteisöjen konsernitilin saldon muutos 0,7 miljoonaa euroa.

Rahavarojen muutos

Rahavarojen muutos muodostuu rahoitustoiminnan muutosten nettomäärän sekä tulorahoituksen ja investointien nettomäärän erotuksena. Rahavarat olivat vuoden 2018 lopussa 140,0 miljoonaa euroa sisältäen tytäryhteisöjen konsernitilin saldon 31,0 miljoonaa euroa. Tytäryhteisöjen konsernitilin saldo väheni 16,9 miljoonaa euroa vuoden 2018 aikana. Rahavarat kokonaisuudessaan vähenivät 73,5 miljoonaa euroa vuoden 2018 aikana.

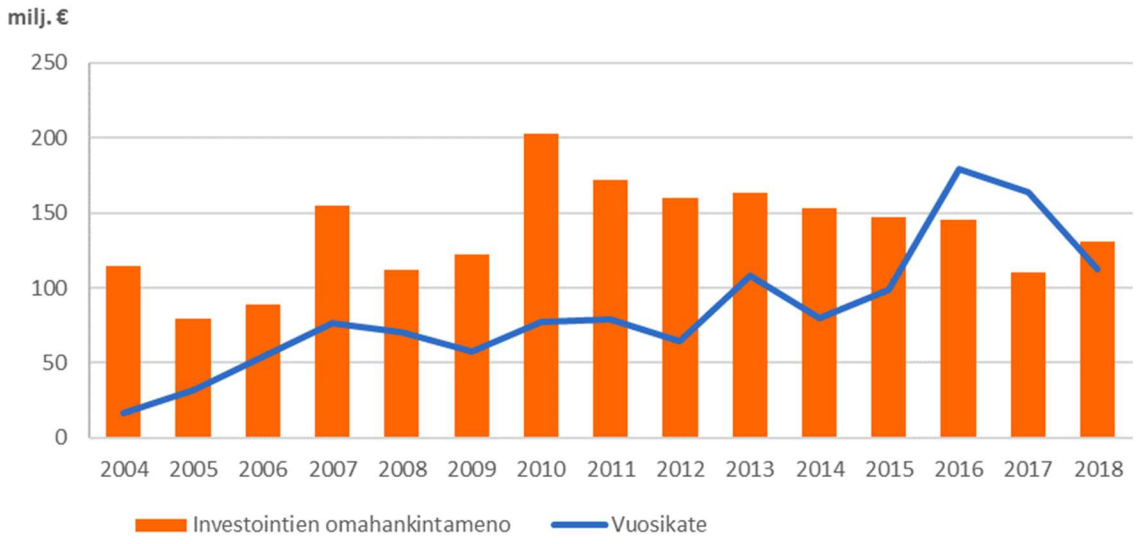
Rahoituslaskelma	2018 milj. €	2017 milj. €	2016 milj. €
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	112,6	164,0	178,8
Satunnaiset erät	0,0	0,0	1,8
Tulorahoituksen korjauserät	- 40,9	- 40,5	- 48,9
Investointien rahavirta			
Investointimenot	- 134,8	- 111,3	- 146,7
Rahoitusosuudet investointeihin	3,9	0,7	1,3
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	66,7	50,6	68,8
Toiminnan ja investointien rahavirta	**7,6**	**63,4**	**55,2**
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäys	- 0,3	0,0	- 0,1
Antolainasaamisten vähennys	3,9	4,6	1,3
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	90,0	90,0	80,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	- 169,5	- 191,0	- 97,8
Lyhytaikaisten lainojen muutos	- 16,2	10,9	- 24,7
Oman pääoman muutokset	0,0	1,7	0,4
Muut maksuvalmiuden muutokset	11,1	40,5	13,1
Rahoituksen rahavirta	**- 81,1**	**- 43,3**	**- 27,9**
Rahavarojen muutos	**- 73,5**	**20,1**	**27,3**
Rahavarat 31.12.	140,0	213,5	193,4
Rahavarat 1.1.	- 213,5	- 193,4	- 166,2

Rahoituslaskelman tunnusluvut	2018	2017	2016
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v. milj. €	21,5	- 31,8	- 181,9
Investointien tulorahoitus, %	86,1	148,2	123,0
Lainanhoitokate	0,7	0,9	1,8
Kassan riittävyys, pv	31,5	49,8	45,9
Asukasmäärä	228 166	223 027	219 341

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Investointien tulorahoituksen tunnusluku oli 86,1 prosenttia vuonna 2018. Kahtena edellisenä vuonna oma tulorahoitus oli riittänyt kattamaan investoinnit kokonaisuudessaan.

Vuosikatteen ja investointien omahankintamenon kehitystä vuosina 2004 - 2018 havainnollistetaan alla olevassa kuvassa.

Kuvio. Vuosikate ja investointien omahankintameno 2004 – 2018

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Vantaan kaupungilla lainanhoitokate oli 0,7 vuonna 2018. Tulorahoitus ei kokonaan riitä lainojen hoitoon, sillä tunnusluvun arvo on alle 1. Hyvänä lainanhoitokykyä voidaan pitää silloin, kun tunnusluvun arvo on yli 2. Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Vantaan kaupungin vuoden 2018 lopun rahavaroilla olisi voitu kattaa 31,5 päivän maksut kassasta.

1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Tase käsittää sekä kaupungin että liikelaitosten, eli Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen, Vantaan Työterveyden ja Suun terveydenhuollon, sekä Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston, Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston, Sosiaalisen luototuksen rahaston ja Vahinkorahaston taseyksiköiden taseet yhdisteltyinä. Sisäiset erät, kuten keskinäiset saatavat ja velat, eivät sisälly taseeseen.

Vastaavaa

Pysyviin vastaaviin sisällytetään aineettomat ja aineelliset hyödykkeet, jotka vaikuttavat tuotannontekijöinä useana tilikautena sekä toimialasijoittamisen osakkeet, osuudet ja muut sijoitukset. Pysyvät vastaavat on arvostettu hankintahintaan ja poistot on laskettu hyväksytyn poistosuunnitelman perusteella. Poistosuunnitelmat ja pysyvien vastaavien muutokset on esitetty liitetiedoissa. Pysyvien vastaavien arvo taseessa oli vuoden 2018 lopussa 1 831,6 miljoonaa euroa. Pysyvien vastaavien suurin erä on aineelliset hyödykkeet, joita oli 1 223,8 miljoonaa euroa vuoden 2018 lopussa (60,0 prosenttia taseen loppusummasta). Sijoituksia, eli osakkeita ja osuuksia sekä muita saamisia oli vuoden 2018 lopussa 569,6 miljoonaa euroa (27,9 prosenttia taseen loppusummasta).

Toimeksiantojen varat koostuivat pääosin välitetyistä valtion asuntolainoista. Toimeksiantojen varat olivat vuoden 2018 lopussa 1,3 miljoonaa.

Vaihtuviin vastaaviin luetaan vaihto-omaisuus, pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset, rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Vaihtuvia vastaavia oli vuoden lopussa yhteensä 205,9 miljoonaa euroa (10,1 prosenttia taseen loppusummasta). Vaihto-omaisuuden arvo oli vuoden 2018 lopussa 0,6 miljoonaa euroa. Vaihto-omaisuus koostui hoitotarvike- ja varaosavarastoista.

Saamisia oli vuoden lopussa yhteensä 65,3 miljoonaa euroa. Näistä pitkäaikaisia saamisia oli 3,6 miljoonaa euroa. Lyhytaikaisia myyntisaamisia oli 22,3 miljoonaa euroa ja lainasaamisia 1,2 miljoonaa euroa. Muita saamisia oli 13,3 miljoonaa euroa ja siirtosaamisia 24,8 miljoonaa euroa. Rahat ja pankkisaamiset olivat vuoden lopussa 139,8 miljoonaa euroa, eli ne olivat vähentyneet 72,6 miljoonaa euroa vuoden 2017 lopun tilanteeseen verrattuna.

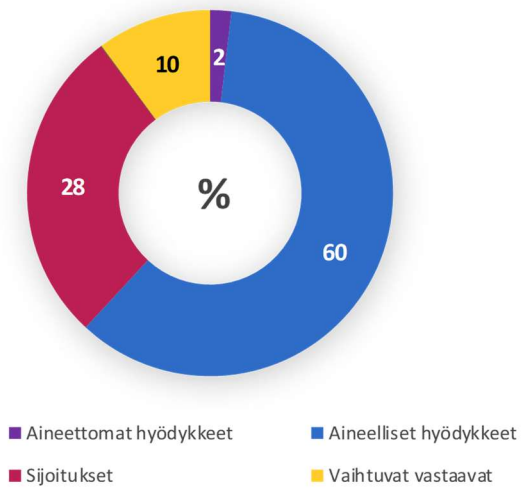
Vastattavaa

Oma pääoma oli vuoden lopussa 942,8 miljoonaa euroa (46,2 prosenttia taseen loppusummasta). Oma pääoma koostui peruspääomasta 349,1 miljoonaa, muiden omien rahastojen pääomasta 126,4 miljoonaa sekä edellisten tilikausien ylijäämistä 462,1 miljoonaa ja tilikauden ylijäämästä 5,2 miljoonaa euroa. Muita omia rahastoja ovat Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto, Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahasto, Sosiaalisen luototuksen rahasto sekä Vahinkorahasto.

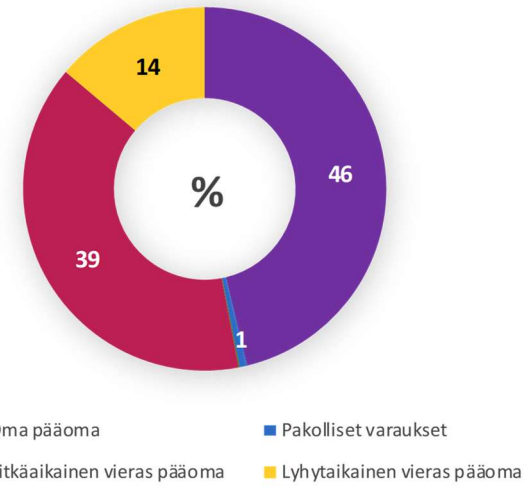
Vapaaehtoisia varauksia ei ollut vuoden 2018 lopussa. Aikaisempina vuosina muodostetut investointivaraukset oli purettu, eikä uusia ollut muodostettu. Investointivarausten käytöstä hankintamenoa kattamaan syntyi vuonna 2018 poistoeron vähennystä 0,2 miljoonaa euroa. Pakollisissa varauksissa oli 0,2 miljoonan euron varaus KuEL:n ulkopuolella tehtyjä eläkesitoumuksia varten ja muita pakollisia varauksia 11,3 miljoonaa euroa. Toimeksiantojen pääomista oli välitettyjä valtion asuntolainoja 1,3 miljoonaa ja lahjoitusrahastojen pääomia 0,7 miljoonaa euroa.

Vieras pääoma oli vuoden lopussa yhteensä 1 080,2 miljoonaa euroa. Kaupungin lainakanta pieneni vuoden aikana 95,8 miljoonaa euroa ja oli vuoden lopussa yhteensä 911,7 miljoonaa euroa. Muihin lyhytaikaisiin velkoihin kuului siirtovelkoina lomapalkka- ja korkojaksotuksia ja muita tilinpäätösjaksotuksia yhteensä 57,1 miljoonaa, ostovelkoja 62,5 miljoonaa, saatuja ennakoita 23,9 miljoonaa sekä muita velkoja 25,0 miljoonaa euroa.

Kuvio. Taseen vastaavaa

Kuvio. Taseen vastattavaa

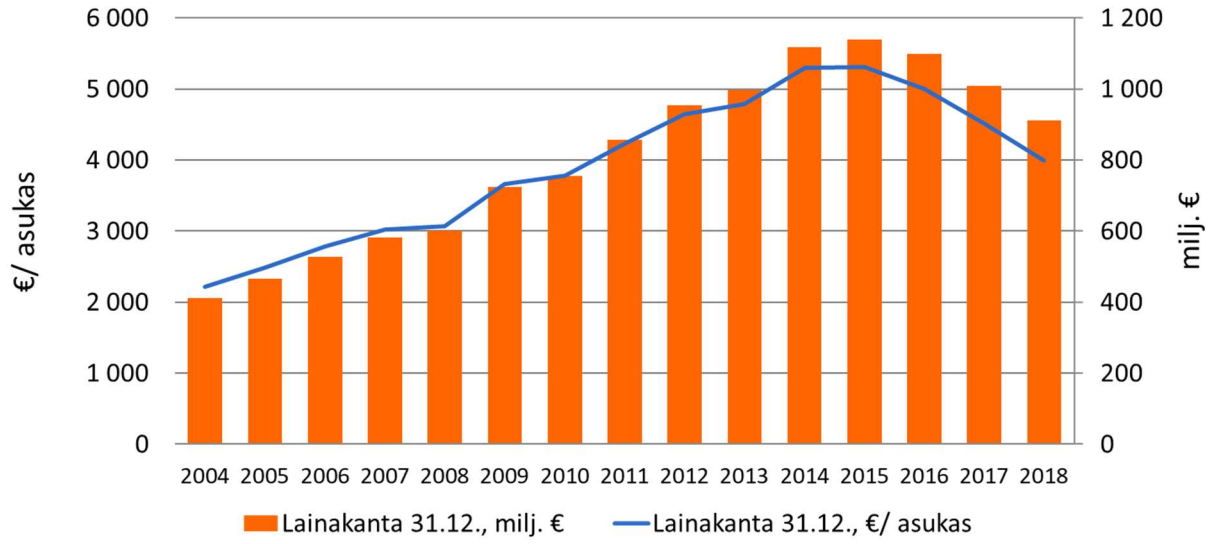
Tase	2018 milj. €	2017 milj. €	2016 milj. €
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat	**1 831,6**	**1 839,0**	**1 865,8**
Aineettomat hyödykkeet	*38,2*	*55,6*	*75,2*
Aineettomat oikeudet	0,1	0,0	0,9
Muut pitkävaikutteiset menot	38,1	55,5	74,3
Aineelliset hyödykkeet	*1 223,8*	*1 201,6*	*1 197,5*
Maa- ja vesialueet	296,7	292,8	277,8
Rakennukset	559,1	552,9	558,6
Kiinteät rakenteet ja laitteet	304,1	304,6	305,9
Koneet ja kalusto	18,0	16,6	18,3
Muut aineelliset hyödykkeet	0,3	0,3	0,3
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	45,6	34,4	36,6
Sijoitukset	*569,6*	*581,8*	*593,2*
Osakkeet ja osuudet	284,7	293,3	300,2
Muut lainasaamiset	284,2	287,9	292,5
Muut saamiset	0,7	0,6	0,5
Toimeksiantojen varat	**1,3**	**1,5**	**1,5**
Valtion toimeksiannot	1,3	1,5	1,5
Vaihtuvat vastaavat	**205,9**	**281,1**	**306,6**
Vaihto-omaisuus	*0,6*	*0,6*	*19,7*
Aineet ja tarvikkeet	0,6	0,6	0,5
Muu vaihto-omaisuus	0,0	0,0	19,2
Saamiset			
Pitkäaikaiset saamiset	*3,6*	*13,7*	*16,7*
Lainasaamiset	0,2	0,3	0,3
Muut saamiset	3,4	13,4	16,4
Lyhytaikaiset saamiset	*61,7*	*53,3*	*76,7*
Myyntisaamiset	22,3	21,7	28,7
Lainasaamiset	1,2	0,6	7,9
Muut saamiset	13,3	14,0	13,2
Siirtosaamiset	24,8	17,0	27,0
Rahoitusarvopaperit	*0,2*	*1,1*	*1,1*
Osakkeet ja osuudet	0,2	1,1	1,1
Rahat ja pankkisaamiset	139,8	212,4	192,3
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**2 038,8**	**2 121,5**	**2 173,9**

Tase	2018 milj. €	2017 milj. €	2016 milj. €
VASTATTAVAA			
Oma pääoma	**942,8**	**938,5**	**897,1**
Peruspääoma	349,1	349,1	349,1
Muut omat rahastot	126,4	122,2	122,9
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	462,1	425,5	360,2
Tilikauden yli-/alijäämä	5,2	41,7	64,8
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	**2,4**	**2,7**	**3,3**
Poistoero	2,4	2,6	3,0
Vapaaehtoiset varaukset	0,0	0,1	0,3
Pakolliset varaukset	**11,5**	**11,6**	**9,7**
Eläkevaraukset	0,2	0,2	0,2
Muut pakolliset varaukset	11,3	11,4	9,4
Toimeksiantojen pääomat	**2,0**	**2,3**	**2,2**
Valtion toimeksiannot	1,3	1,5	1,6
Lahjoitusrahastojen pääomat	0,7	0,8	0,5
Vieras pääoma	**1 080,2**	**1 166,3**	**1 261,7**
Pitkäaikainen vieras pääoma	*797,4*	*859,7*	*1 000,0*
Joukkovelkakirjalainat	124,4	175,1	245,8
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	673,0	684,6	748,4
Lainat julkisyhteisöiltä	0,0	0,0	5,8
Lyhytaikainen vieras pääoma	*282,8*	*306,6*	*261,8*
Joukkovelkakirjalainat	50,7	70,7	5,7
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	31,6	28,8	54,0
Lainat julkisyhteisöiltä	0,0	0,0	0,5
Lainat muilta luotonantajilta	32,0	48,2	37,3
Saadut ennakot	23,9	32,5	32,7
Ostovelat	62,5	49,5	52,0
Muut velat	25,0	20,4	21,0
Siirtovelat	57,1	56,5	58,6
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**2 038,8**	**2 121,5**	**2 173,9**

Taseen tunnusluvut	2018	2017	2016
Omavaraisuusaste, %	46,9	45,1	42,1
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	75,5	81,1	85,2
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, %	108,3	106,4	99,9
Kertynyt yli-/ alijäämä, milj. €	467,3	467,1	425,1
Kertynyt yli-/ alijäämä, €/ asukas	2 047,9	2 094,4	1 937,9
Lainakanta 31.12., milj. €	911,7	1 007,4	1 097,5
Lainakanta 31.12., €/ asukas	3 995,6	4 517,0	5 003,6
Lainasaamiset 31.12., milj. €	284,2	287,9	292,5
Asukasmäärä	228 166	223 027	219 341

Omavaraisuusasteella mitataan kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Vantaan kaupungin omavaraisuusaste oli vuoden 2018 lopussa 46,9 prosenttia, mikä tarkoittaa, että Vantaan kaupungilla on merkittävän suuri velkarasite kannettavanaan. Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, että Vantaan kaupungin käyttötuloista olisi vuonna 2018 tarvittu 75,5 prosenttia vieraan pääoman takaisinmaksuun. Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun silloin, kun vieraaseen pääomaan rinnastetaan myös vuokravastuut. Tunnusluku ottaa paremmin huomioon erilaisilla malleilla rahoitetut hankkeet, jotka eivät näy velkana kunnan taseessa. Asukaskohtainen lainakanta oli 3 995,6 euroa asukasta kohti.

Kuvio. Lainamäärän kehitys 2004 - 2018

1.5 Kokonaistulot ja menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma muodostetaan kaupungin ja liikelaitosten, Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen, Vantaan Työterveyden ja Suun Terveydenhuollon tulos- ja rahoituslaskelmista. Siinä otetaan huomioon vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat. Myös Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto, Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahasto, Sosiaalisen luototuksen rahasto sekä Vahinkorahasto on yhdistelty laskelmiin.

Kaupungin kokonaistulot vuonna 2018 olivat 1 553,6 miljoonaa euroa ja kokonaismenot 1 638,1 miljoonaa euroa. Tulojen ja menojen erotukseksi muodostui -84,6 miljoonaa euroa. Kun tähän lukuun lisätään rahoituslaskelmasta Muut maksuvalmiuden muutokset (11,1 miljoonaa euroa), saadaan kassavarojen muutokseksi -73,5 miljoonaa euroa. Se vastaa rahoituslaskelman kassavarojen vähennystä vuoden 2018 aikana.

Kokonaistulot ja menot	2018 milj. €	2018 %	2017 milj. €	2017 %
Tulot				
Toiminta				
Toimintatuotot	243,0	15,6	252,0	16,3
Verotulot	982,7	63,3	977,0	63,3
Valtionosuudet	173,4	11,2	168,9	11,0
Korkotuotot	14,1	0,9	14,2	0,9
Muut rahoitustuotot	17,4	1,1	15,3	1,0
Satunnaiset tuotot	0,0	0,0	0,0	0,0
Tulorahoituksen korjauserät				
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	- 41,6	- 2,7	- 43,5	- 2,8
Investoinnit				
Rahoitusosuudet investointimenoihin	3,9	0,3	0,7	0,0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	66,7	4,3	50,5	3,3
Rahoitustoiminta				
Antolainasaamisten vähennykset	3,9	0,3	4,6	0,3
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	90,0	5,8	90,0	5,8
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0,0	0,0	10,9	0,7
Oman pääoman lisäys	0,0	0,0	1,7	0,1
Kokonaistulot yhteensä	**1 553,6**	**100,0**	**1 542,3**	**100,0**
Menot				
Toiminta				
Toimintakulut	1 315,5	80,3	1 260,7	80,7
Korkokulut	2,3	0,1	2,5	0,2
Muut rahoituskulut	0,1	0,0	0,2	0,0
Tulorahoituksen korjauserät				
Pakollisten varausten muutos				
- Pakollisten varausten lisäys (-), vähennys (+)	0,1	0,0	- 2,0	- 0,1
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	- 0,8	- 0,1	- 1,0	- 0,1
Investoinnit				
Investointimenot	134,8	8,2	111,3	7,1
Rahoitustoiminta				
Antolainasaamisten lisäykset	0,3	0,0	0,0	0,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	169,5	10,3	191,0	12,2
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	16,2	1,0	0,0	0,0
Kokonaismenot yhteensä	**1 638,1**	**100,0**	**1 562,8**	**100,0**

Vähennyserinä tuloissa ovat käyttöomaisuuden myyntivoitot ja käyttöomaisuuden myyntitappiot sekä pakollisten varausten muutos silloin, kun varausten määrä on tilikauden aikana muuttunut.

1.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.6.1 Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt

Kuntakonsernilla tarkoitetaan kunnan sekä yhden tai useamman juridisesti itsenäisen yhteisön muodostamaa taloudellista kokonaisuutta, jossa kunnalla yksin tai yhdessä muiden kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa on määräämisvalta yhdessä tai useammassa yhteisössä (tytäryhteisö). Määräämisvaltasuhde voi perustua myös siihen, että tytäryhteisöllä yksin tai yhdessä muiden tytäryhteisöjen kanssa on määräämisvalta toisessa yhteisössä.

Konserniyhteisöt
Kuntakonsernin emoyhteisö on konsernitilinpäätöksen laatimiseen velvoitettu yhteisö.

Tytäryhteisöksi nimitetään niitä yhteisöjä, joissa emoyhteisöllä on määräämisvalta. Kunnalla on määräämisvalta yhteisössä silloin, kun sillä on:

- yli puolet yhteisön kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä tai
- yhtiöjärjestyksen, yhtiösopimuksen tai niihin verrattavan sääntöjen nojalla oikeus nimittää enemmistö yhteisön hallituksen tai vastaavan elimen jäsenistä tai
- sopimuksen perusteella edellä selostettua vastaava äänivalta.

Yhdistys tai säätiö on kunnan tytäryhteisö, jos:

- kunnalla on oikeus nimittää enemmistö yhteisön hallituksesta tai vastaavasta elimestä tai
- sääntöjen mukaan yhdistyksen tai säätiön nettovarallisuus siirtyy purkautuessa kokonaisuudessaan kunnalle tai kuntakonserniin kuuluvalle yhteisölle.

Osakkuusyhteisöksi nimitetään yhteisöjä, joissa emoyhteisöllä on joko yksin tai yhdessä muiden konserniyhteisöjen kanssa *samanaikaisesti huomattava vaikutusvalta ja merkittävä omistusosuus* yhteisössä. Huomattava vaikutusvalta tarkoittaa 20 - 50 prosentin omistusta yhteisön äänimäärästä ja merkittävä omistusosuus vähintään 20 prosentin omistusta osakkuusyhteisön omasta pääomasta. Osakkuusyhteisöt ovat yhdistelty ensimmäistä kertaa vuonna 2008.

Kuntayhtymä yhdistellään kunnan konsernitaseeseen siitä riippumatta, mikä on kunnan osuus kuntayhtymän varoista ja velvoitteista. Yhdistely tehdään omistusosuuden mukaisesti.

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt	**Yhdistely konsernitilinpäätökseen**	
	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt		
Yhtiöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	27	-
Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt	12	1
Muut yhtiöt	1	-
Kuntayhtymät	8	-
Osakkuusyhteisöt	19	4
Yhteensä	**67**	**5**

1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Vantaan kaupunkikonserniin kuuluvat kaupunki ja ne osakeyhtiöt, säätiöt, yhdistykset ja muut yhteisöt, joissa kaupungilla yksin tai tytäryhteisöjen kanssa on määräysvalta sekä kuntayhtymät, joissa kaupunki on jäsenenä.

Konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja tai pormestari ja muut johtosäännössä määrätyt viranomaiset. Konsernijohto vastaa kuntakonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä. Kaupungin konsernijohdon muodostavat ne viranomaiset ja viranhaltijat, jotka esittelevät, päättävät ja toimeenpanevat konserniyhteisöjä koskevia asioita sekä vastaavat kaupunkikonsernin edunvalvonnasta valtuuston hyväksymän konsernistrategian ja talousarvion sekä johtosääntöjen mukaisesti.

Kaupunginhallitus päättää osakkeiden ja osuuksien ostamisesta, myymisestä, vaihtamisesta ja merkitsemisestä, ja sellaisen yksityisoikeudellisen yhteisön perustamisesta ja purkamisesta, jossa kaupunki on omistajana tai jäsenenä.

Kaupunginhallituksen alaisuudessa toimii yleisjaosto. Yleisjaosto avustaa kaupunginhallitusta konsernihallinnon järjestämisessä kaupunginvaltuuston hyväksymässä konsernistrategiassa sekä muissa kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen antamissa ohjeissa ja määräyksissä tarkoitetulla tavalla, ja valmistelee sellaisen yhteisön perustamisen ja purkamisen, jossa kaupunki on omistajana tai jäsenenä.

Kuntalain14 §:n mukaan valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Valtuusto voi ohjata asettamillaan tavoitteilla tytäryhteisöjä niiden omassa tavoitteenasettelussa. Valtuuston ohjaus ei kuitenkaan sido oikeudellisesti tytäryhteisöjä. Valtuuston tavoiteasettelu voi koskea tytäryhteisön asemaa, toiminnan laajuutta, toimintaedellytyksiä (mm. investoinnit), palvelun laatua, hinnoitteluperiaatteita tai pääoman tuottovaatimuksia. Tavoiteasettelu tässä tarkoituksessa on luonteeltaan välillistä, pääomistajan tahdon esiintuomista.

Vantaan kaupungin konsernistrategian mukaan tytäryhteisön strategista suunnittelua ohjaa kaupunginvaltuuston hyväksymä talousarvio ja -suunnitelma. Kaupungin talousarvion yhteydessä kaupunginvaltuusto hyväksyy mahdolliset tytäryhteisöille asetettavat sitovat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Asetettavat tavoitteet valmistellaan konsernipalveluissa, ao. toimialan ja yhtiön yhteistyönä. Yleisjaoston tehtävänä on tehdä esityksiä ja antaa toimintaohjeita kaupunkikonsernin yhteisöille asetettavista toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista.

Kaupunginvaltuuston 17.12.2012 § 7 hyväksymä, 1.1.2013 voimaantullut konsernistrategia sisältää toimivallan ja toimintaperiaatteet, jolla johdetaan, ohjataan ja valvotaan konsernia kaupunginvaltuuston asettamien tavoitteiden saavuttamiseksi. Konsernistrategia on käsitelty tytäryhteisöjen yhtiökokouksissa tai vastaavissa muissa ylintä päätösvaltaa käyttävissä hallintoelimissä sekä yhteisöjen hallituksissa tai vastaavissa hallintoelimissä ja hyväksytty tytäryhteisöä sitovaksi. Konsernistrategia ei sido Vantaan Energia Oy:tä.

1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Merkittävien tytäryhtiöiden olennaiset tapahtumat tilikauden aikana on esitetty kohdassa 1.6.4. Vantaan kaupungin merkittävien tytäryhtiöiden vuosikooste.

VAV -konserni on jatkanut vuoden 2018 aikana yhtiöjärjestelyjään. Edellisenä vuonna (2017) VAV Asunnot Oy:n tytäryhtiö VAV Hoivakodit Oy:öön sulautettiin sen tytäryhtiö VAV Palvelukodit Oy ja samalla muutettiin VAV Hoivakodit Oy:n nimi VAV Palvelukodit Oy:ksi. 15.3.2018 VAV-konserniin perustettiin uusi tytäryhtiö, VAV Ara-asunnot Oy, joka otti ARA-rahoitteisen kiinteistöliiketoiminnan vastaan myöhemmin vuonna 2018 emoyhtiöltään VAV Asunnot Oy:ltä. VAV Ara-asunnot Oy otti käyttöönsä emoyhtiönsä nimen VAV Asunnot Oy, kun emoyhtiö otti nimekseen VAV Yhtymä Oy. Näin emoyhtiön eli VAV Yhtymä Oy:n vapaarahoitteista asuntotuotantoa koskeva kiinteistöliiketoiminta erotettiin VAV Asunnot Oy:n ARA-rahoitteisesta kiinteistöliiketoiminnasta.

Vuoden 2018 alussa Vantaan kaupunki omisti Kiinteistö Oy Vantaan Kauppalantalon osakekannasta 81,4%. Kaupunki osti loput Kiinteistö Oy Vantaan Kauppalantalon osakkeista Veikko Laine Oy:ltä 28.2.2018. Osakkeiden hankinta liittyy Tikkurilan keskustan monitilatoimistorakennus -hankkeeseen, jonka 10.11.2017 päivätyn tarveselvityksen/ hankesuunnitelman ja kustannusarviot sekä Tikkurilan keskustan monitilatoimistorakennuksen toteuttamisen periaatteet kaupunginhallitus hyväksyi 11.12.2017. Monitilatoimistorakennus rakennetaan Kiinteistö Oy Vantaan Kauppalantalon omistamalle tontille. Kiinteistö Oy Vantaan Kauppalantalo purkautui sulautuessaan VTK Kiinteistöt Oy:öön 31.8.2018.

Vantaan kaupungin omistus Kiinteistö Oy Tikkurilan Keskustapysäköinnistä kasvoi 65,5 %:sta kaupungin kokonaan omistamaksi yhtiöiksi, kun kaupunki päätti 28.5.2018 ostaa Kiinteistö Oy Tikkurilan Terveysaseman omistamat B-sarjan osakkeet (34,5 %). Kiinteistö Oy Tikkurilan Terveysasemasta kaupunki omistaa puolestaan 62,2 % ja Vantaan Energia Oy 19,4 %.

Kiinteistö Oy Vantaan Erikas myi vuoden 2017 aikana kaikki omistamansa maa-alueet Vantaan kaupungille. Yhtiö asetettiin selvitystilaan 31.12.2017 alkaen ja se purkautui 29.10.2018 yhtiökokouksen hyväksyttyä yhtiön lopputilityksen.

VTK Kiinteistöt Oy osti 3.12.2018 allekirjoitetulla kauppakirjalla Kiinteistö Oy Lehdokkitien Virastotalon osakkeita yksityishenkilöltä. Kaupanteon jälkeen yhtiön koko osakekanta on Vantaan kaupunkikonsernin omistuksessa. Kiinteistö Oy Lehdokkitien Virastotalon omistama tontti on Tikkurilan keskustan kehittämisen kannalta keskeisellä sijainnilla.

Kaupunki päätti 18.6.2018 myydä Asunto Oy Sinisafiirin koko osakekannan Lehto Asunnot Oy:lle. Lisäksi kaupunki päätti 24.9.2018, että Kiinteistö Oy Pakkalan Kartanonkoski 10 asetetaan selvitystilaan yhtiön purkamiseksi 25.9.2018 pidettävästä ylimääräisestä yhtiökokouksesta lukien ja 26.11.2018 että Vantaan Moottorirata Oy asetetaan selvitystilaan yhtiön purkamiseksi 1.1.2019 lukien.

Vantaan Energian osaomistama tuulivoimayhtiö Innopower Oy on ollut vuonna 2018 selvitystilassa ja sen toiminta on lakannut vuoden 2018 aikana.

1.6.4 Vantaan kaupungin merkittävien tytäryhtiöiden vuosikooste

Tytäryhtiöiden vuosikoosteessa raportoidaan Vantaan kaupungin tytäryhtiöiden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteumat vuodelta 2018. Tytäryhtiöraportin tiedot perustuvat konsernipalveluiden lähettämiin, yhtiöiden toimitusjohtajien 5.2.2018 mennessä palauttamien kyselylomakkeiden tietoihin.

Yhtiöiden toimittamat tulos- ja tasetiedot ovat tietojen keruuhetkellä olleet vielä osin tilintarkastamattomia, joten tässä raportissa esitetyt luvut saattavat erota virallisista tilinpäätöksistä. Yhtiöiden kokoeroista, toimialojen- ja toiminnan erilaisuuksista sekä toimitusjohtajien toimittamien raporttien erilaisuudesta johtuen raportointi ei ole kaikkien yhtiöiden osalta yhteneväistä. Lisätietoa yhtiöistä antavat niiden toimitusjohtajat sekä konsernipalvelut.

Kaupunginhallituksen yleisjaostolle raportoivat merkittävät tytäryhtiöt

Vantaan Energia Oy (konserni)

Y-tunnus	0124461-3
Omistusosuus	60 %
Hallituksen pj	Tommi Valtonen
Toimitusjohtaja	Jukka Toivonen

Vantaan Energia Oy on yksi Suomen suurimmista kaupunkienergiayhtiöistä. Vantaan kaupunki omistaa yhtiöstä 60 % ja Helsingin kaupunki 40 %. Vantaan Energia -konsernin muodostavat emoyhtiö Vantaan Energia Oy ja sen tytäryhtiö Vantaan Energia Sähköverkot Oy sekä osakkuusyhtiöt.

Vantaan Energia Oy tuottaa energiapalveluita asiakkailleen. Yhtiön päätuotteita ovat sähkö, kaukolämpö ja maakaasu. Vantaan Energia myy sähköä yritysasiakkaille ja kotitalouksille koko Suomeen. Kaukolämpöliiketoiminnassa yhtiön markkina-alueena on pääosin Vantaa. Maakaasua yhtiö tarjoaa teollisuuden tarpeisiin.

Tytäryhtiö Vantaan Energia Sähköverkot Oy vastaa sähköverkkotoiminnasta Vantaalla. Sähköverkkopalvelun lisäksi yhtiö myy verkkotoimintaan ja asiakkaiden energiankäyttöön läheisesti liittyviä palveluja, kuten liittymisjohtojen rakentamispalvelua.

Lisätietoa Vantaan Energia Oy:stä http://www.vantaanenergia.fi/

Toimintaympäristö

Suomen hallituksen uusi energia- ja ilmastostrategia sekä useat voimaansaatetut ja tulevat lakimuutokset muuttavat pelisääntöjä ja toimintamalleja ja luovat kustannuksia, mutta avaavat samalla uusia liiketoimintamahdollisuuksia, esim. kiertotalouden kasvattamisessa. Taustalla ovat mm. kansainväliset ilmastosopimukset ja energiaunionikehitys EU:ssa.

- mm. energiatehokkuus, teollisuuden päästöjä koskeva direktiivi (IED), tietosuoja-asetus
- sähkömarkkinalain päivitykset
- energiaverotuksen muutokset
- puun käytön kestävyyskriteerit
- kivihiilen täyskielto
- kierrätysasteen nostoon liittyvät toimet

Pohjoismaisten sähkömarkkinoiden yhtenäistäminen jatkuu ja energiamarkkinan pelisäännöt kehittyvät seuraavasti:

- valmisteilla kansallinen Datahub sähkömarkkinoiden vähittäismyynnin tiedonvaihtoon
- tavoitteena yhden luukun periaate asiakasrajapintaan (= vain yksi laskuttaja, ei erikseen siirtolaskua)
- yhteispohjoismainen taseselvitysmalli on otettu käyttöön, eurooppalainen malli selvityksessä
- maakaasumarkkinalaki päivitetään
- energiamittauksissa ollaan siirtymässä tunnin mittausjaksoista 15 minuutin jaksoihin

Älykkyys lisääntyy energiaverkoissa ja niiden monimutkaisuus lisääntyy. Energian varastointiteknologioiden kehitys on merkityksellistä. Samalla hajautetun pientuotannon määrä ja kuluttajien rooli energian tuottajina kasvaa. Uusien palvelujen kysyntä nousee.

Verkkoliiketoiminnan valvontamalli on entistä pitkäjänteisempi ja paremmin riskit huomioiva.

Markkinahintataso nousi voimakkaasti sekä päästöoikeuksien että sähkön hinnan osalta kuluneen vuoden aikana.

Toiminta

2018

- Asiakaspalvelujärjestelmän toteutus jatkui. Otettiin käyttöön kaukolämmössä.
- Keimolan sähköaseman saneeraus valmistui
- Valtakunnallinen bonussähkötuote otettiin käyttöön
- Aurinkosähköjärjestelmien kaupallistaminen eteni
- Tuulivoimainvestointeja toteutettiin
- Fennovoiman ydinvoimahanke jatkui Pyhäjoella
- Martinlaakson biokattilamuutosprojekti käynnissä
- Sähköverkon ja kaukolämpöverkon laajennus- ja niiden sekä tuotannon kunnossapitoinvestointeja toteutettiin
- Tietosuoja-asetus tuli voimaan
- Osakkuusyhtiö Svartisen Holding hankki vesivoimaomistuksia Norjasta

Tulevat

- Asiakaspalvelujärjestelmän toteutus jatkuu ja sähkö otetaan käyttöön
- Fennovoiman ydinvoimahanke jatkuu Pyhäjoella
- Tuulivoimainvestointeja toteutetaan
- Martinlaakson biolaitoksen kaupallinen käyttöönotto vuonna 2019
- Datahub käyttöön arviolta vuonna 2021. Useita muita merkittäviä lähes samanaikaisia energiamarkkinan muutosta tuovia viranomaisratkaisuja tulossa.
- TES neuvottelut vuoden 2019 lopussa
- Jätevoimalan laajennuksen esisuunnittelu toteutetaan vuoden 2019 aikana

Taloudellinen katsaus

Vuoden 2018 liikevoittoennuste ylittää 8 M€ budjetin. Suurin selittävä tekijä on nousseet sähkön markkinahinnat ja sen johdosta kasvatettu sähköntuotanto.

Vuoteen 2017 verrattuna vertailukelpoinen (v. 2017 ilman toteutettuja Peltolantien maakauppoja) liikevoitto parani n. 3 M€ vuonna 2018.

Tuloslaskelma 1 000 eur	Toteuma 2018	Budjetti 2018	Ero tot 2018 ./. Bud 2018	Toteuma 2017	Muutos 2018./. 2017	Budjetti 2019
Liikevaihto ja liiket. muut tuotot	310 778	289 561	21 217	301 492	9 286	310 817
Henkilöstökulut	-27 764	-26 206	-1 558	-26 575	-1 189	-28 051
Materiaalit ja palvelut	-175 550	-167 970	-7 580	-168 292	-7 258	-175 693
Kiinteistöom. hoitokulut	-3 014	-2 679	-335	-3 041	27	-2 753
Liiketoiminnan muut kulut	-28 268	-27 977	-292	-27 547	-721	-28 528
Poistot	-26 882	-26 367	-516	-26 518	-364	-31 366
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta	-4	2 535	-2 539	5 304	-5 308	2 000
Liiketulos	**49 294**	**40 897**	**8 398**	**54 822**	**-5 528**	**46 426**
Rahoitustuotot	358	79	279	613	-255	72
Rahoituskulut	-5 343	-3 543	-1 801	-1 735	-3 609	-4 109
Verot	-7 159	-6 937	-222	-7 171	12	-7 981
Nettotulos	**37 150**	**30 496**	**6 654**	**46 529**	**-9 380**	**34 408**
Satunnaiset erät (netto)	0	0	0	0	0	0
Kokonaistulos	**37 150**	**30 496**	**6 654**	**46 529**	**-9 380**	**34 408**

1 000 eur	Toteuma 2018	Budjetti 2018	Ero tot 2018 ./. Bud 2018	Toteuma 2017	Muutos 2018./. 2017	Budjetti 2019
Investoinnit (netto)	109 836	72 038	37 798	44 397	65 439	52 568
Leasing-vastuut kauden lopussa	145 639	147 150	-1 510	159 905	-14 266	137 067
Lainat kauden lopussa	154 194	185 500	-31 306	135 651	18 543	167 050
Oma pääoma	258 664	252 303	6 361	242 423	16 240	275 305
Taseen loppusumma	669 414	618 718	50 697	581 655	87 759	674 195
Henkilöstö lkm	340	333	7	332	8	346

Vantaan Energia Oy -konserni Tunnusluvut	Toteuma 2018	Budjetti 2018	Muutos tot ./. budj.	Toteuma 2017
Oman pääoman tuotto %	14,8 %	12,4 %	2,4 %	20,3 %
Liikevoitto%	16,3 %	14,4 %	1,9 %	19,2 %
Omavaraisuusaste	38,6 %	40,8 %	-2,2 %	41,7 %
Bruttoinvestoinnit milj.eur	109 836	72,0	109 764	44,4
Br.investoinnit %:a liikevaihdosta	36,2 %	25,3 %	10,9 %	15,6 %

Investoinnit

Konsernin toteutuneet bruttoinvestoinnit vuonna 2018 olivat 109 M€, josta emoyhtiön investoinnit olivat 94 M€ ja sähköverkkojen 15 M€. Emoyhtiön suurimmat investoinnit kohdistuivat Martinlaakson biovoimalaan 49 M€, vesivoimaan 16 M€, kaukolämpöverkkoon 9 M€ ja muihin tuotannollisiin osuuksiin n. 10 M€.

Biovoimalaitosinvestointi Martinlaaksoon vuosille 2017 - 2019 on suuruudeltaan arviolta noin 64 M€. Laitokseen on hankittu vierasta pääomaa (pankkilaina) 27 M€.

Jätevoimalan laajennuksen esisuunnittelu on käynnistetty ja mahdollisen investoinnin kokonaisarvo on 120 - 180 M€ (riippuen laitoskoosta) vuosina 2020 - 2022.

Rahoitus

Vantaan Energia -konsernin rahoitustilanteeseen vaikuttavat suurimmat tekijät ovat investointien volyymi ja omistajille maksettavan osingon määrä.

Tavoitteena on, että normaalit vuosittaiset kunnossapitoinvestoinnit hoidetaan tulorahoituksella, eikä niihin oteta lisävelkaa. Myöskään osinkojen maksamista lisävelanotolla ei voine pitää mielekkäänä.

Biovoimalaitosta varten on vuonna 2018 otettu pankkilainaa 27 M€ ja loppuosa rahoituksesta kilpailutetaan vuonna 2019.

Jätevoimalan laajennuksen rahoitustarve ajoittuu vuosille 2020 - 2022 ja se tullaan rahoittamaan pääosin vieraalla pääomalla, mikäli hanke toteutuu.

Tilapäiset rahoitustarpeet (käyttöpääoman heilahtelu) hoidetaan kaupungin konsernitililimiitillä ja yritystodistuksilla.

Kassavirta 1 000 eur	**Toteuma 2018**	**Budjetti 2018**	**Ero tot 2018 ./. Bud 2018**	**Toteuma 2017**	**Muutos 2018./. 2017**	**Budjetti 2019**
Kassa jakson alussa	15 264	2 828	12 436	10 129	5 135	16 999
+ liiketoiminnan rahavirta	71 191	68 222	2 969	73 093	-1 902	52 526
+ investointien rahavirta	-109 836	-72 038	-37 798	-44 397	-65 439	-52 597
+ rahoituksen rahavirta	39 201	6 590	32 611	-23 561	62 762	-3 434
Kassa jakson lopussa	**15 820**	**5 603**	**10 217**	**15 264**	**556**	**13 494**

Henkilöstö

Vantaan Energia –konsernin henkilöstö

	Yhteensä	Vakinaisia	Määräaikaisia	Henkilöstön keski-ikä
12/2016	328	321	7	45,03v
01-04/2017	331	320	11	44,65v
7/2017	367	316	50	43,49v
12/2017	329	314	15	44,62v
4/2018	337	313	24	43,94v
8/2018	369	315	54	42,53v
12/2018	337	313	24	44,46v

	Työntekijöitä	Toimihenkilöitä	Ylempiä toimihenkilöitä	Johtoa
12/2016	76	153	87	12
01-04/2017	79	153	87	12
7/2017	97	166	92	12
12/2017	70	157	90	12
4/2018	69	164	92	12
8/2018	86	175	96	12
12/2018	69	159	96	13

Huomioitavaa on, että suurin osa tuotannollisesta henkilöstöstä kuuluu toimihenkilöihin.

Sairauspoissaoloprosentti:

12/2016	3,2%
01-04/2017*)	3,8% (sis. myös työtapaturmista johtuneet)
7/2017	3,0% (sis. myös tapaturmista johtuneet 0,14 %)
12/2017	2,9% (sis myös tapaturmista johtuneet 0,11 %)
1-12/2018	luku ei ole vielä saatavilla

Vaihtuvuus:	Eläkkeelle	Irtisanoutui/irtisanottiin	Uusia
v. 2016	13	10/5	32
01-04/2017	4	2	9
8/2017	6	6	14, josta 6 pidempää määräaikaista
v. 2017	7	10	54, josta 11 pidempää määräaikaista
01-04/2018	0	4	13
05-08/2018	1	4	*)37
v. 2018	4	10/1	**)56

*) Luku sisältää 32 kesätyöntekijää
**) Luku sisältää 38 kesätyöntekijää

Riskienhallinta

Vantaan Energian hallitus katselmoi kaikki yhtiön riskienhallintaan liittyvät politiikat vuosittain. Lisäksi käsitellään yhtiön avainriskit. Politiikat ja avainriskit on käsitelty viimeksi syksyllä 2018. Riskienhallintasuunnitelman toteutuksesta vastaa yhtiön operatiivinen johto. Päivitys suunnitelmista on tehty Vantaan kaupunkikonsernin riskienhallintayksikölle aikataulun mukaisesti 21.11.2018.

Vantaan Energian kolme keskeistä riskiä ovat:

- Sähkön hintariski. Riskinä on sähkön matala hintataso ja mahdollinen hintatason pitkäaikainen pysyminen alhaisella tasolla. Riskiä hallitaan mm. sähköntuotannon ja sähkökaupan suojaustoiminnalla ja noudattamalla talousriskipolitiikkaa. Sähkökaupan osalta kova kilpailu markkinoilla on myös hinnan asettamiseen liittyvä riskitekijä.

- Politiikka- ja regulaatioriski. Riski voi toteutua mm. haitalliseen liiketoimintaregulaatioon, energian tukijärjestelmien muutoksiin tai vaikka ympäristölupiin liittyen. Riskiä hallitaan osallistumalla aktiivisesti energia-alan edunvalvontatyöhön ja vaikuttamiseen sekä erilaisin ennustein ja skenaarioin.

- Riski suuresta häiriöstä energian tuotannossa tai sähkön/ kaukolämmön toimituksessa. Syitä voi olla esim. luonnontapahtumissa, konerikossa, suuronnettomuudessa tai inhimillisessä virheessä. Riskien hallintakeinoina ovat mm. tehokkaat kunnossapito-ohjelmat ja varautumissuunnittelu, sekä erilaisten kriisitilanteiden harjoittelu.

VAV Yhtymä Oy (konserni)

Y-tunnus	0640915-7
Omistusosuus	100 %
Hallituksen pj	Tuula Laukkanen
Toimitusjohtaja	Teija Ojankoski

VAV Yhtymä Oy on Vantaan kaupungin 100 %:sti omistama yhtiö. VAV-konserni koostuu emoyhtiö VAV Yhtymä Oy:stä sekä kahdesta tytäryhtiöstä: VAV Asunnot Oy ja VAV Palvelukodit Oy. VAV Asunnot Oy rakennuttaa ja hallinnoi valtion tukemia ARA-asuntoja, jotka muodostavat enemmistön konsernin asuntokannasta. VAV Yhtymä Oy rakennuttaa ja hallinnoi muita kohtuuhintaisia asuntoja ja VAV Palvelukodit Oy palveluasuntoja.

Lisätietoa VAV-Asunnot Oy:stä www.vav.fi

Toimintaympäristö

- Lainsäädännön muutokset ovat vaikeuttaneet korjaustoiminnan rahoitusta, korjauksiin varautumista ja asukasvalintaa.
- Asukasvalinnan tulorajavaade poistui 1.3.2018.
- Korjauksiin varautumisen euromäärää on rajoitettu ja omille varoille vuokrassa perittävä tuotto aleni 4 %:iin 1.1.2017 alkaen. Heinäkuussa 2018 voimaan tullut uusi korkotukilaki kieltää uusien kiinteistöjen, jotka on rahoitettu korkotukilainalla, mahdollisuuden varautua korjauksiin.
- Asumistuen enimmäisasumismenot jäädytetty vuoden 2017 tasoon.
- Lakiehdotus yhteisöjen tulolähdejaon poistamisesta rajaa konsernin sisäisten lainojen korkojen verovähennysoikeutta.
- Kiinteistöjen korjaustarpeiden kasvu – kiinteistökannan samanikäisyys kasaa korjauskustannuksia lähivuosiin.
- Asunnon tarvitsijoiden tulotason jatkuva heikkeneminen suhteessa asumisen kustannuksiin.
- VAV Palvelukodit Oy:n vuokraustoimintaan maakunta- ja sote-uudistuksessa kohdistuvat mahdolliset muutokset
- Rakentamiseen ja kiinteistöalaan tulee kohdistumaan säädösmuutoksia, joilla pyritään ympäristön kestävyyttä turvaaviin ratkaisuihin ja toimintamalleihin.

Toiminta

- Martinlaaksonkuja 2 b valmistui 31.1. asuntoja 52 kpl, liikevaihto kasvaa.
- Kaskelantie 1, Joutsenmerkki, valmistuu 31.9. asuntoja 127 kpl. Liikevaihto kasvaa
- Jatketaan rajoituksista vapautuvien kiinteistöjen myyntiä. Haetaan ARA:lta kohdennetusti kiinteistöjä rajoituksista vapaiksi. Turvataan omia varoja korjausrakentamiseen ja uudistuotantoon.
- Viedään eteenpäin kaavakehityshankkeita, mm. Myyrmäessä ja Veturikuja 8:ssa. Korvaavalla ja täydentävällä kaavoituksella mahdollistetaan kalliiden korjausten korvaaminen tehokkaammalla ja taloudellisesti kannattavammalla uudistuotannolla ja tonttimyynti omien varojen kerryttämiseksi.
- PTS-suunnitelman mukaisissa korjauksissa pyritään kustannustehokkaisiin ja oikea-aikaisiin ratkaisuihin, uusitaan lämmöntuotantolaitteita ja toteutetaan esim. hybridiratkaisuja (mm. aurinkopaneelit). Ylläpitokustannusten hallinta pitkällä aikavälillä.
- Parannetaan tietojärjestelmiä ja asukkaille suunnattuja sähköisiä palveluja. Toiminnan taloudellinen tehokkuus.
- VAV-konserniin perustettiin uusi tytäryhtiö, johon liiketoimintasiirrossa siirtyi ARA-asuntokanta. ARA on hyväksynyt yleishyödyllisen tytäryhtiön luovutuksen saajaksi. Yhtiön hallitus hyväksyi liiketoimintasiirron toteutusaikatauluksi 3.12.2018. Yhtiön hallinnollisen rakenteen selkeyttäminen. Parempi asuntopoliittinen reagointivalmius.
- Ernst & Youngin veroasiantuntijat selvittävät VAV Yhtymä Oy:n verotettavaa tulosta liiketoimintasiirron osalta. Liiketoimintasiirrossa kirjanpito ja verotus eriytyvät.

- Hallitus päätti 4.9.2018, että yhtiö toteuttaa tulevat uudishankkeet ensisijaisesti Joutsenmerkkitasoisina. Ympäristön kestävyyttä ja asumisterveyttä tukeviin vaatimuksiin vastaaminen.

Taloudellinen katsaus

- Liikevaihto on toteutunut budjetoidusti, vuokrat korottuivat keskimäärin 0,16 €/m2 maaliskuun 2018 alusta. Keskivuokra oli tarkastelujaksolla 12,11 €/m2.
- Omaisuuden myyntivoittoja on tuloutettu 72 tuhatta euroa.
- Suunnitelman mukaisesti on lyhennetty pitkäaikaisia lainoja. Alhainen korkotaso mahdollistaa budjetoidut ylimääräiset lyhennykset. Myös sisäisten lainojen (uustuotannon omien varojen) palautukset kassaan kerätään arvioitua nopeammin.
- PTS-korjaukset toteutetaan rullaavan budjetin mukaisesti. Kaikki kuluvan vuoden korjaukset 12,9 milj. euroa toteutetaan tulorahoituksella. PTS-töihin budjetoidusta rahasta siirtyy vuodelle 2019 yhteensä 0,7 milj. euroa.
- Vieraan pääoman korkokuluja alensi Valtiokonttorin vuosimaksulainojen korkojen alenema 1,39 %:sta 0,54 %:iin 1.3.2018 alkaen. Uustuotannon rahoitukseen kiinteistöön Martinlaaksonkuja 2b nostettiin korkotukilainaa 7,5 milj. euroa. Kaskelantie 1 -kiinteistön rahoitukseen nostettiin korkotukilainaa 19,2 milj. euroa. Koska lainoja lyhennettiin 27 milj. euroa, yhtiön velan määrä ei kasvanut vaan pysyi edellisvuoden tasossa.
- Kuluvan vuoden korjausbudjetti alittui kaikkiaan 2,5 milj. euroa. Kaikkia arvioituja korjaushankkeita ei toteutettu suunnitellusti vaan suunnitelmallisten ja ylläpitokorjausten sisältö muuttui korjausrakentamisen markkinatilanteen ja korjaustyön sisällön osalta joidenkin hankkeiden kilpailutusvaiheessa.

Tuloslaskelma 1 000 eur	**Toteuma 2018**	**Budjetti 2018**	**Ero tot 2018 ./. Bud 2018**	**Toteuma 2017**	**Muutos 2018./. 2017**	**Budjetti 2019**
Liikevaihto ja liiket. muut tuotot	94 815	94 032	783	95 341	-526	97 603
Henkilöstökulut	-3 032	-3 325	293	-2 953	-79	-4 052
Kiinteistöom. hoitokulut	-47 865	-49 945	2 080	-46 443	-1 422	-58 711
Liiketoiminnan muut kulut	-1 035	-1 068	33	-853	-182	-974
Poistot	-20 677	-19 020	-1 657	-18 265	-2 412	-19 561
Liiketulos	**22 207**	**20674**	**1 533**	**26 827**	**-4 620**	**14 305**
Rahoitustuotot	216	42	174	67	149	34
Rahoituskulut	-5 573	-9 120	3 547	-6 325	752	-10 376
Verot	0	0	0	0	0	0
Nettotulos	**16 850**	**11 596**	**5 254**	**20 569**	**-3 719**	**3 963**
Satunnaiset erät (netto)	0	0	0	0	0	0
Kokonaistulos	**16 850**	**11 596**	**5 254**	**20 569**	**-3 719**	**3 963**

1 000 eur	**Toteuma 2018**	**Budjetti 2018**	**Ero tot 2018 ./. Bud 2018**	**Toteuma 2017**	**Muutos 2018./. 2017**	**Budjetti 2019**
Investoinnit (netto)	38 410	40 000	-1 590	44 105	-5 695	33 760
Leasing-vastuut kauden lopussa	0	0	0	0	0	0
Lainat kauden lopussa	515 180	518 632	-3 452	508 603	-508 603	526 526
Oma pääoma	46 573	30 000	16 573	27 402	19 171	46 570
Taseen loppusumma	702 890	690 000	12 890	670 005	-623 432	740 000
Henkilöstö lkm	52	52	0	50	702 840	55

VAV Yhtymä Oy -konserni				
Tunnusluvut	**Toteuma 2018**	**Budjetti 2018**	**Muutos tot ./. budj.**	**Toteuma 2017**
Liikevoitto %	24	25	-1	30
Asunnot	10715	10516	199	10481
Asuntojen käyttöaste %	99,1	99,1	0	99,0
Vaihtuvuus %	11,6	12	0	12
Vuokrasaatavat liikevaihdosta %	1,2	1,2	0	1,2
Henkilöstö	51	52	-1	50
Keskivuokra €/m2/kk	12,11	12,11	0	11,95
Vuokrien vaihteluväli	9,86-15,44	9,86-15,44		9,65-15,04

Investoinnit

- Martinlaaksonkuja 2b, (valm 1/2018), asuntoja 52 kpl, joista erityisasuntoja 15 kpl, hankinta-arvo 8,8 milj. euroa
- Kaskelantie 1, Joutsenmerkkikohde, asuntoja 127 kpl, hankinta-arvo 21,3 milj. euroa
- Myyrmäen vanhustenkeskus, (valm. 10/2019), asuntoja 199 kpl, veroton hankinta-arvo 34,2 milj. euroa
- Orvokkirinne 4 (valm. 4/19), asuntoja 72 kpl, joista erityisasuntoja 15 kpl, hankinta-arvo 10,3 milj. euroa
- Kiulukuja 7 (valm. 2/19), asuntoja 86 kpl, hankinta-arvo 14,1 milj. euroa
- Uustuotannon investoinnit rahoitetaan korkotukilainalla ja Aran takauslainalla. Omat varat katetaan mahdollisella käynnistysavustuksella (saatavilla vuoden 2019 loppuun asti) ja myyntituotoilla sekä tulorahoituksella.

Korjaushankkeet

- Kiinteistöihin tehtiin korjauksia 21,1 milj. eurolla, rahoitus tulorahoituksella. Vuosibudjetti korjauksissa on yhteensä 23,5 milj. euroa. Korjauksista siirtyy vuodelle 2019 2,5 milj. euroa.

Rahoitus

- Maksuvalmius oli kohtuullinen ja lyhyen aikavälin velat pystytään hoitamaan likvideillä rahavaroilla. Maksuvalmiuteen vaikuttivat omaisuuden myyntituotot ja saatavien ja luottotappioiden säilyminen kohtuullisina. Vaikka velkakirjaehtojen mukaiset lyhennykset kasvavat kiinteistökannan vanhetessa (keskimäärin asuntokanta 25 v), niin ylimääräisiä lyhennyksiä pystytään tekemään suunnitelmallisesti.
- Korkotaso on edelleen matala, mutta on syytä varautua maltilliseen korkojen nousuun. Talouskasvu jatkuu viime vuosia hitaampana, mutta asumisen kustannuksien nousuvauhti ei hidastu. Esim. asumiseen kohdistuvat verot kasvavat (kiinteistö- ja energiaverot). Korjauksiin varautuminen hankaloituu ja velkakirjaehdot ylittäviin lyhennyksiin ei ole mahdollisuuksia. Lisäksi pitkäaikaisen rahoituksen tarjoajia on nykyisin vain kaksi.
- Uustuotannon rahoitus omien varojen osalta saataneen hoidettua ARA:n myöntämän käynnistysavustuksen ja omaisuuden realisointien avulla vuosina 2018 – 2019. Omien varojen korkoa sisällytetään vuokraan ja sitä kautta turvataan uustuotannon ja korjausrakentamisen omat varat myyntituottojen lisäksi.
- Korjausrakentamiseen jouduttaneen ottamaan korkotukilainaa vuonna 2020, ettei korjaustarve kasva liiaksi ja että kiinteistöjen arvo pystytään säilyttämään. Lainoitettavan korjausrakentamisen omarahoitusosuudet kerätään vuokrissa.
- Tarve osittain lainoittaa korjausrakentamista jatkuu vuodesta 2020 vuoteen 2024 asti. Tällöin 80-luvun aravakiinteistöjen alkuperäiset rahoituslainat tulevat poismaksetuksi, ja korjausten rahoittaminen tulorahoituksella pitäisi olla taas mahdollista.
- Kiinteistökannan oikea-aikaisilla korjauksilla ja yksittäisillä myynneillä pyritään minimoimaan korjausvelkaa.
- Arava- ja korkotukilainojen takapainoiset lyhennysohjelmat ja asukkaiden maksuvaikeuksien lisääntyminen ovat lähivuosien haaste.

Kassavirta 1 000 eur	Toteuma 2018	Budjetti 2018	Ero tot 2018 ./. Bud 2018	Toteuma 2017	Muutos 2018./. 2017	Budjetti 2019
Kassa jakson alussa	29 047	29 047	0	19 979	-66 294	37 556
+ toiminnan tuotot (+)	94 815	94 032	783	95 341	142 111	97 603
- toiminnalliset menot (-)	-48 899	-51 013	2 114	-47 296	-4 794	-59 685
- investointien maksut kassasta (-)	-38 410	-40 000	1 590	-44 105	-8 151	-33 760
- lainojen lyhennykset (-)	-28 467	-27 522	-945	-30 259	-22 142	-29 989
- lainojen korot (-)	-5 573	-9 120	3 547	-6 325	-47 284	-10 376
+ lainojen lisäykset (+)	35 044	40 000	-4 956	41 711	5 997	41 335
Kassa jakson lopussa	**37 556**	**35 424**	**2 133**	**29 047**	**37 556**	**42 684**

Henkilöstö

- Henkilövahvuus 54 (vuonna 2018 keskimäärin 51)
- Naisia 57 % ja miehiä 43 %
- Henkilöstön keski-ikä 50 vuotta (2017 /50 vuotta)
- 20 % työntekijöistä 60 vuotta tai enemmän (2017 /22 %)
- 4 työntekijää jää eläkkeelle 2019
- Kilpaillaan muiden toimijoiden kanssa kokeneesta rakennuttamisen ja korjausrakentamisen henkilöstöstä.
- Organisaatiomuutos 1.9. alkaen; asiakkuusyksikön perustaminen, johon kuuluu isännöinti, vuokraus ja asiakaspalvelu, muut rakennuttaminen, kunnossapito ja hallinto
- Vaihtuvuus 12,9 % (2017/16 %), 13 uutta työntekijää, joista 5 uuteen työtehtävään
- Varaudutaan henkilöstön ikärakenteen muutoksiin ennakoivilla rekrytoinneilla.

Riskienhallinta

- Riskienhallintasuunnitelma on päivitetty ja hyväksytty yhtiön hallituksessa joulukuussa 2018.
- 1. Vuokra-asuntojen ylikysyntä / riittävä uudistuotanto
- 2. Yksittäiset tekniseltä ja taloudelliselta kunnoltaan heikkokuntoiset kiinteistöt / suunnitelmallinen korjaustoiminta ja kiinteistöjen hakeminen rajoituksista vapaiksi ja niiden myynti
- Lainsäädäntöriskit / edunvalvonta
- Korkoriski ja lainaehtojen takapainoisuus / lyhennysten aikaistaminen ja koronnousuilta suojautuminen
- Veroriski liiketoimintasiirtoon liittyen

VTK Kiinteistöt Oy (konserni)

Y-tunnus	0517745-4
Omistusosuus	100 %
Hallituksen pj	Hannu Vikman
Toimitusjohtaja	Jukka Antila

VTK aloitti toimintansa 1970-luvulla nimellä Kiinteistö Oy Grandinkulma, kun Grandin kiinteistön paikalle ryhdyttiin suunnittelemaan toimistotiloja kaupungille. Toiminta kasvoi ja nimi vaihtui Vantaan Teollisuuskiinteistöt Oy:ksi. Yhtiö on toiminut nykyisellä nimellään VTK Kiinteistöt Oy:nä vuodesta 2005.

Kuluneiden neljän vuosikymmenen aikana VTK on ollut myös merkittävä opetus- ja palvelutilojen toteuttaja Vantaalla. Osa VTK:n toteuttamista hankkeista on edistänyt myös kaupungin elinkeinopolitiikkaa.
VTK Kiinteistöt tarjoaa laajan valikoiman erilaisia tilaratkaisuja pysyviin tai väliaikaisiin toimitilatarpeisiin.

Lisätietoa VTK Kiinteistöt Oy:stä http://www.vtkoy.fi/

Toimintaympäristö

Sote- ja maakuntauudistuksen vaikutus yhtiön toimintaan selviää päätösten jälkeen. VTK Kiinteistöt Oy:llä on viidessä kiinteistössä vuokralaisena kaupungin sosiaali- ja terveystoimi. Karsikkokuja 15-17 ovat sosiaali- ja terveystoimen tiloja. Pakkalankuja 5:ssä on perheneuvolan tiloja, ympäristökeskus, suun terveydenhuollon liikelaitos ja kaupungin eläinlääkäri. Hakucenterissä osoitteessa Laukkarinne 6 toimii kaupungin sosiaali- ja terveydenhoidonyksikkö. Maakotkantie 10:ssä toimii kaupungin hammashoitola. 31.10.2017 ostetussa Koy Vantaan Jönsaksentie 4:ssä toimii Myyrmäen terveysasema.

Työllisyyspalveluiden siirtyminen pääkaupunkiseudun Kasvu kuntayhtymään vaikuttanee Hosantie 2:ssa sijaitseviin Reelin tiloihin.

Toiminta

Pääomavuokrakohteiden pääoma- ja ylläpitovuokrien päivittäminen on saatettu loppuun. Päivityksessä huomioitiin kiinteistöjen huolto- ja ylläpitokustannukset ja mukautettiin pääomavuokrasopimukset vastaamaan yleisiä vuokranmäärityksiä.

Vuonna 2015 alkanut Metropolia Ammattikorkeakoulun Myyrmäen kampuksen laajennusinvestointi on valmistunut. Laajennuksen käyttöönotto oli syksyllä 2018. Hankkeen kokonaiskustannus oli n. 36 miljoonaa euroa. Investoinnin rahoitus tapahtui leasing-rahoituksella.

Ylästön koulun laajennusosan rakennus- ja vanhanpuolen tilamuutosten investointi aloitettiin vuonna 2017. Laajennuksen käyttöönotto on syksyllä 2019, investoinnin arvo n. 6,9 miljoonaa euroa, josta 2018 on toteutunut n. 4,3 milj. euroa (2017: 0,2 milj. euroa).

Varia Aviapoliksen peruskorjaushanke aloitettiin kesällä 2017 ja se valmistui alkusyksystä 2018. Hankkeen arvo on n. 2,9 milj. euroa, josta 2018 toteutui 1,9 milj. euroa (2017: 1,0 milj. euroa).

Vuoden 2018 aikana toteutettiin Hosantie 2:een Reelin muutostyöt. Hankkeen toteuma on yhteensä 2,1 milj. euroa, josta oli investoinnin osuus 0,5 milj. euroa. Arkiston muutostöiden hankebudjetti on 2,9 milj. euroa, josta vuonna 2018 on toteutunut 1,8 milj. euroa.

Myyrmäen Urheilupuiston liikuntalaitoksiin tehtiin LVI-korjauksia yhteensä 1,1 milj. eurolla.

Yhtiö osti 6/2018 Vantaan Moottorirata Oy:n rakennuksia ja ratoja yhteensä 0,6 milj. eurolla. Karting-radan muutostöitä on tehty 0,5 milj. eurolla vuonna 2018.

VTK Kiinteistöt Oy osti Kiinteistö Oy Vantaan Jönsaksentie 4 -nimisen yhtiön osakekannan 31.10.2017. Kauppahinta oli 12,6 milj. euroa, lisäksi VTK:lle siirtyi Kiinteistö Oy Vantaan Jönsaksentie 4:n velat emoyhtiölleen n. 9,1 milj. euroa. VTK Kiinteistöt Oy:n hallitus teki tammikuussa 2018 päätöksen tehdä oman pääoman ehtoisen sijoituksen Kiinteistö Oy Vantaan Jönsaksentie 4 sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Järjestelyn yhteydessä Jönsaksentien 9,1 milj. euron velka VTK:lle kuittaantui pois.

Tytäryhtiö Kivistön Pysäköinti Oy fuusioitui VTK Kiinteistöt Oy:öön 30.6.2018. Kiinteistö Oy Vantaan Kauppalantalo fuusioitui VTK Kiinteistöt Oy:öön 31.8.2018. VTK Kiinteistöt Oy osti 980 kpl (15,4%) Kiinteistö Oy Lehdokkitien Virastotalon osakkeita. Lisäksi VTK Kiinteistöt Oy myi Kiinteistö Oy Vantaan Rubiiniparkin osakkeita 16 kpl. Ennen fuusiotaan VTK Kiinteistöt Oy:lle Kivistön Pysäköinti myi Kiinteistö Oy Vantaan Ruusuparkin osakkeita kolme kappaletta.

Merkittävin tuleva investointi:
Tikkurilan keskustan monitoimitilatoimistorakennuksen rakentaminen aloitetaan vuonna 2021, hankkeen arvo 35-45 milj. euroa. Kustannusarvio täsmentyy kevään 2019 aikana kun hankesuunnitelma valmistuu.

Taloudellinen katsaus

Tuloslaskelma 1 000 eur	Alustava Toteuma 2018	Budjetti 2018	Ero tot 2018 ./. Bud 2018	Toteuma 2017	Muutos 2018./. 2017	Budjetti 2019
Liikevaihto ja liiket. muut tuotot	28 360	26 348	2 012	19 812	8 548	29 022
Henkilöstökulut	-636	-622	-14	-989	353	-604
Kiinteistöom. hoitokulut	-13 456	-12 607	-849	-6 523	-6 933	-13 949
Poistot ja arvonalennukset	-10 724	-10 667	-57	-10 298	-426	-11 429
Liiketulos	**3 544**	**2 453**	**1 091**	**2 002**	**2 453**	**3 040**
Rahoitustuotot ja -kulut	-730	-796	66	-552	-178	-616
Verot	-1 312		-1 312	-649	-663	-1 558
Voitto/tappio ennen vähemmistöosuutta	**1 502**	**1 657**	**-155**	**801**	**1 611**	**866**
Vähemmistöosuus	913		913	650		
Tilikauden tulos	**2 415**	**1 657**	**-155**	**1 451**	**1 611**	**866**

1 000 eur	Alustava Toteuma 2018	Budjetti 2018	Ero tot 2018 ./. Bud 2018	Toteuma 2017	Muutos 2018./. 2017	Budjetti 2019
Investoinnit	12 953	10 426	2 527	16 017	-3 064	9 292
Leasing-vastuut kauden lopussa	36 673	45 000	-8 327	31 331	5 342	38 817
Lainat kauden lopussa	125 512	115 000	10 512	125 048	464	113 000
Oma pääoma	41 740	47 085	-5 345	45 428	-3 688	176 692
Taseen loppusumma	185 214	157 000	28 214	174 277	10 937	185 000
Henkilöstö lkm 31.12	8	6	2	23	-15	8

Raportilla esitetyt VTK Kiinteistöt Oy -konsernin luvut ovat alustavia.

Vuoden alusta yhtiön omistamien kiinteistöjen ylläpito siirtyi kaupungilta VTK Kiinteistöt Oy:lle (lukuun ottamatta Myyrmäen ja Tikkurilan liikuntalaitoksia, joiden ylläpito siirtyi VTK:lle 1.4.18 alkaen).

Emoyhtiö VTK Kiinteistöt Oy:n tuotot kasvoivat 9,0 milj. euroa edellisvuoteen nähden (2018: 28,4 milj. euroa, 2017 19,4 milj. euroa). Pääomavuokrien laskentaperusteiden päivitys ja ylläpitovuokrauksen siirtyminen VTK:lle kasvatti tuottoja n. 6,5 milj. euroa. KOy Vantaan Jönsaksentie 4:n vaikutus ylläpito- ja pääomavuokrien kasvuun oli 1,0 milj. euroa edellisvuoteen nähden (VTK osti yhtiön osakkeet 10/2017). Lisäksi Kiinteistö Oy Kauppalantalon fuusiovoitto 1,3 milj. euroa on kirjattu muihin tuottoihin.

Emoyhtiön hoitokustannukset kasvoivat 7,1 milj. euroa (2018: 14,0 milj. euroa, 2017 6,9. milj. euroa) edellisvuoteen nähden. Pääomavuokrakohteiden ylläpitokustannusten osuus kasvusta oli n. 3,1 milj. euroa, KOy Vantaan Jönsaksentie 4:lle maksetut vastikemaksut kasvattivat hoitokuluja 1,5 milj. euroa. Korjaukset ja vuokralaismuutokset kasvoivat edellisvuoteen nähden 4,3 milj. euroa (2017: 1,2 milj. euroa, 2018: 5,6 milj. euroa). Kasvu johtuu pääosin Hosantie 2:n arkiston muutostöistä, Minkkitie 8:n ja Kielotie 13:n purkuvarauksista ja kasvaneista vuosikorjauskustannuksista (huom. VTK:lle siirtynyt pääomavuokrakohteiden ylläpito sisältää myös ko. kohteiden vuosikorjaukset).

Emoyhtiön alustava tulos on 3,5 milj. euroa (sis. fuusiovoittoa 1,3 milj. euroa) (2017: 2,3 milj. euroa).

Konsernin tuotot vuonna 2018 olivat 28,4 milj. euroa (2017: 19,8 milj. euroa). Konsernin hoitokustannukset olivat 13,4 milj. euroa (2017: 6,5 milj. euroa). Konsernin alustava tulos 2018 on 2,4 milj. euroa (oikaistu tulos 2017: 1,5 milj. euroa).

Investoinnit

Konsernin investoinnit olivat 12,8 milj. euroa (2017: 16,0 milj. euroa). VTK Kiinteistöt Oy:n investoinnit olivat 11,5 milj. euroa (2017: 14,9 milj. euroa), josta Kiinteistö Oy Lehdokkitien virastotalon osakkeiden hankinnan osuus oli 1,1 milj. euroa. Kivistön Putkijäte Oy:n putkikeräysjärjestelmän investoinnit olivat 1,1 milj. euroa (2017: 1,3 milj. euroa).

VTK Kiinteistöt Oy, merkittävimmät meneillään olevat ja tulevat investoinnit

- Ylästön koulun laajennusosa ja vanhanpuolen tilamuutokset, 2017 - 9/2019, hankearvio 6,9 milj. euroa – lainarahoitus
- Hosantie 2: Arkiston muutostyöt 2018-2019, hankearvio 2,7 milj. euroa (josta n. 1,8 milj. euroa investointia) - oma rahoitus
- Kolohonka liikekiinteistön laajennus 2019-2020, hankearvio 0,8 milj. euroa - oma rahoitus
- Lumon monitoimitalon nuorisotilan ja kirjaston muutostyöt 2019-2020, hankearvio 0,9 milj. euroa - oma rahoitus
- Lumon liikuntasalin korjaus 2019, hankearvio 0,3 milj. euroa - oma rahoitus
- Metropolia, Viemärit, vesikatto ja IV -korjaukset 2019, 0,3 milj. euroa - oma rahoitus
- Myyrmäen jalkapallohallin tekonumeron uusiminen 2019, 0,3 milj. euroa - oma rahoitus
- Kielotie 13, monitilatoimitalon purkukustannukset vuonna 2019 arvio 1,2 milj. euroa.
- Nykyisen kiinteistökannan vuosi- ja peruskorjaukset vuodet 2019-22: Koulut ja päiväkodit 500 t€/v, Sotekiinteistöt 100 t€/v, Liikuntakiinteistöt 100 t€/v, Yrityskiinteistöt 120 t€/v
- Tikkurilan keskustan monitilatoimistorakennuksen rakentamisen aloitus 2021, hankearvio 35-45 milj. euroa - lainarahoitus

Kivistön Putkijäte Oy:n maanrakennus, putkistot ja jätepiste -investoinnit ovat vuonna 2019 n. 1,7 milj. euroa.

Rahoitus

VTK konsernin pankkitilien saldot 31.12.2018 olivat yhteensä 20 milj. euroa, josta VTK:n osuus on 15 milj. euroa.

VTK Kiinteistöt Oy:n lainakanta 31.12.2018 oli 126 milj. euroa. Yhtiö lyhensi lainoja vuonna 2018 24 milj. eurolla.

VTK Kiinteistöt Oy:n lainojen loppulyhennysten suuruus 1/18 – 1/19 olivat yhteensä n. 19 milj. euroa, jotka VTK jälleenrahoitti nostamalla 6/2018 kaksi lainaa, yhteensä 25 milj. euroa. Ko. lainoilla rahoitetaan myös mm. Ylästön koulun investointi.

Kivistön Pysäköinti Oy:n lainakanta oli 1,9 milj. euroa vuoden lopussa. Yhtiö lyhensi lainoja 0,3 milj. eurolla vuonna 2018.

Emoyhtiön Metropolian vanhan kiinteistön leasing-vastuu 31.12.2018 on 3,5 milj. euroa ja laajennuksen leasing-vastuu 31.12.2018 33,1 milj. euroa.

Kassavirta 1 000 eur	Alustava Toteuma 2018	Toteuma 2017	Muutos 2018./. 2017
Kassa jakson alussa	1 800	1 386	414
+ toiminnan tuotot (+)	25 773	20 729	5 044
- toiminnalliset menot (-)	-16 693	-17 859	1 166
- investointien maksut kassasta (-)	-11 942	-15 342	3 400
- lainojen lyhennykset (-)	-24 751	-11 028	-13 723
- lainojen korot (-)	-730	-552	-178
+ lainojen lisäykset (+)	25 000	22 500	2 500
+ osakeanti	4 244	1 966	2 278
Kassa jakson lopussa	**2 701**	**1 800**	**901**

Henkilöstö

VTK Kiinteistöt Oy:n henkilöstömäärä 31.12.2018 oli 8 henkilöä (31.12.2017 5 henkilöä). Syksyn aikana rekrytoitiin yhtiöön kaksi henkilöä.

Kaupungin liikuntapalveluiden ja Myyrmäen Urheilupuisto Oy:n välinen henkilöstövuokraussopimus on päättynyt keväällä 2018 liikuntapalveluiden organisaatiomuutoksen johdosta. Tämän vuoksi yhtiössä ei ole enää henkilöstöä.

Kivistön Putkijäte Oy:ssä toimii oto-toimitusjohtaja.

Riskienhallinta

Riskienhallintasuunnitelma on päivitetty 14.11.2018 pidetyssä hallituksen kokouksessa. Yhtiön vanha kiinteistökanta on jo saavuttanut yli 20 vuoden iän, minkä vuoksi tulevina vuosina on varauduttava merkittäviin korjausinvestointeihin, jotta erityisesti tavanomaisten toimitilakohteiden arvot kyetään säilyttämään.

Valtaosa yhtiön uudesta rakennuskannasta on valmistunut 2000-luvulla ja ne tulevat peruskorjausikään n. 10 vuoden kuluessa. Mikäli peruskorjausten kanssa rinnan tehdään uusia isoja investointeja, yhtiön taloutta rasittavat samanaikaisesti peruskorjausten kustannukset ja uustuotannon kustannukset.

Yhtiö joutuu edelleen panostamaan rahoitusrakenteen ja talouden vahvistamiseen myös tulevina vuosina, johtuen 100 %:n velkapääomalla viimevuosina suoritetuista investoinneista. Lähivuodet tulevat olemaan rahoituksellisesti raskaita ja mikäli korkotasoissa tapahtuu huomattavaa nousua, on maksuvalmiuden varmistamiseksi ryhdyttävä toimiin lainojen järjestelemiseksi. Mikäli korkotasot kuitenkin pysyvät nykyisessä tasossa, helpottuu rahoitustilanne 3-5 vuoden jälkeen.

Sote- ja maakuntauudistuksen vaikutukset yhtiön vuokraustoimeen sekä mahdollinen sisäilmaongelmien korjauksien lisääntyminen erityisesti koulukiinteistöissä.

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy

Y-tunnus	2440395-5
Omistusosuus	100 %
Hallituksen pj	Jari Ahokas
Toimitusjohtaja	Liisa Sarjala

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy on Vantaan kaupungin 100 %:sti omistama yhtiö. Yhtiön toimialana on kiinteistön- ja maisemanhoito, rakennus- ja korjauspalvelut, siivouspalvelut sekä ateriapalvelut ja muut ravitsemispalvelut, aula-, turvallisuus- ja vartiointipalvelut sekä posti- ja kuriiritoiminta. Yhtiö aloitti varsinaisen toimintansa vuoden 2012 alusta. Yhtiön palvelukseen siirtyi tilakeskuksesta noin 1 000 henkilöä ns. vanhoina työntekijöinä. Vuoden 2016 lopussa yhtiön palveluksessa oli 949 henkilöä.

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:n tehtävänä on tukea Vantaan kaupunkikonsernin toimialoja ja niiden asiakkaita tuottamalla asiakkaiden tarpeita vastaavia ateria-, puhtaus- ja kiinteistöpalveluja sekä näitä tukevia palveluja. Yhtiön markkinointinimi on Vantti.

Lisätietoa Vantaan Tilapalvelut Oy:stä http://www.vantti.fi/

Toimintaympäristö

1.1.2017 voimaan tullut hankintalaki tarkensi yhtiön toimintaedellytyksiä in-house asemaan liittyen ja muutti mm. hankintamenettelyn valintaan vaikuttavia kynnysarvoja. Yhtiö on saanut Hankintakeskukselta lausunnon yhtiön markkinoille suuntautuvan myynnin järjestämistä koskien.

Mahdollisen sote- ja maakuntauudistuksen siirtyminen vuoden 2021 alkuun tuo yhtiölle ja kaupunkikonsernille lisäaikaa muutokseen varautumiseen. Uudistus näyttää joka tapauksessa vaikuttavan merkittävästi yhtiön toimintaedellytyksiin ja asiakassuhteisiin yhtiön tällä hetkellä sosiaali- ja terveystoimelle tarjoamien palveluiden osalta voimaantulosta lähtien. Sosiaali- ja terveystoimen toimialan osuus yhtiön myynnistä on yli 20 %. Yhtiö selvittää tilanteeseen liittyviä mahdollisia henkilöstövaikutuksia ja muutoksen edellyttämiä vaihtoehtoisia toimintamalleja pystyäkseen varautumaan hallittuun uudistuksen voimaantuloon.

Toiminta

Yhtiö yksinkertaisti ateriapalveluiden organisaatiorakennetta yhdistämällä palvelukeittiöt samaan palvelualueeseen niille ruokaa valmistavan valmistuskeittiön kanssa. Muutos tuli voimaan 1.1.2018 ja sillä pyritään läpinäkyvämpään talousohjaukseen sekä tarpeettomien sisäisten transaktioiden eliminointiin. Yhtiö uudisti syksyllä talousyksikön organisaatiorakenteen vahvistamalla controller-toimintoa liiketoimintayksiköissä ja siirtämällä laskutustoiminnon liiketoimintayksiköihin. Yhtiö uudisti ateriapalveluidensa organisaatiorakennetta 1.12.2018 alkaen. Ateriapalveluissa aloitti uusi esimiestaso, ruokapalveluesimiehet. He raportoivat alue-esimiehillle ja ovat esimiehinä ruokapalvelutyöntekijöille, ruokapalveluvastaaville ja kokeille.

Yhtiössä valmisteltiin syksyllä 2017 toimintojen modernisointiin, automaatioasteen kasvattamiseen ja työn sisällön sekä tehokkuuden kasvattamiseen tähtäävä digistrategia, jonka yhtiön hallitus hyväksyi 25.1.2018. Syksyn aikana uudet palvelukassat otettiin käyttöön. GM-järjestelmässä puhtaus- ja kiinteistöpalvelujen laadun seurannan, palautteiden ja reklamaatioiden käsittely aloitettiin syksyllä, ateriapalveluissa vuoden 2019 alussa.

Yhtiön intran uudistamiseksi on kartoitettu tarvittavien päätelaitteiden ominaisuudet sekä yksiköiden julkaisutarpeet, ruokalistojen julkistamisen uudistaminen etenee Aromi-järjestelmässä suunnitellusti.

Yhtiö on ottanut puhtauspalveluissa vuoden aikana Kiha-järjestelmän palvelusopimukset -moduulin käyttöön, mikä yksinkertaisti ja selkeytti laskutuskäytäntöjä. Kyseessä on ensimmäinen tietojärjestelmä mainittuun käyttötarkoitukseen ja kohdealueeseen yhtiön toimintahistoriassa.

Yhtiö ulkoisti palkanlaskennan ja operatiivisen henkilöstöhallinnon palvelut Asetz Insight Oy:lle 1.6.2018 alkaen ja viisi Vantin henkilöä siirtyi Asetz Insight Oy:n palvelukseen vanhoina työntekijöinä.

Yhtiö otti vuoden 2019 alussa käyttöön Asetz Insight Oy:n kautta uudet hr-järjestelmät:
Mepcon palkanlaskennassa sekä Quinyxin työvuorosuunnittelussa ja työajanseurannassa.

Yhtiö panostaa viestintään ottamalla käyttöön viestintästrategian vuosille 2019 - 2022. Yhtiön tarkoituksena on parantaa organisaation tiedonkulkua, julkisuuskuvaa ja työtyytyväisyyttä. Yhtiö ottaa käyttöönsä alkuvuonna 2019 uuden intranetin, sekä suunnittelee verkkosivujen uudistamista.

Taloudellinen katsaus

Yhtiön tulos oli 292 t€ ja se on selvästi yhtiön historian paras. Tulos parani lähes 150 t€ edellisvuodesta ja se muodostui nimenomaan kiinteistöpalvelussa, jossa tulos parani noin 325 t€. Yhtiön loppuvuosi sujui kuitenkin taloudellisesti osavuosikatsauksessa 1-8/2018 ennakoitua huonommin. Ateriapalveluiden liikevaihto jäi ennustettua alemmalle tasolle joulukuussa ja myös palveluiden ostot kasvoivat viimeisen kvartaalin aikana.

Yhtiön liikevaihto 2018 oli noin 48 m€, missä oli kasvua edelliseen vuoteen noin 1,1 m€. Liiketoimintayksiköiden välillä kehitys poikkesi paljon toisistaan. Kiinteistöpalvelujen liikevaihdon kasvu oli peräti 1,3 m€. Puhtauspalvelujen liikevaihto kasvoi 67 t€ ja ateriapalveluissa liikevaihto laski noin 300 t€.

Yhtiön henkilöstökulut ovat pysyneet samalla tasolla kuin vuonna 2017. Kiinteistöpalveluissa kasvua on 369 t€, puhtauspalveluissa 79 t€ ja ateriapalveluissa henkilöstökulut laskivat -345 t€. Liiketoimintayksiköittäin henkilöstövuokrauksen kulut toteutuivat ateriapalvelussa 580 t€, kiinteistöpalveluissa 30 t€ ja puhtauspalveluissa 231 t€. Yhtiötasolla henkilöstövuokrauksen kulut olivat 852 t€, joka oli 15 t€ alle edellisen vuoden.

Palveluiden ostot ovat kasvaneet 887 t€ yhtiötasolla. Suurimpia syitä ylityksiin ovat:
Ateria -ja puhtausliiketoimintayksiköissä johtuva suurempi vuokratyövoiman käyttö ja palkka- ja henkilöstöhallinnon ulkoistusprojekti Azets Insight Oy:lle.

Aineiden ja tarvikkeiden osalta kulut pienenivät 128 t€ edelliseen vuoteen nähden. Saavutettu säästö perustuu ateriapalvelut -liiketoimintayksikön positiiviseen kehitykseen.

Tuloslaskelma 1 000 eur	Toteuma 2018	Budjetti 2018	Ero tot 2018 ./. Bud 2018	Toteuma 2017	Muutos 2018./. 2017	Budjetti 2019
Liikevaihto ja liiket. muut tuotot	47 999	47 566	432	46 929	1 070	48 459
Henkilöstökulut	-29 857	-30 706	849	-29 817	-40	-30 790
Materiaalit ja palvelut	-16 400	-15 649	-751	-15 641	-758	-16 001
Liiketoiminnan muut kulut	-1 140	-1 064	-76	-1 146	6	-951
Poistot	-224	-206	-18	-189	-34	-275
Liiketulos	**378**	**-58**	**436**	**135**	**243**	**444**
Rahoitustuotot	5		5		5	1
Rahoituskulut	-24	-8	-16	-13	-11	-8
Verot	-72		-72		-72	
Nettotulos	**287**	**-65**	**353**	**122**	**165**	**437**
Satunnaiset erät (netto)	5		5	21	-16	19
Kokonaistulos	**292**	**-65**	**358**	**143**	**149**	**456**

1 000 eur	Toteuma 2018	Budjetti 2018	Ero tot 2018 ./. Bud 2018	Toteuma 2017	Muutos 2018./. 2017	Budjetti 2019
Investoinnit (netto)	172	439	-267	353	-181	507
Leasing-vastuut kauden lopussa	0	0	0	0	0	0
Lainat kauden lopussa	0	0	0	0	0	0
Oma pääoma	1156	0	1156	880	276	0
Taseen loppusumma	9326	0	9326	9 302	24	0
Henkilöstö lkm	944	0	944	970	-26	0

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy

1000 eur	Ateria 2018	Siivous-palvelut 2018	Kiint. huolto (sis. Vaht-imestarit) 2018	Ateria 2017	Siivous-palvelut 2017	Kiint. Huolto 2017
Liikevaihto ja liiketoiminnan muut tuotot	22 523	13 101	12 363	22 828	13 034	11 055
Liiketoiminnan kustannukset	-23 038	-12 954	-11 710	-23 201	-12 845	-10 727
Liiketulos	**-515**	**146**	**653**	**-373**	**189**	328

Tunnusluvut	TOT 2018	Budjetti 2018	Toteuma 2017
Liikevaihto 1000 eur	47 999	47 566	46 929
Henkilöstön lkm	944		970
Liikevaihto / henkilö / kk	4,24		4,03
Tuotettuja aterioita kpl / kk	797 913		822 208
Siivoussopimuksia m2 / kk	498 167		488 777
Kiinteistönhuoltosopimukset m2 / kk (ei sis. piha-alueita)	914 042		908 300

Investoinnit

Vantin merkittävimmät investoinnit liittyvät yhtiön tietojärjestelmiin. Nämä investoinnit kirjataan Vantaan kaupungin taseeseen ja yhtiö maksaa kaupungin tekemiä poistoja vastaavan summan Tietohallinnon kuukausilaskutuksen yhteydessä.

Yhtiön suurin vireillä oleva investointikokonaisuus muodostuu vuosille 2018-2021 hyväksytystä digistrategiasta. Suunnitellut kokonaisinvestoinnit ovat yhteensä alustavasti 680 t€. Ohjelman kokonaissumma jakautuu useisiin osaprojekteihin, joista suurimpia ovat tietovarasto ja sitä hyödyntävä raportointiohjelmisto (250 t€), työvoiman hallintajärjestelmä (100 t€) ja elintarvikelaskujen automaattinen kohdentaminen (100 t€).

Yksittäisistä investoinneista tehdään käynnistysvaiheessa vielä normaalit Vantaan tietojärjestelmäinvestointien valmisteluprosessin mukaiset tarkentavat hanke- ja hyötyarviot. Varsinaisten ohjelmaan liittyvien investointien lisäksi digistrategialla on vaikutuksia yhtiön päätelaitteista aiheutuviin kustannuksiin. Nämä kustannukset yhtiö huomioi vuosibudjetointinsa yhteydessä.

Aikaisemmin käynnistetyistä, digistrategian ulkopuolisista järjestelmäinvestoinneista voidaan merkittävimpänä mainita kaupungin ja Vantin yhteinen kiinteistöhallinnan Kiha-projekti. Käyttöönotto on alkanut vuonna 2016 ja saatiin päätökseen vuoden 2018 aikana. Vantin kustannusosuus hankkeen investointitarpeesta on 68 t€.

Yhtiön liiketoiminnat eivät ole erityisen pääomaintensiivisiä, eikä yhtiön toiminta muutoinkaan edellytä poikkeuksellisen merkittäviä investointeja lähitulevaisuudessa. Tämä ja kaupunkikonsernin valitsema omistus- ja leasing-rahoitusta hyödyntävä rahoitusstrategia huomioiden yhtiö suunnittelee rahoittavansa tarvittavat investoinnit lähtökohtaisesti tulorahoituksella. Yhtiön hallitus vahvistaa investointisuunnitelman kullekin vuodelle vuosibudjetoinnin yhteydessä.

Vuodelle 2019 suunnitellut taseeseen kirjattavat investoinnit ovat yhteismäärältään 507 000 euroa.

Esitetty investointisumma jakaantuu liiketoimintayksiköihin seuraavasti:

Ateriapalvelut	202 000 €
Puhtauspalvelut	130 000 €
Kiinteistöpalvelut	50 000 €
Sisäiset palvelut	125 000 €

Toimipistetasolla suunnitellut investoinnit muodostuvat ateriapalveluissa astioista, ruoan valmistamiseen ja kuljettamiseen liittyvistä hankinnoista sekä mittalaitteista. Puhtauspalveluiden suunnitelma muodostuu käsityövälineiden ja rikkoutuneiden siivouskoneiden korvausinvestoinneista. Kiinteistöpalveluiden suunnitellut investoinnit liittyvät työkoneiden hankintaan sekä postinjakelutoiminnan kehittämiseen. Sisäisten palveluiden investointi kohdistuisi yhtiön lähiesimiesten ja sisäisten palveluiden käytössä olevien toimistotilojen yhdistämiseen ja kalustamiseen. Tältä osin suunnitelman toteuttaminen on sidottu tarkoitukseen sopivan toimitilan löytymiseen. Muita sisäisten palveluiden investointeja ovat ostolaskujen automatisoitu kohdentaminen ja verkko-oppimisympäristö. Vuoden 2018 vastaavat investoinnit operatiivisen toiminnan kehittämiseen olivat 439 t€.

Rahoitus

Yhtiön kassan määrä 31.12.2018 oli hieman yli 2,9 m€ (31.12.2017 noin 2,3 m€).

Kassatilanne vaihtelee yhtiön säännöllisessä toiminnassa yhtäältä kuukausitasolla palkanmaksun ja myyntilaskutuksen erääntymiseen liittyen ja toisaalta vuositasolla liiketoiminnan kausivaihtelun seurauksena. Kuukausitasolla yhtiö turvautuu ajoittain konsernitilin limiittiin palkanmaksujen yhteydessä ja vuositasolla kesän hiljaiset myyntikuukaudet rasittavat tilapäisesti kassaa, joka kuitenkin normalisoituu tyypillisesti tavanomaisiin myyntikuukausiin perustuen.

Konsernitilin limiitti turvaa yhtiön rahoitusasemaa riittävästi aikavälillä 2018-2022 edellyttäen, että yhtiö pääsee toimintansa kannattavuudessa vähintään likimain nollatuloksen tasolle eikä yhtiön tuotantovolyymeissa tapahdu ennakoimattomia muutoksia tai merkittäviä häiriöitä. Yhtiöllä ei ole pitkäaikaista lainaa.

Yhtiön suunnittelema investointien maltillinen kasvattaminen aiempiin toimintavuosiin verrattuna lisää toteutuessaan toimintaan sitoutuvan pääoman määrää. Kassavaikutus on käytännössä mahdollista hallita investointien etukäteisellä suunnittelulla.

Sote-uudistus saattaa vaikuttaa yhtiön tuotantovolyymiin. Yhtiö varautuu uudistukseen kuitenkin ensi sijassa toiminnallisena ja taloudellisena ennemminkin kuin rahoituksellisena muutoksena - yhtiön tulee sopeuttaa hallitusti toimintojaan mahdollisten volyymimuutosten edellyttämällä tavalla.

Kassavirta **1 000 eur**	**Toteuma 2018**	**Budjetti 2018**	**Ero tot 2018 ./. Bud 2018**	**Toteuma 2017**	**Muutos 2018./. 2017**	**Budjetti 2019**
Kassa jakson alussa	4		4	4	0	
+ toiminnan tuotot (+)	47620		47620	46983	637	
- toiminnalliset menot (-)	-47448		-47448	-46630	-818	
- investointien maksut kassasta (-)	-172		-172	-353	181	
- lainojen lyhennykset (-)			0		0	
- lainojen korot (-)			0		0	
+ lainojen lisäykset (+)			0		0	
Kassa jakson lopussa	**4**	**0**	**4**	**4**	**0**	**0**

Huom. Konsernitilin saldo esitetty saamisissa

Henkilöstö

Henkilöstön rakenne ja henkilömäärät vuoden 2018 lopun tilanteeseen verrattuna ilmenevät alla olevasta taulukosta. Henkilöstön kokonaismäärässä on pientä laskua vuoden takaiseen tilanteeseen, mikä voi johtua mm. työvoiman saatavuuden haasteesta.

31.12.2017 vs. 1.1.-30.8.2018 vs. 31.12.2018

Henkilöstön rakenne ja henkilömäärät:

	Vakinaiset			Määräaikaiset			Yhteensä		
	12/2017	8/2018	12/2018	12/2017	8/2018	12/2018	12/2017	8/2018	12/2018
Ateria	352	347	333	31	24	27	383	371	360
Kiinteistö	176	188	190	12	8	7	188	196	197
Puhtaus	363	358	356	18	27	17	381	385	373
Sisäiset	17	16	12	1	2	2	18	18	14
Vantti	908	909	891	62	61	53	970	970	944

Vaihtuvuus on kasvanut vuoden 2017 vertailutietoon verrattuna. Vaihtuvuus kasvoi kaikissa liiketoimintayksiköissä. Yleisen taloustilanteen piristyminen kasvattaa lähtövaihtuvuutta ja heikentää työvoiman saatavuutta yhtiön harjoittamilla verrattain matalapalkkaisilla toimialoilla.

1.1.-31.12.2017 vs. 1.1-30.8.2018 vs. 31.12.2018

Vakinaisen henkilöstön vaihtuvuus

	Vakinaiset		
	12/2017	08/2018	12/2018
Ateria	11,1	7,0	14,1
Kiinteistö	10,5	7,2	13,2
Puhtaus	10,6	12,5	16,2
Sisäiset	22,7	5,0	23,5
Vantti	11,0	9,1	15,0

Toistaiseksi voimassa olevien työsopimusten (= vakinaisten määrä) on hieman noussut vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna. Keskimääräinen palveluaika on hieman alentunut vaihtuvuuden seurauksena. Vantin henkilökunnan keski-ikä on lähes 48 vuotta.

31.12.2017 vs. 1.1-30.8.2018 vs. 31.12.2018

	12/2017	08/2018	12/2018
Vakinaisia henkilökunnasta	93,6 %	93,7 %	94,4 %
Naisten osuus henkilökunnasta	75,6 %	73,8 %	73,2 %
Keski-ikä	47,6 v	47,7 v	47,8 v
Keskimääräinen palveluaika	9,3 v	9,1 v	9,0 v

Yhtiön sairauspoissaolo-% (terveysperusteiset poissaolot yhteensä, 1-12/2018) oli 6,9 (vuonna 2017: 8,1 %). Yhtiö pyrkii alentamaan edelleen sairauspoissaoloja mm. lisäämällä työturvallisuusjohtamista ja koko henkilöstön ergonomiatietoisuutta sekä kouluttamalla palveluohjaajia ergo-kummeiksi. Lisäksi esimiehille on lisätty tietoisuutta aktiivisen välittämisen mallin hyödyistä ja koulutettu varhaisempaan välittämiseen hyödyntäen aktiivisen välittämisen keskusteluja. Myös työkyvynarviointipyyntöjä on tehty aktiivisemmin esimiesten aloitteesta, kun työntekijän työssä suoriutumisessa on ilmennyt vaikeuksia, joita ei ole saatu korjattua työpaikan omin toimin.

Riskienhallinta

Yhtiön hallitus on hyväksynyt päivitetyn riskienhallintasuunnitelman 28.11.2018. Keskeisimmiksi yhtiön toimintaan liittyviksi riskeiksi on tunnistettu yhtiön kilpailukyky, osaavan henkilöstön saatavuuteen, sitoutumiseen ja sairauspoissaoloihin liittyvät riskit sekä ateriapalveluiden elintarvikehygieniaan ja erityisruokavalioihin liittyvät riskit.

Yhtiön kilpailukyvystä on laadittu erillinen selvitys tammikuussa 2018. Selvitys tuo aiempaa tarkempaa tietoa kilpailukyvystä eri toimialoilla ja asiakasryhmissä helpottaen jatkotoimenpiteiden kohdentamista. Henkilöstöön liittyvien riskien hallitsemiseksi yhtiö on käynnistänyt pitkäkestoisen hankkeen uudistaakseen johtamis- ja toimintakulttuuriaan. Hankkeessa kehitetään tavoitteellista, arvostavaa ja vuorovaikutteista esimiestyötä ja johtamista kaikilla organisaation tasoilla sekä mm. lisätään henkilöstön osallistumista johtamisjärjestelmän kehittämiseen ja työroolien kirkastamiseen. Ateriapalveluiden elintarvikehygieniaan ja erityisruokavalioihin liittyvien riskien hallitsemiseksi yhtiö kehittää edelleen omavalvonnan prosessejaan.

Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy

Y-tunnus	0503417-0
Omistusosuus	95,5 %
Hallituksen pj	Miikku Nieminen
Toimitusjohtaja	Tiina Immonen

Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy on Vantaan kaupungin 95,5 %:sti omistama yhtiö. MERCURIA Kauppiaitten Kauppaoppilaitos on Vantaan Martinlaaksossa sijaitseva yksityinen kauppaoppilaitos. Yhtiö tarjoaa liiketalouden perustutkintoon (merkonomi) johtavaa koulutusta sekä ammatillisena peruskoulutuksena että näyttötutkintoina. MERCURIA Aikuiskoulutuksen koulutusvalikoimaan kuuluvat lisäksi liiketalouden alan ammatti- ja erikoisammattitutkinnot, kuten lähiesimiehen ammattitutkinto, kaupan esimiehen erikoisammattitutkinto ja johtamisen erikoisammattitutkinto. Opiskelijoita oppilaitoksessa on keskimäärin 800 (aikuiset ja nuoret).

Lisätietoa Kauppiaitten Kauppaoppilaitoksesta http://www.mercuria.fi

Toimintaympäristö

Ammatillisen koulutuksen uusi lainsäädäntö tuli voimaan 1.1.2018. Keskeistä uudessa lainsäädännössä on osaamisperusteisuus ja asiakaslähtöisyys. Uusi laki velvoittaa koulutuksenjärjestäjät organisoimaan toimintansa siten, että asiakaslähtöinen ja osaamisperusteinen, toisin sanoen opiskelijan henkilökohtaiset tarpeet paremmin huomioiva malli voidaan toteuttaa yhä vähemmillä resursseilla.

1.1.2018 tuli voimaan myös uusi laki ja asetus ammatillisen koulutuksen rahoituksesta. Uuteen rahoitusmalliin siirrytään vaiheittain vuosien 2018 ja 2022 välisenä aikana. Siirtymäkaudella painottuu opiskelijavuosien mukaan laskettavan perusrahoituksen osuus, kun taas suoritetuista tutkinnoista ja niiden osista maksettavan rahoituksen osuus on vähäinen.

Valtionosuusrahoitusjärjestelmässä eri koulutusalojen hintaeroja kompensoidaan kustannuskertoimilla. Liiketalouden alalla kustannuskerroin on alhaisin (0,7). Kauppiaitten Kauppaoppilaitos on yksialainen koulutuksen järjestäjä, joten yhtiö ei voi kompensoida heikosti rahoitettua liiketaloutta minkään toisen koulutusalan kautta. Tämä on merkittävä haaste kannattavuuden kannalta.

Pääosa valtionosuusrahoituksesta jaetaan tavoitteellisten opiskelijavuosien perusteella ns. suoritepäätöksellä. Rahoitusta jaetaan lisäksi erillisen strategiarahoitushaun sekä mahdollisten lisätalousarvioihin perustuvien hakujen perusteella. Nämä lisärahoitusmuodot ovat hanketyyppisiä, tiettyyn toimintaan tarkoitettuja, eivätkä paranna perustoiminnan rahoitusta. Rahoituksen hakeminen useita kertoja vuodessa on myös erittäin työlästä. Uuden lainsäädännön lisäksi 1.8.2018 tuli voimaan uudet tutkinnon perusteet liiketoiminnan perustutkintoon.

Opiskelijoiden suoritetietojen reaaliaikainen siirto viranomaisten yhteiseen koulutusrekisteriin (KOSKI) otettiin käyttöön helmikuun lopussa 2018.

Kauppiaitten Kauppaoppilaitoksessa seurataan vuoden 2019 aikana mahdollisesti voimaan tulevan tiedonhallintalain vaikutuksia yhtiön toimintaan. Lain vaatiman tiedonhallintamallin teko on aloitettu vuoden 2019 alussa.

Toiminta

Kauppiaitten Kauppaoppilaitoksessa siirryttiin vuoden 2018 aikana tiimiorganisaatioon, jossa eri vuosikurssien opettajista muodostettiin omat tiimit. Tiimiorganisaatiomallilla tuetaan uuden lainsäädännön mukaista henkilökohtaisiin opintopolkuihin perustuvaa opetusta ja ohjausta.

Myös kaikki vuonna 2017 liiketalouden perustutkinnon suorittamisen aloittaneet siirrettiin uuteen liiketoiminnan perustutkintoon. Tämä oli suuri muutos sekä opettajille että opiskelijoille. Ryhmäkohtaisista lukujärjestyksistä siirryttiin yksilöllisiin opintopolkuihin, joissa jokainen voi edetä omaan tahtiin.

Uudistetussa tiimiorganisaatiossa toimitaan OTE-toimintamallin mukaan. OTE-lyhenne tarkoittaa kolmea eri oppimisympäristöä, jotka ovat oppilaitoskampus, työelämäkampus ja e-kampus. Toimintamalli tukee yhtiön arvojen mukaista toimintaa, jossa korostuu välittämisen, luottamuksen ja arvostuksen kulttuuri.

Työelämäyhteistyötä on tiivistetty ja siitä on esimerkkinä mm. kolme paikallista 15 osaamispisteen tutkinnon osaa (tekninen myyjä, muotikaupan tuote- ja trendituntemus ja pieneläinalan asiakaspalvelija). Paikallisten tutkinnonosien suunnittelu on lähtenyt liikkeelle työelämän tarpeista. Yhteistyöyrityksinä edellä mainituissa ovat Wihuri Oy, Bestseller-ketju sekä Musti ja Mirri.

Kauppiaitten Kauppaoppilaitos anoi ja sai strategiarahoitusta 170 000 euroa uudenlaisen toimintakulttuurin luomiseen. Projekti on osa OTE-mallia ja toteutetaan vuosien 2018 ja 2019 aikana.

Kauppiaitten Kauppaoppilaitos täytti 110 vuotta 1.9.2018. Yhtiö tarjosi tärkeimmille sidosryhmille Vantaan viihdeorkesterin konsertin Martinus-salissa. Juhlapuheen piti kaupunginjohtaja Ritva Viljanen.

Vuoden 2019 alussa yhtiössä käynnistettiin uuden strategian suunnittelu. Kehittämisryhmään on kutsuttu eri henkilöstöryhmien edustajia. Tarkoitus on myös kuunnella opiskelijoiden ääntä kutsumalla heitä mukaan strategiatyöhön. Strategiatyön tavoitteena on kirkastaa nykyistä toimintamallia, suunnitella tehokas opetuksen järjestämismalli ja kehittää tiedolla johtamista.

Taloudellinen katsaus

Vuosi 2018 päättyi talousarvioon verrattaessa odotetulla tavalla. Kokonaistulos on noin -143.000 euroa alijäämäinen (talousarviossa noin -138.000). Merkittävimmät erot talousarvioon nähden olivat palveluiden ostoissa (ylitys noin 93.000) ja liiketoiminnan muissa kuluissa (alitus noin 156.000).

Palveluiden ostoihin on vaikuttanut mm. kaksoistutkintoon kuuluvien lukiokurssien kasvanut määrä. Liiketoiminnan muita kuluja on laskenut mm. opiskelijaruokailun kustannusten (suosion) lasku sekä opintososiaalisten etujen ja koulutuskorvausten arvioitua alhaisemmat kustannukset.

Vuoteen 2017 verrattaessa huomataan, että liikevaihdon lievä lasku ja samaan aikaan tapahtunut henkilöstökulujen sekä liiketoiminnan muiden kulujen nousu ovat vaikuttaneet yrityksen kannattavuuteen negatiivisesti. Yhtiö hakee säästöjä erityisesti hallinnon toiminnoista. Samaan aikaan pitäisi kuitenkin kasvattaa opiskelijavuosimäärää ja hakea lisää rahoituspohjaa erityisesti ammatillisesta lisäkoulutuksesta (ammatti- ja erikoisammattitutkinnot). Tämä sitoo henkilöstöresursseja ja tuo kustannuspaineita

Tuloslaskelma 1 000 eur	**Toteuma 2018**	**Budjetti 2018**	**Ero tot 2018 ./. Bud 2018**	**Toteuma 2017**	**Muutos 2018./. 2017**	**Budjetti 2019**
Liikevaihto ja liiket. muut tuotot	6372	6335	37	6426	-54	6181
Henkilöstökulut	-3817	-3781	-36	-3695	-122	-3838
Materiaalit ja palvelut	-349	-256	-93	-295	-54	-317
Kiinteistöom. hoitokulut	-822	-745	-77	-810	-12	-760
Liiketoiminnan muut kulut	-1069	-1225	156	-961	-108	-934
Poistot	-467	-470	3	-453	-14	-470
Liiketulos	**-152**	**-142**	**-10**	**212**	**-364**	**-138**
Rahoitustuotot	9	8	1	10	-1	0
Rahoituskulut	0	0	0	0	0	0
Verot	0	-4	4	0	0	0
Nettotulos	**-143**	**-138**	**-5**	**222**	**-365**	**-138**
Satunnaiset erät (netto)	0	0	0	0	0	0
Kokonaistulos	**-143**	**-138**	**-5**	**222**	**-365**	**-138**

1 000 eur	**Toteuma 2018**	**Budjetti 2018**	**Ero tot 2018 ./. Bud 2018**	**Toteuma 2017**	**Muutos 2018./. 2017**	**Budjetti 2019**
Investoinnit (netto)	1215	926	289	127	1088	250
Leasing-vastuut kauden lopussa	89	100	-11	72	17	90
Lainat kauden lopussa	0	0	0	0	0	0
Oma pääoma	16926	16940	-14	17069	-143	16800
Taseen loppusumma	17665	17700	-35	17831	-166	17500
Henkilöstö lkm	56	56	0	56	0	55

Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy				
Tunnusluvut	**Toteuma 2018**	**Budjetti 2018**	**Muutos tot ./. budj.**	**Toteuma 2017**
Liikevoitto %	-2	-9	7	3
Opiskelijamäärät:				
oppilaitosmuotoinen ammatillinen peruskoulutus			0	714
oppisopimuskoulutus			0	57

Investoinnit

Vuonna 2018 toteutetut merkittävät investoinnit:

- IV-koneiden uusimisia 516.891
- Pihakannen/pääsisäänkäynnin peruskorjaus 519.735
- Kalustehankinnat 137.566
- Muut investoinnit 40.396
- Yhteensä: 1.214.588

Vuodelle 2019 on hyväksytty seuraavat investoinnit:

- Sähkötekniikka/ryhmäkeskusten modernisointi 140.000
- IV-koneiden uusimisia 30.000
- Kiinteistöautomaation modernisointi 30.000
- Muut investoinnit 50.000
- Yhteensä: 250.000

Merkittävimmät tulevaisuuden investoinnit liittyvät Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy:n koulurakennuksen kunnostamiseen. PTS-suunnitelman mukaisesti jaksolle 2020-2023 ajoittuu luokkien peruskorjauksia noin 450.000 euroa, IV-järjestelmien peruskorjauksia noin 590.000 euroa, sähköteknisiä korjauksia noin 530.000 euroa, WC-tilojen pintaremontteja noin 130.000 euroa, valmistuskeittiön laitteiden uusimisia noin 80.000 euroa sekä muita pienempiä kaluste- ja laiteinvestointeja.

Kaikki investoinnit rahoitetaan omarahoituksella.

Rahoitus

Yhtiön tulorahoituksen perustana on valtionosuusrahoitus (noin 90% tuloista). Rahoitustason lasku oli vuotta 2018 suunniteltaessa tiedossa, mutta siitä huolimatta lopullinen rahoituspäätös oli odotettua heikompi. OKM:n myöntämä strategiarahoitus (170.000 euroa) nosti tulorahoituksen lähes budjetoidulle tasolle. Strategiarahoituksesta tuloutettiin vuodelle 2018 yhteensä 100.000 euroa. Jäljelle jäävä osuus siirtyi vuodelle 2019.

Samaan aikaan koulukiinteistössä tehdään merkittäviä korjausinvestointeja. Tuloksen ollessa nollatasolla, investoinnit rahoitetaan edellisten tilikausien voittovaroilla. Yhtiön maksuvalmius on edelleen hyvällä tasolla eikä sillä ole pitkäaikaista velkaa. Yhtiön kassavarat laskivat vuoden aikana noin 800.000 eurolla.

Valtionosuusrahoituksen tasoon ei odoteta merkittävää korotusta rahoituslain siirtymäkauden aikana, joten myös vuosina 2019 ja 2020 koulutustoiminnan rahavirran odotetaan olevan negatiivinen. Mikäli investointeja pystytään jaksottamaan pidemmälle tulevaisuuteen, rahoitus pysyy kuitenkin tasapainossa.

Vuoden 2021 jälkeen tutkintojen ja tutkinnon osien sekä palautteen ja työllistymisen osuus rahoituksesta painottuu siirtymäkautta enemmän. Tämän oletetaan suosivan Kauppiaitten Kauppaoppilaitosta ja kääntävän VOS-rahoituksen jälleen nousuun.

Kassavirta 1 000 eur	Toteuma 2018	Budjetti 2018	Ero tot 2018 ./. Bud 2018	Toteuma 2017	Muutos 2018./. 2017	Budjetti 2019
Kassa jakson alussa	7515	7515	0	6692	823	6702
+ toiminnan tuotot (+)			0		0	
- toiminnalliset menot (-)			0		0	
- investointien maksut kassasta (-)			0		0	
- lainojen lyhennykset (-)			0		0	
- lainojen korot (-)			0		0	
+ lainojen lisäykset (+)			0		0	
Kassa jakson lopussa	**6702**	**6908**	**-206**	**7515**	**-813**	**6800**

Henkilöstö

Yhtiön palveluksessa oli vuonna 2018 keskimäärin 56 henkeä (56 henkeä 2017). Henkilöstöstä 71 % on naisia ja 29 % miehiä. Henkilöstön keski-ikä on noin 48 vuotta. Vuonna 2018 sairauspoissaolot olivat keskimäärin 5 päivää / henkilötyövuosi.

Yhtiössä on pitkäaikaisia työsuhteita ja keskimääräinen palvelusaika on 12,1 vuotta. Opettajien muodollinen kelpoisuus on korkealla tasolla. Yhtiö tukee henkilöstön kouluttautumista ja moni on suorittanut mm. näyttötutkintomestarikoulutuksen, joka edellytetään näyttöjen arvioinnissa.

Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy kuuluu EK:n alaiseen Sivistystyönantajien liittoon. Uusi ammatillinen koulutus on muuttanut opettajuutta mm. siten, että opettajan työ ei enää perustu vain pidettäviin oppitunteihin, vaan tilalle on tullut ohjausta, neuvontaa, arviointia ja projekti- ja hanketoimintaa. OAJ ja Sivista pääsivät sopimukseen uudesta opettajien vuosityöaikamallista marraskuussa 2018. Yhtiö on tiiviisti mukana vuosityöajan käyttöönoton suunnittelussa yhdessä Perho Liiketalousopiston ja Business College Helsingin kanssa. Vuosityöaikamallissa opettajalla on 1500 tuntia työtä jaettuna 40 työviikolle kalenterivuoden aikana.

Uusi malli saattaa tarkoittaa henkilöstön vähentämistä, jotta kaikille voidaan tarjota 1500 tunnin työkuorma. Yhteisten tutkinnon osien opettajien tuntimäärät ovat laskeneet uuden tutkinnon myötä. Lisäksi opiskelijoista yhä suurempi osa haluaa suorittaa kaksoistutkinnon, mikä vähentää Mercuriassa tarjottavien yhteisten tutkinnon osien opintojaksojen määrää.

Riskienhallinta

Riskienhallintasuunnitelma on hyväksytty osakeyhtiön hallituksessa 1.12.2016. Riskienhallintasuunnitelman päivitys on käsitelty osakeyhtiön hallituksessa 5.12.2018.

Keskeiset riskit ja niihin varautuminen:

1. Rahoituspäätökset ja valtionosuusrahoituksen tason vaihtelut
- uudet tulonlähteet
- opiskelijavuosimäärän kasvattaminen
- kustannustason seuranta
- strategiarahoitus

2. Vetovoimariski
- markkinointitoimenpiteet

3. Henkilöstön sitoutuminen ja jaksaminen
- työhyvinvointi- ja työterveyspalvelut
- työnohjauspalvelut
- koulutus
- tiimiorganisaatio

4. Kaupan alalla tapahtuvien muutosten ennakointi
- aktiivinen yhteistyö elinkeinoelämän kanssa
- toimiminen verkostoissa

A-tulkkaus Oy

Y-tunnus	2103384-8
Omistusosuus	99,6 %
Hallituksen pj	Jaakko Niinistö
Toimitusjohtaja	Susanna Taipale-Vuorinen

Vantaan Innovaatioinstituutti Oy myi Hyvinvointikeskus Vivamus Oy:n osakekannan Vantaan kaupungille joulukuussa 2014, jonka jälkeen yhtiön nimi muutettiin Helsingin seudun asioimistulkkikeskus Oy:ksi. Vantaan kaupungin tulkkikeskus -yksikkö siirtyi liiketoimintasiirrolla yhtiöön 1.1.2015. Yhtiön toiminimi muutettiin 30.12.2015 A-tulkkaus Oy:ksi. Yhtiön muut osakkaat ovat Helsingin kaupunki, Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä (HUS), Espoon kaupunki sekä Keravan kaupunki, kukin 0,1 % osakkuudella.

Yhtiön toimialana on tulkkaus- ja kääntämispalveluiden sekä niitä tukevien toimintojen, kuten koulutuspalvelujen tuottaminen sen omistajina oleville julkisille hankintayksiköille.

Toimintaympäristö

Tulkkauspalveluiden kysyntä Suomessa on kasvanut voimakkaasti maahanmuuton kasvaessa. Tämän johdosta toimintaympäristön muutos on edellyttänyt yhtiöltä voimakasta panostamista toiminnan kehittämiseen. Tietojärjestelmän kehittäminen ja tulkkien rekrytoinnin tehostaminen ovat olleet keskeisessä asemassa vuoden 2018 aikana. Yhtiö tuotti palveluita omistaja-asiakkaille, joiden tarpeiden muutokset sekä turvapaikanhakijoiden oleskelulupapäätösten määrät vaikuttivat olennaisesti palveluiden kysyntään vuoden 2018 aikana. Yhtiö tuotti edelleen suurimman osan palveluistaan sosiaali- ja terveyspalveluihin. Tämän johdosta mahdollinen aluehallinnon uudistus vaikuttaa olennaisesti yhtiön toimintaan. Välittömän tulkkauksen tarve lisääntyy, joten yhtiön tulee panostaa entistä enemmän olemassa olevan teknologian entistä tehokkaampaan hyödyntämiseen.

Toiminta

Tulkkaustuntien määrä kasvoi vuoden 2018 aikana tunneilla mitattuna 12 % ja liikevaihto 8 %. Käännöspalveluiden myynti kasvoi käännössivuilla mitattuna vuoden 2018 aikana 2 %.

Yhtiö on panostanut etätulkkauksen markkinointiin omistajille sekä sopivien tulkkaustapojen ja välineiden hyödyntämiseen. Toiminnan kehittäminen edellyttää sähköisen asioinnin mahdollistamista sekä asiakkaille että tulkeille. Investoinnit sähköisen asioinnin järjestelmiin tulevat vaikuttamaan toiminnan tehokkuuteen ja siihen liittyvät investoinnit vaikuttavat seuraavien vuosien aikana yhtiön talouteen.

Taloudellinen katsaus

Yhtiön liikevaihto vuonna 2018 oli 6,8 miljoonaa euroa, mikä on noin 8 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Yhtiön tulos oli 47 000 euroa, mikä oli 65% vähemmän kuin edellisenä vuonna. Yhtiön tekemien tietojärjestelmäinvestointien johdosta poistot ovat kasvaneet 18 000 eurosta 119 000 tuhanteen euroon. Yhtiön henkilöstökulut kasvavat aina suhteessa tulkkaustuntien määrään. Yhtiön liikevaihto oli vain 29 000 euroa vähemmän kuin talousarviossa oli arvioitu. Yhtiön tulos oli sen sijaan 38 000 euroa talousarviota parempi.

Tuloslaskelma 1 000 eur	Toteuma 2018	Budjetti 2018	Ero tot 2018 ./. Bud 2018	Toteuma 2017	Muutos 2018./. 2017	Budjetti 2019
Liikevaihto ja liiket. muut tuotot	6 882	6 911	-29	6 341	541	7 250
Henkilöstökulut	-4 589	-4 817	228	-4 273	-316	-4 835
Materiaalit ja palvelut	-1 241	-1 165	-76	-1 131	-110	-1 366
Liiketoiminnan muut kulut	-872	-776	-96	-750	-122	-888
Poistot	-119	-140	21	-18	-101	-154
Liiketulos	**61**	**14**	**48**	**169**	**-108**	**7**
Rahoituskulut	0	-1	1	0	0	0
Verot	-14	-3	-11	-34	20	-2
Kokonaistulos	**47**	**10**	**38**	**136**	**-88**	**5**

1 000 eur	Toteuma 2018	Toteuma 2017	Muutos 2018./. 2017
Investoinnit (netto)	101	219	-118
Oma pääoma	1 401	1 354	47
Taseen loppusumma	2 449	2 548	-99
Henkilöstö lkm	22	23	-1

A-Tulkkaus Oy Tunnusluvut	Toteuma 2018	Budjetti 2018	Muutos tot ./. budj.	Toteuma 2017
Liikevaihto 1000 euroa	6 882	6 911	-29	6 341
Liikevoitto 1000 euroa	47	10	37	136

Investoinnit

Yhtiö ei ole tehnyt investointeja vuoden 2018 aikana. Yhtiö otti loppuvuodesta 2017 ja alkuvuodesta 2018 käyttöön päivitetyn tietojärjestelmän.

Vuoden 2019 alussa yhtiö toteuttaa tulkkien mobiilisovelluksen, jonka arvo on noin 120 000 euroa.

Rahoitus

Yhtiön kanssatilanne on hyvä.

Kassavirta 1 000 eur	Toteuma 2018	Toteuma 2017	Muutos 2018./. 2017
Kassa jakson alussa	1 086	616	470
+ toiminnan tuotot (+)	7 369	6 855	514
- toiminnalliset menot (-)	-6 793	-6 194	-599
- investointien maksut kassasta (-)	-9	-191	182
Kassa jakson lopussa	**1 653**	**1 086**	**567**

Henkilöstö

Vakituinen henkilöstö 22 henkilöä
- palvelupäällikkö
- asiakaspalvelupäällikkö
- tulkit 6
- palveluvastaavat, 4
- asiakaspalveluvastaavat, 3
- tulkkikoordinaattori, 4
- laskutuskoordinaattori, 3

Vuokratyövoima, 4 henkilöä

Toimitusjohtaja, OTO

Yhteensä 26 henkilöä + toimitusjohtaja

Tulkit ja kääntäjät, noin 370 henkilöä

Yhtiön henkilöstötilanteessa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia.

Riskienhallinta

Yhtiön keskeisinä riskeinä voidaan pitää mahdollista sote-uudistuksen toteutumista, yhtiön hinnoittelun epäonnistumista sekä tulkkien rekrytoinnin epäonnistumista. Yhtiö rakentaa tulevaisuuden varalle skenaarioita, joita päivitetään hallituksessa sote-uudistuksen edetessä. Tulkkien rekrytointiin panostetaan ja tulkkien osaaminen pyritään varmistamaan jatkuvalla koulutuksella. Yhtiö seuraa tarkoin markkinoiden hinnoittelua.

1.6.5 Vantaan kaupungin keskeisille ja taloudellisesti merkittäville tytäryhteisöille asetettujen sitovien tavoitteiden toteutuminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 13.11.2017 kaupungin talousarvion yhteydessä tytäryhteisöille asetettavat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet suunnitelmakaudelle 2018–2021. Vuodelle 2018 keskeisille ja taloudellisesti merkittäville tytäryrityksille asetettiin yhteensä 29 tavoitetta. Asetetuista tavoitteista toteutui yhteisöjen raportoinnin mukaan 16 täysin, 2 tavoitetta toteutui osittain ja 5 tavoitetta ei toteutunut lainkaan. Lisäksi 6 tavoitteen osalta tulokset eivät olleet raportointihetkellä valmiina.

VANTAAN KAUPUNGIN MERKITTÄVIEN TYTÄRYHTIÖIDEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN SEURANTA 1.1.-31.12.2018

Konsernistrategian mukaan tytäryhteisön strategista suunnittelua ohjaa kaupunginvaltuuston hyväksymä talousarvio ja -suunnitelma.
Talousarvion yhteydessä kaupunginvaltuusto hyväksyy mahdolliset tytäryhteisöille asetettavat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.

Yhtiö	Tavoite	Tavoitteen mittari (eur, %, kpl, skaala yms.)	Tavoitteen lähtötaso toteuma 2016	Vertailuvuoden toteuma 2017	Mittarin tavoitetaso 2018	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi	Mittarin tilanne 31.12.2018	Tavoitteen toteutumisarvio Tavoite toteutunee -Täysin -Osittain -Ei lainkaan	Lisäselitykset
Vantaan Energia-konserni	Konsernin liikevoitto, Meur	Meur	50,2	54,8	40,9		49,3	Tavoite toteutui täysin	
	Konsernin SIPO %	%	10 %	15 %	10 %		12 %	Tavoite toteutui täysin	
	Omavaraisuusaste	%	38 %	42 %	41 %		39 %	Tavoitteesta jäätiin hieman	Investointiaste oli korkeampi kuin oli suunniteltu.
	Toimitushäiriöt sähkö	h/as/a	0,12	0,09	0,2		0,03	Tavoite toteutui täysin	
	Uusiutuva energia koko energiatuotannosta (vesivoima, tuulivoima, bioenergia, jäte-energia)	%	32 %	34	30		37	Tavoite toteutui täysin	
	Muu päästökauppavapaa energia koko energiatuotannosta (ydinvoima, jäte-energia)	%	20 %	21	20		19	Tavoitteesta jäätiin hieman	Suhteellinen osuus jäi suunniteltua pienemmäksi muun energiavolyymin kasvaessa.
	Henkilöstötyytyväisyys	(1-5)	3,2	3,3	3,7		3,3	Tavoitteesta jäätiin selkeästi	Toimenpidesuunnitelma henkilöstötyytyväisyyden parantamiseksi on tehty.
	Työturvallisuus	Tapaturmataajuus (LTA)	11	18,5	0		9,4	Tavoitteesta jäätiin	Työturvallisuuteen panostamista jatketaan.

Yhtiö	Tavoite	Tavoitteen mittari (eur, %, kpl, skaala yms.)	Tavoitteen lähtötaso toteuma 2016	Vertailuvuoden toteuma 2017	Mittarin tavoitetaso 2018	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi	Mittarin tilanne 31.12.2018	Tavoitteen toteutumisarvio Tavoite toteutunee -Täysin -Osittain -Ei lainkaan	Lisäselitykset
VAV Yhtymä Oy-konserni	Tulostavoite	1000 eur	0	190	0		16 850	Tavoite toteutui täysin	ARA-lainsäädännön omakustannusperiaate.
	Asuntotuotantotavoite	kpl	105	355	179		179	Tavoite toteutui täysin	
	Korjaustoiminnan tavoite	M€	19,2	22,6	21,7		22,1	Tavoite toteutui täysin	
	Työhyvinvointikyselyn tulos kaikilta osa-alueilta			Asteikolla 1-5, työhyvinvointi-kysely 3,6	Tyhy-kysely tehdään joka toinen vuosi				Verrataan eläkevakuutusyhtiö Elon vertailuaineistoon.
VTK Kiinteistöt Oy-konserni	VTK Kiinteistöt Oy:n tulos	1000 eur	280	2215	Positiivinen		3505	Tavoite toteutui täysin	Alustava tulos.
	VTK Kiinteistöt Oy:n ulkoisten vuokrakohteiden vuokrausaste	Ulosvuokrattavat tilat / kaikki vuokrattavat kohteet vuoden lopussa * 100 = x %	90 %	90 %	90 %		92 %	Tavoite toteutui täysin	
	VTK Kiinteistöt Oy: Energian kulutuksen vähentäminen (1000 euro)	Lasku 2-prosenttia vuoden 2016 kulutuksesta	360	2017 toteuma oli 470 keur	7,2		Vertailu-kelpoinen kustannus 410 keur	Tavoite ei toteutunut lainkaan	Laskelma ei huomioi energian hinnan korotuksia. Lisäksi sisäilmaongelmien vuoksi kiinteistöjen ilmanvaihtoa on tehostettu, tämä on aiheuttanut sähkön ja lämmön kulutuksen nousemisen.

Yhtiö	Tavoite	Tavoitteen mittari (eur, %, kpl, skaala yms.)	Tavoitteen lähtötaso toteuma 2016	Vertailuvuoden toteuma 2017	Mittarin tavoitetaso 2018	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi	Mittarin tilanne 31.12.2018	Tavoitteen toteutumisarvio Tavoite toteutunee -Täysin -Osittain -Ei lainkaan	Lisäselitykset
Vantaan tilapalvelut Vantti Oy	Toiminnan tehostuminen vähintään	%	4,9 %	2,2 %	2 %	Hinnanalenukset ja kustannusten sopeuttamiseen tähtäävät toimet budjetin ja toimintasuunnitelman mukaisesti	2,4	Tavoite toteutui täysin	
	Asiakastyytyväisyys	1-5	3,21	3,81	3,65		3,72	Tavoite toteutui kokonaisuudessaan täysin	V. 2017 alkaen seurataan kaksiosaisesti asiakastyytyväisyys & laatu.
	Asiakastyytyväisyys, asiakaspalvelu v. 2017 alkaen	1-5			4,5	Toimenpieet asiakastapamisten ja asiakaskyselyn perusteella, laatukierrokset, säännöllinen yhteistyö ostoyksikön kanssa	3,82	Tavoitteen asiakaspalvelu-osa-alueesta jäätiin hieman	
	Asiakastyytyväisyys, laatu v. 2017 alkaen	1-5			4,0	Toimenpieet asiakastapamisten ja asiakaskyselyn perusteella, laatukierrokset, säännöllinen yhteistyö ostoyksikön kanssa	3,65	Tavoitteen laatu-osa-alueesta jäätiin hieman	
	Toiminnan laatu (toimipistekohtaiset laatukierrokset)	1-5	4,77	4,82	4	Laatukierrokset ja niillä esiin nousseiden korjaavien toimenpiteiden tekeminen	4,84	Tavoite toteutui täysin	
	Henkilöstötyytyväisyys	1-5	3,29	3,34	3,65	Toiminta- ja johtamiskulturin kehittämisohjelma, työhyvinvointisuunnitelma	3,45	Tavoitteesta jäätiin hieman	
	Sairauspoissaolot %	%	7,80 %	8,11 %	6,9 %	Työhyvinvointisuunnitelma, aktiivisen välittämisen malli, työkuntokeskustelut	6,90 %	Tavoite toteutui täysin	

Yhtiö	Tavoite	Tavoitteen mittari (eur, %, kpl, skaala yms.)	Tavoitteen lähtötaso toteuma 2016	Vertailuvuoden toteuma 2017	Mittarin tavoitetaso 2018	Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi	Mittarin tilanne 31.12.2018	Tavoitteen toteutumisarvio Tavoite toteutunee -Täysin -Osittain -Ei lainkaan	Lisäselitykset
A-Tulkkaus Oy	Yhtiö saavuttaa positiivisen tuloksen	1000 eur	3 927	169 784	Positiivinen	Myynnin tehokas kasvattaminen	47	Tavoite toteutui täysin	
	Asiakastyytyväisyys asteikkolla (1-4) 3.1	asteikko 1-6 uusi asteikko 1-4	4.0	4,4	3,1	Asiakastyytyväisyyskysely	3.1.	Tavoite toteutui täysin	
	Yhtiön vuoden aikana tehtyjen tulkkaustuntien määrä kasvaa edelliseen vuoteen verrattuna	tulkkaustuntien lukumäärä	82 000	110 000	95 000	Myynti kasvoi	112 165	Tavoite toteutui täysin	
Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy	Nettotulos	eur	709 896	222 443	100 000		-143 653	Ei lainkaan	Yhtiölle maksettavast valtionosuusrahoituksesta leikattu noin miljoona euroa. Yhtiön talousarvio vuodelle 2018 oli -138.832.
	Opiskelijoiden työllistyminen	%	77	tieto puuttuu	83		Tieto puuttuu	Tieto puuttuu	Tilastokeskuksen tieto ei ole saatavilla. Tämä mittari poistuu vuonna 2019, tilalle "Opiskelijavuodet" ja "Opiskelijapalaute".
	Työelämäpalaute	asteikko 1-5	4,6	4,5	4,3		Tieto puuttuu	Tieto puuttuu	Kysely käynnissä, tulokset vuoden 2018 osalta valmiit 2/2019.
	Opintojen keskeyttäminen	kpl	32	18	30		17	Täysin	Laskettu nuorista perustutkinto-opiskelijoista (1.1.-31.12.2018).

1.6.6 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Sote- ja maakuntauudistus on suurimpia hallinnon ja toimintatapojen uudistuksia, jota Suomessa on koskaan tehty. Tämä merkittävä rakenteellinen uudistus tulee toteutuessaan vaikuttamaan merkittävästi myös Vantaan kaupunkikonserniin. Vaikutusten selvitystyötä on jatkettu vuoden 2018 aikana ja selvitystyötä jatketaan edelleen vuonna 2019.

Vantaan kaupungin talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman (TVO) mukaisesti konsernin rakenteen tarkastelua ja organisointia jatketaan. Tavoitteena on edelleen samantyyppisten toimintojen keskittämisen myötä tytäryhtiöiden lukumäärän vähentäminen. Uusia yhtiöitä perustetaan vain, jos perustettavan yhtiön toimintaa ei voida keskittää jo olemassa oleviin yhtiöihin tai on joku muu perusteltu syy yhtiön perustamiselle tai jakamiselle.

1.6.7 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Ohjeiden anto kunnan edustajille kaupunkikonsernin yhtiöissä

Kaupunginhallitus teki vuonna 2018 konserniyhtiöihin liittyviä päätöksiä 12 kpl, joista 3 päätöstä koski konserniyhtiöiden lainojen takauksia tai myöntämisiä, 4 päätöstä sopimusten tekemistä tai osakekauppoja, yksi päätös Tiedekeskussäätiön avustusta ja yksi päätös yhtiön purkautumista. Lisäksi kaupunginhallitus antoi kolme lausuntoa kuntayhtymien taloussuunnitelmaluonnoksista.

Yleisjaosto antoi vuonna 2018 menettelyohjeita kaupunkikonsernin yhtiöiden ja muiden yhteisöjen yhtiökokouksissa sekä kuntayhtymien ylimmissä päättävissä toimielimissä päätettävistä asioista. Lisäksi Konserni- ja asukaspalveluiden toimialan johtosäännön 16 §:n 5. kohdan mukaan konsernipalveluiden apulaiskaupunginjohtaja tai hänen määräämänsä päätti kiireellisissä tapauksissa menettelyohjeen antamisesta ja kaupungin edustajan määräämisestä yhteisöjen kokouksiin, joissa kaupungin etua on valvottava ja sen mielipidettä kuultava.

Yleisjaosto päätti vuonna 2018 menettelyohjeiden antamisesta yhtiökokouksiin, kuntayhtymien yhtymä- ja valtuustokokouksiin sekä säätiöiden ja yhdistysten kokouksiin 71 päätöksellä. Apulaiskaupunginjohtaja antoi vastaavia ohjeita 56 viranhaltijapäätöksellä. Menettelyohjeita annettiin mm. yhtiöjärjestysten ja toimintasääntöjen muuttamisesta, yhtiö- ja omistusjärjestelyistä, taloussuunnitelmien hyväksymisestä, tilinpäätösten vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä, osakassopimuksen noudattamisesta ja lainanottovaltuuksista, sekä yhtiövastikkeista, edustajavalinnoista, palkkioista ja konsernistrategian noudattamisesta.

Yleisjaosto antoi tilikauden 2018 aikana konsernistrategian mukaisen omistajan ennakkosuostumuksen kahdeksalle toimenpiteelle, jotka koskivat yhtiöiden järjestelyitä ym. toimenpiteitä. Tytäryhtiöt antoivat selvityksiä yleisjaostolle mm. tilintarkastajien tarkastuspöytäkirjoissa esittämiin havaintoihin liittyen.

Tytäryhteisöjen toiminnan ohjeistus ja taloudellisen aseman seuranta

Konsernistrategian mukaan kaupungin ja tytäryhteisön välillä pidetään kaksi kertaa vuodessa suunnittelu- ja neuvottelutilaisuus (navigointitilaisuus) kaupungin ja yhteisön strategioiden yhteensopivuuden varmistamiseksi sekä vuositason toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arvioimiseksi. Vuoden 2018 aikana navigoitiin Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy, VAV Asunnot Oy, VTK Kiinteistöt Oy, A-Tulkkaus Oy, Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy, KOy Korson Toimistokeskus, Korson Pienteollisuustalo Oy, KOy Tikkurilan Terveysasema sekä erikseen kirjallisesti Pallastunturintien Liikekiinteistö Oy. Konsernihallinto laatii pitämistään navigointitilaisuuksista muistiot. Navigointimuistiot raportoidaan yleisjaostolle muun navigointiaineiston ohessa.

Kirjalliset navigoinnit yleisjaostolle toteutetaan vuosittain tytäryhteisöiden riskienhallintaa ja sisäistä valvontaa koskevan kyselyn yhteydessä. Navigointi voidaan toteuttaa myös muuna yhteistyönä tai kirjallisesti käyttäen konsernipalveluiden tätä tarkoitusta varten tekemää lomakepohjaa. Konserniohjeen mukaan tytäryhtiöt raportoivat asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta kaupungille konserniohjeiden mukaisesti ja yleisjaoston tarkemmin päättämällä tavalla vähintään kaksi kertaa vuodessa. Erikseen päätettävien yhteisöjen osalta raportointi suoritetaan kaupunginvaltuustolle.

Navigointitilaisuuksiin velvoitetaan osallistumaan yhtiön toimitusjohtajan lisäksi yhtiön hallituksen puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan. Yhtiöiden tulee käsitellä palautettavat navigointiaineistot yhtiön hallituksessa ennen niiden toimittamista konsernihallintoon. Yhtiön toimitusjohtajan ja yhtiön hallituksen puheenjohtajan edellytetään allekirjoittavan kaikki palautettavat lomakkeet.

Navigointitilaisuuteen kaupungin puolelta osallistuvat konsernipalveluiden apulaiskaupunginjohtajan tai tämän määräämän lisäksi edustajat talous- ja hallintopalveluiden, rahoituksen, talouspalvelukeskuksen sekä hankinnan tulosalueilta sekä tarvittaessa edustaja siltä toimialalta, jonka toimintaan yhtiö lähinnä liittyy, ja henkilöstökeskuksen edustus, mikäli yhtiössä on merkittävästi omaa henkilökuntaa.

Tytäryhteisöjen tuloksen seuranta toteutettiin vuonna 2018 siten, että tytäryhteisöt toimittivat konsernihallinnolle määrämuotoiset talousraportit kultakin vuosikolmannekselta. Raporteista laadittiin yleisjaostolle yhteenveto, jossa tulosta verrattiin budjettiin, edellisen vuoden tilinpäätökseen ja vastaavan kolmanneksen tulokseen edellisenä vuonna. Kaikki toimivat tytäryhteisöt palauttivat osavuosivuosiraportit. Tytäryhtiöiden toiminnasta, taloudesta ja toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä toiminnan tunnusluvuista laadittiin osavuosikatsaukset kolme kertaa vuoden 2018 aikana. Tytäryhteisöjen osavuosikatsausten yhteenveto sekä kaupunginvaltuuston päättämät tavoitteet merkittäville tytäryhtiöille raportoitiin myös kaupunginhallitukselle sekä valtuustolle osana kaupungin osavuosikatsausta.

Vantaan Energia, VAV Asunnot Oy, VTK Kiinteistöt Oy sekä Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy kutsuttiin syksyllä 2018 esittelemään valtuuston iltakouluun yhtiöidensä toimintaa, strategiaa, tavoitteita sekä esitykset tavoitteiksi vuosille 2019–2022.

Konsernistrategian mukaisesti tytäryhteisöjen toiminta-, talous-, rahoitus- ja investointisuunnitelmat sekä kopiot hallitusten kokousten esityslistoista ja pöytäkirjoista liitteineen tulee seurantaa varten toimittaa konsernipalveluiden apulaiskaupunginjohtajalle tai tämän määräämälle vastuuhenkilölle sekä yleisjaoston kyseisen yhteisön hallitukseen nimeämälle asiantuntijalle. Keskeisten konserniyhtiöiden hallituksiin on nimetty yleisjaoston antamien menettelyohjeiden mukaisesti asiantuntijat, jotka yhtiöiden hallitukset kutsuvat tarpeen mukaan kokouksiin. Asiantuntijajäsenet ovat tilakeskuksen, konsernihallinnon tai liikuntapalveluiden tulosalueilta.

Tytäryhtiöille on tilikauden aikana lähetetty yksi konsernihallinnon tiedote. Tiedotteessa yhtiöitä on ohjeistettu yhtiökokousasioissa sekä yhtiöiden hallitusten kokousaineistoista, talousraportoinnin aikatauluista sekä informoitu voimaantulleista hankintalain muutoksista.

Keskitettyjen konsernipalveluiden käyttö

Kaupungin tytäryhteisöjen rahoitus- ja pääomahuolto toteutetaan rahoituksen tulosalueen toimesta tai sen antamien ohjeiden mukaan. Kaupunki voi myöntää yhtiön lainarahoitukseen takauksen, ja tulosalue kilpailuttaa yhtiön tarvitseman rahoituksen ja toteuttaa pääomahuollon järjestämisen. Kaupunki voi myöntää pitkäaikaista lainaa tytär- ja osakkuusyhtiölle pääasiallisesti oman pääoman luontoisesti. Takauksia myönnettäessä kaupunki huomioi aina EU:n valtiontukisäännösten sekä soveltuvien kansallisten säännösten noudattamisen.

Kaupungin takauksen myöntämisestä, takausprovisiosta ja vastavakuudesta päättää kaupunginvaltuusto. Muista ehdoista päättää kaupunginhallitus pannessaan täytäntöön kaupunginvaltuuston päätöstä. Takauspäätöstä ei saa panna täytäntöön ennen kuin se on lainvoimainen. Kaupunki voi tapauskohtaisesti myöntää takauksia muille kuin määräysvallassaan oleville sellaisille yhteisöille, joiden toiminta liittyy läheisesti kunnan omaan toimintaan noudattaen konsernistrategiassa määriteltyjä periaatteita.

Rahoitus- ja korkoriskien hallinta Vantaan kaupunkikonsernissa on keskitetty rahoituksen tulosalueelle. Keskityksen tavoitteena on tehokas rahoitus- ja korkoriskin hallinta, kustannussäästöt sekä rahavirtojen optimointi.

Kaupungissa on käytössä konsernitilijärjestelmä, johon tytäryhteisöjä voidaan yleisjaoston päätöksellä liittää. Konsernitilijärjestelmästä vastaa ja sen käyttöä ohjeistaa konsernihallinnon ja rahoituksen tulosalue. Vantaan kaupungin konsernitili- ja maksuliikepalvelut kilpailutettiin keväällä 2013. Päätös valitusta päävälittäjäpankista ja sivuvälittäjäpankista annettiin tiedoksi yleisjaostolle 8.4.2013 § 12.

Vantaan kaupungin Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman (TVO) sekä konsernistrategian mukaisesti Vantaan tytäryhtiöiden taloushallinnon palvelut keskitetään talouspalvelukeskukseen. Konsernipalveluista mm. hankintakeskus, konsernihallinto, rahoitus, tietohallinto ja talouspalvelukeskus ovat kilpailuttaneet koko konsernin käyttöön puitesopimuksia sekä ohjeistaneet tytäryhteisöjä kilpailutettujen sopimustoimittajien käyttämisessä. Konsernipalveluiden tulosalueet tuottavat myös Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:n tukipalvelut lukuun ottamatta palkanlaskentapalveja.

Konsernipalveluiden tulosalueiden lakimiehet antoivat asiantuntijapalveluita julkisissa hankinnoissa, sopimusasioissa ja muissa tehtäväalueensa lakiasioissa. Henkilöstökeskus antoi asiantuntijapalveluita henkilöstö- ja työsopimusasioissa. Tilakeskus antoi asiantuntijapalveluita asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöille.

Riskienhallintajärjestelmien ja sisäisen valvonnan toimivuus tytäryhteisöissä

8.5.2017 voimaan tulleen johtosäännön mukaan, kaupunginjohtajan toimiala vastaa konserniyhteisöjen valvonnasta. Rahoitus- ja korkoriskien hallinta konsernissa on keskitetty rahoituksen tulosalueelle. Vantaan kaupungin ja tytäryhteisöjen riskienhallinta järjestetään noudattaen yhtenäistä riskienhallintapolitiikkaa. Toimialat, liikelaitokset ja tytäryhteisöt raportoivat merkittävistä riskeistään ja riskienhallinnan järjestelyistään osana talouden seurantaa ja raportointia noudattaen Vantaan kaupunginvaltuuston hyväksymää (2.3.2015) ohjetta riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisen periaatteista Vantaan kaupunkikonsernissa.

Kaupunginhallitus hyväksyi 22.1.2018 § 15 kaupunkikonsernin vakuutuspolitiikan, joka astui voimaan 1.2.2018. Vakuutuspolitiikan tavoitteena on ohjata vakuuttamista keskitetysti ja varmistaa, että vakuuttaminen toimii kassavirtaa ja tulosta tasoittavana keinona vahingon tapahduttua.

Vantaan kaupunki käyttää vakuutusmeklaria vakuutusten kilpailuttamisessa, hankinnassa ja hoidossa. Vakuutusmeklari toimii vakuutusyhtiöstä riippumattomana asiakkaan valtuuttamana edustajana vakuutus- ja vahinkoasioissa ja asiakasta avustavana asiantuntijana. Vuoden 2018 aikana kaupungin ja tytäryhteisöjen vakuutusturva kilpailutettiin rahoituksen tulosalueen johdolla vuosille 2019 – 2022, jonka jälkeen hankintayksiköillä on oikeus jatkaa sopimusta toistaiseksi voimassa olevana. Vakuutusyhtiöt ja niiden tarjoamat vakuutuslajit päätettiin yleisjaoston kokouksessa 13.3.2018 § 7. Vakuutukset astuivat voimaan 1.1.2019. Kaupunkikonsernin vakuutusmeklaripalvelut on kilpailutettu vuoden 2014 aikana. Vantaan kaupunkikonsernin vakuutusmeklaripalveluiden toimittajaksi valittiin Marsh Oy (YJA 24.2.2014 § 7). Vuonna 2019 vakuutusmeklaripalvelut kilpailutetaan uudelleen.

Sisäinen valvonta on osa hyvän johtamisen ja hallinnon periaatetta. Yhteisön hallituksen tehtävänä on järjestää yhteisön sisäinen valvonta tarkoituksenmukaisella ja toimivalla tavalla. Erikseen nimetyt merkittävät ja keskeiset tytäryhteisöt raportoivat riskienhallinnastaan kaksi kertaa vuodessa, noudattaen samaa riskienhallinnan vuosikelloa kuin toimialat ja liikelaitokset. Muut tytäryhteisöt raportoivat riskienhallintaan liittyviä asioita osavuosikatsausten yhteydessä.

Tytäryhtiöissä sisäisestä valvonnasta vastaavat yhtiön hallitus ja toimitusjohtaja. Kaupungin sisäisellä tarkastuksella on oikeus kaupunginjohtajan toimeksiannon mukaisesti tarkastaa tytäryhteisöjen toimintaa. Sisäinen tarkastus suorittaa työohjelmansa tai erillispäätöksen mukaisia tarkastuksia sekä raportoi havainnoista ja johtopäätöksistä konsernijohdolle. Tarkastusta varten tytäryhteisöjen tulee antaa tarpeelliset tiedot ja avustaa tietojen saamisessa. Tytäryhtiöillä on mahdollisuus käyttää kaupungin sisäistä tarkastusta oman sisäisen tarkastuksensa järjestämisessä.

Sisäinen tarkastus raportoi vuonna 2018 tarkastuksiaan seuraavasti: Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:n tarkastus talouden suunnittelun ja seurantajärjestelmän osalta, tarkastus kohteesta harmaan talouden torjunta kaupunkikonsernissa rakennusurakoissa sekä As Oy Vantaan Katriinanrinteen sisäisen tarkastuksen jälkitarkastus.

1.6.8 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernituloslaskelma		2018 milj. €		2017 milj. €		2016 milj. €
Toimintatuotot		1 066,0		1 017,4		1 049,8
Toimintakulut	-	1 942,1	-	1 838,6	-	1 877,1
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	-	4,3		5,7		1,1
Toimintakate	**-**	**880,5**	**-**	**815,5**	**-**	**826,2**
Verotulot		982,5		977,0		953,8
Valtionosuudet		178,5		174,3		195,7
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot		10,3		10,8		10,7
Muut rahoitustuotot		4,6		2,3		4,2
Korkokulut	-	18,5	-	19,6	-	21,9
Muut rahoituskulut	-	4,7	-	1,6	-	3,0
Vuosikate		**272,1**		**327,8**		**313,3**
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-	205,0	-	214,6	-	194,2
Omistuksen eliminointierot	-	2,3	-	0,1		0,1
Arvonalentumiset		0,0	-	1,3	-	0,8
Satunnaiset erät		0,0		0,8		13,5
Tilikauden tulos		**64,8**		**112,5**		**131,9**
Tilinpäätössiirrot		0,8		0,7		0,1
Tilikauden verot	-	8,0	-	7,7	-	7,0
Laskennalliset verot	-	9,2	-	5,8	-	5,7
Vähemmistöosuudet	-	12,7	-	18,4	-	15,4
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		**35,7**		**81,2**		**103,9**

Konsernituloslaskelman tunnusluvut	2018	2017	2016
Toimintatuotot/ toimintakulut, %	54,9	55,3	55,9
Vuosikate/ poistot, %	132,7	151,8	160,7
Vuosikate, euroa/ asukas	1 192,7	1 469,6	1 428,3
Asukasmäärä	228 166	223 027	219 341

Konsernin rahoituslaskelma		2018 milj. €		2017 milj. €		2016 milj. €
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate		272,1		327,7		313,3
Satunnaiset erät		0,0		0,8		13,5
Tilikauden verot	-	8,0	-	7,7	-	7,0
Tulorahoituksen korjauserät	-	40,5	-	42,1	-	45,2
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-	465,4	-	304,3	-	321,7
Rahoitusosuudet investointimenoihin		4,3		1,0		1,8
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		194,2		100,0		111,7
Toiminnan ja investointien rahavirta	**-**	**43,2**		**75,5**		**66,3**
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäys	-	0,3		0,0	-	5,4
Antolainasaamisten vähennys		0,5		0,4		2,7
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		68,0		82,9		114,5
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	11,3	-	110,5	-	155,2
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-	99,3	-	40,9	-	10,0
Oman pääoman muutokset	-	5,2	-	4,0	-	17,3
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiant. varojen ja pääomien muutokset	-	0,1		0,2		0,1
Vaihto-omaisuuden muutos	-	2,4		15,8		25,6
Saamisten muutokset	-	22,1		12,0		69,5
Korottomien velkojen muutos		66,1		1,3	-	27,9
Rahoituksen rahavirta	**-**	**6,2**	**-**	**42,9**	**-**	**3,4**
Rahavarojen muutos	**-**	**49,4**		**32,6**		**63,0**
Rahavarojen muutos						
Rahavarat 31.12.		234,8		284,2		251,6
Rahavarat 1.1.		284,2		251,6		188,6

Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut		2018		2017		2016
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v. milj. €	-	33,4	-	88,3	-	269,0
Investointien tulorahoitus, %		59,0		108,1		97,9
Lainanhoitokate		9,7		2,7		1,9
Kassan riittävyys, pv		35,0		45,4		38,4

Konsernitase	2018 milj. €	2017 milj. €	2016 milj. €
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat	**3 379,4**	**3 277,2**	**3 241,6**
Aineettomat hyödykkeet	*62,4*	*75,7*	*97,9*
Aineettomat oikeudet	9,1	10,0	7,6
Muut pitkävaikutteiset menot	49,6	62,5	85,7
Ennakkomaksut	3,7	3,2	4,7
Aineelliset hyödykkeet	*2 934,9*	*2 841,4*	*2 794,5*
Maa- ja vesialueet	391,0	386,0	379,0
Rakennukset	1 423,2	1 401,3	1 397,6
Kiinteät rakenteet ja laitteet	809,7	808,4	807,5
Koneet ja kalusto	81,2	78,7	75,1
Muut aineelliset hyödykkeet	8,5	8,1	8,8
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	221,3	158,9	126,4
Sijoitukset	*382,1*	*360,1*	*349,2*
Osakkuusyhteisöosuudet	74,4	65,3	60,8
Muut osakkeet ja osuudet	108,6	95,5	87,4
Muut lainasaamiset	193,9	194,4	195,4
Muut saamiset	5,2	4,9	5,5
Toimeksiantojen varat	**3,3**	**3,3**	**3,6**
Vaihtuvat vastaavat	**431,8**	**466,0**	**460,7**
Vaihto-omaisuus	23,2	20,9	36,6
Saamiset			
Pitkäaikaiset saamiset	15,1	16,1	20,1
Lyhytaikaiset saamiset	158,7	144,9	152,3
Rahoitusarvopaperit	21,4	21,6	10,7
Rahat ja pankkisaamiset	213,4	262,6	240,9
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**3 814,5**	**3 746,5**	**3 705,9**

Konsernitase	2018 milj. €	2017 milj. €	2016 milj. €
VASTATTAVAA			
Oma pääoma	**1 190,2**	**1 170,1**	**1 080,2**
Peruspääoma	349,1	349,1	349,1
Arvonkorotusrahasto	0,0	5,5	0,0
Muut omat rahastot	187,5	182,2	182,3
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	617,9	552,1	445,0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	35,7	81,2	103,8
Vähemmistöosuudet	**116,6**	**103,7**	**93,1**
Pakolliset varaukset	**26,4**	**24,8**	**22,5**
Eläkevaraukset	0,3	0,3	0,4
Muut pakolliset varaukset	26,1	24,5	22,1
Toimeksiantojen pääomat	**3,9**	**4,2**	**4,3**
Vieras pääoma	**2 477,3**	**2 443,7**	**2 505,8**
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	1 785,0	1 808,9	1 927,7
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	187,6	176,3	168,7
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	143,2	161,9	111,7
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	361,4	296,5	297,8
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**3 814,5**	**3 746,5**	**3 705,9**

Konsernitaseen tunnusluvut	2018	2017	2016
Omavaraisuusaste, %	34,6	34,4	32,0
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	109,7	110,8	112,1
Velat ja vastuut prosentteina käyttötuloista, %	126,9	126,8	127,5
Kertynyt yli-/ alijäämä, milj. €	653,6	633,3	548,8
Kertynyt yli-/ alijäämä, €/ asukas	2 864,5	2 839,7	2 502,1
Konsernin lainakanta 31.12., milj. €	1 928,2	1 970,9	2 039,3
Konsernin lainakanta 31.12., €/ asukas	8 451,0	8 836,9	9 297,6
Konsernin lainasaamiset 31.12., milj. €	193,9	194,4	195,4
Asukasmäärä	228 166	223 027	219 341

1.7 Tilikauden tuloksen käsittely

Vantaan kaupungin tilikauden tulos ennen poistoeron, varausten ja rahastojen muutosta on 3 946 768,92 euroa ylijäämäinen. Tulokseen sisältyvät kaupungin liikelaitosten ja rahastojen tulokset, jotka käsitellään kirjanpitosäännösten mukaisesti niiden omissa kirjanpidoissa.

Kaupunginhallitus esittää tilikauden 2018 tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksessa kirjataan poistoeron vähennykseksi investointivarauksella hankittuihin pysyviin vastaaviin kohdistuneet poistot 356 044,39 euroa.

- Vantaan työterveys liikelaitoksessa puretaan investointivarausta 95 317,93 euroa, jolloin muodostuu poistoeron lisäystä. Kirjataan poistoeron vähennykseksi investointivarauksella hankittuihin pysyviin vastaaviin kohdistuneet poistot 22 438,27.

- Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston ylijäämä 1 517 431,47 euroa kirjataan rahaston lisäykseksi ja yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti.

- Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston alijäämä 1 022 403,80 euroa kirjataan rahaston vähennykseksi ja yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti.

- Sosiaalisen luototuksen rahaston ylijäämä 7 584,56 euroa kirjataan rahaston lisäykseksi ja yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti.

- Vahinkorahaston alijäämä 1 336 789,80 euroa kirjataan rahaston lisäykseksi ja yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti.

Tilikauden tuloksen käsittelyn jälkeen:

- Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä 872 962,22 euroa siirretään taseen oman pääoman edellisten tilikausien ylijäämään.

- Vantaan työterveys liikelaitoksen johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä 665 359,19 euroa siirretään taseen oman pääoman edellisten tilikausien ylijäämään.

- Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokunta esittää, että tilikauden alijäämä 234 247,19 euroa siirretään taseen oman pääoman edellisten tilikausien ylijäämään.

- Vantaan kaupungin tilikauden ylijäämä 5 159 429,15 euroa siirretään taseen oman pääoman edellisten tilikausien ylijäämään.

2 Talousarvion toteutuminen

2.1 Tavoitteiden toteutuminen

Sitovien tavoitteiden toteutuminen 2018

Vuodelle 2018 valtuusto asetti sitovia tavoitteita yhteensä 31 kappaletta. Tavoitteista 19 toteutui täysin, 7 osittain ja 5 ei lainkaan.

Käyttötalousmenojen kasvu edellisvuodesta oli 6,5 prosenttia. Alkuperäisessä talousarviossa 2018 ennakoitiin 6,6 prosentin menokasvua ja muutetussa talousarviossa 8,0 prosentin menokasvua vuoden 2017 tilinpäätökseen nähden.

Kaupungin tulopohjaa vahvistettiin maanmyyntiä tehostamalla, maanmyyntivoittoja kertyi vuonna 2018 38,2 miljoonaa euroa.

Maankäytössä kohdennettiin asuntokaavoitusta asemanseuduille ja joukkoliikenteen vyöhykkeelle. Asemakaavoitettu asuntokerrosala (netto) joukkoliikenteen vyöhykkeellä vuonna 2018 oli 70 prosenttia.

Kaupunki loi edellytykset laadukkaalle ja monipuoliselle asuntotuotannolle. Vuonna 2018 Vantaalle asuntoja valmistui yhteensä 4533 (v. 2017: 3290). Asunnot jakautuivat seuraavasti: 3994 kerrostaloissa, 133 rivi- ja ketjutaloissa ja 404 pientaloissa. Näiden asuinrakennusten lisäksi on 2 uutta asuntoa teollisuus- ja varastorakennuksissa.

Vantaan resurssiviisauden tiekartta hyväksyttiin ja sen toimenpiteet ovat käynnissä. Tavoitteena on hiilineutraali kaupunki vuonna 2030.

Kaupungin työllisyystilanne on kehittynyt suhteellisesti parhaiten pääkaupunkiseudulla. Työttömyysaste joulukuussa 2018 Vantaalla oli 8,7 prosenttia (-3,5 prosenttiyksikköä verrattuna v. 2016 lopun tilanteeseen), Espoossa 7,9 prosenttia (-2,4 prosenttiyksikköä) ja Helsingissä 9,3 prosenttia (-3,1 prosenttiyksikköä). Nuorisotyöttömien määrä on laskenut taloussuunnitelmakauden nuorisotyöttömyyden puolittamistavoitteen mukaisesti. Heitä oli Vantaalla vuoden 2018 lopulla 1163.

Vantaalle rakennettiin yhteistyössä kaupungin toimialojen, oppilaitosten ja kumppanuusorganisaatioiden kesken yhteinen yrittäjyyskasvatussuunnitelma. Lisäksi on tunnistettu ja käynnistetty kaikkiaan neljä yrityksistä, oppilaitoksista ja kaupungin toimijoista koostuvaa yritysklusteria. Tavoitteet on kirjattu myös osaksi uuden elinvoimaohjelman toteuttamista.

Entistä suurempi osa ikääntyneistä pystyy asumaan kotona. Vantaalla omassa kodissa asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus oli vuoden 2018 lopussa 93,1 prosenttia (v. 2017: 93,0 %).

Uuden oppimisen toimintatapoja on edistetty. Muun muassa robotiikan oppimiskeskus on toiminnassa.

Henkilöstön sairauspoissaolojen määrän vähenemisen osalta ei saavutettu tavoitetasoa, sairauspoissaoloprosentti oli 4,71 (v. 2017: 4,52 %). Välittämisen keskustelujen kattavuus vuonna 2018 oli 87 prosenttia.

Sitova tavoite vuodelle 2018	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2016 loppu	Mittarin tavoitetaso 2018	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2018 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.12.2018	Tavoitteen toteutuminen Tavoite toteutui: - täysin - osittain - ei lainkaan
Turvaamme talouden tasapainon							
1. Hallittu käyttötalouden menokehitys	Toimintamenojen kasvu-%	0,2 %	Talousarvion 2018 mukainen	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupungin-johtajat Raportointivastuu: Matti Ruusula	Valtuustokauden strategian ja talousarvion 2018 mukaiset kehittämistoimenpiteet.	Käyttötalousmenojen kasvu edellisvuodesta oli 6,5 prosenttia. Alkuperäisessä talousarviossa 2018 ennakoitiin 6,6 prosentin menokasvua ja muutetussa talousarviossa 8,0 prosentin menokasvua vuoden 2017 tilinpäätökseen nähden. Vuokramallin muutos ja palkkaratkaisun mukaiset palkankorotukset nostavat kasvuprosentteja edellisiin vuosiin nähden.	Tavoite toteutui täysin.
2. Kaupunki saa maanmyyntivoittoja vuonna 2018 vähintään 34 miljoonaa euroa	Maanmyyntivoitot	48,8 M€	34,0 M€	Hannu Penttilä	Kerrostalotontteja myytiin 2018 10 kpl, rivi- ja pientalotontteja 52 kpl sekä työpaikkatontteja ja tontinosia 22 kpl.	38,2 milj. euroa	Tavoite toteutui täysin.
3. Onnistunut varainhankinta ja rahoitusriskien hallinta	Budjetoidut korkomenot alittuvat, korkoriski duraatiolla mitattuna ei kasva, nettolainanotto budjetin mukainen	Korkomenot 3,9 milj., duraatio 0,751	Korkomenoennuste 3,9 milj., duraatio 0,751 tai korkeampi	Martti Lipponen Raportointivastuu: Pirjo van Nues	Rahoittajien kanssa käytyjen neuvottelujen jälkeen kaupunki nosti vuonna 2018 3 kpl pitkäaikaisia, kiinteäkorkoisia lainoja (EIB, Kuntarahoitus ja CEB), yhteensä 90 milj. euroa. Lisäksi lainoja, joissa oli nykyistä markkinatilannetta heikommat ehdot, maksettiin enneaikaisesti pois 70 milj. euroa.	Korkomenot 2018 olivat n. 2,31 milj. euroa ja lainasalkun duraatio oli yli 1,5.	Tavoite toteutui täysin.
4. Tukipalvelujen tuotantotapojen selvittäminen sote- ja maakuntauudistuksen yhteydessä	Selvityksen tekemisen tilanne	Selvitystä ei ole tehty	Selvitys tehty	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupungin-johtajat	Konsas: ICT-ulkoistuksen kilpailutus käynnissä. Tarjousvertailu toteutettu. Käsittely KH:ssa 03/2019	Selvitys on toteutettu, tarkoittaen integraattorihankintaa, strategisen tietohallinnon suunnitelmaa ja liikkeenluovutussuunnitelmaa.	Tavoite toteutui täysin.
5. Kaupunkia rakennetaan ensisijaisesti kaupungin maalle	Kaupungin maaomaisuus uudiskaavoituksessa (vahvistuneet kaavat)	35 %	35 %	Hannu Penttilä	Kaavoitusohjelma suunnitellaan niin, että kaupungin maiden osuus on strategian mukainen.	53 %	Tavoite toteutui täysin.

Sitova tavoite vuodelle 2018	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2016 loppu	Mittarin tavoitetaso 2018	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2018 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.12.2018	Tavoitteen toteutuminen Tavoite toteutui: - täysin - osittain - ei lainkaan
Tiivistämme kaupunkia lähiluontoa vaalien							
6. Asuntokaavoituksen kohdistuminen asemanseuduille ja joukkoliikenteen vyöhykkeelle	Asemakaavoitettu asuntokerrosala (netto) joukkoliikenteen vyöhykkeellä	50 %	80 %	**Hannu Penttilä**	**Kaavoja on valmistunut ennakoitua vähemmän. Isot asumisen kaavat, jotka tullaan hyväksymään tänä vuonna, sijoittuvat joukkoliikennevyöhykkeelle.**	**70 %**	Tavoite toteutui osittain.
7. MAL-tavoitteet toteutuvat	Toteutamme Helsingin seudulla sovitun asuntotuotannon määrän ottaen huomioon perheasuntojen tarve MAL-tavoitteet 1 065000 k-m2 /4 vuotta 9 600 asuntoa / 4 vuotta Uudispientaloja luvitetaan 450/vuosi	159 600 k-m2 2986 asuntoa 350	Keskimäärin: 266 250 k-m2/vuosi ja 2400 asuntoa/vuosi 450	Hannu Penttilä	Vuoden lopun tavoitetta 250 000 k-m2 asumisen kaavaa ei saavutettu. Pientalolupia on myönnetty 190 kpl, yhteensä 277 talolle.	170 536 k-m2 Valmistuneita asuntoja on yhteensä 4533, joista 3994 kerrostaloissa, 133 rivi- ja ketjutaloissa ja 404 pientaloissa. Näiden asuinrakennusten lisäksi on 2 uutta asuntoa teollisuus- ja varastorakennuksissa. 277 kpl	Tavoite toteutui osittain.
8. Joukkoliikenteen käyttö kasvaa	Kasvu vähintään 2,5 %	107 500 nousua arkivuorokaudessa	113 300 nousua arkivuorokaudessa	**Hannu Penttilä**	**Vantaa edistää runkolinjojen käyttöönottoa, suunnittelee Raide-Jokeri 3:a, kehittää joukkoliikenneinfraa ja liikennevaloetuuksia sekä edistää pyöräilyn ja joukkoliikenteen yhteenkytkentää.**	**2018 arkivuorokautena tehtiin 129 684 nousua. (Mittarin lähtö- ja tavoitetasossa on ollut virheelliset luvut: oikea lähtötaso 123 328 ja tavoitetaso 129 571 nousua arkivuorokaudessa.)**	Tavoite toteutui täysin.
9. Pysäköinti uudistuu	**Kadunvarsipysäköinnin uudistaminen, pysäköintiyhtiön selvittäminen**	kadunvarsipysäköinnin tulot: 0 € , ei pysäköintiyhtiötä	kadunvarsipysäköinnin tulot: 300 000 €, yhtiö aloittanut toimintansa	**Hannu Penttilä**	**Kadunvarsipysäköinnin maksullisuus aloitettiin 2.1.2018. Pysäköinnin toimivuutta ja sille asetettujen tavoitteiden toteutumista seurataan tiiviisti.** **Pysäköintiyhtiön perustamisen mahdollisuuksia selvitetään ja suunnitellaan.**	**Pysäköintitulot olivat 116 814 euroa.** **Pysäköintiyhtiön toimintamallin selvittely on edelleen käynnissä.**	Tavoite ei toteutunut lainkaan.
10. Ekologiset viheryhteydet säilyvät	Tärkeimmät ekologiset yhteydet selvitetään	Selvitystä ei ole tehty	Selvitys tehty	**Hannu Penttilä**	**Selvitys valmistunut. Ratkaisut tehdään yleiskaavassa.**	**Selvitys tehty.**	Tavoite toteutui täysin.
11. Vantaa on hiilineutraali kaupunki vuonna 2030	Hiilineutraalin Vantaan tiekartta laaditaan vuoden 2018 aikana	Ei suunnitelmaa	Suunnitelma laadittu ja hyväksytty, toimenpiteet käynnistetty	**Hannu Penttilä**	**Resurssiviisauden tiekartta hyväksytty.**	**Toimenpiteet käynnissä.**	Tavoite toteutui täysin.

Sitova tavoite vuodelle 2018	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2016 loppu	Mittarin tavoitetaso 2018	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2018 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.12.2018	Tavoitteen toteutuminen Tavoite toteutui: - täysin - osittain - ei lainkaan
Lisäämme kaupungin elinvoimaa ja vetovoimaa							
12. Kaupungin työllisyystilanne kehittyy parhaiten pääkaupunkiseudulla	Vantaan työttömyysaste laskee	12,2 %	Työttömyysaste on alle 10 %	Jaakko Niinistö	Asiakkaiden ohjausprosesseja on tehostettu, kuntouttavan työtoiminnan paikkoja on lisätty, valmennustalojen toimintaa uudistettu ja yritysyhteistyökumppaneiden määrä on kaksinkertaistunut.	8,7 %	Tavoite toteutui täysin.
	Työttömyysasteen muutos vuodessa prosenttiyksikköinä verrattuna Helsinkiin ja Espooseen	Vantaa 12,2 % Espoo 10,3 % Helsinki 12,4 %	Työttömyysasteen lasku prosenttiyksikköinä on suurempi kuin Helsingissä ja Espoossa		Ks. edellä.	Työttömyysaste 12/2018 (ero lähtötasoon 12/2016) Vantaa 8,7 % (-3,5 %-yksikköä) Espoo 7,9 % (-2,4 %-yksikköä) Helsinki 9,3 % (-3,1 %-yksikköä)	
	Kunnan maksaman työmarkkinatuen euromäärän muutos vuodessa prosentteina (%) verrattuna Helsinkiin ja Espooseen	Vantaa 20 173 998 euroa Espoo 19 472 189 euroa Helsinki 60 605 236 euroa	Kehitys on myönteisempää kuin Espoossa ja Helsingissä		Työtoimintaa on lisätty ja ohjausprosesseja tehostettu. Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaiden määrä on noussut 36 % vuodesta 2016. Vuonna 2018 kuntouttavaan työtoimintaan osallistui 1 761 hlöä.	2018 (muutos vrt. 2016) Vantaa 18 158 197 € (-10,0 %) Espoo 19 933 182 € (+2,4 %) Helsinki 62 476 240 € (+3,1 %)	
	Puolitetaan nuorisotyöttömyys TS-kauden aikana	1 454	1 272		Ohjaamo-toimintaa jatkettu TEM:n jatkorahoituksen avulla. Toimintakonsepti uudistettu ja toiminta aloitettu uusissa tiloissa keväällä 2018.	1 163	
13. Vantaa on pääkaupunkiseudun nopeimmin kasvava yritysympäristö	Yritysten, kansainvälisten yritysten ja työpaikkojen määrä	Yrityksiä: 10 915 Kansainvälisiä yrityksiä: 605 (2014) Työpaikkoja: 109 779 (2015)	Yritysten lukumäärän kasvu 1,5 %, kansainvälisten yritysten määrän kasvu 2 %, työpaikkojen määrän lisäys 1,5 %	Jose Valanta	Yritysten ja kv-yritysten osalta kehitys on ollut muun pääkaupunkiseudun tasoa, mutta sen sijaan työpaikkojen määrän kasvu on ollut Vantaalla nopeinta.	Yrityksiä: 11 484 (Q2/2018) Kansainvälisiä yrityksiä: 622 (2015) Työpaikkoja: 110 784 (2016)	Tavoite toteutui täysin.
14. Valmistellaan valtuustokauden mittaiset yrittäjyyttä edistävät toimenpiteet yhteistyössä elinkeinopalveluiden, sivistystoimen, koulujen ja oppilaitosten ja kumppanuusorganisaatioiden kanssa	Toimenpiteet laadittu ja otettu käyttöön	Alustavaa pohjatyötä tehty	Toimenpiteet laadittu ja valmiit käyttöön otettavaksi	Jose Valanta	Vantaalle on rakennettu yhteistyössä kaupungin toimialojen, oppilaitosten ja kumppanuusorganisaatioiden kesken yhteinen yrittäjyyskasvatussuunnitelma.	Työ on valmis.	Tavoite toteutui täysin.
15. Kootaan vantaalaisista yrityksistä, oppilaitoksista sekä kaupungin elinkeinokehittäjistä paikallisia, toimialakohtaisia kehittämisklustereita yritysten liiketoiminnan, keskinäisen vuoropuhelun ja alueellisen kasvun vauhdittamiseksi	Kehittämisklusterit toiminnassa	Alustavat toimijat ja yhteistyökumppanit tiedossa	Kehittämisklustereiden yhteistyö aloitettu ja toiminta lisännyt oppilaitosten ja yritysten kiinnostavuutta	Jose Valanta	Vantaalle on tunnistettu ja käynnistetty kaikkiaan neljä yrityksistä, oppilaitoksista ja kaupungin toimijoista koostuvaa yritysklusteria. Tavoitteet on kirjattu myös osaksi uuden elinvoimaohjelman toteuttamista.	Työ on valmis.	Tavoite toteutui täysin.

Sitova tavoite vuodelle 2018	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2016 loppu	Mittarin tavoitetaso 2018	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2018 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.12.2018	Tavoitteen toteutuminen Tavoite toteutui: - täysin - osittain - ei lainkaan
Edistämme asukkaiden hyvinvointia							
16. Ikääntyneet pystyvät asumaan turvallisesti kotonaan	Omassa kodissa asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus kasvaa	Omassa kodissa asuvia 92,7 % Vantaan 75 vuotta täyttäneistä	Omassa kodissa asuu 93,0 % Vantaan 75 vuotta täyttäneistä	Jukka T. Salminen	Ikäihmisten kotona asumista on tuettu lisäämällä tehokuntoutuksen paikkoja sekä aloittamalla kuntouttavan päiväsairaalan ja geriatrisen vastaanoton yhteisen poliklinikkamallin kehittäminen. Tehokuntoutuksen tarjonta purkaa myös Vantaan sairaalan jonotilannetta. Vanhusten ja vammaisten asumispalveluihin ohjautumisen prosessin kehittäminen on aloitettu luomalla yhteisiä toimintatapoja. Geropsykiatrisen toiminnan kehittäminen jatkuu HUS:n kanssa. Psykogeriatrisen yhteisosaston sairaansijamäärä kasvoi viidestä seitsemään. Kotona asuvien vanhusten yksinäisyyden kokemusten selvittämiseen on tehty esitys toimintamallista. Kotikuntoutustoimintaa ja vanhusten päivätoiminnan osapäiväryhmätoimintaa on kehitetty edelleen. Tehokuntoutuspaikkoja otettu lisäkäyttöön Korson vanhustenkeskuksen 1. kerroksessa. Tavallista palveluasumista on kehitetty.	Kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus ikäluokasta on 93,1 % (31.12.2018).	Tavoite toteutui täysin.
	Ikääntyneiden oikea-aikainen ja vanhuspalvelulain mukainen palvelutarpeen arviointi ja palvelun piiriin pääsy	- Palvelutarpeen arviointi uusille 75 vuotta täyttäneille asiakkaille keskimäärin 7 vuorokaudessa - Asiakas saa tarvittavat kotihoidon palvelut heti päätöksen jälkeen - Pitkäaikaiseen ympärivuorokautiseen hoivaan ei yli 3 kk odottaneita asiakkaita	Ikääntyneiden määrän kasvusta huolimatta odotusajat palveluihin eivät kasva vuoden 2016 lähtötasosta			Palveluihin pääsystä viimeisin tilastotieto on ajalta 9-12/2018, jolloin palvelutarpeen arviointi toteutui keskimäärin 5 vuorokaudessa ja pitkäaikaiseen ympärivuorokautiseen hoivaan yli 3 kk jonottaneita ei ollut. Tarvittaessa on ostettu lisäpaikkoja yksityisiltä palveluntuottajilta.	

Sitova tavoite vuodelle 2018	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2016 loppu	Mittarin tavoitetaso 2018	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2018 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.12.2018	Tavoitteen toteutuminen Tavoite toteutui: - täysin - osittain - ei lainkaan
17. Lapsiperheiden hyvinvointi paranee ennalta ehkäisevällä työllä ja uudistuvilla sosiaalihuoltolain mukaisilla palveluilla	Huostaanottojen tarve vähenee	Huostaanotettuna 0,18 % Vantaan 0 - 17 -vuotiaista	Huostaanotettuna vähemmän kuin mittarin lähtötaso vuoden 2016 lopussa	Jukka T. Salminen ja Elina Lehto-Häggroth Raportointivastuu: Jukka T. Salminen	Perhepalvelujen tulosalueella on jatkettu pitkäjänteistä kehittämistyötä sosiaalihuoltolain mukaisten palvelujen kehittämiseksi sekä vakiinnutettu 2017 tehdyn organisaatiomuutoksen mukaista palvelurakenneuudistusta. Tavoitteena on muuttaa painopiste korjaavista palveluista varhaisen tuen palveluihin sekä vahvistaa asiakaslähtöisyyttä. Tavoitteiden tukemiseksi on mm. päätetty perustaa perhesosiaalityön yksikkö ja kehittää monialaista palvelutarpeen arviointia. Perhesosiaalityön kohderyhmänä ovat erityisen tuen tarpeessa olevat lapsiperheet. Lastensuojelun avohuollossa toteutettiin systeemisen lastensuojelutyön pilotointi ja toimintamalli päätettiin vakiinnuttaa pysyväksi toiminnaksi. Perhepalvelut osallistui lapsiperheiden palveluiden muutosohjelma LAPE:n sen päättymiseen asti. Vantaalla toteutetuista perhekeskuspiloteista saatiin kokemuksia, joita hyödynnetään perhekeskustoiminnan kehittämisessä Vantaalla jatkossa.	Vuoden 2018 aikana huostaanotettiin 94 lasta, joka on 0,2 % Vantaan 0 - 17 -vuotiaista	Tavoite ei toteutunut lainkaan.

Sitova tavoite vuodelle 2018	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2016 loppu	Mittarin tavoitetaso 2018	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2018 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.12.2018	Tavoitteen toteutuminen Tavoite toteutui: - täysin - osittain - ei lainkaan
18. Lisätään vuorovaikutusta ja osallisuutta ottamalla käyttöön uusia menetelmiä sekä kehittämällä seurantaa ja arviointia	Sähköisten ja kasvokkaisten osallistavien menetelmien ja prosessien kokeilu ja käyttöönotto	Ei toteutumisarviointia vuodelta 2016	Sähköisten ja kasvokkaisten osallistavien menetelmien ja prosessien lukumäärä ja raportointi.	Apulaiskaupungin-johtajat Raportointivastuu: Jaakko Niinistö	2018 osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien kartoitus toimialoilta: Kyselyssä raportoitiin sähköiset ja kasvokkaiset osallistavat menetelmät ja prosessit sekä osallistujamäärä. Kartoitus toimialojen osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista tehty. Kartoituksen tuloksen analysointi ja viestiminen Vautsissa.	Kahdessa osassa (5/18 ja 12/18) toteutettu kartoitus toimialoille. Kasvokkaisia 432 ja sähköisiä 45. Toimialat raportoivat vuodelta 2018 108 prosessia tai kokonaisuutta, joihin asukkaat saivat osallistua ja vaikuttaa. Niissä käytettiin 45 kertaa sähköistä menetelmää ja 432 kertaa kasvokkaista menetelmää. Monelta tulosalueelta ei saatu lainkaan raportointitietoja, joten luvut eivät anna luotettavaa kokonaiskuvaa osallisuustyön määrästä.	Tavoite toteutui täysin.
	Seurantamenetelmien kehittäminen, jotka mahdollistavat myös vertailun muiden kuntien välillä	Osallistumisen laatua ja määrää ei juurikaan mitata	Mittarit ovat käytössä		Muiden kuntien tilannetta tiedusteltu, mittareita ei ole tai ne ovat hyvin hajanaisia. Osallisuuden arviointi -työpaja vedetty Kuntademokratiaverkostossa. Kartoitettu eri seurantatapojen ja mittareiden tarkoituksenmukaisuutta ja linjattu jatkoa.	Sisäinen kartoitus tehty, osallisuusprosessien määrää mitataan. Kuntalaisten tyytyväisyyttä osallistumismahdollisuuksiin kartoitetaan asukasbarometrin yhteydessä vuodenvaihteessa. Mittarit ovat käytössä ja työ kuntien välisen vertailtavuuden edistämiseksi jatkuu Kuntaliiton johdolla.	

Sitova tavoite vuodelle 2018	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2016 loppu	Mittarin tavoitetaso 2018	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2018 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.12.2018	Tavoitteen toteutuminen Tavoite toteutui: - täysin - osittain - ei lainkaan
19. Kotoutumisen onnistuminen Vantaalla varmistetaan	Kotoutumissuunnitelmat toteutuvat	Ei toteutumisarviointia vuodelta 2016	V. 2016 maahanmuuttajapalvelujen asiakkaaksi tulleista v. 2018 aikana: - osallistuu TE-toimiston suomen kielen koulutukseen 80 % - oma vuokrasopimus 70 % - työllistynyt 12 %	Elina Lehto-Häggroth, Jaakko Niinistö ja Jukka T. Salminen	Kotoutumisen onnistumista seurataan pakolaisten ja paluumuuttajien osalta maahanmuuttajapalveluissa luodulla mittarilla. Kotoutumissuunnitelmat on laadittu koto-lain edellyttämässä aikarajassa suunnitelmallisesti. Maahanmuuttajapalvelujen sosiaaliohjauksessa ja sosiaalityössä tuetaan kotoutumistoimia asiakkaiden henkilökohtaisilla tapaamisilla, tsemppari-toiminnan työntekijöiden avulla ja järjestöyhteistyöllä. Asiakaskunnassa korostuu moninaiset pakolaisuudesta johtuvat traumat, jotka asettavat haasteen kotoutumisen onnistumiselle. Monikulttuurisuussuunnitelman puitteissa tapahtuva järjestöyhteistyö ja siihen liittyvät kotoutumistoimenpiteet mm. Arrival Cities- ja Tsempataan yhdessä -hankkeissa - Hygieniapasseja suoritettu 17 kpl - Hakutyöpaja ammatilliseen koulutukseen 53 osallistujaa	Seurannassa on 303 vuonna 2016 MAP:n asiakkaiksi tulleita työikäisiä asiakkaita, joista: - 86 % on osallistunut TE-toimiston suomen kielen kurssille tai muuhun suomen kielen opetukseen. Lisäksi 36 % on osallistunut Vantaan aikuisopiston starttikurssille - 91 % asuu omassa asunnossa - 12 % on työllistynyt. Osa työllistyneistä on muuttanut työn perässä toiseen kuntaan. Vahva kumppanuusverkosto ja yhdistykset maahanmuuttoon liittyen. 269 opiskelijaa Varian maahanmuuttaja-tutkinnonosakoulutuksissa	Tavoite toteutui täysin.
	Ammatillisen koulutuksen ja kieliopintojen yhteistyömallin piirissä olevien maahanmuuttajaopiskelijoiden määrä	Yksittäisiä opiskelijoita	Muutamassa pilottiryhmässä 100 opiskelijaa				
20. Lasten ja nuorten matalan kynnyksen harrastusmahdollisuuksien lisääminen vapaa-ajan tulosalueiden ja kolmannen sektorin välistä yhteistyötä tiivistämällä	Liikunta-, kulttuuri- ja nuorisopalveluiden yhteistyössä nuorille toteuttamien harrastusryhmien määrä	25 eri harrastusryhmää vuonna 2016	Ryhmien määrä kasvaa 30 % vuodesta 2017	Elina Lehto-Häggroth	Kerhotoiminnan järjestäminen, hankerahoituksen ym. lisäresurssien hyödyntäminen aiempaa monipuolisemman kerhotoiminnan mahdollistamiseksi.	Yhteensä yhteistyössä järjestettyjä kerhoja 46 kpl. OKM on myöntänyt kerhotoiminnan järjestämiseen 220 000 € lukuvuodelle 2018-2019.	Tavoite toteutui täysin.
21. Sisäilmakorjaustoimenpiteet kohteissa onnistuvat	Käyttäjien tyytyväisyys-% toimenpiteisiin sisäilmakorjauksissa, mittareita kehitetään talousarviovuoden aikana	71 % kokee olosuhteiden parantuneen	80 % kokee olosuhteiden parantuneen	Hannu Penttilä	Vuoden 2018 sisäilmakorjauskohteiden työohjelma ja laadunvarmistusmalli on laadittu. Sisäilmakysely on toteutettu.	Annetun palautteen perusteella vain 32 % kokee olosuhteiden parantuneen. Mittaustulos kärsi alhaisesta vastausprosentista. Vastausten perusteella on arvioitavissa onnistuminen ainoastaan yhdessä koulussa ja kahdessa päiväkodissa, vaikka merkittäviä korjaustoimia tehtiin vuoden aikana näiden lisäksi yli kymmenessä kohteessa. Siten kyselytulos ei anna oikeaa kuvaa kokonaistilanteesta, joka on kohteista saadun tiedon perusteella parempi.	Tavoite toteutui osittain.

Sitova tavoite vuodelle 2018	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2016 loppu	Mittarin tavoitetaso 2018	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2018 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.12.2018	Tavoitteen toteutuminen Tavoite toteutui: - täysin - osittain - ei lainkaan
Olemme edelläkävijöitä palvelujen kehittämisessä							
22. Uusien asiakas- ja potilastietojärjestelmien onnistunut käyttöönotto	Uusien asiakas- ja potilastietojärjestelmien käyttöönotto toteutuu suunnitellusti	Päätökset uusiin asiakas- ja potilastietojärjestelmiin siirtymisestä tehty	Käyttöönotto toteutunut suunnitelluissa toiminnoissa	Jukka T. Salminen (Apotti) ja Elina Lehto-Häggroth (varhaiskasvatuksen järjestelmä)	Varhaiskasvatuksen ohjausjärjestelmä: Prosesseja on läpikäyty ja uudistettu ennakoivasti. Apotti: Apotin käyttöönoton valmistelua on jatkettu Apotti-hanketoimistossa. Valmisteluun ja kehittämistyöhön on osallistuttu aktiivisesti koko toimialalla. Apotti Oy:n kanssa on sovittu sisällön katselmoinnista ja hyväksymistestausten toteuttamisesta. Järjestelmän koulutussuunnitelma valmistui keväällä ja ensimmäiset kouluttajien koulutukset käynnistyivät elokuussa, henkilöstön koulutukset järjestettiin suunnitelmien mukaisesti. Käyttöönoton edellytyksiä on toimialalla valmisteltu, mutta marraskuussa järjestelmä ei ollut käyttövalmis. Käyttöönottoa siirrettiin toukokuulle 2019.	Varhaiskasvatuksen ohjausjärjestelmä: markkinaoikeuden myönteinen päätös tehty 19.11.2018 ja järjestelmän käyttöönotto aloitetaan vaiheittain arviolta syys-lokakuussa 2019 Apotti: Järjestelmän käyttöönottoa valmistellaan edelleen. Apotin käyttöönottoajaksi sovittu 10.5.2019	Tavoite ei toteutunut lainkaan.
23. Sote- ja maakuntauudistuksen valmistelu vantaalaisten laadukkaat palvelut varmistaen	Uudistuksen valmistelu lainsäädännön edellyttämällä tavalla vantaalaisten etu turvaten	Lakiuudistukset valmistelussa	Uudistus valmisteltu lainsäädännön edellyttämällä tavalla	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupungin-johtajat Raportointivastuu: Hanna Ormio	Työryhmät jatkaneet toimintaansa ja toimittaneet maakunnasta pyydettyjä tietoja. Lainsäädännön seuranta. Tilannekatsaukset edunvalvontatoimikunnassa, kaupungin YTR:ssä, valtuuston iltakoulussa, kh:n iltakoulussa. Organisointi yhdistetty huhtikuussa 2018 organisaatiouudistuksen yhteyteen.	Lainsäädäntöä ei hyväksytty vuoden 2018 loppuun mennessä. Kaikki maakunnan vuoden aikana edellyttämät tiedot toimitettiin.	Tavoite toteutui osittain.

Sitova tavoite vuodelle 2018	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2016 loppu	Mittarin tavoitetaso 2018	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2018 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.12.2018	Tavoitteen toteutuminen Tavoite toteutui: - täysin - osittain - ei lainkaan
24. Uuden oppimisen toimintatapojen eteneminen	Robotiikan oppimiskeskus aktiivisessa toiminnassa	Robotiikan oppimiskeskusta ei ole	Esiopetuksessa olevat lapset ovat saaneet leikillisiä kokemuksia tutustuessaan koodaamiseen ja robotiikkaan päiväkodissa tai Robotiikan oppimiskeskuksessa. Varhaiskasvatuksen gurupedagogit ovat saaneet koulutusta Robotiikan oppimiskeskuksessa. Ryhmät vähintään 2/3 kouluista ja oppilaitoksista on vieraillut robotiikkakeskuksessa	Elina Lehto-Häggroth	Robotiikan oppimiskeskus on toiminnassa.	ESIOPETUS: Ryhmiä on yhteensä 170, joista esiopetuksen kyselyyn vastanneista 79 %:ssa lapset ovat saaneet kokemuksia leikillisestä ohjelmoinnista ja robotiikasta. Gurupedagogit (16 hlö) ovat saaneet koulutusta Robotiikan oppimiskeskuksessa. PERUSOPETUS: Koulutusta ja aktiivista toimintaa ryhmille on tarjottu lokakuun alusta alkaen. Erilaisissa työpajoissa on käynyt noin 120 oppilasta ja koulutuksiin on osallistunut 50 opettajaa. Tämän lisäksi on järjestetty kolme avointa luentoiltaa sekä useita erilaisia robotiikan demoja ja opastuksia.	Tavoite toteutui osittain.
	Esiopetus ja kirjasto sitoutuvat tavoitteelliseen pedagogiseen yhteistyöhön: Yhteistyössä on aloitettu vähintään yhden kirjaston valitseman oppimiskokonaisuuden osa-alueen käyttö. Malli on tuotettu Kumous-kokeilussa	Malli on kehitetty esiopetuksen ja kirjaston yhteistyössä ja se on valmis käyttöön otettavaksi	Eskari Loves Kirjasto -malli käytössä ja osana kirjaston ja esiopetuksen vakiintunutta toimintaa		Esiopetustyhmät ovat kirjanneet toimintasuunnitelmiinsa kirjastovierailun ja osa on jo ehtinyt toteuttaa vierailun.	Opitaan mitä vaan! -malli käytössä ja osana kirjaston ja esiopetuksen vakiintunutta toimintaa	
	Kehittävän palautteen mallin arviointitiedon hyödyntäminen varhaiskasvatuksen kehittämisessä.	Arviointityö on valmisteluvaiheessa	Arvioitietoa hyödynnetään varhaiskasvatuksen kehittämisessä		Ensimmäiset tiedot on saatu ja tuloksia on esitelty Leikkien liikkumaan ohjausryhmässä, Vasu-infoissa, tulosaluepäivässä, kehityksen ja oppimisen tuen kehittämispäivässä sekä varhaiskasvatuksen johtoryhmässä	Kehittävän palautteen tuloksia käytettiin tuloskortin 2019 tavoitteiden asettelussa erityisesti vähän liikkuvien lasten osalta.	

Sitova tavoite vuodelle 2018	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2016 loppu	Mittarin tavoitetaso 2018	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2018 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittarí(e)n tilanne 31.12.2018	Tavoitteen toteutuminen Tavoite toteutui: - täysin - osittain - ei lainkaan
	Vuoden 2018 aikana toteutettavien arviointien tulokset (digitaalisen oppimisen seurantatutkimus, PKS-arviointi, opetussuunnitelmien vaikuttavuuden arvioinnit, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen oppilas- ja opiskelija-arviointi)	Uudet opetussuunnitelmat otettu käyttöön	Arviointien tulokset osoittavat opetus- ja arviointimenetelmien kehittyneen opetussuunnitelmien mukaisesti. Toimintaa on kehitetty tutkimustuloksia hyödyntäen		ESIOPETUS: Tablettitutkimus vuosina 2015-2018. PERUSOPETUS: PKS-yhteistyö ei toteutunut oppimisen arviointitutkimuksen kilpailuttamisessa. Vantaan oma oppimisen arviointia koskeva kilpailutus on käynnissä. Oppimisen arviointitutkimuksen tulokset saadaan vasta 2/2019. Vantaalta oli viisi koulua Karvin otantatutkimuksessa, jossa kartoitettiin uuden opetussuunnitelman implementointia. LUKIOKOULUTUS: Digitaalisen oppimisen seurantatutkimuksen loppuraportin mukaan opetusta on kehitetty siihen suuntaan, että se tukee opiskelijoiden digivalmiuksia ja valmistautumista sähköiseen ylioppilaskokeeseen. Lukiokoulutuksen opiskelija-arviointi toteutettiin helmikuussa kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (KARVI) toimesta otantana yhdessä Vantaan	ESIOPETUS: Tutkimus osoitti, että tabletti on pedagogisena välineenä esiopetuksen käytössä. Tutkimuksen tulokset vahvistavat valittua kehityssuuntaa, jossa keskeistä on lasten tasavertaisten mahdollisuuksien edistäminen henkilöstön osaamista lisäämällä ja ajanmukaisten puitteiden tarjoamisella. PERUSOPETUS: Tulosten mukaan opetusmenetelmät ovat monipuolistuneet, mutta suoraa yhteyttä oppimistuloksiin ei voida osoittaa. Osallisuus koettiin merkitykselliseksi ja se paransi sitoutumista, vastaavasti haastavimpana koettiin laaja-alaisen osaamisen toteutus. LUKIOKOULUTUS: Digitaalisen oppimisen seurantatutkimuksen tulokset osoittavat opetusmenetelmien kehittyneen. KARVIn arvioinnin tuloksia ei vielä ole julkaistu. PKS-yhteistyönä suunniteltua arviointia ei toteutettu, koska sopivaa toteuttajaa ei löydetty kilpailutuksen pohjalta. RKT: Edellä oleva koskee myös ruotsinkielistä perusopetusta ja lukioita. Ruotsinkielinen perusopetus on osallistunut myös Fyrenin oppimistuloksia ja opetussuunnitelman toteutumista koskevaan arviointiin.	

Sitova tavoite vuodelle 2018	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2016 loppu	Mittarin tavoitetaso 2018	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2018 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.12.2018	Tavoitteen toteutuminen Tavoite toteutui: - täysin - osittain - ei lainkaan
25. Uuden oppimisen edellyttämien verkkojen ja konekannan uusiminen turvataan	Uusitun laitekannan määrä	Vuonna 2014 hankittu laitekanta	Laitekannan uusiminen aloitetaan vuoden 2017 loppupuolella ja hankintoja täydennetään seuraavina vuosina	Martti Lipponen Raportointivastuu: Tietohallintojohtaja	Normaalin leasing-kierron mukaiset toimenpiteet: Laitekantaa muokattu tarpeen mukaiseksi ja laitekantaa lisätty budjetin puitteissa	Vuonna 2017 laitekantaa kasvatettu 13 500 Chrome-työaseman avulla, olemassa olevan laitekannan päälle. 2018 Leasing-laitekanta kasvoi 4,6 %	Tavoite toteutui täysin.
26. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusnäkökulmaa vahvistetaan	Sukupuolitietoisen budjetoinnin pilotti	Sukupuolitietoisen budjetoinnin toimintatapaa ei ole	Sukupuolitietoisen budjetoinnin pilotti on toteutettu	Jaakko Niinistö ja Elina Lehto-Häggroth (pilotointi kirjastopalveluissa)	Kirjaston toiminta analysoitu sukupuolitietoisen budjetoinnin näkökulmasta.	Pilotti on toteutettu. Myös muille tulosalueille sopiva työkalu ja toimintatapa esitellään loppuraportin yhteydessä.	Tavoite toteutui täysin.
Johdamme uudistuen ja osallistuen							
27. Tikkurilan toimitilahanke etenee	Hanke edistyy suunnitellusti	Hankesuunnittelu käynnistetty	Hankkeen suunnitelmat hyväksytty ja asemakaavaluonnos valmis	Hannu Penttilä	Tarveselvitys/hankesuunnitelma on hyväksytty kh:ssa 11.12.2017. Yleisjaosto päätti 12.3.2018 toimintaohjeet Kiinteistö Oy Vantaan kauppalantaloa ja VTK Kiinteistöt Oy:tä koskien. Kiinteistö Oy Vantaan kauppalantalo on tehnyt hankintapäätöksen rakennuttajakonsultista ja valitun konsultin kanssa on allekirjoitettu sopimus. Kaavavalmistelun yhteydessä on huhtikuussa järjestetty 3 vuorovaikutustilaisuutta asukkaille, luottamushenkilöille ja henkilöstölle. Kaupunkisuunnittelulautakunta 14.5.2018 palautti asemakaavan muutosluonnosehdotuksen uudelleen valmisteluun. Asemakaavan muutosluonnosehdotusten valmistelu on käynnissä. Toimitilan pysäköinti- ja liikkumisselvitys on käynnissä. Vanhan toimitalon purku-urakan valmistelu on käynnissä.	Hankkeen suunnitelmat ovat edenneet ja asemakaavan muutosluonnosehdotusten valmistelu on käynnissä.	Tavoite toteutui osittain.

Sitova tavoite vuodelle 2018	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2016 loppu	Mittarin tavoitetaso 2018	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2018 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.12.2018	Tavoitteen toteutuminen Tavoite toteutui: - täysin - osittain - ei lainkaan
28. Hallittu sote- ja maakuntauudistuksesta aiheutuva muutos Vantaalla	Kunta 10: Päätöksenteon oikeudenmukaisuus ja sosiaalinen pääoma	3,32 ja 3,82	3,32 ja 3,82	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupungin-johtajat Raportointivastuu: Kirsi-Marja Lievonen	Muutosjohtamisen ja muutoskyvykkyyden tukea tarjolla. Oikea-aikainen viestintä.	3,25 ja 3,84	Tavoite toteutui osittain.
29. Osaamisen johtaminen on systemaattista	Oppimistyöpäivät	27 032	28 000	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupungin-johtajat Raportointivastuu: Kirsi-Marja Lievonen	Osuman aktiivinen käyttö ja ohjaus.	41 756	Tavoite toteutui täysin.
30. Henkilöstön itsenjohtamistaidot kasvavat	Kunta 10: työyhteisötaidot / tavoitteellisuus	3,92	3,95	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupungin-johtajat Raportointivastuu: Kirsi-Marja Lievonen	Taitojen valmentamista osana esimiesvalmennuksia ja työyhteisövalmennuksia ja arviointia osana tulos- ja kehityskeskusteluja.	3,91	Tavoite ei toteutunut lainkaan.
31. Sairauspoissaoloja ennaltaehkäistään	Sairauspoissaolo-% eVälke-keskusteluja käyty	4,52 87 %	4,4 90 %	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupungin-johtajat Raportointivastuu: Kirsi-Marja Lievonen	Työterveyshuollon ja työhyvinvointiasiantuntijoiden toimenpiteet pitkittyvien poissaolojen hallinnassa.	4,71 % 87 %	Tavoite ei toteutunut lainkaan.

2.2 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

2.2.1 Käyttötalouden toteutuminen

10
Yleishallinto yhteensä

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	2 791	0	2 791	4 861	-2 071
Menot	-29 191	984	-28 207	-26 065	-2 142
Toimintakate	-26 400	984	-25 416	-21 204	-4 212

Yleishallinnon talousarvio koostuu mm. kunnallisen päätöksentekojärjestelmän ja muiden yleisluonteisten toimintojen ja erien kustannuksista.

Yleishallinnon toimintatuotot toteutuivat 174 prosenttisesti ja toimintakulut 92 prosenttisesti. Tulojen talousarvion ylitys johtui osakkeiden myyntivoitoista. Yleishallinnon toimintakate toteutui kokonaisuudessaan 4,2 milj. euroa talousarviota parempana.

10 10
Keskusvaalilautakunta

Vastuuhenkilö: Nelli Jääskeläinen **Puheenjohtaja: Tapani Salmi**

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	714	0	714	345	369
Menot	-1 037	0	-1 037	-468	-569
Toimintakate	-323	0	-323	-123	-200

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Keskusvaalilautakunnan tehtävänä on toimittaa kuntavaalit, eduskuntavaalit, tasavallan presidentin vaali ja europarlamenttivaalit. Keskusvaalilautakuntaan kuuluu kaupunginvaltuuston toimikaudekseen 2017−2021 valitsemat viisi jäsentä ja kahdeksan varajäsentä. Vuonna 2018 toimitettiin presidentin vaali. Keskusvaalilautakunta kokoontui neljä kertaa.

Talousarvion toteutuminen

Keskusvaalilautakunnan talousarvion tulot toteutuivat 48 prosenttisesti ja menot toteutuivat 45 prosenttisesti, sillä presidentin vaalin toinen kierros jäi toteutumatta. Keskusvaalilautakunta käytti ylijäämää vuoden 2019 eduskuntavaalien ja europarlamenttivaalien valmisteluun.

10 20
Kaupunginvaltuusto

Vastuuhenkilö: Ritva Viljanen **Puheenjohtaja: Antti Lindtman**

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-1 184	0	-1 184	-1 134	-50
Toimintakate	-1 184	0	-1 184	-1 134	-50

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kaupunginvaltuuston kokouksia pidettiin vuoden 2018 aikana 11 kappaletta. Valtuustovaliokunta kokoontui kuusi kertaa, selostustilaisuuksia pidettiin 11 ja iltakouluja kolme. Lisäksi valtuusto piti syyskuussa yhden päivän seminaarin sekä kahden päivän valtuustoseminaarin toukokuussa.

Toukokuussa Vantaalla järjestettiin pääkaupunkiseudun valtuustojen yhteinen kokous, jossa laadittiin lausunto maakunta- ja sote-uudistuksesta. Kaikki valtuustot pitivät samassa yhteydessä myös omat kokouksensa.

Talousarvion toteutuminen

Kaupunginvaltuuston osalta talousarvion toteuma oli 96 prosenttia.

10 30
Tarkastuslautakunta ja ulkoinen tarkastus

Vastuuhenkilö: Helena Hyvönen **Puheenjohtaja: Pietari Jääskeläinen**

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	2	-2
Menot	-524	-5	-529	-449	-80
Toimintakate	-524	-5	-529	-448	-82

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Tarkastuslautakunta toimii kuntalain 410/2015 luvun 14 mukaan määräytyvien tehtävien sekä toiminta- ja arviointisuunnitelmansa mukaisesti. Kokouksia on vuoden aikana ollut tarkastuslautakunnalla yhteensä seitsemäntoista. Arviointikertomus vuodelta 2017 hyväksyttiin lautakunnassa 2.5.2018.

Yhteistyössä tilintarkastajan kanssa lautakunta käsittelee tilintarkastussuunnitelmaa. Vastuullinen tilintarkastaja raportoi tarkastuksista lautakunnalle huhti- ja joulukuussa.

Tarkastuslautakuntaan kuuluu valtuustokaudella 2017–2021 yhteensä 11 jäsentä. Lautakunta 2017−2021 ei ole jakautunut työryhmiin.

Talousarvion toteutuminen

Vuoden aikana ei ollut lisätoimeksiantoja tilintarkastustoiminnassa. Tarkastuslautakunta teki Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:n kanssa tehtyjä sopimuksia koskevan lisäarvioinnin vuonna 2018. Talousarvion menojen alitus oli 15 prosenttia.

10 40
Kaupunginhallitus

Vastuuhenkilö: Ritva Viljanen **Puheenjohtaja: Sari Multala**

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	2 077	0	2 077	4 515	-2 438
Menot	-12 043	1 069	-10 974	-9 638	-1 337
Toimintakate	-9 967	1 069	-8 897	-5 123	-3 774

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kaupunginhallitus kokoontui vuoden 2018 aikana 21 kertaa. Lisäksi järjestettiin kuusi kaupunginhallituksen iltakoulua. Kaupunginhallituksen yleisjaosto piti 8 kokousta.

Kaupunginhallitus asetti 7.5.2018 § 6 organisaatio- ja päätöksentekorakenteen uudistamiseksi Uusi Vantaa -luottamushenkilötoimikunnan, jonka tehtävänä on

1) arvioida kaupungin poliittisen päätöksentekorakenteen muutostarpeita,
2) arvioida kaupungin viranhaltijaorganisaation muutostarpeita,
3) arvioida valmisteilla olevan maakunta- ja sote-uudistuksen vaikutukset
kunnan päätöksenteko- ja organisaatiorakenteeseen
4) seurata maakunta- ja sote-uudistuksen toteutusta.

Toimikunta työskentelee kaupunginhallituksen toimikauden loppuun (31.5.2019) saakka. Vuoden 2018 aikana toimikunta piti 7 kokousta ja antoi kaupunginhallitukselle linjauksensa uuden Vantaan toimialoista. Työ jatkuu vuonna 2019.

Talousarvion toteutuminen

Kaupunginhallituksen talousarvion menojen toteuma oli 88 prosenttia.

10 50
Yhteistoimintaosuudet ja -avustukset

Vastuuhenkilö: Ritva Viljanen **Toimielin: Kaupunginhallitus**

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-14 402	-80	-14 482	-14 376	-106
Toimintakate	-14 402	-80	-14 482	-14 376	-106

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Määrärahasta on maksettu kaupungin sopimusten mukaiset avustukset Tiedekeskussäätiölle, KatuMetro- tutkimusohjelmalle sekä Suomen kansallisoopperan vuotuinen käyttöavustus. Lisäksi määrärahasta on maksettu HRI-hankkeen (seututieto) ja kaupunkitutkimusinstituutin kustannukset ja Vantaan kaupungin maksuosuus aluepelastuslaitoksen kustannuksista.

Talousarvion toteutuminen

Talousarvion toteuma oli 99 prosenttia.

11
Kaupunginjohtajan toimiala

Vastuuhenkilö: Ritva Viljanen **Toimielin: Kaupunginhallitus**

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	2 333	0	2 333	2 843	-510
Menot	-20 114	-60	-20 174	-18 741	-1 432
Toimintakate	-17 781	-60	-17 841	-15 899	-1 942

Toiminta ja keskeiset muutokset vuonna 2018

Kaupunginjohtajan toimiala sisältää yleisjohdon, kaupunginkanslian, sisäisen tarkastuksen, taloussuunnittelun, henkilöstökeskuksen, elinkeinopalvelujen ja viestinnän tulosalueet.

Kaupunginkanslian tulosalue vastaa

- kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen kokousten valmistelusta ja päätösten täytäntöönpanosta,
- kaupungin yhteisistä ja kaupunginjohtajan toimialan lakiasioista,
- valmistelun ja päätöksenteon kehittämisestä,
- käännöspalveluista,
- yleisten vaalien järjestelyistä, kaupunkitason turvallisuus- ja valmiusasioista,
- kaupunginjohtajan toimialan keskitetyistä hallintopalveluista ja
- tehtäväaluettaan koskevien kaupunkitasoisten ohjeiden antamisesta.

Kaupungin tietosuojavaltuutettu aloitti toimintansa tammikuussa 2018 ja loi monia käytänteitä ja ohjeistuksia yhdessä kaupungin tietosuoja- ja tietoturvatyöryhmän kanssa uuden tietosuojadirektiivin vaatimalla tavalla.

Kaupunginjohtaja päätti 27.4.2018 § 30 perustaa Uusi Vantaa -projektin, joka koostuu kahdesta osa-alueesta:

1) Maakunta- ja sote-uudistuksen Vantaan valmistelu sekä kasvupalveluiden valmistelu, jossa selvitetään maakuntaan siirtyvät toiminnot ja resurssit sekä muutoksen vaikutukset jäljelle jäävään organisaatioon ja kartoitetaan maakunnan ja kaupungin yhdyspinnat sekä valmistellaan niihin erilaiset toimintamallit. Lisäksi projektissa tuotetaan maakunnan vaatimat selvitykset.
2) Uuden Vantaan valmistelu, jossa valmistellaan organisaatiomuutosta, selvitetään kaupungin tukipalveluiden uudelleenorganisointia sekä linjataan kaupungin toimitilahanketta muutosjohtamisen ja toimintojen sijoittumisen näkökulmasta.

Projekti päättyy 31.12.2019.

Päätös korvasi kaupunginjohtajan aikaisemman päätöksen (6.2.2017 § 10) kaupungin sisäisestä varautumisesta maakunta- ja sote-uudistukseen. Hallintojohtaja vastaa projektin ensimmäisen osuuden eli maakunta- ja sote-uudistuksen sekä kasvupalveluiden valmistelun koordinoinnista. Kaupunginkanslia on myös aktiivisesti osallistunut uuden Vantaan valmisteluun niin kokonaisuutta johtavalle muutosjohtoryhmälle kuin Uusi Vantaa -luottamushenkilötoimikunnallekin.

Presidentinvaalien järjestämistä varten luottamushenkilöille järjestettiin 7 koulutusta, joihin osallistui yhteensä 375 henkilöä.

Kaupungin henkilöstölle järjestettiin neljä koulutustilaisuutta eri aiheista (hallintosääntöä, tietosuojalainsäädäntö, Uusi Vantaa -tukipalvelutyöpajat). Niihin osallistui yhteensä 76 henkilöä.

Kaupunginkanslian vuoden 2018 talousarvion toteuma oli 95 prosettia.

Sisäinen tarkastus avustaa kaupunginhallitusta ja kaupunginjohtajaa riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan toimivuuden arvioinnissa ja kehittämisessä suorittamalla kaupungin organisaation hallinnon, talouden ja toimintojen tarkastusta sekä tarjoamalla konsultointipalveluja. Tarkastustyön vuosisuunnitelma toteutui suunnitellusti. Sisäisen tarkastuksen talousarvio alittui.

Taloussuunnittelun johdolla valmistui vuoden 2018 aikana kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma, jota valmisteltiin yhdessä toimialojen kanssa. Kaupunkitutkimusyhteistyötä edistettiin pääkaupunkiseudun kaupunkien kesken mm. postdoc-yhteistyön ja kaupunkitalousprofessuurin osalta. Vuonna 2018 jatkettiin uuden Kompassi-raportointijärjestelmän kaupunkitasoista käyttöönottoa ja koulutusta. Uuden hankesalkkujärjestelmän käyttöönotto valmistui. Talousarvion menojen toteuma oli 93 prosenttia.

Henkilöstökeskuksen käyttösuunnitelman 2018 toteutuma: menot 97 prosenttia ja tulot 109 prosenttia. Tulojen ylitys aiheutuu työterveyshuollon palveluiden voimakkaasta kasvusta työterveysliikelaitokselta ja työterveyspalveluihin liittyvistä Kela-korvauksista.

Vuoden 2018 toiminnan keskeisimmät muutokset

- Viiden sairauspoissaolopäivän kokeilu varhaiskasvatuksessa, kaupunginjohtajan ja konserni- ja asukaspalveluiden toimialalla.
- Tuunattu työ on aktiivisesti käytössä.
- Osuma-koulutuksenhallinta -järjestelmän 1. käyttöönottovuosi meni erinomaisesti: uuteen järjestelmään saatiin kirjattua lähes 25 prosenttia enemmän oppimistyöpäiviä kuin aiemmin.
- Tutka -työturvallisuusjärjestelmän käyttöönotto 1.1.2018 sujui hyvin ja järjestelmä on ollut aktiivisessa käytössä.
- Metropolia -yhteistyössä vaikuttavuuden teemavuosi ja uusi kumppani osaamisen johtamisessa ja henkilöstökoulutuksissa on Amiedu. Yhteistyö alkaa 1.1.2019.
- Tehtiin konserniyhtiöiden hallitus- ja toimitusjohtajatyöskentelyn arviointityökalu ja toteutettiin arviointi viidelle, kaupunkikonsernin merkittävimmälle yhtiölle.
- Valmisteltiin pks-yhteistyönä hr- ja palkanlaskentajärjestelmän versiopäivitystä.
- Otettiin käyttöön mobiilipalkkalaskelma.
- Määriteltiin ja saatiin kilpailutukseen uuden työvuorosuunnittelun järjestelmä.
- Rekrytointijärjestelmä uusittiin syksyn 2018 aikana ja uusi järjestelmä otettiin käyttöön 2.1.2019 alkaen.
- Valmisteltiin vuoden 2019 alusta alkavaa Korkeasti koulutettujen maahanmuuttajien osaaminen käyttöön Suomessa –hanketta, johon saatiin OPH:n rahoitus 1,5 vuodeksi.

Elinkeinopalvelujen tulosalue vastaa kaupungin elinvoimaisuuden kehittämisestä, elinkeino- ja kansainvälistymispolitiikan strategisesta suunnittelusta ja toteutuksesta sekä elinkeinopoliittisen seutuyhteistyön kehittämisestä. Vuoden 2018 osalta elinkeinopalvelujen tulosalueelle kuului yritysten toimintaympäristön kehittäminen, toimivien sijoittumispalveluiden kehittäminen ja ylläpitäminen sekä metropolialueen kilpailukykystrategian toteuttaminen. Lisäksi tulosalueen tehtäviä olivat yritysten neuvontapalvelut, matkailun kehittäminen sekä yritystoimintaa kehittävän ystävyyskaupunkitoiminnan edistäminen erityisesti Jinanin kaupungin kanssa.

Vuonna 2018 aloitettiin tulosalueen vastuulla olevan kaupungin uuden elinvoima- ja vetovoimaohjelman laatiminen. Sen ohella Vantaa osallistui tulosalueen johdolla kuuden suurimman kaupungin yhteisen 6Aika-hankkeen toteuttamiseen, Uia (Urban Innovative Action) -hankerahoituksen suunnittelun ja hakemiseen Euroopan komissiolta, kaupungin matkailunkärkien kirkastamiseen ja markkinointiin erilaisissa tilaisuuksissa yhdessä seudullisen matkailuverkoston kanssa, yritysten sijoittumispäätösten edistämiseen, yrityskiihdyttämö Turbiinin ja alkavien yritysten yhteistyötila Kiitoradan toimintaan sekä erilaisten tapahtumien toteuttamiseen, alueellisen klusterimallin rakentamiseen, vantaalaisen yrityskasvatus-mallin ja elinkeinopäivän toteuttamiseen. Lisäksi tulosalue osallistui Uudenmaan erillisratkaisua koskevan kasvupalvelu-uudistuksen valmistelutyöhön.

Tulosalueen toimintamenot alittivat talousarvion, mikä johtui pääosin henkilöstömenojen toivottua alhaisemmasta toteumasta ja säästöistä hanketoiminnassa.

Viestinnän digitalisoinnissa edettiin uudistamalla sisäinen intranet osaksi O365-ympäristöä. Sosiaalisen median hallintaan hankittiin alusta ja Vantaa.fi-sivuston uudistamiselle määriteltiin visio. Uutiskirje laajennettiin kaikille suuralueille sekä ruotsinkielisiin palveluihin ja tiedotejakelusta tehtiin sopimus uuden toimittajan kanssa. Brändinhallinta vahvistui, kun yhteistyö uusien viestintä- ja markkinointipalvelujen kaupunkitasoisten puitesopimuskumppanien kanssa käynnistyi. Markkinointiosaamista omassa organisaatiossa vahvistettiin. Asukaslehti jatkoi viiden numeron vuositahdilla ja henkilöstölehteä julkaistiin kolme numeroa. Viestinnän menot alittivat 18 prosentilla talousarvion.

Talousarvion toteutuminen 2018

Valtuustoon nähden sitovia eriä ovat kaupunginjohtajan toimialan tulot ja menot. Talousarvioon nähden tulot ylittyivät 0,5 milj. euroa ja menot alittuivat 1,4 milj. euroa. Tulojen ylittyminen johtui projektitoiminnan tuotoista. Menojen alittuminen johtui mm. palvelujen ostojen alittumisesta ja henkilöstösäästöistä.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Kaupunginjohtajan toimialan %-osuus koko kaupungin henkilöstöstä	1,7 %	1,6 %	1,6 %
Henkilöstökeskuksen järjestämät oppimispäivät	1 494	1 500	2 288
Työterveyshuollon kustannukset, euroa per työntekijä	347	365	383
Palkkalaskelmia per käsittelijä, 1 htv			
Muut sopimusalat (KVTES)	6 881	7 150	7 028
Kunnallinen opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimus (OVTES)	4 462	4 090	4 596
Palkkalaskelman hinta			
Muut sopimusalat (KVTES)	12,8	13,1	13,0
Kunnallinen opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimus (OVTES)	21,6	24,3	22,1
YritysVantaan kautta perustetut yritykset	507	470	519
Yritysneuvonnan asiakaskäynnit	1 707	1 700	1 749

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Kaupunginvaltuuston kokoukset	11	11	11
alle 3h kokousten %	36,3	45,4	36,3
Kaupunginhallituksen kokousmäärät	22	21	21
Käännöstyöt	2 810	2 790	2 469
Viestinnän kustannukset, euroa per asukas	4,30	5,67	4,68

17
Konserni- ja asukaspalvelujen toimiala

Vastuuhenkilö: Martti Lipponen ja Jaakko Niinistö **Toimielin: Kaupunginhallitus**

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	9 780	0	9 780	9 596	185
Menot	-89 570	-45	-89 615	-81 289	-8 326
Toimintakate	-79 790	-45	-79 835	-71 694	-8 141

Toiminta ja keskeiset muutokset vuonna 2018

Hankintojen strategisen johtamisen mallin jalkauttamista jatkettiin mm. käymällä esittelemässä mallia toimialojen johtoryhmissä. Strategisten hankintojen tunnistamista ja koordinointia varten on hankintakeskuksen vetämänä toiminut hankintojen kaupunkitasoinen koordinointiryhmä. Vastuullisuusneuvottelukunnan ensimmäisen toimintakauden aikana on tuotettu YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden mukainen olennaisuusarviointi. Kiinteistönhallintajärjestelmä (KIHA) otettiin puhtauspalveluiden hallinnoinnissa käyttöön. Hankintasopimuksia on päivitetty vastaamaan Euroopan unionin tietosuoja-asetuksen (GDPR) tietosuoja- ja tietoturvavaatimuksia.

Talouspalvelukeskus otti käyttöön robotiikan laskujen tiliöinneissä, reitityksessä sekä laskujen sisältövaatimuksien tarkastamisessa ja arvonlisäverokirjausten oikeellisuuden valvonnassa.

Asukaspalveluiden apulaiskaupunginjohtaja toimi Vantaan kaupungin hyvinvointiryhmän puheenjohtajana vuoden 2018 aikana. Monikulttuurisuussuunnitelma hyväksyttiin osana Vantaan kaupungin Hyvinvointiohjelmaa vuosille 2018−2022.

Työttömyys laski vuonna vuoden 2018 aikana. Vantaan työttömyysaste oli vuoden lopussa 8,7 prosenttia, kun se vuotta aiemmin oli 10,1 prosenttia. Pitkäaikaistyöttömyys laski vuodessa kolmanneksen. Pitkäaikaistyöttömiä oli vuoden lopussa 2 381. Vantaan maksoi työmarkkinatuen kuntaosuutta vuonna 2018 yhteensä 18,2 milj. euroa, mikä on 1,9 milj. euroa vähemmän kuin vuonna 2017. Positiiviseen kehitykseen vaikutti muun muassa kuntouttavaan työtoiminnan asiakasmäärän kasvu. Vuonna 2018 kuntouttavaan työtoimintaan osallistui 1 761 henkilöä, mikä on 17 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin.

Valtuustokauden strategisten päämäärien toteuttaminen vuonna 2018

Konserni- ja asukaspalveluiden valtuustokauden strategiset päämäärät painottuvat työllisyyden hoitamiseen, osallisuuden vahvistamiseen ja sähköisten palveluiden kehittämiseen sekä palvelumuotoilun käyttämiseen.

Työllisyyden hoitoon liittyvät tavoitteet on saavutettu vuonna 2018 kaikilta muilta osin paitsi nuorisotyöttömyydessä, johon lisätään jatkossa panoksia. Uuden kuntalain edellytykset täyttävä Osallistuva Vantaa –toimintatapa hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa ja otettiin kaupunkitasoisesti käyttöön. Osallisuuden seurannan ja arvioinnin kehittäminen on ollut painopisteenä vuonna 2018. Toimialojen tekemää osallisuustyötä kartoitettiin ensimmäistä kertaa. Vuoden aikana kartoituksia tehtiin kaksi, keväällä ja loppuvuodesta. Vuoden 2018 aikana valmistui yhteensä 4 kuntalaisille suunnattua sähköistä palvelua.

Talousarvion toteutuminen 2018

Konserni- ja asukaspalveluiden toimintatuottojen talousarvio oli 9,78 milj. euroa. Toimintatuottojen toteuma vuoden lopussa oli 8,17 milj. euroa.

Asukaspalveluiden toimintakulujen talousarvio oli 46,0 milj. euroa. Toimintakulujen toteuma vuoden lopussa oli 42,0 milj. euroa. Työmarkkinatuen kuntaosuus alittui 2,8 milj. euroa ja palkkatukikulut noin 0,9 milj. euroa.

Konsernipalveluiden toimintakulujen talousarvio oli 43,6 milj. euroa. Toimintakulujen toteuma oli 39,6 milj. euroa. Kulujen alitus johtui pääosin Apotin viivästymisestä.

Talous- ja hallintopalvelut

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Toimialan talouden ja projektien hallintaa sekä raportointia kehitettiin hallintopilven työkalujen avulla. Kehittämisyksikössä toteutettiin konserniyhteisöjen ohjausta yleisjaoston ja apulaiskaupunginjohtajan päätösten mukaisesti. Vuoden aikana toteutettiin useita konserniyhteisöjä koskevia rakenteellisia muutoksia. Vuoden lopussa konserniyhteisöjä oli 32 ja osakkuusyhteisöjä15.

Talousarvion toteutuminen

Toimintakulujen talousarvio oli 1,15 milj. euroa ja toteuma 1,01 milj. euroa. Toimintakulut alittuivat noin 138 000 euroa. Toimintatuottoja oli budjetoitu 14 280 euroa ja toteuma oli 9 978 euroa.

Rahoitus

Toiminta, keskeiset muutokset ja palveluiden kehittäminen

Vuonna 2016 alkanut pitkäaikaisten lainojen lyhentäminen jatkui vuonna 2018, jolloin kaupungin pitkäaikainen lainakanta pieneni lähes 80 milj. eurolla ja yhteensä lainoja on lyhennetty viimeisen kolmen vuoden aikana lähes 200 milj. euroa. Ennakoitua paremmasta talous- ja kassatilanteesta johtuen bruttolainanotto jäi 90 milj. euroon. Lainoja lyhennettiin talousarvion mukaisesti noin 99,5 milj. euroa, minkä lisäksi lainoja maksettiin takaisin ennenaikaisesti yhteensä 70 milj. euroa. Kaupungin pitkäaikainen lainakanta oli vuoden 2018 lopussa noin 880 milj. euroa ja lainamäärä/asukas noin 3 860 euroa.

Kaupungin pitkäaikainen varainhankinta toteutettiin edelleen poikkeuksellisesti kolmella kiinteäkorkoisella lainalla. Kiinteäkorkoiset lainat paransivat kaupungin lainasalkun korkoriskiasemaa, ja salkun duraatio nousi vuoden 2018 lopussa jo yli 1,5:n. Rahoituksen tulosalue mm. järjesteli pitkäaikaisen rahoituksen Vantaan Energian ns. Marbio- hankkeelle ja jälleenrahoitti VTK Kiinteistöt Oy:n lainoja ilman kaupungin takausta sekä kilpailutti VAV Asunnot Oy:lle useita pitkäaikaisia lainoja.

Kaupungin lainasalkku hyötyi historiallisen alhaisella tasolla jatkuneesta korkotasosta. Korkomenot alittivat selvästi budjetin ollen noin 2,31 milj. euroa. Lainasalkun keskikorko nousi hieman 0,26 prosenttiin, koska lainasalkun suojausastetta nostettiin uusilla kiinteäkorkoisilla lainoilla.

Kaupunkikonsernin vakuutusturva kilpailutettiin vuonna 2018. Kilpailutuksen lopputuloksena kaupunki ja yhtiöt saavuttivat merkittävät säästöt turvan kattavuudesta tinkimättä. Lisäksi riskienhallinnan kehittämistä ja jalkauttamista kaupunkikonsernin organisaatiossa on jatkettu myös vuonna 2018.

Talousarvion toteutuminen

Rahoituksen tulosalueen toimintakulut alittivat vuoden 2018 talousarvion johtuen muun muassa rahoitussopimusten hallintajärjestelmän SAP-liittymän rakentamisen siirtymisestä vuodelle 2019.

Talouspalvelukeskus

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Talouspalvelukeskuksen prosessien automatisointia on jatkettu robotiikkaa pilotoimalla. Ensimmäisessä vaiheessa robotiikkaa on otettu tuotantokäyttöön ostolaskujen reitityksessä ja esitiliöinnissä sekä laskujen sisältövaatimuksien tarkastamisessa ja arvonlisäverokirjausten oikeellisuuden valvonnassa. Ostolaskuista reitittyy automaattisesti noin 70 prosenttia ja tiliöityy yli 10 prosenttia. Jo pilotointikokemusten perusteella voidaan todeta robotiikan käyttöönottoon liittyvän kustannuksen takaisinmaksuajan olevan varsin lyhyt - kyseisissä prosesseissa alle puoli vuotta.

Konserniyhtiöiden taloushallinnon tietojärjestelmiä ja prosesseja ollaan harmonisoimassa emokaupungin kanssa. Vuonna 2018 työ eteni siten, että jatkossa yli 90 prosenttia keskitetystä taloushallinnon tositevolyymista hoidetaan yhtenäisillä tietojärjestelmillä.

Talousarvion toteutuminen

Talouspalvelukeskuksen toimintatuotot ylittyivät 27:lla prosentilla ja toimintakulut alittuivat 6:lla prosentilla. Toimintakatteella mitattuna talouspalvelukeskuksen toteuma alitti talousarvion ollen 83 prosenttia talousarviosta.

Tietohallinnon palvelukeskus

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Tietohallinto sai tukipalvelujen tuotantotavan uudistuksen hankinnan neuvottelut päätökseen. Tietohallinto panosti vahvasti kehittämiseen ja investointiohjelman toteutukseen. Merkittävimmät investoinnit ja ohjelmat olivat: Apotti (jossa rakennettiin merkittävä määrä integraatioita ja tiedonsiirtoa), Matti (jossa oli järjestelmän ensimmäinen käyttöönotto) ja Yhdentyvän viestinnän projekti (jolla kehitettiin koko kaupungin tietoliikennettä laadukkaammaksi). Robotiikalla automatisoitiin talouspalvelukeskuksen prosesseja. Palveluja kehitettiin rakentamalla työasemaympäristöön edellytykset Windows 10 käyttöjärjestelmän käyttöönottoon ja parempaan elinkaarenhallintaan. Toimialojen IT osaamista kasvatettiin siten, että opastettujen määrä kaksinkertaistettiin 5 800 henkilöön pilviakatemian ja koulutusvideoiden avulla. Lisäksi, toimialojen suunnitelman mukaisempaa digitalisointia varten toteutettiin useita tulosaluekohtaisia digisuunnitelmia ja sitä tukevaa koulutusta. Myös kuntalaisille lanseerattiin useita palveluita, kuten palautepalvelu, velkajärjestelyn sähköinen lomake, kumppanuus- ja kohdeavustushakemuslomakkeet

Keskeisimpiä vuoden 2018 projekteja, joista osa jatkuu vuodelle 2019 olivat:

- Apotti
- Matti (Maankäytön toimintamalli ja tietojärjestelmä)
- Yhdentyvä viestintä
- EU-tietosuoja-asetus
- Sähköinen asiointi (palaute ja avustushakemukset)
- Mobiilipalvelut
- ohjelmistorobotiikka
- Tiedolla johtaminen
- Intranet ja Verkkojulkaisu
- Varian oppilashallintojärjestelmä

Talousarvion toteutuminen

Tietohallinnon talousarviossa oli toimintatuottoja budjetoitu 1,30 milj. euroa. Vuoden lopussa oli tuottoja toteutunut 1,23 milj. euroa, eli 95 prosenttia talousarviosta. Toimintakuluja oli budjetoitu 33,8 milj. euroa. Vuoden lopussa kuluja oli toteutunut 31,1 milj. euroa eli 92 prosenttia (henkilöstökulut 108 %). Toimintakatteella mitattuna tietohallinnon palvelukeskuksen toteuma alitti talousarvion ollen 91 prosenttia talousarviosta.

Hankintakeskus

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Hankintakeskus on kilpailuttanut ja kilpailuttaa kaupungin keskeisimmät palvelu- ja materiaalihankinnat kuten tietohallinnon projektit ja kaupunkikonsernin vakuutuspalvelut.

Kiinteistönhallintajärjestelmä (KIHA) otettiin puhtauspalveluiden hallinnoinnissa käyttöön. Hankintasopimuksia on päivitetty vastaamaan Euroopan unionin tietosuoja-asetuksen (GDPR) tietosuoja- ja tietoturvavaatimuksia. Kartoitettu sisäisten asiakkaiden tilaamiseen liittyviä tarpeita sekä tehty laaja markkinakartoitus markkinoilla olevista ratkaisuista.

Hankintakeskuksen vetämä ja kaupunginjohtajan asettama vastuullisuusneuvottelukunta aloitti toimintansa vuonna 2018.

Talousarvion toteutuminen

Hankintakeskukselle oli talousarvioon budjetoitu toimintatuottoja 1,36 milj. euroa. Vuoden lopussa oli toimintatuottoja toteutunut 1,25 milj. euroa. Toimintakuluja oli hankintakeskukselle budjetoitu 4,36 milj. euroa. Vuoden lopussa oli kuluja toteutunut 3,52 milj. euroa.

Kuntalaispalvelut

Toiminta, keskeiset muutokset ja palveluiden kehittäminen

Vantaa-infon vuoden 2018 käyntiasiakasmäärä oli 175 085 (2017: 166 496). Uutena kokonaisuutena monikanavaiseen keskitettyyn asiakaspalveluun alettiin integroida maankäytön asiakaspalvelua. Koivukylän palvelutori vakiinnutti paikkansa vuoden 2018 aikana. Uudeksi asiointikanavaksi Vantaa-infoon avattiin chat.

Asianhallintajärjestelmää (ASTA) kehitettiin ottamalla käyttöön uusia ominaisuuksia ja integraatioita.

Osallistuva Vantaa -toimintamalli on ollut käytössä vuoden. Painopistealueena vuonna 2018 oli osallisuuden seurannan ja arvioinnin kehittäminen. Toimialojen tekemää osallisuustyötä kartoitettiin keväällä ja loppuvuodesta. Viestintää osallistumismahdollisuuksista kehitettiin mm. Vaikuta nyt -sivuston aktiivisella päivittämisellä. Tammikuusta lähtien kaikilla suuralueilla on ilmestynyt kuukausittainen uutiskirje. Sähköisen osallisuusympäristön hankintaa valmisteltiin vuoden aikana ja varsinainen kilpailutus käynnistyi joulukuussa.

Uudet avustusten myöntämisperiaatteet otettiin käyttöön 1.2.2018. Myöntämisperiaatteiden mukaisesti avustukset jaetaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen avustuksiin sekä paikallisen kansalaistoiminnan avustuksiin. Syyskuussa järjestettiin järjestöseminaari, jossa käsiteltiin kaupungin ja kolmannen sektorin yhteistyötä ja sen kehittämistä.

Yhteisen pöydän toiminta laajeni entisestään vuonna 2018. Verkostoon kuuluu 65 toimipaikkaa, jotka hyödyntävät toiminnassaan hävikkielintarvikkeita yhteisöllisiin kahvituksiin, ruokailuihin ja lyhytkestoisiin kohdennettuihin ruokajakoihin. Keskitettyyn logistiikkaan ja laajaan verkostoon perustuvasta ruoka-aputoiminnasta hyötyi 4 500 vähävaraista vantaalaista viikoittain. Vuodessa vierailijoita oli 170 000. Lisäksi Yhteisen pöydän hävikkiterminaali työllisti vuoden aikana 30 pitkäaikaistyötöntä. Hävikkiterminaalin kautta kulki miljoona kiloa hävikkiä vuonna 2018.

Yhteisen pöydän ja Sitran projekti yhteisöllisen ruoka-avun mallin levittämiseksi jatkui. Vuoden 2018 aikana kymmenen aluetta Suomessa teki toimenpiteitä Vantaan mallin soveltamiseksi. Yhteisen pöydän toimintakäsikirja ja uusi kampanjailme Hukaton Vantaa valmistuivat. Vaikuttavuusarviointi osoitti, että Vantaan ruoka-apuverkosto hyötyy Yhteisen pöydän mallista sosiaalisesti, ekologisesti ja taloudellisesti, ja hyvinvointivaikutukset erottavat mallin muista ruoka-avun jakomalleista.

Sosiaali- ja potilasasiamiehen asiakasmäärät olivat vuonna 2018 ennallaan. Keskimäärin yhteydenottoja on noin kymmenen päivässä. Potilasasiakirjojen ja lääkemääräystietojen sähköistyminen on lisännyt huomattavasti kysymyksiä potilasasiakirjojen oikeellisuudesta ja virheellisiksi koettujen tietojen poistamismahdollisuuksista.

Aiemmin sosiaali- ja terveyspalveluihin kuuluneet vaikuttajatoimielimet vanhus- ja vammaisneuvosto siirtyivät vuoden aikana kuntalaispalveluiden osallisuus- ja yhteisöpalveluiden yksikköön. Talous- ja velkaneuvonta valmistautui toiminnan siirtymiseen valtion oikeusaputoimistoille vuoden 2018 lopussa.

Talousarvion toteutuminen

Kuntalaispalveluiden talousarviossa toimintatuottoja oli budjetoitu 734 000 euroa. Vuoden lopussa tuottoja oli toteutunut 670 475 euroa. Toimintakuluja oli talousarvioon budjetoitu 6,8 milj. euroa. Vuoden lopussa oli kuluja toteutunut 6,5 milj. euroa ollen 96 prosenttia talousarviosta.

Työllisyyspalvelut

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Työllisyystilanteen positiivinen kehitys jatkui vuonna 2018. Erityisesti pitkäaikaistyöttömyys laski voimakkaasti. Joulukuun 2018 lopussa Vantaan työttömyysaste oli 8,7 prosenttia, kun se vuotta aiemmin oli 10,1 prosenttia. Työttömiä työnhakijoita oli 10 194, josta 55 prosenttia oli miehiä ja 45 prosenttia naisia. Pitkäaikaistyöttömiä oli 2 381. Määrä on 32 prosenttia pienempi kuin vuotta aiemmin. Alle 25-vuotiaiden työttömiä oli 1 163. Nuorten työttömyys vähentyi 8 prosenttia.

Työllisyyspalveluiden asiakasmäärät kasvoivat vuoden 2018 aikana tavoitteiden mukaisesti, mikä näkyi erityisesti pitkäaikaistyöttömyyden vähenemisenä ja kunnan maksaman työmarkkinatuen kuntaosuuden laskuna. Vuonna 2018 Vantaa maksoi työmarkkinatuen kuntaosuutta 18,2 milj. euroa. Määrä on 9,5 prosenttia alempi kuin vuonna 2017.

Työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelun TYP palveluja ja prosesseja kehitettiin, mikä näkyi muun muassa asiakkaiden entistä nopeammassa pääsyssä kuntouttavan työtoiminnan palveluihin ja siirtymisessä palvelusta eteenpäin. TYP:n kokonaisasiakasmäärä oli 3 134, mikä on 20 prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuotena. Uutena toimintana aloitettu TYP-palvelupuhelin on vakiinnuttanut paikkansa ja palvelee hyvin sekä asiakkaita että yhteistyötahoja.

Alle 30-vuotiaiden työllisyyttä edistävän Ohjaamo-projektin toiminta sai jatkoa TEM:n nelivuotisella rahoituksella. Ohjaamon uudet tilat avattiin Lummetielle Tikkurilaan toukokuussa. Vuonna 2018 ajanvarauskäyntejä oli yli 1 300 ja ilman ajanvarausta käyntejä oli noin 600. Ohjaamoon yhteydessä toimii nuorten psykososiaalista tukea kehittävä Onni-hanke.

Vuonna 2018 kuntouttavaan työtoimintaan osallistui 1 761 henkilöä, mikä on 17,2 prosenttia enemmän kuin vuonna 2017. Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaiden määrä kasvoi erityisesti ostopalveluissa, mutta myös valmennustaloissa ja kuntouttavan työtoiminnan ryhmätoiminnoissa määrä kasvoi.

Uusi valmennustalo Luxi aloitti toimintansa Tikkurilassa Lummetalossa toukokuussa 2018. Samalla toiminta valmennustalo Valossa Korsossa päättyi tilojen huonokuntoisuuden vuoksi.

Valmennustalo Reelissä tapahtui myös tilamuutoksia toimitilojen laajennuksen valmistuttua syyskuussa. Vuoden 2018 aikana valmennustaloilla nostettiin kuntouttavassa työtoiminnassa olevien asiakkaiden määrää tarjoamalla aiempaa monipuolisempia palveluvaihtoehtoja asiakkaille. Opinnollistamiseen panostaminen tuotti 33 osaamistodistusta valmennustalojen asiakkaille. Vuoden 2018 aikana valmennustalojen kuntouttavaan työtoimintaan osallistui noin 798 henkilöä. Asiakasmäärä kasvoi 22,6 prosenttia. Lisäksi valmennustaloilla oli 245 työkokeilijaa.

Vuoden 2018 aikana päättyi useita ulkopuolista rahoitusta saavia hankkeita: romanien työllistymistä edistävä Nevo tiija –hanke, työkokeilun avulla yli 30-vuotiaiden työllistymistä edistävä Työrasti-projekti, sosiaalisen kuntoutuksen kehittämishanke Sosku, korkeasti koulutettujen työllistymistä edistävät Korko-hanke sekä tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävä Viva-hanke.

Vuonna 2017 alkanut Sosiaalisia innovaatioita ja työtä julkisilla hankinnoilla (SIEPP) -hanke jatkuu vuonna 2019. Uutena projektina aloitti syyskuussa Digipore-projekti, jonka tavoitteena on ohjata työttömiä digialan ja robotiikan aloille. Lisäksi rahoitusta myönnettiin vuonna 2019 aloittaville Luotsi-projektille, maahanmuuttajien osaamiskeskukselle ja Korko-hankkeen jatkohankkeelle. Match-hankkeen rahoituksesta käydään jatkoneuvotteluja.

Työllisyyspalvelut on tiiviisti mukana toteuttamassa elinkeinopalveluiden hallinnoimaa EU:n kaupunkiagendaan (UIA) liittyvää Growth and Social Investment Pacts for local companies (GSIP) -hanketta, joka sai neljä milj. euroa hankerahoitusta vuosille 2018−2021. Hanke yhdistää yritysten kasvun, teknologisen uudistuksen sekä yhteiskuntavastuun. Hankkeen tavoitteena on lisätä erityisesti työntekijöiden ja työttömien osaamistasoa ja kouluttautumismahdollisuuksia.

Työllisyyspalveluiden Yritysohjaamon yritysasiakkaiden määrä lähes kaksinkertaistui 447 yritykseen. Yrityskontakteja oli yli 1 200. Vantaan suurin rekrytointitapahtuma Megarekry järjestettiin keväällä viihdekeskus Flamingossa ja syksyllä Energia Areenalla (yht. noin 15 000 kävijää). Lisäksi järjestettiin 58 muuta rekrytointitilaisuutta, joihin on osallistunut satoja yrityksiä ja tuhansia kävijöitä.

Yrityksille myönnettävää Valtti-tuen käyttö kasvoi 49 prosenttia. Tukea myönnettiin 110 henkilön työllistämiseen palkkatuella. Järjestöille myönnettävää työllistämisen lisätukea myönnettiin 78 palkkatukityöntekijän palkkaamiseen. Kasvua edellisvuodesta tuli 17 prosenttia. Valttituen määrä oli 500 euroa kuukaudessa ja järjestöjen työllistämistuki 300 euroa kuukaudessa.

Vuoden 2018 aikana Vantaan kaupungin eri toimipisteissä työskenteli yhteensä 421 palkkatuettua henkilöä, mikä on 37 henkilöä vähemmän kuin vuotta aiemmin. Palkkatuella rahoitetun oppisopimuskoulutuksen aloitti 16 henkilöä.

Vuonna 2018 myönnettiin yhteensä 387 kesätyöseteliä 15-18-vuotiaiden vantaalaisten työllistämiseen yrityksiin ja yhdistyksiin. Työnantajista yrityksiä oli 179 ja järjestöjä 48. Kesätyösetelin arvo oli 300 euroa.

Talousarvion toteutuminen

Työllisyyspalveluiden toimintakulujen talousarvio vuodelle 2018 oli 38,1 milj. euroa. Työmarkkinatuen kuntaosuus alittui 2,8 milj. euroa ja palkkatukikulut noin 0,9 milj. euroa. Lisäksi henkilöstömenoista säästettiin 0,2 milj. euroa. Vastaavasti avustukset ylittyivät 0,3 milj. eurolla. Toimintakulujen toteuma oli lopulta noin 34,6 milj. euroa.

Kunta on velvoitettu rahoittamaan työmarkkinatuesta 50 prosenttia yli 300 päivää työmarkkinatukea saaneiden osalta ja 70 prosenttia yli 1 000 päivää työmarkkinatukea saaneiden osalta siltä ajalta, kun työtön ei osallistu työvoimapoliittisiin toimenpiteisiin. Työmarkkinatuen kuntaosuus laski vuodessa 9,5 prosenttia. Vuonna 2018 työmarkkinatuen kuntaosuus oli 18,2 milj. euroa, kun se vuotta aiemmin oli 20,1 milj. euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Talouspalvelukeskus			
Käsitellyt ostolaskut, kpl/ htv – palvelukeskus	27 884	27 900	30 311
Käsitellyt ostolaskut, kpl/ htv – koko kaupunki	8 529 (3 toimi-alaa)	8 590 (3 toimi-alaa)	9 590 (3 toimi-alaa)
Käsitellyt myyntilaskut, kpl/ htv – palvelukeskus	42 877	43 700	49 947
Käsitellyt myyntilaskut, kpl/ htv – koko kaupunki	7 465 (3 toimi-alaa)	7 333 (3 toimi-alaa)	9 418 (3 toimi-alaa)
Kirjanpitotehtäviin sitoutuneet htv:t – koko kaupunki	9,3 (3 toimi-alaa)	9,7 (3 toimi-alaa)	7,2 (3 toimi-alaa)
Konserniyhtiöiden palveluhintojen muutos-% (vrt. ed. vuosi)	2,0 %	1,5 %	-8,9 %
Tietohallinto			
Työasemamäärä -hallinto - kannettavat ja työasemat, kpl	7 400	7 600	7 599
Työasemamäärä opetus - tabletit, kpl	20 000	20 000	Ei tiedossa tietohallin-nossa
- kannettavat ja työasemat, kpl	10 700	10 700	11 550
Asiakastyytyväisyys - ServiceDesk (1-5 > aiemmin 1-10)	4,4	4,4	4,4
Tikettimäärä - Keskimäärin kuukaudessa	5 300	5 000	4 874
IT-investointien onnistunut läpivienti - budjettitoteuma	Tavoite yli 94 %	Tavoite yli 94 %	95 %
Kuntalaispalvelut			
Tulosalueella avustusta saaneiden järjestöjen ja toimintaryh-mien lukumäärä	190	200	135
Vantaa-infojen keskitettyjen palvelujen määrän kasvu (%)	10	15	8
Vantaa-infon asiakasmäärä	156 000	150 000	175 000
Talous- ja velkaneuvonnan sähköisen palvelun kautta tullei-den asiakkaiden määrä (%).	88	90	94
Koettu tyytyväisyys järjestettyyn osallistumismahdollisuu-teen (ka väliltä 1-5)	-	3,6	4,1
Ruokahävikin talteenotto (kg / vko)	27 000	38 000	20 000

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Työllisyyspalvelut			
Kuntouttavan työtoiminnan asiakasmäärän vuosimuutos (%)	1 478 10 %	1 626	1 761 +17,2 %
Työttömien nuorten virta yli kolmen kuukauden työttömyyteen	33 %	29 %	37 %
Ei työttömänä tai toimenpiteissä kolme kuukautta kaupungin palkkatukityösuhteen päättymisen jälkeen (tammi-huhtikuu) -vuosi	15,0 %	25,0 %	27,0 %
Työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelu TYP:n päättyneet asiakkuudet	1 000	2 300	2 009
Valmennustalojen asiakaspäivän hinta	-	60 €	83 €
Valmennustalojen asiakaspaikkojen täyttöaste	-	70 %	64 %

12
Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala

Vastuuhenkilö: Jukka T Salminen **Toimielin: Sosiaali- ja terveyslautakunta**
Puheenjohtaja: Pirkko Letto

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	42 382	-800	41 582	40 643	939
Menot	-621 444	-6 342	-627 786	-630 071	2 285
Toimintakate	-579 062	-7 142	-586 204	-589 427	3 224

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala ilman erikoissairaanhoitoa

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	41 232	-800	40 432	39 490	942
Menot	-393 145	4 458	-388 687	-393 940	5 253
Toimintakate	-351 913	3 658	-348 255	-354 450	6 195

Toiminta ja keskeiset muutokset vuonna 2018

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan vuosi on ollut kehittymismyönteinen kasvavan kaupungin palvelutarpeet ja muut toimintaympäristön haasteet huomioiden. Toiminnan tuloksellisuuden ja laadun varmistamiseksi on jatkettu pitkäjänteistä työtä.

Toimiala valmistautui koko vuoden uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmä Apotin käyttöönottoon huomattavin järjestelyin. Apotti hanketoimisto sekä sadat toimialan työntekijät osallistuivat järjestelmän kehittämiseen liittyviin tehtäviin yhteistyössä Apotti oy:n kanssa. Toimialalla organisoitiin mittavat järjestelmän testaukset, henkilöstön koulutukset sekä sijaisjärjestelyt. Marraskuussa kuitenkin selvisi, että järjestelmä ei ollut vielä valmis käyttöönottoon. Käyttöönoton ajankohta siirtyi keväälle 2019 ja valmistautuminen jatkuu.

Maakunta- ja sote -uudistuksen lakiesitykset eivät edenneet eduskunnassa vuoden 2018 aikana. Toimiala on ollut mukana sote -uudistukseen liittyvässä valmistelussa sekä kaupunkitasoisissa että kaupunkien välisissä työryhmissä. Kaupunkien välillä yhteistyötä on tehty mm. asiakas- ja palvelusetelikehittämisessä, kehittämis- ja tutkimustoiminnan koordinaation sekä asiakasmaksujen yhtenäistämiseksi. Kaupungin sisäisesti on esimerkiksi aloitettu hyvinvointityöhön liittyvien palveluyhdyspintojen kartoittaminen.

Vantaalaisten palvelutarpeeseen on vastattu tuottamalla palveluja laatu ja kustannustehokkus huomioiden. Ikääntyvän väestönosan kasvusta huolimatta odotusajat vanhuspalveluihin eivät ole kasvaneet. Palvelutarpeen arviointiin pääsi vuoden aikana keskimäärin viidessä vuorokaudessa eikä pitkäaikaiseen hoivaan yli kolme kuukautta jonottaneita ollut lainkaan. Vuoden 2018 lopussa vantaalaisista yli 75-vuotiaista omassa kodissaan asuu 93,1 prosenttia. Ikäihmisten kotona asumista on tuettu muun muassa lisäämällä tehokuntoutuksen paikkoja sekä aloittamalla kuntouttavan päiväsairaalan ja geriatrisen vastaanoton yhteisen poliklinikkamallin kehittäminen. Kotikuntoutustoimintaa ja vanhusten osapäiväryhmätoimintaa on vuoden aikana kehitetty edelleen. Kotona asuvien vanhusten yksinäisyyden kokemusten selvittämiseksi on toimialalla käynnistetty Yksinäiset vanhukset Vantaalla -projekti.

Terveysasemapalvelujen toimintaa uudistettiin ja yhtenäistettiin vuoden aikana. Toimintojen vakioinnilla on aikaansaatu palveluiden tasalaatuisuutta, työn tasapuolista jakautumista henkilöstön kesken sekä toiminnan tehostumista. Vastaanottojen ajanvarauspohjat sekä hoidon tarpeen arvio vakioitiin. Lisäksi kehittämistyötä on tehty terveysasemien iltavastaanottotoiminnan laajentamiseksi ja puhelinpalvelujen parantamiseksi. Kehittämisen tukena on hyödynnetty kuntalaisista koottua kehittäjäryhmää.

Maahanmuuttajapalvelujen tavoitteet kotoutumisen tukemiseksi ja osallisuuden edistämiseksi ovat edistyneet suunnitellusti. Lokakuun alusta alkaen yksikköön keskitettiin paperittomien eli Vantaalla ilman laillista oleskeluoikeutta olevien välttämättömät palvelut. Myös ihmiskaupan uhreina olleita asiakkaita oli palveluissa aikaisempaa enemmän. Maahanmuuttajataustaisen väestönosan alueellisiin muutoksiin on reagoitu nopeasti esimerkiksi järjestämällä matalan kynnyksen kotoutumista tukevaa toimintaa lapsille ja heidän perheilleen. Maahanmuuttajapalvelut ovat tehneet jatkuvaa yhteistyötä sekä kaupungin muiden toimialojen, valtion että kolmannen sektorin kanssa mahdollistaakseen ja kehittääkseen vantaalaisten kotoutumista edistäviä ja mahdollistavia palvelumuotoja.

Lapsiperheiden palveluja on kehitetty toimialalla edelleen ja painopistettä on siirretty ennaltaehkäiseviin palveluihin. Erityisen tuen tarpeessa olevien lapsiperheiden palveluja päätettiin vahvistaa uuteen yksikköön sijoitettavalla perhesosiaalityöllä. Psykososiaalisten palvelujen tulosyksikössä sosiaalihuoltolain mukaisten palveluiden kysyntä jatkui aktiivisena ja palvelun tarjonnan turvaamiseksi laajennettiin palveluiden asiakaskohtaisia ostoja. Lapsiperheiden kotipalvelun ja suunnitelmallisen sosiaalityön välillä on tiivistetty yhteistyötä. Lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelman perhekeskustoimintamallia kehitettiin Vantaalle. Varhaisen tuen palvelujen kehittämiseksi valmisteltiin vuoden aikana Lapset SIB Vantaa -ohjelma. Sen tavoitteena on ehkäistä neuropsykiatrisesti oireilevien lasten päätymistä lastensuojelun palveluihin oireilunsa vuoksi. Sopimus vaikuttavuusinvestointihankkeesta solmittiin perhepalvelujen ja rahoittajien kesken. Uudenlaista rahoitusmuotoa hyödyntävä toiminta alkaa vuoden 2019 aikana. Lastensuojelun tarve ei ole Vantaalla laskenut vuoden 2018 aikana. Osaltaan sitä selittää edellisvuonna poikkeuksellisesti lisääntyneet kiireelliset sijoitukset.

Lastensuojelun tulosyksikössä toteutettiin lautakunnan hyväksymiä lastensuojelun kehittämistoimenpiteitä koskien sosiaalityöntekijöiden rekrytointia ja työhyvinvoinnin edistämistä. Toimenpiteet sekä viestinnän vahvistaminen edistivät sosiaalityöntekijöiden saatavuutta avohuollon lastensuojeluun. Systeemisen lastensuojelun pilotoitu toimintamalli todettiin vaikuttavaksi ja työmuoto päätettiin vakiinnuttaa.

Perustoimeentulotukea saaneiden kotitalouksien lukumäärä kasvoi etuuden siirryttyä Kelan piiriin vuonna 2017. Vuonna 2018 perustoimeentulotukea sai noin 17 500 vantaalaista kotitaloutta. Toimeentulotuen osalta yhteistyö Kelan kanssa on vakiintunut ja kunnan vastuulla olevan täydentävän toimeentulotuen käsittelyajat ovat edelleen pysyneet täysin lain edellyttämässä määräajassa.

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen toiminta toteutui palvelusopimuksen mukaisena.

Asiakkaiden valinnanvapauden lisäämiseksi toimialalla päivitettiin palvelusetelien myöntämisen periaatteita sekä valmisteltiin uusien palvelusetelien (psykiatrin konsultaatio, lapsiperheiden kotisiivous, rintaproteesi, henkilökohtainen apu) käyttöönottoa. Uusia palveluseteleitä ei vielä otettu käyttöön vuoden 2018 aikana.

HUS tuotti kunnalle palvelutuotteina NordDRG-tuotteita (hoitokokonaisuuksia), käyntituotteita, hoitopäivätuotteita sekä terveydenhuoltolain mukaisia erikoislääkärin konsultaatioita. Osa konsultaatio- ja koulutustoiminnasta toteutettiin Vantaan terveysasemilla. Vantaalaisille tehtiin yhteensä 54 609 lähetettä HUSiin, mikä oli 4,8 prosenttia (2 542) enemmän kuin vuonna 2017. Kasvu näkyi myös HUS:n tuottamissa käynti- ja hoitopäivissä. Vuonna 2018 jatkettiin erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon yhteistyön ja hoitopolkujen kehittämistä mm. lisäämällä erikoissairaanhoidon lääkäreiden jalkautumista terveysasemille.

Toimialan organisaatiossa tapahtui muutoksia vuoden 2018 alusta, kun päihdepalvelujen tulosyksikkö siirtyi perhepalveluista osaksi terveyspalvelujen tulosaluetta. Maahanmuuttajapalvelujen terveydenhuollon ammattihenkilöt psykologeja lukuun ottamatta siirtyivät myös terveyspalvelujen tulosalueelle lokakuun 2018 alusta lähtien. Vanhus- ja vammaisneuvostojen työn koordinointi ja sihteerityö siirtyi vuoden 2018 aikana kuntalaispalveluihin. Lisäksi kuraattoripalvelujen ja esiopetuksen psykologien siirtyminen sivistystoimen organisaatioon vuoden 2019 alusta varmistui. Perhepalvelujen tulosalueelle valmisteltiin uuden yksikön, perhesosiaalityön yksikön perustamista niin ikään vuoden 2019 alusta.

Valtuustokauden strategisten päämäärien toteuttaminen vuonna 2018

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala jatkoi valtuustokauden strategisten tavoitteiden toteuttamista mm. jatkamalla asukkaiden hyvinvointia edistävien palvelujen kustannustietoista uudistamista sekä laajentamalla asiakkaiden valinnan vapautta vaihtoehtoisilla tuotantotavoilla. Esimerkiksi digitaalisten palvelujen tuotantoa on lisätty. Toimiala osallistui hallintorajat ylittävien, asukkaiden hyvinvointia edistävien ohjelmien (Hyvinvointiohjelma, Myönteisen erityiskohtelun ohjelma) valmisteluun ja toimeenpanoon. Kaupungin resurssiviisauden tiekartasta valmistui toimialalle toteutussuunnitelma. Osallistavaa johtamiskulttuuria on koko toimialalla vahvistettu muun muassa muutosjohtamisen koulutuskokonaisuuksin.

Talousarvion toteutuminen 2018

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan menot vuonna 2018 olivat 630,1 milj. euroa ja tulot 40,5 milj. euroa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon oman palvelutuotannon menot vuonna 2018 olivat 394,0 milj. euroa ja tulot 39,4 milj. euroa.

Kaupunginvaltuusto pienensi 17.12.2018 toimialan menomäärärahaa toimialan esityksen mukaisesti 4,6 milj. eurolla ja tulomäärärahaa 0,8 milj. eurolla. Määrärahan muutosesitys perustui lokakuun lopun tilanteen toteutumisennusteeseen. Opiskelijoiden ja koululaisten palkkaamista varten tarkoitettuja määrärahoja siirrettiin kaupunginjohtajan päätöksellä toimialalle 0,2 milj. euroa.

Oman palvelutuotannon menot ylitti alkuperäisen määrärahan 0,8 milj. eurolla (0,2 %) ja tulot alittuivat 1,9 milj. eurolla (4,6 %). Lopulliseen määrärahaan nähden menot ylittyivät 5,3 milj. eurolla (1,4 %) ja tulot alittuivat 1,1 milj. eurolla (2,7 %). Tulos (nettotoimintamenot) oli alkuperäistä käyttösuunnitelmaa 2,7 milj. euroa ja muutettua käyttösuunnitelmaa 6,3 milj. euroa heikompi.

Lopullisen määrärahan ylitys aiheutui pääosin asiakaspalvelujen ostoista erityisesti lastensuojelun sijaishuollossa.

Toimeentulotuen menot vuonna 2018 olivat 5,2 milj. euroa ja tulot 0,6 milj. euroa. Menot alittivat alkuperäisen määrärahan 3,8 milj. eurolla ja tulot toteutuivat suunnitellusti. Lopulliseen määrärahaan nähden menot ylittyivät 0,1 milj. eurolla.

Erikoissairaanhoidon kokonaiskustannukset vuonna 2018 olivat 236,1 milj. euroa. Tehtäväalueen määräraha sisältää HUS-palvelusopimuksen lisäksi kiireellisen sairaankuljetuksen ja ensihoidon järjestämisen, e-arkiston ja e-reseptin tietojärjestelmämenot ja myrkytystietokeskuksen sekä terveysasemien erikoissairaanhoidon menot.

HUS:n ja Vantaan välisissä kuntaneuvotteluissa Vantaan vuoden 2018 maksuosuudeksi eli palvelusopimuksen arvoksi sovittiin 219,6 milj. euroa. Kaupunginvaltuusto korotti 17.12.2018 erikoissairaanhoidon menomäärärahaa toimialan esityksen mukaisesti 10,8 milj. eurolla, josta HUS-palvelusopimuksen osuus oli 10,5 milj. euroa ja HUS-eläkevastuiden osuus 0,3 milj. euroa. Määrärahan muutosesitys perustui palvelusopimuksen osalta HUS-johdon toteutumisennusteeseen.

HUS:n palvelusopimuksen menot Vantaalle olivat vuonna 2018 noin 226,7 milj. euroa. Vantaan osuus vuoden 2018 HUS:n ylijäämän palautuksesta jäsenkunnille oli noin 7,1 milj. euroa. Palvelusopimuksen menosta on lisäksi Vantaan osuus Töölön kiinteistön myyntivoiton palautuksesta 5,6 milj. euroa.

Erikoissairaanhoidon alkuperäiseen talousarvioon nähden menot ylittyivät 7,8 milj. eurolla ja tulot toteutuivat suunnitellusti. Lopulliseen määrärahaan nähden tulosalueen menot alittuivat 3,0 milj. eurolla. Tulos (nettotoimintamenot) oli alkuperäistä talousarviota 7,8 milj. euroa heikompi ja lopullista talousarviota 3,0 milj. euroa parempi.

12 10
Talous- ja hallintopalvelut

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	552	0	552	212	340
Menot	-9 170	2 952	-6 218	-5 704	-514
Toimintakate	-8 618	2 952	-5 666	-5 492	-174

Taulukko sisältää talous- ja hallintopalvelujen sekä sosiaali- ja terveyslautakunnan luvut.

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vuoden keskeisin hanke oli valmistautua Apotti-järjestelmän käyttöönottoon marraskuussa. Käyttöönoton vuoksi koordinoitiin mittavia koulutuksia, sijaisten hankintaa ja muita täytäntöönpanotoimia. Talous- ja hallintopalveluista on valmisteltu esim. järjestelmän asiakasmaksujen ja muun laskutuksen sekä kokonaisraportoinnin osa-alueita. Käyttöönotto jouduttiin kuitenkin siirtämään järjestelmän keskeneräisyyden vuoksi. Valmistautuminen on jatkunut kohti uutta käyttöönottoa, jonka on sovittu tapahtuvan toukokuussa 2019.

Tulosalue on osallistunut sote -uudistukseen liittyvään valmisteluun sekä kaupunkitasoisissa että kaupunkien välisissä työryhmissä. Kaupunkien välillä yhteistyötä on tehty mm. asiakas- ja palvelusetelien, kehittämis- ja tutkimustoiminnan koordinaation sekä asiakasmaksujen yhtenäistämiseksi.

Toimialalla on toteutettu lähiesimiehille kohdennettua henkilöstöasioiden koulutusta. Henkilöstöyksikössä on koordinoitu mm. tietotekniikan, suomen kielen ja kirjaamisen koulutuksia, joilla tuetaan Apotti järjestelmän käyttöönottoa. Turvallisuusjohtamisen tueksi on käytössä Tutka- järjestelmä. Terveysjohtamisen tukitoimenpiteitä on edistetty toimialla ja terveysperusteisia uudelleensijoituksia on koordinoitu mm. työkokeiluina ja hakemalla työntekijöiden terveydelle soveltuvia tehtäviä. Toimialan laskujen asiatarkastajien koulutusta jatkettiin siten, että 2018 loppuun mennessä toimialan kaikki asiatarkastajat on koulutettu.

Sosiaalipalvelujen asiakasasiakirjojen seulonta ja järjestäminen keskitettyä arkistointia varten on käynnistetty sosiaalihuollon toimipisteissä. Sopimus arkistointipalvelusta on solmittu palveluntuottajan kanssa ja arkistopalvelun tarjoamaan väliaikaissäilytykseen on ryhdytty siirtämään toimintayksiköiden asiakasasiakirjoja. Sosiaali- ja terveystoimen keskitetylle arkistolle on yhteistyössä kaupunginarkiston kanssa rakennettu uudet tilat, jotka valmistuvat Hosantielle tammikuussa 2019. Sosiaali- ja terveystoimen keskitettyyn arkistoon valmistuu n. 5 kilometriä hyllytilaa.

Uusi Vantaan potilasarkisto valmistui Katriinan sairaalan tiloihin ja otettiin käyttöön maaliskuussa 2018. Kevään ja kesän aikana on kaikkien terveysasemien potilasasiakirjat siirretty keskitettyyn Vantaan potilasarkistoon. Neuvoloista ja kouluterveydenhuollosta saapuneiden potilasasiakirjojen järjestäminen Vantaan potilasarkistoon jatkuu vuoden 2019 aikana.

Talous- ja hallintopalvelujen Kanta-projektityöryhmä on valmistellut Vantaan kaupungin sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan liittymisestä Kelan KanTa -palveluiden käyttäjäksi vanhojen tietojen arkistoinnissa. Työryhmän tavoitteena on varmistaa, että sosiaalihuollon organisaatio täyttää Kanta-liittymisen auditointivaatimukset. Työ jatkuu vuoden 2019 aikana.

Lisäksi Vantaa on selvittänyt HUSin XDS –arkiston hyödyntämistä. XDS -arkistoon voidaan skannata ja säilyttää kaikki toistaiseksi paperisena tuotetut asiakasasiakirjat sähköisesti. Apotin myötä tulee vastaava arkistointimahdollisuus, joten asian selvitys jatkuu.

EU:n tietosuojalainsäädännön voimaantulon edellyttämät toimenpiteet, kuten tietopyyntöjen prosessikuvaus, rekisteritietojen tarkastuspyyntöjen lomakkeiden uudistaminen, tietotilinpäätös, tietosuojaselosteet – rekisteriselosteet, tietojenkäsittelyä koskevan ohjeistuksen päivittäminen ja uusiminen, tietosuojariskianalyysi, tietojenkäsittelyn vastuut, tietosuojan, tietoturvan ja tietojärjestelmien käytön omavalvontasuunnitelma, ostopalvelusopimusten tietosuojalausekkeet ja asiakirjahallinnan tietosuojaohjeistus, on toteutettu.

Tulosalueella on valmisteltu muiden tulosalueiden kanssa toimialan valmiussuunnitelman päivitys, joka valmistui loppuvuodesta.

Hankintatiimi on jatkanut ostopalvelujen vaikuttavuuden kehittämistä muun muassa lastensuojelun kilpailutuksia suunniteltaessa.

Tulosalueille on organisoitu koulutustilaisuuksia palvelujen muotoilun ja markkinoinnin sekä asiakaslähtöisten prosessien kehittämiseksi. Toimialan hankkeiden valmisteluun ja toteutukseen on osallistuttu aktiivisesti, merkittävimpinä hankkeina Lape-, CoHeWe (Co-Created Health and Wellbeing) -hanke, SIB lapset – vaikuttavuusinvestointihanke ja AKU (asunnottomuuden ennaltaehkäisyn kuntastrategiat). Lisäksi tulosalue on valmistellut toimialan palveluverkkosuunnitelman (2018-2028) osaksi kaupunkitasoista suunnitelmaa.

Kaupunkitasoisen hyvinvointiohjelman valmistelutyö tehtiin vuoden 2018 aikana ja tulosalue oli koordinoimassa mm. ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelman valmistelutyötä. Tulosalue on valmistellut myös resurssiviisauden tiekartan toimialakohtaisen toteutussuunnitelman. Loppuvuodesta käynnistettiin muiden tulosalueiden kanssa yhteistyössä LEAN -kehittämisen projekteja sekä tuettiin toimialatasoisen tiedolla johtamisen uudistamista.

Talousarvion toteutuminen

Tulosalueen menot vuonna 2018 olivat 5,7 milj. euroa ja tulot 0,2 milj. euroa.

Kaupunginvaltuusto pienensi 17.12.2018 tulosalueen menomäärärahaa toimialan esityksen mukaisesti 3,0 milj. eurolla. Määrärahan muutosesitys perustui lokakuun lopun tilanteen toteutumisennusteeseen.

Tulosalueen alkuperäisen talousarvioon nähden menot alittuivat 3,5 milj. eurolla ja tulot alittuivat 0,3 milj. eurolla. Lopulliseen määrärahaan nähden tulosalueen menot alittuivat 0,5 milj. eurolla ja tulot alittuivat 0,3 milj. eurolla. Tulos (nettotoimintamenot) oli alkuperäistä käyttösuunnitelmaa 3,1 milj. euroa ja muutettua käyttösuunnitelmaa 0,2 milj. euroa parempi.

Talous- ja hallintopalvelujen määrärahassa varauduttiin Kaunialan sairaalapalvelujen mahdollisiin sopimusvelvoitteen mukaisiin lisäpaikkojen ostoihin. Lisäksi talous- ja hallintopalvelujen menomäärärahassa oli varauduttu toimialan yhteisiin menoihin, kuten hankkeiden menoihin sekä toimialan koulutusmenoihin.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Toimialan henkilöstömäärä [1	2 655	2 718	2 754
Toimialan esimiesten määrä [1	191	191	197
Talous- ja hallintopalv. henkilöstömäärä [2	69	64	71
Hallinnollisten tehtävien toteutunut työaika henkilöstövuosina	53,8	51,2	62,9
Talous- ja hallintopalvelujen henkilöstö / toimialan henkilöstö	2,6 %	2,0 %	2,6 %
Talous- ja hallintopalvelujen henkilöstö / toimialan esimiesten määrä	36,1 %	33,5%	36,0 %

[1)] Henkilöstömäärän laskentatapaa on talousarviovuosien aikana täsmennetty. Sis. suun terveydenhuollon liikelaitoksen.
[2)] Sis. tietohallinnon rahoittaman Apotti-hankkeen henkilöstöä.

12 20
Erikoissairaanhoito

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	1 150	0	1 150	1 154	-4
Menot	-228 299	-10 800	-239 099	-236 131	-2 968
Toimintakate	-227 149	-10 800	-237 949	-234 977	-2 972

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vantaan erikoissairaanhoidon palvelut tuottaa lähes kokonaisuudessaan HUS-kuntayhtymä. Erikoissairaanhoidon palvelutuotannosta ja määrärahasta on sovittu vuonna 2017 käydyissä kuntaneuvotteluissa. HUS:n ja Vantaan välinen palvelusopimus allekirjoitettiin 23.1.2018.

HUS tuotti kunnalle palvelutuotteina NordDRG-tuotteita (hoitokokonaisuuksia), käyntituotteita, hoitopäivätuotteita sekä terveydenhuoltolain mukaisia erikoislääkärin konsultaatioita. Osa konsultaatio- ja koulutustoi-

minnasta toteutettiin Vantaan terveysasemilla. Vuonna 2018 jatkettiin erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon yhteistyön ja hoitopolkujen kehittämistä mm. lisäämällä erikoissairaanhoidon lääkäreiden jalkautumista terveysasemille.

Vuonna 2018 HUS tuotti Vantaalle NordDRG-tuotteita 4,1 prosenttia, käyntituotteita 1,4 prosenttia ja hoitopäivätuotteita 4,5 prosenttia enemmän kuin vuonna 2017. Vantaalaisille tehtiin yhteensä 54 609 lähetettä HUSiin, mikä oli 4,8 prosenttia (2 542) enemmän kuin vuonna 2017. Lähetteistä 62,6 prosenttia tehtiin Vantaan terveyskeskuksesta, 30,8 prosenttia yksityissektorilta ja 4,0 prosenttia työterveyshuollosta. Terveyskeskuksen tekemien ei-päivystyksellisten lähetteiden osalta kasvua edellisvuoteen oli 9,5 prosenttia. Vuoden lopussa (31.12.2018) osastojonoissa oli 2 289 potilasta. Heistä yli 6 kuukautta jonottaneita oli 54, joista 18 kirurgian ja 23 silmäsairauksien erikoisalojen jonoissa. Siirtoviivepäivistä maksettiin vuonna 2018 yhteensä noin 237 000 euroa.

Talousarvion toteutuminen

Erikoissairaanhoidon kokonaiskustannukset vuonna 2018 olivat 236,1 milj. euroa. Tehtäväalueen määräraha sisältää HUS-palvelusopimuksen lisäksi kiireellisen sairaankuljetuksen ja ensihoidon järjestämisen, e-arkiston ja e-reseptin tietojärjestelmämenot ja myrkytystietokeskuksen sekä terveysasemien erikoissairaanhoidon menot.

HUS:n ja Vantaan välisissä kuntaneuvotteluissa Vantaan vuoden 2018 maksuosuudeksi eli palvelusopimuksen arvoksi sovittiin 219,6 milj. euroa. Kaupunginvaltuusto korotti 17.12.2018 erikoissairaanhoidon menomäärärahaa toimialan esityksen mukaisesti 10,8 milj. eurolla, josta HUS-palvelusopimuksen osuus oli 10,5 milj. euroa ja HUS-eläkevastuiden osuus 0,3 milj. euroa. Määrärahan muutosesitys perustui palvelusopimuksen osalta HUS-johdon toteutumisennusteeseen.

HUS:n palvelusopimuksen menot Vantaalle olivat vuonna 2018 noin 226,7 milj. euroa. Vantaan osuus vuoden 2018 HUS:n ylijäämän palautuksesta jäsenkunnille oli noin 7,1 milj. euroa. Palvelusopimuksen menosta on lisäksi Vantaan osuus Töölön kiinteistön myyntivoiton palautuksesta 5,6 milj. euroa.

Erikoisairaanhoidon alkuperäiseen talousarvioon nähden menot ylittyivät 7,8 milj. eurolla ja tulot toteutuivat suunnitellusti. Lopulliseen määrärahaan nähden tulosalueen menot alittuivat 3,0 milj. eurolla. Tulos (nettotoimintamenot) oli alkuperäistä talousarviota 7,8 milj. euroa heikompi ja lopullista talousarviota 3,0 milj. euroa parempi.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Tuotteistetut hoitokokonaisuudet	90 224	89 809	93 956
Poliklinikkakäynnit	269 911	270 890	274 219
Vuodeosastohoitopäivät	31 168	30 266	32 585
Kaikki jonossa olevat	2 149	2 222	2 289
Laskutetut siirtoviivepäivät	41	0	395
Erikoissairaanhoidon palvelusopimuksen arvo/ milj. euroa [1)]	218	219,6	229,5
Euroa/asukas	977	975	1 028
Euroa/hoitokokonaisuus (hinnoiteltu tuote)	1 547	1 497	1 534

[1)] Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri (HUS) ja Vantaan kaupunki neuvottelevat erikoissairaanhoidon tuotekokonaisuuksien määrästä ja kokonaiskustannusarviosta vuosittain. Neuvottelutulos kirjataan palvelusopimukseen. Tilinpäätöstiedot eivät sisällä kalliin hoidon tasausta.

12 30
Terveyspalvelut

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	4 000	0	4 000	3 923	77
Menot	-94 216	494	-93 722	-93 903	180
Toimintakate	-90 216	494	-89 722	-89 980	257

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vantaa liittyi Päivystysapu-puhelinpalvelun käyttäjäksi lokakuussa yhtäaikaisesti Peijaksen päivystyksen ja Keravan kanssa. Päihdepalvelujen tulosyksikkö siirtyi 1.1.2018 Perhepalvelujen tulosalueelta Terveyspalvelujen tulosalueelle. Terveyspalvelujen johtamisjärjestelmä vakioitiin vuoden 2018 aikana siten, että kaikkia kuutta tulosyksikköä johtaa palvelupäällikkö, joille ylilääkärit raportoivat. Kokouskäytäntöjä on vakioitu varmistamaan yhtenäinen tiedonkulku organisaatiossa.

Toimintojen vakioinnilla on aikaansaatu palveluiden tasalaatuisuutta, työn tasapuolista jakautumista henkilöstön kesken sekä toiminnan tehostumista. Vastaanottojen – kuten lääkäri-, hoitaja- ja terapiavastaanottojen – ajanvarauspohjat vakioitiin. Hoidon tarpeen arvioinnin tekeminen, joka tehdään lakisääteisesti kaikille, jotka ottavat yhteyttä terveysasemapalveluihin, vakioitiin.

Maksuttomien hoitotarvikkeiden jakelu laajeni Smartpost-automaatteihin. Neuvoloiden aukioloaikoja laajennettiin iltavastaanottoihin. Viikoittainen avoneuvolatoiminta laajennettiin kaikkiin neuvoloihin. Koululaisten kesäterkkaritoimintaa jatkettiin. Maksuttomia raskauden ehkäisyvälineiden jakelu kaikille alle 20-vuotiaille aloitettiin perhesuunnitteluneuvoloissa. Fysio-, toiminta- puhe- ja ravitsemusterapiassa yhtenäistettiin asiakaspalvelun puhelinnumeroita ja laajennettiin puhelinpalveluaikaa. Terapiatoimintaa tehostettiin lisäämällä ryhmävastaanottoja ja hoitopuheluita. Fysioterapian suoravastaanotto laajennettiin kaikille terveysasemille. Ihomuutospoliklinikka toiminta alkoi. Päihdepalvelujen sairaanhoitaja alkoi työskennellä vakituisesti Peijaksen päivystyksessä. Kiireettömien lääkäriaikojen odotusajat terveysasemille lyhenivät.

Oman palvelun riittämättömyyden vuoksi on ostopalveluna järjestetty muun muassa neuvola-, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon lääkäripalvelua sekä mahasuolikanavan tähystystoimenpiteitä.

Kunta10-tutkimus osoitti työhyvinvoinnin laskeneen aiemmasta. Työhyvinvointia on pyritty parantamaan koulutuksella ja työnohjauksella. Muutosjohtamista ja esimiesten hyvinvointia tuettiin tavoitteellisella esimiesvalmennuksella. Työntekijöiden työhyvinvointia alettiin mittaamaan kuukausittaisilla fiilismittarikyselyillä. Ammattilaisemme ovat osallistuneet aktiivisesti kaupunkitasoiseen, maakunnalliseen ja valtakunnalliseen kehittämiseen ja valmisteluun, kuten Uudenmaan sote-valmisteluun ja Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmaan (LAPE).

Asiakasosallisuutta hyödynnettiin iltavastaanottojen suunnittelussa ja puhelinpalvelun kehittämisessä, sekä toimipisteiden opasteiden laadinnassa.

Talousarvion toteutuminen

Tulosalueen menot vuonna 2018 olivat 93,9 milj. euroa ja tulot 3,9 milj. euroa.

Kaupunginvaltuusto pienensi 17.12.2018 tulosalueen menomäärärahaa toimialan esityksen mukaisesti 0,5 milj. eurolla. Määrärahan muutosesitys perustui lokakuun lopun tilanteen toteutumisennusteeseen. Opiskelijoiden ja koululaisten palkkaamista varten tarkoitettua määrärahaa siirrettiin kaupunginjohtajan päätöksellä tulosalueen määrärahaan.

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen palvelutuotanto toteutui palvelutilauksen mukaisena.

Tulosalueen alkuperäiseen talousarvioon nähden menot alittuivat 0,3 milj. eurolla ja tulot 0,1 milj. eurolla. Lopulliseen määrärahaan nähden tulosalueen menot ylittyivät 0,2 milj. eurolla. Tulos (nettotoimintamenot) oli alkuperäistä talousarviota 0,2 milj. euroa parempi ja lopullista talousarviota 0,3 milj. euroa heikompi.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Vastaanottokäynnit terveysaseman lääkärille asukasta kohti	0,82	0,92	0,85
Vastaanottokäynnit terveysaseman sairaanhoitajalle tai terveydenhoitajalle asukasta kohti	0,64	0,76	0,65
Vastaanottokäynnit kuntoutusyksikön palveluun asiakasta kohti	2,8	2,5	2,9
Vastaanottokäynnit neuvolan lääkärille tai terveydenhoitajalle asiakasta kohti	3,5	3,8	3,8

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Vastaanottokäynnit koulu- tai opiskeluterveydenhuollon lääkärille tai terveydenhoitajalle asiakasta kohti	2,2	2,4	2,3
Terveysasemien palveluita käyttäneiden osuus väestöstä (kokonaispeittävyys)	44	55	46
Odotusaika lääkärin vastaanotolle päiväpoliklinikalla alle 60 min %	69,8	70,0	72,0
Odotusaika terveysaseman lääkärin vastaanotolle kiireettömässä asiassa potilailla, joilla on nimetty omalääkäri/ vrk	28,5	21	27
Päivystyksen perustason kokonaiskustannukset asukasta kohti/ euroa	19,45	23,15	20,60
Päivystysyksikössä toteutunut potilaan läpimenoaika keskimäärin/ hh:mm [1]	4:05	3:30	4:09

[1] Tammi-lokakuun keskiarvo. Apotin käyttöönoton jälkeen tietoa ei Peijaksesta saatavilla.

12 40
Perhepalvelut

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	12 580	0	12 580	12 702	-122
Menot	-107 717	2 187	-105 530	-109 170	3 640
Toimintakate	-95 137	2 187	-92 950	-96 468	3 519

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Perhepalveluissa jatkettiin pitkäjänteistä kehittämistyötä palvelujen painopisteen muuttamiseksi korjaavista palveluista varhaisen tuen palveluihin. Tämän edistämiseksi aikuisten ja perheiden sosiaalipalvelut -tulosyksikköön päätettiin perustaa uusi perhesosiaalityön yksikkö vuoden 2019 alusta. Perhesosiaalityön kohderyhmänä on erityisen tuen tarpeessa olevat lapsiperheet.

Aikuisten ja perheiden sosiaalipalvelut -yksikön Uusien asiakkaiden palveluissa kehitettiin monialaisen palvelutarpeen arvioinnin prosesseja yhteistyössä mm. suunnitelmallisen sosiaalityön ja lastensuojelun kanssa. Kehittämistyön etenemistä on hidastanut sosiaalityöntekijöiden saatavuus ja pysyvyys. Suunnitelmallisen sosiaalityön yksikössä toteutettiin moniammatillista kehittämistyötä mm. luomalla yhteistyörakenteita perheiden sosiaalityön sekä lapsiperheiden kotipalvelun välille tavoitteena ehkäistä lastensuojeluasiakkuuksia. Lisäksi yksikössä kehitettiin asiakaslähtöistä palveluneuvontaa. Toimeentulotuen osalta yhteistyö Kelan kanssa on vakiintunut ja täydentävän toimeentulotuen käsittelyajat ovat edelleen pysyneet täysin lain edellyttämässä määräajassa. Vuoden aikana yksikön henkilöstörakennetta arvioitiin suhteessa kuntaan jääneisiin toimeentulotuen tehtäviin. Arvion perusteella päätettiin lisätä sosiaaliohjaajien määrää suhteessa toimistosihteerien määrään.

Päihdepalvelujen asumispalvelut yhdistyivät aikuissosiaalityön asumispalveluihin vuoden alussa. Yksikköön rekrytoitiin asumispalvelujen päällikkö, toimintoja yhteensovitettiin ja asiakas- ja työprosesseja kehitettiin mm. keskittämällä asunnottomien sosiaalityö sekä yhdistämällä asiakasprosesseja asiakaslähtöisesti. Asumisen tuen ostopalvelujen kilpailutus saatiin päätökseen.

Sovittelutoiminnassa rikos- ja riita-asioiden sovitteluun tulleiden sovittelualoitteiden määrä kasvoi edelleen. Sidosryhmätyöskentelyä vahvistettiin toimialueen kuntien kanssa ja valmisteltiin vuoden 2019 alussa tapahtuvaa valtakunnallisen SOPU-tietojärjestelmän käyttöönottoa.

Lastensuojelun tulosyksikössä toteutettiin lautakunnan hyväksymiä lastensuojelun kehittämistoimenpiteitä koskien sosiaalityöntekijöiden rekrytointia ja työhyvinvoinnin edistämistä. Toimenpiteet sekä viestinnän vahvistaminen edistivät sosiaalityöntekijöiden saatavuutta avohuollon lastensuojeluun. Lastensuojelun avohuollossa toteutettiin systeemisen lastensuojelutyön pilotointi, ja hyviin kokemuksiin perustuen toimintamalli päätettiin vakiinnuttaa pysyväksi toiminnaksi. Erityissosiaaliohjaajien rekrytoiminen lastensuojelun avohuollon sosiaalityön tiimeihin on vahvistanut lastensuojelun sosiaalityötä.

Kaikki kotiin vietävät tukipalvelut ja ostopalvelujen koordinointi keskitettiin vuoden 2018 alussa lastensuojelun tukiyksikköön ja asiakasohjausta kehitettiin. Kuuselan perhekuntoutuskeskuksen laajennus mahdollisti perhekuntoutuksen lisäämisen. Sijaishuollossa kehitettiin sijaisperheiden saamaa ohjausta ja tukea. Lastensuojelulaitosten johtamisrakenteita kehitettiin tarkoituksenmukaisemmiksi. Lastensuojelun ympärivuorokautisen hoidon kilpailutus toteutettiin Uudenmaan maakunnan kuntien välisenä yhteistyönä.

Varhaisen tuen palvelujen kehittäminen ei vielä ole vaikuttanut lastensuojelun asiakasmäärään vähentävästi. Lastensuojelun asiakasmäärä on kasvanut, joka on osittain selitettävissä vuoden 2017 suurella huostaanottojen määrällä.

Maahanmuuttajapalveluissa jatkettiin tavoitteiden mukaista työtä kotoutumisen tukemiseksi ja osallisuuden edistämiseksi. Lokakuun alusta alkaen yksikköön keskitettiin paperittomien eli Vantaalla ilman laillista oleskeluoikeutta olevien välttämättömät palvelut. Palvelujen keskittäminen mahdollistaa kokonaiskäsityksen muodostamisen mm. ilman laillista oleskeluoikeutta Vantaalla olevien henkilöiden määrästä. Lisäksi heitä voidaan paremmin ohjata ja tukea vapaaehtoisen paluuseen.

Maahanmuuttajapalveluissa oli asiakkaana aikaisempaa enemmän ihmiskaupan uhreja. Kotoutumista tukeva tiimi jatkoi laajaa järjestöyhteistyötä. Erinomaisia tuloksia saavuttanut kotivanhempitoiminta (KOTVA) jatkui yhteistyössä Vantaan aikuisopiston ja varhaiskasvatuksen kanssa. Maahanmuuttajapalveluissa kehitettiin alaikäisenä ilman huoltajaa maahan saapuneiden ja oleskeluluvan saaneiden nuorten jälkihuoltopalvelu. Maahanmuuttajapalvelujen terveydenhuollon ammattihenkilöt psykologeja lukuun ottamatta siirtyivät terveyspalvelujen tulosalueelle lokakuun 2018 alusta lähtien.

Psykososiaalisten palvelujen tulosyksikössä sosiaalihuoltolain mukaisten palveluiden kysyntä jatkui aktiivisena. Palvelun tarjonnan turvaamiseksi laajennettiin sosiaalihuoltolain mukaisten palveluiden asiakaskohtaisia ostoja monialaiseen palvelutarpeen arvioon perustuen.

Kaupunginjohtaja teki päätöksen kuraattoripalvelujen ja esiopetuksen psykologien siirtymisestä sivistystoimen organisaatioon vuoden 2019 alusta. Siirtymistä valmisteltiin yhteistyössä työntekijöiden ja sivistystoimen kanssa.

Perheneuvolatoiminnassa laajennettiin asiakkuuden alussa tarjottavaa ensiryhmätoimintaa mm. vanhemmuuden tukemiseen sekä lapsen kasvun ja kehityksen haasteisiin vastaamiseksi. Lisäksi toteutettiin perheterapeuttien YouTube-vinkkivideot, jotka ovat tavoittaneet hyvin kohderyhmän.

Perheoikeudellisten asioiden yksikössä jatkettiin eron ensiapupisteen toimintaa. Psykologipalvelujen terapeuttisen vauvaperhetyön työmallia kehitettiin edelleen. Monialaista palvelutarpeen arviointia ja konsultaatiorakenteita toteutettiin edelleen yhteistyössä mm. ennaltaehkäisevän terveydenhuollon, perusopetuksen, varhaiskasvatuksen, erikoissairaanhoidon ja järjestöjen kanssa.

Perhepalvelut jatkoi työtä lapsiperheiden palveluiden muutosohjelma LAPEssa sen päättymiseen asti. Vantaalla toteutetuista perhekeskuspiloteista saatiin kokemuksia, joita tullaan hyödyntämään perhekeskustoiminnan kehittämisessä Vantaalla jatkossa. Tulosalue oli aktiivisesti mukana myös maakunta- ja sote -valmistelussa. Apotin käyttöönottoa valmisteltiin aktiivisesti ja koko perhepalvelujen henkilöstö koulutettiin Apotti-järjestelmään syksyllä 2018.

Perhepalvelut teki sopimuksen FIM varainhoito OY:n kanssa SIB vaikuttavuusinvestointihankkeen toteuttamisesta Vantaalla. Sopimusta edelsi laaja valmistelutyö yhteistyössä muiden tulosalueiden, sivistystoimen, Sitran, FIM varainhoito OY:n sekä Epiquksen kanssa. Lapset SIB Vantaa -ohjelman tavoitteena on ehkäistä neuropsykiatrisesti oireilevien lasten päätymistä lastensuojelun palveluihin oireilunsa vuoksi.

Perhepalveluissa toteutettiin lisäksi useita eri hankkeita:

- Asunnottomuuden ennaltaehkäisyn kuntastrategiat - varhainen välittäminen, osallisuus ja asumisen tuki -hanketta (Aku), jossa keskitytään erityisesti ennaltaehkäisevän asunnottomuustyön kehittämiseen ja juurruttamiseen kunnissa. Hanke on osa hallituksen asunnottomuuden ennaltaehkäisyn toimenpideohjelmaa (Aune).
- Avain kansalaisuuteen – henkilökohtaiseen budjetointiin (HB) perustuva sote-palvelujen järjestämismallin kehittäminen. Hanketta on pilotoitu mm. lastensuojelun jälkihuollossa sekä nuorten sosiaalityössä.
- Vantaan uudet asumispalvelut - Suuntana oma koti. Hankkeen tavoitteena on vahvistaa asumisneuvontaa.
- Osatyökykyisten työllistymistä tukeva Rivakka ote -hanke (hallituksen kärkihanke).
- Maahanmuuttajapalvelut jatkoi yhteistyötä Uudenmaan ELY-keskuksen Järjestöistä voimaa -hankkeen kehittämistyössä tuottamalla sähköiselle alustalle tietoa maahanmuuttajapalvelujen kotoutumista tukevasta toiminnasta.

Talousarvion toteutuminen

Tulosalueen menot vuonna 2018 olivat 109,2 milj. euroa ja tulot 12,6 milj. euroa.

Kaupunginvaltuusto korotti 17.12.2018 tulosalueen menomäärärahaa toimialan esityksen mukaisesti 2,1 milj. eurolla, joka sisältää toimeentulotuen määrärahan pienennyksen 3,9 milj. euroa. Määrärahan muutosesitys perustui lokakuun lopun tilanteen toteutumisennusteeseen. Opiskelijoiden ja koululaisten palkkaamista varten tarkoitettua määrärahaa siirrettiin kaupunginjohtajan päätöksellä tulosalueen määrärahaan 0,1 milj. euroa.

Tulosalueen alkuperäiseen talousarvioon nähden menot ylittyivät 1,5 milj. eurolla ja tulot toteutuivat suunnitellusti. Lopulliseen määrärahaan nähden tulosalueen menot ylittyivät 3,6 milj. eurolla. Tulos (nettotoimintamenot) oli alkuperäistä talousarviota 1,5 milj. euroa ja lopullista talousarviota 3,7 milj. euroa heikompi.

Määrärahan ylitykset syntyivät lastensuojelun ostopalveluista 1,8 milj. euroa, hallinto-oikeuden päätöksistä, joissa Vantaa velvoitettiin maksamaan muille kunnille lastensuojelun korvauksia yht. 0,8 milj. euroa, työvoiman vuokrauskustannuksista 1,3 milj. euroa sekä turvapalvelujen ostoista 0,4 milj. euroa. Säästöä syntyi maahanmuuttajien ostopalveluista 0,5 milj. euroa ja siivouspalveluista 0,2 milj. euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Erityistä tukea tarvitsevan lapsen palvelutarpeen arvioinnit valmistuvat 3 kk määräajassa (THL raportointi)	95 %	100 %	92 %
Ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen hakemukset käsitellään 7 päivässä (THL raportointi)	100 %	100 %	100 %
Lastensuojelun 0 - 17-vuotiaiden asiakkaiden osuus väestön 0 - 17-vuotiaista	7,5 %	7,4 %	8,2 %

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Huostaanottojen tarve väestön 0-17 vuotiaissa	..	0,2 %	0,2 %
Uusien asiakkaiden palvelut -yksikön asiakaskontaktit/työpanos/työpäivä	3,7	3,6	4,2
Aikuisten sosiaalityön yksikön asiakaskontaktit/työpanos/työpäivä	2,7	3,2	3,9
Nuorten sosiaalityön yksikön asiakaskontaktit/työpanos/työpäivä	3,2	3,2	4,3
Lastensuojelun tehostetun perhetyön osuus lastensuojelun 0-17-v asiakkaista	..	16,5 %	14 %
Sosiaalihuoltolain mukaisen perhetyön asiakasperheet	..	140	181
Lapsiperheiden kotipalvelun työaika asiakkaiden kotona	4	5,5	3,7
Maahanmuuttajapalvelujen kotouttamistyön asiakaskontaktit/työpanos/työpäivä	..	3,3	2,5

.. = uusi tunnusluku

12 60
Vanhus- ja vammaispalvelut

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	24 100	-800	23 300	22 653	647
Menot	-182 042	-1 175	-183 217	-185 163	1 946
Toimintakate	-157 942	-1 975	-159 917	-162 509	2 593

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vanhus- ja vammaispalvelujen tulosalue jatkoi vuonna 2018 määrätietoista toiminnan ja tuottavuuden kehittämistä. Tulosalueella 2017 valmisteltu organisaatiomuutos vakiinnutettiin 1.1.2018 alkaen. Uudistuksessa vanhusten avopalvelujen, hoiva-asumisen palvelujen ja vammaispalvelujen tulosyksiköt korvattiin perustetuilla kotona asumisen tuen tulosyksiköllä ja erityisasumisen tulosyksiköllä. Sairaalapalvelujen tulosyksikön nimi muutettiin Vantaan sairaalaksi. Kotona asumisen tuen tulosyksikön vastuulle kuuluvat keskitetty asiakasohjaus, kotihoito, vanhusten päivätoiminta, vammaisten päivätoiminta sekä vammaisten työllistymistä tukevat palvelut. Erityisasumisen tulosyksikkö järjestää ikääntyneiden ja vammaisten perhehoitoa, lyhytaikaishoitoa ja kuntoutusta sekä pitkäaikaista asumista tehostetussa palveluasumisessa, palvelutaloissa ja laitoshoidossa.

Koko tulosalueella valmistauduttiin sittemmin peruuntuneeseen Apotin 1. vaiheen käyttöönottoon esimerkiksi henkilökunnan mittavalla koulutusohjelmalla. Apotin toisen vaiheen käyttöönoton suunnittelu aloitettiin vuoden 2018 loppupuolella.

Tulosalueelta osallistuttiin laajasti sote- ja maakuntauudistuksen valmisteluun osana Uusimaa2019 -työtä ja tehtiin aktiivista yhteistyötä muiden Uudenmaan kuntien kanssa. Tulosyksiköistä osallistuttiin aktiivisesti GeroMetro -verkoston toimintaan. Vanhus- ja vammaisneuvostojen työn koordinointi ja sihteerityö siirtyi vuoden 2018 aikana kuntalaispalveluihin.

Tulosyksiköihin saatiin nimikemuutoksella vuoden aikana 20 apulaisosastonhoitajan toimea tukemaan yksiköiden päivittäisen työn organisointia ja lähijohtamista. Vuonna 2017 aloitetun johtamisjärjestelmän muutoksen

tueksi järjestettiin vuonna 2018 eri tulosyksiköissä muutosvalmennusta. Lähijohtamista ja muutosta tukemaan apulaisosastonhoitajille järjestettiin tehtävään liittyvää valmennusta.

Tulosalueella käynnistettiin huhtikuussa 2018 projekti Resurssipooli -mallin kehittämiseksi ja jalkauttamiseksi kaikissa tulosyksiköissä. Vuoden aikana mallia on kehitetty sekä toimintatapoja yhtenäistetty resurssipoolien ja tulosyksiköiden välillä projektin tavoitteiden mukaisesti ja valmistautuen resurssikeskukseen siirtymiseen.

Vantaan 75 vuotta täyttäneistä asui kotona 93,1 prosenttia. Vuoden 2018 lopussa vanhusten erityisasumisessa oli 1 226 laskennallista hoivapaikkaa. Kehitysvammaisten asumispalveluissa kevyempien asumisratkaisuiden käyttö kasvoi. Tuetusti ja ohjatusti asuvien osuus kehitysvammaisten asumispalveluissa oli 36,7 prosenttia.

Kotona asumisen tuen tulosyksikön keskeisin muutos vuonna 2018 oli uudistuneen organisaatiorakenteen toiminnan vakiinnuttaminen. Erityisesti muutos koski vammaisten asiakasohjausyksikön perustamista ja toiminnan vakiinnuttamista vuonna 2017 alkaneen käyttöönottopilotin jälkeen sekä vammaisten työllistymistä tukevien palvelujen uuden vastuualueen kehittämistä. Liikkumista tukevia palveluja kehitettiin vuoden aikana sosiaalihuoltolain linjausten mukaisesti ja ensisijaisena tukimuotona on asiakkaiden neuvonta ja palveluohjaus sekä julkisten liikennevälineiden käyttämisen ohjattu harjoittelu. Asiakasohjauksessa käynnistettiin vammaisten puhelinneuvonnan uusi toimintamalli ja uusien omaishoitajien valmennukseen luotiin lain edellyttämä toimintamalli. Henkilökohtaisen avun palkanmaksussa siirryttiin sähköiseen järjestelmään. Vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain mukaisten liikkumista tukevien palveluiden vaihtoehtoisia järjestämistapoja selvitettiin ja osallistuttiin kilpailutuksen valmisteluun. Yksinäiset vanhukset Vantaalla -projekti käynnistyi 1.8.2018 ja eteni projektisuunnitelman mukaisesti. Kotihoidon varahenkilöstön toimintaa on kehitetty osana koko tulosalueen resurssipooli-mallia. Kotikuntoutusta ja arviointijaksoa akuutti arviointi- ja kotikuntoutusyksikössä kehitettiin edelleen osana GeroMetro-työskentelyä.

Erityisasumisen tulosyksikössä uuden organisaatiomallin mukainen toiminta aloitettiin 1.1.2018 ja vuoden aikana tulosyksikössä rakennettiin perustaa yhteiselle toiminnalle visio, palvelulupaus ja johtamisjärjestelmä -työskentelyllä. Tulosyksikössä pilotoitiin johtaminen palveluna -toimintamallia osana johtamisjärjestelmän ja käytäntöjen kehittämistä. Myyrmäen vanhustenkeskuksen rakennusprojekti eteni vuoden 2018 aikana aikataulun ja suunnitelmien mukaisesti ja arvioitu käyttöönotto on syyskuussa 2019. Laatu- ja valvontatyötä on yhtenäistetty koko erityisasumisessa, valvontakäynnit ja auditointikäynnit suunniteltu ja toteutettu vuosittain valvonnan toimintasuunnitelman mukaisesti. Perhehoidon kehittämistä jatkettiin edelleen ja uusi perhehoidon toimintaohje valmisteltiin kattamaan sekä ikääntyneet että vammaiset henkilöt. Ostopalveluissa laitospaikkoja ostettiin 20 paikkaa aikaisempaa vähemmän ja vastaavasti tehostetun palveluasumisen paikkoja on ostettu aiempaa enemmän (+20). Tehokuntoutuspaikkojen määrä lisääntyi vuoden aikana 14 paikalla ja toimintaa kehitettiin esimerkiksi vahvistamalla työntekijöiden sosiaalisen kuntoutuksen osaamista. Toiminnan tuottavuuteen kiinnitetty huomiota perehdyttämällä lähiesimiehiä tilauskäytäntöihin, ohjaamalla henkilöstöresurssin optimaalista käyttöä ja henkilöstösuunnittelua. Palvelutaloihin ohjautumisen prosessin osalta aloitettiin Lean-kehittäminen. Vaikeavammaisten asumispalvelut kilpailutettiin sopimuskaudeksi 2019−2020.

Katriinan sairaalan B-talon peruskorjaus valmistui huhtikuussa 2018 ja uudistuneet tilat otettiin käyttöön. Korson vanhustenkeskuksessa väistötiloissa olleet kolme kuntoutusosastoa, geropsykiatrinen osasto ja päiväsairaala palasivat takaisin Katriinan sairaalan tiloihin. Peruskorjauksen jälkeen sairaansijamäärä Katriinassa on 163 ja Peijaksessa 48 eli yhteensä Vantaan sairaalassa on 211 sairaansijaa. Sairaansijamäärä lisääntyi 14 paikalla. Sairaalan hoitojaksojen mediaani säilyi edellisvuosien tasolla. Vuoden aikana erikoissairaanhoidon lähetemäärät kasvoivat 14 prosenttia ja Kaunialan sairaalasta ostettiin suunniteltua enemmän kuntoutupaikkoja. Sairaalan toiminnan kehittämistä jatkettiin sairausryhmäkohtaisten profiilien mukaisesti kuntoutuksen ja saattohoidon osalta. Vantaan sairaalan tukipalveluiden selvitys jatkui 2018. Sairaalan johtamisjärjestelmän uusiminen aloitettiin keväällä 2018 ja tehdyn selvityksen pohjalta tehtiin muutosesitys sairaalan johtamisjärjestelmän muuttamiseksi. Sairaalaan rekrytoitiin syksyllä 2018 toinen ylihoitaja ja johtamisjärjestelmän muutosta jatketaan muilta osin vuonna 2019.

Talousarvion toteutuminen

Tulosalueen menot vuonna 2018 olivat 185,2 milj. euroa ja tulot 22,7 milj. euroa.

Kaupunginvaltuusto korotti 17.12.2018 tulosalueen menomäärärahaa toimialan esityksen mukaisesti 1,2 milj. eurolla ja pienensi tulomäärärahaa 0,8 milj. eurolla. Määrärahan muutosesitys perustui lokakuun lopun tilanteen toteutumisennusteeseen.

Tulosalueen alkuperäiseen talousarvioon nähden menot ylittyivät 3,1 milj. eurolla ja tulot alittuivat 1,4 milj. eurolla. Lopulliseen määrärahaan nähden tulosalueen menot ylittyivät 1,9 milj. eurolla ja tulot alittuivat 0,6 milj. eurolla. Tulos (nettotoimintamenot) oli alkuperäistä talousarviota 4,6 milj. euroa ja lopullista talousarviota 2,6 milj. euroa heikompi.

Tulosalueen menoissa henkilöstömenojen osalta määräraha alittui 5,8 milj. euroa sisältäen vuokratyövoiman käytön. Tulosalueen asiakaspalvelujen ostot ylittyivät 4,6 milj. euroa. Kaunialan sairaalan ostopalvelujen osuus ylityksestä oli 2,7 milj. euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
75+ kotona asuvien osuus väestöstä	93,0 %	93,0 %	93,1 %
Kotihoidon käynnit [1)]	..	401 618	458 295
Palvelutalojen käynnit	..	343 500	351 699 [3)]
Omaishoidontuen peittävyys 75-v / 75+ väestö, 31.12	3,0 %	3,0 %	2,4 %
Säännöllisen kotihoidon piirissä 75 täyttäneitä/75+ väestö 31.12	8,7 %	9,0 %	8,4 %
Kotihoidon kentän käynnit / henkilötyövuosi	2 569	2 500	2 578
Hoiva-asumisen paikat/75 vuotta täyttänyt väestö, %	9,4 %	8,9% [2)]	9,1 %
Terveyskeskussairaalan hoitojakso/sairaansija	18,3	17,3	16,5
Tuetusti ja ohjatusti asuvien osuus kehitysvammaisten asumispalveluissa	21,8 %	35,0 %	36,7 %

.. = uusi tunnusluku

[1)] Sisältää tehostetun kotihoidon 2014-2016, johon kuuluu sairaalapalveluista siirtynyt kotisairaala. Sisältää kotihoidon ostokäynnit.

[2)] Mikäli Kaunialan sopimusvelvoitteen mukaiset laitoshoidon 40 paikkaa tulevat käyttöön, peittävyys on 9,2 prosenttia.

[3)] Koivutorin senioritalo on siirtynyt vuoden aikana kentän kotihoidon toiminnaksi.

12 13
Suun terveydenhuollon liikelaitos

Tuloslaskelma

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/ alitus
Liikevaihto	22 835	0	22 835	23 217	-382
Liiketoiminnan muut tuotot	0	0	0	17	-17
Materiaalit ja palvelut	-4 424	0	-4 424	-5 203	778
Henkilöstökulut	-15 901	0	-15 901	-16 105	204
Poistot ja arvonalentumiset	-87	0	-87	-77	-10
Liiketoiminnan muut kulut	-1 855	0	-1 855	-1 873	18
Liikeylijäämä (-alijäämä)	**567**	**0**	**567**	**-25**	**592**
Muut rahoitustuotot	0	0	0	18	-18
Kunnalle maksetut korkokulut	-159	0	-159	-159	0
Korvaus peruspääomasta	-68	0	-68	-68	0
Muut rahoituskulut	0	0	0	-1	1
Rahoitustuotot ja -kulut	-227	0	-227	-210	-18
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	**340**	**0**	**340**	**-234**	**574**
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0
Vapaaeht. varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**340**	**0**	**340**	**-234**	**574**

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Toiminnan ja talouden tasapaino yhdessä liikelaitoksen alijäämän kattamisen kanssa olivat keskeiset tavoitteet toimintakaudella.

Suun terveydenhuollon palvelujen kysyntä pysyi lähes ennallaan vuonna 2018. Vuoden aikana annettiin palveluja 77 159 asiakkaalle. Asiakkaiden määrä kasvoi edelliseen vuoteen nähden 2,9 prosenttia.

Suun terveydenhuollossa toteutui 137 227 hammaslääkärikäyntiä (143 704 käyntiä vuonna 2017, vähennystä edelliseen vuoteen 8,2 %), 51 094 suuhygienistikäyntiä (48 493 käyntiä vuonna 2017, lisäystä edelliseen vuoteen 5,3 %) sekä 11 276 hammashoitajakäyntiä (11 212 käyntiä vuonna 2017, lisäystä 0,6 %).

Oikomishoidossa olevien potilaiden määrä oli 6 414 (6 362 potilasta vuonna 2017).

Suun terveydenhuollon liikelaitos otti käyttöönsä uusia digitaalisia ratkaisuita tukemaan laadukasta hoitoa ja parantamaan saavutettavuutta. Etäkonsultaatio- ja etähammaslääkäripilotoinnit aloitettiin syksyllä 2018 ja vakiinnutettiin osaksi toimintaa joulukuussa 2018.

Työnjakoa kehitettiin edelleen alle 18-vuotta täyttäneiden hoidon osalta. Työnjaon kehittämisellä saatiin ohjattua aikuispotilaita entistä tehokkaammin hammaslääkärin vastaanotolle.

Talousarvion toteutuminen

Liikevaihto 1-12/2018 oli 23,2 milj. euroa vuoden 2018 talousarvion toteuma-asteen ollessa 101,7 prosenttia. Painotettujen toimenpiteiden osalta talousarvion toteuma-aste on 110,9 prosenttia. Vuoden 2018 osalta palvelusopimuksessa todettujen toimenpiteiden sisäisiä yksikköhintoja laskettiin -3,8 prosenttia verrattuna vuoteen 2017 (muutos v 2017 todelliseen yksikköhintaan oli -5,3 %). Asiakasmaksutulojen kehitys on ollut edellisvuoden tasolla.

Operatiiviset kulut 1-12/2018 olivat 123,3 milj. euroa talousarvion toteuma-asteen ollessa 104,4 prosenttia. Kasvua selittää panostukset IT-kehitykseen sekä sovitun kiky-korvauksen kirjaaminen vuodelle 2018.

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen suunnitelman mukaiset poistot ja rahoituserät 1-12/2018 olivat asetettujen tavoitteiden mukaiset.

Rahoituslaskelman lyhennelmä

1 000 €	Talousarvio 2018	Toteutuma	Ylitys/alitus
Toiminnan ja investointien rahavirta	327	-157	484
Rahoituksen rahavirta			
Oman pääoman muutokset	0	0	0
Ylijäämän palautus kunnalle	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	1 398	-1 398
Rahavarojen muutos	327	1 241	-914

Investoinnit

1 000 €	Talousarvio 2018	Toteutuma	Ylitys/alitus
Irtain omaisuus	-100	0	-100

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen investoinnit vuodella 2018 on talousarviossa merkitty olemaan 100 000 euroa. Vuoden aikana investointeja ei ole kirjattu. Koko vuoden osalta hoitoyksiköitä joudutaan korvaamaan vanhenemisen johdosta tapauskohtaisesti. Kaikki investoinnit rahoitetaan leasingjärjestelyillä.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	**TP 2017**	**TA 2018**	**TP 2018**
asiakasmäärä kpl	78 987	74 000	77 159
käynnit yhteensä kpl	203 435	199 500	204 152
painotetut toimenpiteet kpl	461 541	433 968	481 346
painotetut toimenpiteet per käynti kpl	2,3	2,2	2,4

13
Sivistystoimen toimiala

Vastuuhenkilö: Elina Lehto-Häggroth

Toimielin: Opetuslautakunta
Puheenjohtaja: Sami Kanerva
Toimielin: Vapaa-ajan lautakunta
Puheenjohtaja: Sirkka-Liisa Kähärä

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	35 425	1 162	36 587	38 332	-1 745
Menot	-475 753	-3 448	-479 201	-476 081	-3 121
Toimintakate	-440 328	-2 286	-442 614	-437 749	-4 865

13
Sivistystoimen toimiala bruttoyksiköt

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	31 909	1 259	33 168	34 997	-1 829
Menot	-435 617	-4 613	-440 230	-438 174	-2 056
Toimintakate	-403 707	-3 354	-407 061	-403 177	-3 885

Toiminta ja keskeiset muutokset vuonna 2018

Kokoaikainen varhaiskasvatusoikeus palautettiin 1.8.2018. Tämän seurauksena kunnallisessa varhaiskasvatuksessa osa-aikaisten lasten määrä väheni 61,8 prosenttia (953 lasta) joulukuusta 2017 joulukuuhun 2018 ollen vuoden lopussa 5,8 prosenttia. Vastaavasti lasten määrä kokoaikaisessa varhaiskasvatuksessa kasvoi 13,8 prosenttia (1 165 lasta). Kerhotoiminnan lasten määrä väheni huomattavasti (33,2 %) aikaisempiin vuosiin nähden ja kerhoissa oli joulukuussa 2018 enää 516 lasta kun lapsia vuotta aikaisemmin oli 726.

Perusopetuksen oppilasmäärä kasvoi 493 oppilaalla vuonna 2018, mikä oli huomioitu vuoden 2018 talousarviossa. Valtio myönsi avustusta koulutuksellisen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin syksyn 2018 osalle 911 000 euroa. Vammaisopetuksen oppilaiden määrä kasvoi 21 oppilaalla ennakoitua enemmän. Lisäksi vammaisten ja sijoitettujen oppilaiden kuljetusten määrä kasvoi selkeästi ja talouskärjessä päätetyn oppilaanohjauksen ja työelämäpainotteisuuden kehittämisen myötä oppilaanohjaajien määrä on noussut kymmenellä ja ohjaus on ulotettu myös alakouluihin. Syksyllä 2018 ilmeni tarve perustaa yksi uusi polikliininen luokka.

Perusopetuksen lisäopetus (kymppiluokka) siirrettiin syksystä 2018 alkaen hallinnollisesti lukiokoulutuksen alaisuuteen. Perusopetuksen lisäopetus painottuu jatkossa aiempaa enemmän niille nuorille, joilla jatko-opintosuunnitelmissa on lukio-opinnot.

Opetuslautakunnan ruotsinkielinen jaosto päätti 9.8.2018, että esiopetus järjestetään 1.8.2019 lähtien osana ruotsinkielistä varhaiskasvatuspalvelua ruotsinkielisen perusopetuksen sijaan ja siirtoa ryhdyttiin valmistelemaan.

Nuorisopalvelut aloitti vuoden 2018 uudessa organisaatiorakenteessa, joka astui voimaan 1.1.2018.

Kaupungin intranetin uudistuksen toteutus aloitettiin keväällä 2018. Uuden intran suunnittelutyö käynnistettiin keväällä toimialan vastuulla olevien sisältöjen siirron suunnittelulla.

Tikkurilan kirjastoon vuonna 2017 perustetussa robotiikan oppimiskeskuksessa pidettiin avoimet ovet toukokuussa ja keskuksen tiloja laajennettiin ja remontoitiin syksyllä 2018. Oppimiskeskus on kaikkien sivistystoimen tulosalueiden yhteinen hanke, jonka tavoitteena on lisätä ohjelmoinnillisen ajattelun ja robotiikan taitoja vantaalaisten lasten ja nuorten keskuudessa sekä lisätä kaikkien kuntalaisten tietoisuutta ohjelmointiin ja robotiikkaan liittyen.

Kaupunginhallitus päätti 26.3.2018, että kaikissa Vantaan kouluissa, ammatillisissa oppilaitoksissa ja varhaiskasvatuksen yksiköissä toteutetaan oirekyselyt henkilökunnalle, oppilaille ja lapsille syksyllä 2018.

Myyrmäen kirjaston uudistus valmistui keväällä. Kävijämäärä Myyrmäessä on kuukausitasolla kasvanut 30-50 prosenttia aiempaan verrattuna. Lumon kirjasto suljettiin uudistustyön vuoksi asiakkailta joulukuun alussa.

Vuoden alusta päivitetty "Vantaan kaupunkistrategian mukaiset kulttuuritoiminnan linjaukset 2018–2021" ohjasi toimintaa sitovasti. Asiakasmäärät ja suuret tapahtumat kasvoivat tuloskortin tavoitteen edellyttämällä tavalla.

Liikkuva päiväkoti -ohjelmassa olivat mukana kaikki Vantaan varhaiskasvatusyksiköt. Liikkuva koulu -ohjelmassa toteutettiin ministeriön kärkihankkeen rahoittamana aktiivisia oppimisympäristöjä sekä koulujen pihoille että luokkatiloihin. Liikkuvan koulun työntekijät vastasivat oppilaiden osallistamisesta myös muissa koulutiloja koskevissa uudistuksissa.

Talousarvion toteutuminen 2018

Kaupunginvaltuuston hyväksymänä talousarvion muutoksena sivistystoimen tulomäärärahaa korotettiin yhteensä 1,2 milj. euroa ja menomäärärahaa 3,0 milj. euroa. Vuosikatsauksen taulukoissa sarakkeessa talousarviomuutokset näkyy valtuuston hyväksymien muutosten lisäksi tulosalueiden väliset siirrot (esim. varhe -määrärahat) sekä opiskelija- ja kesätyöntekijöiden määrärahasiirrot kaupunginhallituksen määrärahoista toimialoille.

Sivistystoimen toimintatuotot ylittyivät alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 2,9 milj. euroa ja muutettuun talousarvioon verrattuna 1,7 milj. euroa. Bruttoyksiköistä toimintatuotot muutettuun talousarvioon verrattuna ylittyivät eniten perusopetuksessa 1,2 milj. euroa, varhaiskasvatuksessa 0,6 milj. euroa ja lukiokoulutuksessa 0,2 milj. euroa. Liikuntapalveluiden toimintatuotot alittuivat 0,2 milj. euroa. Nettoyksiköistä ammatillisen koulutuksen toimintatuotot alittuivat 0,1 milj. euroa.

Toimintakulut ylittyivät alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 0,3 milj. euroa ja alittuivat muutettuun talousarvioon verrattuna 3,1 milj. euroa. Suurimmat toimintakulujen alitukset muutettuun talousarvioon verrattuna bruttoyksiköissä kohdistuvat perusopetukseen 1,2 milj. euroa, ruotsinkieliseen tulosalueeseen 0,3 milj. euroa, yhteisiin palveluihin 0,2 milj. euroa ja liikuntapalveluihin 0,8 milj. euroa. Lukiokoulutus ylitti toimintakulunsa 0,3 milj. euroa ja varhaiskasvatus 0,2 milj. euroa. Nettoyksiköistä ammatillisen koulutuksen toimintakulut alittuivat 1,0 milj. euroa.

13 10
Opetuslautakunta ja vapaa-ajan lautakunta

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-158	0	-158	-121	-37
Toimintakate	-158	0	-158	-121	-37

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vuoden 2018 aikana opetuslautakunta kokoontui 11 kertaa ja samoin vapaa-ajan lautakunta 11 kertaa. Ruotsinkielinen jaosto kokoontui 7 kertaa ja sillä oli lisäksi 3 iltakoulua. Yksilöasioiden jaosto kokoontui 2.

Talousarvion toteutuminen

Lautakuntien toimintakulut olivat yhteensä 0,121 milj. euroa ja toteumaprosentti oli 77.

13 20
Yhteiset palvelut

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	3	-3
Menot	-6 298	2 717	-3 581	-3 340	-241
Toimintakate	-6 298	2 717	-3 581	-3 337	-244

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kaupunginhallitus päätti 26.3.2018, että kaikissa Vantaan kouluissa, ammatillisissa oppilaitoksissa ja varhaiskasvatuksen yksiköissä toteutetaan oirekyselyt henkilökunnalle, oppilaille ja lapsille syksyllä 2018. Oirekysely toteutettiin osana Turun yliopiston Satakunta-hanketta. Oirekyselyn toteutuksen valmistelussa talous- ja hallintopalvelut oli vahvasti mukana.

Kaupungin intranetin uudistuksen toteutus aloitettiin keväällä 2018. Uuden intran suunnittelutyö käynnistettiin keväällä toimialan vastuulla olevien sisältöjen siirron suunnittelulla. Monelle yksikölle pilvipalveluihin ja kaupungin Office365-sovelluksiin pohjautuva intra tuo uusia mahdollisuuksia sisäiseen viestintään ja muuttaa työkulttuuria ja työtapoja. Uutta intraa on valmisteltu tulosalueella viestinnän johdolla.

Tikkurilan kirjastoon vuonna 2017 perustetussa robotiikan oppimiskeskuksessa pidettiin avoimet ovet toukokuussa ja keskuksen tiloja laajennettiin ja remontoitiin syksyllä 2018. Robotiikan oppimiskeskuksen tavoitteena on mahdollistaa ja lisätä robotiikan ja ohjelmoinnin käyttöä opetuksessa. Oppimiskeskus tutustuttaa kaupungin opetus- ja kasvatusalan ammattilaisia sekä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen opetusryhmiä ohjelmointiin ja robotiikkaan.

Osallistuttiin Uuden Vantaan valmistelutyöpajoihin. Lisäksi valmistaudittiin sivistystoimen Silkkiin muuttoon ja toimintakulttuurin muutokseen.

Henkilöstöyksikkö tuki vuoden 2018 aikana perusopetuksen vuosityöaikakokeilun valmistelutyötä. Toinen laajempi valmistelukokonaisuus henkilöstöyksikössä oli Varian siirtyminen OVTES:n mukaiseen vuosityöaikaan sekä kalenterirytmiin opettajan työn suunnittelussa.

Talousarvion toteutuminen

Yhteisten palveluiden varsinaiset toimintakulut toteutuivat lähes muutetun talousarvion mukaisina. Tilinpäätöskirjauksena yhteisten palveluiden eläkevakuutusmaksuihin kirjattiin hyvityksenä sivistystoimen osuus kaupungin liikaa maksamista Kuel-maksuista. Sivin osuus hyvityksestä 0,216 milj. euroa eli tämän kirjauksen jälkeen yhteiset palvelut jäi 0,241 milj. euroa alle muutetun talousarvion.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
sivistystoimen yhteisten palvelujen henkilöstö/ toimialan henkilöstö %	1,0 %	1,06	1,0 %
sivistystoimen yhteisten palvelujen henkilöstö/ toimialan esimiesten määrä %	25,3 %	25,3 %	23,6 %
Hallinnollisten tehtävien henkilöstömenot / toimialan menot yhteensä *)	0,6 %	0,6 %	0,6 %

*) Yhteisten palveluiden henkilöstömenot vähennettynä mm. toimialan varhe -määrärahalla.

13 30
Suomenkielinen perusopetus

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	7 252	911	8 163	9 386	-1 222
Menot	-182 928	-3 922	-186 851	-185 623	-1 228
Toimintakate	-175 676	-3 011	-178 687	-176 237	-2 450

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Perusopetuksen oppilasmäärä kasvoi 493 oppilaalla vuonna 2018, mikä oli huomioitu vuoden 2018 talousarviossa. Valtio myönsi avustusta koulutuksellisen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin syksyn 2018 osalle 911 000 euroa. Syksyllä 2018 ilmeni tarve perustaa yksi uusi polikliininen luokka. Vammaisopetuksen oppilaiden määrä kasvoi 21 oppilaalla ennakoitua enemmän. Lisäksi vammaisten ja sijoitettujen oppilaiden kuljetusten määrä kasvoi selkeästi.

Perusopetuksessa on kohdennettu lisärahoitusta 0,5 milj. euroa oppilaanohjauksen ja työelämäpainotteisen opiskelun kehittämiseen, oppilaanohjaajien määrä on noussut kymmenellä ja ohjaus on ulotettu myös alakouluihin. Perinteisten Jopo-luokkien lisäksi kahdeksassa yläkoulussa on mahdollista opiskella työelämäpainotteisesti. Tällä hetkellä noin 140 opiskelijaa on valinnut tämän mahdollisuuden.

Talousarvion toteutuminen

Määrärahamuutoksena perusopetuksen toimintatuottoja korotettiin 0,9 milj. euroa ja toimintakuluja korotettiin 3,1 milj. euroa. Toimintakuluja korotettiin vammaisopetuksen avustajakulujen (0,5 milj. euroa) ja vammais-

ja sijoitettujen oppilaiden kuljetuskustannusten (0,4 milj. euroa) kasvun sekä talouskärjessä päätetyn opinto-ohjauksen kehittämisen (0,5 milj. euroa) vaatiman lisärahoituksen sekä uuden polikliinisen luokan (0,03 milj. euroa) perustamisen takia. Lisäksi valtiolta saatu avustus tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin merkitsee menojen ja tulojen ylittymistä (911 000 euroa). Perusopetuksen toimintakulujen toteumaprosentti oli 99,3 prosenttia muutettuun talousarvioon verrattuna.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
oppilasmäärä vantaalaisissa peruskouluissa	21 718	22 122	22 211
käyttömenot, euroa/oppilas *)	7 745	8 213	8 357

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
opetuksen % -osuus oppilaskohtaisesta käyttömenosta	54,0 %	***)	51,0 %
huoneistoneliöt / oppilas	10,9	11,4	10,9
keskimääräinen ryhmäkoko, 1-9 luokat	18,3	17,6	16,8
jatkokoulutukseen lukioon, ammatilliseen koulutukseen, ammattistarttiin tai lisäopetukseen päässeiden määrä peruskoulun päättötodistuksen saaneista %	98 %	99 %	99 %
iltapäivätoimintaan osallistuvien lasten määrä	2 431	2 300	2 450
4. vuosiluokalta alkava vapaaehtoinen A 2 -kieli, aloittaneiden määrä	46 %	45 %	46 %
oppilaita / oppilaanohjaaja	270	250 **)	240
oppilaita / koulupsykologi	916	922	941

*) TA2018 luvussa mukana uudet sisäiset vuokrat.
**) Oppilaita oppilaanohjaajaa kohti on 300, jos perusopetuksen talouskärkeä ei toteuteta ja 250 jos toteutetaan.
***) Luku saadaan vasta käyttösuunnitelman valmistuessa.

13 40
Lukiokoulutus

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	507	0	507	677	-170
Menot	-24 073	-310	-24 383	-24 679	296
Toimintakate	-23 566	-310	-23 876	-24 002	127

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Perusopetuksen lisäopetus (kymppiluokka) siirrettiin syksystä 2018 alkaen hallinnollisesti lukiokoulutuksen alaisuuteen. Perusopetuksen lisäopetus painottuu jatkossa aiempaa enemmän niille nuorille, joilla jatko-opintosuunnitelmissa on lukio-opinnot.

Lukioiden ICT-hankintojen osalta vuoden aikana esille tuli kiireellisiä kehittämistarpeita, joista tehtiin tarvekartoitus syksyn 2018 aikana. Kartoituksen pohjalta lukioihin hankittiin kiireellisimpänä digitaalisissa kokeissa vaadittavaa tekniikkaa, kuten tukiasemia ja kytkimiä. Samalla tehtiin selvitystä mm. laitehankintatarpeista tulevia vuosia silmällä pitäen.

Lukiokoulutuksen oppimisympäristöjä, robotiikan ja ohjelmoinnin opetusta ja työelämälähtöisyyttä kehitettiin kolmessa lukioiden yhteisessä hankkeessa ja yhdessä pääkaupunkiseudun lukioiden yhteishankkeessa.

Talousarvion toteutuminen

Lukiokoulutuksen toimintatuotot ylittyivät alkuperäiseen talousarvioon nähden 0,17 milj. euroa, joista suurin osa johtui tuista ja avustuksista. Lukiokoulutuksen toimintakulut ylittyivät muutettuun talousarvioon nähden noin 0,3 milj. eurolla. Määrärahamuutoksena Variasta siirrettiin perusopetuksen lisäopetuksen määräraha lukiokoulutukselle. Ylitystä aiheuttivat sisäisten vuokrien ylitys, viime vuotta suuremmat lomapalkkajaksotukset sekä lukioiden toimintakulujen ylittyminen. Lukiot keräsivät myös toimintatuottoja arvioitua enemmän, minkä vuoksi lukioiden toimintakate ylittyi vain 0,05 milj. euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
suomenkielisten päivälukioiden opiskelijat	3 556	3 600	3 563
suomenkielisten päivälukioiden opiskelijamäärä / lukio, keskiarvo *)	711	720	713
aikuis- ja etälukion tutkintotavoitteiset opiskelijat	259	280	229
keskeyttäneet % opiskelijamäärästä (päivälukiot)	2,06 %	2,50 %	2,77 %
kolmessa vuodessa päättötodistuksen saaneet kaikista valmistuneista (päivälukiot)	87 %	87 %	87,5 %
kaikki tunnit / vvt / opiskelija (päivälukiot)	1,31	1,30	1,30
käyttömenot, euroa / opiskelija (päivälukiot) **)	6 043	6 325	6 543
huoneistoneliöt / opiskelija (päivälukiot)	7,7	8,0	8,0

*) Uusi tunnusluku 1.1.2017 alkaen.
**) TA 2018 luvussa mukana uudet sisäiset vuokrat.

13 80
Aikuisopisto

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	1 621	-9	1 612	1 670	-58
Menot	-4 917	355	-4 562	-4 538	-24
Toimintakate	-3 296	346	-2 950	-2 868	-82

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vantaan aikuisopisto toteuttaa kansalaisopisto-opetusta, aikuisten perusopetusta ja maahanmuuttajien kotouttavaa koulutusta. Laaja kansalaisopisto-opetus jatkui vakaana. Oppivelvollisuusiän ylittäneiden opetusta koskevan perusopetuslain 46 § muuttui 1.1.2018 alkaen, josta johtuen mm. uusi opetussuunnitelma otettiin täysimääräisenä käyttöön. Uusi maahanmuuttajien koulutusmalli (UMAKO) ohjasi valtionosuusrahoitusta vapaan sivistystyön oppilaitoksissa toteutettavaan maahanmuuttajakoulutukseen entistä enemmän. Vantaan aikuisopisto oli yksi suurimmista tämän rahoituksen saajista.

Talousarvion toteutuminen

Määrärahamuutoksena aikuisopiston toimintatuottoja alennettiin yhteensä 9 000 euroa ja toimintakuluja alennettiin 355 000 euroa. Toimintakuluja alennettiin pääosin sen vuoksi, että maahanmuuttajakoulutukseen tarvittiin ennakoitua vähemmän palkkaresursseja.

Toimintatuotot ylittyivät 49 000 euroa verrattuna alkuperäiseen talousarvioon ja 58 000 euroa verrattuna muutettuun talousarvioon. Ylitys johtui suurimmaksi osaksi suomi toisena kielenä -opetuksen valtionosuudesta.

Toimintakulut alittuivat 379 000 euroa verrattuna alkuperäiseen talousarvioon ja 24 000 euroa muutettuun talousarvioon.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
aikuisopiston opiskelijat (kursseille osallistuneet)	31 034	33 000	30 196
opetustuntien kokonaismäärä	47 349	44 000	44 679
kurssien määrä	1 895	1 600	1 919
kotouttamiskoulutuksen opiskelijat (Starttikurssit)	1 127	1 400	1 175
maahanmuuttajien perusopetuksen opiskelijat	84	..	..
– joista maahanmuuttajien perusopetukseen valmistavan opetuksen opiskelijoita	21	..	..
aikuisten perusopetuksen opiskelijat *)	..	75	101
kotoutumissuunnitelman mukaisen koulutuksen opiskelijat *)	..	200	125
oman maksutulon osuus budjetista	38 %	33 %	33 %

*) Uusi tunnusluku 1.1.2018 alkaen.

13 50
Varhaiskasvatus

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	14 885	308	15 193	15 762	-569
Menot	-157 839	-1 293	-159 132	-159 330	198
Toimintakate	-142 954	-985	-143 939	-143 569	-370

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kokoaikainen varhaiskasvatusoikeus palautettiin 1.8.2018. Tämän seurauksena kunnallisessa varhaiskasvatuksessa osa-aikaisten lasten määrä väheni 61,8 prosenttia (953 lasta) joulukuusta 2017 joulukuuhun 2018 ollen vuoden lopussa 5,8 prosenttia. Vastaavasti lasten määrä kokoaikaisessa varhaiskasvatuksessa kasvoi 13,8 prosenttia (1 165 lasta). Kerhotoiminnan lasten määrä väheni huomattavasti (33,2 %) aikaisempiin vuosiin nähden ja kerhoissa oli joulukuussa 2018 enää 516 lasta kun lapsia vuotta aikaisemmin oli 726. Kokonaisuudessaan lapsia oli varhaiskasvatuspalveluissa 2,4 prosenttia enemmän (295 lasta) kuin vuotta aikaisemmin.

Kotihoidon tuelta siirryttiin varhaiskasvatukseen ja kotihoidon tuella oli 2018 joulukuussa 280 lasta vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Perhepäivähoitajia oli 3 vähemmän (12 paikkaa) kuin vuotta aikaisemmin.

Kunnalliseen varhaiskasvatukseen tuli 559 paikkaa lisää vuonna 2018. Investointisuunnitelman mukaisesti perustettiin Martinlaakson päiväkoti, 136 paikkaa (josta 62 kokonaan uusia) sekä Uomarinteen koululle 2 esiopetusryhmää, 42 paikkaa (josta 26 kokonaan uusia). Varhaiskasvatusoikeuden laajenemisen myötä lisättiin kuusi paviljonkia, joissa on 381 paikkaa.

Yksityiseen varhaiskasvatukseen tuli 386 uutta paikkaa syksyllä 2018 ja yksityisen varhaiskasvatuksen osuus vuonna 2018 oli 14,8 prosenttia.

Kehityksen ja oppimisen rakenteellisten tukitoimien piirissä olevien lasten osuus on kasvanut edellisen vuoden 7,0 prosentista 8,6 prosenttiin (874 lasta). Arvion mukaan kokoaikaisten lasten määrän kasvaessa rakenteellisia tukitoimia on tarvittu aiempaa enemmän.

Kielitietoinen ja -taitoinen päiväkoti ja koulu -hanke päättyi kesällä 2018. Hankkeessa vahvistettiin varhaiskasvatuksen kentän valmiuksia toteuttaa kielitietoista varhaiskasvatusta. Jatkohanke alkoi syksyllä 2018. Jatkohankkeen tavoitteena on edistää kielitietoista varhaiskasvatusta hyödyntämällä tieto- ja viestintäteknologiaa oppimisympäristön osana.

Robotiikan oppimiskeskuksen toiminta on käynnistynyt kesällä 2018. Oppimiskeskus on kaikkien sivistystoimen tulosalueiden yhteinen hanke, jonka tavoitteena on lisätä ohjelmoinnillisen ajattelun ja robotiikan taitoja vantaalaisten lasten ja nuorten keskuudessa sekä lisätä kaikkien kuntalaisten tietoisuutta ohjelmointiin ja robotiikkaan liittyen.

Kehittävä palaute -hanke päättyi keväällä 2018 ja toiminta siirtyi osaksi Vantaan varhaiskasvatuksen perustoimintaa. Kehittävän palautteen arviointitieto yhdistetään ja hyödynnetään Vantaan varhaiskasvatuksen kehittämiseen ja käynnissä oleviin hankkeisiin. Jatkosuunnitelmien keskeisempiä tavoitteita ovat uudenlaisen arviointi- ja seurantakulttuurin yhteisen ymmärryksen luominen ja kirkastaminen. Tavoitteena on integroida menetelmä luontevaksi osaksi varhaiskasvatuksen toimintakulttuuria.

Koulutuksellisen tasa-arvon erityisavustuksella (OKM) toteutettu Kota-hanke päättyi kesällä 2018. Kota-resurssilastentarhanopettaja -mallin myötä pyrittiin vahvistamaan erityisesti monikielisten sekä tehostettua ja erityistä tukea tarvitsevien lasten koulutuksellista tasa-arvoa. Hanke jatkui syksyllä 2018 Opetushallituksen valtionavustuksen tukemana.

Opetushallituksen rahoittama Kokeellinen oppimisympäristö -hanke alkoi keväällä 2018. Hankkeessa on kehitetty Vantaan varhaiskasvatussuunnitelman 2017 ja Vantaan esiopetuksen opetussuunnitelman 2016 mukaista oppimisympäristöjä. Syksyllä 2018 valmistunut Martinlaakson päiväkoti on toiminut oppimisen laboratoriona, jossa on testattu ja edelleen kehitetty varhaiskasvatuksen oppimisympäristöjä.

Syksyllä 2018 käynnistyi varhaiskasvatuksen arvo- ja visioprosessi, jonka avulla arvot vietiin jokaiselle tulosalueen työntekijälle organisaation kaikilla tasoilla. Prosessiin ovat osallistuneet varhaiskasvatuksen työntekijät, lapset ja huoltajat. Arvoja työstettiin yhdessä monissa eri foorumeissa. Yhteinen arvoperusta luo pohjan laadukkaan varhaiskasvatuksen toteuttamiselle.

Talousarvion toteutuminen

Määrärahamuutoksena toimintatuottoja nostettiin 0,3 mlj. euroa hoitopäivämaksujen arvioitua paremman kertymän vuoksi. Hoitopäivämaksuja kertyi kuitenkin alkuperäisen tuloarvion mukaisesti 13,9 milj. euroa. Toimintatuottojen toteuma oli yhteensä 15,8 milj. euroa, joka oli 0,6 milj. euroa yli muutetun talousarvion. Valtiolta saadut tuet ja korvaukset sekä varhaiskasvatuspalvelujen myyntituotot muille kunnille kerryttivät toimintatuottoja arvioitua enemmän.

Varhaiskasvatuksen toimintakulut toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti. Määräraha ylittyi 0,2 milj. euroa, joka on 0,12 prosenttia budjetista. Henkilöstökulut oman henkilöstön osalta alittuivat, jolla katettiin osa Seuren kasvatushenkilöstön työvoiman vuokrauksen kustannuksista. Lisäksi kehityksen- ja oppimisen tuen henkilöstövuokraukseen Seuren avustajien kustannukset ylittivät talousarvion 0,9 milj. eurolla. Avustuksissa kotihoidontuella olevien lasten määrä väheni, palvelusetelikustannukset, muiden palvelujen ostot ja materiaalihankinnat alittuivat, joten talousarvio alittui näistä johtuen yhteensä 3,1 milj. euroa.

Toimintakulujen määrärahalla on katettu ennakoimattomina kuluina; palkkaratkaisun mukainen tuloksellisuuserä 0,6 milj. euroa, sisäisten vuokrien ylittyminen uusien paviljonkien vuokrista johtuen 0,3 milj. euroa sekä epäpätevyysalennusten kompensointi 1 milj. euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Lasten määrä eri varhaiskasvatuspalveluissa keskimäärin kuukaudessa:			
Kunnallinen varhaiskasvatus	10 122	10 158	10 263
Yksityinen varhaiskasvatus	1 632	1 932	1 783
Kerhotoiminta	773	830	625
Kotihoidon tuki	3 961	4 057	3 733
Varhaiskasvatuspalvelujen piirissä olevien lasten osuus kaikista varhaiskasvatusikäisistä *)	72,4 %	75,7 %	76,9 %
Yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevien lasten osuus kaikista varhaiskasvatuksessa olevista lapsista	13,9 %	14,6 %	14,8 %
Rakenteellisten tukitoimien piirissä olevat lapset (kunnallinen varhaiskasvatus)	7,0 %	7,7 %	8,6 %
Käyttömenot, euroa / palveluja käyttävä lapsi **)	8 967	9 223	9 713

*) Suomen- ja ruotsinkieliset lapset yhteensä.
**) TA 2018 ja TP 2018 luvussa mukana uudet sisäiset vuokrat.

13 55
Kirjastopalvelut

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	462	-136	326	339	-14
Menot	-10 132	-10	-10 142	-10 115	-26
Toimintakate	-9 670	-146	-9 816	-9 776	-40

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Asiakastyytyväisyyden jatkuva mittaus aloitettiin keväällä. Vuoden 2018 loppuun mennessä oli saatu yhteensä 5 000 arviota. Toimintaa kehitetään saadun palautteen avulla.

Myyrmäen kirjaston uudistus valmistui keväällä. Kävijämäärä Myyrmäessä on kuukausitasolla kasvanut 30-50 prosenttia aiempaan verrattuna. Lumon kirjasto suljettiin uudistustyön vuoksi asiakkailta joulukuun alussa.

Kirjastojen yhteenlaskettu kävijämäärä kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna noin 11 prosenttia, yli 1,93 milj. käyntiin. Aineistolainaus pysyi edellisvuoden tasolla, e-aineistojen osuus kokonaislainauksesta on kasvussa. Kirjaston verkkopalveluiden käyttö kaksinkertaistui, Helmet-verkkosivuilla käytiin yli kuusi miljoonaa kertaa, mobiilisovellusta käytettiin yli kolme miljoonaa kertaa.

Talousarvion toteutuminen

Kirjaston toimintatuotot ja toimintakulut toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti muutettuun talousarvioon verrattuna. Tulojen toteumaprosentti oli 102 prosenttia, menojen 100 prosenttia. Vantaan kirjaston asukaskohtaiset kustannukset kuuluvat koko maan alhaisimpiin, ja ovat edelleen laskussa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
kävijät	1 781 572	1 850 000	1 953 350
aineistolainojen määrä	2 736 013	2 900 000	2 775 644
aineistolainaus / asukas	13	14	12
aineistomääräraha, euroa / asukas	5	5	5
toimintamenot, euroa / asukas	43	44	44

13 60
Muu koulutus

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-20	0	-20	-15	-5
Toimintakate	-20	0	-20	-15	-5

Talousarvion toteutuminen

Helsingin seudun kesäopistolle maksettiin sopimuksen mukaisesti 15 000 euroa.

13 90
Ruotsinkielinen tulosalue

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	663	0	663	652	11
Menot	-12 050	-1	-12 052	-11 759	-292
Toimintakate	-11 388	-1	-11 389	-11 108	-281

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kokoaikainen varhaiskasvatusoikeus palautettiin 1.8.2018. Varhaiskasvatuksen kerhotoiminnan kysyntä laski ja ruotsinkielistä kerhotoimintaa lakkautettiin. Opetuslautakunnan ruotsinkielinen jaosto päätti 9.8.2018, että esiopetus järjestetään 1.8.2019 lähtien osana ruotsinkielistä varhaiskasvatuspalvelua ruotsinkielisen perusopetuksen sijaan ja siirtoa ryhdyttiin valmistelemaan.

Syksyllä 2018 käynnistyi varhaiskasvatuksen arvo-visioprosessi. Prosessiin tavoitteena oli purkaa kaupungin arvot teoiksi organisaation kaikilla tasoilla. Huoltajien ja työntekijöiden osallistaminen arvojen työstämisessä oli oleellinen osa prosessia. Ruotsinkieliset toimintayksiköt osallistuivat varhaiskasvatuksen tulosalueen järjestämään Valmentava tiimijohtaminen Vantaan varhaiskasvatuksessa-valmennusohjelmaan. Valmennuksen tavoitteena oli vahvistaa valmentavaa tiimijohtamista organisaation kaikilla tasoilla ja tukea erityisesti lastentarhanopettajien valmiuksia toimia tiimijohtajina.

Helsingfors Universitetin Partnerdaghem-toiminta käynnistyi kahdessa päiväkodissa. Kulttuuripalvelujen hallinnoima RimCirkus-hanke kohdentuu vuosina 2018−2021 Trollebon ja Håkansbölen päiväkotien lisäksi kahteen suomenkieliseen päiväkotiin ja sekä suomen- että ruotsinkieliseen kouluun. Hankkeen tavoitteena on edistää ruotsin ja suomen kielen oppimista innovatiivisesti sirkus-, draama- ja sanataidepedagogiikan keinoin.

Tulosalueen kaikki koulut mukaan lukien Helsinge gymnasium osallistuvat kolmivuotiseen Challenging Learning -projektiin, joka tähtää tulosalueen pedagogisen henkilökunnan osaamisen kehittämiseen ja yhteisen pedagogisen linjan luomiseen. Työskentely aloitettiin syksyllä 2018.

Perusopetuksen ruotsinkieliset alakoulut yhdistettiin kahdeksi hallinnolliseksi yksiköksi: Dickursby ja Västersundoms muodostavat yhden yksikön, jota johtaa uusi rehtori Mia Förars-Pöytäniemi, ja Mårtensdals ja Kyrkoby muodostavat toisen yksikön, jota johtaa Mårtensdals skolan rehtori Per Wiander.

Ruotsinkielisen erityisopetuksen järjestämistä koskeva yhteistyösopimus Helsingin kaupungin kanssa muotoiltiin uudestaan: uusi sopimus kattaa ainoastaan oppilaat, joilla on pidennetty oppivelvollisuus.

Yrityskasvatusta tarjottiin Helsinge skolassa Nuori Yrittäjyys-ohjelman mukaisena valinnaisaineena ja Helsinge gymnasiumissa yrittäjyyden suuntautumisvaihtoehtona. Mårtensdals skolassa pilotoitiin alakouluille suunnattua Nuori Yrittäjyys-kurssia. Koulut vierailivat myös Yrityskylässä.

Ruotsinkieliselle tulosalueelle laadittiin oma ohjelmoinnin ja koodaamisen suunnitelma, jota päivitetään tarpeen mukaan.

Jokainen Helsinge skolan keväällä 2018 päättötodistuksen saanut yhdeksäsluokkalainen sijoittui joko lukioon, ammatilliseen koulutukseen tai lisäopetukseen.

Helsinge gymnasium jatkoi yhteistyötä sekä ruotsinkielisten lukioiden muodostamassa Gnet-verkostossa että Vantaan suomenkielisten lukioiden kanssa. Ruotsinkielisen ammattiopisto Practikumin kanssa solmittu kaksoistutkintoa koskeva yhteistyösopimus sanottiin irti, mutta merkonomin tutkintoa koskeva yhteistyösopimus pidettiin yhä voimassa.

Helsinge gymnasium oli STT:n lukiovertailussa Uudenmaan paras lukio, kun verrattiin lukiolaisten aloitus- ja päättötodistusten keskiarvoja. Koko maan vertailussa Helsinge gymnasium ylsi viidennelle sijalle.

Talousarvion toteutuminen

Tulosalueen toimintatuotot toteutuivat lähes talousarvion mukaisena, toteumaprosentti oli 98,3. Maksutuotot jäivät noin 0,13 milj. euroa alle talousarvion, mikä johtui varhaiskasvatusmaksujen arvioitua pienemmistä tuloista. Vastaavasti tukia ja avustuksia toteutui kuitenkin arvioitua enemmän. Toimintakulut jäivät 0,3 milj. euroa alle talousarvion, toteutumaprosentti oli 97,6. Toimintakuluissa säästöä syntyi tulosalueen henkilöstökuluissa, niin perusopetuksessa kuin varhaiskasvatuksessakin.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Lapsia kunnallisessa varhaiskasvatuksessa	267	262	266
Lapsia yksityisessä varhaiskasvatuksessa *)	0	0	0
Lapsia kerhotoiminnassa **)	12	15	10
Lapsia esiopetuksessa	75	81	72
Oppilasmäärä ruotsinkielisessä peruskoulussa	796	834	804
Käyttömenot, euroa / oppilas	8 225	***)	8 799
Opetuksen % -osuus oppilaskohtaisista käyttömenoista / oppilas	57, 0 %	***)	53,0 %

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Huoneistoneliöt / oppilas	12,5	11,6	12,2
Keskimääräinen opetusryhmäkoko, 1-9 luokat ****)	18,1	18,8	18,3
jatkokoulutuksessa lukioon, ammatilliseen koulutukseen, ammattistarttiin tai lisäopetukseen päässeiden määrä peruskoulun päättötodistuksen saaneista % -osuus	98 %	98 %	100 %
Iltapäivätoimintaan otettujen oppilaiden kokonaismäärä	130	133	143
Oppilasta / koulupsykologi *****)	927	888	871
Ruotsinkielisen lukion opiskelijat	132	142	139
Kaikki tunnit / vuosiviikkotunnit / opiskelija	1,9	1,9	1,9
Käyttömenot, euroa / opiskelija	7 800	***)	8 543
Huoneistoneliöt / lukio-opiskelija	9,2	9,7	9,3

*) Ruotsinkieliset lapset yksityisessä varhaiskasvatuksessa ovat osa varhaiskasvatuksen tunnuslukuja.
**) Ruotsinkielinen kerhotoiminta loppui kokonaan toukokuussa 2018.
***) Luku saadaan vasta käyttösuunnitelman valmistuessa.
****) Sis. esiopetuksen oppilaat, koska esiopetus tapahtuu koulujen tiloissa.
*****) Sis. lukion opiskelijat, koska ruotsinkielisillä lukiolaisilla ei ole omaa koulupsykologia. Ei sisällä esiopetuksen oppilaita.

13 91
Kulttuuripalvelut

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	426	128	554	606	-53
Menot	-6 608	-195	-6 803	-6 838	35
Toimintakate	-6 183	-67	-6 249	-6 232	-17

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kulttuuripalveluiden toiminta kaikissa tulosyksiköissä on toteutunut toimintasuunnitelman ja talousarvion mukaisesti. Vuoden alusta päivitetty "Vantaan kaupunkistrategian mukaiset kulttuuritoiminnan linjaukset 2018–2021" ohjasi toimintaa sitovasti. Asiakasmäärät ja suuret tapahtumat kasvoivat tuloskortin tavoitteen edellyttämällä tavalla. Vantaan kaupungin tuki vetovoimatapahtumille -toimintaohje hyväksyttiin kaupunginhallituksessa syksyllä 2018. Se linjaa suurten, Vantaalla järjestettävien tapahtumien johdonmukaista hankkimista kaupunkiin, niiden saamia tukia, vahvistaa tapahtumien suunnitelmallisuutta sekä pitkäjänteistä toteuttamista. Kulttuurin vuoden 2018 vetovoimatapahtumia olivat esimerkiksi Tikkurila festivaali ja BRQ Vantaa -festivaali.

Kulttuuripalvelut järjesti joko omana tuotantonaan tai yhdessä kumppaneidensa kanssa yli 2 000 tapahtumaa, joissa kävijämäärä oli yli 220 000 ihmistä (näissä luvuissa ei ole vetovoimatapahtumia). Kävijämäärältään suurimpia olivat tapahtumatiimin järjestämät Vantaan päivän konsertit, Elokuun torikonsertit, Sun Festival -tapahtuma, Louhela Jam sekä nelosluokkalaisten itsenäisyyspäivän juhla Energia Areenalla. Ensimmäistä kertaa järjestetty Kukkuu! -taidefestari vauvoille ja taaperoille saavutti myös suuren suosion.

Kulttuuritalo Martinuksen tapahtumatuotanto laajeni kävijämäärän kasvaessa yli 20 600 maksavaan asiakkaaseen. Yhteensä tapahtumia oli 81 ja varauskertoja oli 403 eli keskimäärin 1,1 varausta/pvä. Toimintatuottoja Martinuksessa tuloutettiin noin 123 000 euroa. Vuoden 2018 näkyvin produktio mediassa oli teatterinäytelmä “Blondi tuli taloon” sekä Katri Helenan 55-vuotistaiteilijajuhlakonsertti. Martinukseen palkattiin kulttuurituottaja toukokuusta 2018 alkaen.

Vantaan kaupunginmuseossa oli esillä valokuvanäyttely #ThrowbackVantaa, joka nimensä mukaisesti laajeni myös kaupunkilaisten julkaisemien kautta sosiaaliseen mediaan. Vuoden aikana museo palveli 13 461 asiakasta ja järjesti yhteensä 38 tapahtumaa. Kaupunginmuseolle avattiin tammikuussa oma Finna-sivusto, jossa kuvaarkiston, esinekokoelmien ja rakennusperintökohteiden tietoja on ensimmäistä kertaa kaikkien saavutettavissa olevalla verkkosivustolla. Museossa käynnistyi sivistystoimen ja maankäytön toimialan kolmivuotinen yhteishanke Kulttuuriympäristölinjaukset.

Taidemuseo Artsissa esiteltiin vuoden aikana kaksi suurta näyttelykokonaisuutta: PAX – puhutaan rauhasta sekä Suomi Finland 101. Kokonaisuudet sisälsivät myös pienempiä vaihtuvia näyttelyitä, kuten Tove Janssonin Hobitti-kuvituksista kootun näyttelyn sekä Ville Juurikkalan Korson kriminaalit -valokuvanäyttelyn. Artsi sai näkyvyyttä paikallisessa, valtakunnallisessa ja kansainvälisessä mediassa, kuten Helsingin Sanomat ja brittiläinen ArtReview. Kävijämäärät olivat koko vuoden tasaisessa nousussa. Galleria K:ssa järjestettiin vuoden aikana kaksi näyttelyä Vantaan kokoelmista. Artsin uusien toimi- ja näyttelytilojen tarvekartoitus alkaa vuoden 2019 puolella.

Vantaan kuvataidekoulussa ja Vantaan musiikkiopistossa on keskitytty oman toiminnan arviointiin ja kehittämiseen sekä toiminnan uudistamiseen vuonna 2017 julkaistujen opetussuunnitelmien perusteiden pohjalta. Uudet paikalliset opetussuunnitelmat astuivat voimaan 1.8.2018.

Vuoden 2018 alussa aloitettiin kulttuurinpalveluiden eri yksiköiden hallintohenkilöstön välisen yhteistyön tiivistäminen ja kehittäminen, ja tätä jatketaan vuonna 2019.

Talousarvion toteutuminen

Kulttuuripalveluiden toimintatuotot ja toimintakulut toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti muutettuun talousarvioon verrattuna. Tulojen toteumaprosentti oli 109, menojen 100 prosenttia. Kulttuuripalveluiden yhteinen ulkopuolinen rahoitus vuonna 2018 oli 256 000 euroa. Vantaan kaupunginmuseo sai Museoviraston innovatiivisille hankkeille myönnetyn 40 000 euron avustuksen. Vantaan Lastenkulttuuri ja kulttuurituotanto sai 80 000 euroa Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämää avustusta Lastenkulttuurikeskus Pessille ja Toteemille ja 60 000 euroa hallituksen kärkihankeavustusta Taidekaruselli – Konstkarusell -kerhotoiminnalle. Lisäksi Svenska

Kulturfonden myönsi hankkeelle RimCirkus 2018−2021 yhteensä 120 000 euroa. Vantaan kuvataidekoulu sai Opetushallituksen myöntämän 16 000 euron avustuksen Taiteidenvälinen pariopettajuushankkeelle. Vantaan musiikkiopisto sai Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän 20 000 euron avustuksen El Sistema pedagogiikkaan perustuvan Tempo-orkesteritoiminnan kehittämiseen.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Kaikkien kulttuuritapahtumien yleisömäärä	212 759 *)	58 404	197 284
Taiteen perusopetuksen oppilaat (musiikkiopisto ja kuvataidekoulu)	3 039	2 791	2 996
Taiteen perusopetus, euroa / oppilas	1 410	1 704	1 667
Taiteen perusopetus, euroa / asukas	19,2	21,7	21,9
Avustukset, euroa / asukas	4,4	5,2	4,7
Kävijämäärä kaupunginmuseossa	11 435	5 149	10 850
Kävijämäärä taidemuseossa + Galleria K	15 785	7 379	18 852
Käyttömenot, euroa /asukas	48,18	51,21	51,57

*) Luku sisältää kuvataidekoulun Paalutorilla 24/7 olleen näyttelyn ja kävijäarvio on 50 000 hlöä.

13 92
Liikuntapalvelut

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	5 450	-125	5 325	5 098	227
Menot	-21 984	-1 609	-23 592	-22 819	-773
Toimintakate	-16 534	-1 734	-18 267	-17 721	-546

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Liikuntaan aktivoinnin kohderyhminä jatkoivat lapset ja nuoret sekä seniori-ikäiset. Liikkuva päiväkoti -ohjelmassa olivat mukana kaikki Vantaan varhaiskasvatusyksiköt. Ohjelmaa toteutettiin Leikkien liikkumaan -hankkeena, jota jatkettiin yhteistyössä varhaiskasvatuksen kanssa. Hankkeen keskeisiä toimenpiteitä olivat kasvattajille ja päiväkodin johtajille suunnatut työpajat ja koulutukset sekä aktivoivien oppimisympäristöjen kehittämisprojektit. Hankkeen toimenpiteet vakinaistuvat vuonna 2019 kahden uuden vakanssin myötä.

Liikkuva koulu -ohjelmassa toteutettiin ministeriön kärkihankkeen rahoittamana aktiivisia oppimisympäristöjä sekä koulujen pihoille että luokkatiloihin. Liikkuvan koulun työntekijät vastasivat oppilaiden osallistamisesta myös muissa koulutiloja koskevissa uudistuksissa. Kuraattoripalveluiden kanssa luotua Sporttikaveri-toimintamallia kehitettiin edelleen hyödyntäen ohjaajakorvauksien maksuun WorkPilots-sovellusta. Vuoden aikana Sporttikaverin avulla liikuntalajeihin kävi tutustumassa 43 koululaista. Lasten liikunnan lisäämiseksi tiivistettiin yhteistyötä perusopetuksen kanssa ja suunniteltiin toimenpiteitä kyyditön koulumatka -kampanjan ja matalan kynnyksen joukkuetoiminnan käynnistämiseksi. Esikouluikäisten ja koululaisten uinninopetusta sekä oppilasurheilukisoja toteutettiin edellisvuoden tapaan. Yläkoululaisten Urhea-toimintaa järjestettiin kaikille vuosiluokille ja mukana oli yli 800 nuorta 14:stä eri lajista. Liikuntapalvelut tarjoaa toimintaan tilat ja ohjaajakorvaukset harrasteliikunnan ohjaajatuen kautta.

Sporttia kaikille -hankkeessa noin 100 kaikille avoimen harrasteliikuntaryhmän rinnalla pilotoitiin mm. naisille suunnattua joukkuepeliä Mamanet:ia sekä hyvinvointivalmennusryhmiä. Toimenpidekokonaisuuden vakiinnuttamiseksi tiivistettiin yhteistyötä Sporttia kaikille ry:n kanssa. Hankkeen jatkeeksi liikuntapalvelut sai koordinoitavakseen EU:n Erasmus+ Sport -ohjelmasta rahoitettavan Youth with Immigrant Background in Sport -hankkeen. Hanke käynnistyy vuoden 2019 alusta. Lasten ja nuorten harrastetavaratalo -hankkeessa kehitettiin edelleen harrasteliikuntamahdollisuudet yhteen palveluun kokoavaa verkkosivustoa Hobihobi.fi. Hankkeen pilotti jatkui Aviapoliksen alueella. Sivuston uusi kehitysversio julkaistaan vuoden 2019 alussa. Vuoden aikana järjestettiin useita maksuttomia tapahtumia, joissa oli mahdollista tutustua ja kokeilla eri liikuntalajeja. Kokeile liikuntaa -tapahtumia tarjottiin myös varhaiskasvatusikäisille. Alle kouluikäisten lasten perheille suunnattuja Perhepeuha-liikuntatapahtumia toteutettiin yhteistyössä Sporttia kaikille ry:n sekä muiden seurojen kanssa. Tapahtumia oli yhteensä 11.

Liikuntapalveluiden ohjattu kurssitoiminta tarjoaa erilaisia jumppia, vesijumppia ja ohjattuja tunteja senioriikäisille ja työikäisille liikkujille. Yhä suurempi osa työikäisten kursseista toteutetaan yhteistyömallilla seurojen toimesta. Senioreiden vertaisohjattuja kuntosali- ja liikuntaryhmiä toteutui noin 100. Liikunta-apteekki -toimintaa jatkettiin kuudella terveysasemalla. Liikunta-apteekkitoiminnan laajentaminen nostettiin keskeiseksi toimenpiteeksi kaupungin terveyden ja hyvinvoinnin edistämishankkeen suunnitelmassa. Hankkeen kohderyhmiksi valittiin erityisen vähän liikkuvat.

Liikuntapalvelut on mukana Ikäinstituutin Elämäni eläkevuodet -hankkeessa, jonka puitteessa toteutettiin neljä ryhmää. Kesällä pilotoitiin korttelikerhotoimintaa, jossa kotona asuville ikääntyneille järjestettiin asuinalueilla ohjattua liikuntaa. Maksuttomia kauppakeskuskävelyitä, eli ohjattuja yhteislenkkejä kauppakeskuksen tiloissa, järjestettiin kerran kuukaudessa yhteistyössä kauppakeskus Jumbon ja viihdekeskus Flamingon kanssa.

Vuonna 2018 koottiin selvitys vantaalaisten liikkumisesta ja liikkumattomuudesta osana kaupungin hyvinvointiraportointia ja toteutettiin liikuntapalveluiden sukupuolivaikutusten arviointi. Arvioinnin kohteena olivat liikuntaseurojen tukeminen, liikuntatilojen käyttö ja kunnossapito sekä ohjatun liikunnan järjestäminen.

Liikuntaseurojen toimintaa tuettiin avustuksin sekä jakamalla käyttövuoroja kaupungin ylläpitämiin liikuntapaikkoihin. Harrasteliikunnan ohjaajatukihakemuksia jouduttiin ensimmäistä kertaa priorisoimaan ja hylkäämään määrärahan loppumisen vuoksi. Uudet yksityiset liikuntatilat pienensivät vuokratuen hakijoiden saamaa tukiosuutta. Avustusten määräytymisperusteita yhdenmukaistettiin kaupunkitasoisesti, minkä seurauksena erityisryhmien liikunnan toiminta-avustukset laajenivat koskemaan myös potilasjärjestöjä sekä muita hyvinvointia ja terveyttä liikunnan keinoin edistäviä toimijoita. Avustuslomakkeiden sähköistäminen käynnistettiin.

Tilavarausyksikkö koordinoi yli 1 200 tilan käyttöä (liikuntapalveluiden tilat, päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten vapaa-ajan käyttö). Timmi -tilavarausjärjestelmän kehittämistä jatkettiin tietohallinnon kanssa.

Liikuntapaikkojen kehittämistä toteutettiin liikuntapaikkasuunnitelman mukaisesti. Tikkurilan uimahalli peruskorjattiin, Kartanonkosken multigolfrata ja huoltorakennus, Hakunilan urheilupuiston skeittipaikka, Varistonniityn frisbeegolfrata, Koivukylän koulun pihan, Variston opetuspisteen lähiliikuntapaikka sekä Lehtikuusen koulun ja Hakunilanrinteen päiväkodin pihan kehittämishankkeet valmistuivat, Rekolan liikuntapuiston kehittäminen käynnistyi lähiliikuntapaikan rakentamisella, Rajakylän liikuntapuiston ja Martinlaaksossa olevan Raikukujan lähiliikuntapaikkojen rakentaminen sekä Hämeenkylän liikuntahallin ja Ylästön koulu lähiliikuntapaikan suunnittelu käynnistyivät. Koulujen pihakartoituksen päivitys ja päiväkotien pihakartoituksen laatiminen käynnistyivät. Koillis-Vantaan uimahallin sijoituspaikkaselvitys käynnistyi. Selvityksen yhteydessä tarkastellaan myös Elmon urheilupuiston toteuttamismahdollisuuksia.

Liikuntapalvelut on vuosittain mukana toteuttamassa ja luomassa olosuhteita erilaisille liikuntatapahtumille. Merkittäviä liikunnan ja urheilun yleisötapahtumia vuonna 2018 olivat maastohiihdon SM-kisat tammikuussa Hakunilan urheilupuistossa, monilajitapahtuma SM-viikko heinäkuussa ympäri Vantaata sekä amerikkalaisen jalkapallon EM-kisat heinä-elokuun vaihteessa Myyrmäen stadionilla. Runsaasti osallistujia kuntoilijoista tosis-

saan kilpaileviin keräsivät Vantaa Hiihto, Extremerun Vantaa, Vantaa Triathlon, Vuelta Vantaa ja Vantaan Maraton, jotka yhdessä muodostavat nyt toista kertaa järjestetyn Vantaan kestävyyskierroksen. Vuonna 2018 Vantaalla oli 14 kumppaniurheilijaa ja 4 tukimallin piirissä olevaa edustusjoukkuetta.

Vantaan urheiluareenat (Energia Areena, Hakunilan urheilupuisto, Kuusijärvi, Lumo, Myyrmäki Stadion, Myyrmäen urheilupuisto, Myyrmäen urheilutalo, Trio Areena, Tikkurilan urheilutalo ja Tikkurilan urheilupuisto) näkyivät vuonna 2018 televisiossa yhteensä 207 kertaa ja lähes 42 tuntia. Printtimediassa kuvia julkaistiin 258 kappaletta ja verkossa 270.

Talousarvion toteutuminen

Talousarvion muutoksena toimintatuottoja laskettiin 0,125 milj. euroa ja toimintakuluja nostettiin 1,399 milj. euroa. Tuotot toteutuivat 0,227 milj. euroa alle muutetun talousarvion lähinnä kuntosalien aiempaa pienemmistä kävijämääristä, Tikkurilan kuplahallin ennakoimattomasta käyttökiellosta sekä käyttövuoromaksujen pienemmästä toteutumasta. Menot toteutuivat 0,773 milj. euroa alle muutetun talousarvion lähinnä VTK Kiinteistöt Oy:n perimien sisäisten vuokrien pienenemisestä loppuvuonna 0,440 milj. eurolla.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Asiakastyytyväisyys 1-5			
– uimahallit	*)	4	*)
– kuntosalit	*)	4,1	*)
Kokonaiskulut, euroa / asukas	87,77	101,80	100,01

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Toimintatuotot, euroa / asukas	24,53	24,80	22,34
Avustukset, euroa / asukas	5,99	5,34	5,90
– avustettava jäsenmäärä, % asukkaista	22 %	22 %	25,86
Uimahallikäynnin (sis. myös kuntosalikäynnit) kustannus, euroa / käynti	5,27	5,50	7,86
– uimahallien verorahoitusosuus, %	77 %	73 %	83 %
Toimitilaneliöt, m²	80 933	82 736	81 558
Sisäliikuntatilojen varausaste, %	69 %	67 %	67 %

*) Tietoa ei ole kerätty TP 2017–2018.

13 93
Nuorisopalvelut

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	644	182	826	805	21
Menot	-8 610	-346	-8 955	-8 996	41
Toimintakate	-7 966	-164	-8 129	-8 191	62

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Nuorisopalvelut aloitti vuoden 2018 uudessa organisaatiorakenteessa, joka astui voimaan 1.1.2018. Uudessa rakenteessa sekä yksikkörakenne, johtamisjärjestelmä että esimies- ja päällikkö-tason tehtävänkuvat on uudistettu ja rooli- ja vastuujakoja selkeytetty aiemmasta. Uudistuksen myötä päälliköt aloittivat vuoden 2018 alussa itselleen uudessa tehtävänkuvassa ja kuusi uutta esimiestä aloitti uudistetussa esimiesroolissa. Tavoitteena uudistuksessa oli selkeyttää ja parantaa organisaation toimintaa ja tavoitteiden toteuttamista, yhtenäistää käytänteitä ja parantaa yhteistyötä eri yksiköiden välillä sekä parantaa johtamista joka tasolla.

Vuoden 2018 aikana keskityttiin pitkälti organisaatiouudistuksen tuomien muutosten jalkauttamiseen, uusien yksiköiden käynnistämiseen, käytänteiden yhtenäistämiseen ja uusien johtamisen käytänteiden omaksumiseen.

Varsinaisessa nuorten kanssa tehtävässä työssä kehitettiin erityisesti oppilaitoksissa tehtävää erityisnuorisotyötä. Toukokuussa kolme erityisnuorisotyöntekijää aloitti työt kolmella eri koulutusalalla Variassa ja syyskuussa kolme erityisnuorisotyöntekijää aloitti kolmella eri yläkoululla työskennellen koululla 50 prosenttia työajasta ja 50 prosenttia läheisellä nuorisotilalla. Uudenlaisen työmuodon tarkoituksena on tukea nuoria arjessa kynnyksettömästi kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin vahvistamisessa yhdessä oppilaitosten muun henkilökunnan kanssa.

Kehittämishankkeissa keskityttiin AVI:n tuella kulttuurisen nuorisotyön teemassa laajentamaan kulttuurin harrastamisen mahdollisuuksia lähiöalueilla Havukoskella, Hakunilassa ja Myyrmäessä sekä aloitettiin digitaalisen harrastamisen kehittämistä. Lisäksi kehitettiin OKM:n rahoituksella jalkautuvaa nuorisotyötä erityisesti junissa ja asemilla NTR-hankkeessa sekä aikuissosiaalityön ja etsivän nuorisotyön yhteistyötä ESR-rahoitteisessa Moodi-hankkeessa.

Työpajatoiminnassa haasteita aiheutti nuorten ohjautuminen työpajoille, sillä TE-palveluissa ohjattiin ilman työ- ja koulutuspaikkaa olevia nuoria kasvupalvelu-uudistukseen liittyviin uusiin palveluliiketoimintaa kehittäviin kokeiluihin, eikä entiseen malliin kaupungin palveluihin. Työpajat eivät tästä toimintaympäristön muutoksesta johtuen syksyllä toimineet täysillä ryhmillä, kuten tavallisesti.

Tilojen osalta tapahtui muutamia isompia muutoksia. Tammikuussa avattiin Tikkurilan keskustassa Nuorten monitoimitila Liito, johon siirtyivät Nuorisopalveluiden toiminnoista Tikkurilan pajatalolla toimineet keittiöpaja ja viestintä- ja vuorovaikutuspaja, Menolippu-toiminta ja Tikkurilan nuorisotila sekä Kipinä-talolla aiemmin toiminut kädentaitopaja. Liidossa toimintaa, tilojen käyttöä ja yhteistyökuvioita kehitettiin aktiivisesti koko vuoden ajan.

Ratatiellä toimiva Kipinä-talo muuttui samalla kokonaan etsivän nuorisotyön toimitilaksi, kun etsivän nuorisotyön ryhmätoiminta Kipinä-paja muutti sinne ja pääsi näin toimimaan talolla jo työskennelleiden muiden etsivien nuorisotyöntekijöiden yhteyteen.

Korsossa luovuttiin sisäilmaongelmaisesta nuorisotilasta ja siirryttiin väistötilaan odottamaan Lumoon valmistuvaa uutta nuorisotilaa. Hakunilassa nuorisotila meni syksyllä peruskorjaukseen ja loppuvuosi toimittiin väistötilassa.

Vuoden 2018 aikana valmistui myös koko nuorisopalveluiden yhteinen missio ja strategiset painopisteet, joita oli työstetty yhdessä koko henkilökunnan kanssa puolentoista vuoden ajan. Missio ja painopisteet ohjaavat nuorisopalveluiden toimintaa vuosien 2018−2021 -strategiakauden ajan.

Talousarvion toteutuminen

Nuorisopalveluiden hanketulot talousarviossa olivat 560 000 ja menot 720 000. Toimintatuottoja lisättiin määrärahamuutoksella 182 000 ja toimintakuluja 252 000. Tulojen toteumaprosentti oli 98 ja menojen 101 prosenttia. Menojen ylitys (noin 40 000 euroa), johtui Variaan palkatuista kolmesta erityisnuorisotyöntekijästä, joiden palkkakuluihin meni kokonaisuudessaan 142 000 euroa. Palkkakustannusten ylitys nuorisopalveluissa näkyy Varian käyttötalouden alituksessa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Kävijämäärä nuorisotiloissa (kaikki kävijät) *)	314 426	400 000	..
Kävijämäärä nuorisotiloissa (oman toiminnan kävijät) **)	..	..	104 855
Majoitusvuorokaudet leirialueilla (Kukonnotko ja Palajärvi)	7 325	7 900	7 672
Nuorten työpajatoimintaan osallistuneiden määrä ***)	1 114	..	..
Nuorten työpajatoimintaan osallistuneet ****)	..	380	380
Etsivän nuorisotyön asiakkaat ****)	..	690	623
Avustusta saaneiden järjestöjen ja toimintaryhmien lkm	56	65	53
Käyttömenot, euroa /asukas	35,8	39,6	39,4
Avustukset, euroa / asukas	1,8	1,8	1,7
Nuorisotyön toimintatilojen kokonaismäärä	23	23	20
Nuorisotyön toimitilojen neliöt, m²	14 560	16 509	15 815

*) Tilastointitapa muuttunut, lukua ei ole saatavissa vertailukelpoisena.
**) Uusi tunnusluku TP 2018 alkaen, luku kuvaa paremmin oman toiminnan onnistumista.
***) TP 2017 ei sisällä sosiaalisen median kontakteja. TA 2018 ja TP 2018 ilmoitustapa muuttunut, ilmoitetaan erikseen työpajatoimintaan osallistuneet ja etsivän nuorisotyön asiakkaat.
****) Uusi tunnusluku 1.1.2018 alkaen.

13 70
Ammatillinen koulutus

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	2 233	-233	2 000	1 895	105
Menot	-35 232	1 364	-33 869	-32 858	-1 011
Toimintakate	-32 999	1 131	-31 869	-30 963	-906

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vuonna 2018 Vantaan ammattiopisto Variaan luotiin uusi tiimitoimintaan perustuva palveluorganisaatio. Lisäksi vuosille 2018−2021 on laadittu uusi strategia. Palveluorganisaation ja strategian tavoitteet vastaavat muuttuneen ammatillisen koulutuksen toiminnallisia muutoksia.

Syksyllä 2018 aloitti uusi tiimiorganisaatio ja samalla aloitettiin koko henkilöstöä koskevat tiimivalmennukset (työntekijä, esimies ja johto). Vuoden loppuun mennessä oli toteutettu kolme tiimivalmennuskertaa tiimeittäin ja valmennusta jatketaan vuonna 2019. Tiimivalmennusten toteuttamista varten on saatu OKM:n strategiarahoitusta vuosille 2018−2020.

Vuonna 2018 jatkettiin opettajien vuosityöaikakokeilua. Kokeilu päätettiin heinäkuun lopussa ja elokuun alussa siirryttiin ns. vakituiseen vuosityöaikasopimukseen. Vuosityöaika koskee koko opetushenkilöstöä lukuun ottamatta opinto-ohjaajia. Opinto-ohjaajat siirtyvät vuosityöaikaan 1.8.2019. Samalla siirryttiin opetustoiminnan suunnittelussa kalenterivuosisuunnitteluun, jolloin toiminnan ja talouden suunnittelunkierto on yhtäläinen.

Vuoden 2018 aikana opiskelijahallintojärjestelmä vaihdettiin paremmin uuden lainsäädännön tarpeita vastaavaksi. Uusi opiskelijahallintojärjestelmä on osa uusien säädösten mukaista tiedonkeruu-, siirto-, hallinto- ja raportointijärjestelmää. Sitä käytetään myös tiedolla johtamisen tukena.

Variassa oli käynnissä 23 projektia, joiden sisällöt liittyivät johtamiseen, tiimitoimintaan, kansainvälisyyteen, osaamisperusteisen oppimisen kehittämiseen, oppimisympäristöjen kehittämiseen, robotiikan ja virtuaalipedagogiikan kehittämiseen sekä digitaalisen ohjaamisen ja palautteen antamisen menetelmän kehittämiseen. Varia on osallistunut myös mm. lentokenttä – Aviapolis -alueen verkostohankkeisiin.

Talousarvion toteutuminen

Talousarvion muutoksena tuloarviota alennettiin 0,23 milj. euroa ja menoarviota 1,34 milj. euroa. Lisäksi lukiokoulutukseen siirrettiin 0,11 milj. euroa perusopetuksen lisäopetuksen siirryttyä sinne. Muutoksien jälkeen ammatillisen koulutuksen toimintakatteesta jäi vielä käyttämättä 0,9 milj. euroa.

Toiminnan kehittämiseen on saatu odotettua enemmän hankerahoitusta.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
yhteishaussa olevat tutkintotavoitteiset aloituspaikat peruskoulun päättävästä ikäl. %	44 %	50 %	37 %
järjestämisluvan täyttöaste %	100 %	100 %	100 %

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
järjestämisluvan mukaiset opiskelijat *)	3 118	..	..
ministeriön päättämä tavoiteopiskelijavuosien käyttöaste **)	..	100 %	100 %
oppisopimuskoulutuksen opiskelijat	719	765	826
perusopetuksen lisäopetuksen opiskelijat	71	40	61
keskeyttämisprosentti opiskelijamäärästä ***)	..	13,0 %	18,0 %
käyttömenot, euroa /opiskelija (ammatillinen koulutus yhteensä)	7 285	7 335	7 020
huoneistoneliöt /opiskelija (ammatillinen koulutus yhteensä, pl. oppisopimuskoulutus)	15,2	16,4	14,9

*) Tunnusluku käytössä 1.1.-31.12.2017.
**) Uusi tunnusluku 1.1.2018 alkaen. Laskentatapa muuttuu: opiskelijamäärän sijasta seurataan opiskelijavuosien määrää.
***) Uusi tunnusluku 1.1.2018 alkaen.

13 85
Musiikkiopisto

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	981	49	1 030	1 056	-26
Menot	-3 993	-103	-4 096	-4 083	-13
Toimintakate	-3 012	-54	-3 066	-3 027	-40

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Taiteenperusopetuksen opetussuunnitelmauudistus, jossa opintojen arvioinnin fokus on siirtynyt lopputuloksen arvioinnista prosessin arviointiin. Vantaan musiikkiopistolla on 1.8.2018 voimaan astunut uusi opetussuunnitelma, jonka myötä on tehty rakenteellisia muutoksia myös kaikissa instrumenttikohtaisissa opetussuunnitelmissa. Uuden opetussuunnitelman jalkautus on käynnissä ja tullaan saattamaan loppuun siirtymäajan (3 vuotta) puitteissa.

Uutena linjauksena musiikkiopistoon on pääsykokeiden lisäksi toinen väylä, kun perusopetuksen oppilaaksi voi päästä suoraan instrumenttivalmennuksesta. Tällöin oppilaat testataan pikkuhiljaa vuoden aikana instrumenttivalmennustuntien lomassa.

Talousarvion toteutuminen

Vantaan musiikkiopiston toimintakate toteutui lähes muutetun talousarvion mukaisesti. Toimintakatteen toteutumaprosentti on 99.

13 86
Kuvataidekoulu

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	302	87	389	383	6
Menot	-911	-96	-1 007	-966	-41
Toimintakate	-609	-9	-618	-583	-35

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kuluneen vuoden aikana Kuvataidekoulussa on valmisteltu uutta Taiteen perusopetuksen Kuvataiteen opetussuunnitelma. Uusi opetussuunnitelma hyväksyttiin Vapaa-ajanlautakunnassa ja astui voimaan 1.8.2018. Opetussuunnitelma otetaan käyttöön kolmen vuoden siirtymäajan kuluessa.

Kuvataidekoulu otti käyttöön uuden selainpohjaisen oppilashallintojärjestelmän eepoksen. Eepoksen lisäksi myös muuta tietohallintoon liittyvää toimintaa pyritään kehittämään digiprojektin myötä.

Vantaan voimakas kasvu näkyy myös Kuvataidekouluun hakijoiden määrässä. Aivan kaikkia hakijoita ei pystytä sijoittamaan.

Talousarvion toteutuminen

Kuvataidekoulun toimintakate toteutui lähes muutetun talousarvion mukaisesti. Toimintakatteen toteutuma-prosentti on 96. Kuvataidekoulun ulkopuolinen rahoitus vuonna 2018 oli 16 000 euroa.

14
Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	265 693	-500	265 193	273 025	-7 832
Menot	-208 118	-10 601	-218 719	-210 069	-8 650
Toimintakate	57 575	-11 101	46 474	62 956	-16 482

Taulukko sisältää Helsingin seudun ympäristöpalvelujen (HSY) vesihuollon rakentamisen suunnitteluun ja toteuttamiseen varattua määrärahaa tuloihin ja menoihin 9,0 milj. euroa sekä toteutuneita tuloja ja menoja 3,8 milj. euroa.

Toiminta ja keskeiset muutokset vuonna 2018

Vuosi 2018 jää aikakirjoihin Vantaan nopean kasvun vuotena. Asuntorakentaminen ylitti 1970-luvun ennätykset. Vuonna 2018 Vantaalle valmistui 4 531 uutta asuntoa.

Kaupungin kehittäminen on pitkän aikavälin työtä. Valtuusto hyväksyi kesäkuussa niin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset kuin myös resurssiviisauden tiekartan. Vantaan vastuullinen linjaus asunto-olojen parantamiseksi toteutuu nyt kaavoissa, maankäyttösopimuksissa ja rakennusluvissa. Jatkossakin varmistetaan, että kaikessa vantaalaisessa rakentamisessa otetaan huomioon kestävän kehityksen ja paremman kaupunkiympäristön toteutuminen.

Valtuuston tekemä päätös tavoitella hiilineutraalia Vantaata vuoteen 2030 mennessä on resurssiviisauden tiekartan haastavin lupaus. Ilmastomuutoksen haaste on globaali, mutta Vantaan kaupungissa on edellytykset ja edelläkävijänä kykyä löytää ratkaisuja tämän toteuttamiseksi. Ensimmäiset askeleet on jo otettu, kuten Martinlaakson biovoimalan rakentaminen tai varikon aloitteesta tehty linjaus siirtyä kaupungin ajoneuvoissa biodieselin käyttöön. Myös uusia työnteontapoja, pienemmällä hiilijalanjäljellä, ideoitiin vuoden 2018 aikana. Pysäköinninvalvonnassa testattiin työntekoa ilman autoja ja matkat taittuivat sähköpotkulaudoilla. Toimialan tehtäväkenttä on laaja ja työtä tehdään vantaalaisen kaupunkiympäristön parhaaksi.

Vuoden 2018 aikana toimialalla valmisteltiin hallintosääntömuutoksia. Uusi hallintosääntö tuli voimaan 1.1.2019. Hallintosääntöön tehtyjen muutosten myötä pysäköinninvalvonta siirtyi osaksi kuntatekniikan keskusta ja geotekniikka osaksi kiinteistöt ja asuminen -tulosaluetta. Uudistustyön keskeisenä tavoitteena oli tehtäväjaon selkeyttäminen toimialan tulosalueiden välillä.

Vuonna 2018 lähimetsäteemavuoden keskiössä olivat erityisesti korvet ja muut suot. Lähimetsävuoden tavoitteena on vahvistaa ja tukea vantaalaisten luontosuhdetta sekä turvata lähimetsien luonnon monimuotoisuutta, nostaa lähimetsien arvoa, merkitystä ja tunnettuutta. Lähimetsävuotta vietettiin muun muassa retkeillen: kesäksi palkatut lähimetsäoppaat järjestivät yhteensä 61 retkeä ja 8 vieraslajien kitkentätalkoot. Lisäksi Lähimetsävuosi on näkynyt muun muassa Asukaslehdessä, sosiaalisessa mediassa sekä Vantaa-infon lähimetsäaiheisissa näyttelyissä. Soltorpin luonnonsuojelualueelle tehtiin lasten toiminnallinen luontopolku, joka johdattaa löytöretkelle metsän salattuun maailmaan.

Valtuustokauden strategisten päämäärien toteuttaminen vuonna 2018

Toteutuneet tavoitteet

- 38,2 milj. euron maanmyyntivoitot ylittivät tavoitteen.
- Vahvistuneista kaavoista 53 prosenttia on kaupungin omistamilla mailla.
- Joukkoliikenteen käyttö kasvoi ja arkivuorokautena tehtiin 129 684 nousua.
- Ekologisten viheryhteyksien selvitys valmistui.
- Vantaa on hiilineutraali kaupunki - tavoitteen ensimmäinen askel otettiin resurssiviisauden tiekartan valmistuttua.

Osa tavoitteista toteutui osittain

- Asuntokaavoitus kohdistuu asemanseuduille ja joukkoliikennevyöhykkeille. Isot asumisen kaavat sijoittuvat kuitenkin joukkoliikennevyöhykkeelle.
- MAL-tavoitteet toteutuvat: Asumisen kaavaa syntyi 170 536 k-m². Valmistuneita asuntoja on yhteensä 4 533, joista 3 965 kerrostaloissa, 133 rivi- ja ketjutaloissa ja 388 pientaloissa sekä 46 olemassa olevien rakennusten laajennusten kautta.
- Tikkurilan toimitilahanke etenee. Hankkeen väistötilojen suunnitelmat ovat edenneet ja asemakaavan muutosluonnosehdotusten valmistelu on käynnissä.
- Sisäilmakorjaustoimenpiteet kohteissa onnistuvat. Annetun palautteen perusteella vain 32 prosenttia kokee olosuhteiden parantuneen. Mittaustulos kärsi alhaisesta vastausprosentista.

Tavoite ei toteutunut lainkaan

- Pysäköinti uudistuu: keskustojen maksullinen pysäköinti toimii ja on tuonut väljyyttä asiointipysäköintiin. Pysäköintiyhtiön toimintamallin selvittely on edelleen käynnissä. Pysäköintitulojen tavoite alittui.

Talousarvion toteutuminen 2018

Toimialan tulot ylittivät talousarvion 13 milj. eurolla. Merkittävimmät syyt ylitykselle ovat maankäyttö- ja kehittämiskorvausten, maanmyyntivoittojen ja maanläjitysmaksujen budjetoitua suuremmat tulot. Toimialan käyttötalouskulut alittuivat 3,5 milj. eurolla. Toimialan toimintakate oli 63 milj. euroa. Luvuissa on jätetty HSY:n tulot ja menot huomioimatta.

Vuoden 2018 aikana toimialalla tehtiin seuraavat määrärahamuutokset käyttötalousosaan:

- Kiinteistöt ja asuminen -tulosalueen maanmyyntitappioiden lisäys 816 000 euroa.
- Tilakeskuksen ulkoisten vuokrien määrärahan korotus 9,5 milj. euroa ja tuottojen lasku 0,5 milj. euroa. Katetavoitteen lasku yhteensä 10 milj. euroa.
- Vantaalaisten opiskelijoiden ja koululaisten kesätyömäärärahojen lisäys 285 000 euroa.

Vuoden 2018 aikana toimialalla tehtiin seuraavat määrärahamuutokset investointiosaan:

- Osakehankintamenojen lisäys 2,2 milj. euroa.
- Kiinteän omaisuuden ostomenojen lisäys 10,5 milj. euroa.
- Kuntatekniikan keskuksen julkisen käyttöomaisuuden lisäys 0,2 milj. euroa Kehäradan budjetoimattomiin menoihin.

Toimialan projektitoiminta

Thinking Portfolio - projektinhallintajärjestelmässä on seuraavat kuusi projektia:

ICT-kehittämisprojektit:
- Kiinteistönhallintajärjestelmä- Kiha
- Konekeskus-sovellus
- Liikennetiedon kehittäminen
- MATTI (Maankäytön toimintamalli ja tietojärjestelmä)

EU-rahoitettavat projektit:
- 6Aika: Ilmastoviisaat taloyhtiöt

Muuta ulkopuolista rahoitusta saavat projektit:
- Suomen kasvukäytävä

14 0
Kaupunkisuunnittelulautakunta yhteensä

Vastuuhenkilö: Hannu Penttilä **Toimielin: Kaupunkisuunnittelulautakunta**
Puheenjohtaja: Pirjo Ala-Kapee-Hakulinen

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	48 858	0	48 858	53 016	-4 158
Menot	-16 406	-921	-17 327	-17 022	-304
Toimintakate	32 452	-921	31 531	35 994	-4 462

14 0
Kaupunkisuunnittelulautakunta bruttoyksiköt

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	44 358	0	44 358	47 794	-3 436
Menot	-13 196	-909	-14 105	-13 178	-927
Toimintakate	31 162	-909	30 253	34 616	-4 363

Toiminnan kuvaus

Kaupunkisuunnittelulautakunnan alaiseen toimintaan kuuluu yhteensä sitovina bruttobudjetoituina yksiköinä kaupunkisuunnittelulautakunta, toimialahallinto, kiinteistöt ja asuminen sekä kaupunkisuunnittelu. Erikseen sitovana nettoyksikkönä kaupunkisuunnittelulautakunnan alaisuuteen kuuluu rakennusvalvonta.

14 10
Kaupunkisuunnittelulautakunta

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-80	0	-80	-98	18
Toimintakate	-80	0	-80	-98	18

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kaupunkisuunnittelulautakunta kokoontui 11 kertaa vuonna 2018. Lautakunnassa on 17 jäsentä, kaupunginhallituksen edustaja, nuorisovaltuuston edustaja sekä toimialan virka- ja toimihenkilöt. Vuonna 2018 lautakunta käsitteli yhteensä 300 pykälää eli keskimäärin 27 pykälää / kokous. Loppukesällä 2018 Vantaan ja Espoon kaupunkisuunnittelulautakunnille järjestettiin Espoossa yhteinen keskustelutilaisuus, jossa käsiteltiin lautakuntien ajankohtaisia teemoja.

14 20
Toimialahallinto

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	2 262	0	2 262	2 342	-80
Menot	-3 400	0	-3 400	-2 965	-435
Toimintakate	-1 138	0	-1 138	-623	-515

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Toimialahallinto osallistui vuoden 2018 aikana aktiivisesti muun muassa kaupungin ja toimialan tietojärjestelmäkehitykseen, Uusi Vantaa -projektin työpajoihin, sekä hallintosääntömuutosten valmisteluun.

Toimialan viestinnän kehittämistä jatkettiin, vuoden aikana medialle lähetettiin noin 180 tiedotetta ja 39 sisäistä, koulukohtaista tiedotetta. Toimialan viestintä sai vuoden 2018 aikana lisäresursseja. Sisäilma-asioiden tiedottaja aloitti tehtävässään ja osallistui aktiivisesti sisäilma-asioiden neuvottelukunnan toimintaan. Loppuvuodesta aloitettiin sisäilmaoirekyselyn valmisteleminen ja toteutus.

1.2.2018 toimialan asiakaspalvelu siirtyi Vantaa-Infoon Konserni- ja asukaspalveluiden toimialalle. Vuoden 2018 aikana toimialalla valmisteltiin hallintosääntömuutoksia. Uusi hallintosääntö tuli voimaan 1.1.2019 ja vuoden vaihteessa pysäköinninvalvonta siirtyi osaksi kuntatekniikan keskusta.

Projektijohtajien työ keskittyi Aviapoliksen, Tikkurilan, Kivistön, Myyrmäen, Koivukylän, Korson ja Hakunilan keskustahankkeisiin.

Talousarvion toteutuminen

Toimialahallinto saavutti talousarvion tavoitteen toimintotuottojen osalta ja toimintakuluissa jäätiin noin 0,4 milj. euroa alle talousarvion.

14 30
Kiinteistöt ja asuminen

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	41 842	0	41 842	45 154	-3 312
Menot	-5 491	-875	-6 366	-6 392	26
Toimintakate	36 351	-875	35 476	38 762	-3 286

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vuosi 2018 oli kiinteistöt ja asuminen -tulosalueen ensimmäinen kokonainen kalenterivuosi. Tulosalue perustettiin kaupungin hallintosäännön mukaisesti 1.6.2017 alkaen. Uusi tulosalue muodostui 2017 yrityspalvelujen tulosalueesta sekä kaupunkimittauksen tulosyksiköstä. Vuoden 2018 aikana tulosalueella valmisteltiin uutta organisaatiomuutosta, jossa geotekniikan tulosyksikkö siirtyisi kuntatekniikan tulosalueelta kiinteistöt ja asuminen -tulosalueelle 1.1.2019 alkaen.

Kesäkuussa valtuusto hyväksyi kaupungille uudet maa- ja asuntopoliittiset linjaukset, joiden tuella toimintaa jatkossa kehitetään ja viedään eteenpäin. Asuntorakentamisessa kerrostalotuotanto ja valmistuneiden asuntojen määrä saavutti vuoden 2018 aikana huippunsa. Vantaa ylsi asuntotuotannossa ensimmäistä kertaa kaikkiin MAL-sopimuksessa asetettuihin tavoitteisiin. Vantaalle valmistui yhteensä 4 533 asuntoa (tavoite 2 400), joista 480 oli valtion pitkän korkotuen vuokra-asuntoja, 303 lyhyen korkotuen vuokra-asuntoja ja 305 asumisoikeusasuntoja.

Vuoden 2018 aikana tulosalue luovutti 15 yritystonttia tai tontinosaa. Yrityspuolella yhteistyössä Vantaan Yrittäjien sekä Helsingin seudun kauppakamarin kanssa lanseerattiin ensimmäinen yritystontti-info Kaupungintalolla sekä vastaavasti asumisen osalta vastaava rakennuttajille suunnattu asuntotontti-info Heurekassa.

Kaupunkimittaus on ollut mukana MATTI-hankkeen Julkaisu 1:n toteutusvaiheen eri tehtävissä. Näitä ovat olleet mm. prosessien järjestelmä- ja hyväksymistestaus sekä integraatioiden ja konversioiden testaukset. MATTI otettiin tuotantokäyttöön seuraavissa prosesseissa: tonttijaot, kiinteistötoimitukset ja niihin liittyvät maastomittaukset sekä kiinteistörekisterin pitäjän päätökset ja kiinteistörekisterin ylläpito.

Vantaan 3D-kaupunkimallin julkaisua valmisteltiin sekä Vampatti- että kartta.vantaa.fi -palveluissa. Vampatti-karttapalveluun on lisätty runsaasti monipuolisia tilannekuvia.

Talousarvion toteutuminen

Asuinkerrostalotuotanto jatkui vuoden 2018 aikana vielä hyvällä tasolla, jonka ansiosta kaupungille kertyi maanmyyntivoittoja 38,2 milj. euroa budjettitavoitteen ollessa 34 milj. euroa. Kaupunkimittauksen osalta budjetti toteutui lähes käyttösuunnitelman mukaisesti. Tulosalueen toimintakuluihin kaupunginvaltuusto myönsi 0,816 milj. euron määrärahakorotuksen yksittäisen maanmyyntitappion vuoksi. Toimintakulut ylittivät hieman korotetun talousarvion.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Merkittäviä maanhankintaneuvotteluja käynnissä	12	10	14
Käynnissä olevat luovutuskilpailut	8	4	6
Valmistuneet asunnot	3 290	3 500	4 533
joista valtion tukemia vuokra-asuntoja	387	700	783
Maanmyynti- ja vuokratulot (t€)	47 168	38 150	42 543
Kivistön maanmyyntivoitot koko maanmyyntituloista (t€)	8 350	10 000	6 648
Tonttijaon laadinnan kestoaika (vrk)	62	48	60

14 40
Kaupunkisuunnittelu

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	254	0	254	298	-44
Menot	-4 224	-34	-4 259	-3 723	-536
Toimintakate	-3 970	-34	-4 005	-3 424	-580

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kaupunkisuunnittelu vastaa yleiskaavojen, asemakaavojen ja niihin liittyvien maankäytön suunnitelmien laadinnasta. Kaupunkisuunnittelu osallistuu myös moniin muihin tehtäviin sekä koko kaupungin että toimialan tasolla.

Vantaan seuraava koko kaupungin yleiskaava laaditaan valtuustokauden aikana 2017–2020. Työtä ohjaa kaupunginhallituksen nimittämä yleiskaavatoimikunta. Vuonna 2017 määriteltiin yleiskaavatyölle tavoitteet (KH 22.1.2018). Yleiskaavaluonnos valmisteltiin vuoden 2018 aikana siten, että se saadaan alkuvuodesta 2019 nähtäville ja lausunnoille.

Asemakaavoituksessa työpaikka- ja palveluhankkeiden kaavoitus on edennyt tavoitteiden mukaan ja myös nopeasti toteutettavia päiväkotihankkeita on pystytty lisäämään työohjelmaan. Asuntojen asemakaavoituksessa ei saavuteta Vantaalle asetettua MAL-kauden tavoitetta kaavoituksen osalta, mutta valmistuvien asuntojen lukumäärä kuitenkin toteutuu yli tavoitteiden. Kaavoitusta hidastaneet rekrytointiprosessin ongelmat on selvitetty, mutta saatavuusongelma on edelleen jäljellä. Kaksi uutta aluearkkitehtia aloitti kertomusvuonna toimintansa ja loppuvuonna käynnistyi asemakaavapäällikön rekrytointi.

Resurssiviisauden tiekartan toteuttaminen on aloitettu ja jo aiemmin ilmastotavoitteita toteuttavien toimien lisäksi on edistetty puurakentamista. Myös uusien maa- ja asuntopoliittisten tavoitteiden toteuttaminen on tuonut keinoja asuntokaavoituksen kehittämiseen. Myös sujuvan kaavoituksen kannalta on tärkeää lisätä kaupungin maaomaisuutta yhdyskuntarakenteen kehittämisen kannalta keskeisillä alueilla.

Kaupunkisuunnittelun laatua on kehitetty ja rakentamisen edellytyksiä parannettu mm. Myyrmäen ja Kivistön kaavarungoilla sekä kilpailuilla, joiden ratkaisemisessa arkkitehtuurilla on ollut laatua tukeva painoarvo.

Kaupunkisuunnittelu on osallistunut MATTI-hankkeen kehitykseen ja kaikki työntekijät koulutetaan järjestelmän käyttäjiksi. MATTI-hanke selkeyttää prosesseja, tehostaa useita työvaiheita ja parantaa seurantaa. Kaupunkisuunnittelun tulevan toiminnan tehostamisessa keskeisintä on ollut osallistuminen MATTI-järjestelmän

testaukseen sekä julkaisu 1:n suunnitteluun. Julkaisu 1 kuuluu mm. asema- ja yleiskaavaprosessit sekä näihin liittyvät aliprosessit. MATTI-hankkeeseen kuuluu myös mittava toimintamallin muutos, joka tehdään muutosjohtamisen avulla yhdessä esimiesten, muutosagenttien ja työntekijöiden kanssa.

Vuoden aikana on suunniteltu uutta organisaatiota, joka vaikuttaa kaupunkisuunnittelun johtamisjärjestelmään ja tehtäviin. Organisaatiomuutos on tarkoitus toteuttaa keväällä 2019.

Tikkurilan uuden toimitilahankkeen asemakaavan muutosluonnosehdotuksen valmistelu on käynnissä.

Talousarvion toteutuminen

Vuoden aikana on hyväksytty 28 asemakaavaa tai asemakaavamuutosta. Uutta asuntojen rakennusoikeutta niissä on noin 170 536 k-m², josta 53 prosenttia on kaavoitettu kaupungin omistamalle maalle. Uusista vireille tulleista kaavoista on laadittu 54 osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa. Asemakaavan muutosaloitteita on valmisteltavana kaikkiaan 160 kpl. Käyttötalousmenot alittivat talousarvion erityisesti henkilöstömenojen osalta. Toimintatuottojen tavoite talousarviossa saavutettiin.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	**TP 2017**	**TA 2018**	**TP 2018**
Hyväksytyt asemakaavat kpl	26	45	28
Uusi asuntokerrosala k-m²	209 835	265 000	170 536
Asemakaavan muutosaloitteet	169	140	160
Vuoden kaavoitushakemukset	40	40	31
Poikkeamispäätökset	86	70	54

14 75
Rakennusvalvonta

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	4 500	0	4 500	5 222	-722
Menot	-3 210	-11	-3 221	-3 844	623
Toimintakate	1 290	-11	1 279	1 378	-99

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Rakennusvalvonnan myönnettyjen lupien pinta-alalla mitattu rakentamisen kerrosalan volyymi kasvoi edellisvuodesta ja oli noin 50 prosenttia pitkäaikaisen keskiarvon yläpuolella. Haetun ja aloitetun asuntorakentamisen kerrosalavolyymi ylittyi kymmenen vuoden keskiarvoihin nähden noin 3 000 asunnolla. Käytetyn asuinrakennusoikeuden kerrosalan määrä oli 350 000 k-m². Valmistuneiden asuntojen määrä oli ennätyssuuri, yhteensä 4 533 asuntoa. Tältä osin MAL tavoite ylitettiin yli 2 000 asunnolla. Liike-, varasto- ja toimistorakentaminen nousi merkittävästi edellisvuodesta ja saavutti normaalivuoden tason.

Kehittämistoiminnassa keskeisintä on ollut sähköisen asioinnin kehittäminen. Sähköisen asioinnin alustan, Lupapisteen, kehitystyötä on tehty yhteistyössä asiakkaiden kanssa. Koko lupaprosessi, alkutiedusteluista arkistointiin ja tietopalveluihin, hoidetaan sähköisesti. Vantaalla on aktiivisesti kehitetty tietomallien hyödyntämistä rakennusvalvontatyössä mm. KiraDigi -hankkeen avulla. Lupien käsittelyn keskiarvo on ollut yleisesti 39 vuorokautta.

Talousarvion toteutuminen

Rakennusvalvonnan toteutunut toimintakate oli 0,1 milj. euroa talousarviota suurempi. Toteutuneet tuotot olivat 0,7 milj. euroa ja toteutuneet kulut 0,6 milj. euroa talousarviota suuremmat.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Aloitetut asunnot	5 032	2 400	4 369
Kokonaisala, m^2	562 000	400 000	462 081
Tulot/menot, %	167	125	139
Menot/lupien kokonaisala (€/m^2)	6,03	7,00	8,10
Valmistuneet rakennukset, kpl	624	400	663
Toimitilat m^2	1 021	1 021	1 021

14 5
Tekninen lautakunta yhteensä

Vastuuhenkilö: Hannu Penttilä

Toimielin: Tekninen lautakunta
Puheenjohtaja: Carita Orlando (22.8.2018 asti)
Paula Lehmuskallio (27.8.2018 alkaen)

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	216 318	-500	215 818	219 258	-3 440
Menot	-188 055	-9 658	-197 712	-189 482	-8 230
Toimintakate	28 263	-10 158	18 105	29 776	-11 670

Taulukko sisältää Helsingin seudun ympäristöpalvelujen (HSY) vesihuollon rakentamisen suunnitteluun ja toteuttamiseen varattua määrärahaa tuloihin ja menoihin 9,0 milj. euroa sekä toteutuneita tuloja ja menoja 3,8 milj. euroa.

14 5
Tekninen lautakunta bruttoyksiköt

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	38 938	0	38 938	41 820	-2 882
Menot	-90 425	-152	-90 577	-82 114	-8 463
Toimintakate	-51 487	-152	-51 639	-40 294	-11 345

Toiminnan kuvaus

Teknisen lautakunnan alaiseen toimintaan kuuluvat yhteensä sitovina bruttobudjetoituina yksikköinä tekninen lautakunta ja kuntatekniikan keskus sekä erikseen sitovana yksikkönä joukkoliikenne. Nettobudjetoituina erikseen sitovina yksikköinä toimivat tilakeskuksen tulosalue ja varikko.

15 01
Tekninen lautakunta

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-80	0	-80	-69	-11
Toimintakate	-80	0	-80	-69	-11

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Tekninen lautakunta kokoontui 11 kertaa vuoden aikana. Lautakuntaan kuuluu 13 jäsentä ja kaupunginhallituksen edustaja, ja kokouksissa läsnä olevat virka- ja toimihenkilöt. Vuonna 2018 lautakunta käsitteli 178 pykälää, eli keskimäärin 16 pykälää per kokous. Tekninen lautakunta teki opintomatkan Göteborgiin syyskuussa.

14 50
Kuntatekniikan keskus

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	27 338	0	27 338	29 396	-2 058
Menot	-40 345	-152	-40 497	-34 829	-5 668
Toimintakate	-13 007	-152	-13 159	-5 434	-7 726

Taulukko sisältää Helsingin seudun ympäristöpalvelujen (HSY) vesihuollon rakentamisen suunnitteluun ja toteuttamiseen varattua määrärahaa tuloihin ja menoihin 9,0 milj. euroa sekä toteutuneita tuloja ja menoja 3,8 milj. euroa.

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kuntatekniikan keskuksen organisaatiouudistusta on valmisteltu vuoden 2018 aikana ja uusi organisaatio astuu voimaan vuoden 2019 alussa. Vuonna 2018 toteutettiin kuitenkin jo ensimmäinen uudistus: kadunpito ja viheralueiden kunnossapito yhdistyivät uudeksi kunnossapidon tulosyksiköksi 1.6.2018 alkaen. Viheralueiden ja ulkoliikuntapaikkojen suunnittelu siirtyi samalla väliaikaisesti osaksi katutekniikan tulosaluetta siihen asti, kunnes koko kuntatekniikan keskuksen organisaatiouudistus saadaan valmiiksi.

Toimialan yhteinen MATTI-hanke eteni julkaisun 1, ensimmäisen vaiheen käyttöönottoon 14.12.2018. Julkaisuun 1 sisältyi kiinteistönmuodostus ja siihen kuuluvat maastomittaukset. Toisen vaiheen käyttöönotto tehdään alkuvuodesta 2019 ja siihen sisältyvät kaavoitus, rakennusvalvonnan luvat, kaupunkisuunnittelun poikkeamispäätökset, kauppahintarekisteri ja etuosto-oikeus prosessi sekä kaupunkimallin hallinta.

Vuoden 2018 aikana kuntatekniikan henkilöstö osallistui hankkeessa kaavoitukseen sisältyvän yleissuunnittelun määrittelyyn ja testaukseen, liikennejärjestelmäsuunnittelun osana yleiskaavaa toteutukseen ja testaukseen sekä julkaisun 2 sisällön toteutuksen edistämiseen. Muun muassa kunnossapidossa testattiin tehtävänantoja sovelluksen kautta, mitä voisi hyödyntää uusissa toimintavoissa kenttätyössä. Vuoden 2018 aikana pilotoitiin myös infran suunnittelujärjestelmä Novapointia, jonka koko suunnittelun henkilöstö ottaa käyttöön vuoden 2019 puolella. Järjestelmä integroidaan MATTI-kokonaisuuteen julkaisussa 2, jonka toteutus on jo käynnistynyt

vuoden 2018 aikana. Julkaisuun 2 sisältyy julkisen kaupunkitilan toteuttaminen suunnittelun ja kunnossapidon osalta.

Talousarvion toteutuminen

Kuntatekniikan keskuksen tulot olivat noin 25,6 milj. euroa, joten talousarvio ylitettiin noin 7,3 milj. eurolla. Ylitys muodostui suurimmaksi osaksi sopimustulojen ja maanläjitysmaksutuottojen ennakoitua suuremmista tuloista. Tulosalueen kulut toteutuivat suunnilleen talousarvion mukaisesti.

Vuoden 2018 talvikauden aikana lumimäärä oli hiukan pitkäaikaista keskiarvoa korkeampi. Lunta kuljetettiin lumen vastaanottopaikoille noin 18 290 kuormaa, kun pitkäaikainen vuotuinen keskiarvo on noin 14 000 kuormaa. Vastaanottomaksuista saadut tulot olivat täten normaaliluokkaa. Alkutalvi oli melko leuto, mutta vuoden alusta alkanut pitkä yhtäjaksoinen pakkasjakso suojasi katuverkostoa talven aikana suuremmilta vaurioilta. Katuverkoston korjausvelan seurauksia pyrittiin paikkaamaan pienillä rakenteiden korjauksilla ja yleisilmeen parantamisilla kesäaikana hiukan normaalia enemmän.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Liikenneväylien ylläpito (€/m²)	1,5	1,6	1,6
Rakennetun katuvihreän ylläpito (€/m²)	0,25	0,28	0,3
Rakennetun puiston (A-luokka) kunnossapito (€/m²)	0,52	0,55	0,58
Maanläjitysalueille tuodut kuormat (kpl/a)	36 024	30 000	47 614

14 51
Joukkoliikenne

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	11 600	0	11 600	12 425	-825
Menot	-50 000	0	-50 000	-47 216	-2 784
Toimintakate	-38 400	0	-38 400	-34 791	-3 609

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vuoden 2018 aikana tehtiin joitakin muutoksia Vantaan bussilinjastoon. Syysliikenteen alussa linjaa 434 jatkettiin Keimolanmäessä ja sen tarjontaa lisättiin alueen rakentamisen edettyä. Syysliikenteessä aloitti myös uusi linja 437 kulkemaan arkipäivien ruuhkissa välillä Martinlaakso – Niipperi – Perusmäki. Runkolinjan 560 sunnuntain päiväliikenteen vuoroväli tihennettiin syysliikenteen alkaessa 15 minuutista 10 minuuttiin suuren kuormituksen takia. Linjan 445 T-reitin liikennöinti sunnuntaisin puolestaan loppui kesäliikenteen päättyessä. Näiden lisäksi tehtiin joitakin reitti- ja aikataulumuutoksia.

HSL:n hallitus hyväksyi vuoden 2018 alkupuolella Tuusulan ja Keravan linjastosuunnitelman sekä Lahdenväylän linjastosuunnitelman. Molemmat suunnitelmat vaikuttavat huomattavasti Vantaan bussilinjoihin lähitulevaisuudessa. Länsi-Vantaan linjoihin vaikuttaa jatkossa Hämeenlinnanväylän ja Vihdintien linjastosuunnitelma, jonka tekemisen HSL aloitti vuoden 2018 loppupuolella.

Kivistön bussiterminaalin suunnittelussa ja toteutuksessa varaudutaan sähköbussien lataukseen. Terminaali toteutunee kauppakeskuksen rakentumisen myötä. Vuoden 2018 lopulla aloitettiin selvitys sähköbussien latauksesta myös Tikkurilan terminaalissa. Vuonna 2018 toteutettiin lisäksi useita infratoimenpiteitä (mm. pysäkkien parantamisia ja liikennevaloetuuksia) tulevalle runkolinjalle 570 ja toimenpiteitä jatketaan vuoden 2019 aikana. Sekä linjan 570 liikennöinnin aloittaminen, että sähköbussien liikennöinti Tikkurilan terminaalista ovat riippuvaisia Ojangon bussivarikon valmistumisesta. Varikko otetaan suunnitelmien mukaan käyttöön kesällä 2021.

Vantaan ratikan alustava yleissuunnitelma valmistui vuoden 2018 alussa ja tämän jälkeen aloitettiin yleissuunnitelman laatiminen. Kaupunginhallitus linjasi ratikan reitin Tikkurilan rautatieaseman ali. Yleissuunnitelma valmistuu 2019 syksyllä.

Talousarvion toteutuminen

HSL:n vuoden 2018 tulos oli kokonaisuudessaan noin 1,8 milj. euroa ylijäämäinen. Merkittävimmät syyt budjetoitua parempaan tulokseen olivat talousarviota korkeammat lipputulot ja pienemmät liikennöintikustannukset. Vantaan kuntaosuus toteutui myös vielä budjetoitua pienempänä, vaikkakin Etelä-Espoon suorien seutubussiyhteyksien lisäys näkyi myös Vantaan kuntaosuuden kasvussa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	**TP 2017**	**TA 2018**	**TP 2018**
Matkustajamäärä (nousua/arkivrk) *	124 500	128 200	129 684

* Joukkoliikenteen nousijatiedot 2016−2017 ovat olleet väärin bussinousujen vuoksi. Nyt taulukossa luvut korjattu.

15 20
Tilakeskuksen tulosalue

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	171 518	-500	171 018	170 749	268
Menot	-92 630	-9 506	-102 136	-101 776	-360
Toimintakate	78 887	-10 006	68 882	68 973	-91

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Tulosalueen toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet saavutettiin pääosin hyvin, vaikka henkilöstön vaihtuvuus jatkui poikkeuksellisen suurena. Tämän vuoden strategiset tulostavoitteet toteutuivat osittain. Useissa investointihankkeessa löydettiin merkittäviä säästöjä ja korjausvelka pidettiin kurissa. Energiatehokkuuden ja sisäilmaolosuhteiden parantamiseksi tehtiin hyvää valmistelevaa työtä, minkä tulokset näkyvät hieman myöhemmin. Vuokra-asuntojen käyttöaste pysyi yli 90 prosentin tasolla.

Tilakeskus on ollut edelläkävijä resurssiviisauden tiekartan jalkauttamisessa ja vuoden lopulla valmisteltu tilakeskuksen energiajohtamisen malli tukee hyvin ympäristötavoitteiden saavuttamista. Kiinteistöhallintajärjestelmän hyödyntämistä edistettiin täydennyskoulutuksin ja käytön lisääntyessä ohjelmiston sisältöä on rikastettu ja toiminnallisuutta parannettu. Työnteon tavat ovat muuttumassa, minkä tueksi uusien monitilatoimistotilojen suunnittelu eteni vuoden aikana aikataulun mukaisesti.

Investointiohjelma valmisteltiin taloussuunnitelmakaudelle 2019−2022 toimialojen välisenä yhteistyönä. Väestöennusteiden tarkentuessa ohjelman sisältöä tarkistettiin vielä syksyn kuluessa. Toimitilatarpeet kasvoivat erityisesti uusien päiväkotihankkeiden osalta. Hankkeiden aikatauluja tarkistettiin ohjelmointivaiheessa. Joidenkin uudisrakennushankkeiden aikataulu viivästyi edelleen vuoden aikana, mutta vastaavasti korjausrakennuskohteet etenivät pääosin suunnitelmien mukaisesti. Sisäilmakorjauksia tehtiin entistä laajempina, minkä seurauksena investointimäärärahoja käytettiin budjetoitua enemmän korjausrakentamisen hankeryhmässä. Kokonaisuutena investointimäärärahaa jäi kuitenkin käyttämättä. Omien investointihankkeiden rinnalla hankittiin jälleen kuusi uutta päiväkotia vuokraamalla erittäin nopealla aikataululla.

Henkilöstöresursseissa ollut vajaus henkilöstösuunnitelmaan verrattuna jatkui eri yksiköissä. Eläköitymisen lisäksi lähtövaihtuvuus oli suurta. Vuoden aikana tehtiin 13 uutta rekrytointia avaintehtävissä, jolloin resurssivajausta oli ollut noin 15 prosenttia koko ajan. Rakennuttamisessa oli vuoden vaihteessa edelleen noin 25 prosenttia vakansseista täyttämättä.

Talousarvion toteutuminen

Tilakeskuksen käyttötalouden nettotavoitteeksi vuodelle 2018 oli asetettu 78,9 milj. euroa. Ulkoisten vuokrien määrärahaa korotettiin 9,5 milj. euroa ja tuottoja laskettiin 0,5 milj. euroa. Katetavoitetta laskettiin yhteensä 10 milj. euroa. Hyväksytyn määrämuutosesityksen jälkeen tulosalueen nettotavoite aleni 68,9 milj. euroon. Tilakeskuksen sitova nettotavoite saavutettiin.

Palvelujen ostoihin käytettiin yhteensä 18 milj. euroa, josta kiinteistönhoidon osuus oli 7,5 milj. euroa ja kunnossapidon osuus 5,2 milj. euroa. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden kulut toteutuivat 16,9 milj. euron suuruisina. Lämmityksen kulut olivat noin 8,3 milj. euroa ja kasvua edelliseen vuoteen oli noin 150 000 euroa. Sähkökulut olivat noin 6,3 milj. euroa ja pienenivät edelliseen vuoteen verrattuna noin 230 000 euroa.

Tilakeskuksen vuoden 2018 talousarvion käyttötalouden toteutumaan vaikuttivat erityisesti Vantaan kaupungin ja kaupungin tytäryhtiön VTK Kiinteistöt Oy:n välisten vuokrasopimusten sopimusehtojen yhtenäistäminen ja uusien toimitilojen vuokraaminen. Merkittävimmät uusien toimitilojen vuokraukset tehtiin työllisyyspalveluiden Vantaan Valon käyttöön ja nuorisopalveluiden käyttöön Tikkurilassa. Samassa yhteydessä työllisyyspalvelut luopui Korson Minkkitien toimipisteestä ja nuorisopalvelu luopui Tikkurilan Pajatalon toimipisteestä. Pajatalo ja sen vieressä sijainnut Kukkakedon päiväkoti purettiin alkuvuonna 2018 ja niiden paikalle rakennetaan uusi Tikkurilan päiväkoti. Päivähoito-oikeuden laajentamisen takia vuokrattiin kiireellisinä kuusi uutta tilaelementtipäiväkotia eri puolille kaupunkia. Lisäksi tehtiin vuokrauksia mm. Havukosken koulun ja Tikkurilan varhaiskasvatuksen väistötilajärjestelyitä varten. Edellä mainituista syistä tilakeskuksen ulkoa vuokraamien toimitilojen ja asuntojen vuokrauskustannukset kasvoivat edelliseltä tilikaudelta noin 8,8 milj. euroa. VTK Kiinteistöt Oy:lle maksettujen vuokrien määrä kasvoi 14,1 milj. eurosta 22,1 milj. euroon.

Tuottopuolella ulkoisten vuokrien tuotot pienenivät noin 0,4 milj. euroa, mikä johtui mm. purettavasti Esikkotien vuokratalosta ja kasvaneesta tyhjäkäyttöasteesta.

Vuonna 2018 puretuksi kirjattiin yhteensä 3 641 brm². Merkittävimmät puretut rakennukset olivat Markkulantie 24 päiväkotina toiminut omakotitalo ja Taivaanvuohentie 8 asuntola sekä uudishankkeen yhteydessä puretut Neilikkatien pajatalo ja Kukkakedon päiväkoti. Osoitteessa Kirvisenkuja 6 sijainnut työpajarakennus tuhoutui tulipalossa. Kiinteistöt ja asuminen -tulosalueen maanhankintoihin liittyen purettiin 640 brm².

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Toimitilamäärä (m²)	821 002	849 394	883 039
Käyttökustannukset milj. €	16,0	15,5	15,7
Uudisrakentaminen (brm²)	2 910	8 011	6 246
Puretut kiinteistöt (m²)	2 060	2 500	3 641
Kiinteistöjen myynnit, myyntivoitto (t€)	176	250	150
Korjausvelka 75 % (t€) *	55 309	68 000	
Energiansäästö (t€)	410	450	490
Asiakastyytyväisyys tiloihin (KTI, 1-5) **	**)	-	-

* Varmistuu myöhemmin.
** Tutkimusta ei tehty 2017. Asiakastyytyväisyyskysely (KTI) järjestetään joka toinen vuosi.

14 52
Varikko

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	5 862	0	5 862	6 688	-826
Menot	-4 999	0	-4 999	-5 592	593
Toimintakate	863	0	863	1 096	-234

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Varikon varsinainen toiminta jatkui pääsääntöisesti ennallaan. Kaupungin omasta toiminnasta aiheutuvia liikenteen kasvihuonekaasu- ja hiukkaspäästöjä pyrittiin vähentämään mm. lisäämällä vaihtoehtoisia polttoaineita käyttävien ajoneuvojen määrää (kaasu, sähkö) sekä siirtymällä uusiutuvan dieselin käyttöön raskaassa ajoneuvokalustossa.

Oma korjaamo keskittyi pääasiassa työkone- ja raskaan kaluston akuuttikorjauksiin sekä lisälaitteiden ja sesonkikoneiden kausihuoltoon. Kaluston huolto- ja korjauskustannuksista ostopalvelujen osuus oli noin 42 prosenttia. Leasing-kaluston osuus ajoneuvoista on noin 60 prosenttia.

Talousarvion toteutuminen

Toteutuneet toimintatuotot olivat noin 14 prosenttia ja toimintakulut noin 12 prosenttia käyttösuunnitelmaa suuremmat. Toimintatuottoja sekä -kuluja lisäsi ajoneuvojen hyvä käyttöaste sekä kaluston määrän lisääntyminen.

Varikon sitova nettotavoite saavutettiin.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Polttoaineen kulutus (L/ajoneuvo/v)	1 634	1 600	1 459

14 7
Ympäristölautakunta yhteensä

Vastuuhenkilö: Hannu Penttilä **Toimielin: Ympäristölautakunta**
Puheenjohtaja: Maija Rautavaara

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	517	0	517	751	-234
Menot	-3 657	-23	-3 680	-3 564	-116
Toimintakate	-3 140	-23	-3 163	-2 814	-349

Toiminnan kuvaus

Ympäristölautakunnan alaiseen toimintaan kuuluu yhteensä sitovina bruttobudjetoituina yksikköinä ympäristölautakunta ja ympäristökeskus.

14 74
Ympäristölautakunta

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-62	0	-62	-41	-21
Toimintakate	-62	0	-62	-41	-21

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Ympäristölautakunta kokoontui 11 kertaa vuonna 2018. Lautakunnassa on 13 jäsentä, kaupunginhallituksen edustaja, nuorisovaltuuston edustaja sekä toimialan virka- ja toimihenkilöt. Vuonna 2018 lautakunta käsitteli yhteensä 109 pykälää eli keskimäärin 10 pykälää / kokous.

14 76
Ympäristökeskus

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	517	0	517	751	-234
Menot	-3 595	-23	-3 618	-3 523	-95
Toimintakate	-3 078	-23	-3 101	-2 773	-328

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Ympäristökeskus on jatkanut valmistautumista maakuntauudistukseen osallistumalla valmistelevien työryhmien työhön. Henkilöstö on pidetty ajan tasalla muutoksen eri vaiheista. Ympäristökeskus vetää Uusi Vantaa -projektin ympäristöterveydenhuollon työryhmää.

Ympäristökeskuksen valmistelema resurssiviisauden tiekartta hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa kesäkuussa. Sen pohjalta toimialat ovat valmistelleet tiekarttaa toimenpanevia toteutussuunnitelmiaan. Ympäristökeskus on valmistellut luonnonsuojelualueiden tarkistuksia uuteen yleiskaavaan sekä laatinut siihen liittyen selvityksen ekologisista yhteyksiä. Meluntorjunnan toimintasuunnitelma hyväksyttiin kesäkuun alussa.

Lähimetsien teemavuotta on jatkettu korpien ja muiden soiden teemalla. Lähimetsäoppaat ovat järjestäneet vieraslajitalkoita kahdeksan kertaa ja osallistujia oli yhteensä 63. Päiväkotien ja koulujen lähimetsäretkiä järjestettiin yhteensä 55. Ne olivat erittäin suosittuja, hakemuksia tuli yli 90. Soltorpiin valmistui alkusyksystä toiminnallinen lasten luontopolku.

Syksyllä alkoi kaksivuotinen 6Aika-hanke “Ilmastoviisaat taloyhtiöt”. Ympäristökeskuksen johdolla aloitettiin kaupungin uusiutuvan energian kuntakatselmuksen laadinta.

Ympäristölupalaitosten valvontaan liittyvät asukkaiden palautteet ovat jonkin verran lisääntyneet edellisestä vuodesta. Muihin ympäristöhaittoihin liittyvät yhteydenotot lisääntyivät noin neljänneksellä (=70 kpl) edelliseen vuoteen verrattuna. Ympäristölupahakemuksia valmisteltiin yhteensä neljä ja niitä tuli vireille loppuvuodesta 5 kpl. Meluilmoituksista tehtiin päätöksiä 52 kpl, mikä vastaa aiempien vuosien määrää. Valvontasuunnitelman mukaisia tarkastustavoitteita ei saavutettu.

Ympäristöterveydenhuollon lupien ja ilmoitusten määrä väheni edellisiin vuosiin verrattuna. Erityisesti elintarvikehuoneistoilmoitusten, tupakan vähittäismyyntilupien ja nikotiinivalmisteiden myyntilupien määrä väheni.

Talousarvion toteutuminen

Ympäristökeskuksen tuotot vuonna 2018 olivat noin 0,2 milj. euroa talousarviota suuremmat. Merkittävin syy talousarvion ylitykselle oli tupakkatuotteiden vähittäismyyntilupien maksutuotot. Menot olivat budjetin mukaiset.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Ympäristöterveys			
Luvat ja ilmoitukset	334	350	251
Tarkastusten määrä	1 645	2 000	1 657
Eläinlääkärin potilaat *	4 588	4 800	5 126
Ympäristönsuojelu			
Ympäristöluvat, -ilmoitukset ja rekisteröinnit	102	120	129
Tuotetut asiantuntijapalvelut mm. tarkastukset (kpl)	4 379	4 800	5 150
Rauhoitetut luonnonsuojelualueet/ha	1 372	1 400	1 474

* Potilastietojärjestelmä muuttui 2018 alusta, mikä muutti uusintakäyntien kirjaustapaa.

Liikelaitokset

Vantaan Työterveys liikelaitos

Tuloslaskelma

1 000 €	Talousarvio 2018	Talous-arvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/ alitus
Liikevaihto	6 710	0	6 710	7 933	-1 223
Liiketoiminnan muut tuotot	0	0	0	36	-36
Materiaalit ja palvelut	-2 524	0	-2 524	-3 236	712
Henkilöstökulut	-3 408	0	-3 408	-3 476	68
Poistot ja arvonalentumiset	-38	0	-38	-22	-16
Liiketoiminnan muut kulut	-501	0	-501	-568	67
Liikeylijäämä (-alijäämä)	**239**	**0**	**239**	**667**	**-428**
Muut rahoitustuotot	0	0	0	3	-3
Kunnalle maksetut korkokulut	-10	0	-10	-10	0
Korvaus peruspääomasta	-3	0	-3	-3	0
Muut rahoituskulut	0	0	0	-1	1
Rahoitustuotot ja -kulut	-13	0	-13	-11	-2
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	**226**	**0**	**226**	**657**	**-431**
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	-73	73
Vapaaeht. varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	38	0	38	95	-57
Tuloverot	-5	0	-5	-14	9
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**259**	**0**	**259**	**665**	**-406**

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vantaan Työterveys liikelaitos on Vantaan kaupungin organisaatiossa kunnallinen liikelaitos, jonka tehtävänä on vastata työterveyshuoltolaissa, kansanterveyslaissa ja muussa lainsäädännössä tarkoitetuista kaupungin järjestämisvastuulle kuuluvista työterveyshuollon palveluista Vantaan kaupungille, Vantaan, Helsingin, Espoon ja Kauniaisten yrityksille sekä merimiesterveydenhuollon palveluista Helsingin kaupungille. Espoo, Helsinki ja Kauniainen ovat eriyttäneet yritystyöterveyshuollon järjestämisvastuun muusta kunnan järjestämisvastuulla olevasta kansanterveystyöstä kansanterveyslain 5 §:n mahdollistamalla tavalla. Toimimme neljässä eri toimipisteessä pääkaupunkiseudulla.

Vuosi 2018 oli Vantaan Työterveys liikelaitokselle taloudellisesti ja toiminnallisesti hyvä vuosi. Liikelaitoksessa toteutettiin mm. yli 45 000 vastaanottokäyntiä ja asiakaskunta kasvoi noin 5 prosenttia.

Liikelaitoksessa on suunnitelmallisesti jatkettu sisäistä- ja ulkoista auditointiprosessia.

Liikelaitos panosti edelleen vahvasti digitaalisiin ratkaisuihin vuonna 2018. Vuonna 2017 käyttöönotetun chat-palvelun käytön laajentamista hoidontarpeen arviointiin ja vastaanottotoimintaan on valmisteltu. Asiakas-rajapintaan on otettu käyttöön extranet-palvelu. Virtuaaliset ja digitaaliset ratkaisut laajentavat asiakaspalvelua ja kehittävät työterveyspalveluita entistä moniulotteisimmiksi palvellen eri asiakassegmenttejä.

Marraskuussa toteutettiin asiakastyytyväisyyskysely avainasiakkaille ja jälleen kerran asiakkaamme antoivat meille arvosanaksi kaikista toiminnoistamme Hyvä. Kyselyn tuloksissa nousi esille muun muassa toive yhteydenpidon lisäämisestä, johon uskomme extranet-palvelun käyttöönoton vaikuttavan positiivisesti.

Talousarvion toteutuminen

Rahoituserät olivat asetettujen raamien mukaiset; korkokulut kunnalle 10 455 euroa (korko 7 %) ja korvaus peruspääomasta 2 613 euroa (korko 7 %). Saamiset kunnalta olivat vuoden 2018 lopussa 3,2 milj. euroa (2,5 milj. euroa vuonna 2017). Tilikauden 2018 oman kunnan ulkopuolisesta työstä maksetaan tuloveroa 0,014 milj. euroa voitollisen tuloksen takia. Pankkitilillä olevat varat olivat 0,66 milj. euroa (0,63 milj. euroa vuonna 2017).

Liikevaihto oli 7,9 milj. euroa (7,3 milj. euroa vuonna 2017) ja muut tuet ja avustukset olivat 0,036 milj. euroa (0,035 milj. euroa vuonna 2017). Myynti ylitti talousarvion 18 prosentilla.

Toimintakulut olivat 7,3 milj. euroa, mistä materiaaliostoja oli 0,11 milj. euroa ja palveluostoja oli 3,13 milj. euroa, henkilöstökuluja 3,5 milj. euroa ja liiketoiminnan muita kuluja 0,57 milj. euroa.

Liikelaitos teki Vantaalla, Espoossa, Helsingissä ja Kauniaisissa voitollisen tuloksen. Tilikaudelta 2018 laskutetaan Helsingin kaupungilta yritystyöterveyshuollon yhdistymissopimuksen tappiontasausjärjestelyn mukaisesti tappiontasausta yhteensä 33 628,73 euroa. Laskutettava summa muodostuu tilikauden 2018 merimies-toimipisteen tappiosta. Investointivarausta purettiin tilikaudella 1.1-31.12.2018 95 317,93 euroa ja se käytettiin toimipisteiden kalusteinvestointeihin ja tietojärjestelmähankintoihin.

Tilikauden aikana ei ole todettu omaisuuden hankinnassa, luovutuksessa tai käyttöarvossa menetyksiä tai arvonalennuksia. Omaisuuden luovutuksia ei Vantaan Työterveys liikelaitoksella ole.

Rahoituslaskelman lyhennelmä

1 000 €	**Talousarvio 2018**	**Toteutuma**	**Ylitys/alitus**
Toiminnan ja investointien rahavirta	199	594	-395
Rahoituksen rahavirta			
Oman pääoman muutokset	0	0	0
Ylijäämän palautus kunnalle	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	-565	565
Rahavarojen muutos	199	29	170

Investoinnit

1 000 €	**Talousarvio 2018**	**Toteutuma**	**Ylitys/alitus**
Irtain omaisuus	-60	-71	11

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Tilikauden ylijäämä, 1000 EUR	641	246	665
Laskutettavan työajan osuus työajasta %	56 %	57 %	58 %
Asiakassopimukset yhteensä, kpl	4 701	4 326	4 914
Asiakassopimusten piirissä oleva henkilöstö, kpl	31 416	31 930	32 017
Kela 2 - sopimusten piirissä olevan henkilöstön osuus %	42 %	48 %	41 %
Asiakastyytyväisyys asteikolla 1-4	*)	3,9	**)

*) Asiakkaiden toiveesta tehdään joka toinen vuosi. Ei tehty 2017.
**) Asiakastyytyväisyyskysely vuonna 2018 tehtiin kahdessa osassa, tulokset eivät ole valmistuneet.

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos

Tuloslaskelma

1 000 €	Talousarvio 2018	Talous-arvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/ alitus
Liikevaihto	37 349	0	37 349	37 581	-232
Liiketoiminnan muut tuotot	130	0	130	181	-51
Materiaalit ja palvelut	-5 487	0	-5 487	-5 254	-233
Henkilöstökulut	-25 480	0	-25 480	-25 410	-70
Poistot ja arvonalentumiset	-1 132	0	-1 132	-1 152	20
Liiketoiminnan muut kulut	-5 381	0	-5 381	-5 431	50
Liikeylijäämä (-alijäämä)	**0**	**0**	**0**	**515**	**-515**
Muut rahoitustuotot	0	0	0	2	-2
Muut rahoituskulut	0	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	2	-2
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	**0**	**0**	**0**	**517**	**-517**
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	356	-356
Vapaaeht. varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**0**	**0**	**0**	**873**	**-873**

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Pelastuslaitos vastaa Keski-Uudenmaan pelastustoimen alueen turvallisuudesta pelastustoimen keinoin sekä huolehtii ensihoitopalvelusta voimassa olevien sopimusten mukaisesti. Pelastustoimen alue muodostuu Hyvinkään, Järvenpään, Keravan ja Vantaan kaupungeista sekä Mäntsälän, Nurmijärven, Pornaisten ja Tuusulan kunnista. Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen liikelaitoksen hallinto järjestetään Vantaan kaupungin hallintosäännön määräyksin. Kaupungin organisaatiossa Keski-Uudenmaan Pelastuslaitos kuuluu konsernihallinnon ja asukaspalveluiden toimialaan. Liikelaitoksella on johtokunta, johon kuuluu 15 henkeä.

Pelastuslaitos on jatkanut valmistautumista erilaisiin uhka- ja vaaratilanteisiin sekä seuraa aktiivisesti koko Euroopan turvallisuustilannetta.

Pelastuslaitoksella on yhteistoimintasopimukset ensihoidon toteuttamisesta Hyvinkään sairaanhoitoalueen ja HYKS-Peijas alueen kanssa. Tulevaisuuden maakunta ja SOTE -ratkaisu vaikuttaa todennäköisesti myös ensihoidon järjestämiseen vuoden 2021 alussa. Eduskunta ei ole vielä hyväksynyt lainsäädäntöä maakunnista.

Pelastustoimi siirtynee perustettaville maakunnille vuoden 2021 alussa. Sisäministeriö on perustanut siirtoa valmistelevan uudistushankkeen jo vuonna 2016 ja keväällä 2019 hankkeen loppuraportit ovat käsittelyssä kevään 2019 aikana. Hallituksen esityksen perusteella Keski-Uudenmaan pelastuslaitos siirtyy osaksi Uudenmaan alueen pelastusaluetta, joka vastaa noin 1,6 miljoonan ihmisen turvallisuudesta. Pelastustoimen ja Uudenmaan yhteistyön valmistelutyö vie merkittävän osan pelastuslaitoksen voimavaroista, mikäli maakunta toteutuu.

Pelastuslaitos on kehittänyt toimintaansa vuoden 2018 aikana mm. Mittatien kärkiyksiköllä sekä pelastuslaitoksen kehittämishankkeella, jonka johtopäätökset syntyvät kevään 2019 aikana. Myös Vantaan kaupungin organisaatio muuttuu vuoden 2020 alussa. Viestintää pelastuslaitos on kehittänyt etenkin sisäisellä tiedottamisella, että sosiaalisen median kautta.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen alueella oli vuonna 2018 yhteensä 8 022 sammutus- ja pelastustehtävää (vuonna 2017 oli 8 329). Tehtävä määrissä on laskua 4 prosenttia edellisvuoteen. Tehtävämäärien vähentyminen selittyy myrskyjen ja myrskytuhojen vähenemisellä, sillä edellisestä vuodesta vahingontorjuntatehtävät vähenivät 600 tehtävällä.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen ambulanssien tehtävämäärä vuonna 2018 oli 35 761, kun edellisenä vuonna se oli 34 845. Tehtävät lisääntyivät 3 prosenttia. Suurin tehtävälisäys tapahtui HYKS Peijaksen sairaanhoitoalueella, jossa tehtävät lisääntyivät 4 prosenttia (2018 22 040 tehtävää ja 2017 21 149 tehtävää). Hyvinkään sairaanhoitoalueella pelastuslaitoksen yksiköiden tehtävät puolestaan pysyivät samana edelliseen vuoteen verrattuna (2018 13 721 tehtävää ja 2017 13 697 tehtävää).

Potilaiden tavoittamisviiveet ovat pysyneet edellisiin vuosiin verrattuna HUS:n palvelutasopäätöksen mukaisina kaikissa hälytyskiireellisyysluokissa sekä HYKS Peijaksen (Vantaa-Kerava) että Hyvinkään sairaanhoitoalueilla.

Pelastustoimen suorittamia ensivastetehtäviä oli 1 967 tehtävää, kasvua on 7 prosenttia edelliseen vuoteen (1 831 tehtävää). Kasvu oli suurinta Vantaalla, jossa niitä oli 1 259 tehtävää (1 186 tehtävää), mikä johtuu Vantaan ambulanssien korkeasta käyttöasteesta.

Operatiiviseen ensihoito- ja pelastushenkilöstöön kohdistuvat uhka- ja vaaratilanteet ovat lisääntyneet koko.

Onnettomuuksien ehkäisemiseksi Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen alueella tehtiin määräaikaisia valvontakäyntejä muihin kuin asuinrakennuksiin 1 665 kohteeseen, joka vastaa 97 prosentin toteumaa suhteessa tavoiteasetteluun. Lisäksi asuinrakennuksiin tehtiin 453 paloturvallisuuden itsearvioinnin jälkivalvontaan liittyvää valvontakäyntiä, jotka kohdistuivat lähinnä pientaloihin.

Paloturvallisuuden itsearvioinnin lomakkeita lähetettiin 4 885 pientaloon, ja näistä palautettiin 89 prosenttia. Asuinkerrostalojen paloturvallisuuden itsearvioinnin pilotointi aloitettiin vuonna 2018. Pilotointikokeilun yhteydessä alueen sopimuspalokunnat toteuttivat turvallisuusviestinnällisiä asukasiltoja sekä järjestivät turvallisuuskävelyitä niissä asuinkerrostaloissa, joihin lähetettiin paloturvallisuuden itsearviointilomakkeita. Paloturvallisuuden itsearviointilomakkeita lähetettiin kaikkiaan 236 kerrostaloon, joista vastasi määräaikaan mennessä 69 prosenttia.

Vuonna 2019 asuinrakennusten valvontaa jatketaan valvontakäynnein ensisijassa niihin pien- ja kerrostaloihin, joista omavalvontalomaketta ei ole palautunut tai ei ole ilmoitettu, että puutteet on korjattu.

Talousarvion toteutuminen

Pelastuslaitoksen johtokunnan hyväksymä talousarvio on tehty kahdelle eri toiminnalle, pelastustoimelle ja ensihoidolle. Talousarviossa Vantaan valtuuston asettamana talousarvion sitovana tavoitteena oli liikeylijäämä 0 euroa. Tavoite saavutettiin liikeylijäämällä 516 917,83 euroa. Tilikauden ylijäämäksi muodostui poistoerokirjausten jälkeen 872 962,22 euroa.

Pelastustoimen osalta liikevaihto oli 27,7 milj. euroa (27,4 milj. euroa vuonna 2017). Liiketoiminnan muut tuotot olivat 0,2 milj. euroa (0,05 milj. euroa vuonna 2017). Toimintatuotot toteutuvat lähes talousarvion mukaisesti. Toimintakulut olivat 26,1 milj. euroa (24,9 milj. euroa vuonna 2017). Tästä materiaali- ja palveluostoja oli 4,3 milj. euroa (3,6 milj. euroa vuonna 2017), henkilöstökuluja 17,3 milj. euroa (17,1 milj. euroa vuonna 2017) ja liiketoiminnan muita kuluja 4,6 milj. euroa (4,2 milj. euroa vuonna 2017). Toimintakulut alittivat talousarvion 0,5 milj. euroa. Pelastustoimen liikeylijäämään 505 555 euroa vaikutti henkilöstökulujen jääminen 0,6 milj. euroa ennakoitua pienemmäksi. Alitus johtui avoimista vakansseista hallinnon, päällystön ja tukipalveluiden osalta.

Ensihoidon osalta talousarvion sitova tavoite toteutui. Liikevaihto oli 9,9 milj. euroa (9,7 milj. euroa vuonna 2017). Ensihoidossa kuljetustuloja kertyi tilikaudella 3,7 milj. euroa. Hyvinkään sairaanhoitoalueelle palautettiin tuloja 2,1 milj. euroa (2,0 milj. euroa vuonna 2017). HYKS Peijaksen sairaanhoitoalueen osalta tulo-kertymä oli 1,6 milj. euroa (1,5 milj. euroa vuonna 2017). Ensihoidon toimintakulut olivat 9,9 milj. euroa (9,8 milj. euroa vuonna 2017). Materiaalien- ja palveluiden osuus oli 1,0 milj. euroa, henkilöstökulujen 8,1 milj. euroa ja liiketoiminnan muiden kulujen 0,8 milj. euroa.

Rahoituslaskelman lyhennelmä

1 000 €	**Talousarvio 2018**	**Toteutuma**	**Ylitys/alitus**
Toiminnan ja investointien rahavirta	-458	91	-550
Rahoituksen rahavirta			
Oman pääoman muutokset	0	0	0
Ylijäämän palautus kunnalle	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	873	-873
Rahavarojen muutos	-458	965	-1 423

Varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta oli 91 282 euroa. Tilikauden rahavarojen muutos 964 755 euroa nostaa rahavarojen määrän 2 476 633 euroon.

Investoinnit

1 000 €	Talousarvio 2018	Toteutuma	Ylitys/alitus
Pelastus- ja sammutusyksiköt, muu ajo-neuvokalusto	-1 490	-1 418	-72
Muu pelastus- ja huoltokalusto	0	-132	132
Johtokeskukset	-30	0	-30
Väestönsuojelujärjestelmät	-30	-41	11
Tietojärjestelmät	-40	0	-40
Investoinnit yhteensä	**-1 590**	**-1 591**	**1**
Valtionosuudet ja luovutustulot	0	13	-13
Investoinnit netto	**-1 590**	**-1 578**	**-12**

Investointien sitova tavoite toteutui. Investointeihin kului 1 590 403 euroa. Nettoinvestoinnit rahoitusosuuksien 12 434 euroa ja autojen myynnistä kertyneiden luovutusvoittojen 642 euroa jälkeen olivat 1 577 327 euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Valvontakäynnit ja paloturvallisuuden itsearvioinnit	5 992	7 700	6 636
Turvallisuusviestintä (henk.)	92 696	90 000	61 980
Pelastustoimen tehtävät	8 326	7 000	8 022
Ensihoitotehtävät	34 845	35 000	35 761
Menot €/asukas	79,60	83,28	80,71

Rahastot

Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto

Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston sääntöjen 10 §:n mukaan rahastosta laaditaan tilikausittain tilinpäätös, joka käsittää tuloslaskelman, taseen ja rahoituslaskelman sekä toimintakertomuksen.

Rahaston tuloslaskelman mukainen tilikauden tulos siirretään tilinpäätöksestä rahastopääomaan.

Tuloslaskelma muodostetaan myönnettyjen lainojen koroista ja nostetuista avustuksista sekä saamattomien lainanlyhennysten luottotappioista. Luottotappioista päättää kaupunginhallitus.

Rahaston tilinpäätös yhdistellään kaupungin tilinpäätöksen.

Talousarvion toteutuminen

Käyttösuunnitelman mukaan uusia antolainoja arvioitiin myönnettävän 8,0 milj. euroa ja avustuksia 0,4 milj. euroa.

Rahaston lainoja ja hissiavustuksia on voinut hakea ympäri vuoden. Vuoden aikana on myönnetty kaksi lainaa ja yksi hissiavustus. Lainat ovat pääomaltaan 500 000 euroa ja 120 000 euroa. Hissiavustus on enimmillään 36 955 euroa. Vuoden loppuun mennessä 500 000 euron lainasta oli nostettu 100 000 euron erä ja 120 000 euron lainasta 105 000 euron erä. Hissiavustus on vuoden 2018 loppuun mennessä kokonaisuudessaan lunastamatta. Avustuksen lunastusaika on 5.3.2020 saakka.

Rahaston saatavien periminen

Vuoden 2018 aikana ei kirjattu luottotappiota.

Rahaston pääoma

Rahaston pääoma 31.12.2018 oli 94.358.919,89 euroa.

Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahasto

Rahastosta rahoitettiin keskusten kehittämistä ja aluemarkkinointia. Lisäksi vuonna 2018 kehityshankkeita vietiin eteenpäin Aviapoliksessa, Myyrmäessä, Kivistössä, Keimolanmäessä ja Tikkurilan seudulla. Aviapolista on markkinoitu lentokentän läheisyydestä hyötyville yrityksille ja sijoittajille muun muassa kiinteistöalan kansainvälisillä messuilla MIPIM:ssä sekä Expo Realissa. Vastaavaa aluemarkkinointiyhteistyötä on toteutettu myös Kivistössä ja Keimolassa.

Vuonna 2018 rahaston käyttötalousmenot olivat noin 0,7 milj. euroa ja poistoja kirjattiin 0,5 milj. euroa. Rahaston investointimenot olivat yhteensä 2,2 milj. euroa.

Investoinnit

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-4 400	0	-4 400	-2 249	-2 151
Rakentaminen	0	0	0	-1 072	1 072
Julkinen käyttöomaisuus	-4 400	0	-4 400	-1 176	-3 224

Rahaston investointimenot alittivat talousarvion noin 2,2 milj. eurolla. Vuonna 2018 valmistuneita hankkeita olivat Tikkurilan aseman alikulku ja Asematien itäpää. Hankkeista jatkuvat edelleen Tikkurilan jokirannan kehittäminen ja Tikkurilan pato sekä Kivistön Safiiriparkki ja Lincolnin aukio. Koivukylän keskustan taidehankkeeseen kuuluu valotaideteos, josta osa valmistui vuonna 2018, ja jota täydennetään 2019.

Sosiaalinen luototus

Sosiaalista luototusta haetaan paljon erilaisten velkojen järjestelemiseen. Kaikissa ikäryhmissä näkyy edelleen paljon vakuudettomien kulutusluottojen kanssa ongelmiin joutuneita.

Eläkeläiset ovat huomattava sosiaalista luototusta tarvitseva ja käyttävä ryhmä. Nykyinen kallis vuokrataso ja elinkustannusten vuosittainen nousu pitävät taloudet tiukoilla. Eläkeläisten tarpeissa sosiaalinen luotto on käyttökelpoinen väline, koska heidän tulonsa ovat vakiintuneet.

Kansalaisten suuret talous- ja velkaongelmat näkyivät erittäin runsaina yhteydenottojen määrinä kaikilla velkaantuneita auttavilla tahoilla vuonna 2018.

Talous- ja velkaneuvonta siirtyi osaksi oikeusaputoimistoa 1.1.2019 alkaen. Muutoksen vaikutuksista sosiaaliseen luototukseen ei ole vielä tarkempaa tietoa.

Sosiaaliseen luototukseen jätettiin 85 kirjallista uutta hakemusta. Luottopäätöksiä tehtiin 104 kappaletta. Myönteisiä päätöksiä tehtiin 31. Kielteisiä päätöksiä tehtiin kirjallisina 47 ja suullisina 26, yhteensä 73 kappaletta.

Luoton jo saaneille asiakkaille myönnettiin 90 lyhennysvapaata kuukautta ja tehtiin 52 maksusuunnitelmaa rästiin jääneistä eristä. Koko vuonna irtisanottiin 14 luottoa.

Vantaalla sosiaalisesta luotosta on peritty 1.8.2016 alkaen Euriborin sijaan korkolain 633/1982 12 §:n mukainen viitekorko (Sosterltk 13.6.2016). Tuotot ovat pienentyneet koron muuttumisen jälkeen, koska korot ovat olleet niin alhaiset.

Tilinpäätöksestä 31.12.2014 alkaen on kirjattu luottotappioiksi kaikki kahta vuotta vanhemmat saatavat kaupungin yleisen käytännön mukaisesti. Luottotappiot ovat vuoden 2018 loppuun mennessä 310 278,35 euroa, eli 5,36 prosenttia kaikista myönnetyistä luotoista (5 405 244 euroa). Sosiaalisen luototuksen saatavat pidetään perinnässä, kunnes ne on maksettu loppuun tai velka on vanhentunut. Suorituksia saadaan siis luottotappioksi kirjaamisen jälkeenkin, jolloin summa ei jää tosiasiassa kokonaan lopulliseksi luottotappioksi.

31.12.2018 sosiaalisen luoton rahasto on suuruudeltaan 1 795 589,09 euroa ja sosiaalisten luottojen myöntämiseen vuodelle 2019 on käytettävissä 744 699,31 euroa.

Sosiaalisen luototuksen luottotoiminnalle asetettu tavoite on toteutunut.

Vahinkorahasto

Vahinko- ja vastuuriskit on rajattu vakuuttamalla. Vantaan kaupungin ja sen liikelaitosten lakisääteiset tapaturmavakuutukset, omaisuus- ja keskeytysvakuutukset, toiminnan ja hallinnon vastuuvakuutukset, auto- ja liikennevakuutukset, tapaturmavakuutukset sekä matkavakuutukset ovat kilpailutettu viimeksi vuonna 2018. Niiltä osin kuin kaupungin vakuutukset eivät korvaa omaisuutta kohdanneita vahinkoja, ne katetaan rahoituksen tulosalueen hallinnoimasta vahinkorahastosta noudattaen vahinkorahaston sääntöä.

2.2.2 Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu 2018

Kaupunki ja rahastot

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys / alitus
Myyntitulot	51 968	-43	51 925	47 631	4 295
Maksutulot	73 622	-792	72 830	78 116	-5 286
Tuet ja avustukset	13 215	1 117	14 332	16 990	-2 657
Muut tulot	220 293	-420	219 873	227 215	-7 341
Tulot yhteensä	**359 099**	**-138**	**358 961**	**369 951**	**-10 990**
Henkilöstömenot	-458 510	-3 643	-462 153	-438 510	-23 643
Palvelujen ostot	-655 269	-8 632	-663 901	-668 723	4 822
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-45 545	98	-45 447	-47 541	2 094
Avustukset	-85 861	3 584	-82 277	-76 231	-6 046
Muut menot	-202 019	-10 920	-212 939	-213 861	923
Menot yhteensä	**-1 447 204**	**-19 513**	**-1 466 717**	**-1 444 867**	**-21 850**
Toimintakate	**-1 088 105**	**-19 651**	**-1 107 756**	**-1 074 916**	**-32 840**
Verotulot	994 000	0	994 000	982 746	11 254
Valtionosuudet	168 000	0	168 000	173 387	-5 387
Korkotulot muilta	14 093	0	14 093	14 068	24
Korkotulot liikelaitoksilta	170	0	170	170	0
Muut rahoitustulot muilta	15 237	0	15 237	17 385	-2 148
Korvaus peruspääomasta liike-laitoksilta	71	0	71	71	0
Korkomenot	-4 100	0	-4 100	-2 312	-1 788
Muut rahoitusmenot	-285	0	-285	-126	-159
Rahoitustulot ja -menot	**25 185**	**0**	**25 185**	**29 255**	**-4 071**
Vuosikate	**99 080**	**-19 651**	**79 429**	**110 472**	**-31 042**
Poistot ja arvonalentumiset	-111 833	0	-111 833	-107 451	-4 382
Satunnaiset tulot ja menot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	**-12 752**	**-19 651**	**-32 403**	**3 021**	**-35 424**
Varausten ja rahastojen muutos	229	0	229	834	-605
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**-12 523**	**-19 651**	**-32 174**	**3 855**	**-36 030**

Tuloslaskelman toteutuminen, mukana liikelaitokset

1 000 €	Kaupunki + rahastot TP 2018	Liikelaitokset TP 2018	Yhteensä TP 2018
Myyntitulot	47 631	60 406	108 037
Maksutulot	78 116	7 056	85 173
Tuet ja avustukset	16 990	1 294	18 283
Muut tulot	227 215	210	227 424
Tulot yhteensä	**369 951**	**68 966**	**438 917**
Henkilöstömenot	-438 510	-44 992	-483 502
Palvelujen ostot	-668 723	-10 136	-678 859
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-47 541	-3 558	-51 098
Avustukset	-76 231		-76 231
Muut menot	-213 861	-7 886	-221 747
Menot yhteensä	**-1 444 867**	**-66 571**	**-1 511 438**
Toimintakate	**-1 074 916**	**2 395**	**-1 072 521**
Verotulot	982 746	0	982 746
Valtionosuudet	173 387	0	173 387
Korkotulot muilta	14 068	0	14 068
Korkotulot liikelaitoksilta	170	0	170
Muut rahoitustulot muilta	17 385	24	17 408
Korvaus peruspääomasta liikelaitoksilta	71	0	71
Korkomenot	-2 312	-170	-2 481
Muut rahoitusmenot	-126	-72	-199
Rahoitustulot ja -menot	**29 255**	**-218**	**29 037**
Vuosikate	**110 472**	**2 177**	**112 648**
Poistot ja arvonalentumiset	-107 451	-1 251	-108 702
Satunnaiset tulot ja menot	0	0	0
Tilikauden tulos	**3 021**	**926**	**3 947**
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	283	283
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	95	95
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	834	0	834
Varausten ja rahastojen muutos	834	378	1 213
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**3 855**	**1 304**	**5 159**

Tuloslaskelma

Toimintatuotot

Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen yhteenlasketut toimintatuotot olivat 438,9 milj. euroa, joka on 12,9 milj. euroa enemmän kuin muutetussa talousarviossa 2018. Toimintatuotot ylittyivät vilkkaasta kaavoituksesta ja rakentamisesta johtuen maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialalla 9,5 milj. euroa kuntatekniikan keskuksen sopimustuotoissa sekä maanmyyntituotoissa ja maanläjitysmaksuissa. Toimintatuottoihin sisältyy talousarviossa 9,0 milj. euroa ja toteumassa 3,8 milj. euroa ns. läpilaskutettavaa rakentamispalvelujen myyntiä HSY:lle. Toimintatuottojen toteumaprosentti muutettuun talousarvioon nähden oli 103 prosenttia.

Toimintakulut

Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen yhteenlasketut toimintakulut olivat 1 511,4 milj. euroa, joka on 20,2 milj. euroa alle muutetun talousarvion. Henkilöstökulut alittivat talousarvion noin 23 milj. eurolla. Palvelujen ostokulut ylittivät talousarvion noin 6 milj. eurolla, jota selitti erityisesti ennakoitua suurempi vuokratyövoiman käyttö. Avustuskulut alittivat talousarvion noin 6 milj. eurolla ennakoitua pienempien palvelusetelikulujen ja työmarkkinatuen kuntaosuuden myötä. Toimintakulut sisältävät 3,8 milj. euroa Helsingin seudun ympäristöpalveluille (HSY) myytyjä ns. läpilaskutettavia rakentamispalvelujen kustannuksia. Toimintakulujen toteumaprosentti muutettuun talousarvioon nähden oli 99 prosenttia.

Toimintakate

Tilinpäätöksessä 2018 kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen yhteenlaskettu toimintakate on -1 072,5 milj. euroa, joka on 33,2 milj. euroa muutettua talousarviota parempi. Kunnille ominainen negatiivinen toimintakate kasvoi edellisvuoteen nähden 63,8 milj. euroa eli 6,3 prosenttia. Kasvun syynä ovat erityisesti vertailuvuonna 2017 toteutuneet poikkeuksellisen suuret toimintatuloerät, vuoden 2018 palkankorotukset, erikoissairaanhoidon kustannusten sekä ulkoisten vuokrien nousu.

Verotulot ja valtionosuudet

Kaupunki sai verotuloja yhteensä 982,7 milj. euroa vuonna 2018. Verotulot kasvoivat edellisvuoteen nähden 5,7 milj. euroa eli 0,6 prosenttia. Verotulot alittivat talousarvion 11,3 milj. eurolla. Verotulojen talousarvion toteumaprosentiksi muodostui 98,9 prosenttia. Vuoden 2018 verotuloista 825,7 milj. euroa tuli kunnallisverosta, 77,9 milj. euroa yhteisöverosta ja 79,1 milj. euroa kiinteistöverosta.

Kaupunki sai käyttötalouden valtionosuuksia vuonna 2018 yhteensä 173,4 milj. euroa, joka on 2,6 prosenttia edellisvuotta enemmän. Talousarvion 2018 valtionosuusarvio, 168,0 milj. euroa, ylittyi 5,4 milj. eurolla ja toteumaprosentti oli 103,2.

Rahoitustuotot ja -kulut

Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen yhteenlasketut rahoitustuotot ja -kulut olivat 29,0 milj. euroa, toteuma ylitti 4,1 milj. eurolla talousarvion 2018. Talousarvion ja toteuman välinen ero johtuu edelleen alhaisena pysyneestä korkotasosta sekä yksittäisistä asunto-osakkeiden myynneistä. Korkomenot toteutuivat 2,5 milj. euron tasolla ja alittivat talousarvion 1,8 milj. eurolla.

Vuosikate

Vuosikate saadaan lisäämällä toimintakatteeseen verotulot, valtionosuudet sekä rahoitustuotot ja -kulut. Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen vuosikate tilinpäätöksessä 2018 oli 112,6 milj. euroa, joka on 31,4 milj. euroa parempi kuin muutetussa talousarviossa 2018. Vuosikate laski 31 prosenttia vuoden 2017 vuosikatteeseen nähden.

Poistot ja arvonalentumiset

Poistoja ja arvonalentumisia toteutui vuonna 2018 108,7 milj. euroa, joka oli 96 prosenttia budjetoidusta ja 4,4 milj. euroa vähemmän talousarvioon nähden.

Tilikauden tulos

Tilikauden tulokseksi vuonna 2018 kaupunki, liikelaitokset ja rahastot yhdistäen muodostui 3,9 milj. euroa, joka oli 36,5 milj. euroa vuoden 2017 tulosta pienempi ja 35,8 milj. euroa muutettua talousarviota 2018 suurempi. Vuoden 2018 talousarviota parempi tulos johtuu tulojen osalta erityisesti kaavoitukseen ja rakentamiseen liittyvistä sopimus-, maanmyynti- ja maanläjitystuottojen ennakoitua paremmasta kasvusta. Tilikauden tuloksen positiiviseen kehitykseen talousarvioon nähden vaikutti myös toimintakulujen alittuminen henkilöstökulujen osalta.

2.2.3 Investointien toteutuminen

91 Rakentaminen

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	920	-920
Menot	-66 140	0	-66 140	-59 171	-6 969
Netto	-66 140	0	-66 140	-58 251	-7 889

Kaupunginvaltuuston hyväksyi 13.11.2017 vuoden 2018 toimitilainvestointeihin 66,1 milj. euron määrärahan. Investointikulut olivat vuonna 2018 yhteensä 59,2 milj. euroa ja määrärahat alittuivat 7,0 milj. euroa.

91 1 Uudisrakentaminen

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	55	-55
Menot	-35 180	0	-35 180	-27 663	-7 517
Netto	-35 180	0	-35 180	-27 609	-7 571

Tilakeskus hankki tehtävänsä mukaisesti yhteistyössä asiakkaidensa ja yhteistyökumppaneidensa kanssa toimitiloja palvelutuotannon tarpeisiin toteuttaen lautakuntansa hyväksymää uudisrakentamisen työohjelmaa.

Vuonna 2018 valmistuivat seuraavat hankkeet:
- Kuuselan perhekuntoutuskeskuksen lisärakennus
- Sanomalan väliaikaisen koulun vuokrattu liikuntahalli
- Uomarinteen koulun laajennus
- Martinlaakson päiväkoti
- Kartanonkosken urheilupuiston huoltorakennus
- Katrinebergin maatilan katos- ja konehallitilat
- Voimalatien tukikohdan katos- ja puuntyöstötilat
- polkupyörien parkkitila Tikkurilan aseman yhteyteen
- Kuusijärven korvaava savusauna palaneen tilalle.

Lisäksi 2018 aikana valmistui tilapäisiä vuokrapäiväkotitiloja viiteen kohteeseen (Krassitie, Latukuja, Kuusikko, Virtatie ja Ravurinpuisto) sekä vuokrakoulu- ja päiväkotitiloja Pakkalaan.

Vuoden lopulla toteutettavista hankkeista rakennusvaiheessa olivat 2019 valmistuvat Aurinkokivi koulun II vaihe, Rajatorpan uusi korvaava koulu- ja päivähoitorakennus, Hakunilan päiväkoti sekä Tikkurilan päiväkoti Neilikkatielle. Konserniyhtiöiden hankkeista 2018 lopulla rakennusvaiheessa olivat VAV:n hankkeet Myyrmäen vanhustenkeskus ja erityisryhmien asuntokohde Orvokkirinne 4 Tikkurilassa sekä VTK:n hanke Ylästön II koulu. Lisäksi tehtiin VTK:n kanssa vuokrasopimus kaupunginarkiston korvaavista tiloista Koivukylästä Hosantie 2:sta, jossa tehtävät muutostyöt valmistuvat 2019.

Uudisrakennushankkeista suunnitteluvaiheessa 2018 lopussa olivat Veturin ja Kaivokselan päiväkodit, allianssihanke Hämeenkylän uusi koulu sekä Martinlaakson, Myyrmäen ja Korson urheilukenttien huoltorakennukset. Konserniyhtiöiden hankkeista 2018 suunnitteluvaiheessa olivat VAV:n hanke erityisryhmien asunto- ja palvelutiloja sisältävä Koisoniitty –hanke Koivuhaassa.

Tarveselvitys ja hankesuunnitteluvaiheessa 2018 oli seuraavia uudiskohteita: Aviapolikseen tuleva koulu-, päiväkoti- ja nuorisotilahanke Atomi, Korson kouluja korvaava koululaajennus Leppäkorpeen, Jokiniemen koulujen laajennus- ja muutostyöt päiväkotiratkaisuineen, Keimolanmäen paviljonkipäiväkoti- ja alakoulutilat ja Vaskivuoren lukion ruokasali – ja muut laajennustarpeet sekä Ruusupuun (ent. Kivistö) päiväkoti, Länsimäen päiväkoti ja Uomarinteen koulun päiväkoti sekä Korson päiväkotia ja Rajakylän paviljonkipäiväkotia korvaavat paviljonkitilat. Lisäksi sosiaali- ja terveystoimen hankkeiden osalta kaupunginhallituksessa hyväksyttiin Tikkurilan vanhustenkeskuksen tarveselvitys. Konserniyhtiöiden hankkeista tilakeskuksessa tarveselvitysvaiheessa olivat Leinelän asukastupahanke sekä Tikkurilan hyvinvointikeskus, jonka tarveselvitys hyväksyttiin sosiaali- ja terveyslautakunnassa. Sosiaali- ja terveyshallinnon tilojen osalta jatkotoimet odottavat maakunta- ja soteratkaisua.

Konserniyhtiöiden ulkopuolelta Itä-Hakkilasta vuokrattiin lisätiloja pelastusasemalle sekä Tikkurilasta vuokrattiin tiloja päiväkotien korjausrakentamisen aikaisiksi väistötiloiksi ja purettavan toimistotalo Kielotie 13 tiloja korvaaviksi väistötiloiksi, kunnes uusi toimistorakennus valmistuu. Vanhan Silkkitehtaan tiloihin toteutettiin vuokravaikutteisesti sivistystoimen toimitilat.

Vuonna 2018 valmistui seuraavat esiselvityshankkeet: Tikkurilan kouluverkkoselvitys sekä Martinlaakson, Hakunilan ja Aviapoliksen alueiden päiväkotiverkkoselvitykset. Varia toimitilaselvityksen laadinta jatkuu edelleen 2019.

Uudisrakennushankeryhmän 2018 toteuma alitti budjetoidun 7,5 milj. euroa. Hankkeista Kaivokselan II päiväkoti sekä Myyrmäen ja Martinlaakson urheilukenttien huoltorakennusten rakentamisvaihe jäi kokonaan aloittamatta. Lisäksi Aurinkokiven koulu ja Hämeenkylän koulu -hankkeiden osalta aikataulutuksesta johtuen osa budjetoiduista investointikustannuksista siirtyy vuodelle 2019.

91 2 Korjausrakentaminen

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	865	-865
Menot	-27 245	0	-27 245	-29 934	2 689
Netto	-27 245	0	-27 245	-29 069	1 824

Merkittävimpiä vuoden 2018 aikana valmistuneita korjaushankkeita olivat:

- Katriinan sairaalan B-osan perusparannus- ja potilasarkiston muutostyöt.
- Håkansbölen kartanoalueella Pehtooritalon perusparannustyöt.
- Tikkurilan uimahallin peruskorjaustyöt.
- Myyrmäen kirjaston korjaustyöt.
- Uomarinteen koulun laajennusurakan yhteydessä suoritetut vanhan osan muutostyöt.
- Osittaisia peruskorjaustöitä tehtiin seuraavissa päiväkodeissa: Havukallio, Hämevaara, Malminiitty, Simpukka ja Vartiokuja.

Vuonna 2018 valmistui vesikatto- ja julkisivukorjauksia mm. Kukonnotkon leirikeskuksessa, julkisivukorjauksia Nissaksen päiväkodissa sekä Villa Grönberg ja Markusas (järjestötilojen käytössä olevissa) kiinteistöissä, vesikattokorjaustöitä Tuomelan koulussa ja Kaunialan sairaalarakennuksessa, ikkunoiden kunnostustyöt Tikkurilan vanhassa asemarakennuksessa sekä elementtisaumauskorjaukset Länsimäen koululla.

Vuonna 2018 aikana valmistui mm. seuraavien kohteiden piha-alueiden peruskorjauksia: Korson vanhustenkeskus, Lehtikuusen ja Kivimäen koulut sekä Jönsaksen ja Malminiityn päiväkodit. Lisäksi toteutettiin Variston koululle lähiliikuntakenttä. Keittiölaitekorjaustöitä mm. Viertolan ja Simonkylän kouluilla sekä Vaskivuoren lukiossa ja Katriinan sairaalassa.

Peruskorjausmäärärahoihin sisältyviä sisäilmakorjauksia tehtiin noin 8 milj. euron arvosta. Merkittävimpiä sisäilmakorjauskohteita vuoden aikana ovat olleet Peltolan, Jokiniemen, Martinlaakson, Veromäen, Ilolan ja Seutulan koulut sekä Hiekkaharjun ja Havukallion päiväkodit.

Vuoden 2018 lopussa suurempia rakennusvaiheessa olevia hankkeita olivat: Havukosken koulun peruskorjaus, Koskimyllyn päiväkodin osittainen peruskorjaus sekä tulevalla kesäkaudella jatkuvat Lehtikuusen Havu koulun liikuntasalirakennuksen peruskorjaustyöt sekä Kuusikon koulun piha-alueen korjaustyöt.

Suunnitteluvaiheessa merkittävimpiä peruskorjaushankkeita 2018 olivat Rajatorpan vanhan koulurakennuksen 2. ja 3. krs:n osittainen peruskorjaus, Leppäkorven koulun muutostyöt, Västersundomin koulun perusparannus sekä Lasten ja nuorten kulttuurikeskus Orvokin peruskorjaus.

Tarveselvitys- tai hankesuunnitteluvaiheessa 2018 olivat Myyrinkotiin muuttavan päihdevieroitusyksikön muutostyöt, Håkansbölen kartanon talous- ja päärakennuksen korjaukset sekä Askiston, Jokiniemen ala-asteen, Kilterin, Kytöpuiston ja Simonkallion sekä Korson alueen (Mikkola Vega ja Lyyra sekä Nikinmäki, Ruusuvuori) koulujen muutos- ja korjaustyöt. Lisäksi loppuvuodesta oli käynnissä selvitykset Vantaan museon hissihankkeen, Mikkolan Vega koulun korvavan lämmönjakohuoneen, Rajakylän päiväkodin yläpohjan korjaustöiden sekä virkistysalueiden kuten Bjurs ja Palojärvi viemäröintimuutosten osalta.

Korjausrakentamisen määräraha ylittyi noin 2,7 milj. euroa, mikä johtui pääosin sisäilmakorjausten ylitettyä budjetoidut määrärahat noin 3 milj. euroa. Lisäksi mm. Håkansbölen Pehtoorintalon perusparannus, Kuusikon koulun osittainen peruskorjaushanke ja Tikkurilan uimahallin osittainen peruskorjaushanke ylittivät budjetoidut määrärahat.

91 3 Vuokra- ja osaketilojen muutostyöt

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-3 715	0	-3 715	-1 573	-2 142
Netto	-3 715	0	-3 715	-1 573	-2 142

Vuonna 2018 valmistuivat Tikkurilan sosiaali- ja terveysaseman muutos- ja korjaustyöt, Hakunilan terveysaseman vastaanottohuoneiden pienet korjaustyöt, Tikkurilan alueen päiväkotien väistötilojen muutostyöt Lummetielle ja Me-talotoiminnan tilojen muutostyöt Hakunilassa sekä Rajakylän urheiluhallin sulkapallokenttien korjaustyöt.

Konserniyhtiö VTK:n hankkeista valmistui Varia Aviapoliksen toimitilojen osittaiset peruskorjaus- ja muutostyöt. Lisäksi Kielotie 28 osaketiloihin toteutettiin monitilatoimistorakentamisen demotila.

Sisäilmakorjauksia tehtiin noin 0,1 milj. euron arvosta.

Rakennusvaiheessa oli Hakunilan nuorisotilojen korjaus- ja muutostyöt ja Korso-Rekola terveysaseman päällekarkausjärjestelmän asennustyöt ja VTK:n hankkeena Kaupunginarkiston korvaavat toimitilat Koivukylässä.

Suunnitteluvaiheessa olivat Kielotie 13 toimitiloja korvaavat tilat sekä Håkansbölen päiväkodin pihan korjaustyöt. VTK:n hankkeista suunnitteluvaiheessa oli nuorisotilojen muutostyöt Lumon lukiossa.

Tarveselvitys-/ hankesuunnitteluvaiheessa oli VTK:n toimesta Koivukylän sosiaali- ja terveysaseman muutostyöt hammashoitohuoneiden osalta.

Vuonna 2018 vuokra- ja osaketilojen muutos- ja korjaustöissä määrärahoista käytettiin vain vajaa puolet, johtuen mm. aikatauluviiveistä (esim. päiväkotien korjaushankkeiden siirtymisistä tuleville vuosille) ja vuokrakohteiden hankkeiden toteuttamisesta vuokravaikutteisina. 2018 alusta alkaen VTK:n ja tilakeskuksen vuokrasopimusten osalta sovittiin muutos- ja korjausinvestoinnit tehtävän VTK:n taseeseen. Lisäksi Tikkurilan terveysasemahankkeen ja sisäilmakorjaushankkeiden toteumat jäivät budjetoituja pienemmiksi.

92 Aineeton omaisuus

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-7 735	0	-7 735	-7 343	-392
Netto	-7 735	0	-7 735	-7 343	-392

Vuonna 2018 tietohallinnon palvelukeskuksen aineettoman omaisuuden menot kohdistuivat koko kaupungin yhteisten hallinnon, toimialojen tietojärjestelmähankkeiden toteuttamiseen sekä sähköisten palveluiden hankekokonaisuuden toteuttamiseen.

Tietohallinnon aineettoman omaisuuden budjetti oli 7,7 milj. euroa. Tästä toteutui 7,3 milj. euroa (toteuma 95 %). Taloudellisesti keskeisimpiä vuoden 2018 projekteja, joista osa jatkuu vuodelle 2019 olivat Apotti, Matti ja muiden sähköisten palvelujen kehittäminen.

93 Julkinen käyttöomaisuus

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	500	0	500	2 985	-2 485
Menot	-39 900	-200	-40 100	-37 527	-2 573
Kunnallistekniset työt	-39 900	0	-39 900	-37 340	-2 560
Liikennealueet	-28 100	0	-28 100	-27 285	-815
Urheilualueet	-2 800	0	-2 800	-2 967	167
Virkistysalueet	-400	0	-400	-446	46
Ympäristörakentaminen	-6 000	0	-6 000	-5 993	-7
Yhteishankkeet	-2 600	0	-2 600	-650	-1 950
Kehärata	0	-200	-200	-187	-13
Netto	-39 400	-200	-39 600	-34 542	-5 058

Kunnallistekniset työt

Liikennealueiden, urheilualueiden, virkistysalueiden, ympäristörakentamisen ja yhteishankkeiden investointeihin oli vuoden 2018 budjetissa varattu yhteensä 39,9 milj. euroa. Toteutuneita kustannuksia kertyi lopulta yhteensä noin 37,3 milj. euroa, joten alitusta talousarvioon nähden muodostui noin 2,6 milj. euroa.

Kehäradan kustannuksiin ei ollut varauduttu vuoden 2018 talousarviossa. Kehäradalle anottiin määrärahamuutosta, jonka jälkeen talousarvioksi muodostui 200 000 euroa. Toteutuneita kustannuksia muodostui lopulta noin 190 000 euroa.

Liikennealueiden ja yhteishankkeiden rakentamisen määrärahoja oli talousarviossa varattu 30,7 milj. euroa. Toteutuneita kustannuksia kertyi yhteensä noin 27,9 milj. euroa, jolloin näihin varatut määrärahat alittuivat noin 2,8 milj. eurolla. Vuoden 2018 aikana isoimmat hankkeet ovat keskittyneet Kivistön, Aviapoliksen, Tikkurilan ja Koivukylän alueelle. Kivistössä on valmistunut useita pienempiä katuja ja keskeneräisiä isoja kohteita on käynnissä Kivistön kaupunkikeskuksessa. Aviapoliksen alueella on rakennettu mm. Perintökuja ja Aviabulevardin kiertoliittymä.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymälle (HSY) tehtiin erilaisia laskutettavia vesihuollon investointitöitä lisäksi yhteensä noin 3,8 milj. eurolla.

Urheilu- ja virkistysalueiden rakentamiseen oli talousarviossa varattu yhteensä 3,2 milj. euroa. Toteutuneita kustannuksia kertyi noin 3,4 milj. euroa, joten näihin varatut määrärahat ylittyivät noin 0,2 milj. eurolla.

Vuonna 2018 ei valmistunut merkittäviä urheilualueita. Suurimmat keskeneräiset hankkeet ovat Rajakylän liikuntapuiston 2. vaihe ja Rekolan liikuntapuisto.

Ympäristörakentamiseen oli varattu talousarviossa 6,0 milj. euroa. Kustannukset toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti. Merkittävimpiä vuoden 2018 aikana valmistuneita ympäristörakentamisen hankkeita olivat Kanervannummi ja Ankkapuiston lampien ruoppaus, siltojen ja padon rakentaminen.

Avustukset

Valtionapupäätöksiin perustuvia ARA-hankkeita laskutettiin yhteensä noin 2 milj. euroa. Urheilualueisiin ja ympäristörakentamiseen saatiin valtionapua yhteensä noin miljoona euroa.

94 Irtain omaisuus

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	37	-37
Menot	-6 248	-243	-6 491	-5 609	-882
Konserni- ja asukaspalvelujen toimiala	-610	0	-610	-342	-268
Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala	-700	0	-700	-118	-582
Sivistystoimen toimiala	-3 358	-243	-3 601	-3 568	-33
Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala	-1 580	0	-1 580	-1 581	1
Netto	-6 248	-243	-6 491	-5 572	-919

Konserni- ja asukaspalvelujen toimialan irtaimen omaisuuden määrärahat olivat 610 000 euroa, josta toteutui 304 801 euroa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan talousarviossa on varauduttu toimialan irtaimen hankintoihin. Talousarviokäsittelyn yhteydessä osa irtaimen omaisuuden investointikohteista siirrettiin toteutettavaksi käyttötalouden puolella kaupungin kannalta kokonaistaloudellisesti edullisimmalla rahoitusleasing-mallilla. Toimialan irtaimen omaisuuden investointimäärärahasta säästyi noin 0,6 milj. euroa. Rahoitusleasingmenoja maksettiin 0,1 milj. euroa. Merkittävimmät kohteet vuonna 2018 ovat Katriinan sairaalan B-osan peruskorjauksen jälkeinen kalustaminen sekä hoitajakutsujärjestelmän hankinta, Myyrinkodin vanhustenkeskuksen palvelutalojärjestelmä sekä Korson vanhustenkeskuksen peruskorjauksen jälkeinen kalustaminen.

Sivistystoimen toimialan irtaimen omaisuuden alkuperäistä määrärahaa (3,4 milj. euroa) korotettiin 243 000 eurolla. Korotus johtui kuudesta uudesta päiväkotipaviljongista ja yhdestä uudesta paviljonkikoulusta sekä Ylästön koulun perusparannuksen aikaistamisesta. Vastaavasti kolmen päiväkodin perusparannus siirtyi tuleville vuosille. Korotetusta 3,6 milj. euron määrärahasta toteutui 99 prosenttia.

Irtaimen omaisuuden määrärahaa käytetiin perusopetuksessa Kuusikon, Ylästön, Uomarinteen koulujen ja Pakkalan uuden koulupaviljongin kalustamiseen. Varhaiskasvatuksessa irtaimen omaisuuden määräraha käytettiin Martinlaakson päiväkodin uudisrakennuksen kalustamiseen ja viiden peruskorjatun päiväkodin kalustamiseen.

Muilla tulosalueilla irtaimen omaisuuden määräraha käytettiin ammatillisen koulutuksen, liikuntapalveluiden, kulttuuripalveluiden ja nuorispalveluiden muiden tilojen kaluste- ja laitehankintoihin.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan irtaimen omaisuuden talousarvio toteutui budjetoidun mukaisesti. Määrärahaa käytettiin pääasiassa varikon ajoneuvokaluston hankintoihin. Lisäksi kaupunkimittaukselle ostettiin mittauslaitteita, katutekniikalle työmaakalustoa ja maatiloille traktori sekä kalustettiin Silkin uutta toimitilaa.

95 Kiinteä omaisuus

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	3 500	0	3 500	12 971	9 471
Menot	-8 000	-10 500	-18 500	-16 927	-1 573
Kiinteän omaisuuden osto	-6 000	-10 500	-16 500	-16 001	-499
Maa-alueiden kunnostus	-2 000	0	-2 000	-926	-1 074
Myytävän ja vuokr. tonttimaan kunnostus	-1 600	0	-1 600	-361	-1 239
Kaupungin pysyvään om. jäävien maa-alueiden kunnostus	-400	0	-400	-565	165
Netto	-4 500	-10 500	-15 000	-3 955	7 898

Kiinteän omaisuuden osto ja myynti

Kiinteän omaisuuden ostoon oli budjetoitu 6 milj. euroa. Kaupunginvaltuusto korotti määrärahaa 10,5 milj. eurolla. Kiinteän omaisuuden ostomäärärahan käyttö jakautuu varsinaisiin maanostoihin ja sopimuskorvauksena saatujen maa-alueiden arvon kirjaamiseen. Kiinteän omaisuuden ostoon käytettiin vuonna 2018 yhteensä 16 milj. euroa.

Maanhankintamäärärahalla kaupungille on hankittu mm. toimistorakennusten korttelialue Kaivokselasta, odotusarvomaata ja suojaviheraluetta Kivistöstä, noin 23 ha maa- ja metsätalousalueita Keimolasta, noin 15 ha lähivirkistysalue Ojangosta, pientaloaluetta sekä retkeily- ja ulkoilualuetta Sotungista sekä useita katualueita. Valtiolta/Liikennevirastolta hankittiin yleisiä alueita Kivistöstä ja Tikkurilasta sekä tulevan kaavan mukaista rakennusmaata Kivistöstä. Kaupunki on käyttänyt etuosto-oikeutta Riipilässä sijaitsevan metsäalueen kiinteistökaupassa ja noin 13 ha lähivirkistysalue on lunastettu Kuusijärven ulkoilualueelta. Sopimuskorvauksina on saatu mm. asuinkerrostalojen korttelialuetta Hiekkaharjusta.

Lisämääräraha mahdollisti noin 13 ha maa-alueen hankinnan Hakkilasta. Alueen ostamisella saatiin kaupungin omistukseen yhtenäistä aluetta kehitettäväksi tulevaisuudessa asuntotuotannon tarpeisiin.

Maa-alueiden kunnostus

Maankäytön toimialan maa-alueiden kunnostukseen oli vuoden 2018 budjetissa varattu yhteensä 2,0 milj. euroa. Maa-alueiden kunnostus- ja esirakentamismenot alittivat talousarvion 54 prosenttia. Myytävän ja vuokrattavan tonttimaan kunnostuskulut olivat noin 0,4 milj. euroa ja kaupungin pysyvään omistukseen jäävien maa-alueiden kunnostuksen toteutuneet kulut olivat 0,6 milj. euroa.

97 Osakkeet ja osuudet

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	12 953	-12 953
Menot	-1 480	-2 199	-3 679	-4 324	645
Osakkeet	-1 480	-2 199	-3 679	-4 324	645
Kaupunginhallitus / osakkeiden osto	-500	-1 300	-1 800	-2 466	645
Apotti Oy	-980	0	-980	-959	-21
Kivistön Putkijäte Oy	0	-899	-899	-899	0
Netto	-1 480	-2 199	-3 679	8 629	-12 308

Osakkeiden myyntejä toteutui yhteensä 12,9 milj. euroa.

Osakkeiden ostoihin määrärahaa talousarviomuutosten jälkeen oli yhteensä 3,7 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin Kiinteistö Oy Kauppalantalon osakkeiden lunastukseen 1,2 milj. euroa, Tikkurilan Keskustapysäköinnin osakkeiden ostoon 0,4 milj. euroa sekä muiden yksittäisten osakkeiden hankintoihin 0,8 milj. euroa. Kivistön Putkijäte Oy:n osakkeiden merkintää varten määrärahavaraus 0,9 milj. euroa toteutui lisätalousarvion mukaisesti. Lisäksi määrärahaa on sopimuksen mukaan sijoitettu 959 363 euroa Apotti Oy:n sijoitetun vapaan oman pääoman osuuteen.

2.2.4 Rahoitusosan toteutuminen (ilman liikelaitoksia)

Kaupunki ja rahastot

1 000 €	Talousarvio 2018	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteu-tuma	Ylitys / alitus
Toiminnan rahavirta	**64 287**	**-20 467**	**43 820**	**69 744**	**-25 924**
Vuosikate	99 080	-19 651	79 429	110 472	-31 042
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-34 793	-816	-35 609	-40 727	5 118
Investointien rahavirta	**-95 110**	**-13 958**	**-109 067**	**-62 686**	**-46 381**
Investointimenot	-133 903	-13 142	-147 045	-133 149	-13 896
Rahoitusosuudet investointimenoihin	500	0	500	3 905	-3 405
Käyttöomaisuuden myyntitulot	38 293	-816	37 477	66 558	-29 080
Toiminnan ja investointien rahavirta	**-30 823**	**-34 425**	**-65 247**	**7 058**	**-72 306**
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset	**-5 289**	**0**	**-5 289**	**3 608**	**-8 897**
Antolainasaamisten lisäykset	-8 000	0	-8 000	-299	-7 701
Antolainasaamisten vähennykset	2 711	0	2 711	3 907	-1 196
Lainakannan muutokset	**34 200**	**0**	**34 200**	**-95 758**	**129 958**
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	134 000	0	134 000	90 000	44 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-99 800	0	-99 800	-169 530	69 730
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	-16 229	16 229
Oman pääoman muutokset	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Oman pääoman muutos	0	0	0	-834	834
Rahastojen muutos (tuloksesta)	0	0	0	834	-834
Ylijäämän palautus kunnalle	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Muut maksuvalmiuden muutokset	**0**	**0**	**0**	**10 346**	**-10 346**
Rahoituksen rahavirta	**28 911**	**0**	**28 911**	**-81 804**	**110 715**
Rahavarojen muutos	**-1 912**	**-34 425**	**-36 336**	**-74 745**	**38 409**
Nettolainanotto	**34 200**	**0**	**34 200**	**-95 758**	**129 958**

2.2.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

	Sitovuus	Talousarvio	Toteutuma	Ylitys/Alitus (ylitys on -merkkinen)	Talousarvio muutokset lisäys + vähennys -	Ylitys/Alitus muutosten jälkeen	Talousarvio	Toteutuma	Ylitys/Alitus (ylitys on -merkkinen)	Talousarvio muutokset lisäys + vähennys -	Ylitys/Alitus muutosten jälkeen
KÄYTTÖTALOUSOSA											
10 Yleishallinto	B	29,2	26,1	3,1	-1,0	2,1	2,8	4,9	-2,1	0,0	-2,1
11 Kaupunginjohtajan toimiala	B	20,1	18,7	1,4	0,1	1,4	2,3	2,8	-0,5	0,0	-0,5
17 Konserni- ja asukaspalv. toimiala	B	89,6	81,3	8,3	0,0	8,3	9,8	9,6	0,2	0,0	0,2
12 Sosiaali- ja terveydenh. toimiala	B	393,1	393,9	-0,8	-4,5	-5,3	41,2	39,5	1,7	-0,8	0,9
12 20 Erikoissairaanhoito	B	228,3	236,1	-7,8	10,8	3,0	1,2	1,2	0,0	0,0	0,0
13 Sivistystoimen toimiala	B	435,6	438,2	-2,6	4,6	2,1	31,9	35,0	-3,1	1,3	-1,8
13 70 Ammatillinen koulutus	N	35,2	32,9	2,4	-1,4	1,0	2,2	1,9	0,3	-0,2	0,1
13 85 Musiikkiopisto	N	4,0	4,1	-0,1	0,1	0,0	1,0	1,1	-0,1	0,0	0,0
13 86 Kuvataidekoulu	N	0,9	1,0	-0,1	0,1	0,0	0,3	0,4	-0,1	0,1	0,0
14 0 Kaupunkisuunnittelulautakunta	B	13,6	13,5	0,0	0,9	1,0	42,1	45,6	-3,5	0,0	-3,5
14 75 Rakennusvalvonta	N	3,2	3,8	-0,6	0,0	-0,6	4,5	5,2	-0,7	0,0	-0,7
14 5 Tekninen lautakunta	B	40,1	34,6	5,5	0,1	5,6	29,6	31,6	-2,0	0,0	-2,0
14 51 Joukkoliikenne	B	50,0	47,2	2,8	0,0	2,8	11,6	12,4	-0,8	0,0	-0,8
15 20 Tilakeskuksen tulosalue	N	92,6	101,8	-9,1	9,5	0,4	171,5	170,7	0,8	-0,5	0,3
14 52 Varikko	N	5,0	5,6	-0,6	0,0	-0,6	5,9	6,7	-0,8	0,0	-0,8
14 7 Ympäristölautakunta	B	3,7	3,6	0,1	0,0	0,1	0,5	0,8	-0,2	0,0	-0,2
TULOSLASKELMAOSA											
Verotulot	B						994,0	982,7	11,3	0,0	11,3
Valtionosuudet	B						168,0	173,4	-5,4	0,0	-5,4
Korkotuotot liikelaitokselta	B						0,2	0,2	0,0	0,0	0,0
Korkotulot	B						14,1	14,1	0,0	0,0	0,0
Muut rahoitustulot	B						15,2	17,4	-2,2	0,0	-2,2
Liikelaitoksen peruspääoman tuotto	B						0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
Korkomenot	B	4,3	2,5	1,8	0,0	1,8					
Muut rahoitusmenot	B	0,4	0,2	0,2	0,0	0,2					
Satunnaiset tulot	B						0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Satunnaiset menot	B	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0					
INVESTOINTIOSA											
91 1 Uudisrakentaminen	B	35,2	27,7	7,5	0,0	7,5	0,0	0,1	-0,1	0,0	-0,1
91 2 Korjausrakentaminen	B	27,2	29,9	-2,7	0,0	-2,7	0,0	0,9	-0,9	0,0	-0,9
91 3 Vuokra- ja os.tilojen muutostyöt	B	3,7	1,6	2,1	0,0	2,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
92 Aineeton omaisuus	B	7,7	7,3	0,4	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
93 Julkinen käyttöomaisuus	B	39,9	37,3	2,6	0,0	2,6	0,5	3,0	-2,5	0,0	-2,5
93 7 Kehärata	B	0,0	0,2	-0,2	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
94 Irtain omaisuus	B	6,2	5,6	0,6	0,2	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
95 Kiinteä omaisuus	B	8,0	16,9	-8,9	10,5	1,6	3,5	13,0	-9,5	0,0	-9,5
97 Osakkeet ja osuudet	B	1,5	4,3	-2,8	2,2	-0,6	0,0	13,0	-13,0	0,0	-13,0
RAHOITUSOSA											
Nettolainanotto	N	-34,2	79,5	-113,7	0,0	-113,7					
LIIKELAITOKSET											
Vantaan Työterveys liikelaitos	N	6,4	7,3	-0,9	0,0	-0,9	6,7	8,0	-1,3	0,0	-1,3
Keski-Uudenmaan pelastust. liikelaitos	N	36,3	36,1	0,3	0,0	0,3	37,5	37,8	-0,3	0,0	-0,3
Suun terveydenhuollon liikelaitos	N	22,2	23,2	-1,0	0,0	-1,0	22,8	23,2	-0,4	0,0	-0,4

3 Tilinpäätöslaskelmat

3.1 Vantaan kaupungin tuloslaskelma

		1.1. - 31.12.2018		1.1. - 31.12.2017
Toimintatuotot				
Myyntituotot		72 044 123,62		72 953 082,68
Maksutuotot		84 289 564,04		90 979 607,33
Tuet ja avustukset		18 283 426,02		16 286 897,66
Muut toimintatuotot		68 370 939,15		71 761 638,92
		242 988 052,83		**251 981 226,59**
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-	383 664 248,35	-	373 966 862,81
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-	85 951 837,88	-	85 824 215,99
Muut henkilösivukulut	-	13 886 157,74	-	17 019 968,24
	-	483 502 243,97	-	476 811 047,04
Palvelujen ostot	-	641 434 682,68	-	598 402 388,35
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-	51 065 414,72	-	53 433 004,87
Avustukset	-	76 231 139,11	-	77 731 944,18
Muut toimintakulut	-	63 275 509,53	-	54 316 289,10
	-	**1 315 508 990,01**	**-**	**1 260 694 673,54**
Toimintakate	**-**	**1 072 520 937,18**	**-**	**1 008 713 446,95**
Verot ja valtionosuudet				
Verotulot		982 745 565,59		977 010 570,84
Valtionosuudet		173 386 738,00		168 933 796,00
		1 156 132 303,59		**1 145 944 366,84**
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot		14 068 120,72		14 187 872,82
Muut rahoitustuotot		17 408 491,47		15 337 145,22
Korkokulut	-	2 311 707,21	-	2 521 354,51
Muut rahoituskulut	-	127 774,79	-	229 309,29
		29 037 130,19		**26 774 354,24**
Vuosikate		**112 648 496,60**		**164 005 274,13**
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-	107 411 708,89	-	109 518 110,08
Arvonalentumiset	-	1 290 018,79	-	14 055 400,87
	-	**108 701 727,68**	**-**	**123 573 510,95**
Tilikauden tulos		**3 946 768,92**		**40 431 763,18**
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		283 164,73		401 619,69
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)		95 317,93		155 651,80
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)		834 177,57		661 766,45
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		**5 159 429,15**		**41 650 801,12**

3.2 Vantaan kaupungin rahoituslaskelma

	1.1. - 31.12.2018	1.1. - 31.12.2017
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	112 648 496,60	164 005 274,13
Tulorahoituksen korjauserät	- 40 891 159,54	- 40 528 351,28
	71 757 337,06	123 476 922,85
Investointien rahavirta		
Investointimenot	- 134 810 967,40	- 111 287 308,89
Rahoitusosuudet investointeihin	3 917 673,00	652 306,68
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	66 722 381,31	50 572 961,58
	- 64 170 913,09	- 60 062 040,63
Toiminnan ja investointien rahavirta	**7 586 423,97**	**63 414 882,22**
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	- 298 836,00	- 44 625,00
Antolainasaamisten vähennys	3 907 222,85	4 573 239,94
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	90 000 000,00	90 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	- 169 529 724,72	- 190 977 261,79
Lyhytaikaisten lainojen muutos	- 16 228 711,27	10 888 075,00
Oman pääoman muutokset	0,00	1 725 000,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	- 142 769,73	202 513,18
Vaihto-omaisuuden muutos	- 4 180,12	19 106 051,46
Saamisten muutos	1 659 938,55	26 503 370,74
Korottomien velkojen muutos	9 576 101,68	- 5 307 604,02
Rahoituksen rahavirta	**- 81 060 958,76**	**- 43 331 240,49**
Rahavarojen muutos	**- 73 474 534,79**	**20 083 641,73**
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	140 018 591,32	213 493 126,11
Rahavarat 1.1.	- 213 493 126,11	- 193 409 484,38
	- 73 474 534,79	20 083 641,73

3.3 Vantaan kaupungin tase

VASTAAVAA	31.12.2018	31.12.2017
Pysyvät vastaavat	**1 831 574 207,24**	**1 838 952 860,93**
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	72 297,67	38 989,67
Muut pitkävaikutteiset menot	38 118 025,55	55 531 741,46
	38 190 323,22	55 570 731,13
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	296 715 162,37	292 760 066,29
Rakennukset	559 128 718,31	552 941 686,06
Kiinteät rakenteet ja laitteet	304 120 211,51	304 580 001,08
Koneet ja kalusto	17 955 233,76	16 603 289,39
Muut aineelliset hyödykkeet	316 783,31	316 783,31
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	45 589 421,38	34 384 538,07
	1 223 825 530,64	1 201 586 364,20
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	284 698 965,00	293 327 990,37
Muut lainasaamiset	284 201 526,10	287 903 748,95
Muut saamiset	657 862,28	564 026,28
	569 558 353,38	581 795 765,60
Toimeksiantojen varat	**1 293 053,85**	**1 459 342,58**
Valtion toimeksiannot	1 290 129,22	1 456 352,55
Lahjoitusrahastojen varat	2 924,63	2 990,03
Vaihtuvat vastaavat	**205 939 000,36**	**281 069 293,58**
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	611 336,97	607 156,85
	611 336,97	607 156,85
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	225 164,57	294 821,80
Muut saamiset	3 401 496,00	13 378 496,00
	3 626 660,57	13 673 317,80
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	22 320 043,66	21 651 295,96
Lainasaamiset	1 214 781,87	620 397,85
Muut saamiset	13 339 638,48	13 985 745,22
Siirtosaamiset	24 807 947,49	17 038 253,79
	61 682 411,50	53 295 692,82
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	245 745,27	1 085 745,27
Rahat ja pankkisaamiset	139 772 846,05	212 407 380,84
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**2 038 806 261,45**	**2 121 481 497,09**

VASTATTAVAA	31.12.2018	31.12.2017
Oma pääoma	**942 800 526,23**	**938 475 274,65**
Peruspääoma	349 118 131,18	349 118 131,18
Muut omat rahastot	126 414 502,27	122 248 679,84
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	462 108 463,63	425 457 662,51
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	5 159 429,15	41 650 801,12
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	**2 359 055,50**	**2 737 538,16**
Poistoero	2 359 055,50	2 642 220,23
Vapaaehtoiset varaukset	0,00	95 317,93
Pakolliset varaukset	**11 501 357,33**	**11 631 969,12**
Eläkevaraukset	204 700,00	218 000,00
Muut pakolliset varaukset	11 296 657,33	11 413 969,12
Toimeksiantojen pääomat	**1 987 940,73**	**2 296 999,19**
Valtion toimeksiannot	1 332 233,41	1 457 892,55
Lahjoitusrahastojen pääomat	655 707,32	839 106,64
Vieras pääoma	**1 080 157 381,66**	**1 166 339 715,97**
Pitkäaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	124 366 666,64	175 099 999,96
Lainat rahoitus-ja vakuutuslaitoksilta	673 036 250,30	684 596 082,54
	797 402 916,94	859 696 082,50
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	50 733 333,32	70 733 333,32
Lainat rahoitus-ja vakuutuslaitoksilta	31 559 832,27	28 796 391,43
Lainat muilta luotonantajilta	31 959 018,38	48 187 729,65
Saadut ennakot	23 935 222,33	32 513 872,79
Ostovelat	62 500 455,94	49 508 525,62
Muut velat	24 959 666,43	20 420 011,01
Siirtovelat	57 106 936,05	56 483 769,65
	282 754 464,72	306 643 633,47
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**2 038 806 261,45**	**2 121 481 497,09**

3.4 Vantaan kaupungin konsernituloslaskelma

	1.1. - 31.12.2018	1.1. - 31.12.2017
Toimintatuotot	1 065 950 279,01	1 017 386 583,78
Toimintakulut	- 1 942 109 865,96	- 1 838 579 867,49
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	- 4 339 227,31	5 718 339,23
Toimintakate	**- 880 498 814,26**	**- 815 474 944,48**
Verotulot	982 464 585,20	977 010 570,84
Valtionosuudet	178 485 984,00	174 271 003,00
	1 160 950 569,20	**1 151 281 573,84**
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	10 268 536,63	10 807 547,14
Muut rahoitustuotot	4 598 342,55	2 321 101,68
Korkokulut	- 18 510 416,10	- 19 562 519,16
Muut rahoituskulut	- 4 667 444,56	- 1 611 665,82
	- 8 310 981,47	**- 8 045 536,16**
Vuosikate	**272 140 773,47**	**327 761 093,20**
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	- 205 025 635,87	- 214 622 545,97
Omistuksen eliminointierot	- 2 300 134,95	- 121 237,67
Arvonalentumiset	- 33 062,75	- 1 328 634,45
	- 207 358 833,57	**- 216 072 418,09**
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot	0,00	815 821,41
Tilikauden tulos	**64 781 939,90**	**112 504 496,52**
Tilinpäätössiirrot	765 348,16	712 579,26
Tilikauden verot	- 7 953 342,40	- 7 745 488,75
Laskennalliset verot	- 9 197 371,90	- 5 792 288,17
Vähemmistöosuudet	- 12 671 719,07	- 18 439 394,55
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**35 724 854,69**	**81 239 904,31**

3.5 Vantaan kaupungin konsernirahoituslaskelma

	1.1. - 31.12.2018	1.1. - 31.12.2017
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	272 140 773,47	327 761 093,21
Satunnaiset erät	0,00	815 821,41
Tilikauden verot	- 7 953 342,40	- 7 745 488,75
Tulorahoituksen korjauserät	- 40 547 040,42	- 42 094 246,50
	223 640 390,65	278 737 179,37
Investointien rahavirta		
Investointimenot	- 465 412 788,92	- 304 270 454,10
Rahoitusosuudet investointeihin	4 342 417,66	953 435,86
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	194 219 319,59	100 035 929,41
	- 266 851 051,67	- 203 281 088,83
Toiminnan ja investointien rahavirta	**- 43 210 661,03**	**75 456 090,54**
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	- 262 904,80	0,00
Antolainasaamisten vähennys	461 291,76	407 830,78
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	67 954 049,83	82 908 210,46
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	- 11 309 192,14	- 110 505 749,72
Lyhytaikaisten lainojen muutos	- 99 268 357,14	- 40 875 714,47
Oman pääoman muutokset	- 5 213 616,14	- 4 040 583,11
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	- 146 083,84	205 947,42
Vaihto-omaisuuden muutos	- 2 396 265,89	15 787 919,66
Saamisten muutos	- 22 085 933,05	11 973 012,76
Korottomien velkojen muutos	66 058 147,48	1 266 982,00
Rahoituksen rahavirta	**- 6 208 863,94**	**- 42 872 144,22**
Rahavarojen muutos	**- 49 419 524,96**	**32 583 946,32**
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	234 768 680,59	284 188 205,55
Rahavarat 1.1.	- 284 188 205,55	- 251 604 259,23
	- 49 419 524,96	32 583 946,32

3.6 Vantaan kaupungin konsernitase

VASTAAVAA	31.12.2018	31.12.2017
Pysyvät vastaavat	**3 379 394 682,53**	**3 277 170 341,21**
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	9 061 791,02	9 976 281,48
Muut pitkävaikutteiset menot	49 628 498,89	62 510 790,51
Ennakkomaksut	3 715 547,59	3 176 142,19
	62 405 837,50	75 663 214,18
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	390 965 296,28	385 977 406,16
Rakennukset	1 423 199 709,06	1 401 316 138,58
Kiinteät rakenteet ja laitteet	809 726 405,63	808 374 680,29
Koneet ja kalusto	81 202 949,51	78 744 768,05
Muut aineelliset hyödykkeet	8 535 094,49	8 074 675,11
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	221 252 551,36	158 893 271,29
	2 934 882 006,32	2 841 380 939,48
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	74 430 735,14	65 329 601,24
Muut osakkeet ja osuudet	108 567 300,91	95 489 396,70
Muut lainasaamiset	193 879 039,50	194 395 361,46
Muut saamiset	5 229 763,16	4 911 828,15
	382 106 838,71	360 126 187,55
Toimeksiantojen varat	**3 251 077,37**	**3 322 594,49**
Valtion toimeksiannot	2 075 133,15	2 086 483,73
Lahjoitusrahastojen varat	656 993,91	670 595,87
Muut toimeksiantojen varat	518 950,30	565 514,89
Vaihtuvat vastaavat	**431 827 272,64**	**466 032 345,86**
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	23 255 145,85	20 717 985,43
Muu vaihto-omaisuus	- 9 476,87	135 242,92
	23 245 668,98	20 853 228,35
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	10 337 648,06	12 282 073,26
Laskennalliset verosaamiset	1 196 545,37	1 842 603,83
Muut saamiset	17 665,86	0,00
Siirtosaamiset	3 554 627,32	1 948 565,12
	15 106 486,60	16 073 242,21
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	99 971 199,04	83 971 224,09
Lainasaamiset	2 100 776,27	952 534,84
Muut saamiset	31 230 815,87	27 001 617,23
Siirtosaamiset	25 403 645,29	32 992 293,59
	158 706 436,47	144 917 669,75
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	290 937,38	1 117 527,30
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	0,00	43 788,83
Muut arvopaperit	21 121 161,03	20 402 615,52
	21 412 098,40	21 563 931,65
Rahat ja pankkisaamiset	213 356 582,18	262 624 273,90
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**3 814 473 032,55**	**3 746 525 281,56**

VASTATTAVAA	31.12.2018	31.12.2017
Oma pääoma	**1 190 189 086,44**	**1 170 127 623,41**
Peruspääoma	349 118 131,18	349 118 131,18
Arvonkorotusrahasto	0,00	5 465 478,00
Muut omat rahastot	187 519 945,20	183 255 697,29
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	617 826 155,37	551 048 412,63
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	35 724 854,69	81 239 904,31
Vähemmistöosuudet	**116 631 162,59**	**103 658 693,62**
Pakolliset varaukset	**26 437 763,83**	**24 826 329,44**
Eläkevaraukset	324 501,06	337 801,06
Muut pakolliset varaukset	26 113 262,77	24 488 528,38
Toimeksiantojen pääomat	**3 946 810,50**	**4 164 411,46**
Valtion toimeksiannot	2 117 237,34	2 089 606,88
Lahjoitusrahastojen pääomat	1 310 622,85	1 507 488,36
Muut toimeksiantojen pääomat	518 950,30	567 316,22
Vieras pääoma	**2 477 268 209,19**	**2 443 748 223,63**
Pitkäaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	124 366 666,64	175 099 999,96
Lainat rahoitus-ja vakuutuslaitoksilta	1 477 291 851,85	1 447 707 155,69
Lainat julkisyhteisöiltä	183 358 729,78	186 098 855,78
Lainat muilta luotonantajilta	0,00	14 617,25
Saadut ennakot	165,23	165,23
Liittymismaksut ja muut velat	140 985 588,96	135 420 238,14
Siirtovelat	1 524,05	106 057,00
Laskennalliset verovelat	46 630 984,78	40 812 821,40
	1 972 635 511,30	1 985 259 910,45
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	60 493 333,32	70 733 333,32
Lainat rahoitus-ja vakuutuslaitoksilta	69 734 098,26	82 746 915,74
Lainat julkisyhteisöiltä	2 740 126,00	7 326,00
Lainat muilta luotonantajilta	10 256 932,86	8 457 034,41
Saadut ennakot	33 503 800,01	41 463 416,19
Ostovelat	113 561 771,19	91 879 506,04
Muut velat	94 233 997,31	52 258 401,84
Siirtovelat	113 249 150,42	106 816 041,16
Laskennalliset verovelat	6 859 488,54	4 126 338,48
	504 632 697,90	458 488 313,18
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**3 814 473 032,55**	**3 746 525 281,56**

4 Tilinpäätöksen liitetiedot

4.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

4.1.1 Kaupungin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Hankintamenoperiaatetta ei ole noudatettu kuitenkaan Keski-Uudenmaan pelastuslaitokselle luovutettujen pysyvien vastaavien osalta, sillä jäsenkunnat luovuttivat sen nolla-arvolla perustettavan liikelaitoksen käyttöön. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu hyväksytyn poistosuunnitelman mukaisesti. Suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa 4.2 suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Pysyviin vastaaviin ei ole kirjattu hankintoja, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, vaan ne on kirjattu vuosikuluiksi.

Poistojen alkamisperusteet

Irtaimen omaisuuden poistot aloitetaan hankintakuukautta seuraavan kuukauden alusta. Ensikertaisen kalustamisen suunnitelman mukainen poistolaskenta alkaa, kun koko kalustaminen on valmis. Rakennusten poistot alkavat valmistumispäivästä seuraavan kuukauden alusta. Kaupunkirakentamisen kiinteästä omaisuudesta kirjataan puolen vuoden suunnitelman mukainen poisto, joka lasketaan koko kuluneen tilikauden kustannuksista.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien osakkeet ja osuudet on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Varikon varaosavarasto on arvostettu keskihintaperiaatteen mukaisesti ja hoitotarvikevarasto on merkitty taseeseen FIFO -periaatteen mukaisesti.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Vaihtuvien vastaavien saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon ja rahoitusomaisuusarvopaperit hankintahintaan tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimusten käsittely

Vantaan kaupungin lainat otetaan pääsääntöisesti vaihtuvakorkoisina. Kaupunki on suojannut osan lainasalkustaan korkojohdannaisilla. Kaupungin käyttämät korkojohdannaiset ovat koronvaihtosopimuksia, korko-optioita tai näiden yhdistelmiä. Kaupungin korkoriskipolitiikan mukaisesti kaupunki käyttää korkojohdannaisia ainoastaan taseessa olevien rahoitusriskien alentamiseen tai poistamiseen. Kaupungin kaikki johdannaissopimukset on tehty joko suojaamistarkoituksessa tai rahoituskulujen alentamiseksi siten, ettei korkoriskiä kuitenkaan lisätä. Vantaa kaupungin lainasalkkuun ei sisälly valuuttakurssiriskiä.

Johdannaissopimukset, ks. tarkemmin kappale 4.4. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot/ Johdannaiset.

Tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja taseen esittämistapa

Vantaan kaupungin, liikelaitoksien ja rahastojen tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja taseen esittämistapa on kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeiden mukainen.

Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Edellisen tilikauden tuloslaskelman jaottelua on muutettu vastaamaan kuluneen tilikauden jaottelua. Tuloslaskelmalla ei esitetä omana eränään valmistusta omaan käyttöön. Tuloslaskelman toimintakuluihin sisältyviä henkilöstökulujen, palvelujen ostojen, aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden sekä muiden toimintakulujen eriä on oikaistu vastaavasti poistamalla kulueristä valmistusta omaan käyttöön vastaavat kulut.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tuloslaskelman esittämistapaa on muutettu edelliseen tilikauteen nähden siten, ettei valmistusta omaan käyttöön esitetä omana eränään. Edellisten tilikausien vertailutietoja on muutettua vastaamaan kuluneen tilkauden jaottelua.

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset

Edellisen tilikauden ylijäämään on kohdistunut seuraava oikaisu: Vantaan kaupungin kirjaama Vahinkorahaston pääoman korotus -5 000 000,00 euroa.

4.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt, lukuun ottamatta VAV Asunnot Oy:n tytäryhtiöitä Kivikirveenkujan Autopaikat Oy, Asunto oy Viljapelto, Kiinteistö Oy Myyrinsärki ja Metsolan pysäköinti Oy, joita VAV Asunnot Oy –alakonserni ei ole tilinpäätökseensä sisällyttänyt. VTK Kiinteistöt Oy -alakonserni on yhdistellyt osakkuusyhteisönään Kiinteistö Oy Vantaan Rubiiniparkin 31,4 %:n omistusosuudella, mutta VAV Asunnot Oy:n osuus 17,7 %:a on yhdistelemättä. Näiden yhdistelemättä jättämisellä on vähäinen merkitys konsernin omaan pääomaan. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kahdeksan kuntayhtymää, joissa Vantaan kaupunki on jäsenenä. Lisäksi osakkuusyhteisöt on yhdistelty tilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä, lukuun ottamatta Yrityspuiston Autopaikat Oy:tä, josta ei ollut tietoja saatavilla, sekä VAV Asunnot Oy –alakonsernin osakkuusyhteisöjä Asunto Oy Viljapelto, Kiinteistö Oy Myyrinsärki ja Metsolan Pysäköinti Oy. As Oy Hirvitie 39 ja Kiinteistö Oy Korsontie 2 on yhdistelty konsernitilipäätökseen vuoden 2017 osuudella omasta pääomasta, koska vuoden 2018 tilinpäätöstietoja ei ollut saatavilla. VTK Kiinteistöt Oy -alakonserni on yhdistellyt osakkuusyhteisönään Kiinteistö Oy Ruusuparkin 26,09 %:n omistusosuudella, mutta VAV Asunnot Oy:n osuus 8,2 %:a on yhdistelemättä. Yhdistelemättä jätettyjen osakkuusyhtiöiden vaikutus konsernin lukuihin on vähäinen.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty. Konserniyhteisöjen maksamat kiinteistöverot on eliminoitu konsernitilinpäätöksessä sisäisinä erinä. Konsernin keskinäisiä liittymismaksuja ei ole pystytty kaikilta osin selvittämään ja eliminoimaan.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemisessä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle. Tytäryhtiöiden muodostamissa alakonserneissa omistus on eliminoitu hankintamenomenetelmällä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernituloslaskelmassa konsernin yli- ja alijäämästä sekä konsernitaseessa konsernin omasta pääomasta.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Tytäryhtiöiden olennaiset aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhtiöiden poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi. Osakkuusyhtiöiden osalta poistot on oikaistu niiden yhtiöiden osalta, joista tarvittavat tiedot ovat olleet saatavilla ja oikaisu on ollut konsernin kannalta olennainen.

Johdannaissopimusten käsittely

Konsernitilinpäätöksen 4.4 liitetiedon johdannaiset -kohtaan on Vantaan kaupungin johdannaisten lisäksi yhdistelty Vantaan Energia Oy -alakonsernin, VAV Asunnot Oy –alakonsernin, Helsingin Seudun Ympäristöpalvelut –kuntayhtymän (HSY), Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä (HUS) sekä ETEVA –kuntayhtymän tilinpäätöksissään ilmoittamat johdannaiset.

Vantaan Energia on tilinpäätöksessään kirjannut kuluksi johdannaissopimuksen tekohetken ja tilinpäätöspäivän käyvän arvon välisen erotuksen. Nämä kirjaukset on konsernissa peruutettu Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausunnon 115/24.1.2017 mukaisesti, jossa todetaan, että kirjanpitolautakunnan 1963/2016 lausuntoa johdannaisten käsittelystä ei sovelleta kuntien vuoden 2016 tilinpäätöksessä.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Liitetiedon 4.4 vakuudet ja vastuusitoumukset kohdassa Johdannaiset vuoden 2017 vertailutietoa on muutettu 2017 tilinpäätöksen vastaavasta liitetiedosta niin että Vantaan Energia -alakonsernin raaka-ainejohdannaisten nimellisarvot on oikaistu.

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset

Konsernitilinpäätöksessä edellisten tilikausien ylijäämään kohdistuvina merkittävinä oikaisuina näkyvät seuraavat erät: Vantaan Energia Oy:n v 2017 tilinpäätöksessään kuluksi kirjaamat johdannaissopimusten tekohetken ja tilinpäätöspäivän käyvän arvon erot, joita ei peruutettu vuoden 2017 Vantaan konsernitilinpäätöksessä (- 1 442 051,87e). 2017 konsernitilinpäätöksessä Vantaan kaupungin pitkä- ja lyhytaikaisiin saamisiin kirjattu Vantaan osuus HSL-kuntayhtymän edellisten tilikausien ylijäämästä peruutettiin. Tätä kirjausta on 2018 konsernitilinpäätöksessä oikaistu (-1 757 324,92).

4.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot

Toimintatuotot tehtäväalueittain				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Yleishallinto	381 899	363 772	2 788	4
Kaupunginjohtajan toimiala	2 792	2 227	2 827	2 257
Konserni- ja asukaspalveluiden toimiala	11 417	10 908	8 791	8 751
Sosiaali- ja terveystoimi	296 614	278 955	40 623	42 046
Sivistystoimi	35 786	36 861	35 911	37 087
Maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö	299 434	288 075	112 603	122 920
Liikelaitokset ja rahastot				
Keski-Uudenmaan Pelastuslaitos	26 628	25 426	27 521	27 207
Vantaan Työterveys	4 487	4 227	5 031	4 773
Suun Terveydenhuolto	6 684	6 331	6 684	6 331
Marja-Vantaa	209	603	209	603
Sosiaalinen luototus	0	1	1	1
Asuntolainarahasto	0	1	1	1
Toimintatuotot yhteensä	**1 065 950**	**1 017 387**	**242 989**	**251 981**

Verotulot

Verotulojen erittely		
1 000 €	2018	2017
Kunnan tulovero	825 742	818 980
Osuus yhteisöveron tuotosta	77 930	80 699
Kiinteistövero	79 074	77 331
Verotulot yhteensä	**982 746**	**977 011**

Valtionosuudet

Valtionosuuksien erittely				
1 000 €	**Konserni**		**Kaupunki**	
	2018	**2017**	**2018**	**2017**
Laskennalliset valtionosuudet				
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	198 742	197 718	198 742	197 718
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	-41 649	-45 527	-41 649	-45 527
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	21 394	22 080	16 295	16 743
Valtionosuudet yhteensä	**178 486**	**174 271**	**173 387**	**168 934**

Palvelujen ostot

Palvelujen ostojen erittely		
1 000 €	**2018**	**2017**
Asiakaspalvelujen ostot	402 581	379 701
Muiden palvelujen ostot	238 854	287 713
Kaupungin palvelujen ostot yhteensä	**641 435**	**667 413**

Valtuustoryhmille annetut tuet

Valtuustoryhmille annetut tuet		
1 000 €	**2018**	**2017**
Kristillisdemokraattinen valtuustoryhmä	3	4
Keskustan valtuustoryhmä	6	7
Vihreä valtuustoryhmä	24	21
Vantaan Siniset valtuustoryhmä	6	0
Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä	36	36
Vasemmistoliiton valtuustoryhmä	8	7
Kokoomuksen valtuustoryhmä	34	26
Perussuomalaisten valtuustoryhmä	10	8
RKP:n valtuustoryhmä	3	3
Valtuustoryhmille annetut tuet yhteensä	**130**	**112**

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

	Poistomenetelmä	Poistoaika ennen 1.1.2013 hankitut	Poistoaika 1.1.2013 alkaen hankitut
Aineettomat hyödykkeet			
Kehittämismenot	Tasapoisto	3 - 5 vuotta	2 vuotta
Seudullisten yhteishankkeiden käyttöoikeudet			
Liikenneväylät	Tasapoisto	15 vuotta	5 vuotta
Raideliikenne	Tasapoisto	15 vuotta	5 vuotta
Muut aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Liikearvo	Tasapoisto	5 vuotta	2 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot			
ATK-ohjelmistot	Tasapoisto	3 - 5 vuotta	2 vuotta
Kehittämismenot	Tasapoisto	3 - 5 vuotta	2 vuotta
Vuokra- ja osaketilojen muutostyöt	Tasapoisto	3 vuotta	2 vuotta
Muut	Tasapoisto	3 vuotta	2 vuotta
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	Ei poistoa		
Rakennukset ja rakennelmat			
Hallinto- ja laitosrakennukset	Tasapoisto	30 vuotta	20 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto	20 vuotta	20 vuotta
Talousrakennukset	Tasapoisto	15 vuotta	10 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	Tasapoisto	20 vuotta	20 vuotta
Asuinrakennukset	Tasapoisto	50 vuotta	30 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Kadut, tiet, torit ja puistot	Tasapoisto	15 vuotta	15 vuotta
Sillat, laiturit ja uimalat	Tasapoisto	15 vuotta	10 vuotta
Muut maa- ja vesirakenteet	Tasapoisto	15 vuotta	15 vuotta
Ulkovalaistuslaitteet	Tasapoisto	15 vuotta	15 vuotta
Muut putki- ja kaapeliverkot	Tasapoisto	15 vuotta	15 vuotta
Vesi-, yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	Tasapoisto	10 vuotta	10 vuotta
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	Tasapoisto	15 vuotta	15 vuotta
Liikenteen ohjauslaitteet	Tasapoisto	15 vuotta	10 vuotta
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	Tasapoisto	10 vuotta	10 vuotta
Koneet ja kalusto			
Rautaiset alukset	Tasapoisto	15 vuotta	15 vuotta
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	Tasapoisto	8 vuotta	8 vuotta
Muut kuljetusvälineet	Tasapoisto	5 vuotta	4 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	Tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Muut raskaat koneet	Tasapoisto	10 vuotta	10 vuotta
Muut kevyet koneet	Tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto-, yms. laitteet	Tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Atk-laitteet	Tasapoisto	3 vuotta	3 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	Tasapoisto	3 vuotta	3 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto		
Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoa	-	-
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Ei poistoa	-	-
Pysyvien vastaavien sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	Ei poistoa	-	-

Tuottoihin ja kuluihin sisältyvien pakollisten varausten muutokset

Pakollisten varausten muutokset				
1 000 €	**Konserni**		**Kaupunki**	
	2018	**2017**	**2018**	**2017**
Eläkevastuu 1.1.	338	369	218	234
Vähennykset	-13	-31	-13	-16
Eläkevastuu 31.12.	**325**	**338**	**205**	**218**
Ympäristövelvoitteista johtuva varaus 1.1.	17 408	15 533	11 414	9 426
Lisäykset	997	2 228	0	2 000
Vähennykset	-836	-353	-117	-12
Ympäristövelvoitteista johtuva varaus 31.12.	**17 569**	**17 408**	**11 297**	**11 414**
Muut pakolliset varaukset 1.1.	7 081	6 575	0	0
Lisäykset	2 445	1 140	0	0
Vähennykset	-982	-634	0	0
Muut pakolliset varaukset 31.12.	**8 544**	**7 081**	**0**	**0**

Olennaiset myyntivoitot ja tappiot

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot				
1 000 €	**Konserni**		**Kaupunki**	
	2018	**2017**	**2018**	**2017**
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	38 343	39 696	38 200	42 971
Osakkeiden luovutusvoitot	6 340	0	0	0
Irtaimen omaisuuden luovutusvoitot	3 389	497	3 225	497
Luovutusvoitot yhteensä	**48 072**	**40 193**	**41 425**	**43 468**
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden luovutustappiot	828	957	828	957
Muut luovutustappiot	274	10	0	0
Luovutustappiot yhteensä	**1 102**	**967**	**828**	**957**

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Satunnaiset tuotot				
HUS-kuntayhtymä potilasvakuutuksen palautus ja jälkiseuranta-ajan pidentäminen	0	816	0	0
Satunnaiset tuototyhteensä	**0**	**816**	**0**	**0**

Osinkotuotot ja peruspääoman korot

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
1 000 €	2018	2017
Osinkotuotot muista yhteisöistä	12 605	12 530
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	1 400	1 400
Yhteensä	**14 005**	**13 930**

Poistoeron muutokset

Erittely poistoeron muutoksista		
1 000 €	2018	2017
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	-283	-402
Poistoeron muutokset yhteensä	**-283**	**-402**

4.3 Tasetta koskevat liitetiedot

4.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Pysyvät vastaavat

Pysyvät vastaavat							
Aineettomat hyödykkeet							
1 000 €					Aineettomat oikeudet	Muut pitkä-vaikutteiset menot	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.					39	55 532	55 571
Lisäykset tilikauden aikana					37	5 882	5 919
Vähennykset tilikauden aikana					0	-450	-450
Siirrot erien välillä					24	1 941	1 965
Tilikauden poisto					-28	-24 787	-24 815
Poistamaton hankintameno 31.12.					72	38 118	38 190
Aineelliset hyödykkeet							
1 000 €	Maa- ja vesi-alueet	Raken-nukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Enn.maksut ja kesk.er. hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	292 760	552 941	304 579	16 603	317	34 385	1 201 586
Lisäykset tilikauden aikana	16 927	29 197	37 132	7 152	0	34 161	124 569
Rahoitusosuudet tilikaudella	0	-920	-2 985	-44	0	32	-3 917
Vähennykset tilikauden aikana	-12 972	-840	0	-37	0	0	-13 849
Siirrot erien välillä	0	17 957	2 115	951	0	-22 989	-1 966
Tilikauden poisto	0	-39 206	-36 721	-6 670	0	0	-82 597
Poistamaton hankintameno 31.12.	296 715	559 129	304 120	17 955	317	45 589	1 223 826

Vantaan kaupunki on aktivoinut aineettomien hyödykkeiden muihin pitkävaikutteisiin menoihin kehittämismenoja seuraavasti: Yhdentyvä viestintä 2 364 611,93 euroa ja sähköinen asiointi 1 300 000 euroa suurimpina. Poistamatta olevat kehittämismenot vuoden lopussa olivat yhteensä 8 574 714,17 euroa. Kehittämismenojen poistotapana on tasapoisto ja poistoaikana on 1.1.2013 lähtien kaksi vuotta ja sitä vanhemmissa viisi vuotta.

Osakkeet ja osuudet					
1 000 €	Osakkeet konserni-yhtiöt	Osakkeet omistusyht yhteisöt	Kunta-yhtymä-osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	111 010	9 000	148 042	25 276	293 328
Lisäykset tilikauden aikana	3 365	0	0	959	4 324
Vähennykset tilikauden aikana	-12 726	0	0	-227	-12 953
Poistamaton hankintameno 31.12.	101 649	9 000	148 042	26 008	284 699

Jvk-, muut laina- ja muut saamiset				
1 000 €	Saamiset konserni-yhteisöt	Saamiset kunta-yhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	47 701	234 783	5 983	288 467
Lisäykset tilikauden aikana	0	0	94	94
Vähennykset tilikauden aikana	-3 188	0	-514	-3 702
Poistamaton hankintameno 31.12.	44 513	234 783	5 563	284 859

Maa- ja vesialueet erittely

1 000 €	**Konserni**		**Kaupunki**	
	2018	**2017**	**2018**	**2017**
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	1 073	1 039	410	410
Muut maa- ja vesialueet	391 347	379 599	296 305	293 679
Maa- ja vesialueiden arvonalennukset	-1 455	0	0	-1 329
Maa- ja vesialueiden arvonkorotukset	0	5 339	0	0
Maa- ja vesialueet yhteensä	**390 965**	**385 977**	**296 715**	**292 760**

Omistukset tytäryhteisöissä

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt 31.12.2018

				Kuntakonsernin osuus, 1 000 €		
Konserniyhteisön nimi	**Koti-paikka**	**Kunnan omistus-%**	**Konsernin omistus-%**	**Omasta pää-omasta**	**Vieraasta pää-omasta**	**Tilikauden yli-/ ali-jäämästä**
Tytäryhtiöt						
As Oy Vantaan Elviira	Vantaa	100,0 %	100,0 %	909	0	0
As Oy Vantaan Katriinanrinne	Vantaa	100,0 %	100,0 %	343	739	-44
As Oy Vantaan Keltasafiiri	Vantaa	100,0 %	100,0 %	515	143	20
As Oy Vantaan Sepänpuisto	Vantaa	100,0 %	100,0 %	833	274	11
Kiint Oy Kehäsuora	Vantaa	100,0 %	100,0 %	3 042	622	26
Kiint Oy Pakkalan Kartanonkoski 10	Vantaa	100,0 %	100,0 %	2 468	2	-14
Kiint Oy Pakkalankuja 11	Vantaa	100,0 %	100,0 %	1 456	0	31
Kiint Oy Tiedepuisto	Vantaa	100,0 %	100,0 %	4 065	7 314	40
Kiint Oy Tikkurilan Keskustapysäköinti	Vantaa	100,0 %	100,0 %	1 535	9	-1
Kiint Oy Tikkurilan linja-autoasema	Vantaa	100,0 %	100,0 %	35	0	-2
Kiint Oy Vantaan Helikopteritukikohta	Vantaa	100,0 %	100,0 %	2 051	9	-88
Kiint Oy Vantaan Maarukka	Vantaa	100,0 %	100,0 %	5	0	-3
Ratakujan Pysäköinti Oy	Vantaa	100,0 %	100,0 %	2 032	113	-298
Tikkuparkki Oy	Vantaa	100,0 %	100,0 %	7 993	40	-444
Vantaan Kiinteistö ja Vesi Oy	Vantaa	100,0 %	100,0 %	786	79	83
Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy	Vantaa	100,0 %	100,0 %	1 156	8 138	276
Vantaan Työterveys Oy	Vantaa	100,0 %	100,0 %	7	0	-1
VAV Yhtymä Oy -konserni	Vantaa	100,0 %	100,0 %	167 008	555 284	12 549
VAV Asunnot Oy	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
VAV Palvelukodit Oy	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
VTK Kiinteistöt Oy -konserni	Vantaa	100,0 %	100,0 %	29 029	132 559	2 415
Kiint Oy Myyrinselkä	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
Kiint Oy Vantaan Jönsaksentie 4	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
Kiint Oy Vantaan Paloasema	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
Kiint Oy Vantaan Peltolantie 5	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
Kivistön Putkijäte Oy	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
Myyrmäen Urheilupuisto Oy	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
Vantaan Innovaatioinstituutti Oy	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
Vantaan Moottorirata Oy	Vantaa	95,4 %	100,0 %	258	1	-355
Kiint Oy Lehdokkitien Virastotalo	Vantaa	84,6 %	100,0 %	714	27	-109
A-Tulkkaus Oy	Vantaa	99,6 %	99,6 %	1 390	1 043	47
Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy	Vantaa	95,5 %	95,5 %	15 437	706	-131
Ruukkukujan Autopaikat Oy	Vantaa	87,2 %	87,5 %	-21	109	-27
Kiint Oy Vantaan Maakotkantie 10	Vantaa	37,1 %	86,3 %	131	6	-13
Korson Pienteollisuustalo Oy	Vantaa	83,1 %	83,1 %	141	20	-12
Kiint Oy Korson Toimistokeskus	Vantaa	77,1 %	77,1 %	1 445	18	-140
Kiint Oy Tikkurilan Terveysasema	Vantaa	62,2 %	73,8 %	1 309	563	-157
Vantaan Energia Oy	Vantaa	60,0 %	60,0 %	93 037	243 237	12 334
Vantaan Energia Sähköverkot Oy	Vantaa	0,0 %	60,0 %			
Pallastunturintien Liikekiinteistö Oy	Vantaa	52,4 %	52,4 %	157	119	9

Omistukset kuntayhtymissä ja yhteisyhteisöissä

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt 31.12.2018

				Kuntakonsernin osuus, 1 000 €		
Konserniyhteisön nimi	**Koti-paikka**	**Kunnan omistus-%**	**Konsernin omistus-%**	**Omasta pää-omasta**	**Vieraasta pää-omasta**	**Tilikauden yli-/ ali-jäämästä**
Kuntayhtymät						
Helsingin seudun ympäristöpalvelut - kuntayhtymä	Helsinki	19,5 %	19,5 %	107 279	319 439	5 997
Helsingin seudun liikenne - kuntayhtymä	Helsinki	17,2 %	17,2 %	14 332	18 555	324
Uudenmaan Päihdehuollon kuntayhtymä	Hyvinkää	17,5 %	17,5 %	363	83	14
Uudenmaan liitto	Helsinki	15,4 %	15,4 %	256	4 736	1
ETEVA	Mäntsälä	12,2 %	12,2 %	2 049	6 105	189
Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitop. Kuntayht.	Helsinki	11,9 %	11,9 %	46 789	87 760	-677
Västra-Nylands folkhögskola - kuntayhtymä	Raasepori	3,1 %	3,1 %	40	8	0
Kårkulla kommunalförbund för omsorger kuntayht.	Parainen	2,5 %	2,5 %	313	751	-9
Osakkuusyhteisöt						
As Oy Vantaan Näätäkuja 3	Vantaa	41,5 %	41,5 %	-905	30	-1 003
Hakunilan Keskus Oy	Vantaa	40,4 %	40,4 %	-2 236	17	0
Kiint Oy Tikkurilan Raha-asema	Vantaa	40,0 %	40,0 %	-118	20	-231
Kiint Oy Vantaan Säästötalo	Vantaa	39,6 %	39,6 %	-196	1 762	-83
Kiint Oy Korsontie 2	Vantaa	34,0 %	34,0 %	-209	1	0
Laurea Ammattikorkeakoulu Oy	Vantaa	32,4 %	32,4 %	16 345	2 920	117
As Oy Tikkurilan Koivutie 10	Vantaa	30,5 %	30,5 %	-10	25	-1
Kaunialan Sairaala Oy	Kauniainen	45,0 %	45,0 %	367	1 762	-83
Kiint Oy Hakucenter	Vantaa	11,0 %	29,2 %	-864	16	-7
Hakopolun Liikekiinteistö Oy	Vantaa	27,2 %	27,2 %	-219	5	-576
Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy	Vantaa	26,0 %	26,0 %	7 922	4 769	221
As Oy Korsonpiha	Vantaa	24,1 %	24,1 %	-316	1	-8
As Oy Hirvitie 39	Vantaa	21,7 %	21,7 %	91	1	1
Vantaan Energia Oy (alakonserni)	Vantaa					
Svartisen Holding As	Trondheim	0,0 %	49,6 %			
Suomen Energia-Urakonti Oy	Helsinki	0,0 %	25,9 %			
Solar Power Holding Oy	Helsinki	0,0 %	24,1 %			
Kolsin Voima Oy	Kotka	0,0 %	22,5 %			
VTK Kiinteistöt Oy	Vantaa					
Kiint Oy Vantaan Rubiiniparkki	Vantaa	0,0 %	38,3 %			
Kiint Oy Ruusuparkki	Vantaa	0,0 %	26,6 %			
Yhdistelemättömät						
Yrityspuiston Autopaikat Oy	Vantaa	31,0 %	31,0 %			
VAV Asunnot Oy (alakonserni)	Vantaa					
Kivikirveenkujan Autopaikoitus Oy	Vantaa	0,0 %	67,4 %			
Metsolan Pysäköinti Oy	Vantaa	0,0 %	35,5 %			
Kiinteistö Oy Myyrinsärki Autopaikoitus	Vantaa	0,0 %	33,3 %			
Asunto Oy Viljapelto	Vantaa	0,0 %	23,3 %			
Kiint Oy Vantaan Rubiiniparkki	Vantaa	0,0 %	17,7 %			
Kiint Oy Ruusuparkki	Vantaa	0,0 %	9,4 %			

Pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset konserniyhteisöiltä

Saamisten erittely				
1 000 €	**2018**		**2017**	
	Pitkä-aikainen	**Lyhyt-aikainen**	**Pitkä-aikainen**	**Lyhyt-aikainen**
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0	557	0	842
Lainasaamiset	0	998	0	332
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0	2 136	0	4 791
Siirtosaamiset	3 402	15 000	12 059	6 041
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteysyhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0	1 346	0	28
Saamiset yhteensä	**3 402**	**20 037**	**12 059**	**12 034**

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
1 000 €	**Konserni**		**Kaupunki**	
	2018	**2017**	**2018**	**2017**
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
HSL kuntaosuus ylijäämä	0	0	3 401	13 378
Muut tulojäämät	3 627	1 949	0	0
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Verosaamiset	563	936	19	10
Jaksotetut henkilöstökulut	26	160	0	0
Jaksotetut korot	135	161	8	22
Jaksotetut asuntolainojen korot	0	0	123	139
Valtionapu- ja EU-tukisaamiset	1 493	1 062	584	940
Kelan korvaukset työterveyshuollosta	2 609	2 687	2 015	1 892
HSL kuntaosuus ylijäämä	0	0	15 000	6 041
Sosiaali- ja terveydenhuollon siirtosaamiset	0	0	3 359	5 003
Muut tulojäämät	20 488	27 986	3 699	2 991
Siirtosaamiset yhteensä	**28 941**	**34 941**	**28 208**	**30 416**

Rahoitusarvopapereiden erittely

Rahoitusarvopaperit		
1 000 €	**2018**	**2017**
Osakkeet ja osuudet		
Jälleenhankintahinta	9 355	10 998
Kirjanpitoarvo	246	1 086
Erotus	9 109	9 912

4.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oma pääoma

Oman pääoman erittely				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Peruspääoma				
Peruspääoma 1.1.	349 118	349 118	349 118	349 118
Peruspääoma 31.12.	349 118	349 118	349 118	349 118
Muut omat rahastot				
Asuntolainarahasto				
Peruspääoma 1.1.			92 805	91 160
Lisäykset			1 517	1 645
Peruspääoma 31.12.			94 322	92 805
Marja-Vantaa -rahasto				
Peruspääoma 1.1.			22 805	23 804
Vähennykset			1 022	999
Peruspääoma 31.12.			21 783	22 805
Sosiaalisen luototuksen rahasto				
Peruspääoma 1.1.			1 778	1 831
Lisäykset			20	27
Vähennykset			12	80
Peruspääoma 31.12.			1 785	1 778
Vahinkorahasto				
Peruspääoma 1.1.			4 861	6 116
Lisäykset			5 000	0
Vähennykset			1 337	1 255
Peruspääoma 31.12.			8 524	4 861
Muut omat rahastot				
Peruspääoma 1.1.	189 431	182 316		
Lisäykset	4 236	7 134		
Vähennykset	6 147	729		
Peruspääoma 31.12.	187 520	188 721		
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	632 288	548 814	467 108	425 061
Lisäykset	0	474	0	1 725
Vähennykset	11 762	8	5 000	1 329
Oikaisu edelliseen tilikauteen	-2 701	1 768	0	0
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	617 826	551 048	462 108	425 457
Tilikauden ylijäämä/ alijäämä	35 725	81 240	5 159	41 651
Oma pääoma yhteensä	**1 190 189**	**1 170 128**	**942 801**	**938 475**

Poistoero

Erittely poistoerosta		
1 000 €	**2018**	**2017**
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	2 359	2 642
Poistoero yhteensä	**2 359**	**2 642**

Myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua erääntyvät pitkäaikaiset velat

Pitkäaikaiset velat		
1 000 €	**2018**	**2017**
Joukkovelkakirjalainat	61 433	67 167
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	380 018	390 879
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Pitkäaikaiset velat yhteensä	**441 451**	**458 046**

Liikkeeseen lasketut joukkovelkakirjalainat

Joukkovelkakirjalainat		
1 000 €	**2018**	**2017**
Pitkäaikaiset		
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 120548-11-2 =100012		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 20.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	10 400	11 200
- korko %: 6 kk euribor marg. - 0,05		
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	-800	-800
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	9 600	10 400
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5428576010 =100014		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 40.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	19 200	20 800
- korko %: 12 kk euribor/ marg. + 0,025		
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	-1 600	-1 600
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	17 600	19 200
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5432569011 =100015		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 35.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	19 833	21 000
- korko %: 6 kk euribor/ marg. + 0,0075		
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	-1 167	-1 167
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	18 667	19 833
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5436652017 =100016		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 15.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	9 000	9 500
- korko %: 12 kk euribor/ marg. + 0,02		
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	-500	-500
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	8 500	9 000
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5451344019 =100017		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 50.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	31 667	33 333
- korko %: 6 kk euribor/ ei marg.		
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	-1 667	-1 667
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	30 000	31 666
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina JVK 2/2014 =100309		
- Lainan nimellisarvo/ liikkellelasku: 45.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	45 000	45 000
- korko %: 3 kk euribor/ marg. +0,36		
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	-45 000	0
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	0	45 000
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina JVK 1/2016 =100336		
- Lainan nimellisarvo/ liikkellelasku: 40.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	40 000	40 000
- korko %: kiint. +0,155		
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	40 000	40 000
Pitkäaikaiset joukkovelkakirjalainat yhteensä	**124 367**	**175 100**

Joukkovelkakirjalainat		
1 000 €	**2018**	**2017**
Lyhytaikaiset		
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 120548-11-2 =100012		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 20.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	800	800
- korko %: 6 kk euribor/ marg. - 0,005		
- lyhennys: lyhenteinen 2- kertaa vuodessa á 400.000,-	-800	-800
- Siirto pitkäaikaisista joukkovelkakirjalainoista	800	800
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	800	800
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5428576010 =100014		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 40.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	1 600	1 600
- korko %: 12 euribor/ marg. + 0,025		
- lyhennys: lyhenteinen 1- kertaa vuodessa	-1 600	-1 600
- Siirto pitkäaikaisista joukkovelkakirjalainoista	1 600	1 600
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	1 600	1 600
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5432569011 =100015		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 35.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	1 167	1 167
- korko %: 6 kk euribor/ marg. +0,0075		
- lyhennys: lyhenteinen 2- kertaa vuodessa á 583.333,33	-1 167	-1 167
- Siirto pitkäaikaisista joukkovelkakirjalainoista	1 167	1 167
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	1 167	1 167
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5436652017 =100016		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 15.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	500	500
- korko %: 12 kk euribor/ marg. +0,02		
- lyhennys: lyhenteinen 1- kertaa vuodessa	-500	-500
- Siirto pitkäaikaisista joukkovelkakirjalainoista	500	500
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	500	500
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5451344019 =100017		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 50.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	1 667	1 667
- korko %: 6 kk euribor, ei marg.		
- lyhennys: lyhenteinen 2- kertaa vuodessa á 833.333,33	-1 667	-1 667
- Siirto pitkäaikaisista joukkovelkakirjalainoista	1 667	1 667
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	1 667	1 667
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina JVK 2/2014 =100309		
- Lainan nimellisarvo/ liikkellelasku: 45.000.000,00		
- korko %: 3 kk euribor/ marg. +0,36		
- lyhennys: kertalyhenteinen		
- Siirto pitkäaikaisista joukkovelkakirjalainoista	45 000	
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	45 000	
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina JVK 1/2014 =100308		
- Lainan nimellisarvo/ liikkellelasku: 65.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	65 000	0
- korko %: 3 kk euribor/ marg. + 0,30		
- lyhennys: kertalyhenteinen	-65 000	
- Siirto pitkäaikaisista joukkovelkakirjalainoista	0	65 000
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	0	65 000
Lyhytaikaiset joukkovelkakirjalainat yhteensä	**50 733**	**70 733**
Joukkovelkakirjalainat yhteensä	**175 100**	**245 833**

Pakolliset varaukset

Pakolliset varaukset				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Muut pakolliset varaukset				
Eläkevaraus	325	338	205	218
Ympäristövastuut	17 569	17 408	9 896	9 952
Muut pakolliset varaukset	8 544	7 081	1 401	1 462
Muut pakolliset varaukset yhteensä	**26 438**	**24 826**	**11 501**	**11 632**

Pitkä- ja lyhytaikaiset velat konserniyhteisöille

Vieras pääoma				
1 000 €	2018		2017	
	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen
Velat tytäryhteisöille				
Lainat	0	31 959	0	48 188
Ostovelat	0	9 010	0	9 007
Yhteensä	**0**	**40 969**	**0**	**57 195**
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat	0	-1 608	0	7 386
Yhteensä	**0**	**-1 608**	**0**	**7 386**
Velat osakkuus- ja muille omistusyhteysyhteisöille				
Ostovelat	0	1 310	0	1 346
Yhteensä	**0**	**1 310**	**0**	**1 346**
Vieras pääoma yhteensä	**0**	**40 671**	**0**	**65 927**

Liittymismaksut ja muut velat

Liittymismaksujen ja muiden velkojen erittely				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Liittymismaksut ja muut velat (pitkäaikaiset)				
Liittymismaksut	140 896	135 420	0	0
Liittymismaksut ja muut velat yhteensä	**140 896**	**135 420**	**0**	**0**

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Verovelat	308	1 232	0	0
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	89 616	89 616	54 074	54 016
Korkojaksotukset	1 543	1 853	279	356
Muut siirtovelat	21 782	14 221	2 754	2 112
Siirtovelat yhteensä	**113 249**	**106 922**	**57 107**	**56 484**

4.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Omaisuusvakuudelliset velat

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	133 615	142 447		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	183 378	183 998	0	0
Lainat julkisyhteisöiltä	447 403	436 322		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	888 521	945 686	0	0
Annetut kiinnitykset yhteensä	**1 071 899**	**1 129 684**	**0**	**0**
Velat, joiden vakuudeksi pantattu osakkeita				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	11 981	13 856		
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo	20 730	12 898	0	0
Pantatut osakkeet yhteensä	**20 730**	**12 898**	**0**	**0**

Muiden omien sitoumusten ja konserniyhteisön puolesta annetut vakuudet

Vakuudet				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Sitoumusten vakuudeksi annetut kiinnitykset	9	11	0	0
Muut omasta puolesta annetut vakuudet	5 487	3 717	0	0
Vakuudet yhteensä	**5 496**	**3 728**	**0**	**0**

Vuokravastuut

Vuokravastuut				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Vuokravastuut				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	24 029	21 631	37 231	29 141
Myöhemmin maksettavat	128 531	92 666	383 867	303 068
Vuokravastuut yhteensä	152 560	114 297	421 098	332 209
Leasingvastuut				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	29 382	24 349	11 802	9 004
Myöhemmin maksettavat	199 968	208 552	26 242	12 937
Leasingvastuut yhteensä	229 350	232 901	38 044	21 942
Vuokravastuut yhteensä	**381 910**	**347 198**	**459 142**	**354 151**

Vuokravastuut ilmoitetttu ilman arvonlisäveroa.

Annetut vastuusitoumukset

Vastuusitoumukset				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen lainojen puolesta				
Takaukset samaan konserniin kuuluvien puolesta			515 747	579 630
Takauslimiitistä käytetty 31.12.			336 576	355 608
Takauslimiitistä käyttämättä 31.12.			179 171	224 021
Velat ja vastuut, joiden vakuudeksi takaus on annettu 31.12.			237 564	267 738
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen leasingvastuiden puolesta				
Takaukset samaan konserniin kuuluvien puolesta			176 000	172 000
Takauslimiitistä käytetty 31.12.			172 000	156 397
Takauslimiitistä käyttämättä 31.12.			4 000	15 603
Velat ja vastuut, joiden vakuudeksi takaus on annettu 31.12.			149 223	115 671
Takaukset muiden puolesta				
Takaukset muiden puolesta	114 906	93 875	71 000	52 100
Takauslimiitistä käytetty 31.12.	78 309	50 039	34 403	28 898
Takauslimiitistä käyttämättä 31.12.	36 597	43 837	36 597	23 202
Velat, jonka vakuudeksi takaus on annettu 31.12.	61 114	61 418	19 908	19 643

Muut vastuusitoumukset

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
1 000 €	2018	2017
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	1 273 245	1 227 906
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	818	812

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
1 000 €	**Konserni**		**Kaupunki**	
	2018	**2017**	**2018**	**2017**
Sopimusvastuut				
Urakkasopimukset	106 793	122 177	86 928	122 177
Maankäyttösopimukset	1 845	1 572	1 522	1 572
Muut sopimukset	73 098	136 829	3 580	1 599
Sopimusvastuut yhteensä	181 736	260 578	92 030	125 348
Arvonlisäveron palautusvastuu	36 212	36 700	0	0
Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt yhteensä	**217 948**	**297 278**	**92 030**	**125 348**

Johdannaiset

Johdannaiset				
1 000 €	**Konserni**		**Kaupunki**	
	2018	**2017**	**2018**	**2017**
Avoinna olevien johdannaissopimusten nimellisarvot				
Korkojohdannaiset	342 255	367 667	130 000	150 000
Valuuttajohdannaiset	1 555	3 314	0	0
Muut johdannaiset	9 296	25 599	0	0
Nimellisarvot yhteensä	353 107	396 580	130 000	150 000
Avoinna olevien johdannaissopimusten markkina-arvot				
Korkojohdannaiset	-5 481	-8 659	0	-794
Valuuttajohdannaiset	55	-234	0	0
Muut johdannaiset	4 515	288	0	0
Markkina-arvot yhteensä	-910	-8 605	0	-794

Korkojohdannaisista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu tilikauden aikana korkokulujen oikaisuksi.

Ns. basis swapit

- 30 miljoona euroa, sopimuksen alkamispäivä 27.6.2012, päättymispäivä 27.6.2019, kaupunki maksaa Euribor 6kk:n korkoa korjattuna -0,166 % p.a. marginaalilla ja vastaanottaa Euribor 3kk:n korkoa. Sopimus on kertalyhenteinen.
- yllä mainitun basis swapin kumoava basis swap, 30 miljoonaa euroa, sopimuksen tekopäivä 1.2.2017, sopimuksen alkamispäivä 27.12.2016, päättymispäivä 27.6.2019, kaupunki vastaanottaa Euribor 6kk:n korkoa korjattuna -0,166 % p.a. marginaalilla ja maksaa Euribor 3kk:n korkoa. Sopimus on kertalyhenteinen.
- 15 miljoonaa euroa, sopimuksen alkamispäivä 14.11.2012, päättymispäivä 14.11.2019, kaupunki maksaa Euribor 6kk:n korkoa korjattuna -0,1325 % p.a. marginaalilla ja vastaanottaa Euribor 3kk korkoa. Sopimus on kertalyhenteinen.
- yllä mainitun basis swapin kumoava basis swap, 15 miljoonaa euroa, sopimuksen tekopäivä 1.2.2017, alkamispäivä 14.11.2016, päättymispäivä 14.11.2019, kaupunki vastaanottaa Euribor 6kk:n korkoa korjattuna -0,1325 % p.a. marginaalilla ja maksaa Euribor 3kk korkoa. Sopimus on kertalyhenteinen.

- 20 miljoonaa euroa, sopimuksen alkamispäivä 14.11.2012, päättymispäivä 14.11.2022, kaupunki maksaa Euribor 6kk:n korkoa korjattuna -0,1175 % p.a. marginaalilla ja vastaanottaa Euribor 3kk:n korkoa. Sopimus on kertalyhenteinen.
- Yllä mainitun basis swapin kumoava basis swap, 20 miljoonaa euroa, sopimuksen tekopäivä 1.2.2017, alkamispäivä 14.11.2016, päättymispäivä 14.11.2022, kaupunki vastaanottaa Euribor 6kk:n korkoa korjattuna -0,1175 % p.a. marginaalilla ja maksaa Euribor 3kk:n korkoa. Sopimus on kertalyhenteinen.

Yllä luetellut basis swapit kumoavat toisensa, jolloin positio on suljettu.

Konsernin johdannaiset

Vantaan Energia suojaa yhtiön omaa, lähivuosien tuotantoennusteen mukaista sähköntuotantoa, sen tarvitsemia polttoaineita, päästöoikeuksia ja -sertifikaatteja sekä sähkön myyntiä vastaavia hankintoja sähköpörssistä johdannaisinstrumenteilla. Sähkön hintariskejä on suojattu tekemällä sähköjohdannaissopimuksia sekä myynnin että tuotannon osalta. Yhtiön avoinna oleva sähköjohdannaissopimukset ovat Nasdaq Commodities -pörssissä noteerattuja sähköfutuureita ja -forwardeja. Sähköjohdannaisten avoinna oleva nettovolyymi on johdannaisten juoksuaikana alempi kuin ennustettu erittäin todennäköinen spot-hintaisten hankintojen määrä.

Vantaan Energia suojautuu polttoaineiden hintariskeiltä tekemällä raaka-ainejohdannaiskauppoja. Yhtiöllä on hiili- ja öljyjohdannaisia. Yhtiö suojautuu dollarin arvonmuutoksilta tekemällä valuuttajohdannaiskauppoja. Hiilidioksidin päästöoikeuksien hintariskiltä suojaudutaan puolestaan päästöoikeusjohdannaissopimuksilla sekä huomioimalla päästöoikeuksista aiheutuvat kustannukset tuotannonsuunnittelussa. Polttoaine-, päästöoikeus- ja valuuttajohdannaisilla on suojattu polttoaineiden ja päästöoikeuden hintariskien vaikutusta yhtiön tulokseen.

Vantaan Energia on suojannut korkojohdannaisilla pankkilainojensa sekä taseen ulkopuolisten sopimustensa (leasing-rahoitus) muuttuvan koron korkoriskiä. Ne koronvaihtosopimukset, joiden voimassaoloaika ja korkojakso vastaavat lainan juoksuaikaa ja korkojaksoa (käänteinen yhtenäisyys korkojen osalta), esitetään tilinpäätöksen liitetiedoissa vastuina. Ne koronvaihtosopimukset ja hyödykejohdannaiset, joissa kohdistusta ei kyetä tekemään, on arvostettu sopimuskohtaisesti tilinpäätöspäivän arvoon. Tällöin johdannaissopimuksen tekohetken arvon ja tilinpäätöspäivän arvon välinen negatiivinen erotus on kirjattu tilikauden kuluksi. Vantaan Energian johdannaisinstrumenttien käyvät arvot perustuvat tilinpäätöspäivän markkinatietoihin ja ovat ulkopuolisen vahvistamia.

ETEVA-kuntayhtymällä on yksi suojaamistarkoituksessa tehty koronvaihtosopimus. Sopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin pienentämiseksi. Sopimuksella on muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Sopimus erääntyy 2022.

HSY-kuntayhtymän johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksia sekä valuutanvaihtosopimuksen. Kaikki johdannaissopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa. Koronvaihtosopimukset on tehty yksittäisten lainojen korkoriskin suojaamiseksi. Pitkäaikaisten lainojen vaihtuva korko on sidottu koronvaihtosopimuksella kiinteään korkoon. Koronvaihtosopimuksista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu korkokuluiksi tai -tuotoiksi. Valuutanvaihtosopimuksella on vaihdettu valuuttamääräinen (SEK) laina euromääräiseksi. Johdannaissopimusten käyvät arvot on ilmoitettu pankin ilmoituksen mukaisesti.

HUS-kuntayhtymän johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksia ja sähköjohdannaissopimuksia. Kaikki koronvaihtosopimukset ja sähköjohdannaissopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa. Johdannaisista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu tilikauden aikana kulujen oikaisuiksi. Johdannaisten käypää arvoa ei ole kirjattu tilinpäätöksessä kuluksi. Käypä arvo on esitetty liitetietojen muissa taseen ulkopuolisissa järjestelyissä.

HUS:lla on korkoriskin suojaamistarkoituksessa kaksi koronvaihtosopimusta, joista kumpikin kohdistuu yksittäiseen lainaan. Näillä sopimuksilla lainan vaihtuvat korot on muutettu kiinteiksi ja osa lainan pääomasta on suojattu. Koronmaksupäivät vastaavat lainasopimusta suojausajanjaksolla. Osa sähkönkulutuksesta suojataan sähköjohdannaisilla, jotka hankitaan suojaamistarkoituksessa ja vaihdetaan fyysiseen tuotteeseen. Sopimuksia on 26 kappaletta, ja ne on tehty kalenterivuosille 2019, 2020, 2021 ja 2022.

VAV Yhtymä Oy on suojannut yhtiön vaihtuvakorkoisia korkotukilainoja, joiden omavastuukorko on 3,4 %:a, korkoriskiltä koronvaihtosopimuksin. Korkotason ollessa negatiivinen aiheuttaa myös negatiivinen korkoero maksuvelvoitteen. Sopimukset noudattavat lainojen ehtoja ja siksi ne esitetään taseen ulkopuolisena vastuuna. Yhtiöllä on koronvaihtosopimuksia kahdessa eri korkoryhmässä, vaihtuvakorko 12 kk Euribor, kiinteäkorko 1,034 % - 1,096 % ja vaihtuvakorko 6 kk Euribor, kiinteä korko 0,937 % - 0,952 %. Kaikki sopimukset erääntyvät 2025.

4.5 Ympäristötilinpitoa koskevat liitetiedot

Ympäristötilinpito Vantaalla

Kuntien ympäristötilinpidon laatimisen lähtökohtana on kauppa- ja teollisuusministeriön kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohje ympäristöasioiden kirjaamisesta ja esittämisestä kunnan tai kuntayhtymän tilinpidossa. Vantaalla seurattavat ympäristötilinpidon tulot, kulut ja investoinnit on määritelty kuutoskaupunkien kestävän kehityksen raportoinnin kehittämistyön yhteydessä.

Vantaan ympäristötuotot, -kulut ja -investoinnit toiminnoittain

Vuonna 2018 Vantaalla ympäristötuottoja oli noin 928 700 euroa. Eniten tuottoja tuli tilakeskuksen energiatehokkuustoimista, ympäristönsuojelun viranomaistehtävistä ja öljyntorjuntarahaston avustuksesta maaperän ja pohjaveden suojeluun.

Ympäristökulut vuonna 2018 olivat yhteensä 29,8 miljoonaa euroa. Edellisten vuosien tapaan kuluista valtaosa oli ryhmän Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet kuluja

Ympäristöinvestoinnit olivat vuonna 2018 hieman yli miljoonaa euroa, joista valtaosa käytettiin ilmaston- ja luonnonsuojeluun, melun ja tärinän torjuntaan sekä maaperän ja pohjaveden suojeluun.

Ympäristötuotot, -kulut ja -investoinnit

1 000 €	Tuotot		Kulut		Investoinnit	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Ulkoilmansuojelu	10	4	1 104	1 421	80	494
Vesiensuojelu ja jätevesien käsittely	0	0	669	834	0	26
Jätehuolto ja alueiden puhtaanapito	0	0	4 106	3 387	25	12
Maaperän ja pohjaveden suojelu	2	4	2 025	171	189	367
Melun ja tärinän torjunta	0	0	3	72	165	209
Luonnonsuojelu ja maisemanhoito	0	0	78	82	204	30
Ympäristönsuojelun viranomaistehtävät	118	61	1 565	947	0	0
Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet	0	609	16 625	16 364	100	2 182
Ilmastonsuojelu	799	0	1 301	680	264	0
Ympäristötoiminta yhteensä	**929**	**678**	**27 477**	**23 958**	**1 027**	**3 322**
Verot, Investointien poistot	0	0	2 324	2 486	0	0
Kaikki yhteensä	**929**	**678**	**29 801**	**26 444**	**1 027**	**3 322**

Ympäristötaloudelliset tunnusluvut

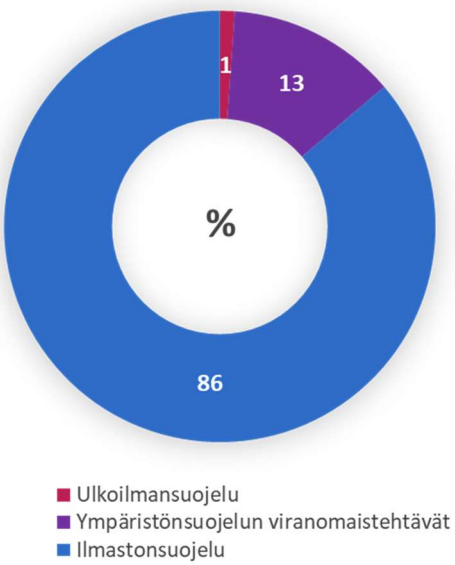
Ympäristötaloudelliset tunnusluvut		
	2018	**2017**
Tuotot		
Ympäristötuotot / toimintatuotot	0,4 %	0,3 %
Ympäristötuotot / asukas	4,1 €	3,0 €
Kulut		
Ympäristökulut + poistot / toimintakulut + poistot	1,9 %	1,7 %
Ympäristökulut + poistot / asukas	120,4 €	107,4 €
Investoinnit		
Ympäristöinvestoinnit / kokonaisinvestoinnit	0,8 %	3,0 %
Ympäristöinvestoinnit / asukas	4,5 €	14,9 €

Ympäristötuotot

Ympäristötuotoilla tarkoitetaan kuntaorganisaation toiminnasta saatuja tuloja, jotka liittyvät ympäristönsuojeluun. Niitä ovat esimerkiksi jätehuoltomaksut sekä ympäristön pilaajilta perityt kunnan suorittamien tai teettämien kunnostustöiden ja siivousten korvaukset sekä energiansäästöillä saadut toimenpiteet. Ympäristötuotto on tilikaudelle jaksotettu ympäristötulo.

Vuonna 2018 Vantaan kaupunkiorganisaation ympäristötuotot olivat 928 700 euroa. Ne olivat 0,4 prosenttia kaupungin kaikista toimintatuotoista. Ympäristötuottoja kertyi 4,1 euroa asukasta kohden.

Kuvio: Ympäristötuottojen jakauma

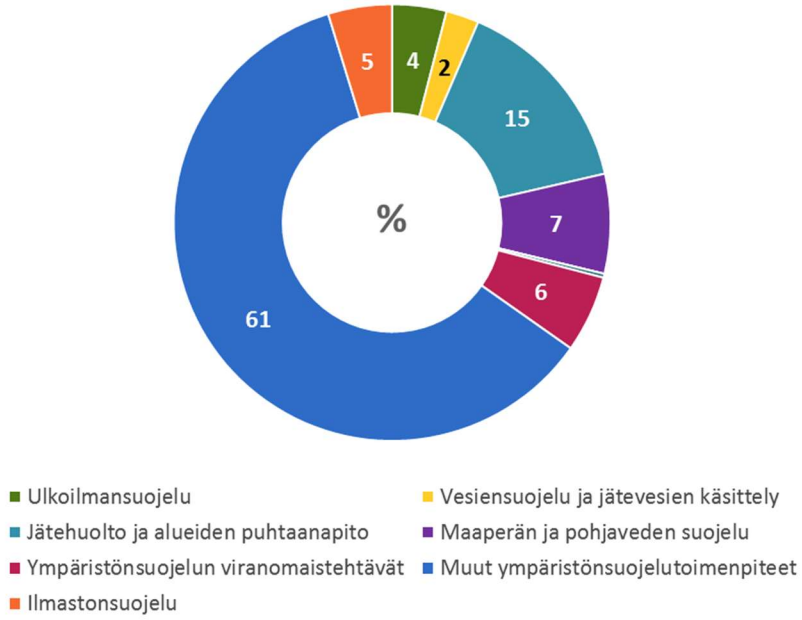
Ympäristökulut

Ympäristökulujen kokonaissumma muodostuu tilikaudelle jaksotetuista ympäristömenoista ja ympäristöinvestoinneista tehdyistä poistoista tilikauden aikana. Ympäristömeno määritellään ympäristönsuojelutoimenpiteistä aiheutuneeksi menoksi. Ympäristömeno puolestaan aiheutuu toiminnasta, jonka tarkoituksena on tuottaa ympäristöhyötyjä tai ennaltaehkäistä, vähentää taikka parantaa tulevaa luonnonsuojelun tasoa ja edistää luonnonvarojen kestävää käyttöä.

Ympäristönsuojelutoiminnan kulut esitetään yleiseurooppalaisen ympäristönsuojelutoimenpiteiden tilastoluokituksen mukaisesti soveltuvin osin.

Vantaalla valtaosa kaikkiaan 29,8 miljoonan euron ympäristökuluista kertyi aiempien vuosien tapaan ryhmästä Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet (16,6 milj. euroa). Jätehuollon ja alueiden puhtaanapidon kulut olivat 4,1 miljoonaa euroa, ympäristönsuojelun viranomaistehtävien osuus oli 1,6 miljoonaa euroa ja ulkoilman suojeluun käytettiin 1,1 miljoonaa euroa. Ympäristökulut olivat 1,9 prosenttia kaupungin kaikista toimintakuluista. Ympäristökuluja kertyi 120,4 euroa asukasta kohden.

Kuvio: Ympäristökulujen jakauma ilman veroja ja investointien poistoja

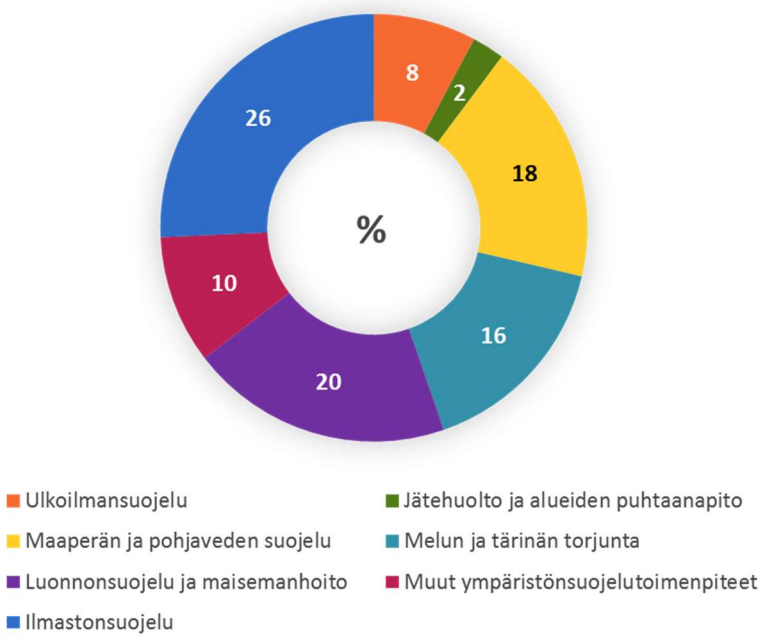

Ympäristöinvestoinnit

Ympäristöinvestoinnit ovat menoja, jotka syntyvät hyödykkeiden tuottamiseksi, ympäristöhaittojen ennaltaehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja korjaamiseksi, tulevan ympäristönsuojeluntason parantamiseksi ja luonnonvarojen kestävän käytön edistämiseksi hankitusta hyödykkeestä. Lisäksi investoinnin odotetaan tuottavan tuloa tai se on tarkoitettu käytettäväksi tuotannontekijänä kunnan hyödyke- ja palvelutuotannossa jatkuvasti usean tilikauden ajan ja hankintameno ylittää poistosuunnitelman mukaisen pienhankintarajan. Ympäristöinvestointien hankintamenosta vähennetään investoinnin tekemiseksi saadut rahoitusosuudet ja avustukset.

Vantaalla tehtiin ympäristöinvestointeja hieman yli miljoonalla eurolla. Eniten, 264 000 euroa, investoitiin ilmastosuojeluun liittyviin toimenpiteisiin. Ne olivat 0,8 prosenttia kaupungin kaikista investoinneista. Ympäristöinvestointeja tehtiin 4,5 euroa asukasta kohden.

Kuvio: Ympäristöinvestointien jakauma

Ulkoilman suojelu

Kuntatekniikan keskus sai tuloja pölynsidontatöistä yksityistiekuntien teillä 10 220 euroa, mikä on tuplasti enemmän kuin edellisenä vuonna. Muita tuottoja ulkoilman suojelusta vuonna 2018 ei ollut.

Vuoden 2018 ulkoilman suojelun kulut tulivat lähes kaikki kuntatekniikan keskuksen katujen kevätharjauksen ja pölynsidonnan henkilöstökuluista, palveluiden ostoista sekä aineista ja tarvikkeista. Yhteensä niiden osuus oli miljoona euroa, kun edellisenä vuotta aikaisemmin kuluja oli 1,4 miljoonaa euroa.

Kuntatekniikan keskus investoi harjakoneiden ja pesulaitteiden hankintaan 80 000 euroa.

Muita investointeja ulkoilmansuojeluun vuonna 2018 ei ollut.

Vesiensuojelu ja jätevesien käsittely

Vuonna 2018 ei ollut tuloja vesiensuojelusta ja jätevesien käsittelystä.

Valtaosa vesiensuojelun ja jätevesien käsittelyn 669 457 euron kuluista koostui palveluiden ostosta tilakeskuksessa vuonna 2018. Sivistystoimen toimialan kulut olivat 10 769 euroa, joka koostui pääasiassa jätevesi- ja lietemaksuista sekä vesinäytteiden laboratoriomaksuista.

Jätehuolto ja roskaantuminen

Jätehuollosta ja roskaantumisesta ei saatu tuloja vuonna 2018.

Jätehuollon kuluja oli vuonna 2018 yhteensä 4,1 miljoonaa euroa, josta kuntatekniikan keskuksen osuus oli 1,1 miljoonaa euroa. Kuntatekniikan keskuksen suuri kuluerä koostui ympäristön siivoamisen ja töhryjen poistoon liittyvistä kuluista kuten edellisenäkin vuonna. Tilakeskuksella oli jätehuollon kustannuksia 786 463 euroa. Sivistystoimen toimialalta kului jätehuoltoon 84 546 euroa, jotka koostuivat vaarallisen jätteen käsittelystä ja tieto ja lavapalveluiden ostosta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan jätehuollon kulut (110 623 euroa) koostuivat jätteenkäsittelymaksuista.

Jätehuollon palvelut HSY:ltä ja pääkaupunkiseudun kierrätyskeskukselta maksoivat kaupungille vuonna 2018 vajaat miljoonaa euroa.

Tilakeskus investoi jätehuoltoon ja alueiden puhtaanapitoon 25 060 euroa.

Maaperän ja pohjaveden suojelu

Vuonna 2018 maaperän ja pohjaveden suojelusta saadut tuotot 1 901 euroa muodostuivat pelastuslaitoksen saamista Öljynsuojarahaston avustuksista.

Maaperän ja pohjaveden suojelun runsaasta kahden miljoonan euron kuluista suurin osa muodostui henkilöstökuluista ja konsulttitöistä kuntatekniikan keskuksessa (92 359 euroa) ja pelastuslaitoksen menoista (46 990 euroa).

Vuonna 2018 maaperän ja pohjaveden suojeluun investoitiin 189 321 euroa, josta valtaosan kuntatekniikan keskus käytti pilaantuneiden maiden kunnostukseen.

Melun ja tärinän torjunta

Melun ja tärinän torjunta ei tuonut tuottoja vuonna 2018.

Melun ja tärinän torjunnasta aiheutuneet kulut (2 600 euroa) muodostuivat vuonna 2018 kuntatekniikan keskuksessa meluselvityksistä.

Kuntatekniikan keskus käytti investointina melun ja tärinän torjuntaan 114 772 euroa, jolla rakennettiin meluvalleja ja -esteitä. Summa oli lähes puolet vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Tilakeskus investoi melun- ja tärinäntorjuntaan 50 000, joissa kohteena oli Tikkurilan vanha asema.

Luonnonsuojelu ja maisemansuojelu

Tuloja ei ollut luonnonsuojelusta ja maisemansuojelusta vuonna 2018.

Luonnonsuojelun ja maisemansuojelun kulut olivat vuonna 2018 yhteensä 78 405 euroa. Siitä suurin osa oli pelastuslaitoksen kuluja sekä kiinteistö ja asukaspalveluiden kuluja yhden luonnonsuojelualueen ostoon (33 605 euro).

Vantaan kaupungin investoinnit luonnonsuojeluun ja maisemansuojeluun olivat jopa 204 236 euroa kun vastaava luku edellisenä vuonna oli 30 203 euroa. Kuntatekniikan keskus suunnitteli ja rakensi reittejä Tammiston, Pikkujärven ja Pyymosanlehdon luonnonsuojelualueille. Kuntatekniikan keskus oli myös mukana toteuttamassa ympäristökeskuksessa suunniteltua lasten luontopolkua Soltorpin luonnonsuojelualueelle.

Ympäristönsuojelun viranomaistehtävät

Tähän ryhmään kuuluvia tuloja kertyi lähinnä ympäristönsuojelun viranomaistehtäviin liittyvistä lupamaksuista. Tulot olivat yhteensä lähes 117 668 euroa.

Ympäristönsuojelun viranomaistehtävien kulut olivat noin 1,5 miljoonaa euroa.

Investointeja ympäristönsuojelun viranomaistehtäviin ei ollut vuonna 2018.

Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet

Ryhmään Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet luetaan muun muassa ympäristökoulutuksen, -kasvatuksen ja -neuvonnan sekä ympäristöjohtamisen ympäristökulut. Kaikilla toimialoilla ympäristöjohtamisen kehittäminen, ympäristöohjelmien tekeminen ja ekotukitoiminta aiheuttivat henkilöstökuluja aikaisempaa enemmän.

Muista ympäristönsuojelutoimista ei saatu tuloja vuonna 2018.

Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet -ryhmään lasketuista 16,6 miljoonan euron kuluista suurin osa on sivistystoimen toimialan menoja (14,2 milj. euroa). Siitä ympäristökasvatukseen ja ympäristöjohtamisen ylläpitämiseen arvioidut palkkakulut olivat 13,7 milj. euroa. Ympäristökeskuksen kulut olivat noin 190 649 euroa, joka koostui suurimmaksi henkilöstökuluista.

Rakennusvalvonnan kulut olivat 32 694 euroa. Kulut koostuivat maalämpöpumppujen luvituksesta, energianeuvonnasta ja ympäristöasiantuntijan palkkakuluista.

Muun muassa Smart & Clean -hankkeen koordinointi ja jäsenyys Green Net Finlandissa toivat kuluja 32 539 euroa elinkeinopalveluille.

Tilakeskus investoi muihin ympäristönsuojelutoimenpiteisiin kaikkiaan 100 000 euroa.

Ilmaston suojelu

Energiatehokkuussopimuksen toimeenpano ja e-hankkeeseen liittyvät palveluostot aiheuttivat vuonna 2018 tilakeskukselle kuluja 798 882 euroa, mutta energiatehokkuuden kasvamisen mukanaan tuomat säästöt olivat samansuuruiset, ESCO-toimijan takaamana.

Vuonna 2018 tilakeskus investoi aurinkopaneeleihin ja ikkunan tiivistyksiin, uusi lämmönjakokeskuksia energiatehokkaammiksi ja teki perusparannuksia energiatehokkuuden edistämiseksi yhteensä 264 000 euron edestä.

Kuluja ilmaston suojelusta kertyi reilu 1,3 miljoonaa euroa. Se koostui ESCO-hankkeiden energiatehokkuustoimien lisäksi eri toimialojen ympäristöryhmien työstä esimerkiksi kehittämishankkeissa.

Ympäristöverot ja ympäristövastuut

Vantaan kaupunki maksoi vuonna 2018 ympäristöperusteisia veroja yhteensä 2,3 miljoonaa euroa.

4.6 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
	2018	**2017**
Yleishallinto	6	8
Kaupunginjohtajan toimiala	177	178
Konserni- ja asukaspalveluiden toimiala	962	966
Sosiaali- ja terveystoimi	3 240	3 206
Sivistystoimi	6 015	5 832
Maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö	643	668
Yhteensä	**11 043**	**10 858**

Henkilöstön lukumäärään on laskettu vakituiset, määräaikaiset sekä työllistetyt.

Henkilöstökulut		
1 000 €	**2018**	**2017**
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	483 451	476 811
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	4 206	4 766
Henkilöstökulut yhteensä	**487 657**	**481 577**

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
1 000 €	**2018**	**2017**
Kansallinen kokoomus Vantaa	72	70
Kansallinen Kokoomus Uusimaa	1	1
Suomen Keskusta Vantaa	14	17
Perussuomalaiset	16	20
Vantaan siniset ry	4	1
Suomen Kristillisdemokraatit	10	10
Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue Uusimaa	2	1
Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue Vantaa	104	105
Suomen ruotsalainen kansanpuolue Vantaa	11	10
Vihreä liitto Vantaa	59	48
Vasemmistoliiton Vantaan Kunnallisjärjestö Ry	32	30
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	**326**	**314**

Tilintarkastajan palkkiot		
1 000 €	**2018**	**2017**
Tarkastusyhteisö BDO Audiator Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	80	88
Muut palkkiot	12	28
Palkkiot yhteensä	**91**	**116**

Kunnan ja intressitahojen väliset liiketoimet

Liitetietona on esitetty tiedot kaupungin ja sen intressitahoihin (tytäryhtiöt/ osakkuusyhtiöt) kuuluvien välisistä liiketoimista, jos ne ovat olennaisia eikä niitä ole toteutettu tavanomaisin kaupallisin ehdoin. Liitetietona on esitetty myös tavanomaisin ehdoin intressitahojen kanssa toteutetuista toimista niiden osapuolet ja toimien arvot, jos ne ovat tarpeen oikean ja riittävän kuvan antamiseksi. Tietoja yksittäisistä liiketoimista on yhdistelty, ellei tietojen erillinen esittäminen ole välttämätöntä arvioitaessa liiketoimen vaikutusta kunnan taloudelliseen asemaan.

Liiketoimi on varovaisuusperiaatetta noudattaen pidetty oikean ja riittävän kuvan antamiseksi tarpeellisena esittää, kun liiketoimen arvo on vähintään miljoona euroa (alv 0 %). Tietoja yksittäisistä liiketoimista on tarpeen mukaan yhdistelty, jotta kokonaisuuteen liittyvä oikea ja riittävä kuva on välitetty.

VAV Yhtymä -konserni

Kaupunki omistaa VAV Yhtymä Oy:n (entinen VAV Asunnot Oy) koko osakekannan. VAV Yhtymä -konsernissa on tällä hetkellä tytäryhtiöinä VAV Palvelukodit Oy ja VAV Asunnot Oy, johon siirrettiin liiketoimintasiirrolla käyttö- ja luovutusrajoitusten alaiset asuinkiinteistöt käsittävä liiketoiminta. Tilivuoden 2018 aikana kaupunki on vuokrannut VAV Palvelukodit Oy:n asuntoja ja palvelutiloja erillisillä vuokrasopimuksilla yhteensä 4 221 332,85 euron (alv 0 %) arvosta. VAV Asunnot Oy ja VAV Yhtymä Oy ovat perineet vuonna 2018 eri vuokrasopimusten perusteella kaupungilta 5 508 038,89 euroa. Perityt vuokrat on määritetty ARA-ehtojen mukaisesti.

- Kaupunginhallitus 22.10.2018 päätti (§ 24) allekirjoittaa VAV Asunnot Oy:n kanssa maankäyttösopimuksen, kunnallisteknisen rakentamissopimuksen ja esisopimuksen määräalojen vaihdosta. Yhtiö maksoi osana kokonaisuutta kaupungille MRL 91 a §:n mukaisena yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvauksena yhteensä 1 048 628 euroa. Maankäyttösopimuksessa ja muissa järjestelyyn liittyvissä sopimuksissa on noudatettu Vantaan kaupungin yleisesti soveltamia ehtoja.
- Kaupunginvaltuusto 24.9.2018 päätti (§ 6), että kaupungin VAV Asunnot Oy:n (nyk. VAV Yhtymä Oy, y-tunnus 0640915-7) lainojen vakuudeksi myöntämät, päätöksessä yksilöidyt, omavelkaiset takaukset siirretään VAV Ara-asunnot Oy:lle (nyk. VAV Asunnot Oy, y-tunnus 2903526-6) liiketoimintasiirrossa siirtyvien normaaliehtoisten rahalaitoslainojen vakuutena. Kaupunginvaltuusto päätti periä VAV Ara-asunnot Oy:ltä vuosittain 0,5 %:n takausprovision, joka lasketaan takausvastuun kohteena olevan lainan jokaisen vuoden 1. päivänä jäljellä olevasta pääomasta, ja vaatia VAV Asunnot Oy:tä allekirjoittamaan VAV Ara-asunnot Oy:n osakkeiden omistusta koskevan kovenantin, jonka mukaisesti VAV Asunnot Oy:n omistuksessa tulee olla 100 % VAV Ara-asunnot Oy:n osakkeista ja äänioikeudesta koko takausvastuun ajan.
- Kaupunginhallitus 17.9.2018 päätti (§ 15) samaan järjestelyyn liittyen siirtää vastaavasti asuntolainakiinteistö ja rakentamisrahastosta myönnetyt päätöksessä yksilöidyt lainat siten, että lainat siirtyvät osana sitä liiketoimintaa, johon ne kohdistuvat. Kaupunginhallitus päätti edellyttää lainojen siirrolle, että VAV Asunnot Oy (VAV Yhtymä Oy) allekirjoittaa VAV Ara-asunnot Oy:n (VAV Asunnot Oy:n) osakkeiden omistusta koskevan kovenantin, jonka mukaisesti emon omistuksessa tulee olla 100 % tytäryhtiön osakkeista ja äänioikeudesta koko laina-ajan.

VAV Asunnot Oy:lle annetut lainat, joiden pääoma on 30.6.2018 ollut 34 020 582,62 euroa, on myönnetty yhtiön harjoittamaa sosiaalista asuntotuotantoa varten. Varoilla on toteutettu ARA:n tukemaa luovutus- ja käyttörajoitusten alaista asuntorakentamista. Kyse ei ole sellaisesta taloudellisesta toiminnasta, joka vääristäisi taikka uhkaisi vääristää kilpailua tai joka vaikuttaisi jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Lainat ovat siirtyneet entisine ehtoineen ja yhdessä niiden luovutus- ja käyttörajoitusten alaisten kiinteistöjen kanssa, joihin ne kohdistuvat siten kuin ARA edellyttää. Lainoihin ei sisälly kuntalaissa tarkoitettua merkittävää taloudellista riskiä. Lainat ovat oman pääoman ehtoisia tertiäärilainoja, joiden kulloisestakin pääomasta yhtiö maksaa kaupungille 4 %:n korkoa. Vuoden 2018 järjestelyssä ei myönnetty uusia lainoja eikä lainakanta näin ollen järjestelyn myötä kasvanut.

VTK Kiinteistöt -konserni

Kaupunki omistaa VTK Kiinteistöt Oy:n koko osakekannan. Yhtiö tarjoaa toimitilapalveluja kaupunkikonsernin käyttöön. Se on voimassa oleviin sopimuksiin liittyen laskuttanut kaupungilta tilivuoden 2018 aikana kaikkiaan 22 237 957,32 euroa pääasiassa vuokrina. Yhtiön ja kaupungin välisiä vuokrasopimuksia on tarkistettu vuodesta 2015 lukien siten, että sopimukset ovat markkinaehtoisia.

- Tekninen lautakunta 24.3.2015 päätti (§ 14) vuokrata ns. liikuntalaitoskiinteistöt yhtiöltä.
- Tekninen lautakunta 30.1.2018 päätti (§ 8) hyväksyä laajennukset kaupungin ja VTK Kiinteistöt Oy:n väliseen liikuntakiinteistöjä koskevaan vuokrasopimukseen.
- Tekninen lautakunta 20.3.2018 päätti (§ 14) allekirjoittaa Ylästön koulun laajennusta ja muutosta koskevan vuokrasopimuksen.
- Tekninen lautakunta 6.11.2018 päätti (§ 15) hyväksyä muutoksia VTK Kiinteistöt Oy:n kanssa tehtäviin vuokasopimuksiin.

Varsinaisen toimitilojen vuokraukseen liittyvän päätoimialansa lisäksi yhtiö on vuokrannut kokonaan omistamansa Myyrmäen Urheilupuisto Oy:n sille vuokraaman henkilöstön edelleen kaupungin liikuntapalveluille (Yleisjaosto 9.3.2015 § 8). Henkilöstövuokraus VTK Kiinteistöt -konsernissa (Myyrmäen Urheilupuisto Oy → VTK Kiinteistöt Oy) ja edelleenvuokraus kaupungille on päättynyt 31.5.2018.

VTK Kiinteistöt Oy:lle ja sen kokonaan omistamille tytäryhtiöille kaupunki on myöntänyt asuntolainarahastosta lainaa seuraavasti:

- Kivistön Putkijäte Oy, lainaa jäljellä 1 875 000 euroa per 31.12.2018. Lainasta peritään korkoa euribor 6 kk + 0,50 % sekä sen lisäksi vuotuista luottoprovisiota 0,50 % kulloisenkin kalenterivuoden 1. päivänä auki olevasta lainapääomasta. Kyse on ennen kuntalain 2015 voimaantuloa annetusta lainasta. Kaupungin arvion mukaan lainaan ei sisälly merkittävää taloudellista riskiä.
- Kivistön Pysäköinti Oy (sulautunut VTK Kiinteistöt Oy:öön 30.6.2018), lainaa jäljellä 2 200 000 euroa per 31.12.2018. Lainasta peritään korkoa euribor 6 kk + 0,50 % sekä sen lisäksi vuotuista luottoprovisiota 0,50 % kulloisenkin kalenterivuoden 1. päivänä auki olevasta lainapääomasta. Kyse on ennen kuntalain 2015 voimaantuloa annetusta lainasta. Kaupungin arvion mukaan lainaan ei sisälly merkittävää taloudellista riskiä.

A-Tulkkaus Oy

Kaupunki omistaa A-Tulkkaus Oy:n osakekannasta 99,6 %. Kaupunki on päättänyt toiminnan yhtiöittämisen yhteydessä yhtiön kanssa solmittavasta palvelusopimuksesta (Kaupunginhallitus 6.10.2014 § 15), joka on ehtonsa mukaisesti voimassa 30.9.2018 asti. Sopimuksen nojalla kaupunki on tilivuoden 2018 aikana ostanut yhtiöltä tämän toimialan mukaisia tulkkaus- ja käännöspalveluja 1 944 104,42 eurolla.

Yhtiö on sen omistavien julkisten hankintayksiköiden hankintalaissa tarkoitettu sidosyksikkö, mistä johtuu vaatimus toimia *määräysvaltaa käyttävien hankintayksiköiden etujen mukaisesti*. Yhtiö toimii kannattavasti eikä sen soveltamia kaupallisia ehtoja voida pitää epätavanomaisina.

Kaunialan Sairaala Oy

Kaupunki omistaa Kaunialan Sairaala Oy:n osakekannasta 45 %. Osana vuonna 2006 toteutettuja järjestelyjä Vantaan kaupunki osti Kaunialan sairaalan kiinteistön rakennuksineen Sotainvalidien Veljesliitto ry:ltä. Sairaalatoiminnasta vastaava Kaunialan Sairaala Oy on kiinteistöllä kaupungin vuokralaisena. Kaupunginhallitus päätti 8.2.2016 § 8 hyväksyä sairaalayhtiölle pysyväisluonteisen vuotuisen vuokrahuojennuksen 250 000 euroa 1.1.2015 alkaen johtuen vanhan päärakennuksen soveltumattomuudesta tuotantokäyttöön.

Kaupunki on ostanut yhtiöltä terveys- ja sosiaalipalveluita tilivuoden 2018 aikana yhteensä 14 267 503,76 eurolla. Ostot perustuvat Sotainvalidien Veljesliitto ry:n ja Vantaan kaupungin väliseen 15.12.2006 allekirjoitettuun sopimukseen.

Yhtiö maksoi maanvuokraa 15.12.2006 allekirjoitetun sopimuksen ja myöhempien tarkistusten perustella tilivuoden 2018 aikana kaikkiaan 1 826 951,45 euroa.

Vantaan Energia Oy

Kaupunki omistaa Vantaan Energia Oy:n osakekannasta 60 %. Yhtiön toimialana on sähkö- lämpö- ja maakaasuliiketoiminta sekä muu energianhuolto ja niihin liittyvä tuotteiden valmistus ja kauppa, energiapalvelut sekä alan muu liiketoiminta. Yhtiö on myynyt vuonna 2018 kaupungille sähköä 3,1 milj. euron arvosta ja kaukolämpöä 4,6 milj. euron arvosta. Yhtiö on maksanut kaupungille takausprovisiota 0,9 milj. euroa.

Vantaan Energia Oy:n kokonaan omistama tytäryhtiö Vantaan Energia Sähköverkot Oy on vuonna 2018 veloittanut kaupungilta sähkön verollista siirtomaksua 4,1 milj. euroa.

Sopimusten arvot ovat markkinaehtoisia.

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy

Kaupunki omistaa Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:n koko osakekannan. Yhtiö tarjoaa kaupunkikonsernille toimialansa mukaisia kiinteistönhoito-, puhtaus- ja ateriapalveluita. Yhtiön laskutus kaupungille on tilivuoden 2018 aikana ollut 46,4 milj. euroa, joka jakautuu ateriapalveluihin 21,1 milj. euroa, puhtauspalveluihin 13,0 milj. euroa ja kiinteistöpalveluihin (sisältäen vartiointipalvelut) 12,3 milj. euroa.

- Tekninen lautakunta 19.5.2015 päätti (§ 28) hyväksyä kiinteistön hoito- ja kunnossapitopalvelua, tukipalveluja sekä ulkoalueiden hoitoa koskevan kiinteistönhoitosopimuksen, joka on ehtonsa mukaisesti voimassa 31.12.2020 asti.
- Hankintajohtaja on erillisillä päätöksillään päättänyt hallintosäännön 4 luvun 8 §:n 6. ja 7. kohtien mukaisen hankintatoimivaltansa nojalla kaupungin ateria- ja puhtauspalveluiden hankinnoista sekä kaupungin aula- ja vartiointipalveluiden hankinnoista.

Oy Apotti Ab

Kaupunki omistaa Oy Apotti Ab:n osakkeista alle 13 %. Yhtiö tuottaa toimialansa mukaisesti omistajilleen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietojärjestelmiin liittyviä palveluja omakustannushintaan. Yhtiö on voittoa tavoittelematon in house -yhtiö. Yhtiön mahdollinen voitto on käytettävä yhtiön oman toiminnan tukemiseen ja kehittämiseen eikä osinkoa jaeta.

Yhtiö on veloittanut kaupungilta vuoden 2018 aikana 1 363 466,33 euroa. Summasta 967 611,24 euroa on Vantaan osakassopimukseen perustuva osuus yhtiön toimintakuluista ja 305 405,48 euroa asiakas- ja potilastietotietojärjestelmän tuotannonaikaisia kustannuksia.

- Kaupunginvaltuusto 14.12.2015 päätti (§ 8) myöntää Oy Apotti Ab:lle asiakas- ja potilastietojärjestelmän hankintaa varten enintään 28 milj. euron määräisen Vantaan kaupungin omavelkaisen takauksen osana yhtiön yhteensä n. 202 milj. euron suuruista rahoitusjärjestelyä, yhtiön järjestelmähankintaa varten nostamien lainojen ja niiden korkojen, viivästyskorkojen sekä mahdollisten perimiskulujen kattamiseksi. Takauksen voimassaoloaika on rajoitettu enintään 31.12.2028 saakka. Vantaan kaupungin omavelkainen takaus ei ehtojensa mukaisesti koskaan ylitä kaupungin omistusprosentin mukaista osuutta taattavien rahoitusjärjestelyjen kokonaismäärästä tai yksittäisistä lainoista/ järjestelyistä. Kaupunginvaltuusto päätti lisäksi, että Vantaan kaupunki pidättää oikeuden vaatia vastavakuuksia siinä tilanteessa, että yhtiön omistuspohja muuttuu siten, että yli puolet sen osakkeista siirtyy uudelle omistajalle, tai sen toiminnan tarkoitus (tuottaa omistajilleen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietojärjestelmiin liittyviä palveluja) käynnissä olevan palvelurakenneuudistuksen seurauksena muuttuu. Kaupunginvaltuusto edellytti, että Oy Apotti Ab:lle myönnettävistä yksittäisistä omavelkaisista takauksista voidaan edellä mainituissa olosuhteissa (omistuspohjan tai toiminnan muutokset) periä vuosittain vähintään 0,5 %:n suuruinen takausprovisio, joka lasketaan takausvastuun kohteena olevan lainan jäljellä olevasta pääomasta per 31.12. ja että Oy Apotti Ab:lle myönnettävä omavelkainen takaus pannaan täytäntöön kaupunginhallituksen erikseen hyväksymin tarkemmin ehdoin kuitenkin siten, että päätöksessä todetut edellytykset toteutuvat.
- Kaupunginhallitus 13.8.2018 päätti (§ 15) allekirjoittaa omavelkaisen takauksen vakuudeksi 12,70 %:n (5 715 000 euron) osuudelle Oy Apotti Ab:n Kuntarahoitus Oyj:ltä nostaman 45 000 000 euron suuruista lainaa.
- Kaupunginhallitus 17.12.2018 päätti (§ 19) allekirjoittaa omavelkaisen takauksen vakuudeksi 12,70 %:n (8 890 000 euron) osuudelle Oy Apotti Ab:n Kuntarahoitus Oyj:ltä nostaman 70 000 000 euron suuruista lainaa. Tämä takaussitoumus korvasi vuonna 2016 allekirjoitetun takauksen (13 % eli 9 100 000 euron osuus 70 000 000 euron lainaan).

Kiinteistö Oy Tikkurilan keskustapysäköinti

Vantaan kaupunki osti Kiinteistö Oy Tikkurilan Terveysasemalta 50 kappaletta Kiinteistö Oy Tikkurilan keskustapysäköinnin B-sarjan osaketta kaupunginhallituksen 28.5.2018 tekemän päätöksen perusteella. Päätöksen täytäntöönpanon jälkeen kaupunki omistaa Kiinteistö Oy Tikkurilan keskustapysäköinnin koko osakekannan. Kaupunki osti Kiinteistö Oy Tikkurilan keskustapysäköinnin omistaman pysäköintilaitosrakennuksen yhtiöltä 1.11.2018 allekirjoitetulla kauppakirjalla. Kauppahinta on 1,0 milj. euroa. Kauppahintaan vaikuttivat vireillä olleet kaavamuutokset, jotka tulivat johtamaan pysäköintilaitoskokonaisuuden purkamiseen ja yhtiön pysäköintilaitostoiminnan päättymiseen sekä pysäköintilaitoksen tekninen kunto, joka olisi toiminnan jatkuessa edellyttänyt mittavia peruskorjauksia. Kauppahinta vastasi pysäköintilaitoksen arvoa Kiinteistö Oy Tikkurilan keskustapysäköinnin taseessa ja oli yhteneväinen KPMG Oy Ab:n ja BDO Audiator Oy:n pysäköintilaitoksen arvosta tekemien määritelmien kanssa. Samalla sopimuksella päätettiin kaupungin ja yhtiön välinen maanvuokrasopimus. Kauppahinta sisälsi korvauksen vuokraoikeuden ennen aikaisesta päättämisestä.

5 Eriytetyt tilinpäätökset

5.1 Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen tilinpäätös

5.1.1 Toimintakertomus

Pelastuslaitos vastaa Keski-Uudenmaan pelastustoimen alueen turvallisuudesta pelastustoimen keinoin sekä huolehtii ensihoitopalvelusta voimassa olevien sopimusten mukaisesti. Pelastustoimen alue muodostuu Hyvinkään, Järvenpään, Keravan ja Vantaan kaupungeista sekä Mäntsälän, Nurmijärven, Pornaisten ja Tuusulan kunnista. Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen liikelaitoksen hallinto järjestetään Vantaan kaupungin hallintosäännön määräyksin. Kaupungin organisaatiossa Keski-Uudenmaan Pelastuslaitos kuuluu konsernihallinnon ja asukaspalveluiden toimialaan. Liikelaitoksella on johtokunta, johon kuuluu 15 henkeä.

Olennaiset tapahtumat tilikaudelta ja sen päättymisen jälkeen

Pelastuslaitos on jatkanut valmistautumista erilaisiin uhka- ja vaaratilanteisiin sekä seuraa aktiivisesti koko Euroopan turvallisuustilannetta

Pelastuslaitoksella on yhteistoimintasopimukset ensihoidon toteuttamisesta Hyvinkään sairaanhoitoalueen ja HYKS-Peijas alueen kanssa. Tulevaisuuden maakunta ja SOTE -ratkaisu vaikuttaa todennäköisesti myös ensihoidon järjestämiseen vuoden 2021 alussa. Eduskunta ei ole vielä hyväksynyt lainsäädäntöä maakunnista.

Pelastustoimi siirtynee perustettaville maakunnille vuoden 2021 alussa. Sisäministeriö on perustanut siirtoa valmistelevan uudistushankkeen jo vuonna 2016 ja keväällä 2019 hankkeen loppuraportit ovat käsittelyssä kevään 2019 aikana. Hallituksen esityksen perusteella Keski-Uudenmaan pelastuslaitos siirtyy osaksi Uudenmaan alueen pelastusaluetta, joka vastaa noin 1,6 miljoonan ihmisen turvallisuudesta. Pelastustoimen ja Uudenmaan yhteistyön valmistelutyö vie merkittävän osan pelastuslaitoksen voimavaroista, mikäli maakunta toteutuu.

Pelastuslaitos on kehittänyt toimintaansa vuoden 2018 aikana mm. Mittatien kärkiyksiköllä sekä pelastuslaitoksen kehittämishankkeella, jonka johtopäätökset syntyvät kevään 2019 aikana. Myös Vantaan kaupungin organisaatio muuttuu vuoden 2020 alussa. Viestintää pelastuslaitos on kehittänyt etenkin sisäisellä tiedottamisella, että sosiaalisen median kautta.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen alueella oli vuonna 2018 yhteensä 8 022 sammutus- ja pelastustehtävää (vuonna 2017 oli 8 329). Tehtävä määrissä on laskua 4 prosenttia edellisvuoteen. Tehtävämäärien vähentyminen selittyy myrskyjen ja myrskytuhojen vähenemisellä, sillä edellisestä vuodesta vahingontorjuntatehtävät vähenivät 600 tehtävällä.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen ambulanssien tehtävämäärä vuonna 2018 oli 35 761, kun edellisenä vuonna se oli 34 845. Tehtävät lisääntyivät 3 prosenttia. Suurin tehtävälisäys tapahtui HYKS Peijaksen sairaanhoitoalueella, jossa tehtävät lisääntyivät 4 prosenttia (2018 22 040 tehtävää ja 2017 21 149 tehtävää). Hyvinkään sairaanhoitoalueella pelastuslaitoksen yksiköiden tehtävät puolestaan pysyivät samana edelliseen vuoteen verrattuna (2018 13 721 tehtävää ja 2017 13 697 tehtävää).

Potilaiden tavoittamisviiveet ovat pysyneet edellisiin vuosiin verrattuna HUS:n palvelutasopäätöksen mukaisina kaikissa hälytyskiireellisyysluokissa sekä HYKS Peijaksen (Vantaa-Kerava) että Hyvinkään sairaanhoitoalueilla.

Pelastustoimen suorittamia ensivastetehtäviä oli 1 967 tehtävää, kasvua on 7 prosenttia edelliseen vuoteen (1 831 tehtävää). Kasvu oli suurinta Vantaalla, jossa niitä oli 1 259 tehtävää (1 186 tehtävää), mikä johtuu Vantaan ambulanssien korkeasta käyttöasteesta.

Operatiiviseen ensihoito- ja pelastushenkilöstöön kohdistuvat uhka- ja vaaratilanteet ovat lisääntyneet koko alueella.

Onnettomuuksien ehkäisemiseksi Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen alueella tehtiin määräaikaisia valvontakäyntejä muihin kuin asuinrakennuksiin 1 665 kohteeseen, joka vastaa 97 prosentin toteumaa suhteessa tavoiteasetteluun. Lisäksi asuinrakennuksiin tehtiin 453 paloturvallisuuden itsearvioinnin jälkivalvontaan liittyvää valvontakäyntiä, jotka kohdistuivat lähinnä pientaloihin.

Paloturvallisuuden itsearvioinnin lomakkeita lähetettiin 4 885 pientaloon, ja näistä palautettiin 89 prosenttia. Asuinkerrostalojen paloturvallisuuden itsearvioinnin pilotointi aloitettiin vuonna 2018. Pilotointikokeilun yhteydessä alueen sopimuspalokunnat toteuttivat turvallisuusviestinnällisiä asukasiltoja sekä järjestivät turvallisuuskävelyitä niissä asuinkerrostaloissa, joihin lähetettiin paloturvallisuuden itsearviointilomakkeita. Paloturvallisuuden itsearviointilomakkeita lähetettiin kaikkiaan 236 kerrostaloon, joista vastasi määräaikaan mennessä 69 prosenttia.

Vuonna 2019 asuinrakennusten valvontaa jatketaan valvontakäynnein ensisijassa niihin pien- ja kerrostaloihin, joista omavalvontalomaketta ei ole palautunut tai ei ole ilmoitettu, että puutteet on korjattu.

Hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Keski-Uudenmaan pelastuslaitosta johtaa johtoryhmä. Liikelaitoksen johtoryhmään kuuluu pelastusjohtaja, pelastuspäällikkö, riskienhallintapäällikkö ja turvallisuusviestintäpäällikkö. Hallinnon tehtävät on pystytty jakamaan johtoryhmän ja muun henkilökunnan kesken ja yhteistyö talouspalvelukeskuksen kanssa on sujunut erittäin hyvin. Talouspäällikön tehtäviä on hoitanut vuoden 2016 alusta alkaen Heidi Piikki talouspalvelukeskuksesta, mutta hän siirtyi toisiin tehtäviin vuoden 2018 lopussa. Hän tekee vielä pelastuslaitoksen taloudellisen tilinpäätöksen vuoden 2018 osalta.

Liikelaitoksen talous ja talousarvion toteutuminen

Pelastuslaitoksen johtokunnan hyväksymä talousarvio on tehty kahdelle eri toiminnalle, pelastustoimelle ja ensihoidolle.

Tuloslaskelman talousarviovertailu

Talousarviossa Vantaan valtuuston asettamana talousarvion sitovana tavoitteena oli liikeylijäämä 0 euroa. Tavoite saavutettiin liikeylijäämällä 516 917,83 euroa. Tilikauden ylijäämäksi muodostui poistoerokirjausten jälkeen 872 962,22 euroa.

Pelastustoimen osalta liikevaihto oli 27,7 milj. euroa (27,4 milj. euroa vuonna 2017). Liiketoiminnan muut tuotot olivat 0,2 milj. euroa (0,05 milj. euroa vuonna 2017). Toimintatuotot toteutuvat lähes talousarvion mukaisesti. Toimintakulut olivat 26,1 milj. euroa (24,9 milj. euroa vuonna 2017). Tästä materiaali- ja palveluostoja oli 4,3 milj. euroa (3,6 milj. euroa vuonna 2017), henkilöstökuluja 17,3 milj. euroa (17,1 milj. euroa vuonna 2017) ja liiketoiminnan muita kuluja 4,6 milj. euroa (4,2 milj. euroa vuonna 2017). Toimintakulut alittivat talousarvion 0,5 milj. euroa. Pelastustoimen liikeylijäämään 505 555 euroa vaikutti henkilöstökulujen jääminen 0,6 milj. euroa ennakoitua pienemmäksi. Alitus johtui avoimista vakansseista hallinnon, päällystön ja tukipalveluiden osalta.

Ensihoidon osalta talousarvion sitova tavoite toteutui. Liikevaihto oli 9,9 milj. euroa (9,7 milj. euroa vuonna 2017). Ensihoidossa kuljetustuloja kertyi tilikaudella 3,7 milj. euroa. Hyvinkään sairaanhoitoalueelle palautettiin tuloja 2,1 milj. euroa (2,0 milj. euroa vuonna 2017). HYKS Peijaksen sairaanhoitoalueen osalta tulo-kertymä oli 1,6 milj. euroa (1,5 milj. euroa vuonna 2017). Ensihoidon toimintakulut olivat 9,9 milj. euroa (9,8 milj. euroa vuonna 2017). Materiaalien- ja palveluiden osuus oli 1,0 milj. euroa, henkilöstökulujen 8,1 milj. euroa ja liiketoiminnan muiden kulujen 0,8 milj. euroa.

Rahoitusosan talousarviovertailu

Varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta oli 91 282 euroa. Tilikauden rahavarojen muutos 964 755 euroa nostaa rahavarojen määrän 2 476 633 euroon.

Investointiosan talousarviovertailu

Investointien sitova tavoite 1,59 milj. toteutui. Investointeihin kului 1 590 403 euroa. Nettoinvestoinnit rahoitusosuuksien 12 434 euroa ja autojen myynnistä kertyneiden luovutusvoittojen 642 euroa jälkeen olivat 1 577 327 euroa.

Henkilöstö

Henkilöstön määrä vuoden 2018 lopussa oli 485, joista määräaikaisia 59. Vakituisen henkilöstön määrä kasvoi 9 henkilöllä vuoteen 2017 verrattuna. Henkilöstökulut olivat vuonna 2018 yhteensä 25 410 090 euroa.

Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä ja riskienhallinnasta

Pelastuslaitoksen tavoitteiden toteutumista, varojen käyttöä ja tuloksellisuutta valvotaan säännöllisellä raportoinnilla. Vantaan kaupungille ja muille kunnille raportoidaan osavuosikatsauksien yhteydessä. Tulosyksiköiden ja toimistojen tuloksia seurataan osavuosikatsauksien yhteydessä Henkilökohtaisten tavoitteiden ja tuloksellisuuden valvontaa suoritetaan pääosin kehityskeskusteluissa.

Pelastuslaitoksella ei ole tiedossa tilikaudella 2018 lakien ja säännösten sekä hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia, joista seuraisi merkittävä korvaus, kanne tai muu vaatimus tai oikeusseuraamus. Valvontatoimintaan on kohdistunut normaalina pidettäviä hallintovalituksia.

Ensihoitopalvelua tehtiin Hyvinkään sairaanhoitoalueen ja HYKS-Peijas alueen kanssa solmittujen yhteistoimintasopimuksien mukaisesti.

Tilikauden aikana ei ole todettu omaisuuden hankinnassa, luovutuksessa tai käyttöarvossa menetyksiä tai arvon alennuksia.

Pelastuslaitos on vuokralla kuntien tai kiinteistöosakeyhtiöiden omistamissa kiinteistöissä.

Pelastuslaitoksen sisäisten riskien tunnistaminen on tehty pelastuslaitoksen oman valmiussuunnitelman yhteydessä sekä Vantaan kaupungin ohjeistuksen mukaisesti. Niissä on otettu huomioon sekä ulkoiset että sisäiset pelastuslaitoksen palvelukykyä uhkaavat riskit.

Riskien hallintaa ja sisäistä valvontaa on ohjeistettu pelastuslaitoksen toimintasäännössä. Palveluihin liittyvää riskienhallintaa kehitetään osana valtakunnallista pelastustoimen riskienhallintaa. Toimintasääntöä täsmennetään pelastusjohtajan päätöksillä hankinta- ja tilausoikeuksista sekä tarvittavalla ohjeistuksella.

Työturvallisuuteen liittyvät riskienhallinta on toteutettu työturvallisuuslain edellyttämällä tavalla käyttämällä pelastuslaitosten yhteistä PERA-ohjelmaa ja ensihoidossa lisäksi sairaanhoitopiirin ylläpitämää ohjelmaa.

Tietoturvassa ja tietosuojassa noudatetaan Vantaan kaupungin ohjeistusta sekä sisäministeriön turvallisuusverkon vaatimuksia.

Esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen ylijäämä ennen varauksia on 516 917,83 euroa. Tilikaudelle poistoeron vähennykseksi kirjataan investointivaraukselle hankittuihin pysyviin vastaaviin kohdistuneet poistot 356 044 euroa.

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä 872 962,22 euroa siirretään taseeseen oman pääoman edellisten tilikausien ylijäämään.

5.1.2 Johtokunnan hyväksymä talousarvion toteutumisvertailu

Tuloslaskelma

Tuloslaskelman lyhennelmä 1 000 €	Pelastus			Ensihoito Hyvinkää			Ensihoito HYKS Peijas		
	Talousarvio 2018	Toteuma	Poikkeama	Talousarvio 2018	Toteuma	Poikkeama	Talousarvio 2018	Toteuma	Poikkeama
Liikevaihto	27 630	27 657	27	4146	4 146	0	5 573	5 778	205
Liiketoiminnan muut tuotot	130	173	43	0	0	0	0	8	8
Materiaalit ja palvelut	-4 259	-4 259	0	-583	-454	129	-645	-541	104
Henkilöstökulut	-17 833	-17 271	562	-3169	-3 264	-95	-4 477	-4 876	-399
Poistot ja arvonalentumiset	-1 120	-1 152	-32	-8	0	8	-4	0	4
Liiketoiminnan muut kulut	-4548	-4642	-94	-386	-418	-32	-447	-371	76
Liikeylijäämä (-alijäämä)	**0**	**506**	**506**	**0**	**10**	**10**	**0**	**-1**	**-1**
Rahoitustuotot ja -kulut	0	2	2	0	0	0	0	0	0
Yijäämä (alijäämä) ennen varauksia	**0**	**508**	**508**	**0**	**10**	**10**	**0**	**-1**	**-1**
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	356	356	0	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä(alijäämä)	**0**	**864**	**864**	**0**	**10**	**10**	**0**	**-1**	**-1**

Tuloslaskelman lyhennelmä 1000 €	Talousarvio 2018	Toteuma	Poikkeama
Liikevaihto	37 349	37 581	232
Liiketoiminnan muut tuotot	130	181	51
Materiaalit ja palvelut	- 5 487	- 5 254	233
Henkilöstökulut	- 25 480	- 25 410	70
Poistot ja arvonalentumiset	- 1 132	- 1 152	- 20
Liiketoiminnan muut kulut	- 5 381	- 5 431	- 50
Liikeylijäämä (-alijäämä)	**0**	**515**	**515**
Rahoitustuotot ja -kulut	0	2	2
Yijäämä (alijäämä) ennen varauksia	**0**	**517**	**517**
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	356	356
Tilikauden ylijäämä(alijäämä)	**0**	**873**	**873**

Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelman lyhennelmä 1000 €	Talousarvio 2018	Toteuma	Poikkeama
Varsinaisen toiminnan rahavirta	1 002	1 505	503
Investointien rahavirta	- 1 460	- 1 414	46
Muiden maksuvalmiuden muutosten rahavirta	0	874	874
Rahavarojen muutos	**- 458**	**965**	**1 423**

Investoinnit

Investointien lyhennelmä 1000 €	Talousarvio 2018	Toteuma	Poikkeama
Pelastus- ja sammutusyksiköt, muu ajoneuvokalusto	1490	1 418	72
Muu pelastus- ja huoltokalusto	0	132	- 132
Johtokeskukset	30	0	30
Väestönsuojelujärjestelmät	30	41	- 11
Tietojärjestelmät	40	0	40
Investoinnit yhteensä	**1 590**	**1 590**	**0**
Valtionosuudet ja luovutustulot	0	- 13	13
Investoinnit netto	**1 590**	**1 577**	**13**

5.1.3 Tilinpäätöslaskelmat ja tunnusluvut

Keski-Uudenmaan Pelastuslaitoksen tuloslaskelma	1.1. - 31.12.2018	1.1. - 31.12.2017
Liikevaihto	37 580 732,23	37 164 157,13
Liiketoiminnan muut tuotot	181 130,60	46 015,10
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 1 947 446,05	- 1 585 131,08
Palvelujen ostot	- 3 306 737,46	- 3 082 646,33
	- 5 254 183,51	- 4 667 777,41
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	- 20 200 970,75	- 19 575 334,74
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	- 4 320 870,21	- 4 237 609,22
Muut henkilösivukulut	- 888 248,79	- 1 203 066,24
	- 25 410 089,75	- 25 016 010,20
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	- 1 151 690,79	- 1 338 940,69
Liiketoiminnan muut kulut	- 5 431 031,04	- 5 041 018,01
Liikeylijäämä (-alijäämä)	**514 867,74**	**1 146 425,92**
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot	2 162,72	1 633,90
Muut rahoituskulut	- 112,63	- 23,96
	2 050,09	1 609,94
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	**516 917,83**	**1 148 035,86**
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	356 044,39	411 355,05
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**872 962,22**	**1 559 390,91**

Tuloslaskelman tunnusluvut		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	7,0	17,6
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	7,0	17,6
Voitto, %	1,4	3,1

Keski-Uudenmaan Pelastuslaitoksen rahoituslaskelma		1.1. - 31.12.2018		1.1. - 31.12.2017
Toiminnan rahavirta				
Liikeylijäämä (-alijäämä)		514 867,74		1 146 425,92
Poistot ja arvonalentumiset		1 151 690,79		1 338 940,69
Rahoitustuotot ja -kulut		2 050,09		1 609,94
Tulorahoituksen korjauserät	-	163 670,73		9 748,15
		1 504 937,89		2 496 724,70
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-	1 590 403,18	-	1 567 130,86
Rahoitusosuudet investointimenoihin		12 434,00		32 000,00
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot		164 312,87		34 032,26
	-	1 413 656,31	-	1 501 098,60
Toiminnan ja investointien rahavirta		**91 281,58**		**995 626,10**
Rahoituksen rahavirta				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Saamisten muutos kunnalta		378 810,93		682 605,85
Saamisten muutos muilta		103 697,38	-	1 450 642,80
Korottomien velkojen muutos kunnalta	-	1 978,43	-	5 827,95
Korottomien velkojen muutos muilta		392 943,27	-	410 103,18
Rahoituksen rahavirta		**873 473,15**	**-**	**1 183 968,08**
Rahavarojen muutos		**964 754,73**	**-**	**188 341,98**
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.		2 476 632,87		1 511 878,14
Rahavarat 1.1.	-	1 511 878,14	-	1 700 220,12
		964 754,73	-	188 341,98

Rahoituslaskelman tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v., €	3 396 353	2 973 398
Investointien tulorahoitus, %	105,7	162,0
Kassan riittävyys, pv	24,0	15,2
Quick ratio	1,2	1,2
Current ratio	1,2	1,2

Keski-Uudenmaan Pelastuslaitoksen tase	31.12.2018	31.12.2017
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat	**6 403 556,54**	**5 977 920,29**
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	6 157 451,54	5 130 080,29
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	246 105,00	847 840,00
	6 403 556,54	5 977 920,29
Vaihtuvat vastaavat	**8 427 984,33**	**7 945 737,91**
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	2 140 170,72	2 179 187,55
Saamiset kunnalta	3 810 535,75	4 189 346,68
Muut saamiset	0,00	64 000,00
Siirtosaamiset	644,99	1 325,54
	5 951 351,46	6 433 859,77
Rahat ja pankkisaamiset	2 476 632,87	1 511 878,14
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**14 831 540,87**	**13 923 658,20**
VASTATTAVAA		
Oma pääoma	**5 390 818,47**	**4 517 856,25**
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	4 517 856,25	2 958 465,34
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	872 962,22	1 559 390,91
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	**2 237 379,04**	**2 593 423,43**
Poistoero	2 237 379,04	2 593 423,43
Vieras pääoma	**7 203 343,36**	**6 812 378,52**
Lyhytaikainen		
Ostovelat	2 058 226,69	1 879 732,13
Korottomat velat kunnalta	1 071,67	3 050,10
Muut velat	985 557,35	833 906,52
Siirtovelat	4 158 487,65	4 095 689,77
	7 203 343,36	6 812 378,52
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**14 831 540,87**	**13 923 658,20**

Taseen tunnusluvut		
Omavaraisuus, %	51,4	51,1
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	19,1	18,3
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, %	44,8	35,1
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	5 390,8	4 517,9

5.1.4 Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostusperiaatteet ja –menetelmät sekä jaksotusperiaatteet sekä -menetelmät

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Pysyviin vastaaviin ei ole kirjattu pieniä hankintoja, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, vaan ne on kirjattu tilikauden kuluksi. Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväalueittain		
1 000 €	**2018**	**2017**
Jäsenkuntien toimintaosuudet		
Pelastustoimi	26 629	26 331
Ensihoito	8 340	8 317
Myynti- ja maksutulot		
Pelastuspalvelut	411	385
Ensihoitopalvelut	1 583	1 468
Yhteistoimintakorvaukset	430	471
Turvallisuuspalvelut (tarkastus- ja valvonta)	186	191
Liiketoiminnan muut tuotot (sis. valtionosuudet)	181	47
Toimintatuotot yhteensä	**37 762**	**37 210**

Valtionosuuksien erittely		
1 000 €	**2018**	**2017**
Palosuojelurahasto	12	31
Valtionosuudet yhteensä	**12**	**31**

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet			
	Poistomenetelmä	**Poistoaika ennen 1.1.2013 hankitut**	**Poistoaika 1.1.2013 alkaen hankitut**
Aineettomat hyödykkeet			
ATK-ohjelmistot	tasapoisto	3 vuotta	2 vuotta
Aineelliset hyödykkeet			
Muut kuljetusvälineet	tasapoisto	5 vuotta	4 vuotta
Muut raskaat koneet	tasapoisto	10 vuotta	10 vuotta
Muut kevyet koneet	tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	tasapoisto	3 vuotta	3 vuotta
ATK-laitteet	tasapoisto	3 vuotta	3 vuotta
Keskeneräiset hankinnat	ei poistoa	-	-

Pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, on kunnassa kirjattu vuosikuluksi

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot		
1 000 €	**2018**	**2017**
Muut toimintatuotot		
Irtaimen omaisuuden myyntivoitot	1	0
Irtaimen omaisuuden myyntitappiot	0	-10
Myyntivoitot ja -tappiot yhteensä	**1**	**-10**

Erittely poistoeron muutoksista		
1 000 €	**2018**	**2017**
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	-356	-411
Poistoeron muutokset yhteensä	**-356**	**-411**

Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Pysyvät vastaavat				
Aineelliset hyödykkeet				
1 000 €	Kuljetus-välineet	Muut koneet ja kalusto	Ennakkomaksut ja kesk.er. hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	4 650	480	880	6 010
Lisäykset tilikauden aikana	1 195	150	246	1 590
Rahoitusosuudet tilikaudella	-44	0	0	-44
Vähennykset tilikauden aikana	-1	0	0	1
Siirrot erien välillä	880	0	-880	0
Tilikauden poisto	-960	-192	0	-1 152
Poistamaton hankintameno 31.12.	5 719	438	246	6 404

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman erittely		
1 000 €	**2018**	**2017**
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	4 518	2 959
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	4 518	2 959
Tilikauden ylijäämä/ alijäämä	873	1 559
Oma pääoma yhteensä	**5 391**	**4 518**

Erittely poistoerosta		
1 000 €	**2018**	**2017**
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	2 237	2 593
Poistoero yhteensä	**2 237**	**2 593**

Vieras pääoma		
1 000 €	**2018 Lyhyt-aikainen**	**2017 Lyhyt-aikainen**
Velat tytäryhteisöille		
Ostovelat	7	9
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä		
Ostovelat	878	787
Velat muille		
Ostovelat	1 173	1 084
Vieras pääoma yhteensä	**2 058**	**1 880**

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät		
1 000 €	**2018**	**2017**
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	4 022	4 001
Muut tilinpäätösjaksotukset	137	95
Siirtovelat yhteensä	**4 159**	**4 096**

Vakuudet ja vastuusitoumukset

Vuokravastuut		
1 000 €	**2018**	**2017**
Vuokravastuut		
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	4 796	4 525
Vuokravastuut yhteensä	4 796	4 525
Leasingvastuut		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	1 729	590
Myöhemmin maksettavat	3 196	1 144
Leasingvastuut yhteensä	4 925	1 734
Yhteensä	**9 721**	**6 259**

Vuokravastuut ilmoitetttu ilman arvonlisäveroa.

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt		
1 000 €	**2018**	**2017**
Muut sopimukset		
Seuraavan tilikauden sopimuspalokuntasopimukset	1 128	1 128
Sopimusvastuut yhteensä	**1 128**	**1 128**

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
	2018	**2017**
Virka- ja työsuhteisia	426	421
Määräaikaisia	59	55
Yhteensä	**485**	**476**

Luottamushenkilömaksut		
1 000 €	**2018**	**2017**
Keskustapuolue Uusimaa	0,2	0,1
Kokoomus Uusimaa	1,4	1,3
Perussuomalaiset Uusimaa	0,2	0,1
Suomen Sos.Dem. puolue Uusimaa	1,9	1,1
Vasemmistoliitto Uusimaa	0,1	0,1
Vihreä Uusimaa ry	0,5	0,2
Yhteensä	**4,3**	**2,9**

5.1.5 Tilinpäätöksen allekirjoitukset

Vantaalla 26.2.2019

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen johtokunta

Kostamo Miika
puheenjohtaja, Vantaa

Nyberg Juha
varapuheenjohtaja, Vantaa

Nieminen Seppo
jäsen, Hyvinkää

Riskilä Timo
jäsen, Hyvinkää

Peltonen Veikko
varajäsen, Järvenpää

Timonen Paavo
jäsen, Kerava

Savolainen Timo
jäsen, Nurmijärvi

Peltonen Siiri
jäsen, Nurmijärvi

Ohvo-Harhakoski Mira
jäsen, Pornainen

Parkkima Jukka
jäsen, Tuusula

Landstedt Jyrki
pelastusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Vantaalla 24 4 2019

BDO Audiator Oy
tilintarkastusyhteisö

Ulla-Maija Tuomela
JHT, KHT

5.2 Vantaan Työterveys liikelaitoksen tilinpäätös

5.2.1 Toimintakertomus

Vantaan Työterveys liikelaitos on Vantaan kaupungin organisaatiossa kunnallinen liikelaitos, jonka tehtävänä on vastata työterveyshuoltolaissa, kansanterveyslaissa ja muussa lainsäädännössä tarkoitetuista kaupungin järjestämisvastuulle kuuluvista työterveyshuollon palveluista Vantaan kaupungille, Vantaan, Helsingin, Espoon ja Kauniaisten yrityksille sekä merimiesterveydenhuollon palveluista Helsingin kaupungille. Espoo, Helsinki ja Kauniainen ovat eriyttäneet yritystyöterveyshuollon järjestämisvastuun muusta kunnan järjestämisvastuulla olevasta kansanterveystyöstä kansanterveyslain 5 §:n mahdollistamalla tavalla. Toimimme neljässä eri toimipisteessä pääkaupunkiseudulla.

Toimitusjohtajan katsaus

Vuosi 2018 oli Vantaan työterveys liikelaitokselle taloudellisesti ja toiminnallisesti hyvä vuosi.
Liikelaitoksessa toteutettiin mm. yli 45.000 vastaanottokäyntiä ja asiakassopimusten määrä kasvoi n. 5 %.

Liikelaitoksen jo vuosien varrella vakiintunut sisäinen auditointi sai 2017 rinnalleen ulkoisen auditoinnin prosessin, kun liikelaitos sai arvostetun laatusertifikaatin 9001/2015 työterveyshuollon toiminnasta. Sekä sisäinen että ulkoinen auditointi on merkittävästi kehittänyt liikelaitoksen prosesseja ja osaamista laadunarvioinnista.

Liikelaitos panosti edelleen vahvasti digitaalisiin ratkaisuihin vuonna 2018. Chat-palvelu sopimus- ja laskutusasioissa on osoittautunut menestyksekkääksi, jonka vuoksi liikelaitos lähti loppuvuodesta 2018 valmistelemaan myös työterveyshoitajien chat-vastaanottoa. Yritysasiakkaat ovat saaneet käyttöön extranet-asiakasportaalin, jonka kautta yritysasiakkuuksien kanssa asiointi tapahtuu suojatusti. Extranet-portaalissa yritykset voivat itse päivittää uudet ja poistuneet työntekijät. Lisäksi portaalissa on mahdollista helposti säilyttää työterveyshuollon keskeisiä dokumentteja kuten toimintasuunnitelmia ja työpaikkaselvitysraportteja.

Hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Vantaan Työterveys liikelaitos on kuntalain mukaisesti syksyllä 2008 erillisellä päätöksellä perustettu kunnallinen liikelaitos, jonka hallinto järjestetään liikelaitoksen johtosäännön sekä Vantaan kaupungin johtosääntöjen ja hallintosäännön määräyksin. Kaupungin organisaatiossa Vantaan Työterveys liikelaitos kuuluu konsernihallinnon ja asukaspalveluiden toimialaan.

Liikelaitoksella on johtokunta, jossa on kuusi jäsentä ja jokaisella on henkilökohtainen varajäsen.
Vantaan Työterveys liikelaitoksen johtokunnan jäsenet:

Varsinaiset jäsenet:	Varajäsenet:
Jarkko Koivuniemi, puheenjohtaja	Raimo Huvila
Risto Hiltunen, varapuheenjohtaja	Sauli Heinonen
Sina Nordman	Eija Salmenkivi
Teija Toivonen	Maarit Lehtonen
Kirsi Mäkilaine	Marko Kosonen
Tuukka Rämö	Kristiina Rautio

Liikelaitos sai uuden johtokunnan jäsenen Tuukka Rämön marraskuussa, kun edellinen jäsen Touko Niskakangas lopetti tehtävässä.

Vantaan Työterveys liikelaitosta johtaa johtoryhmä. Liikelaitoksen johtoryhmään kuuluu työterveysjohtaja, johtava työterveyslääkäri, kolme palvelupäällikköä sekä talouspäällikkö. Johtoryhmän puheenjohtajana toimii liikelaitoksen työterveysjohtaja.

Talousarvion toteutuminen

Liikelaitoksen talousarvion mukainen toiminnallinen tulos (kate 3) ylitettiin 344 180,73 eurolla.

Rahoituserät olivat asetettujen raamien mukaiset; korkokulut kunnalle 10 455 euroa (korko 7 %) ja korvaus peruspääomasta 2 613 euroa (korko 7 %). Saamiset kunnalta olivat vuoden 2018 lopussa 3,2 milj. euroa. Tilikauden 2018 oman kunnan ulkopuolisesta työstä maksetaan tuloveroa 0,014 milj. euroa voitollisen tuloksen takia. Pankkitilillä olevat varat olivat 0,66 milj. euroa.

Liikevaihto oli 7,9 milj. euroa (7,3 milj. euroa vuonna 2017) ja liiketoiminnan muut tuotot olivat 0,036 miljoonaa euroa (0,035 miljoonaa euroa vuonna 2017). Myynti ylitti talousarvion 18 %:lla.

Toimintakulut olivat 7,3 milj. euroa, mistä materiaaliostoja oli 0,11 milj. euroa ja palveluostoja oli 3,13 milj. euroa, henkilöstökuluja 3,5 milj. euroa ja liiketoiminnan muita kuluja 0,57 milj. euroa.

Liikelaitos teki Vantaalla, Espoossa, Helsingissä ja Kauniaisissa voitollisen tuloksen. Tilikaudelta 2018 laskutetaan Helsingin kaupungilta yritystyöterveyshuollon yhdistymissopimuksen tappiontasausjärjestelyn mukaisesti tappiontasausta yhteensä 33 628,73 euroa. Laskutettava summa muodostuu tilikauden 2018 merimies-toimipisteen tappiosta.

Investointivarausta purettiin tilikaudella 1.1-31.12.2018 95 317,93 euroa ja se käytettiin toimipisteiden kalusteja tietojärjestelmäinvestointeihin.

Tilikauden aikana ei ole todettu omaisuuden hankinnassa, luovutuksessa tai käyttöarvossa menetyksiä tai arvonalennuksia. Omaisuuden luovutuksia ei Vantaan Työterveys liikelaitoksella ole.

Henkilöstö

Henkilökuntaa oli vuoden 2018 lopussa 73 henkilöä (74 vuonna 2017).
Henkilöstökulut olivat 3,5 milj. euroa (3,4 milj. euroa vuonna 2017).
Vuokralääkäreiden kustannukset olivat 1,39 milj. euroa. (1,28 milj. euroa vuonna 2017)

Henkilöstömenot ylittivät budjetoidun 2 %:lla. Vuokratyövoiman käyttö lasketaan palveluostoiksi ja palvelumenot ylittyivät 28 %:lla.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Vantaan Työterveys liikelaitoksen riskienhallinta on kiinteä osa strategista ja operatiivista johtamista. Liikelaitoksessa suoritetaan jatkuvaa toimintaympäristön ja oman toiminnan riskienarviointityötä mm. toimintaympäristön analyysillä ja eri toimintojen raportoinnilla (mm. talous, asiakkuudet, palautteet). Johtamista ja työterveyshuollon työn riskienhallintaa toteutetaan laatujärjestelmään kirjattujen menettelyohjeiden avulla. Sisäinen auditointi aloitettiin keväällä 2015 ja se laajeni ulkoiseen auditointiin 2017 (ISO9001/2015 sertifikaatti). Auditointiin sisältyy johdon katselmus. Riskienarviointityöstä vastaa Vantaan Työterveys liikelaitoksessa työterveysjohtaja.

Lainsäädäntöuudistukset esim. kuntalaki ja potentiaalinen sote- ja maakuntauudistus luo työterveyshuollon toimintakentälle merkittäviä muutospaineita. Yritystyöterveyshuollon sairaudenhoito tulee yhtiöittää 2019 alusta,

mikä aiheuttaa merkittäviä toiminnallisia muutoksia työterveyshuollon järjestämiselle. Muutokset ovat pääsääntöisesti mahdollisuuksia, mutta myös riskejä, joihin liikelaitos on varautunut huolella. Liikelaitos on tehnyt selvityksen eri muutosskenaarioiden positiivisista ja negatiivisista vaikutuksista sekä tehnyt selvityksen työterveyshuollon toimintakentän lukuisista samanaikaisista muutoksista. Muutoksiin on varauduttu useiden vuosien ajan, ja ne on pyritty hallitsemaan parhaan mahdollisen kyvyn mukaan. Liikelaitoksen koko liiketoiminta on päätetty yhtiöittää vuoden 2019 alkupuolella.

Vantaan Työterveys liikelaitoksen sisäisen valvonnan järjestäminen

Vantaan Työterveysliikelaitoksen sisäinen valvonta kohdistuu organisaation kaikkeen toimintaan. Se käsittää tiedossa olevien riskien hallitsemiseksi käyttöönotettuja keinoja, toimintatapoja ja valvontatoimenpiteitä.

Liikelaitoksen sisäinen valvonta on osa liikelaitoksen johtamisjärjestelmää ja työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja, raportoinnin ja tiedon luotettavuutta, resurssien ja omaisuuden turvaamista sekä lainsäädännön ja ohjeiden noudattamista. Sisäistä valvontaa on sisäinen laadun auditointi sekä ulkoinen auditointi.

Liikelaitoksen riskienhallinnasta vastaa viimekädessä toimitusjohtaja. Esimiehet ohjaavat sekä valvovat alaistensa toimintaa ja ryhtyvät korjaaviin toimenpiteisiin, mikäli havaitsevat väärinkäytöksiä johtamassaan toiminnassa. Talouspäällikön ja toimitusjohtajan vastuualueella on talouden valvonta. Henkilöstön on raportoitava epäilemänsä väärinkäytökset tai rikkomukset esimiehelleen sekä poikkeamalokiin Sharepointiin.

Liikelaitoksen toimintaprosessit on kuvattu menettelyohjein, joihin toiminta perustuu ja joiden toteutumista seurataan päivittäisessä johtamisessa.

Säännölliseen valvontaan on kuulunut 2018 mm. seuraavat asiat:

- johdolle laadittavat raportit (talous-, henkilöstö-, asiakkuus- ja prosessiraportit sekä sisäinen ja ulkoinen auditointi)
- toiminnan ja toimintapoikkeamien seuranta (Liikelaitoksen poikkeamaloki ja reklamaatioiden listaus, lokitarkastukset, eri tietojärjestelmien seurantaraportit)
- talousarvion toteutumisen seuranta (johtoryhmässä, johtokunnassa, neuvottelukunnassa ja apulaiskaupunginjohtajan kanssa läpikäytävä kuukausiraportti).
- toimintaperiaatteiden sekä ohjeiden noudattamisen valvonta (mm. esimiestyönä kuukausipalavereissa ja työntekijävarteissa sekä päivittäisessä johtamisessa)
- Kaupungin hallintosäännössä on määritelty valta- ja vastuusuhteet, ja liikelaitoksen omassa johtosäännössä on määritelty lisäksi johtokunnan ja toimitusjohtajan vastuu ja valtaoikeudet mm. sopimusten tai talouden valtuutusjärjestelmä.
- Riskienarviointi toteutetaan ja raportoidaan kaupunkitasoisesti määritellyn frekvenssin, sisällön ja menetelmän mukaisesti.
- Liikelaitoksessa on suoritettu ulkoinen auditointi 2017 ja 2018, ja liikelaitos on saanut työterveyshuollon toiminnastaan ISO9001/ 2015 laatusertifikaatin.

Sisäisen valvonnan kautta tulleiden havaintojen ja raporttien valossa voidaan sanoa, että riskienhallintasuunnitelma on tukenut liikelaitoksen vuodelle 2018 asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Riskienhallinnalla, sisäisellä valvonnalla ja laatutyöllä auditointeineen voidaan perustellusti olettaa olleen positiivinen vaikutus laatuun ja tuloksellisuuteen riskien ennakoivan hallinnan kautta.

Alkuvuonna toteutetussa sisäisessä auditoinnissa tuli ilmi, että poikkeamien tunnistaminen ja kirjaaminen on edelleen henkilökunnalle haasteellista. Henkilökuntaa on koulutettu poikkeamien tunnistamiseen ja kirjaamiseen liittyvissä käytännöissä ja poikkeamien kirjaamistapaa on helpotettu. Sisäisessä auditoinnissa havaittiin myös, että lääkehoitosuunnitelma tulee päivittää, ja se on nyt päivitetty.

Ulkoisessa auditoinnissa kiinnitettiin erityistä huomiota tietosuojaan tietosuojalainsäädännön muutosten vuoksi. Liikelaitoksessa suhtaudutaan vakavasti tietosuojan velvoitteisiin, jonka vuoksi henkilökuntaa koulutettiin eri tyyppisissä kokouksissa edelleen tietosuojaan liittyvissä kysymyksissä. Erityisesti pyrimme tuomaan tietosuojaan liittyvät käytänteet erittäin lähelle omaa työtä, jotta jokainen työntekijä hahmottaa mitä tietosuoja tarkoittaa henkilön omassa työskentelyssä. Lisäksi tehostimme fyysisesti tietoturvallisuutta lisäämällä lukittuja kaappeja ja poistamalla esim. avoimet tietosuojaroskalaatikot.

Arvio tulevasta kehityksestä

Valmisteilla olevan sote-ratkaisun toteutumista tai sen vaikutuksia työterveyshuoltoon ei vielä tiedetä. On todennäköistä, että työterveyshuollon palvelutuottajien palvelukonseptit, tuotteistus ja ansaintalogiikka tulevat lähivuosina muuttumaan merkittävästi. Liikelaitos on lähtenyt tähän muutokseen jo nyt mukaan toiminnan digitalisaation ja uudenlaisten työterveyshuollon palveluiden kehittämiseksi.

Esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Vantaan Työterveys liikelaitoksen tilikauden ylijäämä ennen tilinpäätössiirtoja ja varauksia on 656 578,06 euroa. Tilikaudella kirjataan poistoeron vähennykseksi investointivarauksella hankittuun omaisuuteen kohdistuneet 22 438,27 euroa.

Työterveysjohtajan esitys tilikauden 2018 tuloksen käsittelystä Vantaan Työterveys liikelaitoksen johtokunnalle on seuraava:

Vantaan työterveys liikelaitoksen johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä 665 359,19 euroa siirretään taseen oman pääoman edellisten tilikausien ylijäämään.

5.2.2 Johtokunnan hyväksymä talousarvion toteutumisvertailu

Tuloslaskelma

Tuloslaskelman lyhennelmä 1000 €	Talousarvio 2018	Toteuma	Poikkeama
Liikevaihto	6 710	7 933	1 223
Liiketoiminnan muut tuotot	0	36	36
Materiaalit ja palvelut	- 2 524	- 3 236	- 712
Henkilöstökulut	- 3 408	- 3 476	- 68
Poistot ja arvonalentumiset	- 38	- 22	16
Liiketoiminnan muut kulut	- 501	- 568	- 67
Liikeylijäämä (-alijäämä)	**239**	**667**	**428**
Rahoitustuotot ja -kulut	- 13	- 11	2
Poistoeron ja vapaaehtoisten varausten muutos	38	22	- 16
Tuloverot	- 5	- 14	- 9
Tilikauden ylijäämä(alijäämä)	**259**	**665**	**406**

Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelman lyhennelmä 1000 €	Talousarvio 2018	Toteuma	Poikkeama
Varsinaisen toiminnan rahavirta	259	665	406
Investointien rahavirta	- 60	- 71	- 11
Muiden maksuvalmiuden muutosten rahavirta	0	- 565	- 565
Rahavarojen muutos	**199**	**29**	**- 170**

Investoinnit

Investointien lyhennelmä 1000 €	Talousarvio 2018	Toteuma	Poikkeama
Aineeton omaisuus	- 30	- 37	- 7
Irtain omaisuus	- 30	- 34	- 4
Investoinnit yhteensä	**- 60**	**- 71**	**- 11**

5.2.3 Tilinpäätöslaskelmat ja tunnusluvut

Vantaan Työterveys liikelaitoksen tuloslaskelma		1.1. - 31.12.2018		1.1. - 31.12.2017
Liikevaihto		7 933 497,11		7 291 613,71
Liiketoiminnan muut tuotot		36 472,31		34 883,67
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-	110 381,15	-	95 517,61
Palvelujen ostot	-	3 125 677,68	-	2 689 271,61
	-	3 236 058,83	-	2 784 789,22
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-	2 781 848,02	-	2 641 553,19
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-	598 746,94	-	615 375,03
Muut henkilösivukulut	-	95 650,65	-	104 518,11
	-	3 476 245,61	-	3 361 446,33
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-	22 438,27	-	20 916,44
Liiketoiminnan muut kulut	-	567 973,92	-	520 485,83
Liikeylijäämä (-alijäämä)		**667 252,79**		**638 859,56**
Rahoitustuotot ja -kulut				
Muut rahoitustuotot		2 961,82		2 218,94
Kunnalle maksetut korkokulut	-	10 455,00	-	10 455,45
Korvaus peruspääomasta	-	2 613,00	-	2 612,55
Muut rahoituskulut	-	568,55	-	484,47
	-	10 674,73	-	11 333,53
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		**656 578,06**		**627 526,03**
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	-	72 879,66	-	9 735,36
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)		95 317,93		30 651,80
Tuloverot	-	13 657,14	-	8 242,08
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		**665 359,19**		**640 200,39**

Tuloslaskelman tunnusluvut		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	21,2	25,3
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	21,2	25,3
Voitto, %	8,3	8,6

Vantaan Työterveys liikelaitoksen rahoituslaskelma	1.1. - 31.12.2018	1.1. - 31.12.2017
Toiminnan rahavirta		
Liikeylijäämä (-alijäämä)	667 252,79	638 859,56
Poistot ja arvonalentumiset	22 438,27	20 916,44
Rahoitustuotot ja -kulut	- 10 674,73	- 11 333,53
Tuloverot	- 13 657,14	- 8 242,08
	665 359,19	640 200,39
Investointien rahavirta		
Investointimenot	- 71 375,80	- 54 998,47
Toiminnan ja investointien rahavirta	**593 983,39**	**585 201,92**
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	- 670 993,91	- 134 610,84
Saamisten muutos muilta	80 164,16	- 144 562,12
Korottomien velkojen muutos kunnalta	8 927,65	- 42,10
Korottomien velkojen muutos	17 004,71	18 617,36
Rahoituksen rahavirta	**- 564 897,39**	**- 260 597,70**
Rahavarojen muutos	**29 086,00**	**324 604,22**
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	661 194,26	632 108,26
Rahavarat 1.1.	- 632 108,26	- 307 504,04
	29 086,00	324 604,22

Rahoituslaskelman tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v., €	2 717 464	2 176 903
Investointien tulorahoitus, %	932,2	1 164,0
Lainanhoitokate	23,1	22,3
Kassan riittävyys, pv	32,7	34,2
Quick ratio	4,4	3,9
Current ratio	4,4	3,9

Vantaan Työterveys liikelaitoksen tase	31.12.2018	31.12.2017
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat	**122 081,00**	**73 143,47**
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	61 397,67	2 142,00
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	0,00	24 346,67
	61 397,67	26 488,67
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	60 683,33	46 654,80
	60 683,33	46 654,80
Vaihtuvat vastaavat	**4 340 616,21**	**3 720 700,46**
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	510 171,77	592 894,62
Saamiset kunnalta	3 166 639,49	2 495 645,58
Muut saamiset	2 610,69	52,00
	3 679 421,95	3 088 592,20
Rahat ja pankkisaamiset	661 194,26	632 108,26
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**4 462 697,21**	**3 793 843,93**
VASTATTAVAA		
Oma pääoma	**3 213 843,71**	**2 548 484,52**
Peruspääoma	37 500,00	37 500,00
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	2 510 984,52	1 870 784,13
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	665 359,19	640 200,39
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	**121 676,46**	**144 114,73**
Poistoero	121 676,46	48 796,80
Vapaaehtoiset varaukset	0,00	95 317,93
Vieras pääoma	**1 127 177,04**	**1 101 244,68**
Pitkäaikainen		
Lainat kunnalta	150 000,00	150 000,00
Lyhytaikainen		
Ostovelat	259 330,43	257 774,63
Korottomat velat kunnalta	11 966,71	3 039,06
Muut velat	134 586,82	134 534,48
Siirtovelat	571 293,08	555 896,51
	977 177,04	951 244,68
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**4 462 697,21**	**3 793 843,93**

Taseen tunnusluvut		
Omavaraisuus, %	74,7	71,0
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	14,1	15,0
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, %	14,1	15,0
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	3 176,3	2 511,0
Lainakanta 31.12., 1000 €	150,0	150,0

5.2.4 Vantaan työterveys liikelaitoksen tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet sekä -menetelmät

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Käyttöomaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Pienet käyttöomaisuusinvestoinnit, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa on kirjattu tilikauden kuluksi.

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväalueittain		
1 000 €	**2018**	**2017**
Liikelaitoksen tuotot alueittain		
Myyntituotot kunnalta	2 939	2 553
Myyntituotot muilta	4 995	4 739
Liiketoiminnan muut tuotot	36	35
Toimintatuotot yhteensä	**7 970**	**7 327**

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet			
	Poistomenetelmä	**Poistoaika** ennen 1.1.2013 hankitut	**Poistoaika** 1.1.2013 alkaen hankitut
Aineettomat hyödykkeet			
ATK-ohjelmistot	tasapoisto	3 - 5 vuotta	2 vuotta
Aineelliset hyödykkeet			
Muut laitteet ja kalusteet	tasapoisto	3 vuotta	3 vuotta
Keskeneräiset hankinnat	ei poistoa	-	-
Pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, on kunnassa kirjattu vuosikuluksi			

Erittely poistoeron muutoksista		
1 000 €	**2018**	**2017**
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	73	10
Poistoeron muutokset yhteensä	**73**	**10**

Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Pysyvät vastaavat			
Aineettomat hyödykkeet			
1 000 €	Aineettomat oikeudet	Enn. maksut ja keskener. hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	2	24	26
Lisäykset tilikauden aikana	37	0	37
Siirrot erien välillä	24	-24	0
Tilikauden poisto	-2	0	-2
Poistamaton hankintameno 31.12.	61	0	61

Aineelliset hyödykkeet			
1 000 €	Muu kalusto	Enn. maksut ja keskener. hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	47	0	47
Lisäykset tilikauden aikana	34	0	34
Tilikauden poisto	-20	0	-20
Poistamaton hankintameno 31.12.	61	0	61

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman erittely		
1 000 €	**2018**	**2017**
Peruspääoma 1.1.	38	38
Peruspääoma 31.12.	38	38
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	2 511	1 870
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	2 511	1 870
Tilikauden ylijäämä/ alijäämä	665	640
Oma pääoma yhteensä	**3 214**	**2 548**

Erittely poistoerosta		
1 000 €	**2018**	**2017**
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	122	49
Poistoero yhteensä	**122**	**49**

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät		
1 000 €	**2018**	**2017**
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	556	548
Muut tilinpäätösjaksotukset	15	8
Siirtovelat yhteensä	**571**	**556**

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12.	2018	2017
Virka- ja työsuhteisia	63	64
Määräaikaisia	10	9
Työllistetyt	0	1
Yhteensä	**73**	**74**

Luottamushenkilömaksut	2018	2017
Kansallinen Kokoomus Vantaa	0,8	0,8
Perussuomalaiset	0,1	0,1
Suomen Sos.Dem. puolue Vantaa	1,1	0,8
Vantaan vihreät	0,1	0,1
Yhteensä	**2,1**	**1,8**

5.2.5 Tilinpäätöksen allekirjoitukset

VANTAAN TYÖTERVEYS LIIKELAITOS

Vantaan Työterveys liikelaitoksen johtokunnan ja työterveysjohtajan allekirjoitukset

Vantaalla 27.2.2019

Jarkko Koivuniemi
Puheenjohtaja

Risto Hiltunen (vara) Sauli Heinonen
Varapuheenjohtaja

Sina Nordman

Teija Toivonen

Kirsi Mäkilaine

Tuukka Rämö

Pirkko Kokkonen
va. työterveysjohtaja

Tilintarkastajan tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Vantaalla 24 4 2019

BDO Audiator Oy
tilintarkastusyhteisö

Ulla-Maija Tuomela
JHT, KHT

5.3 Suun terveydenhuollon liikelaitoksen tilinpäätös

5.3.1 Toimintakertomus

Suun terveydenhuollon liikelaitos on kunnallinen liikelaitos, jonka toiminnallisena tavoitteena on tuottaa suun terveydenhuollon palveluja Vantaan väestölle. Suun terveydenhuollon liikelaitoksen tehtävänä on vastata kansanterveyslaissa ja muussa lainsäädännössä tarkoitetusta kaupungin järjestämisvastuulle kuuluvista suun terveydenhuollon palveluista palvelusopimuksen mukaisesti. Suun terveydenhuollon liikelaitos toimii asiantuntijana suun terveydenhuoltoon liittyvissä asioissa yhteistyössä eri viranomaisten ja asiantuntijaorganisaatioiden kanssa.

Suun terveydenhuollon palvelujen tehtävänä on edistää kuntalaisten suun terveyttä ja hyvinvointia ennalta ehkäisemällä ja sairauksia hoitamalla sekä toimintakykyä parantavilla kuntoutustoimenpiteillä. Työnjako on oleellinen osa kustannustehokasta suun terveydenhuollon toimintaa. Toiminnan järjestämisessä tukeudumme tutkittuun tietoon ja keskitymme asiakaslähtöiseen vaikuttavaan ja laadukkaaseen toimintaan.

Toimitusjohtajan katsaus

Toiminnan ja talouden tasapaino yhdessä liikelaitoksen alijäämän kattamisen kanssa olivat keskeiset tavoitteet toimintakaudella.

Suun terveydenhuollon palvelujen kysyntä pysyi lähes ennallaan 2018. Vuoden aikana annettiin palveluja 77 159 asiakkaalle (74 987 v. 2017). Asiakkaiden määrä kasvoi edelliseen vuoteen nähden 2,9 %.

Suun terveydenhuollossa toteutui 137 227 hammaslääkärikäyntiä (143 704 käyntiä vuonna 2017, vähennystä edelliseen vuoteen 8,2%), 51 094 suuhygienistikäyntiä (48 493 käyntiä vuonna 2017, lisäystä edelliseen vuoteen 5,3%) sekä 11 276 hammashoitajakäyntiä (11 212 käyntiä vuonna 2017, lisäystä 0,6%). Oikomishoidossa olevien potilaiden määrä oli 6 414 (6 362 potilasta vuonna 2017).

Suun terveydenhuollon kiireelliseen ensiapuun pääsi saman päivän aikana. Ensiapukäyntejä oli 7,3 % enemmän edelliseen vuoteen verrattuna (2018 26 351 käyntiä, 2017 24 547). Pääkaupunkiseudun (PKS) virka-ajan ulkopuolisen päivystyksen ja PKS Suun erikoishoidon yksikön käyttö oli väestösuhdetta alhaisempaa.

Peruuttamattomissa poisjäänneissä pientä kasvua 0,2 % (2018 9261 käyntiä ja 2017 9245 käyntiä). Lasten ja nuorten poisjäänneissä kasvua 0,3 % ja aikuisten poisjäännit lähes ennallaan. Peruuttamattomien poisjääntien kliinisten tuntien määrä väheni 0,3 % vuoteen 2017 verrattuna (2018 5401 h ja 2017 5417 h).

Hoitotakuussa pysyttiin. Jonojärjestelmästä luovuttiin 30.4.2016, jonka jälkeen kiireettömään tutkimukseen pääsy oli 3-4 kk. Palvelut tuotettiin lähes 100% omana toimintana. Vuokratyövoiman käyttö oli vähäistä ja painottui henkilöstön koulutuspäiville. Syksyllä 2018 toteutettiin nettobudjetoitu vuokrasuuhygienistikilpailutus, jossa 6 suuhygienistiä hoitavat aikuispotilaita iltavastaanottona.

Sosiaali- ja terveystoimen asiakastyytyväisyyskyselyssä suun terveydenhuollon asiakkaiden antamien kouluarvosanojen keskiarvo oli kiitettävä eli 9,36 vuonna 2018.

Kanteluiden ja asiakaspalautteiden määrä pysyi aikaisempien vuosien tasolla. Kanteluita tehtiin suun terveydenhuollosta yksi. Kaupungin sähköisen palautejärjestelmän Oma-Vantaan kautta saapui yhteensä 253 asiakaspalautetta joista positiivisia palautteita oli 42 kpl .

Vantaan kaupunki irtisanoutui SEHYK yhteistyösopimuksesta kesäkuussa 2016 ja oma erikoishammashoito päätettiin aloittaa omana tuotantona 1.1.2017 alkaen. Omana toimintana kustannuksia on saatu madallettua n. 30 % aiemmasta.

Toimintaa tehostettiin sisäisesti standardoimalla ajankäyttöä sekä ottamalla käyttöön uusia tehostettuja toimintatapoja.

Digitalisaation valmistelu- ja kehittämistyötä jatkettiin tietohallinnon kanssa. Yhteistyöllä laadittiin suun terveydenhuollon digitalisaation kehittämissuunnitelma ja aikataulutus. Työssä käytettiin palvelumuotoilua ja osallistettiin sekä asiakkaita että henkilöstöä. Yhteistyötä digitalisaatiokehittämisessä tehtiin myös työterveysliikelaitoksen kanssa. Oma Vantaa -palvelu otettiin käyttöön laskutuksen asiakaspalveluun vuoden alussa. Palvelun kautta suun terveydenhuollon asiakkaat voivat asioida sähköisesti laskutukseen liittyvissä kysymyksissä. Sähköisen hoidontarpeen arviointipalvelun kokeilu aloitettiin marraskuussa. Palvelussa asiakkaat voivat arvioida hoidon tarpeen kiireellisyyttä ja jättää yhteydenottopyynnön. Oikomishoidossa testattiin lasten hampaiston digitaalista skannausta oikomishoitoon erikoistuneen hammaslääkärin tekemän tutkimuksen sijaan. Skannauksen avulla tehostetaan oikomishoidon seulontatoimintaa. Suun terveydenhuolto liittyi ensimmäisten kuntien joukossa Kanta-palveluihin. Esimiehille suunnattu toiminnanohjausjärjestelmä henkilöstö- ja tilaresurssien hallintaan ja toiminnan tehostamiseen otettiin käyttöön joulukuussa. Etätulkkipalvelu vieraskielisten potilaiden hoitotilanteisiin otettiin käyttöön. Lisäksi digitalisaatiosuunnitelman mukaisia toimintoja kartoitettiin ja suunniteltiin mm. etäkonsultaatiotoimintamallia sekä materiaalien varastonhallintajärjestelmää. Digitalisaatiokehittämisessä huomioitiin tuleva Apotti-järjestelmä siten, että digikehittäminen palvelee tulevaa asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönottoa.

Lasten, aikuisten ja ikääntyneiden yksilöllistä suun hoitoa jatkettiin toimintamallien mukaisesti. Tuettiin eri ikäisten suun terveyden edistämistä ja omahoitoa yksilöllisten hoitovälien mukaisilla tutkimuskäynneillä.

Yhteistyötä lasten suun terveyden edistämiseksi tehtiin sosiaali- ja terveystoimen toimialan sisällä säännöllisissä tapaamisissa äitiys- ja lastenneuvolan sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollon kanssa. Suun terveydenhuollon toimijat osallistuivat Vantaan monitoimijaiseen perhevalmennuksen toteuttamiseen ja kehittämiseen koko Vantaan alueella. Suun terveydenhuolto osallistui sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan TERHO-ryhmän toimintaan.

Päihdekuntoutujien yhteistyömallin mukaista toimintaa jatkettiin asumiskeskus Koisonrannan kanssa. Jatkettiin yhteistyötä terveyspalveluiden asiakasvastaavahoitajien kanssa (Asva) palveluita paljon käyttävien hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Ikääntyneiden suun terveyttä kehitettiin voimassa olevien toimintamallien mukaisesti niin avo- kuin hoiva-asumisen piirissä olevien sekä vanhus- ja vammaispalvelujen osalta.

Lastensuojelun ja suun terveydenhuollon yhteistyökäytäntöjä kehitettiin edelleen huolen puheeksi ottamiseksi suun terveydenhuollossa. Toimittiin aktiivisesti maahanmuuttajien palvelupisteessä ja kehitettiin yhteisiä toimintamalleja.

Varhaiskasvatuksen kanssa jatkettiin yhteistyötä Hymyhammas-terveystuokioiden pitämisellä esiopetuksessa. Sivistystoimen toimialan ja kouluterveydenhuollon kanssa jatkettiin yhteistyötä koululaisten hyvinvointiyhteistyön merkeissä ja päivitettiin jokaisen koulun syksyn tiedotteeseen liitettävä koululaisen hyvinvointitiedote sekä Vilma-tiedote kouluterveydenhuollon palveluista. Vantin ateriapalvelun kanssa tehtiin yhteistyötä lasten terveellisen ruokailun edistämiseksi. Suun terveydenhuolto haastoi yläkoulut kilpailemaan perumattomien poisjääntien vähentämisessä ja samalla käyttämään verkkomuotoista suun terveystiedon opetusta.

Suun terveydenhuolto osallistui erilaisiin tapahtumiin kuten hyvinvointimessuille, Vantaan hyvinvointiviikolle, Varian hyvinvointipäiviin, puolustusvoimien kutsuntoihin ja ehkäisevän päihdetyön viikolle tuoden suun terveyttä esille.

Suun terveydenhuollon edustajat osallistuivat pääkaupunkiseudun kaupunkien suun terveydenhuollon yksiköiden hammasterveys eli HATE-hammasterveys-työryhmän toimintaan.

Kesäkuussa suun terveydenhuolto osallistui koko Vantaa tasoiseen Muuntamo –projektiin. Tikkurilaan pystytetyssä kontissa suun terveydenhuolto esitteli tapahtumassa mm. uusia digitalisaation muotoja. Ohjelmassa oli mm. suun terveyden edistämistä, kilpailu ja etävastaanoton esittelyä.

Suun terveydenhuolto teki yhteistyötä kouluterveydenhoitajien kanssa koko kesän ajan ”Kesäterkkari” –toiminnan muodossa. Suun terveydenhuollolla oli terveydenedistämis ständi Myyrmäkitalolla ja Koivukylän terveysasemalla, joissa hammashoitaja oli tavattavissa kerran viikossa.

Kuntalaisille tuotiin tutuksi suun terveyden edistämistä ja oma hoitoa erilaisten materiaalien kautta. Materiaalia tuotettiin internettiin sekä jaettavaksi erilaissa tapahtumissa.

Lasten, aikuisten ja ikääntyneiden yksilöllistä suun hoitoa jatkettiin toimintamallien mukaisesti. Tuettiin eri ikäisten suun terveyden edistämistä ja omahoitoa yksilöllisten hoitovälien mukaisilla tutkimuskäynneillä.

Päihdekuntoutujien yhteistyömallin mukaista toimintaa jatkettiin asumiskeskus Koisonrannan kanssa. Yhteistyötä jatkettiin terveyspalveluiden asiakasvastaavahoitajien kanssa (Asva) palveluita paljon käyttävien hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Ikääntyneiden suun terveyttä kehitettiin yhteistyössä vanhus- ja vammaispalveluiden sekä Metropolia ammattikorkeakoulun kanssa. Uusia opinnäyte- ja kehittämistöitä saimme käytäntöön jalkautettavaksi viisi kappaletta. Jo olemassa olevia toimintamalleja toteutettiin avo- ja hoiva-asumisen piirissä olevien sekä vanhus- ja vammaispalvelujen osalta.

Lastensuojelun ja suun terveydenhuollon yhteistyökäytäntöjä kehitettiin edelleen huolen puheeksi ottamiseksi suun terveydenhuollossa. Toimittiin aktiivisesti maahanmuuttajien palvelupisteessä ja kehitettiin yhteisiä toimintamalleja.

Varhaiskasvatuksen kanssa jatkettiin yhteistyötä Hymyhammas-terveystuokioiden pitämisessä esiopetuksessa. Sivistystoimen toimialan ja kouluterveydenhuollon kanssa jatkettiin yhteistyötä koululaisten hyvinvointiyhteistyön merkeissä ja päivitettiin jokaisen koulun syksyn tiedotteeseen liitettävä koululaisen hyvinvointitiedote sekä Vilma-tiedote kouluterveydenhuollon palveluista. Vantin ateriapalvelun kanssa jatkettiin yhteistyötä lasten terveellisen ruokailun edistämiseksi.

Oikomishoitoa annettiin Leinikkitien, Myyrmäen ja Länsimäen hammashoitoloissa. Oikomishoidon tiimeissä työskenteli erikoishammaslääkärien johdolla oikomiseen perehtyneitä hammaslääkäreitä, suuhygienistejä ja hammashoitajia. Yhteistyössä Helsingin yliopiston kanssa, Leinikkitiellä oli oikomishoidon erikoistumiskoulutuksen kuntaharjoittelussa kaksi hammaslääkäriä. Myyrmäen terveysaseman hoitolassa toimiva hammaslaboratorio teki tarvittavat oikomiskojeet, mutta niitä hankittiin tarpeen mukaan myös yksityisiltä hammasteknikoilta.

Anestesiapalveluja myytiin Keravan, Loviisan, Sipoon, Nurmijärven, Tuusulan, Järvenpään ja Inkoon kunnille.

Tunnusluvut

Terveydenhuollon palvelut
Suun terveydenhuolto

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
suun terveydenhuollon asiakkaat	68059	69134	67821	69068	70114	73407	72290	74987	77159
tutkitut	36708	39741	37404	37855	37791	39418	40230	36871	36021
käynnit yhteensä	186149	194002	193983	195118	193485	197140	198416	203435	204152
kliiniset tunnit (kaikki suorittajat	114059	125960	125787	130493	129537	123611	122338	122617	124480
käynnit hammaslääkärillä	137426	138942	144147	146032	144238	144287	147073	149550	137227
käynnit suuhygienistilla	46390	48183	46001	44269	42404	44377	45388	48514	51092
käynnit hammashoitajalla	5743	6613	7265	9601	10787	12397	9541	11212	11276
peruuttamattomat poisjäännit	12034	11986	9619	9752	9526	9354	8972	9245	9261
peruuttamattomien poisjääntien kliiniset tunnit	7279	7329	5870	5881	5746	5621	5306	5420	5401
kiireettömän hoidon jonossa	6561	4182	3689	3951	4221	5177	0	0	0
jonotusaika (joulukuun lopun poikkileikkaustieto)	5kk 3vk	5kk 4vk	4kk 1vk	4kk	3kk 2vk	3kk 3vk	0	0	0
hammaslääkärissäkävijöiden osuus väestöstä (peittävyys)	34,44	27,72	26,16	26,28	26,16	26,64	27,10	26,76	27,57
hammaslääkärissäkäynti/ potilas (toistuvuus)	2,02	2,01	2,71	2,71	2,65	2,57	2,53	2,55	2,23
Suun terveydenhuollon kustannukset									
kokonaiskustannukset (1000 €)	17501	20571	21818	22176	22176	22548	22678	23235	23468
euroa/ tutkittu	477	518	583	585	587	572	564	630	652
Asiakasmaksutulot (1 000 €)	4871	5174	5318	5254	5424	5538	6047	6045	6159

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen talous, investoinnit ja rahoitus

Liikelaitosta sitova taloudellinen tavoite on pääoman tuottovaatimus. Laitos täytti sille asetetun vaatimuksen ja tuloutti kaupungille korvausta peruspääomasta 68.210,04 euroa ja korkoa kaupungin lainasta 159.158,04 euroa.

Liikevaihto oli 23.217.138,53 euroa (vuonna 2017 23.039.592,14 euroa), kasvu edellisvuoteen verrattuna oli 0,8 % mikä johtui ulkoisten myyntituottojen kasvusta verrattuna edelliseen vuoteen. Liiketoiminnan muut tuotot olivat 16.935,28 euroa (vuonna 2017 248.794,17 euroa), muutos pohjautui pääkaupunkiseudun viikonloppupäivystyksen kustannusten siirtymisestä liikelaitoksen kannettavaksi.

Asiakasmaksuasetuksen mukaiset tuotot olivat 6.159.309,71 euroa (vuonna 2017 6.044.867,79 euroa) ja palvelutuotot palvelusopimukseen perustuen olivat 16.273.803,00 euroa (vuonna 2017 16.436.541,04 euroa), vuoden 2018 palvelutuotot perustuivat palvelusopimukseen, muutos vuoteen 2017 verrattuna oli -1,0 %. Vuoden 2017 palvelusopimus sisälsi 1,0 %;n määräylityksen joka saavutettiin perussopimusmäärän lisäksi jo marraskuussa 2017, vuoden 2018 osalta tätä sopimuksen lisälauseketta ei oltu sisällytetty palvelusopimukseen. Painotettujen toimenpiteiden määrä vuonna 2018 oli 481.346 kappaletta, joka ylitti palvelusopimuksen määrän (433.968 painotettua toimenpidettä) 47.378 kappaleella vastaten 10,9 %:n kasvua palvelusopimukseen verrattuna. Painotettujen toimenpiteiden määräkasvu verrattuna vuoteen 2017 oli 4,3 %. Vuoden 2018 palvelusopimuksen rahamääräinen ylitys oli noin 1,8 miljoonaa euroa. Liikelaitos tuottaa kuitenkin terveyttä edistäviä palveluita keskeytyksettä.

Operatiiviset kulut (kokonaiskulut ilma rahoituksen eriä) olivat 23.258.608,23 euroa (vuonna 2017 23.025.952,47 euroa), josta materiaali- ja palveluostoja oli 5.202.989,33 euroa (vuonna 2017 5.603.289,95 euroa), muutos johtuu tehostetuista toimenpiteistä hankintojen ajoituksessa ja koko liikelaitoksen kattavasta tarvikevalvonnasta. Henkilöstökulut olivat 16.105.451,62 euroa (vuonna 2017 15.806.093,06 euroa). Vuonna 2018 sovittu kompensaatio lomarahaleikkauksista kirjattiin vuoden 2018 henkilöstökuluihin. Liiketoiminnan muut kulut olivat vuonna 2018 1.873.186,76 euroa (vuonna 2017 1.528.439,70 euroa). Merkittävä tekijä liiketoiminnan muissa kuluissa oli sisäisten tilavuokrien kasvu 23,1 % (Tikkurilan toimitilojen laajennus) sekä laite- ja konevuokrien (leasing) kasvu 51,3 %, Operatiiviset kulut yhtä painotettua toimenpidettä kohden vuonna 2018 olivat 48,32 euroa (vuonna 2017 49,89 euroa).

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen suunnitelman mukaiset poistot olivat 76.980,52 euroa (vuonna 2017 88.129,76 euroa).

Rahoituserät olivat asetettujen raamien mukaiset: korkokulut kunnalle 159 158,04 euroa (korko 7,00 %) ja korvaus peruspääomasta 68 210,04 euroa.

Liikelaitoksen tulos oli 234.247,19 euroa alijäämäinen (vuonna 2017 ylijäämä oli 177.874,22 euroa).

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen investoinnit vuonna 2018 rahoitettiin leasingperusteella joten investointeja ei kirjattu taseeseen, sama peruste oli voimassa myös vuonna 2017.

Liikelaitoksen pysyvät vastaavat olivat vuoden 2018 lopussa 94.940,51 euroa, vuonna 2017 pysyvät vastaavat olivat 171.921,03 euroa. Vaihtuvat vastaavat vuoden 2018 lopussa olivat 7.448.806,24 euroa (vuonna 2017 7.413.460,14 euroa). Yhdystilillä olevat rahat (=saamiset kunnalta) olivat vuoden 2018 lopussa 1.914.613,90 euroa (vuonna 2017 3.209.830,99 euroa). Liikelaitoksen pankkisaamiset vuoden 2018 lopulla olivat 4.461.296,40 euroa (vuonna 2017 3.220.789,49 euroa).

Liikelaitoksen oma pääoma vuoden 2018 lopussa oli 1.373.096,23 euroa. Liikelaitoksen peruspääoma on täysin katettu.

Toiminta vuonna 2018

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitos on kuntalain 10 a luvun mukaisesti 1.6.2010 perustettu kunnallinen liikelaitos, jonka hallinto järjestetään 1.6.2017 voimaan tulleen hallintosäännön 7 luvun 8 §:n mukaan. Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitos vastaa suun terveydenhuollon johtajan johdolla suun terveydenhuollon palvelujen (sis. suun terveyden edistämisen ja suun sairauksien tutkimuksen, ehkäisyn, hoidon ja kuntoutuksen sekä kiireellisen suun terveydenhuollon) tuottamisesta. Hallintosäännön 8 luvun 9 §:n mukaan kaupunginvaltuusto valitsee Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokuntaan kaupunginvaltuuston toimikaudeksi kerrallaan vähintään viisi jäsentä ja yhtä monta henkilökohtaista varajäsentä. Kaupunginvaltuusto nimeää johtokunnan jäsenistä yhden puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi. Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokunta huolehtii kaupunginvaltuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden mukaisesti tehtäväalueensa toiminnan tuloksellisuudesta.

Kaupunginvaltuusto päätti 12.6.2017 § 21 kokouksessaan vahvistaa Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokunnan jäsenten ja heidän henkilökohtaisten varajäsentensä lukumääräksi 6 toimikaudeksi 2017–2021.

Liikelaitoksen johtokunta kokoontui vuoden 2018 aikana 7 kertaa.

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokunta kaudella 2017-2021

Varsinaiset jäsenet:	Varajäsenet:
Raija Heikkonen, puheenjohtaja	Ulla-Maija Kopra
Jari Ahokas, varapuheenjohtaja	Sina Nordman
Matti Lepistö	Jan Edelmann
Joni Hilden	Kari Hokkanen
Anni Salonen	Leila Mäkynen
Tanja Vahvelainen	Kim Hyvärinen

Kaupungin organisaatiossa Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitos kuuluu sosiaali- ja terveydenhuollon toimialaan. Liikelaitosta johtaa suun terveydenhuollon johtaja, joka toimii liikelaitoksen toimitusjohtajana. Toiminta on ollut organisoituna 1.10.2017 lähtien viiteen tulosyksikköön: suun terveydenhuollon vastaanottopalvelut (Pohjois-Vantaa, Keski-Vantaa, Länsi-Vantaa) sekä oikominen ja Vantaan suun erikoishoidonyksikkö. Tulosyksiköitä johtaa johtava ylihammaslääkäri ja ylihoitaja. Toimipisteitä on 25 sekä 2 liikkuvaa Pop-Up yksikköä.

Henkilöstö

Henkilökuntaa oli vuoden 2018 aikana yhteensä 327 henkilöä (vuonna 2017 329 henkilöä), joista määräaikaisia oli 44 (vuonna 2017 44). Henkilöstökulut olivat 16.105.451,62 euroa (vuonna 2017 15.806.093,06 euroa).

Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Toiminnassa noudatetaan hyvän johtamis- ja hallintotavan periaatteita. Toimintaohjeistusta on kehitetty ohjaamaan sisäistä valvontaa tulosyksiköissä esimiestyön kautta. Säännöllisesti pidettävillä yhteisillä kokouksilla taataan yhteinen käytäntö. Suun terveydenhuollon ammattilaisten ja asiantuntijoiden sekä esimiesten järjestelmällisellä koulutuksella taataan yhteinen näkemys.

Liikelaitoksen varojen käyttöä valvoo toimitusjohtaja. Tavoitteiden toteutumisesta ja taloudesta raportoidaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokunnalle säännöllisesti pidettävien kokousten yhteydessä. Vantaan kaupungille raportointi tapahtuu kolmannes vuosittain.

Rahoitus- ja korkoriskien hallinta Vantaan kaupunkikonsernissa on keskitetty rahoituksen tulosalueelle. Vahinko- ja vastuuriskit on rajattu vakuuttamalla. Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen vakuutukset on hoidettu osana kaupungin vakuutuksia ja ne kilpailutettiin vuonna 2013. Tämä varmistaa kattavan vakuutusturvan ja ajantasaisuuden.

Suun terveydenhuollon toimintaan on kohdistunut normaaleina pidettäviä potilasvalituksia. Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksella ei ole tiedossa tilikaudella 2018 lakien ja säännösten sekä hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia, joista seuraisi merkittävä korvaus, kanne tai muu vaatimus tai oikeusseuraamus.

Tilikauden aikana ei ole todettu omaisuuden hankinnassa, luovutuksessa tai käyttöarvossa menetyksiä tai arvonalennuksia. Omaisuuden luovutuksia ei suun terveydenhuollon liikelaitoksella ole.

Hankintasopimuksissa käytetään kaupungin yleisiä sopimusehtoja. Erityissopimusten laadinnassa ja tulkinnassa käytetään mm. kaupungin sosiaali- ja terveystoimen hankintayksikön erityisasiantuntija- ja lakimiespalveluja.

Esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokunta esittää, että tilikauden alijäämä 234.247,19 euroa siirretään taseen oman pääoman eräksi.

5.3.2 Johtokunnan hyväksymä talousarvion toteutumisvertailu

Tuloslaskelma

Tuloslaskelman lyhennelmä 1000 €	Talousarvio 2018	Toteuma	Poikkeama
Liikevaihto	22 835	23 217	382
Liiketoiminnan muut tuotot	0	17	17
Materiaalit ja palvelut	- 4 425	- 5 203	- 778
Henkilöstökulut	- 15 901	- 16 105	- 204
Poistot ja arvonalentumiset	- 87	- 77	10
Liiketoiminnan muut kulut	- 1 855	- 1 873	- 18
Liikeylijäämä (-alijäämä)	**567**	**- 24**	**- 591**
Muut rahoitustuotot ja -kulut	0	17	17
Kunnalle maksetut korkokulut	- 159	- 159	0
Korvaus peruspääomasta	- 68	- 68	0
Rahoitustuotot ja -kulut	- 227	- 210	17
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**340**	**- 234**	**- 574**

Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelman lyhennelmä 1000 €	Talousarvio 2018	Toteuma	Poikkeama
Toiminnan ja investointien rahavirta	327	- 157	- 484
Rahoituksen rahavirta	0	1 398	1 398
Rahavarojen muutos	**327**	**1 241**	**914**

Investoinnit

Investointien lyhennelmä 1000 €	Talousarvio 2018	Toteuma	Poikkeama
Irtain omaisuus	100	0	- 100
Investoinnit yhteensä	**100**	**0**	**- 100**

5.3.3 Tilinpäätöslaskelmat ja tunnusluvut

Vantaan Suun terveydenhuollon liikelaitoksen tuloslaskelma	1.1. - 31.12.2018	1.1. - 31.12.2017
Liikevaihto	23 217 138,53	23 039 592,14
Liiketoiminnan muut tuotot	16 935,28	248 794,17
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 1 499 809,04	- 2 038 720,09
Palveluiden ostot	- 3 703 180,29	- 3 564 569,86
	- 5 202 989,33	- 5 603 289,95
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	- 12 903 806,34	- 12 522 035,01
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	- 2 739 302,64	- 2 721 014,86
Muut henkilösivukulut	- 462 342,64	- 563 043,19
	- 16 105 451,62	- 15 806 093,06
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	- 76 980,52	- 88 129,76
Liiketoiminnan muut kulut	- 1 873 186,76	- 1 528 439,70
Liikeylijäämä (-alijäämä)	**- 24 534,42**	**262 433,84**
Rahoitustuotot aj -kulut		
Korkotuotot	18 430,96	18 339,01
Kunnalle maksetut korkokulut	- 159 158,04	- 159 158,04
Korvaus peruspääomasta	- 68 210,04	- 68 210,04
Muut rahoituskulut	- 775,65	- 530,55
	- 209 712,77	- 209 559,62
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	**- 234 247,19**	**52 874,22**
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00	125 000,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**- 234 247,19**	**177 874,22**

Tuloslaskelman tunnusluvut		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-0,2	7,2
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	-0,2	7,2
Voitto, %	-1,0	0,2

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen rahoituslaskelma	1.1. - 31.12.2018	1.1. - 31.12.2017
Toiminnan rahavirta		
Liikeylijäämä (-alijäämä)	- 24 534,42	262 433,84
Poistot ja arvonalentumiset	76 980,52	88 129,76
Rahoitustuotot ja -kulut	- 209 712,77	- 209 559,62
	- 157 266,67	141 003,98
Investointien rahavirta		
Investointimenot	0,00	40 322,58
Toiminnan ja investointien rahavirta	**- 157 266,67**	**181 326,56**
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	1 295 217,09	405 662,58
Saamisten muutos muilta	- 90 056,28	- 121 038,32
Korottomien velkojen muutos kunnalta	270,00	- 82 495,14
Korottomien velkojen muutos muilta	192 342,77	60 910,71
Rahoituksen rahavirta	**1 397 773,58**	**263 039,83**
Rahavarojen muutos	**1 240 506,91**	**444 366,39**
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	4 461 296,40	3 220 789,49
Rahavarat 1.1.	- 3 220 789,49	- 2 776 423,10
	1 240 506,91	444 366,39

Rahoituslaskelman tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v., €	1 551 837	1 709 104
Investointien tulorahoitus, %	-	-349,7
Lainanhoitokate	0,0	1,9
Kassan riittävyys, pv	69,6	50,9
Quick ratio	1,9	2,0
Current ratio	1,9	2,0

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen tase	1.1. - 31.12.2018	1.1. - 31.12.2017
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat	**94 940,51**	**171 921,03**
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	94 940,51	171 921,03
	94 940,51	171 921,03
Vaihtuvat vastaavat	**7 448 806,24**	**7 413 460,14**
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	1 032 034,93	982 639,66
Saamiset kunnalta	1 951 311,19	3 209 830,99
Muut saamiset	4 163,72	200,00
	2 987 509,84	4 192 670,65
Rahat ja pankkisaamiset	4 461 296,40	3 220 789,49
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**7 543 746,75**	**7 585 381,17**
VASTATTAVAA		
Oma pääoma	**1 373 096,23**	**1 607 343,42**
Peruspääoma	974 435,00	974 435,00
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	632 908,42	455 034,20
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	- 234 247,19	177 874,22
Vieras pääoma	**6 170 650,52**	**5 978 037,75**
Pitkäaikainen		
Lainat kunnalta	2 273 680,16	2 273 680,16
Lyhytaikainen		
Ostovelat	449 464,60	463 006,24
Korottomat velat kunnalta	286,00	16,00
Muut velat	764 726,63	650 317,57
Siirtovelat	2 682 493,13	2 591 017,78
	3 896 970,36	3 704 357,59
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**7 543 746,75**	**7 585 381,17**

Taseen tunnusluvut		
Omavaraisuus, %	18,2	21,2
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	26,6	25,7
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, %	29,6	28,0
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	398,7	632,9
Lainakanta 31.12., 1000 €	2 273,7	2 273,7

5.3.4 Suun terveydenhuollon liikelaitoksen tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet sekä -menetelmät

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelmanmukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Pysyviin vastaaviin ei ole kirjattu pieniä hankintoja, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, vaan ne on kirjattu tilikauden kuluksi. Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväalueittain

1 000 €	2018	2017
Liikelaitoksen tuotot alueittain		
Korvaukset valtiolta	60	58
Myyntituotot kunnilta ja kuntayhtymiltä	297	143
Myyntituotot muilta	6 309	6 115
Opetuspalvelumaksut	0	7
Palvelusopimukseen perustuvat tuotot	16 550	16 717
Liiketoiminnan muut tuotot	17	249
Toimintatuotot yhteensä	**23 233**	**23 289**

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

	Poistomenetelmä	Poistoaika ennen 1.1.2013 hankitut	Poistoaika 1.1.2013 alkaen hankitut
Aineelliset hyödykkeet			
Sairaala- ja terveydenhuoltolaitteet	tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	tasapoisto	3 vuotta	3 vuotta

Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Pysyvät vastaavat		
Aineelliset hyödykkeet	Koneet ja kalusto	
1 000 €	**2018**	**2017**
Poistamaton hankintameno 1.1.	172	300
Vähennykset tilikauden aikana	0	-40
Tilikauden poisto	-77	-88
Poistamaton hankintameno 31.12.	95	172

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman erittely		
1 000 €	**2018**	**2017**
Peruspääoma 1.1.	974	974
Peruspääoma 31.12.	974	974
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	633	455
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	633	455
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-234	178
Oma pääoma yhteensä	**1 373**	**1 607**

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät		
1 000 €	**2018**	**2017**
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Palkkojen ja henkilökulujen jaksotukset	2 611	2 534
Muut tilinpäätösjaksotukset	72	57
Siirtovelat yhteensä	**2 683**	**2 591**

Vakuudet ja vastuusitoumukset

Vuokravastuut		
1 000 €	2018	2017
Tilikaudella maksetut	136	93
Myöhemmin maksettavat	571	439
Vuokravastuut yhteensä	**707**	**532**

Vuokravastuut ilmoitetttu ilman arvonlisäveroa.

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
	2018	2017
Virka- ja työsuhteisia	283	285
Määräaikaisia	44	44
Yhteensä	**327**	**329**

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
	2018	2017
Kansallinen kokoomus Vantaa	720	810
Perussuomalaiset	158	150
Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue Vantaa	365	1 296
Vihreä liitto Vantaa	0	238
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	**1 243**	**2 494**

5.3.5 Tilinpäätöksen allekirjoitukset

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen tilinpäätöksen 2018 allekirjoitukset

Raija Heikkonen
johtokunnan puheenjohtaja

Jari Ahokas
johtokunnan jäsen, vara pj.

Matti Lepistö
johtokunnan jäsen

Joni Hildén
johtokunnan jäsen

Tanja Vahvelainen
johtokunnan jäsen

Leila Mäkynen
johtokunnan varajäsen

Joona Iso-Lotila
suun terveydenhuollon johtaja, tj.

Vantaalla 27.2.2019

Tilintarkastajan tilinpäätösmerkintä
Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.
Vantaalla 24.4. 2019

BDO Audiator Oy
tilintarkastusyhteisö

Ulla-Maija Tuomela
JHT, KHT

5.4 Liikelaitosten vaikutus kaupungin talouteen

	Tuloslaskelman toteumat milj. €			Sisäisten erien eliminoinnit milj. €			Kokonais-tarkastelu milj. €
	Kaupunki	Liike-laitokset	Rahastot	Kaupunki	Liike-laitokset	Rahastot	Tuloslaskelma yhteensä
Toimintatuotot							
Myyntituotot, ulkoiset	41,33	30,72	0,00				72,04
Myyntituotot, sisäiset	6,30	29,69	0,00	-6,30	-29,69	0,00	0,00
Maksutuotot, ulkoiset	77,27	7,01	0,00				84,29
Maksutuotot, sisäiset	0,81	0,04	0,03	-0,81	-0,04	-0,03	0,00
Tuet ja avustukset, ulkoiset	16,99	1,29	0,00				18,28
Muut toimintatuotot, ulkoiset	67,95	0,21	0,21				68,37
Muut toimintatuotot, sisäiset	158,64	0,00	0,41	-158,64	0,00	-0,41	0,00
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-438,51	-44,99	0,00				-483,50
Palvelujen ostot, ulkoiset	-631,23	-7,96	-2,25				-641,43
Palvelujen ostot, sisäiset	-35,24	-2,17	-0,01	35,24	2,17	0,01	0,00
Aineet, tarvikkeet ja tavarat, ulk	-47,50	-3,56	-0,01				-51,07
Aineet, tarvikkeet ja tavarat, sis	-0,03	0,00	0,00	0,03	0,00	0,00	0,00
Avustukset, ulkoiset	-76,19	0,00	-0,04				-76,23
Muut toimintakulut, ulkoiset	-59,21	-3,82	-0,25				-63,28
Muut toimintakulut, sisäiset	-154,41	-4,07	0,00	154,41	4,07	0,00	0,00
Toimintakate	**-1 073,02**	**2,40**	**-1,90**	**23,92**	**-23,49**	**-0,43**	**-1 072,52**
Verotulot	982,75						982,75
Valtionosuudet	173,39						173,39
Rahoitustuotot ja -kulut							
Korkotuotot, ulkoiset	12,55	0,02	1,52				14,09
Korkotuotot, sisäiset	0,17	0,00	0,00	-0,17			0,00
Muut rahoitustuotot, ulkoiset	17,33	0,00	0,05				17,38
Muut rahoitustuotot, sisäiset	0,07	0,00	0,00	-0,07			0,00
Korkokulut, ulkoiset	-2,31	0,00	0,00				-2,31
Korkokulut, sisäiset	0,00	-0,17	0,00	0,00	0,17		0,00
Muut rahoituskulut, ulkoiset	-0,12	0,00	-0,01				-0,13
Muut rahoituskulut, sisäiset	0,00	-0,07	0,00	0,00	0,07		0,00
Vuosikate	**110,81**	**2,18**	**-0,34**	**23,68**	**-23,25**	**-0,43**	**112,65**
Poistot ja arvonalentumiset							
Suunnitelman mukaiset poistot	-105,66	-1,25	-0,50				-107,41
Arvonalentumiset	-1,29	0,00	0,00				-1,29
Tilikauden tulos	**3,86**	**0,93**	**-0,83**	**23,68**	**-23,25**	**-0,43**	**3,95**
Varausten ja rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)		0,38	0,83				1,21
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**3,86**	**1,30**	**0,00**	**23,68**	**-23,25**	**-0,43**	**5,16**

	Rahoituslaskelman toteumat milj. €			Sisäisten erien eliminoinnit milj. €			Kokonais-tarkastelu milj. €
	Kaupunki	Liike-laitokset	Rahastot	Kaupunki	Liike-laitokset	Rahastot	Rahoitus-laskelma yhteensä
Toiminnan rahavirta							
Vuosikate	110,81	2,18	-0,34	23,68	-23,25	-0,43	112,65
Tulorahoituksen korjauserät	-40,73	-0,16					-40,89
Investointien rahavirta							
Investointimenot	-130,90	-1,66	-2,25				-134,81
Rahoitusosuudet investointeihin	3,91	0,01					3,92
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	66,56	0,16	0,00				66,72
Toiminnan ja investointien rahavirta	**9,64**	**0,53**	**-2,59**	**23,68**	**-23,25**	**-0,43**	**7,59**
Rahoituksen rahavirta							
Antolainauksen muutokset							
Antolainasaamisten lisäykset	-0,09		-0,21				-0,30
Antolainasaamisten vähennykset	0,24		3,67				3,91
Lainakannan muutokset							
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	90,00						90,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-169,53						-169,53
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-16,23						-16,23
Oman pääoman muutokset	-5,00		5,00				0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset							
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-0,14						-0,14
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00						0,00
Saamisten muutos	0,51	0,13	-4,30	0,10	0,00	5,22	1,66
Korottomien velkojen muutos	14,17	0,61	0,11	-5,31	-0,01	0,00	9,58
Rahoituksen rahavirta	**-86,08**	**0,74**	**4,27**	**-5,21**	**-0,01**	**5,22**	**-81,06**
Rahavarojen muutos	**-76,43**	**1,27**	**1,69**	**18,48**	**-23,26**	**4,78**	**-73,47**

5.5 Muiden eriytettyjen yksiköiden tilinpäätökset

5.5.1 Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston tilinpäätöslaskelmat

Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston	1.1. - 31.12.2018	1.1. - 31.12.2017
Liikevaihto	638,00	650,00
Materiaalit ja palvelut		
Palvelujen ostot	- 62,59	- 60,86
Liiketoiminnan muut kulut	- 36 955,00	2 126,81
Liikeylijäämä (-alijäämä)	**- 36 379,59**	**2 715,95**
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	1 512 986,75	1 588 997,13
Muut rahoitustuotot	40 824,31	53 037,49
	1 553 811,06	1 642 034,62
Ylijäämä (alijäämä) ennen rahastosiirtoja	**1 517 431,47**	**1 644 750,57**
Rahaston lisäys (-) tai vähennys (+)	- 1 517 431,47	- 1 644 750,57
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**0,00**	**0,00**

Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston	1.1. - 31.12.2018	1.1. - 31.12.2017
Toiminnan rahavirta		
Liikeylijäämä (-alijäämä)	- 36 379,59	2 715,95
Rahoitustuotot ja -kulut	1 553 811,06	1 642 034,62
Toiminnan rahavirta	**1 517 431,47**	**1 644 750,57**
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys muilta	- 205 000,00	0,00
Antolainasaamisten vähennys muilta	3 665 134,71	4 247 196,80
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	- 5 218 237,77	- 5 879 029,28
Saamisten muutos muilta	203 716,59	3 504,52
Korottomien velkojen muutos muilta	36 955,00	- 16 422,61
Rahoituksen rahavirta	**- 1 517 431,47**	**- 1 644 750,57**
Rahavarojen muutos	**0,00**	**0,00**
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	0,00	0,00
Rahavarat 1.1.	0,00	0,00
	0,00	0,00

Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston tase	31.12.2018	31.12.2017
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat	**48 692 020,41**	**52 152 155,12**
Sijoitukset		
Muut lainasaamiset	48 692 020,41	52 152 155,12
Vaihtuvat vastaavat	**45 666 899,48**	**40 652 378,30**
Pitkäaikaiset saamiset		
Saamiset kunnalta	45 543 692,87	40 325 455,10
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	0,00	187 949,08
Siirtosaamiset	123 206,61	138 974,12
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**94 358 919,89**	**92 804 533,42**
VASTATTAVAA		
Oma pääoma	**94 321 964,89**	**92 804 533,42**
Muut omat rahastot	94 321 964,89	92 804 533,42
Vieras pääoma	**36 955,00**	**0,00**
Lyhytaikainen		
Siirtovelat	36 955,00	0,00
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**94 358 919,89**	**92 804 533,42**

5.5.2 Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston tilinpäätöslaskelmat

Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston tuloslaskelma	1.1. - 31.12.2018	1.1. - 31.12.2017
Liiketoiminnan muut tuotot	209 069,04	602 945,45
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 1 990,77	- 1 707,03
Palvelujen ostot	- 484 356,66	- 290 522,05
	- 486 347,43	- 292 229,08
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	0,00	- 7 043,55
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	0,00	- 4,93
Muut henkilösivukulut	0,00	- 1 712,07
	0,00	- 8 760,55
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	- 497 396,42	- 497 396,42
Liiketoiminnan muut kulut	- 247 672,10	- 803 119,61
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot	31,10	0,00
Muut rahoituskulut	- 87,99	- 76,25
	- 56,89	- 76,25
Liikeylijäämä (-alijäämä)	**- 1 022 403,80**	**- 998 636,46**
Rahaston lisäys (-) tai vähennys (+)	1 022 403,80	998 636,46
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**0,00**	**0,00**

Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston rahoituslaskelma	1.1. - 31.12.2018	1.1. - 31.12.2017
Toiminnan rahavirta		
Liikeylijäämä (-alijäämä)	- 1 022 403,80	- 998 636,46
Poistot ja arvonalentumiset	497 396,42	497 396,42
	- 525 007,38	- 501 240,04
Investointien rahavirta		
Investointimenot	- 2 248 538,60	- 2 134 912,84
Toiminnan ja investointien rahavirta	**- 2 773 545,98**	**- 2 636 152,88**
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	2 136 500,73	2 692 598,80
Saamisten muutos muilta	580 337,63	- 379 067,90
Korottomien velkojen muutos muilta	56 707,62	322 621,98
Rahoituksen rahavirta	**2 773 545,98**	**2 636 152,88**
Rahavarojen muutos	**0,00**	**0,00**
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	0,00	0,00
Rahavarat 1.1.	0,00	0,00
	0,00	0,00

Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston tase	31.12.2018	31.12.2017
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat	**9 672 031,90**	**7 920 889,72**
Aineelliset hyödykkeet		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	7 679 313,92	5 683 020,15
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 992 717,98	2 237 869,57
	9 672 031,90	7 920 889,72
Vaihtuvat vastaavat	**12 551 361,12**	**15 268 199,48**
Pitkäaikaiset saamiset		
Saamiset kunnalta	12 551 361,12	14 687 861,85
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	0,00	505 176,00
Siirtosaamiset	0,00	75 161,63
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**22 223 393,02**	**23 189 089,20**
VASTATTAVAA		
Oma pääoma	**21 782 801,15**	**22 805 204,95**
Muut omat rahastot	21 782 801,15	22 805 204,95
Vieras pääoma	**440 591,87**	**383 884,25**
Lyhytaikainen		
Ostovelat	432 591,87	375 884,25
Muut velat	8 000,00	8 000,00
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**22 223 393,02**	**23 189 089,20**

5.5.3 Sosiaalisen luototuksen rahaston tilinpäätöslaskelmat

Sosiaalisen luototuksen rahaston tuloslaskelma	1.1. - 31.12.2018	1.1. - 31.12.2017
Liiketoiminnan muut tuotot	525,16	1 328,20
Materiaalit ja palvelut		
Palvelujen ostot	- 2 235,22	- 2 832,45
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	8 336,82	11 577,00
Muut rahoitustuotot	11 149,65	13 987,37
Muut rahoituskulut	- 10 191,85	- 77 051,97
Ylijäämä (alijäämä) ennen rahastosiirtoja	**7 584,56**	**- 52 991,85**
Rahaston lisäys (-) tai vähennys (+)	- 7 584,56	52 991,85
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**0,00**	**0,00**

Sosiaalisen luototuksen rahaston rahoituslaskelma	1.1. - 31.12.2018	1.1. - 31.12.2017
Toiminnan rahavirta		
Liikeylijäämä (-alijäämä)	- 1 710,06	- 1 504,25
Rahoitustuotot ja -kulut	9 294,62	- 51 487,60
Toiminnan rahavirta	**7 584,56**	**- 52 991,85**
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	1 240,80	1 502,72
Saamisten muutos muilta	133 794,72	117 832,45
Korottomien velkojen muutos muilta	10 191,85	0,00
Rahoituksen rahavirta	**145 227,37**	**119 335,17**
Rahavarojen muutos	**152 811,93**	**66 343,32**
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	378 303,72	225 491,79
Rahavarat 1.1.	- 225 491,79	- 159 148,47
	152 811,93	66 343,32

Sosiaalisen luototuksen rahaston tase	31.12.2018	31.12.2017
VASTAAVAA		
Vaihtuvat vastaavat	**1 795 589,09**	**1 777 812,68**
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	225 164,57	294 821,80
Saamiset kunnalta	894 974,46	896 215,26
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	80 557,60	73 009,39
Lainasaamiset	216 588,74	288 274,44
Rahat ja pankkisaamiset	378 303,72	225 491,79
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**1 795 589,09**	**1 777 812,68**
VASTATTAVAA		
Oma pääoma	**1 785 397,24**	**1 777 812,68**
Muut omat rahastot	1 785 397,24	1 777 812,68
Vieras pääoma	**10 191,85**	**0,00**
Lyhytaikainen		
Siirtovelat	10 191,85	0,00
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**1 795 589,09**	**1 777 812,68**

5.5.4 Vahinkorahaston tilinpäätöslaskelmat

Vahinkorahaston tuloslaskelma	1.1. - 31.12.2018	1.1. - 31.12.2017
Liikevaihto	30 000,00	30 000,00
Liiketoiminnan muut tuotot	410 911,13	413 732,24
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 8 785,91	- 3 824,39
Palvelujen ostot	- 1 766 503,41	- 1 694 796,56
	- 1 775 289,32	- 1 698 620,95
Liiketoiminnan muut kulut	- 2 411,61	0,00
Liikeylijäämä (-alijäämä)	**- 1 336 789,80**	**- 1 254 888,71**
Rahaston lisäys (-) tai vähennys (+)	1 336 789,80	1 254 888,71
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**0,00**	**0,00**

Vahinkorahaston rahoituslaskelma	1.1. - 31.12.2018	1.1. - 31.12.2017
Toiminnan rahavirta		
Liikeylijäämä (-alijäämä)	- 1 336 789,80	- 1 254 888,71
Toiminnan rahavirta	**- 1 336 789,80**	**- 1 254 888,71**
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	1 336 789,80	1 254 888,71
Rahoituksen rahavirta	**1 336 789,80**	**1 254 888,71**
Rahavarojen muutos	**0,00**	**0,00**
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	0,00	0,00
Rahavarat 1.1.	0,00	0,00
	0,00	0,00

Vahinkorahaston tase	31.12.2018	31.12.2017
VASTAAVAA		
Vaihtuvat vastaavat	**8 532 591,43**	**4 862 016,12**
Pitkäaikaiset saamiset		
Saamiset kunnalta	8 532 591,43	4 862 016,12
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**8 532 591,43**	**4 862 016,12**
VASTATTAVAA		
Oma pääoma	**8 524 338,99**	**4 861 128,79**
Muut omat rahastot	8 524 338,99	4 861 128,79
Vieras pääoma	**8 252,44**	**887,33**
Lyhytaikainen		
Ostovelat	8 252,44	887,33
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**8 532 591,43**	**4 862 016,12**

6 Luettelot ja selvitykset

6.1 Käytetyt kirjanpitokirjat ja selvitys kirjanpidon säilytyksestä

Tasekirja on Arkistolaitoksen päätöksen 3.9.2001 KA 158/43/2001 mukaan säilytettävä pysyvästi.

Kirjanpitolain 2:10 §:n mukaan tilikauden tositteet, liiketapahtumia koskeva kirjeenvaihto sekä muukin mahdollinen liiketapahtumia varmentava kirjanpitoaineisto on säilytettävä vähintään 6 vuotta sen vuoden lopusta lukien, jonka aikana tilikausi on päättynyt. Poikkeuksina kirjanpitolain 2:10 §:ään ovat muun muassa EU-hankkeiden kirjanpitoasiakirjat (10 vuotta) sekä kiinteistöinvestointiin liittyvät laskut, tositteet ja selvitykset (13 vuotta). Arkistoinnista vastaa tositteita käyttänyt toimiala.

Tilinpäätösasiakirjojen arkistointi

Tase- ja tuloslaskelmat	SAP -järjestelmässä
Rahoituslaskelmat	SAP -järjestelmässä
Tilikauden tapahtumat seurantakohteittain	SAP -järjestelmässä
Pysyvien vastaavien kohdeluettelo	SAP -järjestelmässä
Pysyvien vastaavien koontiluettelot	SAP -järjestelmässä
Päiväkirja	Asta-arkistointijärjestelmässä
Pääkirja	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 172000 Myyntisaamiset tytäryhteisöiltä	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 172500 Myyntisaamiset jäsenkuntayhtymiltä	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 173000 Myyntisaamiset, omistusyhteisöiltä, lyhytaikaiset	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 173500 Myyntisaamiset, kunnan sisäiset	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 174000 Myyntisaamiset muilta	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 254500 Ostovelat tytäryhteisöille	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 254600 Ostovelat jäsenkuntayhtymille	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 254700 Ostovelat osakkuusyhteisöille, lyhytaikaiset	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 254800 Ostovelat sisäiset, lyhytaikaiset	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 254900 Ostovelat muille	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tositelajit ja numerosarjat 2017	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tililuettelo vuodelta 2017	Asta-arkistointijärjestelmässä
Varastokirjanpidot	
Varikko	atk-tuloste
Hoitotarvikevarasto	atk-tuloste
Tasekirja	erikseen sidottuna
Tase-erittelyt	paperitulosteina

Muilta osin kirjanpitoaineisto arkistoidaan paperille tulostetussa muodossa.

6.2 Luettelo tositelajeista

SAP -tositelajiluettelo 2018

Tositelaji	Numerosarja	Tositenumerot		Toimiala/tulosalue
01	A0	13802001 - 13802999	Palvelukassa	Varia, Tennistie
02	A1	13803001 - 13803999	Palvelukassa	Verkkomaksu
03	A2	13804001 - 13804999	Palvelukassa	Myyrmäen yht.palv.piste
04	A3	13806001 - 13806999	Palvelukassa	Tikkurilan uimahalli
05	A4	13809001 - 13809999	Palvelukassa	Matkakeskus
06	A5	13810001 - 13810999	Palvelukassa	Korson yhteispalvelupiste
07	A6	13811001 - 13811999	Palvelukassa	Varia, Myyrmäen opetuspiste
08	A7	13812001 - 13812999	Palvelukassa	Varia, Tikkurilan opetusyksikkö
09	A8	13813001 - 13813999	Palvelukassa	Maankäyttö, Kaupunkisuunnittelu
10	A9	13814001 - 13814999	Palvelukassa	Hakunilan uimahalli
11	B0	13815001 - 13815999	Palvelukassa	Korson uimahalli
12	B1	13816001 - 13816999	Palvelukassa	Martinlaakson uimahalli
13	B2	13817001 - 13817999	Palvelukassa	Myyrmäen uimahalli
15	B4	13819001 - 13819999	Palvelukassa	Palvelukassojen yhteinen tositelaji
16	B5	13820001 - 13820999	Palvelukassa	Käenkukka
27	C6	13831001 - 13831999	Palvelukassa	Kaupunginmuseo
28	C7	13832001 - 13832999	Palvelukassa	Ympäristökeskus, eläinlääkäri
30	C9	13836001 - 13836999	Palvelukassa	Varia, Talvikkitie
31	D0	13838001 - 13838999	Palvelukassa	Kuvataide
33	D2	13840001 - 13840999	Palvelukassa	Koutsi
35	D5	13842001 - 13842999	Palvelukassa	Vantaan Valo Minkkitie
AA	01	10000000 - 12999999	Käyttöom.kirjaus	Talouspalvelukeskus
AB	99	990000000 - 999999999	Kirjanpitotosite	Talouspalvelukeskus
AF	03	30000000 - 38999999	Poistokirjaukset	Talouspalvelukeskus
AZ	02	20000000 - 23999999	Investointien purku	Talouspalvelukeskus
BA	06	60000000 - 60999999	Konekielinen tiliote	Talouspalvelukeskus
BM	24	240000000 - 249999999	Ostomaksu,autom.	Rahoitustoimi
D5	54	540000000 - 549999999	Saku/Merlot Medi	KuPeLa /1211
D7	56	560000000 - 569999999	SoftMedic	Työterveys/1210
DG	16	160000000 - 169999999	Asiakkaat-hyvitys	Talouspalvelukeskus
DL	31	310000000 - 319999999	Luottotappio	Talouspalvelukeskus
DP	08	80000000 - 89999999	Perintätoim.rahatil.	Talouspalvelukeskus
DR	18	180000000 - 189999999	Asiakk. -lasku	KuPeLa /1211
DT	19	190000000 - 199999999	Asiakkaat - tasaus	Talouspalvelukeskus
DV	14	140000000 - 149999999	Myyntisuor.autom.	Talouspalvelukeskus
DZ	14	140000000 - 149999999	Myyntisuor.manuaal.	Talouspalvelukeskus
K1	25	250000000 - 259999999	Konekeskus Kuljetus	Kuntatekniikan keskus
K2	26	260000000 - 269999999	Varikko Polttoaineet	Kuntatekniikan keskus
K5	33	330000000 - 339999999	PSOP toimittajalasku	Talouspalvelukeskus
K9	K9	500000000 - 599999999	Rahapalautukset	Talouspalvelukeskus

Tositelaji	Numerosarja	Tositenumerot		Toimiala/tulosalue
KH	20	200000000 - 209999999	Toimittajat-vel.	Talouspalvelukeskus
KM	27	270000000 - 279999999	Toimittajat-matkust.	Talouspalvelukeskus
KP	48	480000001 - 489999999	*Tilin ylläpito	Talouspalvelukeskus
KR	21	210000000 - 219999999	Toimittajat - lasku	Talouspalvelukeskus
KS	23	230000000 - 239999999	Sisäiset maksut	Talouspalvelukeskus
KT	24	240000000 - 249999999	Toimittajat -tasaus	Talouspalvelukeskus
KX	28	280000000 - 289999999	Sisäiset ostolaskut	Talouspalvelukeskus
L1	L1	66400001 - 66499999	Konekeskus, uusi	Kuntatekniikan keskus
L2	L2	66500001 - 66599999	Varikko, uusi	Kuntatekniikan keskus
LE	LE	29100001 - 29199999	Asiakastietojärjeste	Sosiaali- ja terveystoimi
LF	LF	29200001 - 29299999	Asiakastietojärjeste	Sosiaali- ja terveystoimi
LG	LG	29300001 - 29399999	Asiakastietojärjeste	Sosiaali- ja terveystoimi
LJ	LJ	42300001 - 42399999	Sisäiset vuokrat/koki	Tilakeskus
LR	LR	52000000 - 52999999	Twin rahoitusvienti	Rahoitustoimi
LS	LS	53000000 - 53999999	Twin jaksotus/ arvost.	Rahoitustoimi
PA	PA	17110001 - 17119999	Tuntipalkat	Henkilöstökeskus, palkanlask.
PC	PC	18110001 - 18119999	Kuukausipalkat	Henkilöstökeskus, palkanlask.
PD	PD	18140001 - 18149999	Kuukausipalkat	Henkilöstökeskus, palkanlask.
PF	PF	18150001 - 18159999	Kuukausipalkat	Henkilöstökeskus, palkanlask.
PH	PH	18170001 - 18179999	Kuukausipalkat	Henkilöstökeskus, palkanlask.
PK	PK	18190001 - 18199999	Kuukausipalkat	Henkilöstökeskus, palkanlask.
PL	PL	19110001 - 19119999	Palkkiot	Henkilöstökeskus, palkanlask.
PM	PM	19120001 - 19129999	Palkkiot	Henkilöstökeskus, palkanlask.
PQ	PQ	39100001 - 39199999	Palkat	Henkilöstökeskus, palkanlask.
PR	42	420000000 - 429999999	Hinnanmuutos	Keskusvarasto
PY	PY	18200001 - 18299999	Ennak.kirjaus lomapalk	Henkilöstökeskus, palkanlask.
RE	44	440000000 - 449999999	Lasku - brutto(MM)	Keskusvarasto
RV	00	1000000000 - 9899999999	Myyntilasku(SD)	Talouspalvelukeskus
RX	93	930000000 - 939999999	Sisäinen laskutus	Talouspalvelukeskus
SA	11	110000000 - 118999999	Pääkirjatilitosite	Talouspalvelukeskus
ST	39	390000000 - 399999999	Pk-tilit - tasaus	Talouspalvelukeskus
SU	SU	119000000 - 119999999	Alv-jälkikirjaustos.	Talouspalvelukeskus
WA	45	450000000 - 459999999	Tavaranluovutus	Keskusvarasto
WE	46	460000000 - 469999999	Tavaranvastaanotto	Keskusvarasto
WI	47	470000000 - 479999999	Inventointitosite	Keskusvarasto
X2	D6	14800001 - 14899999	Kaupunkikortti	Ateriapalvelut

Liitetietojen tositelajiluettelo 2018

Tositelaji	Numerosarja	Tositenumerot		Toimiala/tulosalue
LT		1-999	Liitetiedot	Talouspalvelukeskus

6.3 Tunnuslukujen laskentakaavat

Tuloslaskelman tunnusluvut

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista
= 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate prosenttia poistoista
= 100 * Vuosikate / Poistot ja arvonalentumiset

Vuosikate euroa/ asukas
= Vuosikate / Asukasmäärä 31.12.

Sijoitetun pääoman tuotto, %
= 100 * (Yli-/ alijäämä ennen satunnaisia eriä + Kunnalle maksetut korkokulut + Muille maksetut korkokulut + Korvaus peruspääomasta) / (Oma pääoma + Sijoitettu korollinen vieras pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset)

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %
= 100 * (Yli-/ alijäämä ennen satunnaisia eriä + Kunnalle maksetut korkokulut + Korvaus peruspääomasta) / (Oma pääoma + Lainat kunnalta + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset)

Voitto, %
= 100 * (Yli-/ alijäämä ennen varauksia / Liikevaihto)

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, euroa
= Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymä

(Kunta ja konserni) Investointien tulorahoitus, %
= 100 * Vuosikate / Investointien omahankintameno

(Liikelaitos) Investointien tulorahoitus, %
= 100 * (Yli-/ alijäämä ennen satunnaisia eriä + Poistot ja arvonalentumiset - Tuloverot)
/ Investointien omahankintameno

(Kunta ja konserni) Lainanhoitokate
= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Jos lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla lainakanta 31.12. kahdeksalla.

(Liikelaitos) Lainanhoitokate
= (Yli-/ alijäämä ennen satunnaisia eriä + Poistot ja arvonalentumiset + Korkokulut
- Tuloverot) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Kassan riittävyys (pv)
= 365 pv * Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Quick ratio
= (Lyhytaikaiset saamiset + Rahoitusarvopaperit + Rahat ja pankkisaamiset)
/ (Lyhytaikainen vieras pääoma - Saadut ennakot)

Current ratio
= (Vaihto-omaisuus + Lyhytaikaiset saamiset + Rahoitusarvopaperit + Rahat ja pankkisaamiset) / (Lyhytaikainen vieras pääoma - Saadut ennakot)

Taseen tunnusluvut

(Kunta ja liikelaitos) Omavaraisuusaste, %
= 100 * (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma -
Saadut ennakot)

(Konserni) Omavaraisuusaste, %
= 100 * (Oma pääoma + Vähemmistöosuus + Konsernireservi) / (Koko pääoma - Saadut ennakot)

Suhteellinen velkaantuneisuus, %
= 100 * (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot

Velat ja vastuut prosentteina käyttötuloista, %
= 100 * (Vieras pääoma – Saadut ennakot + Vuokravastuut) / Käyttötulot

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)
= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) euroa/ asukas
= [Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)]/ Asukasmäärä 31.12.

(Kunta ja konserni) Lainakanta 31.12.
= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

(Liikelaitos) Lainakanta 31.12.
= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat + Korottomat velat kunnalta/kuntayhtymältä)

Lainakanta euroa/ asukas
= Lainakanta / Asukasmäärä 31.12.

Lainasaamiset 31.12.
= Sijoituksiin merkityt jvk -lainasaamiset ja muut lainasaamiset

7 Allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkintä

VANTAAN KAUPUNKI

Tilinpäätöksen allekirjoitukset

Vantaalla 25.3.2019

Vantaan kaupunginhallitus

Sari Multala

Timo Juurikkala

Soili Haverinen

Anu Hämäläinen

Mika Niikko

Anitta Orpana

Sakari Rokkanen

Ritva Viljanen
Kaupunginjohtaja

Irja Nieminen

Faysal Abdi

Lauri Kaira

Pirkko Kotila

Vaula Norrena

Pentti Puoskari

Tilinpäätösmerkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Vantaalla 24.4. 2019

BDO Audiator Oy
tilintarkastusyhteisö

Ulla-Maija Tuomela
JHT, KHT

Vantaan kaupunki
p. 839 11 (vaihde)
Asematie 7, 01300 Vantaa

Keskus 020 743 2920
Faksi 020 743 2935
www.bdo.fi

BDO Audiator Oy
Vattuniemenranta 2
00210 Helsinki

TILINTARKASTUSKERTOMUS 2018

Vantaan kaupunginvaltuustolle

Olemme tarkastaneet Vantaan kaupungin hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.-31.12.2018. Tilinpäätös sisältää kaupungin taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja niiden liitetiedot sekä talousarvion toteutumisvertailun ja toimintakertomuksen. Lisäksi tilinpäätös sisältää kaupungin liikelaitosten erillistilinpäätökset. Tilinpäätökseen kuuluva konsernitilinpäätös sisältää konsernitaseen, konsernituloslaskelman, konsernin rahoituslaskelman ja niiden liitetiedot.

Kaupunginhallitus ja muut tilivelvolliset ovat vastuussa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta tilikaudella. Kaupunginhallitus ja muu konsernijohto vastaavat kuntakonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä. Kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta ja siitä, että tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot kaupungin tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja ovat toimintakertomuksessa tehneet selkoa kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan järjestämisestä.

Olemme tarkastaneet tilikauden hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisesti olennaisten virheiden ja puutteiden havaitsemiseksi ja raportoimiseksi tarkastuksen tuloksina. Hallinnon tarkastuksessa olemme selvittäneet toimielinten jäsenten ja tehtäväalueiden johtavien viranhaltijoiden toiminnan lainmukaisuutta. Kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan järjestämisen asianmukaisuutta olemme tarkastaneet ottaen huomioon toimintakertomuksessa niistä esitetyt selonteot. Lisäksi olemme tarkastaneet valtionosuuksien perusteista annettujen tietojen oikeellisuutta. Olemme tehneet tarkastuksen riittävän varmuuden saamiseksi siitä, onko hallintoa hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa olemme tarkastaneet riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä eikä puutteita.

Tarkastuksen tulokset

Kaupungin hallintoa on hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti.

Kaupungin sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta on järjestetty asianmukaisesti.

Valtionosuuksien perusteista annetut tiedot ovat oikeita.

Kaupungin tilinpäätös ja siihen kuuluva konsernitilinpäätös on laadittu tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot tilikauden tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta.

BDO Audiator Oy (y-tunnus 0904285-6) kuuluu suomalaiseen BDO-konserniin. Emoyhtiö BDO Oy on itsenäinen jäsen BDO International Limitedissä ja kuuluu kansainvälisten itsenäisten BDO-jäsenyhtiöiden verkostoon.

Lausunnot tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä

Esitämme tilinpäätöksen hyväksymistä.

Esitämme vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille tarkastamaltamme tilikaudelta.

Vantaalla 24.4.2019

BDO Audiator Oy
tilintarkastusyhteisö

Ulla-Maija Tuomela
JHT, KHT

BDO Audiator Oy (y-tunnus 0904285-6) kuuluu suomalaiseen BDO-konserniin. Emoyhtiö BDO Oy on itsenäinen jäsen BDO International Limitedissä ja kuuluu kansainvälisten itsenäisten BDO-jäsenyhtiöiden verkostoon.

LIITE: Kaupunginvaltuusto 20.05.2019 / 7 §

8 § Vantaan elinvoima- ja vetovoimaohjelma 2019-2021

VD/1242/00.01.02.00/2019

RV/JV/HY-L

Vantaan asukasmäärän kasvu on maamme suurien kaupunkien nopeinta. Uusien työpaikkojen syntyminen hakee myös vertaistaan. Helsinki-Vantaan lentoasemasta on kehittynyt kaupungin ja koko seudun kasvun moottori ja sen sydämessä sijaitseva Aviapolis onkin Suomen nopeimmin kasvava yritysalue.

Vahva kasvu tarkoittaa myös osaltaan vahvaa elinvoimaa. Vantaalla on etulyöntiasema moniin muihin kuntiin nähden juuri väestön kasvun ja ikärakenteen puolesta. Vahva kasvu tarkoittaa myös vahvasti kasvavia palvelutarpeita ja niihin vastaamista. Suuri osa Vantaan uusista asukkaista ovat ulkomaalaistaustaisia ja työpaikoista kasvava osa tulee kansainvälisistä yrityksistä. Kansainvälisyys onkin Vantaan ominaispiirre, niin vahvuuksien kuin haasteidensakin puolesta.

Digitalisaatiossa tekoälyn kehittyminen, esineiden internet ja robotiikka luovat paineita useille keskeisille Vantaan elinkeinoelämän toimialalle. Ansaintalogiikka, työn luonne ja työvoiman osaamisen vaatimukset ovat muutoksessa. Tulevaisuuden haasteisiin pystytään vastaamaan kehittämällä edelleen yhteistyötä yritysten, oppilaitosten ja julkisen sektorin välillä. Sujuvalla yhteistyöllä voidaan paremmin ennakoida tulevat osaamisen tarpeet, luoda kilpailukykyä ja kasvua tehokkaalla kehitys, tutkimus ja innovaatiotoiminnalla sekä vähentää haitallisia ympäristövaikutuksia toimimalla resurssiviisaasti.

Jotta Vantaa voi olla tulevaisuudessa yrittäjyyden metropoli, niin kaupunki tarvitsee vahvistaa asukkaiden yrittäjyyshenkisyyttä ja tarjota sujuvia palveluita yrittäjille ja yrityksille. Osaavan työvoiman tulee kokea Vantaa kotikaupungikseen ja tämä toteutetaan luomalla miellyttävät olosuhteet elää, asua ja tehdä töitä. Vantaa on monella tapaa maineensa vanki ja onkin aika nostaa esiin alueen värikäs historia ja ne monet vetovoiman ja elinvoiman tekijät, jotka kaupungissa ovat vahvoja ja täten vahvistaa myös pitovoimaa.

Toimenpiteet elinvoiman ja vetovoiman lisäämiseksi Vantaalla on koottu seuraavien pääteemojen alle:

- Notkea yritysympäristö
- Rohkeasti kansainvälinen lentokenttäkaupunki
- Ennakoivaa osaamista
- Tapahtumien ja tarinoiden Vantaa

Elinvoima- ja vetovoimaohjelma on jatkoa vuoden 2014-2016 elinvoimaohjelmaan. Uutena lisäyksenä mukaan on nostettu vetovoima sen merkityksen kasvaessa elinvoimaisuuden mahdollistajana. Ohjelma kattaa perinteisen elinkeinopolitiikan keinovalikoiman lisäksi myös osaamisen kehittämisen, tapahtumat ja kaupunkimarkkinoinnin sekä uudet strategiset avaukset.

Ohjelman on valmistellut kaupunginjohtajan 26.04.2018 nimeämä ohjausryhmä. Ohjausryhmään kutsuttiin myös edustajat Vantaan Yrittäjistä, Kauppakamarista, Helsinki Business Hubista sekä YritysVantaasta.

Edellisen ohjelman tavoitteita jatkaen Elinvoima- ja vetovoimaohjelma keskittyy erityisesti elinkeino- ja työllisyyspolitiikan uudistamiseen, vetovoimaisuuden kasvattamiseen ja asukkaiden koulutustason

nostamiseen. Tavoitteena on työpaikkojen kysynnän ja tarjonnan kohtaaminen sekä työpaikkojen määrän lisääminen ja monipuolistaminen.

Elinvoimaohjelmaa on täydennetty kaupungin yrittäjiltä, yrityksiltä, sidosryhmiltä sekä kaupunginhallitukselta saadun evästyksen pohjalta.

Jokaiselle teemalle on määritelty tavoitteet, toimenpiteet, vastuutahot, näiden kumppanit sekä toimenpiteiden aikataulu. Elinvoima- ja vetovoimaohjelman toteuttamista varten laaditaan vuosittain vahvistettava toteutussuunnitelma ja työn etenemisestä raportoidaan sekä kaupunginhallitukselle että kaupunginvaltuustolle vuosittain. Elinvoimaohjelman toteutuksessa hyödynnetään erilaisia kansallisia ja kansainvälisiä rahoitusohjelmia ja kumppanuuksia mahdollisuuksien mukaan.

Kaupunginhallitus 11.2.2019 § 11

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi liitteen mukainen Vantaan elinvoima- ja vetovoimaohjelma 2019–2021.
Käsittely:
Merkittiin, että kokouksen alussa asiaa selosti elinkeinojohtaja José Valanta, jonka lisäksi kysymyksiin oli vastaamassa apulaiskaupunginjohtaja Jaakko Niinistö, työllisyysasioiden johtaja Timo Saari ja ohjelman valmistelusihteeri Ronny Rantamäki.
Päätös:
Päätettiin yksimielisesti jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

———

Kaupunginhallitus 4.3.2019 § 9

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi liitteen mukainen Vantaan elinvoima- ja vetovoimaohjelma 2019–2021.
Käsittely:
Merkittiin, että kaupunginjohtaja muutti esitystään Vantaan elinvoima- ja vetovoimaohjelmasta 2019-2021 liitteestä ilmenevin tavoin.
Päätös:
Hyväksyttiin muutettu esitys.

Merkittiin, että **kaupunginhallituksen jäsen Pentti Hakulinen** jätti asiasta eriävän mielipiteen:
” HALUAAKO VALTUUSTO LUOPUA SILLE KUULUVASTA PÄÄTÖSVALLASTA?
Elinvoima- ja vetovoimaohjelman valmistelu on kiistatta tehty kuntalain vastaisesti. Sen on valmistellut kaupunginjohtajan johdolla toiminut ohjausryhmä, vaikka kuntalain mukaan vastuu kuntastrategian valmistelusta kuuluu kaupunginhallitukselle (kuntalaki 39 ja 110 §:t).

Kuluvan vuoden talousarvion yksi painopistealue on ”Lisäämme kaupungin elinvoimaa ja vetovoimaa”. Se on keskeinen osa valtuustokauden 2018- 2021 strategiaa. Sivuilta 28-30 käyvät ilmi painopistealueen strategiset tavoitteet numerot 7 -10 sekä kyseisten tavoitteiden mittarit, lähtö- ja tavoitetasot. Nyt esiteltävässä elinvoima ja vetovoimaohjelmasta tavoitteet ja mittarit puuttuvat kokonaan.

Ohjelman toteuttamiseen on varattu 315 579 euroa. Sen kohdentamisesta ”hankkeille tehdään vuosittain suunnitelma, jonka kaupunginjohtaja vahvistaa”. Suunnitelman valmistelijaa ei ole mainittu.

Kaupunginjohtaja siis päättää, mitkä hankkeet käynnistyvät. Ohjelmaa kaupunginhallitukselle esitellessään kaupunginjohtaja totesi, että talousarvioon varattuja määrärahoja tullaan kuluvana vuonna käyttämään ohjelman toteuttamiseen. Mainintaa tarkoitukseen varatuista resursseista ja niiden määrästä ei talousarviosta löydy. Menettelyä kokonaisuudessaan on pidettävä kuntalain ja sen hengen vastaisena, koska kaupunginhallitus on kokonaan ohitettu päätösten valmistelijana ja toimeenpanijana.

Ohjelmassa todetaan, että ”kaupunginhallitus ja valtuusto seuraavat vuosittain ohjelman toteutumista ja linjaavat tarvittaessa tarkistuksista ohjelmaan ja sen toimeenpanoon”. Asiallisesti kyseessä on kaupunginvaltuustolle kuuluvan päätösvallan siirtämisestä kaupunginjohtajalle ja ohjelman ohjausryhmälle. Kuntastrategiaan kuuluvissa asioissa se ei kuitenkaan ole mahdollista (kuntalaki 37 ja 91 §:t). Huolestuttavaa on, että päätösvallan siirto jatkuisi vuoden 2021 loppuun saakka.

Kaupunginhallituksen jäsenenä sanoudun irti päätöksestä, jota edellä esitetyin perustein pidän kuntalain vastaisena.”

———

Kaupunginvaltuusto 8.4.2019 § 7

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään hyväksyä liitteen mukainen Vantaan elinvoima- ja vetovoimaohjelma 2019–2021.
Päätös:
Päätettiin yksimielisesti jättää asia pöydälle kaupunginvaltuuston seuraavaan kokoukseen.

———

Kaupunginvaltuusto 20.5.2019 § 8

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään hyväksyä liitteen mukainen Vantaan elinvoima- ja vetovoimaohjelma 2019–2021.
Käsittely:
Asian käsittelyn aikana tehtiin muutosesityksiä seuraavasti:

Valtuutettu Antero Eerola esitti Vantaan elinvoima- ja vetovoimaohjelman 2019–2021 toimenpiteen 6. muuttamista kuulumaan seuraavasti:

”Kaupungin palveluiden saatavuutta kehitetään keskeisillä Vantaalla puhutuilla kielillä. Eri kielisten palveluiden kysynnästä tehdään selvitys.”
Valtuutettu Kati Tyystjärvi kannatti Eerolan esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: he, jotka kannattavat kaupunginhallituksen esitystä, äänestävät jaa, ja he, jotka kannattavat valtuutettu Antero Eerolan esitystä, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 55 jaa-ääntä ja 9 ei-ääntä, joten puheenjohtaja totesi muutosesityksen tulleen hylätyksi.

Valtuutettu Antero Eerola esitti Vantaan elinvoima- ja vetovoimaohjelman 2019–2021 toimenpiteen 7C. muuttamista kuulumaan seuraavasti:

”Vieraskielistä kurssitarjontaa lisätään merkittävästi 2. asteella.”

Valtuutettu Kati Tyystjärvi kannatti Eerolan esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: he, jotka kannattavat kaupunginhallituksen esitystä, äänestävät jaa, ja he, jotka kannattavat valtuutettu Antero Eerolan esitystä, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 57 jaa-ääntä ja 7 ei-ääntä, joten puheenjohtaja totesi muutosesityksen tulleen hylätyksi.

Valtuutettu Antero Eerola esitti Vantaan elinvoima- ja vetovoimaohjelman 2019–2021 Rohkeasti kansainvälinen lentokenttäkaupunki -osion loppuun lisättäväksi lauseen:
”Vantaa kehittää nykyistä ystävyyskaupunkien verkostoa ja ystävyyskaupunkiyhteistyön sisältöä vastaamaan paremmin elinvoima- ja vetovoimaohjelman tavoitteita.
Valtuutettu Kati Tyystjärvi kannatti Eerolan esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: he, jotka kannattavat kaupunginhallituksen esitystä, äänestävät jaa, ja he, jotka kannattavat valtuutettu Antero Eerolan esitystä, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 37 jaa-ääntä ja 27 ei-ääntä, joten puheenjohtaja totesi muutosesityksen tulleen hylätyksi.

Vihreiden valtuustoryhmä esitti Vantaan elinvoima- ja vetovoimaohjelman 2019–2021 sivun 11. toisen kappaleen muutettavaksi kuulumaan seuraavasti:
Rohkeat yrittäjät ovat usein keskeinen innovaatioiden lähde. Uusien ideoiden kokeilu ja ratkaisujen etsiminen on riskialtista. Kaupunki voi luoda puitteita onnistumiselle ja riskien vähentämiselle. Erilaiset yhteistyöverkostot ja -tilat uusien yrittäjien, oppilaitosten ja jo toimivien yritysten kesken voivat olla toimiva ratkaisu uuden kasvun ja hallitun riskinoton mahdollistamiseksi. Lisäksi Vantaan tulee huolehtia toimivasta ja riittävästi resursoidusta alkavien yritysten perustamisneuvonnasta. *Tämän lisäksi kaupunki tarjoaa myös rohkeasti kokeilu- ja pilotointialustoja uusille ratkaisuille, tuotteille & palveluille.*
Kokoomuksen ja perussuomalaisten valtuustoryhmät kannattivat esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: he, jotka kannattavat kaupunginhallituksen esitystä, äänestävät jaa, ja he, jotka kannattavat vihreiden valtuustoryhmän esitystä, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 24 jaa-ääntä ja 40 ei-ääntä, joten puheenjohtaja totesi muutosesityksen tulleen hyväksytyksi.

Vihreiden valtuustoryhmä esitti Vantaan elinvoima- ja vetovoimaohjelman 2019–2021 sivun 11. viidennen kappaleen muutettavaksi kuulumaan seuraavasti:
Näiden toimialakohtaisten klustereiden lisäksi kaupungissa toimii erilaisia alueellisia yritysyhteistyöryhmiä, joista keskeisimpiä ovat Aviapolis, Tikkurila, Vantaankoski-Vehkala sekä Petikko-Varisto. Klustereilla ja yritysyhteistyöryhmillä kaupunki pyrkii myös vastaamaan ilmastonmuutoksen ja hiilineutraalisuustavoitteiden haasteisiin toteuttamalla yhdessä yritysten ja oppilaitosten kanssa resurssiviisauden tiekarttaan kirjattuja toimenpiteitä sekä niitä edistäviä tekoja. *Vantaa myös lisää uusien puhtaiden ratkaisujen / teknologioiden käyttöönottoja kestävien ja innovaatiivisten julkisten hankintojen kautta*.
Kokoomuksen ja perussuomalaisten valtuustoryhmät kannattivat esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: he, jotka kannattavat kaupunginhallituksen esitystä, äänestävät jaa, ja he, jotka kannattavat vihreiden valtuustoryhmän esitystä, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 18 jaa-ääntä ja 46 ei-ääntä, joten puheenjohtaja totesi muutosesityksen tulleen hyväksytyksi.

Valtuutettu Sirkka-Liisa Kähärä esitti valtuustoryhmien yhteisen täydennyksen päätökseen seuraavasti: *”b) kaupunginhallitukselle tuodaan tarkennettu selvitys hankkeiden aikataulutilanteesta, vastuuhenkilöistä ja päätösesitys kohdentamattoman määrärahan käytöstä.”*

Puheenjohtaja totesi täydennyksen tulleen yksimielisesti hyväksytyksi.
Päätös:
Päätettiin
a) hyväksyä liitteen mukainen Vantaan elinvoima- ja vetovoimaohjelma 2019–2021, ja
b) kaupunginhallitukselle tuodaan tarkennettu selvitys hankkeiden aikataulutilanteesta, vastuuhenkilöistä ja päätösesitys kohdentamattoman määrärahan käytöstä.”

Liitteet:
- Vantaan elinvoima- ja vetovoimaohjelma 2019–2021, kv 20.5.2019 § 8
- Äänestyspöytäkirja, kaupunginvaltuusto 20.5.2019 § 8

Muutoksenhakuohje: 1. Valitusosoitus

ELINVOIMA- JA VETOVOIMA-OHJELMA 2019–2021

Vantaa

LIITE: Kaupunginvaltuusto 20.05.2019 / 8 §

SISÄLLYS

3 Vantaasta yrittäjyyden metropoli
5 Elinvoimainen Vantaa
6 Mistä puhumme kun puhumme elinvoimasta
9 Vantaan elinvoiman ja vetovoiman kehittämisen kärkiteemat
10 Notkea yritysympäristö
13 Rohkeasti kansainvälinen lentokenttäkaupunki
18 Ennakoivaa osaamista
22 Tapahtumien ja tarinoiden Vantaa
28 Toimeenpano, seuranta ja raportointi

VANTAASTA YRITTÄJYYDEN METROPOLI

Vantaa kasvaa tällä hetkellä ennennäkemättömällä vauhdilla. Kaupungin asukasluvun ja työpaikkamäärän kehitys on maamme suurista kaupungeista nopeinta ja vuosina 2007–2017 Vantaan väestömäärä lisääntyi lähes 34 000 asukkaalla. Samaan aikaan Vantaalle syntyi noin 16 000 uutta työpaikkaa. Erityisenä kasvun moottorina on toiminut jo pitkään Helsinki-Vantaan lentoaseman ympärille kasvanut Aviapolis, josta on vuosien saatossa tullut maamme nopeimmin kasvava yritysalue.

Vantaa on kansainvälinen ja monikulttuurinen kaupunki, jossa puhutaan yli 120 kieltä. Kaupungin asukkaista noin 18 prosenttia on vieraskielisiä, joiden osuus vantaalaisista lähestyy 30 prosenttia vuoteen 2030 mennessä. Tässä kasvavassa joukossa on paljon ihmisiä, joiden osaaminen on arvokasta Vantaalle ja sen tulevalle kasvulle. Vuonna 2018 Vantaalle perustetuista noin 1 500 yrityksestä 37 prosenttia oli maahanmuuttajataustaisten käynnistämiä ja kansainvälisiä yrityksiä kaupungista löytyy lähes 700. Kansainvälisyys näkyy ja tuntuu vahvasti kasvavan kaupunkimme arjessa.

Vantaa kannustaa yrittäjyyteen järjestämällä nuorille yrittäjyyteen valmistavaa koulutusta. Yrityksien kasvumahdollisuuksia parannetaan klusteripohjaisilla yhteistyöverkostoilla, jotka pyrkivät parantamaan oppilaitosten ja yritysten yhteistoimintaa. Kaupunki haluaa toimia alustana erilaisille uusille ja ennakkoluulottomille palvelukokeiluille.

Vantaan tulevaisuuden elinvoima rakennetaan yhdessä. Tällä elinvoima- ja vetovoimaohjelmalla päivitämme tavoitteitamme kaupungin kasvun turvaamiseksi. Ohjelma on laadittu yhteistyössä yritysjärjestöjen, kehityskumppaneiden ja oppilaitosten kanssa. Tavoitteenamme on luoda yrityksille ja yrittäjille selkeät yhden luukun palvelut sekä nopeuttaa asioiden käsittelyä ja parantaa palvelun laatua.

Pääkaupunkiseudun merkitys maamme taloudelle, niin työpaikkojen luojana kuin koulutuksen toteuttajana, on suuri. Pääkaupunkiseudun työvoimatarve vuonna 2030 on 340 000 henkilötyövuotta, mikä tarkoittaa 18 000 työpaikan lisätystä vuosittain. Työelämän osaamistarpeet muuttuvat nopeasti. Tarvitsemme ratkaisuja, joilla voimme vastata työvoimakysynnän ja -tarjonnan väliseen kohtaanto-ongelmaan koulutuksen keinoin.

Vantaa on vetovoimainen ja vahvalla kasvu-uralla oleva kaupunki. Teemme parhaamme, että kaupungin elinvoimaisuus lisääntyy

myös jatkossa. Olemme muotoilleet Vantaan elinvoimaohjelman vahvistamaan ja ohjaamaan tätä työtä. Kaupunkimme taloudellisen kasvun tulee olla sosiaalisesti ja ekologisesti kestävää, minkä vuoksi resurssiviisaus ja kansainvälisyys kulkevat läpileikkaavina teemoina läpi ohjelman.

Vantaan uusi elinvoima- ja vetovoimaohjelma toteuttaa Vantaan kaupungin valtuustokauden 2018–2021 strategiaa, maa- ja asuntopolitiikkaa sekä yleiskaavatyössä tehtyjä linjauksia. Sen toimenpiteet on suunnattu ensisijaisesti palvelemaan elinkeinoelämän ja yritysten edustajia sekä ohjaamaan kaupunkiorganisaation omaa työtä kaupungin elinvoiman kehittämisessä. Haluamme ohjelmalla vahvistaa kaupunkimme hyväksi koettua yritysilmapiiriä entisestään. Valmistelutyötä on toteutettu kiinteässä yhteistyössä yritysten, oppilaitosten, kauppakamarin, Vantaan Yrittäjien, YritysVantaan ja Helsinki Business Hubin sekä asukkaiden, oppilaitosten, kolmannen sektorin, kaupungin kumppanuusyhtiöiden ja muiden sidosryhmien edustajien kanssa, Osallistuva Vantaa -mallin mukaisesti.

Elinvoimaohjelman erityisinä kohderyhminä haluamme mainita yritykset, potentiaaliset yrittäjät, nuoret, työttömät ja maahanmuuttajat. Ohjelman tavoitteena on turvata, että Vantaan työllisyystilanteen kehitys on koko pääkaupunkiseudun vahvinta. Haluamme huolehtia siitä, että työikäisen väestön osaaminen vastaa työelämän muuttuvia tarpeita, ja että Vantaa tunnetaan entistä houkuttelevampana ja juuristaan ylpeänä tapahtumakaupunkina. Työtä näiden tavoitteiden toteuttamiseksi ei tehdä pelkästään kaupunkiorganisaation voimin, vaan vankassa yhteistyössä kumppaneidemme kanssa.

Vantaan elinvoima- ja vetovoimaohjelmaa toteutetaan vuoden 2021 loppuun asti ja sen toteutumisesta raportoidaan vuosittain kaupunginvaltuustolle ja kaupunginhallitukselle. Haluan esittää kaikille ohjelman valmisteluun osallistuneille tahoille parhaimmat kiitokseni panoksestanne sekä kiittää Vantaan päätöksentekijöitä ennakkoluulottomuudesta ohjelman linjausten vahvistamisessa.

Tehdään yhdessä Vantaasta yrittäjyyden metropoli!

Ritva Viljanen
kaupunginjohtaja

ELINVOIMAINEN VANTAA

Vantaan kehityksen perustana ja sen kiistattomina vahvuuksina ovat kaupungin sijainti, sen ulkoinen ja sisäinen saavutettavuus, toimelias kolmas sektori sekä niitä tukevat nopeat ja sujuvat liikenneyhteydet. Suomen johtaviin kaupunkitutkijoihin lukeutuvan Timo Aron mukaan kaupungin elinvoima voidaan jakaa pääpiirteittäin vetovoima- ja pitovoimatekijöihin. Vetovoima määrittää kaupungin houkuttelevuuden yritysten ja asukkaiden sijoittumis- tai sijoittamiskohteena. Pitovoimaa edustavat kaupungin viihtyvyys ja toiminnan sujuvuus, jotka pitävät yritykset, työntekijät ja asukkaat kaupungissa.

MISTÄ PUHUMME KUN PUHUMME ELINVOIMASTA

1. Väestömäärästä ja väestölisäyksestä
2. Muuttovetovoimasta
3. Rakentamisesta ja asuntotuotannosta
4. Työpaikkojen määrästä ja työpaikkalisäyksestä
5. Yritysperustannasta
6. Yrityskannan määrästä ja lisäyksestä
7. Alueen arvonlisäyksestä ja viennin määrästä
8. Investointien ja pääomien kohdentumisesta alueelle
9. Matkailu-, tapahtuma- ja vierailijakävijöiden määrästä ja lisäyksestä
10. Osaamistason noususta, opiskelijoiden määrästä ja lisäyksestä
11. Muista mitattavista kasvuun liittyvistä tunnusluvuista
12. Muista ei mitattavissa olevista tekijöistä, kuten ilmapiiristä ja tulevaisuususkosta

Lähde: MDI oy/Timo Aro 2018

Vantaalla on vetovoimaa

Vantaan vahvuudet keskeisillä vetovoiman mittareilla nojaavat alueen yleiseen kehitykseen, kaupungin erinomaiseen sijaintiin ja sen hyvään saavutettavuuteen. Vantaan työpaikkojen määrä on kasvanut viimeisten kymmenen vuoden aikana 7,4 prosenttia ja väestön ennustetaan lisääntyvän seuraavien viiden vuoden aikana 1,8 prosentin vuosivauhdilla. Seuraavan kymmenen vuoden aikana Vantaalle ennustetaan tulevan 40 000 uutta asukasta. Kasvu on kaupungin nykyisen ja tulevan menestyksen perusta, ja sen ytimessä on kyky luoda uusia työpaikkoja sekä pitää yllä vahvaa työllisyyskehitystä. Yritysmyönteinen ilmapiiri, alueen avainyritykset ja niiden ympärille muodostuneet keskittymät ja yritysklusterit luovat vahvan perustan uudelle kasvulle. Monipuolinen koulutustarjonta vahvistaa alueen osaamispohjaa ja vastaa alueen yritysten työvoimatarpeisiin. Jatkossa erilaisten osaamis-, innovaatio- ja kehitysympäristöjen ja -keskittymien merkitys korostuu yhä vahvemmin alati muuttuvaan toimintaympäristöön sopeutumisessa. Edellisten lisäksi vetovoimassa on kyse myös muista kasvuun liittyvistä mitattavista ja ei-mitattavissa olevista tekijöistä, kuten kaupungin kehitysmyönteisyydestä, yleisestä ilmapiiristä ja asukkaiden ja yritysten tulevaisuususkosta.

Vantaan Aviapolis sijaitsee maamme keskeisten liikennevirtojen solmukohdassa. Se on maamme voimakkaimmin kasvava työpaikkakeskittymä ja jo nyt pääkaupunkiseudun toiseksi suurin työpaikkakeskittymä. Vahvasti lisääntyvä lentoliikennetoiminta, Vuosaaren satama sekä valtion ja kaupungin yhteiset toimet raide- ja maantieliikenteen edistämiseksi ovat lisänneet Vantaan houkuttelevuutta niin yritysten kuin asukkaiden sijoittumis- ja sijoituskohteena. Kansallisessa kontekstissa kaupunkimme kasvun osatekijät ja sijaintimme ovat vertailujen kärkitasoa.

Vantaan koulutus- ja osaamistasossa riittää vielä paljon kehitettävää, kun niitä verrataan maamme muihin suuriin kaupunkeihin. Vantaan tulee kiinnittää erityistä huomiota toimenpiteisiin, jotka tähtäävät kaupungin koulutustason nostamiseen ja osaamisen infrastruktuurin kehittämiseen. Kaupungin roolia liikunta-, kulttuuri- ja tapahtumakaupunkina tulee edelleen kehittää.

Tiesitkö, että...

- Vantaalla oli 110 784 työpaikkaa vuonna 2016.
- Vantaalaisissa työpaikoissa lähes 60 % työntekijöistä tulee muualta kuin Vantaalta.
- Vantaalaisista työllisistä työntekijöistä vajaalla puolella oli työpaikka Vantaalla.
- Toimialoista eniten työpaikkoja Vantaalla on tukku- ja vähittäiskaupassa (22 553), kuljetuksessa ja varastoinnissa (16 804) ja teollisuudessa (12 422).
- Suurimmat työpaikka-alueet:
  Aviapolis (36 757)
  Tikkurila (23 123)
  Myyrmäki (22 813).
- Vantaan asukasluku kasvoi 2,3% ja on vuoden 2018 lopussa yhteensä 228 166 asukasta

Pitovoimaa tulee lisätä

Vantaan nopeassa kasvussa, kehyskuntaluonteessa ja monikeskuksisessa kaupunkirakenteessa piilee omia haasteitaan. Vaikka lentokenttä ja erinomaiset liikenneyhteydet maailmalle ja muualle Suomeen ovat kaupunkimme vahvuuksia, niin ilman suunnitelmallista, erottuvaa ja pitkäjänteistä otetta Vantaa saattaa jäädä

naapureidensa varjoon kaupunkien vetovoimassa. Siksi meidän tulee panostaa nykyistä enemmän markkinointi- ja mainetyöhön, omien asukkaidemme ja toimijoidemme kulttuuri-, liikunta- ja elämyspalveluihin sekä hyödyntää tehokkaammin monikulttuurisuudesta ja kansainvälisyydestä kumpuavat resurssit.

Vantaan vetovoima saa paljon huomiota, mutta vähintään yhtä merkittävä asia on kaupungin ja sen asuinalueiden pitovoima. Eli se, mikä tekee alueesta kiinnostavan ja hauskan ja millaisista tekijöistä rakentuu alueen asukkaiden helppo, sujuva ja onnellinen arki. Pitovoimaisuuteen vaikuttavat asukkaiden omakohtaiset tiedot, havainnot ja kokemukset omasta lähiympäristöstään. Paikan laadussa korostuu puolestaan tyytyväisyys palveluihin, omaan asuin- ja elinympäristöön sekä tunne osallisuus- ja vaikuttamismahdollisuuksista.

Kulttuuri, luovat alat ja niihin liittyvät moninaiset palvelut työllistävät ja luovat yrittäjyyttä. Samoin yrittäjyyttä ja elinvoimaa Vantaalle luovat myös kehittyvä tapahtumatuotanto sekä uudet ravintola- ja makuelämyksiin perustuvat hankkeet. Tästä syystä haluamme nostaa entistä voimakkaammin esiin kulttuurin ja tapahtumapalveluiden merkitystä Vantaan elinvoimalle.

Edellä kerrotun pohjalta olemme tunnistaneet elinvoima- ja vetovoimaohjelman kärkiteemoiksi seuraavassa esiteltävät kehittämiskohteet sekä määritelleet niille kullekin omat toimenpiteet, aikataulut sekä vastuutahot. Mainitut neljä kärkiteemaa ovat: 1) notkea toimintaympäristö, 2) rohkeasti kansainvälinen lentokenttäkaupunki, 3) ennakoivaa osaamista ja 4) tapahtumien ja tarinoiden Vantaa. Seuraavilla sivuilla esitellään niiden sisältö ja toimenpiteet tarkemmin.

> **Vantaa on Suomen nopeimmin kasvava kaupunki.”**

VANTAAN ELINVOIMAN JA VETOVOIMAN KEHITTÄMISEN KÄRKITEEMAT

NOTKEA YRITYSYMPÄRISTÖ

Yrityksille suunnattujen palveluiden tulee toimia kitkatta, asiakaslähtöisesti ja yhden luukun periaatteella. Ratkaisevan tärkeää on palveluiden toimivuus ja laatu. Palveluiden tulee olla selkeitä ja saatavissa tarvittavilla kielillä ja määräajassa. Yhteystietojen on oltava ajantasaisia ja palveluiden mahdollisimman pitkälle myös personoituja. Hyvän asiakaspalvelun edellytyksinä ovat työtä ohjaavat ja selkeästi määritellyt kaupunkitasoiset tavoitteet, hiotut palveluprosessit, jatkuva itsearviointi sekä henkilökunnan riittävä koulutus. Kaupungin palvelulupauksen mukaisesti asiakkaiden kysymyksiin tartutaan ja vastataan määräajan sisällä.

Vantaalla on yli
650
kansainvälistä
yritystä.

Kaupunginosista ja niiden palveluista sekä eri yritysalueista tarvitaan ajantasaista materiaalia alueiden profiloinnin, markkinoinnin sekä sijoittumispalveluiden helpottamiseksi. Tämä on välttämätöntä erityisesti kansainvälisten yritysten houkuttelussa. Siksi on tärkeää osata kertoa yritysten ja henkilöstön arjen sujuvuutta helpottavasta asumis-, koulutus- ja palvelutarjonnasta sekä kullakin keskeisellä alueella että Vantaalla yleisemmin.

Haluamme Vantaalla panostaa uusien, innovatiivisten palveluiden kehittämiseen. Näin pystymme paremmin vastaamaan yritysten ja asukkaitten tarpeisiin kustannustehokkaalla ja joustavalla tavalla. Innovatiivisuudella tavoitellaan Vantaalle hyödyllisiä rakenteellisia muutoksia sekä rohkaistaan etsimään uusia tapoja toimia. Palveluinnovaatioiden kehittämisessä kansainvälisillä kontakteilla, verkostoilla sekä vertailukehittämisellä on merkittävä rooli. Tässä tulee hyödyntää kansainvälistä hankerahoitusta ja kokemustenvaihtoa aiempaa tehokkaammin.

Vantaa haluaa olla hiilivapaa, resurssiviisas ja jätteetön kaupunki vuoteen 2030 mennessä. Lisäämme vuorovaikutusta asukkaiden ja yritysten kanssa edistääksemme ympäristötavoitteiden toteutumista. Tämän työn kärkenä kaupunki toteuttaa erilaisia rohkeita kokeiluja.

Rohkeat yrittäjät ovat usein keskeinen innovaatioiden lähde. Uusien ideoiden kokeilu ja ratkaisujen etsiminen on riskialtista. Kaupunki voi luoda puitteita onnistumiselle ja riskien vähentämiselle. Erilaiset yhteistyöverkostot ja -tilat uusien yrittäjien, oppilaitosten ja jo toimivien yritysten kesken voivat olla toimiva ratkaisu uuden kasvun ja hallitun riskinoton mahdollistamiseksi. Lisäksi Vantaan tulee huolehtia toimivasta ja riittävästi resursoidusta alkavien yritysten perustamisneuvonnasta. Tämän lisäksi kaupunki tarjoaa myös rohkeasti kokeilu- ja pilotointialustoja uusille ratkaisuille, tuotteille ja palveluille.

Vantaalla on yli
110 000
työpaikkaa
(12/2016).

Klusterit

Yhteistoimintaa saman toimialan eri yritysten sekä tutkimus- ja koulutusorganisaatioiden kesken on pidetty tärkeänä uuden kasvun lähteenä. Tällä hetkellä puhutaankin paljon eri toimijoiden muodostamista verkostoista ekosysteemeinä. Ekosysteemit toimivat yhteistyöverkostoina, osaamisen jakajina ja uuden kasvun lähteinä. Ne ovat osaltaan myös digitalisaation ja muiden mahdollisten suurten elinkeinoelämän muutosten negatiivisten vaikutusten lieventäjiä. Yhteistyötä yritysten, oppilaitosten ja julkisen sektorin välillä kutsutaan perinteisesti klusterityöksi, ja sen tavoitteena on sujuvoittaa osaamisen ja yritysten tarpeiden kohtaamista sekä luoda puitteita osapuolia hyödyntävälle kehitykselle. Yritysten kasvua vauhdittaville klustereille pyritäänkin nyt luomaan Vantaalla puitteet.

Vantaan yritysrakenne analysoitiin 2018 aikana, ja sen pohjalta on määritelty neljä keskeistä teema-aluetta, joille klustereita halutaan kaupungissa ensivaiheessa kehittää. Ne ovat 1) logistiikka ja ilmailu, 2) korkean osaamisen tuotanto, 3) ruoka ja juoma sekä 4) kiinteistönhallinta. Kärkiteemat ja toiminnat täsmentyvät yritysten kanssa käytävän vuoropuhelun myötä.

Näiden toimialakohtaisten klustereiden lisäksi kaupungissa toimii erilaisia alueellisia yritysyhteistyöryhmiä, joista keskeisimpiä ovat Aviapolis, Tikkurila, Vantaankoski-Vehkala sekä Petikko-Varisto. Klustereilla ja yritysyhteistyöryhmillä kaupunki pyrkii myös vastaamaan ilmastonmuutoksen ja hiilineutraalisuustavoitteiden haasteisiin toteuttamalla yhdessä yritysten ja oppilaitosten kanssa resurssiviisauden tiekarttaan kirjattuja toimenpiteitä sekä niitä edistäviä tekoja. Vantaa myös lisää uusien puhtaiden

ratkaisujen / teknologioiden käyttöönottoja kestävien ja innovaatiivisten julkisten hankintojen kautta.

Kärkiteemojen valinnassa vaikuttivat muun muassa näiden elinkeinopoliittinen merkittävyys Vantaalle, sekä yhteys tunnistettuihin megatrendeihin.

Toimenpiteet

1. KAUPUNGIN YRITYSPALVELUT TUTUIKSI JA RIPEIKSI		
Toimenpide Yrityspalveluissa otetaan käyttöön yhden luukun periaate.	**Vastuutahot ja kumppanit** ELINKEINOPALVELUT, kaupunginkanslia, maankäyttö, tietohallinto, työllisyyspalvelut, kuntalaispalvelut ja Vantaa-info.	**Aikataulu** Malli käytössä 2019.
2. LISÄTÄÄN VANTAAN KIINNOSTAVUUTTA SIJOITTUMISKOHTEENA		
Toimenpide Tuotetaan ajankohtaista markkinointimateriaalia yritysalueista suomeksi, ruotsiksi, englanniksi ja kiinaksi.	**Vastuutahot ja kumppanit** VIESTINTÄ, maankäyttö, elinkeinopalvelut.	**Aikataulu** 2019–2021
3. KEHITÄMME VANTAALLE KIERTOTALOUSKLUSTERIN		
Toimenpide Käynnistetään Vantaan kiertotalousklusteri.	**Vastuutahot ja kumppanit** MAANKÄYTTÖ, hankintakeskus ja elinkeinopalvelut.	**Aikataulu** Aloitus 2019
4. EDISTETÄÄN UUSIEN YRITYSTEN PERUSTAMISTA		
Toimenpide Vauhditetaan yrityshautomojen ja -kiihdyttämöjen syntyä Vantaalle sekä turvataan yritysneuvonnan riittävät resurssit.	**Vastuutahot ja kumppanit** ELINKEINOPALVELUT, YritysVantaa, TE-toimisto, Vantaan Yrittäjät, Kauppakamari ja oppilaitokset.	**Aikataulu** 2019–2021
5. TOTEUTETAAN VANTAALAINEN YRITYSKEHITTÄMISEN KLUSTERIMALLI		
Toimenpide Rakennetaan 3-4 kpl temaattista kärkiklusteria yhteistyössä vantaalaisten yritysten, oppilaitosten ja kaupunkiorganisaation toimijoiden kanssa.	**Vastuutahot ja kumppanit** ELINKEINOPALVELUT, työllisyyspalvelut, sivistystoimi ja maankäyttö.	**Aikataulu** 2019–2021

ROHKEASTI KANSAINVÄLINEN LENTOKENTTÄKAUPUNKI

Hyvä saavutettavuus ja sujuvat liikenneyhteydet houkuttelevat alueelle investointeja ja uusia yrityksiä. Nämä ovat pitkään olleet Vantaan vahvuuksia ja niitä tulee edelleen määrätietoisesti kehittää. Lisäksi kaupungin elinvoimaa voidaan vahvistaa tukemalla yritysten kasvua ja kansainvälistymistä sekä lisäämällä kaupungin houkuttelevuutta kansainvälisten yritysten silmissä.

Vantaalle lentokenttä ja siihen liittyvä logistiikka ovat sen elinvoiman moottori. Kansainväliset yhteydet, osaavan työvoiman saatavuus sekä laadukkaat asuinalueet tekevät Vantaasta houkuttelevan yritysympäristön niin kotimaisille kuin kansainvälisille yrityksille ja heidän työntekijöilleen. Kansainvälisiä osaajia saadaan houkuteltua vahvistamalla kaupungin muuttovetovoimaa ja helpottamalla kansainvälisten opiskelijoiden työllistymistä opintojen jälkeen. Huomioimalla nykyisiä kansainvälisiä opiskelijoita nykyistä paremmin sekä pyrkimällä madaltamaan heidän työllistämiskynnystään on mahdollista saada uusia potentiaalisia osaajia yritysten ja muiden työnantajien voimavaraksi.

Helsinki-Vantaalla oli yli

20 milj.

lentomatkustajaa vuonna 2018.

Koko perheen viihtyminen uudessa kulttuurissa ja kaupungissa on yksi merkittävimpiä syitä jäädä uuteen maahan tai lähteä sieltä. Tavoitteenamme on oltava tulijoiden tutustuttaminen vantaalaiseen arkeen, kulttuuriin ja yhteisöön. Asukkaiden ja yritysten viihtymisen parantamiseksi tarvitaan yhteistyötä oppilaitosten ja muiden sidosryhmien kanssa kaupunkiin muuttaville asukkaille, yrityksille, opiskelijoille ja maahanmuuttajille räätälöityjen palvelukokonaisuuksien kehittämiseksi. Tämä asiakaslähtöisyyttä lisäävä ote toteutuu siten, että tietoa saa mahdollisimman helposti, usealla kielellä ja yhdestä paikasta. Yhtä tärkeää kuin osaajan tarpeisiin vastaaminen on hänen läheistensä tarpeiden huomioiminen. Toimivat palvelut tarvitaan koko perheelle.

Ulkomailta saapuvien yritysten sekä niiden työntekijöiden ja heidän perheidensä sopeutumisen uuteen maahan ja toimintaympäristöön tulee sujua mahdollisimman kitkatta. Siksi ulkomailta saapuvien työntekijöiden lasten ja nuorten koulutusmahdollisuudet Vantaalla tulee varmistaa tarjoamalla perusopetusta, lukiokoulutusta ja ammatillista koulutusta englanninkielisenä. Tulevien vuosien tavoitteena on luoda englanninkielisen opetuksen polku esiopetuksesta aina toisen asteen koulutukseen asti.

Osaajien saatavuus on yksi yritysten kasvun ja kansainvälistymisen merkittävimmistä haasteista. Myös monet vantaalaiset yritykset kilpailevat parhaista osaajista muun maailman kanssa, minkä lisäksi monet start-up -yritykset muodostuvat kansainvälisistä tiimeistä. Vantaalla on ulkomaisia opiskelijoita, korkeakoulutettuja kansainvälisten osaajien perheenjäseniä sekä maahanmuuttajia, jotka eivät ole osaamistaan vastaavissa tehtävissä.

Monet eurooppalaiset kaupungit ovat mukana erilaisissa verkostoissa edistääkseen kansainvälisten osaajien saamista alueelleen. Myös Vantaa on mukana kansallisessa Talent boost -toimenpideohjelmassa, jossa kehitetään koordinoituja palvelukokonaisuuksia kansainvälisten osaajien houkutteluun sekä kiinnittämiseen. Tätä toimintaa tukemaan Vantaalle kehitetään aktiivisesti uusia palveluita ja toimintamalleja sekä kaupunkimarkkinointia.

Ulkomaalaistaustaisilla vantaalaisilla on paljon hyödyntämätöntä osaamista, kielitaitoa sekä kansainvälisiä verkostoja. Tästä syystä on tarpeellista kehittää koulutus- ja työllistämiskäytäntöjä ja parantaa maahanmuuttajataustaisten mahdollisuuksia työllistyä myös kaupungin palvelukseen. Vantaan kaupunki on mukana opetushallituksen rahoittamassa Osaaminen käyttöön -hankkeessa.

Kansainvälisesti houkuttelevaa ilmapiiriä voidaan luoda ja vahvistaa elävillä kaupunkikeskustoilla. Monipuoliset kaupunkikeskustat, joissa on paljon asukkaita ja työpaikkoja sekä julkisia ja

Tiesitkö, että...

Vuonna 2018 Helsinki-Vantaan lentoaseman läpi kulki 200 000 tonnia rahtia.

Miljoonan uuden lentomatkustajan arvioidaan luovan 1 000 uutta työpaikkaa.

Lähde: Finavia

yksityisiä palveluita, ovat vetovoimaisia ja viihtyisiä. Asuntorakentaminen keskittyy etenkin Vantaan kaupunginosakeskuksiin. Vuonna 2017 niihin valmistui yhteensä 235 000 neliökilometriä asuinrakennuksia. Työpaikkojen ja palveluiden rakentaminen jäi määrältään puoleen asuntorakentamisesta.

Tällä hetkellä jalankulkuvirtojen ohjaus on vielä vähäistä, eivätkä yrittäjien ja rakennuttajien tarpeet aina kohtaa toivotusti. Kivijalkaliiketilojen määrän vähäisyys ja niiden pienuus ovat tällä hetkellä haaste Vantaan kaikilla keskusta-alueilla. Siksi kaupunkikeskustojen rakentamista ohjaamaan tarvitaan uudenlainen kivijalkatilojen organisointi ja hankejohtamisen toimintamalli, jossa kokonaisvastuu ja -resurssit on selkeästi kohdistettu.

Aviapolis on Vantaan ikkuna maailmalle ja lentoaseman kautta silta kansainvälisille markkinoille. Suuret matkailijamäärät eivät ole toistaiseksi hyödyntäneet Vantaan palvelutarjontaa parhaalla mahdollisella tavalla. Tämän vuoksi Aviapoliksen elävöittämiseksi tulee löytää yhdessä yritysten kanssa uusia mahdollisuuksia tarjota palveluita niin tilapäisillä kuin pysyvilläkin konsepteilla. Tämän edellytyksenä on, että alueella liikkumista sujuvoitetaan sekä opasteita ja niiden näkyvyyttä parannetaan erilaisin innovatiivisin keinoin.

Kaupungillamme on kilpailukykyinen kontakti Aasian markkinoille erinomaisten lentoyhteyksien vuoksi sekä toimiva ystä-

110%

Vantaan työpaikka-omavaraisuus (1/2017).

vyskaupunkiyhteistyö kiinalaisen Jinanin kanssa. Keväällä 2019 avattavan suoran lentoreitin myötä meillä on entistä paremmat mahdollisuudet lisätä vantaalaisten yritysten tietoisuutta Jinanin ja Shandongin maakunnan kaupallisista mahdollisuuksista yhteistyössä Jinanin Vantaa-toimiston kanssa. Uusien osaajien ja yritysten haku Vantaalle synkronoidaan kaupungin kaavoituksen kanssa ja parannetaan kaupungin sisäisten tulosalueiden yhteistyötä asiakaslähtöisen toimintatavan saavuttamiseksi.

Seutuyhtiö Helsinki Business Hubin investointien houkuttelu on kohdentunut uusiin asiakkuuksiin ulkomailla. Järjestelmällistä toimintamallia Vantaalla jo sijaitsevien ulkomaisten yritysten investointien kasvattamiseksi ei ole vielä täysimittaisesti hyödynnetty. Vantaan kaupunki tiivistää yhteistyötään Helsinki Business Hubin kanssa tavoitteenaan rakentaa muun muassa Kööpenhaminassa toiminnassa oleva after-sales -malli, jossa kaupungissa jo olevia ulkomaisia yrityksiä hyödynnetään niiden investointien lisäämiseksi ja uusien ulkomaisten yritysten tavoittamiseksi.

159 M€

Vantaan investointitaso vuonna 2019.

Toimenpiteet

6. KAUPUNGIN KANSAINVÄLISTYMISTÄ TUETAAN		
Toimenpide Otetaan englanti Vantaan kaupungin kolmanneksi palvelukieleksi.	**Vastuutaho ja kumppanit** KAUPUNGINKANSLIA	**Aikataulu** 2021
7a. HELPOTETAAN KANSAINVÄLISTEN OPISKELIJOIDEN JA TYÖNTEKIJÖIDEN KOTOUTUMISTA VANTAALLE		
Toimenpide Rakennetaan Tervetuloa Vantaalle - paketit kaupunkiin muuttaville kansainvälisille opiskelijoille ja yrityksille työntekijöineen.	**Vastuutaho ja kumppanit** KAUPUNGINKANSLIA, toimialat, sidosryhmät ja ko. palveluja tarjoavat yritykset.	**Aikataulu** 2019
7b. VAHVISTETAAN PKS-YHTEISTYÖTÄ KANSAINVÄLISTEN OSAAJIEN HOUKUTTELUSSA		
Toimenpide Kehitetään kansainvälisten osaajien houkuttelua, hyödyntämistä ja asettautumista tukevia palveluita yhdessä Helsingin, Espoon sekä valtionhallinnon toimijoiden kanssa (Talent boost).	**Vastuutaho ja kumppanit** ELINKEINOPALVELUT, kaupunginkanslia, työllisyyspalvelut.	**Aikataulu** 2019–2021
7c. LISÄTÄÄN LUKIO- JA AMMATILLISTA KOULUTUSTA ENGLANNIN KIELELLÄ		
Toimenpide Englanninkielistä kurssitarjontaa lisätään merkittävästi 2. asteella.	**Vastuutaho ja kumppanit** SIVISTYSTOIMI.	**Aikataulu** 2019–2021

7d. ULKOMAALAISTAUSTAISTEN POTENTIAALI PAREMMIN KÄYTTÖÖN		
Toimenpide Maahanmuuttajien työttömyyden vähentämiseksi sekä kaupungin monimuotoisuuden lisäämiseksi ulkomaalaistaustaisten osuutta kaupunkiorganisaatiossa laajennetaan vastaamaan paremmin heidän väestöllistä osuuttaan kaupungin asukkaista. Tavoitteena on nostaa ulkomaalaistaustaisten osuutta 50 %, eli noin 250 henkilötyövuotta vuosien 2019–2021 aikana.	**Vastuutaho ja kumppanit** HENKILÖSTÖKESKUS, työllisyyspalvelut	**Aikataulu** 2019–2021
8. VAHVISTAMME KAUPUNGIN KANSAINVÄLISTÄ NÄKYVYYTTÄ		
Toimenpide Rakennetaan kansainvälisten yritysten houkuttelun keskittyvä markkinoinnin toimenpideohjelma.	**Vastuutaho ja kumppanit** VIESTINTÄ, elinkeinopalvelut, maankäyttö, Jinan Vantaa -toimisto, Jinanin kaupunki, Helsinki Business Hub ja Business Finland.	**Aikataulu** Valmis 12/2019
9. KAUPUNKIKESKUSTOISTA VIIHTYISÄT JA ELINVOIMAISET		
Toimenpide Rakennetaan uusi hankejohtamisen malli paikallisia palveluita ja kivijalkatiloja tukevien, julkista taidetta hyödyntavien ja käveltävien keskustojen toteuttamiseksi.	**Vastuutaho ja kumppanit** MAANKÄYTTÖ	**Aikataulu** Selvitys valmis 2020
10. AVIAPOLIKSEN PALVELUT JA KOHTEET NÄKYVÄKSI		
Toimenpide Toteutetaan Aviapolikseen siirrettävä vierailijakeskus ja parannetaan alueen opastusta ja innovatiivista valaistusta.	**Vastuutaho ja kumppanit** MAANKÄYTTÖ, elinkeinopalvelut, kulttuuripalvelut ja hankintakeskus	**Aikataulu** 2019–2021
11. VAHVISTETAAN KAUPUNGIN ASEMAA KANSAINVÄLISISSÄ VERKOSTOISSA		
Toimenpide Vahvistetaan Vantaan asemaa kansainvälisten lentokenttäkaupunkien verkostoissa kohdennetuilla seminaari- ja messuesiintymisillä.	**Vastuutaho ja kumppanit** ELINKEINOPALVELUT, viestintä, maankäyttö, kaupunginkanslia, Business Finland ja Helsinki Business Hub.	**Aikataulu** 2019–2021
12. HYÖDYNNETÄÄN VANTAALLA JO OLEVIA ULKOMAISIA YRITYKSIÄ INVESTOINTIEN LISÄÄMISEKSI		
Toimenpide Rakennetaan jälkimarkkinointitoimintamalli Vantaalla jo oleviin ulkomaisiin yrityksiin yhteistyössä Helsinki Business Hubin kanssa.	**Vastuutaho ja kumppanit** ELINKEINOPALVELUT, Helsinki Business Hub ja BusinessFinland	**Aikataulu** Malli valmis 12/2019

ENNAKOIVAA OSAAMISTA

Tulevaisuuden työelämän osaamisvaatimukset muuttuvat hyvin nopeasti ja tulevaisuuden osaajalta odotetaan halua ja kykyä jatkuvaan oppimiseen. Vantaalaisten osaamistason nostoon, yritysten koulutustarpeiden huomioimiseen ja niiden kautta kaupungin kilpailukyvyn kasvuun voidaan vaikuttaa monin eri tavoin. Näitä ovat niin koulutuspaikkojen uudelleen painottaminen, yritysten kanssa tehtävät yhteistyö- ja koulutustarvekartoitukset, edellisten perusteella räätälöidyt koulutuspaketit sekä korkeamman asteen koulutuspaikkojen ja opintotarjonnan lisääminen.

> **Osaamistason nostamisessa Vantaalla riittää vielä töitä.”**

Sujuvan oppilaitosyhteistyön tavoitteena on varmistaa yrityksille tulevaisuuden osaajia ja valjastaa opiskelijoiden innovointikyky paremmin yritysten hyödynnettäväksi. Vantaalla toimii monia koulutuksen järjestäjiä, joiden tiiviillä verkostoyhteistyöllä voidaan vastata kasvaviin osaamistarpeisiin eri asteilla ja eri opintoaloilla: Vantaan ammattiopisto Varia, Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Mercuria, Laurea-ammattikorkeakoulu, Metropolia Ammattikorkeakoulu, Careeria (ent. Edupoli) sekä Työtehoseura.

Vantaalla kokeillaan toimialakohtaisia yritysklustereita yritysten, oppilaitosten ja kaupungin välisen yhteistyön edistämiseksi. Yritysklustereilla vahvistetaan Vantaan jo entuudestaan vahvoja aloja, tuetaan näiden kilpailukykyä ja kansainvälistymistä sekä

autetaan uusien, nousevien alojen kasvua. Vantaalle on tärkeää turvata kasvavassa kaupungissa tarvittava osaaminen. Erityisen tärkeää tämä on ilmailualalla, jossa ammatillisen toisen asteen oppilaitosten, ammattikorkeakoulujen, tiedeyliopistojen sekä lentokenttäalueen lupakirjakoulutusta tarjoavien organisaatioiden sekä yritysten yhteistyönä lähdetään rakentamaan Vantaalle lentoliikenteeseen ja tulevaisuuden liikkumiseen keskittyvää verkosto-oppilaitosta, Aviapolis-akatemiaa.

8%
Vantaan työttömyysaste (11/2018).

Aktiivisia työllistämistoimia

Yli 300 päivää työmarkkinatuella olleet sekä yli 12 kuukautta työttömänä olleet alle 30-vuotiaat ovat jatkossakin Vantaalle keskeisiä kohderyhmiä. Heitä pyritään entistä järjestelmällisemmin työllistämään joko kumppanuusyrityksiin tai kolmannen sektorin palvelukseen. Tämä voidaan toteuttaa joko hankkimalla palvelu avoimilta markkinoilta tai perustamalla tarkoitusta varten kuntaomisteinen yhtiö.

Vantaalla keskitytään nuoriso-, maahanmuuttaja- ja pitkäaikaistyöttömyyteen yhteistyössä työnantajien, oppilaitosten, työvoimaviranomaisten ja kaupungin kesken. Kynnys palkata maahanmuuttajia tai pitkäaikaistyöttömiä on edelleen korkea, vaikka useilla aloilla kärsitään samaan aikaan työvoimapulasta. Tämän vuoksi Vantaalla kartoitetaan mahdollisuudet työllistää työttömiä edelleen yrityksiin ja kolmannen sektorin palvelukseen.

Nuorison määrän odotetaan lähivuosina edelleen kasvavan pääkaupunkiseudulla. Työvoimatarpeeseen vastaaminen edellyttää toimivan nuorisokoulutuksen ohella panostusta niin maahanmuuttajien tehokkaaseen kotoutumiseen kuin monipuoliseen aikuiskoulutukseen. Maahanmuuttajien määrä jatkaa alueella kasvuaan, minkä rinnalla myös syrjäytyneiden sekä kouluttamattomien nuorten aikuisten määrän ennakoidaan lisääntyvän. Vantaan osaamis- ja koulutustason nostamistavoitteessa tulee siksi huomioida kaupungin suuri ulkomaalaistaustaisten määrä ja erityistarpeet.

Vaikka maahanmuuttajien työpanoksella on Vantaalla jo nyt suuri merkitys, on heidän työmarkkina-asemansa selkeästi kantaväestöä heikompi. Yritysten kasvavaan työvoimapulaan voidaan vastata varsin hyvin parantamalla maahanmuuttajataustaisten työttömien työelämä- ja kielitaitoja. Kotoutumisvaiheessa olevien työelämäkontakteja lisätään aiempaa vahvemmin kotoutumisen alusta lähtien. Myös maahanmuuttajien aiemman osaamisen tunnistamista ja yksilöllistä palvelua kehitetään.

Yrittäjyys on kaupungin kasvun ja elinvoiman merkittävimpiä lähteitä. Yrittäjyyteen halutaan kannustaa entistä enemmän, ja siksi lapsille ja nuorille tehdään tutuksi yrittäjyys uravaihtoehtona peruskoulusta lähtien. Yrittäjyyskasvatusta toteutetaan suunnitellusti ja kokonaisvaltaisesti, jotta edellytykset onnistumiselle ovat tarjolla kaikille. Lisäksi Vantaa haluaa osaltaan edistää naisyrittäjyyden kehittymistä kaupungissa.

Kaupungin työllisyyttä edistävien tukien haku ja maksatukset uudistetaan sähköistämällä koko käsittelyprosessi. Hakumenettely tehdään nykyistä yksinkertaisemmaksi ja tukien markkinointi aiempaa näkyvämmäksi. Myös kesätyösetelin hakuprosessi uudistetaan asiakaslähtöisemmäksi ja kesätyösetelin kohderyhmää laajennetaan.

Vantaalla on yli
10 000
yritystä.

LIITE: Kaupunginvaltuusto 20.05.2019 / 8 §

Toimenpiteet

13. TOTEUTETAAN VANTAALLE AVIAPOLIS-AKATEMIA		
Toimenpide Perustetaan Aviapolis-akatemia eli ilmailualan ja tulevaisuuden liikkumisen opetus- ja tutkimuskeskus.	**Vastuutaho ja kumppanit** ELINKEINOPALVELUT, sivistystoimi, maankäyttö, Finavia, Finnair Flight Academy, Metropolia, Laurea, Haaga-Helia, Varia	**Aikataulu** 2019–2021
14. OTETAAN KÄYTTÖÖN UUSI REKRYTOINTI- JA OSAAMISTUKI ALLE 30-VUOTIAILLE TYÖTTÖMILLE		
Toimenpide Osaamis- ja rekrytointitukea markkinoidaan kohderyhmille suunnatulla markkinointikampanjalla eri kanavissa ja nuorten palveluissa.	**Vastuutaho ja kumppanit** TYÖLLISYYSPALVELUT ja elinkeinopalvelut	**Aikataulu** 2019–2021
15. EDISTETÄÄN TYÖLLISTYMISTÄ HANKINTOJEN AVULLA		
Toimenpide Lisätään hankintojen sosiaalista vaikuttavuutta kehittämällä markkinavuoropuhelua.	**Vastuutaho ja kumppanit** HANKINTAKESKUS, työllisyyspalvelut, elinkeinopalvelut sekä kaikki toimialat ja tulosalueet.	**Aikataulu** 2019–2021
16. SELVITETÄÄN NUORISO- JA PITKÄAIKAISTYÖTTÖMIEN UUDENLAISTA TYÖLLISTÄMISMALLIA		
Toimenpide Rakennetaan ja pilotoidaan uudenlainen toimintamalli.	**Vastuutaho ja kumppanit** TYÖLLISYYSPALVELUT, konsernipalvelut, yritykset sekä 3. sektorin toimijat.	**Aikataulu** Malli valmis 12/2019
17. PERUSTETAAN MAAHANMUUTTAJIEN OSAAMISKESKUS NOPEUTTAMAAN TYÖLLISTYMISTÄ		
Toimenpide Helpotetaan työllistymistä ja yrittämisen mahdollisuuksia Vantaalle muuton yhteydessä.	**Vastuutaho ja kumppanit** TYÖLLISYYSPALVELUT, nuoriso- ja aikuiskoulutus sekä maahanmuuttajapalvelut.	**Aikataulu** Malli valmis kevät 2019
18. TEHDÄÄN YRITTÄJYYS URAVALINTANA TUTUKSI KOULULAISILLE JA OPISKELIJOILLE		
Toimenpide Rakennetaan ja toteutetaan Vantaan yrittäjyyskasvatusmallia ja siihen kirjattuja toimenpiteitä esimerkiksi yritysyhteistyötä kehittämällä.	**Vastuutaho ja kumppanit** NUORISO- JA AIKUISKOULUTUS, elinkeinopalvelut ja perusopetus.	**Aikataulu** Malli valmis kevät 2019
19. SÄHKÖISTETÄÄN VANTAAN TYÖLLISTÄMISTUKIPROSESSIT		
Toimenpide Siirrytään monivaiheisesta paperisesta prosessista yhteen sähköiseen prosessiin.	**Vastuutaho ja kumppanit** TYÖLLISYYSPALVELUT, tietohallinto ja TE-toimisto.	**Aikataulu** Toiminnan aloitus 1/2020

LIITE: Kaupunginvaltuusto 20.05.2019 / 8 §

TAPAHTUMIEN JA TARINOIDEN VANTAA

Laadukkaat, monipuoliset ja joustavasti mahdollisuuksia tarjoavat kulttuuripalvelut ovat tärkeä tekijä kaupungin kiinnostavuuden kasvattamisessa ja elinvoiman lisäämisessä. Ihmisten mielikuvat kaupungista muotoutuvat kokemuksen kautta ja vahvistavat näin kaupungin brändiä. Kulttuurin merkitys korostuu nykyisessä elämänmenossa, kun ihmiset kaipaavat aiempaa enemmän elämyksiä ja kokemuksia. Kilpailu vapaa-ajasta kiristyy hektisessä maailmassa, joten ilman selkeää identiteettiä ja uudistumiskykyä jäädään helposti muiden alueiden ja nähtävyyksien jalkoihin. Vantaalla on jo nyt paljon hienoa kulttuuria, mutta myös valtava määrä piileviä vahvuuksia, joilla voidaan erottautua sekä houkutella yleisöjä omien asukkaiden lisäksi myös lähikunnista, muualta Suomesta ja maailmalta. Näitä voimavaroja tulee hyödyntää täysimääräisesti.

Vantaa haluaa olla aidosti ihmisten näköinen, kansainvälinen ja omaleimainen kulttuurikaupunki. Luomme edellytyksiä tuottaa tapahtumia, joita ei voi kokea missään muualla kuin Vantaalla. Toivotamme tervetulleiksi erikoisemmatkin tapahtumaideat kääntäen rosoisen maineemme eduksi. Rohkeus, rentous, rönsyilevyys, murskaavuus, karkeakulttuuri; nämä sanat toimivat johtotähtinämme.

Kulttuurikokemukset ja kaupunkimiljöö saavat aivan uudenlaista syvyyttä, kun ihmiset tiedostavat niihin liittyviä tarinoita ja historiaa. Vantaan menneisyys on osa Etelä-Suomen historiaa ulottuen aina viimeisen kivikauden aikaan. Vantaan alueen varhaisimmilla asutuslöydöillä on ikää yli 9 000 vuotta – siksikin Vantaan tarina menneisyydestä nykypäivään on mielenkiintoinen ja kiehtova. Tämä on arvokasta, sillä monikerroksinen kaupunkikuva tuottaa tutkitusti viihtyvyyttä ja hyvinvointia sekä vahvistaa yhteisöön kuulumisen tunnetta ja paikallisidentiteettiä. Lisäksi oman kaupungin juurien tunteminen auttaa uusia asukkaita kotoutumaan, kun arvostus kotiympäristöä kohtaan kasvaa. Vantaassa tiivistyy kaupungistumisen historia, ja se tuodaan vahvasti esiin kaupunginmuseon näyttelyiden ja alueellisen taiteen avulla. Koska kaupungin oman kulttuurituotannon resurssit ovat rajalliset, se lähestyy aktiivisesti , laaja-alaisesti ja tasapuolisesti eri alueiden yhdistystoimijoita ja rakentaa kaupungin kulttuuri- ja liikuntapalveluita yhdessä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Julkiset kuvauspaikat ja niitä varten rakennetut taustaseinät sekä kaupunkitilassa olevat kirjainlogot tukevat kaupungin elävöittämistyötä maailmassa, jossa ihmiset jakavat otoksiaan verkossa. #vantaa-aihetunnisteella vahvistetaan kaupungin tunnettuutta verkkoympäristössä. Tähän kokonaisuuteen kuuluu myös lentoaseman tilojen nykyistä vahvempi hyödyntäminen Vantaa-brändin rakentamisessa.

Vantaa on Suomen monikulttuurisin kaupunki ja turistien valtavirta kulkee sen kautta lentokentän myötä. On tärkeää hyödyntää ainutlaatuinen asemamme kaupunkimme maineen kohottamisessa. Tarinallisuutta voidaan rakentaa esimerkiksi alueellisilla hotspoteilla, infopylväillä, maastossa olevilla opaskylteillä, historiallisilla tapahtumilla sekä valmiilla reiteillä yhdistettynä toimiviin kävely-yhteyksiin. Alueellisena kokonaisuutena jokiranta Tikkurilasta Helsingin pitäjän kirkonkylään asti nostetaan Vantaan elämysten ja tapahtumien alueeksi. Se täydentää toiminnallisesti Tikkurilan jokirannan jo meneillään olevaa kaavallista ja maankäytöllistä kehittämistä. Luonnonläheisyys ja metsät ovat osa Vantaan identiteettiä ja näiden luontopalveluiden tuominen asukkaiden ja matkailijoiden iloksi voidaan toteuttaa kehittämällä Kuusijärven aluetta. Kaupungin taidekokoelman digitoinnilla ja sen projisoinnilla julkisten tilojen seinille lisätään vaihtuvaa julkista taidetta eri asuinalueille.

Kansalaisaktiivisuuteen ja osallisuuteen kannustetaan toimimalla kaupunkina, jossa saa toteuttaa itseään ja jossa on tilaa hengittää – meillä on elämyksellisyyttä, kokemuksellisuutta, tasavertaisuutta, kulttuurien monimuotoisuutta, luonnonläheisyyttä, hyvää elämää, alueellisuutta ja mahdollisuuksia toimia. Myös tapahtumien järjestäjät hyötyvät, kun kaupungissa yleisesti kehitetään lupamenettelyjä. Yhdessä kumppaniensa kanssa kaupunki tavoittelee Vantaalle olosuhteita, jotka mahdollistavat maailmanluokan tapahtumien ja konserttien järjestämisen.

Vantaa on vahva liikuntakaupunki, joka tarjoaa liikkumisen mahdollisuuksia jokaiselle aina päiväkoti-iästä eläkepäiviin saakka. Vantaan kaikki peruskoulut ovat mukana Liikkuva koulu

-ohjelmassa ja jokainen vantaalainen päiväkoti kuuluu Liikkuva päiväkoti -ohjelman piiriin. Liikuntaharrastusten löytämistä helpottavat myös Vantaan Sporttikaverit, jotka auttavat lapsia kokeilemaan eri liikuntalajeja heidän omien kiinnostustensa mukaan. Kaupungin kansainvälisyys on puolestaan huomioitu Sporttia kaikille -hankkeena, joka edistää yhdenvertaisuutta ja maahanmuuttajien kotouttamista. Lisäksi Vantaan Urhea yläkoulu -malli pyrkii turvaamaan ammattimaisen harjoittelun ja opiskelujen yhteensovittamisen joustavalla tavalla.

Suuret ja hyvin markkinoidut urheilutapahtumat tuovat isäntäpaikkakunnalle kauaskantoista imagohyötyä, tunnettuutta sekä rahavirtoja. Liikunta- ja urheilutapahtumat ovat kiistaton ja merkittävä tekijä kaupungin elinvoiman ja vetovoiman parantamisessa. Ne luovat kaupunkiin elämänmakua, tuovat matkailijoita sekä aktivoivat ja osallistavat kaupunkilaisia. Kulttuuri- ja urheilutapahtumien tavoitteena on houkutella Vantaalle kävijöitä ympäri Suomea ja maailmaa sekä antaa vantaalaisille ylpeydenaihetta omasta kotikaupungistaan.

Vantaa hyödyntää kaupunkinäkyvyyden vahvistamisessa eri liikuntatapahtumia sekä kummiurheilijoitaan ja edustusjoukkueitaan. Vantaan kumppaniurheilija on nuori ja lupaava urheilija, joka tähtää lajissaan kansainväliseen menestykseen tai on jo saavuttanut sitä. Kaupunki tukee kumppaniurheilijoitaan taloudellisesti, ja vastineeksi urheilijat tuovat Vantaata esille kilpaillessaan ja esiintyessään maailmalla. Vuonna 2018 Vantaalla on 14 kumppaniurheilijaa eri lajeissa. Lisäksi edustusjoukkueiden säännöllisillä ottelutapahtumilla elävöitetään Vantaan urheiluelämää ja tuodaan Vantaata positiivisesti esille ympäri Suomea.

Toimenpiteet

20. NOSTETAAN KAUPUNGISTUMINEN VAHVEMMIN ESIIN VANTAAN KULTTUURITOIMINNASSA JA MAINETYÖSSÄ

Toimenpide	Vastuutaho ja kumppanit	Aikataulu
Nostamme lähiöt ja kaupungistumisen painopistealueeksi Vantaan kaupunginmuseon toiminnassa ja aihetta esitellään vaihtuvissa erikoisnäyttelyissä.	KULTTUURIPALVELUT, Vantaan kaupunginmuseo ja kaupunkitutkijat.	Selvitys 6/2019. Aloittaminen 2020 lopussa.

21. TIKKURILAN JOKIRANTAA ELÄVÖITETÄÄN TAITEELLA JA KAUPUNKIKULTTUURILLA

Toimenpide	Vastuutaho ja kumppanit	Aikataulu
Kehitetään Tikkurilan jokivartta elävän taiteen ja kaupunkikulttuurin kehtona ja otetaan joki rantoineen paremmin virkistyskäyttöön.	KULTTUURIPALVELUT, viestintä, maankäyttö, elinkeinopalvelut sekä alueiden yritykset ja yhdistykset.	Selvitys ja markkinointi 2019

22. TUODAAN NÄKYVIIN VANTAAN HISTORIALLISET PAIKAT

Toimenpide	Vastuutaho ja kumppanit	Aikataulu
Markkinoidaan kirkonkylää Vantaan historiallisena keskustana, hyödynnetään kartanoiden potentiaali kulttuuri- ja matkailukäytössä tehokkaammin sekä selvitetään ruokakeitaiden toteuttamista kaupunkiin. Selvitetään myös kuninkaantien, vanhojen rautakaivosten sekä muiden historiallisesti merkittävien paikkojen potentiaali matkailukohteina ja yritystoiminnan alustoina	KULTTUURIPALVELUT, viestintä, maankäyttö, elinkeinopalvelut sekä alueiden yritykset ja yhdistykset.	2019

23. VAHVISTETAAN SIPOONKORVEN HYÖDYNTÄMISTÄ LUONTOMATKAILUN KÄRKIKOHTEENA

Toimenpide	Vastuutaho ja kumppanit	Aikataulu
Kuusijärven alueesta kehitetään sekä lähellä asuvia että matkailijoita palveleva virkistyskeskus, josta on hyvät yhteydet läheiseen Sipoonkorven kansallispuistoon. Kehitetään alueen pysäköintiä, vesihuoltoa, hulevesien luonnonmukaista käsittelyä, valaistusta sekä latuja ja kävelyreittejä sekä edistetään luontomatkailuun liittyvien yritystoimintojen sijoittumista alueelle.	MAANKÄYTTÖ, liikuntapalvelut ja elinkeinopalvelut.	2019-2021

24. TOTEUTETAAN VANTAA-AIHEISIA KUVAUSPAIKKOJA ERI PUOLILLE KAUPUNKIA

Toimenpide	Vastuutaho ja kumppanit	Aikataulu
Rakennetaan julkisia kuvauspaikkoja kaupunkiympäristöön markkinoinnin tueksi.	KULTTUURIPALVELUT, viestintä ja maankäyttö.	2019–2021

25. VAHVISTETAAN VANTAAN KIINNOSTAVUUTTA

Toimenpide	Vastuutaho ja kumppanit	Aikataulu
Selvitetään mahdollisuus hankkia Aviapoliksesta residenssejä Vantaalla työskenteleville kotimaisille ja ulkomaisille taiteilijoille sekä toimittajille.	MAANKÄYTTÖ, kulttuuripalvelut, elinkeinopalvelut ja viestintä.	2019–2021

26. SELVITETÄÄN MAHDOLLISUUDET TOTEUTTAA VANTAALLE KOKEMUKSELLINEN ELÄMYSKESKUS JA/TAI RUOKA- JA TAPAHTUMAHALLI TAI ALUE.

Toimenpide	Vastuutaho ja kumppanit	Aikataulu
Selvitetään mahdollisuudet toteuttaa Vantaalle kokemuksellinen elämyskeskus ja/tai ruoka- ja tapahtumahalli.	MAANKÄYTTÖ, kulttuuripalvelut, elinkeinopalvelut ja viestintä.	2019–2020

27. KAKSINKERTAISTETAAN SUURTEN TAPAHTUMIEN JA KOKOUSTEN MÄÄRÄ KAUPUNGISSA

Toimenpide	Vastuutaho ja kumppanit	Aikataulu
Laaditaan suunnitelma erilaisten tapahtumien hankkimiseksi ja tapahtumapaikkojen markkinointiin sekä edistetään suurten tapahtumien ja festivaalien määrän kasvua. Pidämme kolmannen sektorin toimijat kiinteästi mukana tapahtumien toteutuksessa ja suunnittelussa.	KULTTUURIPALVELUT, viestintä, liikuntapalvelut, elinkeinopalvelut, maankäyttö sekä alueiden yritykset ja yhdistykset.	2019

28. VAHVISTETAAN MARKKINOINTIA LIIKUNTATAPAHTUMISSA JA -AREENOILLA

Toimenpide	Vastuutaho ja kumppanit	Aikataulu
Markkinoidaan Vantaalla järjestettäviä liikunta- ja urheilutapahtumia ja lisätään kaupunkinäkyvyyttä liikuntapaikoilla ja areenoilla. Hyödynnetään urheiluseurojen ja urheilijoiden roolia Vantaa-kuvan lähettiläinä.	LIIKUNTAPALVELUT, viestintä sekä alueiden yritykset ja yhdistykset.	2019–2021

29. LAADITAAN SUUNNITELMA TAPAHTUMAPUISTON TOTEUTTAMISEKSI

Toimenpide	Vastuutaho ja kumppanit	Aikataulu
Selvitetään mahdollisuus perustaa monipuolinen tapahtuma-alue megaluokan festivaaleille ja suurille tapahtumille sekä kulttuuri-, liikunta- ja muuhun aktiivikäyttöön.	MAANKÄYTTÖ, kulttuuripalvelut, viestintä, liikuntapalvelut, elinkeinopalvelut, suuret yksityiset tapahtumajärjestäjät, turvallisuusalan yritykset ja Finavia.	Toimintasuunnitelma valmis 2019. Toteutus vaiheittain 2021 alkaen.

TOIMEENPANO, SEURANTA JA RAPORTOINTI

Ohjelman toteuttamiseen on kaupunginhallituksen hyväksymässä käyttösuunnitelmassa vuodelle 2019 varattu erillistä rahoitusta 315 579 euroa. Määrärahan kohdentamisesta ohjelman hankkeille tehdään vuosittain suunnitelma, jonka kaupunginjohtaja vahvistaa. Tämä ohjelma linjaa ja ohjaa toimialojen toimintaa strategian toteuttamiseksi.

Kaupunginhallitus ja kaupunginvaltuusto seuraavat vuosittain ohjelman toteutumista ja linjaavat tarvittaessa tarvittavista tarkistuksista ohjelmaan ja sen toimeenpanoon. Kaupunginvaltuusto arvio vuosittain ohjelman tarvitseman rahoituksen talousarvion yhteydessä. Kaupungin johtoryhmä seuraa ja ohjaa ohjelman toteutumista ja vastaa ohjelman raportoinnista kaupunginhallitukselle.

Ohjausryhmän kokoonpano

Kaupunginjohtaja Ritva Viljanen, puheenjohtaja
Elinkeinojohtaja José Valanta
Apulaiskaupunginjohtaja Jaakko Niinistö
Kaupunkisuunnittelujohtaja Tarja Laine
Tutkimuspäällikkö Henrik Lönnqvist
Kiinteistöjohtaja Antti Kari
Liikuntajohtaja Veli-Matti Kallislahti
Kulttuurijohtaja Annukka Larkio
Työllisyyspalveluiden johtaja Timo Saari
Nuoriso- ja aikuiskoulutuksen johtaja Marja Viljamaa
Viestintäjohtaja Päivi Rainio
Vantaan Yrittäjien toimitusjohtaja, Esa Mänttäri
Kauppakamarin Vantaan toimiston johtaja Ari Tulensalo
Helsinki Business Hubin toimitusjohtaja Marja-Liisa Niinikoski
YritysVantaan toimitusjohtaja Marketta Korhonen
Projektiasiantuntija Ronny Rantamäki, sihteeri

LIITE: Kaupunginvaltuusto 20.05.2019 / 8 §

Kokousraportti

Kaupunginvaltuuston kokous 20.5.2019

Äänestyksen tiedot

Kokous:	Kaupunginvaltuuston kokous 20.5.2019
Agendan nimi:	Asia 8
Äänestyksen nimi:	KH=JAA Eerola=EI
Äänestyksen aihe:	
Äänestys alkoi:	20.5.2019 20:32:34
Äänestys päättyi:	20.5.2019 20:34:08

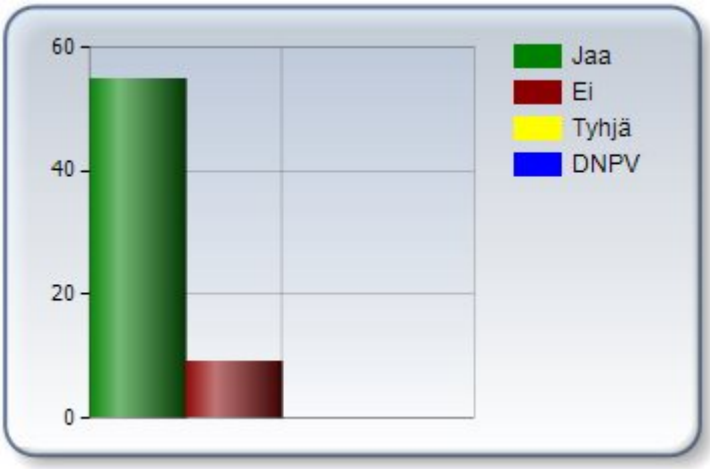
Äänestystulokset

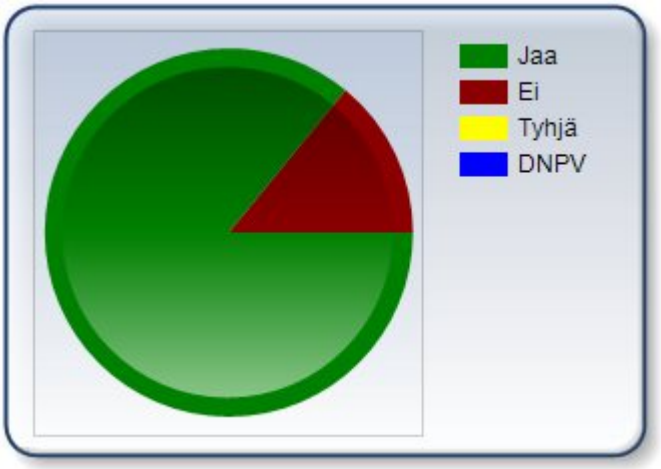
Osallistujat:

Paikalla	64	

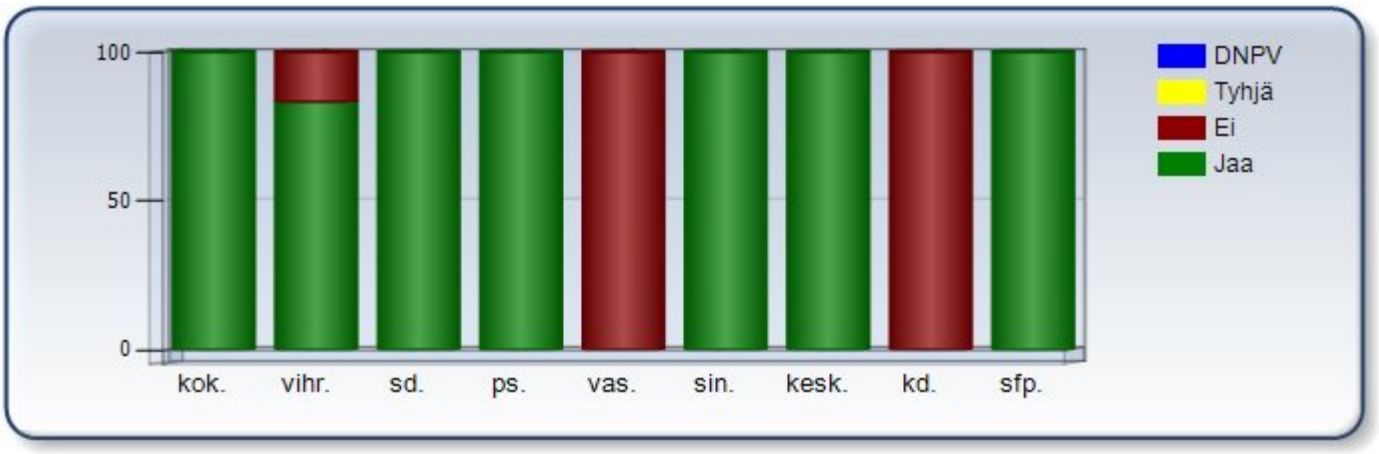
Äänet:

Jaa	55	85,9%
Ei	9	14,1%
Tyhjä	0	0%
DNPV	0	0%

Joukkoäänestys

kd.

Jaa	0
Ei	2
Tyhjä	0
DNPV	0

kesk.

Jaa	3
Ei	0
Tyhjä	0
DNPV	0

kok.

Jaa	17
Ei	0
Tyhjä	0
DNPV	0

ps.

Jaa	5
Ei	0
Tyhjä	0
DNPV	0

sd.	
Jaa	15
Ei	0
Tyhjä	0
DNPV	0

sfp.	
Jaa	2
Ei	0
Tyhjä	0
DNPV	0

sin.	
Jaa	3
Ei	0
Tyhjä	0
DNPV	0

vas.	
Jaa	0
Ei	5
Tyhjä	0
DNPV	0

vihr.	
Jaa	10
Ei	2
Tyhjä	0
DNPV	0

Yksilölliset äänestystulokset

Jaa	
Abdi	sd.
Ahokas	kok.
Ala-Kapee-Hakulinen	sd.
Ansalehto-Salmi	kesk.
Auvinen	sin.
Chen	kok.
Edelmann	kok.
Eklund	sd.
Hirvonen	kesk.
Hynninen	sd.
Juurikkala	vihr.
Jääskeläinen	sin.
Kaira	kok.
Kanerva	kok.
Karlsson	sfp.
Kasonen	kok.
Kaukola	sd.
Kauppinen	vihr.
Kiljunen	sd.
Kivimäki	kok.
Kurki	kok.
Kuusela	vihr.
Kähärä	sd.
Kärki	ps.
Laakso	vihr.
Lehmuskallio	kok.
Leppänen	kok.
Letto	sd.
Lindblad-Palo	sd.
Linnainmäki	vihr.
Lundell	ps.
Malmi	sin.
Multala	kok.
Mäkilaine	ps.
Niikko	ps.
Norrena	vihr.
Orlando	kok.
Orpana	kok.

Pajunen	vihr.
Puoskari	sd.
Raja-Aho	kok.
Rautavaara	vihr.
Rautio	kok.
Rautio	vihr.
Rokkanen	kok.
Rämö	vihr.
Sainio	sd.
Sodhi	sd.
Särkelä	sd.
Tahvanainen	sd.
Toivonen	sd.
Vahvelainen	ps.
Weckman	kok.
Vähäkangas	kesk.
Åstrand	sfp.

Ei	
Atiye	vihr.
Eerola	vas.
Jääskeläinen	vas.
Jääskeläinen	kd.
Kotila	vas.
Saramo	vas.
Silvennoinen-Hiisku	vihr.
Tuomela	kd.
Tyystjärvi	vas.

Kokousraportti

Kaupunginvaltuuston kokous 20.5.2019

Äänestyksen tiedot

Kokous:	Kaupunginvaltuuston kokous 20.5.2019
Agendan nimi:	Asia 8
Äänestyksen nimi:	KH=JAA Eerola=EI
Äänestyksen aihe:	
Äänestys alkoi:	20.5.2019 20:34:57
Äänestys päättyi:	20.5.2019 20:35:33

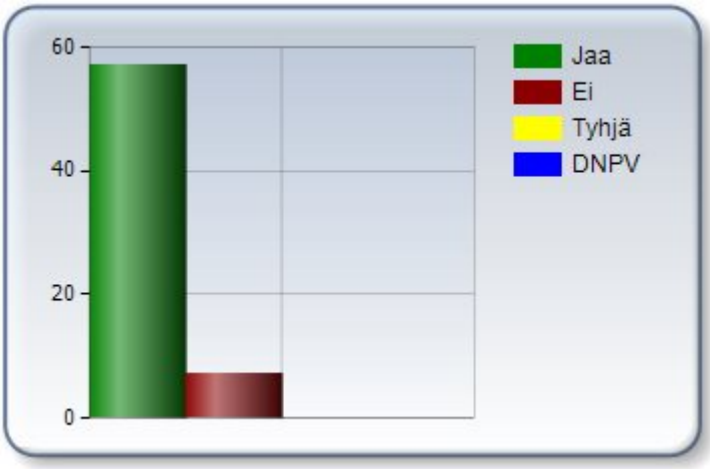
Äänestystulokset

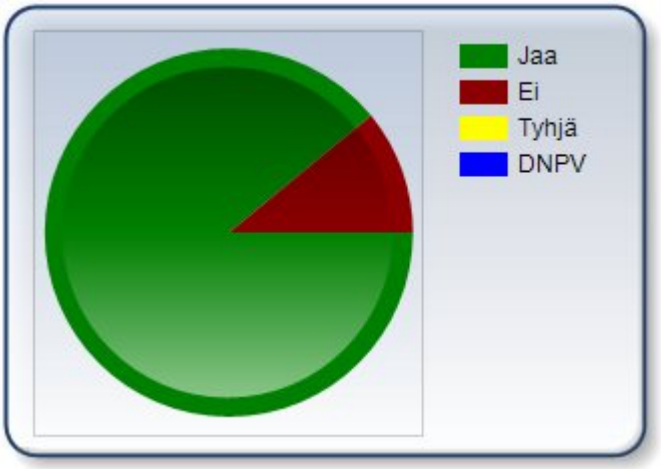
Osallistujat:

Paikalla	64	

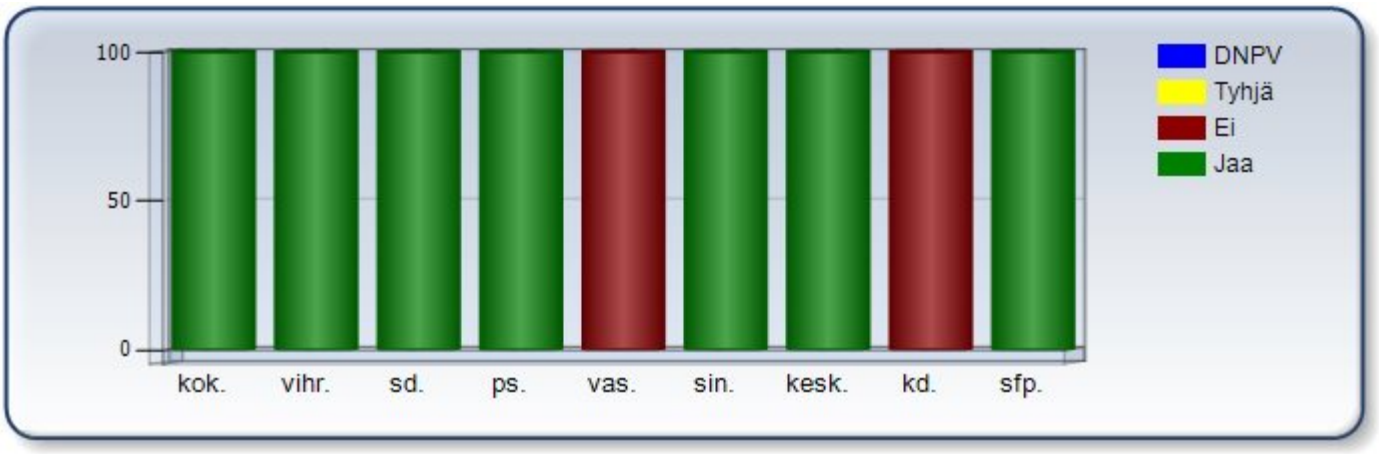
Äänet:

Jaa	57	89%
Ei	7	11%
Tyhjä	0	0%
DNPV	0	0%

Joukkoäänestys

kd.

Jaa	0
Ei	2
Tyhjä	0
DNPV	0

kesk.

Jaa	3
Ei	0
Tyhjä	0
DNPV	0

kok.

Jaa	17
Ei	0
Tyhjä	0
DNPV	0

ps.

Jaa	5
Ei	0
Tyhjä	0
DNPV	0

sd.	
Jaa	15
Ei	0
Tyhjä	0
DNPV	0

sfp.	
Jaa	2
Ei	0
Tyhjä	0
DNPV	0

sin.	
Jaa	3
Ei	0
Tyhjä	0
DNPV	0

vas.	
Jaa	0
Ei	5
Tyhjä	0
DNPV	0

vihr.	
Jaa	12
Ei	0
Tyhjä	0
DNPV	0

Yksilölliset äänestystulokset

Jaa	
Abdi	sd.
Ahokas	kok.
Ala-Kapee-Hakulinen	sd.
Ansalehto-Salmi	kesk.
Atiye	vihr.
Auvinen	sin.
Chen	kok.
Edelmann	kok.
Eklund	sd.
Hirvonen	kesk.
Hynninen	sd.
Juurikkala	vihr.
Jääskeläinen	sin.
Kaira	kok.
Kanerva	kok.
Karlsson	sfp.
Kasonen	kok.
Kaukola	sd.
Kauppinen	vihr.
Kiljunen	sd.
Kivimäki	kok.
Kurki	kok.
Kuusela	vihr.
Kähärä	sd.
Kärki	ps.
Laakso	vihr.
Lehmuskallio	kok.
Leppänen	kok.
Letto	sd.
Lindblad-Palo	sd.
Linnainmäki	vihr.
Lundell	ps.
Malmi	sin.
Multala	kok.
Mäkilaine	ps.
Niikko	ps.
Norrena	vihr.
Orlando	kok.

Orpana	kok.
Pajunen	vihr.
Puoskari	sd.
Raja-Aho	kok.
Rautavaara	vihr.
Rautio	kok.
Rautio	vihr.
Rokkanen	kok.
Rämö	vihr.
Sainio	sd.
Silvennoinen-Hiisku	vihr.
Sodhi	sd.
Särkelä	sd.
Tahvanainen	sd.
Toivonen	sd.
Vahvelainen	ps.
Weckman	kok.
Vähäkangas	kesk.
Åstrand	sfp.

Ei

Eerola	vas.
Jääskeläinen	vas.
Jääskeläinen	kd.
Kotila	vas.
Saramo	vas.
Tuomela	kd.
Tyystjärvi	vas.

Kokousraportti

Kaupunginvaltuuston kokous 20.5.2019

Äänestyksen tiedot

Kokous:	Kaupunginvaltuuston kokous 20.5.2019
Agendan nimi:	Asia 8
Äänestyksen nimi:	KH=JAA Eerola=EI
Äänestyksen aihe:	
Äänestys alkoi:	20.5.2019 20:36:34
Äänestys päättyi:	20.5.2019 20:37:33

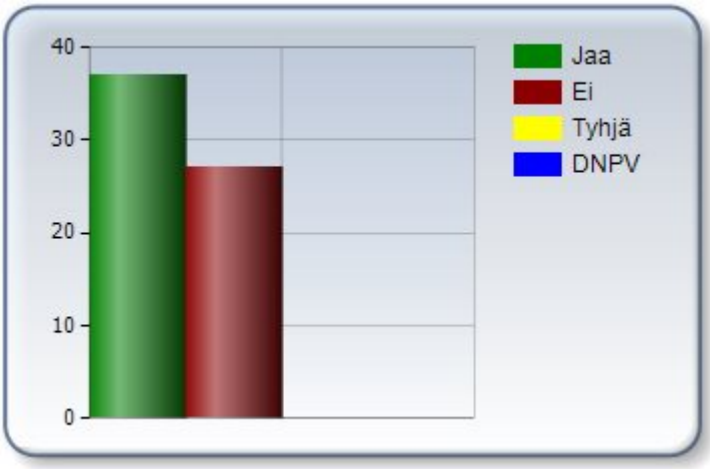
Äänestystulokset

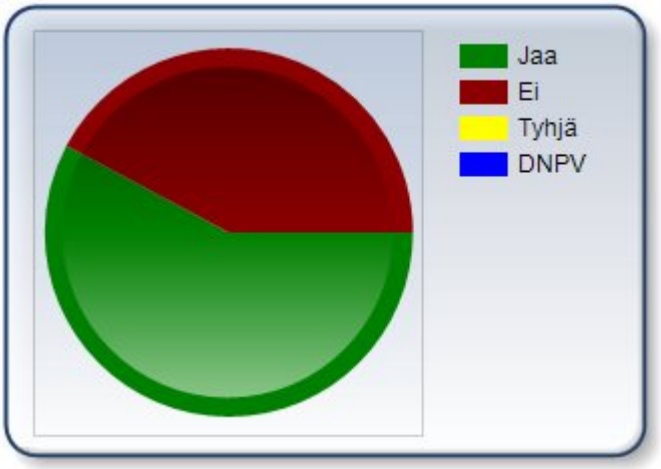
Osallistujat:

Paikalla	64	

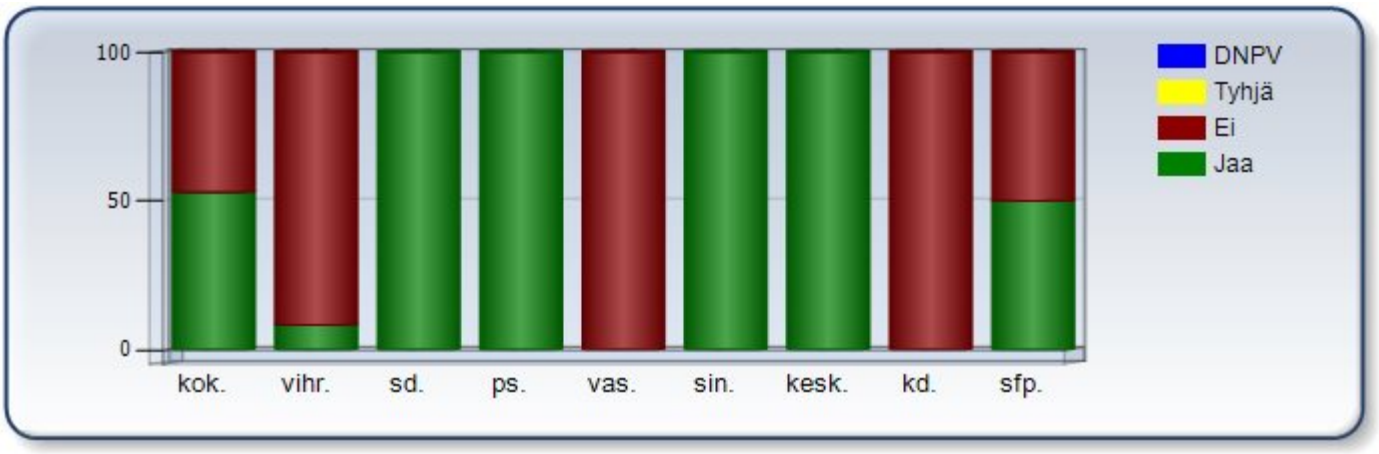
Äänet:

Jaa	37	57,8%
Ei	27	42,2%
Tyhjä	0	0%
DNPV	0	0%

Joukkoäänestys

kd.

Jaa	0
Ei	2
Tyhjä	0
DNPV	0

kesk.

Jaa	3
Ei	0
Tyhjä	0
DNPV	0

kok.

Jaa	9
Ei	8
Tyhjä	0
DNPV	0

ps.

Jaa	5
Ei	0
Tyhjä	0
DNPV	0

sd.	
Jaa	15
Ei	0
Tyhjä	0
DNPV	0

sfp.	
Jaa	1
Ei	1
Tyhjä	0
DNPV	0

sin.	
Jaa	3
Ei	0
Tyhjä	0
DNPV	0

vas.	
Jaa	0
Ei	5
Tyhjä	0
DNPV	0

vihr.	
Jaa	1
Ei	11
Tyhjä	0
DNPV	0

Yksilölliset äänestystulokset

Jaa	
Abdi	sd.
Ala-Kapee-Hakulinen	sd.
Ansalehto-Salmi	kesk.
Auvinen	sin.
Edelmann	kok.
Eklund	sd.
Hirvonen	kesk.
Hynninen	sd.
Jääskeläinen	sin.
Kasonen	kok.
Kaukola	sd.
Kiljunen	sd.
Kähärä	sd.
Kärki	ps.
Lehmuskallio	kok.
Leppänen	kok.
Letto	sd.
Lindblad-Palo	sd.
Lundell	ps.
Malmi	sin.
Multala	kok.
Mäkilaine	ps.
Niikko	ps.
Norrena	vihr.
Orlando	kok.
Orpana	kok.
Puoskari	sd.
Rautio	kok.
Sainio	sd.
Sodhi	sd.
Särkelä	sd.
Tahvanainen	sd.
Toivonen	sd.
Vahvelainen	ps.
Weckman	kok.
Vähäkangas	kesk.
Åstrand	sfp.

Ei	
Ahokas	kok.
Atiye	vihr.
Chen	kok.
Eerola	vas.
Juurikkala	vihr.
Jääskeläinen	vas.
Jääskeläinen	kd.
Kaira	kok.
Kanerva	kok.
Karlsson	sfp.
Kauppinen	vihr.
Kivimäki	kok.
Kotila	vas.
Kurki	kok.
Kuusela	vihr.
Laakso	vihr.
Linnainmäki	vihr.
Pajunen	vihr.
Raja-Aho	kok.
Rautavaara	vihr.
Rautio	vihr.
Rokkanen	kok.
Rämö	vihr.
Saramo	vas.
Silvennoinen-Hiisku	vihr.
Tuomela	kd.
Tyystjärvi	vas.

Kokousraportti

Kaupunginvaltuuston kokous 20.5.2019

Äänestyksen tiedot

Kokous:	Kaupunginvaltuuston kokous 20.5.2019
Agendan nimi:	Asia 8
Äänestyksen nimi:	KH=JAA VIHR=EI
Äänestyksen aihe:	
Äänestys alkoi:	20.5.2019 20:41:24
Äänestys päättyi:	20.5.2019 20:42:12

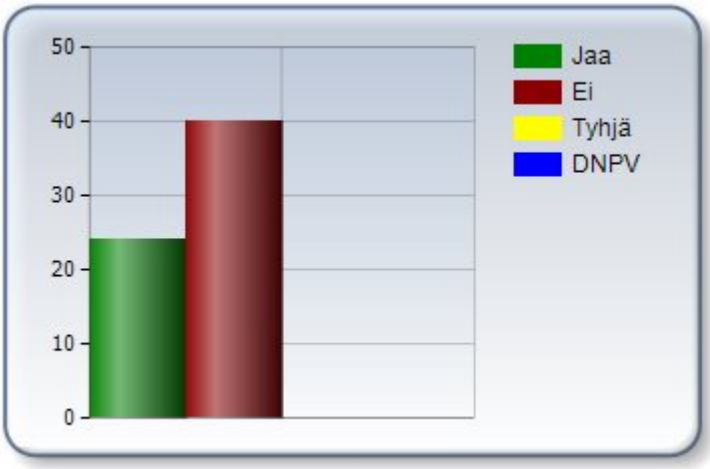
Äänestystulokset

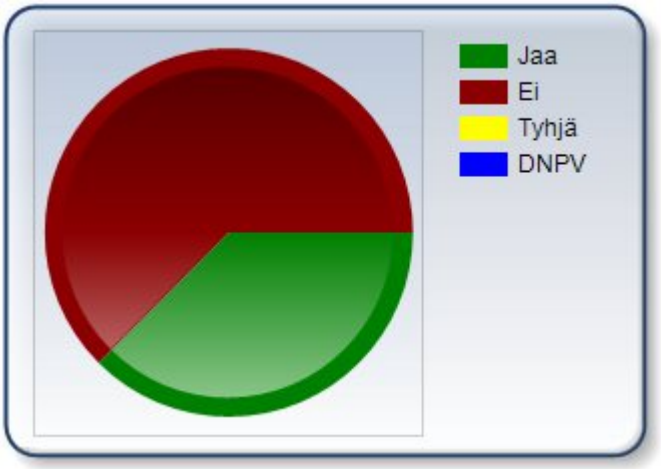
Osallistujat:

Paikalla	64	

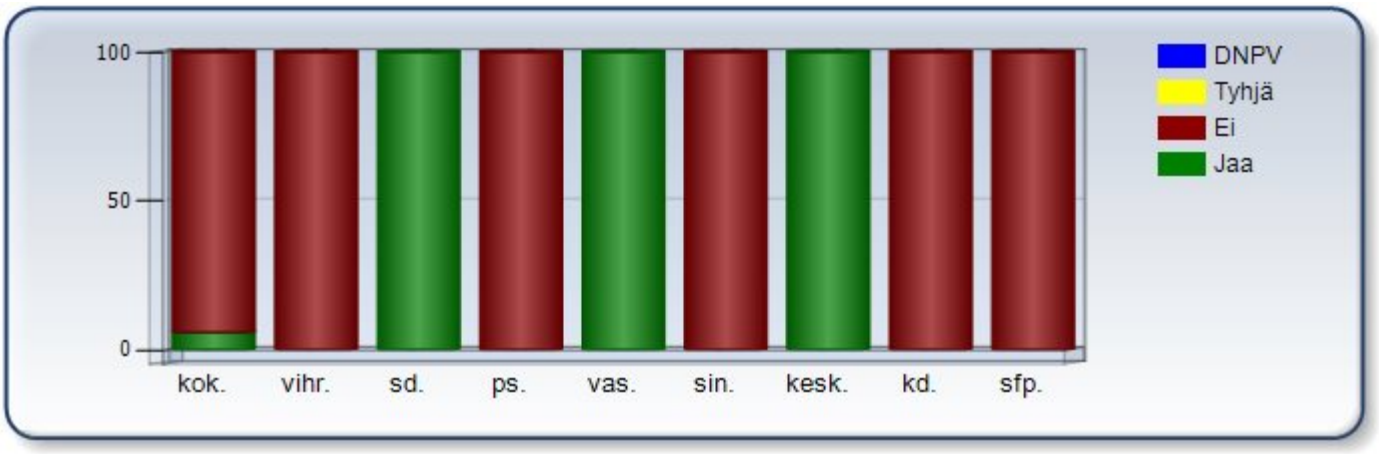
Äänet:

Jaa	24	37,5%
Ei	40	62,5%
Tyhjä	0	0%
DNPV	0	0%

Joukkoäänestys

kd.

Jaa	0
Ei	2
Tyhjä	0
DNPV	0

kesk.

Jaa	3
Ei	0
Tyhjä	0
DNPV	0

kok.

Jaa	1
Ei	16
Tyhjä	0
DNPV	0

ps.

Jaa	0
Ei	5
Tyhjä	0
DNPV	0

sd.	
Jaa	15
Ei	0
Tyhjä	0
DNPV	0

sfp.	
Jaa	0
Ei	2
Tyhjä	0
DNPV	0

sin.	
Jaa	0
Ei	3
Tyhjä	0
DNPV	0

vas.	
Jaa	5
Ei	0
Tyhjä	0
DNPV	0

vihr.	
Jaa	0
Ei	12
Tyhjä	0
DNPV	0

Yksilölliset äänestystulokset

Jaa	
Abdi	sd.
Ala-Kapee-Hakulinen	sd.
Ansalehto-Salmi	kesk.
Eerola	vas.
Eklund	sd.
Hirvonen	kesk.
Hynninen	sd.
Jääskeläinen	vas.
Kaukola	sd.
Kiljunen	sd.
Kotila	vas.
Kähärä	sd.
Letto	sd.
Lindblad-Palo	sd.
Puoskari	sd.
Sainio	sd.
Saramo	vas.
Sodhi	sd.
Särkelä	sd.
Tahvanainen	sd.
Toivonen	sd.
Tyystjärvi	vas.
Weckman	kok.
Vähäkangas	kesk.

Ei	
Ahokas	kok.
Atiye	vihr.
Auvinen	sin.
Chen	kok.
Edelmann	kok.
Juurikkala	vihr.
Jääskeläinen	kd.
Jääskeläinen	sin.
Kaira	kok.
Kanerva	kok.
Karlsson	sfp.
Kasonen	kok.

Kauppinen	vihr.
Kivimäki	kok.
Kurki	kok.
Kuusela	vihr.
Kärki	ps.
Laakso	vihr.
Lehmuskallio	kok.
Leppänen	kok.
Linnainmäki	vihr.
Lundell	ps.
Malmi	sin.
Multala	kok.
Mäkilaine	ps.
Niikko	ps.
Norrena	vihr.
Orlando	kok.
Orpana	kok.
Pajunen	vihr.
Raja-Aho	kok.
Rautavaara	vihr.
Rautio	kok.
Rautio	vihr.
Rokkanen	kok.
Rämö	vihr.
Silvennoinen-Hiisku	vihr.
Tuomela	kd.
Vahvelainen	ps.
Åstrand	sfp.

Kokousraportti

Kaupunginvaltuuston kokous 20.5.2019

Äänestyksen tiedot

Kokous:	Kaupunginvaltuuston kokous 20.5.2019
Agendan nimi:	Asia 8
Äänestyksen nimi:	KH=JAA VIHR=EI
Äänestyksen aihe:	
Äänestys alkoi:	20.5.2019 20:42:51
Äänestys päättyi:	20.5.2019 20:43:30

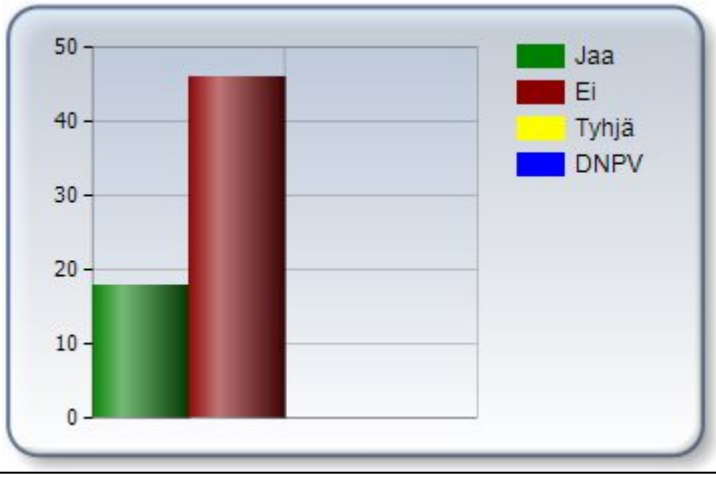
Äänestystulokset

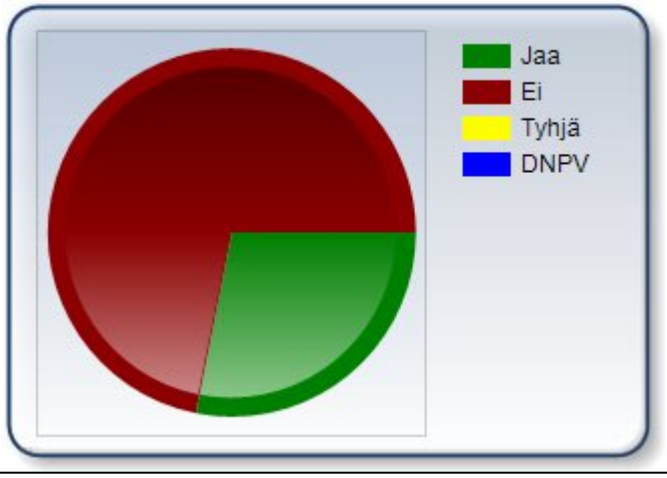
Osallistujat:

Paikalla	64	

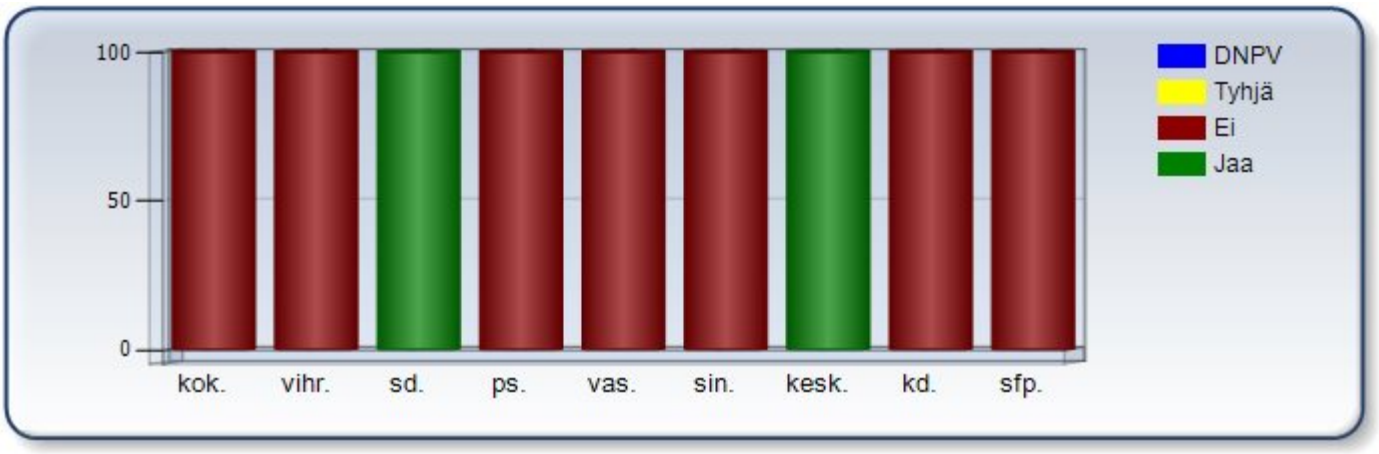
Äänet:

Jaa	18	28,1%
Ei	46	71,9%
Tyhjä	0	0%
DNPV	0	0%

Joukkoäänestys

kd.

Jaa	0
Ei	2
Tyhjä	0
DNPV	0

kesk.

Jaa	3
Ei	0
Tyhjä	0
DNPV	0

kok.

Jaa	0
Ei	17
Tyhjä	0
DNPV	0

ps.

Jaa	0
Ei	5
Tyhjä	0
DNPV	0

sd.	
Jaa	15
Ei	0
Tyhjä	0
DNPV	0

sfp.	
Jaa	0
Ei	2
Tyhjä	0
DNPV	0

sin.	
Jaa	0
Ei	3
Tyhjä	0
DNPV	0

vas.	
Jaa	0
Ei	5
Tyhjä	0
DNPV	0

vihr.	
Jaa	0
Ei	12
Tyhjä	0
DNPV	0

Yksilölliset äänestystulokset

Jaa	
Abdi	sd.
Ala-Kapee-Hakulinen	sd.
Ansalehto-Salmi	kesk.
Eklund	sd.
Hirvonen	kesk.
Hynninen	sd.
Kaukola	sd.
Kiljunen	sd.
Kähärä	sd.
Letto	sd.
Lindblad-Palo	sd.
Puoskari	sd.
Sainio	sd.
Sodhi	sd.
Särkelä	sd.
Tahvanainen	sd.
Toivonen	sd.
Vähäkangas	kesk.

Ei	
Ahokas	kok.
Atiye	vihr.
Auvinen	sin.
Chen	kok.
Edelmann	kok.
Eerola	vas.
Juurikkala	vihr.
Jääskeläinen	vas.
Jääskeläinen	kd.
Jääskeläinen	sin.
Kaira	kok.
Kanerva	kok.
Karlsson	sfp.
Kasonen	kok.
Kauppinen	vihr.
Kivimäki	kok.
Kotila	vas.
Kurki	kok.

Kuusela	vihr.
Kärki	ps.
Laakso	vihr.
Lehmuskallio	kok.
Leppänen	kok.
Linnainmäki	vihr.
Lundell	ps.
Malmi	sin.
Multala	kok.
Mäkilaine	ps.
Niikko	ps.
Norrena	vihr.
Orlando	kok.
Orpana	kok.
Pajunen	vihr.
Raja-Aho	kok.
Rautavaara	vihr.
Rautio	kok.
Rautio	vihr.
Rokkanen	kok.
Rämö	vihr.
Saramo	vas.
Silvennoinen-Hiisku	vihr.
Tuomela	kd.
Tyystjärvi	vas.
Vahvelainen	ps.
Weckman	kok.
Åstrand	sfp.

9 § Vastaus Jari Jääskeläisen ja 25 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaan Varian rakennusalan neuvottelukunnan työn jatkumiselle

VD/10209/00.02.00.03/2018

EL-H/MJ/PT/NJ/PJ

Jari Jääskeläinen sekä 25 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”28. marraskuuta järjestettiin Vantaan Varian neuvottelukuntien päätösseminaari Hirvihaaran kartanolla. Siellä kerrottiin uusista suuntaviivoista mm. Työelämäfoorumeita, joita tullaan järjestämään tietyn väliajoin.

Ammatillisen koulutuksen reformin tarkoitus on syventää oppilaitosten ja yritysten välillä, tästä meillä on hyvinä esimerkkeinä mm. Finnair. ARE, Antell, Fazer, ISS, Finavia, Palvelukoti Kerttuli ja Vantti.

Ammatillisen koulutuksen reformin ei ollut tarkoitus lopettaa hyvin toimia neuvottelukuntia näin minulle kerrottiin Eduskunnan Kansalais-Infossa 13.12 pidetyssä keskustelutilaisuudessa mm. Nina Lahtisen (OAJ) koulutusasiainpäällikkö, Mirja Hannulan (EK) johtava asiantuntija osaamisen ja koulutuksen puolelta sekä Maarit Kallio-Savelan (Kuntaliitto) koulutusasiantuntija (entinen Varian rehtori) toimesta.

Vantaan Variassa on ollut pitkään jatkuvana aktiivista neuvottelukuntatoimintaa. Neuvottelukunta järjestää vuosittain oppilaille työmaakierroksia erilaisille rakennustyömaille.

Neuvottelukunta järjestää vuosittain työturvallisuuspäivän, jossa on ollut joitakin ulkopuolisia yrityksiä (rakennusalan yritysten yhteistyökumppaneita) mm. Skydda, Suojalaite, Hilti, jne. Samaan päivään on pyritty järjestämään yhteinen urheilutapahtumia mm. keilaus, lentopallo ja sähly -eli oppilaat pelaavat opettajien ja neuvottelukunnan jäseniä vastaan.

Sitten tämä Vantaan Varian rakennusalan neuvottelukunnan suurin panostus on työturvallisuuskilpailu, joka järjestetään ensimmäisen vuosikurssin oppilaille. Syksyllä 2018 käynnistyi järjestyksessä 11. työturvallisuuskilpailu. Kaikki koulujen rakennusalan tilat tarkistetaan useamman kerran vuodessa TR-työturvallisuus mittauksen yhteydessä. Esimerkiksi maanantaina 10.12. löytyi huomautettavaa yhden teknisentyönluokassa oli sähköpääkeskus sähköturvallisuuslain vastainen ja tästä annettiin opettajille korjauskehotus neuvottelukunnan jäsen toimesta. Myös jokaisen oppilaan työskentely ja varustus tarkistetaan TR-mittaajien eli neuvottelukuntien jäsenten toimesta. Nyt 10.12 suoritetun TR-mittauksen jälkeen tuli järkytys, työturvallisuus indeksi työskentelyn osalta oli 48,15%, jos tämmöinen tulostaso olisi jollain rakennustyömaalla se pysäytettäisiin välittömästi tilaajan toimesta. Koko kierroksen TR-mittaustulos oli 75% eli sekin tippui noin kaksikymmentä prosenttia vuodessa?

Neuvottelukunta ei tuo kuluja Varialle, vaan säästöjä mm. työturvallisuudessa.

Neuvottelukunnassa ovat edustettuina Rakennusosakeyhtiö Hartela Oyj, Lujatalo Oy, Talonrakennus Skanska Etelä-Suomi Oy ja YIT Rakennus Oy. Nämä Rakennusteollisuus RT:N jäsen liikkeet rahoittavat työturvallisuuskilpailun palkinnot- lahjoittamalla voittajille laadukkaan itävaltalaisen vatupassin jossa muistolaatta järjestysnumerolla varusteltuna. Kyseiset yritykset ovat hankkineet kiertopokaalin, johon kaiverretaan voittajien nimet vuosittain. Vatupasseja on ostettu n. 190 kpl. Kilpailusta on uutisoitu myös alan lehdissä.

Kuten huomaatte Vantaan Varian rakennusalan neuvottelukunnan toiminta on aktiivista ja työturvallisuutta lisäävää.

Me allekirjoittajat esitämme, että Varian rakennusalan neuvottelukunta saa jatkaa aktiivista työtään alueen nuorten työllistymisen ja työturvallisuuden hyväksi.

Kaupunginvaltuusto 17.12.2018 § 32

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.
———

Sivistystoimen toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:
Vantaan ammattiopisto Varian alakohtaisten neuvottelukuntien (16) tehtävänä on ollut edistää alakohtaisesti yhteistyötä alueen työelämän kanssa. Neuvottelukunnat ovat toimineet yhteistyöelimenä työelämän suuntaan opetussuunnitelmien laadinnassa ja niitä päivitettäessä sekä ammattiopiston toimintaa ja linjauksia suunniteltaessa. Neuvottelukunnat mm. käsittelivät ammattiosaamisen näyttöjen toteutussuunnitelmat ennen niiden hyväksymistä toimielimessä. Lisäksi neuvottelukunnat antoivat tarvittaessa lausuntoja opetussuunnitelmien tutkintokohtaisiin osiin kirjatuista opetusjärjestelyistä ennen niiden käsittelyä ammattiosaamisen näyttöjen toimielimessä ja ennen rehtorin käsittelyä.

1.1.2018 voimaan tullut laki ammatillisesta koulutuksesta (124§) velvoittaa koulutuksen järjestäjiä tekemään yhteistyötä alueen työ- ja elinkeinoelämän, muiden ammatillisen koulutuksen järjestäjien, lukiokoulutuksen järjestäjien, korkeakoulujen, perusopetuksen järjestäjien sekä nuorisotyötä tekevien julkisten tahojen ja yksityisten yhteisöjen ja säätiöiden kanssa. Lisäksi koulutuksen järjestäjien tulee tehdä yhteistyötä niiden työelämätoimikuntien kanssa, joiden toimialaan koulutuksen järjestämät tutkinnot kuuluvat. Työvoimakoulutuksen tarjontaa suunniteltaessa koulutuksen järjestäjän on tehtävä yhteistyötä työ- ja elinkeinotoimiston sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kanssa. Koulutuksen järjestäjän tulee ennakoida toiminta-alueensa osaamistarpeita ottaen huomioon toiminta-alueen työvoimatarve ja väestökehitys.

Ammatillisen koulutuksen lainsäädäntö määrittelee koulutuksen järjestäjän tehtävät yhteistyövelvoitteen osalta laaja-alaiseen ja tutkintorajat ylittävään työ- ja elinkeinoelämän ja sidosryhmien yhteistyöhön. Lainsäädäntö ei edellytä enää opetussuunnitelmien laatimista, vaan lakisääteinen velvoite on laatia arvioinnin toteuttamissuunnitelmat. Laki velvoittaa, että näytöt tehdään pääsääntöisesti työpaikoilla käytännön työtehtävissä. Tutkintokohtaisten neuvottelukuntien tarve ei ole enää keskeinen ja niiden tehtävä lausuntojen antamiseen ja opetussuunnitelmatyön kehittämiseen on loppunut.

Lainsäädännön myötä myös Opetushallitus on siirtynyt tutkintokohtaisesta ajattelusta laajempaan osaamisperusteisuuden ja asiakaslähtöisyyden varmistamiseen. Lain myötä lakkautettiin tutkintotoimikunnat. Tutkintotoimikunnat korvattiin työelämätoimikunnilla, joiden määrä on huomattavasti vähäisempi ja toiminta-alue laajempi. Tutkintokohtaisesta ajattelusta on siirrytty osaamisen ja ammattitaidon laaja-alaisempaan tarkasteluun.

Varian strategian yksi keskeisistä painopisteistä on toimia uudistavana kehittäjänä työelämän parhaaksi. Tavoitteena on varmistaa alueen yrityksille osaavaa työvoimaa ja kehittää olemassa olevan henkilöstön osaamista. Työelämäyhteistyöstä vastaa Varian organisaatiossa työelämäpalvelut. Varia on saanut Opetushallitukselta vuodelle 2019 valtionavustusta, jonka tavoitteena on uusien ja innovatiivisten

yritysten ja oppilaitosyhteistyön kehittäminen. Yrityksiltä kerättävän ennakkotiedon pohjalta lähdetään rohkeasti ja ennakkoluulottomasti kehittämään toimialakohtaisia koulutuspalveluita yhdessä alueen yritysten, ja elinkeinoelämän sidosryhmien kanssa.

Rakennusalan neuvottelukunta kuten monet muutkin neuvottelukunnat ovat vuosien saatossa ansiokkaasti edistäneet Varian ja työelämän yhteistyötä ja järjestäneet opetusalakohtaisia tapahtumia kuten valtuutettujen aloitteessa mainitut työturvallisuuspäivä ja työturvallisuuskilpailu. Tarkoitus ei ole lopettaa tämäntyyppisiä opiskelijoiden osaamista ja opintoja tukevia tilaisuuksia ja tapahtumia vaan kehittää niitä. Oppilaitosten toimintaympäristössä ja työelämässä tapahtuvat nopeat ja jatkuvat muutokset edellyttävät Varialta joustavuutta ja ketteryyttä vastata näihin haasteisiin. Varialla on tällä hetkellä 1350 asiakasyritystä, joiden asiakaskuuntelun kautta pystytään paremmin vastaamaan opiskelijoiden työpaikalla tapahtuvan oppimisen varmistamiseen sekä yritysten työvoiman saatavuuteen ja henkilöstön osaamisen kehittämiseen.

Yli kymmenen vuotta jatkuneen neuvottelukuntatoiminnan pysyvän rakenteen sijaan kehitetään Variassa työelämäfoorumi -toimintamallia, joka mahdollistaa vuorovaikutteisen ja osallistavan kehittämisen työelämän kanssa entistä monipuolisemmin ja myös koulutusalat ylittäen. Työelämäfoorumeiden lisäksi järjestetään teemoitettuja asiantuntijaworkshoppeja, joissa pureudutaan tarkemmin alakohtaisiin osaamis- ja koulutuskysymyksiin.

Kaupunginhallitus 11.2.2019 § 19

Sivistystoimen apulaiskaupunginjohtaja esitys:
Päätetään
a) antaa Jari Jääskeläiselle ja 25 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.
Päätös:
Päätettiin yksimielisesti palauttaa asia valmisteluun.
———

Sivistystoimen toimiala toteaa lisävastauksenaan seuraavaa:

Varialaisen työelämäfoorumin toimintamallin suunnittelu ja käynnistäminen toteutetaan osana Puhu johdolle 0.3. hanketta, johon Opetushallitus on myöntänyt rahoituksen ajalle 12.12.2018 - 31.12.2020. Hanketta hallinnoi Helsingin kaupunki ja hankkeen yhteistyökumppaneina ovat Vantaan ammattiopisto Varian lisäksi Amiedu, Business College Helsinki ja Mercuria Kauppiaitten Kauppaoppilaitos. Hankkeessa Varian tehtävänä kehittää uudenlainen, työelämää entistä paremmin palveleva tapa tehdä alueellista työelämäyhteistyötä.

Varian Työelämäfoorumin toimintamalli tulee koostumaan strategisen ja operatiivisen tason yhteistyöstä. Alla on toimintamallin tasojen lyhyet kuvaukset. Toimintamalli jalostuu projektin myötä.

STRATEGINEN TASO

1. VariaProYritysfoorumi

Kohderyhmä: Varian yritys- ja julkisen sektorin asiakkaat, kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja

kaupungin sivistystoimen, elinkeinopalvelujen ja työllisyyspalvelujen johto sekä muut keskeiset sidosryhmät kuten TE-viranomaiset, Kauppakamari ja Vantaan Yrittäjät.
Tavoite: Verkostoituminen, kumppanien ja asiakkaiden yhteinen kohtaaminen sekä yhteisen pitkän tähtäimen näkymän kirkastaminen vaihtuvilla ammatillista koulutusta käsittelevillä ja kehittävillä teemoilla.
Toteutus: Kerran vuodessa (marras-joulukuu).

2. VariaProAsiantuntijafoorumi

Kohderyhmä: Alueen yritykset ja työantajat, julkisen ja kolmannen sektorin asiantuntijat. Varian työelämäpalvelut kutsuvat keskeiset yritysasiakkaat foorumiin kulloisenkin teeman mukaisesti.
Tavoite: Kehittää toimialakohtaisia koulutuspalveluja Varian johtamisen tueksi yhdessä alueen yritysten, elinkeinoelämän ja sidosryhmien kanssa sekä varmistaa tarjottavien koulutusten ja palvelujen työelämävastaavuutta.
Sisältö: Työelämän osaamistarpeiden ennakointitiedon kerääminen sekä tiedon jalostaminen Varian koulutus- ja palvelutarjonnan suuntaamisen ja aloituspaikkapäätösten tueksi.
Toteutus: Kerran vuodessa (huhti-toukokuu).

OPERATIIVINEN TASO

1. VariaPro Koulutusalakohtaiset työpajat ja tapahtumat osaamispalvelutiimeissä
Tavoite: Kehittää alakohtaisia koulutuksia ja palveluja yhdessä Varian työelämäyhteistyöstä vastaavan opetushenkilöstön ja alan yritysten ja sidosryhmien edustajien kanssa.
Sisältö: Koulutuksen järjestämiseen ja alan koulutuspalvelujen kehittämiseen liittyvät käytännön asiat, palautteet, kehittämiskohteet esim. työpaikalla tapahtuva oppimisen järjestäminen.
Toteutus: Alakohtaisen tarpeen mukaan.

2. Asiakaskohtaiset tapaamiset
Tavoite: Asiakaskohtaisen yhteistyön toteuttaminen käytännössä sekä yhteisten käytäntöjen kehittäminen yhdessä alan asiakkaiden kanssa, tiedon jakaminen ja työelämän arjessa ”eläminen”.
Sisältö: Asiakaskohtaiset yhteistyöhön ja yhteiseen kehittämiseen liittyvät asiat vuosisuunnitelman mukaisesti.
Toteutus: Vuosisuunnitelmassa sovitun aikataulun mukaisesti.

Kaupunginhallitus 8.4.2019 § 12

Sivistystoimen apulaiskaupunginjohtaja esitys:
Päätetään
a) antaa Jari Jääskeläiselle ja 25 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginvaltuusto 20.5.2019 § 9

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- allekirjoitettu Jari Jääskeläisen ja 25 muun valtuutetun aloite Vantaan Varian rakennusalan neuvottelukunnan työn jatkumiselle

Muutoksenhakuohje: 2.1 Valituskielto

Lisätiedot:
Varian rehtori Pekka Tauriainen, puh. 050 312 4514, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

1 + 25

Valtuustoaloite Vantaan Varian rakennusalan neuvottelukunnan työn jatkumiselle.

28. marraskuuta järjestettiin Vantaan Varian neuvottelukuntien päätösseminaari Hirvihaaran kartanolla. Siellä kerrottiin uusista suuntaviivoista mm. Työelämäfoorumeita joita tullaan järjestämään tietyn väliajoin.

Ammatillisen koulutuksen reformin tarkoitus on syventää oppilaitosten ja yritysten välillä, tästä meillä on hyvinä esimerkkinä mm. Finnair. ARE, Antell, Fazer, ISS, Finavia, Palvelukoti Kerttuli ja Vantti.

Ammatillisen koulutuksen reformin ei ollut tarkoitus lopettaa hyvin toimia neuvottelukuntia näin minulle kerrottiin Eduskunnan Kansalais-Infossa 13.12 pidetyssä keskustelutilaisuudessa mm. Nina Lahtisen (OAJ) koulutusasiainpäällikkö, Mirja Hannulan (EK) johtava asiantuntia osaamisen ja koulutuksen puolelta sekä Maarit Kallio-Savelan (Kuntaliitto) koulutusasiantuntija (entinen Varian rehtori) toimesta.

Vantaan Variassa on ollut pitkään jatkuvana aktiivista neuvottelukuntatoimintaa. Neuvottelukunta järjestää vuosittain oppilaille työmaakierroksia erilaisille rakennustyömaille.

Neuvottelukunta järjestää vuosittain työturvallisuuspäivän, jossa on ollut joitakin ulkopuolisia yrityksiä (rakennusalan yritysten yhteistyökumppaneita) mm Skydda, Suojalaite, Hilti, jne. Samaan päivään on pyritty järjestämään yhteinen urheilutapahtumia mm. keilaus, lentopallo ja sähly -eli oppilaat pelaavat opettajien ja neuvottelukunnan jäseniä vastaan.

Sitten tämä **Vantaan Varian rakennusalan neuvottelukunnan suurin panostus on työturvallisuuskilpailu**, joka järjestetään ensimmäisen vuosikurssin oppilaille. Syksyllä 2018 käynnistyi järjestyksessä 11. työturvallisuuskilpailu. Kaikki koulujen rakennusalan tilat tarkistetaan

useamman kerran vuodessa TR-työturvallisuus mittauksen yhteydessä. Esimerkiksi maanantaina 10.12 löytyi huomautettavaa yhden teknisentyön luokassa oli sähköpääkeskus sähköturvallisuuslain vastainen ja tästä annettiin opettajille korjauskehotus neuvottelukunnan jäsen toimesta. Myös jokaisen oppilaan työskentely ja varustus tarkistetaan TR-mittaajien eli neuvottelukuntien jäsenten toimesta. **Nyt 10.12 suoritetun TR-mittauksen jälkeen tuli järkytys, työturvallisuus indeksi työskentelyn osalta oli 48,15%, jos tämmöinen tulostaso olisi jollain rakennustyömaalla se pysäytettäisiin välittömästi tilaajan toimesta.** Koko kierroksen TR-mittaustulo oli 75% eli sekin tippui noin kaksikymmentä prosenttia vuodessa?

Neuvottelukunta ei tuo kuluja Varialle, vaan säästöjä mm työturvallisuudessa.

Neuvottelukunnassa ovat edustettuina Rakennusosakeyhtiö Hartela Oyj, Lujatalo Oy, Talonrakennus Skanska Etelä-Suomi Oy ja YIT Rakennus Oy. Nämä Rakennusteollisuus RT:N jäsen iikkeet rahoittavat työturvallisuuskilpailun palkinnot- lahjoittamalla voittajille laadukkaan itävaltalaisen vatupassin jossa muistolaatta järjestysnumerolla varusteltuna. Kyseiset yritykset ovat hankkineet kiertopokaalin johon kaiverretaan voittajien nimet vuosittain. Vatupasseja on ostettu n. 190 kpl. Kilpailusta on uutisoitu myös alan lehdissä.

Kuten huomaatte Varian rakennusalan neuvottelukunnan toiminta on aktiivista ja työturvallisuutta lisäävää.

Me allekirjoittajat esitämme, että Varian rakennusalan neuvottelukunta saa jatkaa aktiivista työtään alueen nuorten työllistymisen ja työturvallisuuden hyväksi.

Vantaalla 17.12.2018

Jari Jääskeläinen

Antero Ecola PEKKA RAUTIO

EVE RAMO

SIRPASIRU KAUPPINEN

SARI LAAKSO

TIINA TUOMELA

KENEN LEHTONEN

NIILO KÄRKI

KATI TYYSTJÄRVI

JUSSI SARAMO

Päivi Laakso

Jussi Sörkelä

JARNO ESKELINEN

Tanja Ekblund

EMIL BULUT

Sveta Silvennoinen-Hiiskula

Anssi Aura

KAI-ARI LUNDELL

Tanja Vahvelainen

Jenni Chen-Ye

MINTTU SILVANPÄÄ

Jukka Mölsä

Mari Hynninen

Jaana Heiskanen

PIRKKO KOTILA

Varian TR-mittaus 10.12.2018

10.12.2018	50	Kilpailumittaukset - Työturvallisuus organisaatio	Janne Gren

Mittauskohdat	Havainnot	Oikein	Väärin	Taso
1 TYÖSKENTELY	27	13	14	48.15 %
2 TELINEET, KULKUSILLAT JA TIKKAAT				
3 KONEET JA VÄLINEET	18	14	4	77.78 %
4 PUTOAMISSUOJAT	4	4		100.0 %
5 SÄHKÖ JA VALAISTUS	30	28	2	93.33 %
6a JÄRJESTYS JA JÄTEHUOLTO	20	16	4	80.0 %
6b PÖLYISYYS	1		1	
Yhteensä	100	75	25	

TASO: 75.00 %

Lisätietoja
Tapahtumat

Jari Jaaskeläinen
Työnantajan edustaja

Janne Gren
Työntekijän edustaja

LIITE: Kaupunginvaltuusto 20.05.2019 7 §

TR-TYÖTURVALLISUUSKILPAILUN 2018
PÄÄTÖSTILAISUUS VARIASSA 7.5

YIT
HARTELA
SKANSKA
Lujа

- Tavoitteena tapaturmaton työyhteisö

LIITE: Kaupunginvaltuusto 20.05.2019 / 9 §

10 § **Vastaus Carita Orlandon ja 46 muun valtuutetun aloitteeseen Ilolan koulun laajennuksen yhteydessä suunnitellaan kiinteistöön nuorille sopiva tila**

VD/2180/00.02.00.03/2019

EL-H/RÅ/PM/LL/PJ

Carita Orlando ja 46 muuta valtuutettua jättivät seuraavan hallintosäännön mukaisen valtuustoaloitteen:

”Koulujen tiloja tulee ottaa monipuolisemmin lähialueen asukkaiden käyttöön. Koulukiinteistöjä käytetään pääosin päiväsaikaan ja vain liikuntasaleja käytetään myös iltaisin. Monelta alueelta puuttuu nuorisolle, ikäihmisille tai asukasyhdistyksille sopiva kokoontumispaikka. Uusia kouluja suunniteltaessa kiinteistön monipuolisempi käyttö tulisi huomioida paremmin.

Ilolaan on pitkään toivottu nuorisotilaa ja alueen vanhemmat ovat olleet aktiivisia osallistumaan nuorisotoimintaan. Kun Ilolan koulua laajennetaan, tulisi laajennuksessa ottaa huomioon myös alueen nuoret.

ALOITE: Ilolan koulun laajennuksen yhteydessä suunnitellaan kiinteistöön nuorille sopiva tila, jossa iltaisin voi järjestää alueen nuorille sopivaa vapaa-ajan toimintaa.”

Kaupunginvaltuusto 4.3.2019 § 22

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.
———

Toimiala vastaa aloitteeseen seuraavaa:

Ilolan koulun peruskorjaukselle on Talousarvion 2019–2022 yhteydessä hyväksytyssä investointiohjelmassa 2019–2028 määrärahavaraus vuosille 2024–2025. Tässä yhteydessä voidaan tarkastella myös toiminnallisia tilamuutostarpeita ja niiden toteuttamista esimerkiksi tilojen yhteiskäyttöä tukemaan.

Ilolan koulun iltapäiväkerhon tiloja voidaan jo kesän 2019 jälkeen käyttää iltaisin klo 17.00 jälkeen nuorisotyöhön alueen nuorille yhteistyössä alueen asukkaiden ja nuorten vanhempien kanssa. Tilassa voidaan toteuttaa pienimuotoista nuorisotyötä, jonka sisältö suunnitellaan yhteistyössä vapaaehtoisten kanssa. Nuoret otetaan mukaan toiminnan sisällön suunnitteluun ja he voivat myös itse osallistua toiminnan toteuttamiseen soveltuvilta osin.

Nuorisopalvelut kouluttaa vapaaehtoiset aikuiset toimimaan nuorten kanssa ja se on aktiivisesti mukana toiminnan tukemisessa varsinkin sen alkutaipaleella. Toiminta on tarkoitus aloittaa syksyllä 2019 heti kun riittävä määrä vapaaehtoisia aikuista (10–15 henkilöä) saadaan toimintaan mukaan.

Tällaista alueen aktiivisten asukkaiden ja nuorten vanhempien toteuttamaan ja nuorisopalveluiden tukemaan nuoristyömallia toteutetaan jo Ylästön alueella ja Nikinmäessä. Siitä on saatu hyviä kokemuksia myös Kannistossa, missä toiminta oli aktiivista usean vuoden ajan ennen Kanniston varsinaisen nuorisotilan valmistumista. Näitä kaikkia kokemuksia on tarkoitus hyödyntää myös Ilolassa.

Kaupunginhallitus 29.4.2019 § 32

Sivistystoimen apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa Carita Orlandolle ja 46 muulle aloitteen allekirjoittaneelle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.
_____

Kaupunginvaltuusto 20.5.2019 § 10

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- Vastaus Carita Orlandon ja 46 muun valtuutetun aloitteeseen Ilolan koulun laajennuksen yhteydessä suunnitellaan kiinteistöön nuorille sopiva tila

Muutoksenhakuohje: 2.1 Valituskielto

Lisätiedot:
nuorisopalveluiden johtaja Riikka Åstrand, etunimi.sukunimi@vantaa.fi

Valtuustoaloite

Koulujen tiloja tulee ottaa monipuolisemmin lähialueen asukkaiden käyttöön. Koulukiinteistöjä käytetään pääosin päiväsaikaan ja vain liikuntasaleja käytetään myös iltaisin. Monelta alueelta puuttuu nuorisolle, ikäihmisille tai asukasyhdistyksille sopiva kokoontumispaikka. Uusia kouluja suunniteltaessa kiinteistön monipuolisempi käyttö tulisi huomioida paremmin.

Ilolaan on pitkään toivottu nuorisotilaa ja alueen vanhemmat ovat olleet aktiivisia osallistumaan nuorisotoimintaan. Kun Ilolan koulua laajennetaan, tulisi laajennuksessa ottaa huomioon myös alueen nuoret.

ALOITE: Ilolan koulun laajennuksen yhteydessä suunnitellaan kiinteistöön nuorille sopiva tila, jossa iltaisin voi järjestää alueen nuorille sopivaa vapaa-ajan toimintaa.

3.3.2019

CARITA ORLANDO
Carita Orlando

TIMO AUVINEN

Vanda Norrena

PATRIK KARLSSON

L. NORRES

TIMO JUURIKKALA

Anitta Orpana

JAN EDELMANN

MARKKU WIECKMAN

Markus Lyyra

Paula LEHMUSVAARA

JOEL LINNAINMÄKI

Otso Kivimäki

Minna Atiye

STEFAN ÅSTRAND

Pietari Jääskeläinen

Sveta Silvennoinen-Hiiskel

LAURI KAIRA

JUHA MALMI

Maija Rantavaara

JANNE LEPPÄNEN

ANSSI AURA

Mika KASONEN

Tanja Vahvelainen

TIINA TUOHELA

KAI-ARI LUNDELL

TANJA VAHVELAINEN

JOUKO JÄÄSKELÄINEN

KERTTU NIKKILÄINEN

JOSSI VÄHÄKANGAS

Niilo Kärki

Emmi Pajunen

Juha Hirvonen

Minna Kuusela

Eve Ramo

IRJA ANSAKEHTO-SALMI

JARNO ESKELINEN

Aadan Ibrahim

RANBIR SODHI

Jaana Heiskanen

Faysal Abdi

Tarja Eklund TARJA EKLUND

Sauni Kanerva

SIRI AHOLA S (Rokkanen puolesta)

11 § **Vastaus Pekka Raution, Sirkka-Liisa Kähärän, Jenni Chen-Yen, Jarno Eskelisen ja Minttu Sillanpään sekä 57 muun valtuutetun aloitteeseen Johansin tilan (Velmutalon) myymisestä tai pitkäaikaisesta vuokraamisesta Vantaan elävän musiikin yhdistykselle**

VD/10204/00.02.00.03/2018
HP/PW/PS/SV/PJ

Pekka Rautio, Sirkka-Liisa Kähärä, Jenni Chen-Ye, Jarmo Eskelisen ja Minttu Sillanpää sekä 57 muuta jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Vantaa elävän musiikin yhdistys Velmu on toiminut jo 40 vuotta kulttuurihistoriallisesti arvokkaassa Tikkurilan Koivuhaassa sijaitsevassa talossa. Rakennus on peruskorjauksen tarpeessa ja Velmu haluaisi lunastaa sen itselleen tehdäkseen siitä kulttuuri- ja asukastilan kuntalaisten käyttöön. Päivisin tilaa voisivat käyttää seniorit, kuntoutujat, päiväkodit ja muut ryhmät. Iltaisin tila olisi Velmun bändien käytössä. Talossa toimii tälläkin hetkellä yli 10 bändiä.

Velmu on ilmoittanut olevansa halukas remontoimaan talon ja hakemaan siihen rahoitusta valtiolta. Peruskorjauksen hinta-arvio on n. 500 000€. Osa töistä tehtäisiin talkootyönä. Kaupunki siis myisi tai vuokraisi pitkällä vähintään 20-vuoden sopimuksella Velmulle rakennuksen, jota se on itse ollut haluton korjaamaan ja Velmu hakisi projektille rahoituksen ja hoitaisi rakennuksen korjauksen. Maapohja säilyisi kaupungilla ja siitä perittäisiin kohtuullista vuokraa. Kaupan ehtona tulee olla korjauksen onnistuminen kohtuullisessa ajassa. Kaupunki siis asettaa korjausvelvoitteet, joiden tulee täyttyä.

Vantaa saisi rapistuvasta talosta uuden kulttuurikeskuksen ja tukisi samalla kuntalaisten osallisuutta kaupunkimme kehittämisessä.

Me allekirjoittaneet esitämme, että kaupunki myy tai vuokraa Johansin tilan Velmulle remonttivelvoitteisella sopimuksella.”

Kaupunginvaltuusto 17.12.2018 § 31

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunginhallitus 7.1.2019 § 5 on hyväksynyt kaupunginjohtajan esityksen kaupunginvaltuuston 17.12.2018 tekemien päätösten täytäntöönpanosta ja päättänyt lähettää päätökset toimialoille toimenpiteitä varten.

———

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala toteaa vastauksessaan seuraavaa:

Kuntalain 130 §:n mukaan kunta voi luovuttaa tai antaa vuokralle vähintään kymmeneksi vuodeksi omistamansa kiinteistön kilpailutilanteessa markkinoilla toimivalle tarjouskilpailulla, jolle ei aseteta ehtoja. Tarjouskilpailun on oltava avoin ja siitä on tiedotettava riittävästi. Kunnan luovuttaessa tai antaessa vuokralle vähintään kymmeneksi vuodeksi omistamansa kiinteistön ilman tarjouskilpailua, puolueettoman arvioijan on arvioitava kiinteistön markkina-arvo tai markkinaperusteinen vuokrataso.

Vantaan kaupungin tilakeskuksen tulosalue valmistelee kiinteistöjen ja osaketilojen myyntilistat ensin yhteistyössä toimitiloja käyttävien kaupungin toimialojen kanssa. Mikäli toimialoilla ei ole kyseisille

tiloille käyttöä, myyntilista viedään mahdollisine lausuntoineen teknisen lautakunnan kautta kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi. Tapauskohtaisesti voidaan myös koko kiinteistön sijaan myydä pelkkä rakennus ja tehdä ostajan kanssa vuokrasopimus maa-alueesta.

Kaupunginhallitus 18.6.2018 § 20 päätti poistaa maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan valmistelemalta kiinteistöjen ja osaketilojen myyntilistalta (Myyntilista 8) Velmu ry:n käytössä olevan Johans-tilan.

Johansin tilalla (kiinteistötunnus 92-421-8-32) sijaitsee 1920 valmistunut noin 289 m^2 suuruinen asuinrakennus (Johans-huvila), joka on rakennusperintökohde. Kiinteistöllä ei ole kunnallistekniikkaa. Kiinteistö on asemakaavan mukaisesti kunnan tarpeisiin varattu (k) kulttuuritoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue (YY), jonka rakennustehokkuusluku on e=0,1.

Tilakeskus esittää Johans-huvilan myymiseksi Velmu ry:lle seuraavat kaksi vaihtoehtoa, jotka voidaan toteuttaa Kuntalain 130 §:n mukaisesti.

1. **Rakennus vuokrataan osto-optiolla**
   - Rakennus vuokrataan Velmu ry:lle viiden vuoden määräaikaisella liikehuoneiston vuokrasopimuksella.
   - Velmu ry korjaa rakennuksen kaupungin määrittelemien korjausvelvoitteiden mukaisesti viiden vuoden määräaikana.
   - Mikäli korjausvelvoitteen mukaiset toimenpiteet on toteutettu, Velmu ry:llä on oikeus vuokrasopimuksen voimassaoloaikana käyttää osto-optio rakennukseen aiemmin määritetyllä rakennuksen arvolla. Mikäli korjausvelvoitetta ei ole täytetty, jäävät tehdyt toimenpiteet Vantaan kaupungin omistukseen ilman erillistä korvausta.
   - Rakennuksen myynnin yhteydessä määräala vuokrataan maanvuokrasopimuksella 20 vuodeksi.

2. **Rakennus myydään korjausvelvoitteella ja määräala vuokrataan maanvuokrasopimuksella**
   - Velmu ry korjaa rakennuksen kaupungin määrittelemien korjausvelvoitteiden mukaisesti viiden vuoden määräaikana kaupanteosta lukien.
   - Mikäli Velmu ry ei täytä sopimuksen ehtoja, kauppa puretaan ja Velmu ry on velvollinen suorittamaan Vantaan kaupungille sopimussakkona kauppahinnan kaksinkertaisen määrän.
   - Määräala vuokrataan maanvuokrasopimuksella viideksi vuodeksi. Mikäli korjausvelvoite on täytetty määräaikana, maanvuokrasopimusta jatketaan 20 vuodeksi.

Molempiin vaihtoehtoihin sisältyy seuraavat ehdot:
- Velmu ry sitoutuu kunnostamaan kustannuksellaan rakennusvalvonnan ja Vantaan kaupunginmuseon hyväksymällä tavalla siten, kuin kaavoitus-, lupa- ja rakennusmääräykset sekä voimassa oleva maankäyttö ja rakennuslaki (1999/132) velvoittavat sekä pysyttää sen nykyisellä paikallaan.
- Rakennuksessa tulee tehdä sen säilymisen kannalta välttämättömät ja tarpeelliset korjaukset. Rakennuksen korjaustarpeet määritetään erikseen tilattavalla kuntoarviolla. Suunnitteluun ja työnjohtoon on nimettävä ko. tehtäviin pätevä vastuuhenkilö. Vantaan kaupunki nimeää korjaustöille valvojan tarkistamaan ja hyväksymään rakennukseen kohdistuvat suunnitelmat ja korjaukset.
- Rakennusten suojelun päämääränä on turvata arvokkaan kulttuuriperinnön säilyminen ja niitä tulee käyttää siten, ettei alkuperäisiä rakennusosia tai -materiaaleja vaurioiteta tai hävitetä.

Kunnostuksissa pyrittävä korvaamaan materiaaleja alkuperäisillä tai alkuperäistä vastaavilla materiaaleilla. Korjaustyöt tulee suunnitella ja toteuttaa siten, että ne eivät vaaranna rakennuksen tai sen suojelullisten arvojen säilymistä.
- Rakennuksen hinta määritetään ulkopuolisen arvioitsijan (AKA) toimesta.
- Maanvuokra ja määräalan suuruus määritetään kiinteistöt ja asuminen -tulosalueen toimesta.
- Muutoin kaupan ja vuokrauksen ehdot tarkennetaan ja tarkistetaan sopimuksissa.

Kaupunginhallitus 29.4.2019 § 35

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa valtuutetuille Pekka Rautio, Sirkka-Liisa Kähärä, Jenni Chen-Ye, Jarmo Eskelinen ja Minttu Sillanpää sekä 57 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginvaltuusto 20.5.2019 § 11

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Lisäksi merkittiin, että vihreiden valtuustoryhmä jätti seuraavan pöytäkirjalausuma, johon muut valtuustoryhmät yhtyivät:

”Ennen sopimuksen tekoa kaupunki teettää omalla kustannuksellaan rakennuksen korjaussuunnitelman ja kustannusarvion yhteistyössä Velmun kanssa.”

Liite:
- allekirjoitettu Pekka Raution, Sirkka-Liisa Kähärän, Jenni Chen-Yen, Jarmo Eskelisen ja Minttu Sillanpään sekä 57 muun valtuutetun aloite Johansin tilan (Velmutalon) myymisestä tai pitkäaikaisesta vuokraamisesta Vantaan elävän musiikin yhdistykselle.

Muutoksenhakuohje: 2.1 Valituskielto

Lisätietoja:
toimitilapäällikkö Pasi Salo, puh. 040 7199700, etunimi.sukunimi(at)vantaa.fi

5 + 3 7

Valtuustoaloite Johansin tilan(Velmutalon) myymisestä tai pitkäaikaisesta vuokraamisesta Vantaan elävän musiikin yhdistykselle

Vantaa elävän musiikin yhdistys Velmu on toiminut jo 40 vuotta kulttuurihistoriallisesti arvokkaassa Tikkurilan Koivuhaassa sijaitsevassa talossa. Rakennus on peruskorjauksen tarpeessa ja Velmu haluaisi lunastaa sen itselleen tehdäkseen siitä kulttuuri- ja asukastilan kuntalaisten käyttöön. Päivisin tilaa voisivat käyttää seniorit, kuntoutujat, päiväkodit ja muut ryhmät. Iltaisin tila olisi Velmun bändien käytössä. Talossa toimii tälläkin hetkellä yli 10 bändiä.
Velmu on ilmoittanut olevansa halukas remontoimaan talon ja hakemaan siihen rahoitusta valtiolta. Peruskorjauksen hinta-arvio on n. 500 000€. Osa töistä tehtäisiin talkootyönä. Kaupunki siis myisi tai vuokraisi pitkällä vähintään 20-vuoden sopimuksella Velmulle rakennuksen, jota se on itse ollut haluton korjaamaan ja Velmu hakisi projektille rahoituksen ja hoitaisi rakennuksen korjauksen. Maapohja säilyisi kaupungilla ja siitä perittäisiin kohtuullista vuokraa. Kaupan ehtona tulee olla korjauksen onnistuminen kohtuullisessa ajassa. Kaupunki siis asettaa korjausvelvoitteet, joiden tulee täyttyä.
Vantaa saisi rapistuvasta talosta uuden kulttuurikeskuksen ja tukisi samalla kuntalaisten osallisuutta kaupunkimme kehittämisessä.
Me allekirjoittaneet esitämme, että kaupunki myy tai vuokraa Johansin tilan Velmulle remonttivelvoitteisella sopimuksella.

Vantaalla 17.12.2018

Pekka Rautio Sirkka-Liisa Kähärä Jenni Chen-Ye Jarno Eskelinen Minttu Sillanpää

NIMI TIKKUKIRJAIMIN	NIMI TIKKUKIRJAIMIN
MINNA ATIYE	JOEL LINNAINMÄKI
Sveta Silvennoinen-Hiisku	SIRPA SIRU KAUPPINEN
MAIJA RAUTAVAARA	EVE RÄMÖ
SARI LAAKSO	SAMARI ROMMANEN
ANNIINA KOSTILAINEN	CARITA ORLANDO
TIMO JUURIKKALA	MARKUS LYYRA
Anssi Aura	LAURI KAIRA

SAMI KANERVA	Otso Kivimäki
MARKKU WECKMAN	Maarit Rajala-Aho
Patrik Karlsson	STEFAN ÅSTRAND
JUHA MALMI	Mika Kasonen
JAN EDELMANN	Janne Leppänen
KAI-ARI LUNDELL	Kirsi Mäkilahti
NILLO KÄRKI	EMMI PAJUNEN
TIINA TUOHELA	JUSSI SÄRKELÄ
RANBIR SODHI	Jaana Heiskanen
Faysal Abdi	Ulla Kaukola

Tanja Eklund	
MIKA NIKKO	
SIRI AHOKAS (PUOLESTA: SAMARI ROKKANEN)	

12 § **Vastaus Salla Lindblad-Palon ja 18 muun valtuutetun aloitteeseen "Vantaan tarjottava maksutta varhaiskasvatuksen piirissä oleville lapsille vähintään kaksi ksylitolipastillia päivässä"**

VD/8227/00.02.00.03/2018

EL-H/SA-V/E-S/PJ

Salla Lindblad-Palo sekä 18 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Sosiaali- ja terveysministeriö suosittelee ksylitoliannoksen (1-2 pastillia / purukumityynyä) antamista päivähoidossa ruokailun jälkeen asiakkaalle maksutta. Maksuttomuus määräytyy sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) 5 §:n 1 kohdan ja terveydenhuoltolain 13 §:n perusteella.

Suomessa on kaupunkeja, jotka noudattavat tätä suositusta, esimerkiksi Helsinki, Kuopio ja Oulu. Oulussa kaupungin kustantama pastilli annetaan lapsille jokaisen aterian jälkeen. Helsingissä pastilleja annetaan lapsille yksi per päivä. Tutkimusten mukaan ksylitoliannoksen tulisi olla vähintään 5g päivässä, jotta se vähentäisi hampaiden reikiintymisriskiä. Säännöllisesti 5 kertaa päivässä käytetty ksylitoli vähentää myös äkillisen välikorvatulehduksen ilmaantumista.

Kodilla on merkittävä rooli ksylitolituotteiden käytössä. Hampaiden huolellinen mekaaninen puhdistus ja ksylitolituotteiden käyttö, ovat lapselle tapa oppia huolehtimaan terveydestään. Myös varhaiskasvatuksen piirissä lapsilla on mahdollisuus omaksua suun terveyttä edistävä omahoidon malli. Ksylitolipastillit ovat osa tätä mallia. Valitettavasti hampaiden harjauksesta päiväkodeissa on pitkälti luovuttu, sillä ne aiheuttivat korvatulehduskierteitä. Mikäli olisi resursseja huolehtia hammasharjojen hygieniasta, em. riskiä ei olisi.

Sole Askola-Vehviläinen on YLE:n artikkelissa 4.4.2017 perustellut Vantaan mallia olla jakamatta pastilleja maksuttomasti sillä, että kaupungin suun terveydenhuollon ohjeen mukaan, perhe vastaa lasten suun terveydenhoidosta. Näin asia tulisi olemaan, vaikka kaupunki jakaisi ksylitolipastillit maksuttomasti. Sen sijaan kaupungilla olisi mahdollisuus tukea lasten suun terveyttä taloudellisesti ja tarjota mahdollisuus nauttia ksylitolipastilleja myös niille vähävaraisille perheille, joilla ei ole varaa kustantaa niitä. Nyt kaupunki kerää maksun vanhemmilta ja se työllistää myös päiväkotihenkilöstöä.

Aloitteen otsikossa esitetään, että Vantaan tulisi kustantaa vähintään kaksi ksylitolipastillia päivässä varhaiskasvatuksen piirissä. Näin ollen kotona voidaan täydentää ksylitoliannosta ja saavuttaa suositusten mukainen taso. Helsingin malli ei siis tulisi kysymykseen. Toiminnan pitää olla sellaista, että päiväkotien ja kotien yhteistyöllä on mahdollista saavuttaa suositusten mukainen taso.

Esitän, että Vantaa aloittaa maksuttoman ksylitolipastillien jaon varhaiskasvatuksessa siten, että pastilleja jaetaan lapselle vähintään kaksi per päivä päiväkotipäivän aikana”.

Kaupunginvaltuusto 8.10.2018 § 12

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

———

Varhaiskasvatuksen tulosalue toteaa vastauksenaan valtuustoaloitteeseen:

”Lasten suun terveyden kannalta tärkeintä on hampaiden säännöllinen harjaus ja terveellinen ruokavalio. Sosiaali- ja terveysministeriön tiedotteessa, N5-63337, todetaan, että varhain aloitettu säännöllinen hampaiden harjaus luo hyvät edellytykset sille, että hampaat säilyvät terveinä mahdollisimman pitkään. Hampaiden harjaus on helppo, kustannustehokas ja vaikuttava menetelmä, mutta edellyttää pienillä lapsilla ohjausta ja valvontaa. Käypä hoito –suosituksissa harjausta suositellaan kahdesti päivässä. Hampaiden omahoidon ja terveellisten elintapojen perusasiat tulee opettaa kotona jo varhain, jolloin niistä tulee tapa. Hampaiden harjaus ja hammastahnan käyttö aloitetaan heti, kun lapsen ensimmäiset hampaat puhkeavat. Alle kouluikäiset tarvitsevat aikuisen apua hampaiden harjauksessa. Terveellisiin elämäntapoihin kuuluu säännöllinen ateriarytmi, napostelun välttäminen, ja sokeripitoisten juomien ja herkkujen rajaaminen sekä säännöllinen ksylitolin käyttö ainakin 3 kertaa päivässä syömisen jälkeen.

Huoltajat vastaavat lasten suun terveydenhuollosta ja Vantaan varhaiskasvatuksessa tuetaan lapsiperheitä suun terveydenhuollon ylläpitämisessä. Varhaiskasvatuksessa huolehditaan säännöllisestä ateriarytmistä sekä napostelun välttämisestä varhaiskasvatuspäivän aikana. Janojuomana käytetään vettä, eikä sokeripitoisia juomia tarjota. Varhaiskasvatuksessa noudatetaan säännöllistä ateriarytmiä, eikä napostelulle ole edellytyksiä. Huoltajien kustantamat ksylitolipastillit annetaan lapsille heidän toivomusten mukaisesti.

Mikäli Vantaalla halutaan aloittaa maksuttoman kahden ksylitolipastillien jaon varhaiskasvatuksessa, kustannukset olisivat noin 7,50€/lapsi/vuosi. Tällä hetkellä Vantaalla on noin 10 500 lasta, mikä tarkoittaa, että kustannukset olisivat 82 500€/vuosi. Mikäli Vantaan kunnallisessa varhaiskasvatuksessa tarjottaisiin kaksi ksylitolipastillia maksuttomasti, määräraha tulisi ottaa huomioon talousarvion laadinnassa. Vantaalaisten lasten yhdenvertaisen kohtelun vuoksi myös yksityisten päiväkotien tulisi lisätä maksuttoman ksylitolipastillin tarjonta päiväkoteihinsa. On kuitenkin huomattava, että huoltajien on huolehdittava vähintään yhden ksylitoliannoksen antamisesta kotona päivittäin, jotta suosituksen mukainen vaikuttavuus ksylitolista saadaan lasten suun terveydessä.”

Kaupunginhallitus 8.4.2019 § 13

Sivistystoimen apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa Salla Lindblad-Palolle ja 18 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginvaltuusto 20.5.2019 § 12

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- Salla Lindblad-Palon ja 18 muun valtuutetun valtuustoaloite

Muutoksenhakuohje: 2.1 Valituskielto

Lisätiedot:
varhaiskasvatuksen johtaja Sole Askola-Vehviläinen, puh. 0400 417634, s.askola-vehvilainen@vantaa.fi

VALTUUSTOALOITE

Vantaan tarjottava maksutta varhaiskasvatuksen piirissä oleville lapsille vähintään kaksi ksylitolipastillia päivässä

Sosiaali- ja terveysministeriö suosittelee ksylitoliannoksen (1-2 pastillia / purukumityynyä) antamista päivähoidossa ruokailun jälkeen asiakkaalle maksutta. Maksuttomuus määräytyy sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) 5 §:n 1 kohdan ja terveydenhuoltolain 13 §:n perusteella.

Suomessa on kaupunkeja, jotka noudattavat tätä suositusta, esimerkiksi Helsinki, Kuopio ja Oulu. Oulussa kaupungin kustantama pastilli annetaan lapsille jokaisen aterian jälkeen. Helsingissä pastilleja annetaan lapsille yksi per päivä. Tutkimusten mukaan ksylitoliannoksen tulisi olla vähintään 5g päivässä, jotta se vähentäisi hampaiden reikiintymisriskiä. Säännöllisesti 5 kertaa päivässä käytetty ksylitoli vähentää myös äkillisen välikorvatulehduksen ilmaantumista.

Kodilla on merkittävä rooli ksylitolituotteiden käytössä. Hampaiden huolellinen mekaaninen puhdistus ja ksylitolituotteiden käyttö, ovat lapselle tapa oppia huolehtimaan terveydestään. Myös varhaiskasvatuksen piirissä lapsilla on mahdollisuus omaksua suun terveyttä edistävä omahoidon malli. Ksylitolipastillit ovat osa tätä mallia. Valitettavasti hampaiden harjauksesta päiväkodeissa on pitkälti luovuttu, sillä ne aiheuttivat korvatulehduskierteitä. Mikäli olisi resursseja huolehtia hammasharjojen hygieniasta, em. riskiä ei olisi.

Sole Askola-Vehviläinen on YLE:n artikkelissa 4.4.2017 perustellut Vantaan mallia olla jakamatta pastilleja maksuttomasti sillä, että kaupungin suun terveydenhuollon ohjeen mukaan, perhe vastaa lasten suun terveydenhoidosta. Näin asia tulisi olemaan, vaikka kaupunki jakaisi ksylitolipastillit maksuttomasti. Sen sijaan kaupungilla olisi mahdollisuus tukea lasten suun terveyttä taloudellisesti ja tarjota mahdollisuus nauttia ksylitolipastilleja myös niille vähävaraisille perheille, joilla ei ole varaa kustantaa niitä. Nyt kaupunki kerää maksun vanhemmilta ja se työllistää myös päiväkotihenkilöstöä.

Aloitteen otsikossa esitetään, että Vantaan tulisi kustantaa vähintään kaksi pastillia päivässä varhaiskasvatuksen piirissä. Näin ollen kotona voidaan täydentää ksylitoliannosta ja saavuttaa suositusten mukainen taso. Helsingin malli ei siis tulisi kysymykseen. Toiminnan pitää olla sellaista, että päiväkotien ja kotien yhteistyöllä on mahdollista saavuttaa suositusten mukainen taso.

Esitän, että Vantaa aloittaa maksuttoman ksylitolipastillien jaon varhaiskasvatuksessa siten, että pastilleja jaetaan lapselle vähintään kaksi per päivä päiväkotipäivän aikana.

Salla Lindblad-Palo
8.10.2018
Kaupunginvaltuutettu

1. Minna Räsänen
2. Jukka Mölsä
3. Jaana Heiskanen
4. Chau Nguyen
5. Minna Sillanpää
6. Jani Jääskeläinen

PÄIVI LAAKSO

Aadam Ibrahim

JARNO ESKELINEN

RANBIR SODHI

Susanna Brunn

Pirkko Lehto

Tarja Eklund TARJA EKLUND

Faysal Abdi

Vanda Norrena

Minna Atiye

SIRPA KAUPPINEN

13 § Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnitelman (MAL 2019) hyväksyminen

VD/9253/00.04.03/2018

HP/MS/MH/TH/LL

MAL 2019 on Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen strateginen suunnitelma, jossa kuvataan, miten seutua kokonaisuutena pitäisi kehittää vuosina 2019–2050. Suunnitelmassa on erityisesti kiinnitetty huomiota maankäytön, asumisen ja liikenteen entistä tiiviimpään yhtäaikaiseen tarkasteluun, vaikutusten arviointiin ja laajaan sidosryhmien vuoropuheluun. Suunnitelmakokonaisuus kattaa myös lakisääteisen liikennejärjestelmäsuunnitelman. Vaikutusten arviointi puolestaan täyttää SOVA-lain (laki viranomaisten ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista 200/2005) vaatimukset ja arviointia on tehty liikenteen lisäksi maankäytön ja asumisen keskeisistä teemoista.

Suunnitelmassa tavoitellaan vähäpäästöistä, houkuttelevaa, elinvoimaista ja hyvinvoivaa seutua. Velvoittavaksi tavoitetasoksi hyväksyttiin, että liikenteen kasvihuonekaasujen päästövähennys on vähintään 50 % vuoden 2005 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Tavoitetasojen avulla on seurattu suunnitelmaratkaisujen ja toimenpiteiden riittävyyttä.

Asetetut tavoitteet saavutetaan monipuolisella, tehokkaalla ja konkreettisella kokonaisuudella. Suunnitelman pääsisältö on:

- Seudun kasvu ohjataan nykyiseen yhdyskuntarakenteeseen ja joukkoliikenteen kannalta kilpailukykyisille alueille
- Seudulle rakennetaan vuosittain n. 16500 uutta asuntoa ja asuntokannan sekä elinympäristön laadusta huolehditaan
- Raideliikenteeseen ja pyöräliikenteeseen osoitetaan vahvat panostukset, tieliikennettä kehitetään tavara- ja joukkoliikennelähtöisesti
- Päästöjä vähennetään uudistaen ajoneuvokantaa energiatehokkaammaksi ja hiilineutraalimmaksi sekä useilla liikennesuoritetta pienentävillä keinoilla

Suunnitelmassa on osoitettu konkreettiset toimet, joilla tavoitteisiin päästään 2030 mennessä. Näitä ovat muun muassa seudullisesti määritellyt maankäytön ensisijaiset kehittämisvyöhykkeet, kuntakohtaiset asuntorakentamisennusteet ja asemakaavatavoitteet sekä ennen vuotta 2030 aloitettavat liikennehankkeet ja -toimenpiteet.

Pidemmällä aikavälillä vuodesta 2030 eteenpäin leikataan edelleen kasvi-huonekaasupäästöjä, sijoitetaan uusi maankäyttö tiivistävästi ja kestävästi, pidetään asuntotuotanto riittävänä ja laadukkaana sekä kehitetään ja integroidaan joukkoliikennekokonaisuutta. Tie- ja katuverkolla painopiste säilyy joukko- ja tavaraliikenteen toimivuudessa.

Suunnitelman toimenpiteillä Helsingin seutu kasvaa kestävästi ja vähentää päästöjä tehokkaasti. Lähes kaikki suunnitelmalle vuodelle 2030 asetetut tavoitetasot saavutetaan. Liikenteen CO2-päästövähennystavoite (50 %) saavutetaan, kun kaikki suunnitellut toimet toteutuvat riittävällä voimakkuudella. Työvoiman saavutettavuus paranee, mikä houkuttelee yrityksiä ja asukkaita. Toimenpidekokonaisuus on yhteiskuntataloudelliselta tehokkuudeltaan hyvä, mikä takaa taloudelliset edellytykset seudun kehittämiseen. Asuntotuotanto sijoittuu tavoitteen mukaisesti ensisijaisesti kehitettäville vyöhykkeille. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö mahdollistaa kaikille aktiivisen arjen. Sosiaalista eriytymistä pyritään jatkossa torjumaan yhteisen ohjelman avulla sekä seuraamaan kehitystä

aktiivisemmin. Kestävien kulkutapojen (kävely, pyöräily, joukkoliikenne) osuus kasvaa jo päätettyihin toimenpiteisiin nähden, mutta tavoitetasoa ei tältä osin kokonaan saavuteta. Suunnitelman vaikutuksia on arvioitu SOVA-lain mukaisesti ja arviointi on ohjannut suunnitelmaratkaisujen valintaa.

MAL 2019 -suunnitelman hyväksyi liikennesisältöjen osalta HSL:n hallitus 26.3.2019 jäsenkuntiensa, kuten Vantaa, osalta. HSLn hallitus teki muutamia muutoksia mm. liikenteen hinnoittelun osalta kirjattiin näin ”liikenteen hinnoittelun osalta selvitykset optimaalisista malleista, vaikutusarvioinnit ja vaadittava lainsäädäntö laaditaan ensin ja päätökset seudulla tehdään näiden jälkeen”. Lisäksi pääradan Pasila-Riihimäki 2. vaihe siirrettiin ensimmäiseen toteutusjaksoon 2020-2023.

Helsingin seudun yhteistyökokous 28.3.2019 maankäyttö- ja asumissisältöjen osalta lähettäen ne edelleen kuntien hyväksyttäväksi. HSYKin päätöksellä suunnitelman ensisijaisia kehittämisvyöhykkeitä laajennettiin Espoon Viiskorpeen ja Kalajärvelle.

Suunnitelma-aineistot, lausuntoyhteenveto, kyselyn tulokset sekä toimenpidekortit löytyvät verkkosivulta www.hsl.fi/mal .

MAL 2019 -suunnitelman pohjalta valmistellaan ja neuvotellaan MAL-sopimus 2020–2023 valtion, seudun kuntien ja HSL:n kesken. Neuvotteluryhmä on nimetty ja sopimusneuvottelut ovat jo käynnistyneet ympäristöministeriön johdolla.

Voimassa olevan MAL-sopimuksen 2015-2019 seurantakokous on 5.6.2019. Vantaa on saavuttanut tavoitteensa asuntotuotannon osalta, mutta asumisen asemakaavoituksessa olemme jäljessä tavoitteista. Asuntokaavoituksen osalta tilanne on sama useissa kunnissa. Liikennehankkeiden ja kehittämistoimenpiteiden osalta voimassa oleva sopimus on toteutumassa hyvin. Sopimuksen voimassaolo jatkuu vielä vuoden loppuun, joten seuranta jatkuu vielä loppuvuoden.

Vaikkakin MAL-suunnitelman liikenteen (L)-osuuden päätösvalta on HSL:n hallituksella, niin kokonaisuuden kannalta on selkeintä lukea myös L-osuus Vantaan hyväksymispäätökseen.

Kaupunginhallitus 29.4.2019 § 44

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnitelma (MAL 2019).
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginvaltuusto 20.5.2019 § 13

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään hyväksyä Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnitelma (MAL 2019).
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- MAL 2019 suunnitelma

Muutoksenhakuohje: 1. Valitusosoitus

Lisätiedot:
yleiskaavapäällikkö Mari Siivola, puh 040 336 0159, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

MAL 2019: Helsingin seudun maankäyttö, asuminen ja liikenne

Hyväksytty HSL hallituksessa 26.3.2019
Hyväksytty HSYK:issä 28.3.2019

MAL 2019

Suunnitelma käsitelty ja osaltaan hyväksytty [*päivitetään toteutuneen mukaiseksi*]:

HSL:n hallitus 26.3.2019
Helsingin seudun yhteistyökokous 28.3.2019
KUUMA-johtokunta 23.5.2019

HSL Helsingin seudun liikenne
Opastinsilta 6 A
PL 100, 00077 HSL
puhelin (09) 4766 4444
www.hsl.fi

Lisätietoja: Maankäyttö: Mari Siivola
mari.siivola@vantaa.fi
Asuminen: Mari Randell
mari.randell@hel.fi
Liikenne: Sini Puntanen
sini.puntanen@hsl.fi

Copyright: Kartat, graafit: HSL, HSY, Helsingin kaupunki, Liikennevirasto
Valokuvat: HSL/Lauri Eriksson, HSL/Heikki Palomäki, Tim Maher

Kansikuva: HSL

Tiivistelmäsivu

Julkaisija: HSL Helsingin seudun liikenne			
Tekijät:		Päivämäärä 26.3.2019	
Julkaisun nimi: MAL 2019: Helsingin seudun maankäyttö, asuminen ja liikenne			
Rahoittaja / Toimeksiantaja:			

Tiivistelmä:

MAL 2019 on Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen strateginen suunnitelma, jossa kuvataan, miten seutua kokonaisuutena pitäisi kehittää vuosina 2019–2050. Suunnitelmassa on erityisesti kiinnitetty huomiota maankäytön, asumisen ja liikenteen entistä tiiviimpään yhtäaikaiseen tarkasteluun, vaikutusten arviointiin ja laajaan sidosryhmien vuoropuheluun. Suunnitelmakokonaisuus kattaa myös lakisääteisen liikennejärjestelmäsuunnitelman. Vaikutusten arviointi puolestaan täyttää SOVA-lain (laki viranomaisten ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista 200/2005) vaatimukset ja arviointia on tehty liikenteen lisäksi maankäytön ja asumisen keskeisistä teemoista.

MAL 2019 -suunnitelman lähtökohdat ja tavoitteet sekä tavoitetasot hyväksyttiin HSL:n hallituksessa 13.2.2018, KUUMA-johtokunnassa 14.3.2018 sekä Helsingin seudun yhteistyökokouksessa HSYK:issä 24.4.2018. Suunnitelmassa tavoitellaan vähäpäästöistä, houkuttelevaa, elinvoimaista ja hyvinvoivaa seutua. Velvoittavaksi tavoitetasoksi hyväksyttiin, että liikenteen kasvihuonekaasujen päästövähennys on vähintään 50 % vuoden 2005 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Tavoitetasojen avulla on seurattu suunnitelmaratkaisujen ja toimenpiteiden riittävyyttä.

Asetetut tavoitteet saavutetaan monipuolisella, tehokkaalla ja konkreettisella kokonaisuudella. Suunnitelman pääsisältö on:

- Seudun kasvu ohjataan nykyiseen yhdyskuntarakenteeseen ja joukkoliikenteen kannalta kilpailukykyisille alueille
- Seudulle rakennetaan vuosittain n. 16500 uutta asuntoa ja asuntokannan sekä elinympäristön laadusta huolehditaan
- Raideliikenteeseen ja pyöräliikenteeseen osoitetaan vahvat panostukset, tieliikennettä kehitetään tavara- ja joukkoliikennelähtöisesti
- Päästöjä vähennetään uudistaen ajoneuvokantaa energiatehokkaammaksi ja hiilineutraalimmaksi sekä useilla liikennesuoritetta pienentävillä keinoilla, mm. tiemaksuilla.

Suunnitelmassa on osoitettu konkreettiset toimet, joilla tavoitteisiin päästään 2030 mennessä. Näitä ovat muun muassa seudullisesti määritellyt maankäytön ensisijaiset kehittämisvyöhykkeet, kuntakohtaiset asuntorakentamisennusteet ja asemakaavatavoitteet sekä ennen vuotta 2030 aloitettavat liikennehankkeet ja -toimenpiteet.

Pidemmällä aikavälillä vuodesta 2030 eteenpäin leikataan edelleen kasvihuonekaasupäästöjä, sijoitetaan uusi maankäyttö tiivistävästi ja kestävästi, pidetään asuntotuotanto riittävänä ja laadukkaana sekä kehitetään ja integroidaan joukkoliikennekokonaisuutta. Tie- ja katuverkolla painopiste säilyy joukko- ja tavaraliikenteen toimivuudessa.

Suunnitelman toimenpiteillä Helsingin seutu kasvaa kestävästi ja vähentää päästöjä tehokkaasti. Lähes kaikki suunnitelmalle vuodelle 2030 asetetut tavoitetasot saavutetaan. Liikenteen CO2-päästövähennystavoite (50%) saavutetaan, kun kaikki suunnitellut toimet toteutuvat riittävällä voimakkuudella. Työvoiman saavutettavuus paranee, mikä houkuttelee yrityksiä ja asukkaita. Toimenpidekokonaisuus on yhteiskuntataloudelliselta tehokkuudeltaan hyvä, mikä takaa taloudelliset edellytykset seudun kehittämiseen. Asuntotuotanto sijoittuu tavoitteen mukaisesti ensisijaisesti kehitettäville vyöhykkeille. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö mahdollistaa kaikille aktiivisen arjen. Sosiaalista eriytymistä pyritään jatkossa torjumaan yhteisen ohjelman avulla sekä seuraamaan kehitystä aktiivisemmin. Kestävien kulkutapojen (kävely, pyöräily, joukkoliikenne) osuus kasvaa jo päätettyihin toimenpiteisiin nähden, mutta tavoitetasoa ei tältä osin kokonaan saavuteta. Suunnitelman vaikutuksia on arvioitu SOVA- lain mukaisesti ja arviointi on ohjannut suunnitelmaratkaisujen valintaa.

MAL 2019 -suunnitelman pohjalta valmistellaan ja neuvotellaan MAL-sopimus 2020-2023 valtion, seudun kuntien ja HSL:n kesken. MAL-suunnitelman ja sopimuksen toteutusta ja vaikutuksia tullaan seuraamaan vuosittain.

Avainsanat:			
Sarjan nimi ja numero:			
ISSN (nid.)	ISBN (nid.)	Kieli: suomi	Sivuja: 82
ISSN (pdf)	ISBN (pdf)		
HSL Helsingin seudun liikenne, PL 100, 00077 HSL, puhelin (09) 4766 4444			

Sammandragssida

<table>
<tr><td colspan="4">Utgivare: HRT Helsingforsregionens trafik</td></tr>
<tr><td colspan="3">Författare:</td><td>Datum 26.3.2019</td></tr>
<tr><td colspan="4">Publikationens titel: MAL 2019: Helsingforsregionens markanvändning, boende och trafik</td></tr>
<tr><td colspan="4">Finansiär / Uppdragsgivare:</td></tr>
<tr><td colspan="4">Sammandrag:
MAL 2019 är en strategisk plan för markanvändningen, boendet och trafiken i Helsingforsregionen. Planen beskriver regionens tänkta utveckling 2019-2050. Planen fäster vikt vid en ännu tätare samplanering av markanvändning, boende och trafik, samt vid konsekvensbedömning och omfattande dialog mellan intressegrupperna. I planhelheten ingår också den lagstadgade trafiksystemplanen. Konsekvensbedömningen för sin del uppfyller de krav som SMB-lagen (lagen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program 200/2005) ställer, och förutom trafikåtgärderna, har också de centrala markanvändnings- och boendetemana bedömts.

Utgångspunkten och målen samt målnivåerna för MAL 2019-planen godkändes i HRT:s styrelse 13.2.2018, i KUUMA-direktionen 14.3.2018 samt i Helsingforsregionens samarbetsmöte HSYK 24.4.2018. Målet i planen är att skapa en region med låga utsläpp, attraktivitet, livskraft och välmående. Som förpliktande målnivå godkändes att minskningen av trafikens utsläpp av växthusgaser är minst 50 % från nivån år 2005 fram till 2030. Målnivåerna har använts till att följa upp att planlösningarna och åtgärderna är tillräckliga.

De ställda målen uppnås med en mångsidig, effektiv och konkret helhet. Planens huvudinnehåll är:
− Tillväxten i regionen koncentreras till den nuvarande samhällsstrukturen och till de områden där kollektivtrafiken är konkurrenskraftig.
− I regionen byggs årligen ca 16 500 nya bostäder och kvaliteten säkerställs både i bostadsbeståndet och i livsmiljön.
− Till spårtrafiken och cykeltrafiken riktas stora satsningar, vägtrafiken utvecklas med gods- och kollektivtrafikens behov som utgångspunkt.
− Utsläppen minskas genom att förnya fordonbeståndet mot mer energieffektivt och koldioxidneutralt.och med ett flertal åtgärder som minskar trafikarbetet (bl.a. vägavgifter).

Planen påvisar de konkreta åtgärder med vilka målen kan uppnås senast 2030. Sådana åtgärder är bland annat de primära utvecklingszonerna för markanvändningen som definierats regionalt, kommunvisa prognoser för bostadsbyggande och målsättningar för detaljplaneringen samt de trafikprojekt och -åtgärder som ska påbörjas före 2030.

På lång sikt (från 2030 och framåt) planeras för en ytterligare minskning av utsläppen av växthusgaser, tät och hållbar markanvändning, tillräcklig och högklassig bostadsproduktion samt en utvecklad och integrerad kollektivtrafikhelhet. Fungerande kollektiv- och godstrafik förblir tyngdpunkten för väg- och gatunätets utveckling.
Med åtgärderna i planen växer Helsingforsregionen hållbart och utsläppen minskar effektivt. Nästan alla målnivåer som satts upp för planen år 2030 uppnås. Minskningsmålet för CO2-utsläpp i trafiken (50 %) uppnås när alla planerade åtgärderna genomförs med tillräckligt kraft. Arbetskraftstillgängligheten ökar, vilket lockar fler företag och invånare till regionen. Åtgärdshelheten har en god samhällsekonomisk effektivitet, vilket garanterar de ekonomiska förutsättningarna för utveckling av regionen. Bostadsproduktionen koncentreras i enlighet med målet till de prioriterade zonerna. En hälsosam och trygg livsmiljö möjliggör en aktiv vardag för alla. Segregationen motverkas i fortsättningen med hjälp av ett gemensamt program och utvecklingen uppföljs mer aktivt. Andelen hållbart resande (gång, cykel, kollektivtrafik) ökar i förhållande till redan beslutade åtgärder, men målnivån för färdmedelsandelarna nås inte helt. Planens konsekvenser har bedömts i enlighet med SBT-lagen och bedömningen har styrt val av planlösningar.

Utifrån MAL 2019-planen bereds och förhandlas MBT-avtalet 2020-2023 fram mellan staten, regionens kommuner och HRT. MBT-planens och MBT-avtalets genomförande och konsekvenser kommer att följas upp årligen.</td></tr>
<tr><td colspan="4">Nyckelord:</td></tr>
<tr><td colspan="4">Publikationsseriens titel och nummer:</td></tr>
<tr><td>ISSN (häft.)</td><td>ISBN (häft.)</td><td rowspan="2">Språk: finska</td><td rowspan="2">Sidantal: 82</td></tr>
<tr><td>ISSN (pdf)</td><td>ISBN (pdf)</td></tr>
<tr><td colspan="4">HRT Helsingforsregionens trafik, PB 100, 00077 HRT, tfn. (09) 4766 4444</td></tr>
</table>

Abstract page

Published by: HSL Helsinki Region Transport	
Author:	Date of publication 26.3.2019
Title of publication: MAL 2019: Helsinki Regions land use, housing and transport	
Financed by / Commissioned by:	

Abstract:

MAL 2019 is a strategic land use, housing and transport plan for the Helsinki region that describes how the region should be developed in 2019-2050. The plan pays special attention to examining land use, housing and transport increasingly side by side as well as to impact assessment and an extensive dialogue with stakeholders. The plan also covers statutory transport system planning. The impact assessment complies with the Act on the Assessment of the Impacts of the Authorities' Plans and Programmes on the Environment (SEA Act 200/2005). The assessment covers transport as well as key themes of land use and housing.

The starting points, goals and target levels for the MAL 2019 plan were approved by the HSL Executive Board on 13 February, by the KUUMA Board on 14 March 2018 and by The Helsinki Region Cooperation Assembly (HSYK) on 24 April 2018. The plan aims for a low-emission, attractive, vibrant and healthy region. A reduction in greenhouse gas emissions of at least 50% by 2030 from the 2005 level was agreed as a binding target. The adequacy of planned solutions and measures have been measured against the target levels.

The goals are achieved by a diverse, effective and concrete set of measures. The main contents of the plan are:

- Growth is directed to the existing urban structure and to areas that are competitive in terms of public transport.
- About 16,500 new apartments are constructed in the region every year, and the quality of the housing stock and living environment is ensured.
- Major investments are made in rail transport and cycling, road transport is developed with a focus on freight transport and public transport.
- Emissions are reduced by upgrading the vehicle fleet to more energy efficient and carbon neutral vehicles.as well as by a number of measures that reduce vehicle mileage, e.g. by road charges.

The plan sets out concrete measures to achieve the goals by 2030. The measures include regionally defined primary land use development zones, municipal-specific housing construction forecasts and town plan goals as well as transport projects and measures to be launched before 2030.

In a longer term, from 2030 onwards, emissions are further reduced, new land use is located sustainably and compactly, sufficient, high-quality housing production is ensured and public transport is developed as a whole. In terms of the street and road network, focus will remain on the functioning of public transport and freight transport.

The measures set out in the plan will enable sustainable growth and reduced emissions in the Helsinki region. Almost all target levels set for 2030 will be achieved. The CO2 emission reduction target (50%) for transport is achieved when all measures are implemented on a sufficiently large scale. Labor force accessibility improves, which attracts new businesses and residents. The set of measures is socio-economically effective, ensuring economic resources for the region's development. Housing developments are located in the primary development zones, in line with the goal. A safe and healthy living environment enables everyone to lead an active everyday life. In the future, social segregation is tackled through a joint program and more actively monitored. The share of sustainable modes of transport (walking, cycling, public transport) will increase, but the target level will not be fully achieved. The impacts of the plan have been assessed in accordance with the SEA Act and the assessment has guided the planning.

The MAL 2019 plan will serve as a basis for the MAL 2020-2023 agreement between the State, municipalities in the region and HSL. The implementation and impacts of the MAL plan and agreement will be monitored on an annual basis.

Keywords:			
Publication series title and number:			
ISSN (Print)	ISBN (Print)	Language: Finnish	Pages: 82
ISSN (PDF)	ISBN (PDF)		
HSL Helsinki Region Transport, PO Box 100, 00077 HSL, Tel.+358 9 4766 4444			

Sisällysluettelo

1 MAL 2019: Mikä, miksi ja miten? 7

2 Miten seudulla asutaan ja liikutaan? 9

3 Mitä suunnitelmalla tavoitellaan? 17

3.1 Visio ja lähtökohdat 17

3.2 Tavoitteet: Vähäpäästöinen, houkutteleva, elinvoimainen ja hyvinvoiva seutu 18

4 Helsingin seudun suunnitelma 2030 20

4.1 Seudun kasvu ohjataan nykyiseen rakenteeseen ja joukkoliikenteen kannalta kilpailukykyisille alueille 21

4.2 Uusia asuntoja rakennetaan riittävästi ja elinympäristön laadusta huolehditaan 27

4.3 Raideliikenteeseen ja pyöräliikenteeseen vahvat panostukset, tieliikenne tavara- ja joukkoliikennelähtöisesti 32

4.3.1 Merkittävät liikenneinvestoinnit ja niiden toteutusjärjestys 53

4.4 Päästöjä vähennetään ajoneuvokantaa uudistaen sekä liikennesuoritetta pienentävin tiemaksuin 55

4.5 Miten suunnitelma rahoitetaan? 63

5 Seudun suuntia vuoden 2030 jälkeen 70

6 Miten suunnitelma vaikuttaa? 76

7 Miten tästä eteenpäin? 80

1 MAL 2019: Mikä, miksi ja miten?

MAL 2019 on maankäytön, asumisen ja liikenteen seudullinen suunnitelma, jossa kuvataan, miten Helsingin seutua pitäisi kehittää vuosina 2019–2050. Maankäytön ja asumisen seudullinen suunnittelu perustuu yhteistyöhön ja sen jatkamisesta on sovittu valtion ja kuntien yhteisessä MAL-sopimuksessa. Seudullista liikennejärjestelmäsuunnittelua edellyttävät myös lait:

- laki pääkaupunkiseudun kuntien jätehuoltoa ja joukkoliikennettä koskevasta yhteistoiminnasta 829/2009, jonka mukaan pääkaupunkiseudun kuntien on hoidettava yhteistoiminnassa kuntien aluetta koskeva liikennejärjestelmä ja joukkoliikenteen suunnittelu
- laki alueiden kehittämisestä 1651/2009, jonka mukaan liikennejärjestelmäsuunnittelu on maakuntien liittojen tehtävä Helsingin seutua lukuun ottamatta
- laki viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista (SOVA-laki, 200/2005), jonka mukaan liikennejärjestelmäsuunnitelmasta on tehtävä ympäristövaikutusten arviointi.

Helsingin seudun 14 kunnan alueelle on laadittu yhteisiä liikennejärjestelmäsuunnitelmia sekä asumisen ja maankäytön strategioita vuodesta 2011 alkaen. Suunnitelmat ovat olleet pohjana kuntien ja valtion väliselle maankäyttöä, asumista ja liikennettä koskevalle sopimusmenettelylle. MAL 2019 -suunnitelma on jo toinen MAL-suunnittelukierros ja siinä on aikaisempaa enemmän kiinnitetty huomiota maankäytön, asumisen ja liikenteen entistä tiiviimpään yhtäaikaiseen tarkasteluun, suunnitelman luonnosvaiheiden vaikutusten arviointiin, laajaan vuoropuheluun viranomaisten ja kuntien luottamushenkilöiden kanssa sekä yhteensovittamiseen samaan aikaan laadittavan Uudenmaan maakuntakaavan kanssa.

MAL-suunnittelun tavoitteena on seudun suunniteltuun kasvuun varautumisen ohella edistää seudun kehittämistä sekä vahvistaa sen vetovoimaa luomalla asumiselle ja yritystoiminnalle viihtyisää, turvallista ja sujuvaa toimintaympäristöä pitkälle tulevaisuuteen. Kasvavan seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnittelu pitkäjänteisesti kuntien ja valtion yhteisyönä sekä suunnitelmien toteuttaminen yhdessä sovitulla tavalla on välttämätöntä, jotta seutu on myös tulevaisuudessa toimiva ja kykenee vastaamaan sekä asukkaiden että elinkeinoelämän tarpeisiin. MAL-suunnittelulla on myös vahvistuva kytkentä muuhun kuntien ja valtion väliseen kaupunkiseudun kehittämisen ohjelmatyöhön.

Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma valmistellaan ensimmäistä kertaa seuraavalla hallituskaudella (2019-). Helsingin seudun MAL 2019 –suunnitelman ja MAL-sopimuksen tulisi olla keskeisiä lähtökohtia sen valmistelulle. Erityisesti MAL-suunnitelmassa seudun yhdessä tunnistamat kärkitoimenpiteet antavat selvän viestin valtakunnallisen suunnitelman valmisteluun.

MAL-suunnitelmassa on maankäyttöä suunniteltu yleispiirteisesti. Hyväksytty MAL-suunnitelma on poliittinen tahdonilmaus siinä esitettyjen asioiden toteuttamiseksi. Suunnitelma ei korvaa eikä syrjäytä maankäyttö- ja rakennuslain mukaista kaavoitusta, maakunta-, yleis- ja asemakaavoitusta, mutta antaa lähtökohdat kaavoitukselle. Kuntakaavoituksessa ja maakuntakaavoituksessa huolehditaan monista kysymyksistä, joita MAL-suunnittelussa ei ole otettu huomioon tai ne ovat jääneet vähälle huomiolle. Tällaisia asioita ovat mm. yritystoiminta, palvelut, viheryhteydet, luontoarvot, kulttuuriympäristöjen säilyttäminen ja ympäristöterveyskysymykset.

MAL-suunnittelu on sitä koskevan säännöllisen seurannankin perusteella koettu kaikkien osapuolien taholta tarpeelliseksi ja hyödylliseksi. Seudun asuntotuotanto sekä kaavoitus on saatu sopimusmenettelyllä hyvälle tasolle ja seudulle tärkeitä liikennehankkeita on saatu yhteisesti eteenpäin.

Edelliseen suunnittelukierrokseen verrattuna ilmastonmuutoksen ehkäiseminen ja sen keskeisenä keinona liikenteen päästöjen vähentäminen on nyt nostettu suunnitelmaa ohjaavaksi määrääväksi tavoitteeksi. Tämä tavoite on hyvin yhdistettävissä jo aikaisemmin tavoitteena oleviin yhdyskuntarakenteen eheyttämiseen ja joukkoliikenteen sekä kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen. Tällä suunnittelukierroksella onkin edetty aikaisempaa määrätietoisemman tavoitteiden ja niiden toteutumista kuvaavien mittareiden kehittämisen ja määrittelemisen kautta. Muista jo aikaisemmin esillä olleista teemoista on tunnistettu tarve ehkäistä vahvemmin segregaatiota eli alueiden ei-toivottavaa eriytymiskehitystä. Tavoitteita ja mittareita koskeva

raamipäätös hyväksyttiin seudun ao. toimielimissä keväällä 2018 ja sen jälkeen on laadittu kaksi alustavaa suunnitelmaversioita, joiden arviointi on ohjannut nyt valmistuneen MAL 2019 -suunnitelman laadintaa.

MAL 2019 -suunnitelma osoittaa, millä keinoilla asetetut tavoitteet maankäytön, asumisen, liikenteen ja päästövähennysten suhteen voidaan saavuttaa. Samalla se luo seudun kunnille ja valtiolle puitteet sitoutua yhdessä seudun pitkäjänteiseen maankäytön, asumisen ja liikenteen kehittämiseen. Suunnitelmasta on nostettu esille tavoitteita toteuttavat neljä kärkiteemaa. Eri toimenpiteet muodostavat kiinteän kokonaisuuden, jonka osat vaikuttavat toinen toisiinsa. Siten esimerkiksi jonkin päästötavoitteiden kannalta keskeisen toimenpiteen muuttaminen edellyttää muutoksia muihin toimenpiteisiin ja voi myös vaarantaa suunnitelmalle asetettujen tavoitteiden saavuttamisen.

MAL 2019 -suunnitelma on sisällöltään onnistunut, kun sen valmistelu perustuu monipuoliseen vuoropuheluun eri sidosryhmien kanssa. Suunnitelma on vaikuttava, kun seudun asiantuntijat ja luottamushenkilöt kokevat suunnitelman omakseen ja sitoutuvat sen toteuttamiseen. Tämä näkökulma huomioiden MAL 2019 on laadittu laajassa vuorovaikutuksessa seudun eri osapuolten kesken. Työtä ovat ohjanneet HLJ-toimikunta sekä MAL-neuvottelukunta. HLJ-toimikunta koostuu seudun kuntien sekä valtion liikenne- ja ympäristöviranomaistahojen ja HSL:n johtavista asiantuntijoista. MAL-neuvottelukunnassa on seudun kuntien johtavia maankäytön ja asumisen asiantuntijoita. HLJ-toimikunnan ja MAL-neuvottelukunnan yhteiskokousten lisäksi maankäytön ja asumisen asioita on käsitelty MAL-neuvottelukunnan ja liikenteen asioita HLJ-toimikunnan omissa kokouksissa. Valmistelua on tehty maankäytön, asumisen ja liikenteen asiantuntijaryhmissä, joiden työtä on koordinoitu ja yhteensovitettu MAL-projektiryhmässä. Työn aikana on järjestetty useita valmistelijoiden työpajoja, valmistelijoiden, sidosryhmien ja luottamushenkilöiden yhteisseminaarit syksyllä 2017 ja syksyllä 2018 sekä kevään 2018 aikana kolme suunnitteluun liittynyttä alueellista keskustelutilaisuutta seudun luottamushenkilöille. Asukkaiden tarpeita ja toiveita on kartoitettu kyselytutkimuksin (MAL-barometri 2017 ja 2018). Maankäyttö, asukkaiden sijoittuminen ja liikkuminen ovat lähtökohtia, joille suunnittelu perustuu. Seutua suunnitellaan nykyisten ja tulevien asukkaiden parhaaksi.

MAL 2019 -suunnitelmaluonnoksesta ja sen vaikutusten arviointiselostuksesta pyydettiin 14.11.2018-18.1.2019 lausuntoja ja kannanottoja kunnilta, valtion osapuolilta sekä keskeisiltä sidosryhmiltä ja toimijoilta. Luonnoksesta saatiin 28 lausuntoja ja 20 kannanottoa. Lisäksi luonnoksen keskeisestä sisällöstä tehtiin avoin nettikysely, johon saatiin 775 vastausta. Suunnitelmaa muokattiin alkuvuoden 2019 aikana saadut lausunnot ja kannanotot sekä jo hyväksytyt tavoitteet ja raamipäätös huomioiden.

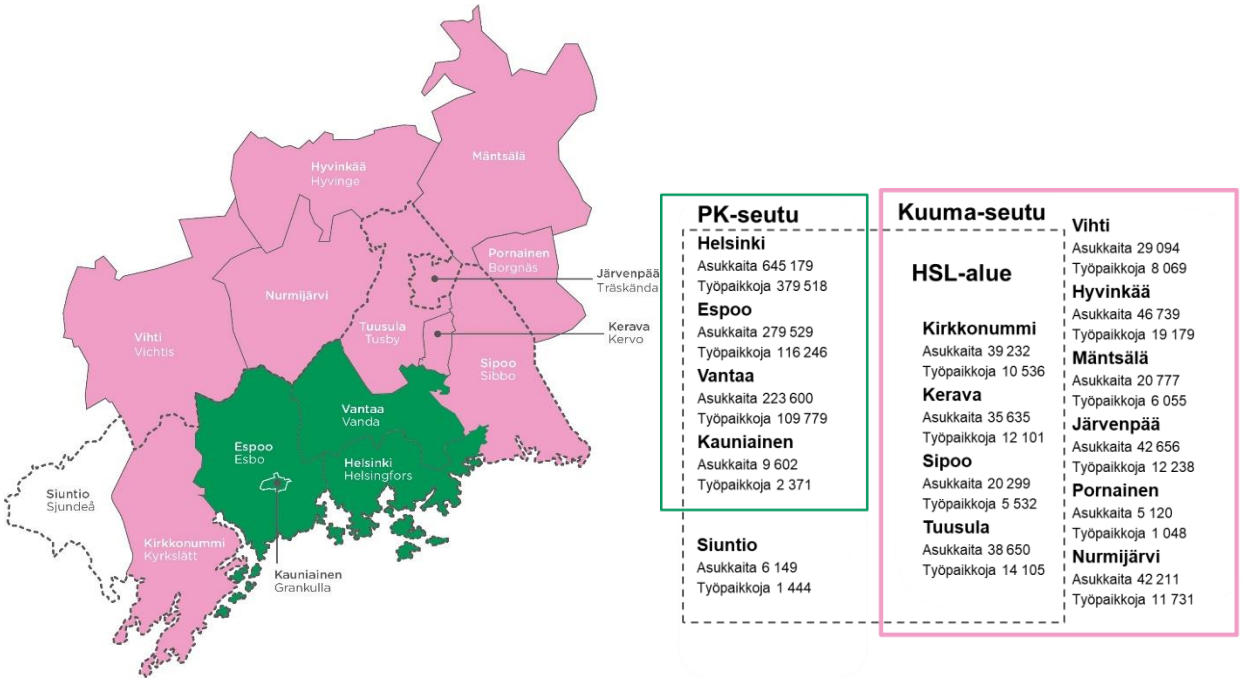

2 Miten seudulla asutaan ja liikutaan?

Helsingin seutu koostuu 14 hyvin erilaisesta kunnasta[1]. Kuntien asukasmäärät ja -tiheydet vaihtelevat merkittävästi. Seudun eri osissa liikutaan hyvin eri tavoin. Seudun asuminen vaihtelee urbaanin sykkeestä maaseudun pientalovetoiseen idylliin.

Helsingin seudun asukkaat arvostavat asuinpaikan valinnassa eniten kävelyetäisyydellä olevia palveluita, luonnon läheisyyttä, kohtuullista asumisen hintatasoa ja sujuvia yhteyksiä työ- tai opiskelupaikalle. (MAL-barometri 2018).

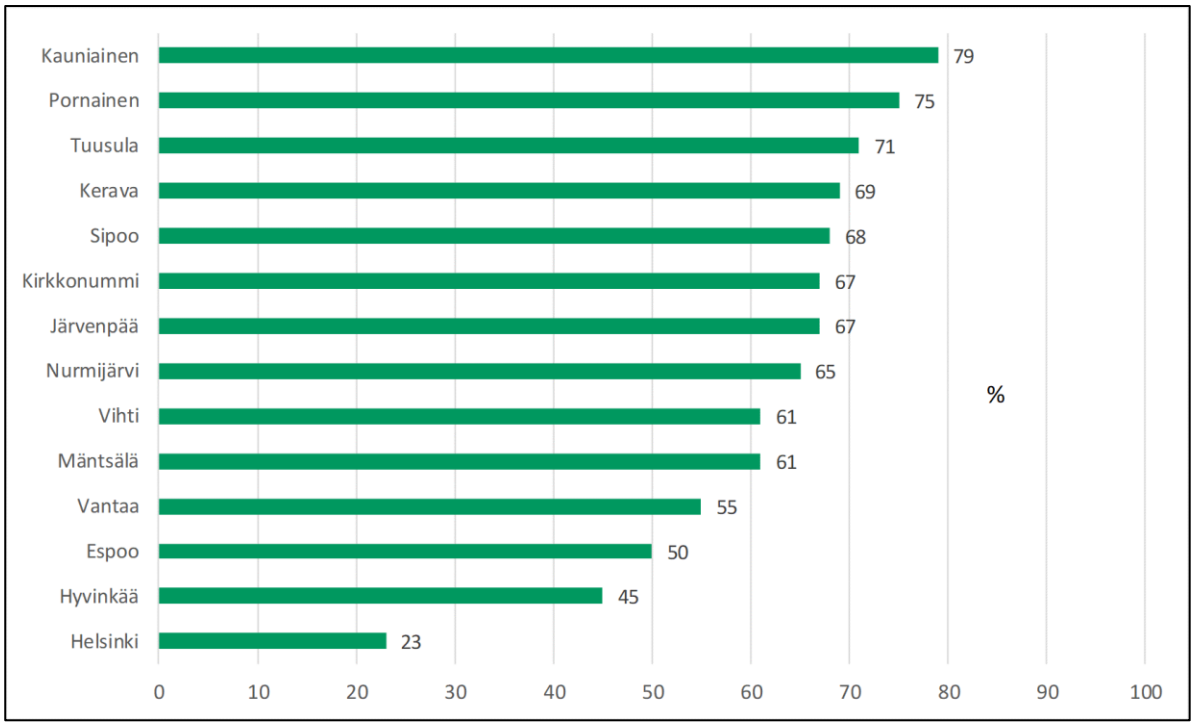
Helsingin seutu kasvaa. Seudulla asui vuoden 2018 ennakkotietojen mukaan noin 1 478 000 asukasta ja seudulla oli noin 709 000 työpaikkaa (kuva 1). Väestö jatkaa kasvuaan noin 1,4 % vuosivauhdilla, joten vuonna 2030 seudulla odotetaan olevan noin 1,6 – 1,7 miljoonaa asukasta. Seudulla on noin 2 miljoonaa asukasta vuonna 2050. Seudun nopea väestönkasvu takaa seudun elinvoiman, mutta aiheuttaa samalla haasteita kestävälle maankäytölle, asumiselle ja liikennejärjestelmälle.

Kuva 1. MAL 2019 -suunnittelualueena on Helsingin seudun 14 kuntaa.[1]

Helsingin seutu on yhtenäinen työssäkäyntialue, joka kasvaa koko ajan. Asukkaiden työmatkat ylittävät usein yhden tai useamman kuntarajan päivittäin (kuva 2). Seudun yritystyöpaikat painottuvat yhä enemmän palveluihin ja kasautuvat pääasiassa pääkaupunkiseudulle, erityisesti Helsingin kantakaupunkiin, jonne sukkuloidaan päivittäin sekä muualta Suomesta että seudun eri osista. Tulevaisuudessa Etelä-Suomi kuroutuu yhä vahvemmin toiminnalliseksi kokonaisuudeksi.

[1] Siuntio on mukana MAL 2019 -suunnittelussa vain liikennejärjestelmäsuunnitelman osalta, sillä Siuntio on Helsingin seudun liikenteen HSL jäsenkunta. Siuntio ei ole mukana maankäytön ja asumisen seutuyhteistyössä.

Kuva 2. Prosenttiosuus Helsingin seudun muussa kuin kotikunnassaan työssä käyvistä (tiedot: HSY 2014).

Miten Helsingin seudulla asutaan?

Helsingin seutua kehitetään ja tiivistetään jo olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen. Erityisesti Helsingin kantakaupunki, seudun raideliikenteen varren keskukset, asemanseudut ja kehysalueen keskukset ovat tiivistyneet ja tehostuneet. Asuminen urbanisoituu ja seudun muuttovirrat ovat kääntyneet pääkaupunkiseudulle. Seudun asuntojen kysyntä on korkealla tasolla ja asuntotuotanto keskittyy pieniin kerrostaloasuntoihin. Kun vertaillaan eri alueiden tulotasoa ja työllisyyttä, alueellinen eriytyminen on seudulla melko maltillista, myös kansainvälisessä vertailussa.

Helsingin seutu on monikeskuksinen. Suomen suurimman keskuksen, Helsingin kantakaupungin, lisäksi seudulla on lukuisia pienempiä merkittäviä aluekeskuksia, kuntakeskuksia, kaupunkeja, kyliä ja kuntataajamia. Seudun väestönkasvua on keskitetty jo olemassa oleviin keskuksiin, erityisesti raideliikenteen varren keskuksiin ja muille joukkoliikenteellä hyvin saavutettaville alueille.

Helsingin seudun väestönkasvu painottuu erityisesti pääkaupunkiseudulle. Pääkaupunkiseudun muuttovoitot Suomen sisäisessä muuttoliikkeessä ovat kasvaneet yhtäjaksoisesti kansainvälisen finanssikriisin jälkeen. Käänne muuttovirroissa tapahtui vuonna 2009, jonka jälkeen pääkaupunkiseudun muuttovoitto on ylittänyt joka vuosi KUUMA-kuntien muuttovoiton. Lisäksi maahanmuuton tuoma väestönlisäys keskittyy seudulla selvästi pääkaupunkiseudulle.

Asunnoille on merkittävästi kysyntää seudulla, mikä johtuu mm. hyvästä työmarkkinatilanteesta, väestönkasvusta, asuntokuntien pienenemisestä ja asuntosijoittamiseen erikoistuneiden rahastojen pienten asuntojen tarjonnasta. Asuntotuotanto näyttää painottuvan nyt pieniin kerrostaloasuntoihin. 79 % pääkaupunkiseudun asuntotuotannosta vuosina 2010-2016 oli kerrostaloasuntoja, ja yli puolet asunnoista oli yksiöitä ja kaksioita. Pääkaupunkiseudun ympärille sijoittuvan 10 kehyskunnan muodostaman ns. KUUMA-seudun yhteinen piirre on edelleen pientalovaltaisuus. Kerrostaloasuntojen osuus on kuitenkin kasvanut etenkin kaupunkirakennettaan tiivistäneissä kunnissa. Vuosina 2010-2016. KUUMA-kuntien asuntotuotannosta oli puolet kerrostaloasuntoja (Kuva 3), kun vastaavasti kerrostaloasuntojen osuus koko kannasta on reilu kolmannes. Uusien kerrostaloasuntojen keskimääräinen huoneistokoko vuosina 2010-2017 on pienentynyt koko seudulla aiempiin vuosiin verrattuna.

Kuva 3. Helsingin seudun asuntokannan osuudet asuntotyypin ja -koon mukaan.

Omistusasuntojen osuus asuntokannasta on kääntynyt hienoiseen laskuun koko seudulla ja samalla vuokra-asumisen osuus on lievässä nousussa. Tästä huolimatta omistusasuminen on KUUMA-seudulla vallitseva asumismuoto ja pääkaupunkiseudulla puolet asunnoista on omistusasuntoja. Helsingin seudun asuntokannasta peruskorjausikäisiä 1960-1980-luvuilla rakennettuja asuntoja on yhteensä noin 45 % asunnoista. Vaikka korjausrakentaminen seudulla on vilkastunut, korjattavaa on runsaasti ja korjausvelka kasvaa.

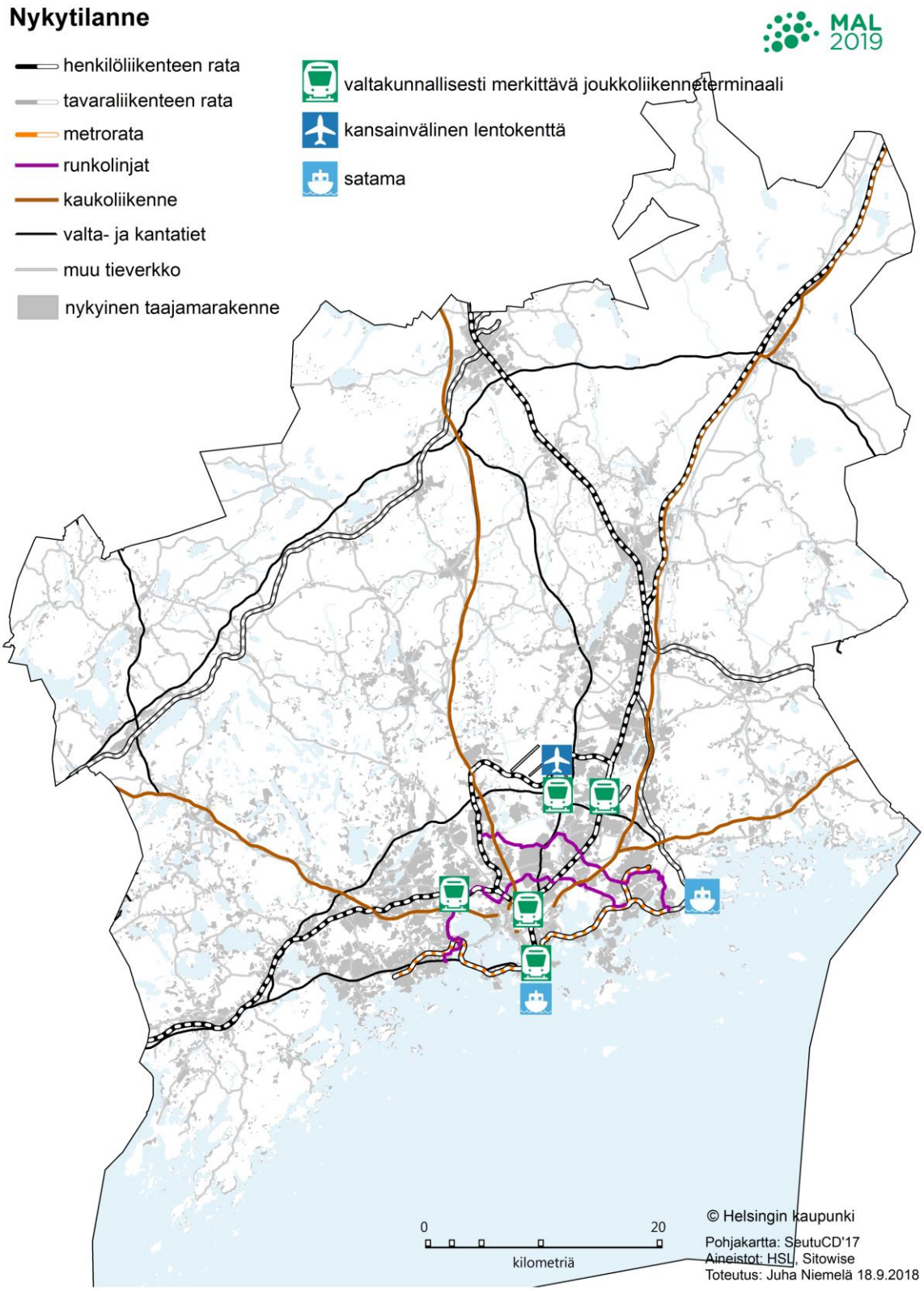
Seudun asuntojen hintakehitys on eriytynyt selvästi finanssikriisin jälkeen. Pääkaupunkiseudun hintataso on nyt keskimäärin 1,5-kertainen vuoteen 2000 verrattuna. Sen sijaan KUUMA-kuntien hintataso on noussut keskimäärin 20 % vuodesta 2000. Vuokramarkkinat ovat seudulla hieman moniulotteisemmat. Vapaarahoitteisten asuntojen uusien vuokrasuhteiden vuokrat nousivat koko seudulla vuodesta 2016 vuoteen 2017. Prosentuaalisesti suurinta nousu oli Helsingin kalleimmalla alueella ja Vantaalla.

Samalla kun seudun asumisen hinta on noussut, on myös asumistuen saajien määrä kasvanut. Yleistä asumistukea saaneiden asuntokuntien osuus on kasvanut lähes koko 2010-luvun. Osaltaan kehitys selittyy asumistukijärjestelmän muutoksella vuosina 2015-2016, jonka jälkeen suuremmalla osalla väestöstä oli mahdollisuus saada asumistukea.

Asumistuen määrien kasvusta huolimatta Helsingin seudulla alueiden eriytymiskehitys on kansainvälisesti vertailtuna maltillista, kun vertaillaan tuloja ja työllisyyttä. Suhteellisesti heikommin pärjääviä alueita on eri puolilla seutua, etenkin urbaaneilla alueilla ja keskuksissa.

Miten Helsingin seudulla liikutaan?

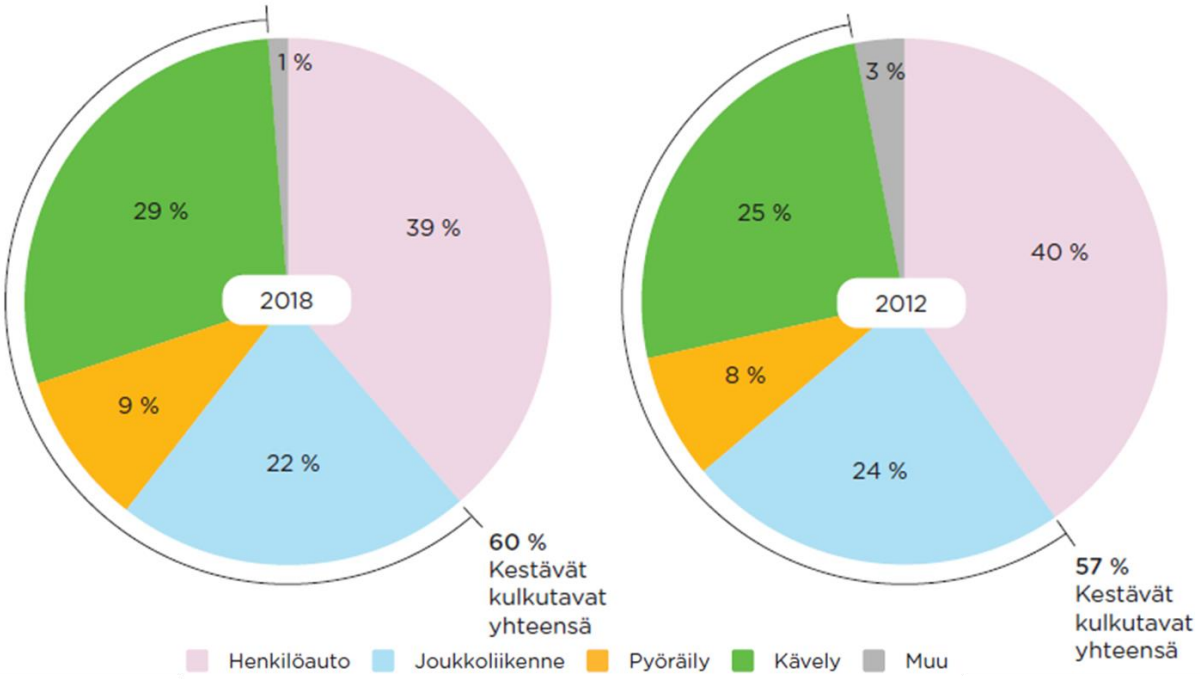
Seudulla tehdään noin 4 miljoonaa seudun sisäistä matkaa päivässä. Seudun eri osissa liikutaan hyvin eri tavoin. Yksityisautoilu on edelleen yleistä erityisesti vähäisen joukkoliikenteen alueilla. Seudun joukkoliikenne on verkostomaistunut ja kestävien kulkutapojen saavutettavuus on parantunut erityisesti raideliikenteen infrahankkeiden, kuten kehäradan valmistumisen myötä.

Kuva 4. Seudun liikennejärjestelmän nykytila keväällä 2019.

Helsingin seudulla liikutaan eri tavoin eri alueilla. Seutu jakautuu jalankulkukaupunkiin, joukkoliikennekaupunkiin ja autokaupunkiin väestö- ja työpaikkatiheyden, palveluiden ja eri kulkumuotojen

saavutettavuuden mukaan[2]. Väestöstä ja työpaikoista yli 60 % sijoittuu alueille, joilla kestävä liikkuminen joukkoliikenteellä, kävellen tai pyörällä on mahdollista arjessa (ydinalueella yli 70 %, ydinalueen ulkopuolella hieman alle 40 %). Seudun saavutettavuus kestävillä kulkutavoilla on parantunut laajentuneen joukkoliikenteen runkoverkon, erityisesti raideliikenteen infrahankkeiden, kuten kehäradan ansiosta. Yhä useampi seudun asukas pystyy valitsemaan kestävän kulkutavan arjessaan. Uusimman Helsingin seudun liikkumistutkimuksen mukaan kestävien kulkutapojen osuus on kasvanut 2012-2018. Helsingin seudun kulkumuotojakauma on esitetty kuvassa 5.

Kuva 5. Helsingin seudun kulkumuoto-osuudet (Laaja liikkumistutkimus 2012 ja 2018).

Helsingin seudun joukkoliikenteen perustana toimii laajeneva verkostomainen runkolinjasto, johon kuuluvat lähijuna- ja metroliikenne sekä bussien tiheät runkoyhteydet (kuva 4). Runkoverkko painottuu seudun asukasmääriltään tiheimmille alueille. Kehysalue jää suurimmaksi osaksi tämän ulkopuolelle. Seudullinen liityntäpysäköinti parantaa mahdollisuuksia kestäviin matkaketjuihin seudun reuna-alueilta. Liityntäpysäköinti liittää kehysalueen osaksi joukkoliikenteen runkoverkkoa. Liityntäpysäköinti onkin keskeinen osa sekä joukkoliikennettä että koko liikennejärjestelmää, ja sen käyttäjämäärät ovat kasvussa koko seudulla.

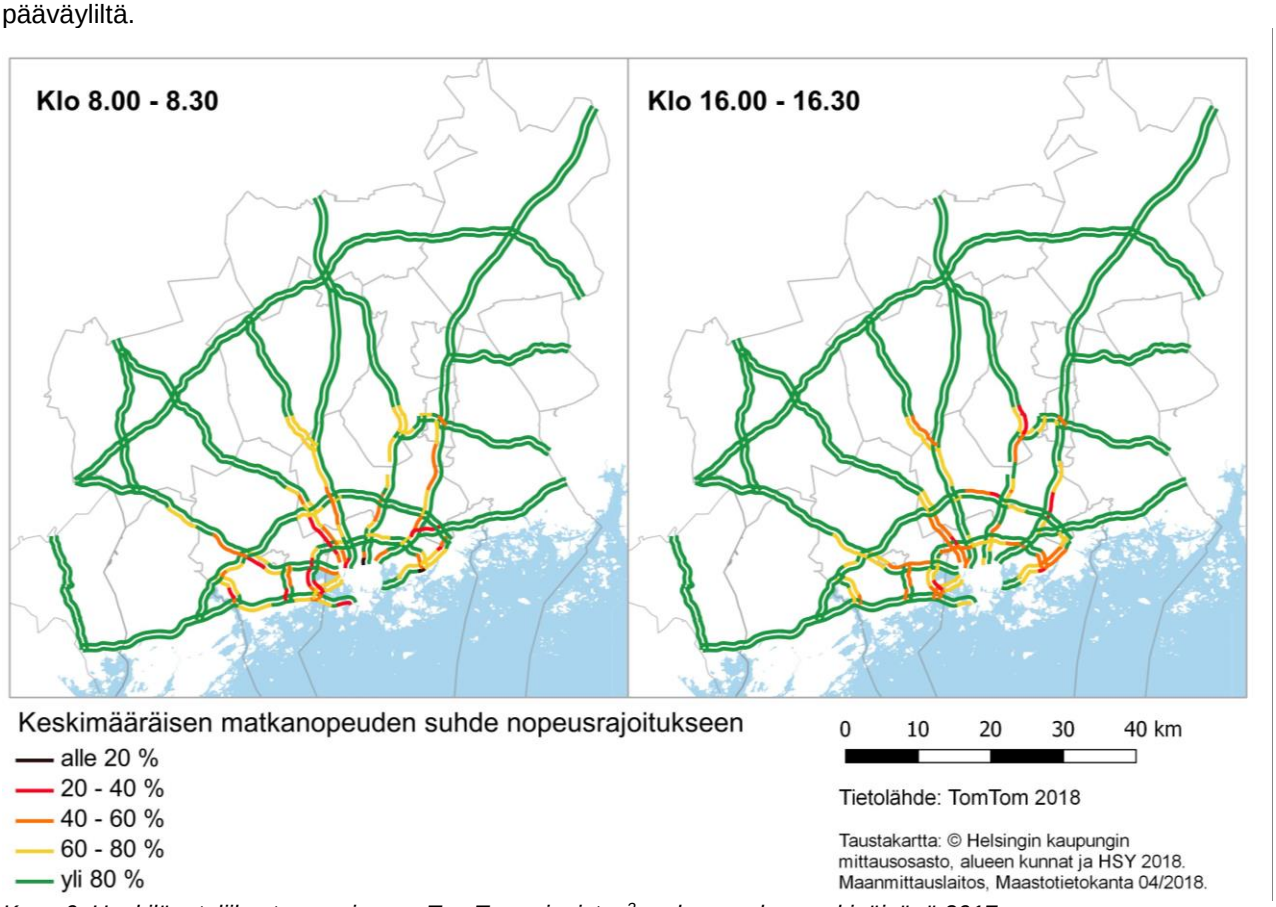
Seudulla panostetaan myös aktiivisiin kulkumuotoihin eli kävelyyn ja pyöräilyyn. Seudulla kävellään noin neljännes kaikista tehdyistä matkoista, joista suurin osa on alle kilometrin pituisia. 71 % asukkaista on valmis kävelemään enemmän, mikäli ympäristö on viihtyisä *(lähde: MAL-barometri 2018)*. Pyörällä liikutaan vähemmän, mutta pyöräily on kasvussa seudun ydinalueilla. Kaupunkipyörät ovat menestyksekkäästi vakiinnuttaneet asemansa Helsingin ja Espoon liikennejärjestelmässä. Kaupunkipyöräkokeiluja on lisäksi käynnissä tai tulossa ainakin Vantaalla ja Järvenpäässä.

Vuonna 2018 voimaan tullut liikennepalvelulain ensimmäinen vaihe on luonut digitaalisen perustan uusien liikenteen teknologioiden ja palveluiden edistymiseksi. Uusia palvelutuottajia on ilmestynyt seudun liikennemarkkinoille. Useat palveluista ovat vahvasti kytköksissä ”perinteiseen” joukkoliikenteeseen. Lain myötä myös taksiala on vapautunut, mutta sen potentiaalisesti merkittävät vaikutukset seudun liikkumiseen näkyvät vasta viiveellä.

Koska väestö kasvaa, Helsingin seudun liikennemäärät ovat myös kasvussa, mikä lisää tie- ja katuverkon kuormitusta. Nykyisiä tieliikenteen pullonkauloja on erityisesti Helsingin säteittäisillä sisääntuloväylillä, Kehä I:llä, Kehä III:lla ja Helsingin kantakaupungissa. Liikenneturvallisuus on parantunut ja liikenneonnettomuuksissa loukkaantuneiden määrä on laskenut noin kolmanneksen vuosikymmenen alusta. Päivittäin on kuitenkin yllättäviä häiriötilanteita, joista suurin osa on liikenneonnettomuuksia. Koko maan

[2] Kts. Helsingin seudun kaupunkikudokset 2016, 2030 ja 2050

suurimmat henkilövahinko-onnettomuustiheydet löytyvät pääkaupunkiseudun kehäteiltä ja säteittäisiltä pääväyliltä.

Kuva 6. Henkilöautoliikenteen sujuvuus TomTom-aineiston[3] mukaan syksyn arkipäivänä 2017.

Näkyvän osan seudun tieliikenteestä muodostavat tavaraliikenteen kuljetukset, joita seudulla liikkuu yhteensä noin 62,5 miljoonaa tonnia. Suurimmat tavaramäärät kuljetetaan seudun säteittäisillä valtateillä 3,4 ja 7 sekä Kehä III:lla. Suurista tavaraliikennemääristä johtuen raskaan liikenteen taukopaikat seudulla ovat ylikuormittuneita. Tavaraliikenteen määrät ovat kasvussa mm. kasvavan verkkokaupan johdosta.

Helsingin seutu valtakunnallisessa liikennejärjestelmässä

Liikenne- ja viestintäministeriö antoi marraskuussa 2018 asetuksen pääväylistä ja niiden palvelutasoista. Pääväyliksi valittiin maantiet ja rautatiet nykyisten ja ennustettujen liikennemäärien perusteella. Liikennemäärien kehittymistä seurataan ja asetusta päivitetään tarpeen mukaan. Liikennemäärien lisäksi on huomioitu alueellinen saavutettavuus ja kansainväliset yhteydet. Helsingin seudulla pääväyliä ovat valtatiet 1, 2, 3, 4, 7 ja 25, kantatie 50 (Kehä III) valtateiden 1 ja 7 välisellä osuudella, Vuosaaren satamatie sekä Rantarata, Päärata, Oikorata, Kehärata ja Vuosaaren satamarata.

Edellä mainituilla teillä tehdään seudun väylistä suurin osuus valtakunnallisia (yli 80 km) matkoja ja kuljetuksia. Väylillä on useita tieosuuksia, joilla yli 80 km matkojen tai kuljetusten osuus on yli neljännes.

Valtakunnallisen liikennejärjestelmän kannalta keskeisiä matkustaja- ja tavaraliikenteen solmukohtia Helsingin seudulla ovat:

- Helsinki-Vantaan lentoasema
- Satamat
- Valtakunnalliset matkustajaterminaalit: Helsingin keskusta, Pasila, Tikkurila, Leppävaara

[3] Kts. Henkilöautoliikenteen sujuvuus Helsingin seudulla syksyllä 2017

Helsingin seudun suuntia

Helsingin seudun tulevaisuuskuva eli käsitys todennäköisistä tulevaisuuden kehityssuuntien toteutumisesta vuoteen 2030 mennessä voidaan tiivistää neljään näkökulmaan:

1. Kaupunki tiivistyy ja siirtyy raiteille
2. Uusia rahoitustapoja ja liikennemuotoja kehitetään
3. Ilmastonmuutoksen vaikutukset realisoituvat
4. Digitaalisuus on arkipäivää

Helsingin seudun kaupungistuminen etenee myös tulevaisuudessa. Väkiluku kasvaa sekä luonnollisen väestönkasvun että kotimaisen ja erityisesti ulkomaisen muuttovoiton vaikutuksesta. Maahanmuuton osuus kasvusta jatkaa tasaisesti suurenemistaan. Väestö on myös nykyistä iäkkäämpää maahanmuutosta huolimatta.

Todennäköisesti julkisen rahoituksen osuus liikenneverkkojen ylläpidosta, joukkoliikenteen palveluista sekä uusista investoinneista pienenee. Uusia rahoitustapoja voivat olla esimerkiksi erilaiset käyttömaksut ja yksityiset sijoitukset. Uudenlaisia liikkumis- ja kuljetuspalveluja syntyy, eikä henkilöliikennemuotojen jaottelu yksityisautoiluun, taksi- ja joukkoliikenteeseen riitä kuvaamaan liikennejärjestelmän monimuotoisuutta. Myös logistiikan ja henkilöliikenteen väliset raja-aidat siirtyvät.

Ilmastonmuutoksen vaikutuksesta sään ääri-ilmiöt (esim. tulvat ja rankkasateet) yleistyvät hillintätoimista huolimatta. Alueelliseen kiertotalouteen sekä energian ja ruoan tuotantoon kehitetään uusia ratkaisuja. Fossiilisten polttoaineiden hinnat nousevat ympäristöverotuksen myötä rajusti. Sähkön ja uusiutuvien energioiden käyttöä puolestaan tuetaan.

Digitalisaatio mahdollistaa laajasti ajantasaiseen tietoon perustuvat julkiset ja yksityiset palvelut. Robotit korvaavat osan nykyisistä töistä ja ammateista. Liikenteen automatisaatio etenee suljetuista järjestelmistä avoimeen verkkoon. Tie- ja katuverkolla kulkee vuonna 2030 jonkin verran täysin autonomisia ajoneuvoja.

Aiemmin päätetyt ja tässä suunnitelmassa esitetyt panostukset joukkoliikenneinfrastruktuurin kehittämiseen varmistavat, että Helsingin seudun kasvu jatkuu nopeana myös seuraavalla vuosikymmenellä. Seudun maankäyttö tiivistyy erityisesti raideliikenteen varteen. Länsimetro, Kehärata, Raide-Jokeri ja Kruunusillat tuovat satoja tuhansia uusia ihmisiä raideliikenteen palvelualueelle ja generoivat merkittävästi uutta maankäyttöä.

3 Mitä suunnitelmalla tavoitellaan?

3.1 Visio ja lähtökohdat

MAL 2019 perustuu edellisellä MAL-suunnittelukierroksella määritettyyn visioon (kuva 7). Suunnitelman lähtökohtana on, että vuonna 2050 Helsingin seudulla on 2,0 miljoonaa asukasta ja 1,05 miljoonaa työpaikkaa. Vuoteen 2018 verrattuna tämä tarkoittaa noin 500 000 asukkaan sekä 300 000 työpaikan kasvua.

Kuva 7. MAL 2019 –visio vuodelle 2050.

Kuva 8. Keskeisiä lähtökohtia MAL 2019 –suunnittelulle.

3.2 Tavoitteet: Vähäpäästöinen, houkutteleva, elinvoimainen ja hyvinvoiva seutu

Suunnitelman strategiset tavoitteet kertovat, minkälaisen seudun haluamme yhdessä rakentaa. MAL 2019 -tavoitteet (kuva 9) on muodostettu laajassa vuorovaikutuksessa. Niiden pohjalta on arvioitu suunnitelman eri vaiheita ja siten kyetty jatkuvasti parantamaan suunnitelmaa. Ne kuvaavat selkeästi MAL 2019 -suunnitelmalla tavoiteltavan tahtotilan ja määrittävät suunnitteluratkaisujen priorisoinnin.

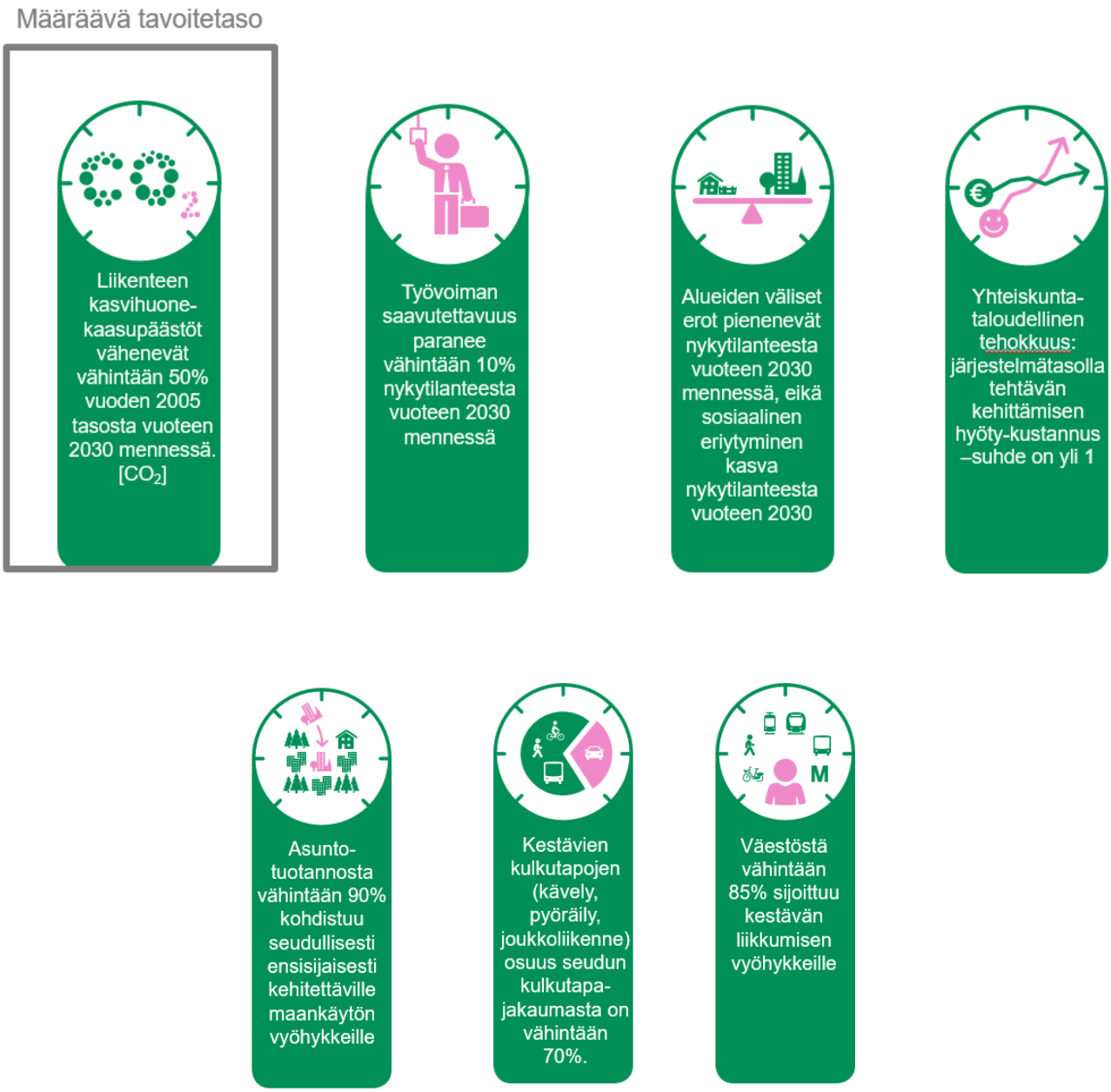
MAL 2019 -suunnitelman lähtökohdat ja tavoitteet sekä tavoitetasot hyväksyttiin HSL:n hallituksessa 13.2.2018, KUUMA-johtokunnassa 14.3.2018 sekä Helsingin seudun yhteistyökokouksessa HSYK:issä 24.4.2018.

Kuva 9. MAL 2019 -suunnitelman tavoitteet.

MAL 2019 -tavoitteille on tunnistettu niitä indikoivat tärkeimmät mittarit tavoitetasoineen (kuva 10). Tavoitetasot tuovat suunnitelmaan systematiikkaa, konkretiaa ja seurattavuutta. Tavoitetasojen avulla voidaan seurata järjestelmätasolla suunnitelmaratkaisujen ja toimenpiteiden riittävyyttä. Niillä parannetaan myös suunnittelun ja päätöksenteon läpinäkyvyyttä. Tavoitetasot on asetettu koskemaan vuotta 2030. Tavoitetasoista ja vaikutusten arvioinnista kerrotaan tarkemmin kappaleessa 6 sekä erillisessä vaikutusten arviointiselostuksessa.

Suunnitelmaa velvoittavaksi tavoitetasoksi hyväksyttiin edellä mainituissa päätöksentekoelimissä, että liikenteen kasvihuonekaasujen päästövähennys on vähintään 50 % vuoden 2005 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Tavoitetaso on sama kuin valtioneuvoston energia- ja ilmastostrategiassa asettama kansallinen tavoite. Päämittarit ja niiden tavoitetasot on esitetty kuvassa 10.

Kuva 10. MAL 2019 -suunnitelman mittarit ja tavoitetasot.

4 Helsingin seudun suunnitelma 2030

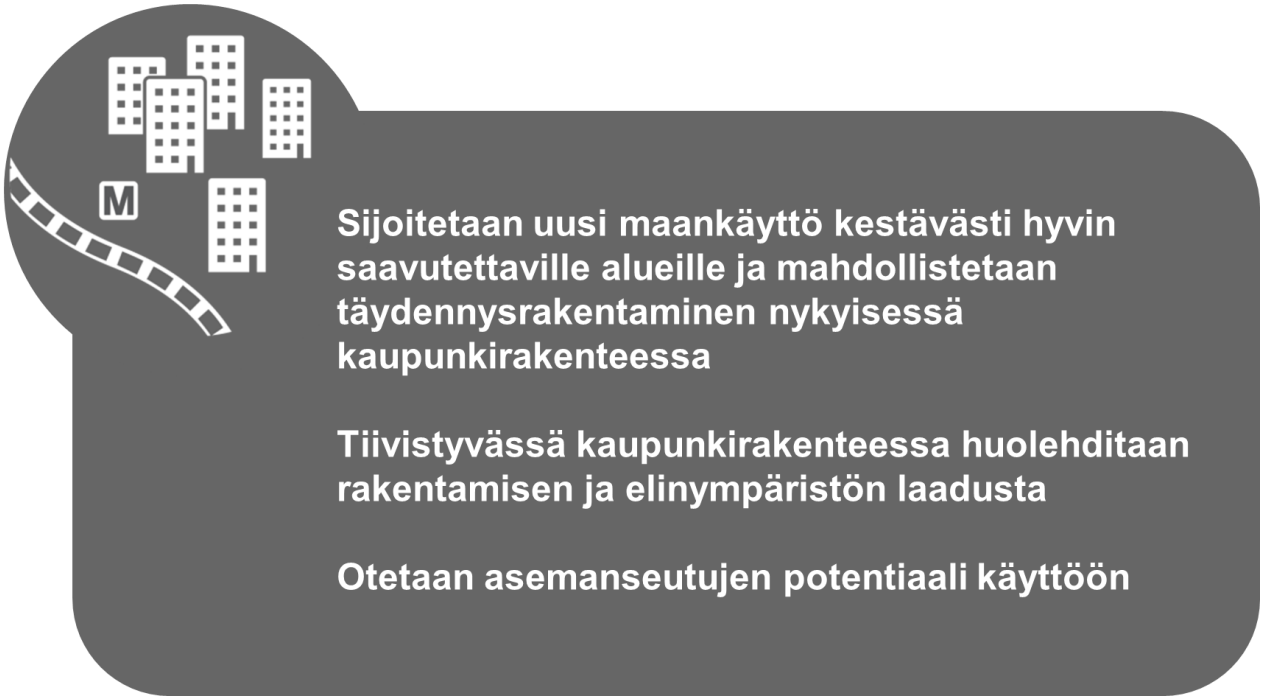
Suunnitelma on laadittu tiiviissä yhteistyössä vaiheittain ja kattavaa vaikutusten arviointimateriaalia hyödyntäen. Valmistelun etenemisen aikana on tullut selväksi, että asetettujen tavoitetasojen saavuttaminen ei ole helppoa. Monipuolisista, tehokkaista ja konkreettisista toimenpiteistä muodostuva kokonaisuus on tavoitteiden saavuttamisen edellytys. Kuvassa 11 on esitetty suunnitelman kärkikeinot ja niiden keskeiset tunnusluvut.

Toimenpiteitä on kuvattu tarkemmin kappaleissa 4.1–4.4 sekä liitteenä olevissa toimenpidekorteissa.

Kuva 11. MAL 2019 –suunnitelman kärkikeinot.

4.1 Seudun kasvu ohjataan nykyiseen rakenteeseen ja joukkoliikenteen kannalta kilpailukykyisille alueille

Helsingin seutu kasvaa voimakkaasti, joten kasvun hallinta kestävästi on yksi MAL 2019 -suunnitelman tärkeimmistä ratkaisuista. Yhteiseksi linjaukseksi on valittu kasvun ohjaaminen nykyiseen kaupunkirakenteeseen ja erityisesti alueille, joilla joukkoliikenne on kilpailukykyinen vaihtoehto henkilöautolle. Seudun ensisijaiset kehittämisvyöhykkeet, erityisesti asemanseudut ja keskukset ovat asumisen, työpaikkojen ja palvelujen sijoittumisen lähtökohtana.

MAL 2019 -suunnitelmassa on määritelty seudullisesti ensisijaiset kehittämisvyöhykkeet (kuva 12) päivittämällä vuonna 2015 valmistuneen Helsingin seudun maankäyttösuunnitelman (MASU 2050) vyöhykkeitä. Päivitys on tehty kuntien suunnitelma-aineistojen ja niiden pohjalta määritellyn maankäyttöpotentiaalin avulla. Vyöhykkeet on tarkennettu vastaamaan erityisesti kestävässä saavutettavuudessa seuraavan vuosikymmenen aikana tapahtuvia muutoksia, jotka perustuvat MAL2019 joukkoliikenneratkaisuihin. MASU 2050:n keskeiset ensisijaisten maankäyttövyöhykkeiden määräytymisen kriteerit ovat toimineet lähtökohtana myös MAL 2019 -suunnitelman vyöhykkeille. Nämä kaksi kriteeriä olivat:

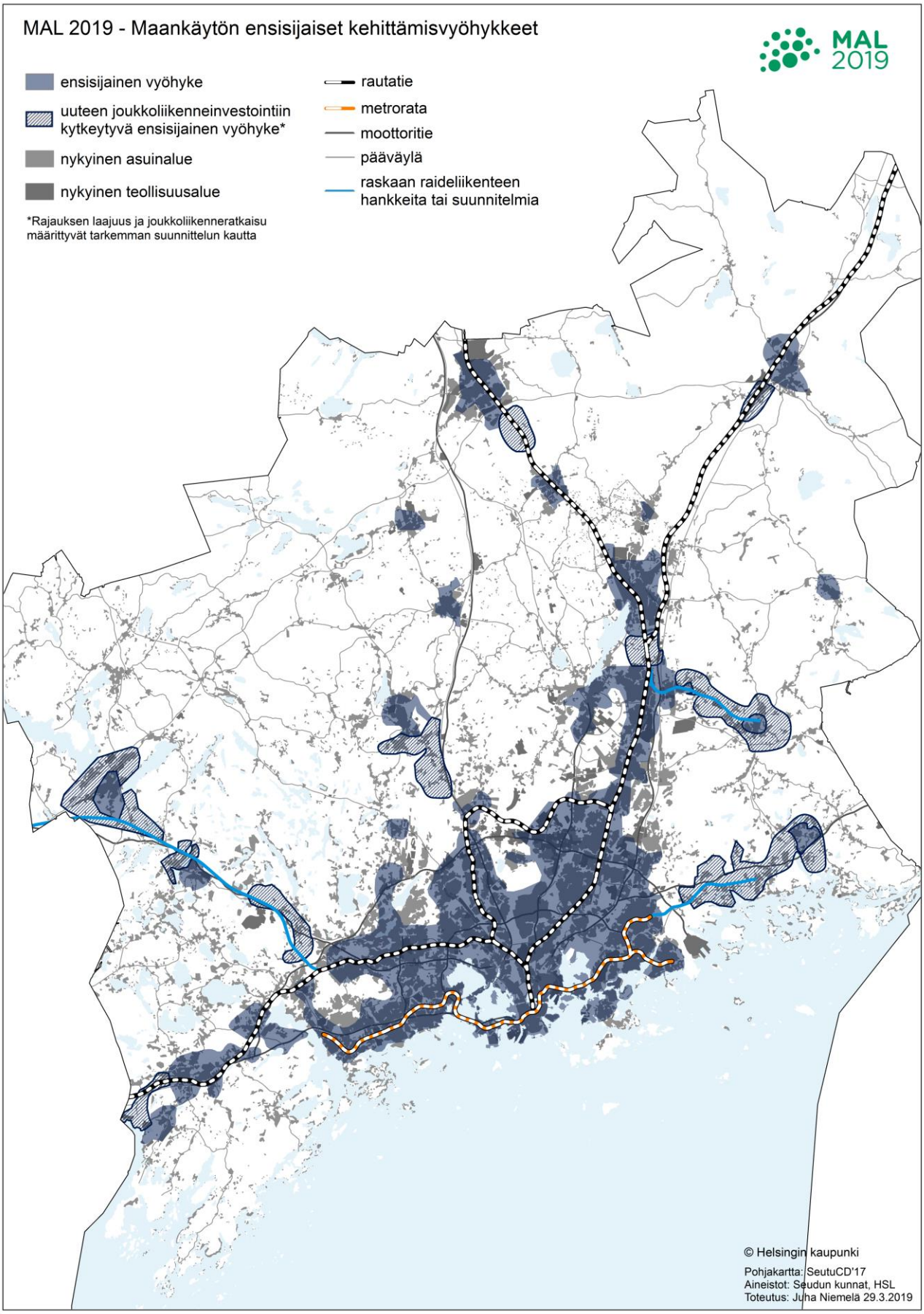
- Maankäyttö täydentää ensisijaisesti olemassa olevaa kaupunkirakennetta
- Asuminen sijoitetaan seudulla siten, että se tukee palveluiden ja työpaikkojen saavutettavuuden parantamista erityisesti kestävillä kulkumuodoilla.

MAL 2019 -suunnitelman ensisijaiset vyöhykkeet koostuvat hyvän kestävän saavutettavuuden alueista ja kuntien keskustoista. Vyöhykkeet on määritelty siten, että nykyiseen infraan ja jo päätettyihin hankkeisiin tukeutuvat alueet muodostavat maankäytön ydinalueen, minkä lisäksi joukkoliikenneinvestointeja ja -ratkaisuja edellyttävät alueet on osoitettu rasteroituina kasvusuuntina. Näiden kasvusuuntien maankäytön seudullisesti merkittävä kehittäminen on perusteltua sitoa uusiin kestävää saavutettavuutta parantaviin joukkoliikenneinvestointeihin. Tällaisia alueita ovat esimerkiksi metron itäiseen jatkeeseen tukeutuva Östersundom ja Länsirataan liittyvä Histan alue. Uudet joukkoliikenneinvestointiin kytkeytyvät ensisijaiset vyöhykkeet tulee toteuttaa joukkoliikenteen vaatimalla tehokkuudella. Vyöhykkeiden rajaukset ja joukkoliikenneratkaisut määrittyvät tarkemman suunnittelun kautta.

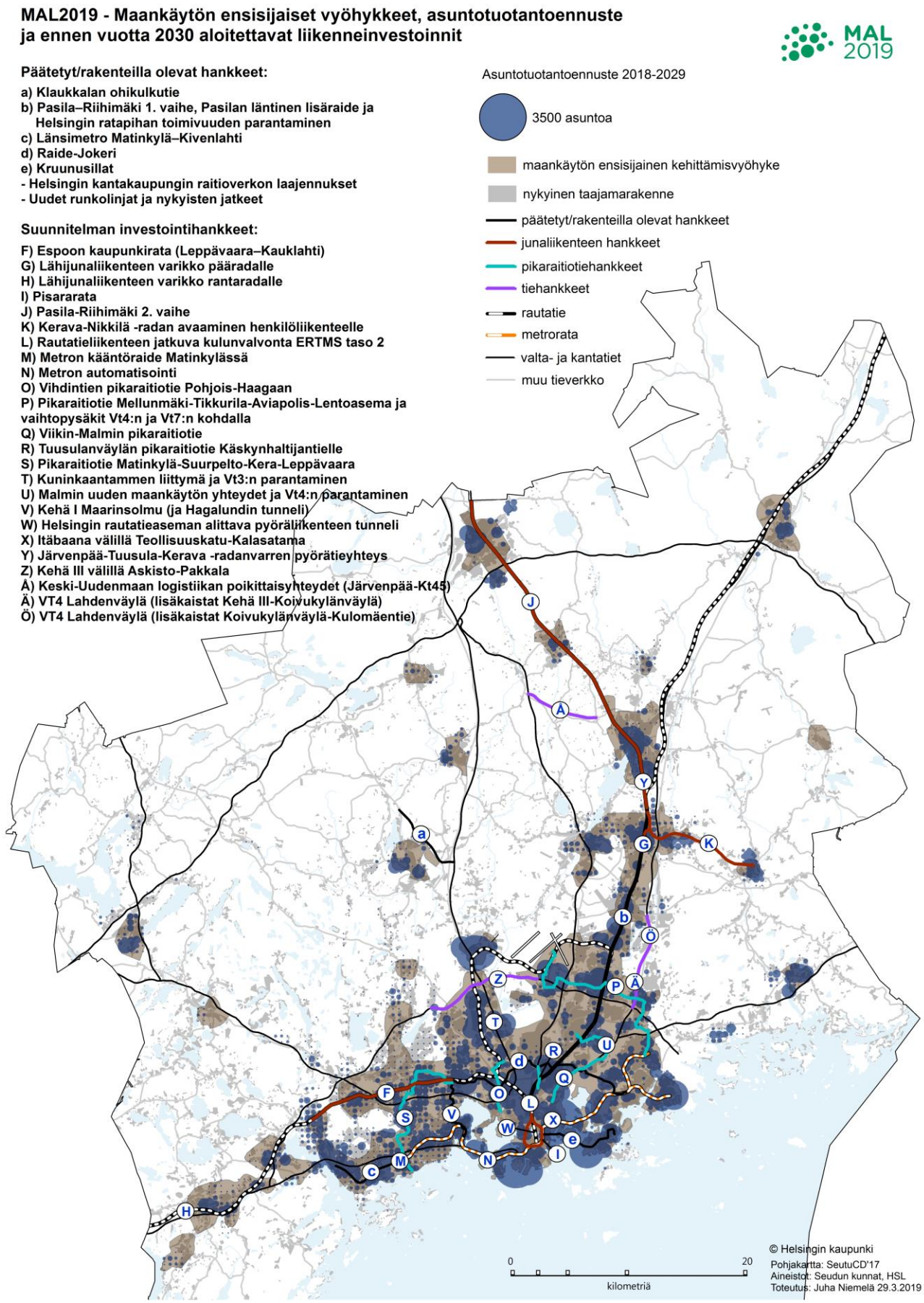
MAL 2019 -suunnitelman yhtenä tavoitetasona on, että seudun asuntotuotannosta vähintään 90 % sijoittuu ensisijaisesti kehitettäville vyöhykkeille. Vastuu tavoitteen toteutumisessa on kunnilla, mutta on erittäin

tärkeää, että seudullisen liikennejärjestelmän kehitys tukee tiivistyvää kehitystä. Myös valtion tulee mahdollistaa kestävä seudullinen kehittäminen: mm. valtion ARA-infrainvestoinnit on tarpeen kohdistaa vyöhykkeille.

Tiivistyvässä kaupunkirakenteessa on erittäin tärkeä huolehtia viheryhteyksien eheydestä, suojeltujen kulttuuriympäristön arvojen säilymisestä sekä ympäristöterveyden näkökulmista. Näiden näkökulmien huomioiminen on keskiössä erityisesti kuntakaavoituksessa ja MAL 2019 -suunnitelman kanssa samanaikaisesti laadittavassa Uusimaa-kaava 2050:ssä.

Kuva12. MAL 2019 ensisijaiset kehittämisvyöhykkeet ja uusiin joukkoliikenneinvestointeihin kytkeytyvät vyöhykkeet.

Kuva 13. Maankäytön ensisijaiset vyöhykkeet, asuntotuotantoennuste sekä vuoteen 2030 mennessä aloitettavat liikenneinvestoinnit.

Sijoitetaan uusi maankäyttö kestävästi hyvin saavutettaville alueille ja mahdollistetaan täydennysrakentaminen nykyisessä kaupunkirakenteessa

Kaupunkiseutujen menestys pohjautuu siihen, että ihmiset, työpaikat, korkeakoulut ja palvelut ovat lähellä toisiaan ja jatkuvassa vuorovaikutuksessa keskenään. Näiden kasautumisetujen hyödyntäminen on helpointa siellä, missä suurin osa väestöstä jo sijaitsee. Tämän kehityksen tukemiseksi seudun kunnat mahdollistavat maankäytön suunnittelulla ja toteutuksen ohjauksella uuden asuntotuotannon, toimistorakentamisen ja palvelujen sijoittumisen keskuksiin ja muille hyvän joukkoliikenteen palvelutason alueille. Näiden keskeisesti sijoittuvien alueiden hyödyntämistä edistetään eri toimijoiden aktiivisella yhteistyöllä.

Toinen keskeinen syy nykyisen kaupunkirakenteen täydentämiselle on se, että uuden maankäytön sijoittuminen vaikuttaa merkittävästi sen synnyttämän liikenteen kasvihuonekaasupäästöihin. Joukkoliikenteen näkökulmasta parhaiten ja heikoiten saavutettavien alueiden välillä keskimääräisen matkan synnyttämien hiilidioksidipäästöjen ero on moninkertainen.

Rakennetusta ympäristöstä tehdään laadukasta, toiminnoiltaan sekoittunutta ja käveltävää. Viihtyisä, monipuolinen ja korkeatasoinen kaupunkitila houkuttelee viettämään aikaa. Tehokkaasti toteutetuilla ja sekoittuneilla alueilla palvelut ovat haettavissa läheltä. Kuntien merkittävimpien keskustojen täydentäminen lisää palvelutarjontaa ja parantaa alueiden houkuttelevuutta.

Tiivistyvässä kaupunkirakenteessa huolehditaan rakentamisen ja elinympäristön laadusta

Kaupunkirakenteen tiivistyessä on tärkeää huolehtia täydennysrakentamisen korkeasta laadusta. Sekä arkkitehtuurin että rakentamisen laadun tulee olla korkeatasoista, minkä lisäksi kasvavat käyttäjämäärät edellyttävät panostuksia viherympäristön laatuun. Keskeisissä sijainneissa voidaan hyödyntää uudistavaa lisärakentamista, millä voidaan vaikuttaa merkittävästi nykyisten alueiden tilanteeseen – jopa segregaatiokehitykseen. Asunto-osakeyhtiöiden päätöksentekoa rakennusten purkamisesta ja uudisrakentamisesta on helpotettu 1.3.2019 alkaen. Keskeisin muutos on se, että taloyhtiön yhtiökokous voi päättää 4/5:n määräenemmistöllä purkamisesta ja uudisrakentamisesta, kun aiemmin asunto-osakeyhtiön oli päätettävä hankkeesta yksimielisesti. Lakimuutoksella voi olla merkittäviä positiivisia vaikutuksia asuntorakentamisen vauhdittamiseen keskeisillä sijainneilla.

Oikea-aikaisilla liikenneinvestoinneilla generoidaan uutta maankäyttöä, ohjataan täydennysrakentamista ja varmistetaan kasautumisetujen saavuttaminen. Seudulla varmistetaan joukkoliikenteen keskeisen palveluinfrastruktuurin yhtenäinen ja korkea laatu.

Terveellisemmän elinympäristön ja maankäytön tiivistämisen mahdollistamiseksi tulee huolehtia nykyisten ja tulevien asukkaiden suojaamisesta liikenteen melulta meluntorjunnan toimintasuunnitelman 2018-2023 mukaisesti. Huolehditaan elinympäristön esteettömyydestä.

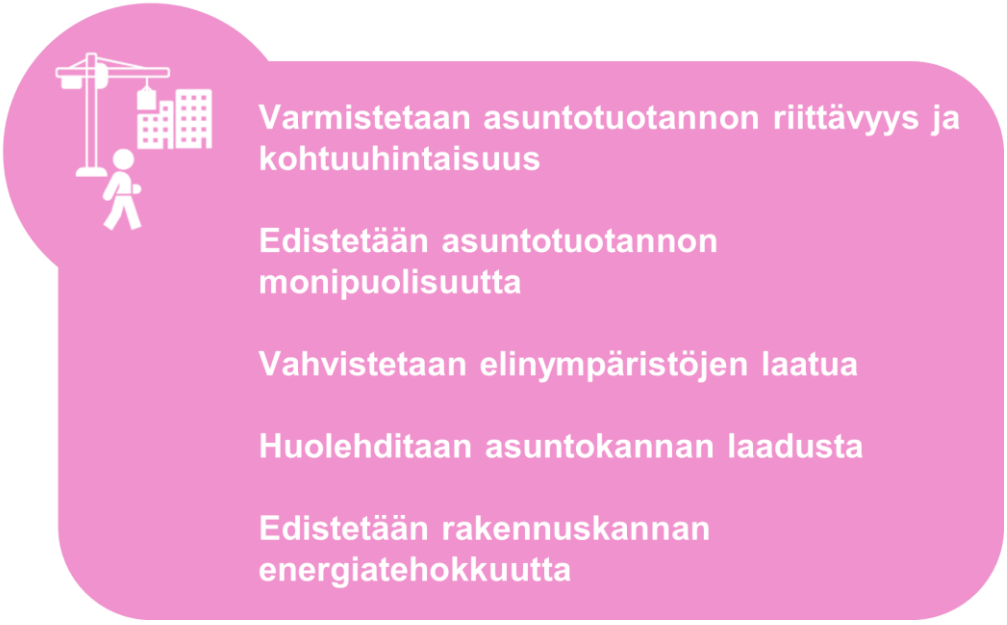
Otetaan asemanseutujen potentiaali käyttöön

Asemanseutujen kehittämistä on tehty aiemminkin, mutta edelleen niissä on paljon mahdollisuuksia. Siksi asemanseudut on nostettu tärkeäksi strategiseksi toimenpiteeksi. Kestävän saavutettavuuden huippusijaintien hyödyntämisellä nykyistä paremmin on positiivisia vaikutuksia niin talouden kuin ympäristönkin näkökulmasta. Kuntien tulee tiivistää asemanseutujen maankäyttöä merkittävästi ja mahdollistaa tätä kautta lisääntyvä asunto- ja työpaikkatuotannon rakentaminen. Myös asemien ympäristön kaupunkitilan laadussa on usein paljon parantamisen varaa. Tiiviiden asemanseutujen välitön ympäristö tulisi rauhoittaa autoliikenteeltä ja parantaa kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä. Asemanseuduista on eri toimijoiden yhteistyöllä mahdollista rakentaa kestävän liikkumisen tukipisteitä, joissa nopeaan raideyhteyteen yhdistyvät niin kaupunkipyörät, yhteiskäyttöautot kuin liikkumisen uudet palvelutkin. Uusien asemanseutujen maankäytön kehittäminen merkittävästi on perusteltua vasta kun investoinnista on päätetty. Uusista asemista tarvitaan pitkäjänteisiä linjauksia, jotta kunnat voivat edistää asemakaavoitusta tuleviin asemiin pohjautuen ja estää alueiden pirstoutumisen pienimuotoisella rakentamisella. Tulevaisuuden rakentamismahdollisuuksia ei tule alihyödyntää.

Asemanseutujen kiinteistöomistus on usein hajautunut. Valtion olisi perusteltua luopua tarpeettomista liikennealuevarauksista asemanseuduilla ja muilla keskeisillä sijainneilla ja edistää aktiivisesti näiden maankäytön kehittymistä sekä omistamiensa että muiden kiinteistöjen alueella. Samalla kun asemanseutujen maankäyttöä tiivistetään, on tärkeä parantaa myös asemien laatua ja vaihtojen toimivuutta. Alueilla tulisi sitoutua yhteiseen toimintamalliin, jolla parannetaan monitoimijaisessa ympäristössä asemanseutujen täysimääräistä hyödyntämistä.

Senaatti-Kiinteistöt on valtion toimeksiannosta perustanut vuoden 2019 alussa Senaatin Asema-alueet Oy:n, jonka tehtävänä on koota valtion eri toimijoiden omistuksia asemanseuduilla ja edistää niiden kehittämistä raideliikenne ja kestävän kaupunkikehityksen periaatteet huomioiden. Seudun kunnat edellyttävät valtion maanomistusten siirtämistä ensisijaisesti kunnille ja toissijaisesti uudelle yhtiölle, jonka kanssa asemanseutujen kehitystyö tehdään kuntien ja valtion yhdessä määrittelemien periaatteiden pohjalta.

4.2 Uusia asuntoja rakennetaan riittävästi ja elinympäristön laadusta huolehditaan

Varmistetaan asuntotuotannon riittävyys ja kohtuuhintaisuus

Asuntotuotannon riittävyys

Helsingin seudun väestönkasvun mahdollistamiseksi ja nykyisten asukkaiden asumisen tarpeisiin vastaamiseksi on tärkeää huolehtia asuntotuotannon riittävyydestä. Seudun kuntien ja valtion välisessä MAL-sopimuksessa vuosille 2016-2019 asetettiin tavoitteeksi rakentaa seudulle yhteensä 60 000 uutta asuntoa sopimuskauden aikana. Vuosittain noussut tavoite on vuonna 2019 yhteensä 16 500 asuntoa. Seudun kuntien kunnianhimoisena tavoitteena on, että asuntotuotannon taso 16 500 asuntoa vuodessa pystytään ylläpitämään ja MAL-sopimuksessa 2020–2023 tulee sopia yhteensä 16 500 asunnon vuotuisesta tuotannosta. Kuntien yhdessä laatima asuntorakentamisennuste vuosille 2018-2029 osoittaa, että edellytykset tavoitetason ylläpitämiseen ovat olemassa.

Asuntotuotantotavoitteen toteutuminen edellyttää kunnilta ja valtiolta mittavia panostuksia seudun asuntorakentamiseen sekä asuntomarkkinatilanteen pysymistä suotuisana. Kuntien tulee huolehtia maapolitiikan, kaavoituksen, infrarakentamisen ja tontinluovutuksen keinoin määrätietoisesti asuntorakentamisen toteutusedellytyksistä. Valtion tulee sitoutua omalta osaltaan varmistamaan tuotantotason toteutumisedellytykset. Valtion tulee huolehtia mm. infra-avustusten riittävyydestä. Yhdyskuntarakenteen eheyttämiseksi infra-avustukset tulee kohdentaa ensisijaisille vyöhykkeille ja uuteen joukkoliikenneinvestointiin kytkeytyville ensisijaisille vyöhykkeille.

Asuntotuotantotavoitteiden toteutumisen seurannassa tulee kiinnittää huomiota ensisijaisesti seudun kokonaistavoitteeseen ja toteutumista tulee seurata pitkällä, esimerkiksi neljän tai kahdeksan vuoden, ajanjaksolla.

Taulukko 1. Asuntorakentamisen mahdollistava ennuste 2018-2029.

	Valmistunut		Ennuste					Tavoite	
	2016	**2017**	**2018**	**2019**	**KA(2020-2024)**	**KA(2025-2029)**	**Yht. 2018-2029**	**2019**	
Espoo	2 474	3 269	3 688	4 079	3 303	3 160	40 080	3 300	**Espoo**
Helsinki	4 395	4 890	4 274	6 020	6 989	6 979	80 137	6 600	**Helsinki**
Kauniainen	27	187	15	102	154	107	1 424	80	**Kauniainen**
Vantaa	2 943	3 289	4 530	4 043	3 042	2 100	34 281	2 640	**Vantaa**
Pk-seutu	**9 839**	**11 635**	**12 507**	**14 244**	**13 489**	**12 346**	**155 922**	**12 620**	**Pk-seutu**
Hyvinkää	288	365	204	283	328	493	4 591	396	**Hyvinkää**
Järvenpää	721	1 023	575	760	735	610	8 058	566	**Järvenpää**
Kerava	354	314	703	753	501	278	5 351	514	**Kerava**
Kirkkonummi	345	298	400	435	426	453	5 230	434	**Kirkkonummi**
Mäntsälä	165	134	50	150	133	177	1 749	212	**Mäntsälä**
Nurmijärvi	355	356	464	376	313	300	3 901	434	**Nurmijärvi**
Pornainen	18	14	35	35	35	35	420	80	**Pornainen**
Sipoo	344	170	368	637	559	554	6 569	434	**Sipoo**
Tuusula	357	282	62	373	476	429	4 960	462	**Tuusula**
Vihti	140	184	193	299	164	209	2 359	344	**Vihti**
Kuuma-kunnat	**3 087**	**3 140**	**3 054**	**4 101**	**3 670**	**3 537**	**43 188**	**3 876**	**Kuuma-kunnat**
Helsingin seutu	**12 926**	**14 775**	**15 561**	**18 345**	**17 158**	**15 882**	**199 110**	**16 496**	**Helsingin seutu**

Asuntotuotantotavoite edellyttää kunnilta riittävää asemakaavavarantoa. Ellei kunnalla ole olemassa olevaa asemakaavavarantoa riittävästi suhteessa asuntotuotantotavoitteeseensa, kunnan tulee laatia tarvetta vastaava määrä asemakaavaa. Kaavatarve riippuu asuntojen keskikoosta. Esimerkkilaskelmat kaavatarpeesta asuntojen keskikoon ollessa 75 tai 90 kem² on esitetty taulukossa. Seudun asuntotuotantotavoitteen saavuttaminen edellyttää kerrostalovaltaisia asemakaavoja. Kerrostalokaavavarannon tarvittava määrä perustuu kunkin kunnan asuntotyyppikysyntään ja sijaintiin seudun yhdyskuntarakenteessa.

Taulukko 2. Asuntotuotantotavoite ja asemakaavatarve.

	Asuntotuotantotavoite Asuntoa/vuosi	**Asuntotuotantotavoite Yhteensä vuosina 2020-2023**	**Asemakaavatarve / vuosi (75 kem²/asunto)**	**Asemakaavatarve / vuosi (90 kem²/asunto)**	**Asemakaavatarve / 5 vuotta (75 kem²/asunto)**	**Asemakaavatarve / 5 vuotta (90 kem²/asunto)**
Espoo	3 300	13 200	247 500	297 000	1 237 500	1 485 000
Helsinki	6 600	26 400	495 000	594 000	2 475 000	2 970 000
Kauniainen	80	320	6 000	7 200	30 000	36 000
Vantaa	2 640	10 560	198 000	237 600	990 000	1 188 000
Pääkaupunkiseutu	**12 620**	**50 480**	**946 500**	**1 135 800**	**4 732 500**	**5 679 000**
Hyvinkää	396	1 584	29 700	35 640	148 500	178 200
Järvenpää	566	2 264	42 450	50 940	212 250	254 700
Kerava	514	2 056	38 550	46 260	192 750	231 300
Kirkkonummi	434	1 736	32 550	39 060	162 750	195 300
Mäntsälä	212	848	15 900	19 080	79 500	95 400
Nurmijärvi	434	1 736	32 550	39 060	162 750	195 300
Pornainen	80	320	6 000	7 200	30 000	36 000
Sipoo	434	1 736	32 550	39 060	162 750	195 300
Tuusula	462	1 848	34 650	41 580	173 250	207 900
Vihti	344	1 376	25 800	30 960	129 000	154 800
KUUMA-kunnat	**3 876**	**15 504**	**290 700**	**348 840**	**1 453 500**	**1 744 200**
Seutu yhteensä	**16 496**	**65 984**	**1 237 200**	**1 484 640**	**6 186 000**	**7 423 200**

- tavoitteena on 16 500 uutta asuntoa vuodessa
- tavoitteen toteutuminen edellyttää
    - kunnilta toteutusedellytysten luomista maapolitiikan, kaavoituksen, infrarakentamisen ja tontinluovutuksen keinoin
    - valtiolta mm. riittävää infra-avustusten tasoa ja avustusten kohdentumista suunnitelman ensisijaisille ja uuteen joukkoliikenneinvestointiin kytkeytyville ensisijaisille vyöhykkeille

<u>Asuntotuotannon kohtuuhintaisuus</u>

Seudun väestörakenteen monipuolisuudesta huolehtiminen ja työvoiman saatavuuden varmistaminen edellyttävät kohtuuhintaista asumista. Seudun asuntojen vuokra- ja hintatason pitää vastata asukkaiden elämäntilanteita ja maksukykyä. Asuntotuotannon riittävä taso ja tuotannon kohdistuminen suurimman kysynnän alueille edistää osaltaan kohtuuhintaisuuden tavoitetta. Kuntien ja valtion tulee lisäksi yhdessä mahdollistaa, että pääkaupunkiseudulla vähintään 30 % ja KUUMA-kunnissa vähintään 20 % vuosittaisesta asuntotuotannosta toteutetaan valtion tukemana tavallisena 40-vuotisena korkotukivuokra-asuntotuotantona, erityisryhmien vuokra-asuntotuotantona, asumisoikeustuotantona ja lyhyenä korkotukivuokra-asuntototuotantona. Tästä pääkaupunkiseudulla vähintään 20 % ja KUUMA-kunnissa vähintään 10 % toteutetaan valtion tukemana tavallisena 40-vuotisena korkotukivuokra-asuntotuotantona ja erityisryhmien

vuokra-asuntotuotantona. Mikäli 40-vuotisen korkotukilainan ehdot eivät ole riittävän kilpailukykyiset, voidaan pitkäaikaista kohtuuhintaista vuokra-asumista toteuttaa seudulla myös muilla julkisomisteisilla malleilla.

Valtion tukeman tai muun pitkäaikaisen kohtuuhintaisen vuokra-asuntotuotannon lisäksi tulee huolehtia muun asuntotuotannon kohtuuhintaisuudesta suhteessa asukkaiden maksukykyyn. Seudun kunnissa on erilaisia malleja ja hallintakeinoja tähän liittyen, esimerkiksi Helsingissä hintaa ja laatua kontrolloiva Hitas-järjestelmä. Vapaarahoitteisen vuokran osalta tulee tuotantoa säädellä tarvittaessa kuntakohtaisesti asuntotuotannon määrätavoite huomioiden.

Taulukko 3.Asuntotuotantotavoite ja kohtuuhintaisen asumisen osuus

	Asuntotuotantotavoite Asuntoa/vuosi	Kohtuuhintaisen asumisen osuus Asuntoa / vuosi PKS 30 %, KUUMA 20 %	40-vuotinen korkotuki ja erityisryhmät Asuntoa / vuosi PKS 20 %, KUUMA 10 %	Asuntotuotantotavoite Yhteensä vuosina 2020-2023	Kohtuuhintaisen asumisen osuus Yhteensä vuosina 2020-2023 PKS 30 %, KUUMA 20 %	40-vuotinen korkotuki ja erityisryhmät Yhteensä vuosina 2020-2023 PKS 20 %, KUUMA 10 %
Espoo	3 300	990	660	13 200	3 960	2 640
Helsinki	6 600	1 980	1 320	26 400	7 920	5 280
Kauniainen	80	24	16	320	96	64
Vantaa	2 640	792	528	10 560	3 168	2 112
Pääkaupunkiseutu	**12 620**	**3 786**	**2 524**	**50 480**	**15 144**	**10 096**
Hyvinkää	396	79	40	1 584	317	158
Järvenpää	566	113	57	2 264	453	226
Kerava	514	103	51	2 056	411	206
Kirkkonummi	434	87	43	1 736	347	174
Mäntsälä	212	42	21	848	170	85
Nurmijärvi	434	87	43	1 736	347	174
Pornainen	80	16	8	320	64	32
Sipoo	434	87	43	1 736	347	174
Tuusula	462	92	46	1 848	370	185
Vihti	344	69	34	1 376	275	138
KUUMA-kunnat	**3 876**	**775**	**388**	**15 504**	**3 101**	**1 550**
Seutu yhteensä	**16 496**	**3 299**	**1 650**	**65 984**	**13 197**	**6 598**

Opiskelijoiden ja nuorten asuntotilannetta tulee parantaa, jotta mm. nuorisasunnottomuus saadaan vähenemään. Asunnottomuudesta huolehditaan seudulla ensisijaisesti turvaamalla riittävä asuntotuotannon taso ja kohtuuhintainen asuntotuotanto. Asumisneuvonta asunnottomuuden ennaltaehkäisyssä on vaikutuksiltaan merkittävää ja siten tärkeää.

Mahdollisen sote-uudistuksen yhteydessä tulee erityisryhmien asumisen valmistelussa huomioida kuntien ja kuntayhtiöiden näkemykset, jotta pystytään edelleen tuottamaan kohtuuhintaisia erityisryhmien asuntoja. Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymä (Keusote) on vastannut vuoden 2019 alueensa jäsenkuntien sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisestä. Rakennetun ympäristön esteettömyys on erityisesti erityisryhmien kannalta tärkeää. Esteettömyys toteutuu hyvin uudistuotannossa. Olemassa olevassa kannassa esteettömyyttä edistetään jälkiasennushissejä rakentamalla.

Valtion tukeman tuotannon edellytykset tulee varmistaa. Korkotukilainan ehdot tulee tehdä houkutteleviksi, jotta tuotantotavoitteisiin päästään. Pitkän korkotuen ehtojen tulee olla muita valtion tukeman tuotannon ehtoja parempi, koska rajoitteiden ja tuen tulee olla oikeassa suhteessa. Lainsäädännön valmistelussa tulee ottaa kuntien ja kuntayhtiöiden näkemykset huomioon. Tuotantotason varmistamiseksi nykyisen tasoinen käynnistysavustus tulee säilyttää ja laajentaa koskemaan myös muuta säänneltyä tuotantoa, kuten asumisoikeustuotantoa. Erityisryhmien asuminen edellyttää investointi- ja hissiavustuksia. Asumisneuvonnalle tulee varmistaa riittävät resurssit.

- tavoitteena on, että vuosittaisesta tuotannosta pääkaupunkiseudulla vähintään 30 % ja KUUMA-kunnissa vähintään 20 % vuosittaisesta asuntotuotannosta toteutetaan
    - valtion tukemana tavallisena 40-vuotisena korkotukivuokra-asuntotuotantona, erityisryhmien vuokra-asuntotuotantona, asumisoikeustuotantona ja lyhyenä korkotukivuokra-asuntototuotantona,
- josta pääkaupunkiseudulla vähintään 20 % ja KUUMA-kunnissa vähintään 10 % toteutetaan
    - valtion tukemana tavallisena 40-vuotisena korkotukivuokra-asuntotuotantona ja erityisryhmien vuokra-asuntotuotantona.
- tavoitteen toteutuminen edellyttää,
    - kunnilta toteutusedellytysten luomista maapolitiikan, kaavoituksen, infrarakentamisen ja tontinluovutuksen keinoin
    - valtiolta tukimuotojen ehtojen kehittämistä (erit. pitkä korkotuki) yhdessä kuntien kanssa, käynnistysavustusten riittävää tasoa ja laajentamista koskemaan myös muuta säänneltyä

tuotantoa, erityisryhmien asumisen investointi- ja hissiavustuksia sekä asumisneuvontaan riittäviä resursseja

Edistetään asuntotuotannon monipuolisuutta

Kaupunginosien ja asuinalueiden rakentuminen sosiaalisesti tasapainoisiksi edellyttää monipuolista asuntojen hallinta- ja rahoitusmuotojakaumaa sekä huoneisto- ja talotyyppejä. Monipuoliset paikalliset asumisen vaihtoehdot mahdollistavat myös liikkumisen asumisen polulla eteenpäin elämäntilanteen muuttuessa. Kuntien tulee ohjata uusien asuntojen hallinta- ja rahoitusmuoto- sekä tarvittaessa huoneistotyyppijakaumaa kaavoituksen, tontinluovutuksen sekä maankäyttösopimusten keinoin. Asuntokannan muuntojoustavuutta tulee edistää sekä rakennus- että asuntotasolla.

Jotta seutu säilyisi houkuttelevana asuinympäristönä myös tulevaisuudessa, kuntien tulee mahdollistaa ja kehittää yhdessä valtion ja muiden toimijoiden kanssa erilaisia talotyyppejä ja asumisen konsepteja paikallisista erityispiirteistä ja tarpeista käsin. Kaikilla edellä mainituilla asuntotuotannon monipuolistamisen keinoilla hillitään myös asuinalueiden eriytymistä.

- tavoitteena alueellisesti monipuolinen asuntojen hallinta- ja rahoitusmuoto- sekä huoneistotyyppijakauma
- tavoitteen toteutuminen edellyttää
    - kunnilta alueellista tasapainottamista kaavoituksen, tontinluovutuksen sekä maankäyttösopimusten keinoin

Vahvistetaan elinympäristöjen laatua

Alueiden eriytymiskehitystä hillitään vahvistamalla olemassa olevia alueita ja niiden elinympäristön laatua. Keskeisin MAL-keino myönteisen kehityksen aikaansaamiseksi on asumisen hallinta- ja rahoitusmuotojen alueellinen sekoittaminen ja tasapainottaminen kaavoituksen, tontinluovutuksen ja maankäyttösopimusten keinoin. Vuokra-asuntokannan asukasvalintoihin tulee hallinta- ja rahoitusmuotojen sekoittamisen ohella kiinnittää huomiota, jotta asukasrakenteen monipuolisuus varmistetaan. Asuntotuotanto kohdistetaan suunnitelmassa seudun ensisijaisille kehittämisvyöhykkeille, mikä mahdollistaa olemassa olevien alueiden myönteisen erityiskohtelun asuntotuotannon ohjaamisessa. Kunnat edistävät toimillaan täydennysrakentamista ja valtion tulee poistaa sen esteitä avustusten ja lainsäädännön keinoin. Purkava uudisrakentaminen tulee mahdollistaa asuinalueiden kehittämiseksi. Valtion tukemiin vuokrataloihin tarvitaan jatkossa purkuavustus.

Asuntotuotannon lisäksi asuinalueiden elinvoimasta ja elinympäristön laadusta huolehditaan varmistamalla sujuva arki luomalla edellytyksiä ylläpitää ja kehittää alueiden palveluja ja saavutettavuutta. Muita keinoja alueiden vetovoimaisuuden lisäämiseksi on huolehtia asuinympäristön laadusta ja viheralueiden riittävyydestä. Meluntorjuntaan ja ilmanlaatuun tulee kiinnittää huomiota. Myös asukkaiden osallisuutta ja yhteisöllisyyttä tulee vahvistaa kuntien käytettävissä olevin keinoin.

Suunnitelmakauden alussa seudulle laaditaan konkreettinen myönteisen erityiskohtelun ohjelma, joka kohdistetaan kuntien itsensä määrittelemille alueille. Kuntien ja valtion yhteinen ohjelma laaditaan yhteistyössä osana asuntopoliittista selontekoa. Ohjelmaa aloitetaan toteuttamaan 2021. Ohjelman toteuttaminen edellyttää valtiolta asuinalueiden kehittämisavustusta.

- tavoitteena alueiden eriytymiskehityksen hillitseminen
- tavoitteen toteutuminen edellyttää
    - kunnilta täydennysrakentamisen edistämistä kaavoituksen, tontinluovutuksen ja maankäyttösopimusten keinoin sekä elinympäristön laadusta huolehtimista mm. kaavoituksen ja infran ylläpidon keinoin
    - valtiolta täydennysrakentamisen esteiden poistamista avustusten ja lainsäädännön keinoin sekä purkuavustusta valtion tukemiin vuokrataloihin
    - kunnilta ja valtiolta yhteistyössä myönteisen erityiskohtelun ohjelman laatimista, ja ohjelman toteuttamiseen valtiolta kehittämisavustusta

Huolehditaan asuntokannan laadusta

Olemassa olevan asuntokannan houkuttelevuuden säilyminen on koko seudun yhteinen tavoite. Lähes puolet seudun asuntokannasta on rakennettu 1960-1980-luvuilla, joten osa on vielä peruskorjausiässä. Asuntokannan houkuttelevuudesta huolehditaan ensisijaisesti pitkäjänteisellä kiinteistönpidolla. Kunnat huolehtivat oman asuntokantansa vetovoimaisuudesta kiinteistönpidon keinoin. Kunnat ja valtio tukevat mm. asunto-osakeyhtiöiden korjausrakentamista avustuksilla ja neuvonnalla. Peruskorjauksiin kannustavat korjaus- ja energia-avustukset ovat keskeisessä asemassa ja niihin tulee valtion jälleen panostaa. Energiatehokkuuden parantaminen vanhassa asuntokannassa on tulevien vuosien keskeinen haaste.

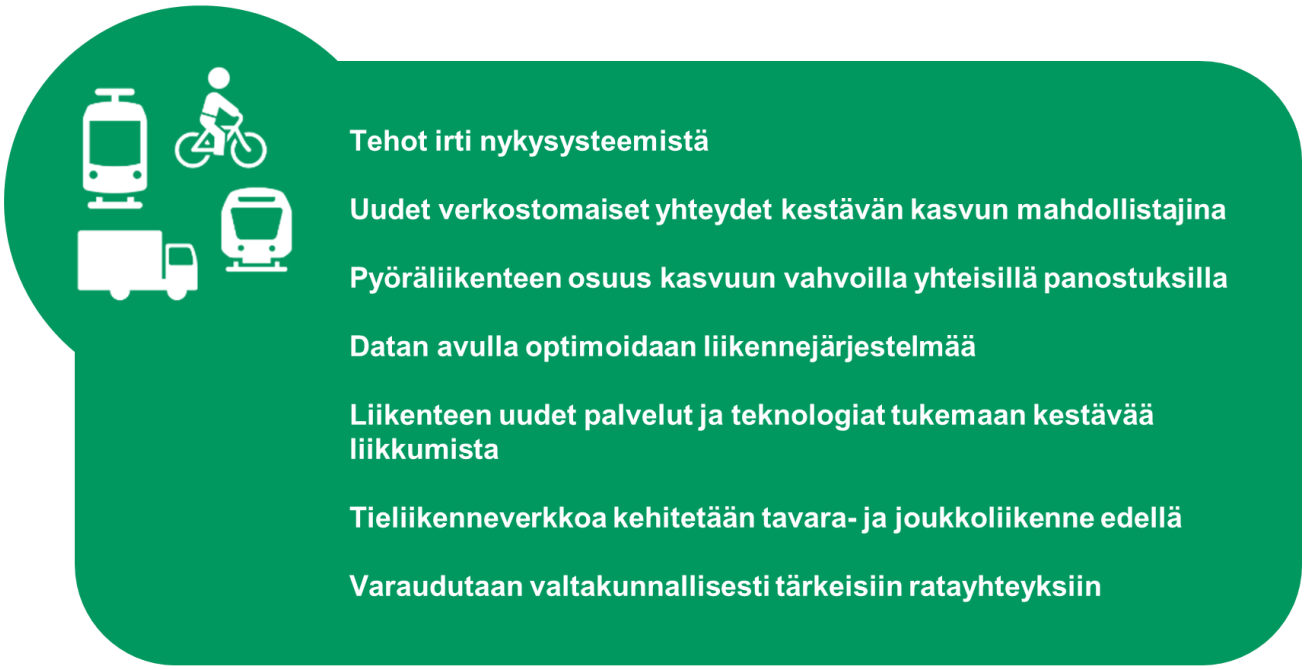
- tavoitteena olemassa olevan asuntokannan houkuttelevuus ja energiatehokkuus
- tavoitteen toteutuminen edellyttää
    - kunnilta pitkäjänteistä kiinteistönpitoa ja mm. asunto-osakeyhtiöiden neuvontaa
    - valtiolta korjaus- ja energia-avustuksia ja neuvontaa

Edistetään rakennuskannan energiatehokkuutta

Tavoitteena on parantaa sekä olemassa olevan asunto- ja muun rakennuskannan että uudistuotannon energiatehokkuutta seudulla mm. puurakentamista ja resurssiviisautta lisäämällä. Olemassa olevan asunto- ja rakennuskannan energiatehokuutta parannetaan peruskorjausten yhteydessä tehtävillä energian säästötoimenpiteillä, joihin tarvitaan valtion tukikeinoja. Määräaikainen energia-avustus lisäisi asuntoyhtiöiden halukkuutta energiakorjauksiin. Uudistuotannon energiatehokkuus varmistetaan lainsäädännöllä ja sillä, että kunnat yhdessä valtion kanssa tukevat lakia kunnianhimoisempia innovatiivisia kokeiluja (mm. puun käyttöä rakentamisessa). Tavoitteena on myös määrätietoisesti kehittää ja hyödyntää kestäviä energiatuotannon ratkaisuja seudulla (mm. paikalliset ja uudistuvan energiantuotannon ratkaisut). Itse energian tuotannon ratkaisuihin ei MAL-työllä oteta kantaa. Tavoitteena on myös edistää erilaisia kiertotalousratkaisuja kuten rakennus- ja purkujätteen uusiokäyttöä ja rakennusten käyttötarkoitusten muutoksia.

- tavoitteena rakennuskannan energiatehokkuuden parantaminen sekä uudistuotannossa että olemassa olevassa asuntokannassa
- tavoitteen toteutuminen edellyttää
    - kunnilta lainsäädäntöä kunnianhimoisempia kokeiluja mm. tontinluovutuksessa ja maankäyttösopimuksissa
    - valtiolta riittäviä korjausavustuksia sekä määräaikaista energia-avustusta

4.3 Raideliikenteeseen ja pyöräliikenteeseen vahvat panostukset, tieliikenne tavara- ja joukkoliikennelähtöisesti

Tehot irti nykysysteemistä

Kestävällä kaupunkiseudulla liikkumisen perustana on toimiva joukkoliikenne. Lähiliikkumisessa suositaan kävelyä ja pyöräilyä. Kävely on osa kaikkia matkoja. Se on terveellinen ja suurimmalle osalle väestöstä mahdollinen liikkumismuoto, minkä vuoksi jalankulun olosuhteiden parantaminen lisää myös liikennejärjestelmän tasa-arvoisuutta.

Nykyisessä liikennejärjestelmässä on paljon hyödyntämätöntä potentiaalia, kunhan verkkoa ja palveluita kehitetään järkevästi. Nykyisen järjestelmän käyttöä tehostavia hankkeita ja toimenpiteitä ovat:

- Liikenneinfran pienet parantamishankkeet (KUHA)
- Joukkoliikenteen lipun hintojen alentaminen (rahoitus mahdollisten tiemaksujen tuotoilla)
- Rautatieliikenteen kehittäminen
    - Liikennöinnin kehittäminen nykyisillä radoilla (lisätarjonta R- ja Z-junille ja kaluston kehittäminen)
    - Espoon kaupunkirata Leppävaara–Kauklahti
    - Helsinki–Pasila ja rautatiejärjestelmän kehittäminen
        - Toimintamallien uudistaminen, pienet infratoimet
        - Pisararadan liikennöintisuunnitelman ja ratasuunnitelman tarkistus
        - Lähijunaliikenteen varikot (päärata ja rantarata)
        - Junaliikenteen jatkuva kulunvalvontajärjestelmä (vähintään ERTMS/ETCS taso 2)
        - Pisararata
    - Pasila–Riihimäki, 2. vaihe

- Metron kapasiteetin varmistaminen
    - Metron kääntöraide Matinkylässä
    - Metron automatisointi
- Helsingin raitioliikenteen kehittämisohjelma
- Bussiliikenteen kehittämisohjelma ja keskipitkän tähtäimen runkolinjastosuunnitelma

Liikenneinfran pienet parantamishankkeet (KUHA)

Liikenneinfran pienillä parantamishankkeilla (KUHA) tehostetaan nykyisen infran käyttöä, parannetaan pyöräilyn ja joukkoliikenteen edellytyksiä, vähennetään altistumista liikenteen melulle, parannetaan raskaan liikenteen toimivuutta sekä lisätään liikenneturvallisuutta. Hankekokonaisuuden rahoitus jaetaan kuntien ja valtion kesken 50%/50% periaatteella ja se tulee varmistaa pitkäjänteisesti valtion ja kuntien budjetteihin. Valtion rahoitusosuus KUHA-hankekokonaisuuteen kohdennetaan erillisrahoituksena. Myös rahoituksen tasoa pitää nostaa merkittävästi.

Pienet parantamiskohteet (KUHA-hankkeet) ovat olleet liikenneinfran kehittämisen kärkihankkeena Helsingin seudun kahdessa edellisessä liikennejärjestelmäsuunnitelmassa (HLJ 2011 ja HLJ 2015). KUHA-hankkeiden ohjelmointiin kuuluvan jatkuvan yhteistyöprosessin avulla on toteutettu vuodesta 2012 alkaen esimerkiksi kevyen liikenteen väyliä, liityntäpysäköintialueita, pysäkkejä, liittymiä sekä meluntorjuntakohteita.

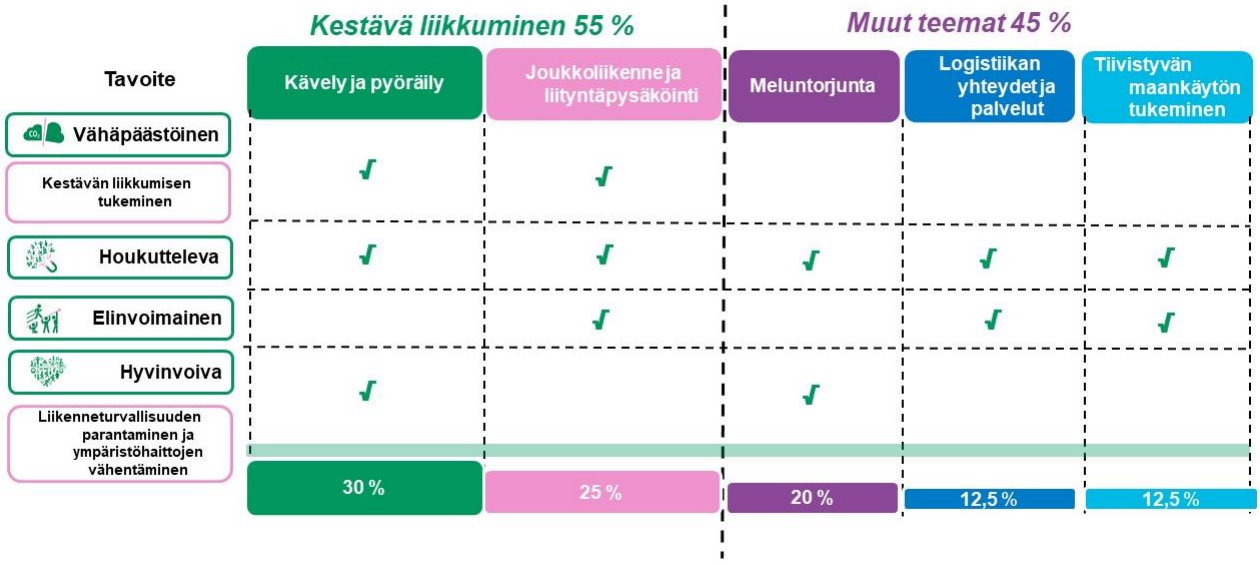
KUHA-hankkeita on ohjelmoitu ja toteutettu kuntien sekä valtion liikenneviranomaisten yhteistyöllä ja niiden rahoituksesta on sovittu MAL-sopimuksessa. Tällä tavoin on saatu toteutetuksi pieniä ja keskisuuria hankkeita, jotka muuten olisivat voineet jäädä ilman rahoitusta. Rahoituksen määrä on kuitenkin ollut tarpeeseen nähden riittämätöntä, ja sitä onkin tarpeen nostaa seuraavalle sopimuskaudelle 30 miljoonaan euroon vuodessa. Lisäksi hankkeiden toteuttamisen haasteena ovat olleet puutteet suunnitteluvalmiudessa ja se, että sopimuskauden loppuessa hankkeet ovat jääneet kokonaan ilman rahoitusta, kunnes seuraava sopimus on saatu solmittua. Jatkossa suunnitteluvalmiutta tulee parantaa ja varmistaa toteutuksen ohjelmoinnissa sopimuskauden ylimenokohdat.

KUHA-ohjelmointityössä vuosille 2020-2023 tarkennettiin KUHA-hankekokonaisuuden sisältöä MAL-suunnitelmaan ja muodostettiin Helsingin seudun kuntien ja valtion välisen maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) sopimuksen pohjaksi priorisoitu KUHA-hankkeiden ohjelma vuosille 2020-2023 (kappaleessa 4.3.1 kuva 24).

Hankekokonaisuuden ohjelmoinnin lähtökohtana oli 30 miljoonan euron vuotuinen rahoitustaso, joka jaettiin kuntien ja valtion kesken 50%/50% periaatteella. Hankekohtaisesti valtion osuus kustannuksista vaihtelee 0-100 %. Valtion rahoituksesta puolet kohdistettiin pääkaupunkiseudulle ja puolet KUUMA-kuntiin.

KUHA-ohjelmoinnin lähtökohtina toimivat seuraavat teemat:

- Kävely ja pyöräily
- Joukkoliikenne ja liityntäpysäköinti
- Meluntorjunta
- Logistiikan yhteydet ja palvelut
- Tiivistyvän maankäytön tukeminen

Kuva 14. KUHA-ohjelman valmistelussa hyödynnetty teemojen priorisointi.

Kestävää liikkumista edistävät hankkeet toteuttavat vahvasti MAL-tavoitteita. Eri teemojen välisen priorisoinnin periaatteena oli osoittaa kestävien liikkumismuotojen teemoihin (kävely ja pyöräily sekä joukkoliikenne ja liityntäpysäköinti) yhteensä 55 % rahoituksesta. Tärkeät meluntorjuntakohteet ovat jääneet viime vuosina usein toteutumatta rahoituksen puutteiden vuoksi. Siksi meluntorjunnan hankkeille osoitettiin 20 % rahoituksesta. Rahoituksen lopullinen kohdentuminen tarkentui vielä ohjelmoinnin aikana kuhunkin teemaan nostettujen hankkeiden sisällön ja rahoitustarpeen myötä.

KUHA-hankeohjelmaan nostetut hankkeet toteuttavat MAL 2019 -tavoitteita, parantavat kestävien liikkumismuotojen edellytyksiä ja lisäävät liikenneturvallisuutta. Yleisinä hankekriteereinä toimivat lisäksi kustannustehokkuus, seudullisuus ja toteutusvalmius. Hankkeiden priorisointi teemojen sisällä perustuu myös taustasuunnitelmissa ja -selvityksissä tehtyihin priorisointeihin.

KUHA-hankeohjelma 2020-2023 mahdollistaa muun muassa yli 50 km uusia pyöräteitä, yli 1700 liityntäpysäköintipaikkaa pyörille ja 850 autoille, sekä melutason alenemisen yli 5000 asukkaalle seudulla.

Joukkoliikenteen lipun hintojen alentaminen

Joukkoliikenteen hinnoittelulla on merkittävä vaikutus kulkutapajakaumaan ja saavutettavuuteen, ja siten se on keskeinen vaikutuskeino suhteessa suunnitelman tavoitteisiin. Joukkoliikenteen lipunhintoja koko Helsingin seudun alueella (ml. HSL-alueen ulkopuolinen alue) alennetaan vuoteen 2030 mennessä. Kuntien subventio joukkoliikenteeseen pysyy edelleen korkeintaan 50 %:ssa, ja lipun hintojen alentaminen rahoitetaan tiemaksujen tuotoilla. Toimenpiteen vaikutusten arvioinnissa oletetaan, että 30 % tiemaksutuotoista kohdistetaan lipun hintojen alentamiseen huomioiden erityisesti ne alueet, joiden asukkaisiin tiemaksut vaikuttavat eniten. Toteutusta tarkennetaan tiemaksujen suunnittelun yhteydessä. Hintojen alentaminen voi koskea julkisesti hankittua tai tuettua liikennettä, mutta ei markkinaehtoista liikennettä.

Rautatieliikenteen kehittäminen

Rautatieliikenteen kehittäminen on toisistaan riippuvaisten asioiden muodostama palapeli. Kaluston, aikataulujen, infran ja varikkotoimintojen tulee kaikkien toimia keskenään yhteen, jotta liikenne on toimivaa, luotettavaa, ja se palvelee matkustajia. Esimerkiksi vuorovälin tihentäminen ja häiriönhallinta saattavat edellyttää ratakapasiteetin lisäämistä ns. pullonkaulakohdassa. Häiriöherkkyyden vähentäminen edellyttää riittäviä resursseja rataverkkoon ja sen laitteiden kuntoon. Kaluston pidentäminen vuorostaan edellyttää pidempiä laitureita ja kaluston lisääminen taas uusia varikoita. Olennaista on aikataulurakenteen suunnittelu kokonaisuutena, vaikka toimijoita tulevien kilpailutusten jälkeen onkin useampia. Rataverkon ja rautatieliikenteen kehittäminen kytkeytyy vahvasti myös maankäytön tiivistämiseen joukkoliikenteeseen

tukeutuen. Rautatiehankkeissa huomioidaan vaikutukset seudulliseen ja valtakunnalliseen liikennejärjestelmään.

Esimerkiksi Oikoradalla ei ole ratakapasiteettiongelmia, mutta pullonkaulakohta on Oikoradan ja Pääradan yhtymäkohdassa. Helsingin ja Lahden välillä liikennöivien Z-junien vuorovälin tihentäminen ruuhka-aikoina puoleen tuntiin mahdollistaa paremmat pendelöintiyhteydet koko yhteysvälille vaikutusalueineen ja lisää joukkoliikenteen houkuttelevuutta henkilöautoon verrattuna. Vuoroväliä tihennettäessä tulee varmistaa toimiva kokonaisuus yhdessä Pääradan tarjonnan kanssa.

Espoon kaupunkiradan jatkaminen Leppävaarasta Kauklahteen mahdollistaa tiheän, säännöllisen ja kaukoliikenteen häiriöistä riippumattoman liikennöinnin. Säännöllinen lähijunaliikenne parantaa myös liityntäyhteyksiä laajalla alueella. Kirkkonummen suuntaan liikennöiviä junavuoroja voidaan lisätä ja myös nopeuttaa, kun osa välipysähdyksistä jää pois. Kaupunkiraiteiden ulottuessa Kauklahteen, välimatka niiden ja Rantaradalle sijoittuvan varikon välille jää lyhyemmäksi, mikä vähentää merkittävästi häiriöherkkyyttä sekä varmistaa kauko- ja lähijunaliikenteen yhteensopivuuden. Espoon kaupunkirata on Rantaradan varikon ja Pisararadan edellytysinvestointi.

Helsingin ja Pasilan rautatiejärjestelmän toimivuus tulee varmistaa niin lyhyellä kuin pitkälläkin aikavälillä. Ensimmäisen lääkkeen kapasiteetin varmistamiseen antaa parhaillaan käynnissä oleva Helsingin ratapihan kehittämishanke (HELRA), joka vähentää ratapihan häiriöherkkyyttä ja lisää ratapihan kapasiteettia. Junamäärien kasvu vaatii monia erilaisia toimenpiteitä, jotta sujuva liikenne saadaan turvattua.

Nykyisiä toimintamalleja ja ohjeistusta liikenteen ohjauksessa ja operoinnissa tulee kehittää välittömästi. Myös hinnoittelun mahdollisuuksia kapasiteetin ohjaamiseksi tulee tutkia. Ratakapasiteetin pullonkaula on linjaraiteilla Oikoradan ja Pääradan yhtymiskohdassa, ei niinkään Helsinki–Pasila-välillä. Vuodesta 2020 eteenpäin toteutetaan pieniä infratoimenpiteitä Helsingin ratapihalla.

LVM:n järjestämä Riihimäen ja Lahden suunnan lähijunaliikenne kilpailutetaan ja perustettava Kalustoyhtiö käynnistää vanhentuneen kaluston korvaavan uuden kaluston hankinnan välittömästi. Kalustohankinnassa tulee huomioida myös tulevaisuuden tarpeet (mm. yhteentoimivuusdirektiivin (EU) 2016/797 ja sen teknisten eritelmien vaatimukset ERTMS-laitteille) ja lisätä tarjontaa sekä nykyisille R- että Z-junille. Kaupunkirataliikenteen vuorotiheyttä tihennetään tarvittaessa (edellyttää kalustohankintaa ja varikkokapasiteettia).

Uudet lähiliikenteen varikot Pääradalle ja Rantaradalle toteutetaan siten, että molemmat ovat käytössä noin 2020-luvun puolivälissä. Pääradan varikko toteutetaan ensin. Lähijunaliikenteen lisääntyessä nykyinen Ilmalan varikko käy riittämättömäksi. Uudet varikot lisäävät varikkokapasiteettia sekä mahdollistavat liikennöinnin aloittamisen ja päättämisen matkustustarpeen kannalta optimaalisista paikoista, mikä vapauttaa kapasiteettia Helsingin ratapihalta. Uusista varikoista olisi hyötyä jo nykytilanteessa, ja ne mahdollistavat kaupunkirataliikenteen kokoonpanomuutokset myös tulevaisuudessa. Varikot ovat edellytysinvestointi Pisararadalle.

Uuden junaliikenteen jatkuvan kulunvalvontajärjestelmän (vähintään ERTMS/ETCS taso 2) määrittely ja kansallisen täytäntöönpanosuunnitelman päivitys aloitetaan välittömästi ja toteutusinvestointi viimeistään 2020-luvun lopussa nykyisen junien kulunvalvontatekniikan tullessa elinkaarensa loppuvaiheeseen. Helsingin seudun kannalta aiheeseen liittyy lisäselvitystarpeita mm. ERTMS/ETCS tasosta 2, jotta saavutetaan toimiva, lähiliikenteelle soveltuva ratkaisu, joka mahdollistaa tiheämmän liikenteen.

Uuden kulunvalvonnan ja varikoiden suunnittelu ja niiden tuomat muutokset liikennöintisuunnitelmiin käynnistetään välittömästi. Varikkoratkaisussa selvitetään pidemmän aikavälin tarpeet ja varaudutaan riittäviin junakalustomääriin ja mahdolliseen kolmanteen lähijunavarikkoon. Häiriötilanteiden hallinnan edellyttämät kaupunkirataverkon infratoimet kuten lisäraiteet pääteasemilla ja sivunvetoraiteet Hiekkaharjun ja Huopalahden eteläpuolella tunnistetaan ja suunnitellaan. Nämä infrainvestoinnit tarkentuvat jatkosuunnittelussa. Samalla Pisararadan liikennöintisuunnitelma ja ratasuunnitelma tarkistetaan kokonaisuuden mukaiseksi. Ratapihan kapasiteettia lisäävä ja juna- ja metrojärjestelmien integrointia parantava Pisararadan investointi toteutetaan ennen kuin linjaraiteiden kapasiteettia ja junatarjontaa Pasilasta pohjoiseen lisätään merkittävästi toteuttamalla Lentorata. Arviolta kymmenen vuotta kestävän Pisararadan rakentaminen aloitetaan 2020-luvun alkupuolella. Toimivan rautatieliikenteen keskinäiset kytkennät edellyttävät, että Pisararadan toteutuksesta ja rahoituksesta päätettäessä on päätetty toteuttaa myös Espoon kaupunkirata Kauklahteen, lähijunaliikenteen varikot Rantaradalle ja Pääradalle tarvittavine lisäraiteineen sekä määritellään jatkuvan kulunvalvontajärjestelmän ratkaisusta (vähintään ERTMS taso 2).

Päärata on merkittävä joukkoliikennekäytävä koko Helsingin seudulle. Pääradan kehittäminen on nykyjärjestelmän tehostamista ja keskeistä myös valtakunnallisen junaliikenteen toimivuuden näkökulmasta. Pääradan lisäraideosuudet Keravan ja Jokelan välillä (Pasila – Riihimäki, 2. vaihe) mahdollistavat R-junien liikennöinnin 15 minuutin välein ja muina aikoina 20 minuutin välein. Toteutus edellyttää yhteensopivuutta Oikoradan tarjonnan kanssa.

Metron kapasiteetin varmistaminen

Metron matkustajamääräennusteiden johdosta metroliikenteen kapasiteettia on tarpeen lisätä toteuttamalla Matinkylän kääntöraiteet Länsimetron jatkeen rakentamisen yhteydessä. Myös metrokalustoa tulee hankkia lisää. 2020-luvun aikana metro pitää automatisoida, ja sen ansiosta vuoroväliä voidaan tihentää. Jos kehittämistoimia ei tehdä, metro ruuhkautuu, koska matkustajamäärät lisääntyvät ja metrolinjat pidentyvät. Lisäksi liikenne hidastuu, matka-aikojen hajonta kasvaa, liikennöinnin luotettavuus heikkenee ja palvelutaso laskee merkittävästi. Kääntöraiteiden ja automatisoinnin avulla pystytään tarjoamaan riittävä kapasiteetti ja palvelutaso kasvavalle matkustajamäärälle pitkälle tulevaisuuteen sekä parantamaan metron häiriönhallintaa ja luotettavuutta.

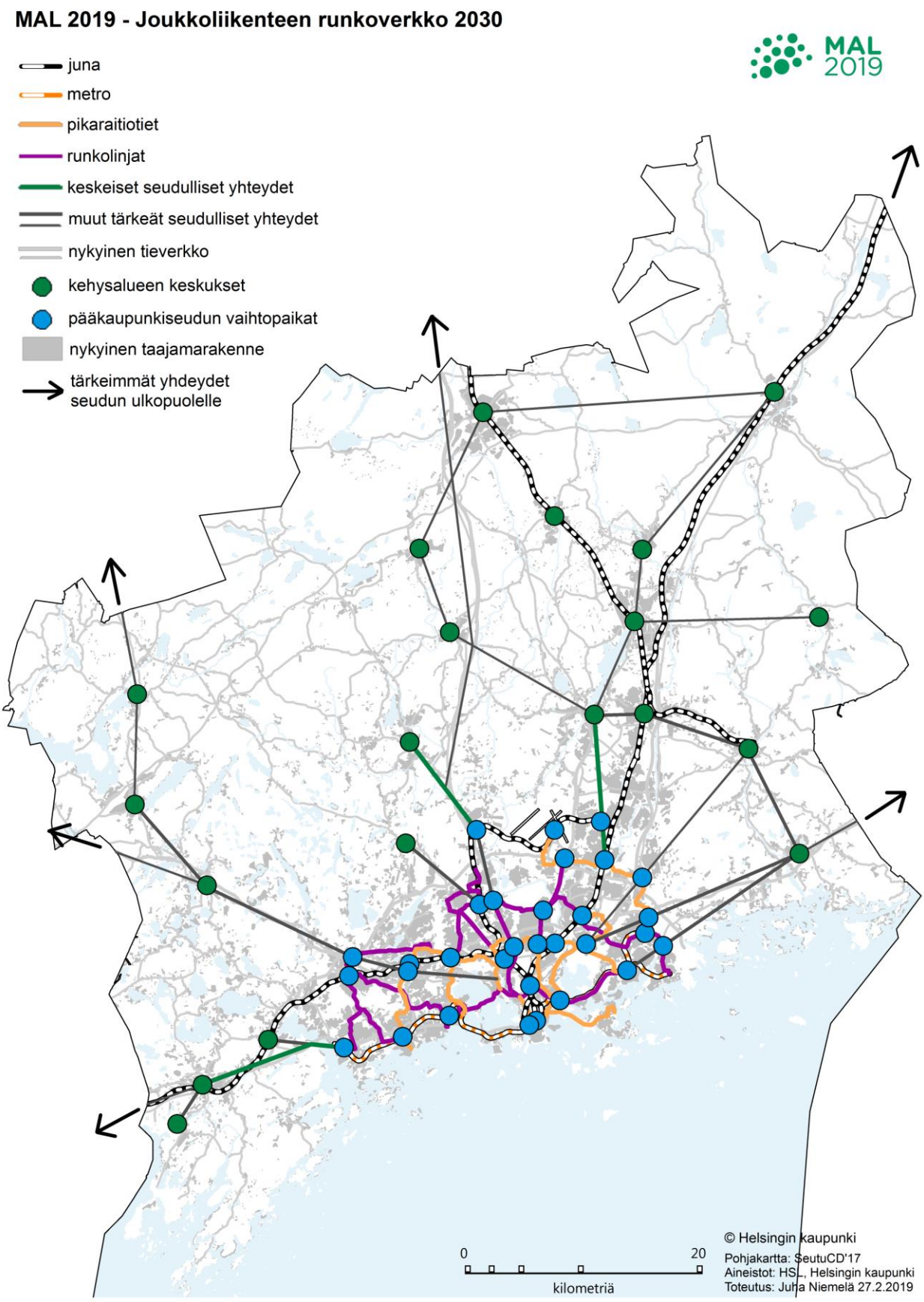
Raitioliikenteen kehittämisohjelma

Helsingin raitioliikenteen kehittämisohjelman tavoitteena on nostaa kantakaupungin raitioliikenteen keskinopeutta 17 kilometriin tunnissa sekä mahdollistaa raitiovaunujen sujuva kulku, aikataulussa pysyminen ja häiriöttömyys. Kehittämisohjelman toimenpiteiden toteuttaminen mahdollistaa myös keskustaan ulottuvan pikaraitiotieliikenteen. Kehittämisohjelman toteuttamisella on kustannuksiinsa nähden erittäin suuret positiiviset vaikutukset. Se esimerkiksi säästää raitioliikenteen operoinnissa useita miljoonia euroa vuodessa.

Bussiliikenteen kehittäminen

Helsingin seudun bussiliikenteessä tehtiin vuonna 2017 yli 180 miljoonaa matkaa. Bussiliikenteen nopeuttamisella on siksi merkittäviä vaikutuksia monelle. Helsingin seudulle laaditaan koko seudun kattava bussiliikenteen kehittämisohjelma ja toteutetaan monipuolisesti toimenpiteitä bussiliikenteen nopeuttamiseksi ja luotettavuuden kehittämiseksi esimerkiksi liikennevaloetuuksilla, bussikaistoilla, pysäkkijärjestelyillä tai muuta liikennettä rajoittamalla. Toimenpiteitä kohdistetaan sinne, missä niillä saadaan aikaan merkittävimpiä vaikutuksia, esimerkiksi strategisen merkityksen tai suurten matkustajavolyymien takia, mutta myös tiemaksujen vaikutusalueelle parantamaan joukkoliikenteen kilpailukykyä. Bussiliikenteen luotettavuutta voidaan kehittää myös mm. lisäämällä liityntämahdollisuuksia raideliikenteeseen, tehostamalla yhteistyötä ja tiedonkulkua katu- ja tietöistä, hyödyntämällä ajantasauspysäkkejä ja lisäämällä reaaliaikaista matkustajainformaatiota, kuten Keravan aseman kaltaisia viivästysnäyttöjä. Suunnitelman pääpaino on nykyisten ja lähivuosien infratarpeissa, mutta lisäksi tarkastellaan palvelutason kehittämisedellytykset.

Lisäksi laaditaan HSL-alueen bussiliikenteen keskeisimpiä kehittämistarpeita kattava keskipitkän tähtäimen runkolinjastosuunnitelma, jonka aikatähtäin on 5-10 vuotta. Suunnitelman pääpaino on runkolinjojen palvelutason määrittelyssä ja linjastosuunnittelussa, ja lisäksi tunnistetaan tärkeimmät tie- ja katuinfrastruktuurin kehittämistoimenpiteet, joilla saavutetaan runkolinjoille asetetut tavoitteet. Työssä huomioidaan liikennejärjestelmän ja maankäytön tuleva kehittyminen. Työssä myös määritellään runkolinjoilla käytettävän kaluston ominaisuudet sekä pysäkki-infrastruktuurin laatutaso.

Kuva 15. Seudun joukkoliikenteen runkoverkko 2030. Karttaan on merkitty kunkin suunnan joukkoliikenteen pääasiallinen yhteys. Kaikki joukkoliikenteen yhteydet eivät näy kartalla. Pääkaupunkiseudun vaihtopaikoissa on mahdollista vaihtaa kahden erisuuntaisen joukkoliikenteen runkoyhteyden tai pidempimatkaisen joukkoliikenteen ja paikallisliikenteen välillä.

Uudet verkostomaiset yhteydet kestävän kasvun mahdollistajina

Seudullinen pikaraitiotieverkko

Seudullisen pikaraitiotieverkoston ensimmäiset askeleet toteutuvat 2020-luvulla, kun jo päätetyt Raide-Jokeri ja Kruunusillat aloittavat liikennöinnin. Verkostoa edelleen laajentamalla (kuva 15) luodaan mahdollisuuksia kestävälle maankäytölle, mutta sillä vahvistetaan myös olemassa olevia alueita nostamalla niitä raideliikenteen piiriin.

Pikaraitiotieverkkoa kehitetään siten, että vuoteen 2030 mennessä aloitetaan seuraavien yhteyksien rakentaminen:

- Vihdintien pikaraitiotie Pohjois-Haagaan
- Pikaraitiotie Mellunmäki–Tikkurila–Aviapolis–Lentoasema
- Viikin–Malmin pikaraitiotie
- Tuusulanväylän pikaraitiotie Käskynhaltijantielle
- Pikaraitiotie Matinkylä–Suurpelto–Kera–Leppävaara

Pääkaupunkiseudulle suunnitelluilla viidellä pikaraitiotiehankkeella on monipuolisia positiivisia vaikutuksia liikennejärjestelmään ja maankäyttöön. Kaikki hankkeet lisäävät kestävien kulkutapojen matkamääriä ja vähentävät hiilidioksidipäästöjä. Vihdintien ja Tuusulanväylän bulevardiraitiotiet lisäävät kestävien kulkumuotojen käyttöä ja vähentävät tehokkaasti päästöjä suhteessa tarvittaviin investointeihin. Vantaan ratikka, Matinkylä–Leppävaara -raitiotie ja Viikin–Malmin raitiotie lisäävät merkittävästi raideliikenteen läheisyydessä asuvien määrää ja vähentävät päästöjä. Hankkeilla mahdollistetaan uusien asuinalueiden rakentuminen ja parannetaan saavutettavuutta usealla sosioekonomisesti heikommalla alueella. Hankkeilla myös parannetaan asumisen monipuolisuutta seudulla. Hankkeiden jatkosuunnittelussa on erityisen tärkeää huolehtia pikaraitioteiden kilpailukykyisestä nopeudesta (yli 25 km/h), jotta yhteydet ovat houkuttelevia ja parantavat aidosti joukkoliikennejärjestelmää. Jatkosuunnittelussa huomio kiinnitetään lisäksi raideverkoston rakentumiseen, varikko- ja kalustokysymyksiin sekä siihen, kuinka hankkeet vaikuttavat muuhun liikennejärjestelmään ja sen kuormittumiseen.

Pikaraitioteiden yhteydessä tulee huolehtia tarvittavien vaihtopysäkkien suunnittelusta ja toteutuksesta. Tunnistettuja tarpeita ovat ainakin Vantaan ratikan Hakunilan vaihtopysäkit vt 4:llä ja Länsimäen vaihtopysäkit vt 7:llä.

Muutokset rautatieliikenteen verkossa

Lapinkylän ja Ruskeasannan asemien toteuttamista selvitettiin erillisissä selvityksissä. Lapinkylän maankäyttöä kehitetään vaiheittain, ja uusi asema toteutetaan riittävän väestöpohjan täyttyessä.

Kerava–Nikkilä –radan osalta liikennöinti on mahdollista aloittaa vuoteen 2030 mennessä, jos maankäyttö kehittyy Sipoon ja Keravan ennusteiden mukaisesti (yhteensä 20 000 asukasta vyöhykkeellä). Maankäytön toteutumista tulee jatkuvasti seurata. Ennen hanke- tai rahoituspäätöstä tulee lisäksi varautua kalusto- ja varikkoratkaisuun sekä tehdä tarvittavat ratasuunnitelmat. Sipoon ja Keravan kuntien ylimääräisistä rahoitusosuuksista liikenteen operointikustannuksiin tulee sopia seudullisesti. Näistä rahoitusosuuksista Sipoo on ilmoittanut ottavansa vastuun.

Maankäytön edellyttämät tieverkon muutokset

Myös tieverkon liikenneyhteyksistä uusille merkittäville maankäyttökohteille, kuten Malmin lentokenttäalueelle ja Kuninkaantammeen huolehditaan. Maankäytön mittava kehittäminen edellyttää päätieverkolle usein myös muita toimia, kuten vaihtopaikkajärjestelyjä. Maankäytön edellyttämiä liittymä- ja tiejärjestelyjä ovat:

- Kuninkaantammen eritasoliittymä ja Hämeenlinnanväylän lisäkaistat
- Malmin uuden maankäytön yhteydet ja Lahdenväylän parantaminen

- Kehä I Maarinsolmu ja Hagalundin tunneli
- Lisäksi pienempiä maankäytön kehittymistä edistäviä liittymiä KUHA-hankkeina

Liikenneinvestointiohjelmassa ja KUHA-ohjelmassa nimettyjen maankäytön edellyttämien tiehankkeiden lisäksi voidaan muulla rahoituksella toteuttaa esimerkiksi Koivusaaren eritasoliittymä Länsiväylällä ja Myllypuron eritasoliittymä Kehä I:llä sekä Kehä I:n ja Itäväylän liittymä.

Bussien runkoyhteydet koko seudulle

Bussiliikenne on käytetyin ja monissa seudun osissa myös ainoa joukkoliikennemuoto. Bussien runkoyhteydet muodostavat yhdessä raideliikenteen kanssa liikennejärjestelmän perustan. Helsingin seudun keskeisille yhteysväleille toteutetaan kattavat, henkilöautoliikenteen kanssa kilpailukykyiset bussien runkoyhteydet vuoteen 2030 mennessä ja taataan niiden palvelutaso pitkäjänteisesti. Bussiliikenteen runkolinjat ja muut tärkeät seudulliset yhteydet ovat osa joukkoliikenteen runkoverkkoa. Ne toteutetaan seudun ydinalueella korkean palvelutason runkolinjoina ja kehysalueella nopeina ja luotettavina yhteyksinä keskusten välillä runkoverkon solmuihin ja tarvittaessa pääkeskukseen asti. Koko seudun joukkoliikenteen runkoverkko on esitetty kuvassa 15. Runkoyhteyksiä täydennetään maankäytön kehittymisen myötä ja linjastoa täsmennetään keskipitkän tähtäimen runkolinjastosuunnitelmassa.

Joukkoliikenteen vaihtojen ja solmupaikkojen parantaminen

Matkaketjut perustuvat yhä enemmän joukkoliikenteen runkoverkkoon ja liityntäyhteyksiin. Matkoja keskitetään runkoverkolle, erityisesti raideverkolle. Vaihtojen määrä ja vaihdollisten matkojen osuus kasvavat, joten vaihdon aiheuttamaa koettua haittaa pitää lieventää matkaketjujen sujuvuuden ja joukkoliikenteen houkuttelevuuden parantamiseksi. Runkolinjojen tavoitteena on kokonaisuudessaan nostaa asiakaslähtöisen joukkoliikenteen palvelutasoa. Joukkoliikenteen vaihtoja ja solmupaikkoja parannetaan erityisesti valtakunnallisesti ja seudullisesti keskeisissä kohteissa. Valtakunnallisesti merkittäviä vaihtoterminaaleja ovat Helsingin keskusta, Lentoasema, Leppävaara, Pasila ja Tikkurila. Seudullisen liikennejärjestelmän kannalta keskeisiä solmuja ovat esimerkiksi Espoon keskus, Huopalahti, Itäkeskus, Kalasatama, Kivenlahti, Malmi, Matinkylä, Mellunmäki, Myyrmäki ja Tapiola. Kehysalueiden liityntäyhteyksien kannalta tärkeitä ovat myös esimerkiksi Kehäradan asemat Kivistössä ja Leinelässä sekä Keravan asema. HSL-alueen raide- ja bussirunkolinjojen sekä pitkämatkaisen bussiliikenteen väliset vaihtopaikat pääteiden ja runkolinjojen risteämiskohdissa ovat kohtia, joilla alueen ulkopuolelta tuleva joukkoliikenne saadaan kytkettyä pääkaupunkiseudun kehittyvään poikittaiseen joukkoliikenteeseen. Tällaisia paikkoja ovat esimerkiksi Lommila ja Viikki. Pikaraitiotieverkkoon liittyy useita kehitettäviä vaihtopaikkoja, mm. Tattarisilta, Hakunila ja Länsimäki sekä Käpylä, jotka toteutetaan raitiotieinvestoinnin yhteydessä.

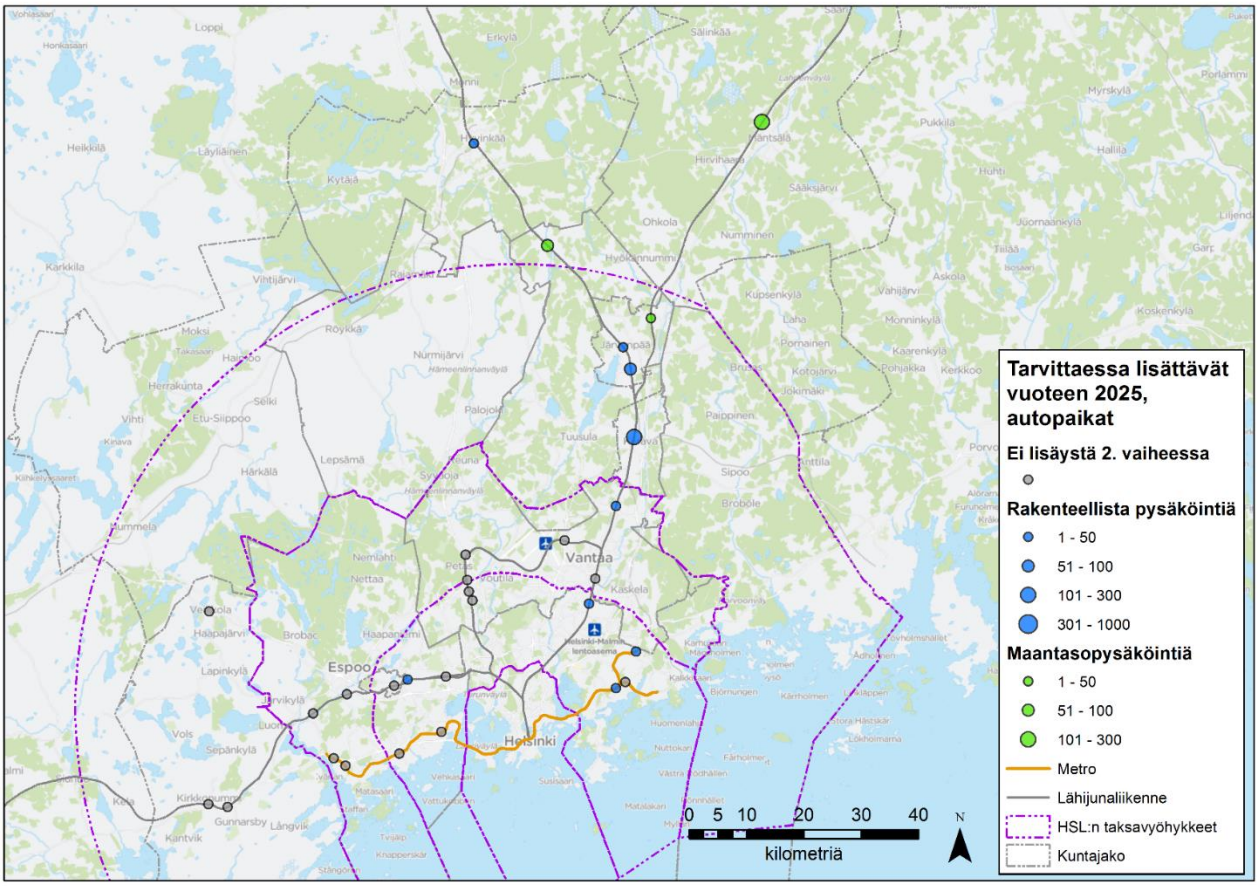
Autojen ja pyörien liityntäpysäköinti

Autojen ja pyörien liityntäpysäköinnin edistäminen on tärkeä osa liikennejärjestelmän kehittämistä. Liityntäpysäköinnillä, erityisesti pyöräpysäköinnillä, vähennetään liikennesuoritetta ja siten myös liikenteen päästöjä. Helsingin seudun liityntäpysäköinnin toimenpideohjelman mukaisesti lisätään seudullisesti merkittäville alueille 6700 uutta pyöräpaikkaa ja 3800 autopaikkaa vuoteen 2025 mennessä. Karkea kustannusarvio paikoille on 80 miljoonaa euroa. MAL-sopimuksessa 2016-2019 sovittiin liityntäpysäköinnin kustannusjaon periaatteista valtion ja kuntien kesken (kuva 17). Valtio ei ole osoittanut liityntäpysäköintikohteille rahoitusta, eivätkä sovitut periaatteet ole siten toteutuneet yhdessäkään kohteessa.

Edellisen MAL-sopimuksen mukaiset kustannusjaon periaatteet ovat perustellut myös seuraavalle MAL-sopimuskaudelle. Sovitusta kustannus- ja vastuujaosta tulee jatkossa pitää kiinni. Tämä tarkoittaa myös kohteiden rahoitusmahdollisuuksien aikaista varmistamista sekä kuntien että valtion budjettisuunnittelussa. Osa vuosien 2020-2023 kiireellisimmistä liityntäpysäköintikohteista on esitetty toteutuvaksi KUHA-ohjelman kautta, mutta lisäksi MAL-suunnitelmassa esitetään erillistä liityntäpysäköintikokonaisuutta, johon sisältyvät seuraavat seudullisesti merkittävät kohteet (yhteensä 2540 pyöräpaikka, 1470 autopaikkaa): Kerava, Hyvinkää, Mäntsälä, Ainola, Helsingin rautatieaseman alikulun pyöräpysäköinti, Espoon kaupunkiradan pysäköintikohteet (Espoon keskus, Kauniainen, Kera, Kauklahti).

Pysäköintialueiden laatuun tulee myös kiinnittää huomiota toteutuksessa. Turvalliseen ja laadukkaaseen pyöräpysäköintiin tulee panostaa. Myös ajantasainformaatiota vapaina olevista liityntäpaikoista tulee kehittää, mikä vaatii panoksia tekniikkaan erityisesti kunnilta. Eduskunta on 15.2.2019 hyväksynyt liikenteen palveluista annetun lain muutoksen (HE 157/2018 vp) , jonka 159 §:ssä edellytetään julkisen liikenteen liityntäpysäköintiä

tarjoavan yrityksen tai yhteisön tarjoamaan liityntäpysäköintiä tasapuolisin ehdoin kaikkien liikkumis- ja yhdistämispalvelun tarjoajien asiakkaille. Lakimuutos edellyttää tunnistautumisratkaisua kaikkien erilaisten palvelujen asiakkaille ja voi myös johtaa liityntäpysäköintialueiden käyttöön muillekin kuin joukkoliikenneasiakkaille. Tätä on pidetty huolestuttavana, sillä tunnistautuminen joukkoliikennematkustajaksi liityntäpysäköintialueilla on tälläkin hetkellä teknisesti monimutkainen järjestää. Jatkossa lakimuutoksesta aiheutuu lisäkustannuksia liityntäpysäköinnin järjestäjille, lähinnä kunnille, joiden esittämiä huolia ei lakia valmisteltaessa ole huomioitu.

Kuva 16. Seudullisesti merkittävien liityntäpysäköintialueiden autopaikkalisäykset vuoteen 2025 mennessä (1. vaiheen tiedossa olevien suunnitelmien lisäksi) (Helsingin seudun liityntäpysäköinnin toimenpideohjelma 2017).

	Sijaintikunta	Kohdekunta	Kotikunta	Valtio
A1 ja A2 Seudullisesti merkittävä alue	30-50 %	10-20 %	10-20 %	30-50 %
B Paikallisesti merkittävä alue	50-70 %			30-50 %
C Pysäkkijärjestelmän kohteet ja pelkkä pyöräpysäköinti	0-100 %			0-100 %

Kuva 17. Liityntäpysäköinnin kustannusjaon periaatteet.

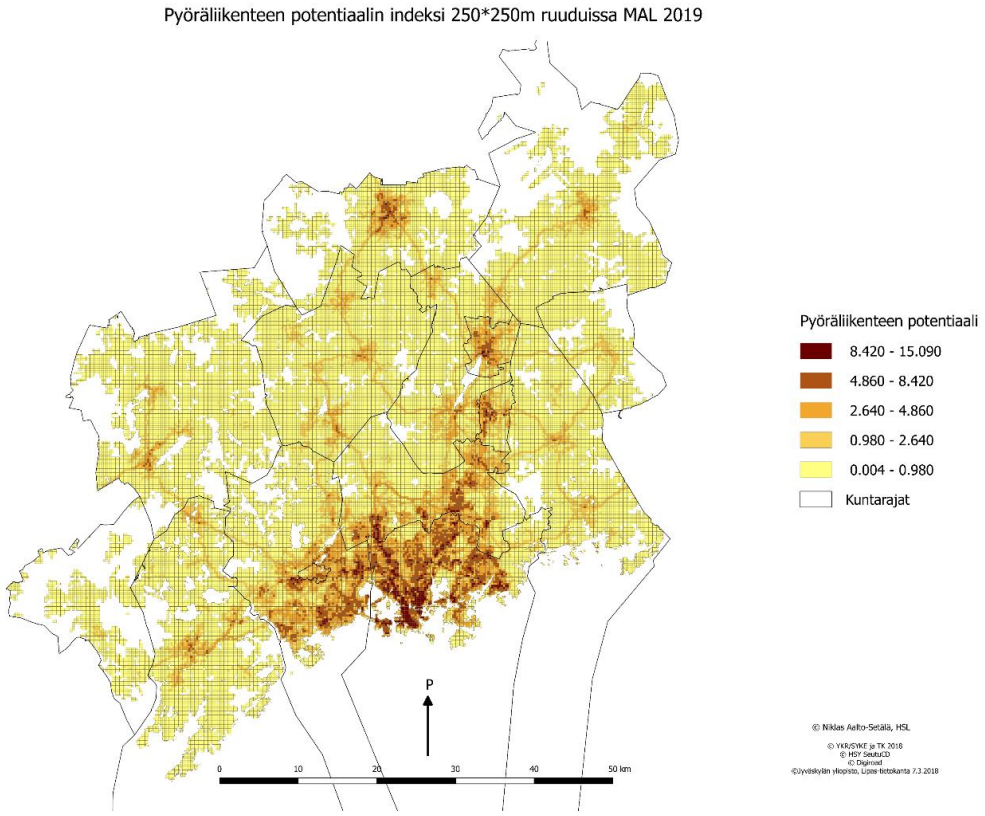
Pyöräliikenteen osuus kasvuun vahvoilla yhteisillä panostuksilla

Vähäinen fyysinen aktiivisuus aiheuttaa merkittäviä yhteiskunnallisia kustannuksia terveydenhuoltomenojen ja ennenaikaisten kuolemien myötä. Pyöräliikenteen edistäminen on erinomainen keino lisätä asukkaiden aktiivisuutta, sillä se on tehokasta hyötyliikuntaa ja edistää siten kansanterveyttä. Hyvin toimiva pyöräliikenne vähentää ruuhkia, ilmansaasteita ja melua ja lisää liikennejärjestelmän tasa-arvoisuutta. Pyöräliikenteen määrätietoinen lisääminen on tärkeää myös Helsingin seudun kasvihuonekaasujen päästöjen vähentämiseksi.

Pyöräliikenne on tilatehokasta, sillä pyöräväylät ja -pysäköintipaikat vievät vähän tilaa autoliikenteeseen verrattuna. Hollannissa vilkkaimmilla pyöräväylillä kulkee 37 000 pyöräilijää vuorokaudessa, mikä vastaa Tuusulanväylän liikennemäärää Kehä I:n sisäpuolella. Suomessa Oulu on hyvä esimerkki ympäri vuoden toimivasta pyöräilykaupungista: pyöräilyn kulkutapaosuus on 16 % ja talvellakin 9 %. Turussa kaupunkipyöräjärjestelmä on käytössä ympäri vuoden.

Useissa Helsingin seudun kunnissa on kunnianhimoisia kasvutavoitteita pyöräliikenteelle: esimerkiksi Helsinki pyrkii nostamaan pyörämatkojen osuuden nykyisestä noin 10 prosentista 15 prosenttiin vuoteen 2020 mennessä, ja Espoo tavoittelee pyöräliikenteen osuuden kaksinkertaistamista 15 prosenttiin vuoteen 2024 mennessä. Tavoitteet pyöräliikenteen kasvulle edellyttävät vahvaa panostusta pyöräliikenteen olosuhteisiin.

MAL 2019:n valmistelun yhteydessä laadittiin diplomityö aiheesta Pyöräliikenteen edistäminen Helsingin seudulla – paikkatietotarkastelu pyöräliikenteen potentiaalin tunnistamiseksi.[4] Työssä tarkasteltiin väestön sijoittumisen suhdetta arkipäiväisiin liikkumisen kohteisiin ja tunnistettiin ne alueet, joilla ihmisillä on parhaimmat mahdollisuudet tyydyttää liikkumistarpeensa pyörällä. Tulokset osoittavat, että potentiaalisimmat alueet pyöräliikenteen kannalta löytyvät lähes poikkeuksetta kuntien keskuksista ja alakeskuksista (kuva 18). Kaikilla tarkastelualueen kunnilla on paljon parantamista vaativaa pyöräliikenteen infrastruktuuria ja useita kohteita, joista se puuttuu kokonaan.

Kuva 18. Pyöräliikenteen potentiaali Helsingin seudulla (Aalto-Setälä 2018). Potentiaalin lukuarvo kuvaa ruutujen potentiaalin suhdetta toisiinsa.

[4] Pyöräliikenteen edistäminen Helsingin seudulla – paikkatietotarkastelu pyöräliikenteen potentiaalin tunnistamiseksi, Niklas Aalto-Setälä (2018) https://www.hsl.fi/mal/julkaisut

MAL 2019:ssä esitetyt pyöräliikenteen edistämistoimenpiteet ovat

- toteutetaan autoliikenteelle kilpailukykyinen seudullinen pyöräliikenteen pääverkko
    - yhteensä n. 900 km
    - ensisijaisia toteutettavia yhteyksiä 82 km pääkaupunkiseudulla[5]
    - KUUMA-kunnissa n. 100 km
        - valtion väylien osalta keskeiset yhteydet täsmentyvät vuoden 2019 aikana tehtävässä Uudenmaan ELY-keskuksen Jalankulun ja pyöräilyn yhteyksien tarveselvityksessä
        - muut seudulliset pääverkon yhteydet kuntien alueella

- pilotoidaan pyöräilyn ja kävelyn ketterien kokeilujen nelivuotinen ohjelma

- edistetään sähköpyörien yleistymistä
    - sähköpyöriä voidaan sisällyttää kaupunkipyöräjärjestelmiin
    - mahdollistamalla asunto-osakeyhtiölaissa taloyhtiöiden omistamat yhteiskäyttöiset sähköpyörät (ja sähköautot)
    - laadukas ja turvallinen pyörien liityntäpysäköinti edistää käyttöä osana matkaketjua

- kaupunkipyöräjärjestelmien laajentaminen seudulla
    - laajennetaan nykyisen järjestelmän kattavuutta
    - varmistetaan yhteentoimivuus nykyisen Helsingissä ja Espoossa toimivan järjestelmän kanssa viimeistään uuden kilpailutuksen myötä vuoden 2025 jälkeen

- toimenpiteiden toteutumisen varmistamiseksi tarvitaan seudullista koordinointiresurssia
    - koordinointityön päätarkoitus on edistää pääverkon toteutusta yhteistyössä seudun kuntien ja valtion kanssa sekä vetää nopeiden kokeilujen pilottia.

<u>Seudullinen pyöräliikenteen pääverkko</u>

Laadukas pyöräliikenteen infrastruktuuri (pyörätiet, -väylät ja -kaistat) on useiden tutkimusten mukaan keskeisin tapa vaikuttaa kulkumuodon valintaan ja kasvattaa pyöräliikennemääriä. Laadukas, eheä ja kattava pyöräliikenteen verkko on enemmän kuin osiensa summa.

Helsingin seudulla on noin 5800 km pyöräteitä, joten pääverkko edustaa siitä alle 16 prosenttia. Vuonna 2012 määritellystä verkosta 714 km on varsinaista pääverkkoa ja 186 km baanoja (ent. laatukäytäviä). Pääverkon priorisointia ja tarkistusta tehtiin vuonna 2014 (kuva 19) ja edelleen vuonna 2016-2017. Vuonna 2017 valmistuneessa selvityksessä osoitettiin 82 kilometriä keskeisintä pääkaupunkiseudulle sijoittuvaa pyöräväylästöä, jonka toteuttaminen parantaisi pyöräilyn kilpailukykyä eniten. Priorisointi perustui kartoitettuihin laatupuutteisiin, käyttäjämääriin, matkojen pituuksiin sekä kuntarajoja ylittävien pyöräilijöiden osuuteen. Näistä 82 kilometristä keskeisimmiksi nousivat tarkastelussa seuraavat yhteydet:

- Itäbaana – Länsibaana (välillä Kalasatama – Matinkylä)
- Pohjoisbaana (Rautatieasema – Tikkurila)
- Kuusisaarenbaana – Pasilanbaana (Keilaniemi – Arabianranta)
- Rantaradanbaana/Pitäjänmäenbaana (Leppävaara – Huopalahti – Pasila)
- Tarvonbaana/Munkkiniemenbaana (Leppävaara – Munkkiniemi – Ruoholahti).

Baanaverkkoa toteutettaessa noudatetaan yhtenäistä, syksyllä 2018 valmistuneen Baanakonseptioppaan mukaista ilmettä ja elementtejä.

KUUMA-kuntien yhteystarpeista suurin osa sijoittuu erityisesti Uudenmaan ELYn verkolle, jonka toteutusmäärärahat ovat olleet riittämättömät jo pitkään. Niin pääkaupunkiseudulla kuin erityisesti KUUMA-kunnissa pyöräliikenteeseen kohdistettavia investointeja on välttämätöntä nostaa nykyisestä, mikäli pyöräliikenteen kulkutapaosuutta todella halutaan kasvattaa. Lisäksi on tärkeää edistää keskeisten pyöräliikenneyhteyksien suunnittelu- ja toteutusvalmiutta.

Nelivuotiskaudella 2020-2023 edistettäviksi hankkeiksi esitetään seuraavia pyöräliikennehankkeita:

- Helsingin seudun pyöräilyn pääverkon keskeisten yhteyksien kehittämistarveselvityksessä[5] määritellyistä yhteyksistä parannetaan itä-länsiyhteyden suunnitteluvalmiutta ja edistetään sen laadukasta toteutusta osissa, joista ensimmäisinä vaiheina
    - Itäbaana välillä Teollisuuskatu-Kalasatama (Vallilanbaana), arvioidut kustannukset 4,6 miljoonaa euroa
    - Päärautatieaseman alittava keskustan pyörätunneli. Tunneli on olennainen osa pyöräliikenteen itä-länsiyhteyttä sekä koko seudun pyöräliikenneverkkoa. Yhteyden toteuttaminen Päärautatieaseman alittavana on tärkeää niin pyöräliikenteen sujuvuuden kuin häiriöttömän jalankulun ja joukkoliikenneliitynnän varmistamisessa. Alikulun arvioidut kustannukset ovat 23 miljoonaa euroa.

- keskeinen pääkaupunkiseudun ulkopuolella edistettävä pyöräliikenneyhteys on pääradan varressa kulkeva Järvenpää-Tuusula-Kerava-pyörätieyhteys, kustannusarvio 1,4 miljoonaa euroa.

Pyöräilyn ja kävelyn ketterät kokeilut

Nelivuotisen kokeiluohjelmapilotin tarkoituksena on löytää parhaita ratkaisuja pyöräliikenteen ja kävelyn edistämiseksi mitä monipuolisimmilla tavoilla ja tarjota ympäristö palveluiden tai ideoiden kokeiluille, joita seudun yritykset, kunnat ja muut sidosryhmät voivat toteuttaa yhdessä käyttäjien kanssa aikaisessa vaiheessa. Nopeiden kokeilujen avulla voidaan luoda uudenlaisia pyöräliikenteen ja kävelyn ratkaisuja, selvittää niiden vaikutuksia sekä päästä nopeasti eteenpäin toimivien palveluiden ja käytäntöjen yleistymisessä ja tarjoamisessa. 71 % MAL-barometriin vastanneista kertoi olevansa valmiita kävelemään pidemmän matkan, mikäli ympäristö on miellyttävä.[6] Kokeilut voivatkin sisältää myös edullisia pyörä- ja kävelyinfraan tehtäviä parannuksia, joilla kehitetään kävelyn ja pyöräilyn ympäristöä.

Pilotti voi koostua esimerkiksi vuosittaisesta hausta, johon mikä tahansa toimija voi osallistua, mikäli on valmis panostamaan kokeiluun myös omia resurssejaan. Pilottiohjelma tarjoaa kokeiluille rungon ja resursseja sekä auttaa kokeilijoita eteenpäin. Kokeilut tarjoavat pilotille dokumentoitua tietoa eri palveluiden ja ratkaisujen toimivuudesta ja vaikutuksista. Lisäksi ne mahdollistavat kokemusten välittämisen parhaista ratkaisuista ja opeista kaikille kiinnostuneille toimijoille niin seudulla kuin valtakunnallisesti. Toimenpide edellyttää pilotin ohjelmointia ja resursointia.

Sähköpyörät

Sähköpyörän sähkömoottori toimii poljettaessa ja kytkeytyy pois viimeistään nopeudessa 25 km/h. Sähköavustus tekee pyöräilystä kevyempää ja vähentää esimerkiksi ylämäkien rasittavuutta. Tutkimusten mukaan sähköpyörä lisää poljettavia matkanpituuksia jopa 40-50 prosenttia tehden pyöräilystä varteenotettavan vaihtoehdon myös seudullisilla matkoilla. Sähköavusteisten pyörien toimintasäde vaihtelee noin välillä 30-70 km (yhdellä latauksella). Kansainvälisten tutkimusten mukaan 25-46 % sähköpyörien käyttäjistä on entisiä autoilijoita. (Liikennevirasto 2015).

Kiinnostus sähköpyöriä kohtaan ja niiden käyttö on kasvussa kansainvälisesti ja myös Helsingin seudulla. Vuonna 2017 tehdyn MAL-barometrin mukaan yli 15-vuotiaista Helsingin seudun asukkaista yhdellä prosentilla oli käytössään sähköpyörä. Runsasta vuotta myöhemmin tehdyn MAL-barometrin 2018 mukaan osuus oli kasvanut kahteen prosenttiin. Kiinnostus hankkia sähköpyörä oli myös kasvanut reilussa vuodessa kuudesta prosentista kymmeneen prosenttiin.

Kaupunkipyörät

Kaupunkipyöräjärjestelmä on todettu toimivaksi ja arvostetuksi tavaksi edistää pyöräliikennettä. Kaupunkipyörä on kaikkien käytettävissä oleva polkupyörä, jonka käyttäminen edellyttää rekisteröitymistä palveluun ja käyttöoikeuden ostamista joko päiväksi, viikoksi tai kaudeksi (Helsingissä ja Espoossa 1.4.-31.10.2018). Kaupunkipyörät näkyvät hyvin kaupunkikuvassa ja madaltavat kynnystä pyöräillä. Ne myös helpottavat liityntää joukkoliikennejärjestelmään ja sujuvoittavat siten liikkumista.

[5] Helsingin seudun pääpyöräilyverkko – keskeisten seudullisten yhteyksien kehittämistarveselvitys. HSL. (2017) http://www.hsl.fi/mal/julkaisut
[6] MAL-barometri, Maankäytön, asumisen ja liikenteen seutubarometri (2018) http://www.hsl.fi/mal/julkaisut

Helsingin seudulla on kaupunkipyöriä Helsingin kantakaupungissa, Lauttasaaressa, Munkkiniemessä sekä Espoon Matinkylässä, Olarissa, Niittykummussa, Tapiolassa ja Leppävaarassa yhteensä 2550 pyörää 255 asemalla.

Vuonna 2018 kaupunkipyörillä tehtiin yhteensä kolme miljoonaa matkaa. Kaupunkipyörien käyttäjille suunnatussa kyselyssä vuonna 2018 (N=7935) palveluun oltiin tyytyväisiä. Vastanneista käyttäjistä 31 % kertoi saaneensa kaupunkipyöristä myös rahallisia hyötyjä ja 69 % ajallisia säästöjä. Lisäksi 17 % vastaajista kertoi kaupunkipyörän korvanneen automatkoja. Käyttäjiä oli kaikista Helsingin seudun kunnista ja seudun ulkopuoleltakin. Kaupunkipyöräjärjestelmän käytettävyyden näkökulmasta olisikin keskeistä, että järjestelmiä laajennettaessa yhdellä rekisteröitymisellä voi käyttää kaupunkipyöriä kaikissa seudun kunnissa. Tämä on huomioitava viimeistään vuoden 2025 jälkeen, kun Helsingin, Espoon ja vuonna 2019 Vantaalle tulevan kaupunkipyöräjärjestelmän sopimuskausi päättyy ja järjestelmä(t) kilpailutetaan uudelleen. Jatkossa on pohdittava myös mahdollisuutta pitää kaupunkipyörät käytössä ympäri vuoden. Ympärivuotisella kaupunkipyöräjärjestelmällä on viestinnällistäkin merkitystä: pyörä on varteenotettava kulkumuoto kaikkina vuodenaikoina.

Seudullinen koordinointiresurssi

Pyöräliikenteen pääverkon toteuttaminen on ollut yhtenä pyöräliikenteen edistämisen kärkihankkeista seudullisissa liikennejärjestelmäsuunnitelmissa jo pitkään ilman merkittäviä edistysaskeleita. Yhtenäisen, toimivan pääverkon toteuttaminen ja ylläpito edellyttävät uusia tapoja varmistaa verkon toteutus. Koordinointityön päätarkoitus on etsiä ja ottaa käyttöön näitä uusia tapoja laadukkaan, kuntarajat ylittävän, yhtenäisen pääverkon toteuttamisen varmistamiseksi sekä vetää nopeiden kokeilujen pilottia.

Lisäksi pyöräilyn seudullista markkinointia edistetään markkinointisuunnitelman mukaisesti.

Datan avulla optimoidaan liikennejärjestelmää

Liikennealalla on tapahtumassa lähivuosikymmeninä suuria muutoksia, jotka edellyttävät datan entistä parempaa hyödyntämistä: automaattisten ajoneuvojen ennakoidaan tulevan yleiseen käyttöön, liikkumispalvelu- ja liikennöintimarkkinat avautuvat kilpailulle. Digitaalisen teknologian kehitys muuttaa kuluttajien odotuksia esimerkiksi reaaliaikaista informaatiota kohtaan ja samalla reaaliaikaisen datan kerääminen halpenee ja helpottuu. Datan lisääntyminen myös edellyttää analytiikalta aiempaa enemmän, jotta datamassaa voidaan hyödyntää liikennejärjestelmässä.

Keskeisiä toimenpiteitä datan hyödyntämiseksi ja tiedonkeruun mahdollistamiseksi ovat:

- Nykyisten datavarantojen inventaari sekä mahdollisuuksien tunnistaminen (mm. parkkihallit, nopeusvalvontakamerat, julkisen liikenteen ajoneuvojen paikannus)
- Aktiivinen rooli verkottuneiden ajoneuvojen datanvaihdon standardien kehityksessä
- Avoimuuden ja datan käyttöoikeuksien määrittely hankinnoissa sekä datan jakamisen mallien kokeileminen (sopimuksin ja toimintatavoin) yritysten kanssa
- Liikkumisdatan avaaminen loppukäyttäjien ja palvelutuottajien käyttöön (esim. nousijamäärät tunneittain ja parkkipaikkojen saatavuus)
- Verkkotason liikennevalo-ohjausmenetelmä
- Muuttuvien nopeusrajoitusten aktiivinen käyttö
- Liikenteen ruuhkatietopalvelu

Liikenteen uudet palvelut ja teknologiat tukemaan kestävää liikkumista

Tehtyjen analyysien perusteella yhteiskäyttöisillä liikennepalveluilla on markkinapotentiaalia Helsingin seudulla. Kyytien jakaminen on merkittävä keino vähentää liikennesuoritetta, kun taas yhteiskäyttöautot tukevat autotonta elämäntapaa. Jaettujen kyytien suurin potentiaali on säännöllisessä työmatkaliikenteessä,

varsinkin pidemmillä seudun alakeskuksista lähtevillä matkoilla. Yhteiskäyttöautojen kysyntä jakaantuu tasaisemmin koko seudulle. Markkina on suuri, ja julkisen toimijan ohjauksella on oltava merkittävä rooli. On tärkeää, että kulkumuotojakauman muutokset tapahtuvat pääosin henkilöautoliikenteestä, eivätkä joukkoliikenteestä, kävelystä tai pyöräilystä. Tässä olennaista on erityisesti liikennepoliittinen ohjaus, kuten henkilöautoliikenteen hinnoittelu ja pysäköintipolitiikka.

Henkilöautojen käyttöasteen kasvaminen mm. yhteiskäyttöautojen avulla nopeuttaa tehokkaasti myös autokannan uusiutumista ja alentaa henkilöliikenteen aiheuttamaa päästökuormitusta.

Toimenpiteet:

- Lippujärjestelmien yhteentoimivuuden parantaminen
- Kestävien kyydinjako ja first/last mile -palvelujen edistäminen
- Yhteiskäyttöautojen edistämissuunnitelma
- Tieliikenteen automatisaatioon varautuminen

Lippujärjestelmien yhteentoimivuuden parantaminen

Lippujärjestelmien yhteen toimivuuden parantamisella tavoitellaan käyttäjille helposti ostettavia matkoja, joihin riittää yksi lippu. Maksamiseen ja tilaamiseen sovitetaan myös muuta liikennepalveluiden tarjontaa, esimerkiksi liityntäpysäköintiä. Yhtenä keinona on markkinaehtoisen liikenteen kanssa tehtävät sopimukset lippujen yhteiskäyttöisyyttä koskien (esim. HSL-alueen U-liikenne). Hyödynnetään liikennepalvelulain mukaisia mahdollisuuksia muun muassa lipunmyyntirajapintoja avaamalla. Lippujen ristiin käyttöä voidaan myös edellyttää esimerkiksi ELY-alueen kilpailutuksissa.

Kestävien kyydinjako ja first/last mile -palvelujen edistäminen

Kansalaisten itse tuottamien ja jakamien kuljetusten (C2C) tukeminen mahdollistaa vähäisen kysynnän ajankohtien ja poikkeuksellisten asiointisuuntien palvelemisen. Tämä voi olla ratkaisu esimerkiksi ilta-, viikonloppu- ja harrastuskyytien tarjontaan alueilla, joilla perinteinen joukkoliikenne ei palvele riittävän monipuolisesti. Julkinen sektori voi helpottaa uusien yhteisöllisten palveluiden käyttöä ja kestävän liikkumisen palveluiden yleistymistä yhdistämällä palveluiden informaation muuhun joukkoliikenneinformaatioon tai luomalla avoimiin rajapintoihin perustuvan teknisen palvelualustan. Jaettujen kuljetusten tunnettavuutta voidaan lisätä lisäksi pilottihankkeella, jossa selvitetään soveltuvien kyydinjakopalveluiden käyttöä ja valitaan esimerkiksi erilaisia harrastusryhmiä mukaan pilottiin. Julkisen sektorin toimenpiteenä on kyytien jakamiseen liittyen etenkin lisätä tietoisuutta ja hyväksyttävyyttä erilaisille palveluille.

Kunnat ja muut vastuutahot suunnittelevat ja toteuttavat tarkoituksenmukaisella tasolla infratoimet, jotka ovat edellytyksenä kyydinjako ja first/last mile -palveluille valikoiduissa joukkoliikenteen solmupisteissä. Uudenlaiset liityntäkokeilut ovat yksi tapa tuoda liikenteen uusia palveluja testattavaksi seudun eri osiin. Kokeilukohteina voivat olla esimerkiksi yhteiskäyttöautopalvelut sekä markkinaehtoiset OnDemand-liikennepalvelut (digitaaliset tilaukset). Palveluiden yhdistäminen julkisen sektorin joukkoliikenneinformaatioon on keino tuoda uusille palveluille näkyvyyttä. Pilottikohteina voivat toimia esimerkiksi sellaiset asemanseudut ja solmupisteet, joilla ei ole perinteistä bussiliityntää.

HSL:n toteuttama IdeaLab-kilpailu on yksi keino kokeilla ja tutkia liikkumisen uusia palveluja Helsingin seudulla. IdeaLab-kilpailun voittajiksi valittiin Espoossa toteutettava kutsukyytipalvelu sekä potkulautapilotti, joka toteutetaan Helsingin Vuosaaressa. Potkulautapilotin avulla haetaan konkreettista tietoa esimerkiksi seuraaviin kysymyksiin:

- kuinka hyvin potkulautapalvelu (sähköllä/ilman sähköä) edistää kestävää liikkumista?
- miten hyvin potkulauta toimii itsenäisenä jalankulkua edistävänä kulkutapana?

- missä määrin potkulautapalvelu voi ratkaista ensimmäisen ja viimeisen kilometrin ongelmaa joukkoliikenteen matkaketjussa?

Kutsuliikennepilotilla kasvatetaan ymmärrystä ja osaamista kutsuliikenteestä

- arvioimalla kutsuliikenteen roolia linjaliikenteeseen suhteutettuna
- analysoimalla kutsuliikenteen roolia runkoliikenteen syöttöliikenteessä
- selvittämällä, missä määrin helppokäyttöinen ja tehokas kutsuliikenne lisää joukkoliikenteen käyttöä ja vähentää oman auton käyttöä.

Molemmat pilotit toteutetaan vuoden 2019 aikana ja niistä saatavaa tietoa hyödynnetään jatkossa uusien palveluiden suunnittelussa ja toteutuksessa.

Yhteiskäyttöautojen edistämissuunnitelma

Julkiset toimijat (kunnat/HSL) laativat yhteisen määrätietoiseen toteutukseen tähtäävän suunnitelman, jossa määritellään yhteiskäyttöautoille tarjottavien pysäköintipaikkojen edistämistoimet sekä toteutuspolku. Yhteiskäyttöautojen edistämistoimissa painotetaan vähäpäästöisiä ajoneuvoja. Suunnitelmassa tarkastellaan myös latausmahdollisuuksien lisäämistä.

Tieliikenteen automatisaatioon varautuminen

Automaatio lisääntyy kaikkialla yhteiskunnassa eikä liikenne ole tästä poikkeus. Myös muu teknologinen kehitys liikenteessä, esimerkiksi yhteistoiminnallisen ajamisen sovellusten osalta on nopeaa ja etenee pitkälti markkinaehtoisesti. Varautumalla automaatioon ja muuhun teknologiseen kehitykseen parannetaan mahdollisuuksia hyvien vaikutusten (esim. liikenneonnettomuuksien väheneminen) hyödyntämiseen ja huonojen vaikutusten (liikennesuoritteen lisääntyminen) rajoittamiseen. Tulevat ratkaisut tehdään kestävälle liikkumiselle alisteisina. Muodostetaan seudun toimijoiden yhteistyössä periaatteet ja prioriteetit uuden teknologian laajamittaiselle käyttöönotolle ja tähän liittyville tarpeille ja investoinneille.

Tieliikenteen automatisaatioon varautumista jatketaan seudun ja valtion tason toimijoiden yhteistyössä. Datan keräämisen ja hyödyntämisen keinot ovat keskeisessä roolissa. Kukin automaattiajamisen sovellus vaatii toimiakseen tietynlaisen toimintaympäristön, joka voi tarvita muutoksia fyysiseen ja digitaaliseen infrastruktuuriin. Lisäksi tietyt yhteistoiminnallisen ajamisen sovellukset edellyttävät investointeja myös infrastruktuuriin. On tärkeää huomioida sekä henkilöliikenteen että tavaraliikenteen tarpeet ja kehittymisnäkymät. Kehityshankkeissa on tärkeää edetä koordinoidusti, jotta jokainen hanke toisi lisäarvoa edelliseen hankkeeseen nähden ja tuottaisi myös tuloksia ja päätelmiä liikennejärjestelmän kehittämisen kannalta.

Tieliikenneverkkoa kehitetään tavara- ja joukkoliikenne edellä

Helsingin seudun liikennejärjestelmä pohjautuu tulevaisuudessa yhä vahvemmin raideliikenteeseen. Tieliikenteellä on kuitenkin oma vahva roolinsa erityisesti logistiikassa ja pitkämatkaisessa liikenteessä. Tieinvestoinnit kohdistetaan valtakunnallisesti merkittäviin ja tavaraliikenteen toimivuutta parantaviin kohteisiin. Yleistä liikenteen toimivuutta parannetaan liikenteen hallinnan keinoin. Merkittävin toimenpide tieliikenteen ruuhkautumisen rajoittamiseksi ja toimivuuden varmistamiseksi on ajoneuvoliikenteen hinnoittelu.

Päätieverkon ja logistiikan toimintavarmuutta vahvistetaan vuoteen 2030 mennessä ajoneuvoliikenteen hinnoittelun lisäksi seuraavilla toimenpiteillä:

- Helsingin seudun tieverkon luokitus ja palvelutasotavoitteet toimii lähtökohtana tieverkon kehittämiselle
- Helsingin seudun pääväylien liikenteenhallinta
- Raskaan liikenteen taukopaikat
- Tieverkon kehittämishankkeet
    - Kehä III kehittäminen välillä Askisto-Pakkala
    - Lahdenväylän (Vt 4) lisäkaistat Kehä III-Koivukylänväylä sekä Koivukylänväylä-Kulomäentie
    - Logistiikan poikittaisyhteyksien kehittäminen valtateiden 3 ja 4 välillä (ensimmäisessä vaiheessa Järvenpää – kt 45)

Helsingin seudun pääväylät ovat Suomen vilkkaimmin liikennöityjä maanteitä. Pääväylien toimintavarmuus on keskeistä niin seudun sisäisen kuin valtakunnallisen henkilö- ja tavaraliikenteen kannalta. Seudun sisäisessä liikenteessä suurimmat liikennemäärät ovat Kehä I:llä, jolla on eniten liikennettä koko Suomessa. Tieverkon kehittämistarpeet vähenevät merkittävästi vuoteen 2030 mennessä, jos kaikki MAL-suunnitelman toimenpiteet toteutetaan. Ainoastaan vilkkaasti liikennöidylle Kehä I:n keskikohdalle valtateiden 3 ja 4 välille jää ruuhkautumisen aiheuttamaa kehittämistarvetta. Suunnitelmassa erityinen painopiste pääväylien kehittämisessä on logistiikan keskeisissä yhteyksissä sekä valtakunnan tason yhteyksissä.

Helsingin seudun tieverkon luokitus ja palvelutasotavoitteet

Helsingin seudun tieverkon luokitus ja palvelutasotavoitteet määriteltiin liikenneviraston johdolla yhdessä Uudenmaan ELY-keskuksen, seudun kuntien, HSL:n ja Uudenmaan liiton kanssa 2018 valmistuneessa selvityksessä[8]. Se toimii lähtökohtana tieliikenneverkon kehittämiselle ja mahdollisille muutoksille.

Luokituksen taustalla oli tiejaksojen verkollinen ja liikenteellinen merkitys ja toisaalta maankäytön ja kestävän liikkumisen kehittämistarpeet ja –mahdollisuudet. Tieluokille laadittiin sanalliset palvelutason ja kehittämisperiaatteiden kuvaukset, joita tarkennettiin konkreettisilla palvelutasomittareilla tavoitearvoineen. Liikkumisympäristön ja maankäytön kehittämisedellytysten painoarvo kasvaa tiejaksojen valtakunnallisen merkittävyyden vähetessä ja paikallisen roolin kasvaessa sekä toisin päin.

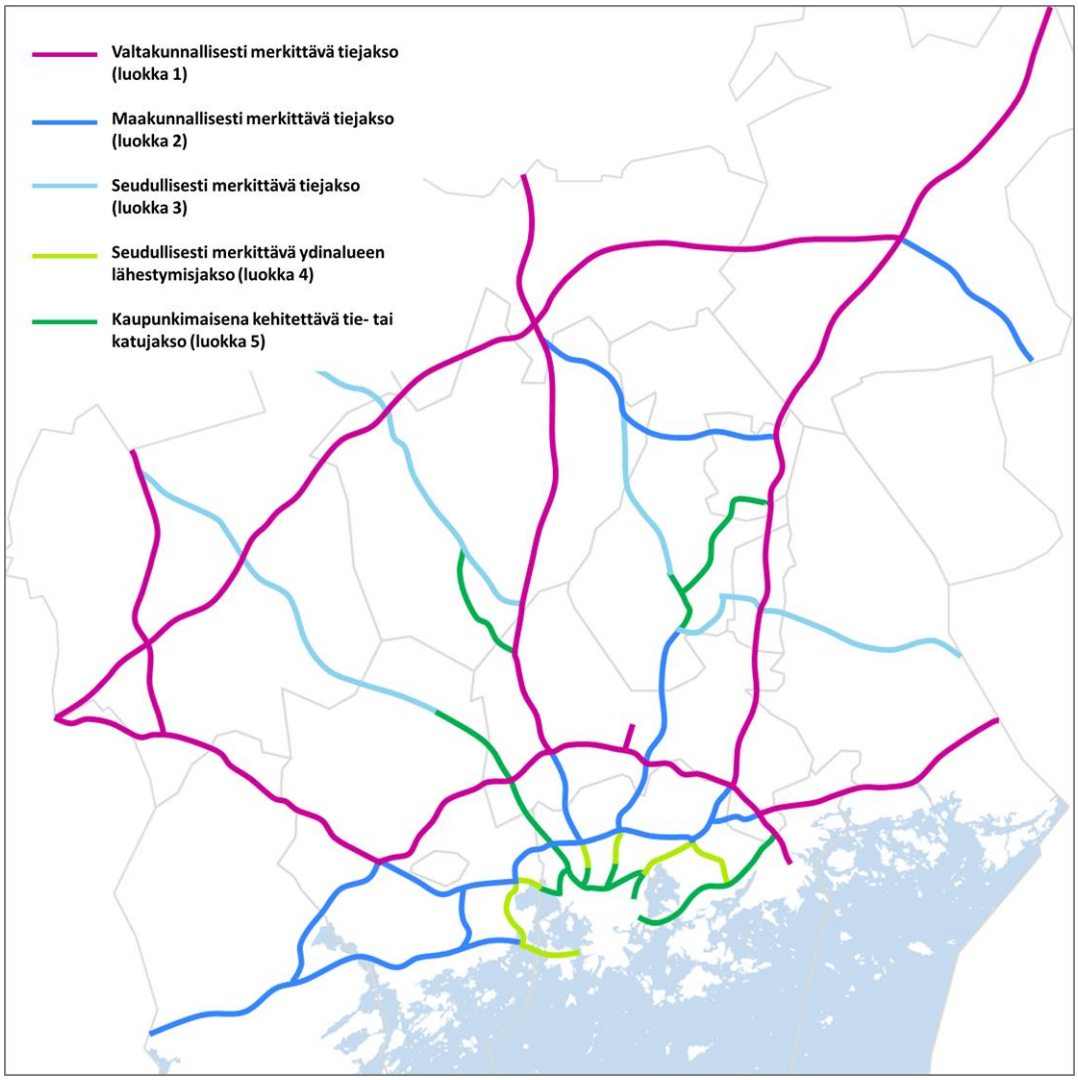
Valtakunnallisesti merkittävillä tiejaksoilla pyritään sujuvaan liikenteeseen ja hyvään toimintavarmuuteen. Nopeustavoite on säteittäisillä valtaväylillä vähintään 100 km/h, muilla vähintään 80 km/h

Maakunnallisesti ja seudullisesti merkittävillä tiejaksoilla pyritään melko hyvään sujuvuuteen ja toimintavarmuuteen, mutta liikenteen lyhytkestoinen ja paikallinen ruuhkautuvuus on hyväksyttävää. Joukkoliikenne ja tavaraliikenne priorisoidaan tarvittaessa. Maakunnallisesti merkittävillä tiejaksoilla nopeustavoite on vähintään 80 km/h. Seudullisesti merkittävillä tiejaksoilla nopeustavoite on taajamien ulkopuolella pääosin 80 km/h ja taajamissa 50 km/h.

[8] Kts. Helsingin seudun tieverkon luokitus ja palvelutasotavoitteet (Liikennevirasto 2018)

Seudullisesti merkittävillä ydinalueen lähestymisjaksoilla pehmennetään siirtymistä maantiemäisestä kaupunkimaiseen liikenneympäristöön. Sujuvuuden merkitys on edellisiä luokkia pienempi. Nopeustavoite on 60 – 80 km/h. jaksojen varrella voi olla merkittävää maankäytön kehittämispotentiaalia, jonka hyödyntäminen voi edellyttää nopeustason laskua nykyisestä. Kantakaupungin valtakunnallisten terminaalien yhteyksien toimintavarmuus on varmistettava.

Kaupunkimaisena kehitettävät tie- ja katujaksot omaavat merkittävää maankäytön kehittämispotentiaalia, mutta jaksoilla on myös seudullista merkitystä. Näiden tiejaksojen liikenneympäristöä kehitetään maankäytön kehittämisen ja lähiliikkumisen lähtökohdista. Joukkoliikenteen ja tavaraliikenteen toimintavarmuus turvataan niillä jaksoilla, jotka ovat keskeisiä pitkämatkaisen linja-auto tai kuorma-autoliikenteen reittejä. Henkilöautoliikenteen ruuhkautuvuus on hyväksyttävää, jos se ei uhkaa seudullisesti merkittävien tiejaksojen toimintavarmuutta. Nopeustasotavoite on pääosin 50 km/h.

Kuva 20. Helsingin seudun tieverkon luokitus vuonna 2030. (Liikennevirasto 2018)[9]

Helsingin seudun pääväylien liikenteenhallinta

Helsingin seudun pääväylien liikenteen hallinnan toimenpiteiden avulla parannetaan liikenteen sujuvuutta ja välityskykyä, vähennetään häiriötilanteita ja tehostetaan niiden hoitamista, jolloin matka-aikojen ennakoitavuus paranee. Myös liikenneonnettomuuksien määrä ja vakavuus vähenevät. Tunnistettuja kohteita ovat vaihtuva ohjausjärjestelmä valtatiellä 4 ja Helsingin seudun päätieverkon häiriönhallinta. Näiden lisäksi tulee varautua uusien teknologioiden käyttöönottoon ja niiden vaatimiin infrainvestointeihin laatimalla niistä tarkemmat

[9] Tarkempi kuvaus tie- ja katuyhteyksistä kantakaupungissa esitetty työn (Liikennevirasto 2018) liitemateriaalissa

seudulliset suunnitelmat. Keskeinen toimenpide on myös vuorovaikutteisen ja yhteistoiminnallisen liikenteen hallinnan suunnittelun käynnistäminen. Hankekokonaisuuden kustannusennuste on 20 miljoonaa euroa arvioidun toteutusajankohdan hintatasossa. Hankkeen hyötykustannussuhteeksi on arvioitu 3,4.

Raskaan liikenteen taukopaikat

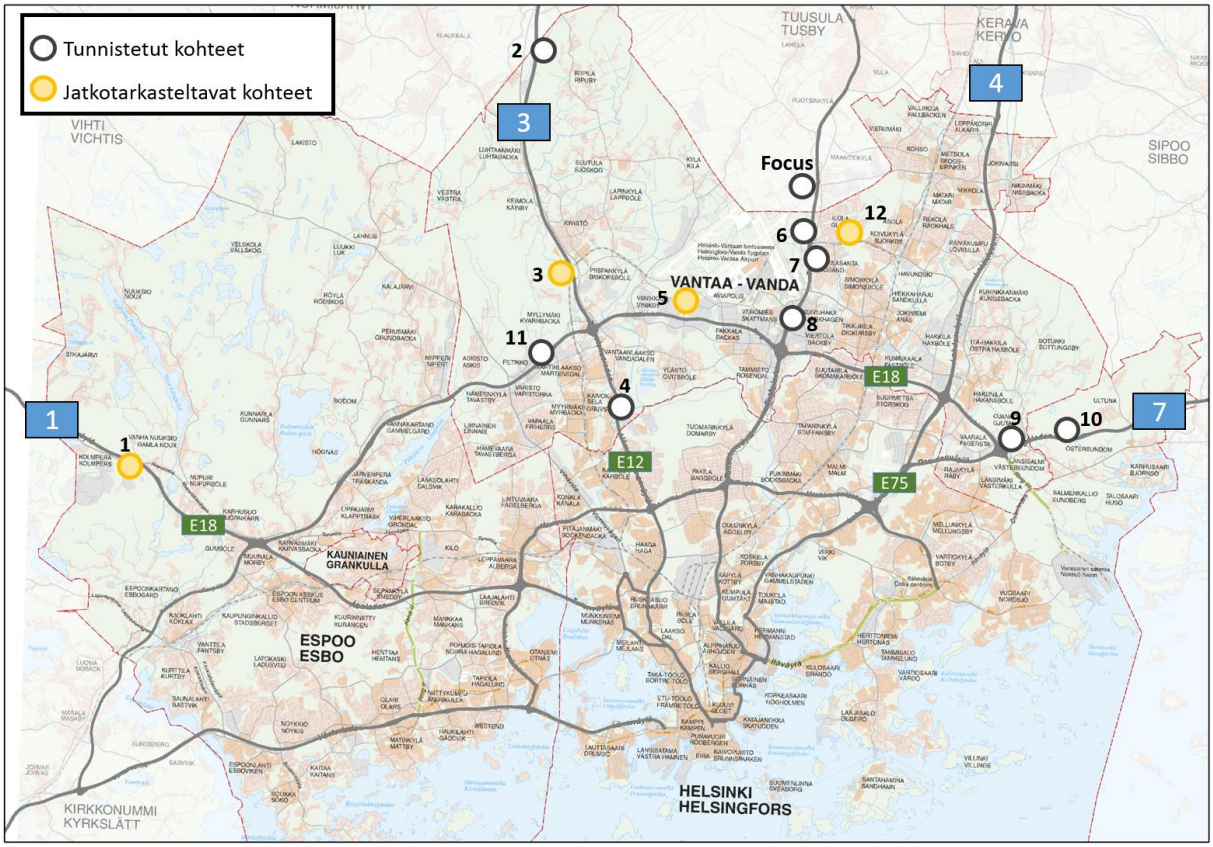
Raskaan liikenteen taukopaikoille on valtava tarve etenkin pääkaupunkiseudulla. Taukopaikkojen osoittaminen on kriittinen kysymys paitsi elinkeinoelämän kuljetusten, myös pääkaupunkiseudun liikennejärjestelmän toimivuuden näkökulmasta. Välitöntä tarvetta taukopaikoille on enintään 30 minuutin ajoajan päässä valtakunnallisesti merkittävistä satamista, lentoasemalta sekä suurista rakennustyömaista.

Taukopaikkoja tarvitaan, jotta kuljetukset voidaan toimittaa perille oikeaan aikaan, kuljettajat voivat noudattaa tauko- ja lepoaikasäädöksiä ja raskas liikenne ja pysäköinti eivät ohjaudu katuverkolle. Taukopaikat voisivat toimia myös siirtokuormausalueina ja perävaunujen tilapäisinä pysäköintipaikkoina. Pääkaupunkiseudulla tarvitaan myös paikkoja, joissa viranomaiset voivat tehdä kuljetusten lakisääteisiä teknisiä tienvarsitarkastuksia.

Suurin haaste on löytää toimintaan sopivia, riittävän suuria maa-alueita pääväylien liittymien tuntumasta. Taukopaikka-alueet eivät ole kunnille haluttuja, koska nähdään, että ne ovat tilaa vievää, tuottamatonta toimintaa. Toisaalta raskaan liikenteen taukopaikat luovat edellytyksiä kasvavalle Helsingin seudulle ja elinkeinoelämälle. Helsinki, Espoo ja Vantaa hyötyvät eniten siitä, että pysäköintipaikkaa etsivä ja ei-toivotuissa paikoissa pysäköivä raskas liikenne vähenee katuverkolta. Muita hyötyjiä ovat taukopaikalla toimiva palveluntuottaja, raskaan liikenteen kuljettaja ja kuljetusyritys.

Taukopaikkojen järjestäminen ja siitä saatavat hyödyt kohdistuvat usealle osapuolelle ja myös vastuiden ja kustannusten jaossa tarvitaan yhteistyötä. Raskaan liikenteen taukopaikosta hyötyviksi julkishallinnon tahoiksi on katsottu valtio, kunta jossa taukopaikka sijaitsee (sijaintikunta) sekä Helsinki, Espoo ja Vantaa, joissa merkittävin osa kuljetusten määränpäistä sijaitsee.

Raskaan liikenteen taukopaikkojen mahdollisia sijainteja sekä paikkojen järjestämisen kustannusten ja vastuunjaon mallia selvitettiin vuoden 2018 aikana Uudenmaan ELY-keskuksen ja HSL:n teettämässä selvityksessä. Tarkemmin tarkasteltavat kohteet ovat olleet Vantaalla Keimola (kuvan 21 kohde 3), Lentoasema (5) ja Koivukylänväylä (12) sekä Espoossa Turunväylä (1). Näistä vuosina 2020-2023 tulisi toteuttaa kaksi kohdetta.

Kuva 21. Mahdollisia sijainteja raskaan liikenteen taukopaikoiksi Helsingin seudulla.

Selvityksestä pyydettiin lausunnot ja lausuntojen perusteella Helsingin, Espoon ja Vantaan kaupungit sekä valtio ovat päätyneet taulukossa 4 esitettävään kustannus- ja vastuunjakomalliin.

Taulukko 4. Raskaan liikenteen taukopaikkojen kustannus- ja vastuunjakomalli.

		Vastuutaho	Osuus
Pysäköintialueen rakentamisen kustannukset		**Valtio**	**75 %**
		Espoo	**6 %**
		Helsinki	**14 %**
		Vantaa	**5 %**
		Yhteensä	*100 %*
Suunnittelu, hoito- ja kunnossapito		**Valtio**	
Kuljettajien tarvitsemien tilojen ja palvelujen järjestäminen		**Valtio**	
Maa-alueiden osoittaminen raskaan liikenteen taukopaikkakäyttöön		**Sijaintikunnat**	
Katuyhteydet		**Sijaintikunnat**	

Kustannusjako koskee pelkästään raskaan liikenteen taukopaikan pysäköintialueen rakentamista, ei rakennuksia. Tie- ja katujärjestelyjen kustannuksista sovitaan erikseen vakiintuneiden käytäntöjen pohjalta

sijaintikunnan ja valtion kesken. Suunnittelusta sekä hoito- ja kunnossapitokustannuksista vastaa valtio, jolla on myös kuljettajien tarvitsemien tilojen ja palvelujen järjestämisvastuu. Valtio kilpailuttaa taukopaikan palvelujen tuottamisen ja sisällyttää käyttöoikeussopimukseen tarvittavien rakennusten toteutuksen sekä alueen hoidon ja ylläpidon sopimuskauden ajan. Taukopaikka voidaan tarvittaessa toteuttaa myös määräaikaisella, mutta vähintään 10-15 vuoden ajaksi solmittavalla, vuokrasopimuksella jos maanomistajilla ei ole osoittaa pysyvää paikkaa.

Uusien alueiden toteuttamiseen tulevien vuosien perusväylänpidon rahoitus on riittämätön. Alueiden rakentamiseen tarvitaan valtion erillisrahoitus, joka osoitetaan joko MAL-sopimuksessa tai 12-vuotisessa valtakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa.

Tieverkon kehittämishankkeet

Liikenteen hallinnan toimenpiteiden lisäksi päätieverkon toimintavarmuutta vahvistetaan palvelutasolähtöisesti myös infraa kehittämällä. Toimenpiteet kohdistetaan valtakunnallisesti merkittäville verkon osille Kehä III:lla ja Lahdenväylällä sekä täydennetään puuttuvia logistiikan poikittaisyhteyksiä valtateiden 3 ja 4 välillä. Infrahankkeiden suunnittelu- ja toteutusvastuu on Väylävirastolla ja ELY-keskuksella.

Logistiikan toimintaedellytykset Helsingin seudulla varmistetaan kehittämällä nykyistä verkkoa ja täydentämällä logistiikan yhteyspuutteita Keski-Uudellamaalla. Logistiikan kannalta keskeisiä ovat valtakunnallisesti merkittävät yhteydet (E18, vt 3 ja vt 4 sekä Vuosaaren sataman ja Helsinki- Vantaan yhteydet), logistiikan laatureitit (vt 25, mt 148 ja Sköldvikin satamayhteydet) sekä muut tärkeät logistiikan ja jakelun yhteydet (kt 55, Kehä I, päätieyhteydet Kehä I ja Kehä III välillä sekä yhteydet Länsisatamaan). Valtatie 25 (Hanko–Hyvinkää–Mäntsälä) ja kantatie 55 (Mäntsälä–Porvoo) muodostavat yhdessä Uudenmaan pohjoisen kehätien, ns. Kehä V -yhteyden, joka on valtakunnallisen logistiikan kannalta merkittävä. Valtatietä 25 kehitetään vaiheittain KUHA-hankkeiden avulla. Samoin on tärkeää edistää valtatien 25 kanssa samassa käytävässä sijaitsevan, tavaraliikenteen kannalta merkittävän Hanko-Hyvinkää –radan sähköistämistä.

Logistiikan painopiste on siirtymässä Kehä III:n tasolta pohjoisemmaksi. Keski-Uudeltamaalta puuttuvat kuitenkin selkeät ja laadukkaat logistiikan poikittaisyhteydet valtateiden 3 ja 4 väliltä valtatien 25 ja Kehä III:n välisellä alueella. Raskaan liikenteen kannalta poikittaisyhteyksien puutteet johtavat joko lisäkustannuksia aiheuttaviin pidempiin reitteihin tai liikenteen hakeutumiseen alemmalle tie- ja katuverkolle. Vuoteen 2030 mennessä toteutetaan Järvenpää–kantatie 45 yhteys. Yhteys palvelee ennen muuta pitkämatkaista tavaraliikennettä. Lentoaseman pohjoispuolinen ns. Kehä IV -tason yhteys (maantie 152) on tärkeä maankäytön (mm. Tuusulan Focus-alueen) kehittämisen kannalta ja palvelee eri tarpeita kuin pohjoisempi yhteys. Myös sen suunnitteluvalmiutta edistetään ja se voidaan toteuttaa vaiheittain maankäytön niin edellyttäessä. Pitkällä tähtäimellä logistiikan kehittämispolkuun kuuluu myös varautuminen Itäisen radanvarsitien ja Hyvinkään itäisen ohikulkutien toteuttamiseen.

Suunnitelma sisältää tiemaksut, joita selvitetään tarkemmin kappaleessa 4.4. Tiemaksut vähentävät henkilöautoliikenteen määriä ja lisäävät joukkoliikenteen matkustajamääriä. Suhteellisen pienet liikennemäärämuutokset voivat vaikuttaa erittäin suuresti ruuhkautuvuuteen ja sen tuomiin matka-aikavaihteluihin. Ilman tiemaksuja tieverkon kehittämistarpeet ovat monin kerroin suuremmat kuin tiemaksuilla.

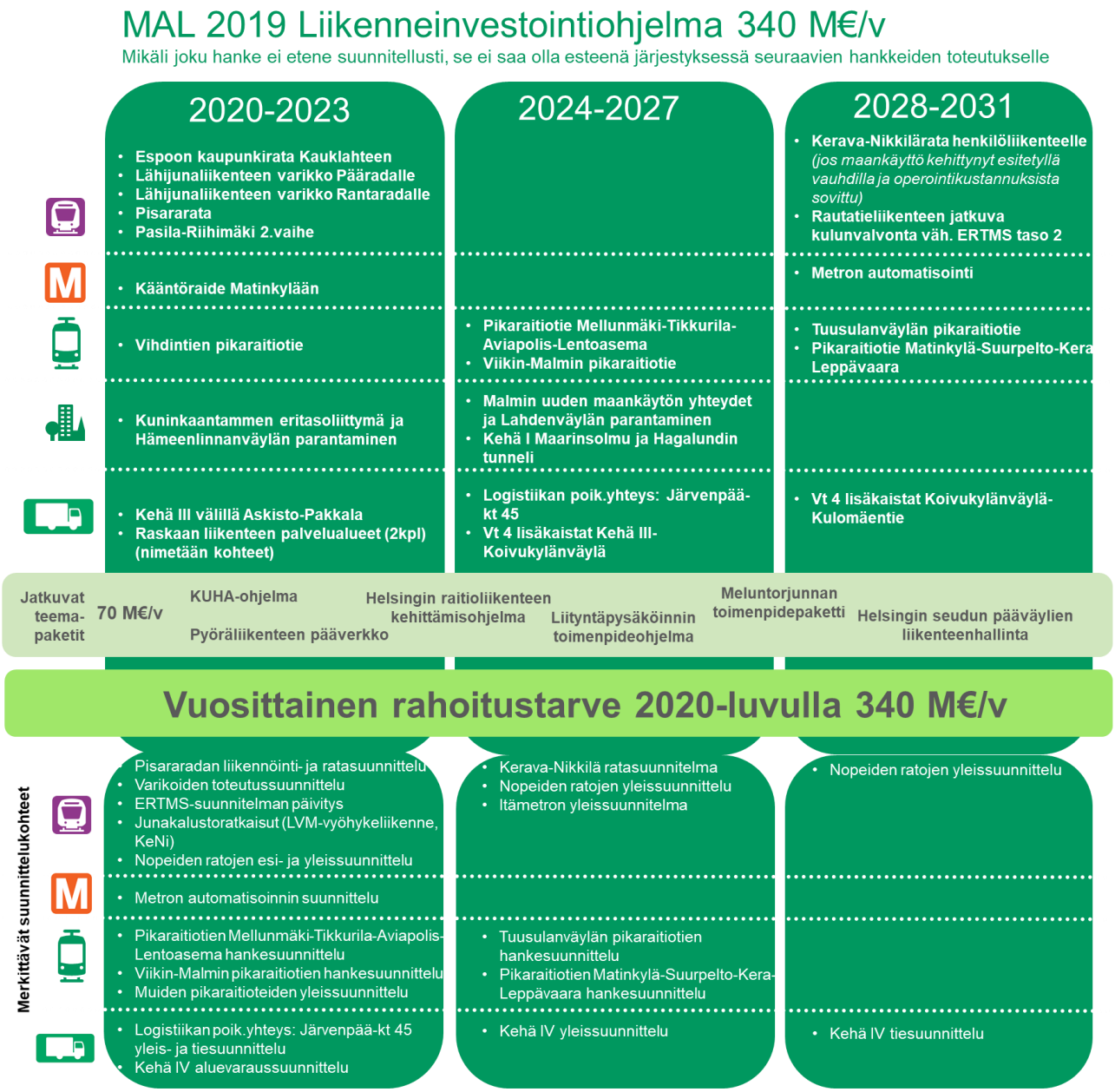
Varaudutaan valtakunnallisesti tärkeisiin ratayhteyksiin

Helsingin seudun kytkeminen nopeilla raideyhteyksillä muihin Suomen kaupunkiseutuihin sekä Pietarin ja Tallinnan suuntiin on pitkällä tähtäimellä erittäin tärkeää. Kaavoituksessa ja suunnittelussa tulee varautua siihen, että Uusimaa-kaavassa esitettyjä pitkän aikavälin varauksia voidaan toteuttaa. Tunnistettuja yhteystarpeita ovat esimerkiksi Lentorata, Helsinki-Turku nopea ratayhteys (ja Länsirata), Helsinki-Tallinna tunneli sekä Itärata. Yhteyksien suunnittelussa on tarkasteltava niihin liittyvä lähiliikennepotentiaali ja varmistettava, että ne synkronoituvat seudun sisäiseen järjestelmään.

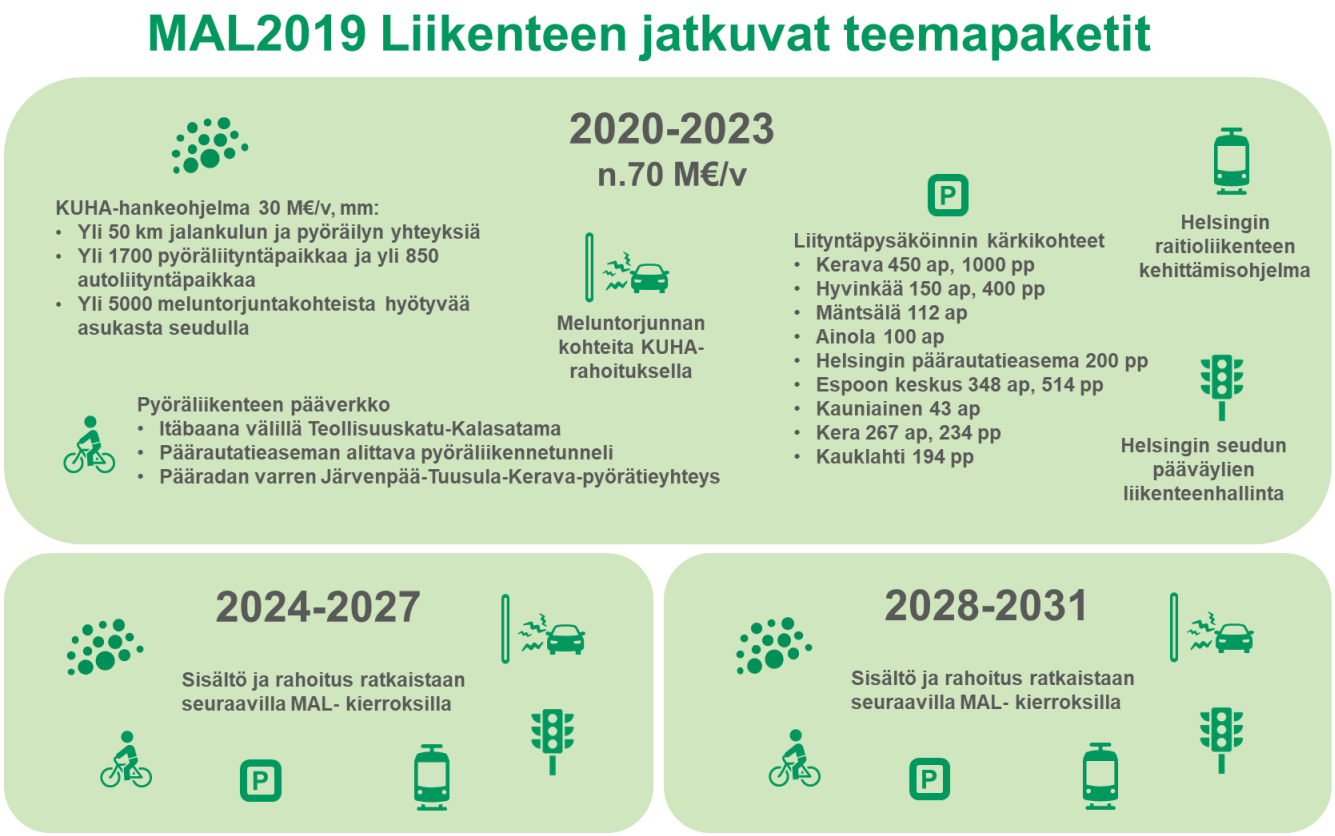
4.3.1 Merkittävät liikenneinvestoinnit ja niiden toteutusjärjestys

Alla olevassa kuvassa esitetään merkittävät ennen vuotta 2030 aloitettavat liikenneinvestoinnit ja niiden toteutusjärjestys jaettuna kolmeen toteutuskoriin. Hankkeen näkyminen korissa tarkoittaa, että siitä tehdään investointirahoituspäätös kyseisellä aikavälillä. Investointipäätösten lisäksi 2020-luvulle ajoittuu jo päätettyjä investointeja, jotka eivät näy korissa. On myös huomioitava, että investoinnit ajoittuvat esitettyä pidemmälle aikavälille, koska kaikki hankkeet eivät valmistu 2020-luvulla. Vuositason rahoitustarvetta on käsitelty luvussa 4.5.

MAL-suunnitelma antaa raamin hankkeiden ohjelmoinnille ja suunnittelun ohjelmoinnille. MAL-sopimuksessa sovitaan, mitkä hankkeet käynnistyvät ja mitä suunnitellaan kaudella 2020-2023. Lisäksi myöhempien jaksojen hankkeista pyritään sopimaan pitkäjänteisesti valtion kanssa, vastaavasti kuin valtakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa. Mikäli joku hanke ei etene suunnitellusti, se ei saa olla esteenä järjestyksessä seuraavien hankkeiden toteutukselle.

Kuva 22. MAL 2019 –suunnitelman ennen vuotta 2030 aloitettavien liikenneinvestointien ja merkittävien suunnittelukohteiden ajoitus. Hankekohtaiset kustannukset on esitetty sivulla (82) ja toimenpidekorteissa. Suunnitteluvalmius on varmistettava kaikkien hankkeiden osalta. Ohjelmassa nimettyjen maankäytön edellyttämien tiehankkeiden lisäksi voidaan muulla rahoituksella toteuttaa esimerkiksi Koivusaaren eritasoliittymä Länsiväylällä ja Myllypuron eritasoliittymä Kehä I:llä sekä Kehä I:n ja Itäväylän liittymä. Myös Kerava-Nikkilä radan ratasuunnittelu voidaan toteuttaa muulla rahoituksella.

Kuva 23. MAL 2019 Liikenteen jatkuvat teemapaketit.

KUHA-hankeohjelmaehdotus 2020-2023*

Kävely ja pyöräily

1. **Keravan ja Järvenpään välinen jalankulku- ja pyöräilyväylä radan varteen**, Järvenpää, Kerava & Tuusula
2. **Vt 2 mt 1224/ alikulku**, Vihti
3. **Mt 110 Turuntie, jalankulku- ja pyöräilyväylä välillä Nupuri-Kolmiranta**, Espoo & Kirkkonummi
4. **Mt 110 Turuntien jalankulku- ja pyöräilyväylä välillä Soidentaatie – Haapapurontie**, Kirkkonummi
5. **Mt 1494 jalankulku- ja pyörätie välille Vähä-Laukkoskentie – Porvoontie**, Pornainen
6. **Mt 140 litu-kohteet**, Vantaa
7. **Mt 170 Hangelby-Box**, Sipoo
8. **Mt 1324 Lahnuksentien jalankulku- ja pyörätie välille Huhtamäentie (Espoo) – Veikonmäki (Nurmijärvi)**, Espoo & Nurmijärvi
9. **Jalankulku- ja pyöräilyväylä välille mt 140 - Sepänmäki/Hirvihaaran koulu**, Mäntsälä
10. **Mt 132 Klaukkalantien-Lopentien jalankulku- ja pyörätie välille Klaukkalan ohikulkutien risteys- mt 1322 Nummenpääntie**, Nurmijärvi
11. **Mt 120 Kortesmäen kohdan alikulku**, Espoo
12. **Mt 11671 Linjatien jkp-tie välille mt 1456 (Vanha valtatie) - mt 140 (Vanha Lahdentie)**, Järvenpää, Mäntsälä & Tuusula
13. **Mt 11479 (Rusutjärventie), jalankulku- ja pyörätien toteut-taminen välille kt 45 (Hämeentie) – mt 11475 (Siippoontie)**, Tuusula
14. **PÄÄVE-verkon jkp-teiden parantamishankkeet**, Helsingin seutu
15. **Klaukkalantien katuosuuden jalankulku- ja pyörätie välille Kirkkotie-Klaukkalan ohikulkutien risteys**, Nurmijärvi
16. **Mt 1191 Upinniementie, jalankulku- ja pyöräilyväylä välillä Strömsbyntie-Ojangonkaari**, Kirkkonummi
17. **Kuusisaarenbaana (Meilahdentie - Paciuksenkatu)**, Helsinki
18. **Mt 1321 Perttula-Nurmijärvi, jkp-tie**, Nurmijärvi

Liityntäpysäköinti

1. **Keravan liityntäpysäköinti**, Kerava
2. **Hyvinkään rautatieaseman liityntäpyöräpysäköinnin kehittäminen**, Hyvinkää
3. **Mäntsälän rautatieaseman autojen liityntäpysäköinti**, Mäntsälä
4. **Puistolan liityntäpyöräpysäköinti**, Helsinki
5. **Hyvinkään rautatieaseman autojen liityntäpysäköinnin kehittäminen**, Hyvinkää
6. **Ruoholahden liityntäpyöräpysäköinti**, Helsinki
7. **Kt 45, Riihikallion bussipysäkki, liityntäpysäköinti**, Tuusula
8. **Oulunkylän liityntäpyöräpysäköinti**, Helsinki
9. **Ainolan liityntäpysäköinti, itäpuolen rakenteellinen autojen pysäköinti**, Järvenpää

Pienet ratahankkeet

1. **Raideliikenteen vaihdemuutokset**, Kirkkonummi
2. **Pienet ratahankkeet**, useita kohteita
3. **Laiturinäyttöjen ja koontinäyttöjen lisääminen vuosittain**, useita kohteita

Muut joukkoliikenteen kehittämishankkeet

1. **Pysäkkien laadun parantaminen tieverkolla**, useita kuntia
2. **Vt 3 Hyvinkään etl pikavuoropysäkit**, Hyvinkää

Meluntorjunta

1. **Vt 4 Metsola-Jokivarsi**, Vantaa
2. **Kt 45 Torpparinmäki**, Helsinki
3. **Vt 4 Viikki**, Helsinki
4. **Mt 101 Pihlajamäki**, Helsinki
5. **Vt 3 Kaivoksela**, Vantaa
6. **Vt 3 Pohjois-Haaga**, Helsinki
7. **Radan meluesteet, Viertola**, Hyvinkää
8. **Mt 101 Vartiokylä**, Helsinki
9. **Mt 120 Hämeenkylä**, Vantaa
10. **Mt 1456 välillä Kinnari – Peltola**, Järvenpää
11. **Vt 3 Vantaanlaakso**, Vantaa

Logistiikka

1. **Vt 3 Keimolan nykyisen palvelualueen korvaava paikka**, Vantaa
2. **Mt 1375 Koivukylänväylä/ vt4 liva:t**, Vantaa
3. **Kt 51 / mt 1191 (ramppi 21501, (Kirkkonummen etl.), liikennevalojen rakentaminen**, Kirkkonummi
4. **Portaalien korotukset erikoiskuljetusreiteillä**, Pääkaupunkiseutu
5. **Vt 25 ja mt 130 ramppi**, Hyvinkää
6. **Kt 45 / Mt 145, Tuusula, 0+-toimenpiteet, kiertoliittymän parantaminen**, Tuusula
7. **Vt 1 / Espoontie (ramppi 21105, pohjoinen), liikennevalojen rakentaminen ja kaistajärjestelyt**, Espoo
8. **Kt 45 / mt 152 / Vanha Tuusulantie, ramppien päät, liikennevalojen rakentaminen**, Tuusula
9. **Vt 7 Sipoonlahti (Rantatuuli, Neste Oil)**, Sipoo
10. **Lentoaseman taukopaikka**, Vantaa
11. **Tuuliruusun moottoritieliittymä, Vt 4- Mt 140 väli**, Mäntsälä

Maankäytön kehittäminen

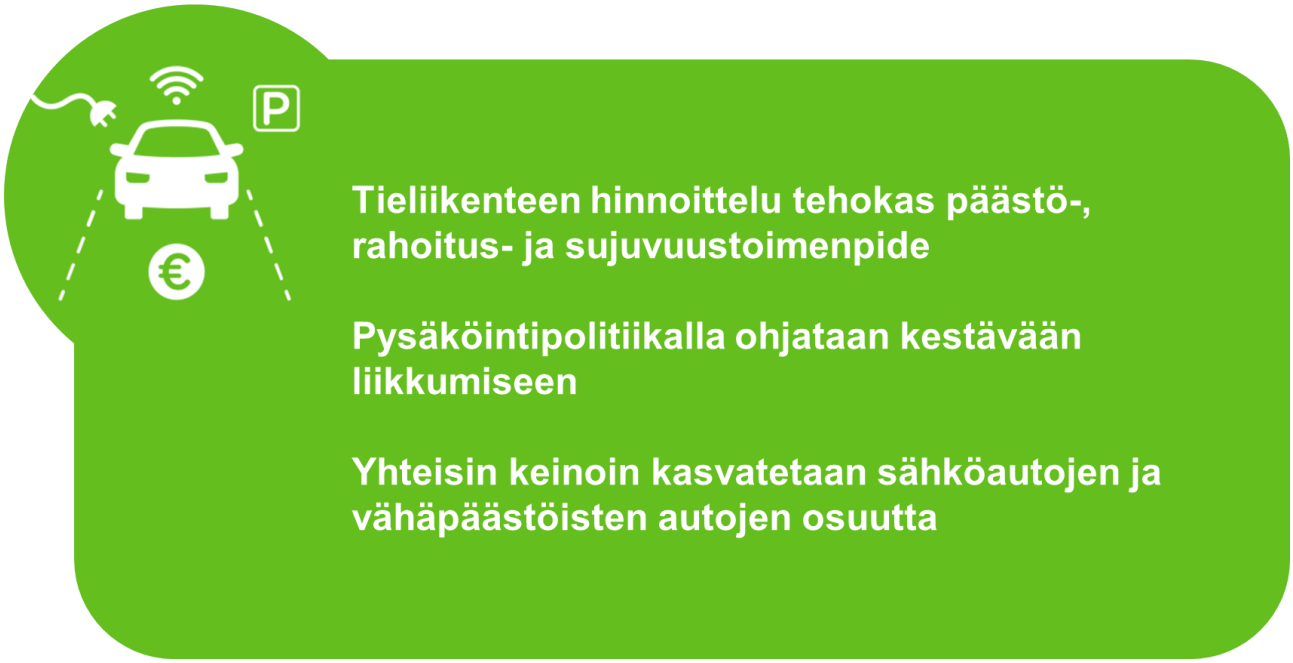
1. **Mt 140 Vanhan Lahdentien, Mt 146 Sipoontien ja Mt 11667 kiertoliittymä**, Järvenpää
2. **Kt 50 Kehä III, Kt 51-Mankki, valaistuksen parantaminen**, Kirkkonummi
3. **Mt 120 Vihdintien ja Rajatorpantien liittymän parantaminen**, Vantaa
4. **vt 25 ja mt 1421 ramppi**, Hyvinkää
5. **vt 25 ja Kalevankadun liittymä**, Hyvinkää
6. **Kt 51 Länsiväylä, Pedersinportin väliaikainen tasoliittymä**, Kirkkonummi
7. **Mt 148, Broböletien liittymän parantaminen**, Sipoo
8. **Mt 1311 Helsingintien – Ilvesvuorenkadun liittymän parantaminen**, Nurmijärvi
9. **Mt 140 Vankilan liittymän uudelleenjärjestelyt**, Kerava
10. **Kt 50 Kehä III, Masalanportin eritasoliittymä Kehä III:lla (Kt 50 Kehä III ja mt 11281 Sundsbergintie)**, Kirkkonummi

* Yksittäisissä hankkeissa valtion osuus vaihtelee välillä 0-100%.

Kuva 24. KUHA-ohjelmaan 2020-2023 sisältyvät kohteet.

4.4 Päästöjä vähennetään ajoneuvokantaa uudistaen sekä liikennesuoritetta pienentävin tiemaksuin

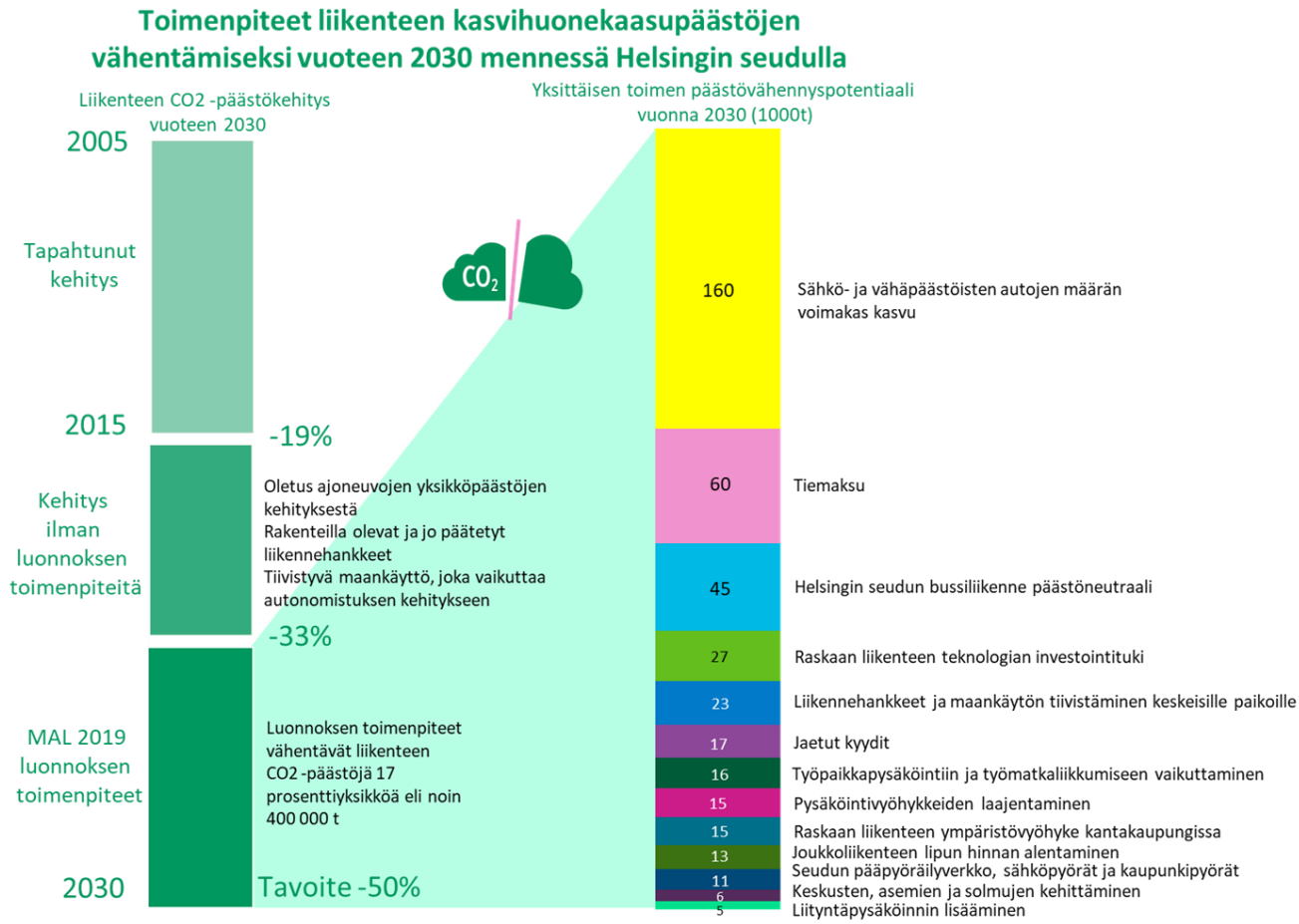
Liikenteen päästövähennystavoite saavutetaan vähentämällä tieliikenteen liikennesuoritetta mm. tiemaksuilla sekä ohjaamalla liikenteen energiankäyttöä tehokkaammaksi ja vähähiilisemmäksi. Tiemaksujen tuotot ohjataan seudun liikenteen palvelutason parantamiseen.

Liikenteen päästövähennystavoite perustuu Suomen sitoutumiseen Pariisin ilmastosopimukseen ja sen perusteella eri taakanjakosektoreille jaettuun päästövähennystavoitteeseen, joka liikenteen osalta on -50 % vuoteen 2030 vuoden 2005 tasosta. Tämä hyväksyttiin raamipäätöksessä MAL 2019 -suunnitelman velvoittavaksi tavoitetasoksi. Kansallisella tasolla pitkällä aikavälillä on tavoitteena liikenteen hiilineutraalius vuoteen 2045 mennessä Kunnilla on myös omia hiilineutraalisuutta koskevia kokonaistavoitteita, jotka voivat olla vielä kunnianhimoisempia, mutta toimenpiteet muilla sektoreilla eivät vähennä liikenteen päästöjä. MAL-suunnitelmaa laadittaessa on otettu huomioon myös kuntien hiilineutraalisuusohjelmissa olevia liikennettä koskevia toimenpiteitä. Asumisen osalta MAL-suunnitelmassa on lisäksi mukana toimenpiteitä, jotka koskevat asumisen energiatehokkuutta ja edistävät siten osaltaan hiilineutraalisuustavoitteen toteutumista. MAL suunnitelmassa ei kuitenkaan oteta kantaa kuntien energiatuotannon tapoihin.

Suunnittelun yhteydessä on tarkasteltu joukkoa liikennejärjestelmän toimenpiteitä, joilla liikenteen aiheuttamien kasvihuonekaasupäästöjen määrää voidaan vähentää. Päästövähennystavoitteen saavuttaminen Helsingin seudulla on laskelmien mukaan mahdollista, mutta se edellyttää hyvin laajan toimenpideyhdistelmän toteuttamista. Tarkastelun mukaan tehokkain yksittäinen keino vähentää liikennesuoritetta ja sen aiheuttamia päästöjä on tiemaksu, eli ajoneuvoliikenteen hinnoittelu.

MAL-suunnitelman VE 0:ssa saavutetaan jo päätetyillä toimenpiteillä -33% päästövähennys. Suunnitelmaan on vaikutusten arviointia hyväksi käyttäen valittu riittävä määrä eri toimenpiteitä, joilla -50 % päästövähennys saavutetaan. Suunnitelma on kokonaisuudessaan rakennettu painottaen eri toimenpiteiden valinnassa niiden vaikutusta liikenteen päästöihin.

Kuva 25. MAL 2019 –suunnitelman keinot liikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen.

Kuvan 21 vasen pylväs osoittaa v. 2005 jälkeen tapahtuneen kehityksen sekä jo päätettyjen liikennehankkeiden ja toimenpiteiden vaikutuksen liikenteen päästöihin. Näillä saavutetaan 33 % päästövähennys. Oikea pylväs osoittaa MAL 2019 suunnitelmassa esitettävät toimenpiteet ja niiden vaikutuksen liikenteen päästöihin. Päästövähennystavoite -50 % saavutetaan esitettyjen toimenpiteiden kokonaisuudella, jossa eri toimenpiteet ja niiden vaikutukset kytkeytyvät myös toisiinsa.

Tiemaksu ja bussiliikenteen päästöjen vähentäminen on tunnistettu erittäin kustannustehokkaiksi päästöjen vähentämisen keinoiksi. Vaikutuksiltaan pienempiä mutta hyvin kustannustehokkaita keinoja ovat ympäristövyöhykkeen kehittäminen sekä työpaikkapysäköintiin ja työmatkaliikkumiseen vaikuttaminen. Toimenpiteitä arvioitaessa on lisäksi tärkeää tunnistaa niiden muut vaikutukset. Päästöjen väheneminen on voimakkaasti kytköksissä muun muassa ilmanlaadun paranemiseen ja meluhaittojen vähentämiseen

Eri toimenpiteitä ja niiden vaikutuksia on tarkemmin kuvattu muualla raportissa, toimenpidekorteissa sekä vaikutusten arvioinnin yhteydessä. Suunnittelun aikana on tutkittu myös sellaista vaihtoehtoa jossa ei ollut mukana tieliikenteen hinnoittelua yhtenä päästövähennyskeinona. Todettiin, että olennaista on koko keinovalikoiman mukana oleminen, yhtään esitettyä toimenpidettä tai ryhmää ei voida jättää pois ilman, että päästövähennystavoitteen saavuttaminen vaarantuu.

Tieliikenteen hinnoittelu tehokas päästö-, sujuvuus- ja rahoitustoimenpide

Seudulle luodaan valmius ottaa käyttöön tieliikenteen hinnoittelu liikenteen päästöjen ja tieverkon ruuhkautumisen vähentämiseksi. MAL 2019 suunnitelma on kokonaisuutena laadittu kestävää liikkumista edistäväksi ja liikenteen päästöjä vähentäväksi. Tiemaksut ovat kiinteä ja välttämätön osa tätä kokonaisuutta. MAL 2019 suunnitelman toteuttaminen edellyttää, että sekä valtio että seutu edistävät tiemaksujärjestelmän

aikaansaamista ja sopivat keskinäisestä työnjaostaan tässä. Helsingin seudun etu on vaikuttaa aktiivisesti seudulle parhaiten sopivan hinnoittelumallin suunnitteluun ja arviointiin.

Toimenpiteet:

- Valtion vastuulla on laatia tiemaksut mahdollistava lainsäädäntö sekä tehdä sen ohella mahdollisesti tarvittava muu auton omistamista ja käyttöä koskeva valtakunnallinen verotuksen uudistaminen. Valtio kohdistaa ILMO 45 raportin ehdottamalla tavalla lisärahoitusta kestävän liikkumisen ja kuljetusten kehittämiseen seuduille, jotka ottavat tiemaksut käyttöönsä. Erityisesti tulee selvittää ja ratkaista:

    - Tiemaksujen määräytymisen perusteet (vero vai maksu)
    - Tiemaksujen hallinnointiin liittyvät kysymykset

- Seutu ja valtio yhteistyössä suunnittelevat ja arvioivat iteroiden seudulle toteuttamiskelpoista tiemaksujärjestelmää. Sen käyttöönottamisesta päätetään erikseen ottaen huomioon auton käytön ja omistamisen verotuksen tilanne. Tiemaksujen tuotot kohdistetaan seudun liikennejärjestelmän ja sen palvelutason kehittämiseen. Tiemaksut eivät vähennä valtion seudulle muutoin osoittamaa liikenteen rahoitusta eivätkä estä sen kasvattamista. Tiemaksujen suunnittelun ja arvioinnin lähtökohtia ovat:

    - Tiemaksujen teknis-toiminnallinen ratkaisu on liikenteen päästövähennystavoitteen kannalta riittävän tehokas ja ruuhkautumista vähentävä
    - Seudun eri osien erilaiset olosuhteet otetaan huomioon tiemaksujen alueellisessa kohdentumisessa
    - Tiemaksut eivät muodostu tien käyttäjille kohtuuttomiksi
    - Tuottoja kohdistetaan hinnoittelun aiheuttamien haittojen kompensointiin ja joukkoliikenteen palvelutasoa parannetaan jo hinnoittelun käyttöön ottamisen yhteydessä, jotta se yhä useammin on todellinen vaihtoehto henkilöauton käyttämiselle.
    - Tiemaksujen hyötyjä ja haittoja eri alueille ja tienkäyttäjäryhmille arvioidaan kattavasti eri näkökulmista ja vaikutusten arviointi on kiinteä osa tiemaksujärjestelmän suunnittelua

Mikäli edellytykset tiemaksujen käyttöön ottamiselle ovat olemassa, voidaan niitä kokeilla aluksi rajoitetusti ja päättää jatkosta kokeilusta saatujen kokemusten jälkeen. Liikenteen hinnoittelun osalta selvitykset optimaalisista malleista, vaikutusarvioinnit ja vaadittava lainsäädäntö laaditaan ensin ja päätökset seudulla tehdään näiden jälkeen.

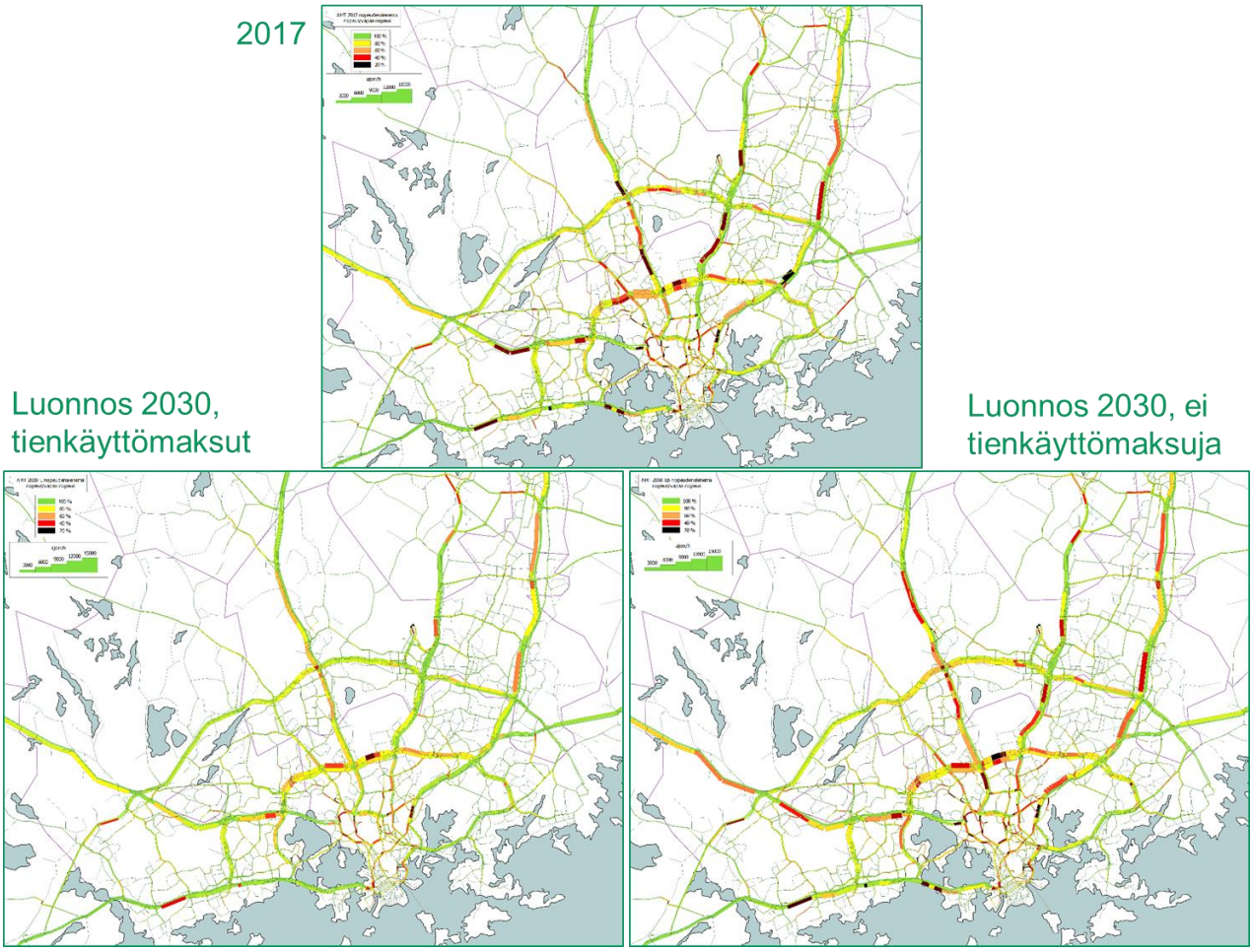
Seuraavassa kuvataan, miten tiemaksuja on käsitelty MAL 2019 suunnitelman laadintaprosessissa sekä esitetään keskeisimpiä tiemaksujen vaikutuksia.

MAL 2019 -suunnittelussa on tutkittu ja arvioitu tieliikenteen hinnoittelua osana liikennejärjestelmän kokonaisuutta käyttäen pohjana HLJ 2015 -suunnitelman jatkotyönä v. 2016 tehtyä selvitystä ja ottaen huomioon uuden maankäytön ja sen mukaiset liikennemäärät.

Hinnoittelua on tutkittu seuraavilla lähtöoletuksilla:

- Tuotoilla rahoitetaan seudun liikennejärjestelmän ja sen palvelutason kehittämistä. Tuottojen ei tule vähentää seudulle tulevaa valtion rahoitusta liikenteeseen.
- Oletuksena, että kuntien joukkoliikenteen subventioaste säilyy nykyisellään ja tiemaksujen tuotoista 30 % ohjataan joukkoliikenteen lipun hintojen alentamiseen. Joukkoliikenteen lippujen hintoja voidaan alentaa tällöin koko seudulla keskimäärin 15-30 % painottuen erityisesti niille alueille, joiden asukkaisiin tiemaksut vaikuttavat eniten. 70 % tiemaksujen tuotoista ohjataan investointien rahoitukseen ja palvelutason parantamiseen
- Alemmat tiemaksut vähäpäästöisille/päästöttömille autoille
- Nettotuotoiksi ns. täysillä hinnoilla on arvioitu 200 M€/vuosi

Tiemaksut tuottaisivat myös huomattavia hyötyjä. Ne lyhentäisivät matka-aikoja jopa kymmenyksellä, tekisivät matka-ajoista ennustettavampia, sujuvoittaisivat matka- ja kuljetusketjuja mahdollistaen paremmin ennakoitavan matka-ajan sekä tekisivät liikkumisesta turvallisempaa.

Kuva 26. Tie- ja katuverkon ruuhkautuminen aamuhuipputunnissa 2017, 2030 tiemaksuilla ja 2030 ilman tiemaksuja (musta/punainen kuvaa ruuhkaisia kohtia, vihreä ruuhkattomia kohtia).

Vaikutusten arvioinnin yhteydessä on tutkittu hinnoittelun kohdistumista seudun eri osiin ja asukasryhmiin. Tiemaksut kohdistuisivat kuitenkin vain alle 20 % aamuruuhkassa liikkuvista seudun asukkaista. Voimakkaimmin kustannusvaikutukset kohdistuisivat henkilöauton käyttäjiin asuntoalueen mukaan kantakaupungin alueella ja vähiten KUUMA-kuntien alueella. Asukasryhmien sisällä vaikutus olisi voimakkain suurituloisilla, jotka käyttävät eniten henkilöautoa. Hinnoittelun vaikutus yksityistalouksien vuosikustannuksiin vaihteli ollen enimmillään n. 700–1000 euroa. Tiemaksujen suuruus ei ole merkittävä verrattuna eri alueiden välisiin asumiskustannusten eroihin.

Hinnoittelun vaikutus eri alueiden välisiin vetovoimatekijöihin edellyttää tarkempaa tutkimusta, joka on mahdollista tehdä tiemaksujärjestelmää tarkemmin suunniteltaessa ja arvioitaessa. MAL 2019 suunnitelman yhteydessä on tehty esiselvitys tiemaksujen yhteydestä alueen vetovoimaan. Siinä on jäsennetty alueellista vetovoimaisuuteen ja houkuttelevuuteen liittyvää kokonaisuutta, jossa tiemaksut ovat yksi mahdollinen muu tekijä asuinpaikkaan tai yrityksen toimipaikan sijoittumiseen liittyvissä kysymyksissä. Tiemaksujen kohdistumista on arvioitu alustavasti väestö- ja vetovoimadynamiikan, työllisyysdynamiikan, yritysdynamiikan, asumisdynamiikan, saavutettavuusdynamiikan ja pitovoiman kannalta. Vaikutukset kohdistuisivat seudun eri osiin eri tavoin. Jatkoselvitystyön kannalta keskeisimmät tietotarpeet liittyvät mm. tiemaksuille vaihtoehtoisten päästövähennyskeinojen selvittämiseen, tiemaksujen hyötyjen ja haittojen kriittiseen objektiiviseen arviointiin, tiemaksuihin liittyvän hinnoittelun ja kulujen määräytymisperusteisiin (maksu vai vero), tiemaksujen teknis-taloudellisiin ratkaisuihin, hinnoittelun ja kulujen määräytymisperusteisiin, eri käyttäjäryhmille koituvien taloudellisten ja muiden vaikutusten tunnistamiseen, eri alueille koituvien elinvoimaan, vetovoimaan, ja pitovoimaan liittyvien vaikutusten tunnistamiseen ja niiden selvittämiseen vuorovaikutteisesti, liikenteellisten ja ei-liikenteellisten vaikutusarvioiden tekemiseen sekä tiedottamiseen ja viestintään alueen asukkaille ja muille toimijoille.

Vaikutusten arvioinnin yhteydessä on tutkittu myös liikennejärjestelmän toimivuutta ilman tiemaksuja. Tällöin ruuhkautuminen pahenisi merkittävästi useilla tiejaksoilla (kuva 26), päästövähennystavoitetta ei saavutettaisi ja jouduttaisiin tekemään liikenteen ruuhkautumisen vuoksi suunniteltua enemmän lisäkaistoja ja muita toimenpiteitä. Tämä johtaisi sisällöltään, vaikutuksiltaan ja kustannuksiltaan täysin erilaiseen liikennejärjestelmäsuunnitelmaan, jolla ei saavutettaisi raamipäätöksessä yhteisesti hyväksyttyjä tavoitteita.

Liikenteen hinnoittelulla pyritään tilanteeseen, jossa tieverkon käyttäjät maksavat kulkutapansa valinnasta aiheutuvia haittoja. Henkilöauton käyttöä ohjaavat asukkaan omat tarpeet arjen sujuvuuden kannalta. He maksaisivat tien käytöstä, jos automatka on riittävän tärkeä, vaikka tarjolla olisi henkilöautolle kilpailukykyisiä vaihtoehtoja. Tiemaksu on tehokkain autoliikennettä vähentävä päästövähennyskeino, jota voidaan käyttää myös vähäpäästöisten ajoneuvojen osuuden kasvattamiseen vapauttamalla vähäpäästöiset ajoneuvot maksusta.

MAL2019 -suunnitelmaa laadittaessa on otettu huomioon myös Liikenteen ilmastopolitiikan työryhmän 12.12.2018 julkistamassa loppuraportissa “Toimenpideohjelma hiilettömään liikenteeseen 2045” esitettyjä keinoja, joilla liikenteen kasvihuonekaasupäästöt voidaan vuoteen 2045 mennessä kokonaan poistaa. Työryhmän mukaan kestävän liikkumisen kokonaisuuden vaikuttavimpia toimenpiteitä lyhyellä aikavälillä ovat tiemaksujen käyttöönotto kaupunkiseuduilla ja pitkällä aikavälillä investoinnit kestävään liikennejärjestelmään. Työryhmä esittää, että kaupunkiseuduilla mahdollistetaan lainsäädännöllä veroluonteisten tiemaksujen käyttöönotto. Lainsäädännön valmistelu tulisi aloittaa mahdollisimman pian ja käyttöönotto tapahtuisi teknis-toiminnallisten ratkaisujen valmistuttua.

Pysäköintipolitiikalla ohjataan kestävään liikkumiseen

Pysäköintipolitiikka on merkittävä ohjauskeino, jolla vaikutetaan liikennejärjestelmään, maankäytön suunnitteluun sekä asuntotuotantoon. Kunnat ovat määritelleet pysäköintipoliittisia suunnitelmia, jotka ohjaavat kaavoitusta ja muuta suunnittelua. Niillä pyritään vastaamaan asukkaiden ja yritysten tarpeisiin, mutta oikeilla toimilla voidaan myös ohjata kestävään liikkumiseen, ruuhkien vähentämiseen ja kohtuuhintaiseen asuntotuotantoon.

Pysäköintipolitiikan toimenpiteet:

- Seudun kunnat laativat yhtenäiset pysäköintiperiaatteet ja sitoutuvat niihin
- Vaikutetaan työpaikkapysäköintiin ja työmatkaliikkumiseen

<u>Yhtenäiset pysäköintiperiaatteet</u>

Yhtenäisillä ja seudun eri osien erilaisuuden huomioivilla pysäköintiperiaatteilla voidaan saavuttaa yhteisesti määriteltyjä tavoitteita, välttää toimintojen sijoittumista seudun kannalta epäedullisiin paikkoihin sekä ohjata liikkumista esimerkiksi hinnoittelulla. Niissä tulee määritellä pysäköinnin maksullisuuden laajenemisen periaatteet seudulla erityisesti hyvän joukkoliikenteen palvelutason alueilla. Liikkumisvalintojen ohjaamisen lisäksi rajallisen katutilan tulee näkyä maksullisuusalueissa ja niiden määrässä. Suuntana periaatteissa on pysäköintimaksujen kasvaminen nykyisillä maksullisilla alueilla sekä maksullisten alueiden laajeneminen.

Markkinaehtoisen pysäköinnin toteutuminen mahdollistetaan kunnan niin halutessa. Samalla tuodaan pysäköinnin todellinen hinta näkyväksi. Keskitetyllä pysäköinnillä paikkojen käyttö on tehokasta ja se on tonttikohtaista pysäköintiä joustavampi ratkaisu tulevaisuuden epävarmuudet huomioiden. Laadittavissa periaatteissa kannustetaan myös yhteiskäyttöautojen käytön sekä vähäpäästöisten/päästöttömien autojen osuuden lisäämiseen. Kunnat hyväksyvät yhteiset periaatteet hyödynnettäväksi kaavoituksessa ja muussa pysäköinnin suunnittelussa.

<u>Vaikutetaan työpaikkapysäköintiin ja työmatkaliikkumiseen</u>

Pysäköintiratkaisuja määrittelevät kuntien lisäksi yksityiset tahot sekä työnantajat. Pysäköintiedun muuttamista verotettavaksi selvitetään. Pysäköintietu eli ilmaisen pysäköintipaikan tarjoaminen työpaikalla on veroton etu, joka antaa henkilöautolle kilpailuedun suhteessa kestäviin kulkumuotoihin. Esimerkiksi Ruotsissa työnantajan tarjoama pysäköintipaikka lasketaan veronalaiseksi tuloksi. Autopaikkaedun verotusarvon määrittelyyn on esitettävissä useita käytännön ratkaisuja, jotka muodostuvat verotuksessa jo käytössä olevista malleista tai niiden yhdistelmistä. Arvon määrittämisessä voidaan käyttää esimerkiksi luontoisetupäätöksessä vahvistettavaa taulukoitua arvoa tai markkina-arvoa. Verotuksessa on mahdollista ottaa huomioon vähennysmahdollisuus siltä osin kun autoa tarvitaan työtehtävissä tai esimerkiksi samoin perustein, joilla

asunnon ja työpaikan väliset matkat voi vähentää verotuksesta oman auton käytön mukaan. Myös työsuhdematkalipun verotusarvon korottamista selvitetään.

Selvitetään keinot hyödyntää systemaattisesti tehtäviä liikkumissuunnitelmia suurilla työpaikoilla sekä niihin kannustamista esimerkiksi verovähennyksillä. Liikkumissuunnitelmat ja niiden yhteydessä toteutettavat viisaan liikkumisen toimenpiteet on tunnistettu tehokkaiksi ja helposti käyttöön otettaviksi keinoiksi pysäköintiratkaisujen löytämiseksi ja kestävien kulkutapojen lisäämiseksi. Määrätietoisesti toteutetut työpaikkojen liikkumissuunnitelmat voivat vähentää autolla tehtyjä työmatkoja jopa useita kymmeniä prosentteja (Liikennevirasto 2016). Tutkimuksessa mukana olleissa organisaatioissa henkilöautokilometrit vähenivät keskimäärin 15-20 %.

Yhteisin keinoin kasvatetaan sähköautojen ja vähäpäästöisten autojen osuutta

Fossiilisten polttoaineiden vähentäminen liikenteessä ja niistä vähitellen luopuminen on kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisen ja pidemmällä aikavälillä hiilineutraaliuden tavoittelun kannalta erittäin merkittävää. Valtioneuvoston selonteossa kansallisesta energia- ja ilmastostrategiasta tavoitellaan, että sähköautojen määrä vuonna 2030 olisi vähintään 250 000. Jos Helsingin seudun osuus koko Suomen sähköautoista pysyy nykyisen suuruisena, olisi noin 20 % seudun henkilöautoista tuolloin sähkökäyttöisiä. Tällä sähköautojen osuuden merkittävällä lisäyksellä voitaisiin itsessään vähentää päästöjä vuoden 2030 vertailuvaihtoehtoon verrattuna arviolta 160 000 tonnia. Sähköautojen lisäksi muidenkin nolla- ja vähäpäästöisten ajoneuvojen osuuden edistäminen on tärkeää.

Sähköautokannan merkittävä kasvu on tunnistettu yhdeksi tehokkaimmista keinoista vähentää liikenteen hiilidioksidipäästöjä. Samalla sen toteutuminen vaatii nykytilanteeseen verrattuna merkittäviä ja nopeasti käyttöön otettavia toimenpiteitä, joiden vaikutuksista (mm. kustannuksista) ei ole tarkkaa tietoa. Jos ennakoidusta sähköautojen osuudesta vuoteen 2030 mennessä jää merkittävä osa toteutumatta, on 50 % liikenteen päästövähennystavoite vaarassa, ja muiden suunnitelmatoimenpiteiden rooli päästötavoitteen saavuttamisessa korostuu. Samalla positiiviset ilmanlaatu- ja meluvaikutukset jäävät toteutumatta. Toimenpiteen seuranta osana MAL-seurantaa on keskeisessä roolissa, jotta korjausliikkeitä voidaan tehdä tarvittaessa.

Vuoden 2018 keväällä Suomessa oli käytössä noin 1600 täyssähköautoa. Samaan aikaan sähköautojen hankintaa tukeneessa Norjassa jo yli puolet uusista autoista on sähköautoja. Vuonna 2017 sähköautojen osuus kaikista Norjan autoista oli noin 8 % ja Oslon kaupungin ruuhkamaksuvyöhykkeellä jo noin 25 % ajosta tapahtuu sähköautoilla. Kasvun taustalla on useita kannustimia, mm. verohelpotukset ja pysäköintietuudet.

Myös liikenteen ilmastopolitiikan työryhmän ”Toimenpideohjelma hiilettömään liikenteeseen 2045 (nk. ILMO45)” -raportissa on kuvattu lukuisia toimia sähköautojen sekä muiden vähäpäästöisten ajoneuvojen osuuden kasvattamiseksi, kuten nollapäästöisten henkilöautojen hankintatuen ja jakeluinfratuen jatkamista, auto- ja ajoneuvoveron päästöporrastuksen jyrkentämistä sekä polttoaineveron nostamista. Raportissa on myös käytetty arviota, jonka mukaan sähköautojen tehdashinta on 2020-luvun puolivälissä jo samassa tasossa polttomoottoriautojen kanssa. Sähköautojen hankintaan ja latausinfran kehittämiseen tarvitaankin tukea etenkin 2020-luvun alkupuolella.

Toimenpiteet sähköautojen osuuden merkittävään kasvattamiseen ovat:

- Valtio tukee sähköautojen hankintaa verotuksen ja hankintatuen keinoin

- Valtio tukee sähköautojen latauspisteiden rakentamista nykyistä enemmän
- Kunnissa sujuvoitetaan latauspisteiden rakentamista ja tuetaan markkinaehtoisia kokeiluja
- Infrasta vastaavat (kunnat, valtio) ottavat käyttöön laajemmin etuuksia sähköautoille ja vähäpäästöisille autoille esim. pysäköinti, lisäkaistojen kaistaetuudet
- Tiemaksujen suunnittelussa huomioidaan vähäpäästöisille/päästöttömille autoille myönnettävät etuudet
- Kunnat huomioivat latausinfran kaavoituksessa ja tontinluovutusehdoissa
- Julkisorganisaatiot ohjaavat kilpailutuksissa ja kalustohankinnoissa vaihtoehtoisiin käyttövoimiin

Erilaisten kannustimien käyttöönotossa (pysäköinnin hinta, kaistaetuudet uusilla tieliikenteen kaistoilla) tulee huomioida liikennejärjestelmän kokonaisuus ja välttää tilannetta, jossa sähköautojen suosiminen vaikuttaisi negatiivisesti kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen kilpailukykyyn.

Sähkön hyödyntäminen liikenteen käyttövoimana ei aiheuta merkittäviä tarpeita lisätä sähköntuotannon kapasiteettia, mikäli sähköautojen lataaminen ajoitetaan pääsääntöisesti sähkön kulutuksen hiljaisempiin aikoihin. Tulevaisuudessa akkujen latausajankohtaa voi älykkään latauksen avulla säädellä ja siten tuoda merkittävän kysyntäjoustokohteen sähkömarkkinoille. Sähköautojen integrointi osaksi joustavaa sähköverkkoa kaipaa myös hyviä kannusteita ja toimintamallien kehitystä.

Helsingin seudun bussiliikenteestä päästöneutraali

HSL:n bussiliikenteessä tavoitteena on leikata joukkoliikenteen lähipäästöjä sekä hiilidioksidipäästöjä yli 90 % vuoden 2010 tasosta vuoteen 2025 mennessä. Tavoitteeseen pääseminen edellyttää uusinta ajoneuvoteknologiaa, biopolttoaineita sekä sähkön hyödyntämistä energianlähteenä. Suunnitelman toimenpiteenä esitetään, että vuoteen 2030 mennessä tavoitellaan kaikessa Helsingin seudun bussiliikenteessä (sis. HSL-alueen ulkopuolisen liikenteen) päästöneutraalia liikennettä. Toimenpide vähentää tarkastelluista yksittäisistä toimenpiteistä kolmanneksi eniten CO2-päästöjä ja on siten erittäin merkittävä osa kokonaisuutta. HSL:n ja Uudenmaan ELY-keskuksen lisäksi myös kunnat edistävät omilla toimillaan tavoitteen saavuttamista, esimerkiksi kalustolle tarvittavan pysäkki-infrastruktuurin osalta.

Raskaan liikenteen toimenpiteet

Raskaat ajoneuvot tuottavat noin neljäsosan EU-alueen tieliikenteen hiilidioksidipäästöistä ja noin 5 % kaikista kasvihuonekaasupäästöistä. Osuus on suurempi kuin kansainvälisen ilmailun tai meriliikenteen. Julkiset tahot voivat vaikuttaa raskaiden ajoneuvojen yksikköpäästöjen pienentämiseen, joskin rajallisesti. Toimenpiteet raskaan liikenteen vähäpäästöisyyteen ovat:

- Laajennetaan nykyinen Helsingin kantakaupungin ympäristövyöhyke koskemaan kaikkea raskasta liikennettä sekä selvitetään sen alueellisen laajentamisen vaikutuksia
- Valtion kuljetusyrityksille myöntämillä investointituilla kasvatetaan biopolttoaineilla, kaasulla ja sähköllä kulkevien ajoneuvojen osuutta
- Kuljetusyrittäjien energiatehokkuussopimukset tai muut vastaavat toimivat edellytyksenä valtion myöntämille investointituille

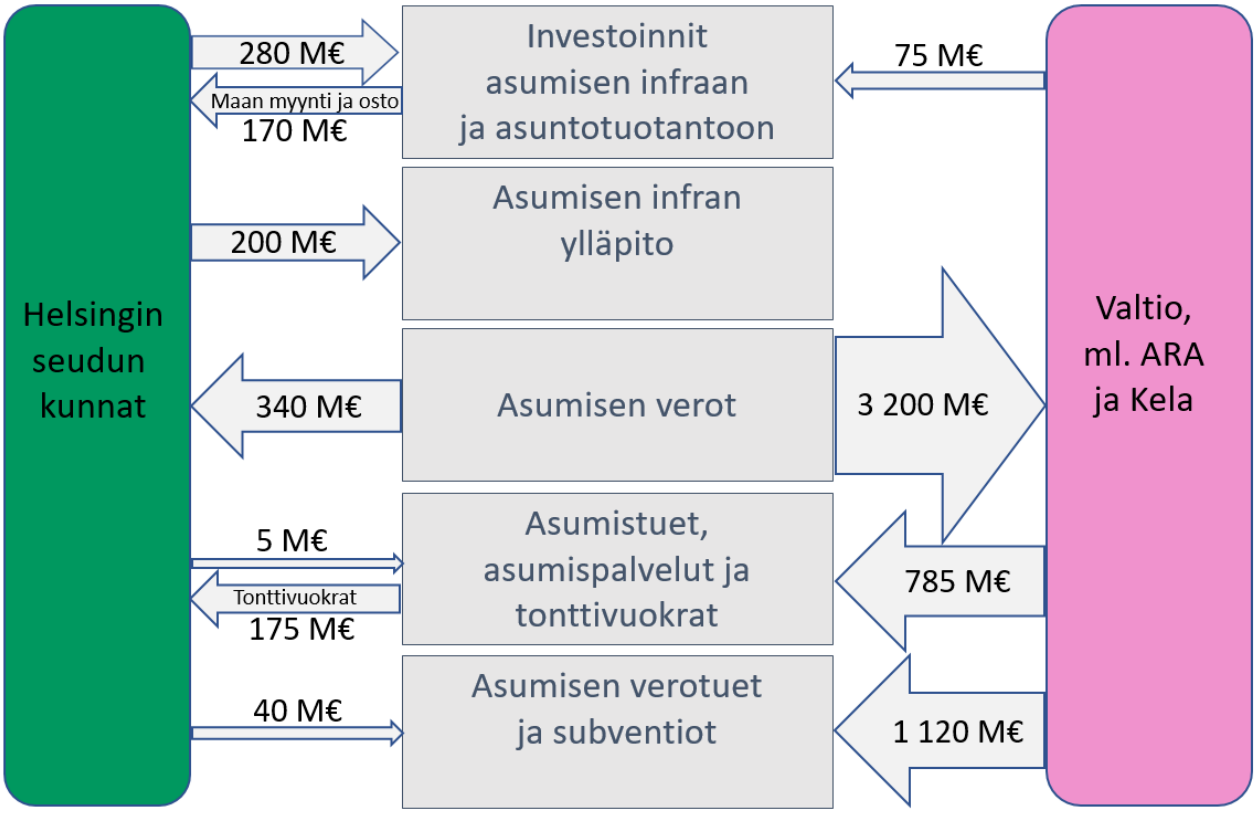
4.5 Miten suunnitelma rahoitetaan?

Asuntoinvestoinnit ja asumisen rahoitus

MAL 2019 -suunnitelma sisältää mittavia asuntoinvestointeja. Asuntorakentamispäätöksiä tehdään vuosittain 16 500 asunnon tavoitetasolla noin 4,5 mrd.€ vuodessa. Asuntoinvestointeja tekevät niin yksittäiset kotitaloudet pääosin osakekaupoin ostamalla uudiskohteiden asuntoja, vuokrataloyhtiöt (yleishyödylliset ja vapaarahoitteiset yhtiöt) sekä asumisoikeustoimijat rakennuttamalla yhtiöilleen asuntoja. Uutena toimijana uudisasuntomarkkinoilla ovat viime vuosina olleet erityyppiset asuntorahastot, jotka ovat sekä rakennuttaneet kokonaisia kohteita, että ostaneet merkittäviä määriä rakennusvaiheessa olleita asuntoja osakekaupoin.

Julkisen sektorin rooli on erilainen asuntotuotantohankkeiden edellytysten toteuttajana ja asumisaikaisena tukijana. Asuntotuotantohankkeet tarvitsevat toteutuakseen asemakaavan, rakennusluvan, rakentamiskelpoisen tontin sekä rahoituksen. Vastaavasti maanvuokrat, tontinmyyntitulot, kiinteistövero sekä maankäyttösopimuskorvaukset tuottavat kunnille tuloja, joilla yhdyskuntarakenteen ylläpitoa ja investointeja voidaan rahoittaa.

MAL-suunnitelman valmistelussa on tehty taloustarkastelu vuoden 2017 osalta miten paljon Helsingin seudun kunnat ja osaltaan valtio käyttivät seudun asuntotuotannon edellytysten luomiseen, rahoittamiseen sekä asumisen tukemiseen julkisia varoja. Kokonaisuuden toteutumiseksi tarvitaan mittavat investoinnit kunnilta tonttien rakentamiskelpoisiksi saattamiseksi sekä palveluiden turvaamiseksi. Tässä taloustarkastelussa ei ole otettu kantaa palvelusektorin investointitarpeisiin.

Kuva 27. Yhteenveto vuonna 2017 käytetyistä julkisista varoista asuntotuotannon mahdollistamiseen, asuntotuotannon rahoittamiseen ja asumisaikaisiin tukiin.

Valtio käytti Helsingin seudulla vuonna 2017 asuntohankkeiden käynnistymisen tukemiseen 75 miljoonaa, josta 42 miljoonaa erityisryhmien investointiavustuksena, käynnistysavustuksina 20 miljoonaa euroa sekä infra-avustuksiin 13 miljoonaa euroa.

Kunnat tekivät asuntotuotannon mahdollistamiseksi investointeja katuverkkoon, huolehtivat asemakaavoituksesta, rakennuslupatoiminnasta, puistoista ja yleisistä alueista yhteensä seudulla noin 300 miljoonan edestä. Asumiseen liittyvä infrastruktuurin ylläpitoon kunnat käyttivät yhteensä noin 200 miljoonaa euroa. Maanmyyntien ja ostojen yhteisvaikutuksena kunnat saivat noin 170 miljoonan nettotuoton.

Asumisen liittyvinä verotuloina kunnat saivat 340 miljoonaa euroa kiinteistöveroa. Valtion verotulot olivat yhteensä 3,2 miljardia euroa, koostuen asuntokaupan varainsiirtoverosta 145 M€, vuokratulon pääomaverosta 850 M€, asuntojen myyntivoiton verosta 360 M€, asuntorakentamisen arvonlisäverosta 860 M€, korjausrakentamisen arvonlisäverosta 595 M€ sekä asuntojen ylläpidon arvonlisäverosta 390 M€.

Asumisaikaiset rahavirrat koostuvat asumistuesta, tonttivuokrista sekä asumispalveluista erityisryhmille. Valtio maksoi asumistukea seudun kuntien asukkaille 640 M€ ja toimeentulotuesta korvattiin asumisen kuluihin 143 M€. Asumispalveluiden osalta kunnat käyttivät yhteensä noin 5 M€ vuodessa. Viime vuosien aikana asumistuen saajien määrä on ollut kasvussa mutta parantuneen työllisyystilanteen johdosta kasvu on taittunut ja tukisumma on kääntynyt laskuun. Asumistuki on välttämätön edellytys pienituloisten asukkaiden asumismenojen kohtuullistamiseksi. Tontinvuokrina kunnat saavat yhteensä vuokratuloa 175 M€. Valtio maksoi korkotukea 2 miljoonaa seudulle vuonna 2017.

Arvioitaessa verotukien ja subventioiden osuutta asumisen talouskokonaisuudessa voidaan todeta, että alhaisempina tontinvuokrina ja -myyntituloina kunnat subventoivat nykykäytännön mukaisesti noin 40 M€. Valtion tuki verotuksen kautta lähinnä erilaisten vähennysten kautta on liki 1,1 mrd euroa. Tämä summa koostuu kotitalousvähennyksestä 120 M€, asumistuen verovapaudesta 150 M€, ensiasunnon varainsiirtoveron vapaudesta 30 M€, oman asunnon myyntivoiton verovapaudesta 720 M€ sekä asuntolainojen korkojen verovähennysoikeudesta 100 M €.

Rahoituksen osalta valtio takasi vuonna 2017 korkotukilainoja 690 M€:lla ja takauslainoja 60 M€:lla. Kunnat subventoivat lisäksi asumista säännellyn asuntokannan osalta alhaisempina tontinvuokrina ja maanmyyntituloina sekä maankäyttösopimuksissa pienempinä sopimuskorvauksina.

MAL 2019 -suunnitelman toteutumisen tueksi tarvitaan edelleen valtion taloudellista panostusta seudun asuntotuotantoon ja rakentamisen edellytysten luomiseen.

Vuosittain Helsingin seudulla on tarve 4 600 asunnon valtion takaukseen, mikä tarkoittaa noin 700 miljoonan euron valtuutta. Käynnistysavustuksen osalta tarvitaan vähintään 46 miljoonaa, mikä on nykyisen tason mukaan laskettuna 10 000 €/asunto. Lisäksi tarvitaan investointiavustuksia erityisryhmien (opiskelijat, nuorisoasunnot, ikääntyneet, päihde- ja mielenterveyskuntoutujat, kehitysvammaiset, asunnottomat) asumisen tason nostamiseksi ja laitoshoivasta luopumiseksi. Tarpeellista on myös turvata nykyinen taso muiden valtion tukimuotojen osalta (korjausavustukset vammaisten ja vanhusten asuntojen korjaamiseen, esteettömyysavustukset, hissiavustukset, avustukset asumisneuvontaan). Nykymuotoisten tarjontatukien kannustavuus on riittämätön.

Uusina tukimuotoina MAL 2019 -suunnitelman kokonaisuuden rahoittamisessa ovat energia-, korjausavustukset ja purkuavustukset taloyhtiöiden energiakorjausten tekemiseksi kansallisiin päästövähennystavoitteisiin pääsemiseksi. Toisena mittavampana asuinympäristöjen kokonaiskehittämiseen ja eriarvioistumiskehityksen pysäyttämiseen tähtäävän myönteisen erityiskohtelun ohjelman rahoittaminen erillisen kehittämisavustuksen turvin. Myönteisen erityiskohtelun ohjelman vaikuttavuuden tukemiseksi tulee jatkaa vähintään nykyisellä tasolla asumisneuvojatoiminnan taloudellista tukemista.

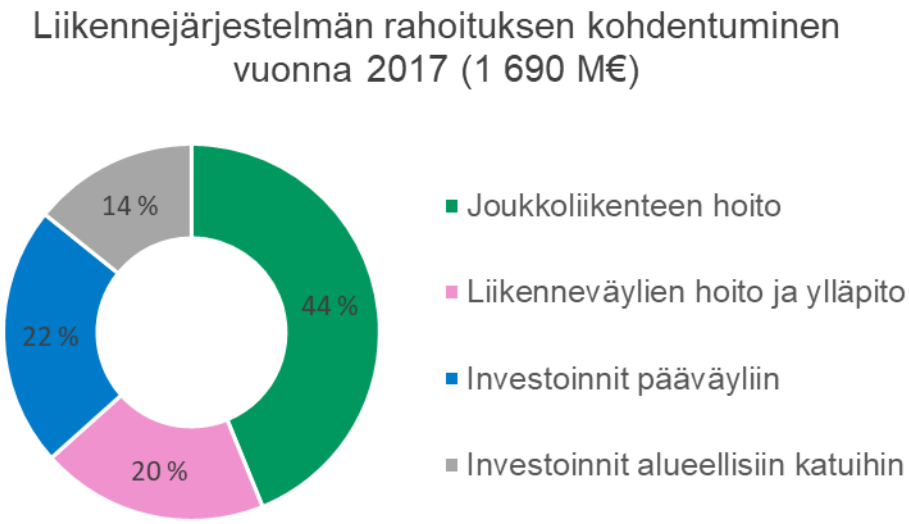
Liikennejärjestelmäkokonaisuus

Helsingin seutu tuottaa reilusti yli kolmanneksen (38 %) Suomen kansantuotteesta, seudulla sijaitsee lähes neljännes toimipaikoista ja kolmannes yrityssektorin henkilöstöstä. Viime aikoina erot muuhun maahan ovat jopa kasvaneet. Pitkittyneen taloudellisen taantuman jälkeen seudun tuotannon kasvu nousi plussan puolelle jo vuonna 2014, kun muualla maassa positiivinen kehitys alkoi vasta vuoden 2016 aikana. Voidaan perustellusti siis todeta, että Helsingin seutu on Suomen talouden moottori, jonka kestävän kasvun turvaaminen on tärkeää koko Suomelle ja sen kilpailukyvylle. Tämän seudullisen kasvun turvaaminen sopimuskaudella ja kilpailukyvyn vahvistaminen edellyttävät kuntien lisäksi myös valtion osallistumista ja sitoutumista seudulliseen liikennejärjestelmän kehittämiseen.

Huolimatta tämän hetkisestä talouden noususuhdanteesta ovat julkisen talouden näkymät pitkällä aikavälillä epävarmoja mm. työikäisen väestön pienentymisestä johtuen. Epävarmuuksien johdosta ei ole perusteita olettaa liikennejärjestelmän rahoitustason merkittävää kasvua koko sopimuskaudelle. Rahoituksen ennustettavuuden heikentymisestä johtuen suunnitelman valmistelussa on haettu kustannustehokasta rahoituksen ja toimenpiteiden kokonaisuutta, joka varmistaisi suunnitelmassa esitettyjen seudullisten kehittämishankkeiden toteutumisen. Tämä tarkoittaa nykyisen rahoituspohjan uudelleen arviointia. Suunnitelmassa on esitetty yhtenä mahdollisuutena tiemaksu ja siitä saatavien tuottojen ohjaaminen liikennejärjestelmän kehittämiseen sekä lipputulojen osuuden kasvu. Ensisijaisesti tiemaksut vastaisivat muihin seudullisiin tavoitteisiin mutta tiemaksusta saatavat tuotot parantaisivat myös rahoituspohjan ennustettavuutta. Lipputulojen osuuden kasvun voidaan olettaa jatkuvan seudun asukasmäärän ja joukkoliikenteen houkuttelevuuden kasvaessa. Rahoituksen kannalta reunaehdot tulevaksi sopimuskaudeksi ovat siis metropolialueen kasvu ja toimintaympäristön epävarmuuksien huomioiminen, jotka vaativat rahoituspohjan vahvistamista.

Nykyinen liikennejärjestelmän rahoitus

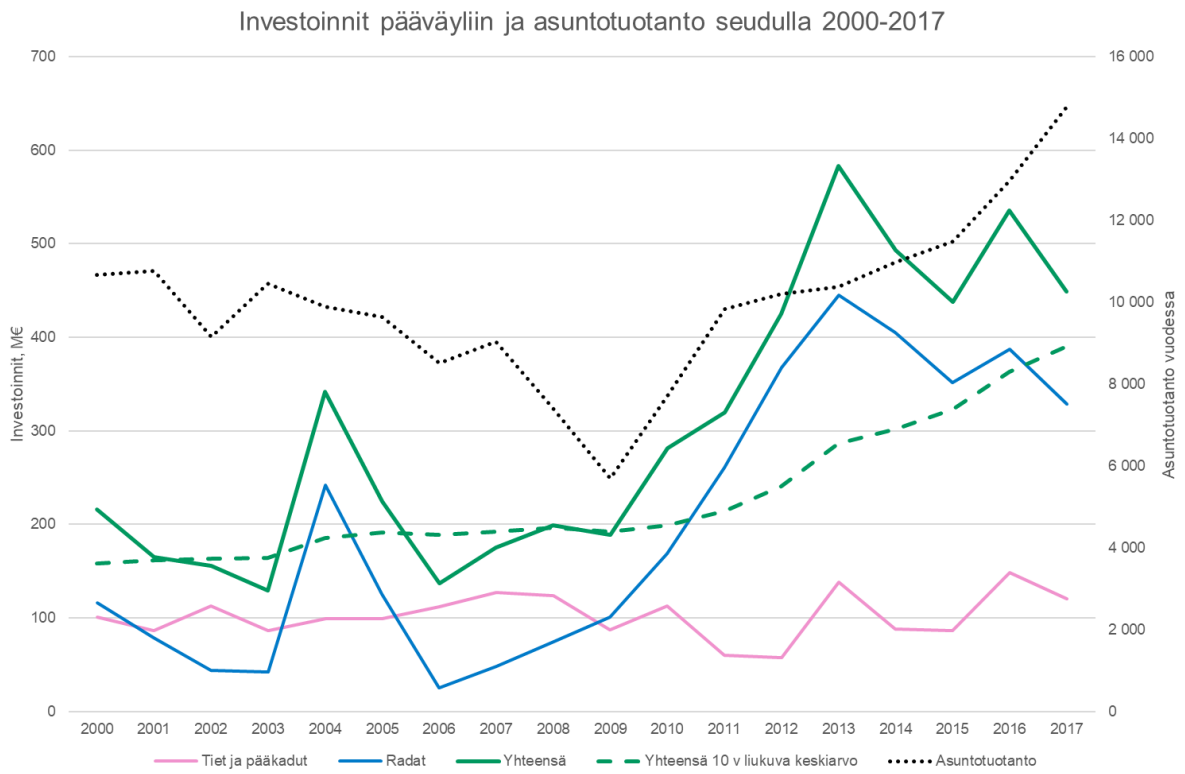
Koko liikennejärjestelmän rahoitustaso on nykytilanteessa (vuonna 2017) yhteensä yli 1,69 miljardia euroa vuodessa. Nykytilanteessa liikenneverkon investointien osuus on 36 % rahoituksesta, liikenneverkon hoidon ja ylläpidon osuus on 20 % ja joukkoliikennepalvelujen osuus 44 % (kuva 28). Nykytilannetta tarkasteltaessa pitkän aikavälin rahoitustasossa korostuu seudullisten liikenneinvestointien (radat, tiet ja pääkadut) merkittävä kasvu 2000-luvun alkuun verrattuna. Liikenneinvestointien taso on ollut viime vuosina seudulla suurten ratahankkeiden vuoksi ennätyksellisen korkealla. Liikenneinvestointien kymmenen vuoden liukuva keskiarvo on noussut tänä aikana lähes 150 %, joka selittyy erityisesti ratahankkeiden merkittävällä kasvulla. Vuosien 2008-2017 aikana seudun asukasmäärä on kasvanut 20 % ja pitkän aikavälin asuntotuotantomäärä noin 14 %. Samanaikaisesti tiehankkeisiin on investoitu aiempaa vähemmän. Pelkästään pääväyläinvestointien taso Helsingin seudulla oli vuonna 2017 yhteensä noin 450 miljoonaa euroa. (kuva 29).

Kuva 28. Liikennejärjestelmän rahoituksen kohdentuminen nykytilanteessa.

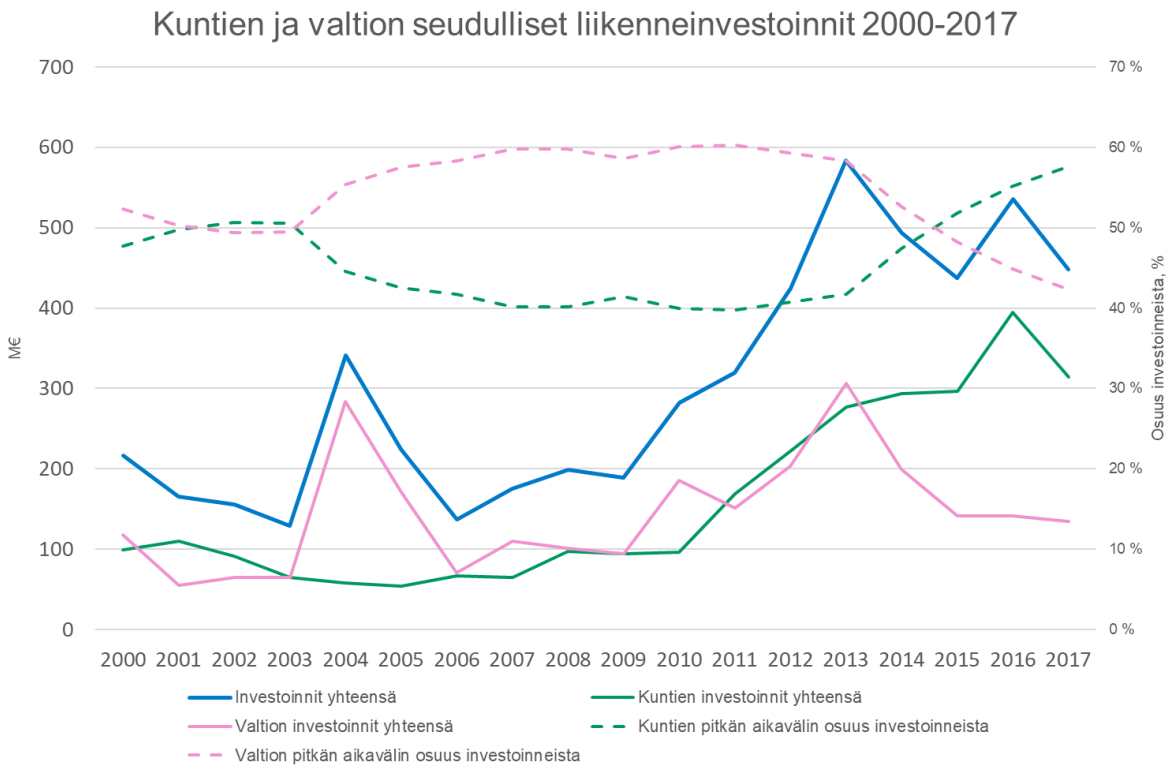
Perinteinen työnjako valtion ja kuntien välillä on ollut, että valtio rahoittaa suurimman osan pääväyläverkon investoinneista, kun taas kunnat tukevat paikallisia joukkoliikennepalveluita ja huolehtivat lisäksi alemmasta katuverkostaan. Tarkasteltaessa pääväylien investointien jakautumista kuntien ja valtion osalta viime vuosina, on edellä mainittu jako muuttunut. Tarkastelujaksolla ovat kuntien investoinnit kasvaneet vuodesta 2013 alkaen ja valtion vastaavasti laskeneet (kuva 30). Muutos näkyy valtion ja kuntien osuuksien pitkän aikavälin kehityksessä, jota on tarkasteltu kymmenen vuoden liukuvan keskiarvon perusteella suhteessa

kokonaiskehitykseen. Lähes koko 2000-luvun alun valtion ja kuntien suhde pääväylien investoinneissa on pysynyt lähes vakioisella 60 - 40 tasolla, mutta vuoden 2014 jälkeen pitkän aikavälin suhde on kääntynyt toisin päin (kuva 30).

Kuva 29. Liikennejärjestelmän rahoituksen kohdentuminen nykytilanteessa, pääväylät.

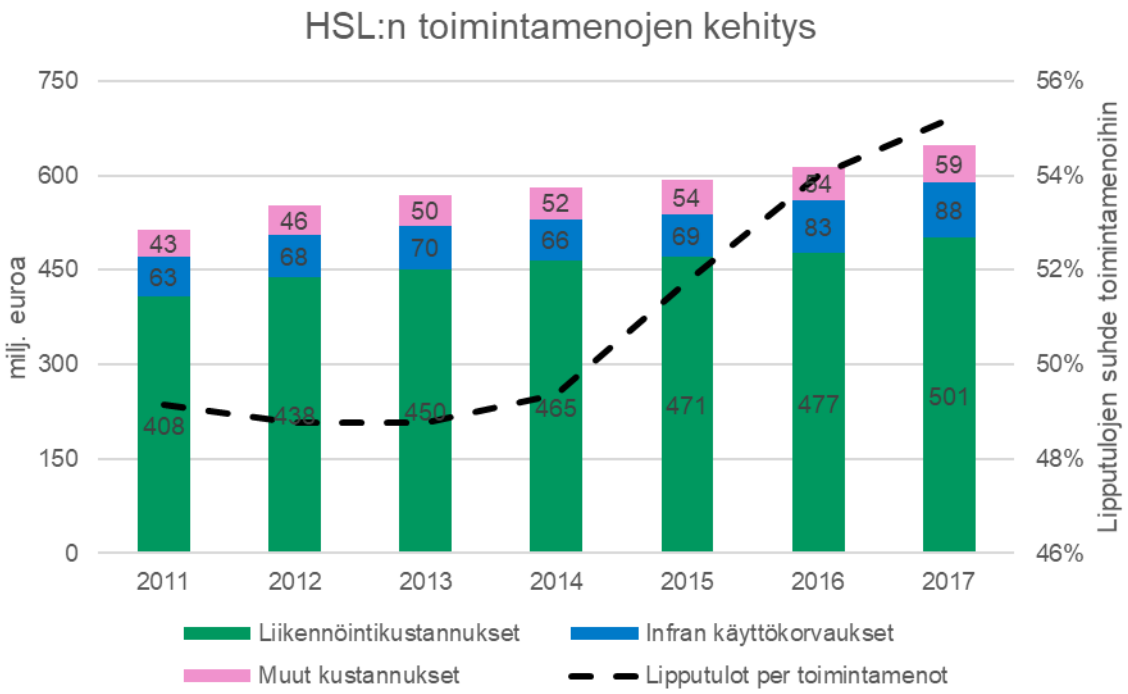
Valtio on linjannut liikennepoliittisessa selonteossa (2012), että se on valmis osallistumaan suurten kaupunkiseutujen raideliikenneinvestointien rahoittamiseen. Lähtökohtana on, että kaupunkiratahankkeet toteutetaan 50–50 -periaatteella valtion ja kuntien kesken. Valtio avustaa metron ja kaupunkiraitioteiden rakentamista 30 prosentin osuudella. Kuluvalla sopimuskaudella metron laajennuksesta valtion osuus jäi selvästi alle 30 % kustannustason ylityttyä, Raide-Jokerin kustannuksista valtio rahoittaa 30 % ja esimerkiksi Helsingin raitioverkon laajennuksen kaupunki on rahoittanut kokonaan.

Kuva 30. Kuntien ja valtion osuudet Helsingin seudullisista liikenneinvestoinneista 2000-2017.

Edellä kuvattujen pääväylien lisäksi kunnat huolehtivat lisäksi alemmasta katuverkostaan. Kuntien investoinnit alueellisiin katuihin ovat olleet vuosina 2008–2017 keskimäärin noin 200 miljoonaa euroa vuodessa. Alueelliset katuinvestoinnit ovat nousseet lievästi viime vuosien ajan, mutta vuonna 2015 ne nousivat pääkaupunkiseudulla 65 miljoonalla eurolla noin 245 miljoonaan euroon. Tämä johtui pääasiassa Espoon metroasemien ympäristöjen mittavista asunto- ja katurakentamisista. Investointitaso tulee pysymään korkealla Länsimetron jatkeen varrella olevien uusien asemien ja niiden ympäristöjen rakentamisen johdosta. MAL-sopimuksen mukaiset, kasvavat asuntotuotantotavoitteet edellyttävät kunnissa myös jatkossa monin paikoin uutta tie- ja katurakentamista.

Investointitason lisäksi myös joukkoliikenteen kustannukset ovat kasvaneet sekä HSL-alueella että muualla Helsingin seudulla. Tarkasteltaessa seudullisesti merkittävimmän toimijan HSL:n kustannuskehitystä vuodesta 2011 vuoteen 2017 ovat kokonaistoimintamenot kasvaneet 26 %, joka selittyy suurelta osin liikennöintikustannusten kasvulla (kuva 31). Lähtökohtaisesti noin puolet tästä rahoitetaan lipputuloilla ja loput kuntaosuuksien perusteella. Toisaalta samaan aikaan kustannusten nousun kanssa ovat myös lipputulot kasvaneet. Tämä näkyy lipputulojen ja toimintamenojen suhteen kasvuna yli 6 % -yksiköllä seitsemän vuoden aikana 49 %:sta 55 %:iin. Muutosta selittää seudun asukasmäärän ja joukkoliikenteen matkustajamäärän kasvu sekä joukkoliikenteen lippujen hintojen nousu. MAL–suunnitelman kuuluvien seudullisesti merkittävien joukkoliikennehankkeiden toteutuminen tarkoittaa edelleen infrakorvausten ja operointikustannusten nousua. Joukkoliikenteen kustannusten nousu edellyttää myös uusien rahoituskeinojen tarkastelua.

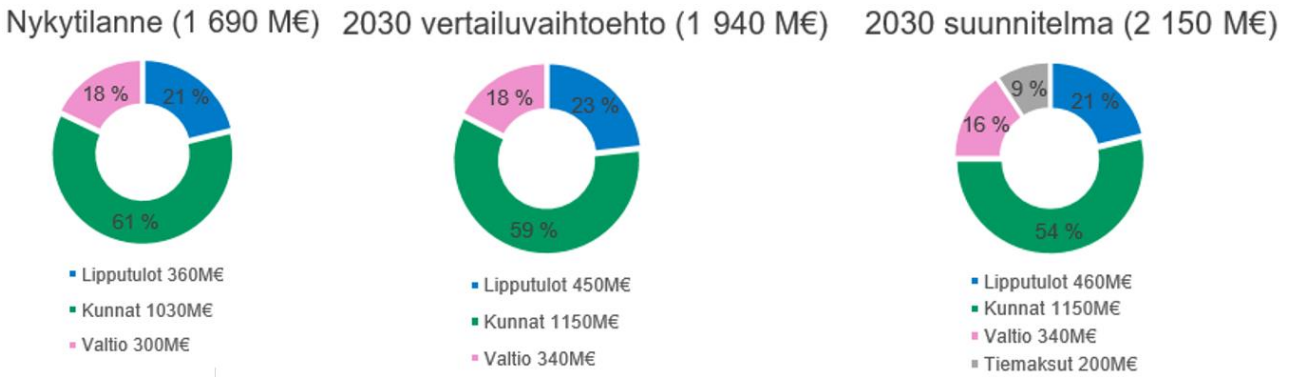
Kuva 31. HSL:n toimintamenojen kehitys ja lipputulot suhteessa menoihin 2011-2017.

Osa joukkoliikenteen kustannuksia ovat infrakorvaukset. Joukkoliikenteen infrakorvauksilla kohdistetaan yhtenäisen HSL-alueen joukkoliikenteen investoinneista aiheutuvat kulut alueen jäsenkunnille nousujen suhteessa liikennemuodoittain kunnittain. Infrakorvaukset ottavat HSL-alueen kuntien osalta huomioon mistä kunnasta nousija on kotoisin, mutta HSL-alueen ulkopuolelta tulevan nousijan noususta aiheutunutta kustannusta infran käytöstä ei voida nykyisin kohdistaa näiden nousijoiden kotikunnille.

Rahoituksen kohdentuminen ja rahoituspohja suhteessa suunnitelman liikenneinvestointihankkeisiin

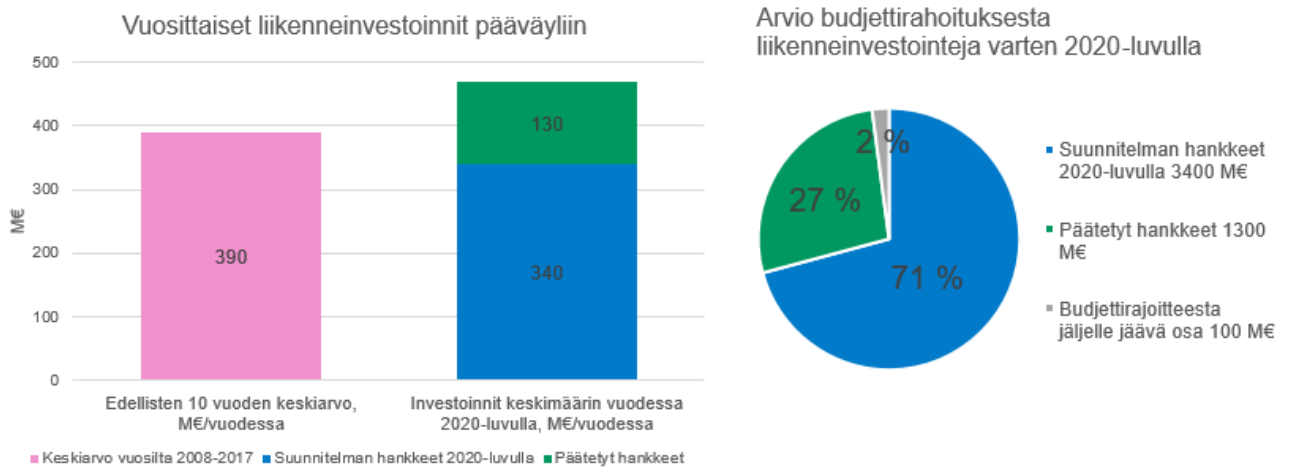
MAL 2019 –suunnittelun valmistelussa on selvitetty erilaisia ratkaisuja seudun kasvun edellyttämän liikennejärjestelmän rahoittamiseksi ja rahoituspohjan arvioimiseksi suhteessa sopimuskaudelle esitettyihin investointeihin. Liikennejärjestelmän rahoitus kohdentuu suunnitelmassa vahvasti joukkoliikenne hankkeisiin ja palveluihin. Suunnitelmassa esitetyt investoinnit hankkeisiin (ml. päätetyt hankkeet) on yhteensä arviolta noin 4,7 miljardia euroa vuoteen 2030 asti, joista suurin osa on joukkoliikennehankkeita. Lisäksi suunnitelmassa esitettyjen investointien kustannuksista 2030-luvulle ulottuu arviolta 900 M€. Arvioidussa investointien rahoitustasossa on jonkin verran päällekkäisyyttä, sillä esimerkiksi meluntorjunnan ja liityntäpysäköinnin hankkeita voidaan rahoittaa KUHA-rahoituksella (tavoite 30 M€/ vuosi). Vertailun vuoksi viimeisten 10 vuoden (2008-2017) investoinnit Helsingin seudulla pääväyliin ovat olleet 3,9 miljardia euroa (pl. alueelliset kadut).

Alla olevassa kuvassa on esitetty rahoituspohjan jakautuminen nykytilanteessa sekä vuoden 2030 vertailuvaihtoehdoissa (kuva 32). Vuoden 2017 toteutuneet kokonaismenot operointiin, kunnossapitoon ja investointeihin (vrt. kuva 28) on jaettu rahoituslähteen mukaan valtion, kunnan ja lipputulojen mukaan. Vuoden 2017 toteutuneen jaon perusteella on muodostettu vuodelle 2030 vertailuvaihtoehdon ja suunnitelman skenaariot pitkän aikavälin makrotaloudellisten oletusten ja liikennemallista saatujen tietojen perusteella. Vuoden 2030 liikennejärjestelmän rahoituksen ennustetasossa on huomioitu väestöennuste, joka kuvaa tässä verotulojen kasvuennustetta, oletettu pitkän aikavälin BKT:n kasvun olevan 1,5 %, julkisen talouden supistuvan vuotuisesti n. 0,25 % ja keskimääräisen inflaation olevan 2 % tulevaisuudessa. Lipputulojen summa perustuu liikennemallista saatuihin tuloksiin, joita on käytetty myös kustannus-hyöty -analyysissä. Vertailuvaihtoehto ei sisällä ajoneuvoliikenteen hinnoittelua ja sen tuottoja. Vastaavasti suunnitelman rahoituspohja sisältää tiemaksujen nettotuotot 200 M€/vuodessa vuodesta 2025 alkaen. Nettotuotto perustuu liikennemallin ennusteeseen. Suunnitelmassa tiemaksujen avulla vahvistettavan rahoituspohjan perusedellytyksenä on, että seudulta kerätyt tiemaksujen tuotot kohdennettaisiin seudun liikennejärjestelmän kehittämiseen. Tiemaksut on kuvattu tarkemmin luvussa 4.4. Lisäksi suunnitelmassa on oletettu joukkoliikenteen lipunhintojen keskimääräinen 15-30 % alennus alueesta riippuen (ks. luku 4.3).

Kuva 32. Liikennejärjestelmän rahoituksen jakautuminen vuositasolla nykytilanteessa sekä vuonna 2030 vertailuvaihtoehdon ja suunnitelman osalta.

Seuraavaksi arvioidaan MAL-suunnitelman liikenneinvestointeja (suunnitelma ja aiemmin päätetyt hankkeet) suhteessa 2020-luvun ennustettuun investointiraamiin, joka on johdettu rahoituspohjan kohdentumisesta perustuen nykytilanteen mukaiseen rahoituksen jakaumaan ja edellä määriteltyyn makrotaloudelliseen kehitykseen. Investointeihin on käytettävissä 36 % kokonaisrahoituksesta, josta tie- ja ratainvestoinnit käsittävät noin 2/3 osaa. Sen perusteella joukkoliikenteeseen ja teihin (pl. alueelliset kadut) on 2020-luvulla kumulatiivisesti käytettävissä arviolta 4800 M€, jos ajoneuvoliikenteenhinnoittelu otettaisiin käyttöön vuodesta 2025 alkaen ja lipputuloja kertyisi ennustetusti.[10] Suunnitelmassa esitetyt joukkoliikenne- ja tiehankkeet kattavat 98 % arvioidusta 2020-luvun joukkoliikenne- ja tieinvestointiraamista. Kokonaisuudessaan suunnitelmassa esitetyt ja 2020-luvulle ajoittuvat sekä jo päätetyt hankkeet tarkoittavat keskimäärin noin 470 miljoonan euron investointeja vuodessa, kun edellisten 10 vuoden keskiarvo on ollut 390 miljoonaa euroa vuodessa ja vuonna 2017 investoinnit pääväyliin olivat 449 miljoonaa euroa. (kuva 33)

Kuva 33. Arvio suunnitelman tie- ja joukkoliikenneinvestoinneista suhteessa 2020-luvun investointiraamiin. Laskennallisesti liikennehankeohjelma mahtuu arvioituun investointiraamiin, mutta jättää hyvin vähän riskivaraa hankesuunnitelmien kustannusarvioiden nousulle.

Tarkastelun perusteella rahoituspohjaa olisi tärkeää vahvistaa ja laajentaa, jotta voidaan turvata suunnitelman investoinnit ja taata seudullinen kasvu. Käytännössä kasvun turvaamiseksi valtion tulisi osallistua seudun liikenneinvestointien rahoittamiseen viime vuosia suuremmalla panostuksella, koska vastaavasti kasvava asuntotuotanto ja asemanseutujen kehittäminen edellyttävät kunnilta merkittäviä lisäpanostuksia alueelliseen katuverkkoon.

[10] On huomioitavaa, että tässä esitetty budjettirajoitearvio perustuu yhteen valittuun makrotaloudelliseen skenaarioon. Lisäksi laskemissa ei ole huomioitu korkomenojen muutoksia tai muita epävarmuustekijöitä.

5 Seudun suuntia vuoden 2030 jälkeen

MAL-visio ja MAL-tavoitteet viitoittavat suunnittelua myös vuoden 2030 jälkeen. MAL 2019 -suunnittelu on strategista ja pitkälle tulevaisuuteen tähtäävää. Mitä kauemmas ajattelemme, sitä vaikeampi tulevaisuuteen on kuitenkin nähdä. Suunnittelun avulla tulevaisuuden haasteisiin tulisi kyetä vastaamaan mahdollisimman tehokkaasti, minimoimaan riskejä ja huomioimaan mahdollisuuksia toimintaympäristön muuttuessa. Toimintaympäristö muuttuu nopeasti ja suunnitelmia onkin tarpeen päivittää säännöllisesti ja mahdollistaa niiden joustavuus.

Vuoteen 2050 ulottuva suunnittelu on väkisinkin epävarmempaa ja epätarkempaa kuin seuraavalle kymmenvuotiskaudelle (vuoteen 2030) tähtäävä suunnittelu, johon siihenkin liittyy epävarmuuksia erityisesti teknologian ja palveluiden kehityksen suhteen. Joitakin tulevaisuuden muutossuuntia voidaan arvioida nykykäsityksen ja tässä ajassa tunnistettujen ja vahvistuvien ilmiöiden perusteella. Tunnistetuista ilmiöistä MAL-suunnittelun kannalta keskeisiä ovat ilmastonmuutos, kaupungistuminen, väestön muutokset (seudun kasvu, väestön ikääntyminen ja maahanmuutto), digitalisaatio ja palveluistuminen, automatisaatio ja robotisaatio sekä taloudessa tapahtuvat muutokset.

MAL 2019 –työssä muodostettiin pitkän tähtäimen suunnittelun tueksi neljä toisistaan poikkeavaa tulevaisuuden näkymää eli skenaariota:

1. Jatkumo (hallittu kasvu ja ennustettava kehitys)
2. Tesla (markkinavetoinen maailma ja nopea teknologinen kehitys)
3. Toukola (heimoistuminen ja sosiaaliset muutokset)
4. Blade Runner (äkilliset ja odottamattomat muutokset)

Kunkin skenaarion näkökulmasta määriteltiin keinot ja toimenpiteet, jotka edistävät MAL 2019 -tavoitteiden saavuttamista myös vuoden 2030 jälkeen ja joita on järkevää toteuttaa skenaariosta riippumatta.

MAL 2019 –suunnitelman maankäytön tavoitevuosi on 2050. Seudun maankäyttö tukeutuu vahvasti nykyrakenteeseen myös pitkälle tulevaisuuteen. Kasvu ohjataan nykyiseen kaupunkirakenteeseen ja alueille, joissa joukkoliikenne on kilpailukykyinen vaihtoehto henkilöautolle. Seudun ensisijaiset kehittämisvyöhykkeet, erityisesti asemanseudut ja keskukset ovat asumisen, työpaikkojen ja palvelujen sijoittumisen lähtökohtana. Pidemmällä aikatähtäimellä seudun kasvu edellyttänee myös uusia avauksia. Uudet alueet tulee kytkeä kestävästi seudun muihin osiin. Siksi on ensiarvoisen tärkeää, että niiden toteuttaminen sidotaan alueen edellytyksenä olevaan raideinvestointiin ja uusien, autoriippuvaisten vyöhykkeiden synty ehkäistään.

MAL 2019 --suunnitelman liikenteen ja asumisen toimenpiteet suunnitellaan tarkemmin vuoteen 2030 asti mutta niillä varaudutaan myös tätä pidempään ajanjaksoon. Asuntotuotannon riittävyys on varmistettava sekä lyhyellä että pitkällä aikatähtäimellä. Liikennejärjestelmää kehitetään kestäviin kulkumuotoihin pohjautuvaksi muodostamalla koko seudulle pitkän aikavälin raidevisio sekä sen toteuttamispolku. Pyöräliikenteen verkkoa parannetaan jatkuvasti sekä kattavuudeltaan että laadultaan. Ajoneuvoliikenteen verkkoa kehitetään palvelutasolähtöisesti toteuttamaan keskeisen tie- ja katuverkon visiota. Keskeisen tie- ja katuverkon tulee mahdollistaa automaattiajaminen sekä muut turvallisuutta ja ympäristöä merkittävästi parantavat ratkaisut. Liikenteen hinnoittelua hyödynnetään ohjaamaan liikennejärjestelmää kohti hiilineutraaliustavoitteita.

Helsingin seudun vetovoimatekijöitä on tarpeen vahvistaa ja kansainvälistä sekä valtakunnallista saavutettavuutta edistää niin lyhyellä kuin pitkällä tähtäimellä. Helsinki-Vantaan lentoaseman ja Helsingin satamien toimintaedellytykset sekä joukko- ja tavaraliikenteen maayhteydet tulee varmistaa ja kehittää keskeisen tie- ja katuverkon palvelutasoa tavoitteita vastaavaksi.

Valtakunnalliset nopeat ratayhteydet suunnitellaan ja toteutetaan Tampereen ja Turun suuntiin. Tavoitteena on, että Etelä-Suomen kasvukolmion (Helsingin, Tampereen ja Turun kaupunkiseudut) välinen liikenne toimii sujuvasti 2040-luvulla. Kasvukolmiolla on suurin vastuu koko valtion elinvoimaisuudesta, ja se kilpailee kansainvälisesti muiden metropolien kanssa. Pitkällä tähtäimellä varaudutaan myös Helsinki–Tallinna-tunnelin toteuttamiseen.

MAL 2019 -suunnitelman tunnistettuja toimenpiteitä vuodesta 2030 eteenpäin:

- Kasvihuonekaasupäästöjä leikataan vuoden 2030 tasosta maankäytön ja liikenteen suunnittelulla, taloudellisten ohjauskeinojen avulla, uusia palveluita ja teknologioita kehittämällä ja hyödyntämällä, ruoan ja energian lähituotannolla, päästöjen kompensoinnilla sekä hiilinieluilla siten, että Helsingin seudusta tulee hiilineutraali.

- Uusi maankäyttö sijoitetaan tiivistävästi ja kestävästi ensisijaisille kehittämisvyöhykkeille. Uuteen joukkoliikenneinvestointiin kytkeytyviä vyöhykkeitä voidaan ottaa käyttöön, mikäli alueen edellytyksenä olevasta joukkoliikenneinvestoinnista on sitova päätös.

- Varmistetaan, että seudun asuntotuotanto on riittävää kasvavan väestön tarpeisiin ja mahdollistaa laadukkaan asumisen kaikille väestöryhmille.

- Liikennejärjestelmää kehitetään kestäviin kulkumuotoihin pohjautuvaksi muodostamalla koko seudulle pitkän aikavälin raidevisio sekä sen toteuttamispolku. Joukkoliikenne integroidaan kokonaisuutena juna- ja metroverkosta alkaen.

Kasvihuonekaasupäästöjä leikataan vuoden 2030 tasosta

Kasvihuonekaasupäästöjä pitää leikata edelleen vuoden 2030 tasosta, jotta seudun hiilineutraalius- ja päästövähennystavoitteet voidaan saavuttaa. Tavoitteena on, että liikenteen kasvihuonekaasupäästöt lähestyvät nollaa ja Helsingin seudusta tulee hiilineutraali. Valtakunnallisena tavoitteena on, että koko Suomi on hiilineutraali vuoteen 2045 mennessä. Uudellamaalla on tätäkin tiukempia tavoitteita. Uudenmaan maakunta sekä Helsinki, Vantaa ja Hyvinkää tavoittelevat hiilineutraaliutta vuoteen 2035 mennessä ja Espoon on tarkoitus olla hiilineutraali jo vuonna 2030.

Keinoina hiilineutraaliuteen ovat erityisesti maankäytön ja liikenteen suunnittelu, taloudelliset ohjauskeinot, uusien palveluiden ja teknologioiden kehittäminen ja hyödyntäminen, ruoan ja energian lähituotanto, päästöjen kompensointi sekä hiilinielut.

Uusi maankäyttö sijoitetaan kestävillä kulkutavoilla hyvin saavutettavasti. Vähittäiskauppaa ja muita palveluita ohjataan keskuksiin ja joukkoliikenteen solmukohtiin. Joukko- ja pyöräliikenteen infraa ja palveluita parannetaan myös vuoden 2030 jälkeen. Ympäristötehokkaiden kulkumuotojen yhteen toimivuutta parannetaan solmupisteitä parantamalla ja informaatio-ohjauksella.

Uusia palveluita ja teknologioita kehitetään ja hyödynnetään. Liikenteen hallinnan menetelmät, automatisaatio ja robotiikka sekä big datan käyttö mahdollistavat liikennevirran ja kuljetusten optimoinnin ympäristön ja liikenneturvallisuuden ehdoilla. Viestintäteknologia ja etätyö korvaavat työ- ja asiointimatkoja, ympäristötehokkaat kotiinkuljetukset korvaavat ostosmatkoja. Kuljetuksia voidaan tehostaa ja vähentää paikalla valmistamisen ja 3D-tulostuksen lisääntymisen myötä.

Taloudellisista ohjauskeinoista keskeisin on ajoneuvoliikenteen hinnoittelu. Muita keinoja ovat esimerkiksi ympäristöhaittojen verotus ja muut maksut (kuten pysäköintimaksut) sekä vähäpäästöisen teknologian edistäminen. Nykyisin tunnettuja keinoja vähäpäästöisen teknologian edistämiseen ovat esimerkiksi sähköpyörien tuki, etuisuudet vähäpäästöisille ajoneuvoille ja ympäristöbonukset hankinnoissa sekä erilaiset tutkimus- ja kehittämishankkeet ja pilotit. Erilaisia taloudellisia ohjauskeinoja hyödynnetään ja otetaan käyttöön vuoteen 2030 mennessä ja niiden määrää ja kohdentumista säädetään vaikutusten perusteella.

Uusi maankäyttö sijoitetaan tiivistävästi ja kestävästi

Uusi maankäyttö sijoitetaan tiivistävästi ja kestävästi ensisijaisille kehittämisvyöhykkeille ja niiden täydentymisalueille. Mahdollisia laajentumisalueita otetaan käyttöön, mikäli alueen edellytyksenä olevasta liikenneinvestoinnista on sitova päätös.

Nykyisen taajamavyöhykkeen ja siihen kytkeytyvien alueiden tiivistäminen ja täydentäminen on keskeistä erityisesti suunnittelujakson alkupuolella. Uudistavaa lisärakentamista hyödynnetään vajaasti rakentuneilla alueilla, erityisesti asemanseuduilla ja keskuksissa. Uusia asemanseutuja rakennetaan (esimerkiksi Palopuro

Hyvinkäällä) ja asemia otetaan käyttöön maankäytön kehittyessä. Raideinvestointeja edellyttäviä uusia maankäytön laajentumisalueita, kuten Hista Länsiradan varressa ja Östersundom Itämetron jatkeella otetaan käyttöön myöhemmin, jos seudun kasvu sitä edellyttää. Maankäyttö ja sen edellytyksenä oleva liikennehanke suunnitellaan ja toteutetaan yhteen kytkettynä kokonaisuutena.

Seudun asuntotuotanto on riittävää ja laadukasta

Varmistetaan, että seudun asuntotuotanto on riittävää kasvavan väestön tarpeisiin ja mahdollistaa laadukkaan asumisen kaikille väestöryhmille. Alueiden eriytymiskehitystä hillitään vahvistamalla elinympäristön ja asuntokannan laatua sekä parantamalla asuinalueiden saavutettavuutta.

Helsingin seudulla asumiseen liittyy useita vetovoimatekijöitä, joita läheskään kaikilla maailman kasvavilla kaupunkiseuduilla ei ole, esimerkiksi turvallisuus, puhdas ympäristö, ruuhkattomuus, ihmisten tasa-arvoisuus ja hyvät koulutusmahdollisuudet. Näistä vetovoimatekijöistä on syytä pitää kiinni ja entisestään vahvistaa.

Esimerkkejä toimenpiteistä:

- Asumisen erilaisten rahoitusmuotojen toimivuuden varmistaminen
- Olemassa olevan asuntokannan ylläpito ja epäkurantin kannan purku
- Joukkoliikennehankkeiden ja muiden asuinalueiden laatua parantavien toimenpiteiden kohdistaminen olemassa oleville alueille

Joukkoliikenne integroidaan kokonaisuutena

Liikennejärjestelmää kehitetään kestäviin kulkumuotoihin pohjautuvaksi muodostamalla koko seudulle pitkän aikavälin raidevisio sekä sen toteuttamispolku. Joukkoliikenne integroidaan kokonaisuutena juna- ja metroverkosta alkaen. Vaihtojen ja solmupisteiden toimivuutta vahvistetaan. Verkostoa laajennetaan vaiheittain pikaraitioteillä pääkaupunkiseudulta alkaen. Verkoston integrointi kokonaisuutena edellyttää suunnittelua ja vaiheistusta.

Esimerkkejä toimenpiteistä:

- Pitkän aikavälin raidevision ja toteuttamispolun muodostaminen ja vaiheittain toteuttaminen
- Vaihtojen parantaminen metron ja junan välillä
- Seudun keskukseen suuntautuvan työmatkaliikenteen ohjaaminen raiteille
- Nopeiden säteittäisten yhteyksien (raskas raide tai bussiyhteys) täydentäminen poikittaisilla pikaraitioteillä
- Raideliikennekapasiteetin merkittävä lisääminen

Liikennehankkeita vuoden 2030 jälkeen

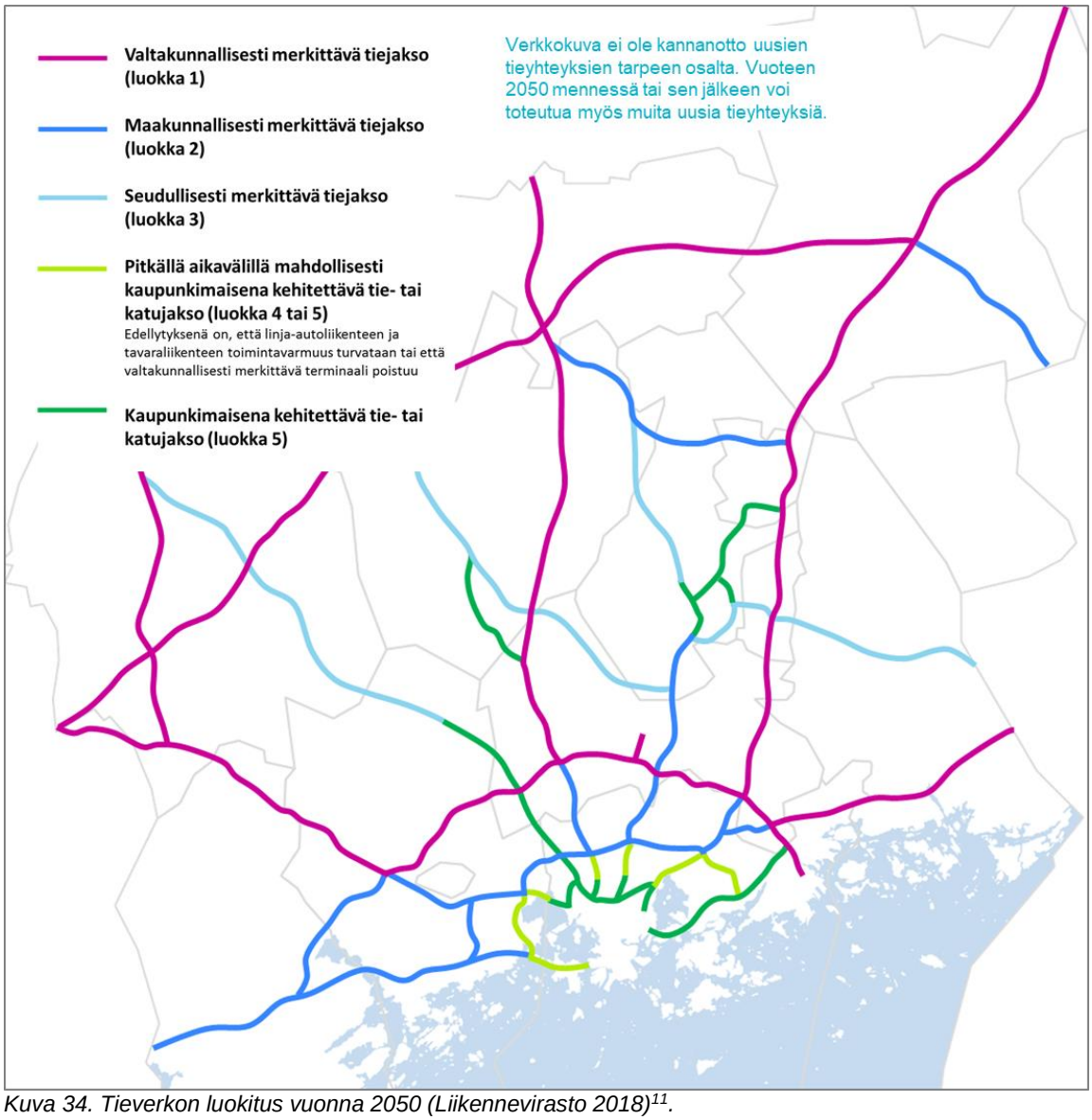
Vuoden 2030 jälkeen aloitettavat liikennehankkeet parantavat joukkoliikenteen kilpailukykyä ja edistävät Helsingin seudun valtakunnallista saavutettavuutta. Raideverkoston toteuttaminen ja vaiheistus tulee suunnitella yhtenä kokonaisuutena. Pikaraitiotieverkkoa on rakennettava siten, ettei synny irrallisia osuuksia, vaan esimerkiksi varikko- ja kalustotarpeet otetaan alusta saakka huomioon. Vuoteen 2030 mennessä aloitettavat liikennehankkeet muodostavat verkostomaisen rakenteen seudun ydinosista alkaen. Vuoden 2030 jälkeen raideverkko laajenee uusien maankäyttöalueiden myötä.

Tunnistettuja liikennehankkeita vuoden 2030 jälkeen:

- Uudet asemat Kehäradalla ja Pääradalla maankäytön edellytysten täyttyessä
- Pikaraitiotieverkon täydentäminen pääkaupunkiseudulla
- Itämetro Mellunmäki–Majvik
- Lentorata
- Länsirata (taajamaliikenne Lohjalle ja Helsinki–Turku nopea ratayhteys)

Länsiradan ja Itämetron uudet maankäyttövyöhykkeet edellyttävät raideinvestoinnin toteuttamista.

Seudun ulkoisia yhteyksiä kehitetään vaiheittain niin tie- kuin rataverkolla. Tie- ja katuverkolla painopiste on joukko- ja tavaraliikenteen toimivuudessa sekä palvelutasotavoitteiden saavuttamisessa. Linja-autoliikenteen ja tavaraliikenteen toimintavarmuus turvataan. Kuvassa 34 on esitetty tieverkon luokitus vuonna 2050. Kappaleessa 4.3 sivuilla 48-49 on kuvattu luokkien merkitys.

Kuva 34. Tieverkon luokitus vuonna 2050 (Liikennevirasto 2018)[11].

[11] Kts. Helsingin seudun tieverkon luokitus ja palvelutasotavoitteet (Liikennevirasto 2018)

Logistiikan poikittaisyhteyksiä Keski-Uudellamaalla täydennetään pitkällä tähtäimellä logistiikan tavoiteverkon ja kehittämispolun mukaisesti. Logistiikan kehittämispolun tavoitteena on ratkaista ongelmia oikea-aikaisesti ja kustannustehokkaasti tukien maankäytön kehittämistä suunnittelualueella. Tavoiteverkko kehittää seudullista tieverkkoa siten, että valtatien 4 käytävästä muodostuu Järvenpää - Kantatie 45 -yhteyden kautta sujuva logistiikan laatureitti valtatien 3 suuntaan. Seudulliselle verkolle pyritään ohjaamaan mahdollisimman vähän läpikulkuliikennettä. Pitkämatkainen liikenne, jonka lähtö- ja määräpää ovat Helsingin seudun ulkopuolella, pyritään keskittämään ympäröiville valtateille 3, 4 ja 25 sekä Kehä III:lle. Valtatien 25 kehittäminen pitkällä tähtäimellä on tärkeää pohjoisena logistiikan poikittaisyhteytenä.

Keski-Uudenmaan poikittaisyhteyksien parantamisen kehittämispolku:

- Järvenpää - Kantatie 45 -yhteys (toteutus ennen vuotta 2030)
- Kehä IV -pohjoinen linjaus (suunnitteluvalmiuden edistäminen ennen vuotta 2030, toteutus vaiheittain maankäytön ja rahoituksen edellytysten täyttyessä)
- Hyvinkään itäinen ohikulkutie (ja itäinen radanvarsitie pitkän aikavälin varauksena pääosin maankäytön kehittämisen tarpeisiin, toteutus vaiheittain)

Vuoden 2050 liikenne-ennustemallin tavoiteverkko kuvataan tulevaisuuden jatkosuunnittelua varten. Siihen sisältyvät edellä mainitut liikennehankkeet vuoden 2030 jälkeen. Tieverkko kuvataan vuoden 2050 palvelutasokuvauksen mukaisesti (kuva 34). Liikenne-ennustemallin käyttö ohjeistetaan hankekohtaista suunnittelua varten. Hankekohtaisissa selvityksissä voidaan tarkastelukohteen mukaan täydentää tavoiteverkkoa.

6 Miten suunnitelma vaikuttaa?

Tavoitetasojen saavuttaminen

Lähes kaikki MAL 2019 -suunnittelulle asetetut tavoitteet ja tavoitetasot saavutetaan suunnitelman monipuolisella, tehokkaalla ja konkreettisella kokonaisuudella (kuva 35). Alla on kuvattu, mitkä suunnitelman toimenpiteet ovat keskeisiä tavoitetasoihin pääsemisessä ja mitkä ovat suunnitelman vaikutukset suhteessa vertailuvaihtoehtoon (Ve0). Sen jälkeen on kuvattu vaikutusten arvioinnin päätulokset MAL 2019 -tavoitteittain.

MAL 2019 -suunnittelun kärkitavoitteena on leikata liikenteen CO2-päästöjä Helsingin seudulla vähintään 50 prosenttia vuoden 2005 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Liikenteen päästövähennystavoite saavutetaan vuonna 2030, mutta se edellyttää, että kaikki suunnittelut toimet toteutuvat. Jos kaikkia päästöihin vaikuttavia keinoja ei saada käyttöön, tulee joitakin toimenpiteitä kiristää entisestään. Tarvittavat keinot tavoitteen saavuttamiseksi on esitetty kuvassa 25 sivulla 56.

Työvoimasaavutettavuus kuvaa seudun houkuttelevuutta ja kasautumisetujen hyödyntämistä. Työvoimasaavutettavuus paranee suunnitelman toimenpiteillä 16 % nykytilanteeseen nähden eli tavoitetaso (10%) ylittyy selvästi. Seutu on entistä houkuttelevampi yrityksille ja asukkaille. Ilman suunnitelman toimenpiteitä työvoimasaavutettavuus paranisi 12 %:ia (Ve0). Työvoimasaavutettavuuteen vaikuttaa myönteisesti väestön kokonaismäärän kasvu ja sijoittuminen hyvin saavutettaville alueille, etenkin seudun ydinalueille. Myös liikenteen sujuvoitumisella ja joukkoliikenteen lipun hinnan alentamisella on myönteisiä vaikutuksia mittarin arvoon. Tiemaksut ja tieliikenteen ruuhkautuminen puolestaan heikentävät työvoimasaavutettavuutta.

Suunnitelman monipuolisilla toimenpiteillä on mahdollisuus hillitä eriytymiskehitystä Helsingin seudulla. Suurimmat MAL 2019 -suunnittelussa käytettävät keinot alueiden eriytymisen hillintään liittyvät etenkin maankäytön sijoittumiseen sekä asumisen monipuolisuutta koskeviin toimenpiteisiin. Suunnitelmassa esitetty konkreettinen myönteisen erityiskohtelun ohjelma, joka kohdistetaan kuntien itsensä määrittelemille alueille, auttaa pitämään tärkeään eriytymiskehityksen teemaan liittyviä toimenpiteitä esillä ja jakamaan hyviä käytäntöjä seudulla.

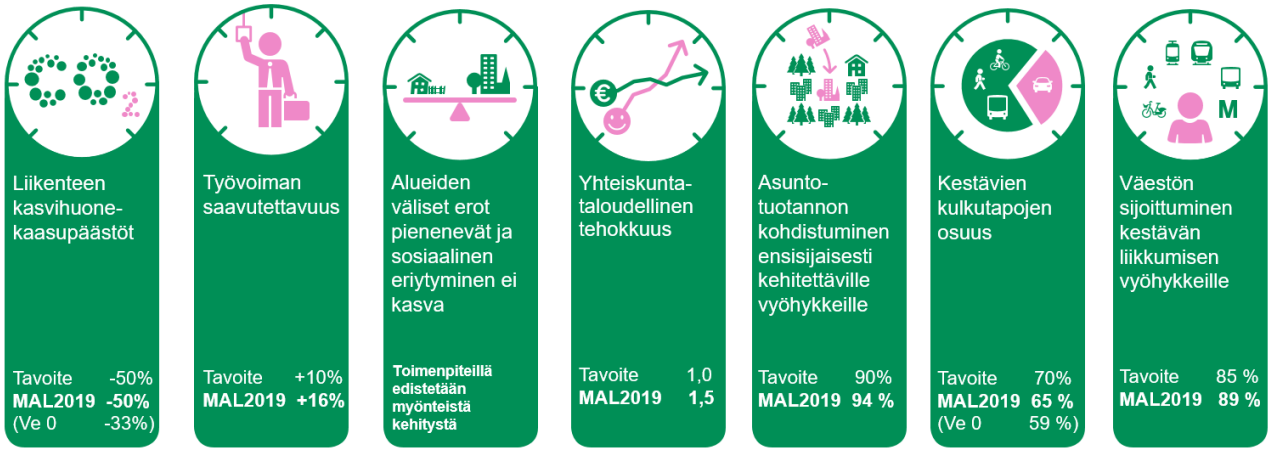
Suunnitelman yhteiskuntataloudellinen tehokkuus eli järjestelmätasolla tehtävän kehittämisen hyöty-kustannus –suhde ylittää asetetun tavoitetason 1. Mittari osoittaa kuinka suuri on suunnitelman yhteiskuntataloudellinen tehokkuus suhteessa vertailuvaihtoehtoon (Ve0). Suunnitelmassa aikasäästöjen summa rahana on hieman suurempi kuin investointikustannukset eli 1,5. Varsinkin uudet pikaraitotiet tuovat isoja käyttäjähyötyjä. Tie- ja pysäköintimaksut muodostavat ison kustannuserän käyttäjille, mutta palautuvat tuloeränä julkistalouteen. Joukkoliikenteen suosion kasvu sujuvoittaa tieliikennettä ja vähentää onnettomuuksia.

Suunnitellusta asuntotuotannosta 94 % kohdistuu seudullisesti ensisijaisesti kehitettäville maankäytön vyöhykkeille, jotka muodostettiin MAL 2019 -prosessin yhteydessä. Asetettu tavoitetaso (90%) ylittyy reippaasti. Mittarissa on tarkasteltu MAL 2019 -suunnittelussa muodostettua asuntorakentamisennusteen sijoittumista.

Suunnitelman toteutuessa yhä useampi seudun asukas kävelee, pyöräilee tai käyttää joukkoliikennettä autoilun sijaan arjen matkoilla. Kestävien kulkutapojen osuus on suunnitelmassa 65 % ja vertailuvaihtoehdossa 59 %. Kunnianhimoista tavoitetasoa 70% ei tämän mittarin osalta saavuteta. Maankäytön tiivistäminen hyvin saavutettaville alueille, joukkoliikenteen runkoyhteyksien kehittäminen, pyöräliikenteen toimenpiteet, kävely-ympäristöjen kehittäminen, liikenteen hinnoittelu ja joukkoliikenteen lippujen hintojen alentaminen vaikuttavat myönteisesti kestävän liikkumisen lisääntymiseen seudulla.

Saavutettavuusvyöhykkeet (SAVU) kuvaavat seudun eri toimintojen, kuten palvelujen ja työpaikkojen, seudullista saavutettavuutta joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn näkökulmasta. Niiden avulla nähdään, mitkä ovat seudullisesti parhaita alueita kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen kannalta ja minne maankäyttö kannattaa suunnata. Suunnitelmassa 89 % väestöstä sijoittuu kestävän liikkumisen vyöhykkeille vuonna 2030, mikä ylittää asetetun tavoitetason 85 %. Tunnuslukuun vaikuttaa myönteisesti erityisesti joukkoliikenteen lippujen hinnan alentaminen, maankäytön tiivistäminen ja joukkoliikenteen runkoverkon kehittäminen.

MAL 2019 -päämittarit tavoitetasoineen

Kuva 35. MAL 2019 –suunnitelmalle asetut tavoitetasot ja niiden saavuttaminen suunnitelman toimenpiteillä.

Vähäpäästöinen – Seutu kasvaa kestävästi ja vähentää päästöjä tehokkaasti

Ilmastonmuutoksen torjuminen on yksi keskeisimmistä ihmiskunnan haasteista nyt ja lähitulevaisuudessa. Kansainvälinen ilmastopaneeli on tuoreimmassa raportissaan (IPCC 2018) arvioinut, että nykyisillä päästötavoitteilla ei tulla pysymään 1,5 asteen lämpötilan nousussa, mistä aiheutuu vakavia seurauksia. Kaupungeilla ja kaupunkiseuduilla on keskeinen rooli ilmastonmuutoksen hillitsemisessä. Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnittelussa on otettu etunoja etenkin liikenteen päästöjen vähentämisessä. MAL 2019 -suunnittelun kärkitavoitteena on leikata liikenteen CO2-päästöjä Helsingin seudulla vähintään 50 prosenttia vuoden 2005 tasosta vuoteen 2030 mennessä.

Seudulle asetettu liikenteen päästövähennystavoite on mahdollista saavuttaa vuonna 2030, mutta se edellyttää, että kaikki suunnittelut toimet toteutuvat riittävällä voimakkuudella. MAL 2019 -suunnitelmassa on esitetty toimenpidepaketti liikenteen päästöjen vähentämiseksi, mikä on hyvä huomioida kuntien, muiden kaupunkiseutujen, Uudenmaan ja valtion päästövähennystoimenpiteiden valmistelussa. Ilmastotavoitteet todennäköisesti kiristyvät entisestään, ja Helsingin seudun on kyettävä vähentämään päästöjään asetettuja tavoitteita nopeammin. Tämä korostaa pikaista tarvetta toteuttaa esitettyjä vähennystoimia riittävän tehokkaasti. Helsingin seudun MAL 2019 -suunnittelu toimii suunnannäyttäjänä ja esimerkkinä myös muille kaupunkiseuduille ja tahoille.

Suunnitelma edistää olemassa olevan yhdyskuntarakenteen tiivistymistä ja täydentymistä, mikä mahdollistaa yhä useammalle joukkoliikenteen käytön, pyöräilyn tai kävelyn myös arjen lyhyillä matkoilla. Etenkin joukkoliikenteen runkoverkon kehittämisellä, maankäytön tiivistämisellä ja joukkoliikenteen lippujen hintojen alentamisella on myönteisiä vaikutuksia kestävien kulkutapojen kasvuun koko seudulla.

Rakennetussa ympäristössä muodostuu merkittävä osuus kasvihuonekaasupäästöistä. Suunnitelman toimenpiteillä edistetään olemassa olevan rakennuskannan ja uudistuotannon energiatehokkuutta. Tavoitteena on myös kehittää ja hyödyntää kestäviä energiatuotannon ratkaisuja, älykkäiden energiaratkaisujen käyttöä ja edistää kiertotalousratkaisuja.

Suunnitelman toimien toteutuessa syntyy painetta luonto-alueille ja ekologisille yhteyksille sekä metsä- ja viheralueille etenkin tiivistettävillä alueilla (esim. Kehä I sisäpuolella). Toisaalta tiivistäminen ja keskittäminen tukee viherverkon säilymistä.

Maankäytön tiivistäminen aiheuttaa jonkin verran muutospaineita valtakunnallisesti merkittävien rakennetun kulttuuriympäristön alueilla (RKY 2009) ja maakunnallisesti merkittävillä kulttuuriympäristön alueilla pääasiassa pääkaupunkiseudulla. Muutokset kohdistuvat erityisesti Helsingin kantakaupunkiin sekä

raideverkoston läheisyyteen. Valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden läheisyyteen kohdistuu suunnitelmassa maankäytön osalta vähäisempää muutospainetta, koska ne sijaitsevat kauempana seudun ydinalueelta. Jatkosuunnittelussa alueiden rajauksilla ja suunnitteluratkaisuilla voidaan merkittävästi vaikuttaa vaikutusten syntyyn.

Houkutteleva – Kansainvälinen seutu houkuttelee yrityksiä ja asukkaita

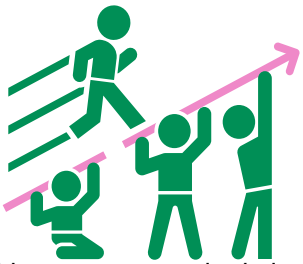

Helsingin seutu tuottaa yli kolmanneksen Suomen kansantuotteesta, seudulla sijaitsee lähes neljännes toimipaikoista ja kolmannes yrityssektorin henkilöstöstä. Talous ja väestö keskittyvät yhä selvemmin Helsingin seudulle, alueen toimiessa koko kansantalouden moottorina. Talouskasvu ja kansainvälinen kilpailu edellyttävät seudulta hyvää houkuttelevuutta ja saavutettavuutta niin paikallisesti, seudullisesti kuin kansainvälisesti. Suunnitelman toimenpiteillä vahvistetaan ja parannetaan seudun houkuttelevuutta niin työvoiman saavutettavuuden, arjen toimivuuden kuin elinkeinoelämän kannalta.

Suunnitelman toimenpiteiden ansiosta asuntojen saatavuus hyvissä sijainneissa paranee. Uudet asunnot sijoittuvat kävellen, pyörällä ja joukkoliikenteellä hyvin saavutettaville alueille. Lisäksi asuntomarkkinoiden toimintaedellytykset paranevat. Näillä on myönteinen vaikutus sekä työvoiman saatavuuteen että työvoiman saavutettavuuteen. Työvoiman saavutettavuus paranee seudulla 16 % verrattuna nykytilanteeseen. Suunnitelma mahdollistaa sekoittuneen kaupunkirakenteen, missä asunnot ja työpaikat sijaitsevat tiiviimmin toistensa lähellä lyhentäen päivittäisiä matkoja. Sekoittunut kaupunkirakenne ja saavutettavuus ovat seudun kannalta positiivisia vetovoimatekijöitä.

Suunnitelma parantaa elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä, kun työvoimasaavutettavuus kasvaa, kuljetusten toimintavarmuus paranee ja matka-ajat lyhenevät. Liikkumisedellytykset kävellen, pyörällä ja joukkoliikenteellä paranevat ja riippuvuus henkilöauton käytöstä vähenee. Henkilöautolla liikkuminen sujuvoituu ruuhkautumisen vähentyessä, mutta autoilun kustannukset hieman kasvavat.

Elinvoimainen – Taloudellinen tehokkuus takaa seudun kehittämisen ja toimivuuden

Kestävä ja vahva julkistalous luo perusedellytykset suunnitelman toimenpiteille ja seudun elinvoimaiselle kasvulle. Kokonaisuutena suunnitelman liikennehankeohjelma on yhteiskuntataloudellisesti tehokas. Yhteiskuntataloudellinen tehokkuus kuvaa suunnitelman tuottamien liikennehankkeiden yhteiskuntataloudellisten hyötyjen ja siihen käytettävien resurssien välistä suhdetta eli kokonaiskannattavuutta. Suunnitelman yhteiskuntataloudellinen tehokkuus hyöty-kustannussuhteena kuvattuna on 1,5. Laskennallisesti aika- ja kustannussäästöt sekä julkistalouden tulot ovat siis hieman suurempia kuin investointikustannukset.

Lisäksi on ollut oleellista arvioida julkistaloudellisesti rahoituspohjan realistisuutta niin, että siinä huomioidaan sekä seudun talouskasvun turvaaminen että mahdolliset pidemmän aikavälin epävarmuudet. Liikennejärjestelmän rahoitus kohdentuu suunnitelmassa pääosin joukkoliikennehankkeisiin. Suunnitelmassa päästövähennystavoitteen saavuttamiseksi vähennetään tieliikenteen liikennesuoritteita muun muassa tiemaksujen avulla. Tiemaksujen tuotot kohdennetaan joukkoliikenteeseen ja maksujen haittoja kompensoiviin toimenpiteisiin ja hankkeisiin (esim. joukkoliikenteen lipun hinnan alentaminen ja palvelutason parantaminen sekä KUHA- hankkeet). Rahoituspohjan laajentuessa kuntien ja valtion rahoitustarpeen osuudet kokonaisinvestointimenoista seudulla laskevat hieman. Suunnitelman hankkeet ja jo päätetyt investointihankkeet ovat yhteensä arviolta noin 4,7 miljardia euroa 2020-luvulla, jotka mahtuvat laskennalliseen koko vuosikymmenen kattavaan budjettirajoitearvioon.

Seudun elinvoimaisuus hyötyy alueellisesta kasautumisesta. Kasautumisen voidaan arvioida kuvaavan osaltaan seudun talouden kehittymismahdollisuuksia, tehokkuutta ja ennakoivan innovaatioiden syntyä. Samalla alueella on tuolloin enemmän potentiaalisia asiakkaita sekä toisistaan hyötyviä yrityksiä, jolloin uudet ideat leviävät nopeammin. Suunnitelman toimenpiteiden seurauksesta vuonna 2030 maankäyttö tiivistyy ja valtaosa uusista asukkaista sijoittuu raidevyöhykkeille. Seudullisen elinvoimaisuuden tärkeä kuvaaja on myös työvoiman saavutettavuuden parantuminen.

Hyvinvoiva –Terveellinen ja turvallinen ympäristö mahdollistaa kaikille aktiivisen arjen

Terveellisyydestä, turvallisuudesta ja elinympäristöstä on pidettävä huoli, jotta seudulla viihdytään ja voidaan hyvin. Suunnitelman monipuolisilla toimenpiteillä lisätään elinympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta. Suunnitelman toimilla on mahdollista myös hillitä eriytymiskehitystä Helsingin seudulla. Hyvinvointi seudulla lisääntyy, mutta monet toimenpiteet edellyttävät paljon jatkosuunnittelulta. Yhä suurempi osuus väestöstä sijoittuu hyvin saavutettavissa oleville alueille sekä alueille, joissa väestötiheys on riittävä monipuolisille palveluille.

Asunnontuotannon korkea taso tukee kohtuuhintaisuuden tavoitteen saavuttamista ja mahdollistaa erilaisiin asumisen tarpeisiin vastaamisen. Asuntotuotannon riittäväksi tasoksi arvioitu 16 500 asuntoa vuodessa on tavoitteen kannalta sopiva kasvuvauhti. Täydennys- ja uudisrakentamisella voidaan parantaa alueiden viihtyisyyttä ja houkuttelevuutta, ja siten vähentää alueiden eriytymistä. Purkava lisärakentaminen voi olla hyvä väline eriytymiskehityksen hillintään.

Maankäytön tiivistäminen lisää lähisaavutettavuutta, mikä parantaa kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä ja lisää kestävien kulkutapojen käyttöä. Eri väestöryhmien liikkumismahdollisuuksien kannalta on positiivista, että suunnitelmassa noin 70 % uusista asukkaista sijoittuu raideliikenteen piiriin ja työpaikat sekä asuminen sijoitetaan pitkälti hyville joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn saavutettavuusvyöhykkeille. Riippuvuus henkilöautosta säilyy suurena kehysalueella raidekeskusten ulkopuolella. Näiden alueiden kannalta olennaisia ovat toimivat ja ennakoitavat matkaketjut, uudet liikkumispalvelut joukkoliikenteen täydentäjänä sekä riittävä ja ymmärrettävä joukkoliikenneinformaatio.

Tieliikenteen paikallishaitoille altistuva asukasmäärä laskee sekä vertailuvaihtoehtoon että nykytilanteeseen nähden. Terveyshaittojen ongelma-alueita ovat kuitenkin vilkasliikenteisten väylien varret sekä lentokentän lähialue. Pääväylien varsilla ongelmia voidaan torjua hyvällä suunnittelulla ja meluntorjunnan toteuttamisella. Astmaatikot, ikääntyvät ja lapset saavat suurimmat terveyshyödyt lähipäästöjen vähentymisestä. Tieliikenteen henkilövahingot vähenevät sekä nykytilanteeseen että vertailuvaihtoehtoon nähden. Myös jalankulun ja pyöräilyn turvallisuus paranee infrastruktuurin parantamisen myötä. Elinympäristöjen laadun vahvistamisella ja asuntokannan laadusta huolehtimisella voi olla merkittäviä vaikutuksia elinympäristön viihtyisyyteen ja hyvinvointiin, jos tavoitteet konkretisoituvat laaja-alaisiksi toimenpiteiksi.

Miten vuoteen 2050 ulottuva suunnitelma vaikuttaa?

Suunnitelman toimenpiteet vuoden 2030 jälkeen tukevat MAL-vision ja -tavoitteiden saavuttamista. Kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistavoite edellyttää kuitenkin vähennystoimien voimakasta käyttöä ja toimien aloittamista välittömästi. Koska rakenteelliset toimet vaikuttavat hitaasti ja vaikuttavuus kasvaa pitkällä aikavälillä, on tärkeää, että toiminnallisiin muutoksiin kiinnitetään riittävästi huomiota. On erittäin todennäköistä, että hiilineutraalisuustavoitteen saavuttaminen edellyttää päästöjen kompensointia ja hiilinielujen kasvattamista.

Tunnistetut toimenpiteet ovat jatkumoa vuoden 2030 suunnitelman päälinjauksille. Ne ovat strategisesti merkittäviä seudun kehityksen kannalta vuoden 2030 jälkeistä aikaa ajatellen ja toimintaympäristön muutos huomioiden. Seudun tavoitteiden kannalta merkittäviä asioita ovat etenkin seudun kasvun ohjaaminen ja liikenneverkon, erityisesti raideverkon kehittäminen niin, että seudullinen, valtakunnallinen ja kansainvälinen saavutettavuus tukevat asetettuja tavoitteita ja henkilöautoliikenteen kasvua saadaan hillittyä. Uuden maankäytön sijoittaminen tiivistävästi ja kestävästi tukee MAL 2019 -tavoitteita myös vuoden 2030 jälkeen. Raidevision ja sen toteuttamispolun laadinta yhdessä maankäytön kehittämisen kanssa luo edellytykset MAL-tavoitteiden mukaiseen etenemiseen ja liikennehankkeiden valintaan. Jatkosuunnittelussa on tarpeen kiinnittää huomiota siihen, millaisella yhteistyöllä ja toimintamalleilla MAL-yhteistyön lisäksi voidaan edistää esimerkiksi uusien palveluiden ja teknologioiden hyödyntämistä.

Kriittisiä asioita vuoden 2030 jälkeen, joihin tulee varautua ja luoda suunnittelulla valmiutta jo nyt, ovat ilmastonmuutoksen hillinnän tiukkeneva aikaikkuna ja hiilineutraalisuustoimenpiteet, ennakoitua suuremman väestönkasvun mahdollisuus ja sosiaalisten muutosten hallinta, teknologinen ja palvelukehitys sekä sään ääri-ilmiöihin sopeutuminen.

7 Miten tästä eteenpäin?

Suunnitelman toteuttaminen

MAL-2019 suunnitelmassa pyritään realistiseen ja konkreettiseen tavoitevuoteen 2030 tähtäävään toimenpiteiden toteuttamiseen. Suunnitelmassa määritetään tavoitteiden saavuttamista palveleva maankäytön ja asumisen kehittäminen sekä niitä tukevat liikennejärjestelmän toimenpiteet. Suunnitelman pohjalta valmistellaan ja solmitaan vuoden 2019 aikana MAL-sopimus 2020-2023 valtion, seudun kuntien ja HSL:n kesken. MAL-suunnitelma ja sopimus tulee yhteensovittaa valtakunnallisen 12–vuotisen liikennejärjestelmäsuunnitelman valmisteluun.

Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman laatimisesta määrätään laissa liikennejärjestelmästä ja maanteistä. Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma on 12-vuotinen ja se laaditaan eri hallinnonalojen, alueellisten toimijoiden ja elinkeinoelämän edustajien välisessä laajassa yhteistyössä liikenne- ja viestintäministeriön johdolla. Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma valmistellaan ensimmäistä kertaa seuraavalla hallituskaudella (2019-). Valtakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa tulee huomioida Helsingin seutu kansainvälisen kilpailukyvyn näkökulmasta sekä tunnistaen valtakunnan suurimman keskuksen tarpeet. MAL 2019 –suunnitelma kuvaa ne keskeiset toimenpiteet, millä kasvavan seudun liikennejärjestelmän toimivuus turvataan ja liikenteen ilmastotavoitteet saavutetaan. Seudun sisäisen liikkuvuuden lisäksi on valtakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa otettava huomioon myös seutua leikkaavien valtakunnallisten yhteyksien tarpeet. Helsingin seutu on aktiivisesti mukana tässä ja tuo kaupunkiseutunäkökulmaa työhön.

Suunnitelma valmistuu kevään 2019 aikana, jonka jälkeen on tarpeen viestiä suunnitelmasta ja sen sisältämistä toimenpiteistä kattavasti eri keinoin. Myös vaikutusten arvioinnin aineistojen hyödyntäminen on tärkeää. Suunnitelman ja vaikutusten arvioinnin aineistoja tullaan jakamaan myös erillisen karttasovelluksen avulla, jolloin aineistojen joustava hyödyntäminen on mahdollista kaikille kiinnostuneille.

Suunnitelmassa ja sen liiteaineistona olevissa toimenpidekorteissa on kiinnitetty huomiota vastuutahojen tunnistamiseen, jotta toimenpiteiden toteutus etenee ja niiden seuranta mahdollistuu.

Suunnitelmaan välittömästi liittyvät jatkotyöt

MAL 2019 suunnitelmassa on tunnistettu jatkotoimenpiteitä, joista monet liittyvät eri hankkeiden eri vaiheissa olevaan suunnitteluun. Tämän lisäksi käynnistetään seudun MAL-suunnittelussa seuraavat, tavoitteita edistävät merkittävät jatkotyöt:

- Maankäyttö: Seudullinen täydennysrakentamisselvitys
- Asuminen: Myönteisen erityiskohtelun ohjelma
- Liikenne: Tiemaksujärjestelmän iteroiva suunnittelu ja vaikutusten arviointi

Suunnitelman seuranta

MAL-sopimuksen seuranta tapahtuu sopijaosapuolten edustajien vuosittaisen seurantakokouksen sekä sen valmistelusta vastaavan MAL-sihteeristön toimesta. HSY vastaa seuranta-aineiston ylläpidosta ja koordinoinnista. Maankäytön ja asumisen seurantatiedon tuottamista varten on perustettu MAL-seurantatietoryhmä, jonka puheenjohtajana toimii HSY. Liikenteen seurantatiedot tuottaa Helsingin seudun liikenne (HSL) yhteistyössä Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa. HSY vastaa yhteisten seurantaraporttien kokoamisesta. MAL-sopimuksen seuranta on ollut systemaattista ja kattavaa ja seurantaa on tarkoituksenmukaista jatkaa ja kehittää edelleen.

Suunnitelman tavoitteet ja tavoitetasot ovat seurannan lähtökohtana. Seurannassa on tarpeen näyttää, kuinka hyvin toimenpiteitä toteutetaan suunnitelman mukaisesti ja saavutetaanko tavoiteltuja vaikutuksia. Seurannan kehittämisessä on tärkeää hahmottaa maankäytön, asumisen ja liikenteen kokonaisuus siten, että luodaan kokonaisvaltainen kuva seudun kehityksestä.

Päämittareilla ja tukimittareilla on ollut MAL 2019 –suunnitelman vaikutusten arvioinnissa tärkeä rooli. Mittarit ja niiden muodostaminen on tullut vaikutusten arvioinnissa tutuksi, ja niiden hyödyntäminen on perusteltua myös jatkossa. Liikennemallia on kehitetty siten, että mittariarvoja saadaan laskettua suoraviivaisesti.

Liikenteen päästövähennystavoite on velvoittava MAL 2019 –suunnitelmassa. Päästökehitys on keskeinen seurannan kohde jatkossa. Seurantaa tulee kehittää ja harkita myös, voitaisiinko kaikkiin seudun maankäyttö- ja liikennehankkeisiin kaikilla suunnittelutasoilla liittää systemaattinen päästötarkastelu. Tällöin saataisiin laajaa ja kattavaa tietoa liikenteen päästökehityksestä.

MAL 2019 –suunnitelman liikenneinvestoinnit

(Kustannukset perustuvat talven 2018-2019 arvioihin)

Päätetyt/rakenteilla olevat hankkeet (Ve0)

Klaukkalan ohikulkutie
Pasila-Riihimäki 1. vaihe, Pasilan läntinen lisäraide ja Helsingin ratapihan toimivuuden parantaminen
Länsimetro Matinkylä-Kivenlahti
Raide-Jokeri
Kruunusillat
Helsingin kantakaupungin raitioverkon laajennukset (Ilmalaan, Jätkäsaareen, Hernesaareen, Kalasatamaan)
Uudet runkolinjat ja nykyisten jatkeet (500, 510, 530, 560 Matinkylään, 570)

Liikenneinvestoinnit vuoteen 2030 mennessä

Jatkuvat teemapaketit

Liikenneinfran pienet parantamishankkeet (KUHA)	300 M€ (30 M€/vuosi)
Pyöräliikenteen pääverkko	200 M€ [12]
Helsingin raitioliikenteen kehittämisohjelma	60 M€
Helsingin seudun pääväylien liikenteenhallinta	20 M€
Liityntäpysäköinnin toimenpideohjelma	80 M€ [12]
Meluntorjunnan toimintasuunnitelma	67 M€ [12]

Pikaraitiotieverkon kehittäminen

Vihdintien pikaraitiotie Pohjois-Haagaan	48 M€ [13]
Pikaraitiotie Mellunmäki-Tikkurila-Aviapolis-Lentoasema	260 M€ [14]
Viikin-Malmin pikaraitiotie	200 M€
Tuusulanväylän pikaraitiotie Käskynhaltijantielle	25 M€
Pikaraitiotie Matinkylä-Suurpelto-Kera-Leppävaara	182 M€

Raskas raideliikenne

Espoon kaupunkirata Leppävaara-Kauklahti	275 M€
Lähijunaliikenteen varikot (Päärata ja Rantarata)	100 M€
Pisararata	1500 M€
Metron kapasiteetin varmistaminen	
− Metron kääntöraide Matinkylässä	100 M€
− Metron automatisointi	226-277 M€
Pasila - Riihimäki kapasiteetin parantaminen 2. vaihe	273 M€
Kerava-Nikkilä rata henkilöliikenteelle	31 M€
Rautatieliikenteen jatkuva kulunvalvontajärjestelmä vähintään ERTMS taso 2	

Liittymät, jotka edellytyksenä maankäytön kehittymiselle

Kuninkaantammen eritasoliittymä ja Hämeenlinnanväylän lisäkaistat	45 M€
Malmin uuden maankäytön yhteydet ja Lahdenväylän parantaminen	93 M€
Kehä I Maarinsolmu ja Hagalundin tunneli	46 M€ + tunneli

Tieverkon kehittäminen ja logistiikka

Kehä III välillä Askisto - Pakkala	40 M€
Raskaan liikenteen taukopaikat	20 M€
Keski-Uudenmaan logistiikan poikittaisyhteydet	
− 1. vaihe Järvenpää – kt 45	46 M€
− Kehä IV –tason yhteyden (mt 152) suunnitteluvalmiutta edistetään	
Lahdenväylän (Vt 4) lisäkaistat Kehä III-Koivukylänväylä	15 M€
Lahdenväylän (Vt 4) lisäkaistat Koivukylänväylä-Kulomäentie	18 M€

[12] Voivat toteutua osittain KUHA-kokonaisuudessa
[13] Kustannusarvioksi päivittyi suunnitelman vaikutusarvioinnin jälkeen 129 M€
[14] Kustannusarvioksi päivittyi suunnitelman vaikutusarvioinnin jälkeen 340 M€

14 § **Asemakaavan muutos 002364 sekä tonttijako ja tonttijaon muutos, 15. Myyrmäki / Kuohukuja 1 - 3**

VD/8716/10.02.04.01/2017
HP/TLA/TKA/MKU/LL

Asemakaavamuutoksella esitetään purettavan Kuohukujan ostoskeskuksen paikalle uutta arkkitehtuuriltaan korkeatasoista asuin- ja liikerakennusta (3 490 k-m^2), joka koostuu 8-kerroksisesta asuinkerrostalosta ja 1-kerroksisesta siipirakennuksesta, johon tulee liiketilaa, osa autopaikoista ja kattopiha. Rakennus sovitetaan näin Pohjois-Myyrmäen kaupunkirakenteeseen ja Uomatien kaupunkikuvaan.

Asemakaavamuutos koskee osaa korttelista 15652 sekä katualuetta, kaupunginosassa 15, Myyrmäki. Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa korttelia 15653, osaa korttelista 15652 sekä katualuetta.

Tonttijako ja tonttijaon muutos koskevat osaa korttelista 15652.

Alue sijaitsee Myyrmäen pohjoisosassa osoitteessa Kuohukuja 1-3 ja koskee korttelia 15653 ja korttelin 15652 LPA-alueena olevaa tonttia 10 sekä katualuetta kaupunginosassa 15, Myyrmäki. Suunnittelualue rajautuu pohjoisessa asuintonttiin osoitteessa Kuohukuja 5, etelässä Uomatiehen, idässä viereiseen asuintonttiin ja lännessä Kuohukujaan. Suunnittelualueella sijaitsee Kuohukujan ostoskeskus, parkkialue, aukio sekä Kuohupolun katualuetta.

Kaavan hakija
Kiinteistö Oy Myyrinmäki.

Maanomistus
Kaavamuutosalue on yksityisessä maanomistuksessa lukuun ottamatta katualueita.

Kaavan valmisteluun osallistuneet
Kaupungin omien asiantuntijoiden lisäksi kaavaehdotuksen valmisteluun on osallistunut Kari Leppänen Arkkitehdit Oy, Optiplan Oy ja Helimäki Akustikot Oy konsultteina sekä T2H Oy rakennuttajana.

Yleiskaava
Kaavamuutoksen alue on tehokasta asuntoaluetta (A1) kaupunginvaltuustossa 17.12.2007 hyväksytyssä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa. Suunnittelualue sijoittuu n. 350 m päähän kehäradan Louhelan asemasta (LJ).

Asemakaavan muutos
Kaavatyön tavoitteena on mahdollistaa kaupunkirakenteen sopivaa täydennysrakentamista. Asemakaavalla muutetaan nykyinen asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialue AL sekä jalankululle ja pyöräilylle varattua Kuohupolun katualuetta asuinkerrostalojen korttelialueeksi AK. Nykyinen ostoskeskusrakennus puretaan ja tilalle esitetään 8-kerroksista asuinkerrostaloa ja liiketilaa kivijalkakerrokseen. Kerrosalaa asumiselle esitetään 3 300 k-m², mikä mahdollistaa noin 80–90 asuntoa 85–95 asukkaalle. Asuinrakennuksen maantasokerrokseen Uomatien ja viereisen aukion suuntaan esitetään liike- ja palvelutilaa liiketilaa 190 k-m². Asuinrakennuksen kaakkoiskulmaan tulee sijoittaa asumista palvelevia yhteiskäyttöisiä tiloja. Varsinainen oleskelupiha on sijoitettu 1-kerroksen rakennusmassa katolle. AK-korttelialueen pohjoisosaan osoitetaan ajoyhteys, jolla huolto ja tontille ajo

on sallittu. Autopaikat sijoitetaan osin pysäköintilaitokseen, osin maan tasoon LPA-alueelle. Kaavamääräyksissä on painotettu erityisesti uudistuvan korttelin arkkitehtuuria sekä kytkeytymistä alueen kaupunkirakenteeseen.

Kuohukujan ostoskeskus on monissa selvityksissä todettu kulttuurihistorialliselta arvoltaan erittäin merkittäväksi, mutta se on huonokuntoinen ja siksi osin tyhjillään. Kaavatyössä on tutkittu myös ostarin säilyttävä vaihtoehto sekä osittainen uudisrakentamisvaihtoehto. Kaupunkisuunnittelu teetti Kuohukujan ostoskeskuksen uudiskäytön mahdollisuuksista selvityksen, jonka laati Optiplan Oy. Asemakaavamuutoksen mukaista, ostoskeskuksen purkavaa vaihtoehtoa perustellaan rakennuksen heikolla kunnolla, osittaisella käyttämättömyydellä sekä kustannussyillä. Lisäksi ratkaisulla saadaan lisää uusia, esteettömiä ja hyvin ääni- ja lämpöeristettyjä asuntoja Myyrmäkeen.

Ostoskeskuksessa ei ole päivittäistavarakauppaa, se on naapuritontilla.

Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettely
MRL 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty 1.2.2018

MRL 62 §:n mukaisesti kaavan vireille tulosta on ilmoitettu Vantaan Sanomissa 3.2.2018 ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Mielipiteet pyydettiin 2.3.2018 mennessä (MRL 62 §) sekä erillisellä kuulemisella 3.8.2018 mennessä ja niitä saatiin 16 kappaletta, joista kaksi on saman asuntoyhtiön. Lisäksi hankkeesta järjestettiin 12.2.2018 asukastilaisuus sekä erillinen kuuleminen naapurikiinteistöille 14.6.2018. Mielipiteissä nousi esille muun muassa nykyisin tyhjillään olevat liiketilat sekä autopaikkamäärän säilyminen. Osa asukkaista koki, että rakentaminen varjostaa ympäröiviä asuinrakennuksia.

Kaupungin maapoliittiset linjaukset
Asemakaavatyö noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 18.6.2018 § 9).
Kaavatyö kohdistuu osittain Vantaan kaupungin omistamalle maalle ja tuottaa uutta asuntokerrosalaa 3 300 k-m^2, (noin 85–90 asuntoa).

Sopimus
Asemakaavan muutokseen liittyy maankäyttösopimus.

Muutoskustannukset maksaa hakija Kiinteistö Oy Myyrinmäki ja kaupunginhallitukselle tullaan esittämään vahvistettavaksi maksuluokka 4 (18 000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (1 000 €), yhteensä 19 000 €.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 5.11.2018 § 13

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 5.11.2018 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002364 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 15 Myyrmäki / Kuohukuja 1-3,
b) oikeutetaan kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot,
c) vahvistetaan maksuluokka 4 ja todetaan, että hakija Kiinteistö Oy Myyrinmäki maksaa muutoskustannukset (18 000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (1000 €), yhteensä 19 000 €.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 12.11.2018 § 26

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 5.11.2018 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002364 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 15 Myyrmäki / Kuohukuja 1-3,
b) oikeuttaa kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot, ja
c) vahvistaa maksuluokaksi 4 ja todeta, että hakija Kiinteistö Oy Myyrinmäki maksaa muutoskustannukset (18 000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (1000 €), yhteensä 19 000 €.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Nähtävilläolo
Asemakaavamuutosehdotus sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 28.11.2018–2.1.2019.

Tällöin jätettiin kolme muistutusta, joissa esitettiin
- rakennus saisi olla korkeintaan kolme- tai neljäkerroksinen,
- kaavamuutos on hylättävä,
- ostoskeskusta ei tule purkaa, aloitettava suojelukaavan valmistelu Myyrmäen pohjoisosaan.

Muistutukset vastineineen ovat liitteenä.

Lausunnot
Kaupunginhallitus päätti 12.11.2018 oikeuttaa kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot.

Kaupunginmuseolta pyydettiin lausunto, jonka mukaan kaavan toteutuminen hävittää alueelta ostoskeskusrakennukseen liittyvät kulttuurihistorialliset arvot.
Rakennus on kuitenkin heikon kunnon vuoksi pääosin tyhjillään eikä rakennusvalvonnan arvion mukaan ole taloudellisteknisesti korjattavissa.

Lausunto ja vastine on liitteenä.

Tarkistukset
Kaavaselostusta on tarkistettu.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 25.2.2019 § 8

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) annetaan liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja lausuntoon,

b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 25.2.2019 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002364 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 15 Myyrmäki / Kuohukuja 1–3,
c) kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä lähetetään tieto niille, jotka ovat sitä MRL 67 §:n mukaisesti pyytäneet.

Käsittely:
Kaupunkisuunnittelulautakunnan jäsen Maija Vanhanen esitti asian palauttamista valmisteluun. Ehdotus raukesi kannattamattomana.
Päätös:
Hyväksyttiin kaupunkisuunnittelujohtajan esitys.

———

Kaupunginhallitus 4.3.2019 § 23

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja lausuntoon,
b) saattaa kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 25.2.2019 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002364 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 15 Myyrmäki / Kuohukuja 1–3,
c) lähettää kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä tieto niille, jotka ovat sitä MRL 67 §:n mukaisesti pyytäneet.

Päätös:
Päätettiin yksimielisesti jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

———

Sopimus:
Asiaa koskeva maankäyttösopimus on allekirjoitettu 28.2.2019.

———

Kaupunginhallitus 25.3.2019 § 29

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja lausuntoon,
b) saattaa kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 25.2.2019 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002364 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 15 Myyrmäki / Kuohukuja 1–3,
c) lähettää kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä tieto niille, jotka ovat sitä MRL 67 §:n mukaisesti pyytäneet.

Päätös:
Päätettiin yksimielisesti jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

———

Kaupunginhallitus 8.4.2019 § 22

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään

a) antaa liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja lausuntoon,
b) saattaa kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 25.2.2019 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002364 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 15 Myyrmäki / Kuohukuja 1–3,
c) lähettää kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä tieto niille, jotka ovat sitä MRL 67 §:n mukaisesti pyytäneet.

Käsittely:
Asian käsittelyn aikana kaupunginhallituksen I varapuheenjohtaja Säde Tahvanainen esitti kaupunginhallituksen jäsen Pirkko Kotilan kannattamana asian palauttamista takaisin valmisteluun.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: He, jotka kannattavat asian käsittelyn jatkamista äänestävät jaa, ja he, jotka kannattavat asian palauttamista takaisin valmisteluun äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.
Äänestyksessä annettiin kuusi (6) jaa-ääntä (Juurikkala, Kaira, Multala, Norrena, Orpana, Rokkanen) ja kuusi (6) ei-ääntä (Abdi, Hakulinen, Kaukola, Kotila, Puoskari, Tahvanainen). Äänestyksessä annettujen äänten näin mennessä tasan, ehdotus, jota puheenjohtaja on äänestänyt, tulee päätökseksi, joten asian käsittelyä jatkettiin.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginvaltuusto 20.5.2019 § 14

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään hyväksyä 25.2.2019 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002364 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 15 Myyrmäki / Kuohukuja 1–3.
Käsittely:
Asian käsittelyn aikana kaupunginvaltuuston jäsen Jouko Jääskeläinen esitti asian palauttamista takaisin valmisteluun. Palautusta kannattivat Keskustan valtuustoryhmä, vasemmistoliiton valtuustoryhmä ja sosialidemokraattinen valtuustoryhmä.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: He, jotka kannattavat asian käsittelyn jatkamista äänestävät jaa, ja he, jotka kannattavat asian palauttamista takaisin valmisteluun äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.
Äänestyksessä annettiin 32 jaa-ääntä ja 33 ei-ääntä, joten asia palautettiin valmisteluun.
Päätös:
Päätettiin palauttaa asia valmisteluun.

Liitteet:
- Asemakaavamuutoksen selostus 25.2.2019
- Muistutukset ja vastineet 25.2.2019
- Lausunto ja vastine 25.2.2019
- Äänestyspöytäkirja, kv 20.5.2019 § 14

Muutoksenhakuohje: 1. Valitusosoitus

Lisätiedot:
aluearkkitehti Timo Kallaluoto, puh. 050 312 2132, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Kuohukuja 1–3

Kuohukujan ostoskeskuksen tilalle asuntoja ja liiketilaa

ASEMAKAAVAN MUUTOS NRO 002364

MAANKÄYTÖN, RAKENTAMISEN JA YMPÄRISTÖN TOIMIALA / KAUPUNKISUUNNITTELU

Asemakaavamuutoksen selostus, joka koskee 25.2.2019 päivättyä asemakaavakarttaa nro 002364.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

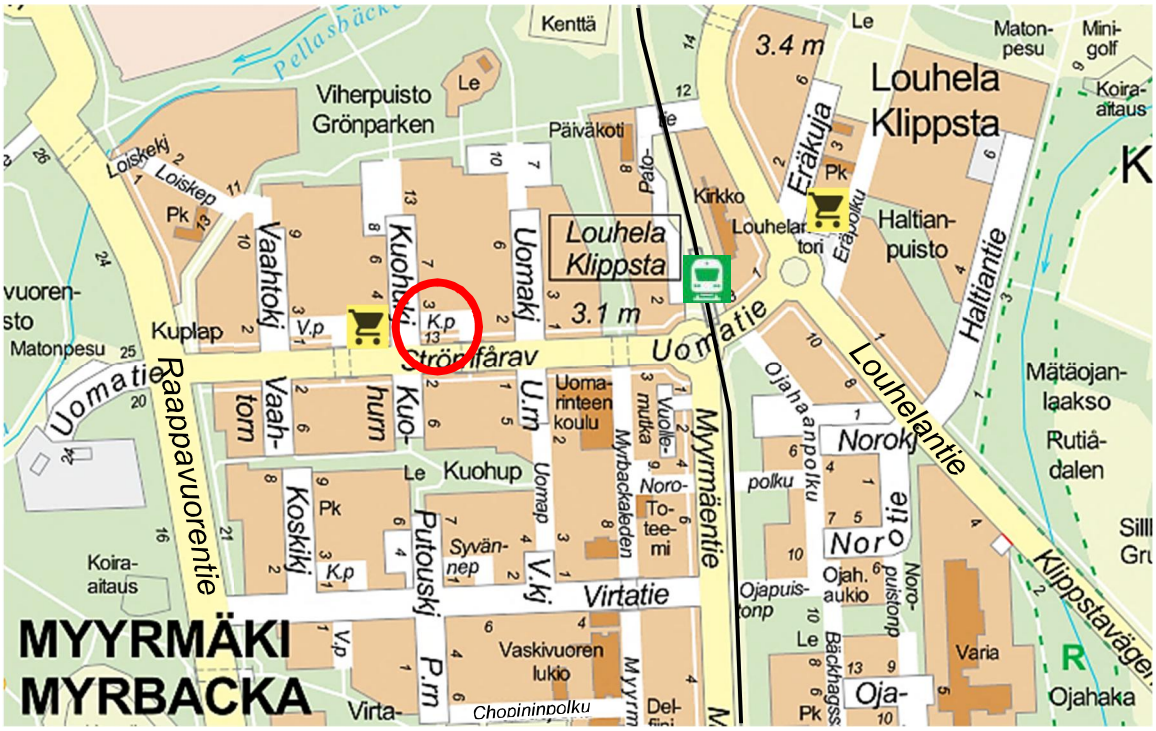
Asemakaavamuutoksella mahdollistetaan Kuohukujan ostoskeskuksen purku ja korttelinosalle uuden asuin- ja liiketalon rakentaminen.

Asemakaavan muutos
Vantaan kaupunki, kaupunginosa 15 Myyrmäki
Osa korttelia 15652 sekä katualuetta

Tonttijako ja tonttijaon muutos
Osa korttelia 15652

Kaavan laatija: Johanna Rajala, asemakaavasuunnittelija, Vantaan kaupunki;
etunimi.sukunimi@vantaa.fi, puh. 050 302 8975.

Kaava-alueen sijainti
Kuohukuja 1 – 3.

Alueen sijainti ja suhde kaupunkirakenteeseen.

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Kiinteistö Oy Myyrinmäen kaavamuutoshakemus 29.9.2017.
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma 1.2.2018, mielipiteet 2.3.2018 mennessä.
- Erillinen kuuleminen 1.6.2018, mielipiteet 3.8.2018 mennessä.
- Asukastilaisuus 12.2.2018 ja erillinen kuulemistilaisuus 14.6.2018.
- Nähtävillä MRA 27 §:n mukaisesti 28.11.2018 – 2.1.2019.

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tiivistelmä ... 4
2. Lähtökohdat ... 5
2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista ... 5
2.2 Suunnittelutilanne ... 11
3. Asemakaavan suunnittelun vaiheet ... 14
3.1 Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo ... 14
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö ... 14
3.4. Asemakaavan tavoitteet ... 15
3.5 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot ... 26
4. Asemakaavan kuvaus ... 34
4.1 Kaavan rakenne ... 34
4.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen ... 35
4.3 Aluevaraukset ... 35
4.4 Kaavan vaikutukset ... 36
4.5 Ympäristön häiriötekijät ... 41
4.5 Nimistö ... 41
5. Asemakaavan toteutus ... 42
6. Kaavatyöhön osallistuneet ... 42
7. Asemakaavan seurantalomake ... 43
8. Asemakaavakartta ja –määräykset ... 45
9. Muu suunnitelma-aineisto ... 50

LUETTELO KAAVAA KOSKEVISTA SELVITYKSISTÄ

- Liite 1. Kuohukuja 1, rakennushistoriaselvitys, Kari Leppänen Arkkitehdit Oy 30.11.2017
- Liite 2. Ostarien uudet konseptit, Kuohukuja 1, Optiplan Oy 1.6.2018
- Liite 3. Meluselvitys, Koy Myyrinmäki, Helimäki Akustikot 29.5.2018
- Liite 4. Varjoanalyysit, Kari Leppänen Arkkitehdit Oy 8.6.2018

Edelliset ovat luettavissa https://www.vantaa.fi/uutisia/ajankohtaiset_kaavat/myyrmaen_kaavat/myyrmaen_kaavat_arkisto/101/0/137195 ja ne on referoitu tässä kaavaselostuksessa.

Muita lähteitä:

- Olli Helasvuo & Niina Vainio; Laatua laitakaupungilla – Vanaan ostoskeskukset 1961–1986. Vantaan kaupunginmuseo ja Vantaan kaupunkisuunnittelu, C8:2008
- Selvitys Vantaan vanhojen ostoskeskusten 1961–1986 maankäytön mahdollisuuksista, Kala 18.5.2015, Kh 8.6.2015 tiedoksi
- KOy Myyrinmäki; Laskelma korjauskustannuksista 25.8.2017
- KOy Myyrinmäki; Selvitys kiinteistön kunnosta, kannattavuudesta ja vuokrausasteesta 25.8.2017
- KOy Myyrinmäki; Tiilijulkisivujen kuntotutkimus ja vesikaton kuntokartoitus 31.12.2013
- KOy Myyrinmäki; Vesivahingon kosteuskartoitus 10.2.2016

1. TIIVISTELMÄ

Asemakaavamuutoksella esitetään uutta arkkitehtuuriltaan korkeatasoista asuinrakentamista ja liiketilaa Kuohukujan ostoskeskuksen tilalle yhteensä 3490 kem2. Kortteli koostuu 8-kerroksista asuinkerrostalosta ja 1-kerroksisesta siipirakennuksesta, johon sijoittuvat liiketilat ja osa autopaikosta sekä kattopiha. Rakennuskokonaisuus sovitetaan näin Pohjois-Myyrmäen kaupunkirakenteeseen ja Uomatien varren kaupunkikuvaan.

Asemakaavalla muutetaan nykyinen asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialue AL sekä jalankululle ja pyöräilylle varattua Kuohupolun katualuetta asuinkerrostalojen korttelialueeksi AK. Lisäksi 1 metrin levyiset kaistaleet Kuohukujan puoleista tontinosaa AL- ja LPA-korttelialueilla otetaan katualueeksi, jotta nykyiset katuvalaisimet saadaan mahtumaan katualueelle. Nykyinen ostoskeskusrakennus puretaan ja tilalle esitetään 8-kerroksinen asuinkerrostalo ja liiketilaa kivijalkakerrokseen. Kerrosalaa asumiselle esitetään 3300 kem2, mikä mahdollistaa noin 80-90 asuntoa 85-95 asukkaalle. Asuinrakennuksen maantasokerrokseen Uomatien ja viereisen aukion suuntaan esitetään liike- ja palvelutilaa liiketilaa 190 kem2. Asuinrakennuksen kaakkoiskulmaan tulee sijoittaa asumista palvelevia yhteiskäyttöisiä tiloja. Varsinainen oleskelupiha on sijoitettu 1-kerroksen rakennusmassan katolle. AK-korttelialueen pohjoisosaan osoitetaan ajoyhteys, jolla huolto ja tontille ajo on sallittu. Autopaikat sijoitetaan osin pysäköintilaitokseen, osin maan tasoon LPA-alueelle.

Kuohukujan ostoskeskus on monissa selvityksissä todettu kulttuurihistorialliselta arvoltaan erittäin merkittäväksi. Kaavatyössä on tämän takia tutkittu myös ostoskeskuksen säilyttävä vaihtoehto sekä osittainen uudisrakentamisvaihtoehto. Ostoskeskus on kuitenkin heikkokuntoinen ja siksi pääosin tyhjillään. Rakennusvalvonta on arvioinut, että rakennus ei ole taloudellis-teknisesti korjattavissa.

Havainnekuva uudisrakennuksesta lounaasta. / Kari Leppänen Arkkitehdit Oy 14.9.2018.

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Myyrmäki on rakennettu osaksi Haaga – Vantaan nauhakaupunkia ja läntisen Vantaan aluekeskukseksi. Aluerakentamissopimus solmittiin 1967. Sen jälkeen kaupunginosaa on rakennettu kaikkina vuosikymmeninä. Martinlaakson rautatie valmistui 1975 ja Kehärata 2015.

Myyrmäki sijaitsee liikenteellisesti erinomaisella paikalla Kehäradan varrella ja lähellä Hämeenlinnanväylää. Yhteydet Helsingin keskustaan, lentoasemalle ja muualle pääkaupunkiseudulle ovat hyvät. Muita vetovoimatekijöitä ovat erinomainen palvelutarjonta, virkistysalueet ja yhteisöllisyys. Kaupunkikulttuuri kukoistaa etenkin Myyrmäki-liikkeen ansiosta. Alue on profiloitunut myös katutaiteen kaupunginosana. Kaavoituksen pääpaino on nyt Myyrmäen keskustassa. Uudet kaavoituskohteet sijoittuvat tiiviisti nykyiseen kaupunkirakenteeseen kehäradan vaikutusalueelle.

Kuohukujan ostoskeskus liittyy Myyrmäen pohjoisosan aluerakentamiseen. Ostoskeskuksen ympäristö on osa Uomatien ja risteävien jalankulkureittien muodostamaa, miellyttävää jalankulkuympäristöä. Ostoskeskus liittyy tiiviisti sen molemmin puolin oleviin asuinkerrostaloihin niiden matalien liiketilasiipien, porttikäytävien ja toistuvien aukiosommitelmien myötä. Kokonaisuus on hyvin säilynyt. Rakennuksen itäpuolella on pieni toriaukio, josta noustaan portaita pitkin ostoskeskuksen paviljongeille. Aukio muodostaa viihtyisää julkista ulkotilaa.

Kiinteistö Oy Myyrinmäki on teetetty ostoskeskusrakennuksesta ulkopuolisen asiantuntijan kuntotutkimuksen. Tutkimuksen mukaan rakennus on niin huonossa kunnossa, että sen taloudellinen käyttö on elinkaarensa päässä. Kuntotarkastuksen lisäksi rakennuksessa on tehty kartoituksia sattuneiden vesivahinkojen johdosta. Rakennuksen tiloista on käytössä enää vain kolmannes.

Ilmakuva kaavamuutosalueesta ja lähiympäristöstä.

2.1.2 Luonnonympäristö

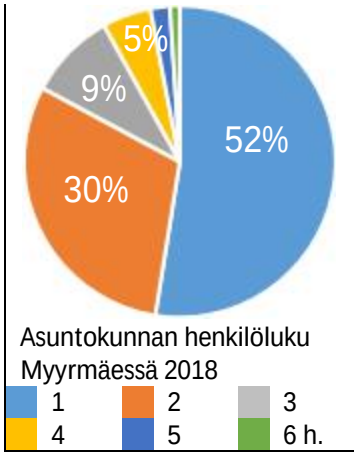
Maisemakuva ja -rakenne
Alue sijoittuu Myyrmäen pohjoisosaan moreeniselänteelle, joka kohoaa monin paikoin yli 48 metrin korkeuteen. Tällä selänteellä kulkee myös Mätäjoen ja Pitkäjärven valuma-alueiden välinen vedenjakaja. Kuohupuisto on yksi korkeimmista lakialueista, jonka korkein kohta on 48,6 metrin korkeudella. Siellä on vielä näkyvissä maiseman alkuperäinen luonne, jossa on komeita kallioita ja mäntyjä. Nykyisin suurin osa kaupunginosan pintamaasta on kuitenkin täyttömaata.

Vesistöt ja vesitalous
Nykytilanteessa kaava-alue on osin vettä läpäisemätöntä katto- ja asfalttipintaa ja osin puoliläpäisevää hiekkakenttää. Tonttien kuivatus perustuu yleiseen hulevesiviemäröintiin. Kaava-alueen länsiosan hulevedet johdetaan Pellaksenojaan ja edelleen Varistonojaa Pikkujärveen ja Pitkäjärveen ja lopulta Espoossa mereen. Kaava-alueen itäosan hulevedet johdetaan Mätäojaan. Mätäojanlaakso on luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen arvokas alue ja se toimii luontaisena tulva-alueena. Mätäojanlaaksossa elää harvinaisia eläin- ja kasvilajeja, joista merkittävin on halavasepikkä. Kaava-alue ei sijaitse pohjavesialueella.

Maaperä
Kaava-alue on täyttömaata.

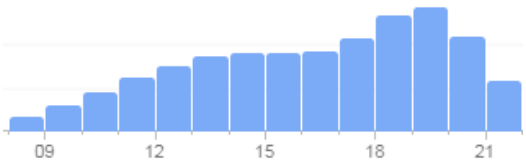
Topografia
Alue viettää hieman länteen. Maaston korko vaihtelee +41,9 ... 44,0 metrin välillä.

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys
Myyrmäki on Vantaan väkirikkain kaupunginosa, asukkaita nyt noin 16 800 henkeä, ja asukastiheydeltään suurin, 6 000 asukasta/km2. Väkiluku on kasvanut täydennysrakentamisella koko vuosikymmenen. Asunnoista lähes kaikki ovat kerrostaloissa. Myyrmäessä asuntokunnista puolet on yhden hengen talouksia ja asuntokunnan keskikoko on 1,8 henkeä. Asuntojen keskikoko on 62 m2, yksiöitä on 17 %. Myyrmäkeläisten ikärakenne on nykyisin senioripainotteinen (65+ vuotiaita 23 %). Myös vieraskielisten osuus on kasvanut ja on nyt 23 %. Myyrmäen suuralueella on 56 000 asukasta. (2018)

Palvelut ja työpaikat
Myyrmäki on läntisen Vantaan aluekeskus, josta löytyy runsaasti julkisia ja kaupallisia palveluita. Kaupallisen ytimen muodostavat Myyrmannin ja Isomyyrin kauppakeskukset. Kaupunginosassa on erinomaiset vapaa-ajan palvelut. Alueella sijaitsee urheilutalo, uimahalli ja urheilupuisto. Myyrmäki on myös koulutuspalveluiden keskus.

K-market Myyrvalinta, Uomatie 15, asiakaskäynnit perjantaina. Google

Myyrmäessä on runsaasti työpaikkoja, noin 5 000 (2016), määrä on pysynyt viime vuodet ennallaan. Suurin osa alueen työpaikoista sijaitsee Kehäradan asemien läheisyydessä.

Yhdyskuntarakenne ja kaupunkikuva

Suunnittelun kohteena oleva alue sijaitsee Myyrmäen pohjoisosassa Uomatien varrella noin 350 metrin päässä Kehäradan Louhelan asemasta. Suunnittelualue sijaitsee alueella, josta Myyrmäen rakentaminen alkoi 1960-luvulla ja vähitellen alue rakentui pohjoisesta etelään päin. Keskustan vuonna 1975 vahvistettu asemakaava perustuu arkkitehtikilpailun voittaneeseen ehdotukseen. Myyrmäen asuinalueet ovat tunnistettavia eri vuosikymmeniltä.

Uomatietä rajaavat rakennusten päädyt sekä niihin liittyvät 1-kerroksiset liiketilasiivet. Kaava-alueen ympärillä on 4-8-kerroksisia asuinkerrostaloja. Viereisissä kortteleissa Uomatien varressa sijaitsee kaupallisia palveluita muun muassa R-Kioski ja K-market.

Kuohukujan ostoskeskus.

R-kioski, Uomakuja 2. JRa 2018

Rakennettu kulttuuriympäristö

Kuohukujan ostoskeskusrakennus on vuodelta 1972 ja sen on suunnitellut Arkkitehtitoimisto Uniplan ky / Ilpo Hälvä. Rakennus on säilynyt osittain liikerakennuksena. Pääosa tiloista on tyhjillään. Ostoskeskus on mittakaavaltaan pieni ja suunnittelultaan oman aikansa edustava esimerkki. Vantaan kaupunginmuseon ylläpitämässä *Kirsti-tietokannassa* rakennuksen kulttuurihistoriallinen arvo on luokkaa erittäin merkittävä, R1. *Laatua laitakaupungilla –inventoinnissa* (2008) ostoskeskusta on kuvattu muun muassa näin: Ostoskeskus on poikkeuksellisen näyttävä ja harkittu arkkitehtoninen teos, jonka rakennusosat vaikuttavat tarkasti suunnitelluilta ja ne on toteutettu huolellisesti. Ostoskeskus liittyy tiiviisti sen molemmin puolin oleviin, Eino Tuompon vuonna 1969 suunnittelemiin asuinkerrostaloihin niiden matalien liiketilasiipien, porttikäytävien ja toistuvien aukiosommitelmien myötä. Rakennus edustaa 1960-70-lukujen ostoskeskuksille ominaisen liimapuuarkkitehtuurin viimeisteltyä parhaimmistoa. Kokonaisuus on erittäin hyvin säilynyt.

Selvitys Vantaan vanhojen ostoskeskusten 1961-1986 maankäytön mahdollisuuksista (2015) sisältää inventointikortit ostareista. Tällä tietokannalla on pyritty hahmottamaan jokaisen ostoskeskuksen tai kauppakeskuksen kohdalla sen merkitystä osana Vantaan paikallishistoriaa, alueen kokonaisuutta sekä kehittymisen edellytyksiä. Lopullisesti kohteiden tulevaisuus ratkaistaan asemakaavoittamalla. Inventoinnissa Kuohukujan ostoskeskuksen todetaan liittyvän Myyrmäen pohjoisosan alue-rakentamiseen. Ostoskeskuksen ympäristö on osa Uomatien ja risteävien jalankulkureittien muodostamaa, miellyttävää jalankulkuympäristöä. Ostoskeskus liittyy tiiviisti sen molemmin puolin oleviin asuinkerrostaloihin niiden matalien liiketilasiipien, porttikäytävien ja toistuvien aukiosommitelmien myötä. Rakennuksen itäpuolinen pieni toriaukio muodostaa viihtyisää julkista ulkotilaa. Ostoskeskuksen merkittävyys paikallisessa palveluverkossa on todettu olevan vähäinen ja sen kunto on heikko eikä rakennus ole taloudellis-tekniseesti korjattavissa. Kuitenkin rakennushistorialliselta arvoltaan ostoskeskus on inventoinnissa esitetty erittäin merkittäväksi.

Kuohukujan ostoskeskus.

Ostoskeskuksen itäpuoleinen aukio. JRa 2018

Kuohukujan ostoskeskuksen (1972) jälkeen Myyrmäkeen ovat valmistuneet Myyrinpuhos (1975), Isomyyri (1985), Myyrmanni (1994) ja uusi Louhelan ostoskeskus (2012).

Asemakaavamuutostyön lähtökohtana on selvitetty erilaisia maankäyttövaihtoehtoja: kaavamuutoshakemuksen mukainen vaihtoehto, jossa ostoskeskus puretaan ja tilalle esitetään asumista sekä ostoskeskuksen uudelleenkäytöstä säilyttävä ja osittain säilyttävä tarkastelu.

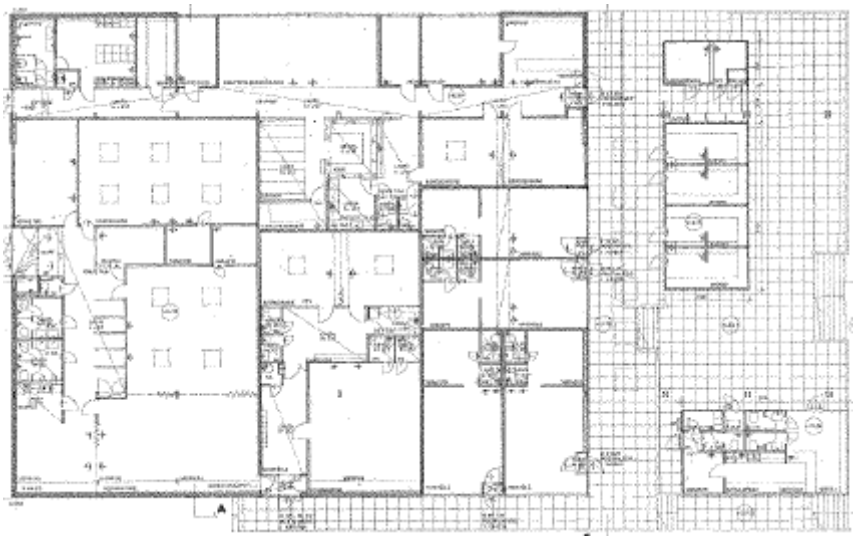
Rakennushistoriallinen selvitys, yhteenveto
Asemakaavamuutosta varten Kuohukujan ostoskeskuksesta on tehty rakennushistoriallinen selvitys (Kari Leppänen Arkkitehdit Oy 30.11.2017).

--- Ilpo Hälvän suunnittelema ostoskeskus on vuonna 1972 valmistunut suorakaiteenmuotoisen liikerakennuksen ja kahden pienemmän kioskipaviljongin muodostama kokonaisuus. Yhteinen katto ja paviljonkeja ympäröivä terassi sitovat osat yhdeksi kokonaisuudeksi. Ostari on oranssia paviljonkia lukuun ottamatta värimaailmaltaan tummasävyinen.

Kulttuurihistorialliset arvot
Hälvän suunnittelema kokonaisuus kuuluu Vantaan modernin rakennuskulttuurin kohteisiin ja on osa vantaalaista rakennusperintöä. Rakennus edustaa tyyliltään konstruktivismia ja on 1970-luvun arkkitehtuurin tyylipiirteitä omintakeisesti yhdistävä kokonaisuus.

Vantaan kaupunki on teettänyt selvityksen vanhojen ostoskeskusten maankäytön mahdollisuuksista. Lautakunta poisti ostoskeskusten jaottelun eri koreihin. Rakennusvalvonnan arviona oli luokka 2 (heikko, tilanne huononee, ei taloudellis-teknisesti korjattavissa) ja yleiskaavoituksen arviona luokka 3 (ostoskeskuksen merkittävyys paikallisessa palveluverkossa on vähäinen; kiinteistöä voidaan kehittää ilman että paikallinen palvelutarjonta heikkenee oleellisesti) (Heikkola, 2014; Rekonen, Aavaharju, Korhonen, Lamminen, Timo & Viitanen, 2015; Vantaan kaupunkisuunnittelu, Kala 18.5.2015). Ostoskeskus sai Laatua laitakaupungilla – Vantaan ostoskeskukset 1961 – 1989 -selvityksessä luokituksen ”kansainvälisesti tai valtakunnallisesti merkittävä” (Helasvuo & Vainio 2008), mutta inventointi ei ollut kansainvälisesti eikä valtakunnallisesti kattava eikä kohde sisälly Museoviraston valtakunnallisesti arvokkaisiin rakennussuojelukohteisiin. Kaupunginmuseo antoi Vantaan moderni rakennuskulttuuri 1930 – 1979 -inventointiraportissa luokituksen A1, Vantaan rakennusperinnön kannalta merkittävä (Eskola 2002). Nykyinen Vantaan kaupunginmuseon luokitus on R1, inventoitu kohde on kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittävä.

1972 valmistuneen rakennuksen ulkopuoli, sekä useat ovet, ikkunat ja tuulikaapit ovat säilyneet pääosin alkuperäisessä asussaan. Pintojen ja elementtien korjauksia ei ole rakennukseen juurikaan tehty ja näin ollen rakennus on kauttaaltaan huonossa kunnossa. Ulkoiset muutostyöt eivät ole tehty muistuttamaan alkuperäistä kovinkaan paljon, vaan julkisivujäsentelyä, väritystä ja materiaaleja on paikoin muutettu. Massoittelu ja suuret linjat ovat kuitenkin ennallaan. Muutostöitä on tehty tiheään ja huolettomasti etenkin sisätiloihin käyttötarpeiden muuttuessa.

Pohjapiirros,
Ilpo Hälvä 1971.

Ostoskeskukseen tehdyt muutokset.

Ei merkittäviä muutoksia.

Uusittuja pintoja ja yksityiskohtia:
1970 – 1980
1990 – 2000
2000 – 2010

Kari Leppänen Arkkitehdit Oy 2017

Yleiseen kaupunkirakenteeseen suhteutettuna liikekeskukset voidaan jakaa karkeasti kahteen eri tyyppiin: pienimuotoisiin asuinalueita palveleviin ostoskeskuksiin ja autoilla liikkuville tarkoitettuihin suureellisiin kauppakeskuksiin. Kuohukujan ostoskeskus on pienimuotoinen sisä- ja ulkotilan käsittävä ostari. Rakennus on historiallisesti tyypillinen alueelleen. Uomatiellä, Myyrinmäen ostarin molemmin puolin on vastaavan ikäiset ostoskeskukset, joissa yhteneviä piirteitä ovat muun muassa tumma ulkoasu, matala tasakatto ja suorakulmaisuus. Lisäksi 1970-luvun ostoskeskussuunnittelulle tyypillinen yhtenäisen tilan luominen näkyy rakennuksissa sisätilojen muunneltavuutena, sekä ulkotilojen kattamisena. Muunneltavuus oli ostoskeskusten kohdalla hyvin keskeistä, niin tilaajan pyrkimysten kuin arkkitehdin suunnittelun kannalta. Rakennussuojelun kannalta muunneltavuus ja väliaikaisuus ovat kuitenkin erittäin haasteellisia lähtökohtia. (Ilkkala, Joutsalmi, 2010)

Ympäristöarvot

Piha-alue on ympäristön suhteen toistuva ja jäsennelty, mutta kasvillisuudeltaan vaatimatonta. Nykyisin yleisilme on epäsiisti ja levoton. Julkisivuissa on runsaasti markiiseja ja mainoksia, jotka eivät ole keskenään yhtenäisiä.

Betonisokkeli. Portaat ja kaide. Palkit ja pilarit. Sisätiloja. Kari Leppänen Arkkitehdit Oy 2017

Virkistys
Lähimmät viheralueet ovat Kuohupuisto (200 m), Viherpuisto (300 m) ja Raappavuoret (500 m).

Liikenne
Uomatie on paikallinen kokoojakatu, mutta tulevaisuudessa alueellinen kokoojakatu, kun Luhtien jatke valmistuu. Kuohukuja on päättyvä lyhyt tonttikatu. Kuohukujaa pitkin kulkee tärkeä pohjois-eteläsuuntainen kevyen liikenteen yhteys, jota pyritään vahvistamaan tulevaisuudessa.

Katu	KAVL 2018 Ajon/vrk	KAVL 2040 Ajon/vrk	Raskaan liikenteen osuus %	Yöliikenteen osuus %	Nopeusrajoitus km/h
Uomatie	2 940	8 700	13	12	40
Kuohukuja	600	600	6	8	30

Tekninen huolto

Vedenjakelu
Kaava-alue on rakennetun vesijohtoverkoston piirissä. Kaava-alueen lähimmät yleiset vesijohdot sijaitsevat Uomatiellä (63 M 1988, 300 V 1969) ja Kuohukujalla/Kuohurinteellä (150 V 1969). Kaava-alue kuuluu vedenjakelujärjestelmässä Myyrmäen painepiiriin, johon vedet johdetaan Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitokselta Helsingistä. Alueen painetasot vaihtelevat välillä +82 m... +95 m. Tarkat painetasot annetaan HSY:n liitoskohtalausunnossa.

Jätevesiviemäröinti
Kaava-alue on rakennetun jätevesiviemäriverkon piirissä. Kaava-alueen lähimmät yleiset jätevesiviemärit sijaitsevat Kuohukujalla/Kuohurinteellä (300 B 1969) ja Uomatiellä (300 B 1969). Kaava-alueen jätevedet johdetaan Vapaalan jätevedenpumppaamolle. Vapaalasta jätevedet johdetaan runkoviemärissä Vihdintien alitse Hämeenkylään ja sieltä Hämevaaraan. Hämevaarassa runkoviemäri liittyy Espoon viemäriverkostoon, jossa jätevedet ohjataan Suomenojan jätevedenpuhdistamolle.

Hulevesijärjestelmä
Kaava-alue on rakennetun hulevesiviemäriverkoston piirissä. Kaava-alueen lähimmät yleiset jätevesiviemärit sijaitsevat Kuohukujalla/Kuohurinteellä (300 B 1969) ja Uomatiellä (400 B 1969, 300 B 1969). Hulevedet johdetaan hulevesiviemäreissä ja avo-ojissa Mätäojaan sekä Pellaksenojaan.

Sähköverkko ja kaukolämpö
Vantaan Energian pienjännitemaakaapeleita on kaava-alueen koilliskulmassa.
Kaukolämpöjohdot kulkevat Kuohukujalla.

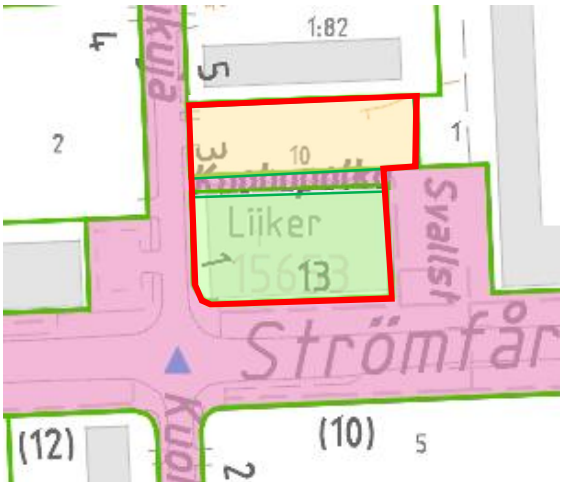
Ympäristöhäiriöt
Alueella on lento- ja katumelua. Lentomelutaso Lden 50 ... 55 dB edellyttää asunnoilta 32 dB ja toimistoilta 28 dB ääneneristävyyttä. Katumelun torjunta on esitetty jäljempänä. Tässä tapauksessa ääneneristävyysvaatimus lentomelua vastaan on määräävä.

Tiemelutilanne 2016.

Keskiäänitaso (LAeq), päivällä (klo 7-22)

45-50	50-55	55-60	60-65
65-70	70-75	75- dB	

Vantaan ympäristökeskus 2016

Maanomistus

Maanomistustilanne.

Maanomistaja	Alue
Myyrmäen Huolto Oy	Kuohukuja 3
Kiinteistö Oy Myyrinmäki	Kuohukuja 1
Vantaan kaupunki	Katualueet

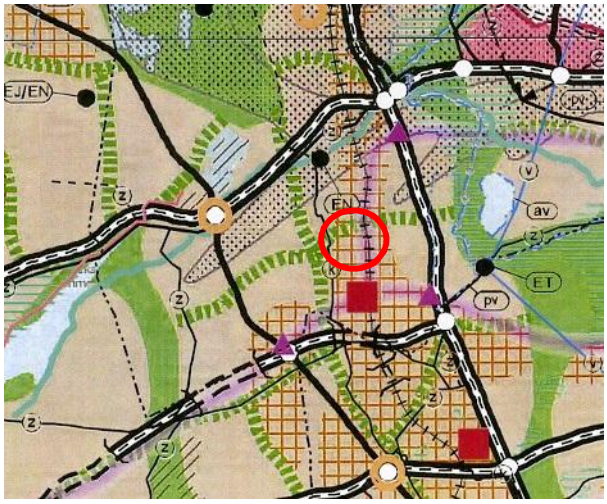
2.2 SUUNNITTELUTILANNE

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) pyrkimyksenä on vähentää yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvata luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parantaa elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin.

- Luodaan edellytykset väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.
- Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen.
- Merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa.

– Huonokuntoinen ostoskeskus puretaan. Muilta osin hanke on tavoitteiden mukainen.

Maakuntakaava

Uudenmaan maakuntakaavoissa (2014) alue on taajamatoimintojen aluetta ja tiivistettävää aluetta.
– Kaavamuutos on maakuntakaavojen mukainen.

- Keskustatoimintojen alue.
- Taajamatoimintojen alue.
- Tiivistettävä alue.
- Virkistysalue.
- Viheryhteystarve.
- Seutuliikenteen rata.
- Lentomelualue.
- Kaavamuutosalueen sijainti.

Uusimaa-kaava 2050 -luonnos

Kaavan tärkeimpänä tavoitteena on ohjata kasvua kestävästi. Myyrmäki on keskustatoimintojen alue, keskus, ja pääkaupunkiseudun ydinvyöhykettä. / Uudenmaan liitto 2018

- Pääkaupunkiseudun ydinvyöhyke.
- Taajamatoimintojen kehittämisvyöhyke.
- Keskustatoimintojen alue, keskus.
- Kaupan alue.
- Kaupan alue, laaturajoittamaton.

Yleiskaava

Kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymässä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa alue on tehokasta asuntoaluetta A1. Yleiskaavan tavoitteita ovat tiivistäminen, täydentäminen ja eheyttäminen. *– Kaavamuutos on yleiskaavan mukainen.*

Vantaan yleiskaava.

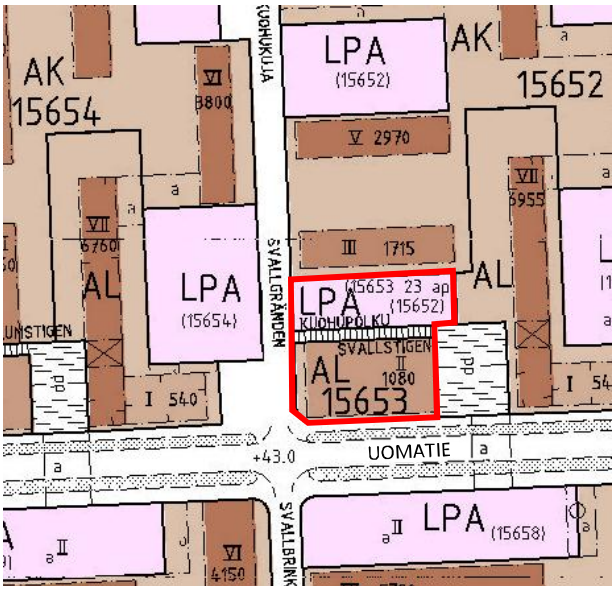
A1	Tehokas asuntoalue.
A3	Pientaloalue.
C	Keskustatoimintojen alue.
(LJ)-•	Joukkoliikenteen terminaali.
LR	Rautatiealue.
P1	Palvelujen alue.
PY	Julkisten palvelujen ja hallinnon alue.
VL	Lähivirkistysalue.

Yleiskaavan 2020 tavoitteet hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 22.1.2018. Kaupunki varautuu 100 000 asukkaan kasvuun vuoteen 2050, mikä tarkoittaa merkittävää määrää rakentamista.

Myyrmäen kaavarunkoluonnoksessa on esitetty, että tällä alueella voi yleisesti olla 8-kerroksista täydennysrakentamista. Kaavarungossa määritellään tavoitteet ja keinot ohjaamaan Myyrmäen kokonaissuunnittelua. (Kh 23.4.2018, ollut nähtävillä 16.5. – 14.6.2018)
– Kaavamuutos on kaavarunkoluonnoksen mukainen.

Myyrmäen kaavarunkoluonnos.
VIII Suurin kerrosluku roomalaisin numeroin.

Voimassa oleva asemakaava
Alueella on voimassa asemakaava 001319 (Kv 20.10.1997), jossa kaavamuutosalue on asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialuetta AL, autopaikkojen korttelialuetta LPA sekä jalankululle ja pyöräilylle varattua katualuetta (pp).

Ajantasa-asemakaava.

AK	Asuinkerrostalojen korttelialue.
AL	Asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialue.
LPA	Autopaikkojen korttelialue.
15652	Korttelin numero.
1080	Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.
II	Suurin kerrosluku (room. numeroin).
|||pp|||	Jalankulku- ja polkupyöräilykatu.
	Kaavamuutosalueen rajaus.

Karttoja, kaavoja ja paikkatietoja voi katsoa tarkemmin: *kartta.vantaa.fi*

Kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset
Tähdätään riittävään, monipuoliseen ja kohtuuhintaiseen asuntotuotantoon. Tavoitteena laatu, kohtuuhintaisuus, toteuttamiskelpoisuus ja kaupunkirakenteen eheys. (Kv 18.6.2018)

Vantaan kaupunkisuunnittelun tavoitteet 2019
Kaavoitetaan laadukasta, kohtuuhintaista ja monipuolista asumista Länsi-Vantaalle 100 000 k-m2.
– Kaava tuottaa asumista 3 300 k-m2.

Rakennusjärjestys: Vantaan rakennusjärjestys, Kv 15.11.2010.

Tonttijako- ja rekisteri: Vantaan kiinteistörekisteri.

Rakennuskiellot: Ei ole.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

Ostoskeskus sijaitsee avaralla paikalla. Panoraama Uomatieltä. TKa 14.1.2019

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN JA VIREILLETULO

Kiinteistö Oy Myyrinmäen jättämä kaavamuutoshakemus kirjattiin saapuneeksi 29.9.2017. Kaavatyö otettiin kaupunkisuunnittelun vuoden 2018 työohjelmaan, nro 002364 (Kala 29.1.2018).

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.3.1 Osalliset

Kaavoituksessa osallisia olivat
alueen maanomistajat ja maanvuokraajat,
kaupunginosan tai lähialueen asukkaat, yritykset ja työntekijät, naapurit,
asukas- ym. yhdistykset,
kunnan jäsenet ja ne, jotka katsoivat olevansa osallisia,
kaupungin asiantuntijaviranomaiset,
kunnan jäsenet ja ne, jotka katsoivat olevansa osallisia,
Muut viranomaiset ja yhteisöt: Uudenmaan ELY-keskus, Liikennevirasto, Pelastuslaitos, Vantaan kaupunginmuseo, tietoliikenneverkkoja ylläpitävät yhtiöt, energiayhtiöt, Uudenmaan liitto, HSY, HSL.

3.3.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma laadittiin 1.2.2018. Asemakaavamuutoksen alkamisesta tiedotettiin Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan Sanomissa 3.2.2018 sekä kirjeitse 1.2.2018 maanomistajille, naapureille ja viranomaisille. Mielipiteet pyydettiin 2.3.2018 mennessä. (MRL 62 §)

Kaavoituksen vireillä olosta ilmoitettiin kaavoituskatsauksessa Vantaan asukaslehdessä 9.3.2018.

Naapurikiinteistölle Asunto Oy Myyrinmetsä (Kuohukuja 5) järjestettiin lisäksi erillinen kuuleminen kirjeellä 1.6.2018, johon mielipiteet pyydettiin 3.8.2018 mennessä.

Asukastilaisuus osallisille järjestettiin 12.2.2018 ja erillinen kuulemistilaisuus Asunto Oy Myyrinmetsälle 14.6.2018, molemmat Kilterin koululla.

Osallistumisessa ja vuorovaikutuksessa saadut mielipiteet

Asukastilaisuudessa 12.2.2018 nousi esille muun muassa nykyisin tyhjillään olevat liiketilat ja autopaikkamäärän säilyminen. Osa asukkaista koki, että rakentaminen varjostaa pohjoispuolista asuinrakennusta. Sen sijaan itäpuolisen asuinrakennuksen asukkaat kokivat suunnitelman pääosin hyvänä. Osalta asukkaista tuli myös positiivista palautetta mm. arkkitehtuurista.

Erillisen kuulemistilaisuus 14.6.2018 järjestettiin kaavamuutosalueen naapurikiinteistölle As Oy Myyrinmetsä, koska 12.2. järjestetyssä asukastilaisuudessa tuli kysymyksiä Kuohukuja 5:n autopaikkojen järjestämisestä. Paikalla oli neljä asuntoyhtiön edustajaa. Asukkaille esiteltiin asemapiirrosta, johon oli esitetty kummankin kiinteistön tarvitsemat autopaikat. Asukkaat pyysivät tarkistamaan viitesuunnitelmien autopaikkojen leveyden. Lisäksi todettiin, että pelastusajoneuvo taritsee enemmän tilaa autorivien välissä. Tämä tulisi olla noin 8 metriä. Korkoero Kuohupolun suuntaan voidaan hoitaa tukimuurilla, joka maisemoidaan. Kulku parkkialueelta aukiolle varmistetaan. Myös varjostuskaaviot esiteltiin asukkaille.

Kirjallisia mielipiteitä saatiin yhteensä 16 kpl, joista kaksi on saman taloyhtiön.

Tiivistelmä kirjallisista mielipiteistä
- Uusi rakentaminen on liian korkeaa. 8-kerroksinen rakennus varjostaa ympärillä olevia rakennuksia. Asuntojen arvo laskee, kun näköala muuttuu tämänhetkisestä.
- Liian tiheä uudisrakentaminen johtaa ahtaaseen asumistunnelmaan ja betonilähiön epämukavuuteen.
- Säilyykö Kuohukuja 5:n autopaikat? Onko niiden mitoitus riittävä?
- Ostoskeskusrakennus tulisi säilyttää (kaupunginmuseo ja muutama asukas)
- Saadaanko liiketiloihin toimijoita?

1. Caruna Oy / 1.2.2018

Kaava-alueella ei sijaitse Caruna Oy:n sähköverkkoa.

2. Asukas 1, Uomakuja 2 / 7.2.2018

Pyydän ottamaan huomioon kaavamuutostyötä tehtäessä seuraavat seikat:
- Korkea kerrostalo estää Uomakuja 2:n alakerroksiin tulevan valon ja auringonpaisteen.
- Näköala peittyy jo olemassa olevaan kasvillisuuteen (mm. isot kauniit koivut ym. luonnonpuut.
- Oma yksityisyys asunnossa ja parvekkeella häiriintyy mikäli vastapäätä rakennetaan asuntoja, joista on suora näkyvyys Uomakuja 2:sen asuntoihin.
- Rakentaminen aiheuttaa huomattavaa melu- ja pölyhaittaa naapuritalojen asukkaille. Mahdollinen viikonloppuihin ja kesälomaan sijoittuva rakentamismelu haittaa pitkään jatkuessaan lähitalon asukkaita
- Asuntojen arvo laskee, kun näköala muuttuu tämänhetkisestä.
- Liian tiheä uudisrakentaminen johtaa ahtaaseen asumistunnelmaan ja betonilähiön epämukavuuteen.
- Toivon, että kaava suunniteltaessa säilytetään maltti tulevien talojen kerrosten lukumäärässä (max. 3 kerrosta kuten naapuritalossa Kuohukujalla)

Vastine:
- *8-kerroksinen asuinrakennusosa sijoittuu noin 60 metrin päähän Uomakuja 2:n julkisivusta. 1-kerroksisessa rakennusosassa ei ole asuntoja ja sen katolla on viherpiha.*
- *8 kerrosta on perusteltua tässä kohdassa. Uomatien varrella on sarja 8-kerroksisten asuinrakennusten päätyjä yhdistettyinä 1-kerroksisiin liiketilasiipiin. Mittakaava on sovitettu ympäröivään rakenteeseen Uomatien varrella. Nykyisin maanpäällinen kellari lasketaan kerrokseksi.*
- *Valitusta ratkaisusta on tehty varjostusanalyysit. Uusi 8-kerroksinen asuinkerrostalo ei merkittävästi varjosta ympäröiviä olemassa olevia asuinrakennuksia, vaikka hetkellisesti rakennuksen*

varjo ohittaa nykyisen Uomatie 2:n rakennuksen. Toukokuusta heinäkuuhun varjostusolosuhteet eivät juurikaan muutu verrattuna nykytilanteeseen. Myös nykyiset puut varjostavat.

- *Vaihtoehdon A (kaava mukainen viitesuunnitelma) variaatioina tutkittiin kaksi muuta rakennuksen massoitteluvaihtoehtoa. A2-vaihtoehdossa 5-6-kerroksinen rakennusmassa varjostaisi liikaa pohjoispuolista asuinrakennusta. Vaihtoehdossa A3 puolestaan 1-kerroksisen rakennuksenosan päällä oleva piha jäisi varjoisaksi. Kumpikaan vaihtoehto ei myös istu alueen kaupunkikuvaan niin hyvin kuin vaihtoehto A1. (Katso selostuksen kohta 3.5)*

3. Vantaan Energia Oy ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy / 13.2.2018

Sähköverkko: Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n pienjännitemaakaapelit sijaitsevat karttaliitteen 1 mukaisesti. Keskijänniteverkkoa ei sijaitse suunnittelualueella. Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti. Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Kaukolämpöverkko: Asemakaavan muutosalueella sijaitsee Vantaan Energia Oy:n kaukolämpöverkon siirtolinja liitteenä olevan piirustuksen mukaisesti (Liite 2). Vantaan Energia Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan siirtolinjan sijainti ja mahdollinen siirtotarve. Mikäli kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Vastine:

- *Kaavassa huomioidaan sähköverkon maakaapeleiden sekä kaukolämmön siirtolinjan sijainti ja mahdollinen siirtotarve.*

- *Valaisin Uomatiellä kiinnitetään rakennuksen seinään. Kuohukujan katualueeseen lisätään tonteilta 1 metrin kaistaleet, jotta nykyiset katuvalaisimet saadaan katualueelle. Tarvittaessa pysäköintilaitokseen tulee sijoittaa muuntamo maantasoon.*

4. Asukas 2, myyrmäkeläinen / 14.2.2018

Palautteena suunnitelmaan pidän ehdotettuja uudisrakennuksia liian korkeana. Esim. Kuohukuja 5 näkymä etelään peittyy kohtuuttoman paljon, ja varsinkin alempien kerrosten asunnot jää kovin pimeiksi jos uusista rakennuksista tule 7-8 kerroksisia. 5-6 kerrosta olisi mielestäni sopivampi korkeus.

Vastine: Katso vastine mielipiteeseen 8.

5. Asukas 3, Norotie 6 / 23.2.2018

Ostoskeskuksen arkkitehtuurissa on ilmeikkyyttä, jota toivon säilytettäväksi tulevassa rakentamisessa. Erityisesti ostoskeskuksen näkyvät liimapuupalkkirakenteet edustavat hyvin 1960-luvun tyyliä ja sopivat hyvin pohjoisen Myyrmäen metsäiseen värimaailmaan. Esimerkiksi liimapuupalkkiidean toteuttaminen tulevan rakentamisen katutason kerroksessa voisi hyvin luoda jatkuvuutta alueen ilmeen nykytilaan. Osalllistumis- ja arviointisuunnitelmassa esitetty idea liike- ja palvelutilan sijoittamisesta Uomatien suuntaan on kannatettava. Alueella kävelyetäisyydellä (Myyrmanni ei ole tulkintani mukaan kävelyetäisyydellä) olevat palvelut ovat sen verran pienimuotoisia, että liike- ja palvelutilan sijoittaminen kaavatyön 002364 tarkastelukohteen kivijalkaan on käytännössä välttämätöntä riittävien kaupallisten lähipalveluiden turvaamiseksi.

Alueen palveluverkko laajemmin ajateltuna tukisi esitettyä isompaakin asuinkerrosalaa. Tässä tapauksessa isompi kerrosala poissulkenee ostarin kokonaan säilyttävän vaihtoehdon. Ostarin osittain säilyttävä vaihtoehto voisi yllä mainituista kaupunkikuvallisista syistä olla mielekäs, jos se vaan on kustannustehokkaasti toteutettavissa.

Lähialueella on lukuisia pieniä aukioita. Tässä tapauksessa en pitäisi välttämättömänä aukion säilyttämistä ainakaan kokonaisuudessaan, sillä lähialueen nykyisetkin aukiot ovat lähinnä läpikulkupaikkoja ja tässä tapauksessa aukio sijaitsee vielä varsin varjoisassa kohdassa, mikä ei tue aukion houkuttelevuutta.

Vastine:

- *Asemakaavamuutostyön lähtökohtana on selvitetty erilaisia maankäyttövaihtoehtoja: kaavamuutoshakemuksen mukainen vaihtoehto (A), jossa ostoskeskus puretaan ja tilalle esitetään asumista sekä ostoskeskuksen uudelleenkäytöstä vaihtoehtoisen säilyttävän (B) ja osittain säilyttävän tarkastelun (C). B- ja C-vaihtoehdot pohjautuvat kaupunkisuunnittelun teettämään ostoskeskusten uudiskäytön ideointityöhön, jossa konsulttina oli Optiplan.*

- *Uuden käyttötarkoituksen löytäminen säilytettävälle ostoskeskusrakennukselle (vaihtoehto B) saattaa olla vaikeaa. Kaupungillakaan ei ole tarvetta tämän tyyppisille tiloille. Kaupungin tilojen sijoittaminen ostoskeskukseen voi olla haastavaa sekä taloudellisesti että toiminnallisesti. Päiväkodin pihalle ei olisi tilaa. Myöskään melun ja pienhiukkasten kannalta tämä ei olisi kaupungin ohjeiden mukaan sopiva paikka kaupungin omalle päiväkodille. Yksityinen päiväkoti saattaisi kuitenkin sijoittua tänne. Kaupunginosan muita palveluita kuten asukastiloja keskitetään Myyrmäen aseman seudulle. Rakennuksesta enää kolmannes on käytössä heikon kunnon vuoksi. Rakennuksen suojelun vaatiminen on omistajalle kohtuutonta ottaen huomioon huomattavan kalliin korjauksen (Optiplanin arvio 2 200 000 €) suhde rakennuksen tuottoon tällä paikalla.*

- *Vaihtoehdossa C palveluasuminen ei ole mahdollista. Tavalliselle asumiselle ratkaisussa ei riitä autopaikat.*

6. Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä HSL / 23.2.2018

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukainen Myyrmäen alueen tiivistäminen tukee hyvin Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma HLJ 2015:n kärkitavoitteiden toteutumista. Suunnittelualue sijaitsee kohtuullisen kävelymatkan päässä Louhelan rautatieasemasta. Lisäksi alueen eteläreunalla Uomatietä pitkin kulkevat bussilinjat 311A, 335/B, 411, 415N, 431N, 565, 571 ja 574. Alueelta on myös hyvät polkupyöräyhteydet eri puolille Vantaata sekä joukkoliikenteen solmukohtiin. Lisäksi Raappavuorentielle on yleiskaavassa linjattu pikaraitiotievaraus.

Alueen eteläreunalla on Kuohukujan pysäkki itään päin. Pysäkin pari sijaitsee Kuohukujan ja Uomatien luoteiskulmassa vähän suunnittelualueen ulkopuolella. Pysäkkien sijainti on hyvä, mutta ne eivät täytä nykyvaatimuksia mm. leveyden osalta. Aluetta suunniteltaessa pysäkkejä tulee parantaa, niiden kunto on hyvä tarkistaa ja tehdä mahdolliset korjaustoimenpiteet samassa yhteydessä. Tavoitteena tulee olla kahden teliauton mittaiset esteettömät pysäkit. Uomatietä pitkin on alustavasti myös suunniteltu runkolinjan reitti.

HSL haluaa jatkossa edelleen osallistua Myyrmäen aluetta koskevaan suunnitteluun, mikäli sillä on vaikutuksia alueen liikennejärjestelyihin.

Vastine: Pysäkkialue ei sijaitse kaavamuutosalueella. Pysäkkiä voidaan tutkia erikseen runkolinjan suunnittelun yhteydessä.

7. Asukas 4, Uomakuja 2 / 27.2.2018

Toivoisin, että suunnitelmissa huomioidaan lähitalojen asumisviihtyvyys. Kahdeksan kerroksinen kerrostalo on aivan liian korkea, joka ratkaisevasti varjostaa lähi-taloja. Ymmärrän, että vanha ostari alkaa olla tiensä päässä, enkä vastusta sen purkamista. Eikö tulevissa suunnitelmissa voitaisi toteuttaa matalampaa, korkeintaan neljä-viisi kerroksista taloa. Mielestäni matalampi talo sopisi katukuvaankin paremmin, onhan vieressä matala kerrostalo ja ruokakauppa.

Vastine: Katso vastineet mielipiteeseen 2 ja 8.

8. Asunto Oy Myyrinmetsän hallitus / 28.2.2018

Auringon varjostus

Esitettyjen suunnitelmien mukaan Kuohukuja 1:een (KOy Myyrinmäki) tuleva rakennus olisi varsin korkea. Koska etäisyys As Oy Myyrinmetsän (Kuohukuja 5) rakennukseen on arviolta samaa luokkaa kuin uuden Myyrinmäen korkeus, uuden rakennuksen luoma varjo poistaisi Myyrinmetsän etelän puoleisilta parvekkeilta ja ikkunoilta suoran auringonvalon ajoittain kokonaan. Tämä vähentäisi merkittävästi Myyrinmetsän asukkaiden asumisviihtyvyyttä ja ennen pitkää vaikuttaisi heikentävästi myös asuntojen arvoon.

Monet Myyrinmetsän asukkaat ovat aikanaan hankkineet asuntonsa luottaen siihen, että eteläparvekkeella voi nauttia auringonvalosta matalan Myyrinmäen rakennuksen yli keskipäivästä alkuiltaan. Lähin korkea rakennus, joka edes teoriassa olisi voinut varjostaa Myyrinmetsän asuntojen eteläpuolta, on kaukana Uomatien eteläpuolella. Siksi viereisen Myyrinmäen korkeuden kasvattaminen näin merkittävästi muuttaa Myyrin (U metsän asukkaiden tilanteen auringonvalon osalta täysin. Vaikka varjot ovat lyhimmillään ja varjostuksen haitat siten pienimmillään kesäisin, korkean rakennuksen varjon aiheuttama haitta asumisen laadulle on merkittävä.

Niinä vuoden- ja vuorokaudenaikoina, jolloin Myyrinmäen aiheuttama varjo ylettyy Myyrinmetsän katolle, katolle mahdollisesti suunniteltujen aurinkopaneelien tuotto pienenisi. Paneelien vähäinenkin osittainen varjostus vähentäisi saatavan aurinkosähkön määrää siinä määrin, että varjostus käytännössä poistaa Myyrinmetsältä mahdollisuuden aurinkosähkön käyttöön tulevaisuudessa.

Varjostuksen tarkemman kohdentumisen arviointi edellyttää tutkimusta, jossa uuden Myyrinmäen varjon koko ja suunta kuvataan eri vuoden- ja vuorokaudenaikoina. Laskelmassa tulee myös käyttää Myyrinmäelle vaihtoehtoisia rakennuskorkeuksia.

Pysäköinti Kuohukuja 3:n autopaikkatontilla

Myyrinmäen pysäköinnissä on tarkoitus valtaosin tukeutua Kuohukuja 3:ssa sijaitsevalle Myyrinmetsän kanssa yhteiskäytössä olevalle autopaikkatontille. Mitoitus on suunniteltu siten, että Myyrinmäki ottaisi tontilta käyttöönsä 23 autopaikkaa. Tällä hetkellä autopaikkatontilla on paperilla Myyrinmetsällä 22 paikkaa (joista 20 vuokrattuna) ja Myyrinmäellä 23 paikkaa (joista 7 vuokrattuna). Todellisuudessa autopaikkatontille on toteutettu 32 autopaikkaa, joista vuokrattuna on yhteensä 27.

Myyrinmäen autopaikkoihin sovelletaan hyvin tiukkaa normia: yksi autopaikka 130 kerrosneliömetriä kohden. Näin ollen on odotettavissa, että kaikki autopaikkatontille Myyrinmäen käyttöön suunnitellut 23 autopaikkaa tarvitaan ja osa asukkaista jää jonoon. Ongelma on siinä, että Myyrinmetsän nykyiset 20-22 paikkaa ja Myyrinmäen tulevat 23 paikkaa eivät mahdu nykyiselle tontille.

Tarvittavien autopaikkojen määrä ja niiden sijoittelu tulee täsmentää suunnitelmissa ottaen huomioon vallitsevan tilanteen. Myyrinmäen suunnitelmat eivät saa johtaa siihen, että Myyrinmetsän käytössä olevaa autopaikkamäärää vähennetään. Myyrinmäen autopaikkojen runsas todellinen lisätarve (nyt 7 paikkaa käytössä, jatkossa melko varmasti 23 paikkaa) kumpuaa yksinomaan Myyrinmäen laajentumissuunnitelmasta. Suunnitelma ei tällöin saa aiheuttaa Myyrinmetsälle lisäkustannuksia esimerkiksi autopaikkojen mahdollisen lisärakentamisen osalta.

Vastine:

- *8-kerroksisen uudisrakennuksen kapeampi pääty sijoittuu noin 30 metrin päähän Kuohukuja 5:n julkisivusta. Rakennusmassan päätyjä on hiukan kavennettu alkuperäisestä suunnitelmasta. 1-kerroksisessa rakennusosassa ei ole asuntoja ja sen katolla on viherpiha.*

- *8 kerrosta on perusteltua tässä kohdassa. Uomatien varrella on sarja 8-kerroksisten asuinrakennusten päätyjä yhdistettyinä 1-kerroksisiin liiketilasiipiin. Mittakaava on sovitettu ympäröivään rakenteeseen Uomatien varrella. Nykyisin maanpäällinen kellari lasketaan kerrokseksi.*
- *Valitusta ratkaisusta on tehty varjostusanalyysit. Uusi 8-kerroksinen asuinkerrostalo ei merkittävästi varjosta ympäröiviä olemassa olevia asuinrakennuksia, vaikka hetkellisesti rakennuksen varjo ohittaa nykyisen Kuohukuja 5:n rakennuksen. Huhtikuusta elokuuhun varjostusolosuhteet eivät juurikaan muutu verrattuna nykytilanteeseen.*
- *Vaihtoehdon A (kaava mukainen viitesuunnitelma) variaatioina tutkittiin kaksi muuta rakennuksen massoitteluvaihtoehtoa. A2-vaihtoehdossa 5-6-kerroksinen rakennusmassa varjostaisi liikaa pohjoispuolista asuinrakennusta. Vaihtoehdossa A3 puolestaan 1-kerroksisen rakennuksenosan päällä oleva piha jäisi varjoisaksi. Kumpikaan vaihtoehto ei myös istu alueen kaupunkikuvaan niin hyvin kuin vaihtoehto A1. (katso selostuksen kohta 3.5)*
- *Kuohukuja 5:n nykyinen autopaikkamäärä säilyy alueella.*

9. Asukas 5, Uomakuja 2 / 1.3.2018

Kuohukuja 2:n uusissa suunnitelmissa pistää silmään suunnitellun uuden kerrostalon korkeus. Sekä Uomakuja 2:n että Uomatie 15:n kerrostalo on seitsenkerroksinen ja lisäksi Kuohukuja on muutaman metrin korkeammalla kuin katutaso Uomakuja 2:n ja Uomatie 15:n kerrostalojen eteläpäädyssä. Tällöin vanhan ostarin paikalle suunniteltu kerrostalo olisi toteutuessaan 8-kerroksisena huomattavan paljon ympäristön rakennuksia korkeampi, tavallaan kaksi kerrosta naapureitaan korkeampi. Niin korkeana se ei suinkaan sulautuisi luontevasti ympäristöönsä. Päinvastoin talo törröttäisi silmiinpistävän häiritsevästi ja lisäksi varjostaisi naapuritaloja ja pientä toria. Näin ollen vaikuttaisi kaikin puolin järkevältä, että uudesta talosta tehtäisiin enintään kuusikerroksinen.

On harmillista, että ostaria suunnitellaan purettavaksi, vaikka rakennus on todettu kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittäväksi. Epäilemättä asiaan vaikuttaa suuresti se, että osa liiketiloista on ollut pitkään tyhjänä. Herää kuitenkin epäilys, ettei uusiinkaan liiketiloihin saada pysyviä vuokralaisia, kun niitä ei nykyisiinkään tiloihin saada.

Vastine: Katso vastineet mielipiteisiin 2, 5 ja 8.

10. Asukas 6, Uomakuja 2 / 1.3.2018

Älkää ihmeessä rakentako Uomatien korkeimmalle paikalle tikkuna silmään pistävää kolossia. Viereiset korkeat talot ovat viettävällä rinteellä tai vastapäätä 6-kerroksinen. Ymmärrän, että trendinä on nykyisin tupata taloja joka rakoon, jotka sitten seuraava sukupolvi purkaa. Matalampi rakennus menettelee, jos on pakko rakentaa ja pilata entinen hyvä suunnitelma. Kivijalkakaupat voitte unohtaa. Kuka niitä käyttää? Ei täällä pussin perällä suutarit, pesulat, erikoismyymälät pärjää. Entisetkin ovat lähteneet.

Informaatiotilaisuus oli varmasti tarpeellinen, mutta onko täysi mahdottomuus opetella mikrofonin käyttöä. Puhujat olivat pääsääntöisesti epäselvästi mumisevia, solkottavia puhujia, joista osa ei edes käyttänyt mikrofonia. Yleisöä poistui. Jo entinen suomen kielen opettajani opetti: puhukaa selkeästi ja kuuluvasti.

Vastine: Katso vastineet mielipiteisiin 2 ja 8.

11. Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY / 1.3.2018

Asemakaavamuutosalueen lähimmät jakelu- ja keräilyverkostoyhteydet sijaitsevat Kuohukujalla (vj 150, jv 300, hv 300), Uomatiellä (vj 300, hv 300) ja toriaukiolla (hv 300). Asemakaavan laatimisen johdosta muodostuvien uusien tonttien kytkentä vesihuoltoon tarkastellaan kustannusarvioineen kaavoituksen edetessä ja esitetään kaavaselostuksen osana vesihuollon esisuunnitelmassa.

Asemakaavan muutosalueella, nykyisellä pp-alueella sijaitsee huleveden yleinen keräilyviemäri (hv 300). Mikäli asemakaavan muutos aiheuttaa yleisen huleveden johtosiirtotarpeen, tulee johtosiirrosta ja sen kustannuksista sopia HSY:n kanssa.

Kiinteistöjen 15-652-10, 414-1-82, 414-1-81 ja 15-652-1 yhteinen hulevesitonttiviemäri sijaitsee kaavamuutosalueen itäosassa nykyisellä pp-alueella. Ennen kaavamuutosalueen rakentamista tulee sopia kiinteistöjen liitosten mahdollisesta uudelleen järjestelystä. HSY ei osallistu yksityisten johtojen siirtokustannuksiin.

Vastine: Kiinteistöjen liitosten mahdollisesta uudelleen järjestelyistä sovitaan erikseen ennen kaavamuutosalueen rakentamista.

Ostoskeskus Uomatien suuntaan. Vain osa julkisivusta on avointa liiketilaa. TKa 14.1.2019

12. Vantaan kaupunginmuseo / 2.3.2018

--- Kuohukujan ostoskeskus on Vantaan kaupungin erittäin merkittäväksi arvotettu rakennsuperintökohde. Rakennus on mukana vuonna 2008 valmistuneessa Vantaan ostoskeskusten inventoinnissa, jossa se on saanut korkeimman luokitustunnuksen. Vuonna 2015 valmistuneessa päivitysinventoinnissa, sen kulttuurihistoriallisen tarkastelun osiossa, todettiin kohteen rakennusperintöarvojen säiyneen ja luokitus pysyi tältä osin ennallaan. Rakennuksesta on tehty rakennushistoriallinen selvitys (Kari Leppänen arkkitehdit Oy 30.11.2017), joka täydentää olemassa olevaa inventointitietoa ja kulttuurihistoriallinen arvottaminen voidaan suorittaa kaavatyötä varten.

Arkkitehti Ilpo Hälvän suunnitelmien mukaan rakennetun Kuohukujan ostoskeskuksen rakentaminen ajoittuu 1970-luvun suuren massamuuton ja kaupungistumisen aikaan. Tämä yhteiskunnallinen murros vaikutti suuresti Vantaaseen, joka pääkaupunkiseudun kuntana houkutteli maalta muuttavaa väestöä ja väestömäärä kasvoi räjähdysmäisesti. Vantaasta tuli virallisesti kaupunki vuonna 1974. Teollistuvan yhteiskunnan keskusten kasvupainetta helpottamiseksi kehittyi aluerakentamismalli, jonka puitteissa suuri soa Vantaan uusista asutuskeskuksista rakentui. Suunnittelutavoitteet noudattivat 1970-luvulle tultaessa tiivisasutuksen mallia, niin kutsuttua kompaktikaupunki-ideologiaa.

Pohjois-Myyrmäki on yksi Vantaan lähiöaluekokonaisuuksista, joka suunniteltiin ajan ihanteiden mukaisesti löyhää ruutukaavaa noudattaen. Kaikkein tyypillisin lähiö Myyrmäki ei kuitenkaan ole sen aseman viereen sijoittuvan palvelukeskuksen takia. Alue suunniteltiin kunnan läntiseksi keskukseksi, vastapainoksi idässä sijaitsevalle Tikkurilalle. Pohjoisosiltaan kaupunkirakenne asuinkerrostaloineen ja niihen liittyvine pienine liikerakennuksieen edustaa jo tyypillisempää

lähiömaailmaa. Uomatien, joka kulkee Kuohukujan ostoskeskuksen eteläpuolella, varrelle sijoittuu Myyrmäen rakentamisen ensimmäiset vaiheet. Varsinainen aluekeskus palveluineen saatiin alueelle paljon suunniteltua myöhemmin ja palvelut olivat alkuvuosikymmeninä pääosin pienten liikkeiden varassa.

Teollistuva rakennustapa saneli sauntotarpeen kasvaessa etenevässä määrin asuinrakennusten muodon ja sijainnin, jolloin suunnittelijoiden merkitys alueiden arkkitehtonisessa ilmeessä väheni. Merkittävimmiksi suunnittelukohteiksi nousi usein alueiden julkiset rakennukset, kuten ostoskeskukset, joiden suunnitteluun pystyttiin panostamaan enemmän. Niiden arkkitehtuurissa ilmenee hyvin ajan suunnitteluihanteet.

Kuohukujan ostoskeskuksen arkkitehtuuri noudattaa jo 1960-luvulla alkanutta konstruktivistista suuntausta, jonka keskeinen ajatus on rakenteiden korostaminen. Konstruktivistisen rakennuksen tunnuspiirteitä ovat suorakulmaisuus, avoin pohjaratkaisu, pilari-palkkijärjestelmä, tasakatto, kevyet seinärakenteet sekä suuret lasipinnat. 1960-luvulla ostoskeskusrakentamisessa oli tyypillistä, että saman katon alle ryhmiteltiin rakennusmassoja siten, että syntyi katettuja käytäviä ja edustiloja. Myös rakenneosien konstastisuuden (kevyt – raskas) korostaminen, esimerkiksi kattorakenteen ja paviljonkien kohdalla, on 1960-luvun ihanteiden mukaista. 1970-luvun lisän arkkitehtuuriin tuovat rakennuksen länsipäädyn harjattua tiiltä olevat julkisivut ja paviljonkien osittain säilynyt oranssi väritys. Rakennuksen itäpuolella oleva aukio nitoo rakennuksen osaksi kompaktikaupunki-ideologian mukaista kokonaissuunnitelmaa. Kävely-ympäristön miellyttävyyden varmistaminen oli osa suunnittelua ja sitä on Kuohukujan ostoskeskuksen aukion kohdalla pyritty varmistamaan muun muassa istutuksilla, laatoituksilla ja kiinteillä piharakenteilla.

Kuohukujan ostoskeskusta koskevissa selvityksissä ilmenee, että rakennus on arkkitehtonisesti harvinainen, alueelleen tyypillinen ja aikansa edustava rakennus, jossa on hyvin näkyvissä alkuperäiset suunnitteluihanteet ja alkuperäiset materiaalit. Rakennuksessa on säilynyt näihin päiviin liiketoimintaa ja sillä on historiallista todistusvoimaisuutta. Rakennuksella on ympäristöarvoa osana pohojisen Myyrmäen jalankulkuympäristöä. Näiden arvojen perusteella museo toteaa ostoskeskuksen suojeluperusteiden täyttyvän. Näin ollen kaupunginmuseo näkee, että säilytettävän vaihtoehdot tutkiminnen tulee olla lähtökohtana alueen kehittämiselle. Kaavatyön aikana aikana tulee selvittää millä edellytyksillä ostoskeskus voitaisiin kunnostaa tai miten täydennysrakentamista voitaisiin alueelle tehdä ilman, että rakennuksen purkamisen johdosta kulttuurihistoriallisia arvoja menetetään.

Myyrmäessä tehtävän kaavarungon tavoitteina on paikallisidentiteetin vahvistaminen ja paikan henki, mieleenpainuva kaupunkikuva ja viisaasti täydentyvä kaupunki. Nämä ovat kaikki teemoja, jotka tukevat rakennuksen säilyttämistä. Pohjois-Myyrmäen alueen yleisilme on vielä hyvin säilynyt ja Kuohukuja ostoskeskuksen suojelu täydentyvässä ympäristössä ylläpitäisi alueen ominaispiirteitä ja toisi uudistuvaan kaupnkikuvaan mielenkiintoa. Näkyvissä olevat eri historiallisten kehitysvaiheiden konkreettisen ilmentymät ovat identiteetin kannalta vahvistavia tekijöitä. Ostoskeskukset ovat oma erityinen rakennustyyppinsä, joilla on keskeinen rooli niin lähiöalueiden fyysisessä kaupunkirakenteessa kuin yhteiskunnallisesn ilmiön kuvaajana.

Alueelta ei tunneta käytettävissä olevien tietojen perusteella muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja muinsisjäännöksiä.

Vastine:

- *Ostoskeskusselvityksen (2015) mukaan ostoskeskuksen merkitys palveluverkossa on vähäinen ja rakennusvalvonnan arvion mukaan kunto on heikko eikä rakennus ole taloudellis-teknisesti korjattavissa. Rakennuksen tiloista vain kolmannes (35 %) on enää heikon kunnon vuoksi käytössä. Kaavaa varten on tehty myös kuntoselvityksiä.*

- *Asemakaavamuutostyön lähtökohtana on selvitetty erilaisia maankäyttövaihtoehtoja: kaavamuutoshakemuksen mukainen vaihtoehto (A), jossa ostoskeskus puretaan ja tilalle esitetään uutta asuin- ja liikerakenusta sekä ostoskeskuksen uudelleenkäytöstä vaihtoehtoisen säilyttävän (B) ja osittain säilyttävän tarkastelun (C). B- ja C-vaihtoehdot pohjautuvat kaupunkisuunnittelun teettämään ostoskeskusten uudiskäytön ideointityöhön, jossa konsulttina oli Optiplan Oy (2018) ja johon kaupunginmuseo osallistui.*

- *Uuden käyttötarkoituksen löytäminen säilytettävälle ostoskeskusrakennukselle (vaihtoehto B) saattaa olla vaikeaa. Kaupungillakaan ei ole tarvetta tämän tyyppisille tiloille. Kaupungin tilojen sijoittaminen ostoskeskukseen olisi haastavaa sekä taloudellisesti että toiminnallisesti. Päiväkodin pihalle ei olisi tilaa. Myöskään melun ja pienhiukkasten kannalta tämä ei olisi kaupungin ohjeiden mukaan sopiva paikka kaupungin omalle päiväkodille. Yksityinen päiväkoti saattaisi kuitenkin sijoittua tänne. Kaupunginosan muita palveluita kuten asukastiloja keskitetään Myyrmäen aseman seudulle. Rakennuksesta enää kolmannes on käytössä heikon kunnon vuoksi. Rakennuksen suojelun vaatiminen on omistajalle kohtuutonta ottaen huomioon huomattavan kalliin korjauksen (Optiplanin arvio 2 200 000 €) suhde rakennuksen tuottoon tällä paikalla.*

- *Vaihtoehdossa C palveluasuminen ei ole mahdollista. Tavalliselle asumiselle ratkaisussa ei riitä autopaikat.*

- *Kaupunginmuseo on antanut asiassa lausunnon, joka on erillisenä liitteenä.*

13. Asukas 7, Kuohukuja 6 / 2.3.2018
Kuohukujan ostarin tilalle on syytä rakentaa uusi talo. Siinä tulee olla enintään neljä kerrosta. Tällöin se soveltuu hyvin erityisesti pohjoispuolella olevien talojen yhteyteen. Korkeamman talon rakentaminen nimenomaan tähän kohteeseen ei ole tarpeen myöskään asuntopulaa helpottamaan. Myyrmäen asuinaluetta on jo laajennettu ja laajennetaan edelleen. Näille uusille alueille voidaan rakentaa korkeampiakin taloja. Huono esimerkki vanhojen talojen yhteyteen sijoitetusta korkeasta talosta on Raappavuorentien ja Rajatorpantien kulmaan rakennettu talo.

Vastine: Katso vastineet mielipiteisiin 2 ja 8.

14. Asukas 8, Uomatie 15 / 2.3.2018
1.2.2018 päivätty osallistumis- ja arviointisuunnitelma on nimetty otsikolla ”Kuohukujan ostarin tilalle asuntoja”. On erikoista, että otsikossa annetaan ymmärtää, että asia on jo päätetty. Pidän menettelyä hyvin hallinnon vastaisena ja kansalaisia harhaanjohtavana.

Suunnitelmassa on kuitenkin hyvin selostettu alueen nykytilanne ja se antaa mielestäni hyvät lähtökohdat asian puolueettomalle käsittelylle. Nykytilanne ei suinkaan puolla ostarin purkamista, vaan sen säilyttämistä.

Lähialueen yleistilanteesta

Lähistöltä on purettu Martinlaakson ostari ja sen tilalle rakennetaan asuintaloja. Kaivokselan ostarin alue on ”tuhottu”. Myyrmäen alueella rakennetaan uusia asuintaloja monella suunnalla. Kuohukujan ostarilta n 300 metrin päähän Raappavuorentien varteen on rakennettu ja rakenteilla kymmenkunta taloa. Uomatien länsipäähän n 300 metrin päähän on tulossa kymmeniä uusia asuintaloja. Näiden rakentamisella kavennetaan viheralueita ja tuhotaan liito-oravan asuinpaikkoja. Alueelle on siis tulossa uudisrakentamista aivan riittävästi ilman, että tarvitsisi puuttua pysyväksi miellettyyn ja hyvin suunniteltuun kokonaisuuteen Kuohukujan ostarin alueella.

Nämä muutokset vaikuttavat ihmisten elinoloihin ja ympäristöön. Monet Vantaalle muuttaneista ovat tulleet tänne luonnon läheisyyden ja hyvän kaupunki- ja yhdyskuntarakenteen vuoksi. Myyrmäen alueen rakennusten sijoittelu ja muodostuneet näkymät ovat hyvin suunnittelun tulosta.

Suunnitelmassa on ostarin osalta kuvattu tätä hyvin mm. Vantaan kaupunginmuseon teksteinä. Täydennysrakentamisella ei ole syytä turmella asukkaiden nykyistä hyvää ympäristöä.

Edellä sanotun perusteella ostarin purkamista ei tule asettaa vaihtoehdoksi jatkosuunnittelulle.

Tarvittaessa lienee mahdollista harkita ostarin suojelua rakennussuojelulailla. Tätä voinevat museoviranomaiset yhteistyötahoineen harkita erikseen.

Vastine:
- *Katso vastineet mielipiteisiin 2, 5 ja 8.*
- *Osallistumisvaiheessa kysytään mielipiteitä kaavamuutoshakemukseen.*
- *Maakuntakaavassa Myyrmäki on tiivistettävää aluetta ja yleiskaavassa tehokasta asuntoaluetta. Tavoitteena on asuntorakentamisen keskittäminen rautatien ja palvelujen yhteyteen. Myyrmäen kaavarunkoluonnoksessa kaupunkirakenteen tiivistämisen periaatteena on tehokkaampi ja korkeampi kaupunkirakenne erityisesti Myyrmäen ja Louhelan asemien läheisyydessä. Olemassa olevia korttelialueita ja laajoja pysäköintialueita täydennysrakennetaan myös muualla Myyrmäessä, mutta maltillisemmin kuin ydinkeskustassa. Sen sijaan vehreät katutilat, puistot ja suuret ympäröivät viheralueet säilytetään vastapainona tiiviille rakentamiselle. Näillä periaatteilla vastataan kaupungin asuntotuotannon ja täydennysrakentamisen tavoitteisiin sekä asukkailta tulleeseen palautteeseen, jossa alueen vehreyttä on pidetty erittäin tärkeänä.*

Naapuritontilla on K-market Myyrvalinta ja Asunto Oy Myyränniityn asuintalo (Uomatie 15). TKa 14.1.2019

15. Asunto Oy Myyränniitty, Uomatie 15 / 1.5.2018
Kysymyksessä olevan kaavatyön osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta on voinut esittää mielipiteitä 2.3.2018 mennessä. Asunto-osakeyhtiö Myyränniityn varsinainen yhtiökokous on pidetty 17 päivänä huhtikuuta 2018. Tätä ennen yhtiöllä ei ollut edellytyksiä ottaa kantaa kysymyksessä olevaan kaavatyöhön.

Asiaa käsiteltäessä yhtiökokous täysin yksimielisesti asettui kielteiselle kannalle Kuohukujan ostarin purkamiseen ja korvaamiseen huomattavalla asuntorakentamisella. Lähialueille on rakennettu ja on tulossa valtavasti lisää asuntorakentamista. Olemassa olevaa hyvää miljöötä ei ole syytä turmella. Yhtiökokous velvoitti yhtiön hallituksen toimimaan tehdyn päätöksen mukaisesti.

Ilmoitamme siis täten Vantaan kaupungille kielteisen kantamme ostarin purkamiseen ja tulemme asian käsittelyn myöhemmissä vaiheissa toimimaan yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti ja perustelemaan kantamme aikanaan tehtäviin esityksiin.

Yhtiössämme asuu 146 henkilöä.

Vastine: Katso vastineet mielipiteisiin 2, 5 ja 8.

Ostoskeskus itäpuoleisen aukion suuntaan. TKa 14.1.2019

16. Asunto Oy Myyrinmetsän hallitus, Kuohukuja 5 / 1.5.2018
Kommentit perustuvat viimeisimpään näkemäämme kehitysehdotukseen, päivätty 12.6.2018. Ehdotus esiteltiin 14.6.2018 klo 17-18.

Pysäköinti Kuohukuja 3:n autopaikkatontilla

Ehdotukseen on piirretty 46 autopaikkaa, joista 27 tulisi As Oy Myyrinmetsän käyttöön ja 19 KOy Myyrinmäen käyttöön. Autopaikkojen leveys on suunnitelmasta mitattuna 2,30 metriä. Mitoitus ei sovellu nykyaikaan. Autot ovat vuosi vuodelta leventyneet ja kehitys todennäköisesti jatkuu. Kuohukuja 5 tarvitsee suunnitellun määrän paikkoja, mutta esimerkiksi 2,50 metriä leveinä.

Nykyisellään Kuohukuja 5:n portaiden eteen voi tarvittaessa ajaa autolla Kuohukujan suunnasta ja poistua pysäköintialueen suuntaan - tai toisin päin. Tämä on antanut joustavan mahdollisuuden huoltoajoon. Uuteen suunnitelmaan on piirretty pysäköintipaikkoja C-portaan eteen, jolloin kulkureitti ei olisi enää käytettävissä.

Jalankulkijat, muutkin kuin Kuohukuja 5:n asukkaat, käyttävät kulkureittinä runsaasti pysäköintialueen kaakkoiskulmassa olevia portaita. Kulku vaikeutuisi, koska sekä C-portaan että kaakkoiskulmassa olevien portaiden eteen tulisi pysäköityjä autoja, joiden välistä jalankulkijoiden tulisi puikkelehtia. Runsaan jalankulun vuoksi reitille osuvat paikat eivät myöskään olisi pysäköijien suosiossa. Reittiä käyttäville jalankulkijoille tulisi saada esteettömämpi kulku.

Pysäköintialueelle suunniteltu kulkuramppi Kuohukuja 1:n tontilla tapahtuvaa pysäköintiä varten olisi ongelmallinen, koska se lisäisi pysäköintialueen liikennettä tarpeettomasti. Ramppi myös veisi tilaa pysäköintipaikoilta. Liikenne Kuohukuja 1:n pysäköintipaikoille sekä jäteauton kulku tulisi järjestää Kuohupolkua pitkin, ei pysäköintialueen kautta.

Vastine:
- *Autopaikkojen määrät ja mitoitus viitesuunnitelmissa on tarkistettu.*
- *Ajoyhteys on siirretty nykyiselle Kuohupolulle uuden Kuohukuja 1:n tontin pohjoisosaan.*

3.4. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.4.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2018 – 2021 strategia (Kv 11.12.2017):

Kaupunkia tiivistetään lähiluontoa vaalien. Nykyistä kaupunkirakennetta vahvistetaan resurssiviisaasti. Kaupunkikeskusten kehittämismahdollisuudet hyödynnetään rohkeasti ja kaupunkiympäristöistä ja asunnoista tehdään kansainvälisesti kilpailukykyisiä. Ratkaisuissa ja päätöksenteossa turvataan talouden tasapainoa, lisätään kaupungin elinvoimaa ja vetovoimaa, edistetään asukkaiden hyvinvointia, ollaan edelläkävijöitä palvelujen kehittämisessä ja johdetaan uudistuen ja osallistuen.

MAL-tavoitteet:

- Erilaisten väestöryhmien asumistarpeisiin vastaaminen tarjoamalla edellytykset kohtuuhintaiselle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.
- Yhdyskuntarakenteen eheytyminen ja joukkoliikenteen edistäminen sekä maankäytön, asumisen ja liikenteen yhteensovittaminen tiivistämällä ja täydentämällä olevaa keskustaa raideliikenteen aseman välittömässä läheisyydessä

Maa- ja asuntopoliittiset linjaukset koskien kaavoitusta, maanhankintaa ja tontinluovutusta (Kv 18.6.2018)

- Kaupungin omistaman maan ja asemakaavoitettujen täydennysrakentamisalueiden kaavoittaminen on etusijalla.
- Asuntotuotantoa varten asemakaavavarantoa lisätään niin, että se vastaa viiden vuoden rakentamisen tarvetta.
- Kaavoituksen tavoitteena on laatu, kohtuuhintaisuus, toteuttamiskelpoisuus ja kaupunkirakenteen eheys.
- Korkeaa rakentamista ja täydennysrakentamista edistetään aktiivisesti asemanseuduilla ja keskustoissa, joissa on hyvät palvelut.

Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015 (Kv 11.5.2015):

- Luomme Vantaalle kerroksellisen, tiiviin ja läheisen kaupunkikuvan.
- Kannustamme hyvään ja kohtuuhintaiseen arkkitehtuuriin, kestävään rakentamiseen sekä uusien energiamuotojen käyttöön.
- Uudistamme keskustojen pysäköintijärjestelyt esteettisesti korkeatasoisiksi.
- Luomme mahdollisuuksia luonnon monimuotoisuudelle myös rakennetuissa ulkotiloissa.
- Huolehdimme pihojen kauneudesta, monimuotoisuudesta ja vesitaloudesta.
- Otamme käyttöön uusia työkaluja, kuten vihertehokkuuden.

Kaavatyö noudattaa Vantaan kaupungin asettamia tavoitteita ja linjauksia.

3.4.2 Muut tavoitteet

Kaavatyön aloituskokouksessa 25.1.2018 kirjattiin työlle seuraavat keskeiset tavoitteet:

- Maanomistaja: Nykyisen Kuohukujan ostoskeskuksen purku ja uuden asuinkorttelin rakentaminen.
- Kaavatyö noudattaa samaan aikaan tehtävää Myyrmäen kaavarunkoa.

- Uuden rakentamisen tulee sopeutua Uomatien varren kaupunkikuvaan. Rakennuksen katujen puoleiset julkisivut ovat erityisen tärkeitä kaupunkikuvallisesti. 8.kerroksinen osuus toimii kiinnekohtana.
- Uomatien ja aukion varrelle tulee sijoittaa liike- ja palvelutilaa.
- Viereisen aukion elävyys ja viihtyisyys huomioitava.
- Piha tulee suureksi osaksi koostumaan kansipihasta, jolloin kasvillisuudella erittäin tärkeä merkitys. Kaavan yhteydessä tehdään vihertehokkuuslaskelmat.
- Kaupunginmuseo: Kuohukujan ostarirakennus tulisi esittää suojeltavaksi.
- Kaavamuutoksen osana tulee tutkita purkavan vaihtoehdon lisäksi myös säilyttävä ja osin säilyttävä vaihtoehto.
- Kaukolämpöputket, sähköjohdot ja tontin itäreunassa aukiolla lähellä tontin rajaa kulkeva hulevesiviemäri tulee huomioida tarkemmassa suunnittelussa ja rakennuksen sijoittelussa.
- Hulevesien hallintasuunnitelma laaditaan kaupungin ohjeiden mukaisesti.
- Julkinen ulkotila tulee yhdistyä luontevasti osaksi korttelirakennetta.

3.5 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT

Asemakaavamuutostyön lähtökohtana on selvitetty erilaisia maankäyttövaihtoehtoja: kaavamuutoshakemuksen mukainen vaihtoehto (A), jossa ostoskeskus puretaan ja tilalle esitetään asumista sekä ostoskeskuksen uudelleenkäytöstä vaihtoehtoisen säilyttävän (B) ja osittain säilyttävän tarkastelun (C).

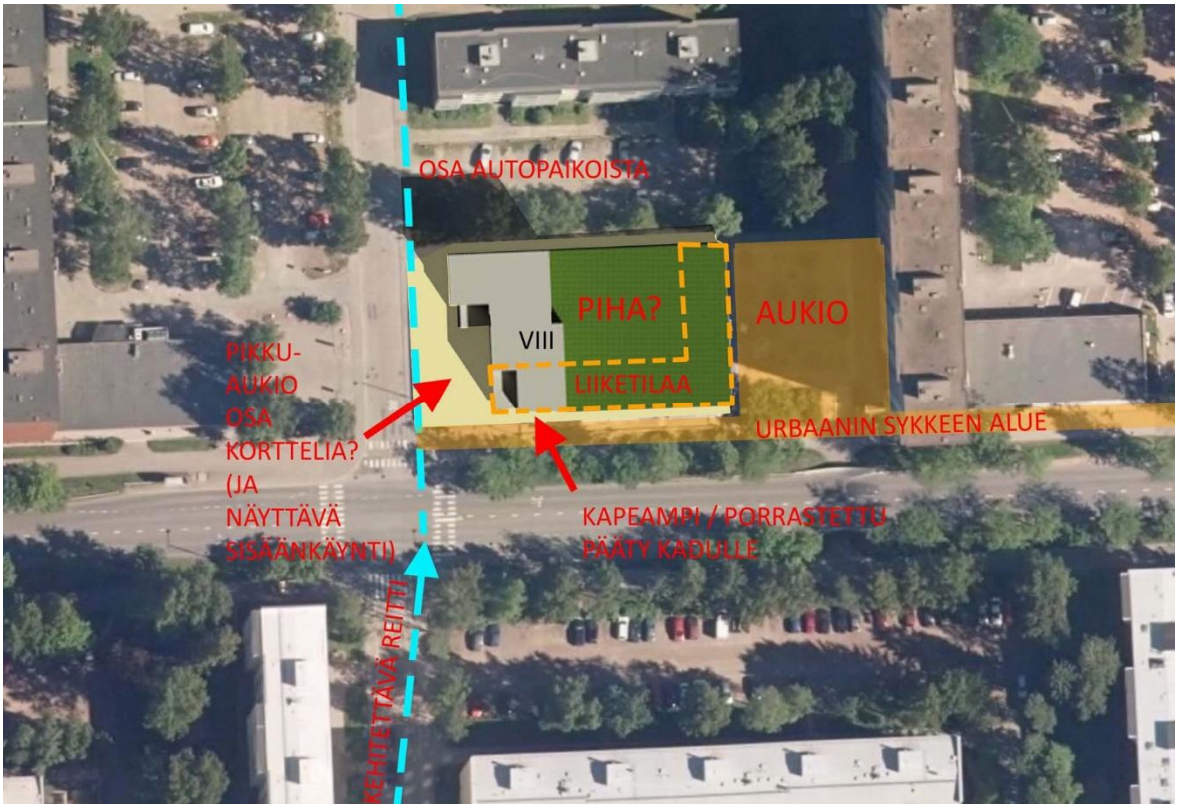
B- ja C-vaihtoehdot pohjautuvat kaupunkisuunnittelun teettämään ostoskeskusten uudiskäytön ideointityöhön, jossa konsulttina oli Optiplan. Vantaalla on useita 1960–70 -luvulla rakennettuja ostoskeskuksia. Suuri osa niistä on paikallishistorian, arkkitehtuurin, oman aikakautensa ja aluerakentamisen historian kannalta merkittäviä. Ostoskeskukset sijaitsevat asumalähiöiden ytimissä, ovat tiloiltaan melko pieniä ja kaipaavat kunnostusta täyttääkseen muun muassa kaupallisia edellytyksiä. Vantaan kaupunkisuunnittelu halusi etsiä uudenlaisia näkemyksiä ja vaihtoehtoja modernin rakennusperinnön säilyttämisen haasteisiin. Selvityksessä tutkittiin kaikkiaan kolmen Länsi-Vantaalla sijaitsevan ostoskeskuksen (Kuohukujan ostoskeskuksen lisäksi Myyrinpuhos ja Kaivoksela) uudistamisesta säilyttävän ja osittain säilyttävän ratkaisun. Suunnitellut vaihtoehdot laadittiin alueiden kokonaissuunnittelua varten, mahdollisten asemakaavamuutosten lähtötiedoksi sekä suojelun tavoitteiden määrittelemiseksi. Rakennusten käyttötarkoitus oli tehtävänannossa vapaa, mutta ideoiden oli oltava toteuttamiskelpoisia. Lisäksi suunnitelmista pyydettiin yleispiirteinen, mutta realistisiin kustannuksiin perustuva kustannusarvio. Tehtävänä on tutkia kaksi idea-/suunnitteluvaihtoehtoa: 1) Rakennus kunnostetaan säilyttäen sekä 2) rakennus kunnostetaan osittain tärkeimpiä ominaispiirteitä säilyttäen ja uudistetaan osittain.

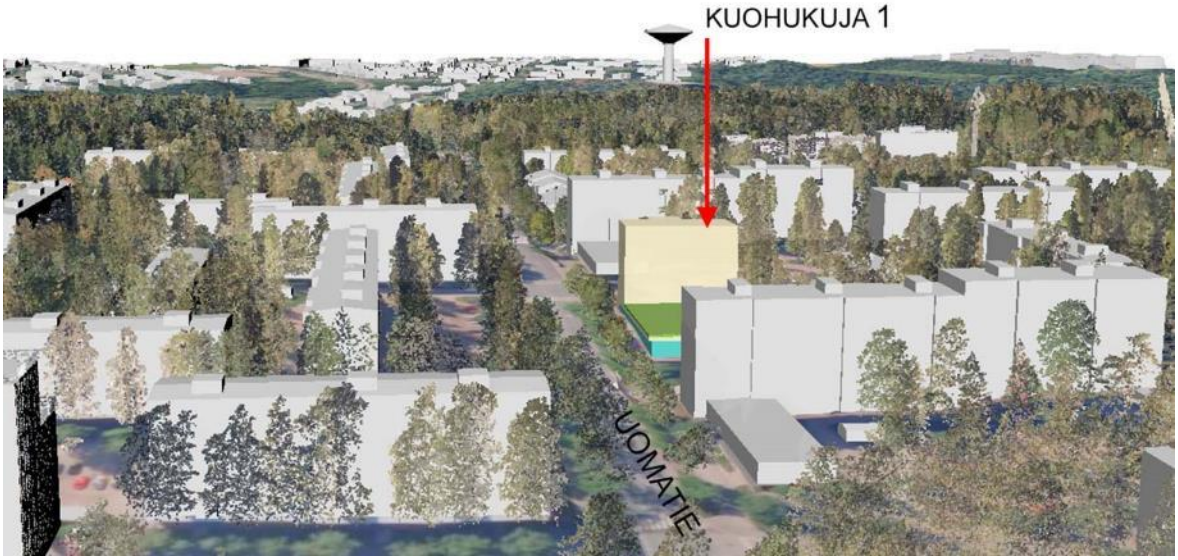
Vaihtoehto A:

Vaihtoehto A1:

Uomatien ja Kuohukujan risteykseen sijoittuva nykyinen Kuohukujan liikerakennus puretaan. Purettavan liikerakennuksen paikalle rakennetaan 8-kerroksinen asuinkerrostalo sekä siihen yhdistyvä 1-kerroksinen rakennusmassa, johon sijoittuu osa autopaikoista ja liiketilaa. Loput autopaikat ovat tontin pohjoispuolisella LPA-alueella. Rakennus massoitellaan siten, että se yhdistyy alueen kaupun-

kikuvalliseen kokonaisuuteen. 8-kerroksinen pohjois-eteläsuuntainen rakennus 1-kerroksisine liiketilasiipineen yhdistyy kaupunkikuvallisesti Uomatien varren 8-kerroksisiin asuinkerrostaloihin. Piha osoitetaan rakennuksen 1-kerroksisen osan katolle.
Tekeillä olevassa Myyrmäen kaavarungossa Uomatien varrelle suunnittelualueelle saakka on esitetty ns. urbaanin sykkeen aluetta, jolla julkinen ulkotila yhdistyy rakennusten alimpien kerrosten liiketiloihin, työtiloihin ja etupihoihin ja levenee välillä aukioiksi. Ulkotila rakennetaan laadukkaaksi ja viihtyisäksi käyttäen erilaisia pintamateriaaleja, kasvillisuutta, kalusteita ja valaistusta. Suunnittelualueella liike- ja palvelutilaa tulee sijoittaa Uomatiehen ja viereiseen aukioon rajautuen. Julkinen ulkotila yhdistetään luontevasti osaksi korttelirakennetta. Kortteli rajautuu länsipuolella ohi kulkevaan kehitettävään reittiyhteyteen.

Vaihtoehdot A2 ja A3:
Vaihtoehdon A variaatioina tutkittiin kaksi muuta rakennuksen massoitteluvaihtoehtoa. A2-vaihtoehdossa 5-6-kerroksinen rakennusmassa varjostaisi liikaa pohjoispuolista asuinrakennusta. Vaihtoehdossa A3 puolestaan 1-kerroksisen rakennuksenosan päällä oleva piha jäisi varjoisaksi. Kumpikaan vaihtoehto ei myös istu alueen kaupunkikuvaan niin hyvin kuin vaihtoehto A1.

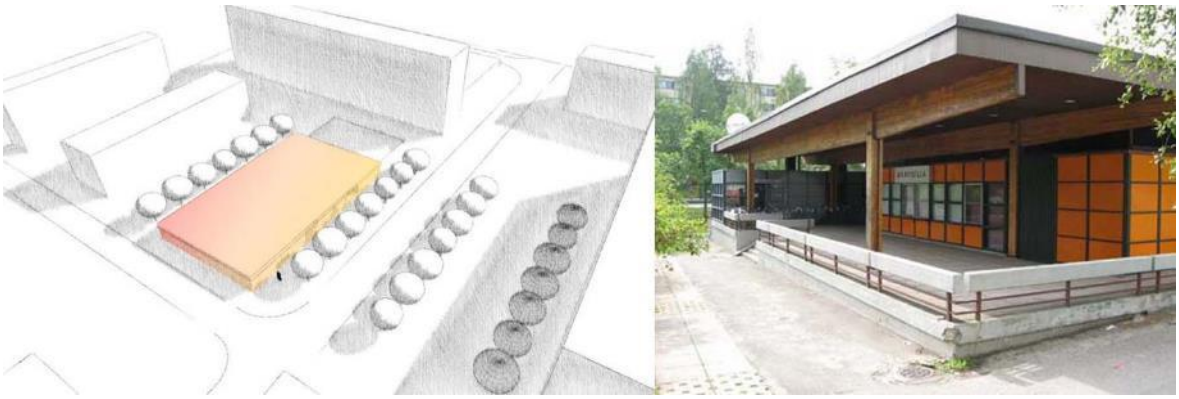

Vaihtoehto B:
Ostoskeskus peruskorjataan palvelutiloiksi arvokkaat ominaispiirteet säilyttäen. Optiplanin selvityksessä rakennukselle esitettiin käyttötarkoitukseksi esimerkiksi päiväkotia ja muita palvelutiloja. Aukiota voitaisiin kehittää kalustein ja istutuksin asukkaiden toiveiden mukaan. Pieni leikkipaikka / aktiivipuisto toisi myös paikkaan eloa ja iloa. Terassi voidaan myös lasittaa.

KUSTANNUSTARKASTELU (ALV 0 %) VAIHTOEHTO B
B1: Rakennus kunnostetaan säilyttäen esim. palvelukeskukseksi / päiväkodiksi 1480 kem2 (2 200 000€)
- Säilytettävän osan kerrosala 1080 m2 kerrosluku 1
- Terassin / sisääntuloalueen lasittaminen 400 m2
- Kerrosalat toiminnoittain: Uusi sisääntuloalue 400 m2, Keittiö 80 m2 ja Sosiaali- pesutilat 50 m2, Ryhmätilat / monitoimitilat (jaettavissa olevaa tilaa) 950 m2

B2: Kevyt kunnostus, 1080 m2 (1000 €/brm2; 900-1100 €/brm2)
- Vesikate, ikkunat, märkätilat, tilojen pintarakenteet, julkisivun pintarakenteet, kiintokalusteet sekä talotekniikan laaja uusiminen

B3: Laaja Kunnostus, 1480 m2 (1500 €/brm2; 1300-2000 €/brm2)
- Lasitettu sisääntuloalue 400 m2

Vaihtoehto C:

Ostoskeskuksen länsipäähän rakennetaan noin 8-kerroksinen asuinkerrostalo (2 500m2), joka eheyttää väljää katuristeystä. Ostoskeskuksen länsipää puretaan, mutta pääosa rakennuksesta säilyy. Tällöin siitä syntyy asumista palveleva siipi naapurikerrostalojen tapaan.

Uudisosaan esitettiin Optiplanin selvityksessä palveluasumista, jolloin peruskorjattavaan ostoskeskusosaan voisi sijoittua mm. ravintola-juhlatila, sauna, harrastustiloja ja hyvinvointipalveluja yhteensä 1000 m2. Palvelutilat avattaisiin myös lähialueen asukkaille. Ostoskeskuksen rakennejärjestelmä mahdollistaa sisätilojen vapaan sijoittelun ja myös katon kautta tulevan luonnonvalon. Terassin lasittaminen monipuolistaa sen käyttöä ympäri vuoden.

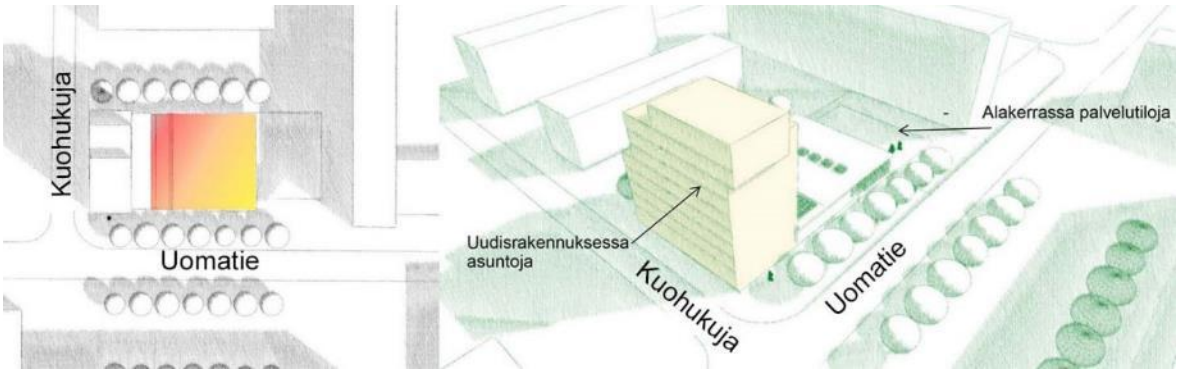
KUSTANNUSTARKASTELU (ALV 0 %) VAIHTOEHTO C

C1: 4580 kem2 (8 400 000 €) Rakennus kunnostetaan osittain tärkeimpiä ominaispiirteitä säilyttäen ja osittain uudistetaan / Palvelukeskus, -asuminen

- Säilytettävän osan kerrosala 480 m2 kerrosluku 1
- Terassin / sisääntuloalueen lasittaminen 400 m2
- Kerrosalat toiminnoittain: Asuminen II–VIII 2500 m2 ja pysäköinti kellarissa 600 m2
  - §Keittiö 80 m2 ja sosiaali- ja pesutilat 50 m2, Ryhmätilat/monitoimitilat alakerroksessa (jaettavissa olevaa tilaa) 950m2 (vanhaa 480 m2 ja uutta 470 m2), lasitettu sisääntuloalue 400m2

C2: Osittainen purku ja laaja kunnostus, 880 m2 (1300 €/brm2; 1200-1800 €/brm2) Uusi asuinkerrostalo/palvelutalo, 3700 m2 (1950 €/brm2; 1900-2100 €/brm2)

- Asuntoja 40-65 kpl, Autopaikkoja kellarissa n. 25 kpl

Vaihtoehtojen arviointi

Vaihtoehtojen A, B ja C ala-vaihtoehdoista valittiin vertailuun rakennuksen käytön ja tulevaisuuden kannalta todennäköisimmät vaihtoehdot.

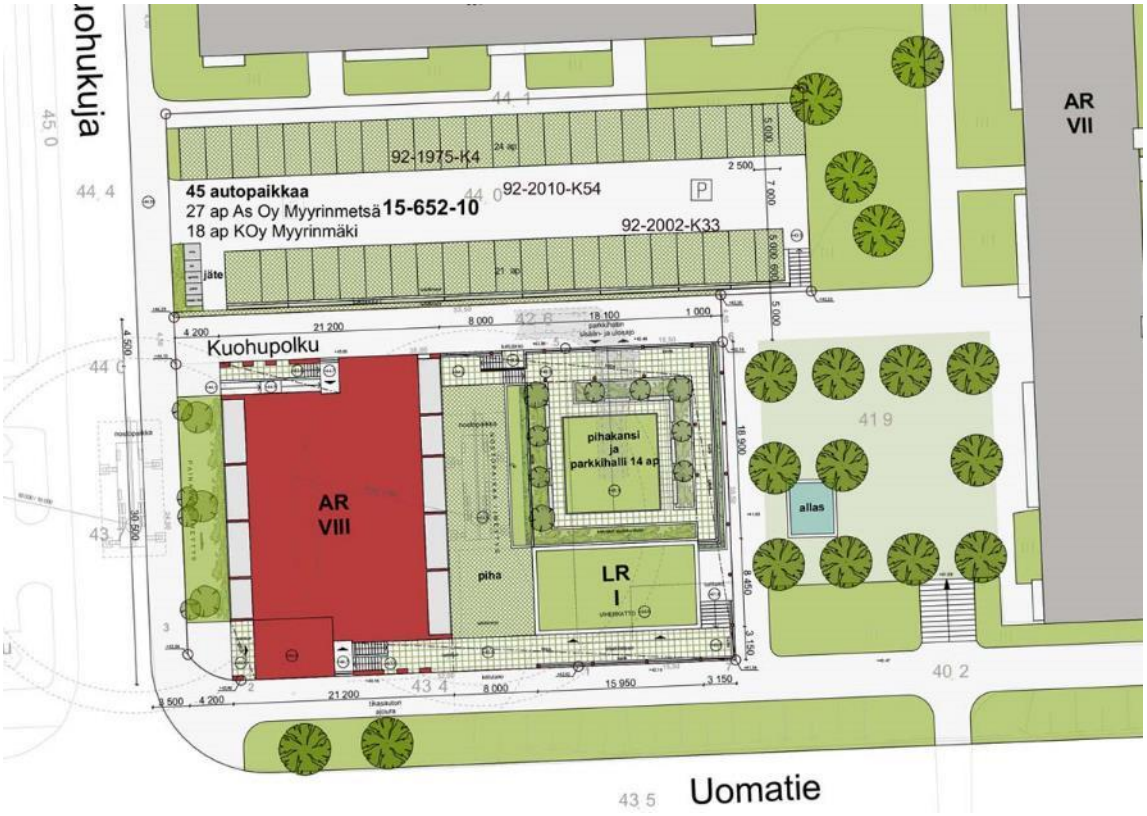
vaihtoehto	plussat	miinukset
A (A1-vaihtoehto)	Saadaan lisää uusia esteettömiä asuntoja ja uutta hyväkuntoista liiketilaa Kehäradan vyöhykkeelle. Kokonaisuus liittyy hyvin Uomatien varren kaupunkikuvalliseen kokonaisuuteen. Arkkitehtuurissa on muistumia vanhasta ostoskeskuksesta.	Kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittävä, mutta huonokuntoinen ja taloudellis-teknisesti korjauskelvoton ostoskeskus puretaan.
B (B1-vaihtoehto)	Kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittävä ostoskeskus säilyisi pääosin. Alueen historiallinen kerroksellisuus säilyisi.	Uuden käyttötarkoituksen löytäminen saattaa olla vaikeaa. Peruskorjaus nostaa liiketilojen vuokratasoa. Kaupungillakaan ei ole tarvetta tämän tyyppisille tiloille. Kaupungin tilojen sijoittaminen ostoskeskukseen olisi haastavaa sekä taloudellisesti että toiminnallisesti. Päiväkodin pihalle ei ole tilaa. Myöskään melun ja pienhiukkasten kannalta tämä tontti ei ole kaupungin ohjeiden mukaan sopiva paikka kaupungin omalle päiväkodille. Yksityinen päiväkoti saattaisi kuitenkin sijoittua tänne. Kaupunginosan muita palveluita kuten asukastiloja keskitetään Myyrmäen aseman lähelle. Vaihtoehto ei ole taloudellisesti järkevä ratkaisu kiinteistönomistajan näkökulmasta (Optiplanin arvio 2 200 000 €).
C (C1-vaihtoehto)	Kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittävä ostoskeskus olisi mahdollista osittain säilyttää. Asuinkerrostalosta ja ostoskeskuksesta saataisiin näyttävä kokonaisuus, joka on samalla yhteinen, viihtyisä tapaamispaikka. Alueen historiallinen kerroksellisuus osin säilyisi.	Tontti ei ole sopiva palveluasumiselle, koska Myyrmäessä on jo riittävästi vanhusten palveluasumista ja lisääkin on tulossa muualle Myyrmäkeen. Tavalliselle asumiselle ratkaisussa ei riitä autopaikat. Vanhan rakennuksen uudistaminen ja erityisesti yhteensovittaminen uuden kerrostalon kanssa saattaa olla teknisesti haastavaa. Jos vanhaa rakennusta säilytettäisiin osittain, sen käyttöikä olisi huomattavasti uutta kerrostaloa lyhyempi. Autopaikkojen rakentaminen kellariin (25 kpl) nostaisi Optiplanin kustannusarviota noin 1 500 000 €, jolloin hankkeen kannattavuus laskisi huomattavasti.

3.5.1 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Viitesuunnitelman kehittyminen

Alla on esitetty viitesuunnitelman kehittyminen kaavaprosessissa. Autopaikkoja ja niiden mitoitusta, jätehuollon sijaintia ja piharakenteita on tarkennettu prosessin aikana. Osa Kuohupolun katualuetta liitetään tonttiin ja aluetta käytetään tontille ajoon ja huoltoon.

Valitun ratkaisun kuvaus

Uuden asuin- liikerakennuksen muodostama kokonaisuus kytkee yhteen muistumia paikan historiasta sekä nykypäivän rakentamiselle ja ympäristölle asetetut tavoitteet. Asuin- liikerakennus huomio ympäröivän Myyrmäen asuinalueen kaupunkirakenteen massoittelun ja sijoittelun osalta ja tuo siihen uuden ja arkkitehtuuriltaan tunnistettavan kaupunkikuvaa rikastuttavan lisän.

Uusi pohjois-eteläsuuntainen 8-kerroksinen asuinkerrostalo sijoittuu tontin länsireunaan Kuohukujan suuntaisesti. Tällöin rakennus varjostaa ympäröiviä rakennuksia mahdollisimman vähän. Uomatien varteen rakennettava 1-kerroksinen liikerakennus liittyy asuinrakennukseen pihaa kiertävän ja sitä jäsentävän pergolakatoksen välityksellä. Liikerakennuksen editse kadun puolelta kulkeva jalankulku taso yhdistyy portailla tontin itäpuolella sijaitsevaan aukioon. Asukkaiden yksityiselle oleskelupihalle on yhteys liikerakennuksen ja asuinrakennuksen välistä Uomatien puolelta. Pihalla sijaitseva leikkialue on korotettu muuta ympäröivää aluetta ylemmäksi alapuolella sijaitsevan pysäköintihallin johdosta.

Asuin- ja liikerakennuksen arkkitehtuuri on tyyliltään ajatonta ja modernia. Elävyyttä julkisivuihin on saatu aikaiseksi vuorottelemalla tiili- ja rappauspintoja, joita puuverhoillut julkisivuosat korostavat. Pihaa kiertävä valkoiseksi maalattu betonirakenteinen pergola sitoo rakennusosat toisiinsa ja modernilla tavalla antaa viitteen purettavan liikerakennuksen `japanilaiselle` arkkitehtuurille. Piha-alue muodostaa asukkaille vehreän oleskelualueen, jota liikerakennuksen viherkatto täydentää.

Pysäköinti, 14 ap, on järjestetty pihakannen alle. Ajoyhteys pysäköintihalliin tapahtuu tontin pohjoisosan ajoyhteyden kautta. Osa pysäköinnistä sijoittuu tontin pohjoispuolella sijaitsevalle pysäköintikentälle, jonka yhteyteen myös jätehuolto on järjestetty.

1-8 kerrokseen sijoittuvat asunnot avautuvat sekä Kuohukujan että pihan puolelle. Asuinrakennuksen keskikäytäväratkaisu mahdollistaa erikokoisten asuntojen laadukkaan ja joustavan suunnittelun. Asuntojen avarat ja valoisat oleskelutilat kytkeytyvät huoneistojen lasitettuihin parvekkeisiin. 1.kerrokseen sijoittuvat asukkaiden sauna- ja yhteistilat, muiden varasto- ja aputilojen sijaitessa kellarissa.

Uomatien varteen suunniteltu 1-kerroksiseen liikerakennukseen ja liiketiloihin on käynti Uomatien puoleisen jalankulku tason kautta. Liikerakennukseen tehdään viherkatto. Kulkuyhteys liikerakennuksen ja viereisen aukion välillä on järjestetty porrasyhteyden avulla. Asuinrakennuksen Uomatien ja Kuohukujan kulmaukseen sijoittuu katutasossa erillinen liiketila.

Pelastusajoneuvon nostopaikat sovitetaan yhteen pihan kasvillisuuden kanssa, esim. Kuohukujan puoleiset (matalat) puuistutukset. Valaisin Uomatiellä kiinnitetään rakennuksen seinään. Kuohukujan katualueeseen otetaan tonteilta 1 metrin kaistaleet, jotta nykyiset katuvalaisimet saadaan katualueelle. Jätteenkeräyspaikka on nyt esitetty LPA-tontin yhteyteen, mikä sujuvoittaa huoltoliikennettä.

Ostoskeskusrakennuksen nykyinen käyttö

Uomatie

Tilakaavio (4.2.2019)
1. Suomen kirjatukku, tyhjä, vain kalusteita
2. Vantaankosken seurakuntayhtymä, kerhotila
3. Kotipizza Myyrmäki
4. Kaihdinmaailma Vantaa
5. Jätehuone ja lehtijakelun varastot
6. Parturi-kampaamo Sarin saxet

Rakennuksesta enää kolmannes on käytössä heikon kunnon vuoksi. Rakennuksen suojelun vaatiminen on omistajalle kohtuutonta ottaen huomioon huomattavan kalliin korjauksen suhde rakennuksen tuottoon tällä paikalla.

Kaavan nähtävillä olo, muistutukset ja lausunnot
Kaupunginhallitus 12.112018 hyväksyi kaavamuutoksen nähtäville. Kaavamuutos on ollut MRA 27 §:n mukaisesti nähtävillä 28.11.2018 – 2.1.2019, jolloin jätettiin kolme muistutusta. Kaupunginmuseolta pyydettiin 11.1.2019 lausunto, joka saatiin 29.1.2019. Muistutukset ja lausunto vastineineen ovat erillisenä liitteenä.

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

4.1 KAAVAN RAKENNE

Asemakaavalla muutetaan asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialue AL sekä jalankululle ja pyöräilylle varattua Kuohupolun katualuetta asuinkerrostalojen korttelialueeksi AK. Lisäksi 1 metrin levyiset kaistaleet Kuohukujan puoleista tontinosaa AL- ja LPA-korttelialueilla otetaan katualueeksi, jotta nykyiset katuvalaisimet saadaan mahtumaan katualueelle. Nykyinen ostoskeskusrakennus puretaan ja tilalle esitetään 8-kerroksinen asuinkerrostalo ja liiketilaa kivijalkakerrokseen. Kerrosalaa asumiselle esitetään 3300 kem2. Asuinrakennuksen maantasokerrokseen Uomatien ja viereisen aukion suuntaan esitetään liike- ja palvelutilaa liiketilaa 190 kem2. Asuinrakennuksen kaak koiskulmaan tulee sijoittaa asumista palvelevia yhteiskäyttöisiä tiloja. Varsinainen oleskelupiha on sijoitettu 1-kerroksen rakennusmassa katolle. AK-korttelialueen pohjoisosaan osoitetaan ajoyhteys, jolla huolto ja tontille ajo on sallittu. Autopaikat sijoitetaan osin pysäköintilaitokseen, osin maan tasoon LPA-alueelle.

4.1.1 Mitoitus

Asuinkerrostalojen korttelialue AK

Tontti 1 833 m2, rakennusoikeus 3 490 k-m2, tonttitehokkuus e = 1,90, autohallissa 14 ap.

Asuntoja: viitesuunnitelmien mukaan 88 kpl, keskipinta-ala 34 h-m2
- 1 H + KT 30 % 26 kpl
- 2 H + KT 65 % 58 kpl
- 3 H + KT 2,5 % 2 kpl
- 4 H + KT 2,5 % 2 kpl

Asukasmäärä: noin 85 – 95 asukasta

Autopaikkojen vähimmäismäärät:
- asuminen 1 ap / 130 kem2
- työtilat sekä toimisto- ja palvelutilat 1ap / 80 k-m2
- liiketilat 1ap / 100 k-m2

Pysäköinnin asumisen kokeilunormin (Kala 19.12.2013) tavoitteena on helpottaa ja lisätä asuntotuotantoa joukkoliikenteen kannalta edullisilla alueilla sekä edistää asuntorakentamisen kohtuuhintaisuutta optimoimalla erityisesti rakenteellisten pysäköintipaikkojen määrää.

Polkupyöräpaikkojen vähimmäismäärät:
- asuminen 1 pp / asuinhuone
- työtilat sekä toimisto- ja palvelutilat: 1 pp / 50 k-m2
- liiketilat 1 pp / 30 k-m2

Autopaikkojen korttelialue LPA

Tontti 1 193 m2, autopaikkoja 45 kpl.

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Alueelta puretaan kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittävä ostoskeskus, joka on kuitenkin heikkokuntoinen eikä taloudellis-teknisesti korjattavissa ja josta vain kolmannes on rakennuksen heikon kunnon vuoksi enää käytössä. Uusi asuin- ja liikerakennus noudattaa ympäröivän kaupunkirakenteen mittakaavaa ja edustaa korkeatasoista arkkitehtuuria. Kaavaan annetaan määräyksiä arkkitehtuurista laadusta, julkisivumateriaaleista, viherkatoista, viherrakentamisesta, hulevesien käsittelystä ja meluntorjunnasta.

4.3 ALUEVARAUKSET

AK, Asuinkerrostalojen korttelialue

Asuinrakennuksen ja pysäköintilaitoksen tulee yhdessä muodostaa arkkitehtuuriltaan korkeatasoinen kokonaisuus. Pohjois- ja eteläjulkisivujen ovat pääosin tummaa paikallamuurattua tiiltä, tiilen sävyisin saumoin. Idän ja lännen puoleisille katujulkisivuille luodaan yhtenäinen ilme parvekkeilla. Kaikki parvekkeet tulee lasittaa. Parvekkeiden julkisivumateriaalien tulee olla korkealuokkaisia ja kestäviä sekä muodostaa rakennusten pääasiallisten julkisivumateriaalien kanssa ehjä kokonaisuus. Parvekkeiden ja pielirakenteiden tulee olla pintakäsiteltyjä. Parvekkeiden ja niiden väliseinien tulee muodostaa arkkitehtuuriltaan veistoksellinen kokonaisuus.

Sokkelin, rakennuksen 1. kerroksen ja pihakannen julkisivujen sekä muurien tulee muodostaa yleisilmeeltään yhtenäinen vaalea arkkitehtoninen kokonaisuus. Alimmissakin kerroksissa tulee olla ikkunoita. Julkisivu ei saa antaa umpinaista vaikutelmaa. Mahdolliset liikunta- ja elementtisaumat tulee häivyttää arkkitehtuurin keinoin.

Porrashuoneiden tai porraskäytävien tulee erottua muusta julkisivusta ja niitä tulee korostaa suurin ikkunapinnoin. Katualueen puolella 1. kerroksen liike- ja yhteiskäyttöisiin tiloihin, lukuun ottamatta saunatiloja, tulee olla suora kulkuyhteys kadulta, ja ne yhdistetään ulkotiloihin suurin avattavin ikkunoin tai ovin.

Pihakansi rajataan katoksella, joka muodostaa yhdessä 8-kerroksinen asuinkerrostalon kanssa yhtenäisen arkkitehtonisen kokonaisuuden. Pysäköintilaitoksen julkisivuja jäsennetään aukotusten lisäksi vaihtelevan korkuisella kasvillisuudella esimerkiksi viherseinämin. Julkisivun ja viherrakentamisen tulee muodostaa yhtenäinen kokonaisuus.

1-kerroksisen liiketilasiiven sisätilan vapaan korkeuden tulee olla vähintään 4 metriä. Tilat varustetaan toimisto-, ravintola- tai kahvilakäytön mahdollistavalla talotekniikalla. Kaikkien liiketilojen etuosa suunnitellaan ja rakennetaan siten, että liiketoiminta voi laajentua ulkotilaan. Liiketiloissa tulee olla suuria avattavia ikkunoita tai ovia kadun puolella tilojen yhdistämiseksi ulkotiloihin. Liiketilasiiven katolle on rakennettava viherkatto.

Asukas- ja yhteistiloja saa rakentaa kaavassa osoitetun rakennusoikeuden lisäksi. Tilat tulee rakentaa pääosin kivijalkakerrokseen ja toteuttaa niin, että ne antavat avonaisen ja toiminnallisen vaikutelman. Kivijalkakerrokseen sijoittuessaan tilojen tulee olla ominaisuuksiltaan sellaisia, että ne voidaan muuttaa liiketiloiksi. Ullakko- tai ylimpään kerrokseen sijoittuessaan, saunan yhteyteen tulee toteuttaa kattoterassi.

Rakennusalalle saa rakentaa kannellisia autopaikkoja ja autopaikkoja saa sijoittaa myös rakennusten alimpiin kerroksiin pihakannen alaisen pysäköintilaitoksen yhteyteen. Pihakannen alla olevaan pysäköintitilaan saa sijoittaa tele- tai muita teknisiä ja väestönsuojatiloja sekä asumista palvelevia varastotiloja.

Pysäköintilaitoksen yhdistetään arkkitehtuuriltaan selkeästi koko korttelin arkkitehtuuriin. Itäpuolisen aukion suuntaisien seinien tulee olla osin viherseinää tai niiden edustoille tulee istuttaa kahden metrin välein sivusuuntaan leviäviä köynnöksiä.

Tontille laaditaan rakennuslupavaiheessa yhtenäinen pihasuunnitelma, jonka suunnittelussa tulee huomioida eri-ikäisten käyttäjien tarpeet. Piha toteutetaan kasvillisuudeltaan monilajisena alueena, jolle istutetaan vuodenaikojen vaihtelu huomioiden puita, pensaita, perennoja ja nurmikkoa. Pihan osat, joita ei käytetä välttämättöminä kulkuteinä, leikki- tai oleskelualueina tai hyödynnetä kaupunkiviljelyyn, on istutettava. Pihalla tulee saavuttaa vähintään vihertehokkuus 0,8.

Pysäköintilaitoksen katolle sijoitetaan vehreä kansipiha, joka jäsennellään erilaisin materiaalein. Kansipiha tulee mitoittaa siten, että sille tulee hulevesiä viivyttävää kasvillisuutta. Asuntopihojen aitaus tulee sovittaa muihin pihan ja rakennusten materiaaleihin sekä arkkitehtuuriin. Asuntokohtaisia pihoja voidaan sijoittaa pihakannelle.

Rakennusten ja katu- ja torialueiden väliset tontin osat ovat yleiselle jalankululle varattuja alueita, ja ne käsitellään osana korkeatasoista kaupunkimaista katutilaa. Pinnoitemateriaalit tulee sovittaa yhteen katu- ja torialueiden pintamateriaalien kanssa. Korttelin lounaiskulma laatoitetaan aukiomaiseksi tilaksi.

Alueella tulee järjestää hulevesien viivytys ennen niiden johtamista yleiseen sadevesijärjestelmään. Hulevesien viivytys voidaan järjestää tontin rajoista riippumatta. Alueella tulee käyttää läpäiseviä pinnoitteita. Kortteleiden niillä alueilla, joilla maaperä sallieyttämisen, tulee suosia vettä imeyttäviä hulevesiratkaisuja. Hulevesirakenteet toteutetaan heti rakentamisen yhteydessä.

LPA, autopaikkojen korttelialue

Osa asuinkerrostalojen pysäköinnistä sekä nykyisen Kuohukuja 5:n autopaikat sijoittuvat autopaikkojen korttelialueille, LPA. LPA-alueen eteläpuoliselle rajalle ja muille rajoille korkoeron vaatiessa on rakennettava kaupunkikuvallisesti korkeatasoinen maisemoitu tukimuuri. Mahdollisen autokatoksen ja tukimuurin tulee muodostaa arkkitehtuuriltaan yhtenäinen kokonaisuus. Autopaikat lukuun ottamatta inva-paikkoja tulee päällystää nurmikiveyksellä.

4.4 KAAVAN MERKITTÄVÄT VAIKUTUKSET

Kaavaa laadittaessa on tarkasteltu hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia.

Hanke sijoittuu jo rakennetulle alueelle ja on yhdyskuntarakennetta tiivistävä ja täydentävä. Se sijoittuu lähelle rautatieasemaa hyvien joukkoliikenneyhteyksien varteen. Tällöin hanke on kestävän kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukainen. Kokonaisratkaisu on taloudellisesti toteutettavissa.

4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Suhde kulttuurihistoriallisiin arvoihin

Kaavan toteutuminen hävittää alueelta ostoskeskusrakennukseen liittyvät kulttuurihistorialliset arvot, jotka on todettu inventoinneissa erittäin merkittäviksi. Rakennus on kuitenkin heikon kunnon vuoksi pääosin (65 %) tyhjillään eikä ole rakennusvalvonnan arvion mukaan taloudellis-teknisesti korjattavissa. Myös omistaja on tehnyt kuntoselvityksiä.

Kaupunkikuva

Paikalle rakennetaan uusi arkkitehtonisesti korkeatasoinen asuin- ja liikerakennus, joka täydentää alueen kaupunkikuvaa nykyhetkeen verrattuna. Mittakaava on sovitettu ympäröivään rakenteeseen Uomatien varrella. Uusi kortteli ja sen 8-kerroksinen asuintalo tuovat esiin solmukohtana Uomatien ja Kuohukujan risteyksen.

Yhdyskuntarakenne

Tontti sijoittuu Uomatien pohjoispuolelle. Ratkaisu edistää asuinalueen täydennysrakentamista ja luo osaltaan tiivistä ja tehokasta kaupunkirakennetta kokoojakadun varteen.

Rakentaminen sijoittuu noin 300 metrin päähän Louhelan asemasta. Kehärata yhdistää toisiinsa 200 000 asukasta ja 200 000 työpaikkaa.

Väestön rakenne ja kehitys

Kaavamuutos täydentää Myyrmäen pohjoisosaa, mikä toteuttaa maakuntakaavan ja yleiskaavan täydennysrakentamistavoitteita. Uusia asuntoja tulee noin 80 – 90 kappaletta arviolta noin 85 – 95 uudelle asukkaalle.

Asuminen

Kaavamuutos tarjoaa mahdollisuuden asua hyvällä sijainnilla lähellä rautatieasemaa ja palveluja ja tuottaa uusia esteettömiä kerrostaloasuntoja 80 – 90 kpl, jotka vastaavat asuntojen kysyntään ja kasvavan kaupungin asuntotarpeeseen. Hanke noudattaa valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita lisäämällä asuntotuotantoa ja monipuolistamalla asuntokantaa raideliikenneyhteyksien varrella.

Palvelut ja työpaikat

Kuohukujan ostoskeskus on ollut pitkään jo lähes tyhjillään ja sen merkitys palveluverkossa on vähäinen. Kaava-alueelle tulee 190 k-m2 liiketilaa, mikä mahdollistaa esimerkiksi kahvila- tai ravintolatoiminnan. Asukkaiden lisäys vaikuttaa kuitenkin positiivisesti koko Myyrmäen palveluiden säilymiseen ja monipuolistumiseen sekä muutenkin alueen elävyyteen.

Taloudelliset vaikutukset

Hanke tuottaa kaupungille verotuloja, mutta kaupunki vastaa palvelujen tuottamisesta uusille asukkaille. Tulevalle tontille osoitetaan 3 490 k-m2 rakennusoikeutta, josta kaupunki saa osittain maanmyyntituloja ja osittain sopimuskorvauksen lisääntyneestä rakennusoikeudesta. Kunnallisteknisen rakentamisen kustannukset ovat verrattain pieniä. Laissa määrätään maanomistajan velvollisuudesta osallistua yhdyskuntarakentamisen kustannuksiin.

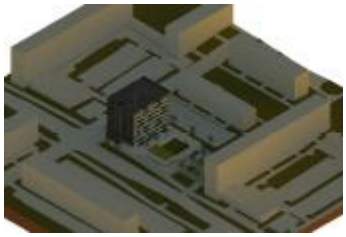
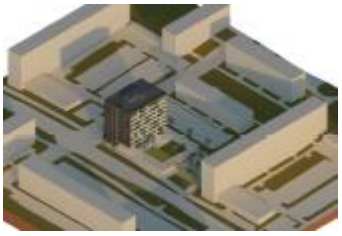
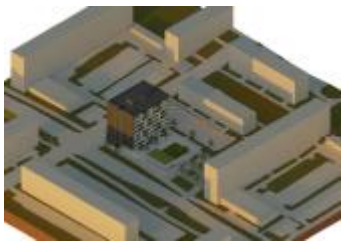
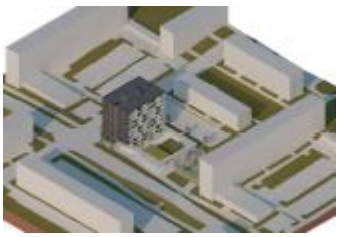
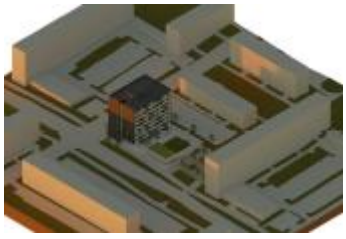
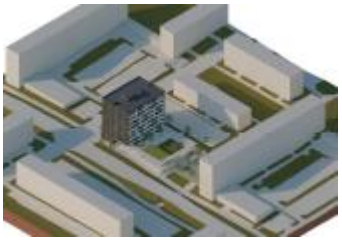
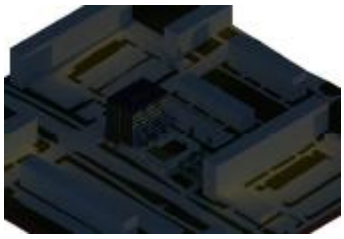
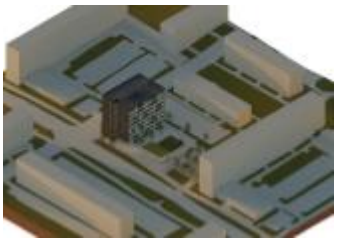
Sosiaaliset vaikutukset

Hanke tuottaa uusia omistusasuntoja. Kaavakohde on suhteellisen pieni, joten sen vaikutus ympäristöön ei ole merkittävä. Kerrostaloasuntojen koko vaihtelee, ja kohteesta voi löytyä koti moneen tarpeeseen ja elämänvaiheeseen. Rakentaminen tarjoaa työtä.

Virkistys

Hanke uusine asukkaineen lisää Myyrmäen virkistysalueiden ja urheilupuiston käyttöä.

Varjostustutkielma

	Talvipäivänseisaus 22.12.	Kevätpäiväntasaus 20.3. Syyspäiväntasaus 23.9.	Kesäpäivänseisaus 21.6.
09.00			
12.00			
15.00			
18.00			

Kari Leppänen Arkkitehdit Oy 2018

Rakennus sijoittuu avaralle paikalle, joten se ei aiheuta merkittävää varjostusta. Myös alueella oleva puusto varjostaa. Aamuisin, iltaisin ja talvella kaupunki on yleisesti varjoinen.

Varjostustutkielma tehtiin nykytilanteesta ja valitusta ratkaisusta. Varjot on tutkittu joulu-, maalis-, huhti-, touko- ja kesäkuussa kahdesta eri suunnasta, kaakosta ja lounaasta. Uusi 8-kerroksinen asuinkerrostalo ei merkittävästi varjosta ympäröiviä olemassa olevia asuinrakennuksia, vaikka hetkellisesti rakennuksen varjo ohittaa naapuritaloja. Huhtikuusta elokuuhun varjostusolosuhteet eivät juurikaan muutu nykytilanteeseen verrattuna.

Liikenne

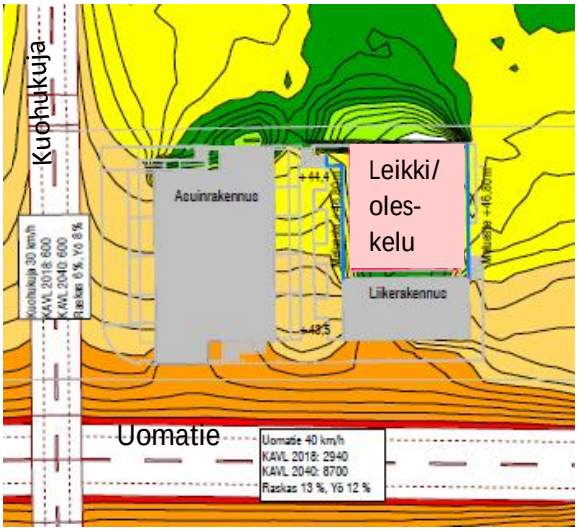
Kaava-alue sijaitsee kävelyetäisyydellä Louhelan asemasta. Uuden rakennushankkeen liikennemäärät eivät vaikuta oleellisesti esimerkiksi Uomatien liikennemääriin.

Vesihuolto

Uudet asuinrakennukset voidaan liittää jo rakennettuun vesihuoltoverkostoon. Yleistä vesihuoltoverkostoa ei tarvitse kaavamuutosta varten laajentaa, joten muutoksesta ei aiheudu vesihuollolle lisäkustannuksia. Uudisrakennus saattaa tarvita kiinteistökohtaisen paineenkorottamon. Tarkempi painetaso annetaan HSY:n liitoskohtalausunnossa.

Ympäristöhäiriöt

Viitesuunnitelmista on tehty meluselvitys (Helimäki Akustikot Oy, 29.5.2018). Kohteen meluntorjunnan tarpeen määrää tieliikenne. Leikki- ja oleskelupihalla vallitsee päivällä maksimissaan 58 dB keskiäänitaso. Oleskelualueet tulee suojata melulta läpinäkyvin meluestein. Meluselvityksessä on esitetty esimerkkiratkaisuja meluntorjunnasta. Asuinrakennuksen Uomatien puoleisen julkisivun äänitasoerovaatimus on mallinnuksen mukaan 31 dB. Kohde sijaitsee Vantaan lentomelualueella m3, jonka mukaan koko rakennuksen äänitasoerovaatimus on asuinrakennuksessa 32 dB ja liikerakennuksessa 28 dB. Kaikki rakennuksen parvekkeet tulee lasittaa.

Meluntorjuntaesimerkki 1.
Keskiäänitaso (Aeq), päivällä (klo 7-22) vuonna 2040.
Melukäyrät 2 m korkeudella maan pinnasta.

45-50 | 50-55 | 55-60 | 60-65
65-70 | 70-75 | 75- dB | Melueste

Helimäki Akustikot Oy 29.5.2018

Tiemelun huomioon ottaminen		
Tiemeluvyöhyke Aeq (dB)	Äänitasoero asunnoissa ΔL (dB)	Äänitasoero toimistoissa ΔL (dB)
65…100	erillinen selvitys	erillinen selvitys
60…64,9	35	30
55…59,9	30	25
alle 55	30	–

Vantaan rakennusjärjestys Kv 15.11.2010, YM asetus 796/2017.

Muu infra
Uomatiellä valaisin kiinnitetään rakennuksen seinään. Kuohukujan katualueeseen otetaan tonteilta 1 metrin kaistaleet, jotta nykyiset katuvalaisimet saadaan katualueelle. Pysäköintilaitokseen tulee tarvittaessa sijoittaa muuntamo maan tasoon.

4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Uudisrakentaminen sijoittuu jo rakennetuille alueille, eikä sillä ole vaikutusta alueen luontoarvoihin. Hanke hyödyntää pitkälti olemassa olevaa yhdyskuntatekniikkaa. Hanke ei vaaranna VAT:n luonnonvaroja koskevia tavoitteita.

Vesistöt ja vesitalous
Kaavamuutoksen myötä vettä läpäisemättömän pinnan määrä lisääntyy. Läpäisemättömien pintojen lisääntyessä on odotettavissa, että hulevesivirtaamat kaava-alueelta kasvavat. Tontilla muodostuvia hulevesiä tulee imeyttää tai viivyttää ennen vesien johtamista yleiseen verkostoon. Hulevesien hallintarakenteet tulee mitoittaa 10 minuutin sadetilanteelle, jonka rankkuus on 150 l/s/ha. Tontilta saa poistua mitoitussadetilanteessa saman suuruinen virtaama kuin sieltä poistuisi luonnontilassa. Tonttien tasaus tulee suunnitella siten, että tulvatilanteessa vesi voi kertyä piha- ja pysäköintialueille hetkellisesti. Tämä tulvamitoitus tehdään 30 minuuttia kestävälle sateelle, jonka rankkuus on 167 l/s/ha. Tätä suurempia sadetilanteita varten tulee suunnitella hallittu tulvareitti tontilta yleisille alueille. Tulvareitti on syytä mitoittaa 50 mm sadetilanteelle. Kaavatyön yhteydessä kaava-alueelle on laadittu hulevesien hallintasuunnitelma. Rakennusluvan yhteydessä tulee tehdä tarkemmat hulevesisuunnitelmat, jotka hyväksytetään kaupungilla rakennusluvan yhteydessä.

4.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Rakentamisen vaikutukset ilmastonmuutokseen ovat vähäiset. Rakentaminen lisää aina kasvihuonekaasupäästöjä, samoin rakennusten käyttö mm. lämmityksen ja liikenteen kautta. Toisaalta nyt rakennettava kortteli tiivistää olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta. Se tukeutuu ja tukee laadukkaita joukkoliikennepalveluja ja raideliikennettä.

Vihertehokkuus

Vihertehokkuus-menetelmän avulla luodaan viihtyisää elinympäristöä ja toteutetaan kestävän kehityksen ja ilmastonmuutokseensopeutumisen mukaisia suunnitteluperiaatteita. Vantaan kaupungin arkkitehtuuriohjelmassa 2015 yhtenä tavoitteena on vihertehokkuuden käyttöönotto. Menetelmää on testattu asemakaavoituksessa vuodesta 2016 lähtien Ilmastonkestävä kaupunki-hankkeessa luodulla ja Vantaalle muokatulla laskurilla. Vihertehokkuudella tarkoitetaan vihreän ja läpäisevän pinnan painotettua määrää alueella (tontti tai kortteli). Asemakaavavaiheen laskelman perusteella tontin vihertehokkuusvaatimuksen tavoitetaso 0,8 on saavutettavissa.

Tuloskortti

Kohteen osoite: Kuohukuja 1

Päivämäärä: 24.10.2018

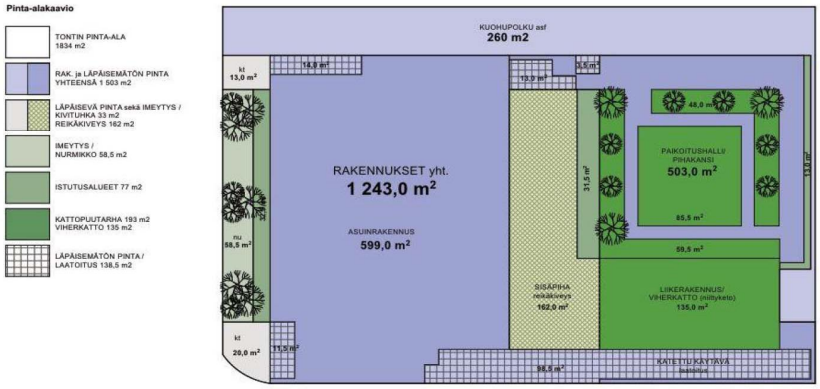
Lomakkeen täyttäjä ja yritys: Benita Leisso, Leppänen arkkitehdit Oy

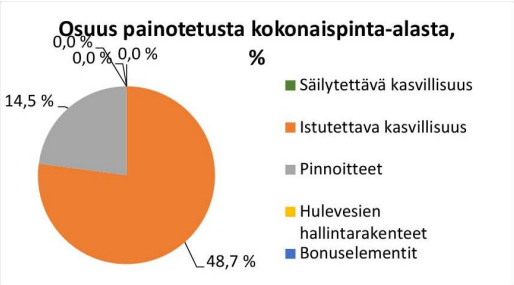
Saavutettu vihertehokkuus
0,8
Tavoitetaso
0,8
Minimitaso
0,5

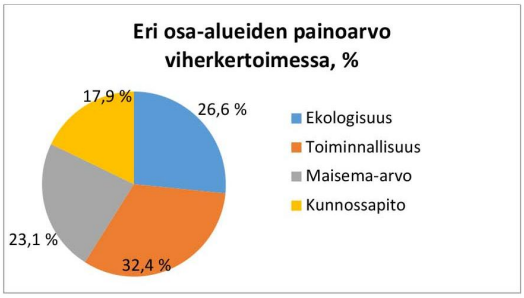
Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

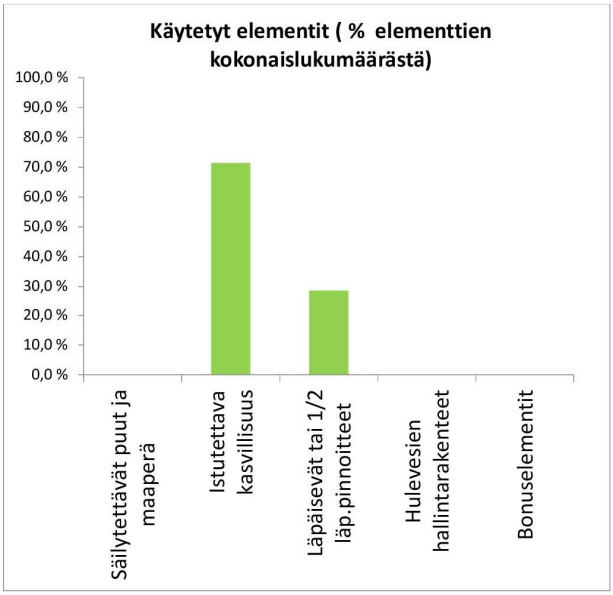
Elementtityyppi	Elementtejä käytetty, kpl	Elementtityypin kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävät puut ja maaperä	0	5
Istutettava kasvillisuus	5	13
Läpäisevät tai 1/2 läp.pinnoitteet	2	2
Hulevesien hallintarakenteet	0	5
Bonuselementit	0	ei käytössä Vantaalla
Yhteensä	7	25

Asemakaavavaiheen pinta-ala kaavio

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Lento- ja tiemelu on käsitelty kohdassa 4.4.1.

4.5 NIMISTÖ

Kaava-alueelta poistuu osa Kuohupolkua.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Kaavamuutokseen liittyy maankäyttösopimus.

Tavoitteena on aloittaa rakentaminen välittömästi, kun kaavamuutos on tullut voimaan.

6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Vantaan kaupunki		
Kaupunkisuunnittelu	Timo Kallaluoto	aluearkkitehti
	Johanna Rajala	asemakaavasuunnittelija
	Marko Hoffren	suunnitteluavustaja
	Mikko Järvi	kaavoitusinsinööri
	Elina Ekroos	maisema-arkkitehti
Kaupunginmuseo	Susanna Paavola	rakennustutkija
Kuntatekniikan keskus	Marja Leppänen	suunnitteluinsinööri
	Elina Kettunen	suunnitteluinsinööri
	Teemu Vihervaara	liikenneinsinööri
Katutekniikka	Seija Tulonen	projektisuunnittelija
	Inka Lappalainen	maisema-arkkitehti
Rakennusvalvonta	Matti Kärki	kaupunkikuva-arkkitehti
	Timo Tamminen	lupa-arkkitehti
Kiinteistöt ja asuminen	Tomi Henriksson	asumisasioiden päällikkö
Kiinteistö Oy Myyrinmäki	Mikko Vartiainen	
T2H Rakennus Oy	Olli Tuominen	
	Ville Tiirola	
	Juuso Puroila	
Kari Leppänen Arkkitehdit Oy	Kari Leppänen	
	Peter Butter	
	Benita Leisso	

Asiamiehenä toimi rakennusyhtiö T2H Rakennus Oy ja sen konsulttina Kari Leppänen Arkkitehdit Oy.

VANTAAN KAUPUNKI / Kaupunkisuunnittelu / Länsi-Vantaan asemakaavayksikkö

Vantaa 25.2.2019

Johanna Rajala
asemakaavasuunnittelija (31.12.2018 asti)

Timo Kallaluoto
aluearkkitehti

7. ASEMAKAAVAN SEURANTALOMAKE

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa **Täyttämispvm**		12.09.2018
Kaavan nimi	002364 Myyrmäki 15 kaupunginosa		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	01.02.2018
Hyväksymispykälä		**Kunnan kaavatunnus**	092002364
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	0,3077	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	0,3077

Ranta-asemakaava **Rantaviivan pituus [km]**

Rakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**
Lomarakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,3077**	**100,0**	**3490**	**1,13**	**0,0000**	**2410**
A yhteensä	0,1833	59,6	3490	1,90	0,0209	2410
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	0,1244	40,4	0		-0,0209	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

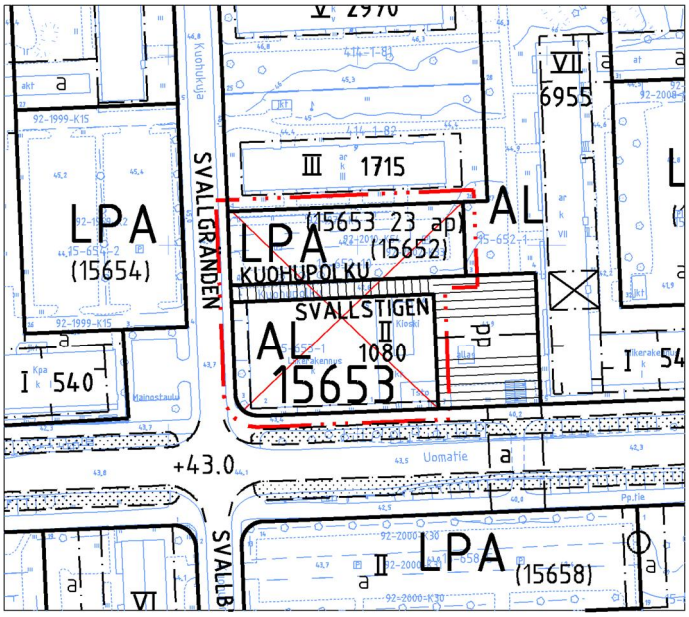
Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,3077**	**100,0**	**3490**	**1,13**	**0,0000**	**2410**
A yhteensä	0,1833	59,6	3490	1,90	0,0209	2410
AK	0,1833	100,0	3490	1,90	0,1833	3490
AL	0,0000		0		-0,1624	-1080
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	0,1244	40,4	0		-0,0209	0
Kadut	0,0051	4,1	0		0,0051	0
Kev.liik.kadut	0,0000		0		-0,0240	0
LPA	0,1193	95,9	0		-0,0020	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

8. ASEMAKAAVAKARTTA JA –MÄÄRÄYKSET

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum	Pohjakarttalehtien numerot 1 / 4 Baskartbladens nummer
002364	25.2.2019	684491

Vantaan kaupunki

KUOHUKUJA 1-3

Kaupunginosa 15, Myyrmäki

Asemakaavan muutos

Osa korttelia 15652 sekä katualuetta.

Tonttijako ja tonttijaon muutos

Osa korttelia 15652.

1:2000

Vanda stad

SVALLGRÄNDEN 1-3

Stadsdel 15, Myrbacka

Ändring av detaljplanen

Del av kvarteret 15652 samt gatuområde.

Tomtindelning och ändring av tomtindelningen

Del av kvarteret 15652.

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

— · · · — 3 m kaava - alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

AK **Asuinkerrostalojen korttelialue.**

Arkkitehtuuri

Asuinrakennuksen ja pysäköintilaitoksen tulee yhdessä muodostaa arkkitehtuuriltaan korkeatasoinen kokonaisuus.

Pohjois- ja eteläjulkisivujen tulee olla pääosin tummaa punasävyistä tiiltä. Saumat tulee olla tiilen sävyisiä. Etelän ja pohjoisen puoleisilla julkisivuilla tulee olla ikkunoita.

Idän ja lännen puoleisille katujulkisivuille tulee luoda yhtenäinen ilme parvekkeilla. Kaikki parvekkeet tulee lasittaa. Parvekkeiden julkisivumateriaalien tulee olla korkealuokkaisia ja kestäviä sekä muodostaa rakennusten pääasiallisten julkisivumateriaalien kanssa ehjä kokonaisuus. Parvekkeiden ja pielirakenteiden tulee olla pintakäsiteltyjä. Parvekkeiden ja niiden väliseinien tulee muodostaa arkkitehtuuriltaan veistoksellinen kokonaisuus.

Sokkelin, rakennuksen 1. kerroksen ja pihakannen julkisivujen sekä muurien tulee muodostaa yleisilmeeltään yhtenäinen vaalea arkkitehtoninen kokonaisuus.

Alimmissakin kerroksissa tulee olla ikkunoita. Julkisivu ei saa antaa umpinaista vaikutelmaa.

Mahdolliset liikunta- ja elementtisaumat tulee häivyttää arkkitehtuurin keinoin.

Porrashuoneiden tai porraskäytävien tulee erottua muusta julkisivusta ja niitä tulee korostaa suurin ikkunapinnoin.

Ilmanvaihtokonehuoneet tulee sovittaa luontevaksi osaksi rakennusten arkkitehtuuria.

Katualueen puolella 1. kerroksen liike- ja yhteiskäyttöisiin tiloihin, lukuun ottamatta saunatiloja, tulee olla suora kulkuyhteys kadulta, ja ne tulee yhdistää ulkotiloihin suurin avattavin ikkunoin tai ovin. Yhteiskäyttöisiin tiloihin tulee olla suora kulkuyhteys ulkoa tai porrashuoneesta.

Pihakansi rajataan katoksella, joka muodostaa yhdessä 8-kerroksinen asuinkerrostalon kanssa yhtenäisen arkkitehtonisen kokonaisuuden. Pysäköintilaitoksen julkisivuja tulee jäsentää aukotusten lisäksi vaihtelevan korkuisella kasvillisuudella esimerkiksi viherseinämin. Julkisivun ja viherrakentamisen tulee muodostaa yhtenäinen kokonaisuus.

1-kerroksisen liiketilasiiven sisätilan vapaan korkeuden tulee olla vähintään 4 metriä. Tila tulee varustaa toimisto-, ravintola- tai kahvilakäytön mahdollistavalla talotekniikalla. Kaikkien liiketilojen etuosa tulee suunnitella ja rakentaa siten, että liiketoiminta voi laajentua ulkotilaan. Liiketiloissa tulee olla suuria avattavia ikkunoita tai ovia kadun puolella tilojen yhdistämiseksi ulkotiloihin.

1-kerroksisen liiketilasiiven katolle on rakennettava viherkatto.

Rakennusoikeus

Porrashuoneiden tulee olla luonnonvaloisia. Porrashuoneiden 15 k-m² ylittävän osan saa rakentaa kussakin kerroksessa porrashuonetta kohti rakennusoikeuden lisäksi edellyttäen, että tämä lisää porrashuoneen viihtyisyyttä ja luonnonvaloisuutta.

DETALJPLANEBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

Kvartersområde för flervåningshus.

Arkitektur

Bostadshuset och parkeringsanläggningen ska tillsammans bilda en helhet som håller hög kvalitet till arkitekturen.

Nord- och sydfasaderna ska huvudsakligen bestå av mörkt tegel i en röd nyans. Fogarna ska ha samma färg som teglet. Fasaderna på södra och norra sidan ska ha fönster.

Fasaderna mot öster och väster ska ges ett enhetligt intryck genom balkonger. Alla balkonger ska inglasas. Balkongernas fasadmaterial ska vara högklassigt och hållbart samt utgöra en harmonisk helhet tillsammans med byggnadernas huvudsakliga fasadmaterial. Balkongerna och karmkonstruktionerna ska vara ytbehandlade. Balkongerna samt mellanväggarna mellan dessa ska tillsammans bilda en till sin arkitektur skulptural helhet.

Sockeln, fasaderna till byggnadens första våning och gårdsdäcket samt murarna ska bilda en helhet som arkitektoniskt ger ett genomgående ljust intryck.

Också de nedersta våningarna ska ha fönster. Fasaden får inte ge ett slutet intryck.

Eventuella rörliga fogar och elementfogar ska döljas med arkitektoniska medel.

Trapphusen eller trappuppgångarna ska bilda en kontrast till den övriga fasaden och de ska framhävas med stora fönsterytor.

Luftkonditioneringens maskinrum ska anpassas till att utgöra en naturlig del av byggnadens arkitektur.

Affärslokaler och utrymmen för gemensamt bruk på första våningen på gatuområdets sida ska, med undantag för bastuutrymmena, ha en direkt entré från gatan och de ska kunna anslutas till uterummen med stora fönster som går att öppna eller dörrar. Utrymmen för gemensamt bruk ska ha en direkt förbindelse från utsidan eller från trapphuset.

Gårdsdäcket avgränsas med en takkonstruktion som tillsammans med flervåningshuset i åtta plan bildar en sammanhängande arkitektonisk helhet. Parkeringsanläggningens fasader ska förutom med öppningar struktureras med växtlighet i varierande höjd, t.ex. gröna väggar. Fasaden och grönbyggandet ska bilda en harmonisk helhet.

Den fria höjden inomhus i enplansflygeln med affärslokaler ska vara minst 4 meter. Utrymmet ska förses med husteknik som möjliggör kontor-, restaurang- eller kafébruk. De främre delarna i alla affärslokaler ska planeras och byggas så att affärsverksamheten kan utökas till uterummet. Affärslokalerna ska ha stora fönster som går att öppna eller dörrar på gatans sida för att skapa en förbindelse mellan lokalerna och uterummen.

På taket till enplansflygeln med affärslokaler ska ett gröntak anläggas.

Byggrätt

Trapphusen ska ha dagsljusintag. En del som överskrider 15 m²-vy i trapphusen får byggas utöver byggrätten i varje våning per trapphus under förutsättning att den ökar trivseln och dagsljuset i trapphuset.

Asukas- ja yhteistiloja saa rakentaa kaavassa osoitetun rakennusoikeuden lisäksi. Tilat tulee rakentaa pääosin kivijalkakerrokseen ja toteuttaa niin, että ne antavat avonaisen ja toiminnallisen vaikutelman. Kivijalkakerrokseen sijoittuessaan tilojen tulee olla ominaisuuksiltaan sellaisia, että ne voidaan muuttaa liiketiloiksi. Ullakko- tai ylimpään kerrokseen sijoittuessaan, saunan yhteyteen tulee toteuttaa kattoterassi. Kaavassa määrätyt asumista palvelevien yhteistilojen rakennusoikeudet ja sallitut muut asumisen lisärakennusoikeudet eivät mitoita auto- tai polkupyöräpaikkoja tai väestönsuojatiloja.

Invånar- och gemensamma lokaler får byggas utöver den byggrätt som anges i planen. Lokalerna ska huvudsakligen byggas i stenfotsvåningen på så sätt att utförandet ger ett öppet och funktionellt intryck. Lokaler som placeras i stenfotsvåningen ska vara sådana till sina egenskaper att de går att ändra till affärslokaler. När de förläggs till vindsvåningen eller det översta planet ska en takterrass byggas i anslutning till bastun. Den byggrätt för gemensamma utrymmen för boende som anges i planen och den tillåtna ytterligare tilläggsbyggrätten för boende räknas inte med i dimensioneringen av bil- eller cykelplatser eller skyddsrum.

Rakennusalalle saa rakentaa kannellisia autopaikkoja ja autopaikkoja saa sijoittaa myös rakennusten alimpiin kerroksiin pihakannen alaisen pysäköintilaitoksen yhteyteen.

På byggnadsytan får byggas bilplatser på däck och bilplatser får också placeras i byggnadernas nedersta våningar i anslutning till en parkeringsanläggning under gårdsdäcket.

Pihakannen alla olevaan pysäköintitilaan saa sijoittaa tele- tai muita teknisiä ja väestönsuojatiloja sekä asumista palvelevia varastotiloja.

Teletekniska eller andra tekniska utrymmen och skyddsrum samt förrådsrum som betjänar boendet får placeras i parkeringsutrymmet under gårdsdäcket.

Liikenne ja pysäköinti

Autopaikkojen vähimmäismäärät:

Asuminen	1 ap / 130 k-m²
Työtilat sekä toimisto- ja palvelutilat	1 ap / 80 k-m²
Liiketilat	1 ap /100 k-m²

Polkupyöräpaikkojen vähimmäismäärät:

Asuminen	1 pp / asuinhuone
Työtilat sekä toimisto- ja palvelutilat	1 pp / 50 k-m²
Liiketilat	1 pp / 30 k-m²

Trafik och parkering

Minimiantalet bilplatser:

Boende	1 bp / 130 m²-vy
Arbetslokaler samt kontors- och servicelokaler	1 bp / 80 m²-vy
Affärslokaler	1 bp /100 m²-vy

Minimiantalet cykelplatser:

Boende	1 cp / bostadsrum
Arbetslokaler samt kontors- och servicelokaler	1 cp / 50 m²-vy
Affärslokaler	1 cp / 30 m²-vy

Katoksettomat autopaikat lukuun ottamatta inva-paikkoja tulee päällystää nurmikiveyksellä.

Bilplatserna utan tak, med undantag för inva-platserna, ska beläggas med gräsarmering.

Pysäköintilaitoksen arkkitehtuurin tulee yhdistyä selkeästi koko korttelin arkkitehtuuriin. Itäpuolisen aukion suuntaisien seinien tulee olla osin viherseinää tai niiden edustoille tulee istuttaa kahden metrin välein sivusuuntaan leviäviä köynnöksiä.

Parkeringsanläggningens arkitektur ska ha en tydlig anknytning till hela kvarterets arkitektur. Väggarna mot den östra öppna platsen ska delvis bestå av en grön vägg, alternativt ska klängväxter som sprider sig sidledes planteras med två meters mellanrum.

Tarvittaessa pysäköintilaitokseen tulee sijoittaa muuntamo maantasoon.

Vid behov ska en transformator placeras på markplanet i parkeringsanläggningen.

Meluntorjunta

Asuinrakennusten ulkoseinien ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL lento- ja tieliikennemelua vastaan on oltava asuinrakennuksissa vähintään 32 dB sekä liikerakennuksissa vähintään 28 dB.

Bullerbekämpning

Ljudisoleringen mot flyg- och trafikbuller ΔL i bostadsbyggnadernas ytterskikt ska vara minst 32 dB samt i affärsbyggnader minst 28 dB.

Parvekkeet tulee lasittaa.

Balkongerna ska inglasas.

Oleskelualueet tulee suojata melulta läpinäkyvin meluestein.

Vistelseutrymmen ska skyddas mot buller med transparenta bullerskydd.

Piha

Tontille on laadittava rakennuslupavaiheessa yhtenäinen pihasuunnitelma, jonka suunnittelussa tulee huomioida eri-ikäisten käyttäjien tarpeet. Piha tulee toteuttaa kasvillisuudeltaan monilajisena alueena, jolle istutetaan vuodenaikojen vaihtelu huomioiden puita, pensaita, perennoja ja nurmikkoa. Pihan osat, joita ei käytetä välttämättöminä kulkuteinä, leikki- tai oleskelualueina tai hyödynnetä kaupunkiviljelyyn, on istutettava.

Gårdsplanen

För tomten ska i bygglovsskedet en enhetlig plan för gårdsplanen utarbetas vid vars planering behoven hos användare i olika åldrar ska beaktas. Gårdsplanen ska förverkligas som ett område med mångsidig växtlighet, där det planteras olika slag av träd, buskar, perenner och gräs som beaktar årstidernas växling. De delar av gårdsplanen som inte används som nödvändiga gångvägar, områden för lek eller utevistelse eller utnyttjas för stadsodling, ska förses med planteringar.

Pihalla tulee saavuttaa vähintään vihertehokkuus 0,8. Laskelma liitetään rakennuslupahakemukseen pihasuunnitelman kanssa.

Gården ska ha minst 0,8 i effektivitet för grönbyggandet. Kalkylen bifogas bygglovsansökan tillsammans med planen för gårdsplanen.

Pysäköintilaitoksen katolle tulee sijoittaa vehreä kansipiha, joka tulee jäsennellä erilaisin materiaalein.

Ett grönskande gårdsdäck som ska delas in med hjälp av olika material ska placeras på parkeringsanläggningens tak.

Kansipiha tulee mitoittaa siten, että sille tulee hulevesiä viivyttävää kasvillisuutta.

Gårdsdäcket ska dimensioneras så att det förses med växtlighet som fördröjer dagvattnet.

Asuntopihojen aitaus tulee sovittaa muihin pihan ja rakennusten materiaaleihin sekä arkkitehtuuriin. Asuntokohtaisia pihoja voidaan sijoittaa pihakannelle.

Inhägnaden av bostadsgårdarna ska anpassas till gårdsplanens och byggnadernas övriga material och arkitektur. Bostädernas gårdsplaner kan placeras på gårdsdäcket.

Rakennusten ja katu- ja torialueiden väliset tontin osat ovat yleiselle jalankululle varattuja alueita, ja ne tulee käsitellä osana korkeatasoista kaupunkimaista katutilaa. Pinnoitemateriaalit tulee sovittaa yhteen katu- ja torialueiden pintamateriaalien kanssa.

De tomtdelar som ligger mellan byggnaderna och gatu- och torgområdena är reserverade för allmän gångtrafik och de ska hanteras som en del av ett högklassigt urbant gaturum. Ytmaterialen ska samordnas med ytmaterialen i gatu- och torgområdena.

Hulevedet

Alueella tulee järjestää hulevesien viivytys ennen niiden johtamista yleiseen sadevesijärjestelmään.

Hulevesien viivytys voidaan järjestää tontin rajoista riippumatta.

Alueella tulee käyttää läpäiseviä pinnoitteita.

Kortteleiden niillä alueilla, joilla maaperä sallii imeyttämisen, tulee suosia vettä imeyttäviä hulevesiratkaisuja.

Dagvatten

Fördröjning av dagvatten ska ordnas i området innan det leds ut i det allmänna regnvattensystemet.

Fördröjningen av dagvatten kan ordnas oberoende av tomtens gränser.

I området ska genomsläppliga ytbeläggningar användas.

I de områden i kvarteren, där marken medger infiltrering, ska man favorisera sådana dagvattenlösningar där vattnet infiltreras.

3 / 4

	Hulevesirakenteet tulee toteuttaa rakentamisen yhteydessä.	Dagvattenkonstruktionerna ska anläggas i samband med byggandet.
LPA	**Autopaikkojen korttelialue.**	**Kvartersområde för bilplatser.**
	LPA-alueen eteläpuoliselle rajalle ja muille rajoille korkoeron vaatiessa on rakennettava kaupunkikuvallisesti korkeatasoinen maisemoitu tukimuuri. Mahdollisen autokatoksen ja tukimuurin tulee muodostaa arkkitehtuuriltaan yhtenäinen kokonaisuus.	En stadsbildsmässigt högklassig stödmur som anpassats till miljön ska byggas på LPA-områdets södra gräns och på övriga gränser då höjdskillnaden kräver det. En eventuell täckt bilplats och stödmur ska till arkitekturen bilda en enhetlig helhet.
	Autopaikat lukuun ottamatta inva-paikkoja tulee päällystää nurmikiveyksellä.	Bilplatserna, med undantag för inva-platserna, ska beläggas med gräsarmering.
	Alueella tulee järjestää hulevesien viivytys ennen niiden johtamista yleiseen sadevesijärjestelmään.	Fördröjning av dagvatten ska ordnas i området innan det leds ut i det allmänna regnvattensystemet.
	Hulevesien viivytys voidaan järjestää tontin rajoista riippumatta.	Fördröjningen av dagvatten kan ordnas oberoende av tomtens gränser.
	Alueella tulee käyttää läpäiseviä pinnoitteita.	I området ska genomsläppliga ytbeläggningar användas.
	Kortteleiden niillä alueilla, joilla maaperä sallii imeyttämisen, tulee suosia vettä imeyttäviä hulevesiratkaisuja.	I de områden i kvarteren, där marken medger infiltrering, ska man favorisera sådana dagvattenlösningar där vattnet infiltreras.
	Hulevesirakenteet tulee toteuttaa rakentamisen yhteydessä.	Dagvattenkonstruktionerna ska anläggas i samband med byggandet.
	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.	**Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.**
	Osa - alueen raja.	**Gräns för delområde.**
	Ohjeellinen alueen tai osa - alueen raja.	**Riktgivande gräns för område eller del av område.**
13	**Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.**	**Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.**
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	**Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.**
15	**Kaupunginosan numero.**	**Stadsdelsnummer.**
MYY	**Kaupunginosan nimi.**	**Stadsdelens namn.**
15652	**Korttelin numero.**	**Kvartersnummer.**
KUOHUKUJA	**Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.**	**Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.**
3300	**Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.**	**Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.**
I	**Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.**	**Romersk siffra anger största tillåtna antal våningar i byggnader, byggnad eller del därav.**
ka	**Alleviivaus osoittaa ehdottomasti käytettävän kaavamääräyksen.**	**Understreckningen anger planbestämmelse som ovillkorligen skall tillämpas.**
	Rakennusala.	**Byggnadsyta.**
kl	**Rakennusala, jolle saa sijoittaa liiketiloja.**	**Byggnadsyta där affärslokaler får placeras.**
ah	**Rakennusala, jolle saa sijoittaa asumista palvelevia yhteiskäyttöisiä tiloja.**	**Byggnadsyta, på vilken det får placeras utrymme för gemensamt bruk som tjänar boendet.**
jä	**Rakennusala, jolle saa sijoittaa jätehuollon vaatimia tiloja.**	**Byggnadsyta, på vilken utrymmen för sophämtning får placeras.**
ka	**Rakennusala, jolle saa sijoittaa katoksen.**	**Byggnadsyta där ett skärmtak.**
a	**Auton säilytyspaikan rakennusala.**	**Byggnadsyta för förvaringsplats för bil.**
le	**Ohjeellinen leikki- ja oleskelualueeksi varattava alueen osa.**	**Riktgivande del av område som skall reserveras för lek och utevistelse.**
l	**Laatoitettava tai kivettävä alueen osa.**	**Områdesdel som skall beläggas med plattor eller sten.**
wh	**Ohjeellinen hulevesialue.**	**Riktgivande dagvattenområde.**
	Istutettava alueen osa.	**Del av område som bör planteras.**
vih	**Viherkatto.**	**Gröntak.**
	Katu.	**Gata.**
h/t	**Yleiselle jalankululle varattu piha-alue, jolla huoltoajo ja tontille ajo sallittu.**	**Gårdsområde reserverat för allmän gångtrafik där servicekörning och infart till tomten är tillåten.**
	Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.	**Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden.**
	TONTTIJAKO	**TOMTINDELNING**
	Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.	För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala
Kaupunkisuunnittelu

Verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö
Stadsplaneringen

Kaupunkimittaus

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Tasokoordinaatisto ETRS-GK25, korkeusjärjestelmä N2000.

Vantaalla / Vanda __.__20__

Kimmo Junttila
Kaupungingeodeetti / Stadsgeodet

Stadsmätning

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

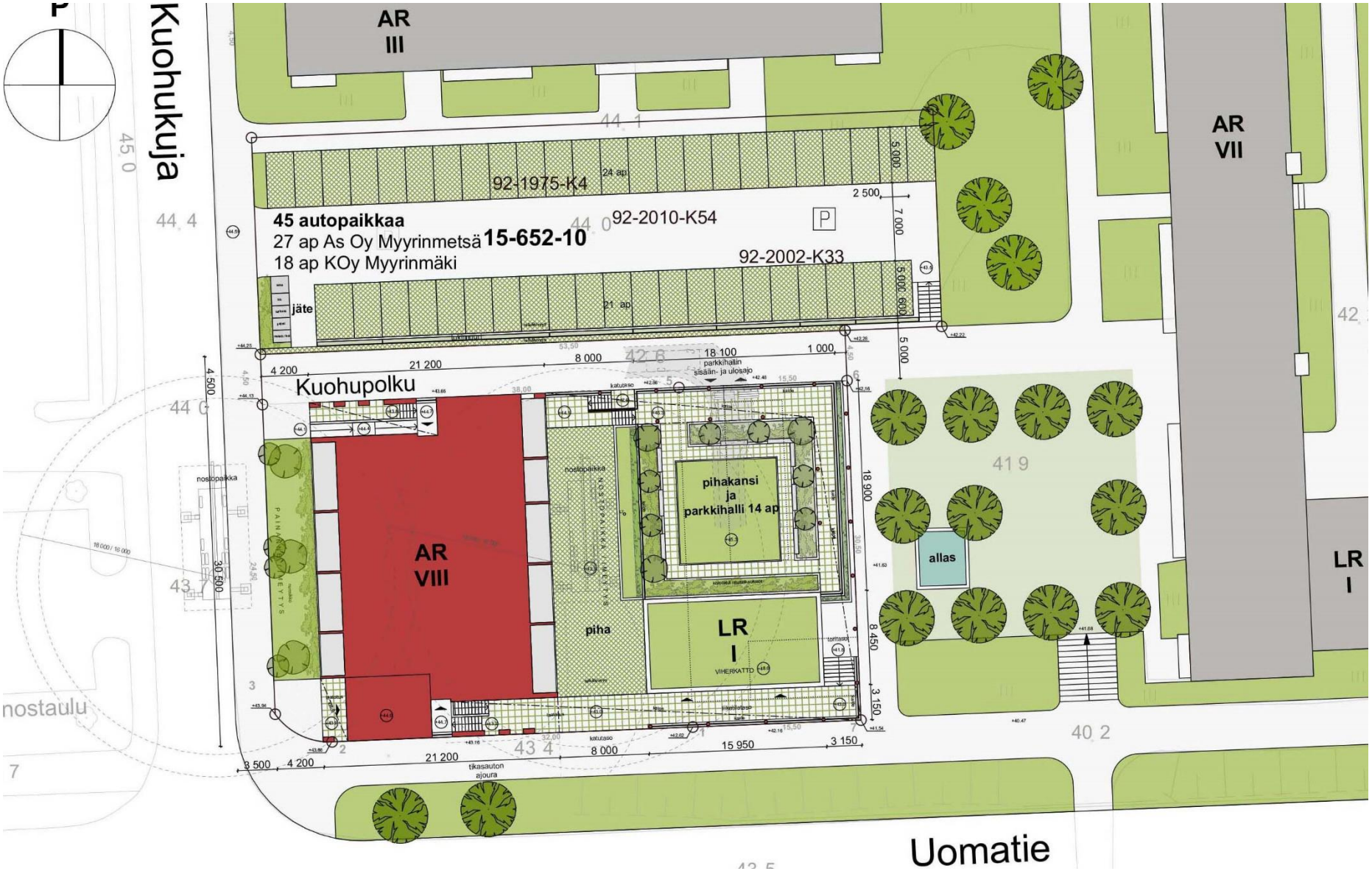
Plankoordinatsystemet ETRS-GK25, höjdsystemet N2000.

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __/__20__

Godkänd av stadsfullmäktige __/__20__

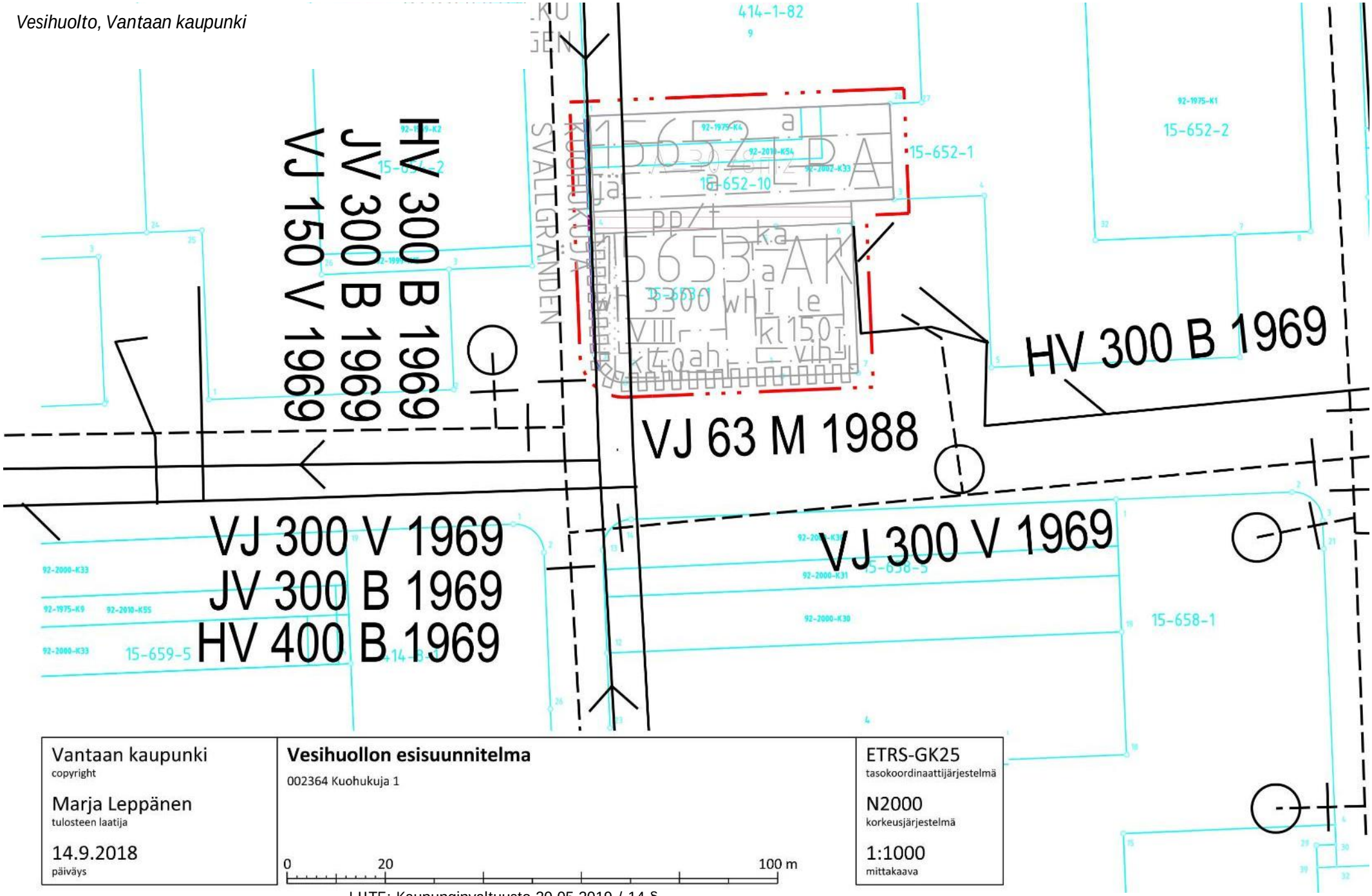
9. MUU SUUNNITELMA-AINEISTO

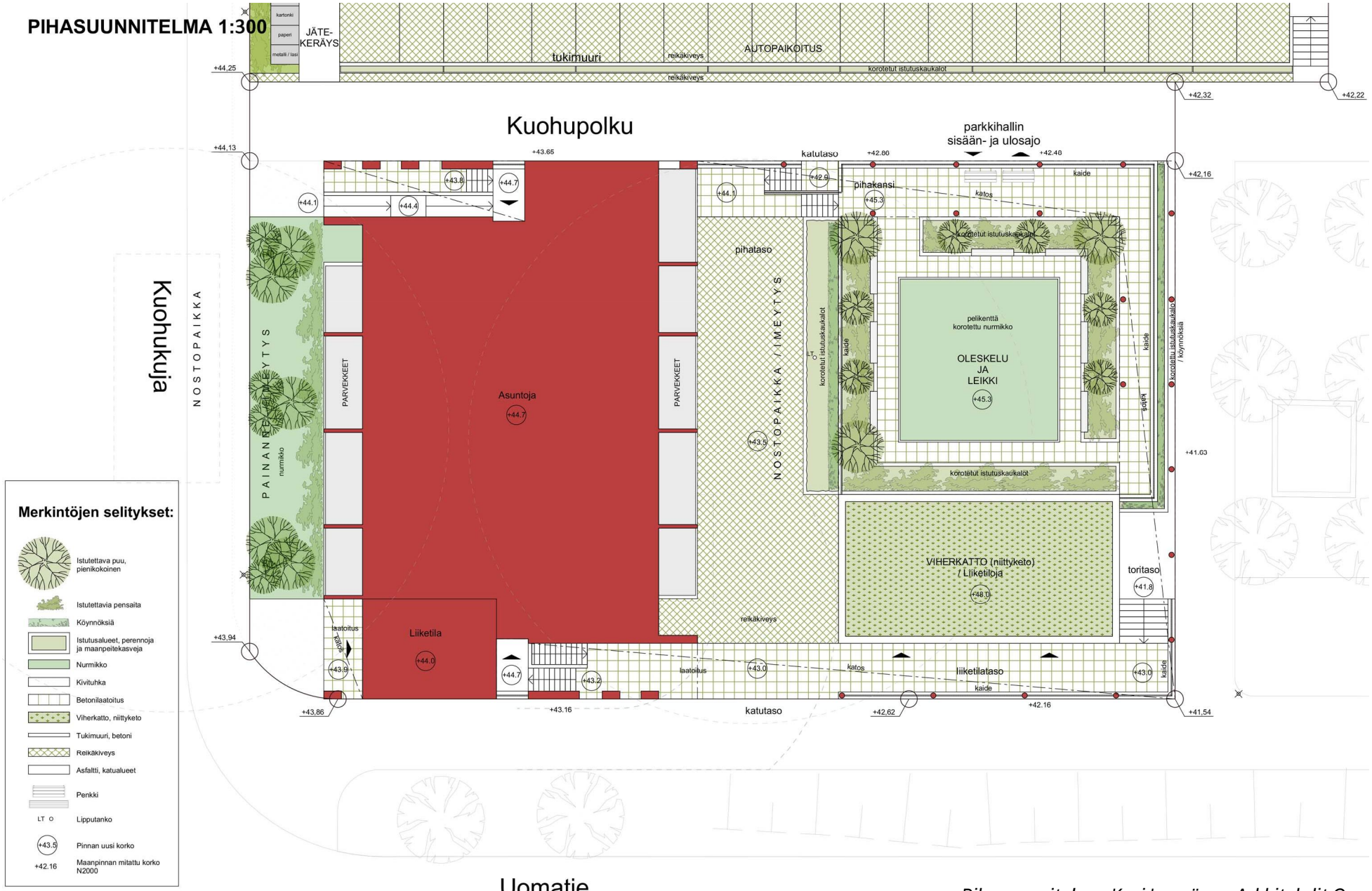
Asemapiirros, Kari Leppänen Arkkitehdit Oy
Vesihuolto, Vantaan kaupunki
Pihasuunnitelma, Kari Leppänen Arkkitehdit Oy
Hulevesien hallintasuunnitelmat, Kari Leppänen Arkkitehdit Oy
Vihertehokkuuslaskelmat, Kari Leppänen Arkkitehdit Oy
Alueleikkaukset, Kari Leppänen Arkkitehdit Oy
Havainnekuva: Perspektiivit, Kari Leppänen Arkkitehdit Oy
Pohjakaaviot, Kari Leppänen Arkkitehdit Oy
Julkisivut, Kari Leppänen Arkkitehdit Oy
Rakennusleikkaukset, Kari Leppänen Arkkitehdit Oy

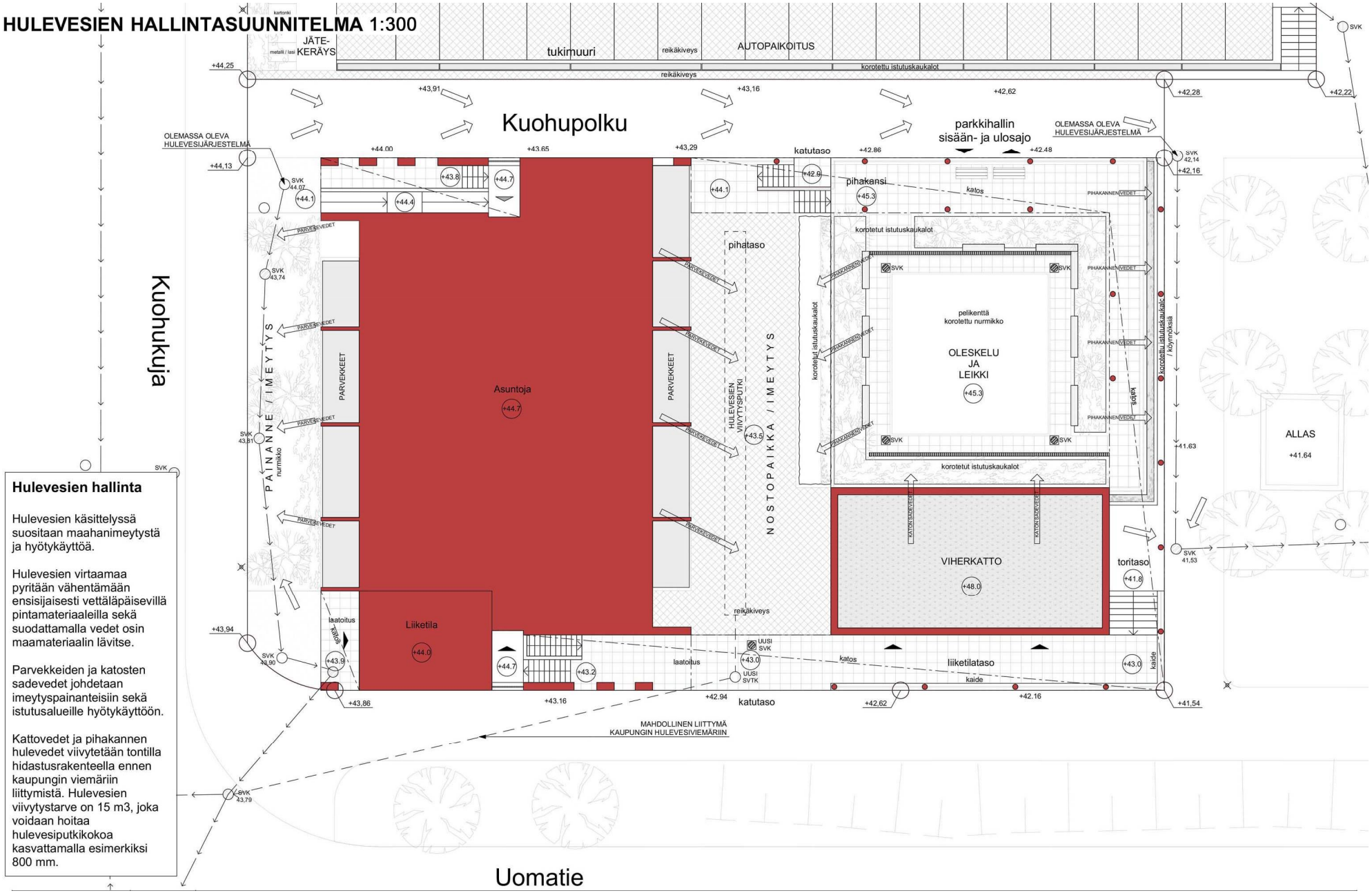
Asemapiirros, ei mittakaavassa, Kari Leppänen Arkkitehdit Oy

Vesihuolto, Vantaan kaupunki

Pihasuunnitelma, Kari Leppänen Arkkitehdit Oy

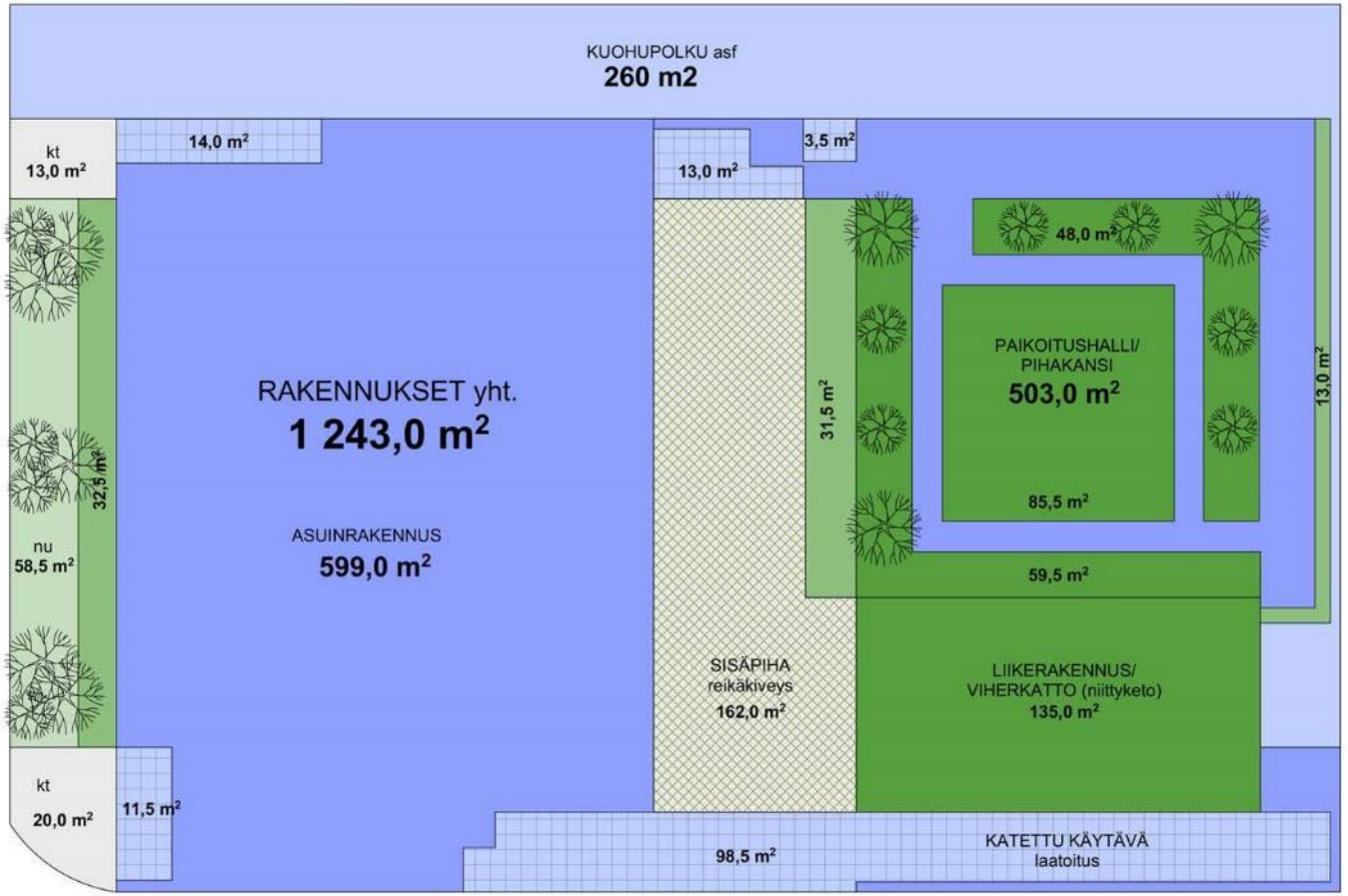

Hulevesien hallintasuunnitelma, Kari Leppänen Arkkitehdit Oy

VIHERTEHOKKUUS 1:300

Pinta-alakaavio

- TONTIN PINTA-ALA 1834 m2
- RAK. ja LÄPÄISEMÄTÖN PINTA YHTEENSÄ 1 503 m2
- LÄPÄISEVÄ PINTA sekä IMEYTYS / KIVITUHKA 33 m2 REIKÄKIVEYS 162 m2
- IMEYTYS / NURMIKKO 58,5 m2
- ISTUTUSALUEET 77 m2
- KATTOPUUTARHA 193 m2 VIHERKATTO 135 m2
- LÄPÄISEMÄTÖN PINTA / LAATOITUS 138,5 m2

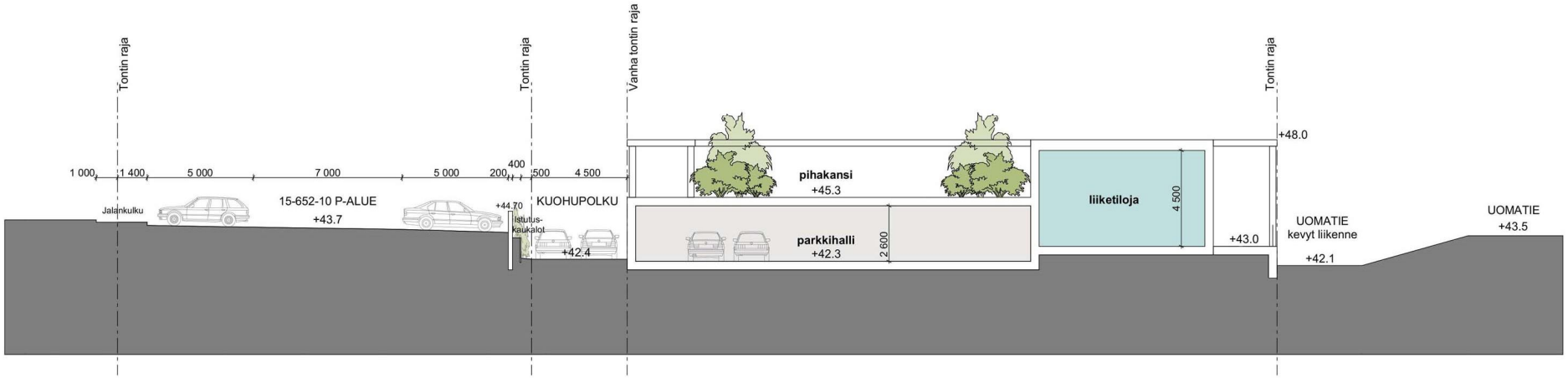

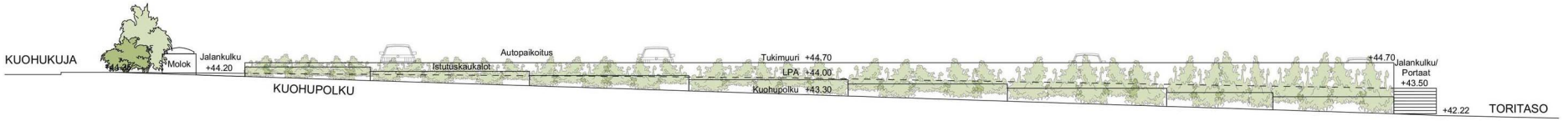
KOY Myyrinmäki Kuohukuja 1 Vantaa
Kehitysehdotus
17.10.2018

KARI LEPPÄNEN ARKKITEHDIT OY
Klaneettitie 6-8 B 00420 Helsinki
www.leppanenarkkitehdit.com

Vihertehokkuuslaskelmat, Kari Leppänen Arkkitehdit Oy

LEIKKAUS CC 1:300

KUOHUPOLKU, PROJEKTIO 1:300

Leikkaukset, Kari Leppänen Arkkitehdit Oy

HAVAINNEKUVA YLEISNÄKYMÄ

Perspektiivi kaakosta, Kari Leppänen Arkkitehdit Oy

Perspektiivi lounaasta, Kari Leppänen Arkkitehdit Oy

Arkkitehdin näkemys korttelin toriaukion puolesta ulkotilasta, Kari Leppänen Arkkitehdit Oy

Arkkitehdin näkemys korttelin lounaiskulmasta, Kari Leppänen Arkkitehdit Oy

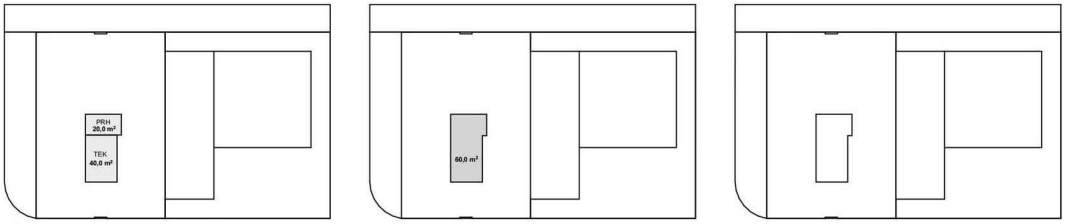

Arkkitehdin näkemys korttelin 1-kerroksisesta liiketilasiivestä, Kari Leppänen Arkkitehdit Oy

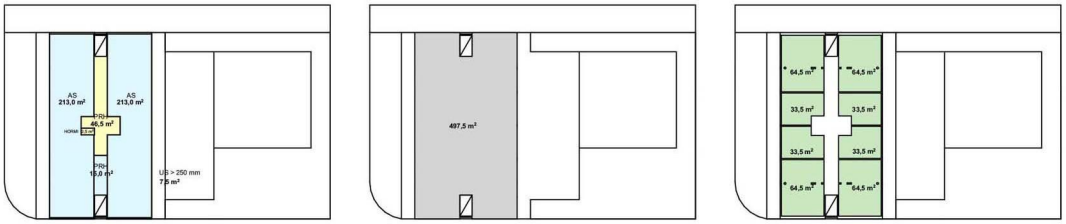
PINTA-ALALASKELMAT

PINTA-ALAKAAVIOT MRL 115 08 | **KOKONAISALAT** | **HUONEISTOALAT**

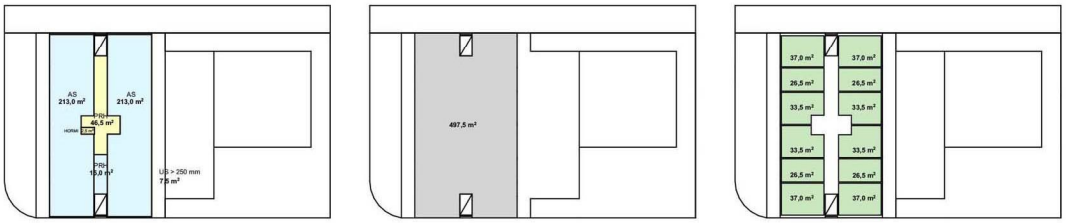
ULLAKKO

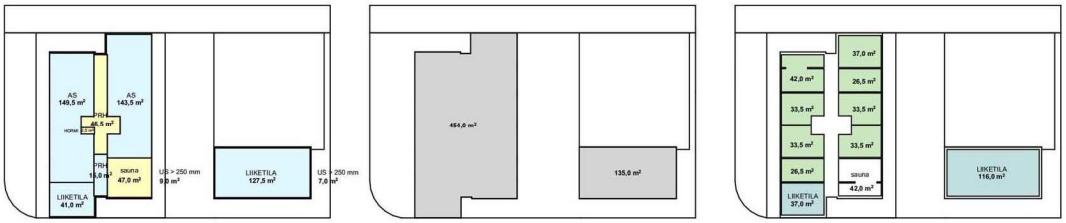
8. KERROS

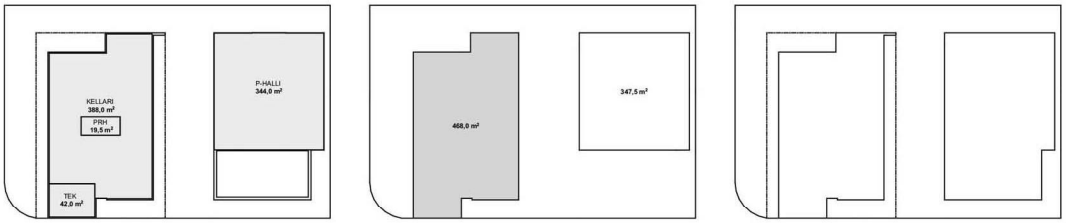
2. - 7. KERROS

1. KERROS

KELLARI

PÄÄKÄYTTÖTARKOITUKSEN MUKAINEN KERROSALA (kem2)
LISÄKERROSALA (kem2)
MUU ALA (m2)
KOKONAISALA (m2)

TONTTI **1834 m2**

KERROS	KOKONAISALA	KERROSTASOALA	KERROSALA	HUONEISTOALA
ULLAKKO	60 brm2	0,0 ktm2	0,0 kem2	0,0 hum2
8. KRS	497,5 brm2	497,5 ktm2	441 kem2	392 hum2
2. - 7. KRS	497,5 brm2	497,5 ktm2	441 kem2	388 hum2
1. KRS	588,5 brm2	588,5 ktm2	476,5 kem2	419 hum2
KELLARI	468 brm2	0,0 ktm2	0,0 kem2	0,0 hum2
YHTEENSÄ	4599 brm2	4071 ktm2	3563,5 kem2	3139 hum2

KERROSALAT **3563,5kem2**

ASUINKERROSALA	3275 kem2
YHTEISTILAT	47 kem2
LIIKEKERROSALA	153 kem2

HUONEISTOALAT **3139 hum2**

ASUINTILAT	2986 hum2
LIIKEHUONEISTOALA	153 hum2

ASUNTOJA **88 kpl**

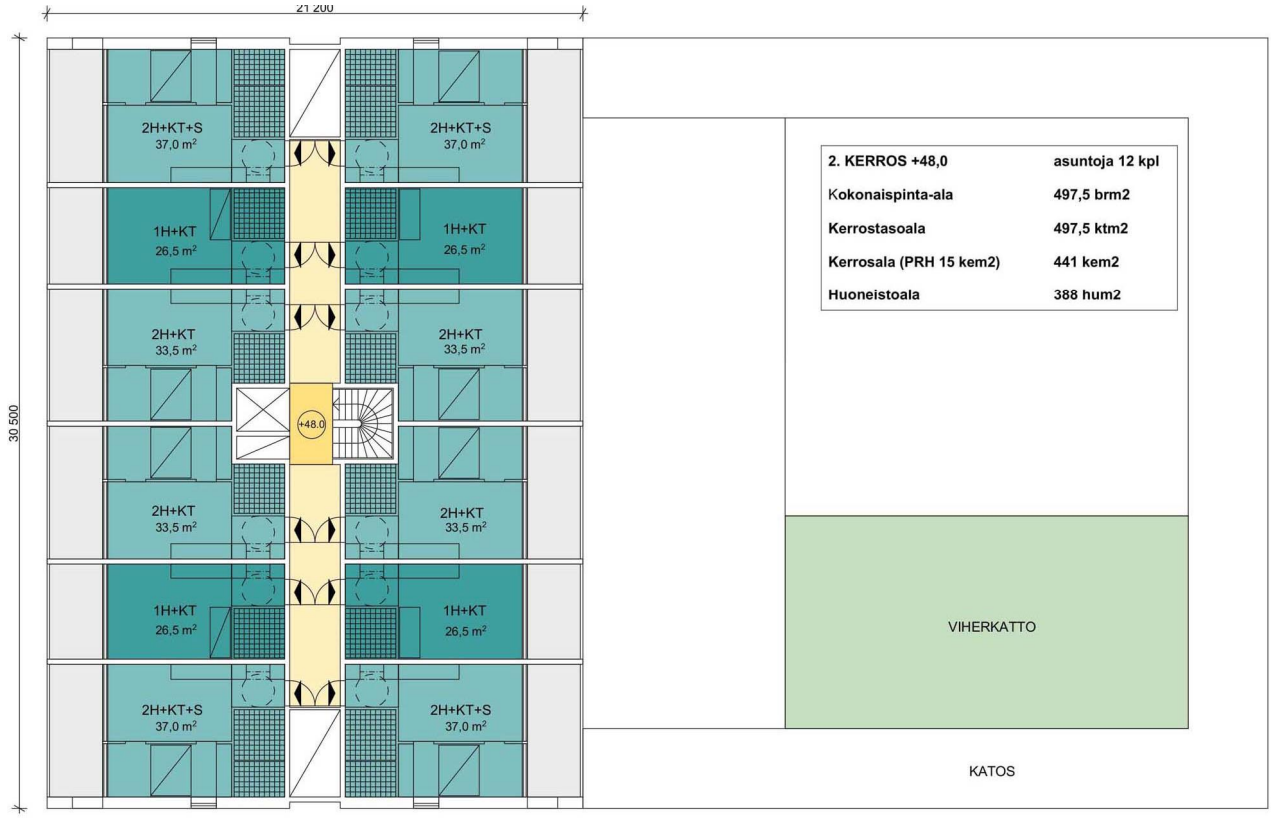
1 H + KT	30 %	26 kpl
2 H + KT	65 %	58 kpl
3 H + KT	2,5 %	2 kpl
4 H + KT	2,5 %	2 kpl
keskipinta-ala		34 hum2

TEHOKKUUSLUKU 0,683

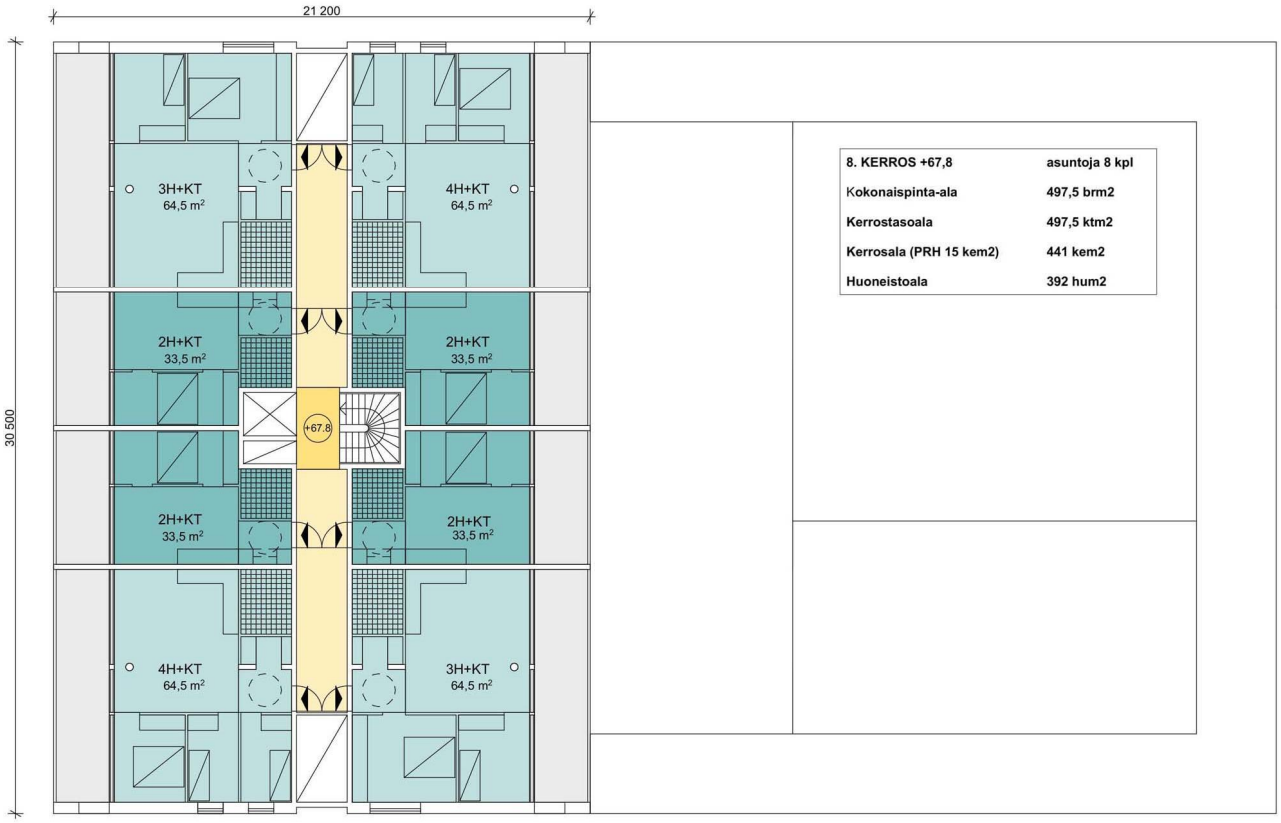
Autopaikat yhteensä **32 kpl**
suunnitelma 14 parkkihallissa + 18 naapuritontilla
vaatimukset
liiketilat 1 ap / 80 kem2 2 ap
asuintilat 1 ap / 130 kem2 25 ap
yhteensä 27 ap

Pohjakaaviot, Kari Leppänen Arkkitehdit Oy

Kellarikerros 1:300
4 200
21 200
8 000
18 100
1 000
4 500
19 200
11 300
42,5 m²
irtaimistovarasto
20,0 m²
65,0 m²
33,5 m²
33,5 m²
33,5 m²
irtaimistovarasto
61,5 m²
20,0 m²
VSS / pöyrävarastot
42,5 m²
tekninen tila
36,5 m²
parkkihalli 14 ap
KELLARI +41,4
Kokonaispinta-ala 468 brm2
Kerrostasoala 0 ktm2
Kerrosala 0 kem2
Huoneistoala 0 hum2
katutaso
pihakansi
pihataso
kaide
katos
korotetut istutuskaukalot
pelikenttä
korotettu nurmikko
OLESKELU
JA
LEIKKI
NOSTOPAIKKA / IMEYTYS
2H+KT+S
37,0 m²
2H+KT+S
42,0 m²
1H+KT
26,5 m²
2H+KT
33,5 m²
2H+KT
33,5 m²
2H+KT
33,5 m²
2H+KT
33,5 m²
1H+KT
26,5 m²
sauna
ja
kerhotila
42,0 m²
liiketiloja
37,0 m²
Liiketiloja
116,0 m²
toritaso
liiketilataso
nurmikko
nurmikiveys
3 150
21 650
5 700
18 900
8 450
3 150
4 200
9 800
11 400
8 000
15 950
3 150
1. KERROS +44,7 asuntoja 8 kpl
Kokonaispinta-ala 453,5 + 135 = 588,5 brm2
Kerrostasoala 588,5 ktm2
Kerrosala (PRH 15 kem2) 476,5 kem2
Huoneistoala (as + liike) 266 + 153 = 419 hum2
Maantasokerros 1:300

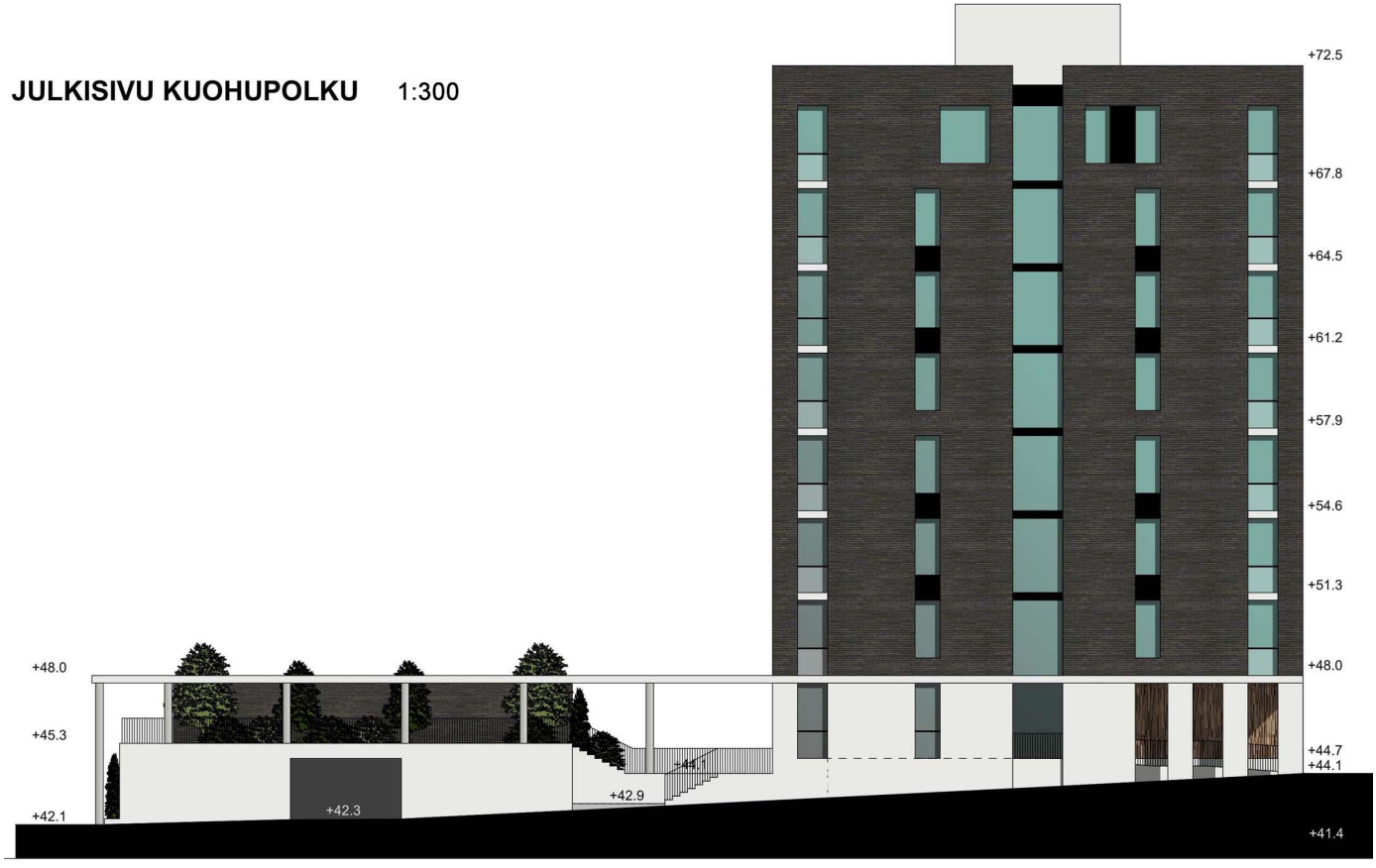

Vakiokerros 1:300

Ylin kerros 1:300

Julkisivut, Kari Leppänen Arkkitehdit Oy

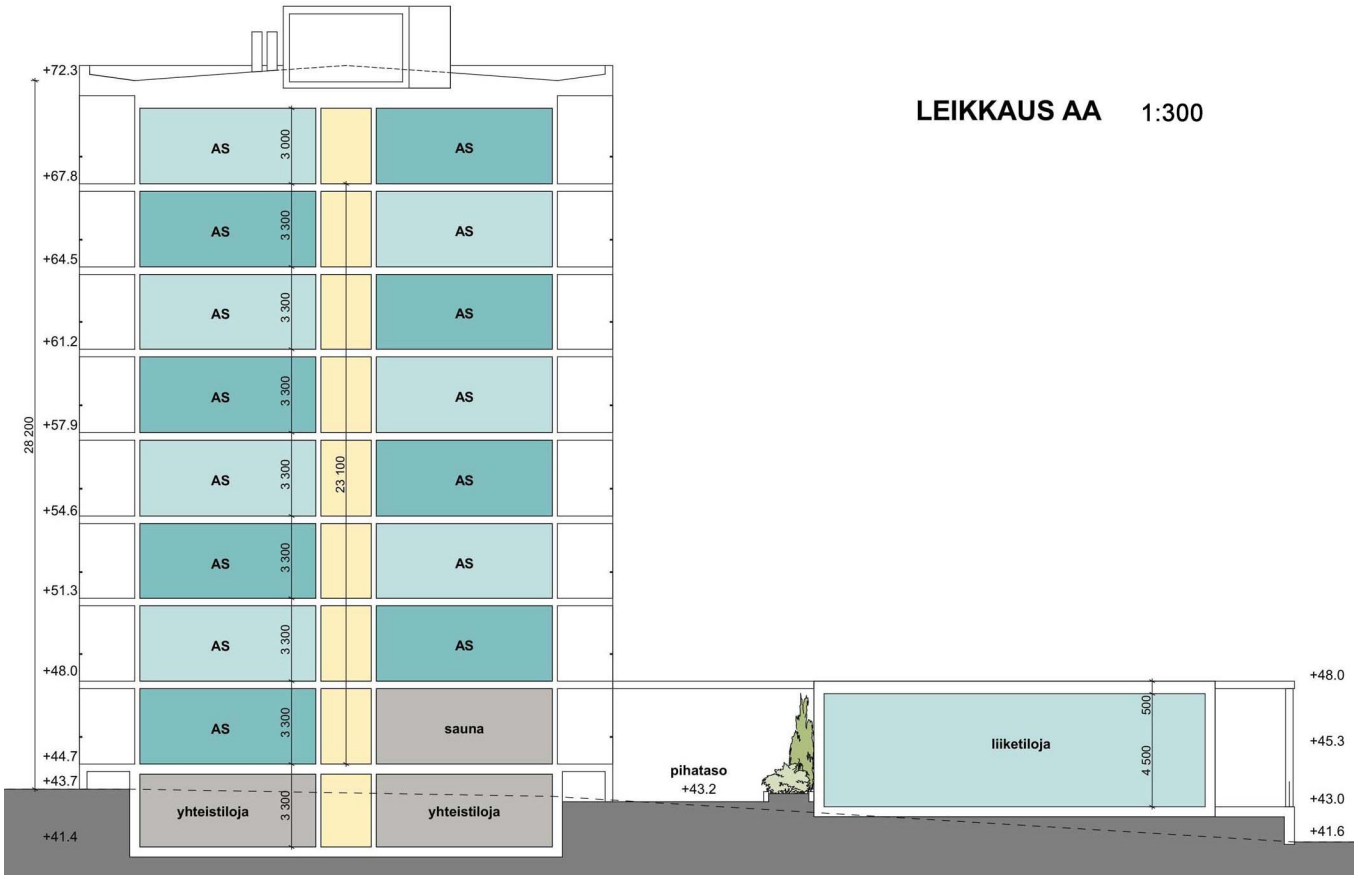
JULKISIVU KUOHUKUJA 1:300

JULKISIVU PIHA 1:300

Julkisivut, Kari Leppänen Arkkitehdit Oy

Rakennusleikkaukset, Kari Leppänen Arkkitehdit Oy

VANTAAAN KAUPUNKI

ASEMAKAAVAMUUTOS NRO 002364
KUOHUKUJA 1-3
15 MYYRMÄKI
MUISTUTUKSET JA VASTINEET

Kaupunkisuunnittelu / TKa

25.2.2019

Asemakaavan muutosehdotus 002364 on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 28.11.2018 – 2.1.2019. Tällöin jätettiin kolme muistutusta.

Muistuttaja	Muistutuksen tiivistelmä	Tarkistukset
Nro 1 **Asunto Oy Myyränniitty**	Kerrosmäärä rajattava kolmeen tai neljään, jolloin minimoidaan varjostuksen aiheuttama haitta.	–
Nro 2 **Naapuri, Uomatie 15**	Kaavamuutos on hylättävä. Ostoskeskus on suojeltava. Vielä selvitettävä löytyisikö ostarin säilyttävä ja mahdollisesti pientä lisärakentamista mahdollistava vaihtoehto.	–
Nro 3 **Myyrmäkeläinen Koskikujalta**	Ostoskeskusta ei tule purkaa. Aloitettava suojelu-kaavan valmistelu Myyrmäen pohjoisosaan.	–

NRO 1
ASUNTO OY MYYRÄNNIITTY

Muistutus

”**Vaatimus**: Kerrosmäärän alentaminen ehdotettuun asemakaavan muutosesitykseen

Perustelut: Kaavaehdotuksen mukainen 8- kerroksinen talo aiheuttaisi lähialueen asukkaille sellaista elinympäristön laadun heikkenemistä, joka on katsottava maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 3 momentissa kielletyksi. Rakennus muuttaisi oleellisesti alueen yleisilmeen nykyistä ahdistavammaksi, kun se kohoaisi selvästi ympäröiviä rakennuksia korkeammaksi.

Erityisesti Asunto Oy Myyrinniityn osalta ehdotettu uudisrakennus olisi varsin haitallinen. Kaavaluonnoksen liitteiden mukaiset varjostustarkastelut ovat hyvät ja osoittavat selvästi, että taloamme korkeampi uudisrakennus idän puolella aiheuttaa varjonmuodostuksen keväällä ja kesällä auringon nousuajasta riippuen n. klo 9 saakka. Pidämme tästä meille aiheutuvaa haittaa sellaisena elinympäristön laadun heikkenemisenä, joka on laissa kielletty. Taloyhtiössämme asuu 146 ihmistä, joiden puolesta esitämme muutosta hankkeeseen.

Jatkotoimenpiteet: Esitämme, että uudisrakennuksen kerrosmäärää rajataan kolmeen tai neljään kerrokseen, jolloin minimoidaan esittämämme varjostuksen aiheuttama haitta.

Vastine

Asemakaavamuutos vastaa kasvavan kaupungin asuntotuotantotavoitteeseen. Tavoitteena on myös jo rakennetun infran (kadut, kunnallistekniikka, koulut, Kehärata) hyödyntäminen.

Myyrmäki on osoitettu Uudenmaan maakuntakaavassa tiivistettäväksi taajamatoimintojen alueeksi ja Vantaan yleiskaavassa tehokkaaksi asuntoalueeksi. Maakuntakaavan tavoitteena on asumisen keskittäminen ratayhteyksien varsille. Yleiskaavan tavoitteita ovat tiivistäminen, täydentäminen ja eheyttäminen. Lisäksi Myyrmäen kaavarunkoluonnoksessa (kaupunginhallitus 23.4.2018) Myyrmäkeen yleisesti ja Kuohukujalle erityisesti on osoitettu kahdeksankerroksista täydennysrakentamista. Kaupungin maa- ja asuntopoliittisina tavoitteina (kaupunginvaltuusto 18.6.2018) on täydennysrakentaminen erityisesti keskustoihin ja joukkoliikennevyöhykkeille sekä korkean rakentamisen lisääminen asemakeskuksissa, joissa on hyvät palvelut.

Uudisrakennus varjostaa Asunto Oy Myyränniityn taloa vain osittain ja ohimenevästi, 20.4. – 20.8. ja 2.12. – 21.1. välisinä aikoina ei ennen klo 9.00 ollenkaan. Myyrmäessä aurinko nousee klo 9.00 alkaen ajalla 21.1. – 2.12. (2019). Tällöin aurinko laskee aikaisintaan klo 15.20, jolloin päivän pituus on vähintään 6 tuntia 20 minuuttia. Pisimmillään päivä on kesäpäivän seisauksena 21.6. (2019), jolloin aurinko nousee klo 3.53 ja laskee 22.52, jolloin klo 9.00 jälkeen päivän pituus on 13 tuntia 52 minuuttia eli 77 % päivän aurinkoisesta ajasta. Varjoanalyyseissä ei ole esitetty puita, jotka nekin varjostavat.

Kaupunkien rakentamisessa ei voida lähteä siitä, että mikään rakennus ei koskaan varjosta toista. Tämä ei täyty nykytilanteessa Myyrmäessäkään. Varsinkin aamuisin ja talvella kaupunki on yleisesti varjoinen.

Näkymä Kuohukujalta Asunto Oy Myyränniityn talolle. / Google maps

Asunto Oy Myyränniityn talossa on seitsemän asuinkerrosta ja maanpäällinen kellari, joka nykyisin lasketaan kerrokseksi. Siten kerroksia on kahdeksan, samoin kuin tulevassa uudisrakennuksessa.

Uudisrakennus sijoittuu väljälle paikalle. Asuinrakennusten väliin jää välimatkaa peräti 70 metriä ja isoja puita, jotka nekin varjostavat.

Ottaen huomioon sijainti tiivistettävällä tehokkaalla asuntoalueella, talojen sama kerrosluku, asuinrakennusten välinen etäisyys ja talojen väliin jäävät isot puut, ei uudisrakennuksen korkeutta ja varjostusta voi pitää kohtuuttomana eikä kaava aiheuta elinympäristön laadun sellaista merkityksellistä heikkenemistä, joka ei ole perusteltua asemakaavan tarkoitus huomioon ottaen (MRL 54 § 3 mom.).

Tarkistukset

–

NRO 2
NAAPURI, UOMATIE 15

Muistutus

”**Vaatimus:** ehdotettu asemakaavan muutosesitys on hylättävä, koska se on lainvastainen.

Perustelut: Maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 2 momentin mukaan rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää. Kuohukujan ostari on kaikissa rakennushistoriallisissa inventoinneissa todettu erittäin merkittäväksi ja sen purkamisen on katsottava olevan maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n mukaan kielletty.

Kaavanmuutosehdotuksen ostarin purkavaa vaihtoehtoa perustellaan rakennuksen heikolla kunnolla, osittaisella käyttämättömyydellä ja kustannussyillä. Nämä eivät ole riittäviä perusteluita merkittävän kohteen purkamiselle. Ikävä kyllä vaikuttaa olevan maassamme yleinen tapa jättää rakennukset huonolle hoidolle, jolla sitten pyritään perustelemaan rakennusten purkamista. Omistajalla on kuitenkin velvollisuus pitää rakennuksensa kunnossa, joten huono kunto ei ole asiallinen perustelu purkamiselle. Nykytekniikoin voidaan rakennukset pitää hyvässä kunnossa kun halua siihen on.

Alueen täydennysrakentamisesta: kaupungin taholta kaavatyön tavoitteena on mahdollistaa kaupunkirakenteeseen sopivaa täydennysrakentamista. Tämän osalta on todettava, että lähistölle n. 300 metrin päähän tulee n. 30 uutta asuinkerrostaloa. Viherpuistoon on jo valmistunut 10 uutta kerrostaloa ja Uomatien päähän viheralueelle on tulossa noin 20 uutta kerrostaloa. Kaupungin perustelut täydennysrakentamistarpeelle ostarin tilalle ontuvat pahasti kun sanotaan, että tähän pitää lisärakentaa, jotta viheralueet säilyvät. Lisärakentamisella ei saisi huonontaa nykyistä hienoa miljöötä. Kaupungin perustelut lisärakentamistarpeelle eivät ole hyväksyttävät tässä kohteessa. Joillekin muille Myyrmäen alueille täydennysrakentaminen sopii paremmin kun asemien ympäristöt on rakennettu siten, että asuintalot ovat vähän kauempana. Louhelan asemantienoon ja Uomatien lähistön täydennysrakentamiseen sopivat alueet on jo käytetty.

Kaavaehdotuksen mukainen 8- kerroksinen talo aiheuttaisi lähialueen asukkaille sellaista elinympäristön laadun heikkenemistä, joka on katsottava maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 3 momentissa kielletyksi. Rakennus muuttaisi oleellisesti alueen yleisilmeen nykyistä ahdistavammaksi, kun se kohoaisi selvästi ympäröiviä rakennuksia korkeammaksi. Erityisesti Uomatie 15 talon osalta aamuaurinko jäisi kokonaan pois ja Uomatie 11 osalta taas estäisi ilta-auringon näkymisen.

Jatkotoimenpiteet: Maankäyttö- ja rakennuslain 57 §:n 2 momentin mukaisesti ”Jos jotakin aluetta tai rakennusta on maiseman, luonnonarvojen, rakennetun ympäristön, kulttuuri-hitoriallisten arvojen tai muiden erityisten ympäristösyiden vuoksi suojeltava, asemakaavassa voidaan antaa sitä koskevia tarpeellisia määräyksiä (suojelumääräykset)”. On siis harkittava sellaisten suojelumääräysten antamista, jotka takaavat ostarin säilymisen.
Ehkä olisi vielä selvitettävä löytyisikö ostarin säilyttävä ja mahdollisesti pientä lisärakenta-mista mahdollistava vaihtoehto, joka tyydyttäisi riittävästi suojelutarpeet ja aiheuttaisi lähialueen talojen asukkaille mahdollisimman pienen haitan. Jos ei sellaista vaihtoehtoa löydy, niin kaavassa pitäisi antaa riittävät suojelumääräykset.

--- Pyydän päätöksen.”

Vastine

Kuohukujan ostoskeskus on inventoitu, mutta rakennusta ei ole suojeltu. Rakennuksen suojelukysymys on tutkittu tässä asemakaavamuutoksessa.

Maankäyttö- ja rakennuslain sisältövaatimukset ovat hyvin yleispiirteisiä. Kaavan sisältöön vaikuttavat paitsi MRL 54 §:n sisältövaatimukset myös maankäyttö- ja rakennuslain yleinen tavoite, alueiden käytön suunnittelun yleiset tavoitteet ja asemakaavan tarkoituspykälän ohjaustavoitteet (MRL 1, 5 ja 50 §).

Selvityksessä Vantaan vanhojen ostoskeskusten 1916 – 1986 maankäytön mahdollisuuksista (kaupunkisuunnittelulautakunta 18.5.2015) Kuohukujan ostoskeskuksesta todetaan sen kulttuurihistoriallinen merkitys, mutta merkitys palveluverkossa on vähäinen ja rakennuksen kunto on heikko eikä rakennus ole taloudellis-teknisesti korjattavissa.

Rakennuksen suojelun vaatiminen on omistajalle kohtuutonta ottaen huomioon huomattavan kalliin korjauksen (arvio 2 200 000 € / 2018) suhde rakennuksen tuottoon tällä paikalla. Ostoskeskuksessa ei ole päivittäistavarakauppaa, joka on naapuritontilla, ja enää kolmannes rakennuksesta on käytössä heikon kunnon vuoksi. Rakennus edustaa 1970-luvun kevyttä rakentamista.

Kaavaselostuksessa on jo arvioitu sekä säilyttävä että osin säilyttävä vaihtoehto (Optiplan Oy 2018), jotka on hylätty epärealistisina, perustelut kaavaselostuksessa s. 19.

Rakennetun ympäristön vaaliminen ei merkitse, että juuri Kuohukujan ostoskeskus olisi suojeltava, saati että rakennettua ympäristöä olisi vaalittava kaikissa mahdollisissa kaava-muutoksissa. Myyrmäen kaavarunkoehdotuksessa esitetään suojeltaviksi Myyrmäen kirkko, Kilterin koulu, Metropolian vanha osa ja Imatran Voiman pääkonttori (nyt Voimatalo, aiemmin Colosseum).

Kuohukujan ostoskeskus korvataan arkkitehtonisesti korkeatasoisella uudisrakennuksella, joka sisältää myös liiketiloja 190 kerrosneliömetriä.

Asemakaavamuutos vastaa kasvavan kaupungin asuntotuotantotavoitteeseen. Tavoitteena on myös jo rakennetun infran (kadut, kunnallistekniikka, koulut, Kehärata) hyödyntäminen.

Myyrmäki on osoitettu Uudenmaan maakuntakaavassa tiivistettäväksi taajamatoimintojen alueeksi ja Vantaan yleiskaavassa tehokkaaksi asuntoalueeksi. Maakuntakaavan tavoitteena on asumisen keskittäminen ratayhteyksien varsille. Yleiskaavan tavoitteita ovat tiivistäminen, täydentäminen ja eheyttäminen. Lisäksi Myyrmäen kaavarunkoluonnoksessa (kaupungin-hallitus 23.4.2018) Myyrmäkeen yleisesti ja Kuohukujalle erityisesti on osoitettu kahdeksan-kerroksista täydennysrakentamista. Kaupungin maa- ja asuntopoliittisina tavoitteina (kaupunginvaltuusto 18.6.2018) on täydennysrakentaminen erityisesti keskustoihin ja joukkoliikennevyöhykkeille sekä korkean rakentamisen lisääminen asemakeskuksissa, joissa on hyvät palvelut.

Uudisrakennus varjostaa Asunto Oy Myyränniityn taloa vain osittain ja ohimenevästi, 20.4. – 20.8. ja 2.12. – 21.1. välisinä aikoina ei ennen klo 9.00 ollenkaan. Myyrmäessä aurinko nousee klo 9.00 alkaen ajalla 21.1. – 2.12. (2019). Tällöin aurinko laskee aikaisintaan klo 15.20, jolloin päivän pituus on vähintään 6 tuntia 20 minuuttia. Pisimmillään päivä on kesäpäivän seisauksena 21.6. (2019), jolloin aurinko nousee klo 3.53 ja laskee 22.52, jolloin klo 9.00 jälkeen päivän pituus on 13 tuntia 52 minuuttia eli 77 % päivän aurinkoisesta ajasta. Varjoanalyyseissä ei ole esitetty puita, jotka nekin varjostavat.

Kaupunkien rakentamisessa ei voida lähteä siitä, että mikään rakennus ei koskaan varjosta toista. Tämä ei täyty nykytilanteessa Myyrmäessäkään. Varsinkin aamuisin ja talvella kaupunki on yleisesti varjoinen.

Näkymä Kuohukujalta Asunto Oy Myyränniityn talolle (Uomatie 15). / Google maps

Asunto Oy Myyränniityn talossa on seitsemän asuinkerrosta ja maanpäällinen kellari, joka nykyisin lasketaan kerrokseksi. Siten kerroksia on kahdeksan, samoin kuin tulevassa uudisrakennuksessa.

Uudisrakennus sijoittuu väljälle paikalle. Asuinrakennusten väliin jää välimatkaa peräti 70 metriä ja isoja puita, jotka nekin varjostavat.

Ottaen huomioon sijainti tiivistettävällä tehokkaalla asuntoalueella, talojen sama kerrosluku, asuinrakennusten välinen etäisyys ja talojen väliin jäävät isot puut, ei uudisrakennuksen korkeutta ja varjostusta voi pitää kohtuuttomana eikä kaava aiheuta elinympäristön laadun sellaista merkityksellistä heikkenemistä, joka ei ole perusteltua asemakaavan tarkoitus huomioon ottaen (MRL 54 § 3 mom.).

Uomatie 11:n taloon on uudisrakennuksen 8-kerroksista asuinosasta noin 55 metriä, eivätkä Uomatie 11:n taloyhtiö tai asukkaat ole muistuttaneet kaavamuutosehdotuksesta.

Tarkistukset

–

NRO 3
MYYRMÄKELÄINEN KOSKIKUJALTA

Muistutus

Myyrmäki on Vantaan ensimmäisiä 1960-luvun suuria aluerakentamiskohteita. Kaupunginosan vanhimmat korttelit (Asemakaava Myyrmäki I, 21.5.1970) ovat omaleimainen esimerkki ihmisläheisestä rakentamisesta, jossa huomioitiin kallioinen maasto, säästettiin luontoa pieniksi puistikoiksi ja tehtiin yhtenäiset jalankulkureitit kauppoihin, kouluihin ja päiväkoteihin. Myyrmäen ensimmäinen ostoskeskus pääkadun Uomatien ja Kuohukujan kulmauksessa viereisine aukioineen ovat kulttuurihistoriallisesti arvokas kokonaisuus ja oleellinen osa pääkadun eheää arkkitehtonista ilmettä. Aukiolle on sijoitettu Vantaan kaupungin ensimmäinen julkinen taideteos vuonna 1972.

Ostoskeskusta ei tule vähäisen käyttöasteen tai kunnossapidon laiminlyönnin vuoksi purkaa. Tontille ei tule antaa rakennuslupaa korkealle, tummapintaiselle alueen ilmeeseen sopimattomalle rakennukselle. Sen sijaan Kuohukuja 1:n kiinteistölle tulee tehdä tarpeellinen peruskorjaus ja saada se vastaamaan kiinteistössä pitkään vuokralaisina toimineiden liikeyritysten sekä alueen asukkaiden tarpeita.

Kaupunginosan samanikäisten asuinrakennusten kunnosta ovat kaikki taloyhtiöt huolehtineet ja noudattaneet korjauksissaan kaupungin ohjeita julkisivujensa materiaaleja ja väritystä myöten. Näiden vanhimpien kortteleiden rakennuskanta on säilynyt yhtenäisenä ja vastaa peruskorjausten jälkeen täysin tämän päivän vaatimuksia. Myyrmäen vanhin osa vaaleina taloineen vihreyden keskellä on eheä ja näyttävä esimerkki 1960-luvun lähiösuunnittelusta. Sen säilyminen on vielä mahdollista, sen rikkominen olisi vastuutonta.

Vantaan kaupungin on syytä huolehtia arvokkaasta lähihistoriastaan – nykyisenkin suuren kasvun aikana. Vantaan kaupunki voisi vuonna 2019 juhlistaa suuren läntisen kaupunginosansa 50-vuotista historiaa aloittamalla suojelukaavan valmistelun Myyrmäen vanhimmalle osalle (asemakaava-alue 1, 21.5.1970).

Vastine

Asemakaavamuutos vastaa kasvavan kaupungin asuntotuotantotavoitteeseen. Tavoitteena on myös jo rakennetun infran (kadut, kunnallistekniikka, koulut, Kehärata) hyödyntäminen.

Myyrmäki on osoitettu Uudenmaan maakuntakaavassa tiivistettäväksi taajamatoimintojen alueeksi ja Vantaan yleiskaavassa tehokkaaksi asuntoalueeksi. Maakuntakaavan tavoitteena on asumisen keskittäminen ratayhteyksien varsille. Yleiskaavan tavoitteita ovat tiivistäminen, täydentäminen ja eheyttäminen. Lisäksi Myyrmäen kaavarunkoluonnoksessa (kaupunginhallitus 23.4.2018) Myyrmäkeen yleisesti ja Kuohukujalle erityisesti on osoitettu kahdeksankerroksista täydennysrakentamista. Kaupungin maa- ja asuntopoliittisina tavoitteina (kaupunginvaltuusto 18.6.2018) on täydennysrakentaminen erityisesti keskustoihin ja joukkoliikennevyöhykkeille sekä korkean rakentamisen lisääminen asemakeskuksissa, joissa on hyvät palvelut.

Kuohukujan ostoskeskus on inventoitu, mutta sitä ei ole suojeltu. Selvityksessä Vantaan vanhojen ostoskeskusten 1916 – 1986 maankäytön mahdollisuuksista (kaupunkisuunnittelulautakunta 18.5.2015) Kuohukujan ostoskeskuksesta todetaan sen kulttuurihistoriallinen merkitys, mutta merkitys palveluverkossa on vähäinen ja rakennuksen kunto on heikko eikä rakennus ole taloudellis-teknisesti korjattavissa.

Rakennuksen suojelun vaatiminen on omistajalle kohtuutonta ottaen huomioon huomattavan kalliin korjauksen (arvio 2 200 000 € / 2018) suhde rakennuksen tuottoon tällä paikalla.

Ostoskeskuksessa ei ole päivittäistavarakauppaa, joka on naapuritontilla, ja enää kolmannes rakennuksesta on käytössä heikon kunnon vuoksi. Rakennus edustaa 1970-luvun kevyttä rakentamista.

Kuohukujan ostoskeskus korvataan arkkitehtonisesti korkeatasoisella uudisrakennuksella, joka sisältää kaksi uutta liiketilaa. Nykyinen ostoskeskus on tumma ja punatiilipintainen. Uomatien pohjoispuolisissa kerrostaloissa on punatiilipäädyt. Naapuritaloja jonkin verran tummempi julkisivun värisävy on korostanut ostoskeskusta. Nykyisin maanpäällinen kellari lasketaan kerrokseksi, joten naapuritalotkin ovat kahdeksankerroksisia.

Kaupunginmuseo ei ole arvottanut Pohjois-Myyrmäkeä rakennusperintökohteeksi.

Tarkistukset

–

VANTAAN KAUPUNKI

ASEMAKAAVAMUUTOSEHDOTUS NRO 002364 / KUOHUKUJA 1 - 3
15 MYYRMÄKI
LAUSUNNOT JA VASTINEET

Kaupunkisuunnittelu / TKa

25.2.2019

Kaupunginhallitus 12.11.2018 oikeutti kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot asemakaavan muutosehdotuksesta nro 002364 / Kuohukuja 1 - 3. Lausuntoja pyydettiin yksi ja saatiin yksi.

Lausunnonantaja	Lausunnon tiivistelmä	Tarkistukset
Nro 1 **Vantaan kaupunginmuseo**	**Kaavan toteutuminen hävittää alueelta ostoskeskus-rakennukseen liittyvät kulttuurihistorialliset arvot.**	**Tarkistetaan kaavaselostusta.**

NRO 1
VANTAAN KAUPUNGINMUSEO

Lausunto

”Vantaan kaupunkisuunnittelu on pyytänyt kaupunginmuseolta lausuntoa Kuohukuja ostoskeskuksen asemakaavamuutosehdotuksesta nro 002364. Kaavatyön tavoitteena on muuttaa nykyinen asuin- liike- ja toimistorakennusten korttelialue (AL), sekä viereistä katualuetta asuinkerrostalojen korttelialueeksi (AK). Asemakaava voimistuessaan mahdollistaa Kuohukujan kulttuurihistoriallisesti arvokkaan ostoskeskusrakennuksen purkamisen. Museo lausuu asiasta rakennetun kulttuuriympäristön, maiseman ja arkeologisen kulttuuriperinnön osalta. Alueelta ei tunneta käytettävissä olevien tietojen perusteella muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja muinaisjäännöksiä.

Kaupunginmuseo on jättänyt mielipiteensä kaavamuutosehdotuksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 2.3.2018 (Dnro 026/2018). Museo totesi kannanotossaan, että tehtyjen selvitysten perusteella rakennuksessa on riittävästi kulttuurihistoriallisia arvoja suojeluperusteiden täyttymiseen. Näin ollen museo esitti kaavatyön lähtökohdaksi säilyttävän vaihtoehdot tutkimisen.

Kaavatyön aikana tehtiin selvitys ”Ostarien uudet konseptit” (1.6.2018, Optiplan Oy), jossa visioitiin uutta käyttöä kolmelle ostoskeskukselle. Näistä yksi oli Kuohukujan ostoskeskus. Selvityksessä todettiin, että Kuohukujan ostoskeskus on poikkeuksellisen näyttävä ja harkittu arkkitehtoninen teos, jossa rakennusosat on suunniteltu ja toteutettu tarkasti. Siksi liimapuu-rakenteiden, julkisivun dominoelementtimukaelmien, värimaaliman sekä betonilaattojen ja kaiteiden muodostaman kokonaisuuden säilyttäminen on tärkeää. Etenkin rakennuksen itäpääty koettiin yhdessä aukion kanssa tärkeäksi.

Selvityksessä ideoitiin kahta erilaista maankäytön vaihtoehtoa. Vaihtoehdossa A ostoskeskus kunnostetaan säilyttäen ja vaihtoehdossa B rakennus korvattaisiin osittain uudisrakennuk-sella, tärkeimpiä ominaispiirteitä säilyttäen. Konseptikuvaukset ovat viitteellisiä ja niiden oli tarkoitus näyttää suuntaa alueen ja rakennusten kehittämiselle siten, että kulttuurihistoriallisia arvoja voidaan vaalia.

Kaavaselostuksessa olevassa OAS -vaiheen vastineessa (s.13) on vaihtoehdon A hylkäämistä perusteltu sillä, että uuden käyttötarkoituksen löytäminen saattaa olla vaikeaa, kaupungilla ei ole tarvetta tämän tyyppisille tiloille ja että säilyttävä vaihtoehto on kiinteistön omistajan kannalta liian kallis. Vaihtoehto B:n hylkäämistä perustellaan sillä, että palveluasuminen ei ole mahdollista ja tavalliselle asumiselle ei riitä autopaikat.

Museo näkemys on, että Kuohukujan ostoskeskusta voitaisiin vielä kehittää osana tiivistyvää kaupunkirakennetta, jolloin arvoja saadaan ainakin osittain säilymään. Syyt kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittäväksi todetun rakennuksen purkamiseen eivät ole riittävän perusteltuja. Museo näkee osittain säilyttävän suunnitteluratkaisun kehittämisen vaihtoehtona, jossa myös kiinteistön omistaja voi saada taloudellista hyötyä. Ratkaisun ei tarvitsisi noudattaa juuri Optiplanin selvityksessä esiin tuomia vaihtoehtoja. Selvityksellä on kuitenkin pystytty osoittamaan, että säilyttäminen on mahdollista, jos suojelutahtoa on riittävästi.

Kaavaselostuksessa ei Asemakaavan kuvaus -luvussa ole selostettu riittävästi kaavan toteutumisen vaikutusta rakennettuun kulttuuriympäristöön. Luvussa 3.3.1. Vaikutukset rakennettuun ympäristöön todetaan ainoastaan, että muutos on positiivinen kaupunkikuvan kannalta. Jos kaavaehdotus hyväksytään nykyisenlaisena, niin museon näkemyksen mukaan kaavan toteutuminen hävittää alueelta ostoskeskusrakennukseen liittyvät kulttuurihistorialliset arvot. Tämä tulisi lisätä vaikutuksien kuvaukseen.

Kuohukujan asemakaavan sanotaan noudattavan Myyrmäen kaavarungon tavoitteista muun muassa paikallisidentiteetin vahvistamista ja paikanhengen luomista. Museon näkökannan mukaan nämä tavoitteet eivät toteudu uudisrakentamisen keinoin, vaan vaalimalla olemassa olevaa rakennuskantaa muuttuvassa ympäristössä. Kuohukuja ostoskeskuksen suojeleminen tai osittain suojeleminen on myös Maankäyttö- ja rakennuslain asemakaavan sisältövaatimusten § 54 mukaista. Laki määrää, että asemakaava on laadittava siten, että rakennettua ympäristöä tulee vaalia eikä siihen liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää.”

Vastine

Kuohukujan ostoskeskus on inventoitu, mutta rakennusta ei ole suojeltu. Rakennuksen suojelukysymys on tutkittu tässä asemakaavamuutoksessa.

Maankäyttö- ja rakennuslain sisältövaatimukset ovat hyvin yleispiirteisiä. Kaavan sisältöön vaikuttavat paitsi MRL 54 §:n sisältövaatimukset myös maankäyttö- ja rakennuslain yleinen tavoite, alueiden käytön suunnittelun yleiset tavoitteet ja asemakaavan tarkoituspykälän ohjaustavoitteet (MRL 1, 5 ja 50 §).

Rakennetun ympäristön vaaliminen ei merkitse, että juuri Kuohukujan ostoskeskus olisi suojeltava, saati että rakennettua ympäristöä olisi vaalittava kaikissa mahdollisissa kaavamuutoksissa. Myyrmäen kaavarunkoehdotuksessa (Kala 25.1.2019) esitetään suojeltaviksi Myyrmäen kirkko, Kilterin koulu, Metropolian vanha osa ja Imatran Voiman pääkonttori (nyt Virtatalo, aiemmin Colosseum).

Selvityksessä Vantaan vanhojen ostoskeskusten 1916 – 1986 maankäytön mahdollisuuksista (Kala 18.5.2015) Kuohukujan ostoskeskuksesta todetaan sen kulttuurihistoriallinen merkitys, mutta yleiskaavoituksen arvion mukaan merkitys palveluverkossa on vähäinen ja rakennusvalvonnan arvion mukaan rakennuksen kunto on heikko eikä rakennus ole taloudellisteknisesti korjattavissa. Rakennuksesta on myös sen omistajan teettämiä kuntoselvityksiä.

Rakennuksen suojelun vaatiminen on omistajalle kohtuutonta ottaen huomioon huomattavan kalliin korjauksen suhde rakennuksen tuottoon tällä paikalla. Ostoskeskuksessa ei ole

päivittäistavarakauppaa, joka on naapuritontilla, ja enää kolmannes rakennuksesta on käytössä heikon kunnon vuoksi.

Kaavaselostuksessa on jo arvioitu sekä säilyttävä että osin säilyttävä vaihtoehto (Optiplan Oy 2018), jotka on hylätty epärealistisina, perustelut kaavaselostuksessa s. 30. Kaupunginmuseo on osallistunut selvityksen tekemiseen. Arviointia täydennetään kaavaselostukseen.

Kaupunginmuseolle annettua vastinetta tarkistetaan kaavaselostukseen, s. 21 – 22.

Kaavaselostukseen lisätään kaupunginmuseon arvio, jonka mukaan kaavan toteutuminen hävittää alueelta vanhaan ostoskeskusrakennukseen liittyvät kulttuurihistorialliset arvot. Ostoskeskus kuitenkin korvataan arkkitehtonisesti korkeatasoisella uudisrakennuksella, joka sisältää myös liiketiloja 190 k-m2. Rakennus sijoittuu näkyvälle paikalle kokoojakadun risteykseen ja rakennukseen tulee muistumia vanhasta ostoskeskuksesta. Näin uusi asuin- ja liikerakennus vahvistaa paikallisidentiteettiä ja paikan henkeä. Aukio säilyy.

Asemakaavamuutos vastaa kasvavan kaupungin asuntotuotantotavoitteeseen. Tavoitteena on myös jo rakennetun infran (kadut, kunnallistekniikka, koulut, Kehärata) hyödyntäminen.

Myyrmäki on osoitettu Uudenmaan maakuntakaavassa tiivistettäväksi taajamatoimintojen alueeksi ja Vantaan yleiskaavassa tehokkaaksi asuntoalueeksi. Maakuntakaavan tavoitteena on asumisen keskittäminen ratayhteyksien varsille. Yleiskaavan tavoitteita ovat tiivistäminen, täydentäminen ja eheyttäminen. Lisäksi Myyrmäen kaavarunkoehdotuksessa (Kala 25.2.2019) Myyrmäkeen yleisesti ja Kuohukujalle erityisesti osoitetaan kahdeksankerroksista täydennysrakentamista. Kaupungin maa- ja asuntopoliittisina tavoitteina (Kv 18.6.2018) on täydennysrakentaminen erityisesti keskustoihin ja joukkoliikennevyöhykkeille sekä korkean rakentamisen lisääminen asemakeskuksissa, joissa on hyvät palvelut.

Tarkistukset

Tarkistetaan kaavaselostusta.

Kokousraportti

Kaupunginvaltuuston kokous 20.5.2019

Äänestyksen tiedot

Kokous:	Kaupunginvaltuuston kokous 20.5.2019
Agendan nimi:	Asia 14
Äänestyksen nimi:	Asian käsittelyn jatkaminen=JAA Palauttaminen=EI
Äänestyksen aihe:	
Äänestys alkoi:	20.5.2019 21:57:41
Äänestys päättyi:	20.5.2019 21:59:01

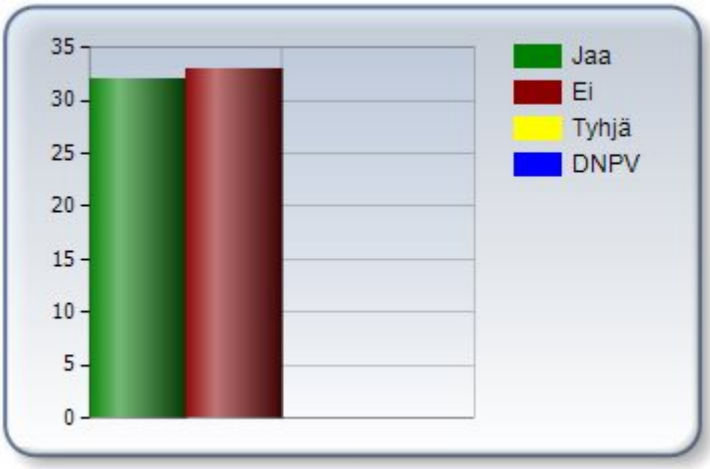
Äänestystulokset

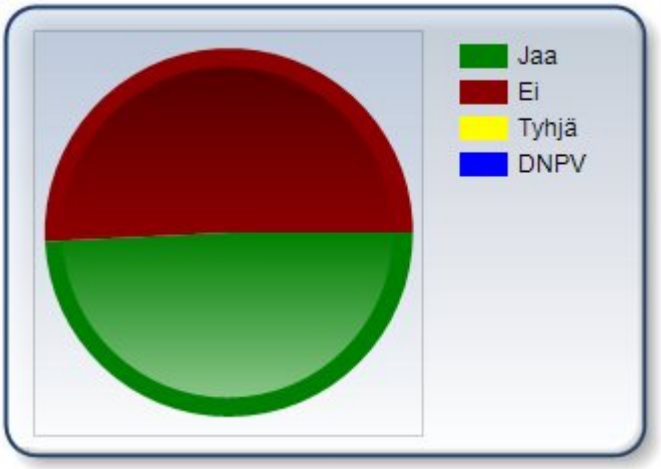
Osallistujat:

Paikalla	65	

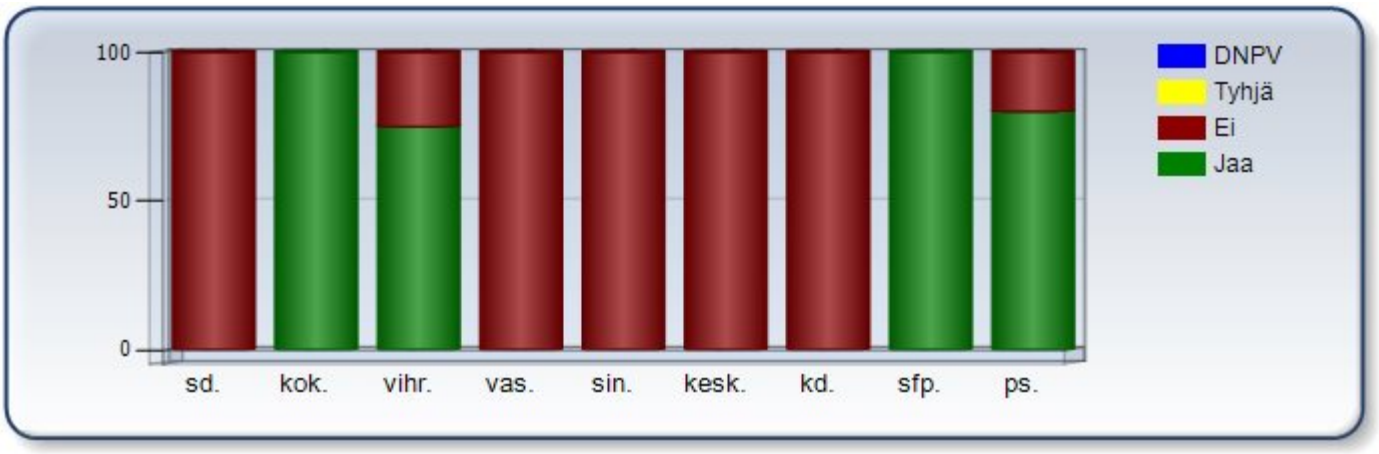
Äänet:

Jaa	32	49,2%
Ei	33	50,8%
Tyhjä	0	0%
DNPV	0	0%

Joukkoäänestys

kd.

Jaa	0
Ei	2
Tyhjä	0
DNPV	0

kesk.

Jaa	0
Ei	3
Tyhjä	0
DNPV	0

kok.

Jaa	17
Ei	0
Tyhjä	0
DNPV	0

ps.

Jaa	4
Ei	1
Tyhjä	0
DNPV	0

sd.	
Jaa	0
Ei	16
Tyhjä	0
DNPV	0

sfp.	
Jaa	2
Ei	0
Tyhjä	0
DNPV	0

sin.	
Jaa	0
Ei	3
Tyhjä	0
DNPV	0

vas.	
Jaa	0
Ei	5
Tyhjä	0
DNPV	0

vihr.	
Jaa	9
Ei	3
Tyhjä	0
DNPV	0

Yksilölliset äänestystulokset

Jaa	
Ahokas	kok.
Chen	kok.
Edelmann	kok.
Herranen	ps.
Juurikkala	vihr.
Järä	ps.
Kaira	kok.
Kanerva	kok.
Karlsson	sfp.
Kasonen	kok.
Kauppinen	vihr.
Kivimäki	kok.
Kurki	kok.
Kärki	ps.
Laakso	vihr.
Lehmuskallio	kok.
Leppänen	kok.
Linnainmäki	vihr.
Multala	kok.
Mäkilaine	ps.
Norrena	vihr.
Orlando	kok.
Orpana	kok.
Pajunen	vihr.
Raja-Aho	kok.
Rautavaara	vihr.
Rautio	kok.
Rautio	vihr.
Rokkanen	kok.
Silvennoinen-Hiisku	vihr.
Weckman	kok.
Åstrand	sfp.

Ei	
Abdi	sd.
Ala-Kapee-Hakulinen	sd.
Ansalehto-Salmi	kesk.
Atiye	vihr.

Auvinen	sin.
Eerola	vas.
Eklund	sd.
Hirvonen	kesk.
Hynninen	sd.
Jääskeläinen	vas.
Jääskeläinen	kd.
Jääskeläinen	sin.
Kaukola	sd.
Kiljunen	sd.
Kotila	vas.
Kuusela	vihr.
Kähärä	sd.
Letto	sd.
Lindblad-Palo	sd.
Lindtman	sd.
Lundell	ps.
Malmi	sin.
Puoskari	sd.
Rämö	vihr.
Sainio	sd.
Saramo	vas.
Sodhi	sd.
Särkelä	sd.
Tahvanainen	sd.
Toivonen	sd.
Tuomela	kd.
Tyystjärvi	vas.
Vähäkangas	kesk.

15 § **Asemakaavan muutos 002369, 63 Viertola/ Peltolantie 9**

VD/9428/10.02.04.01/2017
HP/TLA/RIK/NIS/MKU/PJ

Viertolaan, lähelle Tikkurilan keskustaa, kaavoitetaan uusi asuinkerrostalo nykyisen pysäköintialueen paikalle. Peltolantie 9:ään sijoittuva kerrostalo on 5–6 kerroksen korkuinen ja sen rakennusoikeus on 3 960 kerrosneliömetriä. Osa sisäpihasta katetaan ja autopaikat sijoitetaan pihakannen alle. Kokonaisrakennusoikeudeksi tulee 7 460 kerrosneliömetriä ja tehokkuudeksi e=1,46.

Asemakaavamuutos koskee osaa korttelista 63141, kaupunginosassa 63, Viertola.
Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa osaa korttelista 63414.

Alue sijaitsee Viertolassa, Tikkurilan keskustan länsipuolella. Se on Sinirikonpuiston naapurissa, osoitteessa Peltolantie 9. Kaavoitettavaa tonttia nro 3 rajaa etelässä Peltolantie, lännessä Keltamotie ja idässä Sinirikontie. Pohjoisessa rajanaapurina on Sinirikontien 2:n kiinteistö.

Kaavan hakija
As Oy Tikkurilan Peltolantie.

Maanomistus
As Oy Tikkurilan Peltolantie.

Kaavan valmisteluun osallistuneet
Kaupungin omien asiantuntijoiden lisäksi kaavaehdotuksen valmisteluun on osallistunut J2 Invest Oy ja Arkkitehtitoimisto HMV Oy kaavamuutoksen hakijan konsulttina.
Kaavatyö on tehty kaupungin työnä.

Yleiskaava
Kaavamuutoksen alue on kaupunginvaltuustossa 17.12.2007 hyväksytyssä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa tehokasta asuntoaluetta (A1).

Asemakaavan muutos
Kaavamuutos on osa Tikkurilan kaupunkiuudistusta, jolla lisätään asuntorakentamista Tikkurilan keskustassa ja sen välittömässä läheisyydessä hyvien raideliikenneyhteyksien varrella.

Kuulemisvaiheessa kaava-alueessa oli mukana myös Sinirikontie 2:n tontti, jolle oli osoitettu osa uudesta lisärakennusoikeudesta. Kiinteistön omistaja ei kuitenkaan tässä vaiheessa halunnut mukaan kaavamuutokseen.

Kaava mahdollistaa uuden viisi-kuusikerroksisen asuintalon rakentamisen Peltolantie 9:ään, pysäköintialueen paikalle. Rakennus sijoittuu 1970-luvulla rakennetun kerrostalon jatkeeksi Peltolantien ja Keltamotien varteen. Peltolantien kulmaan osoitetaan varaus liikehuoneistolle. Autot sijoitetaan pääosin kansipihan alle, jonne ajetaan Keltamotien kautta.
Rakennuksen julkisivut tehdään tiilestä paikalla muuraamalla. Katutasoon tulee tehdä neljän metrin korkuinen kivijalkakerros, jota korostetaan arkkitehtuurin avulla. Kaksi makedonianmäntyä Keltamotien kulmauksessa merkitään säilytettäväksi.
Kaava-alueen pinta-ala on 0,5 ha. Rakennusoikeus kasvaa nykyisen asemakaavan 3 058 kerrosneliömetristä 4 402 kerrosneliömetrillä 7 460 kerrosneliömetriin, josta varsinaisesti uudelle

rakennukselle osoitetaan 3 960 kerrosneliömetriä. Muu rakennusoikeus jää olemassa olevan rakennuksen käyttöön. Uusia asuntoja tulee arviolta 67 kpl. Tehokkuusluku, e on 1,46.

Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettely
MRL 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty 12.6.2018.

MRL 62 §:n mukaisesti kaavan vireille tulosta on ilmoitettu Vantaan Sanomissa ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Mielipiteitä saatiin 15 kpl.
Alueen asukasmielipiteissä vastustettiin Sinirikontie 2:n lisärakentamista, pidettiin kaavailtua kuusikerroksista rakentamista liian korkeana ja haluttiin komeiden mäntyjen säilyvän. Huoli pihojen varjoisuudesta, näkymien peittymisestä ja autopaikkojen riittävyydestä tuli mielipiteissä esille.

Mielipiteet otettiin huomioon ja kaava rajattiin koskemaan vain Peltolantie 9:ää. Kokonaan kuusikerroksisesta rakennusmassasta Keltamotien puoleinen osa madallettiin viiteen kerrokseen.

Kaupungin maapoliittiset linjaukset
Asemakaavatyö noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 18.6.2018 § 9).
Kaavatyö tuottaa uutta asuntokerrosalaa (4 402 k-m2, n. 67 asuntoa).

Sopimus
Asemakaavan muutokseen liittyy toteuttamissopimus.

Muutoskustannukset maksaa hakija As Oy Tikkurilan Peltolantie ja kaupunginhallitukselle tullaan esittämään vahvistettavaksi maksuluokka 3 (10 000 €).

Kaupunkisuunnittelulautakunta 10.12.2018 § 15

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 10.12.2018 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002369, 63 Viertola / Peltolantie 9,
b) oikeutetaan kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot,
c) vahvistetaan maksuluokka 3 ja todetaan, että hakija As Oy Peltolantie 9 maksaa muutoskustannukset (10 000 €).

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 17.12.2018 § 40

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 10.12.2018 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002369, 63 Viertola / Peltolantie 9,
b) oikeuttaa kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot, ja
c) vahvistaa maksuluokaksi 3 ja todeta, että hakija As Oy Peltolantie 9 maksaa muutoskustannukset (10 000 €).

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Nähtävilläolo
Asemakaavamuutosehdotus on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 30.1.–28.2.2019. Tänä aikana jätettiin kuusi muistutusta. Muistutuksissa vastustettiin autopaikkojen sijoittamista pihalle maantasoon. Pari muistuttajaa piti myös uuden rakennuksen korkeutta ja muotoa paikkaan sopimattomana ja yksi oli huolissaan rakentamisen aikaisista haitoista ja kansipihan mielekkyydestä. Muistutukset on otettu huomioon vastineissa ja pihalla olevat autopaikat on sijoitettu osa pysäköintihalliin, inva- ja huoltoliikennepaikat pihakannelle ja pari paikkaa rakennuksen pohjoispäätyyn.

Kaavalausunnot
Kaupunginhallitus päätti 17.12.2018 oikeuttaa kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot. Lausuntoja pyydettiin ja saatiin yksi kappale, jossa ei ollut huomautettavaa kaavaehdotukseen.

Tehdyt tarkistukset
Muistutusten johdosta on tehty tarkistuksia kaavakarttaan. Tarkistukset eivät ole olennaisia, joten uusi nähtävillepano ei ole tarpeen.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 1.4.2019 § 10

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) annetaan liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja tehdään esitetyt tarkistukset
b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 1.4.2019 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002369, 63 Viertola / Peltolantie 9

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Sopimus
Asemakaavan muutokseen liittyvä toteuttamissopimus on allekirjoitettu 12.4.2019.

Tekninen korjaus kaavamääräyksiin
Kaupunkisuunnittelulautakunnan 1.4.2019 kokouksen jälkeen kaavamääräykset ja -merkinnät -osiossa havaittiin tekninen virhe, joka on korjattu ennen kaupunginhallituksen käsittelyä. Kaavamerkinnöissä oli kolme ylimääräistä merkintää (ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja, tehokkuusluku sekä kadun tai muun yleisen alueen nimi), joita kaavakartassa ei ole. Merkinnät ja niiden selitteet on poistettu liiteasiakirjoista.

———

Kaupunginhallitus 29.4.2019 § 41

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja tehdään esitetyt tarkistukset, ja
b) saattaa kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 1.4.2019 päivätty, 29.4.2019 tarkistettu asemakaavamuutosehdotus 002369, 63 Viertola / Peltolantie 9

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginvaltuusto 20.5.2019 § 15

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään hyväksyä 1.4.2019 päivätty, 29.4.2019 tarkistettu asemakaavamuutosehdotus 002369, 63 Viertola / Peltolantie 9.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Asemakaavamuutoksen selostus 1.4.2019, tark. 29.4.2019
- Muistutukset ja vastineet 1.4.2019

Muutoksenhakuohje: 1. Valitusosoitus

Lisätiedot:
aluearkkitehti Ritva Kotilainen, puh. 050 310 4267, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
asemakaavasuunnittelija Seppo Niva, puh. 050 302 9298, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

VANTAAN KAUPUNKI

ASEMAKAAVAMUUTOSEHDOTUS
NRO 002369
Peltolantie 9
MUISTUTUKSET JA VASTINEET

Kaupunkisuunnittelu **1.4.2019**

Peltolantie 9 -asemakaavamuutosehdotus nro 002369 on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä **30.1.-28.2.2019.**
Tänä aikana jätettiin **(6 kpl) muistutusta.**

Muistuttaja	**Muistutus**	**Tarkistukset**
NRO 1 Muistuttaja	Uudisrakennuksen koko ja muoto on paikkaan sopimaton, vastustaa pihalle sijoitettua maantaso-pysäköintiä.	Kaavakarttaa tarkistetaan.
NRO 2 Muistuttaja	Vastustaa pihalle sijoitettua maantasopysäköintiä.	Kaavakarttaa tarkistetaan.
NRO 3 Muistuttaja	Vastustaa pihalle sijoitettua maantasopysäköintiä.	Kaavakarttaa tarkistetaan.
NRO 4 Muistuttaja	Uudisrakennus on liian korkea ja massiivinen, vastustaa pihalle sijoitettua maantasopysäköintiä.	Kaavakarttaa tarkistetaan.
NRO 5 Muistuttaja	Vastustaa pihalle sijoitettua maantasopysäköintiä.	Kaavakarttaa tarkistetaan.
NRO 6 Muistuttaja	Vastustaa maantasopysäköintiä ja on huolissaan rakennustöiden aiheuttamista haitoista. Epäilee kansipiharatkaisun viihtyisyyttä.	Kaavakarttaa tarkistetaan.

NRO 1
Muistutus:
Lisäys aiemmin toimittamaani muistutukseen:
Nykyisessä ehdotuksessa on lisätty nykyisen Peltolantie 9:lle mahdollisuus rakentaa lisäkerros ja korttelin uusi rakennus olisi 6/5 -kerroksinen yhtenäinen iso yksikkö.

Ilmeisesti näitä seikoista johtuen pihalle on lisätty 10 autopaikkaa Peltolantie 9:n siiven eteen, jonne avautuvat parvekkeet. Pihan viihtyisyys kaikkien asukkaiden kannalta kärsii huomattavasti, kun piha pienenee edelleen ja sen kyljessä on useita autopaikkoja. Pihan pienentyessä kaistaleeksi autopaikkojen välissä pihalla kulkeminen olisi muiden haittojen lisäksi riskialtista: lapset eivät voi enää liikkua piha-alueelle itsenäisesti tai poistua sieltä – välissä on auton kulkureitti. Piha ei enää voi olla oleskelukäytössä, jos muutos toteutuu.

Lisäksi asukkaille on kerrottu, että ulkopuolinen taho haluaisi ostaa Vantaan kaupungin omistaman hallintotilan ja muuttaa sen asunnoiksi. Tätä asiaa ei ole käsitelty yhtiössä eikä siis hyväksytty. Kun otetaan huomioon, että Peltolantie 9:ssä oleva kaupungin pohjakerroksessa omistama tila saattaa olla muuttumassa asunnoiksi, lopputulos olisi, että autopaikkoja tarvittaisiin edelleen lisää. Autojen väkisin mahduttaminen pihalle vie sen pihan viihtyisyyden. jota Vantaan kaupunki on kuitenkin korostanut eri yhteyksissä. Vastaavaa asukkaat ohittavaa ratkaisua ei ole tehty tällä asumisalueella, joka ilmeeltään on ilmava ja väljä.

Asuntojen määrän on oltava suhteessa järkevästi järjestettävissä olevien autopaikkojen määrään – ei niin, että asuntojen määrää kasvatetaan ottamatta huomioon pysäköintimahdollisuuksia ja tarvittavat pysäköintipaikat toteutetaan tinkimällä merkittävästi pihan koosta, toimivuudesta ja viihtyisyydestä.

Asukkaat Peltolantie 9:ssä eivät ole suostuneet piha-alueensa pienentämiseen autopaikoilla, eivät lisäkerroksen rakentamiseen eivätkä nykyisin kaupungin omistaman hallintotilan muuttamiseen asunnoiksi. Viittaan aiemmin mainitsemaani rakennusliikkeen kanssa tehtyyn esisopimukseen, jonka ehdot asukkaat ovat hyväksyneet:
Peltolantie 9:n autopaikat sijoitetaan kannen alle ja uuden rakennuksen tarvitsemat autopaikat sen omistamalle alueelle. Mikäli rakennusliike ei ole osannut realistisesti arvioida tilannetta, ei kaupunki voi Peltolantie 9:n kustannuksella korjata sitä. Nyt ehdotuksen sisältö johtaa rakennusten epätasa-arvoiseen kohteluun: vanha rakennus on autopaikkoineen b-luokkaa.

Tässä otteet Vantaan kaupungin omista asiakirjoista – minä olen uskonut näihin lähtökohtiin ja kaupungin edustajien ensimmäisessä lisärakennusta koskevassa tapaamisessamme :

”Raamit rakentamiselle ja kaupunki- tai maisemakuvan muodostumiselle luodaan kaavoituksella ja **olemassa olevat maisemalliset ominaisuudet ovat lähtökohtana. Vasta yksittäisten rakennushankkeiden toteutumisen myötä muodostuu lopullinen kaupunkikuva**. **Yhtä merkittäviä kuin rakennukset maisema- tai kaupunkikuvassa ovat myös rakentamattomat rakennusten väliin jäävät piha- tai katutilat sekä puistoksi tai luonnonympäristöksi jäävät tilat.** ”

”Asuinalueiden viihtyvyyden ja toimivuuden yhtenä tekijänä on pysäköinnin järjestelyt. Erilaiset pysäköintivaihtoehdot vaikuttavat paljolti alueen kaupunkimaisuuteen sekä rakennusten sijoitteluun, mutta myös alueen pysäköinnin ja asuntojen hintatasoon. Maantasopysäköinti on usein rakennuttajalle ja käyttäjälle edullisin ratkaisu. Laajat pysäköintikentät ovat kaupunkikuvallisesti kuitenkin haastavia ja antavat vaikutelman autovaltaisesta maankäytöstä, jossa on tehostamisen varaa.
Keskuksissa ja hyvien joukkoliikenneyhteyksien läheisyydessä, joissa on kevennetty pysäköintinormi, kaupunki edellyttää usein rakennuttajilta rakenteellista pysäköintiratkaisua. **Täydennysrakentamisalueilla pysäköinnin**

siirtäminen kenttäpaikoilta laitoksiin tai kansien alle on yleensä edellytys uusien hankkeiden toteuttamiselle. Vantaa on päättänyt kehittää uusia pysäköinnin malleja uusien asuinalueiden ja täydennysrakentamiskohteiden toteuttamisen helpottamiseksi
Tässä tapauksessa näitä periaatteita ei ole otettu huomioon.

Peltolantie 9 asemakaavamuutosehdotuksen muistutuksen kohteena olevassa kaavamuutoksessa on syytä ottaa huomioon uuden rakennuksen ympäristö: samassa pihapiirissä olevat rakennukset ovat nelikerroksisia, Keltamotien toisella puolella ei myöskään ole tätä korkeampia taloja ja viereisessä korttelissa Keltamotien varrella on rivitaloja. Siksi uuden rakennuksen korkeus ehdotettuna ei sovi maisemallisesti Sinirikonpuistosta Peltolantien länsisuuntaan olevalle alueelle.

Suurempi ongelma on se, että rakennus olisi yhtämittainen korkea seinä. Alueella rakennukset on sijoiteltu väljästi. Esimerkkinä myös varsin tuote kaavamuutos Kultarikon uusissa taloissa, joka ei mahdollistanut vastaavaa rakentamista kuin nyt ollaan tekemässä. Kultarikon kaavamuutoksessa on lähdetty siitä, että rakennetaan pienkerrostaloja, jotka ovat erillisiä ja väljästi sijoiteltuja maisemaan sopien – kuten alueella on vallitsevana käytäntönä. Ratkaisu turvaa riittävän ilmavuuden ja valon pihassa.

Mainittakoon myös varjoisuusselvityksen tulokset. Kun rakennettava kulmatalo on yhtenäinen ja etelä-länsi -suunnassa 6/5 -kerroksinen, varjoisuusselvitysten mukaan varjoisuus lisääntyy piha-alueella niin, että asumisviihtyvyys kärsii. Tikkurilan kyseistä aluetta ei pidä muuttaa Helsingin tiiviin kerrostalorakentamisen mukaiseksi – se ei ole yhteensopiva ympäristön nykyisen väljyyden kanssa ja viihtyisyyden kanssa.

Otan vielä esille sen yksityiskohdan, että autopaikkoja on kaavassa merkitty Peltolantien 9 toisen siiven eteen, jonne suuntaan ovat parvekkeet. Mistä tämä ratkaisu juontuu? Tämä ratkaisu aiheuttaisi huomattavaa haittaa Peltolantie 9 asukkaille ja vähentäisi piha-alaa merkittävästi. Pihasta jää jäljelle kapea kaistale. Kuitenkin Peltolantie 9 on nimenomaan sopinut rakennusliikkeen kanssa tehdyssä esisopimuksessa s, että Peltolantie 9:n autopaikat tulevat kannen alle ja että uuden rakennuksen maanpäälliset paikat sijoitetaan ostajan ostamalle määräalalle, ei siis Peltolantie 9 omistamalle alueelle. Nähdäkseni kaavan pitäisi ottaa huomioon tämä lähtökohta. Yhtiössä ei ole tätä merkittävää muutosta käsitelty saati hyväksytty.

Ehdotuksessa on viitattu mahdollisuuteen rakentaa Peltolantie 9 rakennukseen uusi kerros. Mainittakoon, että minkäänlaista hanketta tästä ei ole eikä ole selvitetty edes miten nykyiset rakenteen mahdollistaisivat uuden lisäkerroksen rakentamisen. Tätä ei siten voida pitää perusteltuna kasvattaa uuden rakennuksen kerrosmäärää kuuteen.
Yhteenveto:
- maisemallisesti, varjoisuusselvitysten ja autopaikkojen sijoittelun vuoksi ei ole perusteltua antaa lupa yhtenäiselle rakennukselle, joka on 6/5 -kerroksinen. Autopaikat on esisopimuksessa sovittu sijoitettavaksi rakennusliikkeen ostamalle määräalalle ja Peltolantie 9 autopaikkojen tulevan pysäköintikannen alle eikä autopaikkoja sijoiteta Peltolantie 9:n omistukseen jäävälle alueelle lainkaan

Vastine:

Muistuttaja on Peltolantie 9:n asukas ja huolissaan siitä, ettei uusi rakennusosa sovi kaupunkikuvaan, koska se on liian korkea ja varjostaa pihaa liiaksi. Nykyinen rakennus on nelikerroksinen ja uuteen rakennusosaan sallitaan kuusi- ja viisikerroksinen osa. Samoin muistuttaja haluaisi pilkkoa yhtenäisen rakennusmassan useampaan osaan.

Kaava pohjautuu As Oy Peltolantien Arkkitehtitoimisto HMV:lta tilaamaan suunnitelmaan, jossa nykyisen maantasopysäköinnin tilalle sijoittuu kaksilamellinen asuinkerrostalo ja pysäköinti sijoittuu suurimmaksi osaksi pihakannen alle.

Taloyhtiö haluaa lisärakennusoikeuden tuomilla tuloilla rahoittaa tulevia isoja peruskorjauksia. Suunnitelmassa on tiedostettu hankkeen taloudelliset edellytykset: pihakannen rakentaminen on kallis investointi, joka vaatii kannattaakseen riittävän suuren määrän uutta rakennusoikeutta. Kaavassa tähän on annettu mahdollisuus, mutta kaava mahdollistaa myös matalamman rakentamisen, jossa kaavan mukaista rakennusoikeutta voidaan jättää käyttämättä. Haluaako As Oy Peltolantie käyttää kaiken rakennusoikeuden ja rakentaa kuusikerroksisen osan täyskorkeana, jää taloyhtiön osakkaidenratkaistavaksi, kaava ei siihen pakota. Samoin kahden lamellin toteuttaminen kahtena erillisenä rakennusmassana on kaavan perusteella mahdollista.

Peltolantien varsi on voimassa olevassa yleiskaavassa tehokasta asuinaluetta (A1). Kaupunginhallituksen 18.2.2019 nähtäville asettamassa yleiskaavaluonnoksessa itäinen osa Viertolaa on osoitettu kaupunkikeskustan alueeksi (C). Alue sijoittuu Tikkurilan keskustan välittömään läheisyyteen ja sen tiivistyminen on luontaista jatkumoa Tikkurilan kaupunkikehitykselle.

Peltolantien varressa rakennukset ovat kolme- ja neljäkerroksisia, joskin Folkhälsanin rakennus vastapäisessä korttelissa, Peltolantien eteläpuolella on kadun varressa kuusikerroksinen. Kuulemisvaiheessa koko kaavan osoittama uudisosa oli kuusikerroksinen, mutta asukkailta saadun palautteen perusteella toinen asuinlamelli madallettiin viisikerroksiseksi. Vanhan nelikerroksisen osan päälle sallittu puurakenteinen lisäkerros ei sisältynyt As Oy Peltolantien teettämään suunnitelmaan, vaan enemmänkin kaavoittajan kaupunkikuvalliseen näkemykseen. Kaavaan merkittynä se on tulevaisuuden optio, jonka taloyhtiö voi halutessaan toteuttaa, mutta kaavoitusvaiheessa taloyhtiöllä ei ollut siihen halua. Puista lisäkerrosta varten kaavassa ei ole erikseen vaadittu autopaikkoja. Myöskään toimisto- tai liiketilojen muuttaminen asunnoiksi ei lisää autopaikkatarvetta, sillä asuntojen autopaikkavaatimus on 1 ap/130 k-m^2, kun taas toimistojen vaatimus on yli kaksinkertainen 1 ap/ 60 k-m^2.

Muistuttaja on aivan oikeutetusti huolissaan pihalle sijoittuvasta maantasopysäköintialueesta. Se heikentää pihan viihtyisyyttä selkeästi. Kaavoittajan näkemys on, että pihalle sijoitetut 10 autopaikkaa (normin mukainen vaatimus on 8 ap) tulee ratkaista muulla tavoin. Jatkosuunnittelussa on selvitetty, että osa näistä pihapaikoista on mahdollista sijoittaa pysäköintihalliin, inva- ja huoltoliikennepaikat pihakannelle ja pari paikkaa Peltolantie 9:n pohjoispäätyyn.

Tarkistukset:

Kaavakarttaa tarkistetaan siten, että sisäpihalle osoitettu p-alue poistetaan.

NRO 2
Muistutus:

Vastustamme ehdottomasti sitä, että autopaikkoja tulisi A- ja B-rappujen eteen. Paikat olisivat heti makuuhuoneitten ikkunan alla. Koko piha-alue olisi pilalla. Tonttimme on iso, joten parkkipaikat voivat olla mahdollisimman kaukana rakennuksesta. Jos uusi rakennus olisi 5-kerroksinen, parkkipaikkojen tarve myös pienempi 1 kpl.

Ne asukkaat, joilla ei ole nettiä ovat täysin tietämättömiä parkkipaikkojen suunnittelusta A ja B rapun eteen. Ihmettelemme informaation puutetta? Ei kai näin voi menetellä?

Vastine:

Muistuttaja on aivan oikeutetusti huolissaan pihalle sijoittuvasta maantasopysäköintialueesta. Se heikentää pihan viihtyisyyttä selkeästi. Kaavoittajan näkemys on, että pihalle sijoitetut 10 autopaikkaa (normin mukainen vaatimus on 8 ap) tulee ratkaista muulla tavoin. Jatkosuunnittelussa on selvitetty, että osa näistä pihapaikoista on mahdollista sijoittaa pysäköintihalliin, inva- ja huoltoliikennepaikat pihakannelle ja pari paikkaa Peltolantie 9:n pohjoispäätyyn.

Tarkistukset:

Kaavakarttaa tarkistetaan siten, että sisäpihalle osoitettu p-alue poistetaan.

NRO 3
Muistutus:

Vastustan autopaikkojen sijoittamista A-B -rappujen eteen.

Vastine:

Muistuttaja on aivan oikeutetusti huolissaan pihalle sijoittuvasta maantasopysäköintialueesta. Se heikentää pihan viihtyisyyttä selkeästi. Kaavoittajan näkemys on, että pihalle sijoitetut 10 autopaikkaa (normin mukainen vaatimus on 8 ap) tulee ratkaista muulla tavoin. Jatkosuunnittelussa on selvitetty, että osa näistä pihapaikoista on mahdollista sijoittaa pysäköintihalliin, inva- ja huoltoliikennepaikat pihakannelle ja pari paikkaa Peltolantie 9:n pohjoispäätyyn.

Tarkistukset:

Kaavakarttaa tarkistetaan siten, että sisäpihalle osoitettu p-alue poistetaan.

NRO 4
Muistutus:

Lähetin mielipiteitäni jo edelliseen kyselyyn (kirjeen päiväys 8.8.2018) ja suurelta osin samat asiat ovat minulle tärkeitä: toivon, että lisärakennus ei ole massiivinen (max korkeus 5/6) ja se olisi ”katkaistu” ainakin kahteen osaan, jotta pihaan saadaan valoa ja rakennus olisi keveämmän näköinen.

Minulle uutena asiana on nyt lisäautopaikat (10 kpl) A-B-talon eteen, joita en toivo tulevan siihen, koska piha-alue yhä vain pienenee. Olisiko autopaikkoja saatavissa lisää Sinirikon puoleisesta parkkialueesta eli lisärakennusten toisesta päädystä?

Vastine:

Muistuttaja on Peltolantie 9:n asukas ja pitää uudisrakennusta liian korkeana ja massiivisena. Samoin muistuttaja haluaisi pilkkoa yhtenäisen rakennusmassan useampaan osaan.

Kaava pohjautuu As Oy Peltolantien Arkkitehtitoimisto HMV:lta tilaamaan suunnitelmaan, jossa nykyisen maantasopysäköinnin tilalle sijoittuu kaksilamellinen asuinkerrostalo ja pysäköinti sijoittuu suurimmaksi osaksi pihakannen alle.

Taloyhtiö haluaa lisärakennusoikeuden tuomilla tuloilla rahoittaa tulevia isoja peruskorjauksia. Suunnitelmassa on tiedostettu hankkeen taloudelliset edellytykset: pihakannen rakentaminen on kallis investointi, joka vaatii kannattaakseen riittävän suuren määrän uutta rakennusoikeutta. Kaavassa tähän on annettu mahdollisuus, mutta kaava mahdollistaa myös matalamman rakentamisen, jossa kaavan mukaista rakennusoikeutta voidaan jättää käyttämättä. Haluaako As Oy Peltolantie käyttää kaiken rakennusoikeuden ja rakentaa kuusikerroksisen osan täyskorkeana, jää taloyhtiön osakkaidenratkaistavaksi, kaava ei siihen pakota. Samoin kahden lamellin toteuttaminen kahtena erillisenä rakennusmassana on kaavan perusteella mahdollista.

Peltolantien varsi on voimassa olevassa yleiskaavassa tehokasta asuinaluetta (A1). Kaupunginhallituksen 18.2.2019 nähtäville asettamassa yleiskaavaluonnoksessa itäinen osa Viertolaa on osoitettu kaupunkikeskustan alueeksi (C). Alue sijoittuu Tikkurilan keskustan välittömään läheisyyteen ja sen tiivistyminen on luontaista jatkumoa Tikkurilan kaupunkikehitykselle.

Peltolantien varressa rakennukset ovat kolme- ja neljäkerroksisia, joskin Folkhälsanin rakennus vastapäisessä korttelissa, Peltolantien eteläpuolella on kadun varressa kuusikerroksinen. Kuulemisvaiheessa koko kaavan osoittama uudisosa oli kuusikerroksinen, mutta asukkailta saadun palautteen perusteella toinen asuinlamelli madallettiin viisikerroksiseksi.

Muistuttaja on aivan oikeutetusti huolissaan pihalle sijoittuvasta maantasopysäköintialueesta. Se heikentää pihan viihtyisyyttä selkeästi. Kaavoittajan näkemys on, että pihalle sijoitetut 10 autopaikkaa (normin mukainen vaatimus on 8 ap) tulee ratkaista muulla tavoin. Jatkosuunnittelussa on selvitetty, että osa näistä pihapaikoista on mahdollista sijoittaa pysäköintihalliin, inva- ja huoltoliikennepaikat pihakannelle ja pari paikkaa Peltolantie 9:n pohjoispäätyyn.

Tarkistukset:

Kaavakarttaa tarkistetaan siten, että sisäpihalle osoitettu p-alue poistetaan.

NRO 5
Muistutus:

Vastustan pihalle suunniteltujen 10 kpl parkkipaikkaa A+B-rappujen eteen.

Vastine:

Muistuttaja on aivan oikeutetusti huolissaan pihalle sijoittuvasta maantasopysäköintialueesta. Se heikentää pihan viihtyisyyttä selkeästi. Kaavoittajan näkemys on, että pihalle sijoitetut 10 autopaikkaa (normin mukainen vaatimus on 8 ap) tulee ratkaista muulla tavoin. Jatkosuunnittelussa on selvitetty, että osa näistä pihapaikoista on mahdollista sijoittaa pysäköintihalliin, inva- ja huoltoliikennepaikat pihakannelle ja pari paikkaa Peltolantie 9:n pohjoispäätyyn.

Tarkistukset:

Kaavakarttaa tarkistetaan siten, että sisäpihalle osoitettu p-alue poistetaan.

NRO 6
Muistutus

Asia : Peltolantie 9 : n rakennuslupaan valituskommentteja.

Peltolantie 9 :n lisärakennushanke tulee vaikkuttamaan , Sinirikontie 2:n asukkaiden asumismukavuuteen.
Valaistus muuttuisi , vaikutusta terveyteeni.
Asuntoni rahallinen arvo todennäköisesti tulee laskemaan.
Rakennustyömaa aiheuttaa todennäköisesti vaurioita asuntooni.
Rakennustöiden äänihaitta häiritsee ainakin 2 - 3 vuotta asumistani, mahdollisesti lisäksi Peltolantie 9 : n korjaustyöt jatkavat häiriöitä.
Peltolantie 9 : lle piha - alueelle suunnitellut P- parkkipaikat ovat ilmasto - ja terveysriski. Mistä ajo näille pihapaikoille ?
Ongelma on sama Sinirikontie 2:n taakse suunnitelluilla P-paikoilla. Mikä on Terveysviranomaisten mielipide ?
P - paikan käyttö vaikeutuu, minulle palveluita suorittavilla henkilöillä. Avun tarpeestani on lääkärin lausunto.
Viheralueen käyttö virkistäytymiseen häiriintyy autojen pörrätessä vieressä.
Minkä kokoinen piha - alue jää, jos 1,5 - 2 metriä korkea ja arviolta 40 metriä leveä penger ilmestyy pihallemme ?
Paljonko kulku / kulkijat lisääntyy parvekkeidemme alla uuden rakennuksen myötä ?
Kuinka piha - alue jaetaan kolmen eri taloyhtiön kesken ?

Vastine:

Peltolantien varsi on voimassa olevassa yleiskaavassa tehokasta asuinaluetta (A1). Kaupunginhallituksen 18.2.2019 nähtäville asettamassa yleiskaavaluonnoksessa itäinen osa Viertolaa on osoitettu kaupunkikeskustan alueeksi (C). Alue sijoittuu Tikkurilan keskustan välittömään läheisyyteen ja sen tiivistyminen on luontaista jatkumoa Tikkurilan kaupunkikehitykselle.

Naapuritaloyhtiön asukas on huolissaan rakennusaikaisista haitoista ja niiden vaikutuksista asumismukavuuteen, terveyteen ja asunnon rahalliseen arvoon. Rakentamisesta valitettavasti aiheutuu aina naapurustoon pöly- ja meluhaittoja ja sitä voi olla vaikea välttää tiivistyvällä pääkaupunkiseudulla. Rakentamishankkeesta vastaava on kuitenkin korvausvelvollinen, jos rakennustyö aiheuttaa varsinaisia vaurioita naapurirakennuksen rakenteisiin.

Muistuttaja epäilee pihan viihtyisyyttä, kun sinne tulee penger pihakannen alaisen pysäköintihallin seinustalle. Hän uskoo jalankulkijoiden määrän lisääntyvän parvekkeensa alapuolella ja on epätietoinen siitä, kuinka tuleva piha jaetaan kolmen taloyhtiön kesken.

Kansipiha on luonnollista maanpintaa korkeammalla, koska korkealla oleva pohjavesi estää pysäköintihallin sijoittamisen syvemmälle maan alle. Syntyvä penger on noin 1,5 m korkea ja se voidaan maisemoida istutuksin. Se sijoittuu kokonaan Peltolantie 9:n alueelle ja on yli 18 metrin päässä Sinirikontie 2:n parvekkeista. Rakennuksen läntisimmässä parvekelinjassa etäisyys jää tosin reiluun 7 metriin. Kansipihalle voidaan sijoittaa istutuksia ja se voidaan rakentaa normaalin pihan tapaan viihtyisäksi, joten se ei kaavoittajan näkemyksen mukaan aiheuta kohtuutonta haittaa naapuritaloyhtiön asukkaille.

Uudet asukkaat korttelissa luonnollisesti lisäävät jonkin verran pihan käyttöä ja myöskin jalankulkuliikennettä sisäpihalla. Pihan hallinta kuuluu taloyhtiöille ja on yhtiöt voivat keskenään päättää miten he haluavat pihaa käyttää.

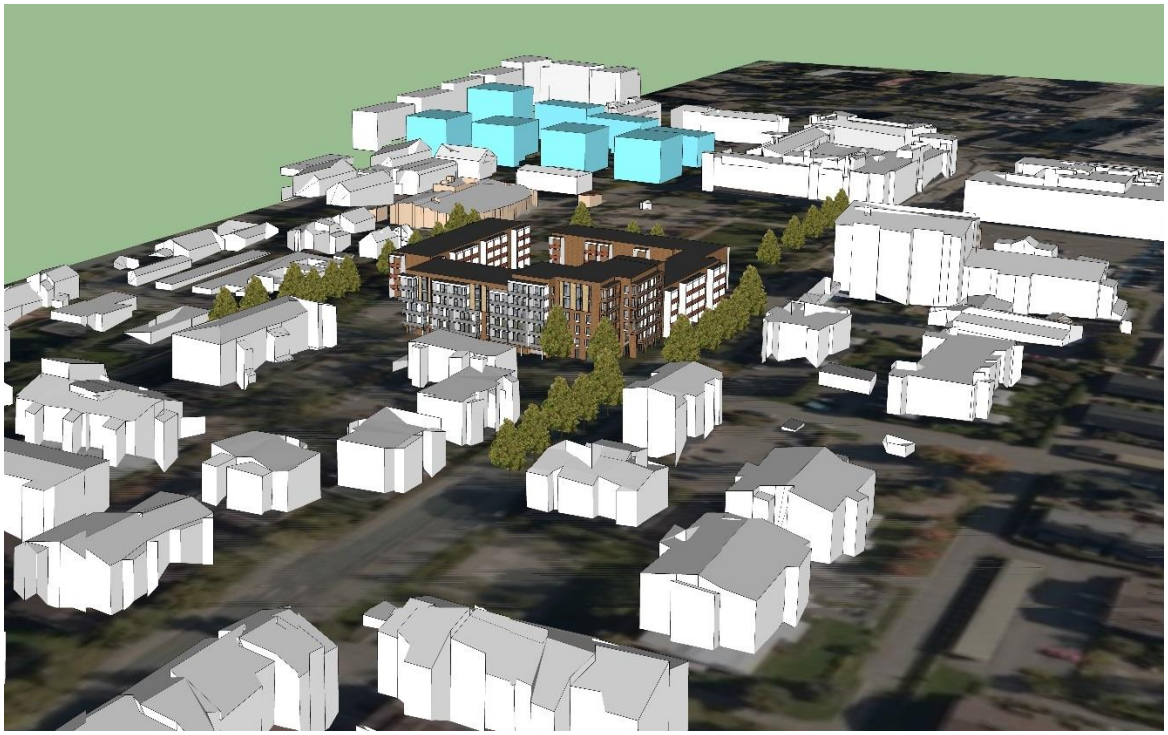
Muistuttaja on aivan oikeutetusti huolissaan pihalle sijoittuvasta maantasopysäköintialueesta. Se heikentää pihan viihtyisyyttä selkeästi. Kaavoittajan näkemys on, että pihalle sijoitetut 10 autopaikkaa (normin mukainen vaatimus on 8 ap) tulee ratkaista muulla tavoin. Jatkosuunnittelussa on selvitetty, että osa näistä pihapaikoista on mahdollista sijoittaa pysäköintihalliin, inva- ja huoltoliikennepaikat pihakannelle ja pari paikkaa Peltolantie 9:n pohjoispäätyyn.

Tarkistukset:

Kaavakarttaa tarkistetaan siten, että sisäpihalle osoitettu p-alue poistetaan.

002369 PELTOLANTIE 9

VIERTOLA

MAANKÄYTÖN, RAKENTAMISEN JA YMPÄRISTÖN TOIMIALA / KAUPUNKISUUNNITTELU

Asemakaavamuutoksen selostus, joka koskee 1.4.2019 päivättyä, 29.4.2019 tarkistettua asemakaavakarttaa nro 002369. Kaavoitus on tullut vireille 12.6.2018.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaavan muutos:

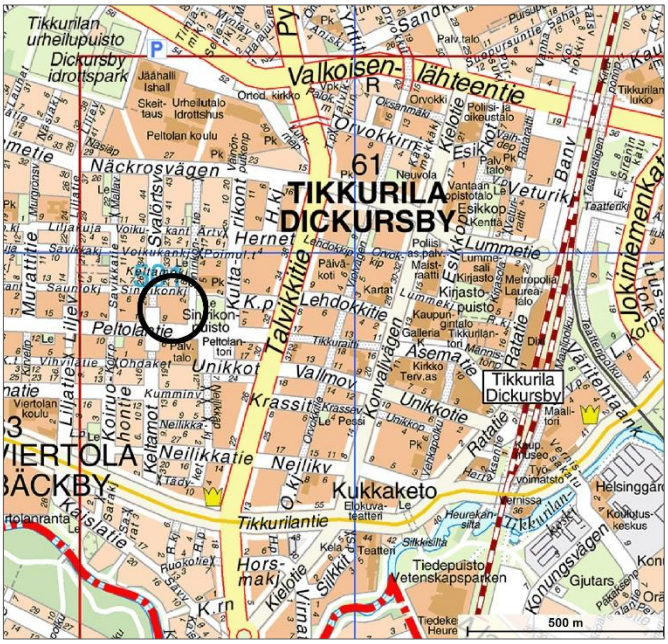
Osa korttelia 63141 kaupunginosassa 63, Viertola (kumoutuvan asemakaavan osa korttelia 63141, kaupunginosassa 63, Viertola).

Viertolaan, lähelle Tikkurilan keskustaa kaavoitetaan uusi asuinkerrostalo nykyisen pysäköinti-alueen paikalle. Peltolantie 9:ään sijoittuva kerrostalo on viiden–kuuden kerroksen korkuinen ja sen rakennusoikeus on 3 960 kerrosneliömetriä. Osa sisäpihasta katetaan ja autopaikat sijoitetaan pihakannen alle.

Kaavaan liittyy maankäyttösopimus.

Kaavan laatija: Seppo Niva, asemakaavasuunnittelija, Vantaan kaupunki; puh. 050 3029 298.; etunimi.sukunimi@vantaa.fi

KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

Kaava-alue sijoittuu Tikkurilan keskustan länsipuolelle, Viertolan kaupunginosaan. Se on Sinirikonpuiston naapurissa, osoitteessa Peltolantie 9.

Kaavoitettavaa tonttia nro 3 korttelissa 63141 rajaa etelässä Peltolantie, lännessä Keltamotie ja idässä Sinirikontie. Pohjoisessa rajanaapurina on Sinirikontien 2:n kiinteistö.

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Maanomistajan (Asunto Oy Tikkurilan Peltolantie) jättämä kaavamuutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 23.10.2017. Kaavamuutoksen numeroksi tuli työohjelmassa numero 002369.
- Kaavoitus tuli vireille 12.6.2018.
- Mielipiteet pyydettiin 15.8.2018 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 15 kappaletta.
- Kaupunkisuunnittelulautakunta 10.12.2018, kaupunginhallitus 17.12.2018
- Nähtävilläolo 30.1.–28.2.2019, 6 muistutusta.
- Lausuntoja pyydettiin ja saatiin 1kpl.

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tiivistelmä ... 3
2. Lähtökohdat ... 4
2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista ... 4
2.2 Suunnittelutilanne ... 10
3. Asemakaavan suunnittelun vaiheet ... 12
3.1 Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo ... 12
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö ... 12
3.3. Asemakaavan tavoitteet ... 13
3.4 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot ... 14
4. Asemakaavan kuvaus ... 15
4.1 Kaavan rakenne ... 15
4.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen ... 16
4.3 Aluevaraukset ... 16
4.4 Kaavan vaikutukset ... 16
4.5 Ympäristön häiriötekijät ... 19
5. Asemakaavan toteutus ... 19
6. Kaavatyöhön osallistuneet ... 19
7. Asemakaavan seurantalomake ... 21
8. Asemakaavakartta ja –määräykset ... 23

1. TIIVISTELMÄ

Kaavamuutos on osa Tikkurilan kaupunkiuudistusta, jolla lisätään asuntorakentamista Tikkurilan keskustassa ja sen välittömässä läheisyydessä hyvien raideliikenneyhteyksien varrella.

Kaava mahdollistaa uuden viisi–kuusikerroksisen asuintalon rakentamisen pysäköintialueen paikalle. Rakennus sijoittuu 1970-luvulla rakennetun kerrostalon jatkeeksi Peltolantien ja Keltamotien varteen. Peltolantien kulmaan osoitetaan varaus liikehuoneistolle. Autot sijoitetaan pääosin kansipihan alle, jonne ajetaan Keltamotien kautta.

Rakennuksen julkisivut tehdään tiilestä paikalla muuraamalla. Kaksi makedonianmäntyä Keltamotien kulmauksessa merkitään säilytettäväksi.

Kaava-alueen pinta-ala on 0,5 ha. Rakennusoikeus kasvaa nykyisen asemakaavan 3 058 kerrosneliömetristä 4 402 kerrosneliömetrillä 7 460 kerrosneliömetriin, josta varsinaisesti uudelle rakennukselle osoitetaan 3 960 kerrosneliömetriä. Muu rakennusoikeus jää olemassa olevan rakennuksen käyttöön. Uusia asuntoja tulee arviolta 67 kpl. Tehokkuusluku, e on 1,46.

Havainnekuva, HMV Arkkitehdit Oy.

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Tikkurilan sijainti Helsingin pohjoispuolella pääradan ja Kehä III:n varrella sekä Helsinki-Vantaan lentoaseman läheisyydessä tarjoaa monipuoliset ja nopeat yhteydet pääkaupunkiseudulle, muualle Suomeen ja ulkomaille.

Tikkurila on ollut kunnan hallinnollinen keskus vuodesta 1946, jolloin entinen maalaiskunnan keskus Malmi liitettiin Helsinkiin. Tikkurilan hallinnollinen asema näkyy keskustan ilmeessä: kaupunginosassa on kaupungin ja valtion sekä Vantaan seurakuntayhtymän virastoja ja muita toimitiloja. Tiedekeskus Heureka, Keravanjoki, Silkkitehdas, Vernissatehdas, Tikkurilan vanha asema, 1950-luvun rakennusperintö ja Tikkuraitti kaupallisine palveluineen luovat alueelle vahvaa identiteettiä.

Kaava-alue sijoittuu Tikkurilan keskustan länsipuolelle, virallisesti Viertolan kaupunginosaan ja kohtuullisen vilkkaan Peltolantien varrelle.

2.1.2 Luonnon ympäristö

Maisemakuva ja -rakenne

Tikkurilan eteläosa on Keravanjoen laakson savitasankoa. Joki on uurtanut uoman maisemaan ja se on vesialueena merkittävä. Tikkurilan ydinkeskustassa alkuperäistä luonnonmaisemaa ei ole enää juuri havaittavissa. Alue on kuulunut Suuren rantatien vaikutuspiiriin.

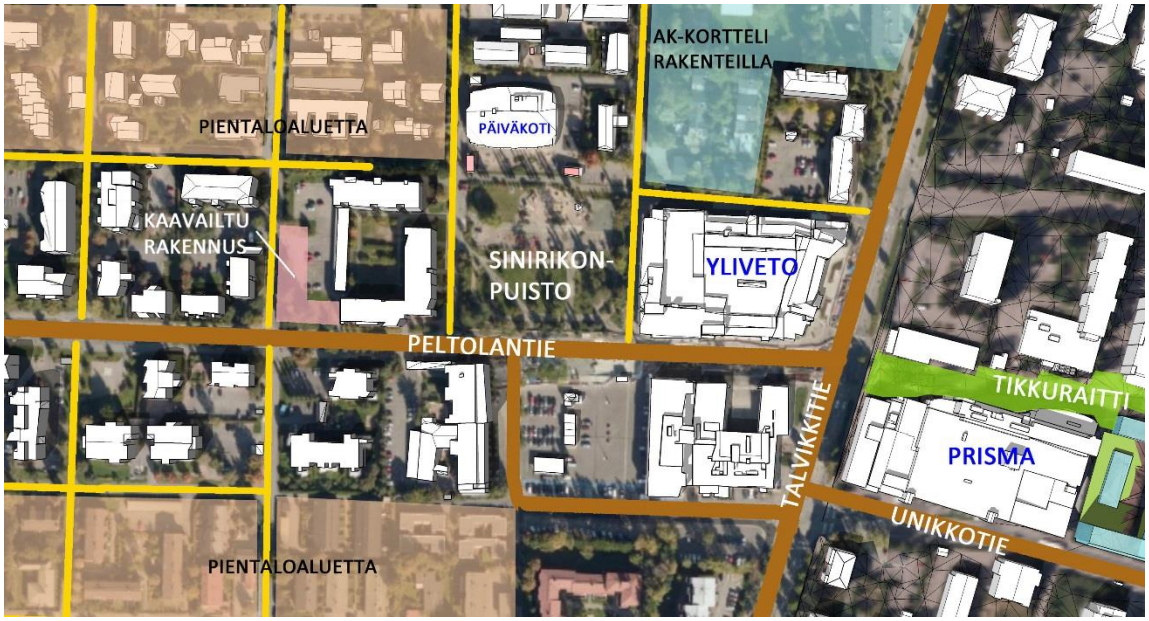
Vesistöt ja vesitalous

Valtaosa kaavoitettavasta alueesta on joko rakennettu tai päällystetty asfaltilla. Alue ei ole pohjavesialuetta.

Maaperä

Alueen maaperä on savea. Pohjaveden pinta on lähellä maanpintaa, mikä rajoittaa alueen kellaritilojen kaivamista. Alueen rakennukset joudutaan perustamaan paaluperustukselle.

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Viertolassa asui vuoden 2018 alussa 6 813 henkeä. Alueen väkiluku pysyi tasaisena koko 2000-luvun alun, mutta on kasvanut vuodesta 2012 noin 1 000:lla asukkaalla. Uusia asuntoja on rakenteilla suuri määrä, joten väkiluku nousee myös lähivuosina ja on ennusteen mukaan 7 700 vuonna 2027. Koko Tikkurilan suuralueen asukasluku oli noin 43 000 henkeä (1.1.2018), ja sen arvioidaan kasvavan 49 000:een seuraavan 10 vuoden aikana. Tikkurilassa on vähän lapsia ja nuoria, yli 65-vuotiaiden osuus on vastaavasti suuri.[1]

Sosiaalinen ympäristö

Tikkurilan palvelualueen väestön sosiaalisen rakenteen piirteisiin kuuluu mm. aikuisvaltaisuus, yksin eläminen ja lapsettomat avopariperheet. Väestö on enimmäkseen muualta muuttanutta, mikä vaikuttaa hyvinvoinnin taustatekijöihin kuten juurtumiseen, ihmissuhteisiin ja yhteisöllisyyteen.

Palvelut ja työpaikat

Tikkurilassa on Vantaan toiseksi suurin työpaikkakeskittymä lentokentän jälkeen. Lähes 92 prosenttia 6 300 työpaikasta on palvelujen parissa. Kaupunki ja valtio ovat merkittäviä työnantajina.

[1] http://www.vantaa.fi/hallinto_ja_talous/tietoa_vantaasta/tilastot_ja_tutkimukset

Yhdyskuntarakenne ja kaupunkikuva

Tikkurilan keskustan kaupunkikuva on viime vuosina muuttunut. Hajanainen rakenne on tiivistynyt kovaa tahtia, kun uusia asuinkortteleita on rakennettu eri puolille keskustaa.

Kaava-alue sijoittuu vyöhykkeelle, jossa Tikkurilan keskustan järeä kaupunkirakenne muuttuu pienimittakaavaiseksi pientaloalueeksi. Viertola on vehreä kaupunginosa, jossa pääosa rakennuksista on 1–2 -kerroksisia pientaloja tai pienkerrostaloja. Alueen kokoojakatu, Peltolantie on kuitenkin kerrostalokortteleiden rajaama. Rakennukset ovat 3–4-kerroksisia ja sijoittuvat väljästi kortteliruudukkoon. Poikkeuksena on kuusikerroksinen Folkhälsanin palvelutalo kaava-alueen eteläpuoleisessa naapurikorttelissa. Itäpuolella on Sinirikonpuisto leikkivälineineen ja sitä vastapäätä Peltolantori, jonka toritoiminta on hiipunut.

Kaavoitettavassa korttelissa on kaksi asuinkerrostaloa 1970-luvulta. Nelikerroksisissa rakennuksissa on ajalle tyypillinen maanpäällinen kellarikerros ja siksi maantasokerros on varsin umpinainen. Rakennusten julkisivut on tehty tiililaattapintaisista betonielementeistä. Parvekkeet on kannatettu umpinaisin pielielementein maasta saakka, mikä tuo katukuvaan lähiövaikutelman.

Keltamotien varressa on laaja pysäköintialue, joka on rajattu oleskelupihasta autokatoksella. Korttelin lounaisnurkassa on muutama vanha makedonianmänty.

Virkistys

Sinirikonpuistoon on rakennettu leikkipuisto. Tikkurilan urheilupuisto uimahalleineen, jäähalleineen ja muine liikuntatiloineen on noin puolen kilometrin päässä. Urheilupuistosta on yhteys seudulliseen viheralueverkostoon.

Liikenne

Kaavamuutosalueen katuverkko on rakennettu: kortteli rajautuu etelässä Peltolantiehen, joka on itä-länsisuuntainen kokoojakatu. Tontille ajo tapahtuu Keltamotien kautta, joka on katkaistu läpiajoliikenteeltä samoin kuin pohjoispuolinen Sinirikonkuja.

Alueen joukkoliikenteen palvelutaso on hyvä. Lähimmät bussipysäkit ovat Peltolantiellä, Tikkurilan matkakeskukseen on noin 800 metriä.

Jalankulku ja pyöräily

Yhdistetyt jalkakäytäväpyörätiet kulkevat Peltolantien molemmin puolin. Keltamotiellä jalkakäytäväpyörätie on vain kadun itäreunassa.

Vesihuolto

Kaava-alueen ympäristössä on rakennettua vesihuoltoverkostoa.

Vedenjakelu

Keltamotiellä kaava-alueen länsipuolella on vuonna 2005 rakennettu DN 160 vesijohto. Peltolantiellä kaava-alueen eteläpuolella on vuonna 1994 rakennettu DN 225 vesijohto. Alue kuuluu Tikkurilan painepiiriin, jonka ylävesisäiliö (tilavuus 6700 m3, HW=+81 ja LW=+66) sijaitsee Hiekkaharjussa. Käyttövesi saadaan Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitokselta Ylästön paineenkorotuspumppaamon kautta.

Jätevesiviemäröinti

Keltamotiellä kaava-alueen länsipuolella on vuonna 2005 rakennettu DN 315 jätevesiviemäri. Peltolantiellä kaava-alueen eteläpuolella on vuonna 1994 rakennettu DN400 jätevesiviemäri. Alueen

jätevedet johdetaan Viertolan halki Suutarilan jätevedenpumppaamolle. Lopulta jätevedet päätyvät Viikinmäen jätevedenpuhdistamolle.

Hulevesijärjestelmä

Keltamotiellä kaava-alueen länsipuolella on vuonna 1982 rakennettu DN600 hulevesiviemäri. Peltolantiellä kaava-alueen eteläpuolella on vuonna 1994 rakennettu DN600 hulevesiviemäri. Sinirikonkujalla kaava-alueen pohjoispuolella on vuonna 2016 rakennettu DN315 hulevesiviemäri. Hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä Viertolan halki Keravanjokeen.

Kaukolämpö

Kaukolämpöverkko ulottuu alueelle. Johdot kulkevat Sinirikontien katualueella.

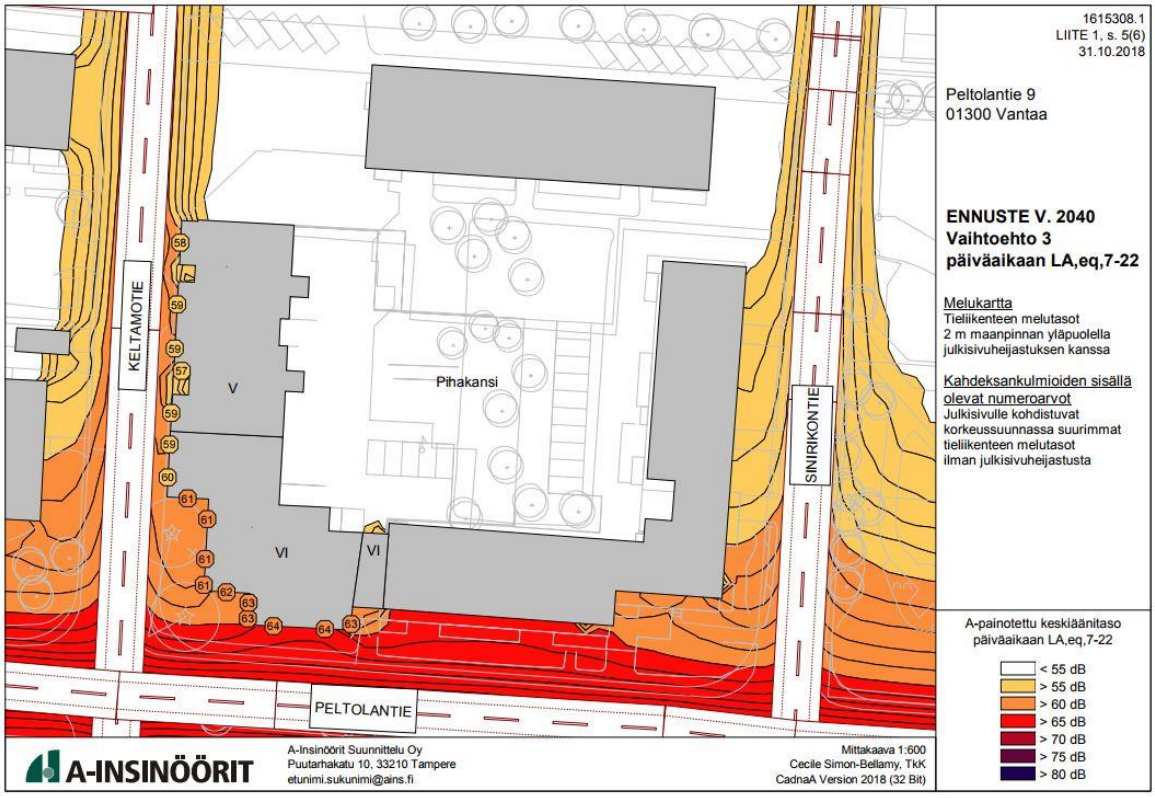
Sähköverkko

Vantaan Energialle kuuluvia pienjännitemaakaapeleita on Peltolantien katualueella. Mahdollisissa siirtokustannuksissa toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Ympäristöhäiriöt

Tieliikennemelu

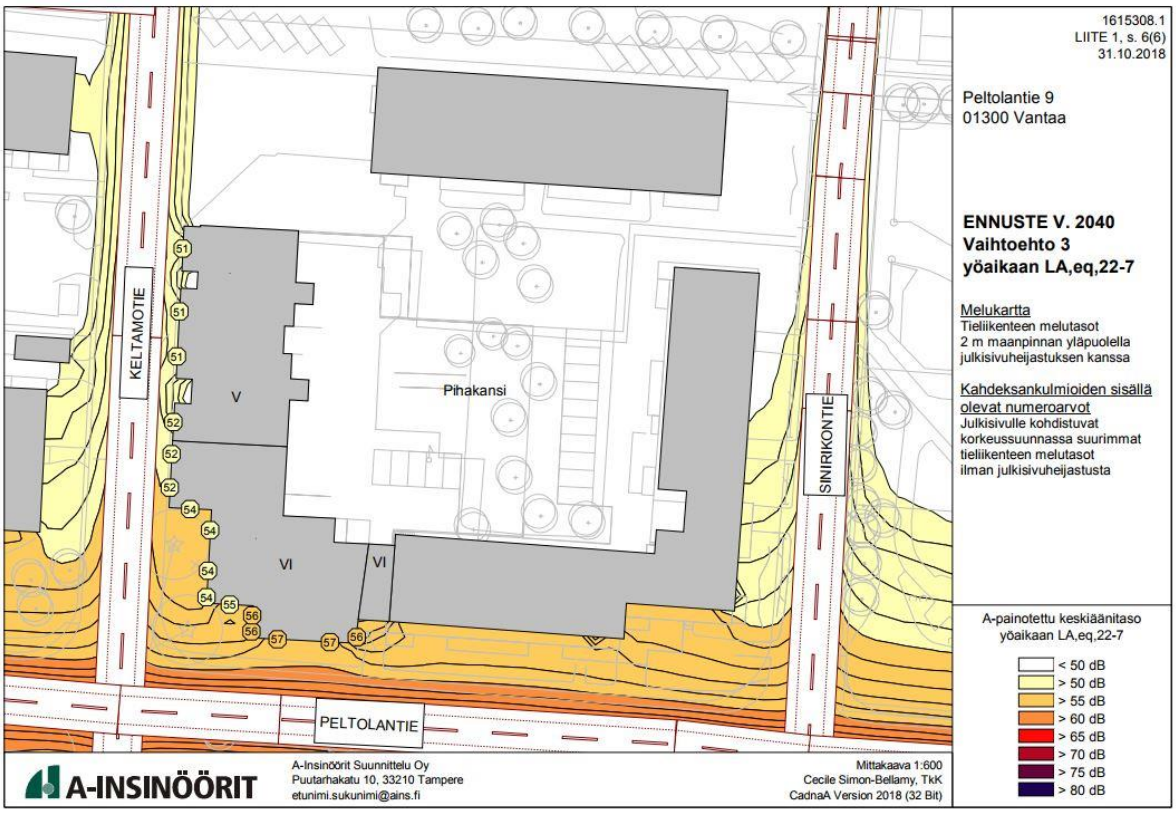
Valtioneuvoston päätöksellä melutason ohjearvoista (993/1992) A-painotettu keskiäänitaso L_{Aeq} saa olla asuinhuoneissa päivällä enintään 35 dB ja yöllä 30 dB. Melutaso ei saa ylittää ulkona melun A-painotetun ekvivalenttitason (L_{Aeq}) päiväohjearvoa (klo 7-22) 55 dB eikä yöaikana (klo 22-7) 50 dB.

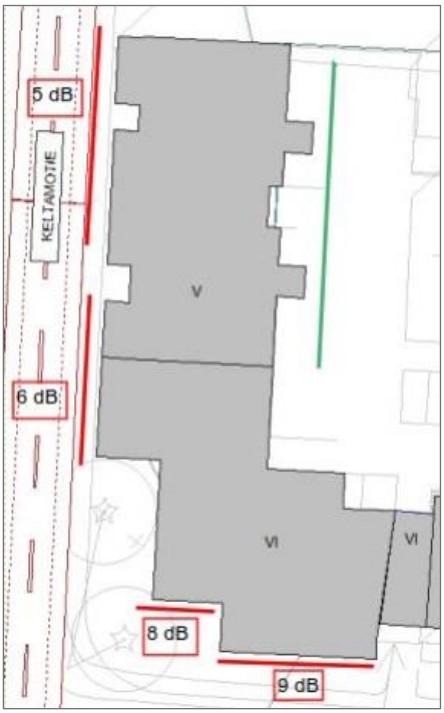

Kortteliin päiväaikaan kohdistuva liikennemelu v. 2040, A-Insinöörit.

A-Insinöörien 30.10.2018 tekemän meluselvityksen perusteella ilmenee, että suurimmat julkisivuille kohdistuvat keskiäänitasot ovat päiväaikaan 64 dB ja yöaikaan 57 dB. Ulkovaipan ääneneristysvaatimus on tällöin meluselvityksen perustella suurimmillaan $\Delta L_{A,vaad}$ = 29 dB.

Vantaan kaupungin rakentamisohjeen mukaan äänitasoerotus ΔL_A on oltava 30 dB tieliikennemelua vastaan asuintalossa, jonka julkisivuun kohdistuu äänitaso 55–59 dB, ja 35 dB, jos äänitaso on 60–65 dB.

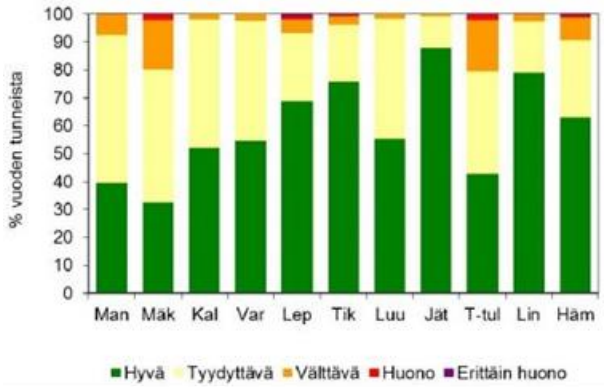
Kohteen arkkitehtisuunnitelman mukaan kohteen kaikki parvekkeet lasitetaan. Selvityksen perusteella todettiin, että kadunpuoleisten parvekkeiden ääneneristys on mitoitettava rakennuslupavaiheessa liikennemelua vastaan.

Lasitettujen parvekkeiden äänitasoerovaatimukset $\Delta_{LA,vaad}$. Kuvassa vihreällä merkityillä julkisivuilla sijaitsevat parvekkeet voidaan jättää lasittamatta.

Ilman pienhiukkaspitoisuudet

Tikkurilassa on seurattu ilmanlaatua vuodesta 1996 lähtien. Tikkurilan mittauspiste sijaitsee keskustan eteläpuolella, Tikkurilantien ja Ratatien risteyksen tuntumassa. Ilmanlaatuun vaikuttaa lähialueen vilkas liikenne ja katupöly. Mittausasemalla mitataan mm. typen oksidien(NO_x), hengitettävien hiukkasten (PM_{10}), pienhiukkasten ($PM_{2,5}$), haihtuvien orgaanisten yhdisteiden (VOC) pitoisuuksia.

Typen oksideilla (NO_x) tarkoitetaan typpimonoksidia (NO) ja typpidioksidia (NO_2). Pääkaupunkiseudulla niiden suurimmat päästölähteet ovat energiantuotanto ja liikenne, erityisesti raskas liikenne. Tikkurilassa NO_2-pitoisuus ei ylittänyt vuosiraja-arvoa 40 µg/m³ , tuntiraja-arvoa 200 µg/m³ eikä vuorokausiohjearvoa 70 µg/m³. Typpimonoksidin pitoisuudet laskivat voimakkaasti jo 1990-luvulla erityisesti autojen katalysaattoreiden myötä.

Pääkaupunkiseudun ilmanlaatu v. 2015 indeksillä arvioituna. Tikkurilan (Tik) ilmanlaatu on ollut n. 75 % ajasta hyvä.

Hengitettävät hiukkaset (PM_{10}) ovat katujen ja teiden läheisyydessä suurimmaksi osaksi liikenteen nostattamaa katupölyä. Ne voivat aiheuttaa haittaa terveydelle etenkin keväisin. Vuonna 2015 hengitettävien hiukkasten pitoisuuksien vuosikeskiarvot vaihtelivat pääkaupunkiseudun pysyvillä mittausasemilla välillä 12 - 25µg/m³. Pienimmät vuosipitoisuudet mitattiin Kallion tausta-asemalla sekä Tikkurilassa. Tikkurilassa WHO:n vuosiohjearvo (20 µg/m³) ei ylittynyt, mutta vuorokauden ohjearvotaso ylittyi v. 2015 kuutena päivänä. Suurin osa raja-arvotason ylityksistä ajoittui kevään katupölykauteen.

Pääkaupunkiseudulla ulkoilman **pienhiukkaset ($PM_{2,5}$)** ovat pääasiassa peräisin liikenteen ja puunpolton päästöistä. Lisäksi niitä kulkeutuu pääkaupunkiseudulle maan rajojen ulkopuolelta. Kaukokulkeumat aiheuttavat keskimäärin yli puolet pienhiukkasten pitoisuudesta jopa seudun vilkasliikenteisimmillä alueilla. Vuonna 2015 vuosikeskiarvot vaihtelivat eri mittausasemilla välillä 4,7 - 9,5 µg/m³. Vuosipitoisuudet olivat selvästi matalammat kuin edellisenä vuonna ja alle EU:n raja-arvon 25 µg/m³ sekä myös WHO:n ohjearvon10 µg/m³. WHO:n vuorokausiohjearvon 25 µg/m³ ylittäviä päiviä oli Tikkurilassa kolme vuonna 2015.

Haihtuvilla orgaanisilla yhdisteillä tarkoitetaan suurta määrää orgaanisia hiiliyhdisteitä, jotka esiintyvät pääosin kaasumaisessa muodossa. **VOC-yhdisteitä** ovat mm. monet hiilivedyt, alkoholit, ketonit, aldehydit, esterit ja eetterit. VOC-yhdisteet ovat peräisin liikenteestä, teollisuudesta, pientalojen lämmityksestä sekä kasvillisuudesta. Syöpävaaraa aiheuttavan bentseenin pitoisuudet ovat koholla vilkasliikenteisissä paikoissa ja paikoin myös asuinalueilla, joilla on runsaasti talokohtaista puulämmitystä. Tikkurilassa mitattiin bentseenin pitoisuuksia passiivikeräinmenetelmällä. Bentseenin vuosikeskiarvo oli 0,7 µg/m³, ja siten selvästi bentseenin vuosipitoisuudelle annetun raja-arvon 5 µg/m³alapuolella.[1]

Pienhiukkasten ja typpioksidin kulkeutumista sisäilmaan estetään käyttämällä koneellista tuloilmanottoa ja ottopaikkana kattotasoa ja suuntausta puhtaammalta alueelta sekä F7-luokan tai tehokkaampia F9-luokan suodattimia.

2.1.4 Maanomistus

Kaava-alueen omistaa As Oy Tikkurilan Peltolantie, joka on myös kaavamuutoksen hakija.

Tunnus	Maanomistaja	Pinta-ala (ha)
92-63-141-3	As Oy Tikkurilan Peltolantie	0,5
Yhteensä		**0,5**

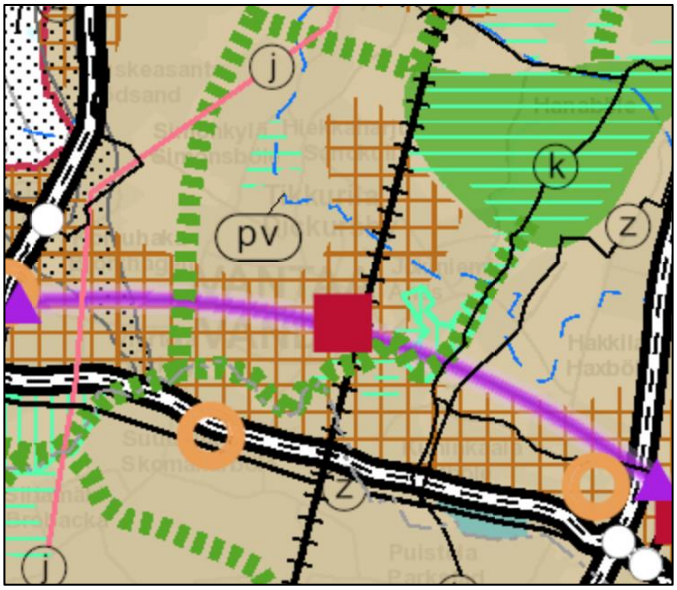
2.2 SUUNNITTELUTILANNE

2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) pyrkimyksenä on vähentää yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvata luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parantaa elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin, sekä luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Hanke on näiden tavoitteiden mukainen. Tavoitteiden toteutuminen on selostettu tarkemmin selostuksen kohdissa 4 ja 5.

Maakuntakaava

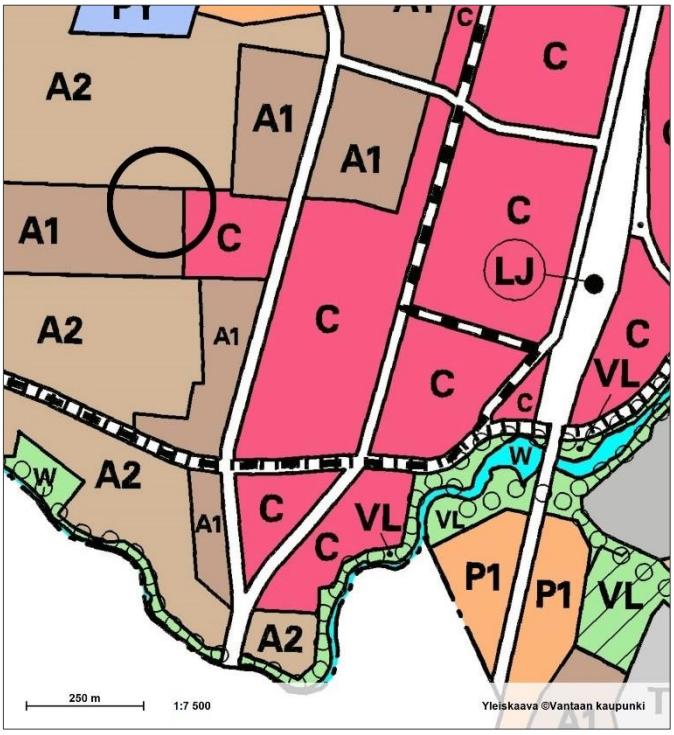

Uudenmaan maakuntakaavassa (8.11.2006) alue on keskustatoimintojen aluetta.

Keravanjoen varressa on viheryhteystarve. Jokivarsi on merkitty kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimisen kannalta tärkeäksi kohteeksi.

Ympäristöministeriö on 30.10.2014 vahvistanut Uudenmaan toisen vaihemaakuntakaavan, jossa suunnittelualue on tiivistettävää aluetta ja Tikkurilantielle on osoitettu pääkaupunkiseudun poikittainen joukkoliikenteen yhteys. Kaavahanke on maakuntakaavan mukainen.

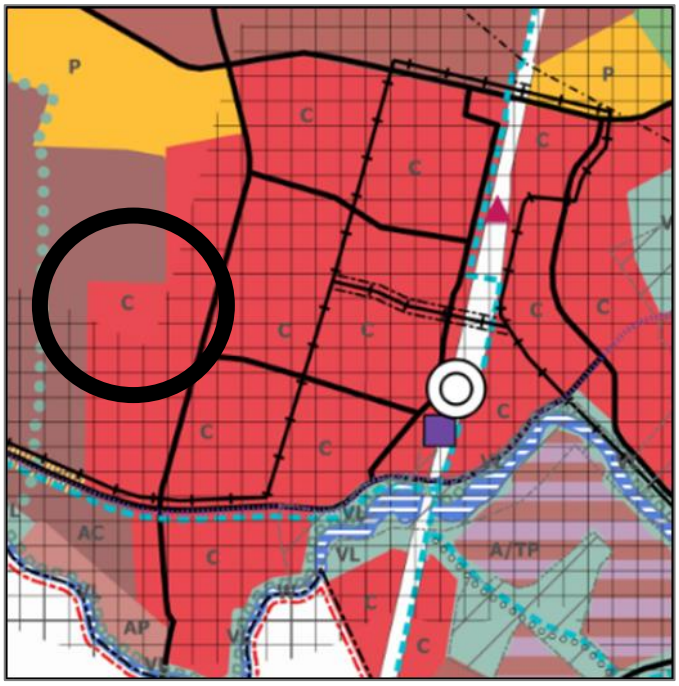
Yleiskaava

Alue on yleiskaavassa tehokasta asuntoaluetta (A1).

Kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymä yleiskaava on tullut voimaan 25.2.2009. Kaavahanke on yleiskaavan mukainen.

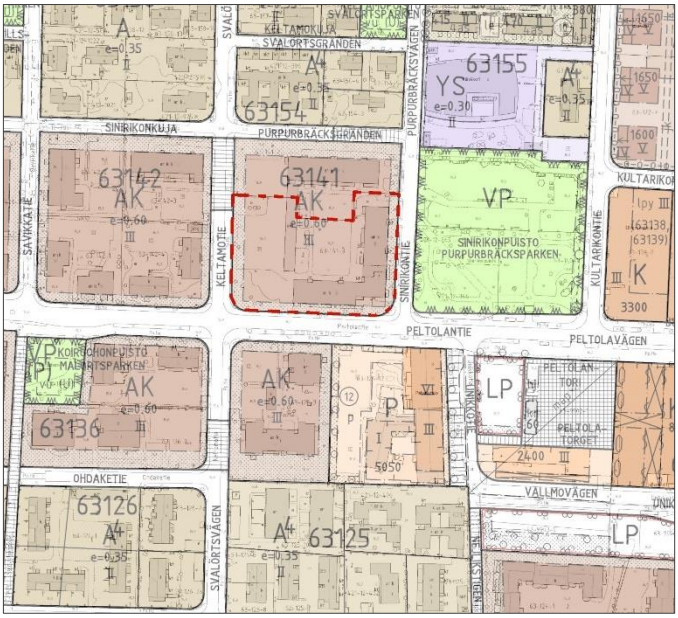
Vantaan yleiskaava 2020, luonnos

Kaupunginhallituksen 18.2.2019 nähtäville asettamassa yleiskaavaluonnoksessa 2020 alue on kaupunkikeskustan aluetta, jolla kävelytävyyden tulee olla kaupunkiympäristön mitoituksen lähtökohta. Alueella tulee varmistaa, että liike- ja toimitilan määrä kehittyy edelleen ja rakentaminen parantaa kaupunkitilan laatua erityisesti katutasolla. Keskeisillä keskusta-alueilla julkiseen kaupunkitilaan avautuvat maantasokerrosten tilat on osoitettava liike- ja toimitiloiksi.

Vantaan yleiskaava 2020 oli luonnoksena nähtävillä 18.2.– 29.3.2019

Asemakaava

Alueen ensimmäinen asemakaava TIKKURILA– VIERTOLA, 630100 (SM 22.3.1974) on edelleen voimassa.

Peltolantietä reunustavat korttelit on merkitty asuinkerrostalojen korttelialueeksi, AK. Kerrosluvuksi on merkitty kolme, mutta ajalle tyypillisesti on sallittu ns. maanpäälliset kellarikerrokset, jolloin todellinen kerrosluku on IV. Tehokkuusluku, e on 0,6.

Peltolantien eteläpuolelle on 16.12.2002 hyväksytty asemakaavamuutos nro 001695, jossa palvelurakennusten kerrosluku on VI.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO

Maanomistajan (As Oy Tikkurilan Peltolantie) jättämä kaavamuutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 23.10.2017. Kaavamuutos sai työohjelmassa numeron 002369 ja kaavoitus tuli vireille 12.6.2018.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.2.1 Osalliset

- alueen maanomistajat
- naapurit (viereisten alueiden omistajat ja vuokralaiset)
- asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset
- ne, jotka katsovat olevansa osallisia
- kaupungin asiantuntijaviranomaiset: maankäyttötoimi (kiinteistöt ja asuminen, rakennusvalvonta, ympäristökeskus, tekninen toimiala), Keski-Uudenmaan pelastuslaitos
- Muut viranomaiset ja yhteisöt: Uudenmaan liitto, HSL, HSY, Uudenmaan ELY-keskus, Vantaan Energia Oy, Elisa Oyj ja HSL.

3.2.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Asemakaavamuutoksen alkamisesta on tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan asukaslehdessä sekä kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille, naapureille ja viranomaisille.

Mielipiteet pyydettiin 15.8.2018 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 15 kappaletta. **Fingridin**, **Carunan** ja **HSY:n** lausunnoissa ei ollut huomautettavaa**. Vantaan Energia** pyysi ottamaan maakaape-

lit huomioon tai tarvittaessa siirtämään ne maanomistajan kustantamana. Alueen **asukasmielipiteissä** vastustettiin Sinirikontie 2:n lisärakentamista, pidettiin kaavailtua kuusikerroksista rakentamista liian korkeana ja haluttiin komeiden mäntyjen säilyvän. Huoli pihojen varjoisuudesta, näkymien peittymisestä ja autopaikkojen riittävyydestä tuli mielipiteissä esille.

Nähtäville asettaminen ja tarvittavien lausuntojen pyytäminen

Kaavaehdotus oli nähtävillä MRA 27 §:n mukaisesti 30.1.−28.2.2019 ja siitä jätettiin kuusi muistutusta. Muistutuksissa vastustettiin 10 autopaikan sijoittamista pihalle maantasoon. Pari muistuttajaa piti myös uuden rakennuksen korkeutta ja muotoa paikkaan sopimattomana ja yksi oli huolissaan rakentamisen aikaisista haitoista ja kansipihan mielekkyydestä. Muistutukset on otettu huomioon vastineissa ja muistutusten pohjalta pihalla olevat 10 autopaikkaa on korvattu muulla tavoin. Jatkosuunnittelussa on selvitetty, että osa näistä pihapaikoista on mahdollista sijoittaa pysäköintihalliin, inva- ja huoltoliikennepaikat pihakannelle ja pari paikkaa Peltolantie 9:n pohjoispäätyyn.

Lausunto pyydettiin vain HSY:ltä, jonka näkemys oli, ettei muutosehdotus edellytä vesihuollon siirtämistä eikä uuden vesihuollon rakentamista

3.3. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.3.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2018 – 2021 strategia (Kv 11.12.2017):

Kaupunkia tiivistetään lähiluontoa vaalien. Nykyistä kaupunkirakennetta vahvistetaan resurssiviisaasti. Kaupunkikeskusten kehittämismahdollisuudet hyödynnetään rohkeasti ja kaupunkiympäristöistä ja asunnoista tehdään kansainvälisesti kilpailukykyisiä. Ratkaisuissa ja päätöksenteossa turvataan talouden tasapainoa, lisätään kaupungin elinvoimaa ja vetovoimaa, edistetään asukkaiden hyvinvointia, ollaan edelläkävijöitä palvelujen kehittämisessä ja johdetaan uudistuen ja osallistuen.

MAL-tavoitteet:

Yhdyskuntarakenteen ja liikennejärjestelmän yhteensovittaminen siten, että luodaan edellytykset tonttitarjonnan ja asuntotuotannon merkittävälle lisäämiselle.

Maapoliittiset linjaukset koskien kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta (Kv 18.6.2018)

- Kaupungin omistaman maan ja asemakaavoitettujen täydennysrakentamisalueiden kaavoittaminen on etusijalla.
- Asuntotuotantoa varten asemakaavavarantoa lisätään niin, että se vastaa viiden vuoden rakentamisen tarvetta.
- Kaavoituksen tavoitteena on laatu, kohtuuhintaisuus, toteuttamiskelpoisuus ja kaupunkirakenteen eheys.
- Korkeaa rakentamista ja täydennysrakentamista edistetään aktiivisesti asemanseuduilla ja keskustoissa, joissa on hyvät palvelut.

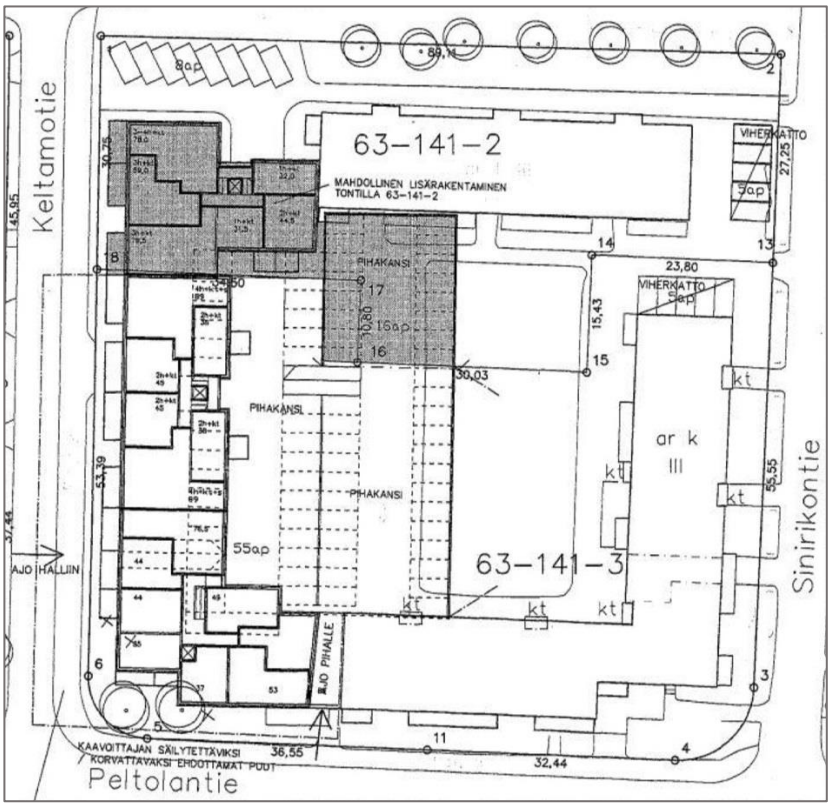
Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015 (Kv 11.5.2015):

- Luomme Vantaalle kerroksellisen, tiiviin ja läheisen kaupunkikuvan.
- Kannustamme hyvään ja kohtuuhintaiseen arkkitehtuuriin, kestävään rakentamiseen sekä uusien energiamuotojen käyttöön.

3.4 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT

Konsulttina toiminut HMV Arkkitehdit laati kaava-alueelle suunnitelman, jossa oli mukana aluksi myös naapuriyhtiö Sinirikontie 2. Ensimmäisessä suunnitelmassa rakennus olisi ollut kauttaaltaan kuusikerroksinen ja kasvanut kiinni molempien olemassa olevien kerrostalojen länsipäätyihin. Pysäköinti oli sijoitettu pihakannen alle. Ajo sinne oli ohjattu Keltamotien suunnasta.

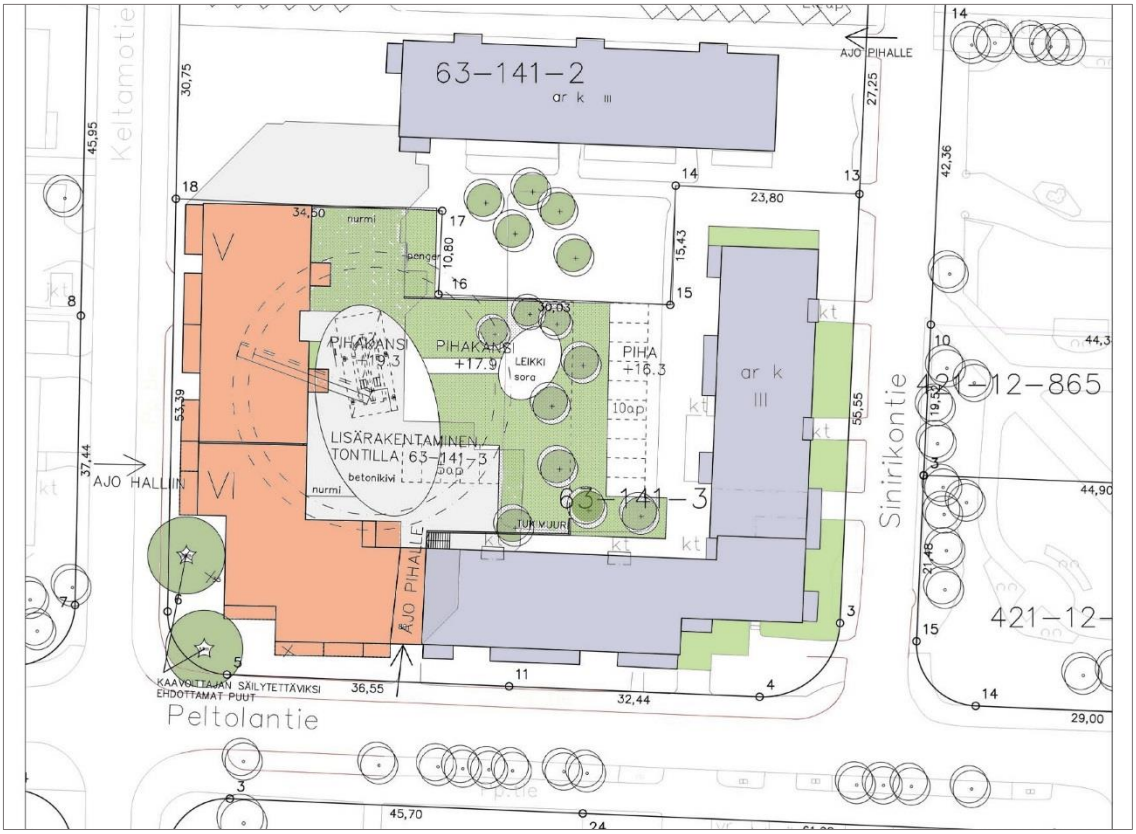
Ensimmäisissä luonnoksissa ei oltu huomioitu kadun varren komeita makedonianmäntyjä.

Alkuvaiheen suunnitelmissa uudisrakennus olisi ulottunut myös Sinirikontie 2:n tontille. Asemapiirros, Arkkitehtitsto HMV Oy.

Kaavoituksen aikana ilmeni kuitenkin, ettei naapuriyhtiö Sinirikontie 2 ole ainakaan tässä vaiheessa halukas lisärakentamaan tontilleen. Suunnittelualue typistyi koskemaan vain Peltolantie 9:ää. Lisäksi saadun asukaspalautteen pohjalta päädyttiin madaltamaan Keltamotien puoleista rakennusmassaa siten, että se on enimmäkseen viisikerroksinen. Ratkaisu on myös kaupunkikuvallisesti perusteltu, sillä rakentaminen kadun vastakkaisella puolella on kolme- ja neljäkerroksista.

Kaavamuutoksen hakijan kantana oli, että kaupunkikuvassa näkyvät makedonianmännyt tulee kaataa huonon kuntonsa takia. Kaupunkisuunnittelu otti kuitenkin sen kannan, että männyt tulee säilyttää. Ne eivät vaikuta huonokuntoisilta ja hakijan tulee teettää kuntotutkimus ammattitaitoisella arboristilla, mikäli puut halutaan kaataa. Männyt ovat vanhoja arvopuita, joilla on suuri merkitys kaupunkikuvassa ja alueen viihtyisyydessä. Koska puut sijoittuvat kadun reunaan oli ne helppo säästää rakennuksen seinälinjausta tarkistamalla.

Asemapiirros, Arkkitehtitsto HMV Oy. Uudisrakennus vasemmalla. Oikealla olevista 10 maantaso-autopaikasta on luovuttu ja siirretty vaaditut 8 autopaikkaa Sinirikontien varteen.

3.4.1 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Asemakaavamuutosta lähdettiin viemään eteenpäin männyt säästävän, matalamman eli 5–6-kerroksisen vaihtoehdon pohjalta.

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

4.1 KAAVAN RAKENNE

Asemakaavalla asuinkerrostalojen korttelialueelle (AK) osoitetaan lisää rakennusoikeutta uudelle rakennukselle 3 960 kerrosneliömetriä kokonaisrakennusoikeuden kasvaessa 7 460 kerrosneliömetriin. Tehokkuusluku, e on 1,46. Kerrosluku kasvaa nykyisestä kolmesta (maanpäällisen kellarin kanssa käytännössä neljästä) viiteen ja Peltolantien varressa kuuteen.

Uusi rakennus sijoittuu nykyisen maantasopysäköinnin paikalle, jatkossa autopaikat sijoitetaan korttelin sisäpihalle pihakannen alle. Ajo pysäköintiin tapahtuu Keltamotien kautta, kuten tähänkin asti.

4.1.1 Mitoitus

Asuinkerrostalojen korttelialue, AK 0,5 hehtaarin alue. Rakennusoikeus kasvaa 4 402 k-m^2 7 460 k-m^2 :iin. Tehokkuusluku e=1,46.

- asuntojen lukumäärä on 67 kpl, asuntojen keskikoko 50 huoneistoneliömetriä.
- autopaikkoja: 1 ap/130 asuntokerrosm^2
- pyöräpaikkoja tulee olla 1 kpl/ asuinhuone, joista puolet helposti käytettäviä.

- yksiöitä saa olla enintään 30 % asuntojen lukumäärästä, mikä otetaan maankäyttösopimuksissa huomioon

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Kaavan mukaiset uudet asuinrakennukset noudattavat ympäröivän kaupunkirakenteen mittakaavaa. Rakennusten arkkitehtuurista on annettu laatua ja julkisivumateriaaleja koskevia määräyksiä. Ekologisuus ja taloudellisuus on otettu huomioon. Viherrakentamisesta ja hulevesien käsittelystä on annettu määräykset.

4.3 ALUEVARAUKSET

4.3.1 Korttelialueet

AK, asuinkerrostalojen korttelialue

Alueelle sijoittuu korttelia lännestä rajaava rakennusala. Se rajautuu nykyisen rakennuksen länsipäätyyn ja väistää kadun kulmassa olevat makedonianmännyt. Peltolantien puoleinen osa on kuusikerroksinen ja Keltamotien varren osuus viisikerroksinen. Pysäköinti sijoittuu pääosin sisäpihan puolelle rakennettavan pihakannen alle. Pihalle jää kuitenkin vielä riittävästi maanvaraista aluetta, jolloin hulevesien viivyttäminen on mahdollista. Ratkaisu mahdollistaa myös suurten puiden kasvamisen.

Peltolantien kulmaukseen vaaditaan liiketilaa vähintään 80 kerrosneliömetriä. Kaavassa haluttiin tukea myös ratkaisua, jossa nykyisen nelikerroksisen rakennusmassan päälle saisi rakentaa kevytrakenteisia kattohuoneistoja puusta. Tässä vaiheessa toteuttaja ei sitä tee, mutta kaavassa siihen annetaan mahdollisuus.

Rakennuksen julkisivut tulee olla paikallamuurattua tiiltä. Puuta ja lasia saa käyttää. Sandwichelementit sallitaan vain parvekkeiden taustaseinissä tai muissa sekundäärisissä rakenteissa. Katutasoon tulee tehdä neljän metrin korkuinen kivijalkakerros, jota korostetaan arkkitehtuurin avulla.

Autopaikkoja vaaditaan 1 ap/130 asuntokerrosneliömetri ja pyöräpaikkoja 1 pp/asuinhuone. Liiketiloille vastaavat luvut ovat 1 ap/80 k-m^2 ja 1 pp/30 k-m^2 ja toimistotiloille 1 ap/60 k-m^2 ja 1 pp/50 k-m^2.

4.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista.

Hanke sijoittuu jo rakennetulle alueelle ja on yhdyskuntarakennetta tiivistävä ja täydentävä. Se sijoittuu hyvien joukkoliikenneyhteyksien varteen. Hanketta voidaan pitää kestävän kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena. Kokonaisratkaisu on taloudellisesti toteutettavissa.

4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Kaavamuutos täydentää Tikkurilan keskustan yhdyskuntarakennetta, mikä toteuttaa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden henkeä. Uusia asuntoja tulee 67 kappaletta arviolta noin 85 uudelle asukkaalle.

Yhdyskuntarakenne

Alue sijoittuu Tikkurilan keskustan länsipuolelle Viertolaan. Palvelut ja Tikkurilan asema ovat kävelyetäisyydellä.

Ratkaisu edistää keskustan täydennysrakentamista ja luo osaltaan tiivistä ja tehokasta, kaupunkirakennetta.

Kaupunkikuva

Uuden rakentamisen mittakaava on sovitettu ympäröivään kaupunkirakenteeseen. Rakennus ei korkeutensa puolesta merkittävästi poikkea viereisten kortteleiden neljäkerroksisesta massasta. Eteläpuolella oleva Folkhälsanin rakennus on sekin korkeimmillaan kuusikerroksinen.

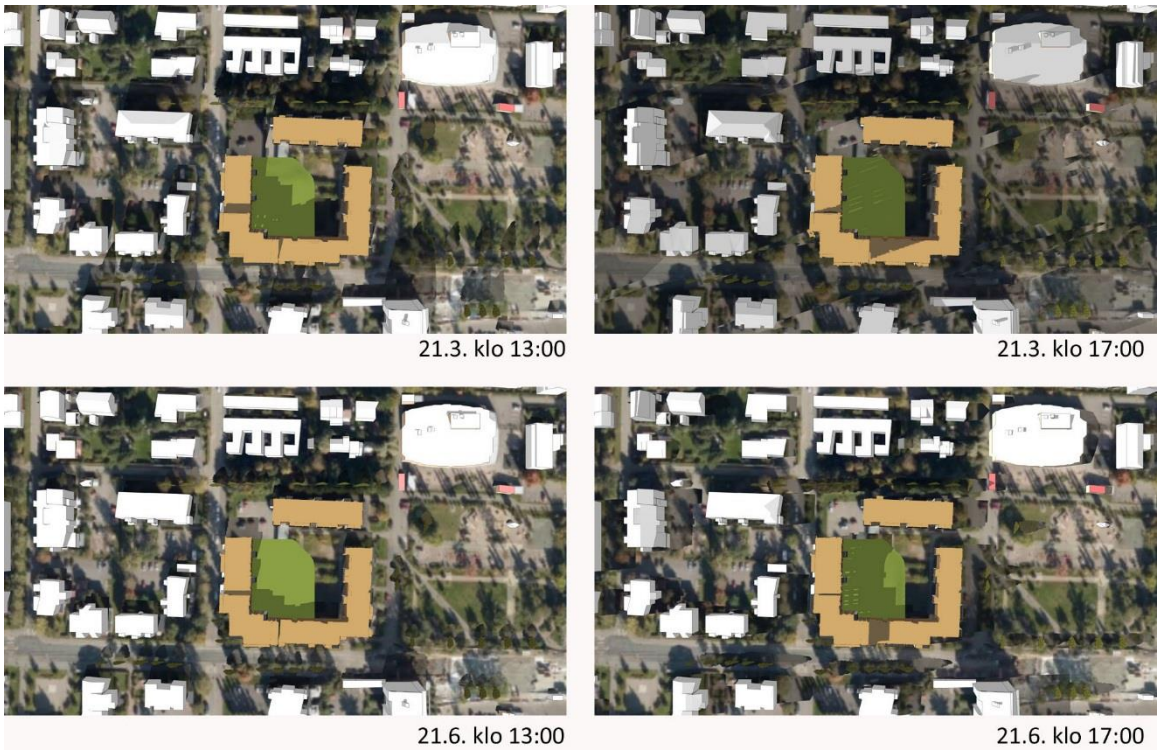
Kaavan mukainen rakennus rajaa katualueita nykytilannetta selkeämmin. Se sijoittuu pääosin nykyisen pysäköintialueen paikalle. Kun merkittävimmät makedonianmännytkin on merkitty säilytettäväksi ja rakennus määrätty paikallamuurattavaksi, on vaikutus Peltolantien katukuvaan positiivinen.

Asuminen

Kaava-alueelle tulee noin 67 uutta kerrostaloasuntoa, joiden keskikoko on noin 50 huoneistoneliömetriä. Yksiöiden osuus saa olla enintään 30 % asuntojen lukumäärästä. Valmistuvat asunnot helpottavat osaltaan pääkaupunkiseudun asuntopulaa. Hanke noudattaa valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita lisäämällä asuntotuotantoa ja monipuolistamalla asuntokantaa hyvien raideliikenneyhteyksien varrella.

Palvelut ja työpaikat

Kaavassa on edellytetty pienehköä liiketilaa Peltolantien varteen. Muita palveluja tai työpaikkoja ei asemakaavaan sisälly. Asukkaiden lisäys vaikuttaa toisaalta positiivisesti koko Tikkurilan palveluiden monipuolistumiseen. Tikkurilan työpaikat ja palvelut ovat kävelyetäisyydellä, joten hanketta voidaan pitää VAT:n mukaisena.

Varjotarkastelu kevätpäiväntasauksen aikaan ja keskikesällä klo 13 ja klo 17.

Taloudelliset vaikutukset

Uusi rakentaminen tiiviillä keskusta-alueella hyödyntää olemassa olevaa kunnallisteknistä verkostoa ja valmiita palveluja. Keskustan asukasmäärä kasvaa, mikä lisää taloudellista toimeliaisuutta, kaupallisten palvelujen kannattavuutta ja joukkoliikenteen käyttöastetta. Hanke on kaupungille taloudellisesti kannattava.

Sosiaalinen ympäristö

Alueelle tulee uusia asukkaita, mikä lisää Tikkurilan keskustan elävyyttä myös iltaisin ja viikonloppuisin. Se monipuolistaa alueen palveluja ja lisää sosiaalista kontrollia ja turvallisuutta. Hanke on VAT:n mukainen.

Virkistys

Hanke uusine asukkaineen lisää virkistysalueiden, kuten Keravanjoen rannan tai Tikkurilan urheilupuiston käyttöä. Itse kaava-alue on jo valmiiksi rakennettua aluetta, joten hanke ei vaaranna VAT:n virkistyskäyttöä koskevia tavoitteita.

Liikenne

Kaava-alue sijaitsee kävelyetäisyydellä Tikkurilan keskustan palveluista ja rautatieasemasta. Ratkaisu lisää alueen joukkoliikenteen matkustajamääriä ja parantaa joukkoliikennepalvelujen kannattavuutta. Yhteydet Peltolantien, Talvikkitien ja Tikkurilantien kautta Tuusulanväylälle ja Kehä III:lle ovat sujuvat ja liikenneverkon kapasiteetti kestää tehokkaan rakentamisen ja asukasluvun lisäyksen.

Vesihuolto

Uudet rakennuksen voidaan liittää jo rakennettuun vesihuoltoverkostoon. Yleistä vesihuoltoverkostoa ei tarvitse kaavamuutosta varten laajentaa, joten muutoksesta ei aiheudu vesihuollolle li-

säkustannuksia.

Ympäristöhäiriöt

Peltolantie puolella asuinhuoneiden ulkokuoren ääneneristysvaatimuksena on 35 dBA ja kadunpuoleisten parvekkeiden suunnittelussa tulee ottaa liikenteen aiheuttama melu huomioon.

4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Uudisrakentaminen sijoittuu jo rakennetuille alueille, eikä sillä ole vaikutusta alueen luontoarvoihin. Hanke hyödyntää pitkälti olemassa olevaa yhdyskuntatekniikkaa. Hanke ei vaaranna VAT:n luonnonvaroja koskevia tavoitteita.

Vesistöt ja vesitalous

Kaavamuutosalue on nykyisin pääasiassa vettä läpäisemätöntä pintaa, jonka osuus ei tule merkittävästi muuttumaan kaavamuutoksen myötä. Kaava-alueella muodostuvia hulevesiä tulee viivyttää/imeyttää tontilla ennen niiden johtamista hulevesiviemäriin, joten alueelta poistuvia hulevesiä hallitaan nykytilaa paremmin uuden rakentamisen myötä. Rakennusluvan yhteydessä tulee laatia hulevesisuunnitelma, joka hyväksytetään kaupungilla.

4.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Rakentamisen vaikutukset ilmastonmuutokseen ovat vähäiset. Rakentaminen lisää aina kasvihuonekaasupäästöjä, samoin rakennusten käyttö mm. lämmityksen ja liikenteen kautta. Toisaalta nyt rakennettava keskustakortteli tiivistää olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta. Se tukeutuu ja tukee laadukkaita joukkoliikennepalveluja ja raideliikennettä.

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Tieliikenteen melu ja saastuneet maat on käsitelty kohdassa 5.4.1. Ympäristöhäiriöiden vähentäminen on VAT:n mukaisesti otettu huomioon.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Kaavamuutokseen liittyy maankäyttösopimus. Tavoitteena on aloittaa rakentaminen välittömästi, kun kaupunginvaltuusto on hyväksynyt asemakaavaehdotuksen.

6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

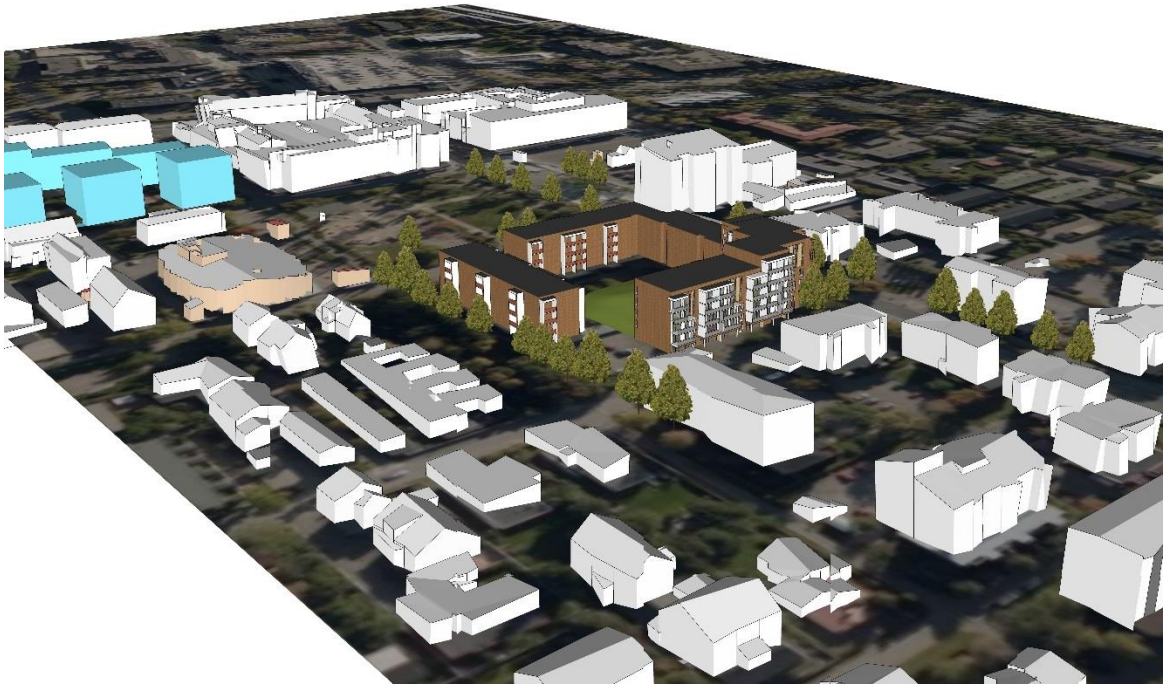
J2 Invest Oy:	Jaakko Sylvin	
HMV Arkkitehdit:	Juha Huuhtanen	
Jatke Oy:	Jesper Lindberg	
	Mikko Nuolioja	
Vantaan kaupunki:		
Kaupunkisuunnittelu:	Ritva Kotilainen	alue-arkkitehti
	Seppo Niva	arkkitehti
	Elina Ekroos	maisema-arkkitehti
	Leena Kaunismäki	suunnitteluavustaja
	Anna-Liisa Vanhala	kaavoitusteknikko
Kuntatekniikan keskus:	Paula Luomala	vesihuollon suunnittelu
	Jarmo Pajunen	liikenneinsinööri

Rakennusvalvonta:	Panu Latvala	lupa-arkkitehti
Maankäyttö ja ympäristö:	Janne Juntunen	projektipäällikkö

VANTAAN KAUPUNKI Kaupunkisuunnittelu/Asemakaavoitus

Vantaalla, 1. päivänä huhtikuuta 2019.

Seppo Niva	Ritva Kotilainen
asemakaavasuunnittelija	aluearkkitehti

7. ASEMAKAAVAN SEURANTALOMAKE

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	**Täyttämispvm**	27.11.2018
Kaavan nimi	002369 Viertola 63 kaupunginosa		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	14.06.2018
Hyväksymispykälä		**Kunnan kaavatunnus**	092002369
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	0,5097	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	0,5097

Ranta-asemakaava **Rantaviivan pituus [km]**

Rakennuspaikat [lkm] **Omarantaiset** **Ei-omarantaiset**

Lomarakennuspaikat [lkm] **Omarantaiset** **Ei-omarantaiset**

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,5097**	**100,0**	**7460**	**1,46**	**0,0000**	**4402**
A yhteensä	0,5097	100,0	7460	1,46	0,0000	4402
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä						
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä					

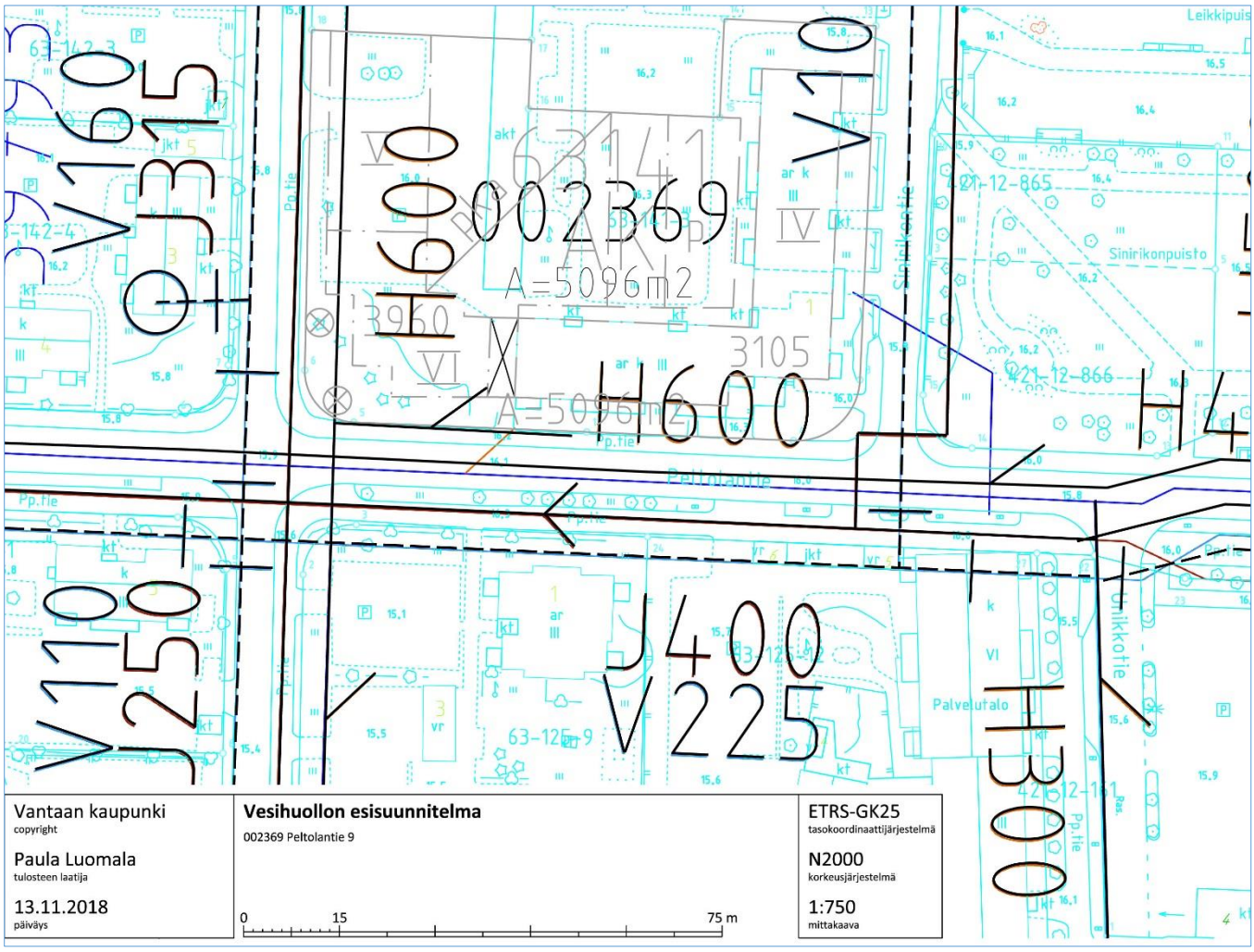
Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä				

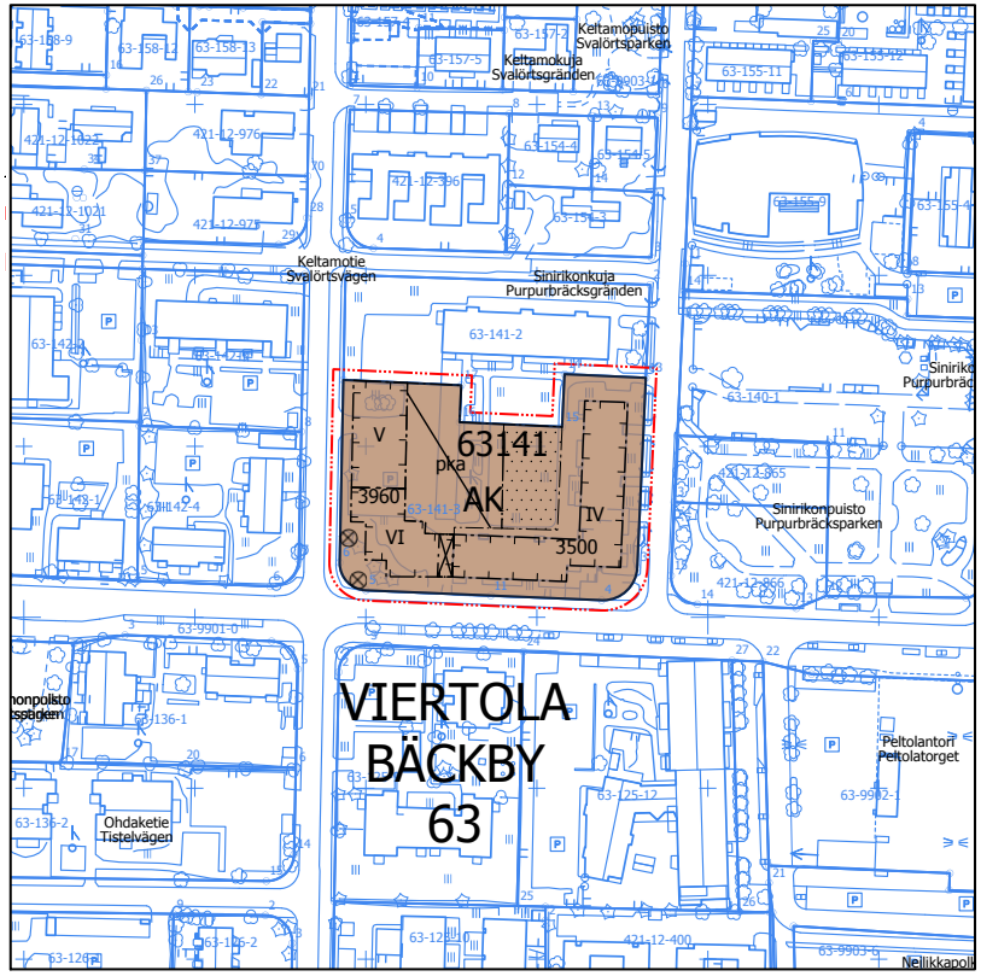
Alamerkinnät

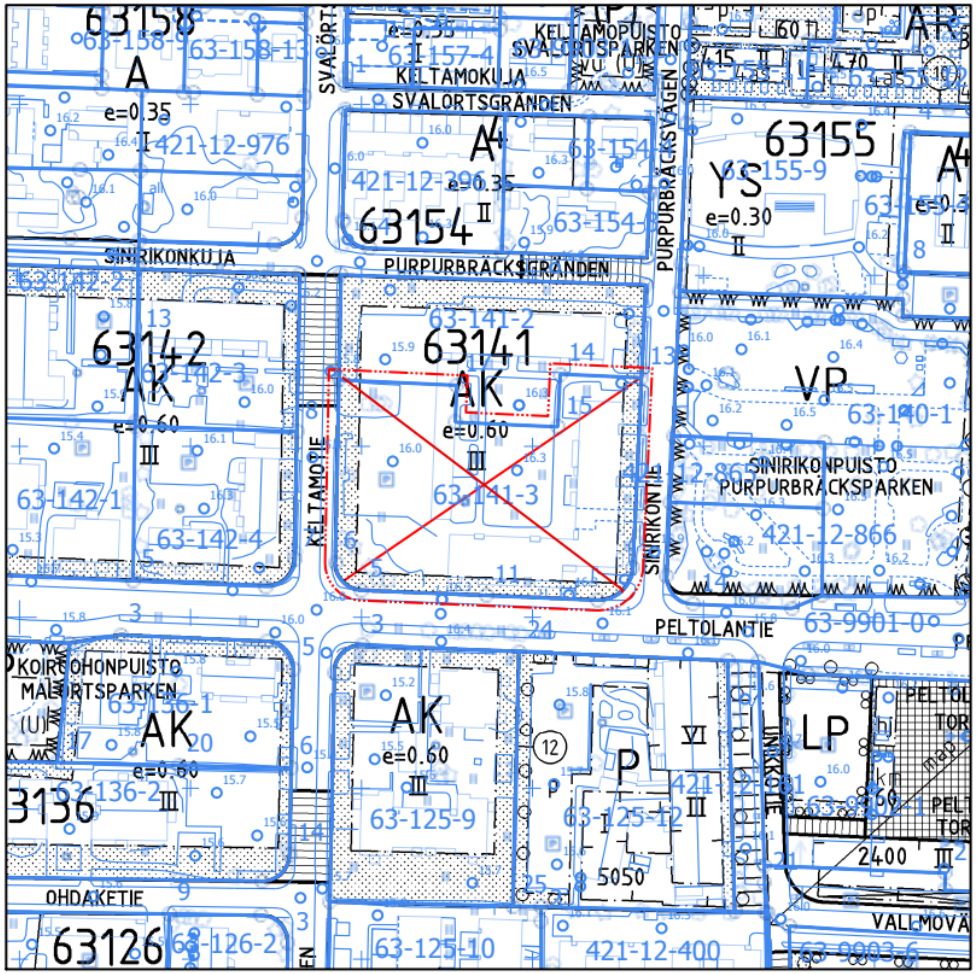
Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,5097**	**100,0**	**7460**	**1,46**	**0,0000**	**4402**
A yhteensä	0,5097	100,0	7460	1,46	0,0000	4402
AK	0,5097	100,0	7460	1,46	0,0000	4402

Peltolantien ja Keltamotien kulma lännestä katsottuna.

Keltamotie
Svalörtsvägen
Keltamokuja
Svalörtsgränden
Keltamopuisto
Svalörtsparken
Sinirikonkuja
Purpurbräcksgränden
Sinirikonpuisto
Purpurbräcksparken
63141
pka
AK
V
3960
VI
IV
3500
VIERTOLA
BÄCKBY
63
Peltolantori
Peltolatorget
Ohdaketie
Tistelvägen

63158
A
e=0.35
SVALÖRTSGRÄNDEN
KELTAMOKUJA
63154
II
PURPURBRÄCKSGRÄNDEN
63155
YS
e=0.30
SINIRIKONKUJA
63142
AK
e=0.60
III
63141
AK
e=0.60
KELTAMOTIE
SINIRIKONTIE
PURPURBRÄCKSVÄGEN
VP
SINIRIKONPUISTO
PURPURBRÄCKSPARKEN
PELTOLANTIE
KOIRAHOHONPUISTO
MALÖRTSPARKEN
AK
e=0.60
3136
P
5050
LP
2400
OHDAKETIE
63126
VALLMOVÄ

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum	Pohjakarttalehtien numerot Baskartbladens nummer
002369	1.4.2019, 29.4.2019 tarkistettu	686501

Vantaan kaupunki

002369 PELTOLANTIE 9

Kaupunginosa 63, VIERTOLA

Vanda stad

002369 PELTOLAVÄGEN 9

Stadsdel 63, BÄCKBY

Asemakaavan muutos
Osa korttelia 63141.

Ändring av detaljplanen
Del av kvarteret 63141.

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva

AK

Asuinkerrostalojen korttelialue

Asumista palvelevat yhteistilat, tekniset tilat, pysäköintilaitokset, ajoluiskat, parvekkeiden ja terassien kiinteästi lasitetut osat sekä porrashuoneiden 15 k-m² / porrastaso ylittävän osan saa rakentaa asemakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi. Nämä tilat eivät mitoita autopaikkoja.

Rakennuksiin saa sijoittaa sellaista toimisto- ja työtilaa, joka ei häiritse asumista.

Peltolantien ja Keltamotien kulmaukseen tulee tehdä liiketilaa katutasoon vähintään 80 k-m2.

Kerrosluvun ja rakennusoikeuden estämättä saa nelikerroksisen rakennuksen katolle rakentaa puurakenteisia kattoasuntoja.

Kerrosluvut lasketaan kadun tasosta.

Porrashuoneiden tulee olla luonnonvaloisia.

Väestönsuojat saa sijoittaa tonttijaon estämättä.

Rakennukset:

Rakennuksen, rakennelmien ja rakenteiden tulee olla arkkitehtuuriltaan ja materiaaleiltaan korkealuokkaisia.

Rakennusten julkisivut tulee tehdä yhtenäistä rakennustapaa noudattaen.

Pääasiallinen julkisivumateriaali on muurattu tiili. Puuta ja lasia saa käyttää.

Sandwich-elementtirakennetta saa käyttää vai parvekkeiden taustaseinissä tai vastaavissa sekundäärisissä julkisivupinnoissa.

Katualueen puolelle tulee muodostaa kivijalkakerrros ja sitä tulee korostaa arkkitehtuurin keinoin.

Kaduntasokerroksen kerroskorkeus tulee olla vähintään 4 m.

Parvekkeet ja erkkerit saa rakentaa rakennusalan rajan yli.

Parvekkeiden pieliä ei saa kadun puolella ulottaa maantasokerroksiin.

Melu

Asuinhuoneiden ulkokuoren äänieristävyyden ΔL tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 35 dB Peltolantien suuntaan.

Kadulle avautuvat parvekkeet tulee lasittaa. Teknisin ratkaisuin tulee huolehtia siitä, että ohjeiden mukainen melutaso ei ylity.

Pihat:

Pihan tulee olla korkeatasoinen ja monipuolinen. Päällystetyt osat tulee kivetä. Asvalttia saa käyttää vain ajoreiteillä.

Rakennusluvan yhteydessä alueelle tulee laatia pihasuunnitelma ja vihertehokkuuslaskelma, jossa tulee saavuttaa 0,8 vihertehokkuus.

Istutettavalla alueella tulee olla puita ja pensaita.

Rakennuslupaa varten on laadittava hulevesisuunnitelma.

DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Linje 3 m utanför planområdets gräns

Kvartersområde för flervåningshus

Gemensamma utrymmen som betjänar boendet, tekniska utrymmen, parkeringsanläggningen, körramper, balkongers och terrassers permanent inglasade delar samt den del av trapphusen som överskrider 15 m²-vy i varje våningsplan får byggas utöver den våningsyta som anges i detaljplanen. För dessa utrymmen behöver inga bilplatser anvisas.

I byggnaderna får sådana kontors- och arbetslokaler placeras som inte stör boendet.

I hörnet vid Peltolavägen och Svalörtsvägen ska göras affärsutrymme minst 80 m2-vy på gatuplanet.

Utan att våningstalet och byggrätten utgör något hinder får takbostäder i trä byggas på fyravåningsbyggnadens tak.

Våningstalen räknas från gatunivån.

Trapphusen skall ha dagsljusinsläpp.

Skyddsrum får placeras utan att tomtindelningenutgör ett hind.

Byggnader:

Byggnaden och konstruktionerna ska vara högklassiga till sin arkitektur och till sina material.

Byggnadernas fasader skall göras av ett enhetligt byggsätt skall iakttas.

Huvudsaklig fasadmaterial är tegel. Trä och glas får användas.

Sandwich-elementkonstruktioner får användas endast på balkongernas fondväggar eller på motsvarande sekundära fasadytor.

På gatuområdets sida ska en stenfotsvåning bildas och den ska framhävas med arkitektoniska medel.

Minimivåningshöjd i gatuplanet är 4 m.

Balkonger och burspråk får byggas så att de skjuter ut över gränsen för byggnadsytan.

Balkongernas sidor får inte sträcka sig till markplansvåningen på gatans sida.

Buller

Ljudisoleringen ΔL mot vägtrafikbuller i bostadsrummens ytterhölje ska vara minst 35 dB mot Peltolavägen.

Balkonger som öppnas mot gatan ska inglasas. Genom tekniska lösningar ska man sörja för att bullernivån enligt anvisningarna inte överskrids.

Gården:

Gården ska vara högklassig och varierande. Blegda delar ska bestå av sten. Asfalt får användas endast på körvägar.

I samband med bygglovet ska en plan över gården utarbetas och grönytefaktorn beräknas, där 0,8 ska uppnås som grönytefaktor.

Planteringsområdet skall bestå av träd och buskar.

För byggnadslov ska utarbetas en dagvattenplan.

	Hulevesiä tulee viivyttää tontilla ennen niiden johtamista yleiseen hulevesiverkostoon.	Dagvatten ska fördröjas på tomten innan de leds ut i det allmänna dagvattennätet.
	Autopaikkojen vähimmäismäärät:	Minimiantalet bilplatser:
	Asunnot: 1 ap/ 130 k-m²	Bostäder 1 bp/130 m²-vy
	Liiketilat: 1 ap/ 80 k-m2	Affärslokaler: 1 bp/ 80 m2-vy
	Toimistot: 1 ap/ 60 k-m2	Kontor: 1 bp/ 60 m2-vy
	Polkupyöräpaikkojen vähimmäismäärät:	Minimiantalet cykelplatser:
	Asunnot: 1 kpl/asuinhuone. Puolet paikoista tulee olla helposti käytettäviä.	Bostäder: 1 st. / bostadsrum. Hälften av platserna ska vara lättillgängliga.
	Liiketilat: 1 pp/30 k-m²	Affärslokaler: 1 cp/30 m²-vy
	Toimistot: 1 pp/50 k-m²	Kontor: 1 cp/50 m²-vy
	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja	**Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns**
	Osa-alueen raja	**Gräns för delområde**
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista	**Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas**
12	**Kaupunginosan numero**	**Stadsdelsnummer**
VANT	**Kaupunginosan nimi**	**Namn på stadsdel**
123	**Korttelin numero**	**Kvartersnummer**
1234	**Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä**	**Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta**
IV	**Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun**	**Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav**
	Rakennusala	**Byggnadsyta**
	Poikkiviiva osoittaa rajan sen puolen, johon merkintä kohdistuu	**Tvärstrecken anger på vilken sida av gränsen beteckningen gäller**
pka	**Rakennusala, jolle saa sijoittaa pysäköintiä pihakannen alle.**	**Byggnadsyta där parkering får placeras under gårdsdäck.**
	Rakennukseen jätettävä kulkuaukko	**Genomfartsöppning i byggnad**
	Istutettava alueen osa	**Del av område som skall planteras**
⊗	**Kaupunkikuvallisesti arvokas puuyksilö. Puuta ja sen juuristoa ei saa vahingoittaa.**	**Med tanke på stadsbilden ett värdefullt träd. Trädet och dess rotsystem får ej skadas.**
	TONTTIJAKO	TOMTINDELNING
	Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.	För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala
Kaupunkisuunnittelu

Verksamhtsområdet för markanvändning, byggnad och miljö
Stadsplaneringen

Ritva Kotilainen
Aluearkkitehti / Områdesarkitekt

Kaupunkimittaus

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Stadsmätning

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto
ETRS-GK25,
korkeusjärjestelmä
N2000.

Vantaalla / Vanda ___.___20___

Kimmo Junttila
Kaupungingeodeetti / Stadsgeodet

Plankoordinatsystemet
ETRS-GK25,
höjdsystemet
N2000.

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa ___/___20___

Godkänd av stadsfullmäktige ___/___20___

16 § **Asemakaavamuutos 002320 sekä tonttijako, 18 Vantaanlaakso / Vantaanlaaksontie 34**

VD/8955/10.02.04.01/2016
HP/TLA/TKA/JKÖ/MKU/AV/LL/PJ

Koukkuniityn puiston kaakkoisosa muutetaan liikerakennusten korttelialueeksi enintään 2 800 k-m^2 kokoista päivittäistavarakaupan myymälää varten.

Asemakaavamuutos koskee korttelia 18023 sekä katualuetta kaupunginosassa 18, Vantaanlaakso. Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa puistoa kaupunginosassa 18, Vantaanlaakso.

Tonttijako koskee korttelia 18023 kaupunginosassa 18, Vantaanlaakso.

Alue sijaitsee Vantaanlaaksontie 34 alueella Hämeenlinnanväylän ja Martinlaaksontien liittymän itäreunassa Koukkuniitty -nimisen puiston kaakkoisosassa.

Kaavan hakija
Vantaan kaupunki.

Maanomistus
Kaavamuutosalue on Vantaan kaupungin omistuksessa.

Kaavan valmisteluun osallistuneet Kaavatyö on tehty kaupungin työnä. Kaupungin omien asiantuntijoiden lisäksi kaavamuutosehdotuksen tausta-aineistojen valmisteluun ovat osallistuneet Lidl Suomi Ky sekä heidän konsultteinaan Ramboll Finland Oy ja Innovarch Oy.

Yleiskaava
Kaavamuutoksen alue on kaupunginvaltuustossa 17.12.2007 hyväksytyssä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa matalaa ja tiivistä asuntoaluetta (A2), jonka pohjoispuolella sijaitsee lähipalvelujen keskus (c). Kaavamuutosalueen pohjoisosa on LDEN 55–60 dB lentomeluvyöhykkeellä 2 (m²). Vantaanlaaksontie ja Martinlaaksontie ovat pääkatuja.

Asemakaavan muutos
Asemakaavamuutosalue, jolle kohdistuu tieliikennemelua 60–70 dB, on Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040 -aineiston mukaan kaupan palveluverkon kannalta sopiva päivittäistavarakaupan paikka. Vantaan kaupungin tavoitteena on monipuolistaa kaupan rakennetta ja lisätä kaupan toimijoiden määrää asemakaavoittamalla hyvin yhdyskuntarakenteeseen sijoittuvia uusia kaupan tontteja sitä varten. Uutta kaupan tonttia reunustavat Martinlaaksontie ja Vantaanlaaksontie ovat joukkoliikenteen hyvän palvelutason väyliä. Asemakaavoituksen käynnistyttyä kaupunki on 18.5.–13.6.2017 hakenut julkisesti päivittäistavarakaupan toimijoita kahdelle tontille Länsi-Vantaalla (Vapaalantie 4 sekä Vantaanlaaksontie 34). Tonttihakuun pystyivät osallistumaan kaikki halukkaat päivittäistavarakaupan toimijat. Määräaikaan mennessä saapuneista neljästä hakemuksesta on kaupunkisuunnittelulautakunta 21.8.2017 myöntänyt kokonaisarvion perusteella parhaaksi osoittautuneelle Lidl Suomi Ky:lle suunnitteluvarauksen Vantaanlaaksontie 34 tontille. Tarkoitus on, että Lidl ostaa tontin kaupungilta asemakaavamuutoksen hyväksymisen yhteydessä.

Vantaanlaaksontie 34 kohdalla sijaitsevasta puistosta muutetaan noin 0,96 ha osa tontiksi 2 800 k-m^2 kokoista liikerakennusta varten. Tontin pohjoisreunaan on toteutettava vähintään 2 m korkea melueste.

Tontin ja sen eteläpuolella olevan Martinlaaksontien väliin puiston alueelle toteutetun kevyen liikenteen väylän alue liitetään Martinlaaksontien katualueen osaksi.
Kaavamuutoksen yhteydessä muodostetaan kortteliin 18023 tontti 1.
Kaavamuutosalueen pinta-ala on noin 0,97 ha.
Kaavamuutosalueen uusi kokonaisrakennusoikeuden määrä on 2 800 k-m^2 (KL) korttelitehokkuudella e=0,29.

Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettely
MRL 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty 5.4.2017. Kaavamuutostyö on liitetty kaupunkisuunnittelun kevään 2017 työohjelmaan.

MRL 62 §:n mukaisesti kaavan vireille tulosta on ilmoitettu Vantaan Sanomat -lehdessä 8.4.2017 ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Asiasta jätettiin yhteensä 15 mielipidettä ja viranomaiskannanottoa. Lähialueen asukkaiden mielipiteissä (19 allekirjoittanutta), yhtä lukuunottamatta, vastustetaan asemakaavamuutosta. Mielipiteiden sisällöistä on tiivistelmät kaavaselostuksessa. Asukastilaisuuksia on järjestetty 26.4.2017 ja 16.1.2018.

Kaupungin maapoliittiset linjaukset
Asemakaavatyö noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (täydennetty ja tarkennettu KV 22.9.2014).

Kaavatyö kohdistuu kokonaan Vantaan kaupungin omistamalle maalle ja tuottaa yhden työpaikkatontin.

Sopimus
Asemakaavan muutokseen ei liity toteuttamissopimusta.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 19.3.2018 § 10

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) asetetaan MRA 27 §:n mukaisesti nähtäville 30 päiväksi 19.3.2018 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002320 sekä tonttijakoehdotus, 18 Vantaanlaakso / Vantaanlaaksontie 34,
b) oikeutetaan kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 26.3.2018 § 34

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja vs:n esitys:
Päätetään
a) asettaa MRA 27 §:n mukaisesti nähtäville 30 päiväksi 19.3.2018 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002320 sekä tonttijakoehdotus, 18 Vantaanlaakso / Vantaanlaaksontie 34,
b) oikeuttaa kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Nähtävilläolo
Asemakaavamuutosehdotus ja tonttijakoehdotus on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 18.4.–17.5.2018. Tänä aikana jätettiin 19 muistutusta (33 allekirjoittanutta). Lisäksi määräajan jälkeen jätettiin yksi muistutus. Muistutuksissa vastustetaan puiston muuttamista kaupan tontiksi. Alueen merkittäviksi koettujen luontoarvojen katsotaan katoavan ja liikenteen toimivuuden todetaan heikkenevän haitallisesti. Kaupan asiakasliikenteen sekä yöaikaisen (klo 22–7) huoltoliikenteen koetaan heikentävän lähiympäristön asumisoloja merkittävästi. Uusi päivittäistavarakauppa katsotaan huomattavaksi uhaksi Vantaanlaakson paikalliskeskuksessa sijaitsevan nykyisen päivittäistavarakaupan toimintaedellytyksille.

Kaavalausunnot
Kaupunginhallitus päätti 26.3.2018 oikeuttaa kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot. Lausuntoja pyydettiin ja saatiin 2 kappaletta (HSY, Uudenmaan ELY-keskus).
Uudenmaan ELY-keskus haluaa tarkistuksia yömelua, hulevesien käsittelyä sekä Hämeenlinnanväylän liikenteen turvallisuutta ja sujuvuutta koskeviin kaavamääräyksiin.

Tehdyt tarkistukset
Muistutuksille ja lausunnoille on tämän päätösasiakohdan liitteenä erilliset vastineet. Muistutuksien ja lausuntojen käsittely on kaavaselostuksessa sivuilla 17–19. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta on tehty tarkistuksia yömelua, hulevesien käsittelyä sekä Hämeenlinnanväylän liikenteen turvallisuutta ja sujuvuutta koskeviin kaavamääräyksiin. Polkupyöräpaikkoja koskevaa kaavamääräystä on tarkistettu liiketilojen sekä toimistojen osalta. Jalankulkuväylien jäsentelemiseksi ja erottamiseksi muista piha-alueista on lisätty kaavamääräys.
Tarkistukset eivät ole olennaisia, joten uusi nähtävillepano ei ole tarpeen.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 21.1.2019 § 11

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) annetaan liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 21.1.2019 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002320 ja tonttijakoehdotus, 18 Vantaanlaakso / Vantaanlaaksontie 34

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 28.1.2019 § 33

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja lausuntoihin ja tehdä esitetyt tarkistukset, ja
b) saattaa kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 21.1.2019 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002320 ja tonttijakoehdotus, 18 Vantaanlaakso / Vantaanlaaksontie 34.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginvaltuusto 4.3.2019 § 18

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään hyväksyä 21.1.2019 2019 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002320 ja tonttijakoehdotus, 18 Vantaanlaakso / Vantaanlaaksontie 34.
Käsittely:
Keskustan valtuustoryhmä esitti, että asemakaavamuutos hylätään. Kristillisdemokraattinen valtuustoryhmä kannatti hylkäämisesitystä.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: He jotka kannattavat asemakaavan hyväksymistä äänestävät jaa ja he, jotka kannattavat asemakaavan hylkäämistä äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 51 jaa-ääntä, 7 ei-ääntä, yhden valtuutetun äänestäessä tyhjää. Todettiin, että keskustan valtuustoryhmän esitys tuli hylätyksi.
Päätös:
Päätettiin hyväksyä 21.1.2019 2019 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002320 ja tonttijakoehdotus, 18 Vantaanlaakso / Vantaanlaaksontie 34 esityksen mukaan.

———

Maankäyttö- ja rakennuslain 65 § edellyttää, että muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa, on ilmoitettava kunnan perusteltu kannanotto esitettyyn mielipiteeseen. Vantaan kaupunginhallitus on 28.1.2019 päättänyt antaa vastineet muistutuksiin ja lausuntoihin. Em. vastineet on lähetetty muistutuksen tehneille vasta Vantaan kaupunginvaltuuston päätöksen 4.3.2019 § 18 jälkeen. Asiassa ei ole toimittu hyvän hallintotavan mukaisesti ja siihen voidaan katsoa sisältyvän maankäyttö- ja rakennuslain 65 § vastainen muotovirhe.

Muotovirhe korjataan poistamalla kaupunginvaltuuston 4.3.2019 § 18 hyväksymispäätös ja käsittelemällä asia uudelleen. Uudelleen käsiteltävä asemakaavan muutosehdotus sekä tonttijako on kaupunginhallituksen 28.1.2019 § 33 esityksen mukainen. Kaupunginhallitus valmistelee kaupunginvaltuustoon käsiteltäväksi vietävät asiat.

Kaupunkisuunnittelujohtaja esittää 16.4.2019 kaupunginhallitukselle, että
päätetään
a) antaa liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja lausuntoihin ja tehdä esitetyt tarkistukset,
b) saattaa kaupunginvaltuustolle poistettavaksi menettelyvirheen johdosta kaupunginvaltuuston päätös 4.3.2019 § 18 esittelyosassa mainituilla perusteilla, ja
c) saattaa kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 21.1.2019 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002320 ja tonttijakoehdotus, 18 Vantaanlaakso / Vantaanlaaksontie 34.

———

Kaupunginhallitus 29.4.2019 § 43

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään
a) antaa liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja lausuntoihin ja tehdä esitetyt tarkistukset,
b) saattaa kaupunginvaltuustolle poistettavaksi menettelyvirheen johdosta kaupunginvaltuuston päätös 4.3.2019 § 18 esittelyosassa mainituilla perusteilla, ja
c) saattaa kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 21.1.2019 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002320 ja tonttijakoehdotus, 18 Vantaanlaakso / Vantaanlaaksontie 34.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginvaltuusto 20.5.2019 § 16

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään
a) poistaa menettelyvirheen johdosta kaupunginvaltuuston päätös 4.3.2019 § 18 esittely-osassa mainituilla perusteilla, ja
b) hyväksyä 21.1.2019 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002320 ja tonttijakoehdotus, 18 Vantaanlaakso / Vantaanlaaksontie 34.

Käsittely:
Keskustan valtuustoryhmä esitti, että asemakaavamuutos hylätään. Kristillisdemokraattinen valtuustoryhmä kannatti hylkäämisesitystä.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: He jotka kannattavat asemakaavan hyväksymistä äänestävät jaa ja he, jotka kannattavat asemakaavan hylkäämistä äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 57 jaa-ääntä ja 5 ei-ääntä. Todettiin, että keskustan valtuustoryhmän esitys tuli hylätyksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Asemakaavamuutoksen selostus 21.1.2019
- Muistutukset ja vastineet 21.1.2019
- Lausunnot ja vastineet 21.1.2019
- Liikenteelliset tarkastelut, tarkistettu 7.1.2019 (Ramboll Finland Oy)
- Meluselvitys, tarkistettu 26.10.2018 (Ramboll Finland Oy)
- Äänestyspöytäkirja kv 20.5.2019 § 16

Muutoksenhakuohje: a) 2.1. Valituskielto
b) 1. Valitusosoitus

Lisätiedot:
aluearkkitehti Timo Kallaluoto, puh. 050 312 2132, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
kaavasuunnittelija Jukka Köykkä, puh. 050 302 9283, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

002320
VANTAANLAAKSONTIE 34
VANTAANLAAKSO

MAANKÄYTÖN, RAKENTAMISEN JA YMPÄRISTÖN TOIMIALA / KAUPUNKISUUNNITTELU

Asemakaavamuutoksen selostus, joka koskee 21.1.2019 päivättyä asemakaavakarttaa nro 002320. Kaavoitus on ilmoitettu vireille 8.4.2017.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaavan muutos:

kortteli 18023 sekä katualueet kaupunginosassa 18, Vantaanlaakso (kumoutuvan asemakaavan puistoa).

Tonttijako:

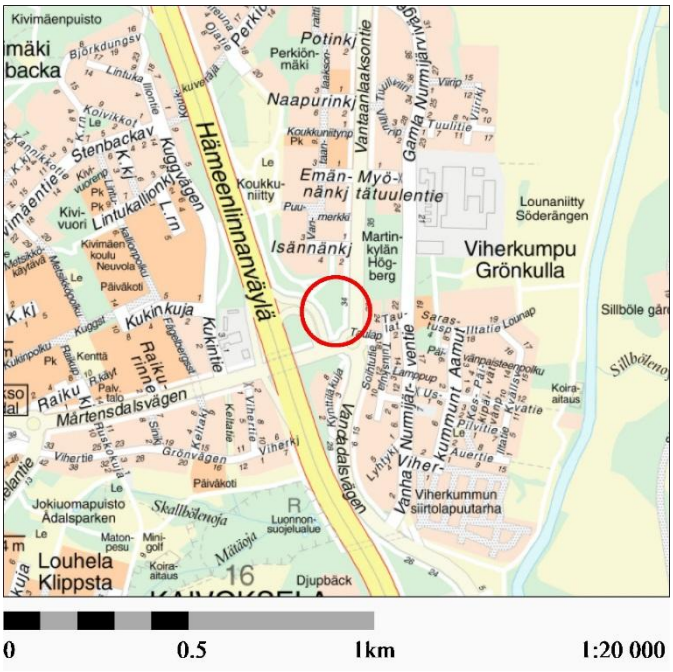
kortteli 18023 kaupunginosassa 18, Vantaanlaakso.

Kaavamuutoksen keskeinen sisältö: Koukkuniityn puiston kaakkoisosa muutetaan liikerakennusten korttelialueeksi rakennusoikeudeltaan enintään 2 800 k-m^2 kokoista päivittäistavarakaupan myymälää varten.

Kaavamuutokseen ei liity toteuttamissopimusta.

Kaavan laatija: Jukka Köykkä, kaavasuunnittelija, Vantaan kaupunki; jukka.koykka@vantaa.fi, puh. 050 302 9283.

KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

Kaavamuutosalue sijaitsee Vantaanlaakson kaupunginosassa Hämeenlinnanväylän ja Martinlaaksontien liittymän itäreunassa Koukkuniitty-nimisen puistoalueen kaakkoisosassa.

Aluetta rajaa pohjoisessa Koukkuniitty, idässä Vantaanlaaksontie, etelässä Martinlaaksontie ja lännessä Hämeenlinnanväylä.

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Vantaan kaupunki on jättänyt kaavamuutoshakemuksen 12.10.2016. Kaavamuutos liitettiin työohjelmaan numerolla 002320 (KALA 16.1.2017).
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma valmistui 5.4.2017. Siihen liittyvät mielipiteet pyydettiin 19.5.2017 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 15 kappaletta. Kaavoitus ilmoitettiin Vantaan Sanomat -lehdessä vireille 8.4.2017.
- Hankkeesta järjestettiin 26.4.2017 tutustumiskäynti maastossa, johon osallistui 7 asukasta.

- Julkinen haku kaupan toimijoille tontista 18.5. – 13.6.2017. Suunnitteluvaraus Lidl Suomi Ky:lle (KALA 21.8.2017).
- Asukastilaisuuteen Kivimäen koululla 16.1.2018 osallistui 29 asukasta.
- Kaavamuutosehdotus on ollut MRA 27 §:n mukaisesti nähtävillä 18.4.–17.5.2018, jona määräaikana siitä saatiin 2 lausuntoa sekä 19 muistutusta (33 allekirjoittanutta). Tarkistettu kaavaehdotus sekä lausuntojen vastineet on käsitelty kaupunkisuunnittelulautakunnassa 21.1.2019. Tarkistukset eivät ole merkittäviä eivätkä edellytä uutta nähtävillä oloa.
- Kaavamuutoksen hyväksyy kaupunginvaltuusto.

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tiivistelmä 4
2. Lähtökohdat 5
2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista 5
2.2 Suunnittelutilanne 12
3. Asemakaavan suunnittelun vaiheet 16
3.1 Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo 16
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö 16
3.3. Asemakaavan tavoitteet 19
3.4 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot 21
4. Asemakaavan kuvaus 23
4.1 Kaavan rakenne 23
4.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen 24
4.3 Aluevaraukset 24
4.4 Kaavan vaikutukset 25
4.5 Ympäristön häiriötekijät 31
4.6 Nimistö 31
5. Asemakaavan toteutus 31
6. Kaavatyöhön osallistuneet 32
7. Asemakaavan seurantalomake 33
8. Asemakaavakartta ja –määräykset 35

LUETTELO SELOSTUKSEN LIITEASIAKIRJOISTA

- Hulevesisuunnitelma (Lidl Vantaanlaakso) 15.12.2017, Ramboll Finland Oy
- Liikenteelliset tarkastelut (Lidl Vantaanlaakso) 5.3.2018, tarkistettu 7.1.2019, Ramboll Finland Oy
- Meluselvitys 5.3.2018, tarkistettu 26.10.2018, Ramboll Finland Oy

LUETTELO MUISTA KAAVAA KOSKEVISTA ASIAKIRJOISTA, TAUSTASELVITYKSISTÄ JA LÄHDEMATERI-

AALISTA

- Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040. Vantaan kaupunki C3/2016 Kaupsu, YK0043, Kaupunkisuunnittelulautakunta 9.11.2015.

1. TIIVISTELMÄ

Vantaan kaupunki on hakenut asemakaavan muuttamista siten, että Koukkuniityn puiston kaakkoisosa muutettaisiin liikerakennusten korttelialueeksi päivittäistavarakaupan myymälää varten. Alue on Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040 -aineiston mukaan kaupan palveluverkon kannalta sopiva päivittäistavarakaupan paikka. Vantaan kaupungin tavoitteena on monipuolistaa kaupan rakennetta ja lisätä kaupan toimijoiden määrää asemakaavoittamalla hyvin yhdyskuntarakenteeseen sijoittuvia uusia kaupan tontteja sitä varten. Uutta kaupan tonttia reunustavat Martinlaaksontie ja Vantaanlaaksontie ovat joukkoliikenteen hyvän palvelutason väyliä.

Asemakaavoituksen käynnistyttyä kaupunki on 18.5. – 13.6.2017 hakenut julkisesti päivittäistavarakaupan toimijoita kahdelle tontille Länsi-Vantaalla (Vapaalantie 4 sekä Vantaanlaaksontie 34). Tonttihakuun pystyivät osallistumaan kaikki halukkaat päivittäistavarakaupan toimijat. Määräaikaan mennessä saapuneista neljästä hakemuksesta on kaupunkisuunnittelulautakunta 21.8.2017 myöntänyt kokonaisarvion perusteella parhaaksi osoittautuneelle Lidl Suomi Ky:lle suunnitteluvarauksen Vantaanlaaksontie 34 tontille. Tarkoitus on, että Lidl ostaa tontin kaupungilta asemakaavamuutoksen hyväksymisen yhteydessä.

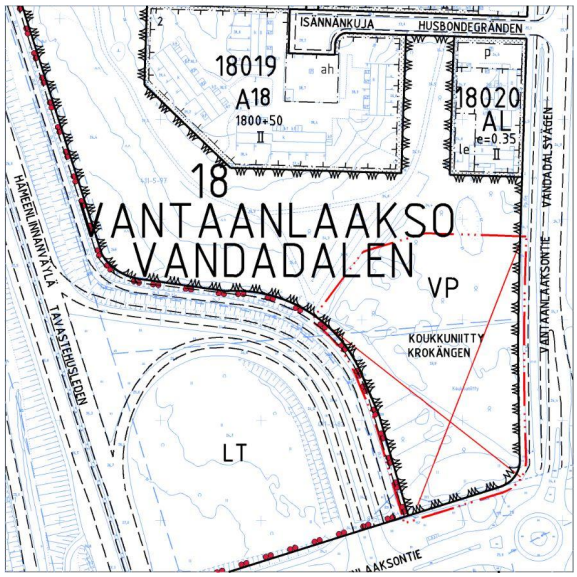
Vantaanlaaksontie 34 kohdalla sijaitsevasta puistosta, joka on tieliikennemelun 60-70 dB aluetta, muutetaan noin 0,96 ha osa tontiksi 2 800 k-m^2 kokoista liikerakennusta varten. Tontin pohjoisreunaan on toteutettava melueste. Tontin ja sen eteläpuolella olevan Martinlaaksontien väliin puiston alueelle toteutetun kevyen liikenteen väylän alue liitetään Martinlaaksontien katualueen osaksi.

Kaavamuutoksen yhteydessä muodostetaan kortteliin 18023 tontti 1.

Kaavamuutosalueen pinta-ala on noin 0,97 ha. Kaavamuutosalueen uusi kokonaisrakennusoikeuden määrä on 2 800 k-m^2 (KL) korttelitehokkuudella e=0,29.

Kaavamuutos 002320

Kumoutuva asemakaava

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Kaavamuutosalue sijaitsee Vantaanlaakson asuntoalueen lounaisosassa Hämeenlinnanväylän itäreunassa. Kaavamuutosalueen muodostava koivuvaltainen Koukkuniityn kaakkoisosa liittyy Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien välityksellä Hämeenlinnanväylään. Kaavamuutosalue on päiväajan liikenteen 60-70 dB melualuetta, mikä ylittää virkistysalueita koskevan Valtioneuvoston 55 dB melun enimmäismäärän ohjearvon.

Etäisyys kaavamuutosalueelta sen pohjoispuolella sijaitsevaan Vantaanlaakson palveluiden keskittymän muodostavaan pienehköön liikerakennukseen on noin 460 m.

2.1.2 Luonnon ympäristö

Maisemakuva ja -rakenne

Kaavamuutosalue sijaitsee isojen liikenneväylien ja pääkatujen vieressä Hämeenlinnanväylän ja sen itäpuoleisen kallio- ja moreeniharjanteen, jota Vanha Nurmijärventie mukailee, välissä. Kaavamuutosalue on ollut 1970-luvulle saakka peltoa.

Vesistöt ja vesitalous

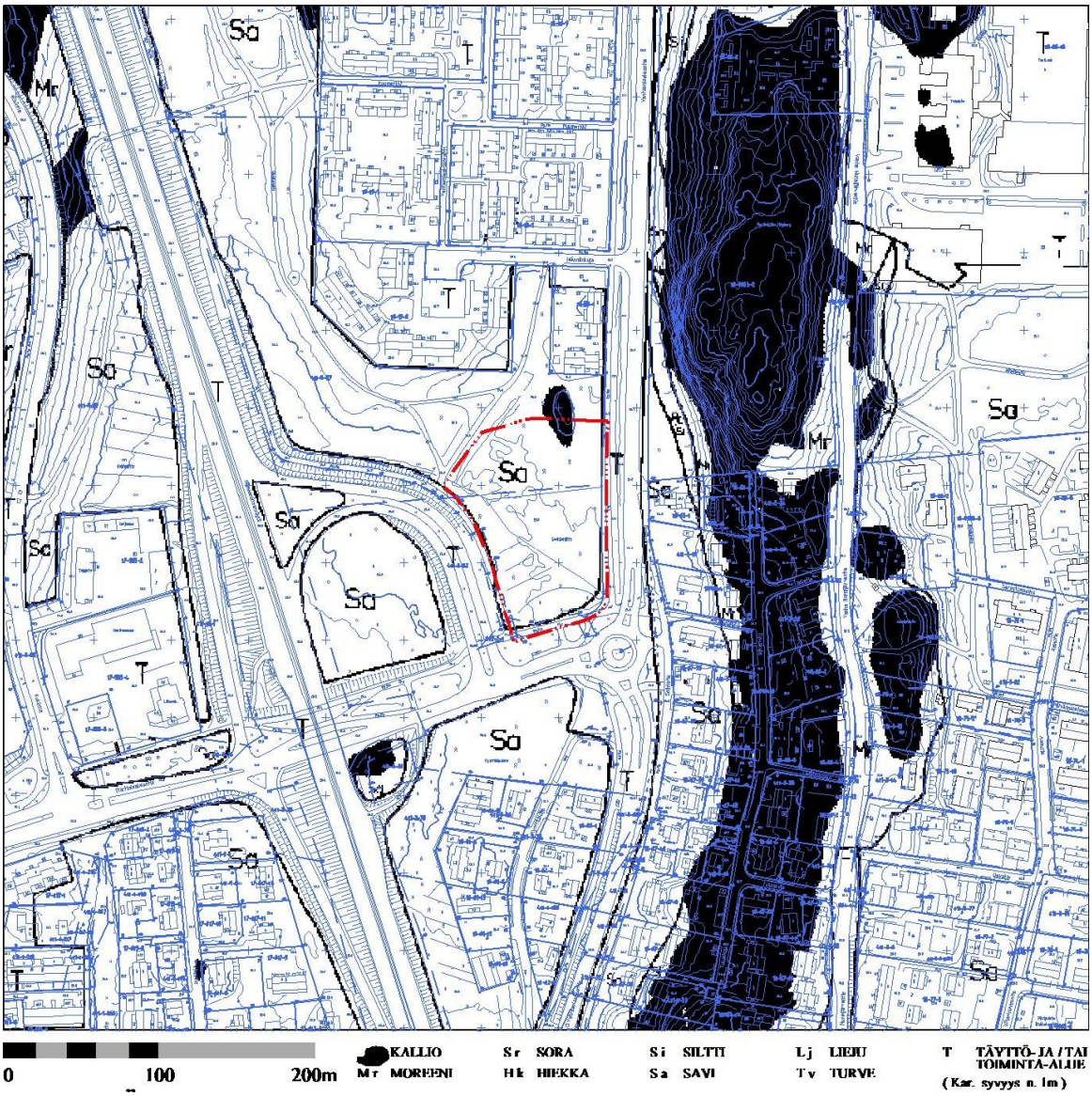
Kaavamuutosalue kuuluu Mätäojan valuma-alueeseen. Vedet johdetaan avo-ojissa ja hulevesiviemäreissä kaavamuutosalueen ulkopuolella Hämeenlinnanväylän länsipuolella sijaitsevan Mätäojanlaakson pohjoisosaan. Mätäojanlaakso on luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen arvokas alue ja se toimii luontaisena tulva-alueena. Mätäojanlaaksossa elää harvinaisia eläin- ja kasvilajeja, joista merkittävin on halavasepikkä. Se on kovakuoriainen, joka on erikoistunut elämään tulvivilla ja runsaasti puumaisia pajuja kasvavilla alueilla.

Nykytilanteessa kaava-alue on pääosin rakentamatonta metsää, jossa kaavamuutosalueen länsipuolella kulkee rakennettu puistoraitti. Alueelle satavat vedet virtaavat kaava-alueen kaakkoisosaan, josta ne päätyvät Vantaanlaaksontien hulevesiviemäriin. Alue ei sijaitse pohjavesialueella.

Maaperä

Kaavamuutosalueella sijaitsevan Koukkuniityn osa-alueen maaperä on maalajikartan perusteella savea. Kaavoitettavan tontin koillisosa ulottuu irtomaakerroksen peittämän pienen kallionkumpareen eteläreunaan. Maalajikartassa maaperä on kartoitettu noin metrin syvyyteen.

Uusien rakennusten perustaminen voi edellyttää paalutusta. Rakentamisratkaisujen tulee perustua rakennuspaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin ja -suunnitelmiin.

Topografia

Kaavoitettavan tontin korkeusasema (korkeusjärjestelmä N2000) on noin +23,9 ja sitä lännessä reunustava Hämeenlinnanväylän rampin itäreunan kevyen liikenteen väylä on keskimäärin tasolla +25. Kaavoitettavaa tonttia idässä reunustava Vantaanlaaksontie on keskimäärin korkeusasemalla +24,5 ja etelässä reunustava Martinlaaksontien pohjoisreunan kevyen liikenteen väylä tasolla +24,2.

Martinlaaksontien ylittävän Hämeenlinnanväylän sillan korkeusasema on noin +27,5.

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Myyrmäen suuralueeseen kuuluvassa Vantaanlaaksossa oli vuoden 2017 alussa 2 772 asukasta. Väkiluku on noussut vuodesta 2007 noin 300:lla. Vantaanlaaksossa yli 65-vuotiaiden osuus on 17,8 %, mikä on suurempi kuin Vantaan keskiarvo (15 %). Viereisen Martinlaakson kaupunginosan väkiluku on noussut vuoden 2007 jälkeen noin 562:lla ja Kaivokselan noin 1 184:lla.

Kaavamuutoksen lähialueen väkiluku on vuoden 2007 jälkeen kasvanut noin 2 046:lla.

Asuminen

Kaavamuutosalueen pohjois-, itä- ja eteläpuolella on asutusta pientaloissa. Kaavamuutosalueella ei ole asuntoja.

Palvelut ja työpaikat

Myyrmäen suuralueen työpaikat vähenivät vuosina 2004 – 2014 noin 1 600:lla. Vantaanlaaksossa oli v. 2014 lopussa yhteensä 1 558 työpaikkaa, joista noin 1 000 on Vaisalan toimitiloissa. Kaavamuutosalueesta n. 460 m pohjoiseen sijaitsevassa liikerakennuksessa on pienehkö päivittäistavarakauppa (K-market), parturi-kampaamo sekä ruokaravintola.

Martinlaaksossa kaavamuutosalueen länsipuolella Hämeenlinnanväylän ja Martinlaaksontien liittymän vieressä on polttonesteiden automaattijakeluasema (ns. kylmäasema), pikaruokaravintola sekä autojen katsastusasema, huolto- ja korjaamoliike.

Yhdyskuntarakenne

Vantaanlaakson asuntoalueen länsiosassa sijaitseva Koukkuniityn puiston kaakkoisosa liittyy kaavamuutosalueen länsipuolella olevaan Hämeenlinnanväylään Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien välityksellä. Hämeenlinnanväylän ja Martinlaaksontien liittymää rajaava kaavamuutosalue toimii liikennemelun puskurivyöhykeenä Vantaanlaakson asutukselle.

Kaupunkikuva

Hämeenlinnanväylän ja Martinlaaksontien eritasoliittymän koilliskulmassa oleva kaavamuutosalue on entistä peltoa, jonka metsittyminen on alkanut 1970-luvulla. Kaavamuutosalue on pääosin koivikkoa, jonka seassa kasvaa haapoja sekä muutamia nuorehkoja kuusia. Vantaanlaakson kaupunginosan asuinrakennusten, puuston ja vaihtelevien maastonmuotojen muodostama kokonaisvaikutelma on miellyttävä. Kaupunginosan vanhimmat asuinrakennukset ovat 1950-60 –luvuilta. Aluetta on täydennysrakennettu 1980-luvun ensivaiheen jälkeen laajasti 2000-luvulla.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Vantaan kaupunginmuseon kannanoton mukaan kaavamuutosalueella ei ole muinaismuistoja eikä rakennusperintökohteita.

Yllä: Viistoilmakuva etelästä (v. 2016)

Alla: Viistoilmakuva idästä (v. 2016)

Virkistys

Hämeenlinnanväylää ja Martinlaaksontietä reunustava Koukkuniityn puistoalue liittyy Vantaanlaaksontien länsipuoleisen Martinkylän Högberg -puiston välityksellä Vantaanjokilaakson virkistysalue- ja ulkoilureittiverkostoon. Asemakaavoitettavan kaupan tontin länsi- ja pohjoispuoleisella osalla Koukkuniittyä on kevyen liikenteen reittejä, jotka mm. johtavat Isännänkujalta Hämeenlinnanväylän itäreunaa myötäilevälle kevyen liikenteen väylälle.

Kaavamuutosalueella olevalle osalle Koukkuniittyä kohdistuu Hämeenlinnanväylän ja Martinlaaksontien nykytilanteen liikenteestä päiväajan melua 60-70 dB (A-painotettu keskiäänitaso), mikä ylittää virkistysalueita koskevan Valtioneuvoston 55 dB melun enimmäismäärän ohjearvon ja heikentää merkittävästi alueen käytettävyyttä virkistysalueena. Asemakaavoitettavan kaupan tontin alue on myös muuta ympäristöään alempana ja maaperältään kosteahkoa eikä sillä ole ulkoilureittejä tai polkuverkostoa.

Liikenne

Kaava-alue sijoittuu Hämeenlinnanväylän ja Martinlaaksontien liittymän sekä Vantaanlaaksontien reunoille. Alueen kaikkien liikennemuotojen solmukohtana toimii kaavoitettavan kaupan tontin kaakkoiskulmassa sijaitseva Martinlaaksontien, Vantaanlaaksontien ja Soihtutien kiertoliittymä.

Nykytilanteen keskimääräisen arkivuorokausiliikenteen (KAVL) likimääräiset liikennemäärätiedot ovat:

- Vantaanlaaksotie liikenneympyrästä pohjoiseen 9 630 ajon/vrk, josta raskasta liikennettä päivällä 7 % ja yöllä 13 %
- Vantaanlaaksotie liikenneympyrästä etelään 6 300 ajon/vrk, josta raskasta liikennettä päivällä 7 % ja yöllä 13 %
- Martinlaaksontie Louhelantien liikenneympyrän kohdalla 12 600 ajon/vrk, josta raskasta liikennettä päivällä 7 % ja yöllä 9 %
- Hämeenlinnanväylä 60 600 ajon/vrk, jonka ramppi etelästä Martinlaaksontielle 2 160 ajon/vrk sekä ramppi Martinlaaksontieltä pohjoiseen 6 900 ajon/vrk. Etelästä Martinlaaksontielle suuntautuva ramppi jonoutuu iltahuipputunnin (IHT) nykyliikennemäärillä aika-ajoin merkittävästi, sillä kääntyminen vasemmalle on haastavaa Martinlaaksontien korkean liikennemäärän vuoksi.

Martinlaaksontien ja Vantaanlaaksontien kiertoliittymän toimivuus on nykytilanteessa iltahuipputunnin (IHT) liikennemäärillä ilman uutta kauppaa hyvä tai kohtalainen. Sen liikenne saattaa jonotua mutta jonot purkautuvat nopeasti.

Kaavamuutosaluetta reunustavat Martinlaaksontie sekä Vantaanlaaksontie bussipysäkkeineen ovat joukkoliikenteen hyvän palvelutason väyliä. Niillä liikennöi viisi bussilinjaa, joilla pääsee mm. Martinlaaksoon, Myyrmäkeen, Ylästöön, Vantaanporttiin, Tikkurilaan ja lentoasemalle. Hämeen-

linnanväylää sekä Vantaanlaaksontietä liikennöi linjoja, joilla pääsee mm. Helsinkiin. Kaavamuutosalueelta on noin 1 km matka Martinlaakson juna-asemalle.

Martinlaaksontien pohjoisreunassa sekä Vantaanlaaksontien länsireunassa sijaitsevat kevyen liikenteen väylät ovat keskeisiä yhteyksiä Vantaanlaakson asuntoalueelta Martinlaaksoon ja siellä sijaitseviin kouluihin.

Ramboll Finland Oy on laatinut kaavamuutosta varten liikenneselvityksen.

Vesihuolto

Vedenjakelu

Vantaanlaaksontiellä ja Martinlaaksontiellä sijaitsevat olemassa olevat vesijohdot, jotka toimivat alueellisina runkojohtoina. Kaava-alue kuuluu Myyrmäen painepiiriin. Painepiirin vesisäiliönä toimii Myyrmäen ylävesisäiliö, jonka tilavuus on 4 500 m³. Myyrmäen painepiiriin vesi johdetaan etelästä Helsingistä Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitokselta Kaivokselan ja Myyrmäen paineenkorotuspumppaamoiden kautta. Vesijohtoverkon ylin painetaso kaavamuutosalueella on noin +96 m ja alin painetaso noin +82 m. Tarkat painetasot annetaan HSY:n liitoskohtalausunnossa.

Jätevesiviemäröinti

Kaavamuutosalue on rakennetun jätevesiviemäröinnin piirissä. Vantaanlaaksontien jätevesiviemäri on liitetty Martinlaaksontien jätevesiviemäriin, josta jätevedet päätyvät lännen suuntaan Vihertien jätevedenpumppaamolle. Pumppaamolta jätevedet johdetaan Martinlaakson, Vapaalan, Hämeenkylän ja Hämevaaran kautta Espoon viemäriverkostoon. Espoossa jätevedet päätyvät lopulta Suomenojan jätevedenpuhdistamolle.

Hulevesijärjestelmä

Nykytilassa kaavamuutosalue on pääasiassa rakentamatonta metsää, jossa kuivatus hoituu avo-ojilla. Avo-ojat johtavat vedet Vantaanlaaksontien ja Hämeenlinnanväylän hulevesiviemäreihin. Vantaanlaaksontien hulevesiviemärissä vedet johtuvat etelään päätyen Hämeenlinnanväylän alitse Mätäojanlaakson pohjoispäähän. Martinlaaksontien hulevesiviemärit johtavat vedet lännen suuntaan ja niihin liitetään Hämeenlinnanväylältä tulevat hulevesiviemärit. Martinlaaksontien hulevesiviemäri purkaa vedet Martinlaaksontien ja Kukintien risteyksen eteläpuolella avo-ojaan. Avo-ojassa vedet johdetaan etelään Jokiuomanpuistoon, josta vedet päätyvät Mätäojanlaaksoon.

Kaukolämpö

Kaukolämpöverkon maanalaisten johtojen runkoverkot sijaitsevat Isännänkujan sekä Vanhan Nurmijärventien katualueilla.

Sähköverkko

Kaupan tontiksi asemakaavoitettavalla kaavamuutosalueella ei sijaitse Vantaan Energian maakaapeleita eikä puistomuuntamoita. Keskijännitekaapelit (20 kV) sijaitsevat Isännänkujan sekä Vantaanlaaksontien ja Soihtutien katualueiden alla.

Kaavamuutosalueen viereisillä liikenne- sekä katualueilla on myös katuvalaistuksen vaatimia maakaapeleita.

Ympäristöhäiriöt

Alueen merkittävimmät ympäristöhäiriöt, kuten melu sekä pakokaasupäästöt ja tiepöly, aiheutuvat Hämeenlinnanväylän sekä Martinlaaksontien tieliikeenteestä. Pääkaupunkiseudun ympäristömeludirektiivin mukaisen meluselvityksen 2017 perusteella kaavamuutosalueen länsi- ja eteläosat ovat päiväajan (7-22) tiemelun 70 dB:n A-painotetun keskiäänitason melualueella ja valtaosa alu-

eesta on 60-65 dB:n melualuetta. Kaavamuutosalueen pohjoisin osa on lentomeluvyöhykkeellä, jolla melutaso on L_{DEN} 55-60 dB.

Valtioneuvoston päätöksessä 993/1992 on annettu yleiset ohjearvot ulkoalueiden ja sisätilojen melun enimmäistasoista. Taajamissa olevia virkistysalueita koskevat ohjearvot ovat päiväajalle $L_{Aeq,7\text{-}22} \leq 55$ dB(A) ja yöajalle $L_{Aeq,22\text{-}7} \leq 50$ dB(A). Virkistysalueiden päivä- sekä yömelun ohjearvot ylittyvät jo nykyisen tieliikenteen johdosta koko Koukkuniityn puiston alueella eikä se ilman meluesteitä sovellu kumoutuvan asemakaavan mukaiseen virkistysaluekäyttöön.

Valtioneuvoston päätöksessä päiväajan (7-22) melutason ohjearvo (L_{Aeq}) liike- ja toimistohuoneille on enintään 45 dB. Tällöin enintään 70 dB:n päiväliikenteen melun alueella tulisi liike- ja toimistotilojen ulkokuoren ääneneristävyyden (DL) olla vähintään 25 dB. Se saavutetaan normaaleilla seinärakenteilla, joissa on ovia ja ikkunoita. Lentomelusta johtuen liike- ja toimistotilojen ulkokuorien ääneneristävyyden tulee olla vähintään 32 dB. Vantaalla varmistetaan rakennusluvan yhteydessä ilman erillisiä melun vaimennusta koskevia kaavamääräyksiäkin, etteivät melun ohjearvot ylity rakennuksen sisätiloissa.

Ramboll Finland Oy on laatinut kaavamuutosta varten liikennemeluselvityksen.

2.1.4 Maanomistus

Kaavamuutosalue on Vantaan kaupungin omistuksessa olevaa kumoutuvan asemakaavan puistoa (VP, P).

Tunnus	Maanomistaja	Pinta-ala (ha)
VP, P	Vantaan kaupunki	0,97
Yhteensä		0,97

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

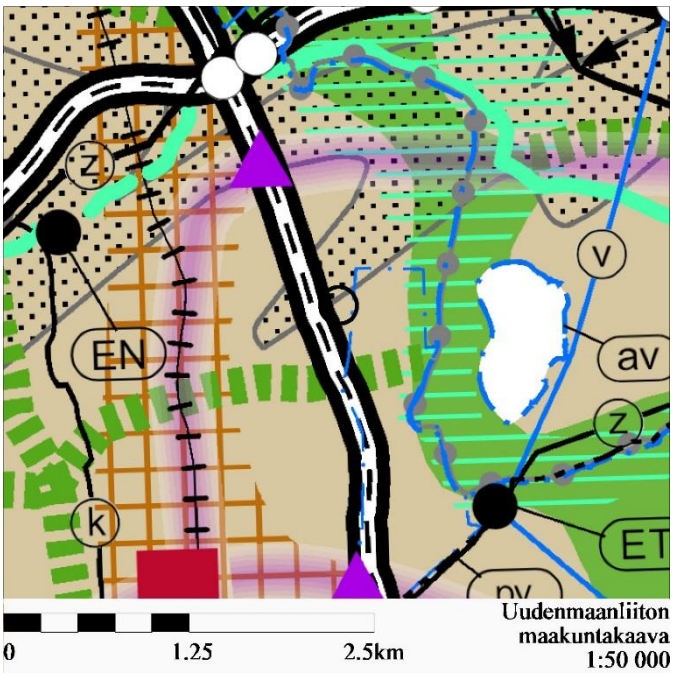
2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 30.10.2000 päättämien (tarkistettu 1.3.2009) valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden erityistavoitteena on, että asuin-, työpaikka- tai palvelutoimintojen alueita ei sijoiteta olevasta yhdyskuntarakenteesta irralleen. Jalankulun ja pyöräilyn verkostoja varten on varattava riittävät alueet ja edistettävä niiden jatkuvuutta, turvallisuutta ja laatua.

Helsingin seutua kehitetään kansainvälisesti kilpailukykyisenä valtakunnallisena pääkeskuksena luomalla edellytykset riittävälle ja monipuoliselle asunto- ja työpaikkarakentamiselle, toimivalle liikennejärjestelmälle sekä hyvälle elinympäristölle. Helsingin seudulla edistetään joukkoliikenteeseen, erityisesti raideliikenteeseen tukeutuvaa ja eheytyvää yhdyskuntarakennetta. Hanke on näiden tavoitteiden mukainen. Tavoitteiden toteutuminen on selostettu tarkemmin selostuksen osiossa 4.

Maakuntakaava

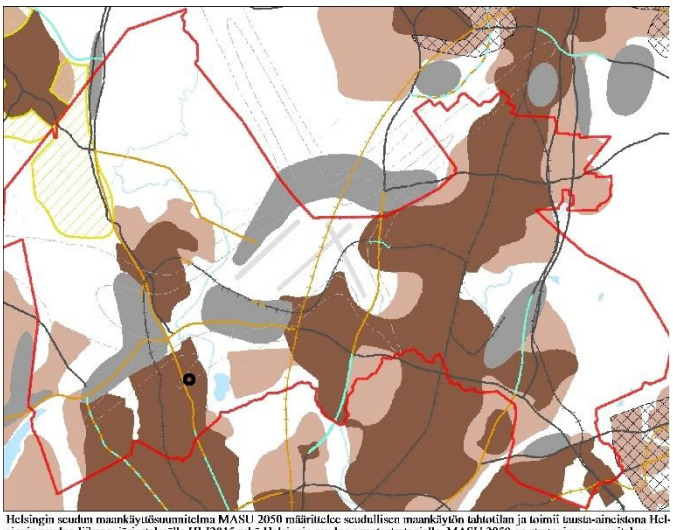

Asemakaavamuutosalue (punainen rinkula) on pääosin taajamatointojen aluetta ( ) ja Helsinki – Vantaan lentoaseman lentomelualuetta 1, jolla melutaso LDEN on 55 – 60 dBA. Muutosalueen kaakkoispuolella sijaitsee ominaisuuksiltaan arvokas tai yhdyskunnan vedenhankinnan kannalta tärkeä pohjavesialue ( ). Vantaanjokilaakso on kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimisen kannalta merkittävä alue ( ) sekä virkistysalue ( ). Vantaanlaakson ja Kaivokselan väliin on osoitettu itä-länsisuuntainen viheryhteystarve ( ).

Ympäristöministeriö on vahvistanut Uudenmaan maakuntakaavan 8.11.2006, 1. vaihemaakuntakaavan 22.6.2010, 2. vaihemaakuntakaavan 30.10.2014 ja 3. vaihemaakuntakaavan 14.12.2012.

Kaavahanke on maakuntakaavan mukainen.

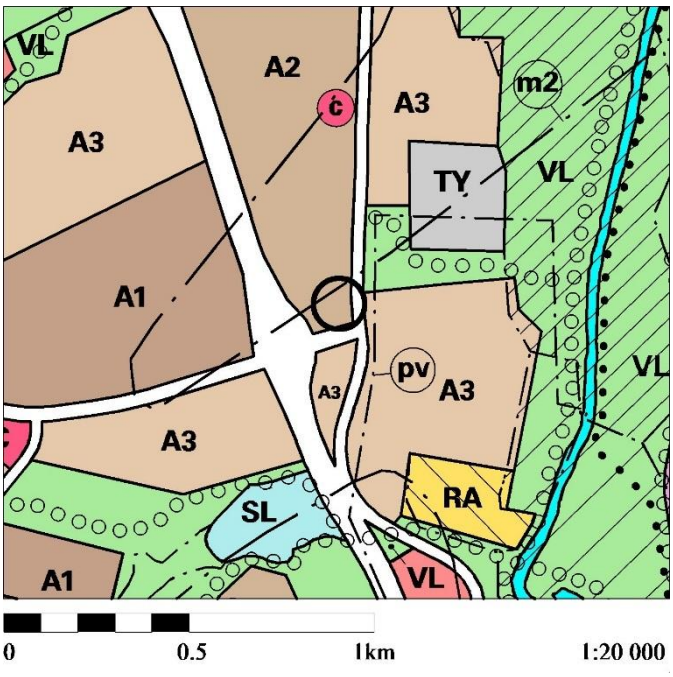
Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma MASU 2050

Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma MASU 2050 määrittelee seudullisen maankäytön tahtotilan ja toimii tausta-aineistona Helsingin seudun liikennejärjestelmälle HLJ2015 sekä Helsingin seudun asuntostrategialle. MASU 2050 on strateginen suunnitelma, joka osoittaa seudun maankäytön kehittämisen vyöhykkeet. Yhteisesti sovittujen tavoitteiden mukaisesti 80% uudesta asuntotuotannosta ohjataan seudun ensisijaisesti kehitettäville vyöhykkeelle (kartan tumman ruskea vyöhyke). Vantaan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt suunnitelman 11.5.2015.

MASU 2050 määrittelee seudun tavoitteellista maankäyttöä ja toimii tausta-aineistona Helsingin seudun liikennejärjestelmälle HLJ2015 sekä Helsingin seudun asuntostrategialle. MASU 2050 on strateginen suunnitelma, joka osoittaa seudun maankäytön kehittämisen vyöhykkeet. Asuntotuotanto ohjataan ensisijaisesti tummanruskeille vyöhykkeille. Seudulliset teollisuus-, varasto- ja logistiikkakeskittymät on soitettu harmaalla ( ). Vantaan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt suunnitelman 11.5.2015.

Yleiskaava

Hämeenlinnanväylän itäpuolella sijaitseva asemakaavamuutosalue (musta rinkula) on matalaa ja tiivistä asuntoaluetta (A2), jonka pohjoispuolella sijaitsee lähipalvelujen keskus c. Alueen pohjoisosa on LDEN 55 – 60 dB lentomeluvyöhykkeellä 2 (m2). Vantaanlaaksontie ja Martinlaaksontie on osoitettu pääkaduksi. Muutosalueen itä- ja eteläpuolella on pientaloalueita (A3) ja muutosalueen itäpuolen lähivirkistysalueille (VL) on osoitettu ohjeelliset ulkoilureitit (○ ○).

Kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymä yleiskaava on tullut voimaan 25.2.2009. Kaavahanke on yleiskaavan mukainen.

Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040

Vantaan kaupunkisuunnittelulautakunta (9.11.2015, § 10) on hyväksynyt Vantaan kaupan palveluverkkoselvityksen ja -suunnitelman 2040 maankäytön jatkosuunnittelun pohjaksi. Se ohjaa päivittäistavarakaupat keskusta-alueille tai niiden tulee tukeutua asuntorakenteeseen tai raideliikenteeseen. Asemakaavoitettava tontti on kyseisessä selvityksessä osoitettu potentiaaliseksi päivittäistavarakaupan sijainniksi. Suunnittelualue kytkeytyy hyvin asutukseen ja se on saavutettavissa kevyellä liikenteellä sekä linja- ja henkilöautoilla.

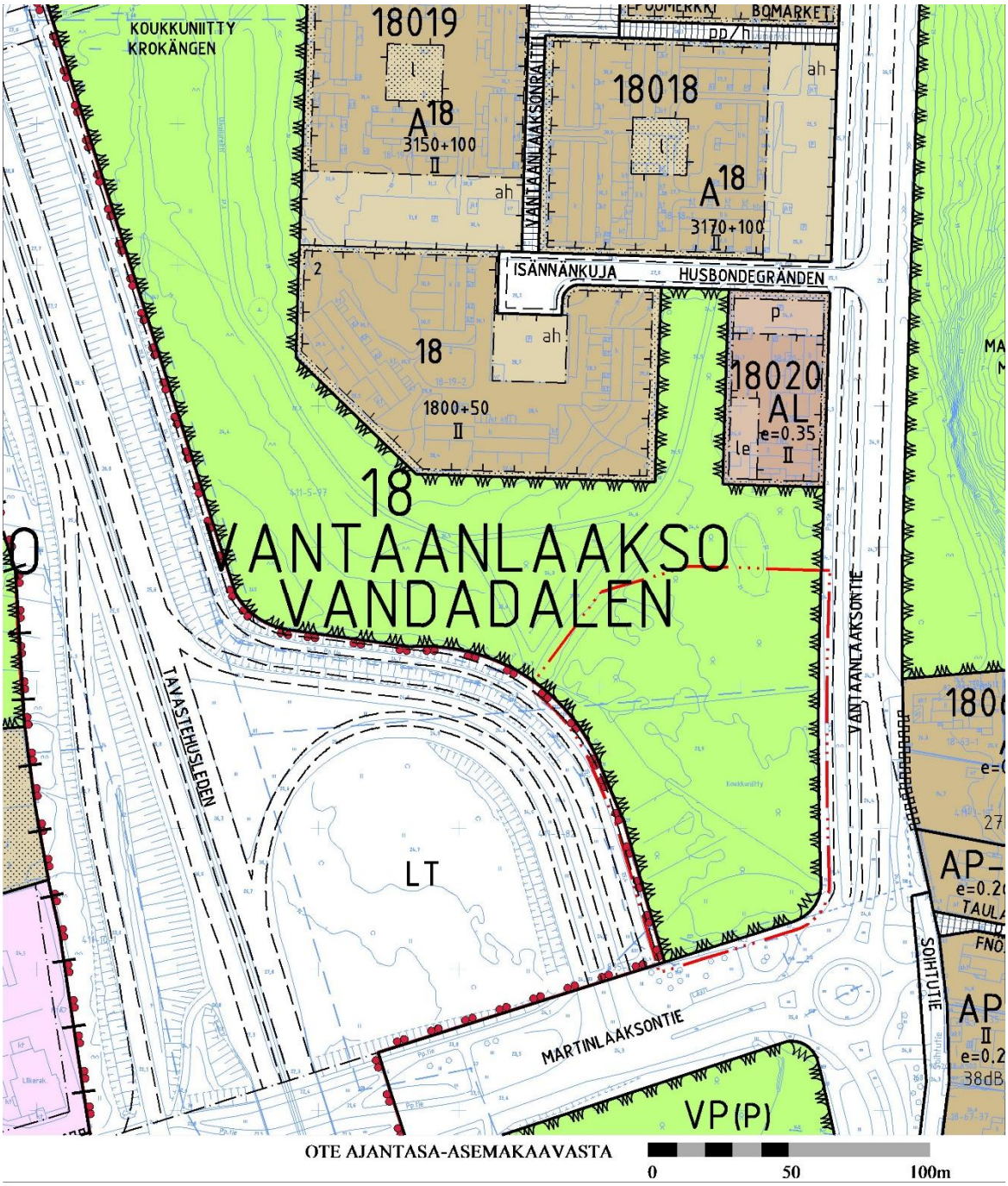
Vantaan asukasmäärän on ennustettu kasvavan vuodesta 2015 noin 50 000 asukkaalla vuoteen 2040 mennessä ja olevan tuolloin noin 260 000. Vantaalaisten ostovoiman on päivittäistavarakaupan osalta ennustettu kasvavan vuosittain 1 % eli 455 miljoonaa euroa vuoteen 2040 mennessä. Myös työpaikkojen määrän kasvu lisää kaupallisten palveluiden tarvetta. Päivittäistavarakaupan liiketilan lisätilatarpeeksi on ilman ostovoiman siirtymiä arvioitu vuoteen 2040 mennessä Vantaalla yhteensä 95 300 k-m^2, josta Myyrmäen suuralueen lisätilatarve on yhteensä 15 700 k-m^2.

Suunnitteluvaraukset, kaupunkisuunnittelulautakunta 21.8.2017

Vantaan kaupunki on järjestänyt kaupan toimijoille julkisen tonttihaun sekä Vapaalaan että Vantaanlaaksoon asemakaavoitettavista päivittäistavarakaupan tonteista. Tonttihakuun osallistui kaupan kahden keskusliikkeen lisäksi myös kaksi muuta kaupan toimijatahoa, mikä osoittaa asemakaavoitettavien kohteiden olevan kiinnostavia ja soveltuvia kaupan sijaintipaikoiksi. Haun myötä Lidl Suomi Ky:lle on annettu suunnitteluvaraukset kahteen päivittäistavarakaupalle asemakaavoitettavaan tonttiin osoitteissa Vantaanlaaksontie 34 ja Vapaalantie 4. Tontit ensisijaisesti myydään Lidlille asemakaavan hyväksymisen yhteydessä.

Tonttihaun voittajan valintaperusteena ja vertailukriteereinä käytettiin kolmea osa-aluetta seuraavan painotuksen mukaisesti: alueen kilpailutilanne (60 %); myyntihinta per k-m^2 (25 %); päivittäistavarakaupan alustavan ja yleispiirteisen idean sopiminen tontille (15 %).

Asemakaava

Asemakaavan muutosalue on osoitettu sisäasiainministeriön 9.6.1976 vahvistamalla VANTAANLAAKSO 1 –asemakaavalla nro 180100 Koukkuniitty-nimiseksi puistoalueeksi (VP, P).

Rakennuskielto

Alueella ei ole rakennuskieltoa asemakaavan laatimiseksi.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO

Vantaan kaupunki on jättänyt kaavamuutoshakemuksen 12.10.2016 ja kaavamuutokselle on annettu numero 002320. Kaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelma julkaistiin ja postitettiin mm. kaavamuutosalueen rajanaapureille 5.4.2017 sekä vireilletulosta ja oas-mielipiteiden kuulemista tiedotettiin Vantaan Sanomat –lehdessä 8.4.2017. Asemakaavoitettavalle tontille on kilpailutettu julkisella haulla 18.5 – 13.6.2017 toimijaksi Lidl Suomi Ky, jolle kaupunkisuunnittelulautakunta on 21.8.2017 myöntänyt suunnitteluvarauksen.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.2.1 Osalliset

- alueen maanomistajat
- naapurit (viereisten alueiden omistajat ja vuokralaiset)
- asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset
- ne, jotka katsovat olevansa osallisia
- kaupungin asiantuntijaviranomaiset: maankäyttötoimi (kiinteistöt ja asuminen, rakennusvalvonta, ympäristökeskus, kuntatekniikan keskus), Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, kaupunginmuseo
- Muut viranomaiset ja yhteisöt: Uudenmaan liitto, Uudenmaan ELY-keskus, HSL, HSY, Vantaan Energia Oy, Elisa Oyj.

3.2.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Asemakaavamuutoksen alkamisesta on 5.4.2017 tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille ja naapureille sekä sähköposteilla viranomaisille. Vireilletulosta on ilmoitettu Vantaan Sanomat –lehdessä 8.4.2017. Hankkeesta järjestettiin 26.4.2017 tutustumiskäynti maastossa, johon osallistui 7 asukasta.

Alustavat mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä kaavoituksen lähtökohdista pyydettiin toimittamaan 19.5.2017 mennessä. Mielipiteitä ja viranomaiskannanottoja saatiin yhteensä 15 kpl.

Asukasmielipiteissä (12 kpl, joissa yhteensä 19 allekirjoittajaa) yhtä lukuunottamatta vastustetaan puiston muuttamista kaupan tontiksi. Alueen liikenteen toimivuuden todetaan heikkenevän. Kaupan asiakasliikenteen sekä yöaikaisen (klo 22-7) huoltoliikenteen koetaan heikentävän lähiympäristön asumisoloja merkittävästi. Uuden päivittäistavarakaupan toteuttamisen katsotaan heikentävän Vantaanlaakson paikalliskeskuksessa sijaitsevan päivittäistavarakaupan toimintaedellytyksiä oleellisesti.

K-marketin (Vantaanlaaksontie 44b) kauppias toteaa, että uuden päivittäistavarakaupan toteuttaminen esitettyyn paikkaan kiristäisi kilpailutilannetta niin merkittävästi, että nykyinen kauppa joutuisi todennäköisesti lopettamaan. Kauppias katsoo, että kaavamuutos myös heikentäisi samassa liikerakennuksessa toimivien K-kaupan, parturi-kampaajan, kuntosalin, pitserian sekä seurakunnan kerhotilojen muodostaman yhteisöllisen palvelukeskittymän toimintaedellytyksiä.

HSY toteaa, että kaavamuutosaluetta ja lähialuetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi eikä kaavamuutos ensisijaisesti edellytä niiden siirtämistä. HSY tekee kierrätys-

pisteiden osalta yhteistyötä Suomen Pakkauskierrätys RINKI Oy:n kanssa, mitä varten kaavamuutosalueelle toivotaan mahdollisuuksien mukaan varaamaan tila kierrätyspisteelle.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keskijännitekaapelit (20 kV) sijaitsevat Isännänkujan sekä Vantaanlaaksontien katualueiden alla. Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti. Suunnittelualueelle tarvitaan paikkavaraus uudelle puistomuuntamolle, jolle ehdotetaan paikkaa Vantaanlaaksontie 36 asuinkiinteistön eteläpuolelle puistoon.

Vantaan kaupunginmuseo toteaa, että kaavamuutosalueelta ei tunneta muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja muinaisjäännöksiä eikä alueella ole rakennusperintökohteita tai erityisiä maisemallisia arvoja.

Vantaanlaaksontie 34 alueeseen tutustui kaavasuunnittelijan kanssa maastokäynnillä 26.4.2017 seitsemän lähialueen asukasta. Kivimäen koululla järjestettiin asukastilaisuus 16.1.2018, johon osallistui 29 kaavamuutosalueen lähinaapuria. Käytetyt puheenvuorot kyseenalaistivat tarpeen toteuttaa uusi päivittäistavarakauppa Vantaanlaaksoon. Kaupan lisääntyvä liikenne huolestuttaa, koska kaupan tontin itä- ja eteläpuoleiset kevyen liikenteen väylät ovat keskeisimmät kulkuyhteydet mm. kouluihin, jotka sijaitsevat Martinlaaksossa. Nykyisten suojateiden sekä kaupan uuden tonttiliittymän ja kevyen liikenteen väylän risteämän turvallisuuden katsotaan heikkenevän merkittävästi, ellei niihin esimerkiksi toteuteta liikennevaloja.

Viranomaisyhteistyö

Kaavamuutoksesta ei ole ollut tarpeen järjestää viranomaiskokousta.

Kaavamuutos on laadittu Vantaan kaupungin eri organisaatioiden asiantuntijoiden kanssa yhteistyönä.

Nähtävilläolo ja lausuntojen pyytäminen sekä lausuntojen ja muistutusten huomioiminen.

Asemakaavan muutosehdotus on ollut kaupunginhallituksen 26.3.2018 päätöksellä MRA 27 §:n mukaisesti nähtävillä 18.4.–17.5.2018 ja kaupunkisuunnittelu on pyytänyt siitä lausunnot Uudenmaan ELY-keskukselta sekä HSY:ltä.

Määräikana jätettiin 19 muistutusta, joissa on 33 allekirjoitusta. Niiden lisäksi yksi muistutus saapui määräajan jälkeen myöhässä, joten sitä ei tutkita eikä siihen anneta vastinetta. Kaavoittajan keskeiset huomiot muistutuksiin on osoitettu →*kursiivilla*.

Muistutuksien keskeinen sisältö: Yleiskaavassa lähipalvelujen keskus on osoitettu Vantaanlaaksossa Naapurinkujan nykyisen liikerakennuksen alueelle, joten asemakaavamuutos katsotaan yleiskaavan vastaiseksi. Naapurinkujan nykyinen pt-kauppa sekä Martinlaakson, Kaivokselan ja Myyrmäen kaupalliset palvelut riittävät, joten uutta päivittäistavarakauppaa ei haluta eikä tarvita alueelle eikä puistoa saa hävittää. Vantaanlaakson asutusta ei olla laajentamassa eikä nykyisen pt-kaupan uskota pärjäävän uudessa kilpailutilanteessa. Epäillään, onko uuden kauppatontin kilpailutus toteutettu avoimesti ja asianmukaisesti. Puiston osan muuttaminen tontiksi johtaisi siihen, että Vantaanlaaksoon ei jäisi riittävästi lähivirkistykseen soveltuvia viheralueita. Hämeenlinnanväylän reunaan tullaan tulevaisuudessa toteuttamaan meluesteet, jolloin kaupan tontiksi ehdotetulla alueella saadaan täyttymään virkistysalueita koskevat melun ohjearvot. Kaavoitettavalla kaupan tontilla epäillään olevan kontiaisia ja liito-oravia tai niiden kulkureittejä. Tontin reunalla todetaan kasvavan tervaleppiä, näsiää ja keltavuokkoja. Lähellä on äärimmäisen harvinaisen halavasepikän esiintymisalue ja kaupan tontti katsotaan ominaisuuksiltaan potentiaaliseksi halavasepikän esiintymisalueeksi. Silti kaavamuutosta varten ei ole laadittu erillistä ympäristöselvitystä. Paikka on kaupalle liian ahdas ja johtaa liikennekaaokseen. Kaikkien liikennemuotojen turvallisuus heikkenee merkittävästi. Liikenteen päästöt ja melu lisääntyvät haitallisesti ja etenkin yöaikana. Liikenneselvitys sekä taloudellisten vaikutusten arviointi katsotaan riittämättömiksi. Meluselvitys

katsotaan laaditun puutteellisesti ja osin väärillä lähtötiedoilla. Pelätään, että uuden kaupan hulevesien hallintasuunnitelmat eivät ole riittäviä ja Isännänkuja 2b kiinteistö kastuu.

→ Asemakaavamuutos tarkentaa yleiskaavaa eikä se ole yleiskaavan vastainen. Se ei aiheuta ympäristölle, terveydelle, liikenteelle, kaupan palveluverkolle jne. merkittäviä haittoja. Kaavamuutosalueella ei ole erityisiä luontoarvoja eikä elinympäristöjä. Asuinalueelle jää riittävästi virkistysaluetta. Meluselvityksen lähtötietoihin päätynyt Hämeenlinnanväylän väärä nopeusrajoitus on vain meluselvityksen taulukossa, laaditut melumallinnokset on tehty oikeilla nopeusrajoitustiedoilla. Melu- sekä liikenneselvityksiä on tarkistettu. Muistutuksiin on annettu erilliset tarkemmat vastineet, jotka on käsitelty kaupunkisuunnittelulautakunnassa 21.1.2019.

Lausuntoja saatiin 2 kpl. Lausuntojen huomioiminen on esitetty kunkin lausunnon yhteydessä *kursiivilla ja merkeillä (→)*.

Uudenmaan ELY-keskus: Hanketta ei koske maankäyttö- ja rakennuslain vähittäiskaupan suuryksikköjä koskevat erityiset sisältövaatimukset sen ollessa alle 4 000 k-m^2. Palveluverkkoselvityksessä suunnittelualue on todettu yhdeksi potentiaalisista päivittäistavarakaupan paikoista. Asemakaavan muutosehdotuksessa on riittävästi selvitetty kaavan vaikutukset palveluverkon kannalta.

Asemakaavan muutosehdotuksessa on esitetty meluntorjuntatoimenpiteitä korttelialueen pohjoisreunalle. Ilmastointilaitteiden sekä lastaus- ja purkutoimintojen aiheuttama meluhaitta naapurustolle yöaikaan on estettävä kaavamääräyksin.
(→ Kaavamääräyksiä on tarkistettu yömelun osalta.)

Hulevesien viivytys maanalaisella kasettijärjestelmällä on alueen tuleva maankäyttö huomioiden ainoa käyttökelpoinen ratkaisu. Hulevesiä koskevaan kaavamääräykseen on syytä lisätä 15.12.2017 päivätyssä hulevesiselvityksessä määritetty viivytysjärjestelmän minimitilavuus 65 m^3.
(→ Kaavamääräyksiä on tarkistettu hulevesien osalta.)

Asemakaavan laadinnan yhteydessä tehdyssä liikenneselvityksessä todetaan, että Hämeenlinnanväylältä etelästä Martinlaaksontielle johtava ramppi jonoutuu uuden kaupan tuottaman liikennemäärän seurauksena Hämeenlinnanväylälle saakka, ellei ramppiliittymään toteuteta liikennevaloohjausta. Lisäksi voidaan tarvita kääntymiskaistoja tai niiden pidentämistä eri tulosuunnilla. Uudenmaan ELY-keskus toteaa, ettei kaupan rakentaminen saa johtaa liikenteen jonoutumiseen Hämeenlinnanväylälle saakka, joten Vantaan kaupungin on toteutettava kaupan rakentamisen yhteydessä myös sen edellyttämät liikenneverkon parantamistoimet.
(→ Kaavamääräyksiä on tarkistettu Hämeenlinnanväylän sekä katujen liikenteen sujuvuuden ja turvallisuuden osalta.)

Hämeenlinnanväylälle on parhaillaan tekeillä kehittämisselvitys *Hämeenlinnanväylän (vt 3) parantaminen välillä Hakamäentie-Kehä III* Uudenmaan ELY-keskuksen sekä Vantaan ja Helsingin kaupunkien yhteistyönä. Kehittämisselvityksessä esitetään Martinlaaksosta pohjoiseen johtavan rampin liittymiskaistan säteen suurentamista, jotta liittyminen Hämeenlinnanväylän liikennevirtaan olisi helpompaa. Hämeenlinnanväylän itäpuolella sijaitseva nykyinen jalankulun ja pyöräilyn väylä esitetään levennettäväksi pääreitiksi ja väylä siirrettäväksi osin kauemmaksi ajoradasta. Edellä mainitut muutokset aiheuttavat tarpeen laajentaa Hämeenlinnanväylän liikennealuetta hieman nykyistä laajemmaksi rampin itäpuolella. Kehittämisselvityksessä esitettävät parantamistoimet ja liikennealueen laajentamistarve on otettava huomioon tekeillä olevassa asemakaavassa.
(→ Liikennealueen laajennustarve kohdistuu kaavamuutosalueen ulkopuolelle.)

Liikerakennuksen rakennusalan reunan tulee sijaita vähintään 20 metrin etäisyydellä Hämeenlinnanväylän ulomman rampin keskilinjasta. Näin turvataan riittävä suojaetäisyys rakennuksen ja rampin välillä. Liikerakennusten korttelialueen lounaiskulmaan on osoitettu rakennusala, jolle saa sijoittaa mainos- ja informaatiopylonin. Mainos- ja informaatiopylonista ei saa aiheutua haittaa liikenneturvallisuudelle. Kun pylonin pystyttämiselle haetaan lupaa, tulee siitä pyytää lausunto Pirkanmaan ELY-keskukselta, joka arvioi pylonia liikenneturvallisuuden näkökulmasta.

(→ Liikerakennus sijaitsee noin 21,5 m etäisyydellä Hämeenlinnanväylän ulomman rampin keskilinjasta. Kaavamääräyksiä on tarkistettu informaatiopylonin osalta.)

HSY: Aluetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi. Muutosehdotus ei edellytä niiden siirtämistä.

Erilliset vastineet muistutuksille sekä lausunnoille on käsitelty kaupunkisuunnittelulautakunnassa 21.1.2019. Myöhästynyt muistutus, jota ei tutkita eikä siihen anneta vastinetta, on liitetty muistutuksia ja niihin annettavia vastineita koskevaan asiakirjaan.

Nähtävilläolon jälkeen tehdyt tarkistukset

Kaavamääräyksiä on tarkistettu. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnosta johtuen on lisätty määräykset:

- *Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.*
- *Maantiealueen viereinen mainos- ja informaatiopyloni ei saa aiheuttaa haittaa maantien liikenneturvallisuudelle. Pylonin pystyttämisestä on pyydettävä lausunto maantien tienpitäjältä.*
- *Korttelialueen toiminta ja siitä aiheutuva liikenne eivät saa haitata liikennettä Hämeenlinnanväylällä. Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien liikenteen sujuvuus ja turvallisuus on varmistettava tarvittavin katujärjestelyin. Liikerakennusta ja pysäköintialueita ei saa ottaa käyttöön ennen kuin em. tie- ja katujärjestelyt on toteutettu maantien tienpitäjän sekä kadunpitäjän edellyttämällä tavalla.*

Hulevesien hallinnan kaavamääräys on tarkistettu muotoon:

- *Rakennuslupaa varten on laadittava tonttikohtainen hulevesisuunnitelma voimassa olevien hulevesien käsittelyvaatimusten mukaan. Hulevedet tulee viivyttää tontilla.*

Polkupyöräpaikkoja koskevaa kaavamääräystä on tarkistettu liiketilojen sekä toimistojen osalta. Piha-alueita koskien on lisätty kaavamääräys:

- *Jalankulkualueet on kivettävä ja rajattava upotetuilla reunakivillä muista piha-alueista.*

Meluselvitystä on 26.10.2018 tarkistettu sivun 1-4 taulukon 4. (Selvityksessä käytetyt liikennetiedot) osalta. Liikenneselvitystä on tarkistettu mm. suunnitelmien ja kustannusarvioiden osalta.

Kaavaselostuksen vaikutusten arviointiosiota on täsmennetty. Kaavaselostuksesta (4.4.1: Palvelut ja työpaikat) on myös jouduttu Nielsen Finland Oy:n vaatimuksesta poistamaan A.C. Nielsen Myymälärekisteritietokannan tiedot K-ryhmään kuuluvan yksittäisen kaupan tarkoista luvuista lasketut tunnusluvut (myynti per myyntiala-m^2) sekä em. yksittäistä myymälää koskevia muita tietoja.

Tehdyt tarkistukset eivät ole merkittäviä, eivätkä ne edellytä kaavamuutosehdotuksen asettamista uudelleen nähtäville.

3.3. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.3.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2013-2017 strategia (Kv 17.6.2013/15.6.2015):

Strateginen painopiste on kaupunkirakenteen eheyttämisessä ja keskustojen tiivistämisessä joukkoliikenteen runkolinjojen varsille. Kestävä kehitys on hyvien elinmahdollisuuksien turvaamista nykyisille ja tuleville sukupolville. Ratkaisuissa ja päätöksenteossa huomioidaan ekologiset näkökulmat ja oikeudenmukaisuus sekä pidetään talous tasapainossa.

MAL-tavoitteet:

Maankäyttöä, asuntotuotantoa ja liikennejärjestelmää ohjataan kokonaisuutena yhdyskuntarakennetta eheyttäen ja kestävää liikkumista edistäen. Maankäyttö suunnitellaan siten, että se ei heikennä seudullisesti keskeisiä luontoarvoja.

Maapoliittiset linjaukset koskien kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta (Kv 22.9.2014)

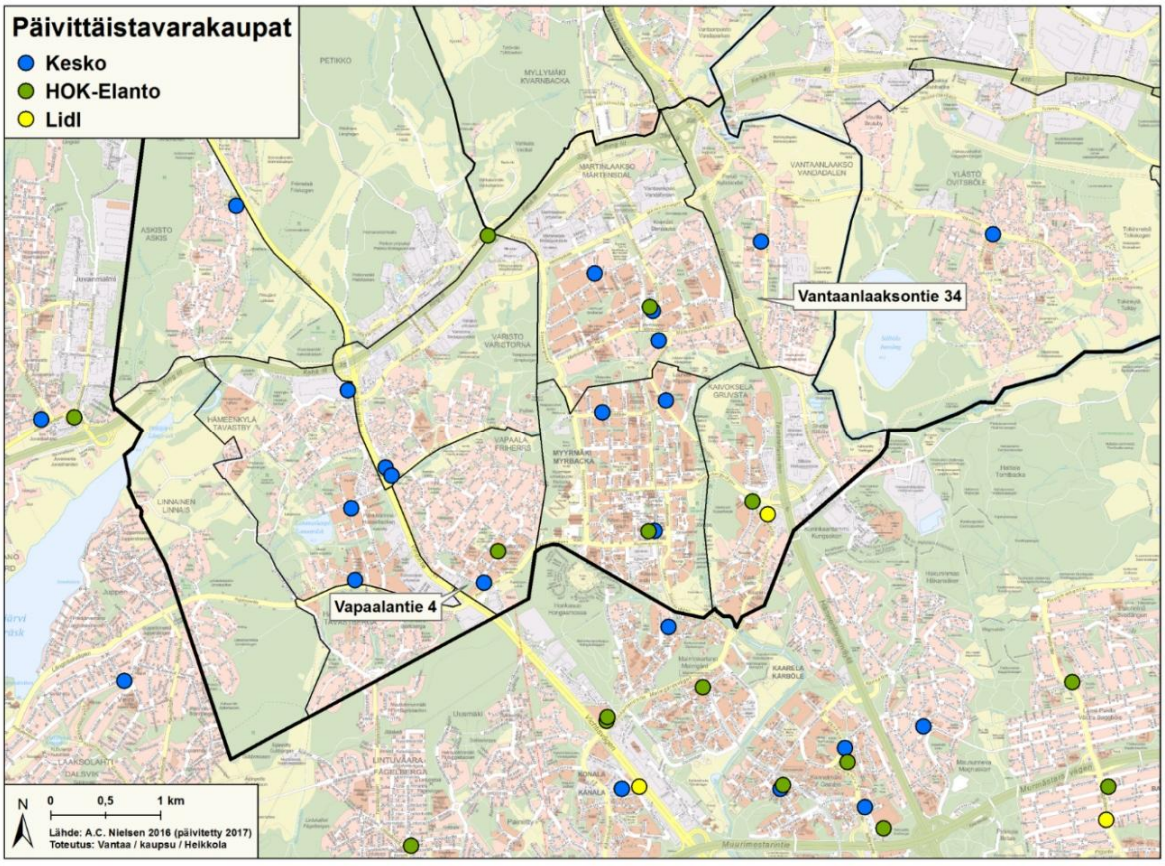
- Kaupungin omistaman maan kaavoittaminen on etusijalla.
- Kaavoituksella turvataan rakennettujen alueiden kehittäminen sekä uusien alueiden vetovoima ja laatutaso.

Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015 (Kv 11.5.2015):

- Luomme Vantaalle kerroksellisen, tiiviin ja läheisen kaupunkikuvan.
- Kannustamme hyvään ja kohtuuhintaiseen arkkitehtuuriin, kestävään rakentamiseen sekä uusien energiamuotojen käyttöön.

Vantaan tavoitteena on vahvistaa kaupungin elinvoimaa mm. edistämällä elinkeinoelämän kehittämistä. Hulevesien hallinnassa on noudatettava Vantaan kaupungin hulevesiohjelmaa (Kh 11.5.2009).

Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040 mukaan vantaalaisten määrän ja ostovoiman kasvu vaatii lisää liiketiloja. Maankäytön muutostarpeet ovat lisäämässä painetta muuttaa mm. Vantaanlaaksontiehen tukeutuva Hämeenlinnanväylän itäpuoleinen Kaivoksela työpaikka-alueesta asuntovaltaiseksi alueeksi. Päivittäistavarakauppa on mm. Länsi-Vantaalla keskittynyt kahdelle suurimmalle kaupan keskusliikkeelle, joiden osuus myymälöistä sekä myymäläpinta-alasta on yli 90 % ja myynnistä liki 90 %. Vantaan kaupungin tavoitteena on saada lisää kaupan toimijoita hyvien joukkoliikenneyhteyksien alueille asemakaavoittamalla ja muodostamalla sitä varten uusia kaupan tontteja, jotka ovat myös kaupan toimijoille sijainniltaan ja soveltuvuudeltaan houkuttelevia.

Vantaan liikennepoliittinen ohjelma (Kv 18.4.2016) on laadittu vastaamaan liikenteelle ja liikkumiselle asetettuihin tavoitteisiin, joita on asetettu kaupungin strategisissa ohjelmissa sekä seudullisissa suunnitelmissa. Liikennepoliittinen ohjelma konkretisoi Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnittelussa (HLJ) sovittuja seudun liikennejärjestelmän kehittämislinjauksia. Ohjelman keskeisimpiä keinoja ovat rakentamisen keskittäminen hyvien joukkoliikenneyhteyksien varteen ja liikenteen solmukohtiin sekä täydennysrakentamisen suosiminen. Ohjelman lähtökohtana ovat ns. Vantaan liikkumisalueet, joissa mm. yksi joukkoliikenteen runkolinjoista kulkee Ylästöntien, Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien kautta nyt asemakaavoitettavan kaupan tontin vieritse.

3.3.2 Muut tavoitteet

Kaupan toimijoille houkuttelevia sijainteja ovat liikenteen solmukohdat. Hyvin usein ne kuitenkin sijaitsevat keskusta- ja asuntoalueiden sekä joukkoliikenneverkostojen ulkopuolella. Kaavamuutosalueen sijainti nykyisen kaupunkirakenteen sisällä ja keskeisten liikenneväylien varrella eri liikennemuotojen solmukohdassa edistää myös kestävän kehityksen tavoitteita.

Yrityksille on hyvän saavutettavuuden lisäksi tärkeää myös näkyvyys keskeisten liikenneväylien varrella.

3.4 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT

Asemakaavamuutoksessa ei kumoutuvan asemakaavaratkaisun, eli alueen asemakaavan säilyminen ennallaan, lisäksi ole tutkittu muita vaihtoehtoja kuin asemakaavamuutoksen mukainen ratkaisuvaihtoehto.

3.4.1 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Hämeenlinnanväylän ja isojen pääkatujen solmukohdassa sijaitseva Koukkuniityn puisto on liikenteen ympäristöhäiriöiden rasittamaa, jolla mm. ylittyvät virkistysalueita koskevat melun ohjearvot. Alue ei sovellu ilman merkittäviä melunsuojaustoimenpiteitä virkistysaluekäyttöön. Alueen suunnittelutilanteen sekä maankäyttöä ohjaavien yleisten tavoitteiden perusteella kaavamuutosalue tarvitaan uuden päivittäistavarakaupan sijaintipaikaksi.

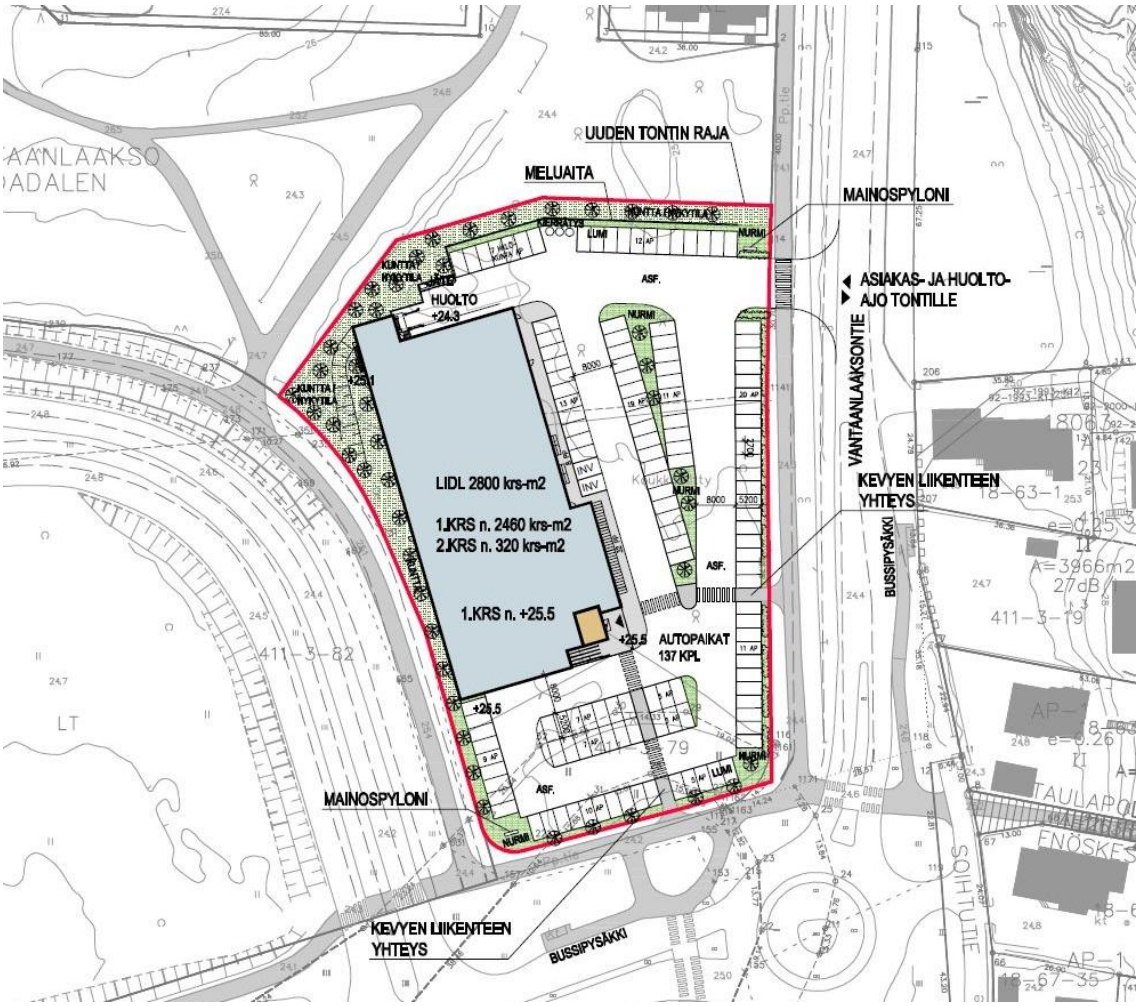
Asemakaavoituksen käynnistyttyä kaupunki on hakenut 18.5. – 13.6.2017 järjestetyllä julkisella tonttihaulla päivittäistavarakaupan toimijoita kahdelle tontille Länsi-Vantaalla (Vapaalantie 4 sekä Vantaanlaaksontie 34). Tonttihakuun pystyivät osallistumaan kaikki halukkaat päivittäistavarakaupan toimijat, joiden oli hakemuksissaan esitettävä kaupan konsepti, kaupan koko, rakennuksen alustava sijoittuminen tontille ja sopiminen kaupunkitilaan sekä autopaikkojen määrä ja niiden sijoittuminen. Tonttihakuun myös osallistuivat Suomessa toimivat kaksi isointa kaupan keskusliikettä, joilla on jo useita päivittäistavarakaupan myymälöitä Länsi-Vantaalla.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 21.8.2017 on myöntänyt kokonaisarvion perusteella parhaaksi osoittautuneelle Lidl Suomi Ky:lle suunnitteluvarauksen Vantaanlaaksontie 34:n alueen asemakaavasuunnittelun ajaksi. Tonttihaun voittajan valintaperusteena ja vertailukriteereinä on käytetty painotuksen mukaisesti alueen kilpailutilannetta (60%), tontista tarjottua hintaa per k-m^2 (25 %) sekä päivittäistavarakaupan alustavan ja yleispiirteisen idean sopimista tontille (15%). Lidl:n idea erottautui parhaaksi tonttiliittymän ja rakennusmassan sijoittelun suhteen, lisäksi siinä oli otettu parhaiten huomioon jalankulku, pyöräily ja rakennuksen arkkitehtuuri. Asemakaavaratkaisu perustuu tonttihaun ja suunnitteluvarauksen sisältämään Lidl Suomi Ky:n tontinkäyttösuunnitelmaan.

Kaavamuutosehdotuksen mukainen maankäyttöratkaisu sovittaa yhteen lähtökohdista johdetut ja eri tahojen mielipiteiden ja kannanottojen asettamat tavoitteet asemakaavan muutokselle siten, että kokonaisuudesta saadaan toimiva ja kokonaistaloudellisesti toteuttamiskelpoinen.

Viistoilmakuvasovitus eteläkaakosta (Innovarch Oy)

Viitesuunnitelma tontinkäytöstä (Innovarch Oy)

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

4.1 KAAVAN RAKENNE

Kaakkoisosa Koukkuniityn puistosta (VP, P) muutetaan korttelin 18023 tontiksi 1 ja liikerakennusten korttelialueeksi (KL). Enintään kaksikerroksinen ja 2 800 k-m^2 kokoinen liikerakennus sijoittuu tontin länsiosaan Hämeenlinnanväylää vasten, jolloin se osaltaan vähentää väylältä kantautuvan liikennemelun leviämistä alueelle. Tontille on mahdollista järjestää tonttiliittymä vain Vantaanlaaksontieltä. Rakennuksen ja siihen liittyvien lastinkäsittelytoimintojen sijoittuminen riittävän etäälle tonttiliittymästä edesauttaa toimintojen ja liikenteen sujuvuutta eivätkä toiminnot työnny keskeisten katujen kaupunkikuvan osaksi. Tontin pohjoisosaan on toteutettava vähintään 2 m korkuinen melueste. Tontin ja sen pohjoispuoleisen asuinkorttelin väliin jää kapeimmillaan noin 32 m levyinen osuus Koukkuniityn puistoa.

4.1.1 Mitoitus

Kumoutuvan asemakaavan puiston (VP) osan ja samalla myös koko asemakaavamuutosalueen pinta-ala on noin 0,97 ha. Puistosta on muutettu 0,96 ha liikerakennusten korttelialueeksi (KL) ja 0,01 ha Martinlaaksontien katualueen osaksi.

Liikerakennusten korttelialueen (KL) kokonaisrakennusoikeuden määrä on yhteensä 2 800 k-m^2. Korttelialueen uuden kokonaisrakennusoikeuden suhteen tontin pinta-alaan ilmoittava laskennallinen tehokkuusluku e= 0,29.

KL-korttelialueen maantason pysäköintialueet on mitoitettu noin 137:lle henkilöautolle. Auto- ja polkupyöräpaikkojen vähimmäismäärät liiketiloille ja toimistoille ovat 1 ap / 50 k-m^2, 1 pp / 70 k-m^2.

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Asemakaavoitettava uusi kauppa sijoittuu isojen liikenneväylien solmukohtaan hyvien joukkoliikenneyhteyksien alueelle, joka sopii hyvin päivittäistavarakaupan myymälälle. Tontin rakentamisen myötä poistuvaa osuutta Koukkupuiston metsiköstä kompensoidaan korttelialueen istutusvyöhykkeillä sekä edellytettäviä istutuksia ja meluestettä koskevilla yksityiskohtaisilla vaatimuksilla. Liikerakennuksen arkkitehtuurista ja muodostuvasta kaupunkikuvasta on annettu laatua koskevia määräyksiä. Rakennuksen koko ja mittakaava sopivat ympäröivät yhdyskuntarakenteeseen. Kaavamuutoksessa on hulevesien käsittelyä koskevat kaavamääräykset.

4.3 ALUEVARAUKSET

Pääosa kaavamuutosalueesta on liikerakennusten korttelialuetta, jolle on mahdollista rakentaa mm. päivittäistavarakaupan tiloja. Korttelialueen ja sen eteläpuolella olevan Martinlaaksontien väliin toteutetun kevyen liikenteen väylän alue on osoitettu katualueeksi.

4.3.1 Korttelialueet

KL, liikerakennusten korttelialue

Asemakaavamuutoksella on muodostettu kortteliin 18023 liikerakennusten korttelialue (KL) ja tontti nro 1. Korttelialueelle on osoitettu kokonaisrakennusoikeudeltaan 2 800 k-m^2 kokoiselle ja enintään kaksikerroksiselle liikerakennukselle rakennusala, mikä mahdollistaa kaupunkisuunnittelulautakunnan 21.8.2017 Lidl Suomi Ky:lle myöntämän suunnitteluvarauksen mukaisen päivittäistavaramyymälän rakentamisen tontin länsireunaan Hämeenlinnanväylää vasten. Korttelialue tulee rakentaa korkealuokkaista rakennustapaa ja arkkitehtuuria noudattaen siten, että näkymät kaupunkikuvan kannalta merkittävistä Martinlaaksontien ja Vantaanlaaksontien suunnista huomioidaan. Avovarastointia ei sallita. Liike- ja toimistotilojen ulkokuorien rakenteet on äänieristettävä alueen lento- sekä tieliikennemelua vastaan. Tontin koillis- ja lounaiskulmauksiin on osoitettu rakennusalat mainospyloneille.

Kestävää liikkumista edistetään järjestämällä luonteva ja turvallinen kulku joukkoliikenteen pysäkeiltä pääsisäänkäynnille sekä sijoittamalla polkupyöräpaikat pääsisäänkäynnin yhteyteen. Polkupyöräpaikoista vähintään puolet tulee olla säältä suojattuja ja runkolukittavia.

Tontille ajetaan Vantaanlaaksontien tonttiliittymän kautta eikä liittymiä liikenneturvallisuus- ja katujärjestelyllisistä syistä sallita Martinlaaksontieltä ja tietyiltä Vantaanlaaksontien osuuksilta. Korttelialueen liikenteellinen toimivuus on tutkittu raskaan liikenteen ajoneuvojen ajouratarkastelulla. Henkilöautojen pysäköintialueet maantasossa (p) sijoittuvat tontin itä- ja eteläosiin. Tontin pohjoisreunaan on Isännänkujan asutuksen suojaksi toteutettava vähintään 2 m korkea melueste.

Tontin pohjoisosiin on puistoa vasten ja asutuksen suuntaan muodostettu noin 4 m levyinen reunavyöhyke, jolle on istutettava puita ja pensaita. Kumoutuvan asemakaavan mukaisen puistometsikön poistumista kompensoidaan asettamalla tontin vihertehokkuuden vähimmäistavoitetasoksi 0,6 sekä vaatimuksella istuttaa tontille suuriksi (yli 9 m) kasvavia puita yhteensä vähintään 30 kpl. Lisäksi tontilla tulee olla pensas-, perenna-, köynnös-, nurmikko- tai viljelyalueita yhteensä vähintään 1 840 m². Tontin pohjoisosaan on myös varattu HSY:n esittämä tila kotitalouksien pakkausjätteen keräyspisteelle.

Hulevesien hallinnan kaavamääräykset huomioivat Vantaan kaupungin hulevesiohjelman tavoitteet.

Kaavamääräyksiä on nähtävilläolon jälkeen tarkistettu mm. naapurustoon kohdistuvan yömelun vähentämiseksi sekä Hämeenlinnanväylän, Martinlaaksontien ja Vantaanlaaksontien liikenteen sujuvuuden ja turvallisuuden varmistamiseksi.

4.3.2 Muut alueet

Katualueen osa

Kumoutuvan asemakaavan mukaiseen Koukkuniityn puistoon sen kaakkoisosan reunaan Martinlaaksontietä vasten 1970-luvun puolivälissä rakennettu kevyen liikenteen väylä liitetään osaksi Martinlaaksontien katualuetta.

4.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Kaavamuutosta laadittaessa on tarkasteltu uuden päivittäistavarakaupan hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista. Kaavamuutosta varten on laadittu selvitykset liikenteestä, liikennemelusta sekä hulevesien hallinasta.

Vaikutusten arviointi on ollut osa kaavan laadintaa ja vaikutusten arviointia on tehty kaavoituksen eri vaiheissa. Arvioinnin tarkoituksena on tunnistaa kaavamuutoksen mahdollistaman maankäytön ja siihen liittyvien toimintojen merkittävät vaikutukset. Asemakaavamuutoksen vaikutukset on laadittuja selvityksiä yms. hyödyntäen arvioitu kaupungin omana työnä. Viranomaisten lausunnot ja muiden osallisten kannanotot ovat osa vaikutusten arviointia.

Asemakaavoitettava kaupan tontti sijoittuu alueelle, jolle kohdistuu jo nykytilanteessa paljon liikennemelua. Uusi kaupan tontti on saavutettavissa joukkoliikenteellä ja se tiivistää ja täydentää yhdyskuntarakennetta. Hanketta voidaan pitää kestävän kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena. Kokonaisratkaisu on taloudellisesti toteutettavissa.

4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Väestön rakenne ja kehitys

Kaavamuutos ei sisällä asuntorakentamista, joten sillä ei ole suoraa vaikutusta alueen väestön rakenteeseen ja kehitykseen.

Yhdyskuntarakenne

Uusi päivittäistavarakaupan myymälä sijoittuu Vantaanlaakson pientaloalueen länsiosaan sinne johtavien keskeisten sisääntuloväylien ja katujen solmukohtaan nykyisten ja kehitettävien joukkoliikenneyhteyksien varteen. Uusi liikerakennus (punaisella) monipuolistaa ja täydentää asuntoalueen yhdyskuntarakennetta.

Kaupunkikuva

Asemakaavoitettavan liikerakennusten korttelialueen rakennusten arkkitehtuuri, materiaalivalinnat ja yksityiskohtaisempi suunnittelu ratkaistaan rakennuslupavaiheessa, mitä kaavamääräykset ohjaavat. Korttelialueen kaavamääräyksillä edellytetään rakentamiselta korkealuokkaista arkkitehtuuria ja rakennustapaa siten, että kokonaisuudesta muodostuu kaupunkivallisesti yhtenäinen. Uusi päivittäistavarakaupan myymälä pihoineen muodostaa Hämeenlinnanväylän suunnasta tultaessa nykyistä kaupunkimaisemman sisääntulon Vantaanlaakson asuntoalueelle.

Asuminen

Kaavamuutos ei sisällä asumiselle tarkoitettuja alueita, minkä osalta vaikutus asumiseen on vähäinen.

Kaavoitettava kauppa toimintoineen, kuten asiakasliikenne ja huolto, sijoittuvat olemassa olevan asutuksen tuntumaan alueelle, joka on aikaisemmin ollut metsikköä. Lähinaapurusto katsoo esittämiensä mielipiteiden mukaan muutoksen heikentävän heidän asuinolosuhteitaan. Kaavamuutos sisältää ratkaisuja, joilla kaupan toimintojen haitallisia vaikutuksia asumiselle rajoitetaan. Kaavoitettavan kaupan tontin pohjoisreunaan osoitettu n. 4 m levyinen reunavyöhyke, jolle on istutettava puita ja pensaita sekä toteutettava vähintään 2 m korkuinen melueste, toimii suojavyöhykkeenä asutuksen suuntaan. Isännänkuja 2 asuinkiinteistön ja tontin väliin jää kapeimmillaan myös n. 32 m levyinen vyöhyke Koukkuniityn puistoa. Uuden päivittäistavarakaupan myymälän toiminnoista asumiselle aiheutuvien haittojen ei katsota olevan merkittäviä.

Palvelut ja työpaikat

Kaavamuutoksen myötä Vantaanlaakson asuntoalueen työpaikkaomavaraisuus lisääntyy.

Vuonna 2015 laaditun Vantaan kaupan palveluverkkoselvityksen ja suunnitelman 2040 mukaan Vantaan asukasmäärän on ennustettu kasvavan vuodesta 2015 noin 50 000 asukkaalla vuoteen 2040 mennessä ja olevan tuolloin noin 260 000. Vantaan väestöennusteen 2017 mukaan Myyrmäen suuralueen väkiluku kasvaa vuosina 2017-2027 yhteensä noin 6 800 asukkaalla. Vantaalaisten ostovoiman on päivittäistavarakaupan osalta ennustettu kasvavan vuosittain 1 % eli 455 mil-

joonaa euroa vuoteen 2040 mennessä. Myös työpaikkojen määrän kasvu Vantaalla lisää kaupallisten palveluiden tarvetta. Päivittäistavarakaupan liiketilan lisätilatarpeen on Myyrmäen suuralueella ilman ostovoiman siirtymiä arvioitu vuoteen 2040 mennessä olevan yhteensä 15 700 k-m^2. Kaavamuutoksen mukainen päivittäistavarakauppa vastaa osaltaan ko. lisätilatarpeeseen.

Päivittäistavarakaupan kilpailutilannetta voidaan arvioida mm. myymälätehokkuuden avulla. Myymälätehokkuusluku osoittaa kaupan myynnin ja kaupan koon välisen suhteen (kaupan myynti vuodessa / kaupan myyntipinta-ala). Mitä suurempi luku on, sitä enemmän kauppa kykenee myymään suhteessa sen pinta-alaan. Jos luku on vertailuaineistoa selvästi suurempi, tarkoittaa se sitä, että kyseisen kaupan vaikutusalueella pärjäisi myös suurempi tai useampi kauppa. Suuri myymälätehokkuusluku voi kertoa myös alueen heikosta kilpailutilanteesta.

Vantaalla on 78 koko päivittäistavaroiden valikoimaa myyvää päivittäistavarakauppaa. Näiden keskimääräinen myymälätehokkuus oli vuonna 2016 noin 10 000 euroa per myymälä-m^2. Tiedot perustuvat A.C. Nielsenin ylläpitämään myymälärekisteritietokantaan, joka kuvaa tilannetta vuoden 2016 lopussa. Erikokoisille päivittäistavarakaupoille on tyypillistä, että niiden myymälätehokkuudet eroavat toisistaan. Vantaanlaakson nykyisessä pienehkössä palvelukeskittymän liikekiinteistössä (Vantaanlaaksontie 44b) sijaitseva K-market kuuluu päivittäistavarakaupan kokoluokkaan 100-400 myymälä-m^2. Tässä kokoluokassa Vantaan päivittäistavarakauppojen keskimääräinen myymälätehokkuus oli noin 9 400 euroa per myymälä-m^2

Vantaanlaaksontie 44 B:n nykyisessä liikekiinteistössä sijaitsevan K-marketin suuri myymälätehokkuus suhteessa Vantaan 32 päivittäistavarakauppaan sekä Vantaan liki 20 K-markettiin indikoi alueen vajavaisesta kilpailutilanteesta. Kyseisten lukujen perusteella voidaan arvioida Vantaanlaakson ja sen lähialueen mahdollistavan useamman kuin yhden päivittäistavarakaupan kannattavan liiketoiminnan. K-ryhmän ruokakaupat toimivat osana Keskoa, joka myös osallistui sekä Vapaalan että Vantaanlaakson uusista päivittäistavarakaupan tonteista järjestettyyn toimijahakuun, vaikka sillä on lukuisia päivittäistavarakaupan myymälöitä mm. Länsi-Vantaalla. Vantaanlaaksontie 34 kaavamuutoksen ei katsota aiheuttavan sellaisia merkittäviä negatiivisia vaikutuksia lähistön K-marketin toimintaan siten kuin marketin kauppiaan ja asukkaiden mielipiteissä on esitetty. Vantaanlaaksontie 34 kaavamuutos lisää päivittäistavarakaupan tervettä kilpailua alueella, jolloin lähialueiden asukkailla ja vantaalaisilla on paremmat mahdollisuudet valita kauppansa, joissa asioivat.

Suunnitellulla maankäytöllä ei arvioida olevan merkittäviä haitallisia vaikutuksia Martinlaakson ja Myyrmäen keskusta-alueiden kaupallisiin palveluihin ja niiden kehittämiseen. Kaavamuutosalueelle muodostettava päivittäistavaramyymälä on saavutettavissa joukkoliikenteellä ja kevyellä liikenteellä. Suunniteltu maankäyttö edistää sellaisen palveluverkon kehitystä, jossa asiointimatkojen pituudet ovat kohtuulliset ja liikenteestä aiheutuvat haitalliset vaikutukset siten mahdollisimman vähäiset.

Hanke on VAT:n mukainen.

Taloudelliset vaikutukset

Vantaanlaaksontie 34 koskeneen julkisen tonttihaun voittanut Lidl Suomi Ky on tarjoutunut ostamaan asemakaavoitetun tontin Vantaan kaupungilta kokonaisrakennusoikeuteen sidottuun hintaan 740 €/k-m^2. Uudelle kaupan tontille asemakaavoitetun 2 800 k-m^2 rakennusoikeuden perusteella Lidl Suomi Ky maksaa tontista Vantaan kaupungille yhteensä 2 072 000 €.

Uuden kaupan tontin luoteiskulmassa sijaitseva noin 40 m pituinen osuus Koukkuniityn puistossa sijaitsevasta avo-ojasta on siirrettävä aavistuksen verran lännemmäksi. Mikäli tontti halutaan liittää kaukolämpöverkostoon, sinne on rakennettava maanalainen kaukolämpöputki. Uutta tonttia lähin kaukolämmön putkiverkosto sijaitsee Isännänkujalla. Kaavamuutosta varten Ramboll Finland Oy:n laatimassa liikenneselvityksessä todetaan, että Vantaanlaaksontielle tarvitaan eteläsuunnasta oma ryhmittymiskaista kaupan tonttiliittymää varten. Vantaanlaaksontie-Martinlaaksontie -

kiertoliittymän pohjoishaaran hankkeen kustannusarvio on noin 300 000 € – 350 000 € (ALV 0 %). Hämeenlinnanväylälle pohjoiseen suuntautuvalle rampille suositellaan liikennevalo-ohjausta sekä valo-ohjauksen kapasiteetin maksimoimista erillisten ryhmittymiskaistojen toteuttamisella Martinlaaksontielle itä- ja länsisuunnista. Länsihaaran sekä liikennevalo-ohjatun ramppiliittymän kustannukseksi arvioidaan noin 280 000 e – 330 000 e (AVL 0 %).

Vuoden 2040 ennustetilanteessa uudesta kaupasta riippumaton liikennemäärien yleinen kasvu katuverkolla edellyttää, että Martinlaaksontien ja Vantaanlaaksontien kiertoliittymään toteutetaan joko lisäkaistat tai, että liittymä muutetaan liikennevalo-ohjatuksi ja Martinlaaksontieltä sen itäsuunnasta Hämeenlinnanväylälle pohjoiseen suuntautuvaa ramppia varten suositeltava ryhmittymiskaista muutettaisiin ns. vapaaksi oikeaksi. Kiertoliittymän mahdollinen muuttaminen ns. turbokiertoliittymäksi tai kanavointi valo-ohjatuksi tasoliittymäksi arvioidaan maksavan noin 450 000 e – 600 000 e (ALV 0 %). Nykytilanteen parannustoimien sekä vuoden 2040 tilanteen kustannukset olisivat siten yhteensä noin 1 030 000 e – 1 280 000 e (ALV 0 %).

Vantaan kaupunki vastaa edellä mainittujen yhdyskuntateknisten putki- ja liikenneverkostojen yms. toteuttamisen kustannuksista, joita katetaan mm. tontin myynnistä Lidl Suomi Ky:lle saatavalla tulolla sekä kiinteistöstä kaupungille maksettavilla kiinteistöveroilla yms.

Hankkeen katsotaan pitkällä aikavälillä olevan kaupungille taloudellisesti kannattava.

Sosiaalinen ympäristö

Kaavamuutoksen myötä Koukkupuiston kaakkoisosa kaventuu ja uusi kauppa toimintoineen rakentuu olemassa olevan asutuksen lähiympäristöön. Kaupan tontiksi muutettava Koukkupuiston osa ei ole lähialueen asukkaiden aktiivisimmassa käytössä olevaa keskeistä sosiaalista ympäristöä. Muutos ei ole lähinaapuruston asuinkortteleiden asukkaiden ensisijaisesti toivoma ratkaisu ja se muuttaa heidän suhdettaan lähiympäristöönsä ja kokemustaan siitä. Kaavamuutos ei kuitenkaan poista alueen sosiaalisen ympäristön keskeisiä osatekijöitä ja vaikutukset sosiaaliseen ympäristöön ovat vähäisiä. Nykyisille ja uusille asukkaille muodostuu ajan myötä uusi side ja suhde lähiympäristöönsä alueen istutusten kasvettua ja alueen rakennuttua valmiiksi.

Virkistys

Koukkuniityn puiston kaakkoiskulmasta muutetaan n. 0,97 ha osa liikerakennusten korttelialueeksi ja Martinlaaksontien pohjoisreunaan liitettävän katualueen osaksi. Kaupan tontiksi kaavoitettavalla alueella ei ole ulkoilureittejä eikä epävirallista polkuverkostoa.

Virkistysalueita koskevat Valtioneuvoston ohjearvot liikenteen päivä- ja yöajalle ylittyvät kaupan tontiksi muuttuvalla osalla Koukkuniityn puistoa Hämeenlinnanväylän, Martinlaaksontien sekä Vantaanlaaksontien nykyisestä liikenteestä johtuen. Alueelle kulkeutuu myös liikenteen pakokaasupäästöjä ja tiepölyä em. liikenneväyliltä. Niistä aiheutuvat ympäristöhäiriöt heikentävät alueen soveltuvuutta virkistysaluekäyttöön.

Muutos ei ole merkittäviä Vantaanlaakson virkistysalueiden laajuuden ja virkistysalueverkoston rakenteen ja käytettävyyden kannalta. Kaavamuutos ei vaaranna VAT:n virkistyskäyttöä koskevia tavoitteita.

Liikenne

Ramboll Finland Oy on laatinut kaavamuutosta varten liikenneselvityksen lisäksi myös meluselvityksen, jossa on tarkemmat tiedot liikennemääristä.

Asemakaavoitettavalle kaupan tontille on suunniteltu yhteensä 137 henkilöautopaikkaa ja 40 polkupyöräpaikkaa. Autopaikoista seitsemän on tarkoitettu henkilökunnalle. Kauppaa varten rakennetaan tonttiliittymä tarvittavin kaista- ja suojatiejärjestelyin yms. Vantaanlaaksontien katualueel-

le. Kaupan asiakasliikenteestä (4 600 ajoneuvoa/vrk) on oletettu, että Vantaanlaaksontien tonttiliittymästä suuntautuu 70 % etelään ja 30 % pohjoiseen.

Liikenteen toimivuustarkasteluissa on tutkittu kaupan tuottaman ajoneuvoliikenteen vaikutuksia läheisiin liittymiin iltahuipputunnin (IHT) liikennemäärillä nykytilanteessa ja ennustevuonna 2040. Iltahuipputunti (IHT) tarkoittaa suurinta yhden alkuillan tunnin aikana esiintynyttä liikennemäärää.

Martinlaaksontien ja Vantaanlaaksontien kiertoliittymän toimivuus on nykytilanteessa ilman uutta kauppaa hyvä tai kohtalainen ja sen liikenne saattaa jonotua mutta jonot purkautuvat nopeasti. Iltahuipputuntina, sisältäen myös Lidl:n lisäliikenteen, kiertoliittymän eteläisellä tulosuunnalla syntyy selvityksen mukaan 20 % simulointiajoista ruuhkaa. Suuremmilla liikennemäärillä kiertoliittymä vaatii parannustoimenpiteitä. Hämeenlinnanväylältä etelästä Martinlaaksontielle suuntautuva ramppi jonoutuu jo nykyliikennemääristä johtuen aika-ajoin merkittävästi, sillä kääntyminen vasemmalle on haastavaa Martinlaaksontien korkean liikennemäärän vuoksi.

LIIKENNEMÄÄRÄT (KAVL, ajon./vrk)	**v. 2017** lähtö-tilanne	**raskasta** liikennettä päivä / yö %	**v. 2017** kaupan lisä liikenne-määrään	**v. 2017** lähtötilanne ja uusi kauppa	**v. 2040** ennustetilanne ilman kauppaa	**v. 2040** yöliikenteen osuus %	**v. 2040** ennustetilanne ja uusi kauppa
Vantaanlaaksontie, liik.ymp. pohj.	9 630	7 / 13	4 600	14 230	10 600	6	15 200
- tonttiliittymästä pohjoiseen			1 380	+1 380			+1 380
- tonttiliittymästä etelään			3 220	+3 220			+3 220
Vantaanlaaksontie, liik.ymp. etel.	6 300	7 / 13	547	6 847	8 100	6	8 647
Martinlaaksontie	12 600	7 / 9	2 673	15 273	10 900	6	13 573
- ramppi pohjoiseen	6 900				7 700	12	7 700
- ramppi etelästä	2 160				2 400	12	2 400
Uusi kauppa yhteensä			4 600	4 600			4 600
Hämeenlinnanväylä	60 600	7			78 300	10	78 300

Kaupan liikenteestä suuntautuu Vantaanlaaksontien tonttiliittymästä 70 % etelään ja 30 % pohjoiseen.
Martinlaaksontien nykyliikennemäärä on mitattu Louhelantien liikenneympyrän tuntumasta, ennustevuoden 2040 tilanne on Vantaanlaaksontien tuntumasta.

Liikenneselvityksessä todetaan, että Hämeenlinnanväylältä etelästä Martinlaaksontielle johtavan rampin kapasiteetti lähestyy uuden kaupan tuottaman liikennemäärän myötä ylärajaa ja jonoutuu Hämeenlinnanväylälle saakka, ellei liittymään toteuteta liikennevalo-ohjausta. Liittymän liikennevalo-ohjauksen kapasiteetin maksimoimiseksi suositellaan myös erillisten ryhmittymiskaistojen toteuttamista Martinlaaksontielle itä- ja länsisuunnista. Lisäksi Vantaanlaaksontielle tarvitaan eteläsuunnasta oma ryhmittymiskaista kaupan tonttiliittymää varten.

Vuoden 2040 ennustetilanteessa uudesta kaupasta riippumaton liikennemäärien yleinen kasvu katuverkolla edellyttää, että Martinlaaksontien ja Vantaanlaaksontien kiertoliittymään toteutettaisiin joko lisäkaistat tai liittymä muutettaisiin liikennevalo-ohjatuksi ja Martinlaaksontieltä sen itäsuunnasta Hämeenlinnanväylälle pohjoiseen suuntautuvaa ramppia varten suositeltava ryhmittymiskaista muutettaisiin ns. vapaaksi oikeaksi. Kiertoliittymän muuttaminen lisäkaistoilla ns. turbokiertoliittymäksi lisäisi nykyiseen kiertoliittymään verrattuna kevyen liikenteen ja autoliikenteen konfliktipisteiden määrää. Liikennevalo-ohjattu liittymä on kevyen liikenteen kannalta turvallisin. Liikenteen välityskyvyn kannalta em. liittymävaihtoehdot ovat lähes samanlaisia.

Vantaanlaaksontien nykyinen asemakaavan mukainen katualue tilavarauksineen mahdollistaa oman ryhmittymiskaistan rakentamisen kaupan tonttiliittymää varten, ml. mahdolliset liikennevalot, Vantaanlaaksontien etelän suunnasta tulevalle kaistalle. Ramboll Finland Oy:n laatimassa liikenneselvityksessä liikennevalo-ohjauksien tueksi suositellut muut ryhmittymiskaistat Martinlaaksontielle mahtuvat Martinlaaksontien asemakaavoitetulle katualueelle. Asemakaavamuutoksen mukaisen kaupan liikenne on mahdollista järjestää siten, ettei se oleellisesti heikennä alueen liikenneväylien, katuverkon ja kevyen liikenteen väylien toimivuutta ja turvallisuutta. Nähtävilläolon jälkeen tarkistetut kaavamääräykset edellyttävät, että korttelialueen toiminta ja siitä aiheutuva liikenne eivät saa haitata liikennettä Hämeenlinnanväylällä. Myös Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien liikenteen sujuvuus ja turvallisuus on varmistettava tarvittavin katujärjestelyin. Liike-

rakennusta ja pysäköintialueita ei saa ottaa käyttöön ennen kuin em. tie- ja katujärjestelyt on toteutettu maantien tienpitäjän sekä kadunpitäjän edellyttämällä tavalla.

Vesihuolto

Kaavamuutosalue tukeutuu olemassa olevaan vesihuoltoon, joten kaavaa varten ei ole tarvetta laajentaa vesihuoltoverkostoa. Puiston avo-ojaverkostoa täytyy muokata siten, että puiston hulevedet ohjautuvat jatkossa kokonaisuudessaan Hämeenlinnanväylän alittaviin hulevesiviemäreihin, koska yhteys uuden kaupan tontin halki Vantaanlaaksontien hulevesiviemäriin katkeaa kaavamuutoksen myötä. Tontin luoteisnurkalla oja siirretään kulkemaan puiston puolella.

Ramboll Finland Oy on laatinut asemakaavamuutosta varten hulevesien hallintasuunnitelman, jossa uuden kaupan tontin hulevesiä esitetään viivytettävän maanalaisessa hulevesikasetissa tontilla pysäköintialueen alla. Hulevesien hallinnan tavoitteena on, että tontilta poistuisi maksimissaan samansuuruinen virtaama kuin sieltä luonnontilassakin poistuisi ja virtaaman erotus viivytettäisiin tontilla. Hulevesien hallintasuunnitelma toimii lähtökohtana rakennussuunnittelulle. Rakennuslupaa haettaessa tulee hyväksyttää tarkennettu hulevesisuunnitelma.

Ympäristöhäiriöt

Ramboll Finland Oy on laatinut kaavamuutosta varten liikenneselvityksen sekä meluselvityksen. Kaavamuutosalueelle kulkeutuu sitä reunustavilta runsasliikenteisiltä liikenneväyliltä (Hämeenlinnanväylä, Martinlaaksontie, Vantaanlaaksontie) melua ja pakokaasupäästöjä yms. Uuden päivittäistavarakaupan myymälän myötä lisääntyvän liikennemäärän muutokset ilmanlaatuun jäävät pieniksi.

Kaavamuutosalueella rakennusten ulkokuoren ääneneristävyyden mitoittavana melulähteenä on lentomelu, mikä on huomioitu tarvittavina liike- ja toimistotilojen ulkokuoren ääneneristysvaatimuksina.

Suunnitellun päivittäistavarakaupan asiakasliikenne nostaa päiväajan melun keskiäänitasoja lähimpien asuintalojen piha-alueilla alle 1 dB. Yleisen käsityksen mukaan 2–3 dB muutos keskiäänitasossa on hyvissä olosuhteissa ja ilman häiritsevää muuta taustamelua pääsääntöisesti korvakuulolla havaittavissa. Kaupan lastauspihalla käy yöaikana (klo 22–7) yksi kuorma-auto. Kaupan toimintojen aiheuttama yöajan melun keskiäänitaso on kaupan tontin pohjoisreunaan edellytetyn vähintään 2 m korkean meluesteen johdosta lähimmällä asuinkiinteistöillä noin 40 dB (LAeq 22–7) eikä ylitä asuinkiinteistöjen pihoja koskevaa Valtioneuvoston yömelun ohjearvoa 50 dB. Tavaratoimituksista kuuluvista lastauksen ja purkamisen kolahduksista aiheutuva enimmäisäänitaso lähimmän asuintalon kohdalla on meluesteestä johtuen mallinnuksen mukaan 61 dB (LAFmax). Ko. asuintalon julkisivun ääneneristävyyden voidaan arvioida olevan luokkaa 25–30 dB (äänitasoero). Tällöin 61 dB melutaso julkisivulla vaimenee sisälle asuntoon mentäessä vähintään tasolle 36 dB. Kaikki kolahdukset eivät ole yhtä kovaäänisiä eivätkä kaikki melutapahtumat tuota em. suuruisia hetkellisiä äänitasoja asunnoissa sisällä. Melueste riittää vaimentamaan hetkelliset lastauksesta ja purkamisesta aiheutuvat melutapahtumat alle WHO:n ja Asumisterveysohjeen suosituksen 45 dB.

Kaupan ja sen toimintojen vaikutus yömelun keskiäänitasoihin alueen asuinkiinteistöillä on muu tie- ja katuliikenne huomioiden likipitäen olematon.

4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Uuden myymälätontin alle jäävän puiston osan nykyinen metsikkö hävitetään ja maaperän (entistä peltoa) routiva sekä kasvullinen maa korvataan rakentamisen edellyttämillä maalajeilla ja rakennekerroksilla. Em. alueella ei ole arvokkaiksi tai suojeltaviksi luokiteltuja luontokohteita, eläimiä tai kasveja. Asemakaavamuutos ei aiheuta haittaa Mätäojanlaakson luonnolle. Kaavamääräyksillä toisaalta myös edellytetään, että tontille on istutettava suuriksi (yli 9 m) kasvavia puita vähin-

tään 30 kpl ja muodostettava pensas-, perenna-, köynnös-, nurmikko- tai viljelyalueita yhteensä vähintään 1840 m^2. Hanke ei vaaranna VAT:n luonnonvaroja koskevia tavoitteita.

Vesistöt ja vesitalous

Metsäisestä Koukkuniityn puistosta muuttuu kaavamuutoksen myötä osa kaupan tontiksi ja sitä kautta vettä läpäisemättömäksi pinnaksi. Tämä tulee lisäämään kaava-alueelta muodostuvan huleveden määrää.

Ramboll Finland Oy on laatinut kaavamuutosta varten hulevesien hallintasuunnitelman, jonka mukaan tontilta poistuvan virtaamahuipun suuruus ei kasva tontin rakentamisen myötä. Hulevesimäärän kasvun vaikutuksia minimoidaan viivyttämällä syntyviä hulevesiä tontilla ennen niiden johtamista yleiseen hulevesiviemäriin. Viivytys tullaan toteuttamaan maanalaisin viivytysrakentein, koska tontin maanpinnalla ei ole tilaa hulevesien käsittelylle. Asemakaavamuutos ei vaikuta Mätäojanlaaksossa eläviin harvinaisiin eläin- ja kasvilajeihin eikä niistä merkittävimpään halavasepikkään.

4.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Rakentaminen lisää kasvihuonekaasupäästöjä, samoin rakennusten käyttö mm. lämmityksen ja liikenteen kautta. Uudet rakennukset ovat kuitenkin energiataloudellisempia kuin vanhat.

Vantaan kaupungin arkkitehtuuripoliittisessa ohjelmassa 2015 yhtenä tavoitteena on vihertehokkuuden käyttöönotto. Menetelmää on testattu asemakaavoituksessa vuodesta 2016 lähtien Ilmastonkestävä kaupunki -hankkeessa luodulla ja Vantaalle muokatulla laskurilla. Vihertehokkuudella tarkoitetaan tontin kasvillisuuden sekä ns. läpäisevän pinnan painotettua määrää ja sillä edistetään kestävää kehitystä ja sopeutumista ilmastonmuutokseen. Uuden myymälätontin asemakaavamääräyksissä on määrätty mm. puiden, pensaiden ja puoliläpäisevien pinnoitteiden määrät, joilla tontilla saavutetaan vihertehokkuuden tavoitetaso 0,6. Se ylittää liikerakennusten tonteille Vantaalla asetetun vähimmäistavoitetason 0,4.

Alueen lisärakentaminen nykyistä yhdyskuntarakennetta täydentäen luo edellytyksiä ilmastonmuutoksen kannalta haitallisten vaikutusten hillitsemiselle. Alueen rakentamisen vaikutukset ilmastonmuutokseen ovat vähäiset.

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Lento- ja tieliikenteen melu on käsitelty kohdassa 4.4.1. Ympäristöhäiriöiden vähentäminen on otettu huomioon VAT:n mukaisesti.

4.6 NIMISTÖ

Kaavamuutosalueelle ei tule uutta nimistöä.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Kaavamuutokseen ei liity toteuttamissopimusta mutta kaupunkisuunnittelulautakunta on 21.8.2017 myöntänyt asemakaavoitettavaa tonttia koskevan suunnitteluvarauksen Lidl Suomi Ky:lle. Tavoitteena on aloittaa rakentaminen välittömästi, kun kaupunginvaltuusto on hyväksynyt asemakaavaehdotuksen.

Asemakaavan muutosalueelle on rakennettu vesihuolto kohdan 2.1.3 mukaan ja siihen kaavamuutoksesta aiheutuvat muutokset ovat kohdassa 4.4.1.

6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Lidl Suomi Ky:	Lauri Kylmälä	
	Kristian Rantaharju	
Ramboll Finland Oy:	Salla Hostikka	
	Antti Mustaniemi	
	Janne Ristolainen	
	Roy Snellman	
	Ville Virtanen	
Innovarch Oy:	Jari Prittinen	
Vantaan kaupunki:		
Kaupunkisuunnittelu:	Joonas Arponen	suunnitteluavustaja
	Elina Ekroos	maisema-arkkitehti
	Mikko Järvi	kaavoitusinsinööri
	Timo Kallaluoto	alue-arkkitehti
Kuntatekniikan keskus :	Elina Kettunen	vesihuollon suunnittelu
	Satu Nätynki	viheraluesuunnittelija
	Pirjo Salo	liikenneinsinööri
	Pirjo Suni	liikenneinsinööri
Ympäristökeskus:	Jarmo Honkanen	ympäristösuunnittelija
	Ari Pietilä	ympäristösuunnittelija
Kiinteistöt ja asuminen:	Armi Vähä-Piikkiö	tonttipäällikkö
	Jukka Köykkä	kaavasuunnittelija

VANTAAN KAUPUNKI, Kaupunkisuunnittelu/Asemakaavoitus

Vantaalla, 21. päivänä tammikuuta 2019.

Jukka Köykkä	Timo Kallaluoto
kaavasuunnittelija	aluearkkitehti

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	**Täyttämispvm**	02.03.2018
Kaavan nimi	0002320 18 Vantaanlaakso VANTAANLAAKSONTIE 34		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	09.03.2017
Hyväksymispykälä		**Kunnan kaavatunnus**	092002320
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	0,9707	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	0,9707

Ranta-asemakaava

Rantaviivan pituus [km]

Rakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**
Lomarakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**

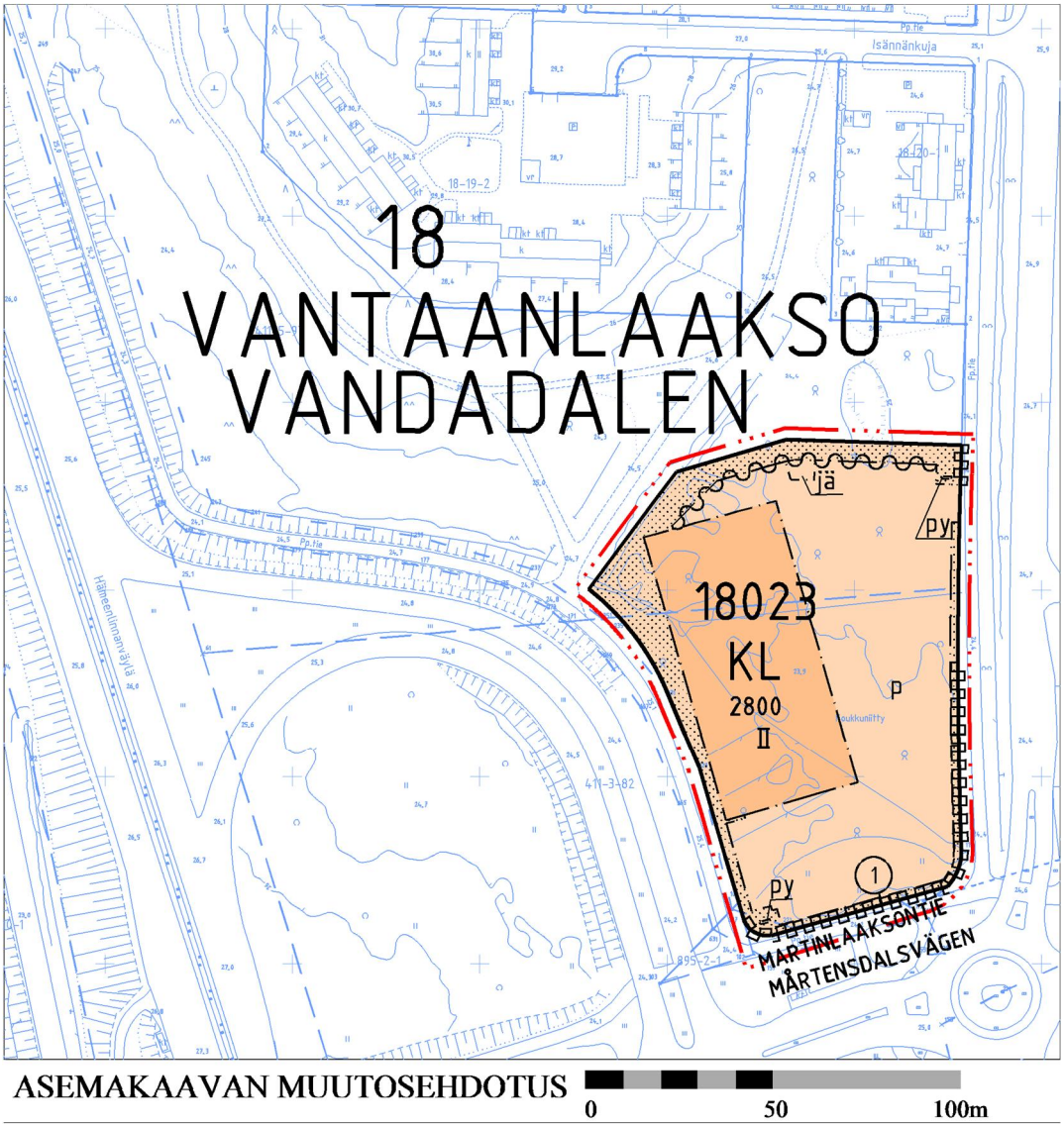
Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,9707**	**100,0**	**2800**	**0,29**	**0,0000**	**2800**
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä	0,9551	98,4	2800	0,29	0,9551	2800
T yhteensä						
V yhteensä	0,0000		0		-0,9707	0
R yhteensä						
L yhteensä	0,0156	1,6	0		0,0156	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

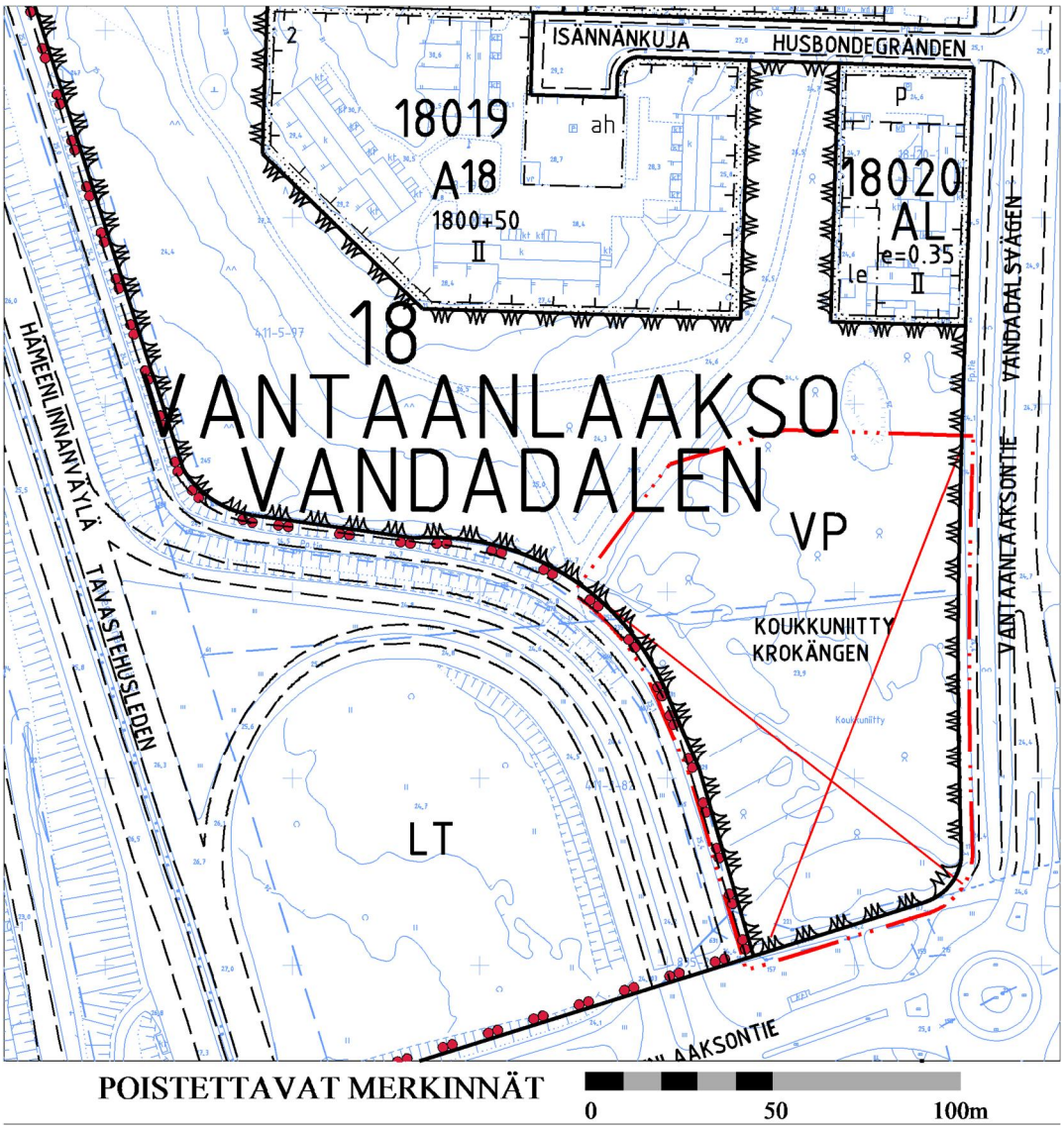
Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,9707**	**100,0**	**2800**	**0,29**	**0,0000**	**2800**
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä	0,9551	98,4	2800	0,29	0,9551	2800
KL	0,9551	100,0	2800	0,29	0,9551	2800
T yhteensä						
V yhteensä	0,0000		0		-0,9707	0
VL	0,0000		0		-0,9707	0
R yhteensä						
L yhteensä	0,0156	1,6	0		0,0156	0
Kadut	0,0156	100,0	0		0,0156	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

18
VANTAANLAAKSO
VANDADALEN
Isännänkuja
18-19-2
18-120-
18023
KL
2800
II
liä
py
p
1
py
MARTINLAAKSONTIE
MÅRTENSDALSVÄGEN
Hämeenlinnanväylä
471-3-82
895-2-1
ASEMAKAAVAN MUUTOSEHDOTUS
0
50
100m

ISÄNNÄNKUJA
HUSBONDEGRÄNDEN
18019
A18
1800+50
II
ah
18020
AL
e=0.35
le
II
P
18
VANTAANLAAKSO
VANDADALEN
VP
HÄMEENLINNANVÄYLÄ
TAVASTEHUSLEDEN
VANTAANLAAKSONTIE
VANDADALSVÄGEN
KOUKKUNIITTY
KROKÄNGEN
LT
POISTETTAVAT MERKINNÄT
0
50
100m

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum	Pohjakarttalehtien numerot Baskartbladens nummer	1 / 3
002320	21.1.2019	685492	

Vantaan kaupunki

VANTAANLAAKSONTIE 34

Kaupunginosa 18, Vantaanlaakso

Asemakaavan muutos

Kortteli 18023 sekä katualueet.

Tonttijako

Kortteli 18023.

1:2000

Vanda stad

VANDADALSVÄGEN 34

Stadsdel 18, Vandadalen

Ändring av detaljplanen

Kvarteret 18023 samt gatuområden.

Tomtindelning

Kvarteret 18023.

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

— · · · — 3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

KL **Liikerakennusten korttelialue.**

Korttelialue tulee rakentaa korkealuokkaista rakennustapaa ja arkkitehtuuria noudattaen

Erityisesti tulee huomioida näkymät Martinlaaksontien ja Vantaanlaaksontien suunnista.

Tonttia ei saa käyttää avovarastointiin.

Tontille on varattava tila kotitalouksien pakkausjätteen keräyspisteelle.

Tontti tulee rajata Martinlaaksontien ja Vantaanlaaksontien puolelta kaupunkikuvallisesti ja arkkitehtuuriltaan korkeatasoisin kaupunkimaisin rakentein ja istutuksin. Rakennuksesta ja tonttia rajaavista rakenteista sekä huoltoalueiden ja jätetilojen rakenteista tulee muodostaa yhtenäinen kaupunkikuvallinen kokonaisuus.

Tontille on lähivirkistysaluetta vasten istutettava puita ja pensaita näkösuojaksi.

Tontille tulee istuttaa suuriksi (yli 9 m) kasvavia puita yhteensä vähintään 30 kpl. Pensas-, perenna-, köynnös-, nurmikko- tai viljelyalueita tulee olla yhteensä vähintään 1840 m².

Tontin vihertehokkuuden tulee täyttää viherkertoimelle asetettu tavoiteluku 0,6. Vihertehokkuuden toteutuminen on rakennusluvan yhteydessä osoitettava pihasuunnitelmalla ja vihertehokkuuslaskelmalla.

DETALJPLANEBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

Kvartersområde för affärsbyggnader.

Kvartersområdet ska byggas så att det byggnadssätt och den arkitektur som används håller hög klass.

Särskilt vyerna från Mårtensdalsvägen och Vandadalsvägen ska tas i beaktande.

Tomten får inte användas för öppen lagring.

På tomten ska utrymme reserveras för en insamlingspunkt för förpackningsavfall från hushåll.

Tomten ska avgränsas mot Mårtensdalsvägen och Vandadalsvägen med urbana konstruktioner och planteringar som stadsbildsmässigt och arkitektoniskt håller hög klass. Byggnaden och de konstruktioner som avgränsar tomten samt underhållsområdenas och soprummens konstruktioner ska utgöra en sammanhängande helhet i stadsbilden.

På tomten ska träd och buskar planteras mot närrekreationsområden som skydd mot insyn.

På tomten ska sammanlagt 30 st. storvuxna träd (över 9 m) planteras. Det ska finnas minst 1840 m² område för buskar, peranner, slingerväxter, gräsmattor eller odlingar.

Tomtens gröneffektivitet ska uppfylla grönytefaktorns målsättningstal 0,6. Gröneffektivitetens förverkligande ska påvisas i samband med bygglovet via planen över gården och en gröneffektivitetskalkyl.

2 / 3

Tontin pohjoisreunaan on toteutettava melueste. Melueste on rakennettava rakennukseen kiinni niin, että niiden väliin ei jää rakoa. Meluesteen tulee olla rakenteeltaan tiivis eikä esteen alareunan ja maanpinnan välissä saa olla rakoa. Meluesteen yläreunan on oltava vähintään 2 metriä korttelialueen maanpinnantasoa korkeammalla.

Ett bullerskydd ska byggas på tomtens norra kant. Bullerskvar kyddet ska byggas fast i byggnaden så att det inte blir kvarnågot mellanrum. Bullerhindret ska ha en tät konstruktion och det får inte finnas någon glipa mellan bullerhindrets nedre kant och markytan. Bullerhindrets översida ska ligga minst 2 meter över markytans nivå i kvartersområdet.

Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.

Buller som orsakas av ventilationsanordningar samt lastnings- och lossningsverksamheter får inte nattetid (22-7) överskrida riktvärdena för ekvivalentbullernivån nattetid (LAeq 22-7) eller bullrets maximala ljudnivå LAFmax 65 dB i de närmaste objekten som utsätts för buller.

Rakennuslupaa varten on laadittava tonttikohtainen hulevesisuunnitelma voimassa olevien hulevesien käsittelyvaatimusten mukaan. Hulevedet tulee viivyttää tontilla.

För bygglovet ska en tomtvis dagvattenplan utarbetas i enlighet med de gällande kraven för hantering av dagvatten. Dagvattnet ska fördröjas på tomten.

Rakennuksesta tulee järjestää luonteva ja turvallinen kulku joukkoliikenteen pysäkeille.

Från byggnaden ska en smidig och trygg gångförbindelse till hållplatser för kollektivtrafik ordnas.

Jalankulkualueet on kivettävä ja rajattava upotetuilla reunakivillä muista piha-alueista.

Fotgångarområdena ska stenläggas och med infällda kantstenar avgränsas från de andra gårdsområdena.

Liikkeen pääsisäänkäyntiä tulee korostaa.

Affärens huvudingång ska framhävas.

Martinlaaksontien ja Vantaanlaaksontien puoleisille julkisivuille tulee sijoittaa ikkunapintaa.

Fasaderna mot Mårtensdalsvägen och Vandadalsvägen ska förses med fönsterpartier.

Liike- ja toimistotilojen ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL lento- ja tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 32 dB.

Ljudisoleringen ΔL mot flyg- och trafikbuller ska i affärs- och kontorslokalers ytterhölje vara minst 32 dB.

Lastauskatokset saavat ulottua rakennusalan ulkopuolelle.

Lastplatserna som är försedda med tak får nå utanför byggnadsområdet.

Mainoslaitteiden sijoittelussa ja rakenteissa tulee erityisesti ottaa huomioon kaupunkikuvalliset näkökohdat.

Vid placeringen och konstruktionen av reklamanläggningar ska särskild hänsyn till stadsbildaspekter tas.

Maantiealueen viereinen mainos- ja informaatiopyloni ei saa aiheuttaa haittaa maantien liikenneturvallisuudelle. Pylonin pystyttämisestä on pyydettävä lausunto maantien tienpitäjältä.

Reklam- och informationspylonen intill landsvägsområdet får inte äventyra trafiksäkerheten på landsvägen. För att resa pylonen ska ett utlåtande skaffas av landsvägens väghållare.

Auto- ja polkupyöräpaikkojen vähimmäismäärät:

Liiketilat ja toimistot	1 ap / 50 k-m²
Liiketilat	1 pp / 70 k-m²
Toimistot	1 pp / 80 k-m²

Affärslokaler och kontor	1 bp / 50 m²-vy
Affärslokaler	1 cp / 70 m2-vy
Kontor	1 cp / 80 m²-vy

Polkupyöräpaikat sijoitetaan pääsisäänkäynnin yhteyteen. Polkupyöräpaikoista vähintään puolet tulee olla säältä suojattuja ja runkolukittavia.

Cykelplatser ska placeras vid huvudingången. Av cykelplatserna skaminst hälften vara väderskyddade och ha möjlighet till ramlåsning.

Korttelialueen toiminta ja siitä aiheutuva liikenne eivät saa haitata liikennettä Hämeenlinnanväylällä. Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien liikenteen sujuvuus ja turvallisuus on varmistettava tarvittavin katujärjestelyin. Liikerakennusta ja pysäköintialueita ei saa ottaa käyttöön ennen kuin em. tie- ja katujärjestelyt on toteutettu maantien tienpitäjän sekä kadunpitäjän edellyttämällä tavalla.

Kvartersområdets verksamhet och trafiken från verksamheten får inte störa trafiken på Tavastehusleden. På Vandadalsvägen och Mårtensdalsvägen ska en smidig och säker trafik säkerställas genom nödvändiga gatureglerингar. Affärsbyggnaden och parkeringsområdena får inte tas i bruk innan ovanstående väg- och gatureglerингar har gjorts enligt det som landsvägens väghållare och gatuhållaren förutsätter.

	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.	Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.
	Osa - alueen raja.	Gräns för delområde.
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.
①	Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.	Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.
18	Kaupunginosan numero.	Stadsdelsnummer.
VANT	Kaupunginosan nimi.	Stadsdelens namn.
18023	Korttelin numero.	Kvartersnummer.
MARTINLAAKSONTIE	Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.	Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.
2800	Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.	Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.

II	Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.	Romersk siffra anger största tillåtna antal våningar i byggnader, byggnad eller del därav.
	Viiteviiva osoittaa alueen, jota merkintä koskee.	Hänvisningslinjen visar området som beteckningen gäller.
	Rakennusala.	Byggnadsyta.
py	Rakennusala, jolle saa sijoittaa mainos- ja informaatiopylonin.	Byggyta på vilken reklam- och informationspylon får placeras.
jä	Rakennusala, jolle saa sijoittaa jätehuollon vaatimia tiloja.	Byggnadsyta, på vilken utrymmen för sophämtning får placeras.
	Istutettava alueen osa.	Del av område som bör planteras.
	Katu.	Gata.
p	Pysäköimispaikka.	Parkeringsplats.
	Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.	Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden.
	Merkintä, jonka osoittamalle likimääräiselle kohdalle tulee toteuttaa liikennemelulta suojaava este.	Beteckning som anger den ungefärliga platsen där en bullerskärm som skyddar mot trafikbuller skall byggas.

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala
Kaupunkisuunnittelu

Verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö
Stadsplaneringen

Kaupunkimittaus

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Mätningsavdelningen

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto ETRS-GK25, korkeusjärjestelmä N2000.

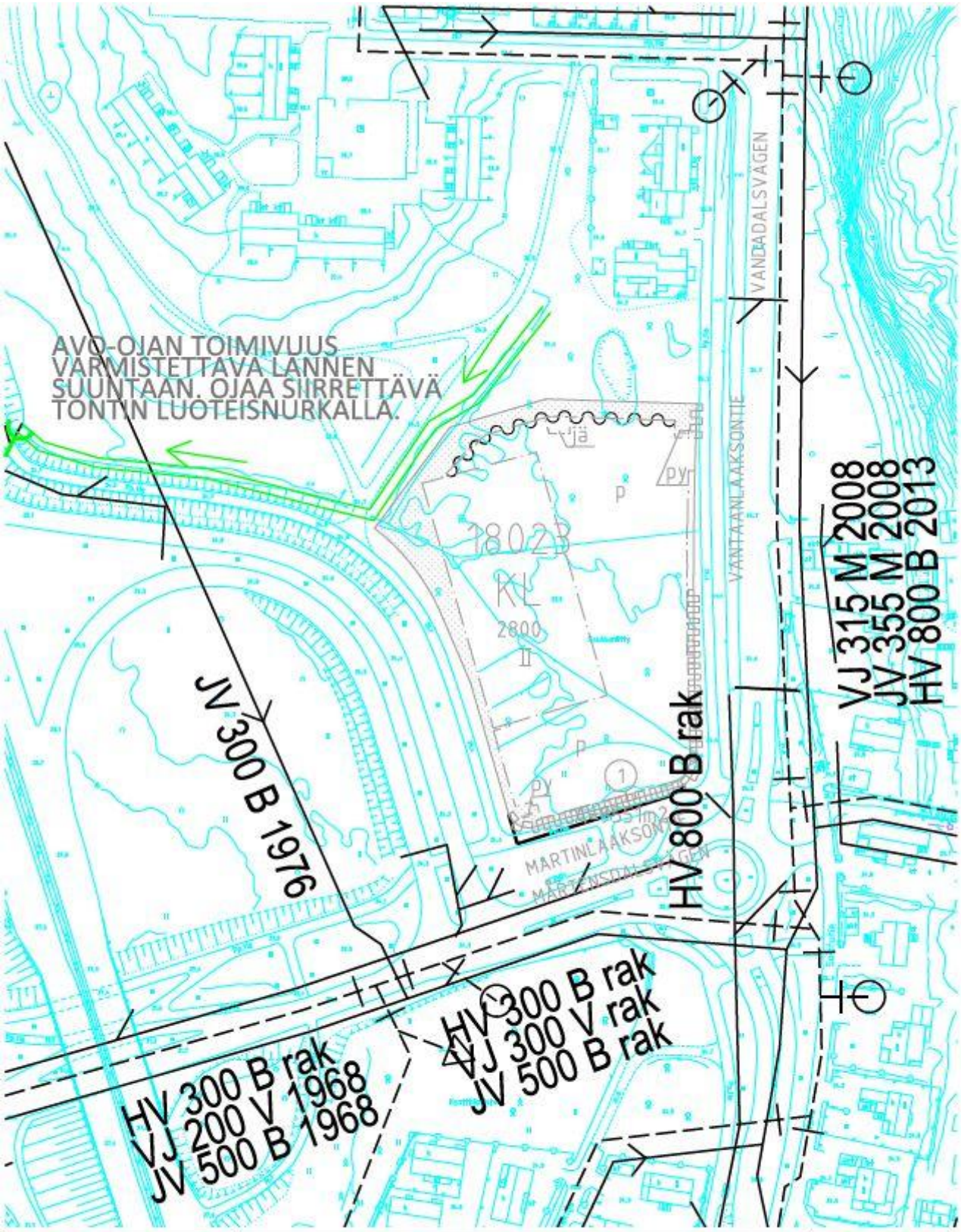
Vantaalla / Vanda __.__20__

Kimmo Junttila
Kaupungingeodeetti / Stadsgeodet

Plankoordinatsystemet ETRS-GK25, höjdsystemet N2000.

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __/__20__

Godkänd av stadsfullmäktige __/__20__

AVO-OJAN TOIMIVUUS
VARMISTETTAVA LÄNNEN
SUUNTAAN. OJAA SIIRRETTÄVÄ
TONTIN LUOTEISNURKALLA.
VANTAANLAAKSONTIE
VANTAADALSVÄGEN
MARTINLAAKSONTIE
MARTINSDALSVÄGEN
JV 300 B 1976
HV 800 B rak
VJ 315 M 2008
JV 355 M 2008
HV 800 B 2013
HV 300 B rak
VJ 200 V 1968
JV 500 B 1968
HV 300 B rak
VJ 300 V rak
JV 500 B rak
Vantaan kaupunki
copyright
Elina Kettunen
tulosteen laatija
21.2.2018
päiväys
Vesihuollon esisuunnitelma
002320 Vantaanlaaksontie 34
0
30
150 m
ETRS-GK25
tasokoordinaattijärjestelmä
N2000
korkeusjärjestelmä
1:1500
mittakaava

Tuloskortti

Päivämäärä: 2.1.2018
Lomakkeen täyttäjä: Elina Ekroos
Kaavamääräykset: Elina Ekroos

Kohteen osoite Vantaanlaaksontie 34, Lidl
Kortteli- ja tonttinumero -

Saavutettu vihertehokkuus
0,6
Tavoitetaso
0,6
Minimitaso
0,4

Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

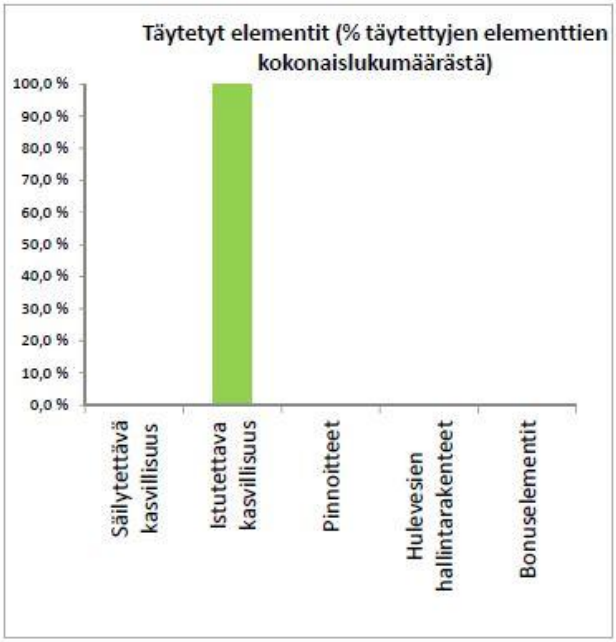
Elementtityyppi	Elementtejä täytetty, kpl	Elementtityypin kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävä kasvillisuus	0	5
Istutettava kasvillisuus	4	12
Pinnoitteet	0	2
Hulevesien hallintarakenteet	0	6
Bonuselementit	0	ei käytössä Vantaalla
Yhteensä	4	25

Kaavamääräykset: Tontille lasketaan rakennuslupavaiheessa vihertehokkuus, jonka on kaupan tonteilla oltava vähintään 0,6. Pihasuunnitelma ja laskelman tuloskortti, joilla osoitetaan vihertehokkuuden toteutuminen, liitetään rakennuslupahakemukseen.

Kaavaselostukseen: Vantaan kaupungin arkkitehtuuripoliittisessa ohjelmassa 2015 yhtenä tavoitteena on vihertehokkuuden käyttöönotto. Menetelmää on testattu asemakaavoituksessa vuodesta 2016 lähtien Ilmastonkestävä kaupunki -hankkeessa luodulla ja Vantaalle muokatulla laskurilla. Vihertehokkuudella tarkoitetaan vihreän ja läpäisevän pinnan painotettua määrää alueella (tontti tai kortteli).
Vihertehokkuus -menetelmän avulla luodaan viihtyisää elinympäristöä, ja toteutetaan kestävän kehityksen ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen mukaisia suunnitteluperiaatteita. Asemakaavavaiheen laskelman perusteella tontin vihertehokkuusvaatimus 0,6 toteutuu seuraavasti: Suuriksi (> 9m) kasvavia puita vähintään 30 kpl. Pensas-, perenna-, köynnös-, nurmikko- tai viljelyalueita yhteensä vähintään 1840 m2.

VANTAAN KAUPUNKI

Asemakaavamuutosehdotus nro 002320
Vantaanlaaksontie 34 / 18. Vantaanlaakso
MUISTUTUKSET JA VASTINEET

Kaupunkisuunnittelu **21.1.2019**

Asemakaavamuutosehdotus nro 002320 Vantaanlaaksontie 34 / 18. Vantaanlaakso on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä **18.4. – 17.5.2018**. Tänä aikana jätettiin **(19 kpl) muistutusta. Yksi muistutus toimitettiin em. määräajan jälkeen.**

Muistuttaja	**Muistutus**	**Tarkistukset**
Muistuttaja 1	Muistutus on toimitettu 29.5.2018 eli nähtävänäoloajan jälkeen. Muistutus on toimitettava kunnalle ennen nähtävänäoloajan päättymistä (MRA 895/1999, 27 §). Muistutuksessa esitettyjä asioita ei siten oteta käsiteltäväksi mutta muistutus on sisällytetty tähän asiakirjaan.	–
Muistuttaja 2	Ei hyväksy puiston osan muuttamista kaupan tontiksi. Alueella on luontoarvoja. Tarvitaanko alueelle lisää palveluita ja riittääkö nykyisille ja uusille kaupoille asiakkaita? Liikenne ruuhkautuu entisestään. Liikennemelu lisääntyy.	Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.
Muistuttaja 3	Kaupan hanke tulee hylätä. Alueen liikenne ylikuormittuu, onnettomuusriskit ja melu lisääntyvät. Puistossa on luontoarvoja. Alueen nykyiset pt-kaupan palvelut ovat riittävät.	Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.
Muistuttaja 4	Vantaanlaaksontie on jo nyt vilkkaasti liikennöity. Hanke heikentää liikenneturvallisuutta, lisää melua ja valosaastetta yöllä. Tontiksi muutettava puisto on käytössä viheralueena. Alueelle ei tarvita uutta kauppaa.	Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.
Muistuttaja 5	Ei hyväksy puiston osan muuttamista kaupan tontiksi. Alueen nykyinen kauppa ei pysty kilpailemaan uuden kaupan kanssa. Liikenneturvallisuus vaarantuu, ruuhkat ja melu lisääntyvät.	Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.
Muistuttaja 6	Kaupan hanke tulee hylätä. Alueen liikenne ylikuormittuu, onnettomuusriskit ja melu lisääntyvät. Puistossa on luontoarvoja. Alueen nykyiset pt-kaupan palvelut ovat riittävät.	Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.
Muistuttaja 7	Ei hyväksy puiston osan muuttamista kaupan tontiksi. Alueella on luontoarvoja. Tarvitaanko alueelle lisää palveluita ja riittääkö nykyisille ja uusille kaupoille asiakkaita? Liikenne ruuhkautuu entisestään. Liikennemelu lisääntyy.	Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.
Muistuttaja	Alueen nykyiset pt-kaupan palvelut ovat riittävät eikä alueelle tarvita uutta	Kaavaselostusta,

8 (2 hlöä)	kauppaa. Hanke lisää ruuhkia ja pakokaasuja.	liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.
Muistuttaja 9	Kaupan hanke tulee hylätä. Hulevesisuunnitelmat vaikuttavat riittämättömiltä. Uhkana on, että Isännänkuja 2:n perustukset ja piha vettyvät.	Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.
Muistuttaja 10	Vastustaa kaavamuutosta, hanke on täysin sopimaton ko. paikalle. Vantaanlaaksontien liikenne on jo nyt ruuhkaista. Alueelle ei tarvita uutta kauppaa.	Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.
Muistuttaja 11 (13 hlöä)	Asemakaavamuutos tulee hylätä. Alueelle ei jää riittävästi puistoja. Alueen ruuhkat, liikenteen päästöt ja muut häiriöt lisääntyvät. Tontti on mahdollinen halavasepikän sekä liito-oravan elinympäristö. Ympäristöselvitykset, taloudellisten vaikutusten arviointi, esitetyt liikennejärjestelyt eivät ole riittäviä. Liikenneselvitys ja meluselvitys ovat puutteellisia. Yöajan asiakasliikenteestä aiheutuu suurta häiriötä lähinaapurustoon.	Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.
Muistuttaja 12 (2 hlöä)	Alueen nykyiset kaupan palvelut ovat riittävät eikä uusia tarvita. Liikennemelua on nykyisellään tarpeeksi.	Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.
Muistuttaja 13	Ei hyväksy puiston osan muuttamista kaupan tontiksi. Alueella on luontoarvoja. Tarvitaanko alueelle lisää palveluita ja riittääkö nykyisille ja uusille kaupoille asiakkaita? Liikenne ruuhkautuu entisestään. Liikennemelu lisääntyy.	Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.
Muistuttaja 14	Ei ole hyväksyttävää lohkaista puistosta osa kaupan tontiksi. Jo alueen nykyinen melu ylittää ohjearvot. Myös rakentaminen paalutusmeluineen olisi rasittavaa.	Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.
Muistuttaja 15	Ei ole hyväksyttävää lohkaista puistosta osa kaupan tontiksi. Jo alueen nykyinen melu ylittää ohjearvot. Myös rakentaminen paalutusmeluineen olisi rasittavaa.	Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.
Muistuttaja 16	Ei ole hyväksyttävää lohkaista puistosta osa kaupan tontiksi. Jo alueen nykyinen melu ylittää ohjearvot. Myös rakentaminen paalutusmeluineen olisi rasittavaa. Alueen tiestöä rasittava ja yöaikainen tavaraliikenne meluineen lisääntyisi. Alueen nykyinen kauppa ei pysty kilpailemaan uuden kaupan kanssa.	Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.
Muistuttaja 17	Ei ole hyväksyttävää lohkaista puistosta osa kaupan tontiksi. Jo alueen nykyinen melu ylittää ohjearvot. Myös rakentaminen paalutusmeluineen olisi rasittavaa. Alueen tiestöä rasittava ja yöaikainen tavaraliikenne	Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä

	meluineen lisääntyisi. Alueen nykyinen kauppa ei pysty kilpailemaan uuden kaupan kanssa.	on täsmennetty.
Muistuttaja 18	Alueen nykyiset kaupan palvelut ovat riittävät eikä uusia tarvita. Liikennemelua on jo nykyisellään tarpeeksi.	Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.
Muistuttaja 19	Hanke heikentää liikenneturvallisuutta, lisää melua ja valosaastetta yöllä. Tontiksi muutettava puisto on käytössä viheralueena. Alueelle ei tarvita uutta kauppaa.	Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.
Muistuttaja 20	Alueelle ei haluta lisää häiriöitä ja melua. Alueelle ei tarvita uutta kauppaa.	Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

NRO 1

Muistutus:

VANTAAN KAUPUNKI - Kirjaamo
Saapunut: 29.5.2018
Dn:o VD/8955/10.02.04.01/2016

Vantaan kaupunki
Kirjaamo
Asematie 7
01300 Vantaa

MUISTUTUS 1.5.2018

Asemakaavan muutos 002320 sekä tonttijakoehdotus, Vantaanlaaksontie 34

Minä allekirjoittaja esitän nähtävillä olevaa asemakaavan muutosta Koukkupuiston puistoalueen eteläosan muuttamiseksi päivittäistavarakaupan käyttöön hylättäväksi.

Alue on voimassa olevassa, oikeusvaikutuksellisessa asemakaavassa merkitty puistoalueeksi. Voimassaolevan asemakaavan, johon on merkitty puistoalue, muuttaminen täysin muuhun tarkoitukseen, edellyttää yleiskaavan tai ainakin osayleiskaavan uudelleentekemistä ao. alueen osalta. Yleiskaavan merkintöjen muuttaminen pelkällä asemakaavatyöllä on yleiskaavan periaatteiden vastainen, sillä yleiskaavassa määritellään puistoalueet, keskustatoimintojen alueet, palvelukeskusten alueet, jne. Näiden perusteet tässä asemakaavatyössä muuttuvat täysin ilman uuden yleiskaavan tekemistä.
Alue on voimassa olevassa yleiskaavassa matalaa ja tiivistä asuinaluetta. Tähän samaiseen yleiskaavaan on merkitty keskustatoimintojen alakeskus, joka koskee ja mahdollistaa myös liikerakentamisen, täysin eri paikkaan, kuin tälle puistoalueelle. Asemakaavan aiottu muutos on yleiskaavan vastainen ja lisäksi keskustatoimintojen alakeskus on jo olemassa. Laaja palvelutarjonta Martinlaaksossa, Myyrmäessä ja Kaivokselassa on jo nykyisellään kohtuullisen etäisyyden päässä. Olemassa olevat lähialueen palvelut ovat lisäksi saavutettavissa helposti käyttäen julkista ja kevyttä liikennettä.

MRL 54 §
Asemakaavan sisältövaatimukset

"Asemakaavaa laadittaessa on maakuntakaava ja oikeusvaikutteinen yleiskaava otettava huomioon siten kuin siitä edellä säädetään.

Asemakaava on laadittava siten, että luodaan edellytykset terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle, palvelujen alueelliselle saatavuudelle ja liikenteen järjestämiselle. Rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää. Kaavoitettavalla alueella tai sen lähiympäristössä on oltava riittävästi puistoja tai muita lähivirkistykseen soveltuvia alueita.

Asemakaavalla ei saa aiheuttaa kenenkään elinympäristön laadun sellaista merkityksellistä heikkenemistä, joka ei ole perusteltua asemakaavan tarkoitus huomioon ottaen. Asemakaavalla ei myöskään saa asettaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle sellaista kohtuutonta rajoitusta tai aiheuttaa sellaista kohtuutonta haittaa, joka kaavalle asetettavia tavoitteita tai vaatimuksia syrjäyttämättä voidaan välttää.

Kaavoitettava alue on nykyisessä asemakaavassa puistoaluetta. MRL 54 § mukaan kaavoitettavalla alueella tai sen lähiympäristössä on oltava riittävästi puistoja ja muita lähivirkistykseen soveltuvia alueita. Alueen kaavoittaminen kauppapalveluita varten on siksi MRL 54 § vastainen.

Kaavaselostus

Kaavaselostuksen sivu 18, kohta Lähtökohta-alueiston antamat tavoitteet:
"Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040 mukaan vantaalaisten määrän ja ostovoiman kasvu vaatii lisää liiketiloja. Maankäytön muutostarpeet ovat lisäämässä painetta muuttaa mm. Vantaanlaaksontiehen tukeutuva Hämeenlinnanväylän itäpuoleinen Kaivoksela työpaikka-alueesta asuntovaltaiseksi alueeksi."

Koska palveluverkkoselvityksessäkin selvästi osoitetaan että tulevat muutostarpeet olemassa oleviin käyttötarkoitusten muutoksiin kohdistuu Kaivokselan työpaikka-alueelle, niin myös liikerakentaminen ja mm päivittäistavarakaupan rakentaminen tulee kohdistaa sille alueelle, minne on tulossa lisää asutusta. Tämä asuinalueeksi muutettava alue olisi huomattavasti parempi sijoituspaikka päivittäistavarakaupalle. Aluetta kaavoitettaessa voisi aiottua paikkaa paremmin ottaa huomioon mm. päivittäistavarakaupan liikenteelliset tarpeet.
Nykyiselle, Vantaanlaakson alueelle ei ole tulossa mitään merkittävää asuntorakentamista tulevaisuudessakaan. Alueella on jo nyt toimiva lähipalvelukeskus, jossa on myös päivittäistavarakauppa, samoin pizzeria, kuntosali, parturikampaamo, sähköasennusliike, maustekauppa, Vantaanlaakson seurankuntatilat.

Kaavaselostuksen sivu 23, kohta Kaavan vaikutukset:
"Kaavamuutosta laadittaessa on tarkasteltu uuden päivittäistavarakaupan hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista. Kaavamuutosta varten on laadittu selvitykset liikenteestä, liikennemelusta sekä hulevesien hallinasta. "

Kunnalla on kaavamonopoli eli ilman Kunnan lupaa tai kaavaa on käytännössä mahdoton perustaa uutta, esimerkiksi päivittäistavarakauppaa. Samalla kun Kunnalla on ns. kaavamonopoli, heillä on myös velvollisuus ja vastuu huolehtia ja turvata olevan liiketoiminnan jatkuvuus. Nyt suunniteltu uusi päivittäistavarakauppa on kokonaispinta-alaltaan noin 2.800m2. Vantaanlaakson ostoskeskuksen päivittäistavarakaupan kokonaispinta-ala on 400m2. Uuden päivittäistavarakaupan tuleminen samalle markkina-alueelle selvästi isomman kokoluokan myymälällä, tulee johtamaan todennäköisesti nykyisen ostoskeskuksen päivittäistavarakaupan loppumiseen tai ainakin merkittävään supistumiseen ja kannattamattomaan liiketoimintaan. Uuden myymälän vähittäismyyntitavoitteet ovat ainakin 8.000.000€ vuositasolla. Tämä osaltaan voi johtaa myös Vantaanlaakson nykyisen ostoskeskuksen muiden palveluiden surkastusmiseen ja katoamiseen. Tämä edellyttäisi uuden kaupan välittömään läheisyyteen noin 2000-3000 uutta asukasta. Uutta asutusta ei ole odotettavissa tai osoitettu Kaupungin teettämässä palveluverkkoselvityksen asukasluvun kasvussa tälle alueelle, vaan Kaivokselan teollisuusalueelle, jota ehdotetaan muutettavaksi tulevaisuudessa asunto-alueeksi. Tälle alueelle on luontevaa osoittaa myös uusia kaupan eli myös päivittäistavarakaupan yksiköitä.

MRA 1 §:
*"**Vaikutusten selvittäminen kaavaa laadittaessa***
Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 9 §:ssä tarkoitettuja kaavan vaikutuksia selvitettäessä otetaan huomioon aikaisemmin tehdyt selvitykset sekä muut selvitysten tarpeellisuuteen vaikuttavat seikat. Selvitysten on annettava riittävät tiedot, jotta voidaan arvioida suunnitelman toteuttamisen merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset:
1) ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön;
2) maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon;

laajuudeltaan riittävät. Riittämättömyys johtuu mm. liikenneselvityksessä olevista virheistä ja puutteista, joista tarkemmin jäljempänä tässä muistutuksessa.
Jos uuden kaupan sijoittuminen kaikesta huolimatta sallitaan nykyiselle puistoalueelle, tulee kaikki edellä mainitut liikennejärjestelyt ja meluaidat olla rakennettu ja toteutettu, ennen kuin kauppaa saa avata. Tämä asia tulee selvästi kirjoittaa niin kaavamääräyksiin kuin mahdolliseen kauppakirjaan.

Kaavaselostuksen sivut 26 ja 27, kohta: Liikenne:
Liikenneselvitys, johon kaavaselostuksessa viitataan, on laadittu puutteellisesti ja virheellisesti. Selvityksessä ei ole lainkaan tarkasteltu aamun huipputunnin liikennettä (AHT). Aamun huipputuntiin perustuva tarkastelu tulee tehdä illan huipputuntiliikennetarkastelun lisäksi, sillä aamun liikenne suuntautuu osin eri suuntaan kuin illan liikenne. Kaupan liikenteellä aamun huipputunnin liikenteen sujuvuuteen ei liene kovin suurta merkitystä, mutta esitetyllä liikennevalo-ohjauksella on erittäin suuri merkitys liikenteen sujuvuuteen myös aamulla.
Liikenneselvityksestä puuttuu laajempi verkostollinen selvitys, jolla pystytään tarkastelemaan esitetyn valo-ohjauksen vaikutusta esim. koko Martinlaaksontien liikennevirran ja asuntokatujen Martinlaaksontielle liittymisen sujuvuuteen.
Valo-ohjauksen vaikutus Hämeenlinnan väylän pohjoisesta tulevan rampin liikenteen sujuvuuteen on tarkasteltava. Valo-ohjaus Martinlaaksontielle hankaloittaisi merkittävästi rampista vasemmalle Martinlaaksontielle kääntyvän liikenteen sujuvuutta.
Liikenneselvityksessä ei ole lainkaan huomioitu joukkoliikennettä, eikä varsinkaan Martinlaaksontiellä ja Vantaanlaaksontiellä olevien linja-autopysäkkien vaikutusta liikenteen sujuvuuteen. Linja-auton poistuminen pysäkiltä aiheuttaa suuren häiriön liikennevirtaan.
Liikenneselvityksessä ei myöskään ole lainkaan huomioitu kevyen liikenteen aiheuttamia häiriöitä liikennevirtaan ylitettäessä suojateitä.
Nämä puutteet ja virheet liikenneselvityksessä osoittavat, että kaavaselostuksessa esitetyt Vantaan kaupungin kustannuksella toteutettavat liikenteelliset toimenpiteet eivät ole laajuudeltaan riittävät. Valo-ohjaus tullaan tarvitsemaan ainakin myös pohjoisesta tulevaan ramppiin. Lisäksi Hämeenlinnan väylän alla sijaitsevan linja-autopysäkin liikennejärjestelyt vaativat uudelleen järjestelyä valo-ohjauksen myötä.
Valo-ohjattujen risteysten toteuttamisesta tällaiseen paikkaan tulee saada lausunnot vähintään HSL:ltä sekä Uudenmaan ELY-keskukselta.
Liikenneselvityksen liitteenä olevassa modulirekan ajouratarkastelussa (piirustusnumero LS-03-02) esitetään rekan kääntyminen oikealle Vantaanlaaksontielle käyttäen vasenta ajorataa. Tämä ei ole hyväksyttävä ratkaisu liikenneturvallisuuden kannalta, ellei rekan poistuessa järjestetä liikenteen ohjausta tontille tulevaa liikennettä varten.

Kaavaselostuksen sivu 28, kohta Ympäristöhäiriöt:
"Ramboll Finland Oy on laatinut kaavamuutosta varten liikenneselvityksen sekä meluselvityksen. Kaavamuutosalueelle kulkeutuu sitä reunustavilta runsasliikenteisiltä liikenneväyliltä (Hämeenlinnanväylä, Martinlaaksontie, Vantaanlaaksontie) melua ja pakokaasupäästöjä yms. Uuden päivittäistavarakaupan myymälän myötä lisääntyvän liikennemäärän muutokset ilmanlaatuun jäävät pieniksi."

Meluselvitys on laadittu puutteellisesti ja osin väärien lähtötietojen perusteella.
Meluselvityksessä on täysin jätetty huomiotta lähitulevaisuudessa Hämeenlinnan väylän kehittämisen yhteydessä toteutettavien meluesteiden vaikutus liikennemeluun alueella. Koukkupuiston merkitys virkistyskäytössä parantuu huomattavasti näiden meluesteiden ansiosta, jota Vantaan kaupunki voisi vielä lisätä toteuttamalla meluesteet Martinlaaksontielle ja Vantaanlaaksontielle. Meluselvityksessä tulee tarkastella mikä osa liikennemelusta aiheutuu Hämeenlinnan väylästä ja mikä osa katuliikenteestä.
"Suunnitellun päivittäistavarakaupan asiakasliikenne nostaa päiväajan melun keskiäänitasoja

lähimpien asuintalojen piha-alueilla alle 1 dB. Yleisen käsityksen mukaan 2-3 dB muutos keskiäänitasossa on hyvissä olosuhteissa ja ilman häiritsevää muuta taustamelua pääsääntöisesti korvakuulolla havaittavissa. Kaupan lastauspihalla käy yöaikana (klo 22-7) yksi kuorma-auto. Kaupan toimintojen aiheuttama yöajan melun keskiäänitaso jää kaupan tontin pohjoisreunaan edellytetyn vähintään 2 m korkean meluesteen johdosta lähimmillä asuinkiinteistöillä alle 45 dB, eikä ylitä asuinkiinteistöjen pihoja koskevaa Valtioneuvoston yömelun ohjearvoa 50 dB. Kaupan ja sen toimintojen vaikutus yömelun keskiäänitasoihin alueen asuinkiinteistöillä on muu tie- ja katuliikenne huomioiden likipitäen olematon."

Meluselvityksessä ei ole lainkaan huomioitu asiakasliikenteen vaikutusta ilta- ja yöajan meluun. Myöhäisen illan asiakasliikenteen ja asiakkaiden aiheuttama lisäys meluun aiheuttaa suurta häiriöitä lähiasukkaille.
Kauppojen aukioloajat ovat nykyisen lainsäädännön puitteissa vapaat. Kauppa voi, niin halutessaan, pitää ovet auki vuorokauden ympäri. Kauppa aiheuttaa myös yöllistä asiakasliikennettä, mikäli hanke toteutuu.
Samoin kaupan tarvitsema logistiikka hoidetaan yleensä yöaikaan ja on aivan selvää että uuden kaupan takaovella käy useampi kuin yksi jakeluauto vuorokaudessa, yleisesti myös yöaikaan.
Jakeluautoissa on pakolliset peruutushälytykset eli läpitunkeva peruutuksen piipitys tulee kuulumaan kauas asuntoalueelle, asuntojen sisälle, varsinkin yöaikaan ja aikaisin aamulla, kun muuta taustamelua ei ole.
Edellä mainituin perusteluin esitän että Vantaan kaupunki pysäyttää asemakaavatyön, jolla ollaan osoittamassa uudelle päivittäistavarakaupalle tiloja nykyisen, lainvoimaisen asemakaavan osoittamalle puistoalueelle.

Pyydän kirjallista vastausta muistutukseen, postitse osoitteeseen:

K-market Naapuri
osoite

Vastine:
Asemakaavamuutosta nro 002320 koskevien muistutusten toimittamiselle on asetettu määräaika 18.4.–17.5.2018. Siitä on ilmoitettu kaupungin virallisella kuulutuksella 18.4.2018. Muistutus on toimitettava kunnalle ennen nähtävänäoloajan päättymistä (MRA 895/1999, 27 §). K-market Naapurin muistutus on toimitettu kirjaamoon 29.5.2018, mikä on muistutuksille asetetun määräajan 17.5.2018 jälkeen. Muistutuksessa esitettyjä asioita ei siten oteta käsiteltäväksi.

Tarkistukset:
–

NRO 2

Muistutus:

Haen muutosta asemakaavamuutosehdotus nro 002320 hyväksymistä koskevaan päätökseen.

Olen asianosainen, koska asun kaavamuutosalueen välittömässä läheisyydessä (Isännänkuja 4). Taloyhtiömme tontti rajoittuu kyseiseen puistoalueeseen, johon nyt on suunnitteilla päivittäistavarakauppa.

En hyväksy, että puistoalueesta lohkaistaisiin tontti kaupalle. Kaavamuutoksen perusteluna on asuinalueen kauppapalvelujen parantaminen.Tarvitaanko alueelle oikeasti lisää palveluja? Riittääkö kauppapalveluille käyttäjiä? Onko tarpeellista kaavoittaa puistoalueesta tontti kaupalle?

Vantaa on teettänyt kaupan palveluverkkoselvityksen, jossa arvioitiin että ostovoima ja palveluntarve kasvaa Myyrmäen suuralueella. Ennustettu palvelujen tarve luonnollisestikin lisääntyy alueen kasvukeskuksissa, mutta tuskin pientalovaltaisessa Vantaanlaaksossa. Epäilen että Myyrmäen, Kaivokselan tai edes Martinlaakson asukkaat tulisivat asioimaan Vantaanlaaksoon, koska heillä on omilla asuinalueillaan jo paremmat kauppapalvelut (myös Lidl Myyrmäessä ja Kaivokselassa). Suunnitelmassa vedottiin myös hyviin liikenneyhteyksiin. Kuvitellaanko oikeasti, että ihmiset lähtevät julkisilla liikennevälineillä ostoksille Vantaanlaaksoon? Todennäköisemmin he silloin menevät Myyrmäkeen tai Jumboon, jossa on parempi valikoima palveluita.

Vantaanlaakso on pientaloaluetta, ja tietääkseni ei alueelle ole tulossa suuria määriä uusia asukkaita, joten on vaikea uskoa, että tällä alueella pärjäisi 2 päivittäistavarakauppaa. Alueelta on jo aikaisemmin lopettanut R-kioski kun pienille kaupoille sallittiin laajemmat aukioloajat ja kilpailu viereisen K-marketin kanssa kasvoi. Ilmeisesti ei molemmille riittänyt asiakkaita, vaikka R-kioskissa oli alueen ainoa postin palvelupiste. Nyt alueella olevan K-Market Naapurin myymälätehokkuus-selvitys, johon myös kaavamuutoksen esittelyssä vedottiin oli tehty 2016 (myyntiluvut ilmeisesti vuodelta 2015). Asioidessani tuossa kaupassa säännöllisesti näyttäisi, että tilanne on huonontunut tuon selvityksen jälkeen. Lähialueilla esim. Martinlaaksossa lisääntyneet kauppapalvelut ja isojen kauppojen aukiolorajoitusten poistaminen ovat todennäköisesti vaikeuttaneet K-Market Naapurin tilannetta. Tiedotusvälineissä usein uutisoidaan miten pienet kaupat ovat vaikeuksissa suurempien puristuksissa. Kauppiasvetoinen pieni K-Market tuskin pystyy kilpailemaan Lidlin kanssa. Onko taloudellisesti ja ekologisesti järkevää investoida uuden kauppapaikan kaavoittamiseen ja rakentamiseen, jos jatkossakin alueella olisi kuitenkin vain 1 päivittäistavarakauppa?

Onko kaavoituksessa otettu huomioon riittävä virkistysaluetarve, jos osa puistoalueesta lohkaistaan kaupalle? Alue on luonnontilainen osa Koukkuniitynpuistoa. Suunnitelman esittelyssä sanottiin, että alue ei sovellu virkistyskäyttöön meluhaittojen takia. Tällä hetkellä sillä on nimenomaan virkistyskäyttöä, sinne on muodostunut polkuja (myös talvisin). Tällaisia luonnontilassa olevia alueita nimenomaan tarvitaan luonnon monimuotoisuudenkin takia. Alueelle on jätetty kaatuneet puut lahoamaan, se on hyvä. Alueella on nähty maamyyrä (joka on suojeltu), kettu, paljon eri lintulajeja jne. Kyseisen alueen reunalla on myös lehtomaista metsää, jossa kasvaa mm. tervaleppää, näsiä, keltavuokkoja jne. Vaikka alue onkin liian pieni ollakseen luonnonsuojelullisesti merkittävä, on erilaisten luontotyyppien varaaminen virkistyskäyttöön silti tärkeää. Muut lähialueella olevat metsälaikut ovat mäntyvoittoista sekametsää ja tämä on oikeastaan ainoa lehtomainen alue. On huomioitava myös liikennemäärien kasvu. Liikenne ruuhkautuu entisestään ja jalankulku, pyöräily, ym. kevytliikenne vaikeutuu. Liikennemelu lisääntyy huomattavasti, se on jo nyt yli ohjearvojen. Alueella kasvaa mm. isoja kuusia, jos se jäisi luonnontilaan, se edes vähän estäisi liikenteen melua ja saasteita.

Vaikuttaa siltä että Lidlille on päätetty saada kauppapaikka hinnalla millä hyvänsä, vaikka sitten puistoalueelle.

Vastine:

Asemakaavamuutoksen nro 002320 mukaisesti Vantaanlaaksontie 34 alueelle muodostettava tontti on Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040 (Kala 9.11.2015) mukaan potentiaalinen kaupan paikka. Palveluverkkoselvitys on kaupungin, kaupan keskusliikkeiden ja muiden kaupan toimijoiden sekä kiinteistökehittäjien ja -omistajien yhteinen näkemys Vantaan kaupan tavoiteltavasta palveluverkosta. Paikka

on yleiskaavassa osoitettu rakentamiseen, sijaitsee pääkatujen risteyksessä kunnallistekniikan verkostojen tuntumassa eikä tiemelun vuoksi sovellu hyvin virkistykseen. Paikka on liikenteellisesti keskeinen ja lähellä asuin- ja yritysalueita. Vantaanlaaksontie, joka on Hämeenlinnanväylän rinnakkaiskatu, ja Martinlaaksontie ovat voimassa olevan yleiskaavan pääkatuja. Tontti on saavutettavissa julkisilla liikennevälineillä, jotka palvelevat asiakkaita ja henkilökuntaa. Palveluverkkoselvityksessä Kaivokselaan ja Martinlaaksoon esitetyt muut päivittäistavarakaupan potentiaaliset tontit eivät ole Vantaan kaupungin omistuksessa eikä niiden kehittäminen yksinomaan kaupungin päätettävissä. Kaupungin tulee edistää palvelujen saatavuutta ja toimivan kilpailun kehittymistä (MRL 5 §). Vantaanlaakson nykyisen palvelukeskittymän päivittäistavarakauppaa isompi kauppa tarjoaa laajemman valikoiman ja mahdollistaa kahden suurimman päivittäistavarakauppaketjun ulkopuolisen toimijan sijoittumisen alueelle.

Kauppapaikka on kilpailutettu kaupan toimijoille järjestetyllä julkisella tonttihaulla, minkä tuloksena kaupunkisuunnittelulautakunta (21.8.2017) on valinnut haun voittajaksi Lidl Suomi Ky:n. Kaupan toimijat edellyttävät, että kauppapaikka on sijainniltaan yms. sopiva ja että paikka on saavutettavissa autolla, julkisilla liikennevälineillä sekä kevyellä liikenteellä. Käynnissä on myös kehityssuunta, jossa kauppa hakeutuu enenevässä määrin paikkoihin, jotka ovat hyvien tie- ja katuyhteyksien solmukohdissa mutta usein myös asuinalueiden ulkopuolella ja siten hankalasti lähistön asukkaiden saavutettavissa. Vantaanlaaksontie 34 kuitenkin sijaitsee olevan yhdyskuntarakenteen ja asutuksen keskellä, mikä osaltaan vähentää em. ongelmallisen kehityssuunnan toteutumista. Kaupan toimijat päättävät uusien päivittäistavarakauppojen perustamisesta asukasmäärien, liikenneverkon sekä niiden kehittymisen perusteella ja asiaa tarkastellaan uuden kaupan välitöntä lähialuetta laajempaa aluetta käsittävänä kokonaisuutena. Myös Länsi-Vantaalla toimivat kaupan kaksi suurinta toimijaa, S- sekä K -ryhmät (jolla on mm. Vantaanlaaksossa toimiva K-market Naapuri), osallistuivat kauppapaikasta järjestettyyn hakuun ja ovat siten osaltaan katsoneet uuden kauppapaikan heidän kaupan palveluverkkojensa kannalta sopivaksi. Uudenmaan ELY-keskus toteaa asemakaavamuutosta nro 002320 koskevassa 14.5.2018 lausunnossaan, että asemakaavan muutosehdotuksessa on riittävästi selvitetty kaavan vaikutukset palveluverkon kannalta.

Vantaanlaakson kaupunginosassa yleis- sekä asemakaavoissa viheralueiksi kaavoitetun pinta-alan osuus kaupunginosan pinta-alasta on 42 %. Niiden lisäksi on huomioitava se, että kaupunginosan asutus on pääasiassa pien- ja rivitalotyyppistä, joissa on runsaasti virkistäytymiseen sopivia piha-alueita. Koukkuniityn puistoa ja sen pohjoisosassa Hämeenlinnanväylän ja Vantaanlaakson asutuksen välissä olevaa puutoista aluetta jää kauppatontin asemakaavoituksen jälkeen jäljelle yhä noin 8 hehtaaria. Vantaanlaakson kaupunginosaan Hämeenlinnanväylän ja Vantaanjoen puolelle jää jäljelle noin 48 hehtaaria asemakaavoitettua puistoa ja lähivirkistysaluetta. Kaupunginosaan jää kaavamuutoksen jälkeen jäljelle riittävä määrä viheralueita. Myös Isännänkuja 4:n ja uuden kauppatontin väliin jää puistoa. Kaupan tontille istutetaan 30 puuta. Kaupan tontiksi asemakaavoitettavan alueen nykyiset puut eivät merkittävästi suojaa lähialueen asutusta melulta. Asemakaavamuutos edellyttää, että huoltopihalle rakennetaan meluaita. Asemakaavamuutoksen kaavamääräykset ja ratkaisut ovat sellaisia, ettei uusi kauppa aiheuta suositukset ylittävää meluhaittaa. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta kaupan toimintojen yömelua koskevaa kaavamääräystä on vielä täsmennetty lisäyksellä: *”Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.”*

Kaava-alue on entistä peltoa. Kontiainen (aiemmin maamyyrä) on rauhoitettu, mutta sen esiintymistä ei ole tarpeen selvittää, koska laji ei ole uhanalainen ja sille soveltuvia elinympäristöjä on runsaasti viereisillä viher- ja pientaloalueilla (ennakkotapaus kaavassa 511900 Lustikulla, KHO 25.4.2008). Kettu on yleinen. Liito-oravia ei esiinny nyt laadittavan asemakaavamuutoksen alueella. Tervalepän suhteen alue ei ole luonnonsuojeluasetuksen mukaisesti luhtainen tai lähteinen. Näsiä on rauhoitettu vain Ahvenanmaalla. Keltavuokko ei ole suojeltu.

Liikenneselvityksen mukaan katuverkko toimii, kun liittymiä parannetaan tie- ja katuverkon sujuvuus ja turvallisuus huomioiden siten kuin sekä tienpitäjä että kadunpitäjä edellyttävät. Siihen liittyen on asemakaavan nähtävänäolon jälkeen Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta lisätty kaavamääräys *”Korttelialueen toiminta ja siitä aiheutuva liikenne eivät saa haitata liikennettä Hämeenlinnanväylällä. Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien liikenteen sujuvuus ja turvallisuus on varmistettava tarvittavin katujärjestelyin. Liikerakennusta ja pysäköintialueita ei saa ottaa käyttöön ennen kuin em. tie- ja katujärjestelyt on toteutettu maantien tienpitäjän sekä kadunpitäjän edellyttämällä tavalla.”*

Tarkistukset:
Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

NRO 3

Muistutus:

Vantaan kaupunkisuunnittelu / Asemakaavamuutosehdotus nro 002320

Tausta Asemakaavamuutos nro 002320 :n tarkoituksena on myydä tontti Lidlille perustettavaa päivittäistavarakauppaa varten. Asunto-osakeyhtiö Rian-Salpa rajoittuu välittömästi kyseiseen tonttiin, joten haluan yhtiön osakkaana muistuttaa kaavasta.

Esitän hankkeen hylkäämistä seuraavista syistä:

Liikenteen ylikuormitus

- Risteysalueen välittömässä läheisyydessä on omakotiasutusta, jota ulkopuolinen liikenne tulee lisääntyvästi häiritsemään. Liikenne ruuhkautuu jo nykyisellään asutuksen sisääntuloväylillä ja kasvattaa näin ympäristön saasteriskiä.
- Vantaanlaaksontie – Martinlaakson tie on jo tällä hetkellä ylikuormitettu, koska liikenne ohjautuu aiheettomasti Vantaanlaaksontielle viereisten pääväylien sijasta.
- Alueella on jo nykyisellään riittävästi erilaista melua (tieväylät, lentoliikenne)
- Suunniteltu pt-kauppa tuo risteysalueelle myös raskasta, tiestöä rasittavaa tavaraliikennettä.
- Aikaisempien yhteydenottojen perusteella tiedämme, että Vantaan kaupunkisuunnittelussa tunnetaan Vantaanlaaksontien tarpeettomaan läpikulkuliikenteeseen ja kuormitukseen liittyvät ongelmat.

Turvallisuushaitat

- Muutos lisäisi ratkaisevasti muualta tulevan liikenteen määrää.
- Pt-kaupan sijoittaminen Vantaanlaakson liityntärampin, välittömästi siihen liittyvän kiertoliittymän ja ylikuormitetun Vantaanlaaksontien väliin aiheuttaa exponentiaalisesti kasvavan onnettomuusriskin sekä jalankululle että henkilöauto- ja bussiliikenteelle. Liikenteen kasvaessa vastuu vaarasta ja Vantaanlaaksontien ylinopeuksista jää yhä enemmän asukkaille.

Maisemalliset tekijät

- Muutos poistaisi nykyisessä kaavassa Vantaanlaaksontien eteläkärjen suojametsäksi tarkoitetun viheralueen, jolla on nykyisellään alueen kannalta suuri merkitys. Puistoalue on mm. erittäin monimuotoinen lintujen pesimäalue, rusakkosuku on asunut metsässä yli 30 vuotta, sini- ja valkovuokot täyttävät puiston keväisin, ym. Kaikki tämä rikastuttaa alueen asukkaiden elämää ja antaa voimia nykymaailman kiireisiin, myös minun, sillä puisto on jokapäiväinen maisemani.

Palvelujen lisääntyminen

- Kaavamuutoksen mukaan tontille rakennettava kauppa parantaa selvästi pt-kaupan saatavuutta ja saavutettavuutta. Tiedossa ei ole, että alueen asukkaat kaipaisivat lisää pt-kaupan palveluita juuri suunnitellulle tontille. Meillä on hyvä lähikauppa Naapurikujalla, keskisuuri ostari Martinlaaksossa, kaksi kilpailevaa markettia Kaivokselassa sekä isot kauppakeskukset Myyrmanni, Jumbo ja Kaari kohtuullisen ajomatkan päässä.
- Asutuksen välittömään läheisyyteen tulevaa kauppaa ei ole kaiken edellä kerrotun perusteella syytä sijoittaa näin pienelle Koukkuniityn alueelle.

Vastine:
Asemakaavamuutoksen nro 002320 mukaisesti Vantaanlaaksontie 34 alueelle muodostettava tontti on Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040 (Kala 9.11.2015) mukaan potentiaalinen kaupan paikka. Palveluverkkoselvitys on kaupungin, kaupan keskusliikkeiden ja muiden kaupan toimijoiden sekä kiinteistökehittäjien ja -omistajien yhteinen näkemys Vantaan kaupan tavoiteltavasta palveluverkosta. Paikka on yleiskaavassa osoitettu rakentamiseen, sijaitsee pääkatujen risteyksessä eikä tiemelun vuoksi sovellu hyvin virkistykseen. Paikka on liikenteellisesti keskeinen ja lähellä asuin- ja yritysalueita. Vantaanlaaksontie, joka on Hämeenlinnanväylän rinnakkaiskatu, ja Martinlaaksontie ovat voimassa olevan yleiskaavan pääkatuja. Palveluverkkoselvityksessä Kaivokselaan ja Martinlaaksoon esitetyt muut päivittäistavarakaupan potentiaaliset tontit eivät ole Vantaan kaupungin omistuksessa eikä niiden kehittäminen yksinomaan kaupungin päätettävissä. Kaupungin tulee edistää palvelujen saatavuutta ja toimivan kilpailun kehittymistä (MRL 5 §). Vantaanlaakson nykyisen palvelukeskittymän päivittäistavarakauppaa isompi kauppa tarjoaa laajemman valikoiman ja mahdollistaa kahden suurimman päivittäistavarakauppaketjun ulkopuolisen toimijan sijoittumisen alueelle.

Kauppapaikka on kilpailutettu kaupan toimijoille järjestetyllä julkisella tonttihaulla, minkä tuloksena kaupunkisuunnittelulautakunta (21.8.2017) on valinnut haun voittajaksi Lidl Suomi Ky:n. Kaupan toimijat edellyttävät, että kauppapaikka on sijainniltaan yms. sopiva ja että paikka on saavutettavissa autolla, julkisilla liikennevälineillä sekä kevyellä liikenteellä. Käynnissä on myös kehityssuunta, jossa kauppa hakeutuu enenevässä määrin paikkoihin, jotka ovat hyvien tie- ja katuyhteyksien solmukohdissa mutta usein myös asuinalueiden ulkopuolella ja siten hankalasti lähistön asukkaiden saavutettavissa. Vantaanlaaksontie 34 kuitenkin sijaitsee olevan yhdyskuntarakenteen ja asutuksen keskellä, mikä osaltaan vähentää em. ongelmallisen kehityssuunnan toteutumista. Kaupan toimijat päättävät uusien päivittäistavarakauppojen perustamisesta asukasmäärien, liikenneverkon sekä niiden kehittymisen perusteella ja asiaa tarkastellaan uuden kaupan välitöntä lähialuetta laajempaa aluetta käsittävänä kokonaisuutena. Myös Länsi-Vantaalla toimivat kaupan kaksi suurinta toimijaa, S- sekä K -ryhmät (jolla on mm. Vantaanlaaksossa toimiva K-market Naapuri), osallistuivat kauppapaikasta järjestettyyn hakuun ja ovat siten osaltaan katsoneet uuden kauppapaikan heidän kaupan palveluverkkojensa kannalta sopivaksi. Uudenmaan ELY-keskus toteaa asemakaavamuutosta nro 002320 koskevassa 14.5.2018 lausunnossaan, että asemakaavan muutosehdotuksessa on riittävästi selvitetty kaavan vaikutukset palveluverkon kannalta.

Kauppatontin pohjoisreunan ja Asunto Oy Rian-Salpan tontin väliin jää vähimmillään noin 34 m levyinen vyöhyke Koukkuniityn puistoa. Kauppatontin pohjoisrajalle rakennetaan meluaita ja tontille istutetaan 30 puuta. Kauppa mahtuu tontille hyvin. Rusakko on yleinen asuinalueilla. Sinivuokko on poistettu rauhoitettujen lajien listalta 2005. Valkovuokko on laajalle levinnyt ja rauhoitettu vain Pohjois-Suomessa.

Liikennesuunnittelu on seurannut liikenteen kehitystä Vantaalla. Suoritettujen liikennelaskentojen mukaan liikennemäärä Vantaanlaaksontiellä on vähentynyt. Esimerkiksi vuonna 2016 kadun keskiarkivuorokausiliikennemäärä oli 9 630 ajon/vrk kun vuonna 2010 vastaava luku oli 11 040 ajon/vrk. Martinlaaksontien liikennemäärä on pysynyt jotakuinkin samansuuruisena viimeisten kuuden vuoden aikana. Kaavamuutoksen yhteydessä tehdyssä liikenteen toimivuustarkastelussa on tutkittu liikenteen toimivuutta ja esitetty toimenpiteitä, joilla liikenne toimii hankkeen toteutumisen jälkeen. Näitä ovat mm. kääntymiskaistat ja liikennevalot. Asemakaavamuutokseen on Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta lisätty kaavamääräys: *”Korttelialueen toiminta ja siitä aiheutuva liikenne eivät saa haitata liikennettä Hämeenlinnanväylällä. Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien liikenteen sujuvuus ja turvallisuus on varmistettava tarvittavin katujärjestelyin. Liikerakennusta ja pysäköintialueita ei saa ottaa käyttöön ennen kuin-em. tie- ja katujärjestelyt on toteutettu maantiealueen tienpitäjän sekä kadunpitäjän edellyttämällä tavalla.”*

Asemakaavamuutoksen tilavaraukset katu- ja liikenneverkoille mahdollistavat turvallisten liikennejärjestelyjen toteuttamisen. Tavarantoimitukset hoitaa yksi kuorma-auto/vrk. Asemakaavamuutos

edellyttää, että huoltopihalle rakennetaan meluaita. Asemakaavamuutoksen kaavamääräykset ja ratkaisut ovat sellaisia, ettei uusi kauppa aiheuta suositukset ylittävää meluhaittaa. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta kaupan toimintojen yömelua koskevia kaavamääräyksiä on vielä täsmennetty lisämääräyksellä ”*Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.*” Pienhiukkasten osalta asuinrakennusten etäisyys ajoradan reunasta täyttää hyvin HSY:n vaatimukset.

Tarkistukset:
Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

NRO 4

Muistutus:

Muistutus kaavamuutosehdotukseen nro 002320

(päivittäistavarakauppa Vantaanlaaksontielle)

Haluan tehdä muistutuksen kaavaehdotuksesta Vantaanlaaksoon Koukkuniityn puiston kaakkoisosaan suunnitellusta Lidl-päivittäistavarakaupasta.

Perusteluina esitän seuraavaa:

1. Vantaanlaaksotien on jo nyt vilkkaasti liikennöity pientaloalueella. Kaupalle liittymä jouduttaisiin tekemään pyörätien yli, mikä merkittävästi vähentää liikenneturvallisuutta. Pientaloalueella asuu paljon lapsiperheitä.
2. Kaupan tavaratoimitusliikenne tuo melua aikaisin aamulla/yöllä ja rasittaa tiestöä.
3. Kaupasta aiheutuu merkittävä valaistus, joka vähentää lähialueen taloyhtiöiden viihtyvyyttä.
4. Vantaanlaaksossa on jo päivittäistavarakauppa varta vasten kauppatilaksi suunnitellussa kiinteistössä. Lidl ei ole päivittäistavarakauppa, vaan vetää asiakkaita ympäristöstä. Miksi pientaloasukkaiden liikenneturvallisuus ja viihtyvyys Vantaanlaaksossa täytyy vaarantaa muualta tulevien asiakkaiden takia? Ja miksi rakentaa uusi kaupparakennus, kun parinsadan metrin päässä on jo kiinteistö olemassa?
5. Alue on puistoa, pieni viheralue, joka osaltaan puustolla vaimentaa pölyä ja melua ympäristöstä. Alue on käytössä koiranulkoiluttamisessa ja lasten leikkipaikkana.
6. Pientaloalueella asuvilla perheillä on auto ja kaupassa käydään lähellä olevissa ostoskeskuksissa Jumbossa, Myyrmäessä ja nyt on Kivistöönkin suunnitteilla ostoskeskus
7. Tontin rakentaminen kaupaksi lisää lähitaloyhtiöiden pihoilla läpikulkua, joka osaltaan lisää roskaamista ja ilkivaltaa.

Pyydän mustutukseeni vastausta.

Vastine:
Asemakaavamuutoksen nro 002320 mukaisesti Vantaanlaaksontie 34 alueelle muodostettava tontti on Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040 (Kala 9.11.2015) mukaan potentiaalinen kaupan paikka. Palveluverkkoselvitys on kaupungin, kaupan keskusliikkeiden ja muiden kaupan toimijoiden sekä kiinteistökehittäjien ja -omistajien yhteinen näkemys Vantaan kaupan tavoiteltavasta palveluverkosta. Paikka on yleiskaavassa osoitettu rakentamiseen, sijaitsee pääkatujen risteyksessä kunnallistekniikan verkostojen tuntumassa eikä tiemelun vuoksi sovellu hyvin virkistykseen. Paikka on liikenteellisesti keskeinen ja lähellä asuin- ja yritysalueita. Vantaanlaaksontie, joka on Hämeenlinnanväylän rinnakkaiskatu, ja Martinlaaksontie ovat voimassa olevan yleiskaavan pääkatuja. Tontti on saavutettavissa julkisilla liikennevälineillä, jotka palvelevat asiakkaita ja henkilökuntaa. Palveluverkkoselvityksessä Kaivokselaan ja Martinlaaksoon esitetyt muut päivittäistavarakaupan potentiaaliset tontit eivät ole Vantaan kaupungin omistuksessa eikä niiden kehittäminen yksinomaan kaupungin päätettävissä. Kaupungin tulee edistää palvelujen saatavuutta ja toimivan kilpailun kehittymistä (MRL 5 §). Vantaanlaakson nykyisen palvelukeskittymän päivittäistavarakauppaa isompi kauppa tarjoaa laajemman valikoiman ja mahdollistaa kahden suurimman päivittäistavarakauppaketjun ulkopuolisen toimijan sijoittumisen alueelle.

Kauppapaikka on kilpailutettu kaupan toimijoille järjestetyllä julkisella tonttihaulla, minkä tuloksena kaupunkisuunnittelulautakunta (21.8.2017) on valinnut haun voittajaksi Lidl Suomi Ky:n. Kaupan toimijat edellyttävät, että kauppapaikka on sijainniltaan yms. sopiva ja että paikka on saavutettavissa autolla, julkisilla liikennevälineillä sekä kevyellä liikenteellä. Käynnissä on myös kehityssuunta, jossa kauppa hakeutuu enenevässä määrin paikkoihin, jotka ovat hyvien tie- ja katuyhteyksien solmukohdissa mutta usein myös asuinalueiden ulkopuolella ja siten hankalasti lähistön asukkaiden saavutettavissa. Vantaanlaaksontie 34 kuitenkin sijaitsee olevan yhdyskuntarakenteen ja asutuksen keskellä, mikä osaltaan vähentää em. ongelmallisen kehityssuunnan toteutumista. Kaupan toimijat päättävät uusien päivittäistavarakauppojen perustamisesta asukasmäärien, liikenneverkon sekä niiden kehittymisen perusteella ja asiaa tarkastellaan uuden kaupan välitöntä lähialuetta laajempaa aluetta käsittävänä kokonaisuutena. Myös Länsi-Vantaalla toimivat kaupan kaksi suurinta toimijaa, S- sekä K -ryhmät (jolla on mm. Vantaanlaaksossa toimiva K-market Naapuri), osallistuivat kauppapaikasta järjestettyyn hakuun ja ovat siten osaltaan katsoneet uuden kauppapaikan heidän kaupan palveluverkkojensa kannalta sopivaksi. Uudenmaan ELY-keskus toteaa asemakaavamuutosta nro 002320 koskevassa 14.5.2018 lausunnossaan, että asemakaavan muutosehdotuksessa on riittävästi selvitetty kaavan vaikutukset palveluverkon kannalta.

Vantaanlaakson kaupunginosassa yleis- sekä asemakaavoissa viheralueiksi kaavoitetun pinta-alan osuus kaupunginosan pinta-alasta on 42 %. Niiden lisäksi on huomioitava se, että kaupunginosan asutus on pääasiassa pien- ja rivitalotyyppistä, joissa on runsaasti virkistäytymiseen sopivia piha-alueita. Koukkuniityn puistoa ja sen pohjoisosassa Hämeenlinnanväylän ja Vantaanlaakson asutuksen välissä olevaa puutoista aluetta jää kauppatontin asemakaavoituksen jälkeen jäljelle yhä noin 8 hehtaaria. Vantaanlaakson kaupunginosaan Hämeenlinnanväylän ja Vantaanjoen puolelle jää jäljelle noin 48 hehtaaria asemakaavoitettua puistoa ja lähivirkistysaluetta. Kaupunginosaan jää kaavamuutoksen jälkeen jäljelle riittävä määrä viheralueita. Myös kauppatontin ja Isännänkujan tonttien väliin jää puistoa ja kaupan tontille istutetaan 30 puuta. Kaupan tontiksi asemakaavoitettavan alueen nykyiset puut eivät merkittävästi suojaa lähialueen asutusta melulta. Tavarantoimitukset hoitaa yksi kuorma-auto/vrk. Asemakaavamuutos edellyttää, että huoltopihalle rakennetaan meluaita. Asemakaavamuutoksen kaavamääräykset ja ratkaisut ovat sellaisia, ettei uusi kauppa aiheuta suositukset ylittävää meluhaittaa. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta kaupan toimintojen yömelua koskevia kaavamääräyksiä on vielä täsmennetty lisämääräyksellä ”*Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.*” Alueella on tontteja kiertävät kevyen liikenteen reitit, joille asuinkiinteistöjen on rakentamalla tonteilleen aitoja yms. mahdollista ohjata kevyen liikenteen kulku.

Tontin valaistuksesta määrätään rakennusjärjestyksessä, jota on asemakaavan lisäksi noudatettava rakentamisessa. Valolaitteiden sijoitus, suuntaus ja valoteho on sovitettava siten, että ne lisäävät alueen turvallisuutta ja viihtyisyyttä eivätkä tarpeettomasti ja haitallisesti häiritse alueen asukkaita, alueella liikkuvia tai naapurialueita. Julkisivuvalaistuksen tulee tukea rakennuksen luonnetta ja sen kaupunkikuvallista merkitystä. Valaisinten on sovelluttava kunkin alueen kaupunkikuvaan.

Lidl:n tonttiliittymään tullaan toteuttamaan normaalin käytännön mukaiset liikennejärjestelyt. Liittymän kohdalle maalataan suojatie ja tontilta tuleville autoilijoille tullaan asettamaan kolmio, jolloin tontilta tuleva autoilija väistää kevyttä liikennettä.

Kaupungin liikennesuunnittelu on mallintanut alakoululaisten liikkumisvirtoja. Kivimäen kouluun kulkee Martinlaaksontien ja Vantaanlaaksontien kiertoliittymän kautta noin 30 oppilasta/vrk. Viimeisen viiden vuoden aikana kiertoliittymässä ei ole tapahtunut yhtään poliisin tietoon tullutta onnettomuutta. Liikennemäärät tulevat jonkin verran lisääntymään Lidl:n tulon myötä. Kiertoliittymissä ei ole liikennevaloja, kuten ei nykyisessäkään, joten kevyen liikenteen turvallisuuden lisääminen valo-ohjauksella edellyttäisi kiertoliittymän poistamista ja muuttamista valo-ohjatuksi liittymäksi. Katualueille asemakaavassa

osoitettujen tilavarausten puitteissa voidaan toteuttaa eri liikennemuotojen kannalta turvallinen kiertoliittymä. Katualueeksi varattu tila on riittävä myös valo-ohjatulle liittymälle. Mahdollisiin onnettomuuksiin kiertoliittymässä vaikuttaa erityisesti se, miten liikenteen eri osapuolet huomioivat toisensa ja noudattavat liikennesääntöjä, liikennemerkkejä, suojatiesääntöjä yms.

Tarkistukset:
Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

NRO 5

Muistutus:

Aihe: Valitus Vantaanlaakson puistoalueen muuttamisesta Lidl-kaupaksi

Hei,

Vantaanlaakson Koukkuniityn puistoalueelle on tulossa Lidl-kauppa. Asumme perheeni kanssa aivan kyseisen tontin vieressä emmekä voi hyväksyä että tontille tulee kauppa. Alueen meluhaitat ylittävät jo nyt ohjearvot ja jos puut poistetaan meluhaitat lisääntyvät. Samoin liikenneturvallisuus vaarantuu erityisesti lasten osalta sillä tontti on niin pieni ettei siihen saa kunnon liittymäkaistaa rakennettua. Alueella asuu paljon lapsiperheitä. Meillä on hyvä kauppa K-Market ihan lähellä ja alle km päässä kauppakeskus. Lisäksi Kaivokselassa Lidl ja Myyrmäessä paljon kauppapalveluita. Jos Lidl tulee ei K-Market pysty kilpailemaan ja se poistuu täältä. Samalla alueelle tulee lisää liikennettä (Lidliin tullaan kaukaa) jolloin liikenne ruuhkautuu pahasti kunnon kaistojen ja väylien puutteessa, samoin meluhaitat yhä vain kasvavat sietämättömiksi. Ei liene järkevää investoida uuteen kauppaan jos jatkossakin on vain yksi kauppa kun Lidl vie asiakkaat. Kauppapaikka taasen jäisi tyhjilleen kun K-Market poistuisi. Emme kaipaa Vantaanlaaksoon uutta kauppaa sillä lähialueella on erittäin hyvät kauppapalvelut monipuolisesti. Tämä hanke lisää merkittävästi alueen tyytymättömyyttä, melua, ilkivaltaa, valosaastetta, liikennepäätöjä, liikenneruuhkia sekä liikenneonnettomuuksia eikä edes lisää Vantaanlaakson kauppapalvelutarjontaa loppujen lopuksi. Asukkaana asia on meille tärkeä. Pyydämme luopukaa hankkeesta.

Vanha Nurmijärventiellä on ollut joskus bensa-asema mutta se on kai lakkautettu tarpeettomana jo kauan sitten (?). Voisiko ennemmin tätä tonttia ajatella hyödynnettävän mikäli alueelle halutaan lisätä kauppapalveluita? Tällöin kyseessä voisi olla pieni lähikauppa joka olisi "samalla viivalla" K-Marketin kanssa niin ettei K-Market katoaisi. Isoihin kauppoihin täältä yleensä lähdetään autolla hakemaan viikon ruoat, näin yleistyksenä.

Pyydän saisinko vastauksen tähän viestiin?

Vastine:

Asemakaavamuutoksen nro 002320 mukaisesti Vantaanlaaksontie 34 alueelle muodostettava tontti on Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040 (Kala 9.11.2015) mukaan potentiaalinen kaupan paikka. Palveluverkkoselvitys on kaupungin, kaupan keskusliikkeiden ja muiden kaupan toimijoiden sekä kiinteistökehittäjien ja -omistajien yhteinen näkemys Vantaan kaupan tavoiteltavasta palveluverkosta. Paikka on yleiskaavassa osoitettu rakentamiseen, sijaitsee pääkatujen risteyksessä kunnallistekniikan verkostojen tuntumassa eikä tiemelun vuoksi sovellu hyvin virkistykseen. Paikka on liikenteellisesti keskeinen ja lähellä asuin- ja yritysalueita. Vantaanlaaksontie, joka on Hämeenlinnanväylän rinnakkaiskatu, ja Martinlaaksontie ovat voimassa olevan yleiskaavan pääkatuja. Tontti on saavutettavissa julkisilla liikennevälineillä, jotka palvelevat asiakkaita ja henkilökuntaa. Palveluverkkoselvityksessä Kaivokselaan ja Martinlaaksoon esitetyt muut päivittäistavarakaupan potentiaaliset tontit eivät ole Vantaan kaupungin omistuksessa eikä niiden kehittäminen yksinomaan kaupungin päätettävissä. Muistutuksessa vaihtoehtoiseksi sijaintipaikaksi ehdotetulla Vanhan Nurmijärventien tontilla muistuttaja ilmeisesti tarkoittaa 2000-luvun alkuun saakka Kehä III:n eteläpuolella Vantaankosken viilatehtaan lähistöllä ollutta huoltoasemaa. Kyseinen paikka olisi pieni, irti asutuksesta ja nyt asemakaavoitettavaan tonttiin verrattuna liikenteellisesti ja asiakasvirtojen

suhteen heikommin saavutettavissa. Se on myös valtion omistamaa liikennealuetta. Kaupungin tulee edistää palvelujen saatavuutta ja toimivan kilpailun kehittymistä (MRL 5 §). Vantaanlaakson nykyisen palvelukeskittymän päivittäistavarakauppaa isompi kauppa tarjoaa laajemman valikoiman ja mahdollistaa kahden suurimman päivittäistavarakauppaketjun ulkopuolisen toimijan sijoittumisen alueelle.

Kauppapaikka on kilpailutettu kaupan toimijoille järjestetyllä julkisella tonttihaulla, minkä tuloksena kaupunkisuunnittelulautakunta (21.8.2017) on valinnut haun voittajaksi Lidl Suomi Ky:n. Kaupan toimijat edellyttävät, että kauppapaikka on sijainniltaan yms. sopiva ja että paikka on saavutettavissa autolla, julkisilla liikennevälineillä sekä kevyellä liikenteellä. Käynnissä on myös kehityssuunta, jossa kauppa hakeutuu enenevässä määrin paikkoihin, jotka ovat hyvien tie- ja katuyhteyksien solmukohdissa mutta usein myös asuinalueiden ulkopuolella ja siten hankalasti lähistön asukkaiden saavutettavissa. Vantaanlaaksontie 34 kuitenkin sijaitsee olevan yhdyskuntarakenteen ja asutuksen keskellä, mikä osaltaan vähentää em. ongelmallisen kehityssuunnan toteutumista. Kaupan toimijat päättävät uusien päivittäistavarakauppojen perustamisesta asukasmäärien, liikenneverkon sekä niiden kehittymisen perusteella ja asiaa tarkastellaan uuden kaupan välitöntä lähialuetta laajempaa aluetta käsittävänä kokonaisuutena. Myös Länsi-Vantaalla toimivat kaupan kaksi suurinta toimijaa, S- sekä K -ryhmät (jolla on mm. Vantaanlaaksossa toimiva K-market Naapuri), osallistuivat kauppapaikasta järjestettyyn hakuun ja ovat siten osaltaan katsoneet uuden kauppapaikan heidän kaupan palveluverkkojensa kannalta sopivaksi. Uudenmaan ELY-keskus toteaa asemakaavamuutosta nro 002320 koskevassa 14.5.2018 lausunnossaan, että asemakaavan muutosehdotuksessa on riittävästi selvitetty kaavan vaikutukset palveluverkon kannalta.

Vantaanlaakson kaupunginosassa yleis- sekä asemakaavoissa viheralueiksi kaavoitetun pinta-alan osuus kaupunginosan pinta-alasta on 42 %. Niiden lisäksi on huomioitava se, että kaupunginosan asutus on pääasiassa pien- ja rivitalotyyppistä, joissa on runsaasti virkistäytymiseen sopivia piha-alueita. Koukkuniityn puistoa ja sen pohjoisosassa Hämeenlinnanväylän ja Vantaanlaakson asutuksen välissä olevaa puutoista aluetta jää kauppatontin asemakaavoituksen jälkeen jäljelle yhä noin 8 hehtaaria. Vantaanlaakson kaupunginosaan Hämeenlinnanväylän ja Vantaanjoen puolelle jää jäljelle noin 48 hehtaaria asemakaavoitettua puistoa ja lähivirkistysaluetta. Kaupunginosaan jää kaavamuutoksen jälkeen jäljelle riittävä määrä viheralueita. Myös kauppatontin ja Isännänkujan tonttien väliin jää puistoa ja kaupan tontille istutetaan 30 puuta. Kaupan tontiksi asemakaavoitettavan alueen nykyiset puut eivät merkittävästi suojaa lähialueen asutusta melulta. Tavarantoimitukset hoitaa yksi kuorma-auto/vrk. Asemakaavamuutos edellyttää, että huoltopihalle rakennetaan meluaita. Asemakaavamuutoksen kaavamääräykset ja ratkaisut ovat sellaisia, ettei uusi kauppa aiheuta suositukset ylittävää meluhaittaa. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta kaupan toimintojen yömelua koskevia kaavamääräyksiä on vielä täsmennetty lisämääräyksellä ” *Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.*”

Tontin valaistuksesta määrätään rakennusjärjestyksessä, jota on asemakaavan lisäksi noudatettava rakentamisessa. Valolaitteiden sijoitus, suuntaus ja valoteho on sovitettava siten, että ne lisäävät alueen turvallisuutta ja viihtyisyyttä eivätkä tarpeettomasti ja haitallisesti häiritse alueen asukkaita, alueella liikkuvia tai naapurialueita. Julkisivuvalaistuksen tulee tukea rakennuksen luonnetta ja sen kaupunkikuvallista merkitystä. Valaisinten on sovelluttava kunkin alueen kaupunkikuvaan.

Kaavamuutoksen yhteydessä tehdyssä liikenteen toimivuustarkastelussa on tutkittu liikenteen toimivuutta ja esitetty toimenpiteitä, joilla liikenne toimii hankkeen toteutumisen jälkeen. Näitä ovat mm. kääntymiskaistat ja liikennevalot ja ne mahtuvat asemakaavassa varatuille Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien katualueille. Lidl:n tonttiliittymään tullaan toteuttamaan normaalin käytännön mukaiset liikennejärjestelyt. Liittymän kohdalle maalataan suojatie ja tontilta tuleville autoilijoille tullaan asettamaan kolmio, jolloin tontilta tuleva autoilija väistää kevyttä liikennettä.

Tarkistukset:

Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

NRO 6

Muistutus:

Vantaan kaupunkisuunnittelu / Asemakaavamuutosehdotus nro 002320

Tausta Asemakaavamuutos nro 002320 :n tarkoituksena on myydä tontti Lidlille perustettavaa päivittäistavarakauppaa varten. Asunto-osakeyhtiö Rian-Salpa rajoittuu välittömästi kyseiseen tonttiin, joten haluan yhtiön osakkaana muistuttaa kaavasta.

Esitän hankkeen hylkäämistä seuraavista syistä:

Liikenteen ylikuormitus

- Risteysalueen välittömässä läheisyydessä on omakotiasutusta, jota ulkopuolinen liikenne tulee lisääntyvästi häiritsemään. Liikenne ruuhkautuu jo nykyisellään asutuksen sisääntuloväylillä ja kasvattaa näin ympäristön saasteriskiä.
- Vantaanlaaksontie – Martinlaakson tie on jo tällä hetkellä ylikuormitettu, koska liikenne ohjautuu aiheettomasti Vantaanlaaksontielle viereisten pääväylien sijasta.
- Alueella on jo nykyisellään riittävästi erilaista melua (tieväylät, lentoliikenne)
- Suunniteltu pt-kauppa tuo risteysalueelle myös raskasta, tiestöä rasittavaa tavaraliikennettä.
- Aikaisempien yhteydenottojen perusteella tiedämme, että Vantaan kaupunkisuunnittelussa tunnetaan Vantaanlaaksontien tarpeettomaan läpikulkuliikenteeseen ja kuormitukseen liittyvät ongelmat.

Turvallisuushaitat

- Muutos lisäisi ratkaisevasti muualta tulevan liikenteen määrää.
- Pt-kaupan sijoittaminen Vantaanlaakson liityntärampin, välittömästi siihen liittyvän kiertoliittymän ja ylikuormitetun Vantaanlaaksontien väliin aiheuttaa exponentiaalisesti kasvavan onnettomuusriskin sekä jalankululle että henkilöauto- ja bussiliikenteelle. Liikenteen kasvaessa vastuu vaarasta ja Vantaanlaaksontien ylinopeuksista jää yhä enemmän asukkaille.

Maisemalliset tekijät

- Muutos poistaisi nykyisessä kaavassa Vantaanlaaksontien eteläkärjen suojametsäksi tarkoitetun viheralueen, jolla on nykyisellään alueen kannalta suuri merkitys. Puistoalue on mm. erittäin monimuotoinen lintujen pesimäalue, mikä rikastuttaa alueen asukkaiden elämää.

Palvelujen lisääntyminen

- Kaavamuutoksen mukaan tontille rakennettava kauppa parantaa selvästi pt-kaupan saatavuutta ja saavutettavuutta. Tiedossa ei ole, että alueen asukkaat kaipaisivat lisää pt-kaupan palveluita juuri suunnitellulle tontille. Meillä on hyvä lähikauppa Naapurikujalla, keskisuuri ostari Martinlaaksossa, kaksi kilpailevaa markettia Kaivokselassa sekä isot kauppakeskukset Myyrmanni, Jumbo ja Kaari kohtuullisen ajomatkan päässä.
- Asutuksen välittömään läheisyyteen tulevaa kauppaa ei ole kaiken edellä kerrotun perusteella syytä sijoittaa näin pienelle Koukkuniityn alueelle.

Vastine:
Asemakaavamuutoksen nro 002320 mukaisesti Vantaanlaaksontie 34 alueelle muodostettava tontti on Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040 (Kala 9.11.2015) mukaan potentiaalinen kaupan paikka. Palveluverkkoselvitys on kaupungin, kaupan keskusliikkeiden ja muiden kaupan toimijoiden sekä kiinteistökehittäjien ja -omistajien yhteinen näkemys Vantaan kaupan tavoiteltavasta palveluverkosta. Paikka on yleiskaavassa osoitettu rakentamiseen, sijaitsee pääkatujen risteyksessä eikä tiemelun vuoksi sovellu hyvin virkistykseen. Paikka on liikenteellisesti keskeinen ja lähellä asuin- ja yritysalueita. Vantaanlaaksontie, joka on Hämeenlinnanväylän rinnakkaiskatu, ja Martinlaaksontie ovat voimassa olevan yleiskaavan pääkatuja. Palveluverkkoselvityksessä Kaivokselaan ja Martinlaaksoon esitetyt muut päivittäistavarakaupan potentiaaliset tontit eivät ole Vantaan kaupungin omistuksessa eikä niiden kehittäminen yksinomaan kaupungin päätettävissä. Kaupungin tulee edistää palvelujen saatavuutta ja toimivan kilpailun kehittymistä (MRL 5 §). Vantaanlaakson nykyisen palvelukeskittymän päivittäistavarakauppaa isompi kauppa tarjoaa laajemman valikoiman ja mahdollistaa kahden suurimman päivittäistavarakauppaketjun ulkopuolisen toimijan sijoittumisen alueelle.

Kauppapaikka on kilpailutettu kaupan toimijoille järjestetyllä julkisella tonttihaulla, minkä tuloksena kaupunkisuunnittelulautakunta (21.8.2017) on valinnut haun voittajaksi Lidl Suomi Ky:n. Kaupan toimijat edellyttävät, että kauppapaikka on sijainniltaan yms. sopiva ja että paikka on saavutettavissa autolla, julkisilla liikennevälineillä sekä kevyellä liikenteellä. Käynnissä on myös kehityssuunta, jossa kauppa hakeutuu enenevässä määrin paikkoihin, jotka ovat hyvien tie- ja katuyhteyksien solmukohdissa mutta usein myös asuinalueiden ulkopuolella ja siten hankalasti lähistön asukkaiden saavutettavissa. Vantaanlaaksontie 34 kuitenkin sijaitsee olevan yhdyskuntarakenteen ja asutuksen keskellä, mikä osaltaan vähentää em. ongelmallisen kehityssuunnan toteutumista. Kaupan toimijat päättävät uusien päivittäistavarakauppojen perustamisesta asukasmäärien, liikenneverkon sekä niiden kehittymisen perusteella ja asiaa tarkastellaan uuden kaupan välitöntä lähialuetta laajempaa aluetta käsittävänä kokonaisuutena. Myös Länsi-Vantaalla toimivat kaupan kaksi suurinta toimijaa, S- sekä K -ryhmät (jolla on mm. Vantaanlaaksossa toimiva K-market Naapuri), osallistuivat kauppapaikasta järjestettyyn hakuun ja ovat siten osaltaan katsoneet uuden kauppapaikan heidän kaupan palveluverkkojensa kannalta sopivaksi. Uudenmaan ELY-keskus toteaa asemakaavamuutosta nro 002320 koskevassa 14.5.2018 lausunnossaan, että asemakaavan muutosehdotuksessa on riittävästi selvitetty kaavan vaikutukset palveluverkon kannalta.

Kauppatontin pohjoisreunan ja Asunto Oy Rian-Salpan tontin väliin jää vähimmillään noin 34 m levyinen vyöhyke Koukkuniityn puistoa. Asemakaavamuutos edellyttää, että kauppatontin pohjoisrajalle huoltopihalle rakennetaan meluaita ja tontille istutetaan 30 puuta. Kauppa mahtuu tontille hyvin. Tavarantoimitukset hoitaa yksi kuorma-auto/vrk. Asemakaavamuutoksen kaavamääräykset ja ratkaisut ovat sellaisia, ettei uusi kauppa aiheuta suositukset ylittävää meluhaittaa. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta kaupan toimintojen yömelua koskevia kaavamääräyksiä on vielä täsmennetty lisämääräyksellä *”Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.”* Pienhiukkasten osalta asuinrakennusten etäisyys ajoradan reunasta täyttää hyvin HSY:n vaatimukset.

Liikennesuunnittelu on seurannut liikenteen kehitystä Vantaalla. Suoritettujen liikennelaskentojen mukaan liikennemäärä Vantaanlaaksontiellä on vähentynyt. Esimerkiksi vuonna 2016 kadun keskiarkivuorokausiliikennemäärä oli 9 630 ajon/vrk kun vuonna 2010 vastaava luku oli 11 040 ajon/vrk. Martinlaaksontien liikennemäärä on pysynyt jotakuinkin samansuuruisena viimeisten kuuden vuoden aikana. Kaavamuutoksen yhteydessä tehdyssä liikenteen toimivuustarkastelussa on tutkittu liikenteen toimivuutta ja esitetty toimenpiteitä, joilla liikenne toimii hankkeen toteutumisen jälkeen. Näitä ovat mm. kääntymiskaistat ja liikennevalot. Asemakaavamuutokseen on Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta lisätty kaavamääräys: *”Korttelialueen toiminta ja siitä aiheutuva liikenne eivät saa haitata liikennettä Hämeenlinnanväylällä. Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien liikenteen sujuvuus ja*

turvallisuus on varmistettava tarvittavin katujärjestelyin. Liikerakennusta ja pysäköintialueita ei saa ottaa käyttöön ennen kuin em. tie- ja katujärjestelyt on toteutettu maantiealueen tienpitäjän sekä kadunpitäjän edellyttämällä tavalla." Asemakaavamuutoksen tilavaraukset katu- ja liikenneverkoille mahdollistavat turvallisten liikennejärjestelyjen toteuttamisen.

Tarkistukset:
Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

NRO 7

Muistutus:

Haen muutosta asemakaavamuutosehdotus nro 002320 hyväksymistä koskevaan päätökseen.
Olen asian osainen, koska asun kaavamuutosalueen välittömässä läheisyydessä, Isännänkuja 4. Taloyhtiömme tontti rajoittuu kyseiseen puistoalueeseen, johon nyt on suunnitteilla päivittäistavarakauppa.
En hyväksy, että puistoalueesta lohkaistaisiin tontti kaupalle.
Kaavamuutoksen perusteluna on asuinalueen kauppapalvelujen parantaminen. Tarvitaanko alueelle lisää palveluja? Riittääkö kauppapalveluille käyttäjiä? Onko tarpeellista kaavoittaa puistoalueesta tontti kaupalle?
Vantaa on teettänyt kaupan palveluverkkoselvityksen, jossa arvioitiin että ostovoima ja palveluntarve kasvaa Myyrmäen suuralueella. Ennustettu palvelujen tarve luonnollisestikin lisääntyy alueen kasvukeskuksissa, eikä pientalovaltaisessa Vantaanlaaksossa. Tuskin Myyrmäen, Kaivokselan tai edes Martinlaakson asukkaat tulisivat paljoakaan asioimaan Vantaanlaaksoon, koska heillä on omillakin asuinalueillaan runsaasti kauppapalveluja (myös Lidl Myyrmäessä ja Kaivokselassa). Suunnitelmassa vedottiin myös hyviin liikenneyhteyksiin. Kuvitellaanko tosiaankin, että ihmiset lähtevät julkisilla liikennevälineillä ostoksille Vantaanlaaksoon? Todennäköisemmin he silloin menevät Myyrmäkeen tai Jumboon. Vantaanlaakso on pientaloaluetta, ja tietääkseni ei alueelle ole tulossa suuria määriä uusia asukkaita, joten on vaikea uskoa että tällä alueella pärjäisi 2 päivittäistavarakauppaa. Aikaisemmin oli K-kaupan lisäksi R-kioski, joka lopetti kun pienille kaupoille sallittiin laajemmat aukioloajat. Ilmeisesti ei molemmille riittänyt asiakkaita. Nyt alueella olevan K-Market Naapurin myymälätehokkuus-selvitys, johon myös kaavamuutoksen esittelyssä vedottiin oli tehty 2016 (myyntiluvut ilmeisesti vuodelta 2015). Pitkäaikaisena vakioasiakkaana, omien havaintojeni perusteella, siellä asioidessani näyttäisi, että tilanne on huonontunut huomattavasti tuon selvityksen jälkeen. Lähialueilla esim. Martinlaaksossa lisääntyneet kauppapalvelut ja isojen kauppojen aukiolorajoitusten poistaminen ovat todennäköisesti vaikeuttaneet K-Market Naapurin tilannetta. Tiedotusvälineissä usein uutisoidaan miten pienet kaupat ovat vaikeuksissa suurempien puristuksissa. Kauppiasvetoinen pieni K-Market tuskin pystyy kilpailemaan Lidlin kanssa.
Onko taloudellisesti ja ekologisesti järkevää investoida uuden kauppapaikan kaavoittamiseen ja infran rakentamiseen, jos jatkossakin alueella olisi kuitenkin vain 1 päivittäistavarakauppa? Sijainti vain vaihtuisi puistoalueelle.
Onko otettu huomioon riittävä virkistysaluetarve ja luonnon monimuotoisuuden vaaliminen, jos osa puistoalueesta lohkaistaan kaupalle? Alue on luonnontilainen osa Koukkuniitynpuistoa. Suunnitelman esittelyssä sanottiin, että alue ei sovellu virkistyskäyttöön meluhaittojen takia. Tällä hetkellä sillä on nimenomaan virkistyskäyttöä, sinne on muodostunut polkuja, myös talvella. Tällaisia luonnontilassa olevia alueita nimenomaan tarvitaan luonnonmonimuotisuudenkin takia. Alueelle on jätetty kaatuneet puut lahoamaan, se on hyvä. Olen nähnyt siellä kontiaisen (joka on suojeltu), ketun, paljon eri lintulajeja jne. Eivätkä liito-oravien esiintymisalueetkaan kaukana ole. Kyseisen alueen reunalla on myös lehtomaista metsää, jossa kasvaa mm. tervaleppää, näsiä, keltavuokkoja jne. Lehtoalueita pitää vaalia, koska ne ovat vähentyneet hälyttävästi.
On huomioitava myös liikennemäärien kasvu. Liikenne ruuhkautuu entisestään ja jalankulku, pyöräily, ym. kevytliikenne vaikeutuu. Liikennemelu lisääntyy huomattavasti, se on jo nyt yli ohjearvojen. Alueella kasvaa mm. isoja kuusia, jos se jäisi luonnontilaan, se edes vähän blokkaisi liikenteen melua ja saasteita.
Ei voi välttyä poliittisen kähminnän ajatukselta. Lidlille on päätetty saada kauppapaikka hinnalla millä hyvänsä, vaikka sitten puistoalueelle.
Onko asiasta järjestetty aito ja avoin kilpailu?

Haluan vastauksen tähän muistutukseen.

Vastine:
Asemakaavamuutoksen nro 002320 mukaisesti Vantaanlaaksontie 34 alueelle muodostettava tontti on Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040 (Kala 9.11.2015) mukaan potentiaalinen kaupan paikka. Palveluverkkoselvitys on kaupungin, kaupan keskusliikkeiden ja muiden kaupan toimijoiden sekä kiinteistökehittäjien ja -omistajien yhteinen näkemys Vantaan kaupan tavoiteltavasta palveluverkosta. Paikka on yleiskaavassa osoitettu rakentamiseen, sijaitsee pääkatujen risteyksessä kunnallistekniikan verkostojen tuntumassa eikä tiemelun vuoksi sovellu hyvin virkistykseen. Paikka on liikenteellisesti keskeinen ja lähellä asuin- ja yritysalueita. Vantaanlaaksontie, joka on Hämeenlinnanväylän rinnakkaiskatu, ja Martinlaaksontie ovat voimassa olevan yleiskaavan pääkatuja. Tontti on saavutettavissa julkisilla liikennevälineillä, jotka palvelevat asiakkaita ja henkilökuntaa. Palveluverkkoselvityksessä Kaivokselaan ja Martinlaaksoon esitetyt muut päivittäistavarakaupan potentiaaliset tontit eivät ole Vantaan kaupungin omistuksessa eikä niiden

kehittäminen yksinomaan kaupungin päätettävissä. Kaupungin tulee edistää palvelujen saatavuutta ja toimivan kilpailun kehittymistä (MRL 5 §). Vantaanlaakson nykyisen palvelukeskittymän päivittäistavarakauppaa isompi kauppa tarjoaa laajemman valikoiman ja mahdollistaa kahden suurimman päivittäistavarakauppaketjun ulkopuolisen toimijan sijoittumisen alueelle.

Kauppapaikka on kilpailutettu kaupan toimijoille järjestetyllä julkisella tonttihaulla, minkä tuloksena kaupunkisuunnittelulautakunta (21.8.2017) on valinnut haun voittajaksi Lidl Suomi Ky:n. Kaupan toimijat edellyttävät, että kauppapaikka on sijainniltaan yms. sopiva ja että paikka on saavutettavissa autolla, julkisilla liikennevälineillä sekä kevyellä liikenteellä. Käynnissä on myös kehityssuunta, jossa kauppa hakeutuu enenevässä määrin paikkoihin, jotka ovat hyvien tie- ja katuyhteyksien solmukohdissa mutta usein myös asuinalueiden ulkopuolella ja siten hankalasti lähistön asukkaiden saavutettavissa. Vantaanlaaksontie 34 kuitenkin sijaitsee olevan yhdyskuntarakenteen ja asutuksen keskellä, mikä osaltaan vähentää em. ongelmallisen kehityssuunnan toteutumista. Kaupan toimijat päättävät uusien päivittäistavarakauppojen perustamisesta asukasmäärien, liikenneverkon sekä niiden kehittymisen perusteella ja asiaa tarkastellaan uuden kaupan välitöntä lähialuetta laajempaa aluetta käsittävänä kokonaisuutena. Myös Länsi-Vantaalla toimivat kaupan kaksi suurinta toimijaa, S- sekä K -ryhmät (jolla on mm. Vantaanlaaksossa toimiva K-market Naapuri), osallistuivat kauppapaikasta järjestettyyn hakuun ja ovat siten osaltaan katsoneet uuden kauppapaikan heidän kaupan palveluverkkojensa kannalta sopivaksi. Uudenmaan ELY-keskus toteaa asemakaavamuutosta nro 002320 koskevassa 14.5.2018 lausunnossaan, että asemakaavan muutosehdotuksessa on riittävästi selvitetty kaavan vaikutukset palveluverkon kannalta.

Vantaanlaakson kaupunginosassa yleis- sekä asemakaavoissa viheralueiksi kaavoitetun pinta-alan osuus kaupunginosan pinta-alasta on 42 %. Niiden lisäksi on huomioitava se, että kaupunginosan asutus on pääasiassa pien- ja rivitalotyyppistä, joissa on runsaasti virkistäytymiseen sopivia piha-alueita. Koukkuniityn puistoa ja sen pohjoisosassa Hämeenlinnanväylän ja Vantaanlaakson asutuksen välissä olevaa puutoista aluetta jää kauppatontin asemakaavoituksen jälkeen jäljelle yhä noin 8 hehtaaria. Vantaanlaakson kaupunginosaan Hämeenlinnanväylän ja Vantaanjoen puolelle jää jäljelle noin 48 hehtaaria asemakaavoitettua puistoa ja lähivirkistysaluetta. Kaupunginosaan jää kaavamuutoksen jälkeen jäljelle riittävä määrä viheralueita. Myös Isännänkuja 4:n ja uuden kauppatontin väliin jää puistoa.

Kaava-alue on entistä peltoa. Kontiainen (aiemmin maamyyrä) on rauhoitettu, mutta sen esiintymistä ei ole tarpeen selvittää, koska laji ei ole uhanalainen ja sille soveltuvia elinympäristöjä on runsaasti viereisillä viher- ja pientaloalueilla (ennakkotapaus kaavassa 511900 Lustikulla, HHO 15.5.2007, KHO 25.4.2008). Kettu on yleinen. Liito-oravia ei esiinny nyt laadittavan asemakaavamuutoksen alueella. Tervalepän suhteen alue ei ole luonnonsuojeluasetuksen mukaisesti luhtainen tai lähteinen. Näsiä on rauhoitettu vain Ahvenanmaalla. Keltavuokko ei ole suojeltu.

Kaupan tontiksi asemakaavoitettavan alueen nykyiset puut eivät merkittävästi suojaa lähialueen asutusta melulta. Asemakaavamuutos edellyttää, että huoltopihalle rakennetaan meluaita. Asemakaavamuutoksen kaavamääräykset ja ratkaisut ovat sellaisia, ettei uusi kauppa aiheuta suositukset ylittävää meluhaittaa. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta kaupan toimintojen yömelua koskevia kaavamääräyksiä on vielä täsmennetty lisämääräyksellä ” *Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.*” Pienhiukkasten osalta asuinrakennusten etäisyys ajoradan reunasta täyttää hyvin HSY:n vaatimukset. Kaupan tontille istutetaan 30 puuta.

Liikenneselvityksen mukaan katuverkko toimii, kun liittymiä parannetaan tie- ja katuverkon sujuvuus ja turvallisuus huomioiden siten kuin sekä tienpitäjä että kadunpitäjä ja asemakaavan nähtävänäolon jälkeen tarkistetut kaavamääräykset edellyttävät.

Tarkistukset:
Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

NRO 8

Muistutus:

Emme todellakaan halua kauppaa naapuriimme.pakokaasun määrä jo nyt on aivan mahdoton johtuen Hämeenlinnan sekä vantaanlaakson hiestä.vantaanlaakson tiellä autot seisovat jonossa jo nyt aamuin sekä illoin.meillä on jo hyvä kauppa alueella joten uutta emme tarvitse.

Vastine:
Paikka on yleiskaavassa osoitettu rakentamiseen, sijaitsee pääkatujen risteyksessä eikä tiemelun vuoksi sovellu hyvin virkistykseen. Paikka on liikenteellisesti keskeinen ja lähellä asuin- ja yritysalueita. Kaupungin tulee edistää palvelujen saatavuutta ja toimivan kilpailun kehittymistä (MRL 5 §). Kauppapaikka on kilpailutettu. Vantaanlaakson nykyisen palvelukeskittymän päivittäistavarakauppaa isompi kauppa tarjoaa laajemman valikoiman ja mahdollistaa kahden suurimman päivittäistavarakauppaketjun ulkopuolisen toimijan sijoittumisen alueelle.

Koukkuniityn puistoa ja sen pohjoisosassa Hämeenlinnanväylän ja Vantaanlaakson asutuksen välissä olevaa puutoista aluetta jää jäljelle yhä noin 8 hehtaaria. Uudelle kaupan tontille istutetaan 30 puuta.

Vantaanlaaksontie, joka on Hämeenlinnanväylän rinnakkaiskatu, ja Martinlaaksontie ovat voimassa olevan yleiskaavan pääkatuja. Liikennesuunnittelu on seurannut liikenteen kehitystä Vantaalla. Suoritettujen liikennelaskentojen mukaan liikennemäärä Vantaanlaaksontiellä on vähentynyt. Esimerkiksi vuonna 2016 kadun keskiarkivuorokausiliikennemäärä oli 9 630 ajon/vrk kun vuonna 2010 vastaava luku oli 11 040 ajon/vrk. Martinlaaksontien liikennemäärä on pysynyt jotakuinkin samansuuruisena viimeisten kuuden vuoden aikana. Kaavamuutoksen yhteydessä tehdyssä liikenteen toimivuustarkastelussa on tutkittu liikenteen toimivuutta ja esitetty toimenpiteitä, joilla liikenne toimii hankkeen toteutumisen jälkeen. Näitä ovat mm. kääntymiskaistat ja liikennevalot. Asemakaavamuutokseen on Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta lisätty kaavamääräys: *”Korttelialueen toiminta ja siitä aiheutuva liikenne eivät saa haitata liikennettä Hämeenlinnanväylällä. Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien liikenteen sujuvuus ja turvallisuus on varmistettava tarvittavin katujärjestelyin. Liikerakennusta ja pysäköintialueita ei saa ottaa käyttöön ennen kuin em. tie- ja katujärjestelyt on toteutettu maantiealueen tienpitäjän sekä kadunpitäjän edellyttämällä tavalla.”*

Tarkistukset:
Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

NRO 9

Muistutus:

Vantaan kaupunkisuunnittelu / Asemakaavamuutosehdotus nro 002320

Tausta Asemakaavamuutos nro 002320 :n tarkoituksena on myydä tontti Lidlille perustettavaa päivittäistavarakauppaa varten. Asunto-osakeyhtiö Rian-Salpa rajoittuu välittömästi kyseiseen tonttiin, joten haluan yhtiön osakkaana muistuttaa kaavasta.

Esitän hankkeen hylkäämistä/uudelleen tarkastelua seuraavista syistä:

Hulevedet

- Jo tällä hetkellä Isännänkuja 2 B alue on useasti korkean veden ympäröimänä. Pelkona on, että teidän suunnitelmanne ei ole riittävä HULE-vesien osalta, jolloin B talon perustukset kastuvat ja piha-alue muutenkin vesittyy.
- Kuka on vastuussa, jos näin käy?

Vastine:
Vantaan kaupan palveluverkkoselvityksen (Kala 9.11.2015) mukaan tontti on potentiaalinen kaupan paikka. Paikka on yleiskaavassa osoitettu rakentamiseen, sijaitsee pääkatujen risteyksessä eikä tiemelun vuoksi sovellu hyvin virkistykseen. Paikka on liikenteellisesti keskeinen ja lähellä asuin- ja yritysalueita. Kaupungin tulee edistää palvelujen saatavuutta ja toimivan kilpailun kehittymistä (MRL 5 §). Kauppapaikka on kilpailutettu. Vantaanlaakson nykyisen palvelukeskittymän päivittäistavarakauppaa isompi kauppa tarjoaa laajemman valikoiman ja mahdollistaa kahden suurimman päivittäistavarakauppaketjun ulkopuolisen toimijan sijoittumisen alueelle.

Kauppatontin pohjoisreunan ja Asunto Oy Rian-Salpan tontin väliin jää vähimmillään noin 34 m levyinen vyöhyke Koukkuniityn puistoa. rakennetaan meluaita ja tontille istutetaan 30 puuta. Asemakaavamuutos edellyttää, että kauppatontin pohjoisrajalle huoltopihalle rakennetaan meluaita. Asemakaavamuutoksen kaavamääräykset ja ratkaisut ovat sellaisia, ettei uusi kauppa aiheuta suositukset ylittävää meluhaittaa. Kaupunginosaan jää kaavamuutoksen jälkeen jäljelle riittävä määrä viheralueita.

Hulevesisuunnitelma on mitoitettu Vantaan hulevesien toimintamallin mukaisesti, jolloin rakentamisen aiheuttama hulevesimäärän lisäys viivytetään tontilla eikä rakentaminen lisää ojien tulvimista ja alueen vettymistä.

Tarkistukset:
Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

NRO 10

Muistutus:

Tervehdys,

Asiani koskee kaavamuutosta (Asemakaavamuutos nro 002320), jonka seurauksena Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien liikenneympyrän kohdalle lähistölle, Koukkuniityn puistoon, on tulossa LIDL. Hanke on täysin sopimaton ko. paikalle ja vastustan kaavamuutosta.

Asumme Vantaanlaaksossa ja saimme eri lähteistä viime vuonna tietää, että läheiseen Koukkupuistoon suunnitellaan asemakaavan muutosta, jolla puistoalue muutettaisiin päivittäistavarakaupan paikaksi. Myöhemmin kävi ilmi, että puistotontti aiotaan myydä Lidlille, joka rakentaa siihen ison kaupan parkkipaikkoineen ja lastauslaitureineen. Kaupunki perustelee sitä sillä, että tällä tavoin lisätään Vantaanlaakson kauppapalvelutarjontaa. Perustelu on älytön; 1½ kilometrin säteellä on viisi (!) päivittäistavarakauppaa, joten niitä ei todellakaan täällä kaivata lisää.

Kaupan paikka tulisi olemaan todella ongelmallinen liikenteen kannalta. Jo nyt Vantaaanlaaksontien kautta kulkeva läpikulkuliikenne on todella vilkasta ja ruuhka-aikoina liikenne jonoutuu. Kaupan parkkipaikalle ajo tulisi käymään Vantaanlaaksontien puolelta, joka on todella ahdas paikka. Mielenkiintoista on, että n. 10 vuotta sitten samalla paikalle aiottiin ABC-liikennemyymälää. Silloin lähialueen taloyhtiöiden voimakkaan vastustuksen vuoksi ajatus hylättiin. Meidän asukkaiden perustelut olivat tuolloin aivan samat kuin nytkin.

Vantaan kaupungin kaavoitusosasto järjesti asian tiimoilta asukastilaisuuden 16.1. Kivimäen koululla, paikalla oli kaavoitusosastolta kaksi ihmistä ja Lidlin edustaja. Myös asukkaita oli paljon paikalla. Vantaan kaavoitusosaston edustaja aloitti tilaisuuden toteamalla, että "tämä nyt on tällainen tiedotustilaisuus, jossa käydään hankkeen pääpiirteet läpi...". Näin tehtiin, jonka jälkeen alkoi keskustelu. Kaikki paikallaolijat vastustivat voimakkaasti kauppaprojektia nimenomaan paikan ahtauden ja lisääntyvän liikennekaaoksen takia. Todettiin myös, että kauppapalveluihin ollaan täysin tyytyväisiä, lisää ei todellakaan tarvita.

Vantaan edustajat olivat kovin puolustuskannalla tämän projektin puolesta, vaikka heidän perustelunsa toinen toisensa jälkeen tyrmättiin. Myös kaupungin edustajat myönsivät, että "Vantaanlaaksontien liikennemäärät ovat jo nyt äärirajoilla". Kaupungin edustajat myös myönsivät, että heille suoraan tullut palaute ko. hankkeesta "on ollut pääosin negatiivista" (tarkemmin sanottuna he olivat saaneet yhden positiivisen palautteen, ja sekin oli tullut kaupungin virkamieheltä).

En ymmärrä miksi kaupunki ajaa niin epäilyttävän innokkaasti tätä hanketta. Miksi tämä hanke etenee vääjäämättömästi huolimatta siitä, että alueen asukkaat yksimielisesti sitä vastustavat? Vai onko näin, että jollain alueilla asukkaita kuunnellaan ja jollain alueilla taas muutos- ja kehityshankkeet jyrätään läpi asukkaista piittaamatta?

Vastine:
Asemakaavamuutoksen nro 002320 mukaisesti Vantaanlaaksontie 34 alueelle muodostettava tontti on Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040 (Kala 9.11.2015) mukaan potentiaalinen kaupan paikka. Palveluverkkoselvitys on kaupungin, kaupan keskusliikkeiden ja muiden kaupan toimijoiden sekä kiinteistökehittäjien ja -omistajien yhteinen näkemys Vantaan kaupan tavoiteltavasta palveluverkosta. Paikka on yleiskaavassa osoitettu rakentamiseen, sijaitsee pääkatujen risteyksessä eikä tiemelun vuoksi sovellu hyvin virkistykseen. Paikka on liikenteellisesti keskeinen ja lähellä asuin- ja yritysalueita. Vantaanlaaksontie, joka on Hämeenlinnanväylän rinnakkaiskatu, ja Martinlaaksontie ovat voimassa olevan yleiskaavan

pääkatuja. Palveluverkkoselvityksessä Kaivokselaan ja Martinlaaksoon esitetyt muut päivittäistavarakaupan potentiaaliset tontit eivät ole Vantaan kaupungin omistuksessa eikä niiden kehittäminen yksinomaan kaupungin päätettävissä. Kaupungin tulee edistää palvelujen saatavuutta ja toimivan kilpailun kehittymistä (MRL 5 §). Vantaanlaakson nykyisen palvelukeskittymän päivittäistavarakauppaa isompi kauppa tarjoaa laajemman valikoiman ja mahdollistaa kahden suurimman päivittäistavarakauppaketjun ulkopuolisen toimijan sijoittumisen alueelle.

Kauppapaikka on kilpailutettu kaupan toimijoille järjestetyllä julkisella tonttihaulla, minkä tuloksena kaupunkisuunnittelulautakunta (21.8.2017) on valinnut haun voittajaksi Lidl Suomi Ky:n. Kaupan toimijat edellyttävät, että kauppapaikka on sijainniltaan yms. sopiva ja että paikka on saavutettavissa autolla, julkisilla liikennevälineillä sekä kevyellä liikenteellä. Käynnissä on myös kehityssuunta, jossa kauppa hakeutuu enenevässä määrin paikkoihin, jotka ovat hyvien tie- ja katuyhteyksien solmukohdissa mutta usein myös asuinalueiden ulkopuolella ja siten hankalasti lähistön asukkaiden saavutettavissa. Vantaanlaaksontie 34 kuitenkin sijaitsee olevan yhdyskuntarakenteen ja asutuksen keskellä, mikä osaltaan vähentää em. ongelmallisen kehityssuunnan toteutumista. Kaupan toimijat päättävät uusien päivittäistavarakauppojen perustamisesta asukasmäärien, liikenneverkon sekä niiden kehittymisen perusteella ja asiaa tarkastellaan uuden kaupan välitöntä lähialuetta laajempaa aluetta käsittävänä kokonaisuutena. Myös Länsi-Vantaalla toimivat kaupan kaksi suurinta toimijaa, S- sekä K -ryhmät (jolla on mm. Vantaanlaaksossa toimiva K-market Naapuri), osallistuivat kauppapaikasta järjestettyyn hakuun ja ovat siten osaltaan katsoneet uuden kauppapaikan heidän kaupan palveluverkkojensa kannalta sopivaksi. Uudenmaan ELY-keskus toteaa asemakaavamuutosta nro 002320 koskevassa 14.5.2018 lausunnossaan, että asemakaavan muutosehdotuksessa on riittävästi selvitetty kaavan vaikutukset palveluverkon kannalta.

Liikennesuunnittelu on seurannut liikenteen kehitystä Vantaalla. Suoritettujen liikennelaskentojen mukaan liikennemäärä Vantaanlaaksontiellä on vähentynyt. Esimerkiksi vuonna 2016 kadun keskiarkivuorokausiliikennemäärä oli 9 630 ajon/vrk kun vuonna 2010 vastaava luku oli 11 040 ajon/vrk. Martinlaaksontien liikennemäärä on pysynyt jotakuinkin samansuuruisena viimeisten kuuden vuoden aikana. Kaavamuutoksen yhteydessä tehdyssä liikenteen toimivuustarkastelussa on tutkittu liikenteen toimivuutta ja esitetty toimenpiteitä, joilla liikenne toimii hankkeen toteutumisen jälkeen. Näitä ovat mm. kääntymiskaistat ja liikennevalot. Mm. Lidl:n tonttiliittymään on liikenneselvityksessä esitetty toteutettavan kääntymiskaista. Asemakaavamuutokseen on Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta lisätty kaavamääräys: *”Korttelialueen toiminta ja siitä aiheutuva liikenne eivät saa haitata liikennettä Hämeenlinnanväylällä. Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien liikenteen sujuvuus ja turvallisuus on varmistettava tarvittavin katujärjestelyin. Liikerakennusta ja pysäköintialueita ei saa ottaa käyttöön ennen kuin em. tie- ja katujärjestelyt on toteutettu maantiealueen tienpitäjän sekä kadunpitäjän edellyttämällä tavalla.”*

Asemakaavamuutoksen tilavaraukset katu- ja liikenneverkoille mahdollistavat turvallisten liikennejärjestelyjen toteuttamisen. Tavarantoimitukset hoitaa yksi kuorma-auto/vrk. Asemakaavamuutos edellyttää, että huoltopihalle rakennetaan meluaita. Asemakaavamuutoksen kaavamääräykset ja ratkaisut ovat sellaisia, ettei uusi kauppa aiheuta suositukset ylittävää meluhaittaa. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta kaupan toimintojen yömelua koskevia kaavamääräyksiä on vielä täsmennetty lisämääräyksellä *”Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.”*

Tarkistukset:
Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

NRO 11

Muistutus:

Muistutus

Me allekirjoittaneet vaadimme nähtävillä olevaa asemakaavan muutosta Koukkupuiston puistoalueen eteläosan muuttamiseksi päivittäistavarakaupan käyttöön hylättäväksi.

Alue on voimassa olevassa yleiskaavassa matalaa ja tiivistä asuinaluetta, johon on merkitty keskustatoimintojen alakeskus. Asemakaavan aiottu muutos on yleiskaavan vastainen ja lisäksi keskustatoimintojen alakeskus on jo olemassa. Laaja palvelutarjonta Martinlaaksossa, Myyrmäessä ja Kaivokselassa on jo nykyisellään kohtuullisen etäisyyden päässä. Olemassa olevat lähialueen palvelut ovat lisäksi saavutettavissa helposti käyttäen julkista ja kevyttä liikennettä.

MRL 54 §
Asemakaavan sisältövaatimukset

"Asemakaavaa laadittaessa on maakuntakaava ja oikeusvaikutteinen yleiskaava otettava huomioon siten kuin siitä edellä säädetään.

Asemakaava on laadittava siten, että luodaan edellytykset terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle, palvelujen alueelliselle saatavuudelle ja liikenteen järjestämiselle. Rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää. Kaavoitettavalla alueella tai sen lähiympäristössä on oltava riittävästi puistoja tai muita lähivirkistykseen soveltuvia alueita.

Asemakaavalla ei saa aiheuttaa kenenkään elinympäristön laadun sellaista merkityksellistä heikkenemistä, joka ei ole perusteltua asemakaavan tarkoitus huomioon ottaen. Asemakaavalla ei myöskään saa asettaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle sellaista kohtuutonta rajoitusta tai aiheuttaa sellaista kohtuutonta haittaa, joka kaavalle asetettavia tavoitteita tai vaatimuksia syrjäyttämättä voidaan välttää.

Jos asemakaava laaditaan alueelle, jolla ei ole oikeusvaikutteista yleiskaavaa, on asemakaavaa laadittaessa soveltuvin osin otettava huomioon myös mitä yleiskaavan sisältövaatimuksista säädetään"

Kaavoitettava alue on nykyisessä asemakaavassa puistoaluetta. MRL 54 § mukaan kaavoitettavalla alueella tai sen lähiympäristössä on oltava riittävästi puistoja ja muita lähivirkistykseen soveltuvia alueita. Alueen kaavoittaminen kauppapalveluita varten on siksi MRL 54 § vastainen.

MRL 58 §
Asemakaavan oikeusvaikutukset

"Rakennusta ei saa rakentaa vastoin asemakaavaa (rakentamisrajoitus). Muiden ympäristön muutostoimenpiteiden kohdalla asemakaava on otettava huomioon siten kuin jäljempänä säädetään.

Asemakaava-alueelle ei saa sijoittaa toimintoja, jotka aiheuttavat haittaa kaavassa osoitetulle muiden alueiden käytölle. Asemakaava-alueelle ei saa myöskään sijoittaa toimintoja, jotka ovat haitallisten tai häiriöitä aiheuttavien ympäristövaikutusten estämistä tai rajoittamista koskevien asemakaavamääräysten vastaisia."

Maankäytön muutos olisi myös MRL 58 § vastainen, koska alueen muuttaminen päivittäistavarakaupan käyttöön lisäisi lähialueen jo nyt ajoittain ruuhkaista liikennettä, liikenteen päästöjä sekä muita häiriöitä alueen asukkaille. Martinlaaksontien varrella kulkeva kevyen liikenteen väylä on alueen lapsille tärkeä yhteys muun muassa Kivimäen koulun suuntaan. Lisääntyvä liikenne alueella päivittäistavarakaupan myötä lisäisi vaarallisuutta alueen koululaisten koulumatkalla.

Mielestämme aluetta tulisi kehittää nykyisen asemakaavan mukaisesti palvelemaan lähialueen asukkaiden virkistyskäyttöä. Hämeenlinnan väylälle tullaan rakentamaan meluesteet, jolloin nykyisen liikennemelun 60...70 dB taso saataisiin alennettua virkistysaluekäyttöön soveltuvaksi (55 dB). Aluetta tulisi kehittää virkistysalueena perkaamalla ja kunnostamalla metsittynyttä aluetta. Alueen raitistoa tulisi kehittää nykyistä houkuttelevammaksi ja viihtyisämmäksi. Toimivan meluntorjunnan myötä alueen voisi vaihtoehtoisesti kaavoittaa esimerkiksi asuinkäyttöön.

Kaavaselostus

Kaavaselostuksen sivu 11, kohta Ympäristöhäiriöt:
"Valtioneuvoston päätöksessä 993/1992 on annettu yleiset ohjearvot ulkoalueiden ja sisätilojen melun enimmäistasoista. Taajamissa olevia virkistysalueita koskevat ohjearvot ovat päiväajalle LAeq,7-22? 55 dB(A) ja yöajalle LAeq,22-7? 50 dB(A). Virkistysalueiden päivä- sekä yömelun ohjearvot ylittyvät jo nykyisen tieliikenteen johdosta koko Koukkuniityn puiston alueella eikä se ilman meluesteitä sovellu kumoutuvan asemakaavan mukaiseen virkistysaluekäyttöön."

Hämeenlinnan väylälle, Martinlaakson eritasoliittymän kohdalle on valmistumassa kehittämisselvitys, jonka lisäksi Uudenmaan ELY-keskus aikoo käynnistää osuuden tiesuunnitelman mahdollisimman pian. Selvityksessä Hämeenlinnan väylälle esitetään rakennettavaksi meluesteet. Meluesteet parantavat huomattavasti alueen edellytyksiä virkistyskäyttöön voimassa olevan yleis- ja asemakaavan mukaisesti. Martinlaaksontien ja Vantaanlaaksontien aiheuttamaa melua voidaan myös torjua meluestein Vantaan kaupungin toimesta.

Kaavaselostuksen sivu 18, kohta Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet:
"Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040 mukaan vantaalaisten määrän ja ostovoiman kasvu vaatii lisää liiketiloja. Maankäytön muutostarpeet ovat lisäämässä painetta muuttaa mm. Vantaanlaaksontiehen tukeutuva Hämeenlinnanväylän itäpuoleinen Kaivoksela työpaikka-alueesta asuntovaltaiseksi alueeksi."

Tämä asuinalueeksi muutettava alue olisi huomattavasti parempi sijoituspaikka päivittäistavarakaupalle. Aluetta kaavoitettaessa voisi aiottua paikkaa paremmin ottaa huomioon mm. päivittäistavarakaupan liikenteelliset tarpeet.

Kaavaselostuksen sivu 23, kohta Kaavan vaikutukset:
"Kaavamuutosta laadittaessa on tarkasteltu uuden päivittäistavarakaupan hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista. Kaavamuutosta varten on laadittu selvitykset liikenteestä, liikennemelusta sekä hulevesien hallinasta. "

MRA 1 §:
*"**Vaikutusten selvittäminen kaavaa laadittaessa***
Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 9 §:ssä tarkoitettuja kaavan vaikutuksia selvitettäessä otetaan huomioon aikaisemmin tehdyt selvitykset sekä muut selvitysten tarpeellisuuteen vaikuttavat

seikat. Selvitysten on annettava riittävät tiedot, jotta voidaan arvioida suunnitelman toteuttamisen merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset:
1) ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön;
2) maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon;
3) kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin;
4) alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen;
5) kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön;
6) elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymiseen."

Kaavamuutosta varten ei ole laadittu välttämätöntä ympäristöselvitystä. Alueen välittömässä läheisyydessä on äärimmäisen harvinaisen halavasepikän esiintymispaikka. Aiottu päivittäistavarakaupan tontti on mm. puustoltaan ja muilta ominaisuuksiltaan halavasepikän potentiaalinen esiintymispaikka, jonka tontin rakentaminen tuhoaisi kokonaan.
Kaavamuutosalueesta noin 500 metrin etäisyydellä sekä etelään, että pohjoiseen sijaitsee liito-oravien käyttämät reitit Hämeenlinnan väylän ylitykseen. Aiottu tontti saattaa olla liito-oravien ruokailupaikka tai kulkureitti, jonka tontin rakentaminen tuhoaisi kokonaan.
Lisäksi kaavamuutoksen vaikutukset lähialueen asukkaiden elinoloihin ja elinympäristöön ovat kiistatta negatiiviset.

Kaavaselostuksen sivut 24 ja 25, kohta Palvelut ja työpaikat:
"Kaavamuutoksen myötä Vantaanlaakson asuntoalueen työpaikkaomavaraisuus lisääntyy. Vuonna 2015 laaditun Vantaan kaupan palveluverkkoselvityksen ja suunnitelman 2040 mukaan Vantaan asukasmäärän on ennustettu kasvavan vuodesta 2015 noin 50 000 asukkaalla vuoteen 2040 mennessä ja olevan tuolloin noin 260 000. Vantaan väestöennusteen 2017 mukaan Myyrmäen suuralueen väkiluku kasvaa vuosina 2017-2027 yhteensä noin 6 800 asukkaalla. Vantaalaisten ostovoiman on päivittäistavarakaupan osalta ennustettu kasvavan vuosittain 1 % eli 455 miljoonaa euroa vuoteen 2040 mennessä. Myös työpaikkojen määrän kasvu Vantaalla lisää kaupallisten palveluiden tarvetta. Päivittäistavarakaupan liiketilan lisätilatarpeen on Myyrmäen suuralueella ilman ostovoiman siirtymiä arvioitu vuoteen 2040 mennessä olevan yhteensä 15 700 k-m2. Kaavamuutoksen mukainen päivittäistavarakauppa vastaa osaltaan ko. lisätilatarpeeseen."

Päivittäistavarakaupan vaikutus työpaikkaomavaraisuuteen on merkityksettömän pieni etenkin aiotun toimijan konseptin mukaan.
Aiottu liikepaikka ei vastaa laajentuvan Myyrmäen ja Martinlaakson palvelutarpeeseen. Kyseisten alueiden asukkaiden asiointimatkat suuntautuvat hyvin suurella todennäköisyydellä toisaalle.

Kaavaselostuksen sivut 25 ja 26, kohtaTaloudelliset vaikutukset:
"Uuden kaupan tontin luoteiskulmassa sijaitseva noin 40 m pituinen osuus Koukkuniityn puistossa sijaitsevasta avo-ojasta on siirrettävä aavistuksen verran lännemmäksi. Mikäli tontti halutaan liittää kaukolämpöverkostoon, sinne on rakennettava maanalainen kaukolämpöputki. Uutta tonttia lähin kaukolämmön putkiverkosto sijaitsee Isännänkujalla. Kaavamuutosta varten Ramboll Finland Oy:n laatimassa liikenneselvityksessä todetaan, että Vantaanlaaksontielle tarvitaan eteläsuunnasta oma ryhmittymiskaista kaupan tonttiliittymää varten. Hämeenlinnanväylälle pohjoiseen suuntautuvalle rampille suositellaan liikennevalo-ohjausta sekä valo-ohjauksen kapasiteetin maksimoimista erillisten ryhmittymiskaistojen toteuttamisella Martinlaaksontielle itä- ja länsisuunnista. Vuoden 2040 ennustetilanteessa uudesta kaupasta riippumaton liikennemäärien yleinen kasvu katuverkolla edellyttää, että Martinlaaksontien ja Vantaanlaaksontien kiertoliittymään toteutetaan joko lisäkaistat tai, että liittymä muutetaan liikennevalo-ohjatuksi ja Martinlaaksontieltä sen itäsuunnasta Hämeenlinnanväylälle pohjoiseen suuntautuvaa ramppia varten suositeltava ryhmittymiskaista muutettaisiin ns. vapaaksi oikeaksi.
Vantaan kaupunki vastaa edellä mainittujen yhdyskuntateknisten putki- ja liikenneverkostojen yms.

toteuttamisen kustannuksista, joita katetaan mm. tontin myynnistä Lidl Suomi Ky:lle saatavalla tulolla sekä kiinteistöstä kaupungille maksettavilla kiinteistöveroilla yms.
Hankkeen katsotaan pitkällä aikavälillä olevan kaupungille taloudellisesti kannattava."

Selostuksessa esitetyt Vantaan kaupungin kustannuksella toteutettavat toimenpiteet eivät ole laajuudeltaan riittävät. Riittämättömyys johtuu mm. liikenneselvityksessä olevista virheistä ja puutteista, joista tarkemmin jäljempänä tässä muistutuksessa.
Mihin perustuu oletus, että hanke olisi edes pitkällä aikavälillä taloudellisesti kannattava? Oletusta tukevan taloudellisen selvityksen tulisi olla kaavaselostuksen liitteenä. Vai perustuuko oletus vain ns. "hihasta vedettyyn arvioon"?

Kaavaselostuksen sivut 26 ja 27, kohta: Liikenne:
Liikenneselvitys, johon kaavaselostuksessa viitataan, on laadittu puutteellisesti ja virheellisesti. Selvityksessä ei ole lainkaan tarkasteltu aamun huipputunnin liikennettä (AHT). Aamun huipputuntiin perustuva tarkastelu tulee tehdä illan huipputuntiliikennetarkastelun lisäksi, sillä aamun liikenne suuntautuu osin eri suuntaan kuin illan liikenne. Kaupan liikenteellä aamun huipputunnin liikenteen sujuvuuteen ei liene kovin suurta merkitystä, mutta esitetyllä liikennevalo-ohjauksella on erittäin suuri merkitys liikenteen sujuvuuteen myös aamulla.
Liikenneselvityksestä puuttuu laajempi verkostollinen selvitys, jolla pystytään tarkastelemaan esitetyn valo-ohjauksen vaikutusta esim. koko Martinlaaksontien liikennevirran ja asuntokatujen Martinlaaksontielle liittymisen sujuvuuteen.
Valo-ohjauksen vaikutus Hämeenlinnan väylän pohjoisesta tulevan rampin liikenteen sujuvuuteen on tarkasteltava. Valo-ohjaus Martinlaaksontielle hankaloittaisi merkittävästi rampista vasemmalle Martinlaaksontielle kääntyvän liikenteen sujuvuutta.
Liikenneselvityksessä ei ole lainkaan huomioitu joukkoliikennettä, eikä varsinkaan Martinlaaksontiellä ja Vantaanlaaksontiellä olevien linja-autopysäkkien vaikutusta liikenteen sujuvuuteen. Linja-auton poistuminen pysäkiltä aiheuttaa suuren häiriön liikennevirtaan.
Liikenneselvityksessä ei myöskään ole lainkaan huomioitu kevyen liikenteen aiheuttamia häiriöitä liikennevirtaan ylitettäessä suojateitä.
Nämä puutteet ja virheet liikenneselvityksessä osoittavat, että kaavaselostuksessa esitetyt Vantaan kaupungin kustannuksella toteutettavat liikenteelliset toimenpiteet eivät ole laajuudeltaan riittävät. Valo-ohjaus tullaan tarvitsemaan ainakin myös pohjoisesta tulevaan ramppiin. Lisäksi Hämeenlinnan väylän alla sijaitsevan linja-autopysäkin liikennejärjestelyt vaativat uudelleen järjestelyä valo-ohjauksen myötä.
Valo-ohjattujen risteysten toteuttamisesta tällaiseen paikkaan tulee saada lausunnot vähintään HSL:ltä sekä Uudenmaan ELY-keskukselta.
Liikenneselvityksen liitteenä olevassa modulirekan ajouratarkastelussa (piirustusnumero LS-03-02) esitetään rekan kääntyminen oikealle Vantaanlaaksontielle käyttäen vasenta ajorataa. Tämä ei ole hyväksyttävä ratkaisu liikenneturvallisuuden kannalta, ellei rekan poistuessa järjestetä liikenteen ohjausta tontille tulevaa liikennettä varten.

Kaavaselostuksen sivu 27, kohta Vesihuolto:
"Kaavamuutosalue tukeutuu olemassa olevaan vesihuoltoon, joten kaavaa varten ei ole tarvetta laajentaa vesihuoltoverkostoa. Puiston avo-ojaverkostoa täytyy muokata siten, että puiston hulevedet ohjautuvat jatkossa kokonaisuudessaan Hämeenlinnanväylän alittaviin hulevesiviemäreihin, koska yhteys uuden kaupan tontin halki Vantaanlaaksontien hulevesiviemäriin katkeaa kaavamuutoksen myötä. Tontin luoteisnurkalla oja siirretään kulkemaan puiston puolella."

Hämeenlinnan väylän alittaa jo rakennettu betoninen, halkaisijaltaan 300 mm oleva hulevesiviemäri. Puiston hulevesien johtaminen siihen ei liene mahdollista nykyisen putken kapasiteetin rajoissa.

Nykyisen hulevesiviemäriputken hyvin todennäköinen uusiminen kapasiteetiltaan suuremmaksi aiheuttaa merkittävän lisäyksen Vantaan kaupungin kustannuksella toteutettaviin yhdyskuntateknisiin toimenpiteisiin.

Kaavaselostuksen sivu 28, kohta Ympäristöhäiriöt:
"Ramboll Finland Oy on laatinut kaavamuutosta varten liikenneselvityksen sekä meluselvityksen. Kaavamuutosalueelle kulkeutuu sitä reunustavilta runsasliikenteisiltä liikenneväyliltä (Hämeenlinnanväylä, Martinlaaksontie, Vantaanlaaksontie) melua ja pakokaasupäästöjä yms. Uuden päivittäistavarakaupan myymälän myötä lisääntyvän liikennemäärän muutokset ilmanlaatuun jäävät pieniksi."

Meluselvitys on laadittu puutteellisesti ja osin väärien lähtötietojen perusteella.
Hämeenlinnan väylän nopeusrajoitus tällä kohtaa on 80 km/h, meluselvityksessä mainittu 100 km/h. Tällä nopeuserolla jo nykyisillä liikennemäärillä on suuri merkitys selvityksessä kuvattuun liikennemeluun.
Meluselvityksessä on täysin jätetty huomiotta lähitulevaisuudessa Hämeenlinnan väylän kehittämisen yhteydessä toteutettavien meluesteiden vaikutus liikennemeluun alueella.
Koukkupuiston merkitys virkistyskäytössä parantuu huomattavasti näiden meluesteiden ansiosta, jota Vantaan kaupunki voisi vielä lisätä toteuttamalla meluesteet Martinlaaksontielle ja Vantaanlaaksontielle.
Meluselvityksessä tulee tarkastella mikä osa liikennemelusta aiheutuu Hämeenlinnan väylästä ja mikä osa katuliikenteestä.

"Suunnitellun päivittäistavarakaupan asiakasliikenne nostaa päiväajan melun keskiäänitasoja lähimpien asuintalojen piha-alueilla alle 1 dB. Yleisen käsityksen mukaan 2-3 dB muutos keskiäänitasossa on hyvissä olosuhteissa ja ilman häiritsevää muuta taustamelua pääsääntöisesti korvakuulolla havaittavissa. Kaupan lastauspihalla käy yöaikana (klo 22-7) yksi kuorma-auto. Kaupan toimintojen aiheuttama yöajan melun keskiäänitaso jää kaupan tontin pohjoisreunaan edellytetyn vähintään 2 m korkean meluesteen johdosta lähimmillä asuinkiinteistöillä alle 45 dB, eikä ylitä asuinkiinteistöjen pihoja koskevaa Valtioneuvoston yömelun ohjearvoa 50 dB. Kaupan ja sen toimintojen vaikutus yömelun keskiäänitasoihin alueen asuinkiinteistöillä on muu tie- ja katuliikenne huomioiden likipitäen olematon."

Meluselvityksessä ei ole lainkaan huomioitu asiakasliikenteen vaikutusta yöajan meluun. Yöajan asiakasliikenteen ja asiakkaiden aiheuttama lisäys meluun aiheuttaa suurta häiriöitä lahiasukkaille. Kauppojen aukioloajat ovat nykyisen lainsäädännön puitteissa vapaat, joten kauppa aiheuttanee myös yöllistä asiakasliikennettä, mikäli hanke toteutuu.

Vastine:
Vantaanlaaksoon on yleiskaavassa osoitettu keskustatoimintojen alakeskus pienellä c-merkinnällä ©. Se on lähipalvelujen keskus, jonne saa sijoittaa merkitykseltään paikallisia päivittäistavaramyymälöitä. Alakeskus sisältää sekä kaupalliset että julkiset palvelut. Yleiskaava ohjaa maankäyttöä yleispiirteisesti. Yleiskaavan ohjausvaikutuksen kannalta oleellista ei ole se, missä em. lähipalvelujen keskus asuinalueella tarkasti sijaitsee vaan nimenomaan se, että Vantaanlaakso alueena ja kaupunginosana on ko. alakeskus. MRL:n sekä kaupan sijoittumista ohjaavan muun säännöstön yms. perusteella vähittäiskaupan suuryksiköitä ovat yli 4 000 k-m^2 suuruiset myymälät. Mikäli päivittäistavarakauppa on suurempi kuin 5 000 k-m^2, se muuttuu seudullisesti merkittäväksi. Uusi kauppa ja Vantaanlaakson nykyisessä liikekeskuksessa sijaitseva K-market eivät erikseen eivätkä yhdessä ylitä seudullisen merkittävyyden rajaa.

Asemakaavan tarkoituksena on kauppatontin kaavoittaminen pääkatujen kulmaukseen. Vantaan kaupan palveluverkkoselvityksen (Kala 9.11.2015) mukaan tontti on potentiaalinen kaupan paikka. Tämä on yleiskaavoituksen laatima yleiskaavaa tarkempi koko kaupungin kattava kaupallinen selvitys. Palveluverkkoselvitys on kaupungin, kaupan keskusliikkeiden ja muiden kaupan toimijoiden sekä kiinteistökehittäjien ja -omistajien yhteinen näkemys Vantaan kaupan tavoiteltavasta palveluverkosta. Palveluverkkoselvityksessä Kaivokselaan ja Martinlaaksoon esitetyt muut päivittäistavarakaupan potentiaaliset tontit eivät ole Vantaan kaupungin omistuksessa eikä niiden kehittäminen yksinomaan kaupungin päätettävissä. Paikka on yleiskaavassa osoitettu rakentamiseen, sijaitsee pääkatujen risteyksessä eikä tiemelun vuoksi sovellu hyvin virkistykseen. Paikka on Vantaan kaupungin omistuksessa ja liikenteellisesti keskeinen sekä lähellä asuin- ja yritysalueita. Kaupungin tulee edistää palvelujen saatavuutta ja toimivan kilpailun kehittymistä (MRL 5 §). Vantaanlaakson nykyisen palvelukeskittymän päivittäistavarakauppaa isompi kauppa tarjoaa laajemman valikoiman ja mahdollistaa kahden suurimman päivittäistavarakauppaketjun ulkopuolisen toimijan sijoittumisen alueelle. Kyseessä ei kuitenkaan ole vähittäiskaupan suuryksikkö.

Väestönkasvu ja työpaikkamäärän kasvu lisäävät päivittäistavarakaupan kysyntää. Nyt vireillä olevat kaupan kaavahankkeet lisäävät kaupan kilpailua, jolloin Lidillä on Länsi-Vantaalla kattavasti neljä kauppapaikkaa (Vapaala, Myyrmäki, Kaivoksela, Vantaanlaakso). Kaupan kilpailu ja palveluvalikoima, liikenneyhteyksien sujuvuus, asiointimatkojen ketjutus muiden liikkumistarpeiden kanssa yms. vaikuttavat ihmisten ostoskäyttäytymiseen, eikä asiointipaikaksi aina valita esimerkiksi lähimpänä kotia olevaa myymälää. Asiointimatkat suuntautuvat myös alueilta toisille. Tämä on huomioitu mm. Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040:ssä. Hankkeen vaikutusalueeseen kuuluu Martinlaakso, jossa on rakenteilla ja kaavoitteilla useita kerrostalo- ja työpaikkakohteita. Kaavamuutos parantaa kaupan palveluja ja kilpailua. Isompi kauppa tarjoaa kustannustehokkaasti laajemman valikoiman.

Kauppapaikka on kilpailutettu kaupan toimijoille järjestetyllä julkisella tonttihaulla, minkä tuloksena kaupunkisuunnittelulautakunta (21.8.2017) on valinnut haun voittajaksi Lidl Suomi Ky:n. Kaupan toimijat edellyttävät, että kauppapaikka on sijainniltaan yms. sopiva ja että paikka on saavutettavissa autolla, julkisilla liikennevälineillä sekä kevyellä liikenteellä. Käynnissä on myös kehityssuunta, jossa kauppa hakeutuu enenevässä määrin paikkoihin, jotka ovat hyvien tie- ja katuyhteyksien solmukohdissa mutta usein myös asuinalueiden ulkopuolella ja siten hankalasti lähistön asukkaiden saavutettavissa. Vantaanlaaksontie 34 kuitenkin sijaitsee olevan yhdyskuntarakenteen ja asutuksen keskellä, mikä osaltaan vähentää em. ongelmallisen kehityssuunnan toteutumista. Kaupan toimijat päättävät uusien päivittäistavarakauppojen perustamisesta asukasmäärien, liikenneverkon sekä niiden kehittymisen perusteella ja asiaa tarkastellaan uuden kaupan välitöntä lähialuetta laajempaa aluetta käsittävänä kokonaisuutena. Myös Länsi-Vantaalla toimivat kaupan kaksi suurinta toimijaa, S- sekä K -ryhmät (jolla on mm. Vantaanlaaksossa toimiva K-market Naapuri), osallistuivat kauppapaikasta järjestettyyn hakuun ja ovat siten osaltaan katsoneet uuden kauppapaikan heidän kaupan palveluverkkojensa kannalta sopivaksi. Uudenmaan ELY-keskus toteaa asemakaavamuutosta nro 002320 koskevassa 14.5.2018 lausunnossaan, että asemakaavan muutosehdotuksessa on riittävästi selvitetty kaavan vaikutukset palveluverkon kannalta.

Kauppatontin viereen jää yhä 8,0 hehtaarin laajuinen puisto (Koukkuniitty ja Perkiönmäki), joka on 89 % nykyisestä puistosta. Lisäksi kaupunginosassa on tiemelun suhteen hiljainen Vantaanjokeen rajoittuva laaja virkistysalue (Lounaniitty), joka on valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta (VN 5.1.1995) ja liittyy ulkoilureitein Helsingin keskuspuistoon. Kaupan tontille istutetaan 30 puuta.

Länsi-Vantaalta on tehty tuore liito-oravaselvitys 2016, jota on täydennetty 2017. Halavasepikkä ja liito-orava eivät esiinny kaava-alueella. Kuten asemakaavamuutoksen selostuksessa on todettu, halavasepikkä on erikoistunut elämään tulvivilla ja runsaasti puumaisia pajuja kasvavilla alueilla, jollainen kaupan tontiksi asemakaavoitettava alue ei ole. Kaavamuutoksen vaikutuksia selvitettäessä on otettu huomioon aluetta koskevat aikaisemmin tehdyt selvitykset sekä muut selvitysten tarpeellisuuteen vaikuttavat seikat.

Kaavamuutoksen vaikutukset on selvitetty siten, että ne antavat riittävät tiedot kaavamuutoksen toteuttamisesta.

Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon mukaan asemakaavan muutosehdotuksessa on riittävästi selvitetty kaavan vaikutukset palveluverkon kannalta. Kaavaselostuksessa 19.3.2018 ja kaavan liitteissä on arvioitu osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa 5.4.2017 arvioitaviksi esitetyt kaavan merkittävät vaikutukset (MRL 9 §). Kaavaselostuksessa on nähtävilläolon jälkeen täsmennetty vaikutusten arviointiosiota erityisesti taloudellisten sekä luontoon ja luonnonympäristöön kohdistuvien vaikutusten osalta.

Vantaan kaupungilla on laaja, koko kaupunkia koskeva vuoden 2040 liikenne-ennuste. Lidl:n liikenneselvitys perustuu vuoden 2040 liikenne-ennusteeseen, johon on lisätty Lidl:n synnyttämä liikenne. Liikenneselvityksessä liikenteen toimivuustarkastelut tehdään ilta- tai aamuhuipputunnin liikennemäärillä riippuen siitä, kumpi huipputunti on suurempi. Lidl:in toimivuustarkastelussa iltahuipputunti on todettu suuremmaksi. Liikennevalot tullaan aikanaan ohjelmoimaan aamulla aamuhuipputunnin liikennemäärien ja suuntautumisen mukaan, ja illalla vastaavasti iltahuipputunnin mukaan.

Liikenneselvityksessä on tarkasteltu Hämeenlinnanväylän pohjoisesta tulevan rampin liikenteen toimivuus. Simulointien perusteella siihen on esitetty pidennettyä kääntymiskaistaa. Martinlaaksontien ja Hämeenlinnanväylän rampin liittymä on liikenneselvityksessä esitetty muutettavan liikennevalo-ohjatuksi. Muutos valo-ohjaamattomasta liittymästä valo-ohjatuksi parantaa jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden turvallisuutta.

Toimivuustarkastelussa on huomioitu linja-auton pysähtyminen pysäkille ja kevyenliikenteen suojatien ylitykset. Näiden asioiden huomioiminen kuuluu normaaliin toimivuustarkastelun tekemiseen. Liikenneselvitysraporttiin on koottu pääasiat eikä siinä ole mainittu kaikkia yksityiskohtia. Jonoutuva liikenne ei vaikuta Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien kiertoliittymän poistumishaaroilla sijaitsevien linja-autopysäkkien toimintaan eikä toisinpäin. Saapuessaan liittymään linja-autot jonottavat muiden ajoneuvojen kanssa yhdessä. Martinlaaksontien lähin pysäkki sijaitsee kiertoliittymän ja Hämeenlinnanväylän ramppiliittymän välissä. Linja-autoilla on etuajo-oikeus poistua pysäkiltä, mikä vaikuttaa hyvin vähän muun liikenteen toimivuuteen. Mikäli Hämeenlinnanväylälle pohjoiseen johtavalle rampille toteutetaan Martinlaaksontieltä idästä tulevalle liikenteelle pidennetty kääntymiskaista, linja-autopysäkin suositellaan palvelevan vain rampille suuntautuvaa linja-autoliikennettä ja ramppiliittymän jälkeinen pysäkki Martinlaaksontietä jatkavia linjoja. Liikennevalokierroissa jalankulkijan minimivihreä toteutuu, jolloin jalankulkijat pääsevät ylittämään suojatiet. Jalankulkijoiden vihreät valot on ajoitettavissa niin, etteivät ne häiritse merkittävästi suurimpia ajoneuvoliikennevirtoja.

Moduulirekan kääntyminen uuden kaupan tonttiliittymässä oikealle piirustuksessa (nro LS-03-02) esitetyllä tavalla on normaali, hyväksyttävä käytäntö.

Kaupungin liikennesuunnittelu on mallintanut alakoululaisten liikkumisvirtoja. Kivimäen kouluun kulkee Martinlaaksontien ja Vantaanlaaksontien kiertoliittymän kautta noin 30 oppilasta/vrk. Viimeisen viiden vuoden aikana kiertoliittymässä ei ole tapahtunut yhtään poliisin tietoon tullutta onnettomuutta. Liikennemäärät tulevat jonkin verran lisääntymään uuden Lidl:n myötä. Kiertoliittymissä ei ole liikennevaloja, kuten ei nykyisessäkään, joten kevyen liikenteen turvallisuuden lisääminen valo-ohjauksella edellyttäisi kiertoliittymän poistamista ja muuttamista valo-ohjatuksi liittymäksi. Alueen asemakaavoissa ko. liittymän katualueeksi varattu tila on riittävä myös valo-ohjatulle liittymälle.

Asemakaavamuutosehdotuksesta on pyydetty lausunto ELY-keskukselta. HSL:n lausunto tullaan pyytämään myöhemmin katusuunnitelmien yhteydessä. Asemakaavamuutokseen on Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta lisätty kaavamääräys: *”Korttelialueen toiminta ja siitä aiheutuva liikenne eivät saa haitata liikennettä Hämeenlinnanväylällä. Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien liikenteen sujuvuus ja turvallisuus on varmistettava tarvittavin katujärjestelyin. Liikerakennusta ja pysäköintialueita ei saa ottaa*

käyttöön ennen kuin em. tie- ja katujärjestelyt on toteutettu maantiealueen tienpitäjän sekä kadunpitäjän edellyttämällä tavalla." Liikenneselvityksen mukaan tieverkko toimii, kun tarvittavat liittymäjärjestelyt toteutetaan. Kaavalla varataan maa-alueet eri käyttötarkoituksiin ja lopulliset yksityiskohtaiset liikenne-järjestelyt ratkaistaan katusuunnitelmassa.

Hulevesisuunnitelma on mitoitettu Vantaan hulevesien toimintamallin mukaisesti. Kovassa ja pitkässä rankkasateessa hulevesi viipyy tontilla ja puistossa lammikoissa. Hulevesiviemäri 300 B olisi liian pieni tällä valuma-alueella, mutta Vantaanlaaksontiellä on hulevesiviemäri 800 B ja Hämeenlinnanväylän alittaa hulevesiviemäri 800 B, joista jälkimmäinen ei näy vesihuollon esisuunnitelmakartalla. Hulevesiviemäreitä ei tarvitse uusia asemakaavamuutoksen vuoksi.

Kaupungin kaavahankkeet ovat hyvin kannattavia ja kaupungin talouden kannalta tarpeellisia huolimatta hankkeisiin liittyvistä katujärjestelyistä sekä ojien ja kunnallistekniikan siirroista. Nyt asemakaavoitettavasta kaupan tontista on kauppapaikan kilpailutuksessa (Kala 21.8.2017) tarjottu 740 euroa/k-m^2 eli noin 2 milj. euroa rakennusoikeudella 2 800 k-m^2. Ramboll Finland Oy:n liikenneselvitystä on täsmennetty lisäaineistoilla ja mm. kustannusarvioilla. Vantaanlaaksontie-Martinlaaksontie -kiertoliittymän pohjoishaaran hankkeen kustannusarvio sisältäen Vantaanlaaksontien eteläsuunnasta oman ryhmittymiskaistan uuden kaupan tonttiliittymää varten on noin 300 000 € – 350 000 € (ALV 0 %). Hämeenlinnanväylälle pohjoiseen suuntautuvalle rampille suositellaan liikennevalo-ohjausta sekä valo-ohjauksen kapasiteetin maksimoimista erillisten ryhmittymiskaistojen toteuttamisella Martinlaaksontielle itä- ja länsisuunnista, minkä kustannukseksi arvioidaan noin 280 000 e – 330 000 e (AVL 0 %).
Vuoden 2040 ennustetilanteessa uudesta kaupasta riippumaton liikennemäärien yleinen kasvu katuverkolla edellyttää, että Martinlaaksontien ja Vantaanlaaksontien kiertoliittymään toteutetaan joko lisäkaistat tai, että liittymä muutetaan liikennevalo-ohjatuksi ja Martinlaaksontieltä sen itäsuunnasta Hämeenlinnanväylälle pohjoiseen suuntautuvaa ramppia varten suositeltava ryhmittymiskaista muutettaisiin ns. vapaaksi oikeaksi. Kiertoliittymän muuttaminen vuoden 2040 ennustetilanteessa ns. turbo-kiertoliittymäksi tai kanavointi valo-ohjatuksi tasoliittymäksi arvioidaan maksavan noin 450 000 e – 600 000 e (ALV 0 %). Nykytilanteen parannustoimien sekä vuoden 2040 tilanteen kustannukset olisivat siten yhteensä noin 1 030 000 e – 1 280 000 e (ALV 0 %).

Asemakaavamuutos edellyttää, että huoltopihalle rakennetaan meluaita. Asemakaavamuutoksen kaavamääräykset ja ratkaisut ovat sellaisia, ettei uusi kauppa aiheuta suositukset ylittävää meluhaittaa. Kaupan toimintojen aiheuttama yöajan melun keskiäänitaso on kaupan tontin pohjoisreunaan edellytetyn vähintään 2 m korkean meluesteen johdosta lähimmällä asuinkiinteistöllä noin 40 dB (LAeq 22–7) eikä ylitä asuinkiinteistöjen pihoja koskevaa Valtioneuvoston yömelun ohjearvoa 50 dB. Mallinnuksen mukaan tavaratoimituksista kuuluvista lastauksen ja purkamisen kolahduksista aiheutuva enimmäisäänitaso lähimmän asuintalon kohdalla on meluesteestä johtuen 61 dB (LAFmax). Ko. asuintalon julkisivun ääneneristävyyden voidaan arvioida olevan luokkaa 25–30 dB (äänitasoero). Tällöin 61 dB melutaso julkisivulla vaimenee sisälle asuntoon mentäessä vähintään tasolle 36 dB. Kaikki kolahdukset eivät ole yhtä kovaäänisiä eivätkä kaikki melutapahtumat tuota em. suuruisia hetkellisiä äänitasoja asunnoissa sisällä. Melueste riittää vaimentamaan hetkelliset lastauksesta ja purkamisesta aiheutuvat melutapahtumat alle WHO:n ja Asumisterveysohjeen suosituksen 45 dB. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta kaupan toimintojen yömelua koskevia kaavamääräyksiä on vielä täsmennetty lisämääräyksellä "*Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.*" Lidl ei ole auki yöaikaan klo 22 – 07, joten silloin ei ole asiakasliikennettä.

Eri katujen melun erottelu meluselvityksessä on tarpeetonta. Oleellista on erottaa uuden kaupan ja sen toimintojen melu alueen tieliikennemelusta, kuten meluselvityksessä on tehty. Meluselvityksen lähtötietoihin päätynyt Hämeenlinnanväylän väärä nopeusrajoitus on vain meluselvityksen taulukossa mutta laaditut melumallinnokset on tehty oikeilla nopeusrajoitustiedoilla. Meluselvitystä on tarkistettu (26.10.2018) sivun 1-4 taulukon 4. (Selvityksessä käytetyt liikennetiedot) osalta. Kun Hämeenlinnanväylän

meluesteet aikanaan toteutetaan, melutilanne helpottuu entisestään. Meluesteet toteuttaa valtio vasta tien parantamisen yhteydessä. Uudenmaan ELY-keskuksen käynnistämä selvitys valtion tienpitoon kuuluvan Hämeenlinnanväylän kehittämiseksi on vasta alkanut. Selvityksen suunnitelmat eivät ole valmiita. Niihin mahdollisesti sisältyvistä meluesteistä tai niiden toteuttamisesta sekä aikataulusta ei ole sitovia päätöksiä ja niiden toteutuminen on epävarmaa. Hämeenlinnanväylän parantaminen ei sisälly Helsingin seudun liikenne-järjestelmäsuunnitelmaan HLJ 2015, jossa on esitetty hankkeet, jotka tulisi aloittaa vuoteen 2025 mennessä. Vantaan kaupunki ei yksin rahoita valtion tienpitoon kuuluvan Hämeenlinnanväylän mahdollisten meluesteiden toteuttamista.

Pienhiukkasten osalta asuinrakennusten etäisyys ajoradan reunasta täyttää hyvin HSY:n vaatimukset.

Tarkistukset:
Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

NRO 12

Muistutus:

Emme halua Lidl kauppaa lähellemme. Alueellamme on jo yksi kauppa ja pienen kävelymatkan päässä 4 päivittäistavara kauppaa. 3 kilometrin päässä2 Lidl kauppaa, että kyllä nämä riittävät.Tällä alueella on jo tarpeeksi liikennemelua ja jos puustoa hakataan, niin melu lisääntyy. Olemme odottaneet jo monta vuotta meluaitaa,joka on jo luvattukin ,mutta sitä vaan ei ole kuulunut, eikä näkynyt.Siis ei Lidl kauppaa Vantaanlaaksoon.

Vastine:
Vantaan kaupan palveluverkkoselvityksen (Kala 9.11.2015) mukaan tontti on potentiaalinen kaupan paikka. Paikka on yleiskaavassa osoitettu rakentamiseen, sijaitsee pääkatujen risteyksessä eikä tiemelun vuoksi sovellu hyvin virkistykseen. Paikka on liikenteellisesti keskeinen ja lähellä asuin- ja yritysalueita. Kaupungin tulee edistää palvelujen saatavuutta ja toimivan kilpailun kehittymistä (MRL 5 §). Kauppapaikka on kilpailutettu kaupan toimijoille järjestetyllä julkisella tonttihaulla, minkä tuloksena kaupunkisuunnittelulautakunta (21.8.2017) on valinnut haun voittajaksi Lidl Suomi Ky:n. Kaupan toimijat edellyttävät, että kauppapaikka on sijainniltaan yms. sopiva ja että paikka on saavutettavissa autolla, julkisilla liikennevälineillä sekä kevyellä liikenteellä. Vantaanlaakson nykyisen palvelukeskittymän päivittäistavarakauppaa isompi kauppa tarjoaa laajemman valikoiman ja mahdollistaa kahden suurimman päivittäistavarakauppaketjun ulkopuolisen toimijan sijoittumisen alueelle.

Asemakaavamuutos edellyttää, että huoltopihalle rakennetaan meluaita. Asemakaavamuutoksen kaavamääräykset ja ratkaisut ovat sellaisia, ettei uusi kauppa aiheuta suositukset ylittävää meluhaittaa. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta kaupan toimintojen yömelua koskevia kaavamääräyksiä on vielä täsmennetty lisämääräyksellä ”*Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.*” Kaupan tontiksi asemakaavoitettavan alueen nykyiset puut eivät merkittävästi suojaa lähialueen asutusta melulta.

Uudenmaan ELY-keskuksen käynnistämä selvitys valtion tienpitoon kuuluvan Hämeenlinnanväylän kehittämiseksi on vasta alkanut. Selvityksen suunnitelmat eivät ole valmiita. Niihin mahdollisesti sisältyvistä meluesteistä tai niiden toteuttamisesta sekä aikataulusta ei ole sitovia päätöksiä ja niiden toteutuminen on epävarmaa. Vantaan kaupunki ei yksin rahoita valtion tienpitoon kuuluvan Hämeenlinnanväylän mahdollisten meluesteiden toteuttamista.

Tarkistukset:
Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

NRO 13

Muistutus:

Haen muutosta asemakaavamuutosehdotus nro 002320 hyväksymistä koskevaan päätökseen.
Asun kaavamuutosalueen välittömässä läheisyydessä, Isännänkuja 4. Taloyhtiömme tontti rajoittuu kyseiseen puistoalueeseen, johon nyt on suunnitteilla päivittäistavarakauppa.
En hyväksy, että puistoalueesta lohkaistaisiin tontti kaupalle.
Kaavamuutoksen perusteluna on asuinalueen kauppapalvelujen parantaminen. Tarvitaanko alueelle lisää palveluja? Riittääkö kauppapalveluille käyttäjiä? Onko tarpeellista kaavoittaa puistoalueesta tontti kaupalle?
Vantaa on teettänyt kaupan palveluverkkoselvityksen, jossa arvioitiin että ostovoima ja palveluntarve kasvaa Myyrmäen suuralueella. Ennustettu palvelujen tarve luonnollisestikin lisääntyy alueen kasvukeskuksissa, eikä pientalovaltaisessa Vantaanlaaksossa. Tuskin Myyrmäen, Kaivokselan tai edes Martinlaakson asukkaat tulisivat paljoakaan asioimaan Vantaanlaaksoon, koska heillä on omillakin asuinalueillaan runsaasti kauppapalveluja (myös Lidl Myyrmäessä ja Kaivokselassa). Suunnitelmassa vedottiin myös hyviin liikenneyhteyksiin. Kuvitellaanko tosiaankin, että ihmiset lähtevät julkisilla liikennevälineillä ostoksille Vantaanlaaksoon? Todennäköisemmin he silloin menevät Myyrmäkeen tai Jumboon. Vantaanlaakso on pientaloaluetta, ja tietääkseni ei alueelle ole tulossa suuria määriä uusia asukkaita, joten on vaikea uskoa että tällä alueella pärjäisi 2 päivittäistavarakauppaa. Aikaisemmin oli K-kaupan lisäksi R-kioski, joka lopetti kun pienille kaupoille sallittiin laajemmat aukioloajat. Ilmeisesti ei molemmille riittänyt asiakkaita. Nyt alueella olevan K-Market Naapurin myymälätehokkuus-selvitys, johon myös kaavamuutoksen esittelyssä vedottiin oli tehty 2016 (myyntiluvut ilmeisesti vuodelta 2015). Hiljaisempaa on ollut sen jälkeen, kun olen asioinut kaupassa. Lähialueilla esim. Martinlaaksossa lisääntyneet kauppapalvelut ja isojen kauppojen aukiolorajoitusten poistaminen ovat todennäköisesti vaikeuttaneet K-Market Naapurin tilannetta. Tiedotusvälineissä usein uutisoidaan miten pienet kaupat ovat vaikeuksissa suurempien puristuksissa. Kauppiasvetoinen pieni K-Market tuskin pystyy kilpailemaan Lidlin kanssa.
Onko taloudellisesti ja ekologisesti järkevää investoida uuden kauppapaikan kaavoittamiseen ja infran rakentamiseen, jos jatkossakin alueella olisi kuitenkin vain 1 päivittäistavarakauppa? Sijainti vain vaihtuisi puistoalueelle.
Onko otettu huomioon riittävä virkistysaluetarve ja luonnon monimuotoisuuden vaaliminen, jos osa puistoalueesta lohkaistaan kaupalle? Alue on luonnontilainen osa Koukkuniitynpuistoa. Suunnitelman esittelyssä sanottiin, että alue ei sovellu virkistyskäyttöön meluhaittojen takia. Tällä hetkellä sillä on nimenomaan virkistyskäyttöä, sinne on muodostunut polkuja, myös talvella. Tällaisia luonnontilassa olevia alueita nimenomaan tarvitaan luonnonmonimuotisuudenkin takia. Alueelle on jätetty kaatuneet puut lahoamaan, se on hyvä. alueella runsas kirjo lintuja etc. Eivätkä liito-oravien esiintymisalueetkaan kaukana ole. Kyseisen alueen reunalla on myös lehtomaista metsää, jossa kasvaa mm. tervaleppää, näsiä, keltavuokkoja jne. Lehtoalueita pitää vaalia, koska ne ovat vähentyneet hälyttävästi.
On huomioitava myös liikennemäärien kasvu. Liikenne ruuhkautuu entisestään ja jalankulku, pyöräily, ym. kevytliikenne vaikeutuu. Liikennemelu lisääntyy huomattavasti, se on jo nyt yli ohjearvojen. Alueella kasvaa mm. isoja kuusia, jos se jäisi luonnontilaan, se edes vähän blokkaisi liikenteen melua ja saasteita.
Ei voi välttyä poliittisen kähminnän ajatukselta. Lidlille on päätetty saada kauppapaikka hinnalla millä hyvänsä, vaikka sitten puistoalueelle.
Onko asiasta järjestetty aito ja avoin kilpailu?

Haluan vastauksen tähän muistutukseen.

Vastine:
Asemakaavamuutoksen nro 002320 mukaisesti Vantaanlaaksontie 34 alueelle muodostettava tontti on Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040 (Kala 9.11.2015) mukaan potentiaalinen kaupan paikka. Palveluverkkoselvitys on kaupungin, kaupan keskusliikkeiden ja muiden kaupan toimijoiden sekä kiinteistökehittäjien ja -omistajien yhteinen näkemys Vantaan kaupan tavoiteltavasta palveluverkosta. Paikka on yleiskaavassa osoitettu rakentamiseen, sijaitsee pääkatujen risteyksessä kunnallistekniikan verkostojen tuntumassa eikä tiemelun vuoksi sovellu hyvin virkistykseen. Paikka on liikenteellisesti keskeinen ja lähellä asuin- ja yritysalueita. Vantaanlaaksontie, joka on Hämeenlinnanväylän rinnakkaiskatu, ja Martinlaaksontie ovat voimassa olevan yleiskaavan pääkatuja. Tontti on saavutettavissa julkisilla liikennevälineillä, jotka

palvelevat asiakkaita ja henkilökuntaa. Palveluverkkoselvityksessä Kaivokselaan ja Martinlaaksoon esitetyt muut päivittäistavarakaupan potentiaaliset tontit eivät ole Vantaan kaupungin omistuksessa eikä niiden kehittäminen yksinomaan kaupungin päätettävissä. Kaupungin tulee edistää palvelujen saatavuutta ja toimivan kilpailun kehittymistä (MRL 5 §). Vantaanlaakson nykyisen palvelukeskittymän päivittäistavarakauppaa isompi kauppa tarjoaa laajemman valikoiman ja mahdollistaa kahden suurimman päivittäistavarakauppaketjun ulkopuolisen toimijan sijoittumisen alueelle.

Kauppapaikka on kilpailutettu kaupan toimijoille järjestetyllä julkisella tonttihaulla, minkä tuloksena kaupunkisuunnittelulautakunta (21.8.2017) on valinnut haun voittajaksi Lidl Suomi Ky:n. Kaupan toimijat edellyttävät, että kauppapaikka on sijainniltaan yms. sopiva ja että paikka on saavutettavissa autolla, julkisilla liikennevälineillä sekä kevyellä liikenteellä. Käynnissä on myös kehityssuunta, jossa kauppa hakeutuu enenevässä määrin paikkoihin, jotka ovat hyvien tie- ja katuyhteyksien solmukohdissa mutta usein myös asuinalueiden ulkopuolella ja siten hankalasti lähistön asukkaiden saavutettavissa. Vantaanlaaksontie 34 kuitenkin sijaitsee olevan yhdyskuntarakenteen ja asutuksen keskellä, mikä osaltaan vähentää em. ongelmallisen kehityssuunnan toteutumista. Kaupan toimijat päättävät uusien päivittäistavarakauppojen perustamisesta asukasmäärien, liikenneverkon sekä niiden kehittymisen perusteella ja asiaa tarkastellaan uuden kaupan välitöntä lähialuetta laajempaa aluetta käsittävänä kokonaisuutena. Myös Länsi-Vantaalla toimivat kaupan kaksi suurinta toimijaa, S- sekä K -ryhmät (jolla on mm. Vantaanlaaksossa toimiva K-market Naapuri), osallistuivat kauppapaikasta järjestettyyn hakuun ja ovat siten osaltaan katsoneet uuden kauppapaikan heidän kaupan palveluverkkojensa kannalta sopivaksi. Uudenmaan ELY-keskus toteaa asemakaavamuutosta nro 002320 koskevassa 14.5.2018 lausunnossaan, että asemakaavan muutosehdotuksessa on riittävästi selvitetty kaavan vaikutukset palveluverkon kannalta.

Vantaanlaakson kaupunginosassa yleis- sekä asemakaavoissa viheralueiksi kaavoitetun pinta-alan osuus kaupunginosan pinta-alasta on 42 %. Niiden lisäksi on huomioitava se, että kaupunginosan asutus on pääasiassa pien- ja rivitalotyyppistä, joissa on runsaasti virkistäytymiseen sopivia piha-alueita. Koukkuniityn puistoa ja sen pohjoisosassa Hämeenlinnanväylän ja Vantaanlaakson asutuksen välissä olevaa puutoista aluetta jää kauppatontin asemakaavoituksen jälkeen jäljelle yhä noin 8 hehtaaria. Vantaanlaakson kaupunginosaan Hämeenlinnanväylän ja Vantaanjoen puolelle jää jäljelle noin 48 hehtaaria asemakaavoitettua puistoa ja lähivirkistysaluetta. Kaupunginosaan jää kaavamuutoksen jälkeen jäljelle riittävä määrä viheralueita. Myös Isännänkuja 4:n ja uuden kauppatontin väliin jää puistoa. Kaupan tontille istutetaan 30 puuta.

Kaava-alue on entistä peltoa. Liito-oravia ei esiinny nyt laadittavan asemakaavamuutoksen alueella. Tervalepän suhteen alue ei ole luonnonsuojeluasetuksen mukaisesti luhtainen tai lähteinen. Näsiä on rauhoitettu vain Ahvenanmaalla. Keltavuokko ei ole suojeltu.

Kaupan tontiksi asemakaavoitettavan alueen nykyiset puut eivät merkittävästi suojaa lähialueen asutusta melulta. Asemakaavamuutos edellyttää, että huoltopihalle rakennetaan meluaita. Asemakaavamuutoksen kaavamääräykset ja ratkaisut ovat sellaisia, ettei uusi kauppa aiheuta suositukset ylittävää meluhaittaa. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta kaupan toimintojen yömelua koskevia kaavamääräyksiä on vielä täsmennetty lisämääräyksellä ”*Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.*”

Liikenneselvityksen mukaan katuverkko toimii, kun liittymiä parannetaan tie- ja katuverkon sujuvuus ja turvallisuus huomioiden siten kuin sekä tienpitäjä että kadunpitäjä ja asemakaavan nähtävänäolon jälkeen tarkistetut kaavamääräykset edellyttävät.

Tarkistukset:
Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

NRO 14

Muistutus:

Hei!

Me lähialueen asukkaina emme hyväksy sitä, että puistoalueesta lohkaistaan tontti kaupalle (Lidl). Alueella meluhaitat ylittävät jo nyt ohjearvot. Meidän taloyhtiön tontti rajoittuu kyseiseen tonttiin. Alue on savimaata, joten rakentaminen paalutusmeluineen olisi jo rasittavaa. Myös liikenne kasvaisi, Hämeenlinnantie tuo jo ennestään melua yli sallittujen arvojen.
Haluaisi tähän valitukseen myös vastauksen.

Vastine:
Vantaan kaupan palveluverkkoselvityksen (Kala 9.11.2015) mukaan tontti on potentiaalinen kaupan paikka. Paikka on yleiskaavassa osoitettu rakentamiseen, sijaitsee pääkatujen risteyksessä eikä tiemelun vuoksi sovellu hyvin virkistykseen. Paikka on liikenteellisesti keskeinen ja lähellä asuin- ja yritysalueita. Kaupungin tulee edistää palvelujen saatavuutta ja toimivan kilpailun kehittymistä (MRL 5 §). Vantaanlaakson nykyisen palvelukeskittymän päivittäistavarakauppaa isompi kauppa tarjoaa laajemman valikoiman ja mahdollistaa kahden suurimman päivittäistavarakauppaketjun ulkopuolisen toimijan sijoittumisen alueelle. Kauppapaikka on kilpailutettu kaupan toimijoille järjestetyllä julkisella tonttihaulla, minkä tuloksena kaupunkisuunnittelulautakunta (21.8.2017) on valinnut haun voittajaksi Lidl Suomi Ky:n. Kaupan toimijat edellyttävät, että kauppapaikka on sijainniltaan yms. sopiva ja että paikka on saavutettavissa autolla, julkisilla liikennevälineillä sekä kevyellä liikenteellä.

Uuden kauppatontin ja Asunto Oy Hannan-Salpan tontin väliin jää puistoksi vyöhyke, jonka leveys on kapeimmillaan noin 35 m ja leveimmillään noin 87 m. Kaupan tontille istutetaan 30 puuta. Paalutusvaiheen melu on väliaikaista. Asemakaavamuutos edellyttää, että huoltopihalle rakennetaan meluaita. Asemakaavamuutoksen kaavamääräykset ja ratkaisut ovat sellaisia, ettei uusi kauppa aiheuta suositukset ylittävää meluhaittaa. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta kaupan toimintojen yömelua koskevia kaavamääräyksiä on vielä täsmennetty lisämääräyksellä ”*Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.*”

Liikenneselvityksen mukaan katuverkko toimii, kun liittymiä parannetaan tie- ja katuverkon sujuvuus ja turvallisuus huomioiden siten kuin sekä tienpitäjä että kadunpitäjä ja asemakaavan nähtävänäolon jälkeen tarkistetut kaavamääräykset edellyttävät.

Tarkistukset:
Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

NRO 15

Muistutus:

>
> Me lähialueen asukkaina emme hyväksy sitä, että puistoalueesta lohkaistaan tontti kaupalle (Lidl). Alueella meluhaitat ylittävät jo nyt ohjearvot. Meidän taloyhtiön tontti rajoittuu kyseiseen tonttiin. Alue on savimaata, joten rakentaminen paalutusmeluineen olisi jo rasittavaa. Myös liikenne kasvaisi, Hämeenlinnantie tuo jo ennestään melua yli sallittujen arvojen.
> Haluaisi tähän valitukseen myös vastauksen.
>

Vastine:
Vantaan kaupan palveluverkkoselvityksen (Kala 9.11.2015) mukaan tontti on potentiaalinen kaupan paikka. Paikka on yleiskaavassa osoitettu rakentamiseen, sijaitsee pääkatujen risteyksessä eikä tiemelun vuoksi sovellu hyvin virkistykseen. Paikka on liikenteellisesti keskeinen ja lähellä asuin- ja yritysalueita. Kaupungin tulee edistää palvelujen saatavuutta ja toimivan kilpailun kehittymistä (MRL 5 §). Vantaanlaakson nykyisen palvelukeskittymän päivittäistavarakauppaa isompi kauppa tarjoaa laajemman valikoiman ja mahdollistaa kahden suurimman päivittäistavarakauppaketjun ulkopuolisen toimijan sijoittumisen alueelle. Kauppapaikka on kilpailutettu kaupan toimijoille järjestetyllä julkisella tonttihaulla, minkä tuloksena kaupunkisuunnittelulautakunta (21.8.2017) on valinnut haun voittajaksi Lidl Suomi Ky:n. Kaupan toimijat edellyttävät, että kauppapaikka on sijainniltaan yms. sopiva ja että paikka on saavutettavissa autolla, julkisilla liikennevälineillä sekä kevyellä liikenteellä.

Uuden kauppatontin ja Asunto Oy Hannan-Salpan tontin väliin jää puistoksi vyöhyke, jonka leveys on kapeimmillaan noin 35 m ja leveimmillään noin 87 m. Kaupan tontille istutetaan 30 puuta. Paalutusvaiheen melu on väliaikaista. Asemakaavamuutos edellyttää, että huoltopihalle rakennetaan meluaita. Asemakaavamuutoksen kaavamääräykset ja ratkaisut ovat sellaisia, ettei uusi kauppa aiheuta suositukset ylittävää meluhaittaa. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta kaupan toimintojen yömelua koskevia kaavamääräyksiä on vielä täsmennetty lisämääräyksellä ”*Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.*” Liikenneselvityksen mukaan katuverkko toimii, kun liittymiä parannetaan tie- ja katuverkon sujuvuus ja turvallisuus huomioiden siten kuin sekä tienpitäjä että kadunpitäjä ja asemakaavan nähtävänäolon jälkeen tarkistetut kaavamääräykset edellyttävät.

Tarkistukset:
Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

NRO 16

Muistutus:

Hei,

Haluan tähän muistutukseen/valitukseen vastauksen.

Lähialueen asukkaana vastustan sitä, että puistoalueesta lohkaistaan tontti kaupalle. Tällä alueella meluhaitat jo nyt ylittävät ohjearvot ja jos puita kaadetaan, niin meluhaitat pahenevat entisestään (meluhaitta johtuu Hämeenlinnan väylästä). Puusto katoaisi ja kauppa vieressä lisäisi läpikulkua, roskaamista, melua sekä ilkivaltariskiä taloyhtiön alueella. Lisäksi kauppa vieressä asiakasliikenteen lisäksi toisi myös raskasta, tiestöä rasittavaa sekä yöllistä melua aiheuttavaa tavaraliikennettä. Alue on ilmeisesti savimaata, joten rakennusvaiheessakin paalutusmeluineen olisi rasittavaa.

Pieni K-kauppias vetoinen K-Market tuskin pystyy kilpailemaan Lidlin kanssa. Onko taloudellisesti ja ekologisesti järkevää investoida uuden kauppapaikan kaavoittamiseen ja rakentamiseen, jos jatkossakinn olisi vain yksi päivittäistavarakauppa? Varsinkin, kun rahaa ei tunnu löytyvän Hämeenlinnan väylän meluaidan rakentamiseen. Olen tulevana äitinä huolissani lisääntyvästä melusta sekä lisääntyvästä liikenteen määrästä.

Vastine:

Asemakaavamuutoksen nro 002320 mukaisesti Vantaanlaaksontie 34 alueelle muodostettava tontti on Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040 (Kala 9.11.2015) mukaan potentiaalinen kaupan paikka. Palveluverkkoselvitys on kaupungin, kaupan keskusliikkeiden ja muiden kaupan toimijoiden sekä kiinteistökehittäjien ja -omistajien yhteinen näkemys Vantaan kaupan tavoiteltavasta palveluverkosta. Paikka on yleiskaavassa osoitettu rakentamiseen, sijaitsee pääkatujen risteyksessä kunnallistekniikan verkostojen tuntumassa eikä tiemelun vuoksi sovellu hyvin virkistykseen. Paikka on liikenteellisesti keskeinen ja lähellä asuin- ja yritysalueita. Vantaanlaaksontie, joka on Hämeenlinnanväylän rinnakkaiskatu, ja Martinlaaksontie ovat voimassa olevan yleiskaavan pääkatuja. Tontti on saavutettavissa julkisilla liikennevälineillä, jotka palvelevat asiakkaita ja henkilökuntaa. Palveluverkkoselvityksessä Kaivokselaan ja Martinlaaksoon esitetyt muut päivittäistavarakaupan potentiaaliset tontit eivät ole Vantaan kaupungin omistuksessa eikä niiden kehittäminen yksinomaan kaupungin päätettävissä. Kaupungin tulee edistää palvelujen saatavuutta ja toimivan kilpailun kehittymistä (MRL 5 §). Vantaanlaakson nykyisen palvelukeskittymän päivittäistavarakauppaa isompi kauppa tarjoaa laajemman valikoiman ja mahdollistaa kahden suurimman päivittäistavarakauppaketjun ulkopuolisen toimijan sijoittumisen alueelle.

Kauppapaikka on kilpailutettu kaupan toimijoille järjestetyllä julkisella tonttihaulla, minkä tuloksena kaupunkisuunnittelulautakunta (21.8.2017) on valinnut haun voittajaksi Lidl Suomi Ky:n. Kaupan toimijat edellyttävät, että kauppapaikka on sijainniltaan yms. sopiva ja että paikka on saavutettavissa autolla, julkisilla liikennevälineillä sekä kevyellä liikenteellä. Käynnissä on myös kehityssuunta, jossa kauppa hakeutuu enenevässä määrin paikkoihin, jotka ovat hyvien tie- ja katuyhteyksien solmukohdissa mutta usein myös asuinalueiden ulkopuolella ja siten hankalasti lähistön asukkaiden saavutettavissa. Vantaanlaaksontie 34 kuitenkin sijaitsee olevan yhdyskuntarakenteen ja asutuksen keskellä, mikä osaltaan vähentää em. ongelmallisen kehityssuunnan toteutumista. Kaupan toimijat päättävät uusien päivittäistavarakauppojen perustamisesta asukasmäärien, liikenneverkon sekä niiden kehittymisen perusteella ja asiaa tarkastellaan uuden kaupan välitöntä lähialuetta laajempaa aluetta käsittävänä kokonaisuutena. Myös Länsi-Vantaalla toimivat kaupan kaksi suurinta toimijaa, S- sekä K -ryhmät (jolla on mm. Vantaanlaaksossa toimiva K-market Naapuri), osallistuivat kauppapaikasta järjestettyyn hakuun ja ovat siten osaltaan katsoneet uuden kauppapaikan heidän kaupan palveluverkkojensa kannalta sopivaksi. Uudenmaan ELY-keskus toteaa asemakaavamuutosta nro 002320 koskevassa 14.5.2018 lausunnossaan, että asemakaavan muutosehdotuksessa on riittävästi selvitetty kaavan vaikutukset palveluverkon kannalta.

Vantaanlaakson kaupunginosassa yleis- sekä asemakaavoissa viheralueiksi kaavoitetun pinta-alan osuus kaupunginosan pinta-alasta on 42 %. Niiden lisäksi on huomioitava se, että kaupunginosan asutus on pääasiassa pien- ja rivitalotyyppistä, joissa on runsaasti virkistäytymiseen sopivia piha-alueita. Koukkuniityn puistoa ja sen pohjoisosassa Hämeenlinnanväylän ja Vantaanlaakson asutuksen välissä olevaa puutoista aluetta jää kauppatontin asemakaavoituksen jälkeen jäljelle yhä noin 8 hehtaaria. Vantaanlaakson kaupunginosaan Hämeenlinnanväylän ja Vantaanjoen puolelle jää jäljelle noin 48 hehtaaria asemakaavoitettua puistoa ja lähivirkistysaluetta. Kaupunginosaan jää kaavamuutoksen jälkeen jäljelle riittävä määrä viheralueita. Myös kauppatontin ja Isännänkujan tonttien väliin jää puistoa ja kaupan tontille istutetaan 30 puuta. Kaupan tontiksi asemakaavoitettavan alueen nykyiset puut eivät merkittävästi suojaa lähialueen asutusta melulta. Tavarantoimitukset hoitaa yksi kuorma-auto/vrk. Asemakaavamuutos edellyttää, että huoltopihalle rakennetaan meluaita. Asemakaavamuutoksen kaavamääräykset ja ratkaisut ovat sellaisia, ettei uusi kauppa aiheuta suositukset ylittävää meluhaittaa. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta kaupan toimintojen yömelua koskevia kaavamääräyksiä on vielä täsmennetty lisämääräyksellä ”*Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.*” Paalutusvaiheen melu on väliaikaista. Alueella on tontteja kiertävät kevyen liikenteen reitit, joille asuinkiinteistöjen on rakentamalla tonteilleen aitoja yms. mahdollista ohjata kevyen liikenteen kulku.

Liikennesuunnittelu on seurannut liikenteen kehitystä Vantaalla. Suoritettujen liikennelaskentojen mukaan liikennemäärä Vantaanlaaksontiellä on vähentynyt. Esimerkiksi vuonna 2016 kadun keskiarkivuorokausiliikennemäärä oli 9 630 ajon/vrk kun vuonna 2010 vastaava luku oli 11 040 ajon/vrk. Martinlaaksontien liikennemäärä on pysynyt jotakuinkin saman suuruisena viimeisten kuuden vuoden aikana. Kaavamuutoksen yhteydessä tehdyssä liikenteen toimivuustarkastelussa on tutkittu liikenteen toimivuutta ja esitetty toimenpiteitä, joilla liikenne toimii hankkeen toteutumisen jälkeen. Näitä ovat mm. kääntymiskaistat ja liikennevalot. Asemakaavamuutokseen on Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta lisätty kaavamääräys: *”Korttelialueen toiminta ja siitä aiheutuva liikenne eivät saa haitata liikennettä Hämeenlinnanväylällä. Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien liikenteen sujuvuus ja turvallisuus on varmistettava tarvittavin katujärjestelyin. Liikerakennusta ja pysäköintialueita ei saa ottaa käyttöön ennen kuin em. tie- ja katujärjestelyt on toteutettu maantiealueen tienpitäjän sekä kadunpitäjän edellyttämällä tavalla.”*

Uudenmaan ELY-keskuksen käynnistämä selvitys valtion tienpitoon kuuluvan Hämeenlinnanväylän kehittämiseksi on vasta alkanut. Selvityksen suunnitelmat eivät ole valmiita. Niihin mahdollisesti sisältyvistä meluesteistä tai niiden toteuttamisesta sekä aikataulusta ei ole sitovia päätöksiä ja niiden toteutuminen on epävarmaa. Vantaan kaupunki ei yksin rahoita valtion tienpitoon kuuluvan Hämeenlinnanväylän mahdollisten meluesteiden toteuttamista.

Tarkistukset:
Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

NRO 17

Muistutus:

Hei,

Haluan tähän muistutukseen/valitukseen vastauksen.

Lähialueen asukkaana vastustan sitä, että puistoalueesta lohkaistaan tontti kaupalle. Tällä alueella meluhaitat jo nyt ylittävät ohjearvot ja jos puita kaadetaan, niin meluhaitat pahenevat entisestään (meluhaitta johtuu Hämeenlinnan väylästä). Puusto katoaisi ja kauppa vieressä lisäisi läpikulkua, roskaamista, melua sekä ilkivaltariskiä taloyhtiön alueella. Lisäksi kauppa vieressä asiakasliikenteen lisäksi toisi myös raskasta, tiestöä rasittavaa sekä yöllistä melua aiheuttavaa tavaraliikennettä. Alue on ilmeisesti savimaata, joten rakennusvaiheessakin paalutusmeluineen olisi rasittavaa.

Pieni K-kauppias vetoinen K-Market tuskin pystyy kilpailemaan Lidlin kanssa. Onko taloudellisesti ja ekologisesti järkevää investoida uuden kauppapaikan kaavoittamiseen ja rakentamiseen, jos jatkossakinn olisi vain yksi päivittäistavarakauppa? Varsinkin, kun rahaa ei tunnu löytyvän Hämeenlinnan väylän meluaidan rakentamiseen. Olen tulevana isänä huolissani lisääntyvästä melusta sekä lisääntyvästä liikenteen määrästä.

Vastine:
Asemakaavamuutoksen nro 002320 mukaisesti Vantaanlaaksontie 34 alueelle muodostettava tontti on Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040 (Kala 9.11.2015) mukaan potentiaalinen kaupan paikka. Palveluverkkoselvitys on kaupungin, kaupan keskusliikkeiden ja muiden kaupan toimijoiden sekä kiinteistökehittäjien ja -omistajien yhteinen näkemys Vantaan kaupan tavoiteltavasta palveluverkosta. Paikka on yleiskaavassa osoitettu rakentamiseen, sijaitsee pääkatujen risteyksessä eikä tiemelun vuoksi sovellu hyvin virkistykseen. Paikka on liikenteellisesti keskeinen ja lähellä asuin- ja yritysalueita. Vantaanlaaksontie, joka on Hämeenlinnanväylän rinnakkaiskatu, ja Martinlaaksontie ovat voimassa olevan yleiskaavan pääkatuja. Palveluverkkoselvityksessä Kaivokselaan ja Martinlaaksoon esitetyt muut päivittäistavarakaupan potentiaaliset tontit eivät ole Vantaan kaupungin omistuksessa eikä niiden kehittäminen yksinomaan kaupungin päätettävissä. Kaupungin tulee edistää palvelujen saatavuutta ja toimivan kilpailun kehittymistä (MRL 5 §). Vantaanlaakson nykyisen palvelukeskittymän päivittäistavarakauppaa isompi kauppa tarjoaa laajemman valikoiman ja mahdollistaa kahden suurimman päivittäistavarakauppaketjun ulkopuolisen toimijan sijoittumisen alueelle.

Kauppapaikka on kilpailutettu kaupan toimijoille järjestetyllä julkisella tonttihaulla, minkä tuloksena kaupunkisuunnittelulautakunta (21.8.2017) on valinnut haun voittajaksi Lidl Suomi Ky:n. Kaupan toimijat edellyttävät, että kauppapaikka on sijainniltaan yms. sopiva ja että paikka on saavutettavissa autolla, julkisilla liikennevälineillä sekä kevyellä liikenteellä. Käynnissä on myös kehityssuunta, jossa kauppa hakeutuu enenevässä määrin paikkoihin, jotka ovat hyvien tie- ja katuyhteyksien solmukohdissa mutta usein myös asuinalueiden ulkopuolella ja siten hankalasti lähistön asukkaiden saavutettavissa. Vantaanlaaksontie 34 kuitenkin sijaitsee olevan yhdyskuntarakenteen ja asutuksen keskellä, mikä osaltaan vähentää em. ongelmallisen kehityssuunnan toteutumista. Kaupan toimijat päättävät uusien päivittäistavarakauppojen perustamisesta asukasmäärien, liikenneverkon sekä niiden kehittymisen perusteella ja asiaa tarkastellaan uuden kaupan välitöntä lähialuetta laajempaa aluetta käsittävänä kokonaisuutena. Myös Länsi-Vantaalla toimivat kaupan kaksi suurinta toimijaa, S- sekä K -ryhmät (jolla on mm. Vantaanlaaksossa toimiva K-market Naapuri), osallistuivat kauppapaikasta järjestettyyn hakuun ja ovat siten osaltaan katsoneet uuden kauppapaikan heidän kaupan palveluverkkojensa kannalta sopivaksi. Uudenmaan ELY-keskus toteaa asemakaavamuutosta nro 002320 koskevassa 14.5.2018 lausunnossaan, että asemakaavan muutosehdotuksessa on riittävästi selvitetty kaavan vaikutukset palveluverkon kannalta.

Vantaanlaakson kaupunginosassa yleis- sekä asemakaavoissa viheralueiksi kaavoitetun pinta-alan osuus kaupunginosan pinta-alasta on 42 %. Niiden lisäksi on huomioitava se, että kaupunginosan asutus on pääasiassa pien- ja rivitalotyyppistä, joissa on runsaasti virkistäytymiseen sopivia piha-alueita. Koukkuniityn puistoa ja sen pohjoisosassa Hämeenlinnanväylän ja Vantaanlaakson asutuksen välissä olevaa puutoista aluetta jää kauppatontin asemakaavoituksen jälkeen jäljelle yhä noin 8 hehtaaria. Vantaanlaakson kaupunginosaan Hämeenlinnanväylän ja Vantaanjoen puolelle jää jäljelle noin 48 hehtaaria asemakaavoitettua puistoa ja lähivirkistysaluetta. Kaupunginosaan jää kaavamuutoksen jälkeen jäljelle riittävä määrä viheralueita. Myös kauppatontin ja Isännänkujan tonttien väliin jää puistoa ja kaupan tontille istutetaan 30 puuta. Kaupan tontiksi asemakaavoitettavan alueen nykyiset puut eivät merkittävästi suojaa lähialueen asutusta melulta. Tavarantoimitukset hoitaa yksi kuorma-auto/vrk. Asemakaavamuutos edellyttää, että huoltopihalle rakennetaan meluaita. Asemakaavamuutoksen kaavamääräykset ja ratkaisut ovat sellaisia, ettei uusi kauppa aiheuta suositukset ylittävää meluhaittaa. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta kaupan toimintojen yömelua koskevia kaavamääräyksiä on vielä täsmennetty lisämääräyksellä ”*Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.*” Paalutusvaiheen melu on väliaikaista. Alueella on tontteja kiertävät kevyen liikenteen reitit, joille asuinkiinteistöjen on rakentamalla tonteilleen aitoja yms. mahdollista ohjata kevyen liikenteen kulku.

Uudenmaan ELY-keskuksen käynnistämä selvitys valtion tienpitoon kuuluvan Hämeenlinnanväylän kehittämiseksi on vasta alkanut. Selvityksen suunnitelmat eivät ole valmiita. Niihin mahdollisesti sisältyvistä meluesteistä tai niiden toteuttamisesta sekä aikataulusta ei ole sitovia päätöksiä ja niiden toteutuminen on epävarmaa. Vantaan kaupunki ei yksin rahoita valtion tienpitoon kuuluvan Hämeenlinnanväylän mahdollisten meluesteiden toteuttamista.

Tarkistukset:
Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

NRO 18

Muistutus:

Kaavamuutoksesta vantaanlaaksoon :miksi pitäisi rakentaa Lidl myymälä tälle alueelle ja vielä puisto alueelle.siitä seuraa lisää liikennettä jo ennestään meluisalla alueelle,hämeenlinnantie aiheuttaa jo liikaa melua ja saastetta ja nyt suunnitellaan omakoti -ja rivitaloalueelle , niiden keskelle mukamas tarvitaan isoa myymälää ,meillä on jo täällä k-kauppa se riittää . Parin kolmen kilometrin säteellä on isoja kauppoja ja Lidl iällä on jopa kaksi myymälää tuossa lähellä, pitääkö niitä olla joka kadun kulmassa,jos on pakko rakentaa ,viekää tuonne Mazdan autoliikkeen tontin kulmaan, siellä ei ole haittoja niin paljoa .vastustan ehdottomasti rakentamista puistikko!!!!!!

Vastine:
Asemakaavamuutoksen nro 002320 mukaisesti Vantaanlaaksontie 34 alueelle muodostettava tontti on Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040 (Kala 9.11.2015) mukaan potentiaalinen kaupan paikka. Palveluverkkoselvitys on kaupungin, kaupan keskusliikkeiden ja muiden kaupan toimijoiden sekä kiinteistökehittäjien ja -omistajien yhteinen näkemys Vantaan kaupan tavoiteltavasta palveluverkosta. Paikka on yleiskaavassa osoitettu rakentamiseen, sijaitsee pääkatujen risteyksessä eikä tiemelun vuoksi sovellu hyvin virkistykseen. Paikka on liikenteellisesti keskeinen ja lähellä asuin- ja yritysalueita. Vantaanlaaksontie, joka on Hämeenlinnanväylän rinnakkaiskatu, ja Martinlaaksontie ovat voimassa olevan yleiskaavan pääkatuja. Palveluverkkoselvityksessä Kaivokselaan ja Martinlaaksoon esitetyt muut päivittäistavarakaupan potentiaaliset tontit ja muistutuksessa sijaintivaihtoehdoksi esitetty autoliikkeen tontti eivät ole Vantaan kaupungin omistuksessa eikä niiden kehittäminen yksinomaan kaupungin päätettävissä. Kaupungin tulee edistää palvelujen saatavuutta ja toimivan kilpailun kehittymistä (MRL 5 §). Vantaanlaakson nykyisen palvelukeskittymän päivittäistavarakauppaa isompi kauppa tarjoaa laajemman valikoiman ja mahdollistaa kahden suurimman päivittäistavarakauppaketjun ulkopuolisen toimijan sijoittumisen alueelle.

Kauppapaikka on kilpailutettu kaupan toimijoille järjestetyllä julkisella tonttihaulla, minkä tuloksena kaupunkisuunnittelulautakunta (21.8.2017) on valinnut haun voittajaksi Lidl Suomi Ky:n. Kaupan toimijat edellyttävät, että kauppapaikka on sijainniltaan yms. sopiva ja että paikka on saavutettavissa autolla, julkisilla liikennevälineillä sekä kevyellä liikenteellä. Käynnissä on myös kehityssuunta, jossa kauppa hakeutuu enenevässä määrin paikkoihin, jotka ovat hyvien tie- ja katuyhteyksien solmukohdissa mutta usein myös asuinalueiden ulkopuolella ja siten hankalasti lähistön asukkaiden saavutettavissa. Vantaanlaaksontie 34 kuitenkin sijaitsee olevan yhdyskuntarakenteen ja asutuksen keskellä, mikä osaltaan vähentää em. ongelmallisen kehityssuunnan toteutumista. Kaupan toimijat päättävät uusien päivittäistavarakauppojen perustamisesta asukasmäärien, liikenneverkon sekä niiden kehittymisen perusteella ja asiaa tarkastellaan uuden kaupan välitöntä lähialuetta laajempaa aluetta käsittävänä kokonaisuutena. Myös Länsi-Vantaalla toimivat kaupan kaksi suurinta toimijaa, S- sekä K -ryhmät (jolla on mm. Vantaanlaaksossa toimiva K-market Naapuri), osallistuivat kauppapaikasta järjestettyyn hakuun ja ovat siten osaltaan katsoneet uuden kauppapaikan heidän kaupan palveluverkkojensa kannalta sopivaksi. Uudenmaan ELY-keskus toteaa asemakaavamuutosta nro 002320 koskevassa 14.5.2018 lausunnossaan, että asemakaavan muutosehdotuksessa on riittävästi selvitetty kaavan vaikutukset palveluverkon kannalta.

Vantaanlaakson kaupunginosaan Hämeenlinnanväylän ja Vantaanjoen puolelle jää jäljelle noin 48 hehtaaria asemakaavoitettua puistoa ja lähivirkistysaluetta. Kaupunginosaan jää kaavamuutoksen jälkeen jäljelle riittävä määrä viheralueita. Myös kauppatontin ja Isännänkujan tonttien väliin jää puistoa ja kaupan tontille istutetaan 30 puuta. Kaupan tontiksi asemakaavoitettavan alueen nykyiset puut eivät merkittävästi suojaa lähialueen asutusta melulta. Asemakaavamuutos edellyttää, että huoltopihalle rakennetaan meluaita. Asemakaavamuutoksen kaavamääräykset ja ratkaisut ovat sellaisia, ettei uusi kauppa aiheuta suositukset ylittävää meluhaittaa. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta kaupan toimintojen yömelua koskevia kaavamääräyksiä on vielä täsmennetty lisämääräyksellä ”*Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja*

purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.”

Tarkistukset:
Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

NRO 19

Muistutus:

Muistutus kaavamuutosehdotukseen nro 002320

(päivittäistavarakauppa Vantaanlaaksontielle)

Muistutuksen kaavaehdotuksesta Vantaanlaaksoon Koukkuniityn puiston kaakkoisosaan suunnitellusta Lidl-päivittäistavarakaupasta.

Perustelut:

Liittymä jouduttaisiin tulisi pyörätien yli, mikä merkittävästi vähentää liikenneturvallisuutta. Pientaloalueella asuu paljon lapsiperheitä ja kevyenliikenteenväylä on kovassa käytössä liikenneympyrän kohdalla.

Kaupan tavaratoimitusliikenne tuo melua aikaisin aamulla/yöllä ja rasittaa tiestöä. Lisäksi kaupparakennuksessa on pimeään aikaan voimakas valaistus, joka tuo valosaastetta lähitaloihin.

Vantaanlaaksossa on kauppakiinteistö vakiintuneella paikalla ja päivittäistavarakauppa. Miksi rakennetaan uusi kaupparakennus? Lidl vetää asiakkaita kaukaakin ja rasittaa alueen asumisviihtyvyyttä. Miksi juuri Vantaanlaaksossa asukkaiden viihtyvyys ja turvallisuus uhrataan?
Alue on puistoa, ja sellaisena lähitalojen lasten leikkipaikka ja myös alueen asukkaiden piknik- ja oleskelupaikka.

Toista lähikauppaa ei tarvita. Lähikaupasta haetaan vain pienet ostokset, alueella kaikilla on auto ja viikon ja viikonlopun ruokaostokset tehdään isoissa kauppakeskuksissa.

Olemme lähitalojen asukkaina erittäin huolissamme lisääntyvästä läpikulusta, pihoilla oleskelusta, roskaamisesta ja ilkivallasta, jota tämä väistämättä aiheuttaa.

Pyydän mustutukseeni vastausta.

Vastine:
Asemakaavamuutoksen nro 002320 mukaisesti Vantaanlaaksontie 34 alueelle muodostettava tontti on Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040 (Kala 9.11.2015) mukaan potentiaalinen kaupan paikka. Palveluverkkoselvitys on kaupungin, kaupan keskusliikkeiden ja muiden kaupan toimijoiden sekä kiinteistökehittäjien ja -omistajien yhteinen näkemys Vantaan kaupan tavoiteltavasta palveluverkosta. Paikka on yleiskaavassa osoitettu rakentamiseen, sijaitsee pääkatujen risteyksessä kunnallistekniikan verkostojen tuntumassa eikä tiemelun vuoksi sovellu hyvin virkistykseen. Paikka on liikenteellisesti keskeinen ja lähellä asuin- ja yritysalueita. Vantaanlaaksontie, joka on Hämeenlinnanväylän rinnakkaiskatu, ja Martinlaaksontie ovat voimassa olevan yleiskaavan pääkatuja. Tontti on saavutettavissa julkisilla liikennevälineillä, jotka palvelevat asiakkaita ja henkilökuntaa. Palveluverkkoselvityksessä Kaivokselaan ja Martinlaaksoon esitetyt

muut päivittäistavarakaupan potentiaaliset tontit eivät ole Vantaan kaupungin omistuksessa eikä niiden kehittäminen yksinomaan kaupungin päätettävissä. Kaupungin tulee edistää palvelujen saatavuutta ja toimivan kilpailun kehittymistä (MRL 5 §). Vantaanlaakson nykyisen palvelukeskittymän päivittäistavarakauppaa isompi kauppa tarjoaa laajemman valikoiman ja mahdollistaa kahden suurimman päivittäistavarakauppaketjun ulkopuolisen toimijan sijoittumisen alueelle.

Kauppapaikka on kilpailutettu kaupan toimijoille järjestetyllä julkisella tonttihaulla, minkä tuloksena kaupunkisuunnittelulautakunta (21.8.2017) on valinnut haun voittajaksi Lidl Suomi Ky:n. Kaupan toimijat edellyttävät, että kauppapaikka on sijainniltaan yms. sopiva ja että paikka on saavutettavissa autolla, julkisilla liikennevälineillä sekä kevyellä liikenteellä. Käynnissä on myös kehityssuunta, jossa kauppa hakeutuu enenevässä määrin paikkoihin, jotka ovat hyvien tie- ja katuyhteyksien solmukohdissa mutta usein myös asuinalueiden ulkopuolella ja siten hankalasti lähistön asukkaiden saavutettavissa. Vantaanlaaksontie 34 kuitenkin sijaitsee olevan yhdyskuntarakenteen ja asutuksen keskellä, mikä osaltaan vähentää em. ongelmallisen kehityssuunnan toteutumista. Kaupan toimijat päättävät uusien päivittäistavarakauppojen perustamisesta asukasmäärien, liikenneverkon sekä niiden kehittymisen perusteella ja asiaa tarkastellaan uuden kaupan välitöntä lähialuetta laajempaa aluetta käsittävänä kokonaisuutena. Myös Länsi-Vantaalla toimivat kaupan kaksi suurinta toimijaa, S- sekä K -ryhmät (jolla on mm. Vantaanlaaksossa toimiva K-market Naapuri), osallistuivat kauppapaikasta järjestettyyn hakuun ja ovat siten osaltaan katsoneet uuden kauppapaikan heidän kaupan palveluverkkojensa kannalta sopivaksi. Uudenmaan ELY-keskus toteaa asemakaavamuutosta nro 002320 koskevassa 14.5.2018 lausunnossaan, että asemakaavan muutosehdotuksessa on riittävästi selvitetty kaavan vaikutukset palveluverkon kannalta.

Vantaanlaakson kaupunginosassa yleis- sekä asemakaavoissa viheralueiksi kaavoitetun pinta-alan osuus kaupunginosan pinta-alasta on 42 %. Niiden lisäksi on huomioitava se, että kaupunginosan asutus on pääasiassa pien- ja rivitalotyyppistä, joissa on runsaasti virkistäytymiseen sopivia piha-alueita. Koukkuniityn puistoa ja sen pohjoisosassa Hämeenlinnanväylän ja Vantaanlaakson asutuksen välissä olevaa puutoista aluetta jää kauppatontin asemakaavoituksen jälkeen jäljelle yhä noin 8 hehtaaria. Vantaanlaakson kaupunginosaan Hämeenlinnanväylän ja Vantaanjoen puolelle jää jäljelle noin 48 hehtaaria asemakaavoitettua puistoa ja lähivirkistysaluetta. Kaupunginosaan jää kaavamuutoksen jälkeen jäljelle riittävä määrä viheralueita. Myös kauppatontin ja Isännänkujan tonttien väliin jää puistoa ja kaupan tontille istutetaan 30 puuta. Kaupan tontiksi asemakaavoitettavan alueen nykyiset puut eivät merkittävästi suojaa lähialueen asutusta melulta. Tavarantoimitukset hoitaa yksi kuorma-auto/vrk. Asemakaavamuutos edellyttää, että huoltopihalle rakennetaan meluaita. Asemakaavamuutoksen kaavamääräykset ja ratkaisut ovat sellaisia, ettei uusi kauppa aiheuta suositukset ylittävää meluhaittaa. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta kaupan toimintojen yömelua koskevia kaavamääräyksiä on vielä täsmennetty lisämääräyksellä ”*Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.*” Alueella on tontteja kiertävät kevyen liikenteen reitit, joille asuinkiinteistöjen on rakentamalla tonteilleen aitoja yms. mahdollista ohjata kevyen liikenteen kulku.

Tontin valaistuksesta määrätään rakennusjärjestyksessä, jota on asemakaavan lisäksi noudatettava rakentamisessa. Valolaitteiden sijoitus, suuntaus ja valoteho on sovitettava siten, että ne lisäävät alueen turvallisuutta ja viihtyisyyttä eivätkä tarpeettomasti ja haitallisesti häiritse alueen asukkaita, alueella liikkuvia tai naapurialueita. Julkisivuvalaistuksen tulee tukea rakennuksen luonnetta ja sen kaupunkikuvallista merkitystä. Valaisinten on sovelluttava kunkin alueen kaupunkikuvaan.

Lidl:n tonttiliittymään tullaan toteuttamaan normaalin käytännön mukaiset liikennejärjestelyt. Liittymän kohdalle maalataan suojatie ja tontilta tuleville autoilijoille tullaan asettamaan kolmio, jolloin tontilta tuleva autoilija väistää kevyttä liikennettä.

Kaupungin liikennesuunnittelu on mallintanut alakoululaisten liikkumisvirtoja. Kivimäen kouluun kulkee Martinlaaksontien ja Vantaanlaaksontien kiertoliittymän kautta noin 30 oppilasta/vrk. Viimeisen viiden vuoden aikana kiertoliittymässä ei ole tapahtunut yhtään poliisin tietoon tullutta onnettomuutta. Liikennemäärät tulevat jonkin verran lisääntymään Lidl:n tulon myötä. Kiertoliittymissä ei ole liikennevaloja, kuten ei nykyisessäkään, joten kevyen liikenteen turvallisuuden lisääminen valo-ohjauksella edellyttäisi kiertoliittymän poistamista ja muuttamista valo-ohjatuksi liittymäksi. Alueen asemakaavoissa ko. liittymän katualueeksi varattu tila on riittävä myös valo-ohjatulle liittymälle. Asemakaavamuutokseen on Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta lisätty kaavamääräys: *”Korttelialueen toiminta ja siitä aiheutuva liikenne eivät saa haitata liikennettä Hämeenlinnanväylällä. Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien liikenteen sujuvuus ja turvallisuus on varmistettava tarvittavin katujärjestelyin. Liikerakennusta ja pysäköintialueita ei saa ottaa käyttöön ennen kuin em. tie- ja katujärjestelyt on toteutettu maantiealueen tienpitäjän sekä kadunpitäjän edellyttämällä tavalla.”*

Tarkistukset:
Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

NRO 20

Muistutus:

Vastustan ehdottomasti rakentamista vantaanlaaksoon suunniteltua Lidl-myymälää! Täällä on jo liikenteen melua ja saastetta ihan tarpeeksi hämeenlinnantien takia .pieni koivumetsää suojaa edes hitusen ja on kaunis katsella , ja sekin pantaisiin kaataen mokoman kaupan takia,meillä on k kauppa ja se on ihan hyvä .lisäksi parin kilometrin säteellä on isoja kauppoja ja jopa kaksi lidliäkin .pitääkö todella jokaiseen vapaaseen puistoon rakentaa kauppoja ,tämä on omakotitaloja ja rivitalo-aluetta ! Antakaa meidän pitää puistomme ja rakentakaa vaikka meluaitaa hämeenlinnantien ja alueemme väliin! Emme halua lisää melua ja häiriöitä alueellemme!!!!!!!!!

Vastine:
Asemakaavamuutoksen nro 002320 mukaisesti Vantaanlaaksontie 34 alueelle muodostettava tontti on Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040 (Kala 9.11.2015) mukaan potentiaalinen kaupan paikka. Palveluverkkoselvitys on kaupungin, kaupan keskusliikkeiden ja muiden kaupan toimijoiden sekä kiinteistökehittäjien ja -omistajien yhteinen näkemys Vantaan kaupan tavoiteltavasta palveluverkosta. Paikka on yleiskaavassa osoitettu rakentamiseen, sijaitsee pääkatujen risteyksessä eikä tiemelun vuoksi sovellu hyvin virkistykseen. Paikka on liikenteellisesti keskeinen ja lähellä asuin- ja yritysalueita. Vantaanlaaksontie, joka on Hämeenlinnanväylän rinnakkaiskatu, ja Martinlaaksontie ovat voimassa olevan yleiskaavan pääkatuja. Palveluverkkoselvityksessä Kaivokselaan ja Martinlaaksoon esitetyt muut päivittäistavarakaupan potentiaaliset tontit eivät ole Vantaan kaupungin omistuksessa eikä niiden kehittäminen yksinomaan kaupungin päätettävissä. Kaupungin tulee edistää palvelujen saatavuutta ja toimivan kilpailun kehittymistä (MRL 5 §). Vantaanlaakson nykyisen palvelukeskittymän päivittäistavarakauppaa isompi kauppa tarjoaa laajemman valikoiman ja mahdollistaa kahden suurimman päivittäistavarakauppaketjun ulkopuolisen toimijan sijoittumisen alueelle.

Kauppapaikka on kilpailutettu kaupan toimijoille järjestetyllä julkisella tonttihaulla, minkä tuloksena kaupunkisuunnittelulautakunta (21.8.2017) on valinnut haun voittajaksi Lidl Suomi Ky:n. Kaupan toimijat edellyttävät, että kauppapaikka on sijainniltaan yms. sopiva ja että paikka on saavutettavissa autolla, julkisilla liikennevälineillä sekä kevyellä liikenteellä. Käynnissä on myös kehityssuunta, jossa kauppa hakeutuu enenevässä määrin paikkoihin, jotka ovat hyvien tie- ja katuyhteyksien solmukohdissa mutta usein myös asuinalueiden ulkopuolella ja siten hankalasti lähistön asukkaiden saavutettavissa. Vantaanlaaksontie 34 kuitenkin sijaitsee olevan yhdyskuntarakenteen ja asutuksen keskellä, mikä osaltaan vähentää em. ongelmallisen kehityssuunnan toteutumista. Kaupan toimijat päättävät uusien päivittäistavarakauppojen perustamisesta asukasmäärien, liikenneverkon sekä niiden kehittymisen perusteella ja asiaa tarkastellaan uuden kaupan välitöntä lähialuetta laajempaa aluetta käsittävänä kokonaisuutena. Myös Länsi-Vantaalla toimivat kaupan kaksi suurinta toimijaa, S- sekä K -ryhmät (jolla on mm. Vantaanlaaksossa toimiva K-market Naapuri), osallistuivat kauppapaikasta järjestettyyn hakuun ja ovat siten osaltaan katsoneet uuden kauppapaikan heidän kaupan palveluverkkojensa kannalta sopivaksi. Uudenmaan ELY-keskus toteaa asemakaavamuutosta nro 002320 koskevassa 14.5.2018 lausunnossaan, että asemakaavan muutosehdotuksessa on riittävästi selvitetty kaavan vaikutukset palveluverkon kannalta.

Kaupan tontiksi asemakaavoitettavan alueen nykyiset puut eivät merkittävästi suojaa lähialueen asutusta melulta. Kaupan tontille istutetaan 30 puuta. Asemakaavamuutos edellyttää, että huoltopihalle rakennetaan meluaita. Asemakaavamuutoksen kaavamääräykset ja ratkaisut ovat sellaisia, ettei uusi kauppa aiheuta suositukset ylittävää meluhaittaa. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta kaupan toimintojen yömelua koskevia kaavamääräyksiä on vielä täsmennetty lisämääräyksellä *”Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.”*

Uudenmaan ELY-keskuksen käynnistämä selvitys valtion tienpitoon kuuluvan Hämeenlinnanväylän kehittämiseksi on vasta alkanut. Selvityksen suunnitelmat eivät ole valmiita. Niihin mahdollisesti sisältyvistä meluesteistä tai niiden toteuttamisesta sekä aikataulusta ei ole sitovia päätöksiä ja niiden toteutuminen on epävarmaa. Vantaan kaupunki ei yksin rahoita valtion tienpitoon kuuluvan Hämeenlinnanväylän mahdollisten meluesteiden toteuttamista.

Tarkistukset:
Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

VANTAAN KAUPUNKI

Asemakaavamuutosehdotus nro 002320
Vantaanlaaksontie 34 / 18. Vantaanlaakso
LAUSUNNOT JA VASTINEET

Kaupunkisuunnittelu / 21.1.2019

Kaupunginhallitus 26.3.2018 oikeutti kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot asemakaavamuutosehdotuksesta nro 002320 Vantaanlaaksontie 34 / 18. Vantaanlaakso. Lausuntoja pyydettiin 2 kpl ja saatiin 2 kpl.

Lausunnonantaja	**Lausunto**	**Tarkistukset**
NRO 1 Uudenmaan ELY-keskus	Kaavan vaikutukset on palveluverkon osalta selvitetty riittävästi. Ilmastointilaitteiden sekä lastaus- ja purkutoimintojen aiheuttama meluhaitta yöaikaan on estettävä kaavamääräyksin. Hulevesien kaavamääräystä tulisi tarkentaa. Kaupan rakentaminen ei saa johtaa liikenteenteen jonoutumiseen Hämeenlinnanväylälle saakka, joten kaupungin on toteutettava asian edellyttämät liikenneverkon parantamistoimet. Muutoksessa on huomioitava Hämeenlinnanväylän kehittämisselvityksessä esitetyt tarpeet. Mainos- ja informaatiopylonista ei saa aiheutua haittaa liikenneturvallisuudelle.	Melumääräystä on tarkistettu yömelun osalta. Hulevesiä, liikenneverkon parantamistoimia sekä mainos- ja informaatiopylonia koskevia kaavamääräyksiä on tarkistettu.
NRO 2 HSY	Aluetta palvelevat vesijohdot ja viemärit on rakennettu eikä muutos edellytä niiden siirtämistä.	–

NRO 1

Lausunto:

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Dn:o VD/8955/10.02.04.01/2016

Lausunto UUDELY/3597/2017

14.05.2018 Julkinen

kirjaamo@vantaa.fi

Vantaan kaupunki Maankäyttö ja ympäristö
Kielotie 28
01300 VANTAA

Viite: lausuntopyyntö 26.3.2018

Lausunto asemakaavan muutosehdotuksesta, Vantaa, 18. Vantaanlaakso, Vantaanlaaksontie 34, nro 002320

Vantaan kaupunki on pyytänyt Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntoa Vantaanlaaksontie 34 asemakaavan muutosehdotuksesta 17.5.2018 mennessä.

Hanketta ei koske maankäyttö- ja rakennuslain vähittäiskaupan suuryksikköjä koskevat erityiset sisältövaatimukset sen ollessa alle 4 000 k-m². Palveluverkkoselvityksessä suunnittelualue on todettu yhdeksi potentiaalisista päivittäistavarakaupan paikoista. Asemakaavan muutosehdotuksessa on riittävästi selvitetty kaavan vaikutukset palveluverkon kannalta.

Asemakaavan muutosehdotuksessa on esitetty meluntorjuntatoimenpiteitä korttelialueen pohjoisreunalle. Ilmastointilaitteiden sekä lastaus- ja purkutoimintojen aiheuttama meluhaitta naapurustolle yöaikaan on estettävä kaavamääräyksin.

Hulevesien viivytys maanalaisella kasettijärjestelmällä on alueen tuleva maankäyttö huomioiden ainoa käyttökelpoinen ratkaisu. Hulevesiä koskevaan kaavamääräykseen on syytä lisätä 15.12.2017 päivätyssä hulevesiselvityksessä määritetty viivytysjärjestelmän minimitilavuus 65 m³.

Asemakaava-alue rajautuu lännessä Hämeenlinnanväylän (valtatie 3) ramppiin. Asemakaavan laadinnanyhteydessä tehdyssä liikenneselvityksessä todetaan, että Hämeenlinnanväylältä etelästä Martinlaaksontielle johtava ramppi jonoutuu uuden kaupan tuottaman liikennemäärän seurauksena Hämeenlinnanväylälle saakka, ellei ramppiliittymään toteuteta liikennevalo-ohjausta. Lisäksi voidaan tarvita kääntymiskaistoja tai niiden pidentämistä eri tulosuunnilla. Uudenmaan ELY-keskus toteaa, ettei kaupan rakentaminen saa johtaa liikenteen jonoutumiseen Hämeenlinnanväylälle saakka, joten Vantaan kaupungin on toteutettava kaupan rakentamisen yhteydessä myös sen edellyttämät liikenneverkon parantamistoimet.

Hämeenlinnanväylälle on parhaillaan tekeillä kehittämisselvitys *Hämeenlinnanväylän (vt 3) parantaminen välillä Hakamäentie-Kehä III* Uudenmaan ELY-keskuksen sekä Vantaan ja Helsingin kaupunkien yhteistyönä. Kehittämisselvityksessä esitetään Martinlaaksosta pohjoiseen johtavan rampin liittymiskaistan säteen suurentamista, jotta liittyminen Hämeenlinnanväylän liikennevirtaan olisi helpompaa. Hämeenlinnanväylän itäpuolella sijaitseva nykyinen jalankulun ja pyöräilyn väylä esitetään levennettäväksi pääreitiksi ja väylä siirrettäväksi osin kauemmaksi ajoradasta. Edellä mainitut muutokset aiheuttavat tarpeen laajentaa Hämeenlinnanväylän liikennealuetta hieman nykyistä laajemmaksi rampin itäpuolella. Kehittämisselvityksessä esitettävät parantamistoimet ja liikennealueen laajentamistarve on otettava huomioon tekeillä olevassa asemakaavassa.

Liikerakennuksen rakennusalan reunan tulee sijaita vähintään 20 metrin etäisyydellä Hämeenlinnanväylän ulomman rampin keskilinjasta. Näin turvataan riittävä suojaetäisyys rakennuksen ja rampin välillä. Liikerakennusten korttelialueen lounaiskulmaan on osoitettu rakennusala, jolle saa sijoittaa mainos- ja informaatiopylonin. Mainos- ja informaatiopylonista ei saa aiheutua haittaa liikenneturvallisuudelle. Kun pylonin pystyttämiselle haetaan lupaa, tulee siitä pyytää lausunto Pirkanmaan ELY-keskukselta, joka arvioi pylonia liikenneturvallisuuden näkökulmasta.

Asian on esitellyt ylitarkastaja Tuomas Autere ja ratkaissut yksikön päällikkö Aimo Huhdanmäki. Merkintä sähköisestä hyväksynnästä on asiakirjan lopussa.

Vastine:
Asemakaavamuutoksessa edellytetään vähintään 2 m korkean meluesteen toteuttamista korttelialueen pohjoisreunalle. Laaditun meluselvityksen perusteella se estää, ettei uuden kaupan liikenteestä ja pihatoiminnoista aiheutuva melu kantaudu häiritsevästi naapurustoon ja hankkeen aiheuttama muutos alueella olevan melun keskiäänitasoihin on pieni. Kaupan toimintojen aiheuttama yöajan melun keskiäänitaso on lähimmällä asuinkiinteistöllä meluesteen johdosta noin 40 dB (LAeq 22–7) eikä ylitä asuinkiinteistöjen pihoja koskevaa Valtioneuvoston yömelun ohjearvoa 50 dB. Mallinnuksen mukaan tavaratoimituksista kuuluvista lastauksen ja purkamisen kolahduksista aiheutuva enimmäisäänitaso lähimmän asuintalon kohdalla on meluesteestä johtuen 61 dB (LAFmax). Ko. asuintalon julkisivun ääneneristävyyden voidaan arvioida olevan luokkaa 25–30 dB (äänitasoero). Tällöin 61 dB melutaso julkisivulla vaimenee sisälle asuntoon mentäessä vähintään tasolle 36 dB. Kaikki kolahdukset eivät ole yhtä kovaäänisiä eivätkä kaikki melutapahtumat tuota em. suuruisia hetkellisiä äänitasoja asunnoissa sisällä. Melueste riittää vaimentamaan hetkelliset lastauksesta ja purkamisesta aiheutuvat melutapahtumat alle WHO:n ja Asumisterveysohjeen suosituksen 45 dB. Naapurustolle yöaikaan aiheutuvan häiritsevän meluhaitan poistamiseksi asia kuitenkin vielä lisävarmistetaan tarkistamalla asemakaavamuutosehdotusta lisäämällä kaavamääräys: *”Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.”*

Asemakaava ohjaa alueen maankäyttöä pitkälle tulevaisuuteen ja hulevesien hallinnan mitoituskriteerit voivat siinä välissä muuttua ja tiukentua. Kriteerien kirjaaminen tarkkoina numeraalisina kaavamääräyksinä johtaisi tällöin siihen, että ne ja kaava vanhenisivat hulevesien osalta liian pian. Vantaalla on rakennuslupaprosessissa aina noudatettava kaupungissa voimassaolevaa viimeisintä hulevesiohjelmaa, joka sisältää hulevesien kokonaisvaltaiseen hallintaan liittyvät tavoitteet, toimenpiteet ja hulevesien käsittelyn prioriteettijärjestyksen. Ohjelman keskeinen tavoite on, että veden kiertokulku rakentamisen jälkeenkin on

mahdollisimman paljon luonnontilaisen kaltainen eivätkä tontilta poisjohdettavien hulevesien virtaamat lisäänny. Kaavamuutos ei nykytilanteeseen verrattuna äärevöitä hulevesivirtaamia eikä lisää alueen ojien tulvimista. Asemakaavamuutosehdotusta tarkistetaan lisäämällä kaavamääräys: *”Rakennuslupaa varten on laadittava tonttikohtainen hulevesisuunnitelma voimassa olevien hulevesien käsittelyvaatimusten mukaan. Hulevedet tulee viivyttää tontilla.”* Tarkistettu määräys sitoo hulevesien hallintaa koskevat viimeisimmät ja lopputuloksen kannalta parhaat kriteerit tonttien rakentamiseen.

Uuden kaupan rakentaminen edellyttää liikenneverkon parantamistoimia, jotta liikenne Hämeenlinnanväylälle Martinlaaksontieltä johtavalla rampilla, Martinlaaksontiellä ja Vantaanlaaksontiellä on sujuvaa. Siksi asemakaavamuutosehdotusta tarkistetaan lisäämällä kaavamääräys: *”Korttelialueen toiminta ja siitä aiheutuva liikenne eivät saa haitata liikennettä Hämeenlinnanväylällä. Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien liikenteen sujuvuus ja turvallisuus on varmistettava tarvittavin katujärjestelyin. Liikerakennusta ja pysäköintialueita ei saa ottaa käyttöön ennen kuin em. tie- ja katujärjestelyt on toteutettu maantien tienpitäjän sekä kadunpitäjän edellyttämällä tavalla.”*

Tekeillä olevassa kehittämisselvityksessä *Hämeenlinnanväylän (vt 3) parantaminen välillä Hakamäentie-Kehä III* esitetty Martinlaaksontieltä pohjoiseen Hämeenlinnanväylälle johtavan rampin liittymiskaistan säteen suurentaminen sekä siihen liittyvät muutostarpeet jalankulun ja pyöräilyn väyliin kohdistuvat rampin ja Hämeenlinnanväylän liittymiskohtaan, joka on asemakaavamuutosalueen ulkopuolella. Asemakaavamuutos ei estä em. mahdollisten laajennusten toteuttamista. Kehittämisselvityksessä esitettävät parantamistoimet ja liikennealueen laajentamistarve on otettu huomioon asemakaavamuutoksessa.

Asemakaavamuutosehdotuksessa osoitetun liikerakennuksen rakennusalan länsireuna on noin 21,5 m etäisyydellä Hämeenlinnanväylän ulomman rampin keskilinjasta. Uusi liikerakennus sijaitsee Martinlaaksontieltä pohjoiseen Hämeenlinnanväylälle johtavan rampin alkupään suoralla osuudella, jossa väylän liikennevirtaan kiihdyttävien ajoneuvojen nopeudet ovat alhaiset eikä ajoneuvojen merkittävää suistumisvaaraa ole. Asemakaavamuutoksessa on otettu huomioon riittävä suojaetäisyys liikerakennuksen ja Hämeenlinnanväylän uloimman rampin välillä.

Asemakaavamuutosehdotusta tarkistetaan uuden liikerakennuksen lounaiskulmaan osoitetun mainos- ja informaatiopylonin osalta lisäämällä kaavamääräys: *”Maantiealueen viereinen mainos- ja informaatiopyloni ei saa aiheuttaa haittaa maantien liikenneturvallisuudelle. Pylonin pystyttämisestä on pyydettävä lausunto maantien tienpitäjältä.”*

Tarkistukset:
Meluntorjuntaa, hulevesien hallintaa, liikenneverkon parantamistoimia sekä mainos- ja informaatiopylonia koskevia kaavamääräyksiä on tarkistettu vastineessa esitetyillä tavoilla.

NRO 2

Lausunto:

HSY

Lausunto 1 (2)

375/00.02.022.0220/2017

17.5.2018

VANTAAN KAUPUNKI - Kirjaamo
Saapunut: 18.5.2018
Dn:o VD/8955/10.02.04.01/2016

Vantaan kaupungin kirjaamo
Kaupunkisuunnittelu
Asematie 7
01300 Vantaa

VD/8955/10.02.04.01/2016

LAUSUNTO

Kaavamuutosalue sijaitsee Vantaanlaakson kaupunginosassa Hämeenlinnanväylän ja Martinlaaksontien liittymän itäreunassa. Vantaan kaupungin yrityspalvelut on hakenut asemakaavan muuttamista siten, että Koukkuniityn puiston kaakkoisosa muutetaan liikerakennusten korttelialueeksi enintään 2800 k-m² kokoista päivittäistavarakauppaa varten.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä esittää lausuntonaan seuraavaa:

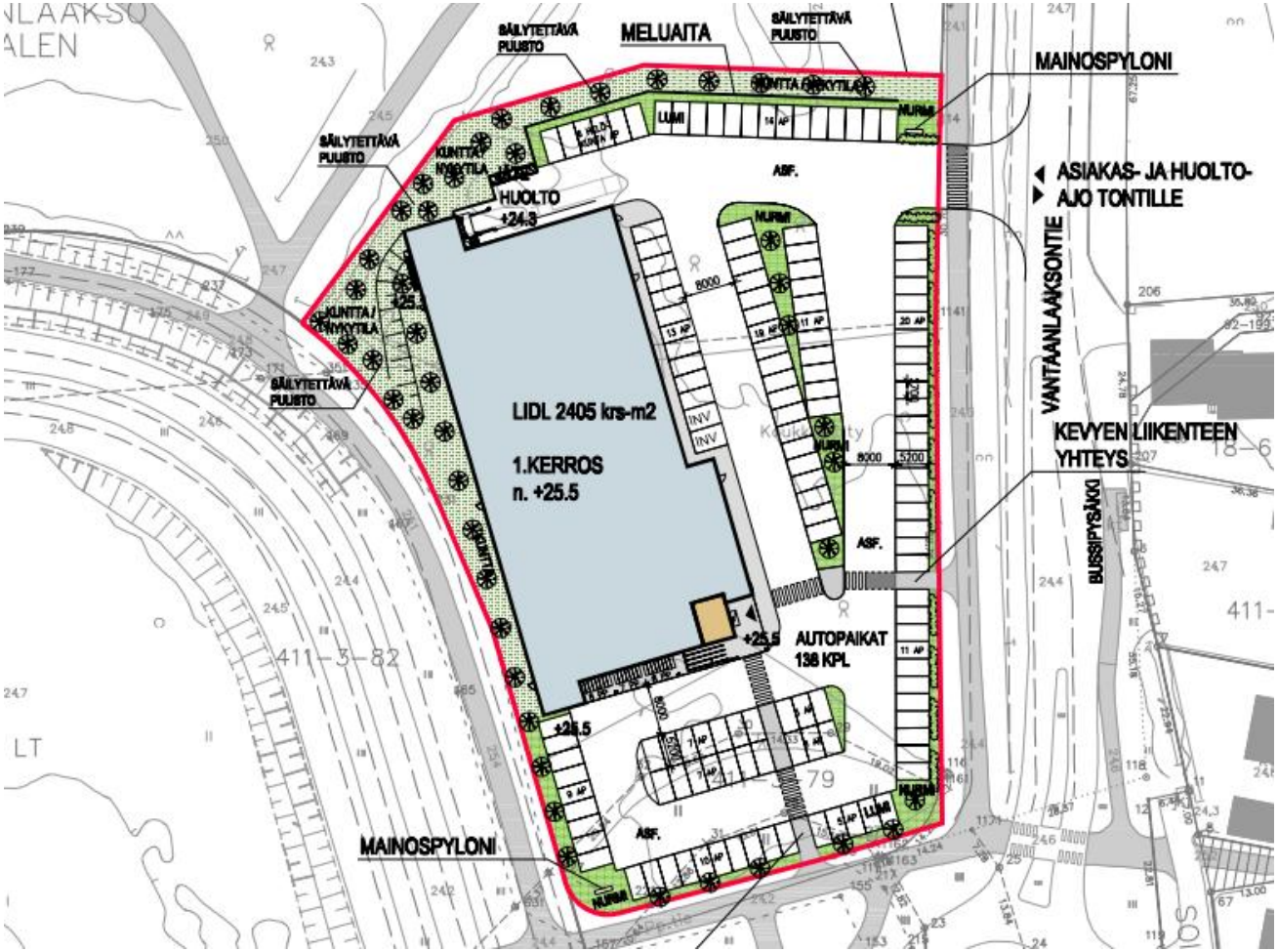
Aluetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi. Muutosehdotus ei edellytä niiden siirtämistä.

Vastine:
–

Tarkistukset:
–

LIDL

LIIKENTEELLISET TARKASTELUT -VANTAANLAAKSO

RAMBØLL

7.1.2019

SISÄLTÖ

- Ajouratarkastelut
- Liikenteelliset toimivuustarkastelut
- Yhteenveto

LIITE: Kaupunginvaltuusto 20.05.2019 / 16 §

AJOURATARKASTELUT VANTAANLAAKSO

- Suunnitelman mukainen järjestely mahdollistaa toimivan huoltoliikenteen täysperävaunulla

7.1.2019

TOIMIVUUSTARKASTELUT

- Toimivuustarkastelut tehtiin Synchro/SimTraffic ohjelmalla.
- Simuloinneissa tutkittiin Lidlin tuottaman ajoneuvoliikenteen vaikutuksia läheisiin liittymiin iltahuipputunnin (IHT) liikennemäärillä nykytilanteessa, että ennustevuonna 2040.
- Nykytilan ja ennustevuoden 2040 liikenne-ennusteet pohjautuvat Vantaan kaupungin toimittamiin KAVL laskentoihin. Liikenteen suuntautumisen määrittelyssä on käytetty apuna HELMET-mallia.
- Lidlin simuloinneissa käytetyt liikennemäärät perustuvat Liikennetarpeen arviointi maankäytön suunnittelussa -oppaaseen ja kaupan yhteyteen suunniteltujen pysäköintipaikkojen määrään eli noin 260 ajoneuvokäyntiä/iltahuipputunti.
    - Oletuksena on, että huipputuntina yksi käynti kestää n. 30 min ja pysäköintialue on koko huipputunnin ajan täynnä tai lähes täynnä.
- Lidlin tuottama kavl saadaan matkatuotosoppaan tuntivaihtelukertoimien avulla. Huipputunnin osuus on saapuvista 11,6% ja poistuvista 11,5%, jolloin Lidlin kavl on 4 600.
- Myös Lidlin liikenteen suuntautumista on peilattu HELMET-mallin suuntautumisiin eli noin 30 % matkoista suuntautuu pohjoiseen ja 70 % etelään.

RAMBØLL

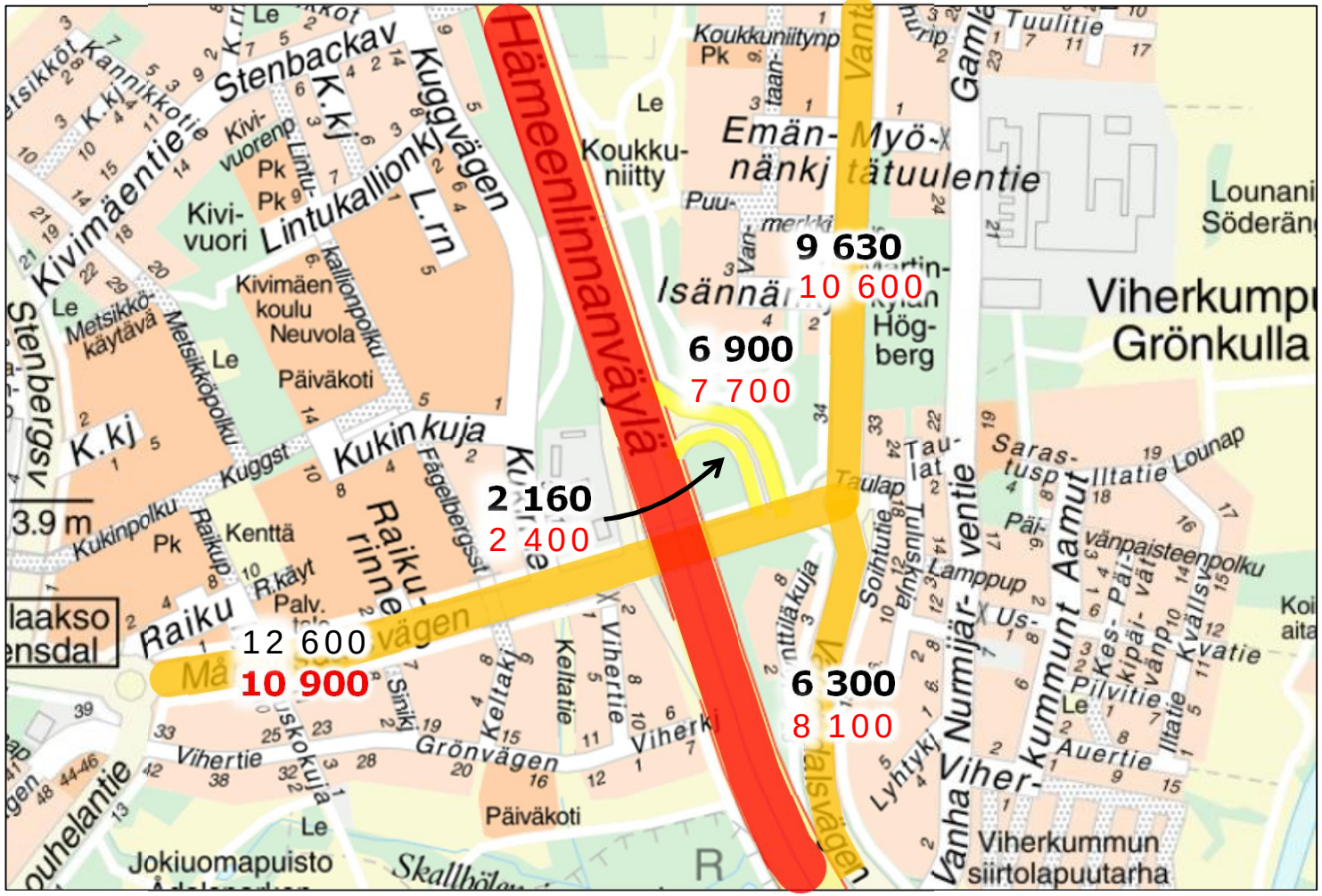
7.1.2019

SIMULOINTIMALLIT

- Tutkittiin 4 erilaista tilannetta
  - Nykytilanne ilman Lidl
  - Nykytilanne + Lidl
  - 2040 + Lidl, parannettu turbokiertoliittymä
    - Nykyinen kiertoliittymä ei toimi. Kaistajärjestelyt ei riittävät, jolloin liittymän kapasiteetti loppuu
  - 2040 + Lidl, liittymät valo-ohjattu
- Mallinnusohjelman rajoitteista johtuen kaistajärjestelyjen visualisointi saattavat poiketa todellisesta
  - Esim. leveä kaista jossa kääntyvän ajoneuvon voi ohittaa on toteutettu mallissa omana kaistanaan

RAMBØLL

KAVL

KAVL 2015-2016

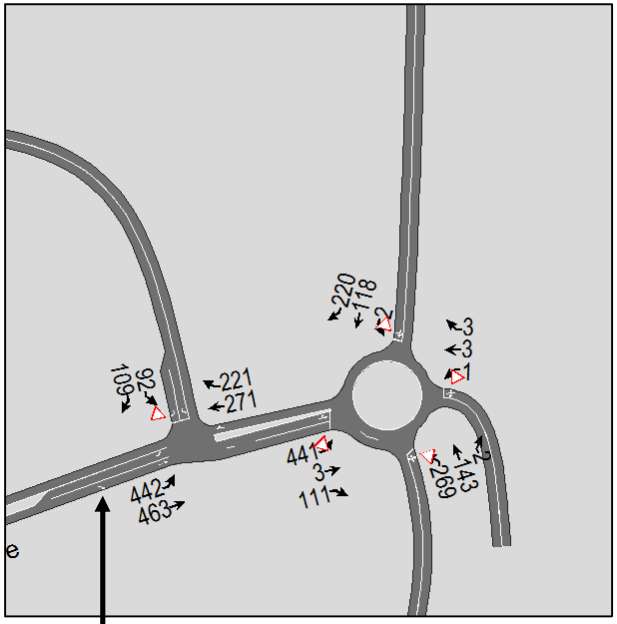
- Ramppien 2015 KAVL on arvioitu vuoden 2040 perusteella

KAVL 2040

7.1.2019

LIIKENNEMÄÄRÄT ILTAHUIPPUTUNTI

Nykytilanne 2025

Ylimääräinen kääntymiskaista, jotta kääntyvä ajoneuvo ei tuki suoraan ajavien kaistaa. Vastaa toiminnaltaan nykytilaa, muutamia ajoneuvoja mahtuu ohittamaan kääntyvän ajoneuvon

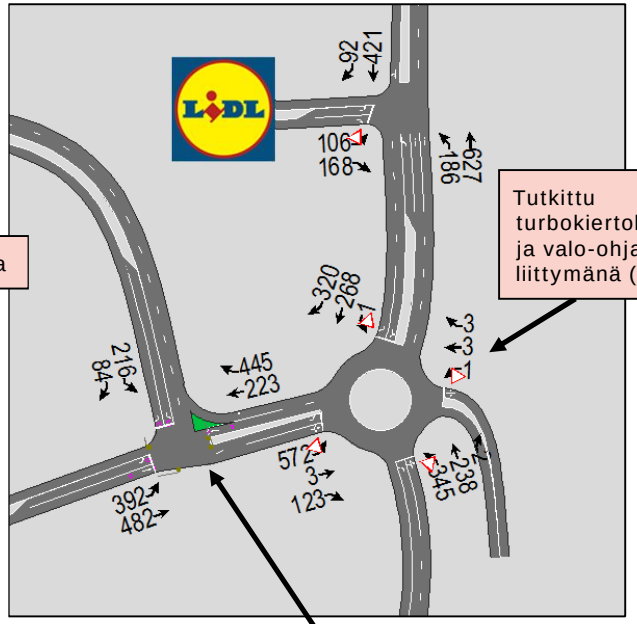
Nykytilanne 2025 + Lidl

Kääntymiskaista

Mallissa liikennevalot (60 s kierto), sekä pidennetyt kääntymiskaistat jotta kaikki liikenne saatiin kiertoliittymään. Ilman muutoksia jonoja koko rampin matkalla.

Ennustevuosi 2040 + Lidl

Tutkittu turbokiertoliittymänä ja valo-ohjattuna liittymänä (90 s kierto)

Liikennevalot (90 s) sekä vapaa oikea.

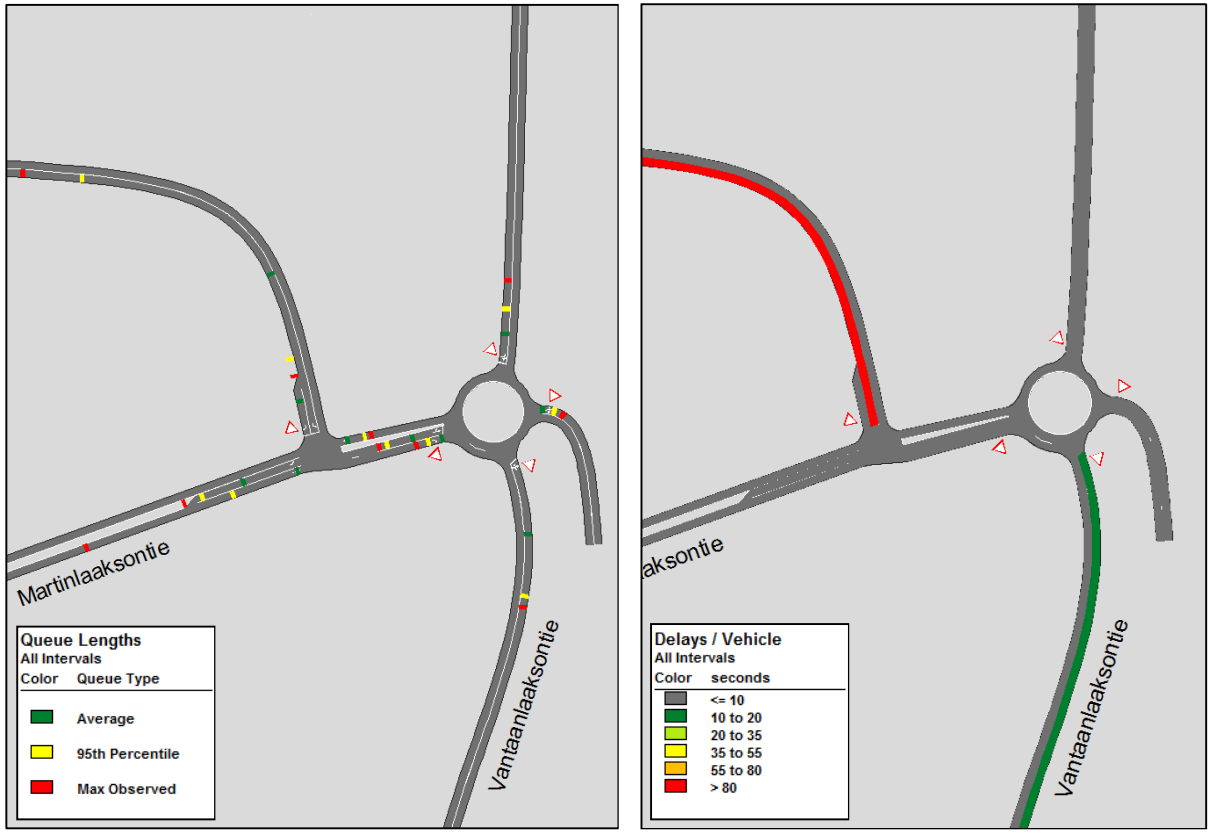
RAMBOLL

*Mallinnusohjelman rajoitteista johtuen kaistajärjestelyjen visualisointi saattaa poiketa todellisesta

7.1.2019

VANTAANLAAKSO NYKYTILANNE ILMAN LIDL (IHT)

- Nykytilanteessa kiertoliittymän toimivuus on hyvä/kohtalainen.
  - Huipputuntina saattaa esiintyä jonoutumista, mutta jonot purkautuvat nopeasti
- Hämeenlinnanväylän ramppiliittymässä etelästä saapuva ramppi jonoutuu aika-ajoin pahasti, sillä vasemmalle kääntyminen on haastavaa Martinlaakson korkean liikennemäärän vuoksi
  - Kääntymiskaistoilla saadaan hieman kasvatettua liittymän kapasiteettia.

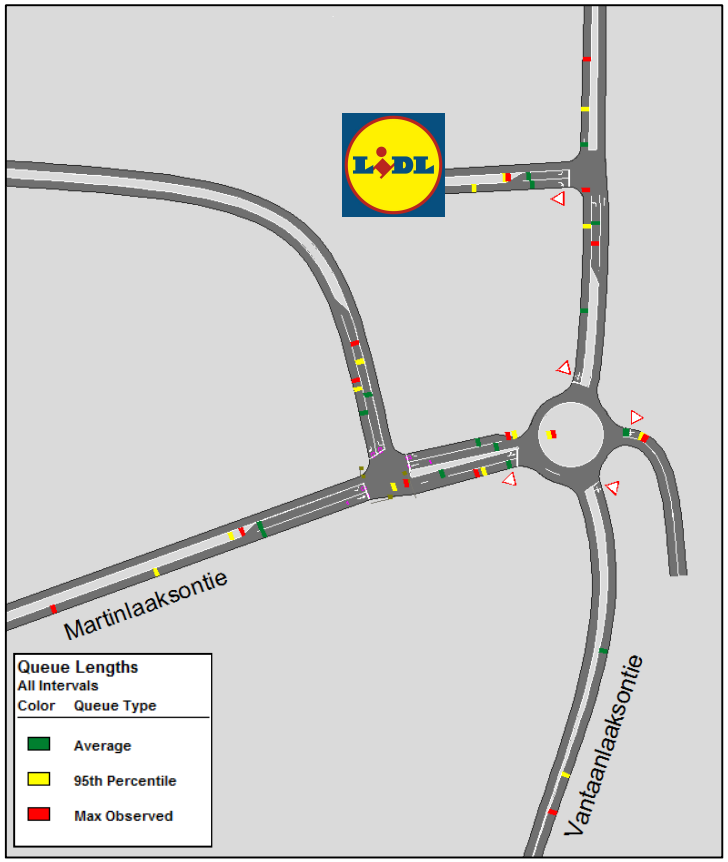
*Mallinnusohjelman rajoitteista johtuen kaistajärjestelyjen visualisointi saattaa poiketa todellisesta

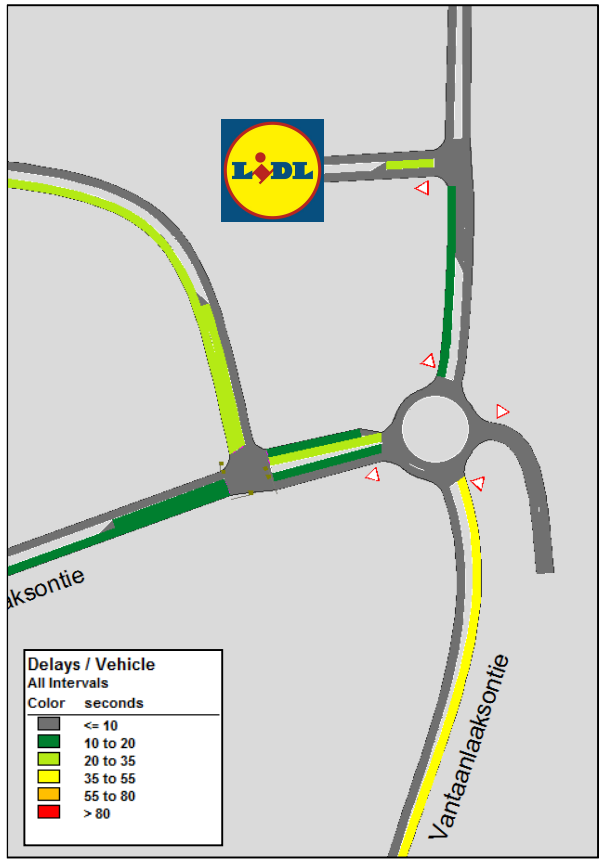
RAMBØLL

7.1.2019

VANTAANLAAKSO NYKYTILA + LIDL (IHT)

- Lidl:n liittymän toimivuus on hyvä, kun etelän tulosuuntaan ja parkkialueelta on erilliset vasemmalle kääntymiskaistat.
- Ramppiliittymän kapasiteetti on ylärajoilla. Lidlin tuottaman liikennemäärän myötä liittymä jonoutuu Hämeenlinnaväylälle ilman liikennevalo-ohjausta
  - Liikennevalo-ohjauksella liittymä toimii hyvin, mutta idän tulosuunta saattaa aiheuttaa hetkittäistä jonoutumista myös kiertoliittymään
  - Valo-ohjaus parantaa kiertoliittymän eteläisen tulosuunnan toimivuutta, sillä ohjelma katkoo tasaista liikennevirtaa, jolloin sivusuunnan ajoneuvot pääsevät liittymään helpommin
- Viereisissä tuloskuvissa ramppiliittymä on valo-ohjattu

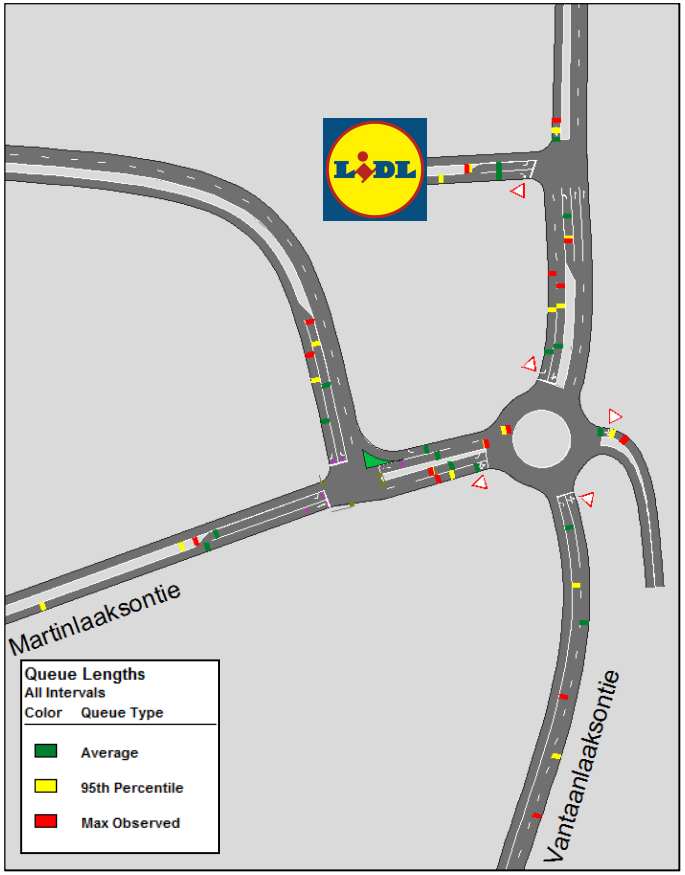
*Mallinnusohjelman rajoitteista johtuen kaistajärjestelyjen visualisointi saattaa poiketa todellisesta

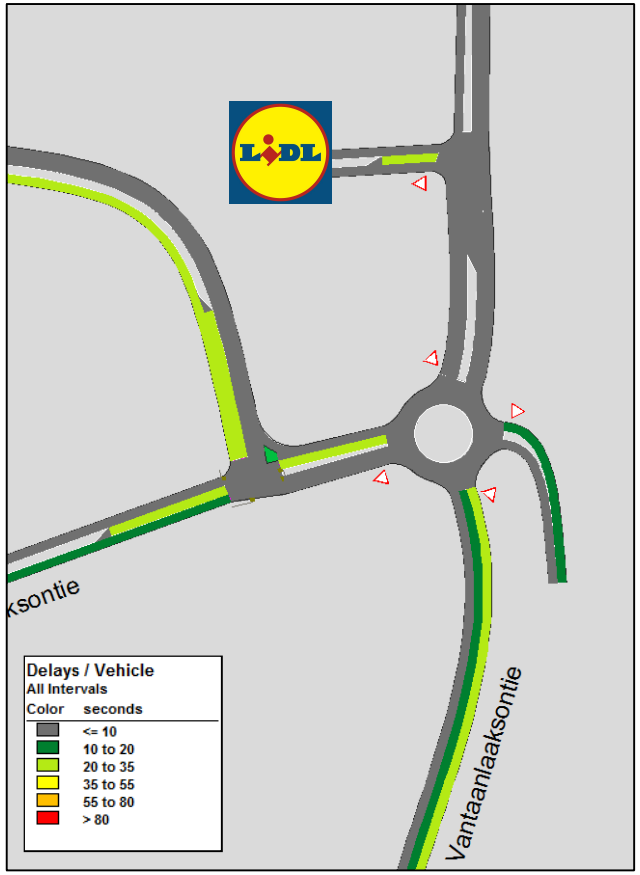
RAMBØLL

7.1.2019

VANTAANLAAKSO 2040 TURBOKIERTOLIITTYMÄ (IHT)

- Nykyisten ratkaisuiden kapasiteetti ei riittävä
- Lidl:n liittymän toimivuus on hyvä, kiertoliittymä ei jonoudu Lidlin liittymään asti
- Ramppiliittymä valo-ohjattu, 90s kierto.
  - Kääntymiskaista lisätty Hämeenlinnanväylän tulosuunnalle
- Turbokiertoliittymä vaatii paljon tilaa, sillä liikennemäärällisesti vilkkaimmat suunnat ovat keskenään konfliktissa.
  - Kiertotilan kasvattaminen lyhentää kiertoliittymän ja ramppiliittymän välistä etäisyyttä, jolloin suunta jonoutuu herkemmin ja vaikutukset näkyvät ramppiliittymässä.
- Jalankulkijoiden turvallisuus heikkenee nykyisestä turbo-kiertoliittymän haaroilla, sillä jalankulkijan ja autoilijan konfliktipisteiden määrä kasvaa.

*Mallinnusohjelman rajoitteista johtuen kaistajärjestelyjen visualisointi saattaa poiketa todellisesta

RAMBØLL

7.1.2019

TURBOKIERTOLIITTYMÄN RAKENNE

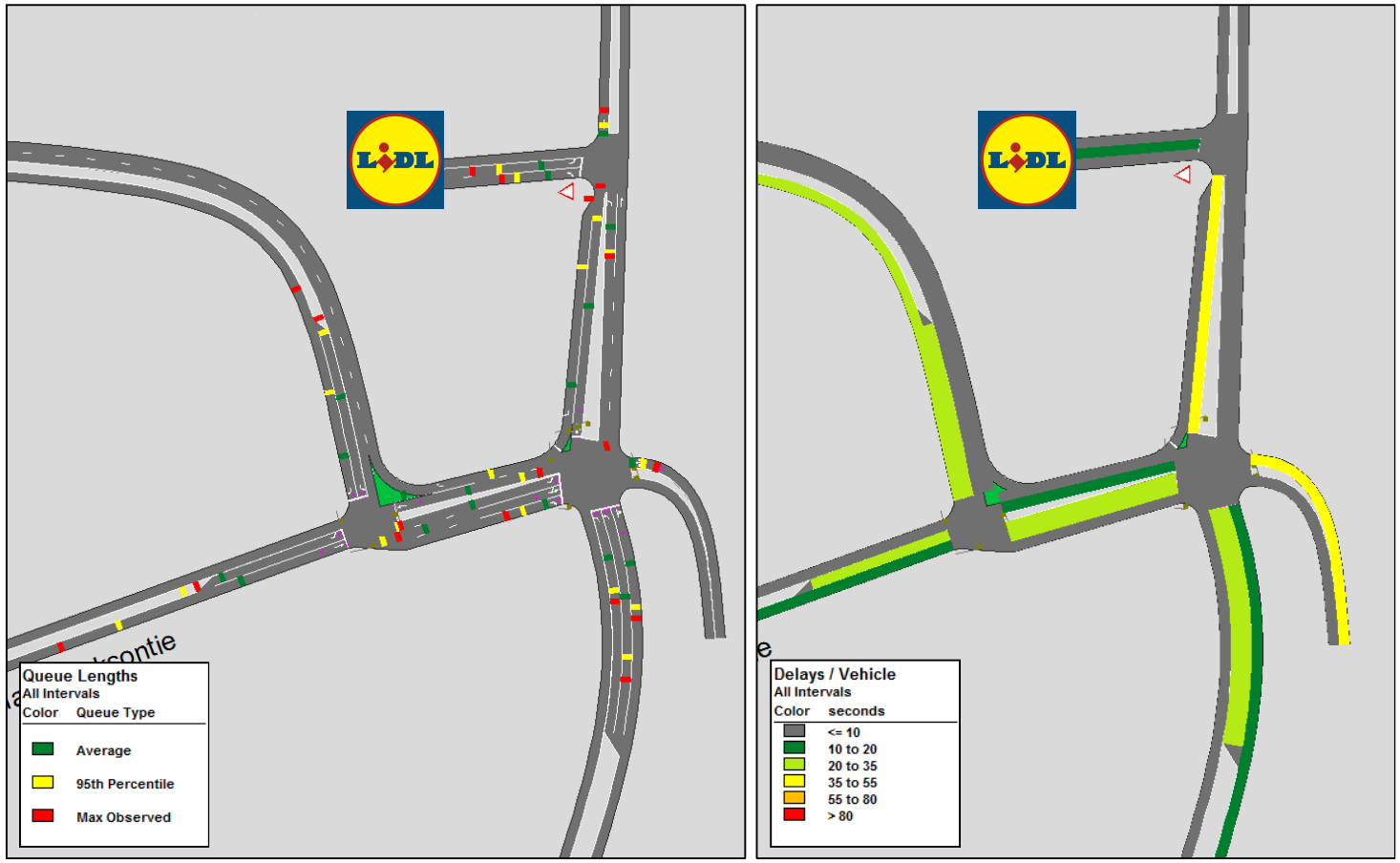
- Esimerkkikuva turbokiertoliittymän kaistajärjestelyistä ja tilatarpeista
- Vaihtoehto näyttäisi alustavasti mahtuvan kaavarajoihin, mutta liittymä ulottuisi hyvin lähelle jalkakäytäviä

RAMBOLL

7.1.2019

VANTAANLAAKSO 2040 LIIKENNEVALOT (IHT)

- Lidl:n liittymän toimivuus on hyvä.
- Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien kiertoliittymä mallinnettiin valo-ohjattuina, 90s kierto.
  - Kaksi kääntyvää kaistaa lännestä pohjoiseen ja etelästä länteen
- Liikennevalo-ohjaus parantaa jalankulkijoiden turvallisuutta, sillä suojatiet ovat omissa vaiheissaan mukana.
- Liikennevalo-ohjatuilla järjestelyillä sekä ramppiliittymän, että nykyisen kiertoliittymän palvelutasot säilyvät hyvinä

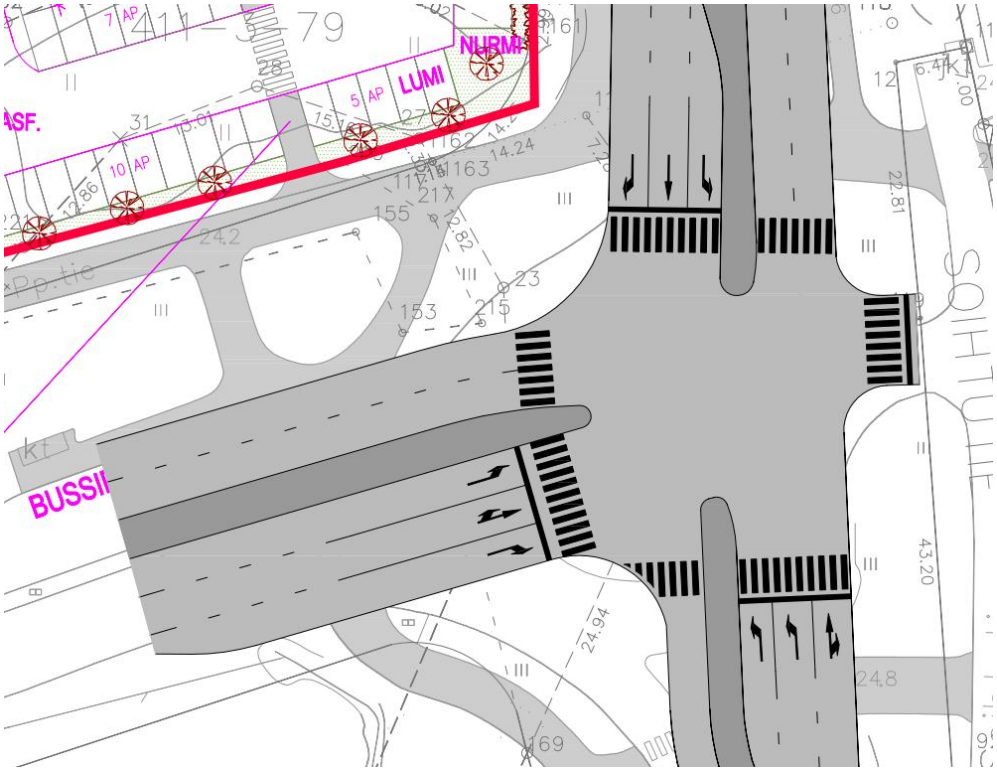

*Mallinnusohjelman rajoitteista johtuen kaistajärjestelyjen visualisointi saattaa poiketa todellisesta

RAMBØLL

7.1.2019

LIIKENNEVALO-OHJATUN LIITTYMÄN TILATARPEET

- Valo-ohjattu nelihaararisteys alustavasti mahtuu alueelle ilman kaavarajojen ylitystä
- Vierekkäiset kaistat vie paljon tilaa ympäristöstä-> liikenteellistä kokonaisuutta tulee tutkia tarkemmin etenkin jalankulkijoiden osalta

RAMBØLL

7.1.2019

KUSTANNUSARVIOT

- Nykyhetkeen tarvittavien muutosten kustannusarvio
  - Vantaanlaaksontie-Martinlaaksontie -kiertoliittymän pohjoishaaran hanke, noin 300 000 e – 350 000 e (ALV 0 %).
    - Länsihaaran ja ramppiliittymän kustannukseksi arvioidaan noin 280 000 e – 330 000 e (AVL 0 %), sis. liikennevalo-ohjauksen.
  - Ensimmäisen vaiheen muutosten arvio ramppiliittymän parannukset mukaan lukien 580 000 – 680 000€
- Vuoden 2040 ennustetun tilanteen kustannusarvio
  - Turbokiertoliittymän laajentamisen kustannusarvio sama kuin tasoliittymäksi muuttamisella, noin 450 000 e – 600 000 e (ALV 0 %)
  - Kiertoliittymän muuttaminen ja kanavointi tasoliittymäksi noin 450 000 e – 600 000 e (ALV 0 %), sisältäen liittymän valo-ohjauksen
  - Kokonaisuudessaan kustannukset olisivat siis yhteensä noin 1 030 000 e – 1 280 000 e (ALV 0 %)

RAMBØLL

7.1.2019

YHTEENVETO

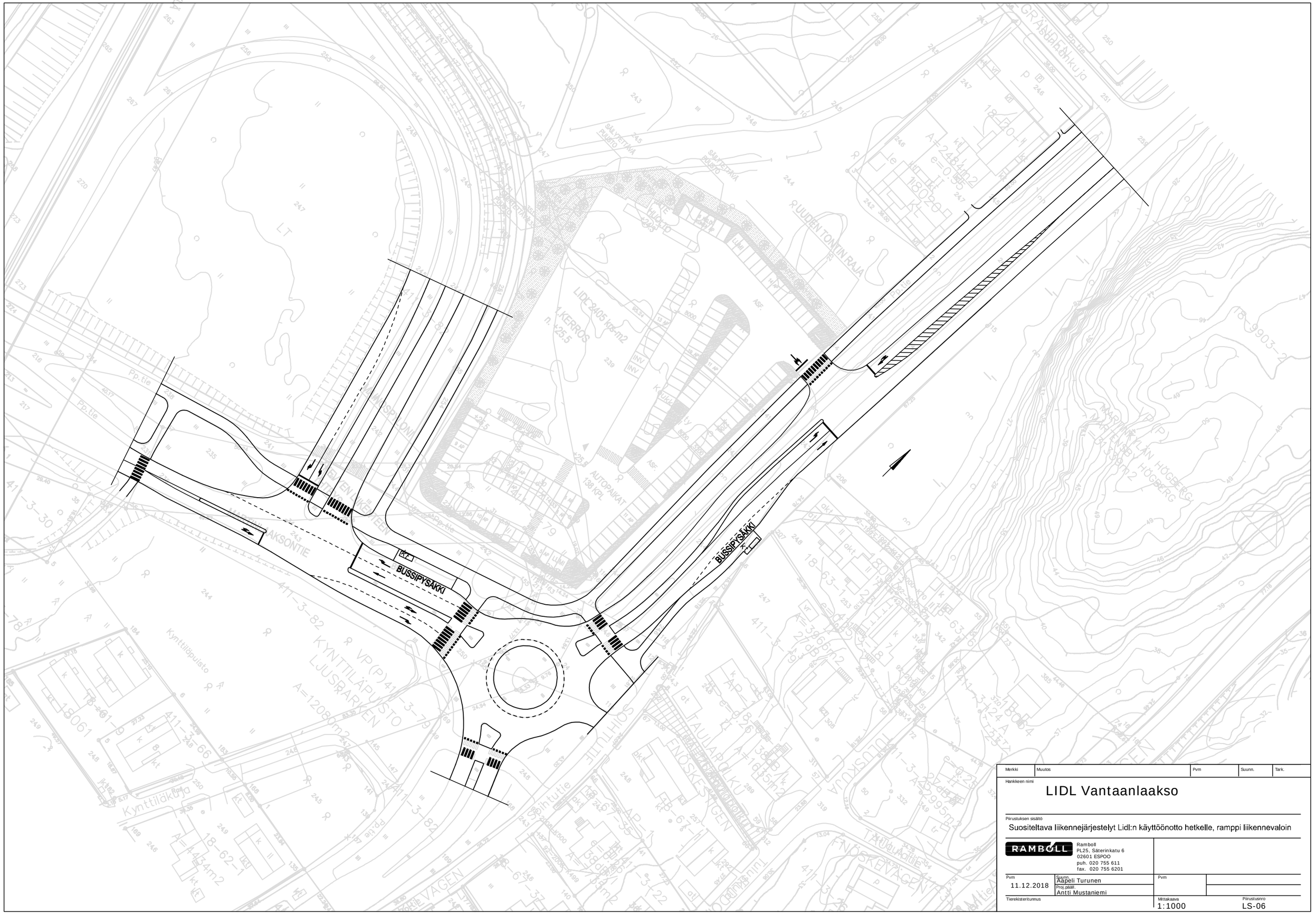
- Yhdistelmäajoneuvon ja jäteauton operointi huoltopihalle onnistuu
  - Yhdistelmäajoneuvon edellytetään käyttävän käännöksessä ensimmäistä pysäköinnin haara tontille ajettaessa

Toimivuus

- Nykytilanteessa ramppiliittymän kapasiteetti nousee ylärajoille Lildin tuottaman liikennemäärän myötä, suositellaan liittymän valo-ohjausta
  - Jos valo-ohjaus rakennetaan, suositellaan rampin kaistajakoa LS-06 mukaisesti. Jos valoja ei rakenneta suositellaan nykyistä järjestelyä
  - Valo-ohjaus parantaa kiertoliittymän eteläisen tulosuunnan toimivuutta, sillä ohjelma katkoo tasaista liikennevirtaa, jolloin Vantaanlaaksotien tulosuunnan ajoneuvot pääsevät liittymään hieman helpommin.
    - ➔ Muun liikenteen lisääntyessä myös kiertoliittymään tarvitaan parannustoimenpiteitä viimeistään vuonna 2040
- 2040 tilanteessa nykyiset järjestelyt ei riittävät.
  - Turbo-kiertoliittymä parantaa liittymän kapasiteettia, mutta heikentää jalankulkijoiden turvallisuutta
  - Liikennevalo-ohjattu liittymä parantaa jalankulkijoiden turvallisuutta. Liittymien valo-ohjelmat tulee yhteenkytkeä, jottei lyhyt liittymäväli pääse jonoutumaan
  - Jalankulkijoiden turvallisuuden näkökulmasta suositellaan liikennevalo-ohjattua liittymää

RAMBOLL

7.1.2019

BUSSIPYSÄKKI
BUSSIPYSÄKKI
BUSSIPYSÄKKI
LIDL 2405 krs-m2
4 KERROS
AUTOPAIKAT 138 KPL
UUDEN TONTIN RAJA
SÄILYTETTÄVÄ PUUSTO
SÄILYTETTÄVÄ PUUSTO
SÄILYTETTÄVÄ PUUSTO
A=1208m2
A=4454m2
A=2484m2
e=0,55
18020
Pp.tie
Kyttäläpuisto
KYNTTILÄPUISTO
LUUSRARIEN
VP(P)411-3-79
411-3-82
411-3-66
411-3-30
411-3-31
411-3-32
411-3-22
411-3-24
411-3-25
411-3-26
411-3-27
411-3-28
411-3-29
411-3-35
411-3-36
411-3-37
411-3-38
411-3-39
411-3-40
411-3-41
411-3-42
411-3-43
411-3-44
411-3-45
411-3-46
411-3-47
411-3-48
411-3-49
411-3-50
411-3-51
411-3-52
411-3-53
411-3-54
411-3-55
411-3-56
411-3-57
411-3-58
411-3-59
411-3-60
411-3-61
411-3-62
411-3-63
411-3-64
411-3-65
411-3-67
411-3-68
411-3-69
411-3-70
411-3-71
411-3-72
411-3-73
411-3-74
411-3-75
411-3-76
411-3-77
411-3-78
411-3-79
411-3-80
411-3-81
411-3-83
411-3-84
411-3-85
411-3-86
411-3-87
411-3-88
411-3-89
411-3-90
411-3-91
411-3-92
411-3-93
411-3-94
411-3-95
411-3-96
411-3-97
411-3-98
411-3-99
411-3-100
411-3-101
411-3-102
411-3-103
411-3-104
411-3-105
411-3-106
411-3-107
411-3-108
411-3-109
411-3-110
411-3-111
411-3-112
411-3-113
411-3-114
411-3-115
411-3-116
411-3-117
411-3-118
411-3-119
411-3-120
411-3-121
411-3-122

UUDEN TONTIN RAJA

SÄILYTETTÄVÄ PUUSTO

KUNTTA / NYKYTILA

LUMI

NURMI

6 HAKLÖ KUNTA AP

14 AP

KUNTTA / NYKYTILA

JÄTE HUOLTO +24.3

ASF.

NURMI

8000

25.1

13 AP

19 AP

11 AP

95.24

20 AP

LIDL 2405 krs-m2

1.KERROS n. +25.5

INV

INV

239

Koukkujuntty

NURMI

8000

5200

ASF.

+25.5 AUTOPAIKAT 138 KPL

KUNTTA

11 AP

BUSSIPYSÄKKI

206

92-1993-K12

92-1993-K13

92-2000-K70

92-2000-

18-63-1

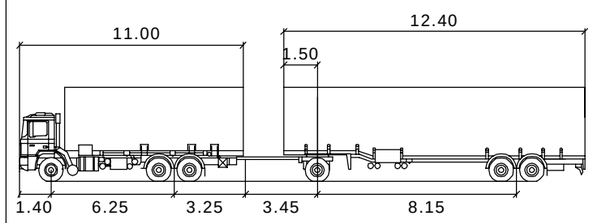
MODULIREKKA AJOTAPA=D

PITUUS : 25,25 m LEVEYS : 2.60 m

KÄÄNTÖSÄDE : 12,00 m KORKEUS : 4,20 m

Ajoneuvo

Ajovara

Hankkeen nimi: LIDL Vantaanlaakso

PIIRUSTUSNUMERO: LS-02-03

Piirustuksen sisältö: LS-02-01 Ajouratarkastelu, sisäänajo

PÄIVÄMÄÄRÄ: 7.3.2018

AJOURATARKASTELU MODULIREKKA 25,25 m

SUHDE: A3 1:400

RAMBOLL

SUUNNITTELIJA: Atte Riihelä

PROJEKTIPÄÄLLIKKÖ: Antti Mustaniemi

UUDEN TONTIN RAJA

SÄILYTETTÄVÄ PUUSTO

KUNTTA / NYKYTILA

LUMI

14 AP

6 AKLÖ KUNTA AP

NURMI

KUNTTA / NYKYTILA

JÄTE HUOLTO

ASF.

+24.3

NURMI

8000

13 AP

19 AP

11 AP

20 AP

95.24

LIDL 2405 krs-m2

1.KERROS

n. +25.5

239

231

251

INV

INV

Koukkukitty

NURMI

8000

5200

2700

9678

ASF.

KUNTTA

+25.5 AUTOPAIKAT 138 KPL

8 PP

11 AP

25.1

40.00

24.1

30.70

1141

24.7

24.3

67.25

24.78

24.8

207

206

35.80

250

92-1993-K12

92-1993-K13

258

92-2000-K70

92-2000

8063

143

4.85

4.84

142

13.2

21.10

18-63-1

BUSSIPYSÄKKI

15.27

35.18

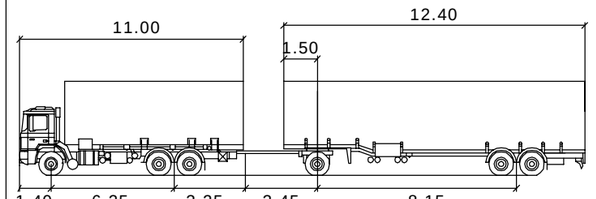
MODULIREKKA AJOTAPA=D

PITUUS : 25,25 m LEVEYS : 2.60 m

KÄÄNTÖSÄDE : 12,00 m KORKEUS : 4,20 m

Ajoneuvo

Ajovara

Hankkeen nimi: LIDL Vantaanlaakso	PIIRUSTUSNUMERO: LS-02-02
Piirustuksen sisältö: LS-02-01 Ajouratarkastelu, ulosajo	PÄIVÄMÄÄRÄ: 7.3.2018
AJOURATARKASTELU MODULIREKKA 25,25 m	SUHDE: A3 1:400
RAMBØLL	SUUNNITTELIJA: Atte Riihelä PROJEKTIPÄÄLLIKKÖ: Antti Mustaniemi

Vastaanottaja
Lidl Suomi Ky

Asiakirjatyyppi
Raportti

Päivämäärä
26.10.2018

Viite
1510037663

002320 LIDL VANTAANLAAKSON KAAVAMUUTOS, VANTAA

MELUSELVITYS

RAMBØLL

002320 LIDL VANTAANLAAKSON KAAVAMUUTOS, VANTAA
MELUSELVITYS

Päivämäärä 26.10.2018
Laatija Ville Virtanen
Tarkastaja Janne Ristolainen

Meluselvitys Vantaanlaaksoon suunnitellun päivittäistavarakaupan edellyttämää asemakaavan muutosta varten.

Ramboll
Piispanmäentie 5
PL 3
02241 ESPOO
T +358 20 755 611
F +358 20 755 6535
www.ramboll.fi

SISÄLTÖ

1.	Johdanto	1
2.	ASEMAKAAVA-ALUE	1
3.	Sovellettavat ympäristömelun ohje- JA SUOSITUSarvot	2
3.1	Melutason yleiset ohjearvot (Valtioneuvoston päätös 993/1992)	2
3.2	Tavoitearvot enimmäisäänitasoille	2
4.	Menetelmät	2
4.1	Laskentamenetelmä	2
4.2	Maastomalliaineistot ja maankäyttösuunnitelma	3
4.3	Melulähteet ja liikennetiedot	3
5.	Tulokset	4
5.1	Ulko-oleskelualueiden melutasot	4
5.2	Kaupan tavaraliikenteestä aiheutuvat enimmäisäänitasot	5
6.	Yhteenveto	5
LIITTEET	6	

1. JOHDANTO

Tässä työssä laadittiin meluselvitys Vantaan kaupungin Vantaanlaaksontie 34 kohdalle, jossa tarkoituksena on toteuttaa asemakaavanmuutos Lidl:n päivittäistavarakaupan toteuttamista varten. Laskennallisella mallinnuksella selvitettiin suunnitellun päivittäistavarakaupan mukanaan tuoman liikenteen muutos nykytilanteen melutasoihin sekä yöajan aikaisen huoltoliikenteestä aiheutuvat yöajan keskiäänitasot sekä enimmäisäänitasot lähimpien asuintalojen kohdalla.

Työ on tehty Lidl Suomi Ky:n toimeksiannosta, jossa yhteyshenkilöinä ovat olleet ollut Jarmo Pehkonen ja Kristian Rantaharju. Rambollissa meluselvityksestä on vastannut projektipäällikkö Janne Ristolainen. Melumallinnuksen ja raportoinnin on tehnyt suunnittelija Ville Virtanen.

2. ASEMAKAAVA-ALUE

Asemakaava-alue sijaitsee Hämeenlinnanväylän itäpuolella Martinlaaksontien ja Vantaanlaaksontien kiertoliittymän luoteispuolella. Kaava-alueen sijainti Vantaalla on esitetty kuvassa 1.

Kuva 1. Kaavamuutosalueen sijainti. (Lähde: Maanmittauslaitoksen avoimien aineistojen tiedostopalvelu)

3. SOVELLETTAVAT YMPÄRISTÖMELUN OHJE- JA SUOSITUSARVOT

3.1 Melutason yleiset ohjearvot (Valtioneuvoston päätös 993/1992)

Ympäristömelua kuvataan yleisimmin keskiäänitasolla L_{Aeq} (ekvivalenttitaso), jossa hetkelliset äänen voimakkuuden vaihtelut on tasoitettu pitkälle ajalle ja taajuussisältö on painotettu korvan herkkyyden mukaan ns. A-painotuksella.

Valtioneuvosto on antanut melutason yleiset ohjearvot (valtioneuvoston päätös 993/1992). Taulukossa 1 on esitetty päivä- ja yöajan ohjearvot keskiäänitasolle ulkona ja sisällä. Ohjearvot on tarkoitettu käytettäväksi kaavoituksessa, rakentamisessa ja tiensuunnittelussa.

Taulukko 1. VNp 993/1992 mukaiset yleiset melutason ohjearvot ulkona ja sisällä.

	L_{Aeq}, enintään	
Ulkona	Päivällä (07–22)	Yöllä (22–07)
Asumiseen käytettävät alueet, virkistysalueet taajamissa ja niiden välittömässä läheisyydessä sekä hoito- tai oppilaitoksia palvelevat alueet	55 dB	50 dB [1)]
Uudet asuinalueet, virkistysalueet taajamissa ja niiden välittömässä läheisyydessä sekä hoito- tai oppilaitoksia palvelevat alueet	55 dB	45 dB [1)]
Loma-asumiseen käytettävät alueet [3)], leirintäalueet ja virkistysalueet taajamien ulkopuolella sekä luonnonsuojelualueet	45 dB	40 dB [2)]
Sisällä		
Asuin-, potilas- ja majoitushuoneet	35 dB	30 dB
Opetus- ja kokoontumistilat	35 dB	-
Liike- ja toimistohuoneet	45 dB	-

[1)] Oppilaitoksia palvelevilla alueilla ei sovelleta yöohjearvoa

[2)] Yöohjearvoa ei sovelleta sellaisilla luonnonsuojelualueilla, joita ei yleisesti käytetä oleskeluun tai luonnon havainnointiin yöllä

[3)] Loma-asumiseen käytettävillä alueilla taajamassa voidaan soveltaa asumiseen käytettävien alueiden ohjearvoja

L_{Aeq} = melun A-painotettu keskiäänitaso (ekvivalenttitaso)

Ohjearvojen määrittely tarkoittaa melun ekvivalenttitasoa eli keskiäänitasoa koko ohjearvon aikavälillä. Siten lyhytaikaiset ohjearvon desibelirajan ylitykset eivät välttämättä aiheuta päätöksessä tarkoitetun ohjearvon ylitystä, mikäli aikaväli sisältää hiljaisempia jaksoja. Mikäli melu on luonteeltaan impulssimaista tai kapeakaistaista, siihen lisätään 5 dB.

3.2 Tavoitearvot enimmäisäänitasoille

WHO on julkaissut ohjeistuksen "Guidelines for Community Noise" vuonna 1999. Ohjeistuksessa on mm. annettu tavoitearvot melutasoille. Makuuhuoneeseen sisälle määritetty yöaikainen tavoitearvo enimmäisäänitasolle on L_{AFmax} 45 dB, kun ikkunat pidetään suljettuina.

Suomen lainsäädännössä ei ole annettu enimmäisäänitasoille (L_{AFmax}) varsinaisia ohjearvoja. Ympäristöministeriön Ympäristöoppaassa 108 (Rakennuksen julkisivun ääneneristävyyden mitoittaminen) ja Uudenmaan ELY-keskuksen oppaassa 02/2013 (Melun- ja tärinäntorjunta maankäytön suunnittelussa) sisällä sallittava enimmäisäänitaso olisi L_{Amax} 45 dB. Jos tapahtumia on runsaasti yön aikana, on tapauskohtaisesti hyvä soveltaa alempaa arvoa.

4. MENETELMÄT

4.1 Laskentamenetelmä

Melulaskennat on tehty 3D–maastomallin huomioivalla SoundPLAN 7.4 -melulaskentaohjelmistolla pohjoismaista tieliikennemelun laskentamallia (RTN 1996) käyttäen.

3D-laskentamalli ottaa huomioon etäisyysvaimenemisen, ilman ääniabsorption, maastonmuodot, esteet, heijastukset sekä maanpinnan absorptio-ominaisuudet. Laskentamallissa on oletuksena

ns. vähän ääntä vaimentavat olosuhteet, eli lievä myötätuuli melulähteestä laskentapisteeseen päin. Laskentatulosteissa olevat meluvyöhykkeet eivät siis esiinny yhtä laajoina samanaikaisesti, vaan ainoastaan laskentaoletuksen mukaisessa myötätuulitilanteessa.

Laskentamallissa käytetyt parametrit on listattu taulukossa 2. Tieliikennemelun laskentamallin epävarmuus on alle 500 metrin etäisyyksillä noin ±2 dB.

Taulukko 2. Laskentaparametrit

Laskentaverkko	laskentapisteiden väli 5 metriä
Laskentakorkeus	2 metriä maanpinnasta
Laskentaetäisyys	1500 metriä laskentapisteestä
Heijastukset/absorptio	Rakennukset ja tien pinnat absorptiokerroin 0 (kova); muut pinnat: absorptiokerroin 1 (pehmeä)
Heijastusten lukumäärä	2
Laskettavat melusuureet	Päiväajan keskiäänitaso $L_{Aeq\ 7\text{-}22}$, dB Yöajan keskiäänitaso $L_{Aeq\ 22\text{-}7}$, dB

Melutarkastelut tehtiin nykytilanteen (v. 2017) liikennemäärillä. Melulähteinä huomioitiin Hämeenlinnanväylä, Martinlaaksontie sekä Vantaanlaaksontie Martinlaaksontien liittymän molemmin puolin. Melutasot laskettiin ulkoalueiden melutilanteen arvioimista varten 2 metrin korkeudelle. Lisäksi laskettiin rakennusten julkisivuihin kohdistuvat keskiäänitasot sisätilojen enimmäisäänitasojen arvioimiseksi.

4.2 Maastomalliaineistot ja maankäyttösuunnitelma

Maasto ja rakennukset mallinnettiin tilaajalta saadun kantakartta aineiston pohjalta. Meluselvitys tehtiin käyttäen 9.8.2017 päivätyn havainnekuvan mukaista rakennusmassoittelua. Suunnitellut rakennukset digitoitiin malliin havainnekuvan pohjalta. Mallissa huomioitiin pysäköintialueen pohjoisosaan suunniteltu 2-2,5m korkea meluaita.

4.3 Melulähteet ja liikennetiedot

Lastauspihan toiminnassa huomioitiin seuraavat melulähteet:

- 1 kuorma-auto käy yöaikana klo 3 ja 6 välillä, kuorma-auto on varustettu kylmälaitteilla (kompressorimelu)
- peruutussummeri (piippaus) kun auto peruuttaa lastaussiltaa kohti, 1 minuutti/käynti
- kuorma-auto viipyy lastaushallissa 15 minuuttia, jolloin:
    - kylmäkompressori käy auton hytin päällä 15 minuuttia
    - purku/lastaustapahtuman äänet kestävät 15 minuuttia
    - auto on tyhjäkäynnillä toiminnan ajan 15 minuuttia

Käytetyt äänitehotasot on esitetty taulukossa 3.

Taulukko 3. Selvityksessä käytetyt melulähteet

Äänilähde	Äänitehotaso (L_{WA})	Toiminta-aika	Tehollinen käyttöaika toiminta-aikana	Akustinen korkeus maanpinnasta
Purku ja lastaus	98 dB (L_{Wmax} 108 dB)	15 min / yö	100 %	+ 2 m
Auton tyhjäkäynti	88 dB	15 min / yö	100 %	+ 2 m
Peruutussummeri	100 dB	1 min / yö	100 %	+ 2 m
Kylmäkoneisto	106 dB	15 min / yö	100 %	+ 3 m

Peruutussummerin (piippaus) äänitaso perustuu asetuksen vaatimukseen 75 dB 7 m etäisyydellä. Kylmäkompressorin ja auton tyhjäkäynnin äänitasot perustuvat Rambollin mittaamiin arvoihin

toisessa vastaavassa kohteessa. Myös purku/lastaustapahtuman äänet perustuvat Rambollin mittaamiin arvoihin toisessa vastaavassa kohteessa, enimmäistasojen on arvioitu olevan +10 dB suurempia kuin mitattu (impulssikorjaus huomioitu) äänitehotaso.

Mallinnuksessa huomioitiin melulähteinä Hämeenlinnanväylä, Martinlaaksontie ja Vantaanlaaksontie, sekä lisäksi yöaikana Lidl:n tavaraliikenne. Ajoneuvojen nopeudet mallinnettiin nykyisten nopeusrajoitusten mukaisina. Mallinnuksessa käytetyt liikennetiedot on esitetty taulukossa 3.

Taulukko 4. Selvityksessä käytetyt liikennetiedot

Nykytilanne	KAVL, ajon./vrk	Raskaita ajoneuvoja, %	Nopeus, km/h	Yöliikenteen osuus, %
Hämeenlinnanväylä	60 600	6,9	80 (ras.80)	10 %
Martinlaaksontie	12 600	Päivä: 7 / Yö: 13	40 (ras.40)	6 %
Vantaanlaaksontie Pohj. liikenneympyrästä	9 630	Päivä: 7 / Yö: 13	40 (ras.40)	6 %
Vantaanlaaksontie Et. liikenneympyrästä	6 300	Päivä: 7 / Yö: 9	40 (ras.40)	6 %
Ennustetilanne 2040	**KAVL, ajon./vrk**	**Raskaita ajoneuvoja, %**	**Nopeus, km/h**	**Yöliikenteen osuus, %**
Hämeenlinnanväylä (v.2025)	78 300	6,9	100 (ras.80)	10 %
Martinlaaksontie	10 900	Päivä: 7 / Yö: 13	40 (ras.40)	6 %
Vantaanlaaksontie Pohj. liikenneympyrästä	10 600	Päivä: 7 / Yö: 13	40 (ras.40)	6 %
Vantaanlaaksontie Et. liikenneympyrästä	8 100	Päivä: 7 / Yö: 9	40 (ras.40)	6 %
Ramppi pohjoiseen	7 700	-	60	12 %
Ramppi etelästä	2 400	-	60	12 %
Lidl asiakasliikenne	4 600	-	40	0 %

Lidl asiakasliikenteen on Rambollin laatimassa liikenteen toimivuustarkastelussa oletettu suuntautuvan 30% Vantaanlaaksontietä pohjoisen suuntaan ja 70 % etelän suuntaan. Tämä liikenne lisättiin Vantaanlaaksontien liikennemääriin.

5. TULOKSET

Mallinnustulokset on esitetty meluvyöhykekarttoina liitteissä 1-4. Ulko-oleskelualueiden melutilannetta kuvaavissa kartoissa on esitetty keskiäänitasot tai enimmäisäänitasot 5 dB välein värillisinä vyöhykkeinä.

5.1 Ulko-oleskelualueiden melutasot

Päivä- ja yöajan keskiäänitasot ulko-oleskelualueilla on esitetty liitteissä 1 ja 2 nykytilanteen 2017 liikenteellä ilman suunniteltua päivittäistavarakaupan rakennusta sekä suunnitellulla päivittäistavarakaupan rakennuksella ja asiakasliikenteellä.

Mallinnuksen mukaan tie- ja katuliikenteestä aiheutuva päiväajan keskiäänitaso ylittää nykytilanteessa päiväajan ohjearvon 55 dB useimpien suunnitellun kaupan tontin ympäristössä sijaitsevien asuintalojen tonttien piha-alueilla. Myös yöajan ohjearvo 50 dB ylittyy useimpien suunnitellun kaupan tontin ympäristössä sijaitsevien asuintalojen kohdalla.

Suunnitellun päivittäistavarakaupan asiakasliikenne nostaa päiväajan melutasoja lähimpien asuintalojen piha-alueilla alle 1 dB.

5.2 Kaupan tavaraliikenteestä aiheutuvat enimmäisäänitasot

Suurimmat hetkelliset enimmäisäänitasot aiheutuvat lastauksen ja purkamisen kolahduksista, kun tavaraa puretaan rekasta ja lastataan rekkaan. Rekan peruutussummerin ääni (hetkellinen enimmäisäänitaso) on hiljaisempi. Suurimmat lasketut asunnon julkisivuun kohdistuvat enimmäisäänitasot suunnitellun kaupan ympäristössä ovat L_{AFmax} 61 dB. Pysäköintialueen pohjoisosaan suunnitellun meluaidan korkeudella (mallinnuksessa tutkittiin pysäköintialueen reunan korkeustasosta mitattuna 2,0 m korkean ja 2,5 m korkean aidan vaikutusta) oli vaikutusta enimmäisäänitasoihin lähempänä Hämeenlinnanväylää olevien rakennusten kohdalla. Korkeammalla tutkitulla aitavaihtoehdolla mallinnetut enimmäisäänitasot olivat noin 2 dB pienempiä. Lähempänä Vantaanlaaksontietä olevien rakennusten kohdalla meluaidan korkeusvaihtoehdoilla ei ollut eroa julkisivuun kohdistuvan enimmäisäänitason osalta.

WHO suositus suurimmille enimmäisäänitasoille sisätiloissa yöaikana on L_{AFmax} 45 dB. Tyypillinen ulkoseinän ääneneristävyys on hieman vanhemmallakin rakennuskannalla noin 25-30 dB (äänitasoero), joten mikäli julkisivuun kohdistuva enimmäisäänitaso on alle L_{AFmax} 70 dB, enimmäisäänitaso asuntojen sisätiloissa jää alle WHO suositusarvon. Tämä toteutuu kummallakin pysäköintialueen pohjoisreunaan tutkitulla meluaitavaihtoehdolla.

6. YHTEENVETO

Lidl Suomi Ky suunnittelee päivittäistavarakauppaa Vantaanlaaksontie 34 kohdalle Vantaalle. Ramboll on selvittänyt kaupan asiakas- ja tavaraliikenteestä aiheutuvia melutasoja kaupan suunnitellun tontin ympäristössä. Laskennallisella mallinnuksella selvitettiin suunnitellun päivittäistavarakaupan mukanaan tuoman liikenteen muutos nykytilanteen melutasoihin sekä yöajan aikaisen huoltoliikenteestä aiheutuvat yöajan keskiäänitasot sekä enimmäisäänitasot lähimpien asuintalojen kohdalla.

Suunnitellun päivittäistavarakaupan asiakasliikenne tapahtuu ainoastaan päiväaikana. Päiväajan melutaso kaupan ympäristössä ylittää monin paikoin ohjearvon jo ilman suunnitellun päivittäistavarakaupan vaikutustakin, kaupan liikenteen vaikutus päiväajan melutasoon lähimpien asuintalojen piha-alueilla on alle 1 dB.

Yöaikana suurimmat hetkelliset enimmäisäänitasot aiheutuvat lastauksen ja purkamisen kolahduksista, kun tavaraa puretaan rekasta ja lastataan rekkaan. Rekan peruutussummerin ääni (hetkellinen enimmäisäänitaso) on hiljaisempi. WHO suositus suurimmille enimmäisäänitasoille sisätiloissa yöaikana on L_{AFmax} 45 dB ja mallinnuksen perusteella enimmäisäänitasojen arvioidaan jäävän asuntojen sisätiloissa alle suositusarvon.

Suunniteltu uusi kaupan rakennus sijoittuu L_{DEN} 55 dB:n lentomeluvyöhykkeelle, minkä vuoksi sen ulkovaipan ääneneristävyyden (äänitasoero ΔL) lento- ja tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 32 dB.

LIITTEET

Liite 1.1 Meluvyöhykekartta päivällä, pelkästään Lidl asiakasliikenne
Liite 1.2 Meluvyöhykekartta yöllä, LIDLin lastauspihan toiminta

Liite 2.1 Meluvyöhykekartta päivällä, nykyinen tie- ja katuliikenne, Ilman LIDL rakennusmassoittelua
Liite 2.2 Meluvyöhykekartta yöllä, pelkästään nykyinen tie- ja katuliikenne, Ilman LIDL rakennusmassoittelua

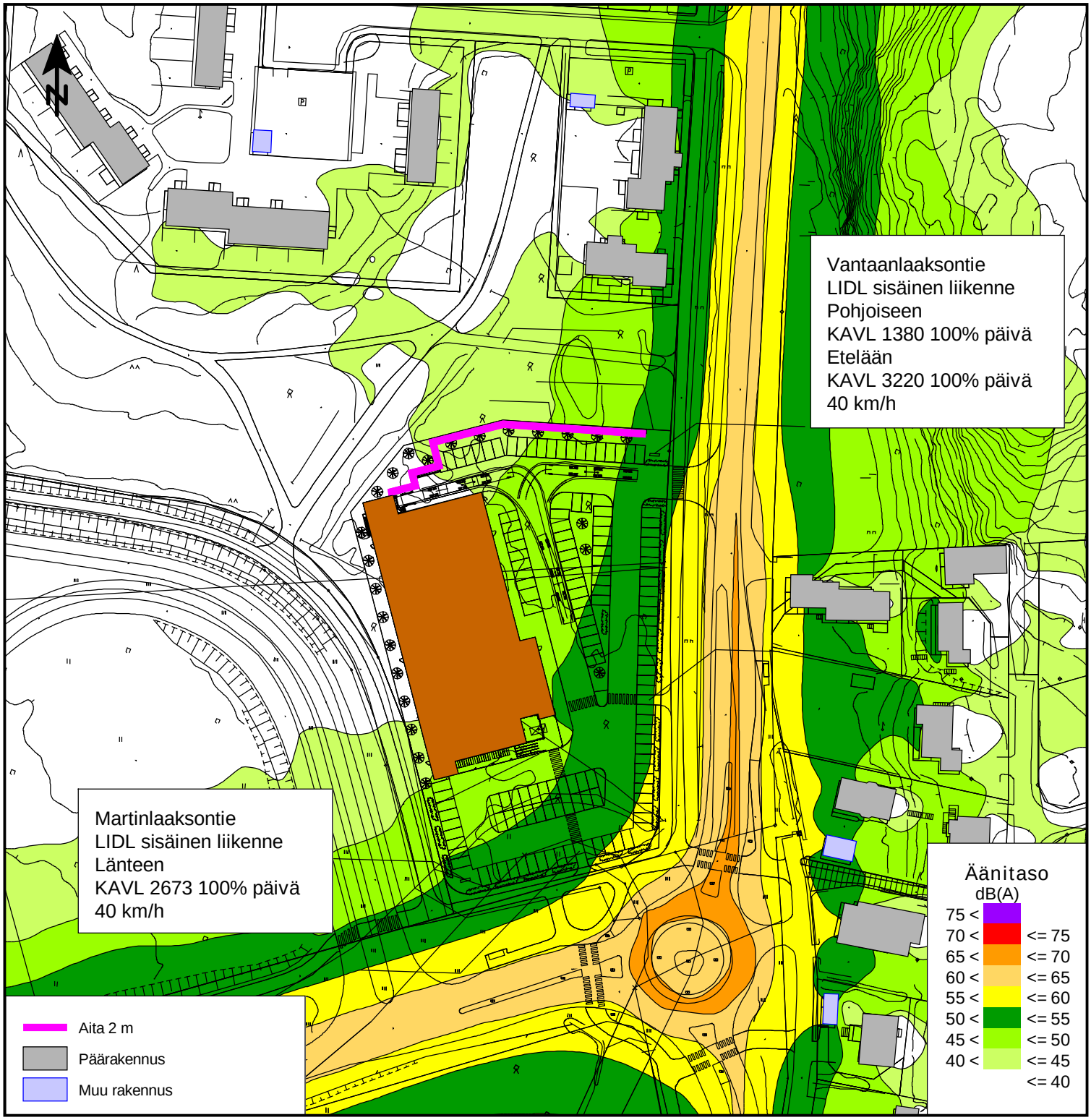
Liite 3.1 Meluvyöhykekartta päivällä, nykyinen tie- ja katuliikenne sekä Lidl asiakasliikenne
Liite 3.2 Meluvyöhykekartta yöllä, nykyinen tie- ja katuliikenne sekä Lidl tavarankuljetukset (yöajan keskiäänitasot)

Liite 4.1 Meluvyöhykekartta päivällä, Lidl liikenteen aiheuttama muutos nykytilanteeseen
Liite 4.2 Meluvyöhykekartta päivällä, Lidl liikenteen aiheuttama muutos vuoden 2040 ennustetilanteeseen

Liite 5.1 Meluvyöhykekartta päivällä, vuoden 2040 ennuste tie- ja katuliikenne, Ilman LIDL rakennusmassoittelua
Liite 5.2 Meluvyöhykekartta yöllä, vuoden 2040 ennuste tie- ja katuliikenne, Ilman LIDL rakennusmassoittelua

Liite 6.1 Meluvyöhykekartta päivällä, vuoden 2040 ennuste tie- ja katuliikenne sekä Lidl asiakasliikenne
Liite 6.2 Meluvyöhykekartta yöllä, vuoden 2040 ennuste tie- ja katuliikenne sekä Lidl tavarankuljetukset (yöajan keskiäänitasot)

Liite 7.1 Yöajan enimmäisäänitasot, kaupan tavaraliikenne (meluaita h=2,0 m)
Liite 7.2 Yöajan enimmäisäänitasot, kaupan tavaraliikenne (meluaita h=2,5 m)

RAMBØLL

1510037663
Lidl
Vantaanlaakso
meluselvitys

Liite 1.1

Päiväajan keskiäänitaso $L_{Aeq\ 7\text{-}22}$

LIDL asiakasliikenne

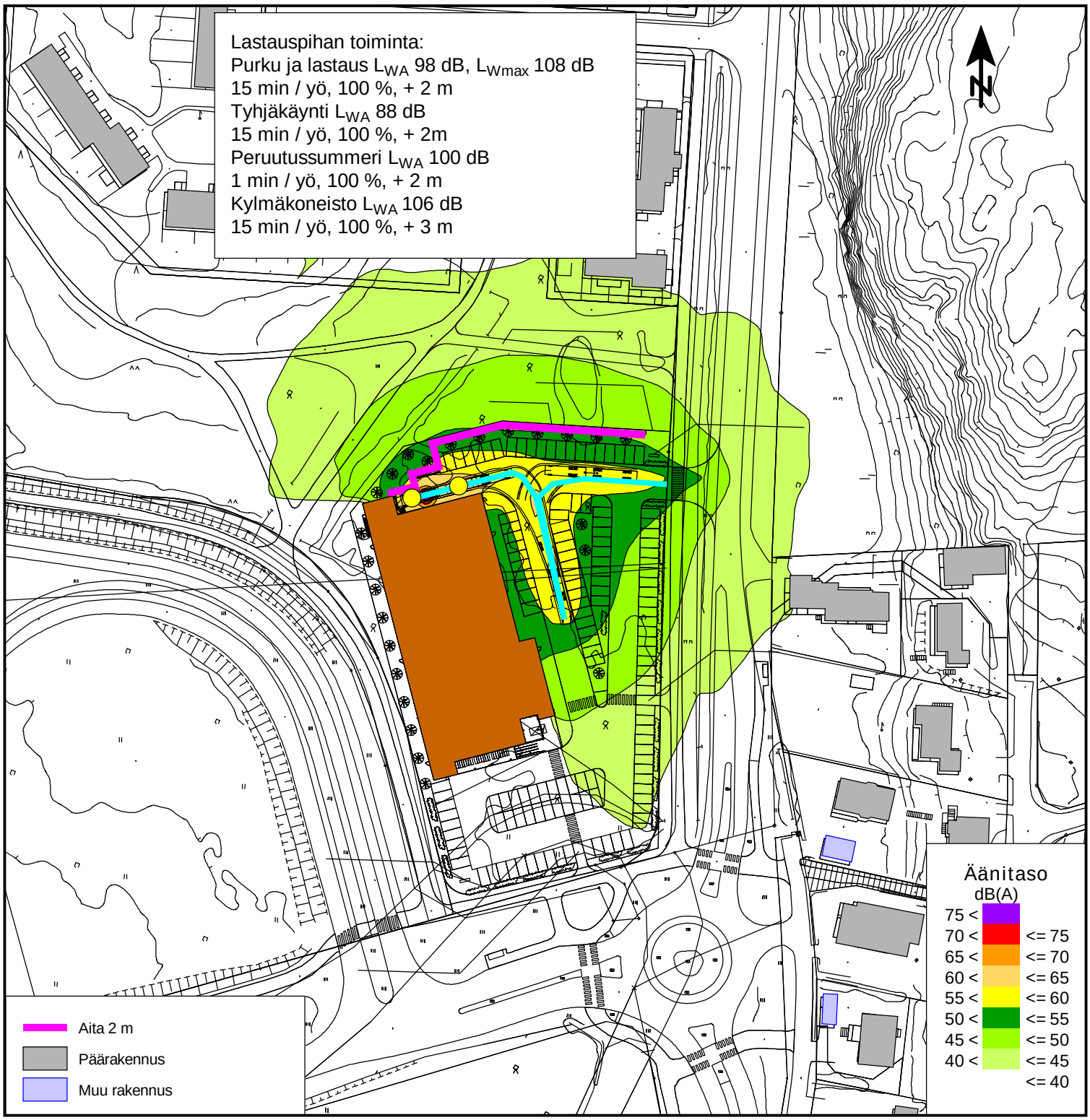
Melulaskennan tiedot
Ohjelma: SoundPlan 7.4
Menetelmä: RTN - Nordic 1996 / General Prediction Method
Heijastusten lkm.: 2
Laskentasäde: 1500 m
laskentaverkko: Laskentapisteiden väli 5 m

Päiväajan ohjearvo 55 dB
ylittyy keltaisesta värivyöhykkeestä alkaen

Mittakaava 1:1500
0 10 20 40 60 m

Laskentakorkeus mp + 2m
21/02/2018 V. Virtanen

LIITE. Kaupunginvaltuusto 20.05.2019 / 16 §

RAMBØLL

Liite 1.2

Yöajan keskiäänitaso $L_{Aeq\ 22-7}$

Lastauspihan toiminta

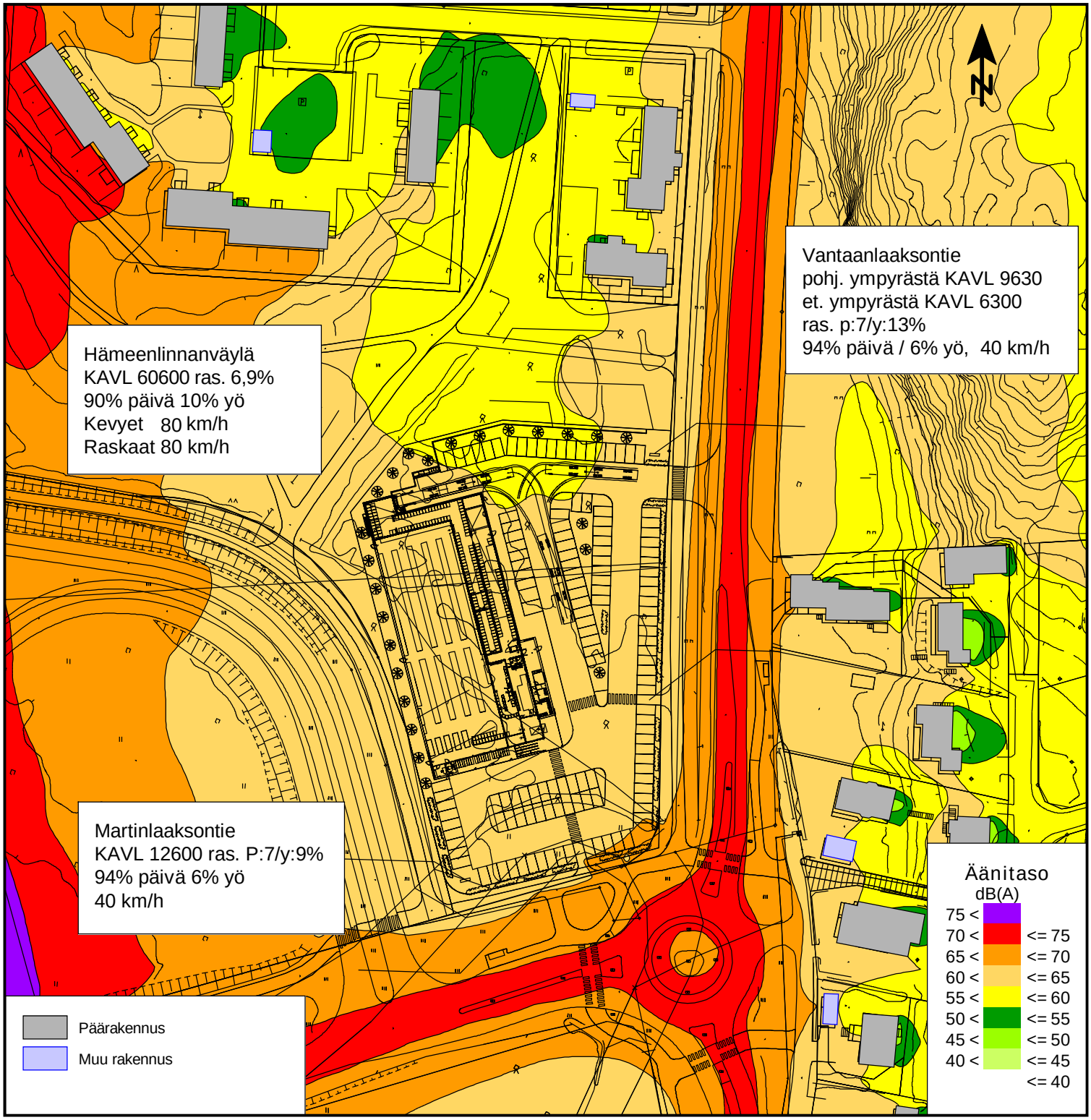
1510037663
Lidl
Vantaanlaakso
meluselvitys

Melulaskennan tiedot
Ohjelma: SoundPlan 7.4
Menetelmä: RTN - Nordic 1996 / General Prediction Method
Heijastusten lkm.: 2
Laskentasäde: 1500 m
laskentaverkko: Laskentapisteiden väli 5 m

Yöajan ohjearvo 50 dB
ylittyy vihreästä värivyöhykkeestä alkaen

Mittakaava 1:1500
0 10 20 40 60 m

Laskentakorkeus mp + 2m
21/02/2018 V. Virtanen

RAMBØLL

1510037663
Lidl
Vantaanlaakso
meluselvitys

Liite 2.1

Päiväajan keskiäänitaso $L_{Aeq\ 7\text{-}22}$

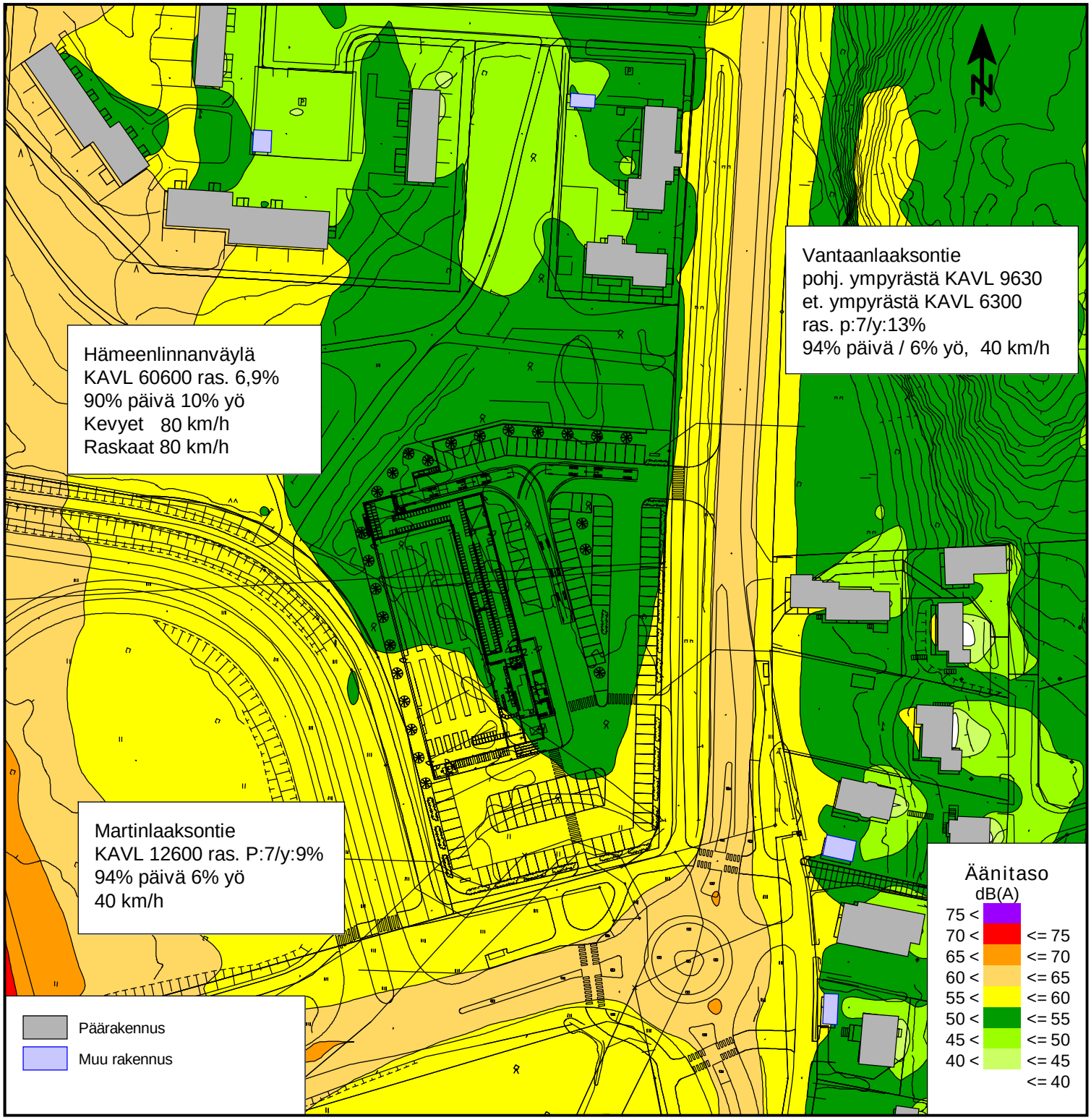
nykyinen tie- ja katuliikenne, ilman LIDL rakennusmassoittelua

Melulaskennan tiedot
Ohjelma: SoundPlan 7.4
Menetelmä: RTN - Nordic 1996 / General Prediction Method
Heijastusten lkm.: 2
Laskentasäde: 1500 m
laskentaverkko: Laskentapisteiden väli 5 m

Päiväajan ohjearvo 55 dB
ylittyy keltaises värivyöhykkeestä alkaen

Mittakaava 1:1500
0 10 20 40 60 m

Laskentakorkeus mp + 2m
26/10/2018 V. Virtanen

RAMBØLL

1510037663
Lidl
Vantaanlaakso
meluselvitys

Liite 2.2

Yöajan keskiäänitaso $L_{Aeq\ 22\text{-}7}$

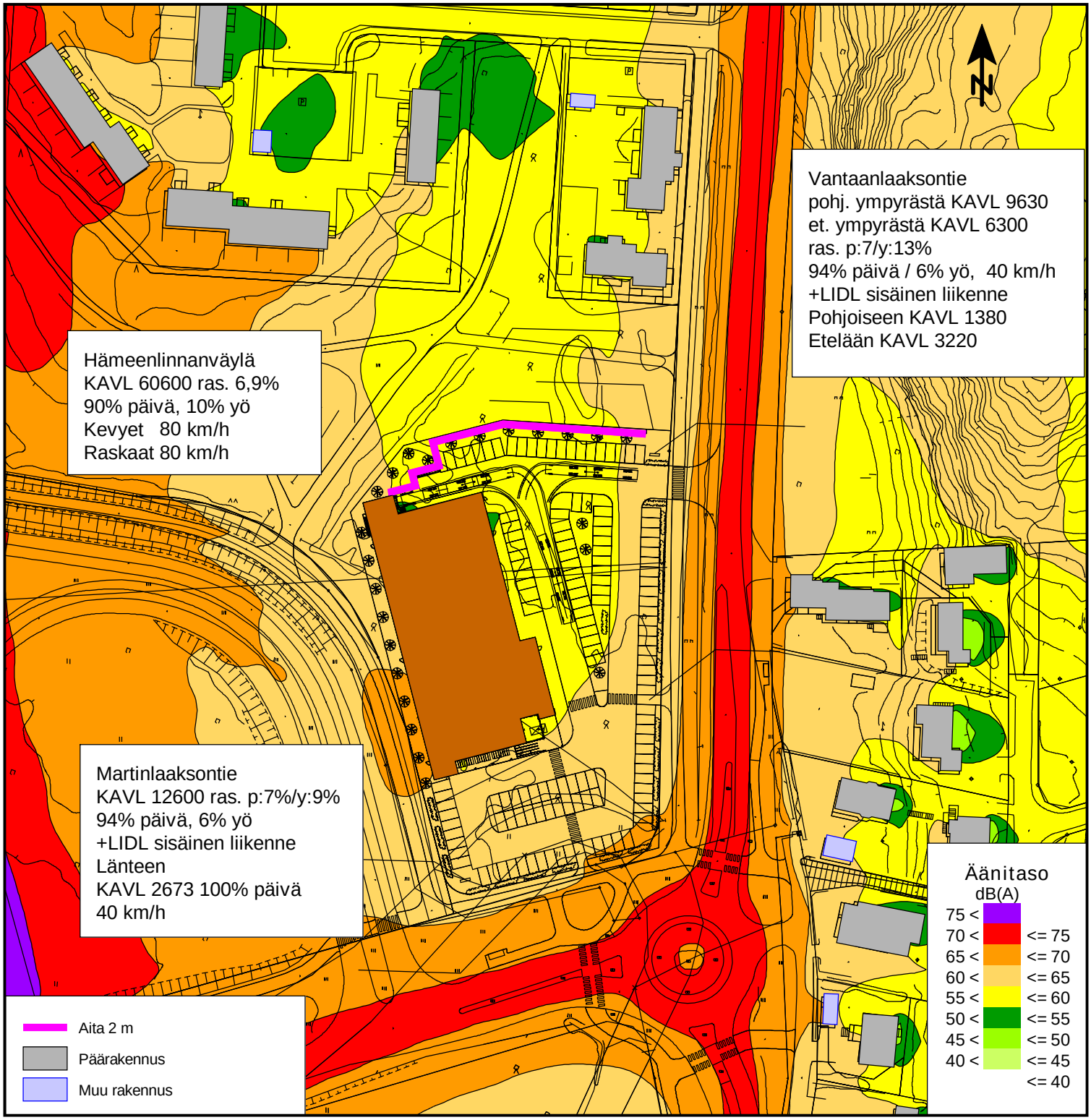
nykyinen tie- ja katuliikenne, ilman LIDL rakennusmassoittelua

Melulaskennan tiedot
Ohjelma: SoundPlan 7.4
Menetelmä: RTN - Nordic 1996 / General Prediction Method
Heijastusten lkm.: 2
Laskentasäde: 1500 m
laskentaverkko: Laskentapisteiden väli 5 m

Yöajan ohjearvo 50 dB
ylittyy tumman vihreästä värivyöhykkeestä alkaen

Mittakaava 1:1500
0 10 20 40 60 m

Laskentakorkeus mp + 2m
26/10/2018 V. Virtanen

RAMBØLL

1510037663
Lidl
Vantaanlaakso
meluselvitys

Liite 3.1

Päiväajan keskiäänitaso $L_{Aeq\ 7\text{-}22}$

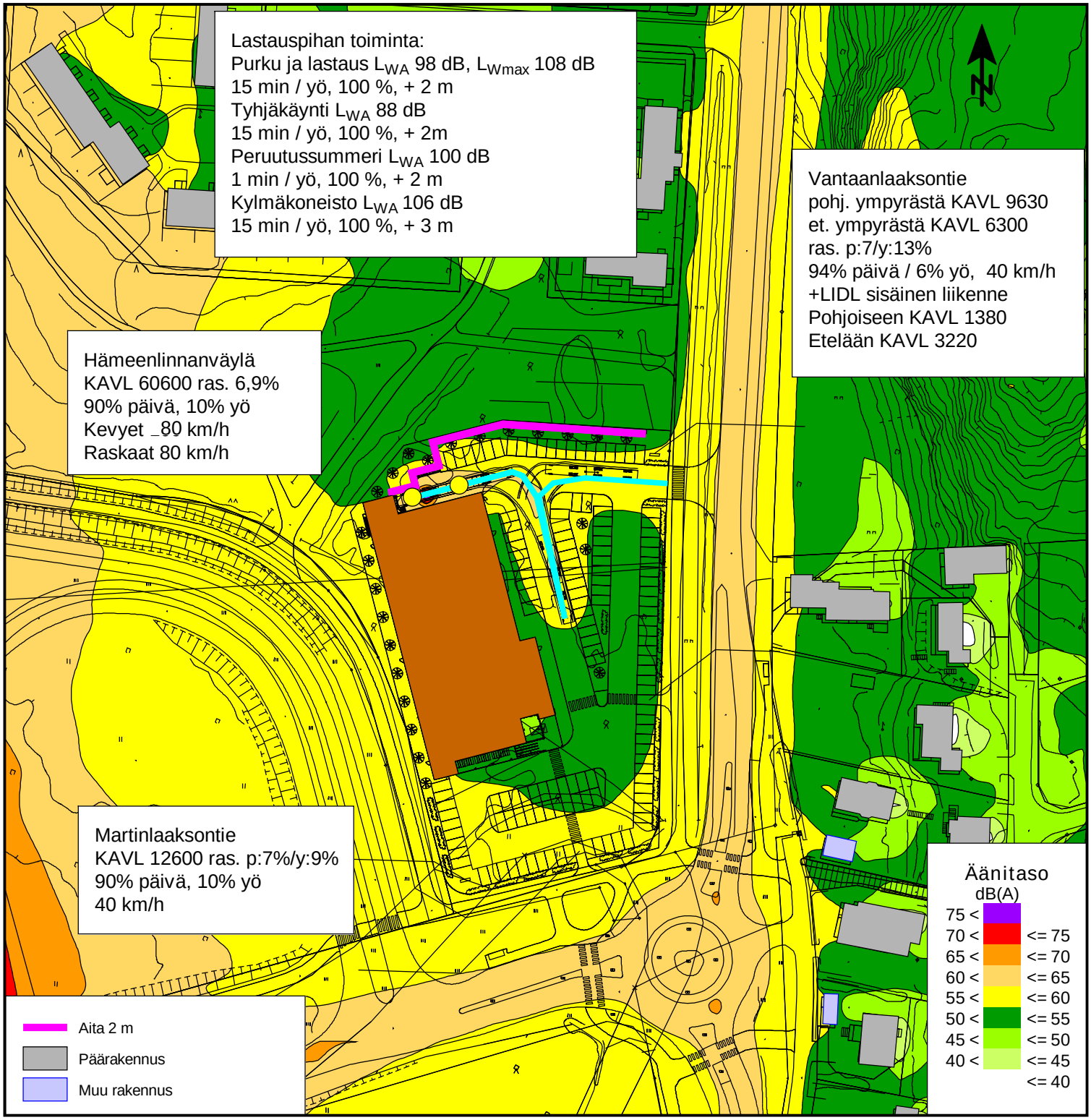
Muun liikenteen ja Lidlin
asiakasliikenteen yhteismelu

Melulaskennan tiedot
Ohjelma: SoundPlan 7.4
Menetelmä: RTN - Nordic 1996 /
General Prediction Method
Heijastusten lkm.: 2
Laskentasäde: 1500 m
laskentaverkko: Laskentapisteiden väli 5 m

Päiväajan ohjearvo 55 dB
ylittyy keltaisesta värivyöhykkeestä alkaen

Mittakaava 1:1500
0 10 20 40 60 m

Laskentakorkeus mp + 2m
26/10/2018 V. Virtanen

RAMBØLL

1510037663
Lidl
Vantaanlaakso
meluselvitys

Liite 3.2

Yöajan keskiäänitaso $L_{Aeq\ 22\text{-}7}$

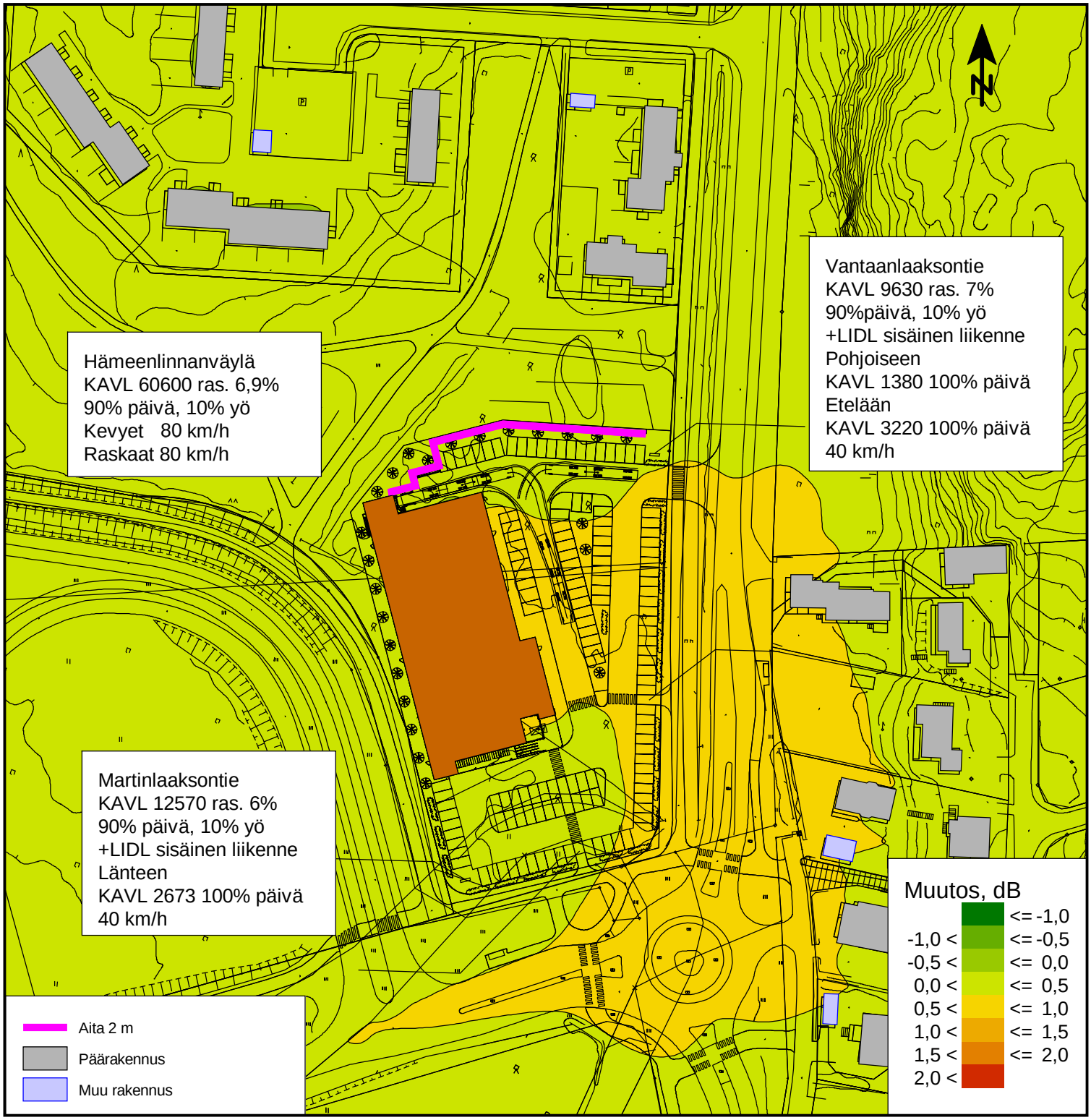
Yöajan liikenteen ja Lidlin
jakeluauton käynnin yhteismelu

Melulaskennan tiedot
Ohjelma: SoundPlan 7.4
Menetelmä: RTN - Nordic 1996 /
General Prediction Method
Heijastusten lkm.: 2
Laskentasäde: 1500 m
laskentaverkko: Laskentapisteiden väli 5 m

Yöajan ohjearvo 50 dB
ylittyy vihreästä värivyöhykkeestä alkaen

Mittakaava 1:1500
0 10 20 40 60 m

Laskentakorkeus mp + 2m
26/10/2018 V. Virtanen

RAMBØLL

1510037663
Lidl
Vantaanlaakso
meluselvitys

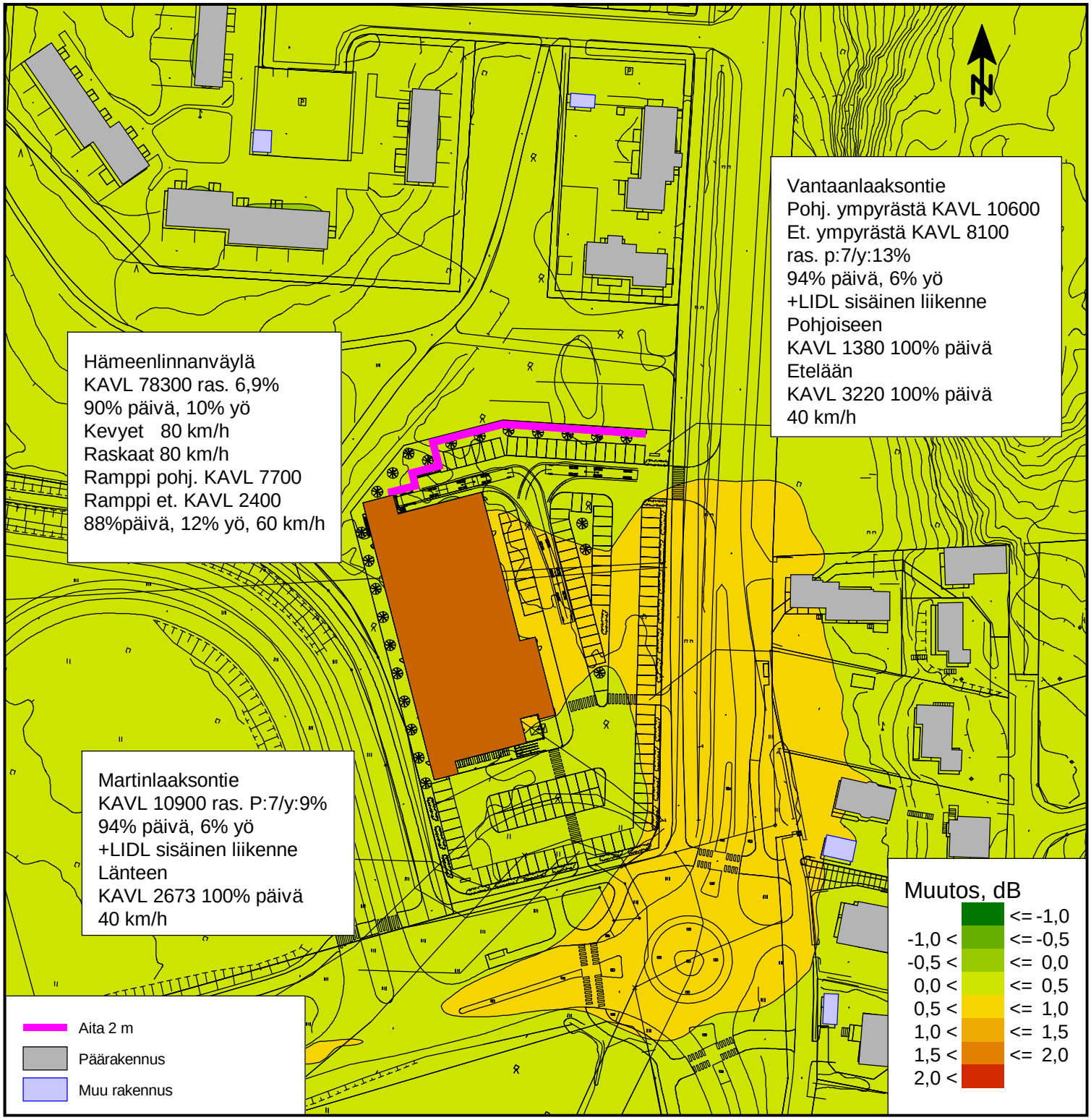
Liite 4.1

Lidlin asiakasliikenteen muutos
nykytilanteen päiväajan melutasoihin

Melulaskennan tiedot
Ohjelma: SoundPlan 7.4
Menetelmä: RTN - Nordic 1996 /
General Prediction Method
Heijastusten lkm.: 2
Laskentasäde: 1500 m
laskentaverkko: Laskentapisteiden väli 5 m

Mittakaava 1:1500
0 10 20 40 60 m

Laskentakorkeus mp + 2m
26/10/2018 V. Virtanen

RAMBØLL

1510037663
Lidl
Vantaanlaakso
meluselvitys

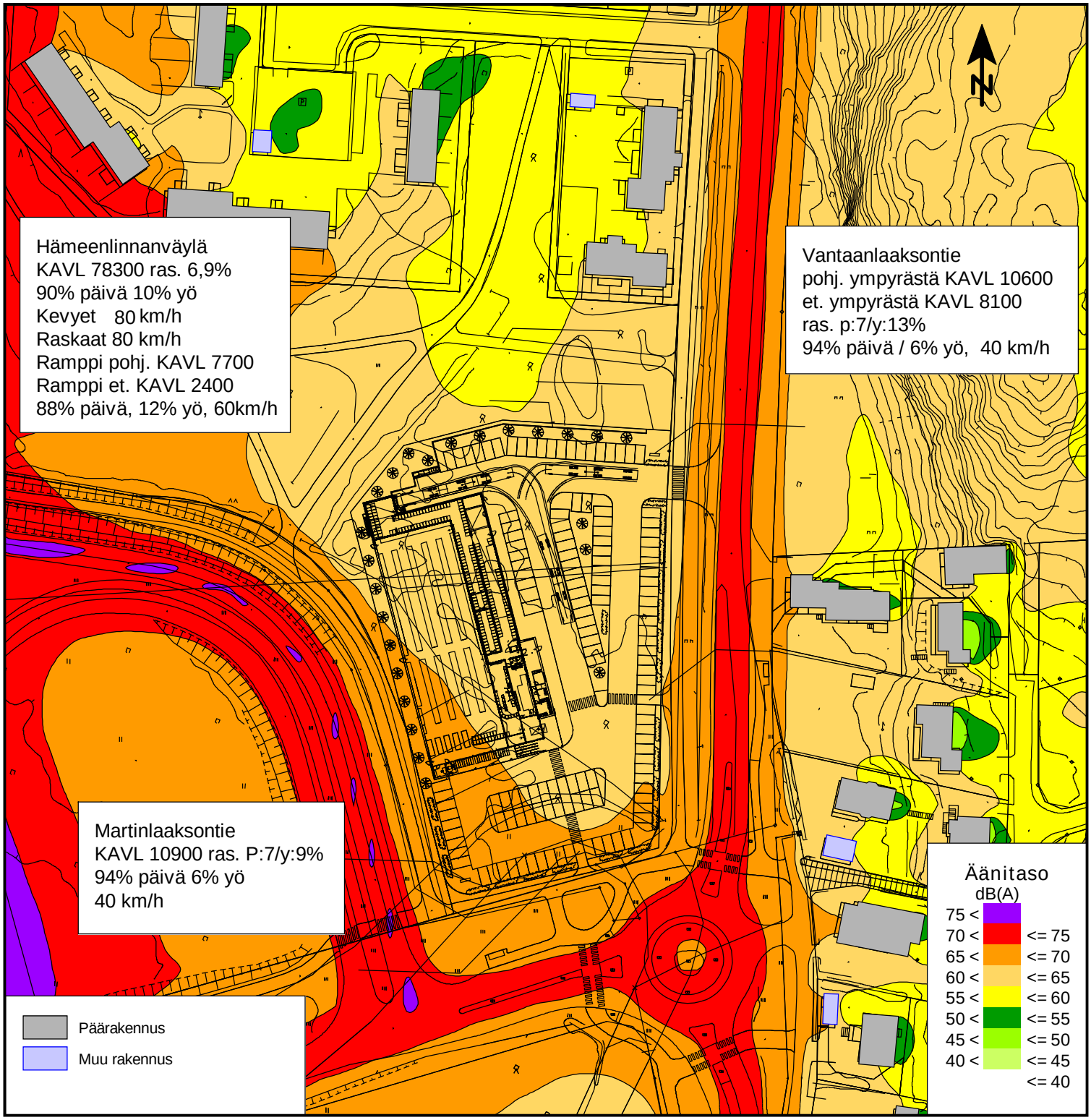
Liite 4.2

Lidlin asiakasliikenteen muutos
v. 2040 ennustetilanteen päiväajan melutasoihin

Melulaskennan tiedot
Ohjelma: SoundPlan 7.4
Menetelmä: RTN - Nordic 1996 /
General Prediction Method
Heijastusten lkm.: 2
Laskentasäde: 1500 m
laskentaverkko: Laskentapisteiden väli 5 m

Mittakaava 1:1500
0 10 20 40 60 m

Laskentakorkeus mp + 2m
26/10/2018 V. Virtanen

RAMBØLL

1510037663
Lidl
Vantaanlaakso
meluselvitys

Liite 5.1

Päiväajan keskiäänitaso $L_{Aeq\ 7\text{-}22}$

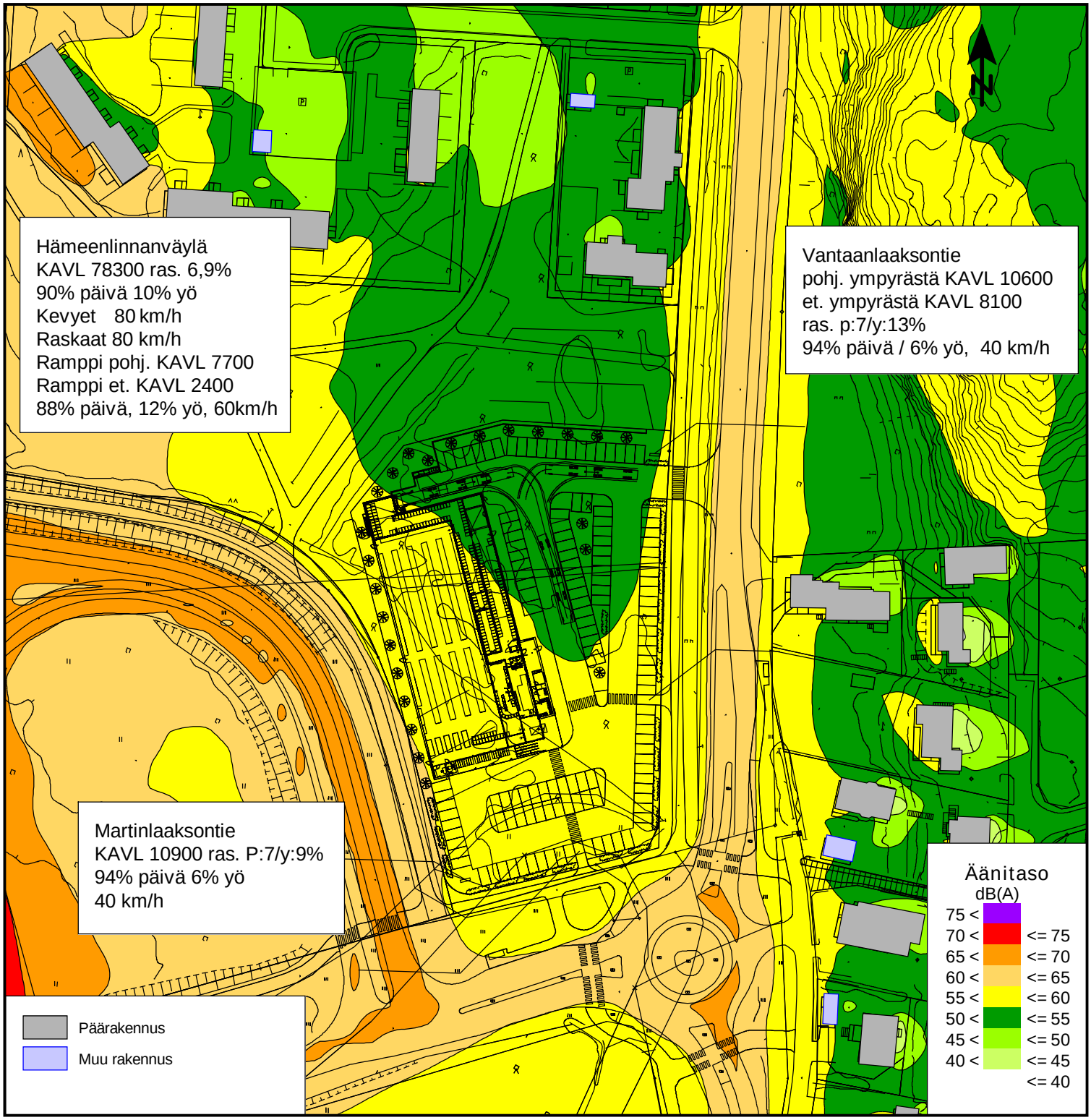
Vuoden 2040 ennuste tie- ja katuliikenne,
ilman LIDL rakennusmassoittelua

Melulaskennan tiedot
Ohjelma: SoundPlan 7.4
Menetelmä: RTN - Nordic 1996 /
General Prediction Method
Heijastusten lkm.: 2
Laskentasäde: 1500 m
laskentaverkko: Laskentapisteiden väli 5 m

Päiväajan ohjearvo 55 dB
ylittyy keltaisesta värivyöhykkeestä alkaen

Mittakaava 1:1500
0 10 20 40 60 m

Laskentakorkeus mp + 2m
26/10/2018 V. Virtanen

RAMBØLL

1510037663
Lidl
Vantaanlaakso
meluselvitys

Liite 5.2

Yöajan keskiäänitaso $L_{Aeq\ 22\text{-}7}$

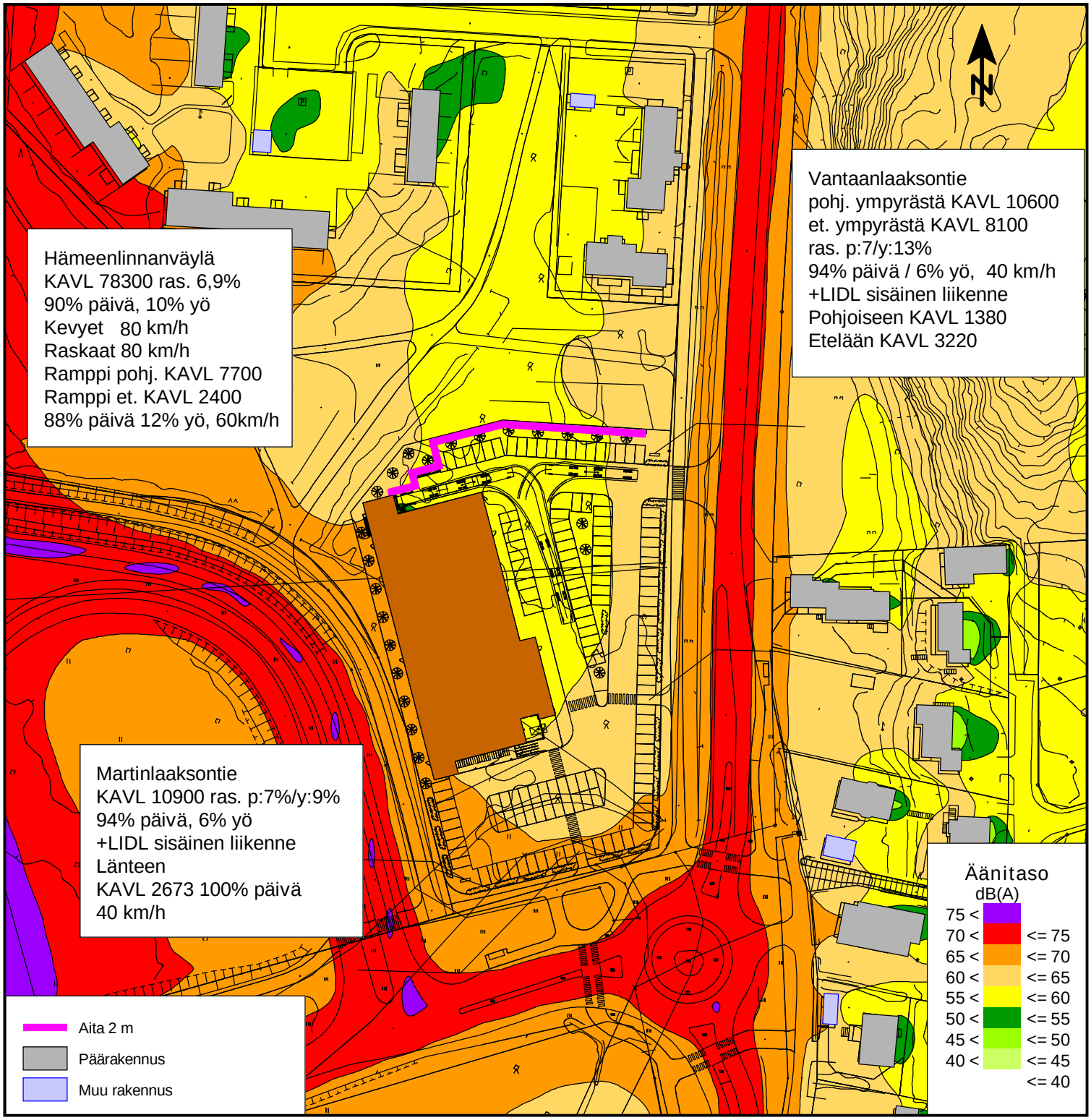
Vuoden 2040 ennuste tie- ja katuliikenne,
ilman LIDL rakennusmassoittelua

Melulaskennan tiedot
Ohjelma: SoundPlan 7.4
Menetelmä: RTN - Nordic 1996 /
General Prediction Method
Heijastusten lkm.: 2
Laskentasäde: 1500 m
laskentaverkko: Laskentapisteiden väli 5 m

Päiväajan ohjearvo 55 dB
ylittyy keltaisesta värivyöhykkeestä alkaen

Mittakaava 1:1500
0 10 20 40 60 m

Laskentakorkeus mp + 2m
26/10/2018 V. Virtanen

RAMBØLL

1510037663
Lidl
Vantaanlaakso
meluselvitys

Liite 6.1

Päiväajan keskiäänitaso $L_{Aeq\ 7\text{-}22}$

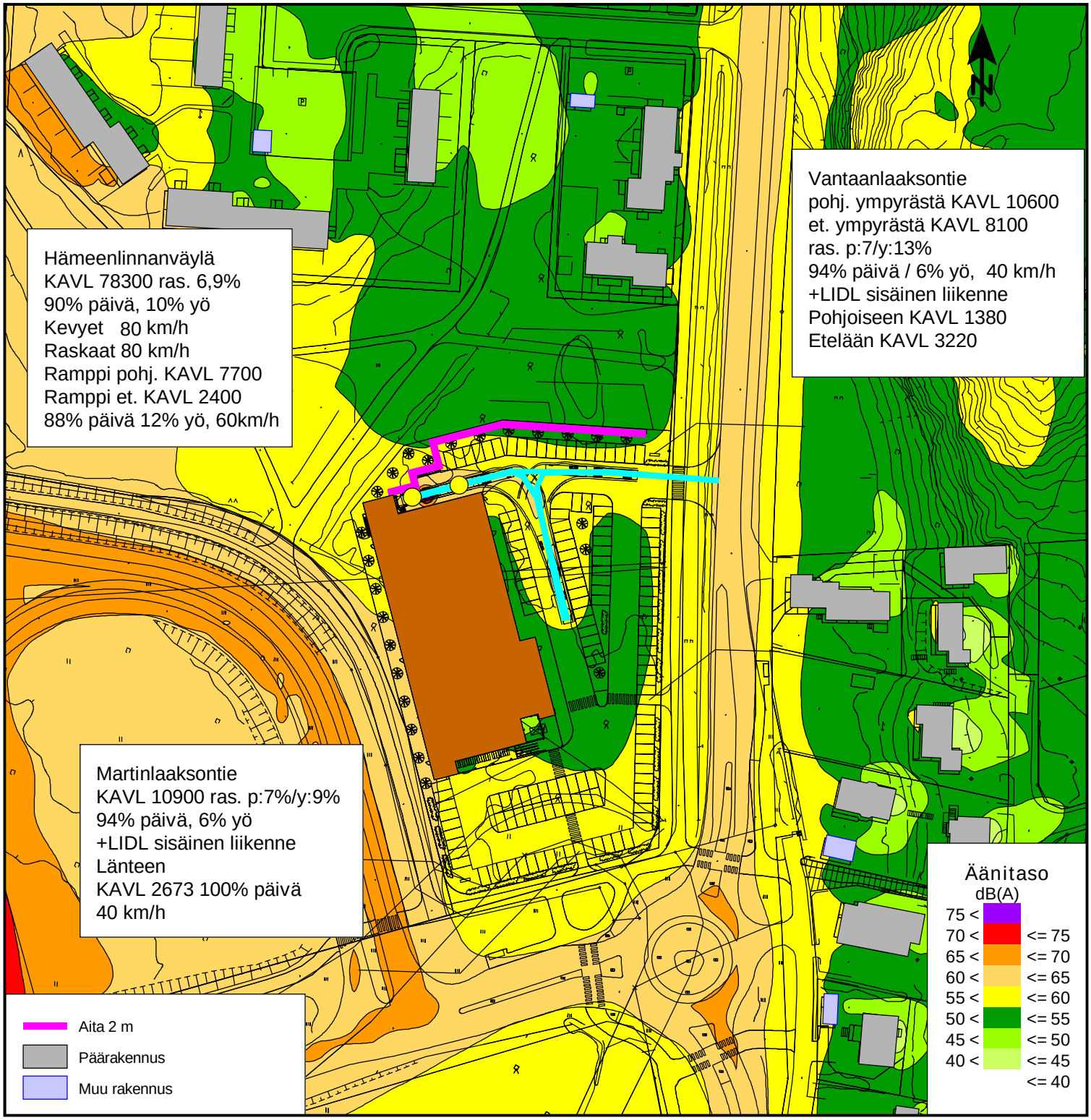
Muun vuoden 2040 ennusteliikenteen ja Lidlin asiakasliikenteen yhteismelu

Melulaskennan tiedot
Ohjelma: SoundPlan 7.4
Menetelmä: RTN - Nordic 1996 / General Prediction Method
Heijastusten lkm.: 2
Laskentasäde: 1500 m
laskentaverkko: Laskentapisteiden väli 5 m

Päiväajan ohjearvo 55 dB
ylittyy keltaisesta värivyöhykkeestä alkaen

Mittakaava 1:1500
0 10 20 40 60 m

Laskentakorkeus mp + 2m
26/10/2018 V. Virtanen

RAMBØLL

1510037663
Lidl
Vantaanlaakso
meluselvitys

Liite 6.2

Yöajan keskiäänitaso $L_{Aeq\ 22\text{-}7}$

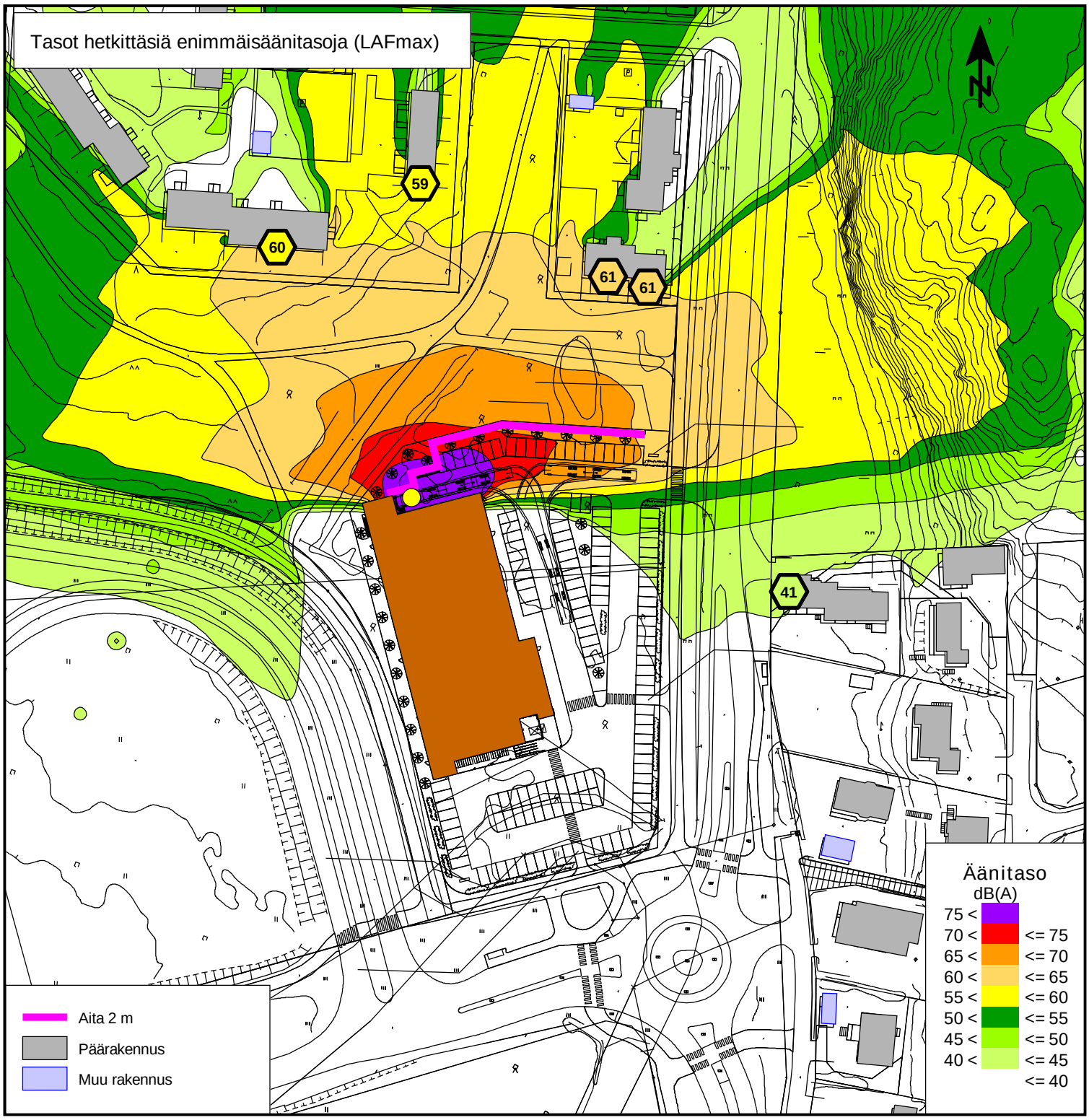
Muun vuoden 2040 ennusteliikenteen ja Lidlin jakeluauton käynnin yhteismelu

Melulaskennan tiedot
Ohjelma: SoundPlan 7.4
Menetelmä: RTN - Nordic 1996 / General Prediction Method
Heijastusten lkm.: 2
Laskentasäde: 1500 m
laskentaverkko: Laskentapisteiden väli 5 m

Päiväajan ohjearvo 55 dB
ylittyy keltaisesta värivyöhykkeestä alkaen

Mittakaava 1:1500
0 10 20 40 60 m

Laskentakorkeus mp + 2m
26/10/2018 V. Virtanen

RAMBØLL

1510037663
Lidl
Vantaanlaakso
meluselvitys

Liite 7.1

Yöajan maksimiäänitaso L_{Amax}

Lastaus- ja purkukolinat L_{WAmax} 108 dB

Aidan korkeus 2 m

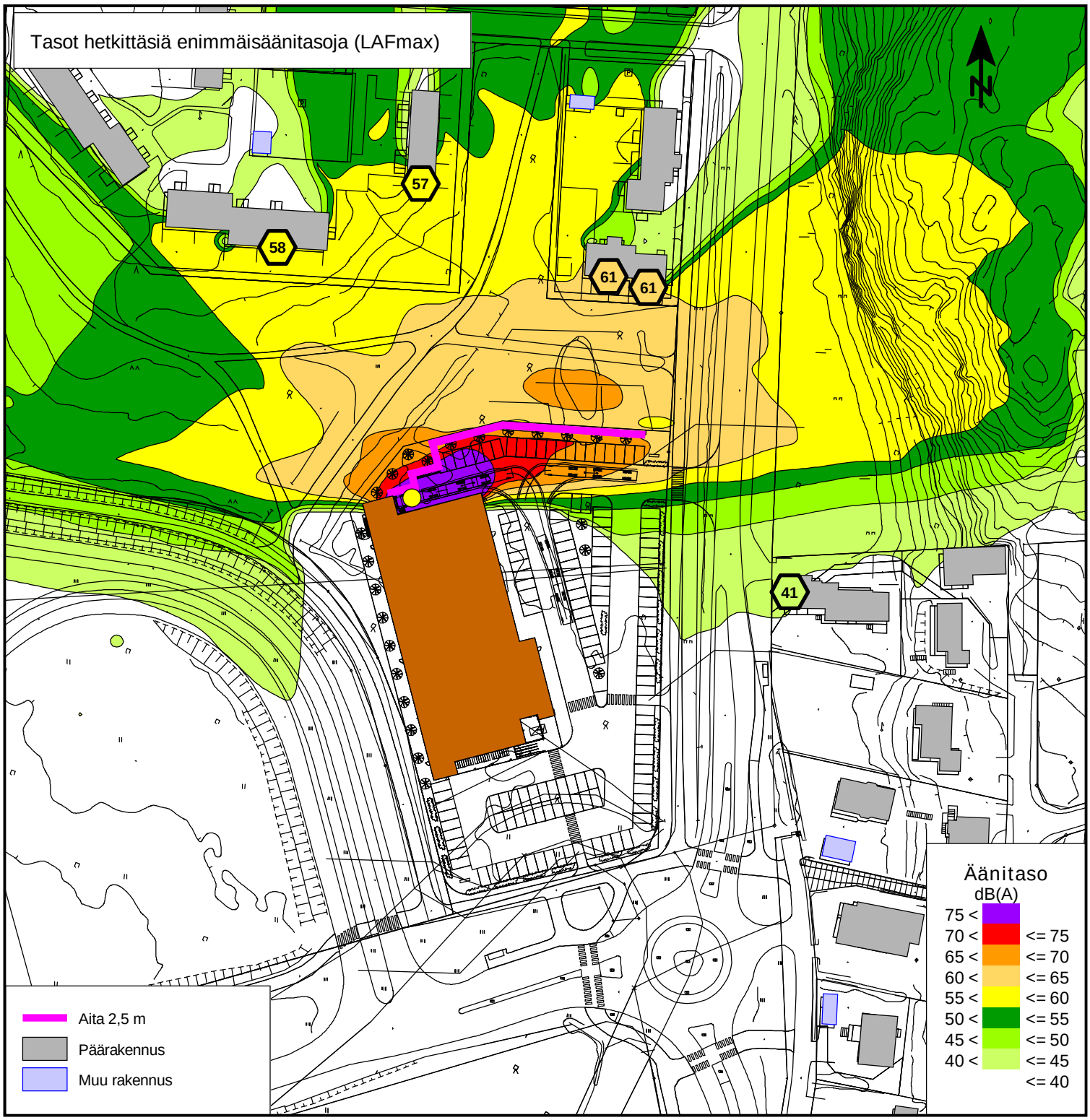
HUOM! Tasot enimmäisäänitasoja!

Melulaskennan tiedot
Ohjelma: SoundPlan 7.4
Menetelmä: RTN - Nordic 1996 /
General Prediction Method
Heijastusten lkm.: 2
Laskentasäde: 1500 m
laskentaverkko: Laskentapisteiden väli 5 m

Mittakaava 1:1500
0 10 20 40 60 m

Laskentakorkeus mp + 2m
21/02/2018 V. Virtanen

LIITE. Kaupunginvaltuusto 20.05.2019 / 16 §

RAMBØLL

1510037663
Lidl
Vantaanlaakso
meluselvitys

Liite 7.2

Yöajan maksimiäänitaso L_{Amax}

Lastaus- ja purkukolinat L_{WAmax} 108 dB

Aidan korkeus 2,5 m

HUOM! Tasot enimmäisäänitasoja!

Melulaskennan tiedot
Ohjelma: SoundPlan 7.4
Menetelmä: RTN - Nordic 1996 /
General Prediction Method
Heijastusten lkm.: 2
Laskentasäde: 1500 m
laskentaverkko: Laskentapisteiden väli 5 m

Mittakaava 1:1500
0 10 20 40 60 m

Laskentakorkeus mp + 2m
21/02/2018 V. Virtanen

LIITE. Kaupunginvaltuusto 20.05.2019 / 16 §

Kokousraportti

Kaupunginvaltuuston kokous 20.5.2019

Äänestyksen tiedot

Kokous:	Kaupunginvaltuuston kokous 20.5.2019
Agendan nimi:	Asia 16
Äänestyksen nimi:	KH=JAA HYLKÄYS=EI
Äänestyksen aihe:	
Äänestys alkoi:	20.5.2019 22:06:51
Äänestys päättyi:	20.5.2019 22:08:52

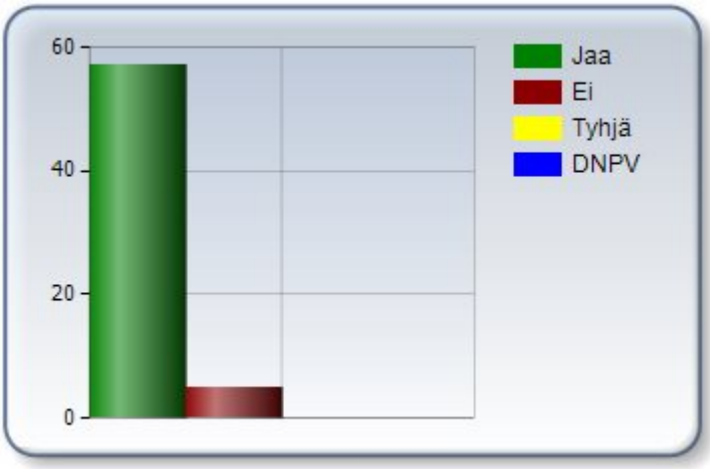
Äänestystulokset

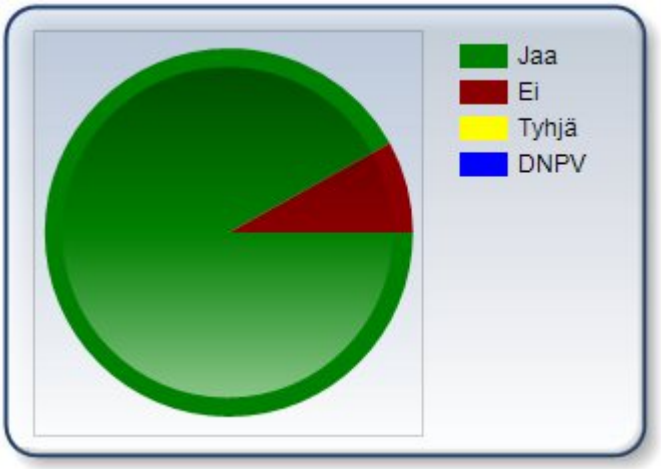
Osallistujat:

Paikalla	62	

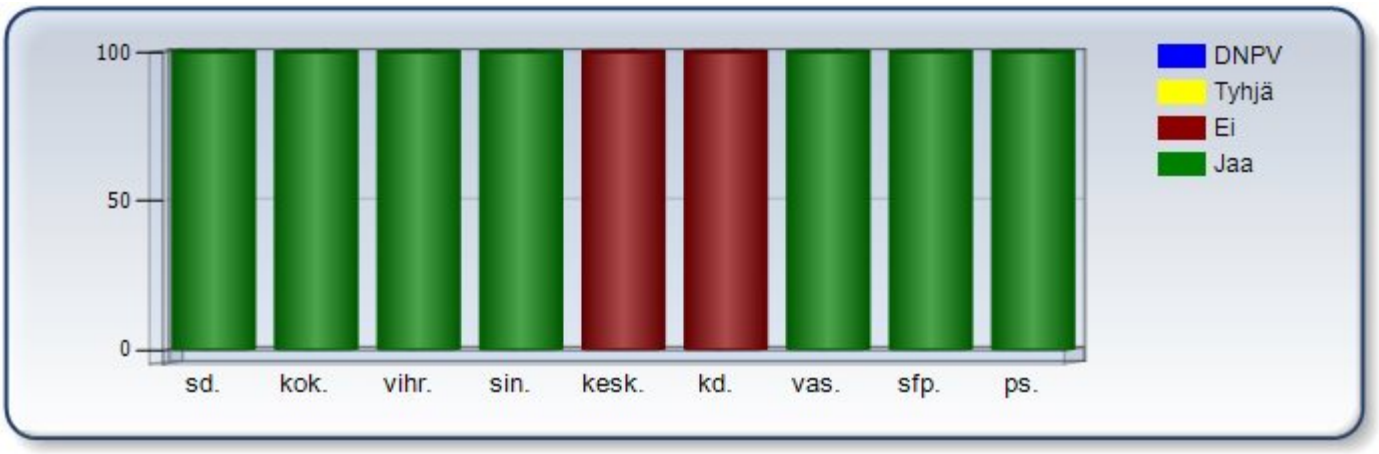
Äänet:

Jaa	57	91,9%
Ei	5	8,1%
Tyhjä	0	0%
DNPV	0	0%

Joukkoäänestys

kd.

Jaa	0
Ei	2
Tyhjä	0
DNPV	0

kesk.

Jaa	0
Ei	3
Tyhjä	0
DNPV	0

kok.

Jaa	17
Ei	0
Tyhjä	0
DNPV	0

ps.

Jaa	5
Ei	0
Tyhjä	0
DNPV	0

sd.	
Jaa	16
Ei	0
Tyhjä	0
DNPV	0

sfp.	
Jaa	2
Ei	0
Tyhjä	0
DNPV	0

sin.	
Jaa	2
Ei	0
Tyhjä	0
DNPV	0

vas.	
Jaa	4
Ei	0
Tyhjä	0
DNPV	0

vihr.	
Jaa	11
Ei	0
Tyhjä	0
DNPV	0

Yksilölliset äänestystulokset

Jaa	
Abdi	sd.
Ahokas	kok.
Ala-Kapee-Hakulinen	sd.
Atiye	vihr.
Chen	kok.
Edelmann	kok.
Eerola	vas.
Eklund	sd.
Herranen	ps.
Hynninen	sd.
Järä	ps.
Jääskeläinen	vas.
Jääskeläinen	sin.
Kaira	kok.
Kanerva	kok.
Karlsson	sfp.
Kasonen	kok.
Kaukola	sd.
Kauppinen	vihr.
Kiljunen	sd.
Kivimäki	kok.
Kotila	vas.
Kurki	kok.
Kuusela	vihr.
Kähärä	sd.
Kärki	ps.
Laakso	vihr.
Lehmuskallio	kok.
Leppänen	kok.
Letto	sd.
Lindblad-Palo	sd.
Lindtman	sd.
Linnainmäki	vihr.
Lundell	ps.
Malmi	sin.
Multala	kok.
Mäkilaine	ps.
Norrena	vihr.

Orlando	kok.
Orpana	kok.
Pajunen	vihr.
Puoskari	sd.
Raja-Aho	kok.
Rautavaara	vihr.
Rautio	kok.
Rautio	vihr.
Rokkanen	kok.
Rämö	vihr.
Sainio	sd.
Silvennoinen-Hiisku	vihr.
Sodhi	sd.
Särkelä	sd.
Tahvanainen	sd.
Toivonen	sd.
Tyystjärvi	vas.
Weckman	kok.
Åstrand	sfp.

Ei	
Ansalehto-Salmi	kesk.
Hirvonen	kesk.
Jääskeläinen	kd.
Tuomela	kd.
Vähäkangas	kesk.

17 § **Asemakaavan muutos 002358 ja tonttijako, 11 Hämevaara / Viikatepuisto**

VD/8385/10.02.04.01/2017
HP/TLA/TKA/MKU/HY-L,PJ

Vantaan kaupungin kiinteistöt ja asuminen -tulosalue hakee Viikatepuiston pohjoisosaan yleiskaavan täydennysrakentamisalueelle pientaloasumista ja päiväkotitontin laajennusta. Nykyisellä YL-tontilla on kuitenkin Hämevaarankoski ja liito-oravien kolopuita. Siksi alueelle kaavoitetaan uusi Y-tontti 1 600 k-m² ja vain kaksi pientalotonttia 280 k-m². Kaavaan sisältyy vain rakennettavaksi tuleva alue, jolloin muu alue säilyy yleisten lähipalvelurakennusten korttelialueena YL ja lähivirkistysalueena VL.

Asemakaavamuutos koskee korttelia 11403, osaa korttelia 11034 sekä virkistys-, erityis- ja katualueita, kaupunginosassa 11 Hämevaara.
Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa korttelia 11033 ja virkistysaluetta.

Tonttijako ja tonttijaon muutos koskevat korttelia 11043 ja osaa korttelista 11034.

Alue sijaitsee Viikatepuistossa.

Kaavan hakija
Vantaan kaupunki

Maanomistus
Vantaan kaupunki

Kaavan valmistelu
Kaava on tehty kaupungin työnä.

Yleiskaava
Alue on kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymässä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa pientaloaluetta A3 ja lähivirkistysaluetta VL. Kyseessä on yleiskaavan täydennysrakentamisalue.

Voimassa olevassa asemakaavassa alue on pääosin puistoaluetta P ja osin yleisten rakennusten korttelialuetta Y 11033, joka tonttitehokkuus on e = 0,30, rakennusoikeus 990 k-m² ja suurin kerrosluku kaksi.

Alueella on Hämevaarankenttä, ulkoilureitti, Multaoja, Hämevaaranoja ja jätevesiviemäri. Alue on pääosin metsää. Alueella on punatiilinen tornimuuntaja 1950-luvulta. Alueen eteläosassa on liito-oravan elinpiiri ja 110 kV voimalinja.

Asemakaavamuutos
Viikatepuistoon haetaan kaavamuutosta yleisten rakennusten tontin laajentamiseksi päiväkotia varten ja pientalotonttien kaavoittamista. Kaupungin tavoitteena on luovuttaa vuosittain pientalotontteja rakentamiseen. Kaupungin kasvu edellyttää uusien ja isompien päiväkotien rakentamista.

Asemakaavamuutoksessa Y-tontti laajenee, jolloin tontin pinta-alaksi tulee 6 550 m² ja rakennusoikeudeksi 2 000 k-m² (e = 0,31). Lisäksi alueelle kaavoitetaan pientalotontti 1 200 k-m² ja kaksi

omakotitonttia 120 + 160 k-m², asumista yhteensä 1 480 k-m² (e = 0,33). Suurin kerrosluku on kaksi. Alueelle rakennetaan uusi katu, Viikatekuja.

Täydennysrakentamisalue on huomattavasti yleiskaavassa esitettyä pienempi, koska hämevaaralaisille tärkeä pallokenttä on säilytetty ja alueelle sijoittuu myös leikkikenttä vanhalle paikalleen.

Suurin osa alueesta jää edelleen puistoksi VP, jolle sijoittuu nykyinen pallokenttä ja uusi leikkipaikka. Hämevaarankosken alue merkitään suojaviheralueeksi EV.

Liito-oravien puut ja elinpiiri säilyvät.

Osallistuminen ja vuorovaikutus
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma tehtiin 29.9.2017.
Kaavatilaisuus pidettiin paikalla 3.10.2017.

Mielipiteitä saatiin 16 kpl. Asukkaat pitivät pallokentän säilymistä, uutta päiväkotia ja leikkipuistoa hyvänä ja ulkoilutietä tarpeellisena, mutta oltiin huolissaan naapuriin tulevasta rakentamisesta ja metsän eläimistä. – Eläimille jää laaja Linnaistenmetsä.
Mielipiteet on esitetty kaavaselostuksessa.

Kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset
Asemakaavatyö noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (Kv 18.6.2018).
Kaava kohdistuu kaupungin maalle ja tuottaa päiväkodin ja asuntokerrosalaa 1 480 k-m².

Sopimus
Asemakaavamuutokseen ei liity toteuttamissopimusta.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 1.10.2018 § 14

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään
a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 1.10.2018 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002358 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 11 Hämevaara / Viikatepuisto,
b) oikeuttaa kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot,
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.
———

Asemakaavamuutos koskee korttelia 11043, osaa korttelia 11034 sekä virkistys- ja katualueita, kaupunginosassa 11 Hämevaara.
Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa virkistysaluetta.

Tonttijako koskee korttelia 11043 ja osaa korttelista 11034.

Nähtävilläolo ja muistutukset
Asemakaavan muutosehdotus sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 17.10.–15.11.2018. Tällöin jätettiin viisi muistutusta.
Näistä yhdessä huomautettiin alueen luontoarvoista ja liito-oravista.

Muistutukset vastineineen ovat liitteenä.

Lausunnot
Kaupunkisuunnittelulautakunta 1.10.2018 päätti oikeuttaa kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot. Lausuntoja pyydettiin neljä ja saatiin kolme.

Uudenmaan ELY-keskus ilmoitti, että alueella on enemmän liito-oravien kolopuita.
HSY ilmoitti runkovesijohdosta.
Vantaan Energia Oy ilmoitti muuntajasta ja sen kaapeleista.
Lausunnot vastineineen ovat liitteenä.

Tarkistukset
Länsi-Vantaan liito-oravainventointi on vuodelta 2016. Kaupungin ympäristösuunnittelija on inventoinut alueen uudet kolopuut 19.11.2018. Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa on neuvoteltu 10.12.2018.

Uusien kolopuiden vuoksi kaavamuutos on rajattu koskemaan vain rakennettavaksi tulevia alueita. Tällöin kaavoitetaan Viikatekuja ja uusi Y-tontti 4 188 m² rakennusoikeudella 1 600 k-m², mikä riittää yksityiselle päiväkodille, joka tarvitaan Vihdintien vyöhykkeelle kiireellisesti, sekä kaksi AO-tonttia, yhteensä 280 k-m² ja vanhaa tornimuuntajaa varten yhdyskuntateknisen huollon alue ET. Lisäksi kaavoitetaan pala lähivirkistysaluetta VL vanhojen kaavamerkintöjen poistamiseksi.

Tällöin kaava ei enää ulotu liito-oravien kolopuualueelle.

Samalla on tarkistettu tonttien johtorasitemääräyksiä.

Tarkistukset ovat olennaisia ja koskevat yleistä etua, joten asemakaavamuutos on asetettava uudelleen nähtäville.

Kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset
Kaava noudattaa kaupungin maa- ja asuntopoliittisia linjauksia (Kv 18.6.2018).
Kaava kohdistuu kaupungin maalle ja tuottaa päiväkodin ja asuntokerrosalaa 280 k-m².

Kaupunkisuunnittelulautakunta 21.1.2019 § 12

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään, että
a) annetaan liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
b) asetetaan uudelleen nähtäville 30 päiväksi MRA 27 ja 32 §:ien mukaisesti 21.1.2019 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002358 sekä tonttijakoehdotus, 11 Hämevaara / Viikatepuisto.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Muistutus- ja lausuntovastineet
Saatuihin muistutuksiin ja lausuntoihin lähetettiin vastineet 5.3.2019.

Nähtävilläolo

Asemakaavamuutosehdotus ja tonttijakoehdotus on ollut MRA 27 ja 32 §:ien nojalla uudelleen nähtävillä 13.2.–11.4.2019. Tällöin ei jätetty muistutuksia.

Lausunnot
Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti 21.1.2019 pyytää tarvittavat lausunnot. Uusia lausuntoja ei tarvittu.

Kaupunkisuunnittelujohtaja esittää 17.4.2019 kaupunginhallitukselle, että
- saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 21.1.2019 päivätty asemakaavan muutosehdotus 002358 ja tonttijakoehdotus, 11 Hämevaara / Viikatepuisto.

_____

Kaupunginhallitus 29.4.2019 § 42

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 21.1.2019 päivätty asemakaavan muutosehdotus 002358 ja tonttijakoehdotus, 11 Hämevaara/ Viikatepuisto.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Kaupunginvaltuusto 20.5.2019 § 17

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään hyväksyä 21.1.2019 päivätty asemakaavan muutosehdotus 002358 ja tonttijakoehdotus, 11 Hämevaara/ Viikatepuisto.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Asemakaavamuutoksen selostus 21.1.2019
- Muistutukset ja vastineet 21.1.2019
- Lausunnot ja vastineet 21.1.2019

Muutoksenhakuohje: 1. Valitusosoitus

Lisätiedot:
aluearkkitehti Timo Kallaluoto, puh. 050 312 2132, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

002358 VIIKATEPUISTO

HÄMEVAARA

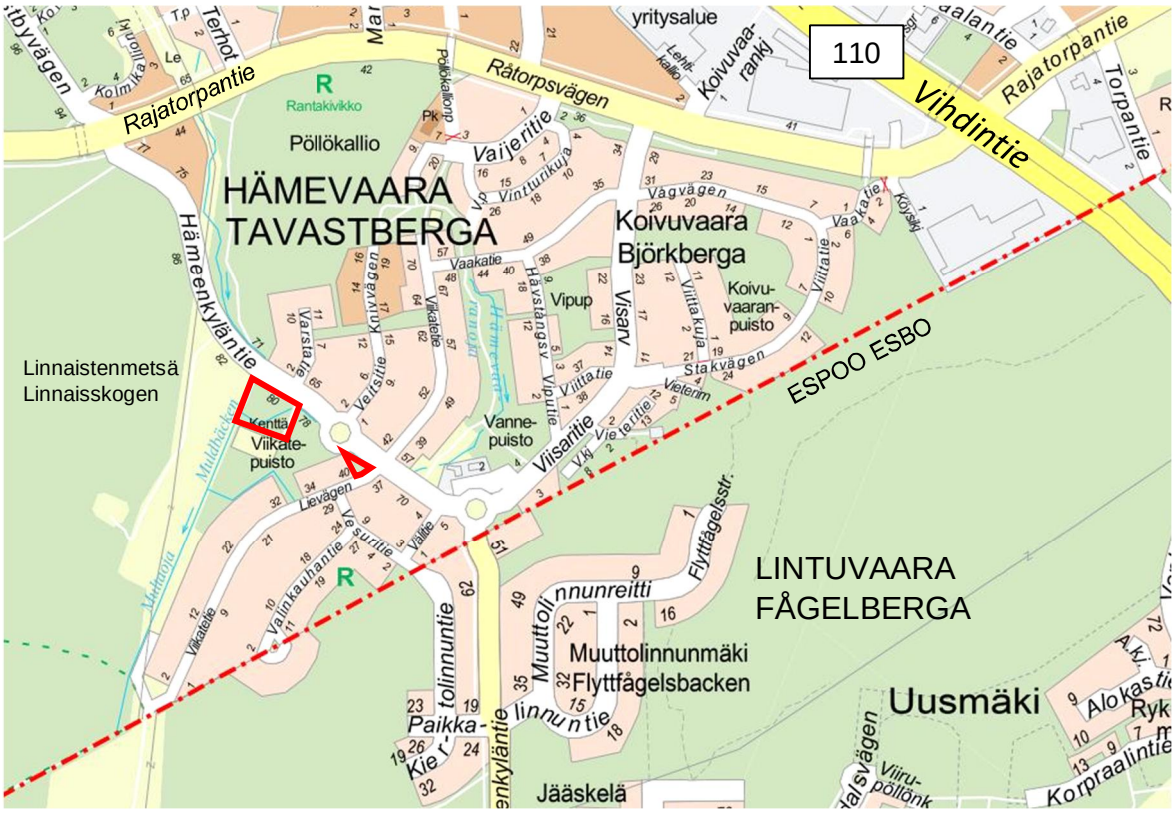

MAANKÄYTÖN, RAKENTAMISEN JA YMPÄRISTÖN TOIMIALA / KAUPUNKISUUNNITTELU

Asemakaavan muutoksen selostus sekä tonttijako,
joka koskee 21.1.2019 päivättyä asemakaavakarttaa nro 002358

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Vantaan kaupungin kiinteistöt ja asuminen hakee Viikatepuiston pohjoisosaan yleiskaavan täydennysrakentamisalueelle pientaloasumista ja päiväkotitontin laajennusta. Vanhalla YL-tontilla on kuitenkin koski ja liito-oravien kolopuita. Siksi kaavoitetaan uusi Y-tontti.

Kaava-alueen sijainti ja suhde kaupunkirakenteeseen.

Asemakaavamuutos

Vantaan kaupungin kaupunginosa 11 Hämevaara
kortteli 11043 ja osa korttelia 11034 sekä virkistys- ja katualueita.
(Kumoutuvan asemakaavan virkistysaluetta.)

Tonttijako

kortteli 11043 ja osa korttelia 11034

Kaava-alueen sijainti

Viikatepuisto.

Sisällys

1	Tiivistelmä	3
2	Lähtökohdat	4
3	Asemakaavan suunnittelun vaiheet	13
4	Asemakaavan kuvaus	25
5	Asemakaavan toteutus	30

1. TIIVISTELMÄ

Ilmakuva lännestä 2016.

Vantaan kaupungin kiinteistöt ja asuminen hakee Viikatepuistoon kaavamuutosta yleisten rakennusten tontin laajentamiseksi päiväkotia varten ja pientalotonttien kaavoittamista. Kaupungin tavoitteena on luovuttaa vuosittain pientalotontteja rakentamiseen. Kaupungin kasvu edellyttää uusien päiväkotien rakentamista. Päiväkoti on tavoitteena toteuttaa vuonna 2020.

Yleiskaavassa alue on pientaloaluetta A3 ja lähivirkistysaluetta VL. Kyseessä on yleiskaavan täydennysrakentamiskohde.

Voimassa olevassa asemakaavassa alue on pääosin puistoaluetta P ja osin YL-korttelia 11033, joka tonttitehokkuus on e = 0,30, rakennusoikeus on 990 k-m2 ja suurin kerrosluku II (kaksi).

Kaava-alue on pääosin metsää. Alueella on ulkoilutie, Multaoja, Hämevaaranoja, jätevesiviemäri ja punatiilinen tornimuuntaja 1950-luvulta. Nykyisellä YL-tontilla on Hämevaarankoski ja liito-oravien kolopuita, joten päiväkodille kaavoitetaan uusi tontti ja kaava-aluetta on supistettu.

Asemakaavamuutoksessa alueelle kaavoitetaan yleisten rakennusten korttelialue Y 1600 k-m2 päiväkotia varten ja kaksi omakotitonttia 120 + 160 k-m2, asumista yhteensä 280 k-m2 (e = 0,29). Suurin kerrosluku on kaksi. Alueelle rakennetaan myös uusi katu, Viikatekuja, ja lähivirkistysaluetta siltä osin, kuin on tarve poistaa vanhoja kaavamerkintöjä.

Täydennysrakentamisalue on yleiskaavassa esitettyä huomattavasi pienempi, koska hämevaaralaisille tärkeä pallokenttä on säilytetty. Myös liito-oravien kolo- ja yhteyspuut ja elinpiiri säilyvät kaava-alueen ulkopuolella.

2. LÄHTÖKOHDAT

Hämeenkyläntien kiertoliittymä. TKa 28.6.2017

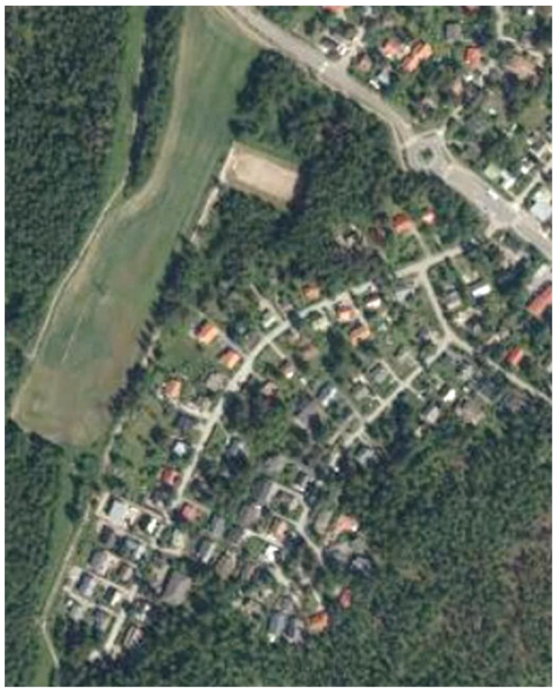
2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

Alueen yleiskuvaus

Hämevaara on pääosin pientaloaluetta.

Luonnonympäristö

Kaava-alue on pääosin metsää, pääpuulajeina koivu ja kuusi. Alueella on isoja ojia.

Ortoilmakuva 2015.

Maalajit.

Metsäsuunnitelma		
	Metsäkuvio 1735.0 Pääpuulaji: Rauduskoivu Kehitysluokka: Varttunut metsä Kasvupaikkatyyppi: Lehto ja vastaava suo Seuraava hakkuutapa: – Seuraavat hoitotyöt: – Monimuotoisuus: C1 Lähimetsä, pajuja	Metsäkuvio 1736.0 Pääpuulaji: Kuusi Kehitysluokka: Kypsä metsä Kasvupaikkatyyppi: Lehto ja vastaava suo Seuraava hakkuutapa: – Seuraavat hoitotyöt: Mekaaninen raivaus Monimuotoisuus: C1 Lähimetsä

Maaperä

Alavin alue luoteisosassa on vanhaa peltoa. Maaperä on alavimmilla kohdilla savea, korkeammilla silttiä, moreenia ja kalliota. Alueen halki kulkee Hämevaaranoja. Alue ei ole pohjavesialuetta. Kaava-alueen maaperä on pääasiassa savea. Alueen itäosalla on kallioinen moreenimäki, jota ympäröi siltti. Kairausten perusteella savialueella saven paksuus on noin 3 – 6 metriä. Siipikairauksin mitattu saven redusoimaton leikkauslujuus on heikoimmillaan noin 6 – 7 kPa. Saven alla on silttiä ja kitkamaalajeja. Savialueella kairaukset ovat päättyneet tiiviiseen maakerrokseen, kiveen tai kallioon noin 4 – 12 m syvyydellä maanpinnasta. Pohjavedenpinnan tasoa alueella ei ole mitattu.
(Kuntatekniikan keskus / geotekniikka 4.5.2018)

Hämeenkyläntie on perustettu maanvaraisesti savikerroksen päälle. Hämeenkyläntien ja Varstatien risteyksessä sekä Hämeenkyläntiellä liikenneympyrän ja Viikatetien välisellä osuudella katualueen vakavuus etelän suuntaan on nykyisellään riittämätön (F<1,5).
(Kuntatekniikan keskus / geotekniikka 4.5.2018)

Katso jäljempänä → Perustaminen (s. 29).

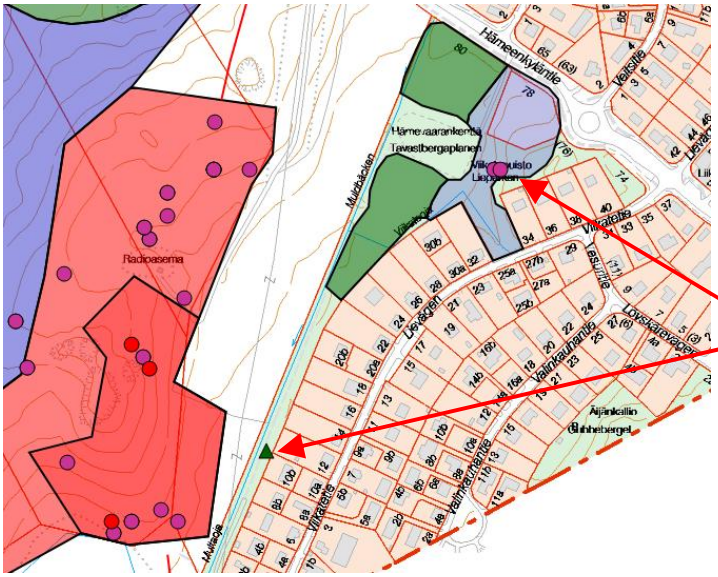
Rakennettu ympäristö

Viikatetie 42:n kohdalla on punatiilinen tornimuuntaja 1950-luvulta. Alueella on ulkoilutie, joka johtaa Hämevaarankentälle ja edelleen Espooseen sekä jätevesiviemäri. Muuten alue on rakentamaton.

Viikatetien varrella on loivakattoisia vaaleita yksi- ja kaksikerroksisia yhden ja kahden asunnon taloja vuosilta 1955 – 2018, julkisivumateriaaleina puu, betoni ja tiili. Tämä alue on merkitty yleiskaavaan (2007) kaupunkikuvallisesti arvokkaaksi alueeksi sinänsä yhtenäisen katukuvansa vuoksi, mutta uudet rakennukset takatonteilla poikkeavat selvästi vanhoista. Alue ei enää esiinny kaupunginmuseon rakennusperintökohteiden kartalla.

Hämeenkyläntien koillispuolella on yksi- ja kaksikerroksisia yhden asunnon taloja vuosilta 1955 – 1989, julkisivumateriaaleina puu ja betoni.

Liito-oravat

Radioasema
Hämeenkyläntie
Muhkolantie
Viikatepuisto
Lövskatavägen
Valmetintie
Ahlmanintie
Ängsvägen
Ängsgatan
Ängsstigen
Ängsvägen
Ängsgatan
Ängsstigen
Ängsvägen
Ängsgatan
Ängsstigen

Liito-oravien kolopuiden täydennysinventointi. Vantaan ympäristökeskus, Jarmo Honkanen 20.11.2018

Liito-oravien kolopuita. Vantaan ympäristökeskus, Jarmo Honkanen 14.11.2018

Uudet kolopuut on inventoitu marraskuussa 2018. Kaava-aluetta on rajattu niin, että kaava-alueella ei ole liito-oravien kolopuita.

Palvelut

Hämevaarassa on päiväkoti (Vaijeritie 7). Vihdintien suunnalla on tarve uusille päiväkodeille.

Koulu ja kaupat ovat Pähkinärinteessä. Myyrmäen aluekeskukseen Paalutorille on 4,2 km.

Virkistys

Viikatepuisto on Hämevaaran kaupunginosapuisto. Se rajoittuu laajaan asemakaavoittamattomaan Linnaistenmetsään, joka on maakuntakaavassa ja yleiskaavassa virkistysaluetta.

Hämevaarankenttä on rakennettu vanhalle pellolle. TKa 28.6.2017

Liikenne

Hämeenkyläntie on yleiskaavan pääkatu, jolla on bussiliikennettä ja kevyen liikenteen raitti. Sen liikennemäärä on 2 000 ajon/vrk (2017) ja nopeusrajoitus on 30 km/h. Viikatetie on tonttikatu, jolla ei ole jalkakäytävää.

Hämeenkyläntiellä on tehty 2015 liikennelaskenta, jonka mukaan aamu- ja iltaruuhkien aikaan läpiajoa on 42 – 66 % eli noin puolet tien liikenteestä syntyy Hämevaarasta.

Bussit Hämeenkyläntieltä Leppävaaraan ja Myyrmäkeen sekä Rajatorpantieltä Elielinaukiolle.

Kulttuurihistorialliset kohteet

Kaava-alueella ei ole rakennusperintökohteita eikä tunnettuja muinaisjäännöksiä.

Tekninen huolto

Hämeenkyläntiellä ja Viikatetiellä on valmis kunnallistekniikka (hulevesiviemäri, jätevesiviemäri, sähkökaapeli, tietoliikennekaapeli, vesijohto).

Viikatepuistossa Multaojan vieressä kulkee iso jätevesiviemäri ø800 (1968) ja sähkökaapeli.

Viikatepuistossa Hämeenkyläntie 74:n kohdalla on tornimuuntaja ja sähkökaapeleita.

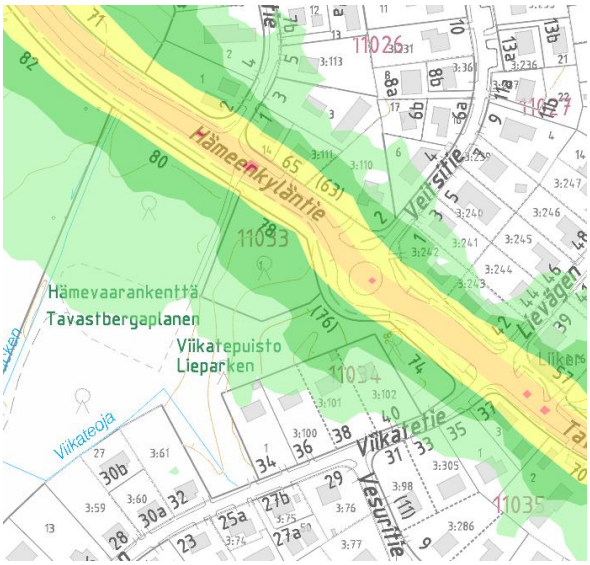
Kaukolämpöä ei ole.

Kaava-alue on pääasiassa rakentamatonta metsää ja siten hyvin vettä hyödyntävää pintaa. Alue ei ole pohjavesialuetta. Hulevedet johtuvat maaston muotoja mukaillen Hämevaaranojaan tai Viikatepuiston ojiin, jotka laskevat Multaojaan ja edelleen Espooseen.

Kaava-alue kuuluu Myyrmäen painepiiriin. Painepiirin vesisäiliönä on Myyrmäen ylävesisäiliö, jonka tilavuus on 4500 m^3. Painetaso vaihtelee arvioilta välillä +82.00 ... +95.00. Jätevedet johdetaan runkojätevesiviemäriin, josta ne johdetaan Espooseen Suomenojan jätevedenpuhdistamolle.

Ympäristönsuojelu ja ympäristöhäiriöt

- *Lentomelu:* Alue ei ole lentomelualuetta. Lentomelutaso Lden on alle 50 dB.
- *Tiemelu:* Tulevilla tonteilla tiemelutaso on lähes kokonaan alle oleskelupihalta vaaditun raja-arvon 55 dB (2016, päivällä).

Tiemelu 2016.

Keskiäänitaso (LAeq), päivällä (klo 7-22)

45-50 | 50-55 | 55-60 | 60-65
65-70 | 70-75 | 75- dB

Vantaan ympäristökeskus 2016

Tiemelun huomioon ottaminen		
Tiemelu-vyöhyke Aeq (dB)	Äänitasoero asunnoissa sekä opetus- ja kokoon-tumistiloissa ΔL (dB)	Äänitasoero toimistoissa ΔL (dB)
65…100	erillinen selvitys	erillinen selvitys
60…64,9	35	30
55…59,9	30	25
alle 55	30	–

Vantaan rakennusjärjestys Kv 15.11.2010, YM asetus 796/2017.

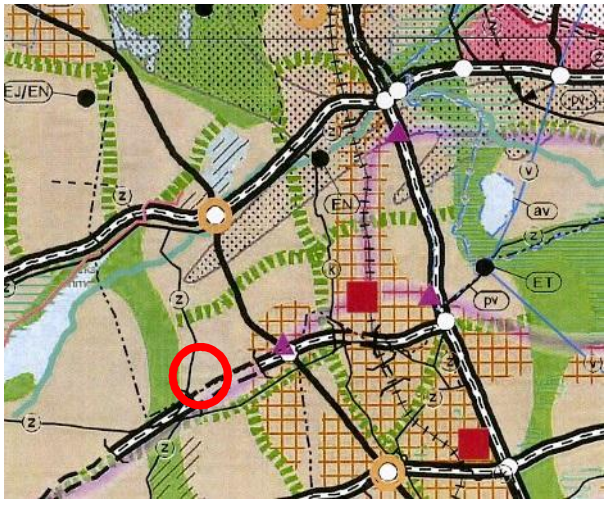
- *Pienhiukkaset:* Hämeenkyläntien lähimmästä ajoradasta tulee olla päiväkodin julkisivuun tai leikkialueelle vähintään 9,0 metriä.

Kyseessä on yleiskaavan täydennysrakentamisalue, joka liittyy olevaan kaupunkirakenteeseen ja sopii asumiseen muuten hyvin.

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä (14.12.2017).
– Kaavamuutos on tavoitteiden mukainen.

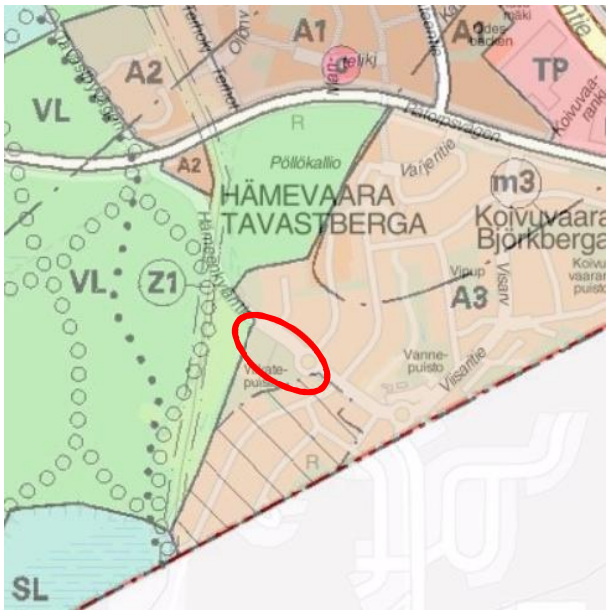

Maakuntakaava

Uudenmaan maakuntakaavassa alue on taajama-toimintojen aluetta (YM 8.11.2006).
Uudenmaan vaihemaakuntakaavoissa alueelle ei kohdistu maakunnallisia tavoitteita.
– Kaavamuutos on maakuntakaavojen mukainen.

Uudenmaan maakuntakaavojen yhdistelmä.

Keskustatoimintojen alue.
Taajamatoimintojen alue.
Tiivistettävä alue.
Virkistysalue.

Yleiskaava

Kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymässä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa alue on pientaloaluetta A3. Yleiskaavan tavoitteita ovat tiivistäminen, täydentäminen ja eheyttäminen. Kyseessä on yleiskaavan täydennysrakentamiskohde (kaavaselostus, kartta s. 67).

– Kaavamuutos on yleiskaavan mukainen.

Vantaan yleiskaava.

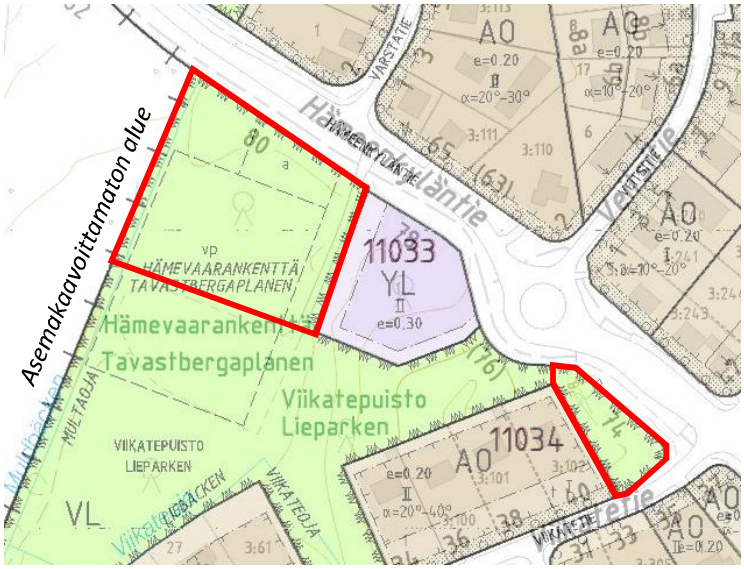
A1	Tehokas asuntoalue.
A2	Matala ja tiivis asuntoalue.
A3	Pientaloalue.
SL	Luonnonsuojelualue.
TP	Työpaikka-alue.
VL	Lähivirkistysalue.

Yleiskaavan 2020 tavoitteet

hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 22.1.2018. Kaupunki varautuu 100 000 asukkaan kasvuun vuoteen 2050, mikä tarkoittaa merkittävää määrää rakentamista.

Asemakaava

Alueella on voimassa asemakaava 110200, Hämevaara 2, YM 1.3.1985, jossa alue on lähivirkistysaluetta VL.

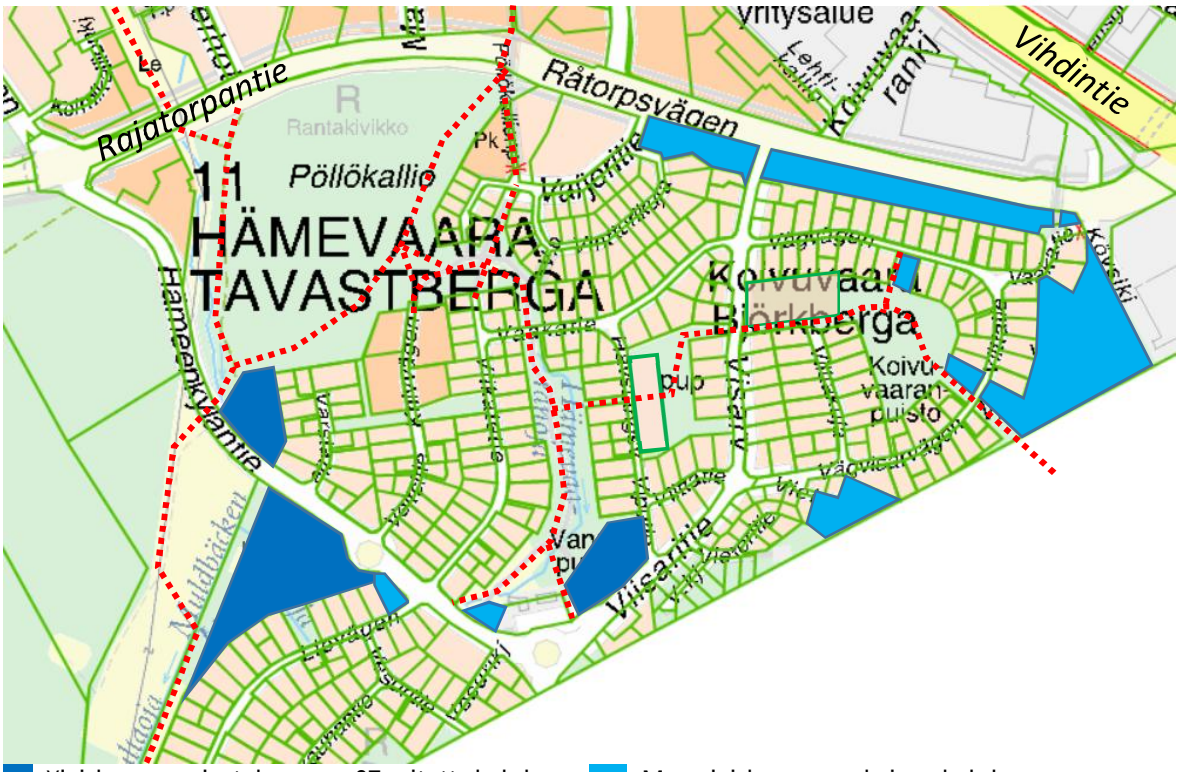

Ajantasa-asemakaava.

AO	Erillispientalojen korttelialue.
AP	Asuinpientalojen korttelialue.
VL	Lähivirkistysalue.
YL	Julkisten lähipalvelurakennusten korttelialue.
11033	Korttelin numero.
II	Suurin kerrosluku (room. numeroin).
e=0,30	Tonttitehokkuus eli kerrosalan suhde tontin alaan.
p	Pysäköintialue.
vp	Pallokenttä.
	Kaavamuutosalueen rajaus.

Karttoja, kaavoja ja paikkatietoja voi katsoa tarkemmin: *kartta.vantaa.fi*

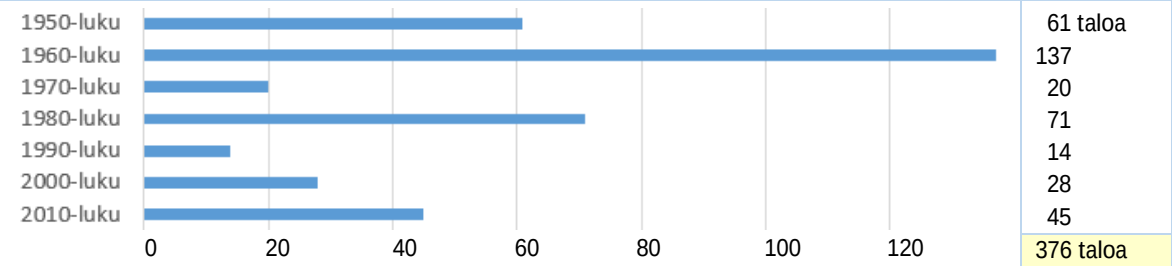
Hämevaaran täydennysrakentamismahdollisuuksia

Yleiskaavan selostuksessa s. 67 esitetty kohde. Muu yleiskaavan mukainen kohde.

Hämevaaran täydennysrakentamiskohteita.

Hämevaaran rakennuskanta

Hämevaaran alkuperäinen kaava on vuodelta 1957. Puolet (53 %) rakennuksista on 1950- ja 1960-luvuilta. Asemakaavassa 1985 tonteille annettiin lisää rakennusoikeutta, mikä näkyy lisärakentamisena. Rakennuskannassa näkyy myös 2000-luvun täydennysrakentaminen. Täydennysrakentamiskohteet keskittyvät pääkatujen varsille, jolloin muun alueen ilme säilyy.

Kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset

Tähdätään riittävään, monipuoliseen ja kohtuuhintaiseen asuntotuotantoon. Tavoitteena laatu, kohtuuhintaisuus, toteuttamiskelpoisuus ja kaupunkirakenteen eheys. (Kv 18.6.2018)

Vantaan kaupunkisuunnittelun tavoitteet 2019

Kaavoitetaan laadukasta, kohtuuhintaista ja monipuolista asumista Länsi-Vantaalle 100 000 k-m2.
– Kaava tuottaa päiväkotitontin ja kaksi pientalotonttia, asumista yhteensä 280 k-m2.

Päiväkodin tarve

Kaupungin kasvu edellyttää uusien päiväkotien rakentamista. Alueelle on tavoitteena toteuttaa yksityinen päiväkoti vuonna 2020.

Savilanpelto, Hämeenkyläntieltä lounaaseen. Kaava-alue vasemmalla. TKa 28.6.2017

Rakennusjärjestys

Vantaan rakennusjärjestys, Kv 15.11.2010.

Tonttijako- ja rekisteri

Vantaan kiinteistörekisteri.

Rakennuskiellot

Ei ole.

Maanomistus

Vantaan kaupunki.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

Nykyinen päiväkotitontti on metsää. TKA 28.6.2017

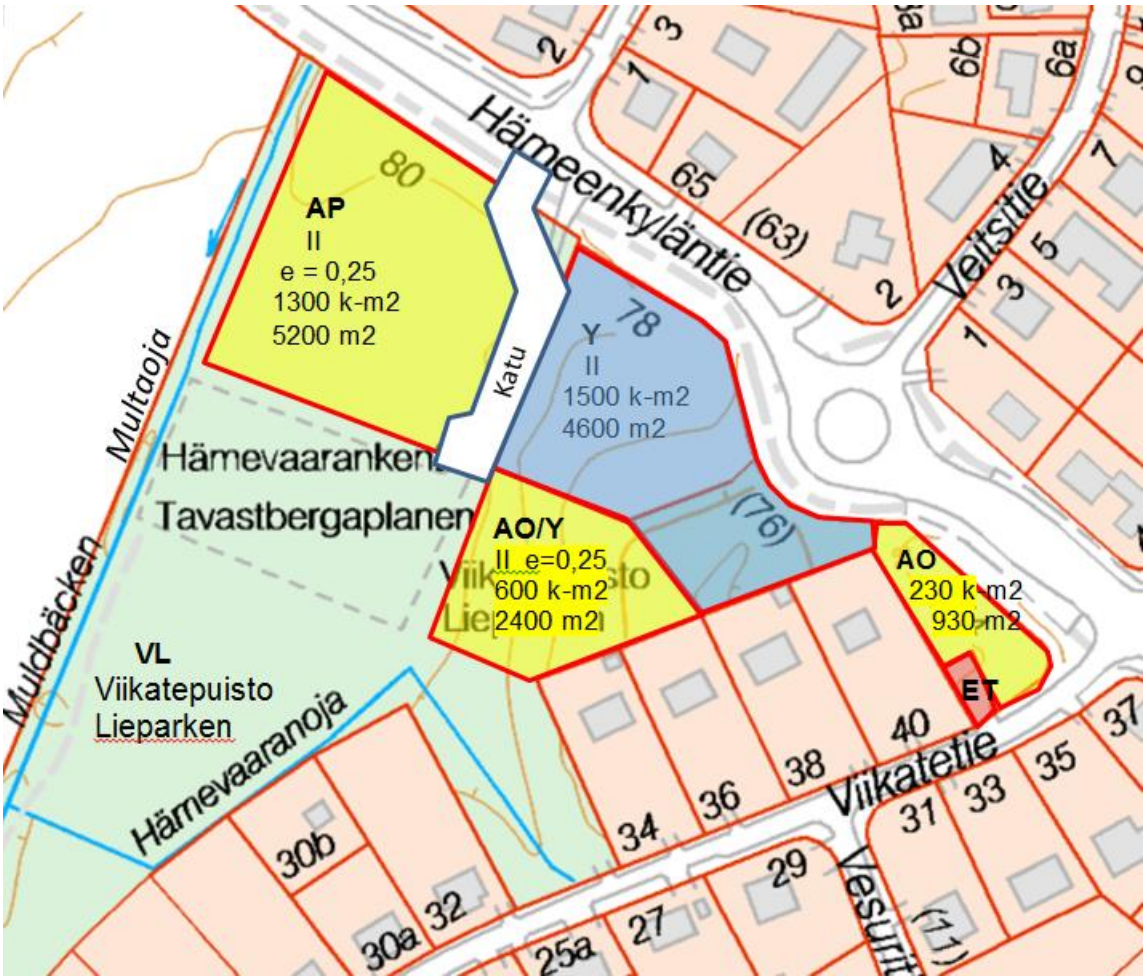
3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN JA PÄÄTÖKSET

Vantaan kaupungin kiinteistöt ja asuminen haki 18.9.2017 Viikatepuistoon kaavamuutosta yleisten rakennusten tontin laajentamiseksi päiväkotia varten sekä pientalotonttien kaavoittamista. Yleiskaavassa (Kv 17.12.2007) alue on pientaloaluetta, kyseessä on yleiskaavan täydennysrakentamiskohde. Kaupungin kasvu edellyttää pientalotonttien ja päiväkodin kaavoittamista.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

Osalliset

Kaavoituksessa osallisia olivat hakija, alueen sekä viereisten ja vastapäisten alueiden omistajat, vuokralaiset ja asukkaat (naapurit), kaupunginosan ja lähialueen asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset, kunnan jäsenet ja ne, jotka katsovat olevansa osallisia, kaupungin asiantuntijat, Espoon kaupunki, Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Uudenmaan liitto, Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, Vantaan Energia Oy, Fingrid Oyj, Elisa Oyj, Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY ja Helsingin seudun liikenne HSL.

AO Erillispientalojen korttelialue. AP Asuinpientalojen korttelialue. ET Yhdyskuntateknisten laitosten korttelialue. VL Lähivirkistysalue. Y Yleisten rakennusten korttelialue. AO/Y Joko erillispientalojen korttelialuetta tai yleisten rakennusten korttelialueen laajennus. Suurin kerrosluku kaksi (II). Päiväkotitontti alustavasti noin 4600 m2, rakennusoikeus 1500 k-m2, tai noin 7000 m2, rakennusoikeus noin 2300 k-m2, tonttitehokkuus noin e = 0,33. Asumista yhteensä noin 2130 k-m2, tonttitehokkuus e = 0,25.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa 21.9.2017 esitetty alustava maankäyttöluonnos.

Osallistuminen ja vuorovaikutus

- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma laadittiin 21.9.2017, jaettiin naapureille 21.9.2017 sekä postitettiin osallisille ja julkaistiin internetissä 22.9.2017. Tavoitteet ja mielipiteet kaavoitukselle pyydettiin kirjaamoon 23.10.2017 mennessä.
- Vireille tulosta ilmoitettiin Vantaan Sanomissa 23.9.2017 ja kaavan vaiheesta kaavoituskatsauksessa Vantaan asukaslehdessä 10.3.2018.
- Aluearkkitehti oli tavattavissa Hämevaarankentälle johtavan tien pohjoispäässä (Hämeenkyläntie 78) tiistaina 3.10.2017 klo 17.
- Kuulutukset: Vantaan Sanomissa 7.4.2018 annettiin kuulutuksista tiedoksianto, että maankäytön ilmoitukset julkaistaan kaupungin internet-sivuilla.

Hämevaarankoski Hämevaarankentälle menevän tien itäpuolella. TKa 3.10.2017

Osallistumisessa saadut mielipiteet ja niiden huomioon ottaminen

Mielipiteistä saatiin 16 kpl. Asukkaat pitivät pallokentän säilymistä, uutta päiväkotia ja leikkipuistoa hyvänä ja ulkoilureittiä tarpeellisena, mutta oltiin huolissaan naapuriin tulevasta rakentamisesta ja metsän eläimistä.

1. Kaavatilaisuus paikalla Hämevaarankentälle johtavalla tiellä 3.10.2017 klo 17.00 - 18.10 Aluearkkitehdin muistio (tarkistettu):

Paikalla oli 16 asukasta ja aluearkkitehti. Satoi.

Jaettiin osallistumis- ja arviointisuunnitelmia, jossa on esitetty vasta alustava luonnos.

Kentälle vievän tien luona on Hämeenkylänojassa vuolas koski. Karttaan Hämeenkylänoja on kirjoitettu väärälle ojalle. Ojaan laskee Viikatetien kohdalla hulevesiputki. Oja virtaa Hämeenkyläntien vieressä ja edelleen AP-alueen halki diagonaalisesti. Oja voidaan siirtää loppuosaltaan Hämeenkyläntien viereen, jolloin rakentamisalueesta saadaan yhtenäinen. Ojan siirto ei vaadi aluehallintoviraston lupaa.

Jääkö koski päiväkotitontille? *=> Rajattu pois kaava-alueesta.*

Kyseessä on yleiskaavan 2007 täydennysrakentamiskohde, joka on esitetty yleiskaavan selostuksessa. Lisäksi kaupunginvaltuusto on 2014 päättänyt lisätä luovutettavien pientalotonttien määrää.

Uusi katuliittymä tulee liikenneinsinöörin mukaan sijoittaa Vesuritietä vastapäätä eikä vähän sivuun, kuten nyt. Liittymiin tarvitaan kärkikolmiot, päivittäin sattuu vaaratilanteita, jopa poliisiautolle. Tarvitaan myös hidasteita Hämeenkyläntielle, koska nopeusrajoitusta 30 km/h ei noudateta, vaan ajetaan 60 - 70 km/h. Talo tärisee, kun bussi ajaa ohi. Muistio lähetetään tiedoksi liikenneinsinöörille.

Päiväkotia varten 1950-luvulla lahjoitettua tonttia ollaan nyt laajentamassa päiväkotia varten. Nykylain mukaan vanha sopimus ei sido kaavoitusta, koska maankäyttösopimuksissa ei voida sitovasti sopia kaavojen sisällöstä (maankäyttö- ja rakennuslain 91 b §, voimaan 1.1.2000). Mutta lahjatontille ollaan nyt rakentamassa päiväkoti. Lahjatonttia on aiemmin pienennetty kiertoliittymää varten. Lahjoituksesta annettiin aluearkkitehdille dokumentteja (kaavamapissa), varsinainen lahjakirja on jo kaupungilla. Lahjakirjassa ei ole peruutusehtoa.

Miksi tonttia laajennetaan? – Päiväkodit ovat nykyisin isompia. Kaupunki on kasvanut ja isommassa päiväkodissa yksikkökustannus lasta kohti on pienempi. Tarvitaan kaksi uutta päiväkotia, yksityinen ja kunnallinen. Yksityinen päiväkoti tarvitaan jo 2019. Siihen ei tarvita budjettirahoitusta. Kunnallinen päiväkoti korvaisi Autioniityn päiväkodin, joka on huonokuntoinen ja sijaitsee Vihdintien lähellä. Lisäksi tutkitaan koulun alaluokkien sijoittamista päiväkodin yhteyteen, mitä pidettiin hyvänä. Päiväkodeista toinen sijoitetaan Viikatepuistoon ja toinen Koivuvaaranpuistoon.

Miksi päiväkotitontilla on suurempi rakennusoikeus kuin muilla tonteilla? => *Päiväkoti tarvitsee enemmän rakennusoikeutta kuin omakotitontit.*

Päiväkodin rakentamista ei vastustettu.

Hyvä, että päiväkoti tulee lähelle, tulee myös koulutiloja ja vieressä säilyy pallokenttä, joka on talvisin jäädytetty luistinradaksi ja on kyläjuhlien paikka. Kenttää varten tarvitaan vain muutama autopaikka, koska juhliin tullaan kävellen.

Hämevaarankenttä on käypä nimi. Sanotaan Kenttä, sijaitsee Hämevaarassa.

Mihin osaan tonttia päiväkoti rakennetaan? => *Viikatekujan länsipuolelle.*

Varattava myös riittävä kääntöpaikka, jolloin henkilöauton ei tarvitse peruuttaa.

On muutettu viheralueen viereen. AO/Y-alueeksi osoitetulla paikalla tavataan peuroja ja lintuja. Toivottiin, että rakennettaisiin vain päiväkoti, ei asuntoja. Aluearkkitehti Valolla oli tontitussuunnitelma, mutta kaupunginjohtaja Rantalan aikana asuntorakentamisesta luovuttiin. Toisaalta esitettiin, että AP-alueelle voitaisiin rakentaa rivitaloja.

Myös puistot on lahjoitettu. – Alue on osoitettu yleiskaavassa 2007 asuntoalueeksi, jopa nyt esitettyä laajemmin. Hämevaarankenttä nyt säilyy.

Tuleeko kerrostaloja? – Ei, vaan erillistaloja (omakotitaloja ja paritaloja) ja AP-tontille mahdollisesti rivitaloja. Rivitaloja pidettiin hyvänä, koska ne monipuolistavat asuntokantaa ja muutto alueen sisällä on mahdollista.

Tarvitaan myös vanhusten palvelutalo. – AP-alue on palvelutalolle liian pieni. Myyrmäkeen on rakenteilla iso vanhusten asumiskeskus ja Kylväjänkujalle on tulossa hoitokoti.

Nykyisin pientaloja kaavoitetaan tehokkuudella e = 0,25. Saako myös vanhoille tonteille saman tehokkuuden? – Kyllä, näin on myönnetty poikkeamisluvilla.

Tehokkuuden nostoa lisärakentamista varten pidettiin hyvänä, vaikka kaikki eivät sitä halua käyttää. – Poikkeamisluvalla rakennusoikeutta voidaan antaa niille, jotka sitä tarvitsevat.

Hämevaaranoja Hämevaarankentälle johtavan tien länsipuolella. TKa 3.10.2017

Eikö voisi olla e = 0,30? – Vapaalassa tutkittiin, että e = 0,30 tehokkuus muuttaisi jo merkittävästi ympäristöä ja pihaa jäisi vähän.

Sanottu, että suojellulle alueelle ei saisi rakentaa. – Kaupunkikuvallisesti arvokasta aluetta ei ole suojeltu vaan inventoitu ja hyväksytty kaupunkikuvallisesti arvokkaana alueena yleiskaavaan 2007. Rakennusoikeus on noussut vuoden 1985 asemakaavassa, nyt e = 0,20. Kaavan rakennusoikeus on annettava käyttää. Lisäksi alueelle on jo rakennettu lisää taloja toiseen riviin.

Muuntajaa ei voida siirtää, se tuhoutuisi. *=> Punatiilimuuntaja säilyy nykyisellä paikallaan.*

Onko muuntaja käytössä? – On, sieltä lähtee kaapeleita.

Tulisiko AO-tontille kaksi Kannustaloa? Miten ne sopivat kulttuurihistorialliseen alueeseen? – Annetaan alueelle sopivia kaavamääräyksiä. Nykykaavassa suurin kerrosluku on 2.

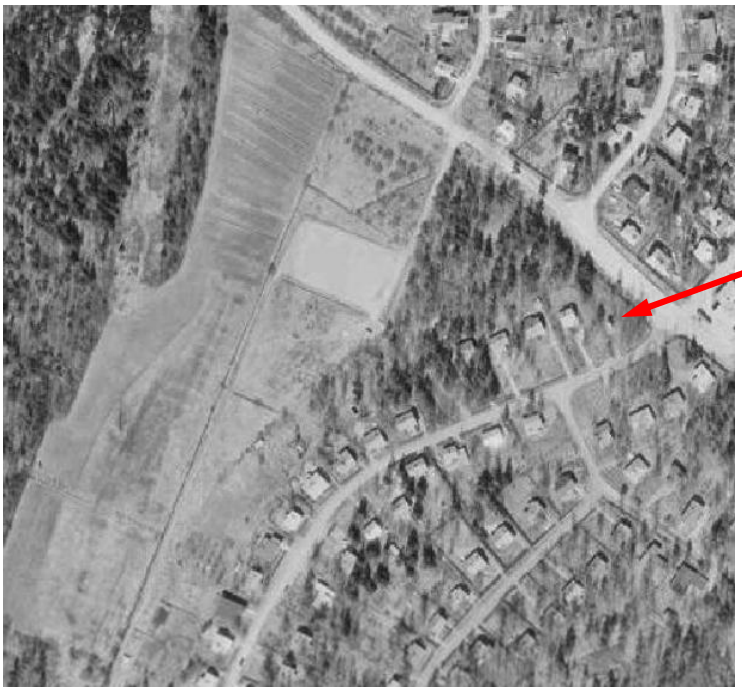
AO-tontilta kaadettaisiin puut, jolloin melu leviää. – Puut eivät merkittävästi vähennä melua.

Kuinka voidaan rakentaa melualueelle? – Tonteilla lento- ja tiemelutaso on alle 55 dB raja-arvon.

Koivuvaaranpuiston päiväkoti sijoittuu lentomelualueelle. – Lentomelutaso Lden 50 - 55 dB ei estä asuntojen, päiväkotien eikä oppilaitosten rakentamista, mutta edellyttää rakennuksilta ääneneristävyyttä.

Ulkoilutie Pöllökalliolta ja Hämeenkyläntieltä Espooseen puuttuu. Se on rakennettu vain eteläosaan uusien tonttien luokse. Espoon puolella ulkoilutie on valaistu. – Ulkoilutie voidaan rakentaa kentän ja päiväkodin kohdalla pellon puolelle, jossa on myös kaupungin maata.

Pidettiin hyvänä, että kaavatilaisuus järjestettiin paikalla ja tähän aikaan.

Viikatepuisto vuonna 1976, ortoilmakuva.

Tornimuuntaja 1950-luvulta.
TKa 28.6.2017

2. Kaavatilaisuus Viisaritie 23 – 25:n kohdalla, 5.10.2017 klo 17.00 – 18.00:
Kaavan 002360/Koivuvaaranpuisto kaavatilaisuudessa ehdotettiin, että Viikatepuistoon rakennettaisiin sekä yksityinen että kunnallinen päiväkoti ja koulutilat ja Koivuvaaranpuistoon asuntoja.

=> Kahden eri päiväkodin sijoittaminen vierekkäin ei ole suositeltavaa. Ensisijainen tavoite on sijoittaa kaikki koulutilat Pähkinärinteen kouluun. Koivuvaaranpuistoon on hyväksytty päiväkotikaava. Viikatepuistoon tulee vain yksityinen päiväkoti, ei koulutiloja.

3. Hämevaaralainen (sama kuin seuraava), 5.10.2017:
--- Tuo tämän iltakävelyn päiväkodit yhteen olisi todella järkevää ja Hämevaaran Pallo kentän laidalle kokonaan toinen laita vain y tonttia. Niin kyläläisetkin saisi vähän yhteistilaa päiväkoti alakoulutilaan ja pallokenttäkin olisi käytössä. Bussipysäkin vieressä ym.
Ihana puro solinoineen pitäisi jättää tien varteen laskuojaksi ja kaikkien iloksi ja aidata tietysti päiväkodin matkalta. ---

=> Kahden eri päiväkodin sijoittaminen vierekkäin ei ole suositeltavaa. Koski säilyy.

4. Hämevaaralainen (sama kuin edellinen), 6.10.2017:
--- noussut ehdotus yhdestä isommasta päiväkodista tuntui järkevältä. Sijainti pallokentän yhdellä laidalla kokonaan olisi tosi hyvä ja ne asunnot Koivuvaaran. Eikö alue riitä muuntajaympäristöineen isolle päiväkodille, jossa olisi alakoulutilaa ja vaikka vähän yhteistilaakin eri-ikäisten kyläläisten käyttöön ja palokenttä sopii koululaistenkin käyttöön.
Viisaritien liikenne tuntui aika kovalta ja paikka turvattomalta verrattuna omaan kadun pätkään pallokentälle.
Kaunis soliseva puro Hämeenkyläntien varressa tulisi säilyttää maisemoituna ja laskuojana kätkemättä sitä putkeen.
--- Seura lähettää myös virallisen mielipiteen.

=> Kahden eri päiväkodin sijoittaminen vierekkäin ei ole suositeltavaa. Puroa ei putkiteta.

5. Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä HSL, 11.10.2017:
Ei lausuttavaa.

6. Vantaan Energia Oy ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy, 16.10.2017:
Sähköverkko: Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keski- ja pienjännitemaakaapeli sijaitsevat karttaliitteiden mukaisesti. Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti. Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannusten osalta toimitaan Vantaan kaupungin kanssa tehdyn yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Kaukolämpöverkko: Ei huomautettavaa.

7. Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY, 18.10.2017:
Aluetta varten on rakennettava uutta yleistä vesihuoltoa. Asemakaavan laatimisen johdosta muodostuvien uusien tonttien kytkentä vesihuoltoon tarkastellaan kustannusarvioineen kaavoituksen edetessä ja esitetään kaavaselostuksen osana vesihuollon yleissuunnitelmassa. Mikäli yleisiä vesijohtoja tai viemäreitä sijoittuu tonteille tmv. alueille, esitetään asemakaavaan ns. johtokujat, joiden leveydet selvitetään tapauskohtaisesti minimileveyden ollessa kuitenkin vähintään 6 m.

Asemakaavan muutosalueella, nykyisellä virkistysalueella sijaitsee alueellisesti merkittävä runkoviemäri (800 bet). Mikäli asemakaavamuutos edellyttää tämän siirtoa, tulee johtosiirto suunnitella ja toteuttaa hankkeen yhteydessä yhteistyössä HSY:n ja Vantaan kaupungin kanssa. Suunnitelmat hyväksytetään HSY:llä.

=> Vesihuollon esisuunnitelma on esitetty jäljempänä. Y-tontille merkitään johtorasite.

8. Gasum Oy, 19.10.2017:
Ei huomautettavaa.

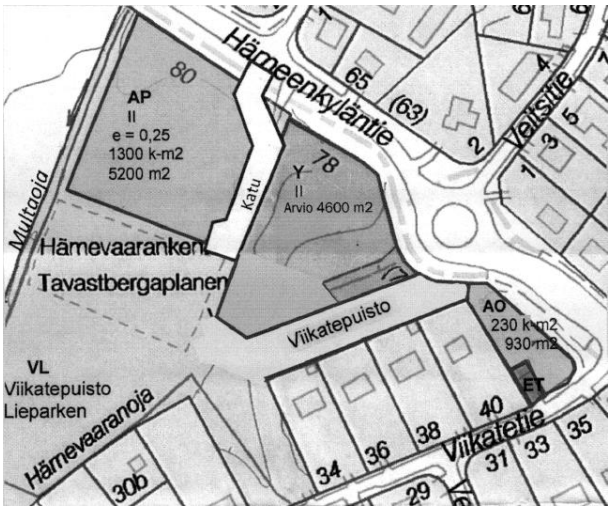
9. Naapuri Viikatetieltä, 20.10.2017:
1. Puollan päiväkodin rakentamista. Sille on varmasti tarvetta.

2. Hämevaaran kentän säilyttäminen on todella hyvä asia. Kenttä on erityisesti talvella kovassa käytössä. Se lienee myös lähialueella ainoa valaistu ja riittävän kokoinen hoidettu kenttä.

3. Ehdotettu ratkaisu päiväkotitontin laajentamiseen ja 2400 m2 tontti erillispientalojen rakentamiseen merkitsee kuitenkin koko alueen puuston lähes täydellistä katoamista. Tästä voi hyvinkin olla seurauksena ongelmia pintavesien kanssa. Puiston nykyinen runsas puusto ja tiheä aluskasvillisuus hoitavat pintavesiongelman tehokkaasti. Viikatetien kiinteistöt 34 – 38 ovat kaikki 50-luvun vanhoja rakennuksia. Salaojitus ei enää ole yhtä tehokas kuin uusissa rakennuksissa, joten kosteusvaurioiden lisääntyminen on todennäköistä.

4. Ehdotuksessa viitataan asemakaavamuutoksen vaikutuksista ”viereiseen kaupunkikuvallisesti arvokkaaseen alueeseen”. Viikatetien varrella tilanne on sellainen, että Hämeenkyläntiestä länteen suunnilleen tontille 30 saakka kaupunkikuva on alkuperäisen mukainen. Jos ehdotettu kaavamuutos toteutetaan esitetyllä tavalla, niin tämäkin kuva muuttuu.

5. Olen tehnyt oman ehdotuksen päiväkodin sijoituksesta Viikatepuistoon. Ehdotus on liitteenä 1. Kuvaan merkityt pinta-alat ovat arvioita, koska jaetussa ehdotuksessa ei karttapohjiin ole merkitty mittakaavaa. Ehdotuksen olennainen sisältö on se, että nykyisten Viikatetien tonttien 34 – 38 ja päiväkotitontin väliin jätetään metsäinen vyöhyke puistoksi. Loput alueesta varataan päiväkodin käyttöön eikä ehdotetulle 2400 m2 tontille rakenneta erillistaloja. Tämä ratkaisumalli vähentää pintavesien aiheuttamaa riskiä sekä säilyttää Viikatetien kaupunkikuvan ennallaan. Samalla kapea puistovyöhyke toimii sekä melu- että näköesteenä.

Liite 1.

6. Nykyinen puistoalue on erittäin vilkas lintujen pesimäalue ja lisäksi eri eläinlajien suosima kulkualue.

7. Hämeenkyläntien varteen ehdotetun 930 m2 tontin suhteen minulla on huoli Hämevaaranojan kohtalosta. Pitäisin tärkeänä, että Hämevaaranoja pidetään avoinna mahdollisimman paljon eikä sitä laiteta tunneliin. Tontin rakentamatta jättäminen säilyttää puuston luonnollisen äänieristyksen ei ainoastaan Viikatetie 40:n kannalta vaan myös laajemman alueen suhteen. Myös Hämeenkyläntien varteen suunnitellun 5200 m2 tontin suhteen pitäisin tärkeänä Hämeenkylänojan säilyttämistä avo-ojana.

8. Yleisenä kommenttina sanoisin, että mielestäni olemassa olevia puistoalueita ei tulisi muuttaa asuinkäyttöön tai yleisten rakennusten rakennusalueeksi. On varsin ilmeistä, että Multaojan länsipuolella oleva pelto jossain vaiheessa muuttuu asuinalueeksi. Ainakin Multaojan varteen on jo vedetty sähkökaapelit. Todennäköisesti asuinalueet laajenevat tulevaisuudessa myös Linnaisten suuntaan. Tällöin puistoksi jäävä alue on todella pieni suuren asuinalueen keskellä.

=> 1. – 2. – 3. Omakotitontit laskevat Viikatetien suuntaan, jossa on oja, josta hulevedet virtaavat Viikateojaa Multaojaan. 4. Myös nykyisillä tonteilla on lisärakentamismahdollisuuksia voimassa olevan asemakaavan pohjalta ja mahdollisin poikkeamisluvin (katso havainnekuvaa sivulla 27). 5. Viikatekujan itäpuoli rajataan pois kaava-alueesta liito-oravien kolopuiden vuoksi. Päiväkoti sijoittuu Viikatekujan länsipuolelle. 6. Liito-oravan kolopuut ja elinpiiri säilyvät. Muut lajit eivät ole suojeltuja. 7. Hämevaaranoja siirretään, mutta ei putkiteta. Puusto ei merkittävästi vähennä tiemelua. 8. Alueella on jo lähipalvelurakennuksille varattu tontti. Kasvavassa kaupungissa tarvitaan tonttimaata. Kyseessä on yleiskaavan täydennysrakentamisalue.

10. Kaksi naapuria Viikatetieltä, 21.10.2017:
On hyvä, että aluetta kehitetään ja muokataan nykypäivän tarpeiden mukaiseksi. Samoin on tärkeää huomioida luonnon säilyminen muutosten yhteydessä. Ottaen huomioon pienen metsäkaistaleen kentän vieressä, on sen luonnonmukainen käyttöarvo suurempi kuin tuhota alue 600 k-m2:n takia. Ihanteellinen päiväkoti käsittää rakennuksen ja pihan lisäksi luonnonmukaisen metsäalueen, jossa lapset pääsevät tutustumaan luontoon ja tekemään ”mörrimetsä” retkiä ”omaan” turvalliseen metsään. Mietityttää, onko tarkoituksen mukaista rakentaa päiväkoti tienviereen ja jättää hyödyntämättä puistokaistale ja ”uhrata” se muutamille asunnoille. Pientaloalueille löytynee parempaa tilaa muualta lähialueelta.

Vantaan kaupungille pitkällä tähtäimellä tuntuisi olevan tärkeää säilyttää alue yleisten rakennusten korttelialueena rauhallisen sijaintinsa takia, mikä mahdollistaisi tulevaisuudessa hyödyntää aluetta lasten ja vanhusten yhteisenä toiminta-alueena.

Asuinpientalojen korttelialue sopisi hyvin palvelutaloksi, joka voisi sopia hienosti päiväkodin viereen. Kummatkin hyödyntäisivät toisiaan. Kaikilla lapsilla Ei ole isovanhempia, eikä kaikilla vanhemmilla jälkeläisiä. Alue toimisi hyvinvointikeskuksena. Näin hienoa mahdollisuutta ei monessa paikassa ole. Kokemusta maassamme on useilta paikkakunnilla joissa yhdistetty lasten ja vanhusten yhteiset tarpeet.

Alueella on paljon luonnonvaraisia eläimiä, mikä on hyvä ottaa huomioon.

=> Kasvavassa kaupungissa tarvitaan tonttimaata. Kyseessä on yleiskaavan täydennysrakentamisalue. Alueella on jo nyt lähipalvelurakennuksille varattu tontti. Päiväkodille varataan riittävä tontti Viikatekujan länsipuolelta. Viikatekujan itäpuoli rajataan pois kaava-alueesta liito-oravien kolopuiden vuoksi. Muut lajit eivät ole suojeltuja. Alueelle jää myös lähivirkistysaluetta ja lähiluontoa.

11. Neljä naapuria Viikatetieltä, 22.10.2017:
--- olen keskustellut tästä naapureitten kanssa. --- samaa mieltä olevia on muitakin.
Molemmat sekä Multaojan että voimavirtajohtojen toisella puolella olevat polut ovat todella vilkkaassa käytössä. Olisi hyvä laittaa molemmat kuntoon.

- Multaojan viereen rakennettava polku olisi hyvä asia, jos se olisi talvikunnossapidolla ja katuvaloilla. Sähköjohdothan siihen on vedetty.
- Ei olisi ollenkaan huono juttu peruskorjata polku jo nyt heti, kun kaikenlaiset telaketjukoneet siinä ovat jyristelleet edestakaisin sähköjohtoputkien kaivamisesta lähtien – urittaen ja rikkoen polun todella huonoon kuntoon. Nyt savi on päällimmäisenä ja urat keräävät sadeveden, joten sateen jälkeen polku on pitkään pelkkää savivelliä. Tämä siis sähköjohtoputkien vetämisestä lähtien. Kun on ollut rahaa polun rikkomiseen, pitäisi olla rahaa myös laittaa se vähintään alkuperäiseen kuntoon. Miksi siitä ajellaan jatkuvasti isoilla koneilla?
- Viikatetien alkupään, eteläosan jatkoksi voisi tehdä Multaojan viereen menevästä kävelytiestä ajoneuvokelpoisen, jossa olisi ”tontille ajo sallittu” ja tontille saisi rakentaa ajotieliittymän. Olisi todella hienoa, jos pääsisi ajamaan tontille ”alakautta” suoraan eikä ”yläpuolen” tonttia halkovaa tietä tarvittaisi. Mäki on todella jyrkkä ja hankala talvisin liukkaalla kelillä. Alhaalta tullessa autolla pitää ajaa riittävällä vauhdilla, ettei jää puolitiehen, mikä vaarantaa Viikatetien liikennettä.
- Hämevaaran pieni ”koski” on todella nätti, olisi kiva, että vastaavanlainen koski olisi siirron jälkeenkin kiva, ehkä paremmin näkösälle.
- Sähköjohtojen toisella puolella oleva metsän reuna olisi syytä siistiä, esim. 20 – 30 m matkalla kaadettaisiin ryteikkö ja mm. kuuset pois. Siinä on hieno lehtimetsä, vahoja, isoja lehtipuita. Sillan jälkeinen osuus ennen hiekkatietä Hämeenkyläntielle olisi myös hyvä hiekoittaa, jotta se pysyisi paremmassa kunnossa sateella sekä keväällä että syksyllä.

=> Asemakaavalla vaikutetaan vain maankäyttöön ja rakentamiseen, ei kunnossapitoon. Viikatepuistoon sijoittuu ulkoilureitti. Ajoyhteyksiä ei sallita virkistysalueen kautta. Koski säilyy.

12. Hämevaara-Seura ry, 22.10.2017:
Viikatepuiston asemakaavamuutoksessa on otettava huomioon Vesihuolto-yhtymä Hämeenvaaran lahjakirja (18.8.1966) ja siihen liittyvä lahjanantajan ehto lahjoitetun omaisuuden käyttötarkoituksesta.

Kaupunginvaltuutettu Ulla Kaukolan valtuustoaloitteeseen kaupungille testamentatuista ja lahjoitetuista kiinteistöistä ja maaomaisuudesta vastattiin seuraavasti (kaupunginvaltuuston pöytäkirja 15.12.2014 – kohta 7): ”Ennen uuden maakaaren voimaantuloa (1.1.1997) tapahtuneisiin kiinteän omaisuuden luovutuksiin sovelletaan aikaisempia säännöksiä. Vanhan maakaaren aikana voitiin lahjakirjassa pätevästi asettaa monenlaisia ehtoja, jotka sitoivat saajaa” Lahjoituksen ehtona on Yleisten rakennusten korttelialue, joka pitää säilyttää.

Hämevaaran ainoa pallokenttä on säilytettävä ja laajennettava leikkipuistolla ja asukaspuistolla. Pallokenttä on kylän tärkeä kokoontumispaikka.

Päiväkoti voisi olla alueen yhteinen ja samaan rakennukseen voisi sijoittaa tarvittaessa myös alaluokkia, koska vieressä on pallokenttä ja puistoaluetta. Alue on myös Hämeenkyläntien bussireitin varressa, joten se on helposti saavutettavissa. Päiväkodin alue on aidattava Hämeenkyläntien ja puron vaaroilta.

Päiväkodin ja kentän liikennejärjestelyt vaativat Hämeenkyläntieltä kadun ja sen varteen vinoparkin noin 10 autolle sekä ympäriajettavan kääntöpaikan lasten kuljetukseen.

Kadun varressa on oltava myös turvallinen kävelytie päiväkotiin ja kentälle.

Hämeenkyläntien liikennenopeutta pitäisi rajoitta jo kylän kohdalla olevan 30 km rajoituksen lisäksi hidasteella tai muulla tavalla.

Pallokenttä tulee kunnostaa rakentamisen yhteydessä, aidata ja pieni alue rajoittaa koripallotelineelle ym. Lisäksi on rakennettava asukas- ja leikkipuisto.

Espoosta tuleva valaistu kevyenliikenteen väylä Viikatetien päähän on jatkettava kunnostettuna, valaistuna kävely/pyöräilytienä pellon laitaa/ojan vartta Hämeenkyläntielle, jonka yli pitää merkitä suojatie jo rakennetulle uudelle Pöllökallion puiston kävelytielle.

Läntisen Hämevaaran sadevesiviemäröinti laskee Hämeenkyläntien varren ojaan ja virtaa alueen läpi vinosti jatkuen Espoon suuntaan laskuojana pellon laidassa. Ojan toiminta on varmistettava jatkossakin.

Kauniin puron maisemointi on säilytettävä, nyt Hämeenkyläntien varressa solisevana koskena. Lisäksi pallokentän toisessakin laidassa kulkee pienempi laskuoja. Jos jalankulkureitti rakennetaan pellonpuolelle, niin ojan yli on oltava myös kävelysilta pallokentälle.

=> Nykylain mukaan maankäyttösopimuksissa ei voida sitovasti sopia kaavojen sisällöstä (MRL 91 b §). Lahjaa voi vaatia takaisin vain lahjan antaja. Yleisten rakennusten tontti kaavoitetaan Viikatekujan länsipuolelle liito-oravien vuoksi. Pallokenttä säilyy. Koululuokkien paras sijainti on Pähkinärinteen koululla. Viikatekujalle saadaan autopaikkoja, kääntöpaikka ja kävely-pyöräilytie. Hidasteet ratkaistaan katusuunnitemassa. Viikatepuiston eteläosa rajataan pois kaava-alueesta. Koski säilyy eikä puroa putkiteta. Asemakaavalla ei voi vaikuttaa alueiden kunnossapitoon.

13. Vantaan Energia Sähköverkot Oy, 23.10.2017:
--- Kyseinen muuntamo on vanha ”tiilikoppi”. Kannattaa huomioida, että mikäli lähiympäristöä on ajateltu rakennettavan, tulee rakentamisessa huomioida palomääräykset. Tälle muuntamotyypille ei ole olemassa paloluokitusta, joten kohteessa joudutaan soveltamaan 8 metrin sääntöä. Mikäli halutaan rakentaa lähemmäksi kuin 8 metriä tulee rakenteet olla palomääräysten mukaisia. Lisätietoa rakennusvalvonnasta ja paloviranomaiselta. Muuntamosta lähtee myös kaapeleita Viikatetielle ja Hämeenkyläntielle.

Nämä muuntamot ovat ainakin jossakin tapauksissa olleet muuntamoita (rakennus), joita ei ole saatu purkaa vaan ne on jouduttu jättämään paikoilleen. Rakennusvalvonnasta saa luultavammin tästäkin lisätietoja.

=> Tiilimuuntamo jää paikalleen, mutta kaupunginmuseo ei edellytä sen suojelua. Rakennusala sijoittuu 8 metrin etäisyydelle muuntamosta.

14. Vantaan kaupunginmuseo, 23.10.2017:
Kaava-alue sijaitsee Hämevaaran lounaisen omakotialueen vieressä ja pieneltä osin myös päällekkäin sen kanssa. Alue on huomioitu Vantaan yleiskaavassa kaupunkikuvallisesti arvokkaana alueena, jonka kaupunkikuvaa on suojeltava. Yleiskaavan määräystä täsmentämään on laadittu ohjeistus uudis- ja täydennysrakentamisen periaatteista (Selvitys Hämevaaran rakennustaiteellisesti arvokkaista alueita, Vantaan kaupunki 13.11.2012) Nämä ohjeet tulisi huomioida suunnittelualueen tonteilla, jotka ovat Yleiskaavan kaupunkikuvallisesti arvokkaalla alueella.

Alueella sijaitsee vanha 1950-60-luvun tiilimuuntamo, jonka säilyminen alueella olisi kulttuuriympäristön kerroksellisuutta positiivisesti lisäävä tekijä. Edellytykset kaavasuojeluun eivät ole kuitenkaan muuntamon suhteen riittäviä.

Alueelta ei tunneta käytettävissä olevien tietojen perusteella muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja muinaisjäännöksiä. Näin ollen Vantaan kaupunginmuseolla ei ole huomautettavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Kaupunginmuseota ei ole tarpeen kuulla jatkovaiheissa, mikäli suunnitelmaan ei tule kulttuuriympäristöön liittyviä merkittäviä muutoksia.

=> AO-tonteille annetaan vanhaa rakennustapaa vastaavia asemakaavamääräyksiä, joita tosin voimassa olevassa asemakaavassa ei ole. Tiilimuuntamo säilyy, mutta sitä ei suojella.

15. Kaksi naapuria Viikatetieltä, 23.10.2017:
[*Alkuosassa kuvaillaan kaavatilannetta ja kaavamuutosta*] --- rajanaapureiksi on näillä näkymin tulossa pohjoisessa päiväkotitontti ja idässä pientalotontti. Ko. kiinteistön uusi naapuri Hämeenkyläntien varren puistoalueelle ahdettuna on huono ratkaisu. Varaus tunkeutuu ainoana uutena varauksena yleiskaavassa ”kaupunkikuvallisesti merkittävälle alueelle”, jonka rakentamisessa ja suunnittelussa on noudatettava sen alkuperäisiä kaupunkisuunnitteluperiaatteita. Esitettyä 930 m2:n pientalotonttia, jolle voisi rakentaa 230 k-m2 ei voi mitenkään pitää alueen alkuperäisten suunnitteluperiaatteiden mukaisena. Huomautamme lisäksi, että tontilla oleva muuntamo on osa Vantaan teollista rakennusperintöä, eikä sitä näin ollen tule siirtää tai poistaa.

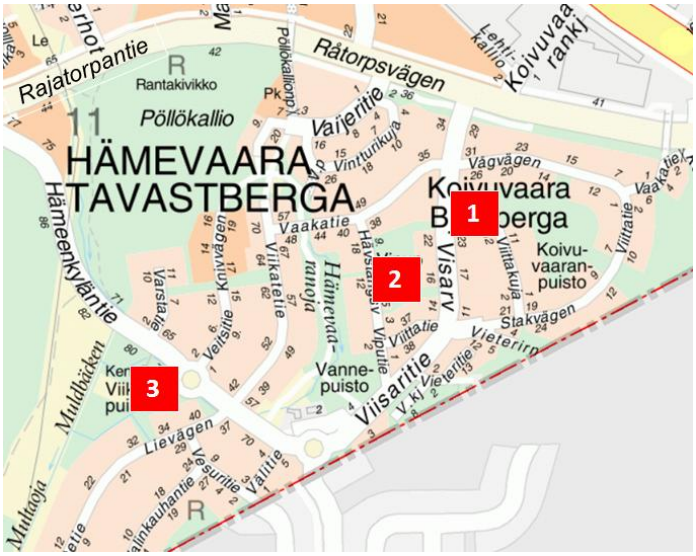
=> Yleiskaavan tavoitteena on tiivistäminen ja täydentäminen. Myös vanhoille tonteille voidaan rakentaa lisää (katso havainnekuvaa sivulla 27). Omakotitontti jaetaan kahtia, jolloin rakennuksista tulee pienempiä ja ympäristöön sopivampia. AO-tonteille annetaan vanhaa rakennustapaa vastaavia asemakaavamääräyksiä, joita tosin voimassa olevassa asemakaavassa ei ole. Tiilimuuntamo säilyy, mutta sitä ei suojella.

Hämevaara-seuran aiemmat aloitteet
31.3.2008 Hämevaaran senioritalon rakentaminen kaupungin v. 1966 saamalle lahjatontille.
10.9.2014 Hämevaaran Pallokentän kunnostaminen ja kävelyreitin rakentaminen Hämeenkyläntieltä Viikatetien päähän, Espoon rajaan asti, viheralueen reunaan.

3.3. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

- Koulujen mitoituksessa on jo huomioitu yleiskaavan asuntoalueet. Jatkossa voidaan tarvita yksi tai kaksi alaluokkaa, joiden paras sijainti on Pähkinärinteen koulun yhteydessä.
- Uusi yksityinen päiväkoti tarvitaan 2020.
- Päivähoito ei toivo ratkaisua, jossa kunnallinen ja yksityinen päiväkoti olisivat samalla paikalla.
- Hämevaaranojaa siirretään, jolloin Y-tontista saadaan riittävän suuri.
- Pallokenttää ja päiväkotia varten tarvitaan kadunvarsipaikkoja ja kadulle kääntöpaikka.
- AO-tontit voi rakentaa. Muuntajasta rakennusalaan 8 metriä. Ajo ET-alueen kautta.
- Kaava-alue rajataan siten, että Hämevaarankoski ja liito-oravien kolopuut säilyvät kaava-alueen ulkopuolella.

3.4 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT

Päiväkotitonttien vaihtoehdot.

1. Koivuvaaranpuisto, Viisaritie 23b. Lähinnä Rajatorpantietä, bussiyhteyksiä ja Pähkinärinteen kerrostaloja. Kaava on voimassa (Kv 28.5.2018). Tänne isompi kaupungin päiväkoti (2200 k-m2).

2. Vipupuisto, Viputie 5 / Viisaritie 14b. Kaavoitettu AO-tontteja (Kv 27.8.2018). Korttelia pitäisi laajentaa puistoon.

3. Viikatepuisto, Hämeenkyläntie 80. Paikalla on nyt YL-tontti (3300 m2, 990 k-m2), joka on liian pieni (tarve 4200 m2, 1600 k-m2). Vieressä on laaja virkistysalue ja pallokenttä. Yleiskaavan täydennysrakentamiskohde.

Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Vihdintien suunnalle tarvitaan kaksi uutta päiväkotia. Ne sijoittuvat Koivuvaaranpuistoon ja Viikatepuistoon, koska päiväkodeille sopivia muita vaihtoehtoja ei ole yleiskaavan rakentamisalueilla. Tontit sijaitsevat kokoojakatujen varsilla ja lähellä kysyntää ja bussipysäkkejä. Viikatepuiston tontin vieressä on pallokenttä ja laaja virkistysalue ja siellä on jo nyt lähipalvelurakennuksille kaavoitettu tontti.

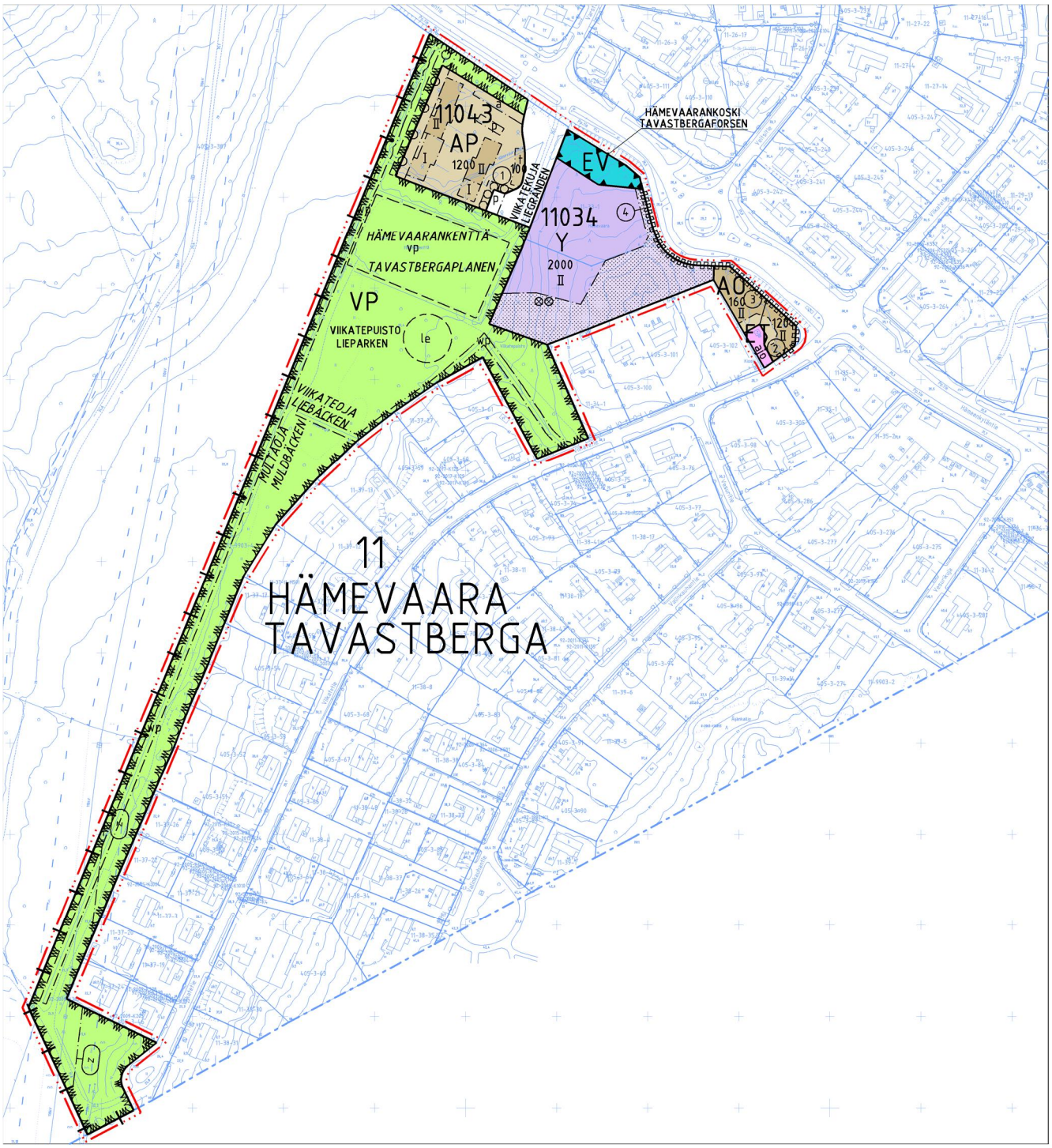
Hämevaarankenttä jää pallokentäksi ja asukkaiden kyläjuhlien paikaksi. Osa yleiskaavan täydennysrakentamisalueesta voidaan muuttaa päiväkotitontiksi ja asuintonteiksi. Hämevaarankosken ja liito-oravien kolopuiden alue jäävät kaava-alueen ulkopuolelle.

Jos kaavamuutosta ei tehdä, niin päiväkotia ja pientaloja ei voida toteuttaa.

Kaavaehdotuksen nähtävillä olo, muistutukset, lausunnot ja neuvottelu

Kaavamuutos on ollut MRA 27 §:n mukaisesti nähtävillä 17.10. – 15.11.2018, jolloin saatiin 5 muistutusta ja 3 lausuntoa. Nämä ovat vastineineen erillisenä liitteenä.

Alueelta on löytynyt lisää liito-oravien kolopuita. Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa neuvoteltiin 10.12.2018. Tarkistusten vuoksi asemakaavamuutos asetetaan uudelleen nähtäville.

MRA 27 §:n mukaisesti 17.10. – 15.11.2018 nähtävillä ollut asemakaavan muutosehdotus.

Nähtävillä olon jälkeen kaavaan on tehty seuraavat tarkistukset:

- Kaava-alue on rajattu niin, että se käsittää vain rakentamiseen tulevat alueet ja liito-oravien kolopuualue jää kaava-alueen ulkopuolelle.
- Asuinpientalojen korttelialue AP, osa puistoa VP Hämevaarankentän pohjoispuolella ja Viikatekujan loppupään pysäköintipaikat on muutettu yleisten rakennusten korttelialueeksi Y päiväkotia varten. Viikatekujalle jää kadunvarsipaikkoja. Y-tontin pysäköintipaikat ovat yleisessä käytössä päiväkodin toiminta-ajan ulkopuolella.

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

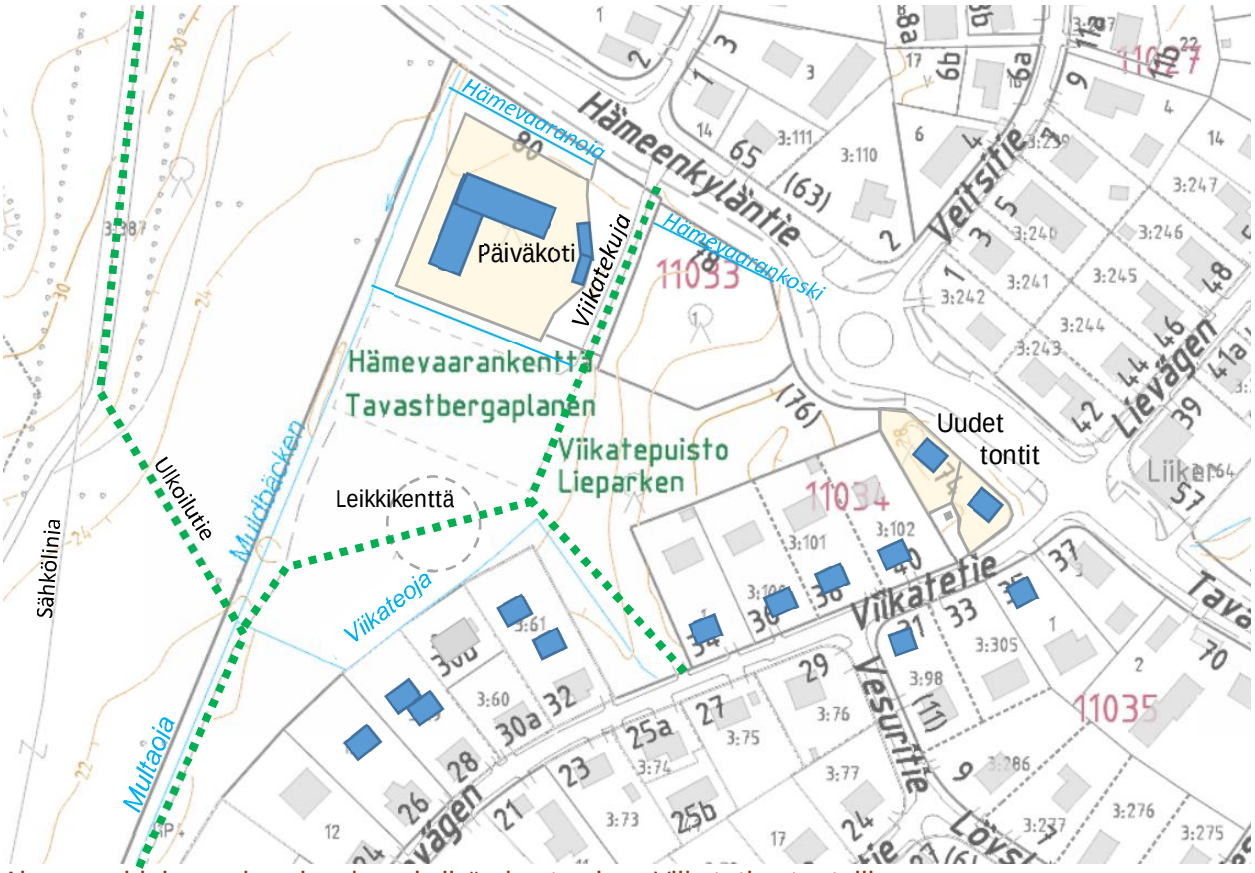
Asemakaavan havainnepiirros. TKa

4.1 KAAVAN RAKENNE

Viikatepuistoon sijoittuu päiväkotitontti ja tarvittava katu. Hämevaarantien ja Viikatetien kulmaukseen sijoittuu kaksi erillispientalojen tonttia. Hämevaarankoski ja liito-oravien kolopuut säilyvät kaava-alueen ulkopuolella. Samoin tornimuuntaja säilyy.

Lähivirkistysaluetta VL muutetaan osin yleisten rakennusten korttelialueeksi Y, osin erillispientalojen korttelialueeksi AO, osin Viikatekujan katualueeksi sekä muuntajan tarvitsemalta osalta yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alueeksi ET. Suurin osa virkistysalueesta jää yhä virkistysalueeksi.

Täydennysrakentamisalue on yleiskaavassa esitettyä huomattavasti pienempi, koska hämevaaralaisille tärkeä pallokenttä ja liito-oravien kolopuut, yhteyspuu ja elinpiiri on säilytetty kaava-alueen rajauksen ulkopuolella.

Alueen pohjoisosan havainnekuva ja lisärakentaminen Viikatetien tonteille. TKa

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Hämevaarankoski, Hämevaarankenttä, punatiilinen tornimuuntaja ja liito-oravien kolopuut säilyvät.

Vantaan ympäristökeskus on kartoittanut liito-oravien kolopuut 19.11.2018. Kolopuualue rajataan kaava-alueen ulkopuolelle.

Vantaan kaupungin hulevesien hallinnan toimintamallin mukaisesti avo-ojat pyritään säilyttämään avoimina ja hulevesien hallinnassa hyödynnetään ensisijaisesti luontaisia maaston muotoja. Paikoin ojia on kuitenkin teknisistä, kunnossapito- tai turvallisuussyistä tarvetta putkittaa. Mikäli ojaa putkitetaan, rumpujen mitoituksessa pyritään huomioimaan kohteen koko valuma-alue ja säilyttämään ekologiset yhteydet tarvittavien rumpujen kohdalla.

Pientaloille annetaan korttelin nykyistä rakennustapaa vastaavia kaavamääräyksiä.

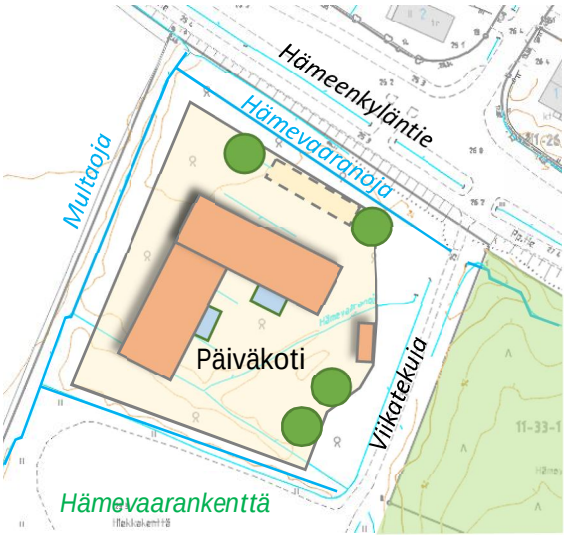
Nähtävillä 17.10. – 15.11.2018 olleeseen kaavaehdotukseen tehdyt tarkistukset
Kaava-aluetta on supistettu. Asuinpientalojen korttelialue AP, osa puistoa VP Hämevaarankentän pohjoispuolella ja Viikatekujan kääntöpaikalle suunniteltu pysäköintialue (p) muutetaan yleisten rakennusten korttelialueeksi Y. Myös johtorasitteita on tarkistettu.

4.3 ALUEVARAUKSET

Alue kaavoitetaan yleiskaavan täydennysrakentamisalueelle.

Erillispientalojen korttelialue AO

Hämevaarantien ja Viikatetien kulmaukseen sijoittuu kaksi omakotitonttia, 120 + 160 k-m2, yhteensä 280 k-m2, tonttitehokkuus on e = 0,29. Tonttien ajoyhteys kulkee ET-alueen puolella, joten aluetehokkuus on e = 0,25. Suurin kerrosluku on kaksi. Rakennusten tulee olla vaaleita.

Päiväkotitontti, havainnekuva.

Omakotitontit, havainnekuva. TKa

Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue ET

Alueella on energialaitoksen vanha tornimuuntaja. Alueen kautta tulee ajoyhteys AO-tonteille.

Lähivirkistysalue VL

Alue liittyy Viikatepuiston lähivirkistysalueeseen. Alueella on isoja ojia ja osittain jätevesiviemäri. Kaavamuutoksessa tarpeettomat kaavamerkinnät poistuvat.

Yleisten rakennusten korttelialue Y

Alue kaavoitetaan yksityistä päiväkotia varten. Nykyinen YL-tontti on pieni ja siellä on liito-oravan kolopuita ja Hämevaarankoski, joten tonttia on mahdoton rakentaa. Uuden Y-tontin pinta-ala on 4 118 m2 ja rakennusoikeus 1 600 k-m2, jolloin tonttitehokkuus on e = 0,39. Suurin kerrosluku on kaksi. Tontti liittyy pallokenttään ja laajaan virkistysalueeseen.

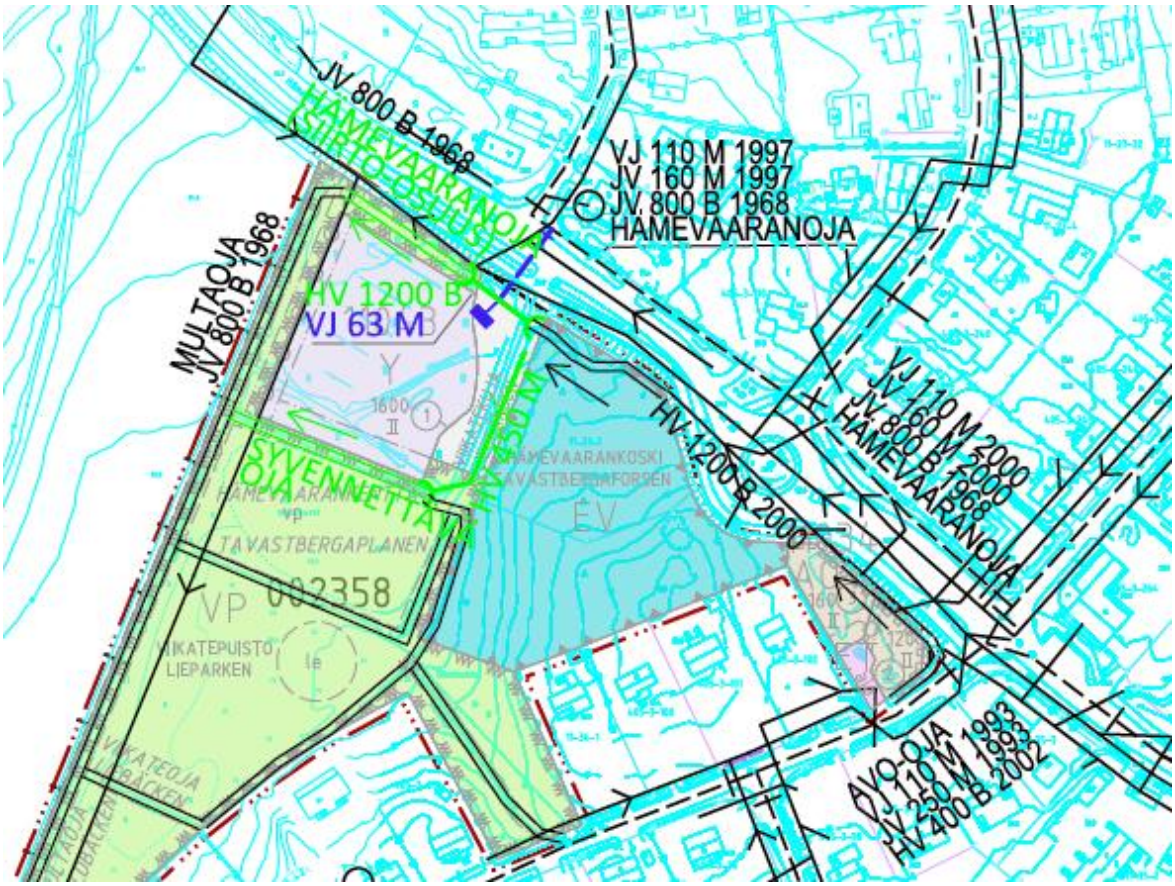
Viikatekujan katualue

Alueelle tarvitaan uusi katu, Viikatekuja, jolle sijoittuu päiväkodin ja pallokentän tarvitsemaa pysäköintiä ja kääntöpaikka.

Rakennusoikeudet

Kaava-merkintä	Käyttötarkoitus	Pinta-ala m2	Rakennusoikeus k-m2	Tonttitehokkuus e
AO	Erillispientalojen korttelialue	975	280	0,29*
ET	Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue	167	0	0,00
Y	Yleisten rakennusten korttelialue	4 118	1 600	0,39

*) Tonttien ajoyhteys on ET-alueella.
Pinta-alat voivat tarkentua tontinmittauksessa.

Vesihuollon esisuunnitelma. / Marja Leppänen 8.1.2019

Tekninen huolto

- Vesihuolto

Kaavamuutosta varten yleistä vesijohtoa laajennetaan Viikatekujalle noin 30 m ja hulevesiviemäriä noin 60 m. Muilta osin kaavamuutosalue tukeutuu olemassa olevaan vesihuoltoverkostoon. Viikatekujan ympäristössä joudutaan kaavan myötä siirtämään Hämevaaranojaa sekä syventämään puistossa kulkevaa ojaa vesien johtamiseksi. Vesihuollon ja ojajärjestelyiden suunnittelu- ja rakentamiskustannukset ovat arviolta 90 000 €, josta HSY:n vesihuoltoverkoston osuus on noin 50 000 €.

Kaava-alueella muodostuvia hulevesiä tulee viivyttää ennen niiden johtamista yleiseen hulevesiverkostoon. Hulevesien hallintarakenteet tulee mitoittaa 10 minuutin sadetilanteelle, jonka rankkuus on 150 l/s/ha. Tontilta saa poistua mitoitussadetilanteessa saman suuruinen virtaama kuin sieltä poistuisi luonnontilassa. Tonttien tasaus tulee suunnitella siten, että tulvatilanteessa vesi voi kertyä piha- ja pysäköintialueille hetkellisesti. Tämä tulvamitoitus tehdään 30 minuuttia kestävälle sateelle, jonka rankkuus on 167 l/s/ha. Tätä suurempia sadetilanteita varten tulee suunnitella hallittu tulvareitti tontilta yleisille alueille.

Kaava-alue rajautuu Hämevaaranojaan ja Multaojaan, joten kiintoaineksen kulkeutumiseen työmaalta tulee kiinnittää erityistä huomiota. Rakentamisen aikaisia hulevesiä tulee hallita siten, että kiintoainesta laskeutetaan ennen vesien johtamista ojiin.

Kaavoitettavat uudet tontit rajautuvat kaikki koillissivuiltaan Hämevaaranojaan, joka tulee ottaa huomioon suunnittelussa. Ojaa ei saa putkittaa.

- Vesistöt ja vesitalous
Kaavamuutoksen myötä Hämevaaranojaa joudutaan siirtämään kaava-alueen pohjoisosassa. Oja siirretään Hämeenkyläntien varteen kaavoitettavan tontin koillispuolelle. Ojan siirrossa tulee huomioida ELY-keskuksen ohjeistus siirron suorittamiseen liittyen. Viikatetien pohjoispuolelle kaavoitettavan tontin koillisreunassa kulkee ennallaan säilyvä Hämevaaranojan.

Kaavamuutoksen myötä vettä läpäisemättömän pinnan määrä tulee kasvamaan nykyiseen verrattuna. Kaavoitettavia tontteja edellytetään viivyttämään hulevesiään. Viivytyksen lähtökohtana on, ettei maksimivirtaama kasvaisi luonnontilaan verrattuna.

Kentän viereistä ojaa ei putkiteta, koska putkitettu oja törmäisi HSY:n runkoviemäriin (JV 1000 B). Myös, jos putkitettu oja routaeristettäisiin, peitesyvyys jäisi liian pieneksi (30 – 40 cm).

Perustaminen
Viikatekujan rakentamisen myötä tehtävä maanpinnan tasauksen nosto parantaa Hämeenkyläntien vakavuutta. Lisäksi on suositeltavaa nostaa hieman myös Viikatekujaan rajautuvien tonttien tasausta nykyisestä maanpinnan tasosta. Hämeenkyläntien vakavuus on huomioitava suunniteltaessa maankaivuutöitä kadun lähellä.
(Kuntatekniikan keskus / geotekniikka 4.5.2018.)

Uusilla tonteilla rakennusten suositeltu perustamistapa on paalutus. Kunnallistekniset rakenteet ja liikennöitävät alueet on pohjavahvistettava, esimerkiksi stabiloimalla. Rakentamisratkaisut tulee perustua rakennuspaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin ja -suunnitelmiin.
(Kuntatekniikan keskus / geotekniikka 4.5.2018.)

4.4 KAAVAN MERKITTÄVÄT VAIKUTUKSET

Vaikutukset kaupunkirakenteeseen ja rakennettuun ympäristöön: Kaavamuutoksessa menetetään metsäistä virkistysaluetta, mutta saadaan yleiskaavan mukaisia tontteja päiväkotia ja kahta omakotitaloa varten. Rakentaminen liittyy nykyiseen kaupunkirakenteeseen. Hämevaarankenttä ja tornimuuntaja säilyvät. Kaava ei vaikuta viereiseen kaupunkikuvallisesti arvokkaan alueeseen eikä sen lisärakentamiseen, jonka voimassa oleva asemakaava sallii.

Vaikutukset luonnonympäristöön: Luonnonympäristöä muuttuu osin rakennetuksi ympäristöksi, jolloin metsää kaadetaan, mutta tonteille tulee pihaistutuksia. Kaavamuutos ei vaikuta liito-oravien puihin eikä elinpiiriin. Alueella on käynyt isoja metsäneläimiä, joille jää riittävästi tilaa Viikatepuistoon ja Linnaistenmetsään. Hämevaaranoja siirretään Hämeenkyläntien varteen. Hämevaarankoski, liito-oravien kolopuut, isot männyt ja haavikko säilyvät.

Liikenteelliset vaikutukset: Päiväkodin (8 ryhmää, 128 lasta) liikennetuotos on noin 285 ajon/vrk, ja kahden omakotitontin noin 6 ajon/vrk. Lisäys ei vaikuta merkittävästi katuverkon toimivuuteen.

Sosiaaliset vaikutukset: Kaavamuutos mahdollistaa lainmukaisen päivähoidon toteuttamisen. Alueelle muuttaa uusia asukkaita nykyisten asukkaiden naapuriin. Rakentaminen tarjoaa työtä. Päiväkoti lisää asukkaiden yhteisöllisyyttä.

Taloudelliset vaikutukset: Kaupunki saa maanmyynti- ja verotuloja, mutta rakentaa kadun ja järjestää asukkaiden palvelut. HSY rakentaa Viikatekujalle tarvittavan kunnallistekniikan.

Laajemmat vaikutukset kaupunkirakenteeseen, liikenteeseen, palveluihin ja ilmastoon ovat vähäisiä. Täydennysrakentaminen on hajarakentamista edullisempaa.

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Rakennusten ääneneristävyydestä ja hulevesien hallinnasta määrätään ympäristöministeriön asetuksessa ja kaupungin rakennusjärjestyksessä, joten niistä ei ole tarpeen antaa kaavamääräyksiä.

4.6 NIMISTÖ

Kaupunginosan nimi *Hämevaara* (1954) / *Tavastberga* (1972) liittyy läheisiin muihin 1950-luvun alueisiin Leppävaaraan ja Lintuvaaraan. Alue on ollut *Tavstbyn* (Hämeenkylän) takamaata ja osa *Tavastkullan* säteriratsutilaa.

Vaara-sana on itäsuomalainen. Aluetta 1950-luvulla kaavoittaessa maanomistajaa edusti pankinjohtaja Lauri af Heurlin (1913-1977), jonka äiti taiteilija Elli Tompuri oli kotoisin Vehkalahdelta. Maankohoumaa tarkoittava vaara-sana on saamelaisperäinen ja vanhoja vaara-paikannimiä esiintyykin vain Täyssinän rauhan rajan (1595) itäpuolella. Helsingin pitäjässä maankohoumista on käytetty vanhastaan sanoja mäki ja kallio. Ruotsinkielisissä luontonimissä -et ja asutusnimissä -a.

Multaoja / *Muldbäcken* (2013) liittyy vanhaan tilannimeen Muldbäck (1945) ja se vanhempaan luontonimeen. Lähellä Lammaslampea on ollut suo Mullhuskärr (1913).

Viikatekuja / *Liegränden* johtaa Viikatepuistoon (1982). Nimi liittyy läheiseen Viikatetiehen (1957), joka on viikatteen muotoinen ja johtuu v-alkuisten työkalujen aihepiiristä. (Nr 20.11.2017)

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Päiväkotitontin toteutus edellyttää Viikatekujan kadun ja kunnallistekniikan rakentamista ja Hämevaaranojan siirtoa. Ojan siirto ei edellytä aluehallintoviraston lupaa. Y-tontille on tarkoitus toteuttaa yksityinen päiväkoti vuonna 2020. Omakotitontit myydään tai vuokrataan rakentajille.

Rakennusluvista ilmoitetaan naapureille ja rakennuspaikalla.

Kaavaan ei liity maankäyttösopimusta.

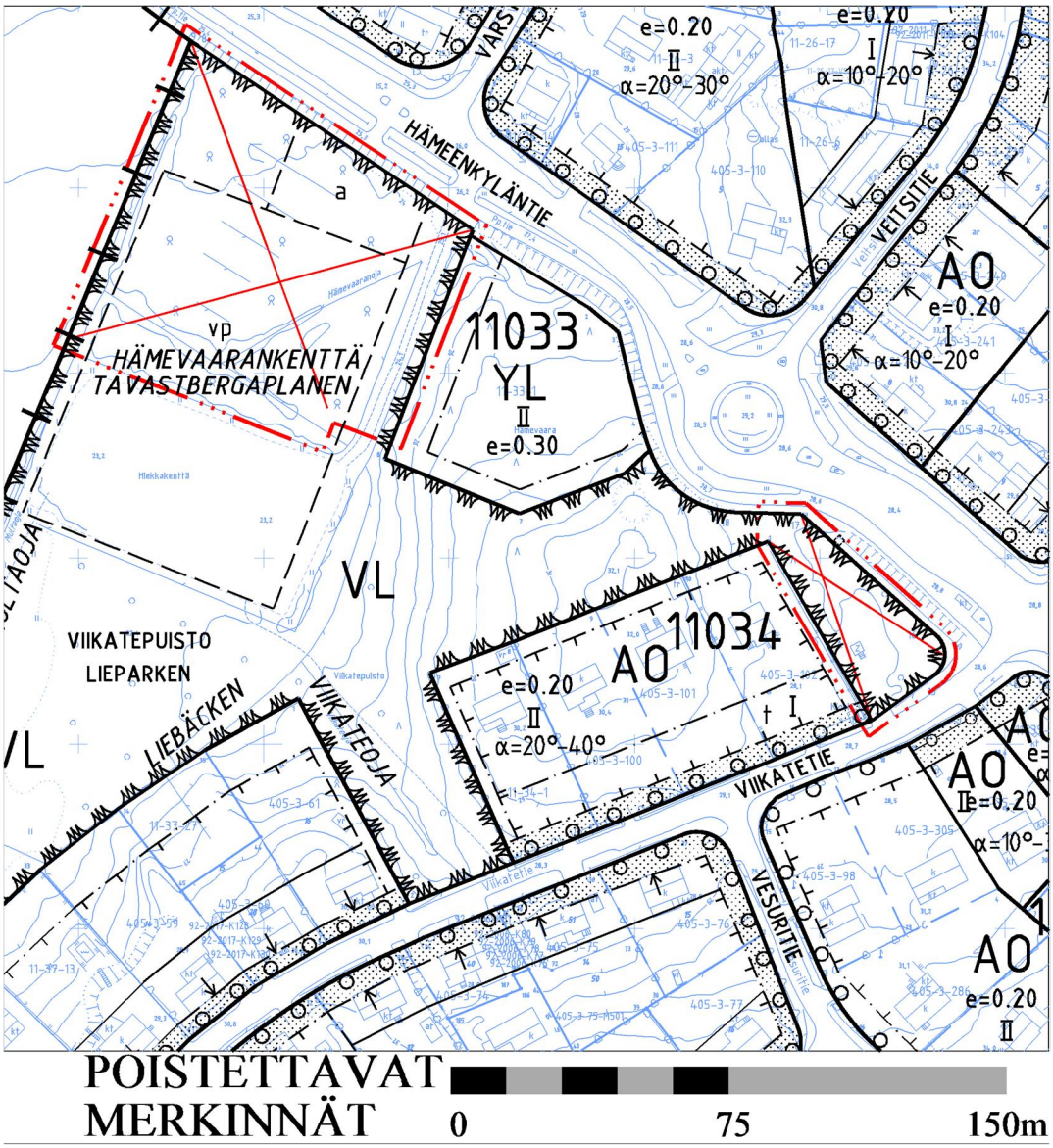
6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

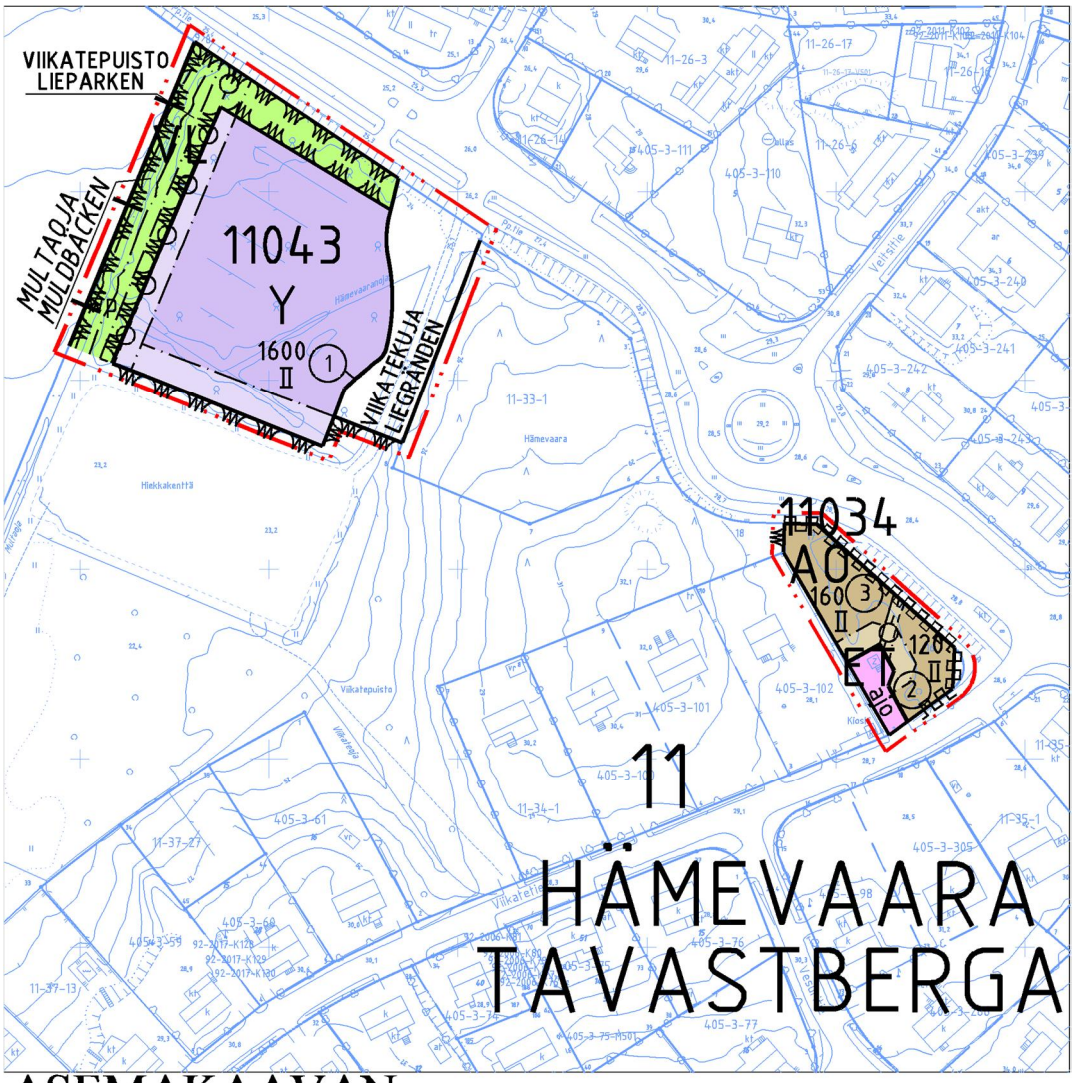
Vantaan kaupunki		
Kaupunkisuunnittelu	Tarja Laine	kaupunkisuunnittelujohtaja
	Timo Kallaluoto	aluearkkitehti
	Elina Ekroos	maisema-arkkitehti
	Joonas Arponen	suunnitteluavustaja
	Marko Hoffren	suunnitteluavustaja
Kiinteistöt ja asuminen	Armi Vähä-Piikkiö	tonttipäällikkö
	Tomi Henriksson	asumisasioiden päällikkö
	Juho Lumme	tontti-insinööri
	Marja Hannikainen	asuntoinsinööri
	Leila Huotarinen	maankäyttöassistentti
Kuntatekniikan keskus	Jaana Virtanen	liikenneinsinööri
	Pirjo Salo	liikenneinsinööri
	Marjut Viljanen	liikenneinsinööri
	Heidi Burjam	maisema-arkkitehti
	Elina Kettunen	suunnitteluinsinööri
	Anna-Leena Karhunen	suunnitteluinsinööri
	Emma Lottanen	suunnitteluinsinööri
	Marika Orava	suunnitteluinsinööri
	Marja Leppänen	suunnitteluinsinööri
	Harri Keinänen	vesihuollon suunnittelupäällikkö
Hankevalmistelu	Merja Ryytty	hankekehitysarkkitehti
Talous- ja hallintopalvelut	Päivi Riehunkangas	suunnittelija
	Laura Malinen	strategia-asiantuntija
	Eija Kivineva	hankepäällikkö
Ympäristökeskus	Jarmo Honkanen	ympäristösuunnittelija

Aloituskokous pidettiin 21.9.2017.
Neuvottelut 25.10.2017, 27.6.2018, 21.8.2018, 21.11.2018, 27.11.2018.
Kaavaa on käsitelty Länsi-Vantaan aluetiimissä 10.1.2018 ja 5.12.2018 sekä kaupunkisuunnittelun johtoryhmässä 7.1.2019.
Neuvottelu Uudenmaan ELY-keskuksen / Tuomas Autere ja Kirsi Hellas kanssa 10.12.2018.

VANTAAN KAUPUNKI
Kaupunkisuunnittelu / Länsi-Vantaan asemakaavayksikkö
Vantaa 21.1.2018

Timo Kallaluoto, aluearkkitehti
timo.kallaluoto@vantaa.fi, p. 050 3122 132
Kielotie 28, 01300 Vantaa

HÄMEENKYLÄNTIE
VEITSITIE
VIIKATETIE
VESURITIE
LIEBÄCKEN
VIIKATEOJA
VIIKATEPUISTO
LIEPARKEN
HÄMEVAARANKENTTÄ
TAVASTBERGAPLANEN
vp
a
VL
11033
YL
II
e=0.30
11034
AO
e=0.20
II
α=20°-40°
α=10°-20°
POISTETTAVAT
MERKINNÄT
0
75
150m

VIIKATEPUISTO
LIEPARKEN
MULTAOJA
MULDBÄCKEN
11043
Y
1600
II
1
VIIKATEKUJA
LIEGRÄNDEN
11034
AO
160
II
3
120
II
2
alo
11
HÄMEVAARA
TAVASTBERGA
ASEMAKAAVAN
MUUTOSEHDOTUS
0
75
150m

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum	Pohjakarttalehtien numerot Baskartbladens nummer
002387	21.01.2019	683489

Vantaan kaupunki

VIIKATEPUISTO

Kaupunginosa 11, Hämevaara

Asemakaavan muutos

Kortteli 11043 ja osa korttelia 11034 sekä katu- ja virkistysalueet.

Tonttijako

Kortteli 11043 ja osa korttelia 11034.

1:2000

Vanda stad

LIEPARKEN

Stadsdel 11, Tavastberga

Ändring av detaljplanen

Kvarteret 11043 och del av kvarteret 11034 samt gatu- och rekreationsområdena.

Tomtindelning

Kvarteret 11043 och del av kvarteret 11034.

1:2000

	ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:	DETALJPLANEBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:
— · · · —	3 m kaava - alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.	Linje 3 m utanför planområdets gräns.
AO	Erillispientalojen korttelialue.	Kvartersområde för fristående småhus.
	Kullekin tontille saa rakentaa enintään yhden asunnon.	På varje tomt får byggas högst en bostad.
	Kattokaltevuuden tulee olla 20 - 40°.	Taklutningen ska vara 20 - 40°.
	Julkisivujen tulee olla puuta.	Fasaderna ska vara av trä.
	Julkisivujen tulee olla väritykseltään vaaleita.	Fasaderna ska vara ljusa till färgsättningen.
	Tontille saa sijoittaa sellaisia liike-, toimisto- ja niihin verrattavia työtiloja, jotka eivät häiritse asumista, enintään 20 % kaavassa annetusta rakennusoikeudesta.	På tomten får placeras sådana affärs-, kontors- och därmed jämförbara arbetsutrymmar som inte verkar störade på boendet, upp till högst 20 % av byggnadsrätten.
	Kellaria ei saa rakentaa.	Källare får inte byggas.
	Tontti on rajattava istutuksin.	Tomten ska avgränsas med planteringar.
	Isoja mäntyjä tulee säästää, jos mahdollista, ja ne on suojattava rakennusaikana.	Stora tallar ska bevaras om möjligt och de ska skyddas under byggandet.
	Asfalttipäällystettä ei saa käyttää.	Asfaltbeläggning får inte användas.
	Ajoyhteys tulee järjestää ET-alueen kautta.	Körförbindelse ska ordnas genom ET-området.
	Autopaikkoja on varattava 2 ap / asunto.	Bilplatser ska reserveras 2 bp / bostad.
Y	Yleisten rakennusten korttelialue.	Kvartersområde för allmänna byggnader.
	Alueelle saa sijoittaa yleisiä ja yksityisiä palveluja.	På området får placeras allmänna och privata service.
	Johtorasitealueelle ei saa sijoittaa kiinteitä eikä raskaita rakenteita eikä istuttaa puita tai pensaita.	På ledningsservitutsområdet får inte placeras varken fasta eller tunga konstruktioner eller planteras varken träd eller buskar.
	Autopaikat tulee olla päiväkodin toiminta-ajan ulkopuolella yleisessä käytössä.	Parkeringsplatser ska vara i allmänt bruk utanför daghemmets verksamhetstid.
	Autopaikkoja on varattava vähintään 1 autopaikkaa / 150 k-m².	Bilplatser ska reserveras mist 1 bilplats/ 150 vy-m².
VL	Lähivirkistysalue.	Område för närrekreation.
ET	Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialue.	Kvartersområde för byggnader och anläggningar för samhällsteknisk försörjning.
	Alueella tulee järjestää ajoyhteys tonteille 2 ja 3.	På området ska ordnas körförbindelse till tomterna 2 och 3.
-+—+—	Kaupunginosan raja.	Stadsdelsgräns.
———	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.	Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.
—·—·—	Osa - alueen raja.	Gräns för delområde.
— — —	Ohjeellinen alueen tai osa - alueen raja.	Riktgivande gräns för område eller del av område.
③	Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.	Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.
—x—x—	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.

..11 HÄME 11043	Kaupunginosan numero. Kaupunginosan nimi. Korttelin numero.	Stadsdelsnummer. Stadsdelens namn. Kvartersnummer.
VIIKATEKUJA	Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.	Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.
MULTAOJA	Korttelin, korttelinosan, alueen tai alueen osan nimi.	Namn på kvarteret, del av kvarteret, området eller del av området.
1600	Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.	Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.
II	Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.	Romersk siffra anger största tillåtna antal våningar i byggnader, byggnad eller del därav.
	Viiteviiva osoittaa alueen, jota merkintä koskee.	Hänvisningslinjen visar området som beteckningen gäller.
	Rakennusala.	Byggnadsyta.
	Katu.	Gata.
ajo	Ajoyhteys.	Körförbindelse.
wp	Puro tai pienvesialue.	Bäck eller småvattenområde.
	Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.	Del av område reserverad för underjordisk ledning.
	Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.	Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden.
	TONTTIJAKO Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.	TOMTINDELNING För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala
Kaupunkisuunnittelu

Verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö
Stadsplaneringen

Kaupunkimittaus

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Mätningsavdelningen

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto ETRS-GK25, korkeusjärjestelmä N2000.

Vantaalla / Vanda __.__20__

Kimmo Junttila
Kaupungingeodeetti / Stadsgeodet

Plankoordinatsystemet ETRS-GK25, höjdsystemet N2000.

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __/__20__

Godkänd av stadsfullmäktige __/__20__

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	**Täyttämispvm**	10.01.2019
Kaavan nimi	002358 Viikatepuisto 11 Hämevaara		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	21.09.2017
Hyväksymispykälä		**Kunnan kaavatunnus**	092002358
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	0,7999	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	0,7999

Ranta-asemakaava **Rantaviivan pituus [km]**

Rakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**
Lomarakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,7999**	**100,0**	**1880**	**0,24**	**0,0000**	**1880**
A yhteensä	0,0973	12,2	280	0,29	0,0973	280
P yhteensä						
Y yhteensä	0,4118	51,5	1600	0,39	0,4118	1600
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	0,1558	19,5	0		-0,6440	
R yhteensä						
L yhteensä	0,1183	14,8	0		0,1182	0
E yhteensä	0,0167	2,1	0		0,0167	0
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,7999**	**100,0**	**1880**	**0,24**	**0,0000**	**1880**
A yhteensä	0,0973	12,2	280	0,29	0,0973	280
AO	0,0973	100,0	280	0,29	0,0973	280
P yhteensä						
Y yhteensä	0,4118	51,5	1600	0,39	0,4118	1600
Y	0,4118	100,0	1600	0,39	0,4118	1600
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	0,1558	19,5	0		-0,6440	
VL	0,1558	100,0	0		-0,6440	
R yhteensä						
L yhteensä	0,1183	14,8	0		0,1182	0
Kadut	0,1183	100,0	0		0,1182	0
E yhteensä	0,0167	2,1	0		0,0167	0
ET	0,0167	100,0	0		0,0167	0
EV			0			0
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

VANTAAAN KAUPUNKI

ASEMAKAAVAMUUTOS 002358 VIIKATEPUSITO 11 HÄMEVAARA
MUISTUTUKSET JA VASTINEET

Kaupunkisuunnittelu / TKa

21.1.20198

Asemakaavan muutosehdotus 002358 on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 17.10. – 15.11.2018. Tällöin jätettiin viisi (5) muistutusta.

Muistuttaja	Muistutuksen tiivistelmä	Tarkistukset
Nro 1 **Naapuri 1**	Kaavaselostuksen havainnekuva ei vastaa asemakaavaa, jossa on määritelty rakennusalan raja.	Tarkistetaan havainnekuvaa.
Nro 2 **Hämevaaralainen**	Säilyykö pallokenttä riittävän isona? Puro näyttää säilyvän Hämeenkyläntien varressa. Kunnostetaanko ulkoilureitti Espoon rajalle?	–
Nro 3 **Naapuri 2**	Ulkoilureitti pellon reunaan.	–
Nro 4 **Naapuri 3**	Ulkoilureitti pellon reunaan.	–
Nro 5 **Linnaislainen**	Viikatepuistossa on lehtokasvillisuutta, haavikko, vuokkoja, taikinamarjapensaita, näsiää, koski, mäntyjä, metsäkauriita, oravia, jäniksiä ja liito-oravan papanoita. Luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen olisi tärkeää.	Liito-orava-alue rajataan kaavamuutoksen ulkopuolelle. AP-tontti ja osa puistoa muutetaan Y-tontiksi.

NRO 1
NAAPURI 1

Muistutus

” Ensinnäkin kiitokset hyvin laaditusta ja onnistuneesta kaavaehdotuksesta, joka mahdollistaa myös kylälle tärkeän urheilukentän säilymisen. Uskon, että ehdotettu kaava myös lisää sen käyttöä merkittävästi nykyisestä (tekonurmi olisi kiva lisä, mutta hyvä näinkin).

Viikatetien nykyisessä kaavassa alatonteille on määrätty “rakentamisen raja”. Tämä on mis. 26 elestäni erittäin tärkeä, jotta rakennukset pysyvät linjassa ja sitä myöten säilyttävät yksityisyyden kaikilla tonteilla rakentamista varsinaisesti rajoittamatta. Yksityisyyden lisäksi tämä mahdollistaa avaruuden tunteen kun olohuoneiden ikkunoista avautuu kaupunki rakentamisessa aika harvoin säilytettävissä oleva peltonäkymä naapuri talojen sijaan. Tämä siitäkin huolimatta vaikka talot ovatkin yhä enemmän kylki kyljessä. Kyseessä oleva raja on selkeästi merkitty esim. Selostuksen sivun 36 kaava kuvassa.

Ymmärtääkseni kaavassa ei ole ehdotettu tämän nykyisen kaavan muuttamista vaan sen on tarkoitus säilyä ennallaan. Tästä poiketen selostuksen luvussa 4.1, jossa esitetään täydennys rakentamista alueella ei kyseenomaista rajaa ole tonttien 26, 28,30b ja 32 osalta noudatettu. Uskoisin, että tässä on vain lukuun 4.1 liittyvä virhe ja pyytäisin kohteliaasti korjaamaan kuvan nykyistä kaavaa kunniottavaksi – jota ei ymmärtääkseni ole tältä osin esitetty muutettavaksi. Mikäli näiden tonttien osalta on tarkoituksen mukaista ko. Rajoitusta muuttaa (esim. Taipuvan tien johdosta muuttuvien olosuhteiden takia) se tulisi mielestäni nykyistä selkeäsanaisemmin selostuksessa ilmaista. Tästä riippumatta näkisin tämän voimassa olevan kaavan säilyttämisen erityisen tärkeänä vielä VIikatetien rakentamattomien alatonttien 12,14,16 ja 18 osalta.

Mikäli kommenttini on osoitettu väärään osoitteeseen pyytäisin tästä ilmoittamaan vastaamalla sähköpostiin ja mielellään myös osoittamaan oikean osoitteen tälle kommentille, jotta se tulee käsitellyksi asianmukaisesti.”

Vastine

Muistutus on toimitettu kirjaamoon, mikä on ilmoitettu muistuttajalle.

Kaavaselostuksen havainnekuva s. 27 tarkistetaan voimassa olevan asemakaavan mukaiseksi.

Muistutuksessa mainitut tontit eivät sisälly asemakaavamuutokseen. Muistuttaja ei omista kyseisiä tontteja eikä niiden naapuritontteja. Poikkeamiseen rakennusalan rajasta on mahdollisuus saada erityisestä syystä poikkeamislupa, mistä kuullaan naapurit.

Liito-oravien vuoksi kaavamuutos rajataan koskemaan vain rakennettavaksi tuleva alue. Asuinpientalojen korttelialue AP ja pieni osa puistoa VP Hämevaarankentän pohjoispuolella muutetaan yleisten rakennusten tontiksi Y päiväkotia varten, minkä vuoksi kaavamuutos asetetaan uudelleen nähtäville.

Tarkistukset

Kaavaselostuksen havainnekuva s. 27 tarkistetaan voimassa olevan asemakaavan mukaiseksi.

NRO 2
HÄMEVAARALAINEN

Muistutus

”Viikatepuiston kaava 002353 näyttää suht hyvältä. Muutamia kommentteja on tullut kyläläisiltä

- Säilyykö pallokenttä riittävän isona ja mahtuvatko sinne iltapäivisin myös kylän lapset päiväkotilasten lisäksi? Tämä on lasten kommentti. Pallokentällä pidimme taas perinteiset kesäjuhlat elokuussa (n 200 henkeä, perheitä) ja talvella siellä on ollut jää.

_ Arvokas puro näyttää säilyvän Hämeenkyläntien varressa ja jatkunee tien varressa pellon laitaan avoimena. Ei mielelään putkessa! kesällä raivasimme puron varresta jättibalsameita talkoilla Kaupungin yhteistyönä.

- Kaava-alue jatkuu puistona Espoon rajalle asti pellon laitaa. Kunnostetaanko siihen valaistu kävely/ulkoilureitti väylä Espoon rajalle, jonne on jo Espoosta valaistu ulkoilureitti valmiina Vantaan rajalle? Vantaan puolella reitti on nyt kurainen kävelytie Teleliikennekaapeleiden kaivuun jäljiltä talvelta 2017 -18.

Reitistä on Hämevaara-seura ry tehnyt jo aloitteen 2-3 vuotta sitten, koska valaistu ulkoilureitti on jo rakennettu Rajatorpantieltä Pöllökallionreunaa Hämeenkyläntielle asti. Kaavassa reitin jatke näyttää kulkevan Pallokenän ja leikkipaikan lomitse, mutta loppuu ojaan. Aloitteeseemme vastattiin aikoinaan, että reittiasiaa käsitellään, kun uutta kaavaa suunnitellaan.

Reitti on hyvin käytetty, sitä pääsee pyörällä Leppävaaraan turvallisesti. Talvella siinä on ollut latu. Alueen asukkaat kävelevät paljon koirineen siinä kylää ympäri. Tie on nyt kurainen ja pimeä kaivureiden runtelema.

Nämä kommentit ovat tulleet alueen asukkailta tietooni. Rajanaapurit lienevät lähettäneet omat kommenttinsa.

Yli 30 v Hämevaarassa asuneena ja hyvin täällä viihtyneenä ---

Vastine

Hämevaarankenttä säilyy nykyisen kokoisena. Hämevaaranoja siirretään Hämeenkyläntien viereen eikä sitä putkiteta. Vesihuollon esisuunnitelmassa ojan vieressä kulkee jätevesi-viemäri. Voimassa oleva asemakaava mahdollistaa ulkoilutien rakentamisen.

Liito-oravien vuoksi kaavamuutos rajataan koskemaan vain rakennettavaksi tuleva alue. Asuinpientalojen korttelialue AP ja pieni osa puistoa VP Hämevaarankentän pohjoispuolella muutetaan yleisten rakennusten tontiksi Y päiväkotia varten, minkä vuoksi kaavamuutos asetetaan uudelleen nähtäville.

Tarkistukset

–

NRO 3
NAAPURI 2

Muistutus

”Pellon reunassa on jo olemassa lenkkeilypolku, joten ei ole tarvetta rakentaa uutta. Edullisemmaksi tulisi kunnostaa nykyinen reitti. Lisäksi juuri harventamalla hoidettu metsä säilyisi ja elpyisi. Metsästä hyötyy päiväkodin lapset ja alueen asukkaat. Lisäksi metsässä on paljon luonnon eläimiä, mm. oravia, jäniksiä, kettuja, lintuja sekä valkohäntäpeuroja.”

Vastine

Ulkoilureitti on merkitty vain havainnekuvaan.
Asemakaavaan ei ole merkitty ulkoilureittejä, joita saa tehdä virkistysalueille.
Ulkoilureitti tulee luonnollisesti kulkemaan leikkikentän kautta uudelle Viikatekujalle.

Liito-oravien vuoksi kaavamuutos rajataan koskemaan vain rakennettavaksi tuleva alue. Asuinpientalojen korttelialue AP ja pieni osa puistoa VP Hämevaarankentän pohjoispuolella muutetaan yleisten rakennusten tontiksi Y päiväkotia varten, minkä vuoksi kaavamuutos asetetaan uudelleen nähtäville.

Tarkistukset

–

NRO 4
NAAPURI 3

Muistutus

”Asemakaavan muutosehdotuksen mukaisesti Viikatepuisto on kaupunginosan toiminnallinen puisto, jonne sijoittuu pallokenttä, leikkikenttä ja ulkoilualue.
Viikatepuiston läpi on havainnepiirroksessa piirretty leikkialue sille paikalle, missä se aikanaan on ollut sekä ulkoilureitti. Ulkoilureitti on piirretty keskelle Viikatepuiston nyt harvennettua ja uusiutuvaa metsää.
Tämän ulkoilureitin tulisi mielummin kulkea pellon reunassa, missä se tälläkin hetkellä kulkee. Metsälle tulee antaa tilaa uusiutua eikä tämän läpi pidä tehdä ulkoilureittiä. Metsästä hyötyvät niin päiväkodin lapset, alueen asukkaat sekä metsän eläimet ja kasvillisuus.”

Vastine

Ulkoilureitti on merkitty vain havainnekuvaan.
Asemakaavaan ei ole merkitty ulkoilureittejä, joita saa tehdä virkistysalueille.
Ulkoilureitti tulee luonnollisesti kulkemaan leikkikentän kautta uudelle Viikatekujalle.

Liito-oravien vuoksi kaavamuutos rajataan koskemaan vain rakennettavaksi tuleva alue. Asuinpientalojen korttelialue AP ja pieni osa puistoa VP Hämevaarankentän pohjoispuolella muutetaan yleisten rakennusten tontiksi Y päiväkotia varten, minkä vuoksi kaavamuutos asetetaan uudelleen nähtäville.

Tarkistukset

–

NRO 5
LINNAISLAINEN

Muistutus

Viikatepuisto on pieni luonnon monimuotoisuuskohde parhaimmillaan.

Viikatepuiston rinnemetsässä on runsas lehtokasvillisuus: vuokkoja, taikinamarjapensaita, näsiää jne

Lehtoalueella lahopuujatkumo ja järeitä vanhoja koivuja ja kuusia sekä monipuolinen järeähkö haavikko.

Hämevaarankoski on lapsille kiinnostava lähiluontokohde. Yllä tytöt leikkivät kosken kivillä. Oikealla isoisä uittaa lapsenlapsensa kanssa kaarnavenettä koskea pitkin.

Koski kuohuaa.

Runsaasti näsiää kukassa keväällä.

Kuusien juurilla liito-oravan papanoita.

Komeita maisemapuita
Mänty.

Onko Vantaan taas tuhottava eräs Hämeenkylän kauneimmista ja monimuotoisimmista metsäalueista? Viikatepuisto on keväisin useiden lintulajien pesimä ja ruokailualue. Sirkutus on huikeaa. Puiston suojasta hakevat turvapaikan myös monet eläimet kuten metsäkauriin, oravat ja jänikset. Nähty mm. metsäjäniksiä rusakkojen lisäksi. Kaiken kukkuraksi kosken vieressä olevien järeiden havupuiden tyvellä näkyy keväisin liito-oravien papanoita. Lienee siirtymäreitti ja suoja/ruokailualue.

Luulisi että luonnon monimuotoisuuden hävittäminen ei olisi kaupungin tavoite. Kauniin luonnontilaisen maiseman, joka liittyy kylän paikallisidentiteettiin – säilyttäminen sen sijaan olisi tärkeää.

Jos putkituksia tehdään, toivottavasti ne tehdään oikein ja ekologisin perustein, maa-pohjaisina. Ei näin kuten alla kuvassa oleva tierumpu.

Vastine

Asemakaavamuutos perustuu kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymään oikeusvaikutteiseen yleiskaavaan, jossa alue on varattu pientaloalueeksi. Kyseessä on yleiskaavan täydennysrakentamiskohde.

Alueelle tarvitaan kiireellisesti uusi päiväkoti, mikä vastaa kasvavan kaupungin tarpeisiin.

Mainituista lajeista vain liito-orava on suojeltu. Näsiä on rauhoitettu vain Ahvenanmaalla. Valkovuokko on laajalle levinnyt ja rauhoitettu vain Pohjois-Suomessa. Keltavuokko on Euroopassa yleinen, mutta Suomessa suhteellisen harvinainen eikä ole rauhoitettu. Sinivuokko on poistettu rauhoitettujen lajien listalta 2005.

Vantaan ympäristökeskuksen ympäristösuunnittelija on inventoinut liito-oravien kolopuut 19.11.2018. Niitä on suunnitellulla yleisten rakennusten korttelialueella Y.

Liito-oravien vuoksi kaavamuutos rajataan koskemaan vain rakennettavaksi tuleva alue. Asuinpientalojen korttelialue AP ja pieni osa puistoa VP Hämevaarankentän pohjoispuolella muutetaan yleisten rakennusten tontiksi Y päiväkotia varten, minkä vuoksi kaavamuutos asetetaan uudelleen nähtäville. Pienemmälle Y-tontille mahtuu vain yksityinen päiväkoti.

Eläimille on runsaasti tilaa myös Linnaistenmetsän virkistysalueella.

Hämevaarankoski säilyy.

Vantaan kaupungin hulevesien hallinnan toimintamallin mukaisesti avo-ojat pyritään säilyttämään avoimina ja hulevesien hallinnassa hyödynnetään ensisijaisesti luontaisia maaston muotoja. Paikoin ojia on kuitenkin teknisistä, kunnossapito- tai turvallisuussyistä tarvetta putkittaa. Mikäli ojaa putkitetaan, rumpujen mitoituksessa pyritään huomioimaan kohteen koko valuma-alue ja säilyttämään ekologiset yhteydet tarvittavien rumpujen kohdalla.

Tarkistukset

Asemakaavamuutos rajataan koskemaan vain rakennettavaksi tuleva alue.

Asuinpientalojen korttelialue AP ja pieni osa puistoa VP Hämevaarankentän pohjoispuolella muutetaan yleisten rakennusten tontiksi Y päiväkotia varten, minkä vuoksi kaavamuutos asetetaan uudelleen nähtäville.

VANTAAN KAUPUNKI

ASEMAKAAVAMUUTOS NRO 002358 / VIIKATEPUISTO 11 HÄMEVAARA LAUSUNNOT JA VASTINEET

Kaupunkisuunnittelu/TKA

21.1.2019

Kaupunkisuunnittelulautakunta 1.10.2018 oikeutti kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot asemakaavamuutosehdotuksesta nro 002358 / Viikatepuisto, Hämevaara.
Lausuntoja pyydettiin 4 kpl ja saatiin 3 kpl.

Lausunnonantaja	Lausunto tiivistettynä	Tarkistukset
Nro 1 **Uudenmaan ELY-keskus**	Kentän itäpäässä on haapavaltainen alue, jossa on useita kolopuita. Alue on tulkittava liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikaksi, jota ei saa hävittää tai heikentää.	Liito-orava-alue rajataan kaavan ulkopuolelle. AP-tontti ja osa puistoa VP muutetaan Y-tontiksi.
Nro 2 **Helsingin seudun ympäristö-palvelut -kuntayhtymä HSY**	Kaavaan on merkittävä pääviemärille johtokuja ja annettava siitä kaavamääräys.	Y-tontille johtorasite ja kaavamääräys.
Nro 3 **Vantaan Energia Oy**	Alueella on Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keski- ja pienjännitemaakaapeleita ja tiilikoppimuuntamo.	AO-tontille johtorasite.
Nro 4 **Espoon kaupunki**	Lausuntoa ei saatu.	–

NRO 1
UUDENMAAN ELY-KESKUS

Lausunto

”Asemakaavan aineistosta että käy ilmi, kentän itäpäässä on haapavaltainen alue, jossa on useita kolopuita. Alue on tulkittava liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikaksi, jota ei saa hävittää tai heikentää. Kaavaehdotuksessa Y-korttelin laajennus ulottuu tälle metsäalueelle. Y-korttelin laajennussuuntaa tulee tarkastella liito-oravan esiintyminen huomioiden. Asemakaava-aineiston vaikutusten arviointia tulee täydentää siten, että kolopuiden säilymisen turvaavat toimenpiteet käyvät selostuksesta ilmi. Kaavamääräyksiä tulee vastaavasti täydentää vaikutusten arvioinnin pohjalta.

Asian on esitellyt ylitarkastaja Tuomas Autere ja ratkaissut yksikön päällikön sijainen, alueidenkäyttöpäällikkö Brita Dahlqvist-Solin. Merkintä sähköisestä hyväksynnästä on asiakirjan lopussa.”

Vastine

Vantaan kaupungin ympäristökeskuksen ympäristösuunnitteija on inventoinut liito-oravien kolopuut 19.11.2018. Kaavamuutos rajataan niin, että kaava-alueeseen sisältyy vain rakentamiseen tuleva alue. Tällöin liito-orava-alueet jäävät kaavan rajauksen ulkopuolelle.

Vastaavasti asuinpientalojen korttelialue AP ja pieni osa puistoa VP Hämevaarankentän pohjoispuolella muutetaan yleisten rakennusten korttelialueeksi Y, jolle mahtuu pienempi yksityinen päiväkoti.

Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa on neuvoteltu 10.12.2018.

Muutosten johdosta kaava asetetaan uudelleen nähtäville.

Tarkistukset

Kaavamuutokseen rajataan kuuluvaksi vain rakennettavaksi tuleva alue, jolloin liito-orava-alue jää kaavan rajauksen ulkopuolelle.

Vastaavasti asuinpientalojen korttelialue AP ja pieni osa puistoa VP Hämevaarankentän pohjoispuolella muutetaan yleisten rakennusten korttelialueeksi Y, minkä vuoksi kaavamuutos asetetaan uudelleen nähtäville.

NRO 2
HELSINGIN SEUDUN YMPÄRISTÖPALVELUT -KUNTAYHTYMÄ HSY

Lausunto

Kaava-aluetta varten on rakennettava uutta yleistä vesihuoltoverkostoa Viikatekujalle. Yhteensä uutta vesijohtoa ja jätevesiviemäriä tullaan rakentamaan 40 m, ja hulevesiviemäriä noin 60 m. Kaava-alueen vesihuolto tullaan liittämään Hämeenkyläntiellä. Uuden vesihuollon alustava kokonaiskustannusarvio on kaavaselostuksen mukaan noin 70 000 € (alv 0 %). Kaavatyön yhteydessä on laadittu vesihuollon esisuunnitelma.

Viikatepuiston itäreunassa sijaitsee alueellisesti merkittävä pääviemäri, jota varten asemakaavaan tulee merkitä vähintään 8 metriä leveä johtokuja. Kaavamääräyksenä tulee lisäksi mainita, että johtokuja-alueelle ei saa sijoittaa kiinteitä eikä raskaita rakenteita eikä istuttaa puita tai pensaita.

Vastine

Y-tontille merkitään pääviemäriä varten mainitun levyinen johtokuja, siltä osin kuin se ulottuu tontille, sekä lisätään mainittu kaavamääräys. Johtokuja on esitetty jo nähtävillä olleessa kaavaehdotuksessa.

Yleisillä alueilla kulkee lukuisia johtoja, jotka ilmenevät ja tarkistetaan alueita suunniteltaessa aina kaupungin johtokartasta. Jos kaavaan merkittäisiin sähkölinjojen ja hulevesiojien lisäksi johtokujat, ulkoilureitit ja huomionarvoiset puut, kaavakartasta tulisi sekava ja lukukelvoton.

Tarkistukset

Y-tontille merkitään johtokuja ja annetaan kaavamääräys:
Johtorasitealueelle ei saa sijoittaa kiinteitä eikä raskaita rakenteita eikä istuttaa puita tai pensaita.

NRO 3
VANTAAN ENERGIA OY

Lausunto

Sähköverkko:
Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keski- ja pienjännitemaakaapelit sijaitsevat karttaliitteiden 1 – 2 mukaisesti.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti. Asemakaavan muutoksen alueella sijaitsee tiilikoppimuuntamo M140. Muuntamosta 23.10.2017 annetut mielipiteet palomääräyksistä ja suojaetäisyyksistä tulee huomioida alueen rakentamisessa.

Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannusten osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Lisätietoja sähköverkkoon liittyvissä kysymyksissä antaa yleissuunnittelija.

Kaukolämpöverkko:
Ei huomautettavaa.

Vastine

Rakennusalat sijaitsevat vähintään 8 metrin etäisyydellä muuntamosta.
Eteläisemmälle AO-tontille lisätään johtorasite tornimuuntamon kaapeleita varten.
Tornimuuntamo ja muut kaapelit sijaitsevat ET-alueella.

Tarkistukset

AO-tontille lisätään johtorasite.

18 § Taloussuunnitelman 2020-2023 lähetekeskustelu

VD/4587/02.01.00.00/2019

Kaupunginvaltuusto kävi taloussuunnitelman 2020–2023 lähetekeskustelun.

Keskustelun aikana kuultiin seuraavat ryhmäpuheenvuorot:

Sirkka-Liisa Kähärä, Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä
Sakari Rokkanen, Kokoomuksen valtuustoryhmä
Emmi Pajunen, Vihreä valtuustoryhmä
Niilo Kärki, Perussuomalaisten valtuustoryhmä
Antero Eerola, Vasemmistoliiton valtuustoryhmä
Irja Ansalehto-Salmi, Keskustan valtuustoryhmä
Pietari Jääskeläinen, Vantaa Siniset valtuustoryhmä
Jouko Jääskeläinen, Kristillisdemokraattinen valtuustoryhmä
Patrik Karlsson, Ruotsalaisen Kansanpuolueen valtuustoryhmä

Kaupunginvaltuusto 20.5.2019 § 18

Päätös:
Merkittiin lähetekeskustelu tiedoksi.

Liite:
- Ryhmäpuheet, kaupunginvaltuuston lähetekeskustelu 20.5.2019

Vantaa

Vantaan kaupungin taloussuunnitelman 2019-2022 lähetekeskustelu

VD/4977/02.01.00.00/2018

Vantaan kaupungin taloussuunnitelman 2020-2023 lähetekeskustelun aikana kuultiin seuraavat ryhmäpuheenvuorot:

Sirkka-Liisa Kähärä, Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä
Sakari Rokkanen, Kokoomuksen valtuustoryhmä
Emmi Pajunen, Vihreä valtuustoryhmä
Niilo Kärki, Perussuomalaisten valtuustoryhmä
Antero Eerola, Vasemmistoliiton valtuustoryhmä
Irja Ansalehto-Salmi, Keskustan valtuustoryhmä
Pietari Jääskeläinen, Vantaa Siniset valtuustoryhmä
Jouko Jääskeläinen Kristillisdemokraattinen valtuustoryhmä
Patrik Karlsson, Ruotsalaisen Kansanpuolueen valtuustoryhmä

Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä
Valtuustoryhmän puheenjohtaja Sirkka-Liisa Kähärä

Hyvä valtuuston puheenjohtaja, hyvät valtuutetut, virkamiehet ja kuuntelijat

Vantaalla on paljon 1970-luvulla rakennettuja lähiöitä, vuokra-asuntoja, omistusasuntoja. Kävin talvella erinäisissä vuokra-asuntovaltaisessa yhtiössä, pimputtelemassa ovikelloja ja keskustelemassa mm. työelämään liittyvissä asioissa. Suurimmaksi osaksi keskustelukieli oli englanti, kansallisuuksia oli monia ja asukkaat eri-ikäisiä. Lisäksi monessa asunnossa asui eri firmojen yli Suomen rajojen reissaavia työntekijöitä, jopa niin, että ovessa luki firman nimi. Eläkeläiset, joita tavoitin, olivat pääsääntöisesti suomalaisia.
Lähes kaikilta saamani palaute oli se, että alueilla ei ole palveluja, ei julkisia eikä yksityisiä, alueet ovat nukkavieruja, epäsiistejä, roskiksia liian vähän, katukiveykset rapautuneet ja tiet kuopilla. Vaikka talot ja asunnot vanhenevat, niin vuokrat vain nousevat joka vuosi ja esim. monen eläkeläisen maksukyky ei riitä edes näiden asuntojen vuokriin, mitkä ovat jo nyt syrjässä palveluista.

Kun lähiöstä häviävät palvelut, on seurauksena turhautuminen ja suuttumus päätöksentekijöitä kohtaan. Tällöin asukkailleen tyytymättömyyttä aiheuttavat asuinalueet ja ostoskeskusten seudut, ovat hyvää kasvualustaa helppoja ratkaisuja tarjoaville ääriliikkeille, jotka eivät tarjoa ratkaisuja vaan etsivät mahdollisia syyllisiä mielikuvien perusteella.

Siksi on tärkeää, että Vantaan kerrostalolähiöitä kehitetään tasapuolisesti, varmistetaan palvelujen tarjonta ja alueiden viihtyisyys. Nyt jos koskaan on luotava näkyvää korjausta ja pysyviä osallistumisen demokratiaa edistäviä rakenteita sekä toimintamalleja asukasviihtyisyyden lisäämiseksi. Pelkästään kauniit maalaukset talojen seinissä ja muutaman sillan tai puiston kunnostaminen eivät enää riitä.
Viime vuosina on työttömyys, niin nuoriso-, kuin pitkäaikaistyöttömyys vähentynyt. Edelleen kuitenkin noin 1000 alle 25-vuotiasta työtöntä vaatii, meiltä toimenpiteitä, jotta he saavat opiskelupaikan ja työtä. Kun talouden taantuma on edessä, pitää Vantaalla olla jo toimenpiteet valmiina, miten nuoret saadaan hakeutumaan koulutukseen, valmistumaan ja työllistymään. Mitä erityistoimenpiteitä tarvitaan lisää, miten eri tulosalueiden ja jatkossa palvelualueiden yhteistyöllä saadaan lisää tukea ja mahdollisuuksia? Toimenpiteiden on vahvistettava myös nykyistä enemmän maahanmuuttajataustaisten nuorten koulutus- ja työllistämismahdollisuuksia.

Vantaan vapaa-aikaan liittyvien palvelujen toivoisi tavoittavan yhä useampia vantaalaisia jo siksi, että ne edistävät hyvinvointia. Vapaa-ajan palvelujen toiminnan vaikuttavuuden vahvistaminen ja laajentaminen näkyy suoraan sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusten vähentymisenä. Vapaa-ajan palvelut ovat myös lähipalveluja, jotka lisäävät alueen vetovoimaa. Tämä kannattaa muistaa, kun mietitään eri alueiden veto- ja pitovoimatekijöitä.

Kaupungilta toivoisi enemmän eri toimijoiden, myös spontaanien toimintaryhmien kokeellisen toiminnan ja hankkeiden mahdollistamista. Kaikista hankkeista ei varmasti tule pysyviä toimintamuotoja, mutta kokeileminen lisää jo olemassa olevien toimintojen arviointia ja mahdollisesti muuntautumista asukaskeskeisemmäksi ja avoimemmaksi toiminnaksi.

Sosiaali- ja terveystoimen talouden mittarit ovat lähes poikkeuksetta jo kuluneen vuoden osalta miinuksella. Tälle vuodelle asetut talousarvion tavoitteet ovat saavuttamattomissa. On kysymys toimialasta, joka tarjoaa lakisääteisiä palveluja kuntalaisille iästä riippumatta. Siksi määrän ja laadun on täytettävä tietyt kriteerit.

Palvelutuotannon laatu on monessa tulosyksikössä romahtanut kauniista puheista ja tehdyistä toimenpiteistä huolimatta. Tulosalue kerrallaan pulpahtaa esiin kriittisiä kohtia, joita ei ole tuotu ajoissa keskusteluun. Palvelutaloissa ja kotihoidossa on ollut pitkään hoitajavajetta ja tukipalvelujen työntekijöiden puutetta. Nyt tilanne jo niin huono, että avoimista vakansseista huolimatta ei saada esim. hoitohenkilöstöä. Lastensuojelun tilanteet on nostettu lautakunnan toimesta esiin ja samoin seurataan terveysasemia, jotka eivät pysty tarjoamaan palveluja kuntalaisille tarpeeksi nopeasti.

Syksyn talousarvioesityksessä esitettiin toimialan toimesta, että odotusaika terveysasemilla lääkärin vastaanotoille lyhenee kahteen viikkoon myös kiireettömissä ajoissa. Kuitenkin nyt Vantaalla on pääkaupunkiseudun pisimmät jonot. Alkuvuodesta aloitettua terveysasemien keskitettyä puhelinpalvelua on jouduttu karsimaan ja lisäämään henkilökuntaa.

Väistämättä tulee mieleen, että eikö tulosalueilla osata ennakoida talouden ja jo tehtyjen päätösten vaikutuksia vai eikö johto ole halunnut tuoda todellisia faktoja esiin? Jos päteviä työntekijöitä on vaikeaa tai mahdotonta saada, niin silloin kannattaa katsoa myös toimialan- ja henkilöstöjohtajan niihin päätöksiin, joita on tehty henkilöstöön liittyen viimeisten vuosien aikana.

Onneksi sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstö ja esimiehet ovat pääsääntöisesti sitoutuneet tehtäviinsä ja halukkaita kehittämään toimintaansa pienestä palkasta ja rajallisista resursseista huolimatta. Meidän päättäjien tehtävä on varmistaa, että lakisääteiset palvelut toimivat ja että henkilöstöä on riittävästi.

Odotan innokkaasti syksyn talousarviokäsittelyä, varsinkin lautakuntien käsittelyn osalta. Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä näkee, että lautakuntien asiantuntijuutta on hyödynnettävä ja nostettava päätöksenteossa esiin nykyistä enemmän, jotta kaupunginhallituskäsittelyssä voidaan keskittyä enemmän talousarvioesityksen strategisiin vaikutuksiin. Annettu kehys ja lautakunnan talousarvion käsittelyprosessi muodostavat selkeän jatkumon valtuuston talousarvion ja taloussuunnitelman päätöksentekoon.

Kokoomuksen valtuustoryhmä
Valtuustoryhmän puheenjohtaja Sakari Rokkanen

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut ja vantaalaiset,
Vantaan nopea kasvu jatkuu. Väkiluvun kasvuvauhti on lähes tuplaantunut vuosikymmenen alusta. Työpaikkamäärän kehitys on Suomen nopeinta. Pula työpaikoista on kääntynyt noususuhdanteessa pulaksi osaavista työntekijöistä.

Kasvu tuo Vantaalle elinvoimaa, työtä ja verotuloja. Kun muualla Suomessa työikäinen väestö supistuu, Vantaalla kasvu jatkuu. Nopea kasvu asettaa kuitenkin myös haasteita taloudelle. Ensi vuonna Vantaalla rakennetaan neljää uutta koulua ja kuutta uutta päiväkotia. Myös väestön ikääntyminen vaatii merkittävästi lisää uutta henkilöstöä ja tiloja vanhustenhoitoon joka vuosi.
Hyvät valtuutetut, kun tänään käymme lähetekeskustelua tulevien vuosien taloussuunnitelmasta, on meidän yhdessä pyrittävät löytämään kestävät ratkaisut nopeasti kasvavan ja ikääntyvän Vantaan haasteisiin.

Kokoomuksen valtuustoryhmä on hyvin huolissaan Vantaan kiihtyvästä velkaantumisesta. Edelliset kolme vuotta Vantaan velkamäärä on laskenut, mutta nyt suunta on kääntymässä. Kaupunki tiedotti ennen joulua, että Vantaa lyhentää velkojaan lähes 80 miljoonalla eurolla. Tiedotteessa ei sanallakaan mainittu, että vuosina 2019 ja 2020 uutta velkaa arvioidaan otettavan 110 miljoonalla eurolla. Tämä tarkoittaa lähes 500 euroa lisävelkaa jokaista vantaalaista kohden.

Lainakantamme uhkaa kivuta yli miljardin euron valtuustokauden lopussa, mikä rikkoisi valtuustokauden alussa tehtyä valtuustosopimusta. Tilanteesta erityisen huolestuttavan tekee se, että velkaannumme rajusti tilanteessa, jossa talous ja työllisyys kasvavat, eikä rakenteilla ole suuria liikennehankkeita. Ratikan kaltaisia suurhankkeita ei saada mahdutettua talousraamiin ellei velkaantumiskehitystä onnistuta hillitsemään. Myös kiihtyvät kauppasodat nostavat uhkaa lähestyvästä taantumasta. Kun taloudenpito on tarkkaa hyvinä aikoina, voimme pitää kestävästi kiinni laadukkaista palveluista myös huonoina aikoina.

Meidän on työskenneltävä hartiavoimin kaupungin tulopohjan vahvistamiseksi. On hyvä, että tilanteessa, jossa Säätytalon hallitusneuvotteluista tihkuu yrittäjien kannalta huolestuttavaa viestiä, Vantaa haluaa olla uuden (hyväksytyn/valmistellussa olevan) elinvoima- ja vetovoimaohjelman mukaisesti vahvasti yrittäjäystävällinen kaupunki.

Positiivista on myös se, että kansainvälisyys on tunnustettu Vantaan valttikortiksi elinvoimaohjelmassa. Englannista tehdään kaupungin kolmas asiointikieli, ja englanninkielistä kurssitarjontaa lisätään toisella asteella. Vetovoiman ja kansainvälisten osaajien houkuttelun kannalta on tärkeää, että koko suomalaisen koulupolun varhaiskasvatuksesta lukioon voi suorittaa englanniksi Vantaalla.

Meidän on paremmin osattava hyödyntää vahvuutemme. Esimerkiksi Kartanonkoski on saanut asuinalueena valtavasti kiitosta. Miksi emme rakentaisi lisää Kartanonkoskea? Yhtä lailla meidän on osattava vielä nykyistä paremmin ottaa irti hyödyt Aviapoliksen ja Sipoonkorven kaltaisista valttikorteistamme. Näin saamme resursseja myös vanhojen keskusten kehittämiseen.

Kokoomus on huolissaan heikkenevistä maanmyyntituloista ja nopeasti supistuvasta kaavavarannosta. Vantaan tulisi nykyistä paremmin onnistua rahoittamaan kasvua kasvulla. Kaupungin on laatukriteerit huomioiden pyrittävä samaan mahdollisimman hyvät tuotot maapolitiikallaan tonttien luovutuksista sekä maankäyttösopimuksista. Matala, tehoton ja liian tiukasti säädelty rakentaminen tarkoittaa myös

vähemmän tuloja uusien koulujen ja päiväkotien rakentamiseen. Tiivistä kaupunkia voidaan rakentaa tinkimättä viihtyvyydestä ja vehreydestä.

Lisäkerros rakennukseen tuo kaupungille lisätuloja ja tarjoaa useammalla mahdollisuuden unelmiensa asuntoon Vantaan halutuimmilta sijainneilta. Kun esimerkiksi kaupungintalon taakse Kielotie 13 tontille toteutetaan valtuutettujen vaatimuksesta kaupungin toimitilojen päälle asumista, jää kaupungille arviolta vähintään reilu 4 miljoonaa euroa enemmän käytettäväksi esimerkiksi koulujen ja päiväkotien sisäilmakorjauksiin.

Kokoomus pitää hyvänä, että jo kehyssuunnitteluvaiheessa sisäilmapanostuksiin kohdennetut varat on kaksinkertaistettu. Jokaiselle oirekyselyissä esille nousseelle koululle ja päiväkodille on laadittava asiallinen korjaussuunnitelma. Koulutuksen ja kasvatuksen nopeasti kohonneita tilakustannuksia tulee hillitä hyödyntämällä enemmän yksityisiä palveluntuottajia laadusta tinkimättä sekä edistämällä monistettavia, edullisia ja sisäilmaltaan terveitä päiväkoti- ja koulurakennuksia. Kaikissa uusissa valmistuvissa kouluissa ja päiväkodeissa tulisi siivous- ja ateriapalvelut uutena kokeiluna kilpailuttaa.

Kaunialan sairaalan kalliista palveluista on hankkiuduttava nopeasti eroon, jotta sosiaali- ja terveystoimen resurssit riittävät paremmin kasvavan vanhusväestön tarpeisiin. Huostaanottojen vähentämiseksi Vantaan olisi pikaisesti käynnistettävä uusia SIB-vaikuttavuusinvestointihankkeita yhdessä alan asiantuntijajärjestöjen ja rahoittajatahojen kanssa. Myös liikunta- ja kulttuurijärjestöjen kanssa pitäisi vuoropuhelussa löytää uusia keinoja, joilla kolmas sektori voisi tuottaa kaupungille suoraan palveluita.
Kaikessa toiminnassa on aktiivisesti arvioitava mahdollisuuksia uusille kumppanuuksille ja luoville tavoille tuottaa palveluita laadukkaasti ja kustannustehokkaasti. Velkaantumiskehitys tulee kääntää vantaalaisella rentoudella ja rohkeudella.

Vihreä valtuustoryhmä
Valtuustoryhmän puheenjohtaja Emmi Pajunen

Vantaa on kasvanut huimaa tahtia. Kirimme kovaa vauhtia Suomen kolmanneksi suurimmaksi kaupungiksi. Tällä kasvutahdilla saavuttanemme Tampereen jo vuoden kuluessa.

Valtuustokauden alussa hyväksytty valtuustosopimus asettaa käyttötalouden menojen kehitykselle katon 1,5 % vuotuiseen kasvuun. Tässä kohdassa on kuitenkin huomioitava, että samaisessa valtuustosopimuksessa on erikseen kirjattu, että tavoitetasoa tarkistellaan uudelleen toimintaympäristön olennaisesti muuttuessa. On vähintäänkin kohtuullista kaikkien myöntää, että 5100 uutta asukasta on sellainen väestönkasvu, joka on olennaisesti muuttanut toimintaympäristöä ja sen vaatimuksia.

Väestönkasvu tuo myös velvoitteita. Meidän on rakennettava infraa ja tuotava palveluita uusille asukkaillemme. Samaan aikaan on kuitenkin muistettava pitää huolta myös nykyisistä asukkaista ja asuinalueista. Meillä on jo ennestään monia huolta aiheuttavia osa-alueita esim. sosiaali- ja terveyspalveluissa sekä sivistyspalveluissa. Vantaan monet lähiöt ovat myös vaarassa jäädä ränsistymään kun palvelut siirtyvät isompiin keskustoihin.

Kolmiportaisen tuen selvitys paljastaa, että lisäresursseille olisi tarvetta kaikilla koulutusasteilla aina varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle. On hyvin vaikea nähdä, että riittäviä tukiresursseja olisi saavutettavissa nyt esitetyllä kehyksellä. Toimialalla on jo ennestään haasteita saada toteutettua edes entisiä toimenpiteitä nykyisellä budjetilla. Valtuuston tulisikin saada selkeä ja yksityiskohtainen selvitys miten havaittuihin ongelmiin puututaan ja mitä se vaatii budjetilta. Vain tätä kautta voimme varmistaa, että ongelmat saadaan korjattua.

Vantaan kouluissa ja päiväkodeissa toteutettu oirekysely kertoo karua kieltä siitä, että sisäilma-asioiden osalta kaupungissamme on vielä paljon tehtävää ja välittömiä toimenpiteitä vaativia päiväkoti- ja koulurakennuksia on useita kymmeniä. On positiivista, että esitetyssä kehyksessä on varattu 5 miljoonaa euroa sisäilmakorjauksiin. Samaan aikaan on huomioitava, että raha on pois muista niin ikään tarpeellisista korjauksista. Kokonaiskorjausbudjetti ei siis kasva tältä osin. Viivästyvät tai korjaussuunnitelmista poistetut kohteet voivat olla niitä huomisen sisäilmaongelmaisia kohteita, jos emme ajoissa tee niihin tarvittavia peruskorjauksia. Lisäksi huolta aiheuttaa se, ovatko Tilakeskuksen henkilöstöresurssit niin tiukalla, että suunniteltuja korjauksia ei nykyresursseilla ehditä tai pystytä toteuttamaan?

Haluamme myös kiinnittää huomiota tilantehokkuusohjelmaan, joka on viety jo liian pitkälle. Melu ja riittävä ilmanvaihto aiheuttavat juurikin oirekyselyssä ilmi tulleita ongelmia. Sen sijaan, että entisiin rakennuksiin laitetaan lisää lapsia, kasvava kaupunki tarvitsee uusia koulu- ja päiväkotirakennuksia.

Sosiaali- ja terveyspalveluissa huolta näyttää nyt aiheuttavan lähes kaikki osa-alueet. Jonot kiireettömään hoitoon ovat kasvaneet aivan liian pitkiksi ja Apotin käyttöönotto ei ainakaan tällä hetkellä tilannetta paranna. Huolta on kannettava myös mm. mielenterveyspalveluiden saatavuudesta sekä vanhustenhoidon riittävistä resursseista. Liian tiukalla kehyksellä näistä ei taideta selvitä.

Ilmastonmuutoksen hillintä on yksi läpileikkaavista teemoista myös kaupungin uudessa organisaatiorakenteessa, ja erittäin hyvä niin.
Pyrittäessä kohti hiilineutraalia Vantaata on jokainen ratkaisu tutkittava kaupungin tasolla. Merkittävä mahdollisuus vähentää kasvihuonekaasupäästöjä on puurakentamisen osuuden lisääminen kaupungin rakentamisessa.

Puupohjaisten rakennustuotteiden käytöllä on tutkimuksen mukaan merkittävät suorat ja välilliset vaikutukset päästöjen vähentämiseen. Puussa oleva hiili varastoituu rakenteisiin pitkäaikaisesti eli vähentää hiilen määrää ilmakehässä. Puurakenteiden valmistus vie murto-osan siitä energiasta mitä betonin valmistamiseen kuluu. Puu on myös kierrätettävä materiaali, mikä tekee siitä ilmastonmuutoksen hillinnän kannalta ylivertaisen.

Miten tämä kaikki edellä mainittu yhdistetään erittäin tiukkaan kaupunginjohtajan esittämään talousarvion kehykseen? Olemme Vihreän ryhmän kanssa jo vuosia puhuneet ennaltaehkäisevien palveluiden merkityksestä. Meidän on kyettävä jo ennalta ehkäisemään ongelmia tai vähintäänkin puututtava niihin heti alkuunsa. Pienet ongelmat vievät pienet rahat, isot ongelmat isoja rahoja. Sama pätee myös ilmastonmuutoksen vastaiseen työhön, on parempi aloittaa heti. Tässä siis säästövinkki, ihan ilmaiseksi kaikkien meidän käyttöön.

Perussuomalaisten valtuustoryhmä
Valtuustoryhmän puheenjohtaja Niilo Kärki

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut!

Olimme viime viikolla talousseminaarissa Hyvinkäällä. Tavoitteena oli käsitellä Vantaan taloutta strategisella tasolla.

HS uutisoi helmikuun lopulla:
Pääkaupunkiseutu kasvaa pääosin maahanmuuton takia, kaupungit haluavat apua valtiolta – ”Tästä seuraa valtavia haasteita”
…
Vantaan kouluissa puhutaan jo 122 eri äidinkieltä.

”Maahanmuuttajanuorten on keskimäärin vaikeampi löytää paikkaansa suomalaisessa yhteiskunnassa. Heidän tukemiseen tarvitaan lisää rahaa”, Vantaan kaupunginjohtaja Ritva Viljanen (sd) sanoo.

HS uutisoi maaliskuussa Espoon kaupunginjohtajan suulla: ”Vieraskielisen väestön määrä kymmenkertaistuu 30 vuodessa. Se tarkoittaa meille valtavia haasteita.”

Espoolle koituu maahanmuutosta valtavat kustannukset ja valtion pitäisi maksaa niistä suurempi osa, vaatii kaupunginjohtaja Jukka Mäkelä.

Seminaarissa kuulimme jälleen, kuinka - Suomen vieraskielisimmän kaupungin - Vantaan kasvusta tulee 80-85% vieraskielisestä väestönkasvusta ja muuttoliikkeestä. Ennusteiden mukaan Vantaalla on v 2035 alle 55 vuotiaasta väestöstä jo 40% vieraskielisiä. Millaiset ovat Vantaan kululaskelmat? Muutkin kuin erityiskohtelun kulut. Päivähoito, esikoulu, koulu, terveydenhuolto jne.

Oleskeluluvista ja pakolaisstatuksesta päättää valtio – ei yksikään kunta. Siksi valtion tulee korvata kunnille aiheutuneet kulut täysimääräisinä valtionosuuksissa. Jotta korvauksia voidaan todellisuuspohjaisesti vaatia ja myös budjetoida tuleville vuosille on syytä kirjanpidossa seurata aiheutuvat sekä suoranaiset että välilliset kulut.

Käymme jo nyt valtion kanssa MAL-neuvottelut maankäytön, asumisen ja liikenteen asioista.
On syytä herättää kysymys myös MAL neuvotteluista Maahanmuuttajien Aiheuttamista Laskutuksista. Niiden tavoitteena olisi sopia valtion kanssa maahanmuutosta aiheutuvien kulujen korvaamisesta täysimääräisinä valtionosuuksissa kunnille.
Vantaan verotulot ja palvelumaksut tulee käyttää Vantaan ja vantaalaisten hyvinvoinnin ylläpitoon ja edistämiseen.

Kehyksen 2020–2023 linjauksissa mainitaan mm. ”Segregaation torjunta painopisteenä. Myönteisen erityiskohtelun alueohjelman toteuttamista jatketaan.” Millaisia toimenpiteitä on suunniteltu? Mistä on saatu mallia? Mitä toimenpiteiden odotetaan maksavan? Millaisilla mittareilla torjunnan onnistumista mitataan? Julkisuudessa ei ole mistään päin läntistä Eurooppaa kuulunut onnistuneista kokemuksista.

Hyvää budjettivalmisteluissa on selvän 5 M€ määrärahan osoittaminen sisäilmaongelmien hoitamiseen. Koska kyse on oppilaiden, opettajien ja muun henkilökunnan terveydestä ja hyvinvoinnista, on sisäilmarahoitusta pyrittävä vielä esitetystä korottamaan.

Mihin muihin kohtiin budjetoinnissa on tehtävä lisäyksiä?
Opettajilta tulleen tiedon mukaan kolmiportainen tuki, jonka piirissä on myös paljon maahanmuuttajataustaisia lapsia, ei toimi. Osa lapsista jää ilman yleistä tukea, eikä tuen määrä nouse portaittain niin kuin pitäisi. Laaja-alaisia erityisopettajia pitäisi palkata lisää, nyt luokan- ja aineenopettajat on jätetty painimaan yksin ongelmien kanssa. Inkluusio ei ole toiminut, on harkittava paluuta erityisluokkiin- ja kouluihin.

Vantaa kilpailee pääkaupunkiseudun muiden kuntien ja yksityissektorin kanssa hoitohenkilökunnan saatavuudesta.

Vantaan työnantajakuva on viime vuosina selkeästi laskenut. Samaan aikaan on työmäärän koettu nousseen yli sietokyvyn, esim. lähes 80% terveysasemien työntekijöistä kokee näin. Tämä on johtanut siihen, että hoitajat hakeutuvat aiempaa herkemmin muualle kuin Vantaalle.

Jo nyt on palvelutaloissa, hoivaosastoilla ja kotihoidossa kymmeniä vapaita vakansseja, joihin ei ole saatu päteviä hakijoita. Myöskään sijaisia ei Vantaalle ole saatu riittävästi.

Onkin harkittava lisää toimia nykyisten hoitajien pitämiseksi ja uusien rekrytoimiseksi. Helsinki on ratkaissut asian nostamalla palkkoja. Myös työilmapiirillä, hyvällä johtamisella ja esim. kattavalla työterveyshuollolla on iso merkitys työssä pysymisessä.

On syytä palata päästövähennystavoitteissa EU:n linjaamalle tasolle. Päästövähennysten ja aikataulujen tiukentamisesta on luovuttava. Onko suunniteltu Vantaalta ja vantaalaisilta edellytettävät toimenpiteet ja niistä aiheutuvat menot? Jopa Saksa on ilmoittanut vastustavansa EU:n päästöpolitiikan tiukennuksia. Energiansäästö, maaperän, vesistöjen ja ilman suojelu ovat hyviä asioita. Hiilidioksidi-hypetykselle ei ole todellisuudesta mitattuja perusteita. Vuosikymmenestä toiseen pieleen menneet tietokonemallinnukset eivät perusteiksi riitä.

Vantaan verotulot ja palvelumaksut tulee käyttää Vantaan ja vantaalaisten hyvinvoinnin ylläpitoon ja edistämiseen.

Vasemmistoliiton valtuustoryhmä
Valtuustoryhmän varapuheenjohtaja Antero Eerola

Arvoisa puheenjohtaja,

Vantaa on Suomen nopeimmin kasvava, kehittyvä, elinvoimainen ja virkeä kaupunki. Me emme elä kuitenkaan tyhjiössä. Valtakunnan päätöksenteossa annetaan raamit Vantaankin toimille.

Viime eduskuntakauden oikeistovalta on onneksi enää kuin toissayön paha uni. Uusi toivo ja uusi alku ovat nyt mahdollisia, kun Säätytalolla kasataan vihreän kansanrintaman hallitusohjelmaa.

Massiivisin lähimenneisyyden virhe oli koodinimellä sote-uudistus tunnettu hanke, joka olisi ollut historian laajin hyvinvointivaltion saneeraamisen, yksityistämisen, pörssiin viemisen ja ostopalveluiksi muuttamisen hanke. Sen jälkeen ei olisi enää voinut puhua julkisista sosiaali- ja terveyspalveluista.

Valitettavasti sosiaali- ja terveyspalvelut osataan ajaa kriisiin myös kuntien omilla toimilla. Tästä Vantaallakin on useita esimerkkejä. Länsimäen terveysasema suljettiin väliaikaisesti ilman, että asiasta edes kerrottiin etukäteen sosiaali- ja terveyslautakunnalle.

Palveluissa ei ole tarpeeksi väkeä töissä. Valtuustoseminaarissa todettiin yksimielisesti ongelmaksi se, että meille ei tulla töihin, vaikka kaupunki on valmis palkkaamaan lisää uusia työntekijöitä. Vakansseja jää auki.

Jotain on vialla. Erityisesti kotihoitoon on syntynyt synkkä kierre. Alan ammattilaiset lähtevät, koska töitä on liikaa. Kun väki vähenee, jäljelle jäävien työkuorma kasvaa. Näin yhä useampi haluaa lähteä.

Kierre on katkaistava. Kotihoitajien palkkoja on korotettava. Kyse ei ole edes suurista summista, vaan muutamista kympeistä kuukaudessa työntekijää kohden. On sanottu, että Vantaa ei halua osallistua pääkaupunkiseudun palkkakilpailuun. Sen kääntöpuoli on se, että Vantaalla vanhukset eivät saa yhtä hyvää hoitoa kuin naapurikunnissa.

Palkan ohella kotihoitajille pitää voida tarjota joukkoliikenteen lippuja, liikuntaseteleitä ja tukea edulliseen asumiseen.

Lisää hoitavia käsiä ja ongelmia ratkovia päitä tarvitaan myös hammashoitoon. Tehostamisen ja tuottavuuden tiristämisen tie on kuljettu loppuun, työntekijöiden selkänahasta ei ole enää lisää kaavittavaa.

Arvoisa puheenjohtaja,
Julkisuudessa kerrottiin alkuvuodesta, millaiseen rappioon yksityinen bisnes on ajanut suomalaisen vanhustenhoidon. Kyse ei ole ylätason järjestelmäongelmista vaan kanssaihmistemme viimeisistä vuosista. Meidän velkamme on, että ihminen voi viettää ne inhimillisesti ja arvokkaasti.

Vantaalla ei onneksi ole löydetty vakavia laiminlyöntejä. Tästä kertovat myös Vasemmistoliiton aloitteesta käynnistetyt tehotarkastukset vanhusten asumisyksiköissä.

Ongelmat ovat tulleet taloon toista kautta. Vantaalla on syntynyt riippuvuus vanhustenhoidon yksityisistä palveluntuottajista. Tällä hetkellä kaupunki ostaa yksityisiltä palveluita yli 820 asukkaalle ja tuottaa omana toimintana paikkoja noin 320 asukkaalle.

Tämä suhde pitäisi kääntää toisin päin. Kyse ei ole pääosin edes politiikasta vaan taloudesta. Kun ei ole riittävästi omia palveluita, voivat yksityiset ryhtyä nostamaan hintoja. Kaupungilla ei ole keinoja tai mahdollisuuksia kieltäytyä tästä, koska omaa vaihtoehtoa tuotannolle ei ole. Hinnankorotuksia on nähty jo nyt muun muassa lastensuojelun palveluissa.

Arvoisa puheenjohtaja,
Suuri häpeäpilkku Vantaalla ovat kuitenkin terveyskeskusjonot. Kaupunki lupaa, että vantaalaiset pääsevät ei-kiireelliseen hoitoon 14 päivässä. Pahimmillaan jonot ovat 65 päivää niillä, joilla on omalääkäri ja 77 niillä, joilla ei ole. Näin ei saa jatkua.

Asia on ratkaistava muun muassa laajentamalla terveyskeskusten aukioloaikoja illalla. Vastaukseksi ei riitä, että lääkärit eivät suostu kaksivuorotyöhön. Tämä on asia, joka pitää selvittää heti.

Vasemmistoliiton mielestä virkamiesjohdolta tullut raami budjettikehyksille ei riitä. Sitä pitää neuvotteluissa nostaa. Nyt pohjalla olevalla kehyksellä ei kyetä ratkaisemaan toimialan kriisiä. Se voi päinvastoin syventää ongelmia.

Arvoisa puheenjohtaja,
Vasemmistoliiton tämän kertainen ryhmäpuhe on keskittynyt sosiaali- ja terveyspalveluihin. Siellä pulmat ovat kaikkein suurimmat. Samalla kuitenkin isoja kysymyksiä on ratkaistavana päiväkodeissa, kouluissa, ammattikouluissa, kulttuuripalveluissa ja kirjastoissa.

Myös niissä kehyksen koko on pidettävä avoimena.

Vantaa

Keskustan valtuustoryhmä
Valtuustoryhmän puheenjohtaja Irja Ansalehto-Salmi

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut!

Olemme menossa kohti niukempia aikoja. Suunta näyttää ilmeiseltä, mutta vauhti ja pudotuksen määrä on arvoitus. Epävarmuutta luovat niin kansainväliset kriisit, kauppasodan uhka kuin brexitkin. Suomen, myös Vantaan taloudella on viime vuodet mennyt hyvin. Työttömyys on laskenut, verotulot nousseet, palvelut on pystytty enimmältä osalta hoitamaan hyvin ja velkaa on vähennetty.

Säätytalon ratkaisuja odotellaan mm. koulutuksen, vanhus- ja vammaispalveluiden, koko soten ja verotuksen suhteen. Mitä uutisia sieltä tuleekaan kuntatalouteen? Jos valtakunnan tasolla tehdään uusia päätöksiä esim. hoitajamitoituksesta, on Vantaalla kuitenkin ihan itse mietittävä, miten palvelut parhaiten järjestetään. Tuli sotesta mitä ratkaisuja tahansa, ne tuskin astuvat voimaan ihan heti. Me keskustalaiset lähdemme siitä, että vanhuksilla ja vammaisilla on subjektiivinen oikeus laadukkaaseen ja turvalliseen hoivaan ja huolenpitoon ja päätökset on tehtävä sen mukaisesti.

Taloudesta saadun rautaisannoksen voisi tiivistää niin, että tulopuolella ei tänä vuonna päästä ihan tavoitteisiin ja menopuolella näyttää ylityksiltä ja sama suunta jatkuu tulevina vuosina. Tietojakin vielä puuttuu: HSL:n lippu-uudistuksen Vantaalle tulevan laskun lopullista summaa ei tiedetä ja HUS:nkin tietoja odotellaan. Muitakin ylityspaineita on sekä ensi vuoteen että koko TS-kauteen.

Valtuustokauden alussa tehty valtuustosopimus on edelleen voimassa. Sopimuksen keskeisiä kohtia ovat veroprosentin pitäminen nykytasolla, velkamäärä alle miljardissa ja nettoinvestoinnit enintään 500 miljoonassa valtuustokaudella.

Kun näköpiirissä on samaan aikaan sekä talouden heikkeneminen että menojen lisäyspaineita, on jossain vaiheessa selkeästi pohdittava priorisointia. Peruspalveluiden on oltava silloin etusijalla. Niille on turvattava riittävät määrärahat eikä alibudjetointia tule hyväksyä. Terveyttä ja hyvinvointia edistävää työtä ei ole vara laiminlyödä. Pieni panostus nyt voi olla iso säästö huomenna.

Kun kaikki talousarvion ja talousuunnitelman todelliset lähtötiedot ovat selvillä, taloussuunnittelun on jatkuttava palvelutarpeiden pohjalta, puutteet ja heikkoudetkin tunnistaen ja niin, että kaikki näkökulmat tulevat kuulluksi ja yhteisiä ratkaisuja haetaan, vaikka se vaatisi enemmänkin aikaa.

Ilmastonmuutoksen torjunnasta vastuu on kaikilla. Jokainen tekee ratkaisuja omassa elämässään. Kaupunki voi toimia monin tavoin! Miten nopeasti kaupungin öljylämmitteiset kiinteistöt voisi muuttaa maalämmölle? Milloin kaupungin kiinteistöjen katolle alkaa ilmestyä aurinkopaneeleita? Lähiruoan osuutta voisi varmasti lisätä. Toimivat ja asukkaiden tarpeita palvelevat joukkoliikenneyhteydet kaikkialla Vantaalla vähentäisivät tarvetta henkilöauton käyttöön. Eikö kaupunki voisi korvata pienentämäänsä hiilinielua istuttamalla uuden puun jokaisen kaatamansa puun tilalle ja vaatia samaa soveltuvasti

kaavoitussopimuksissa niin, että rakennusoikeuden saaja kustantaa kaatamiensa puiden tilalle puiden istutuksen muualle?

Asuntoja valmistuu hurjaa tahtia ja valtaosa niistä on pieniä asuntoja. Sitä kuvaavat myös luvut. Viime vuonna valmistui n. 4500 uutta asuntoa ja asukasmäärä kasvoi hieman yli 5100 asukkaalla. Uudet asunnot ovat valmistuneet hyvien joukkoliikenneyhteyksien ja palvelujen äärelle. Miksi tällaisiin paikkoihin, mm. koulujen lähelle, ei rakenneta myös lapsiperheille sopivia asuntoja? Lapsiperheetkin voisivat olla hyvin kiinnostuneita elämään hyvien joukkoliikenneyhteyksien ja palvelujen äärellä. Jos kaavoituksen suuntaa ei muuteta, viesti on selkeä: lapsiperheet eivät ole tervetulleita! Ja niin ei ryhmämme mielestä saa olla.

Nopea väestönkasvu aiheuttaa väistämättä paineita palveluihin sekä investointi- että käyttötalousmenoihin. Kysymme, kuinka suureen kasvuun meillä on varaa - etenkin, kun taloudessa ei jatkossa välttämättä mene niin hyvin kuin nyt.

Suurimmat kaupungit - myös Vantaa - esittelevät huimia maahanmuuttoon ja maassamuuttoon perustuvia väestökasvun tavoitteita. Ja ympäri Suomea kärsitään työvoimapulasta. Kaikkien suomalaisten, myös vantaalaisten etu on, että muuta Suomea ei imetä tyhjiin, vaan kaikkialla maassa, myös maaseudulla on jatkossakin mahdollisuus työhön ja toimeentuloon. Vaikka kuinka huimia visioita kaupunkien kehityksestä esitetään, niissä ei ole vielä ihmistä, joka pärjäisi syömättä. Ruoan tuotantokin tarvitsee tekijänsä ja alueensa. Lähiruokaahan kaikki arvostavat - ainakin puheissa. Maan sisäisen kilpailun sijasta pääkaupunkiseudun keskeisen kilpailuareenan tulisi olla Itämeren alue. Siinä pärjääminen on kaikkien suomalaisten etu.

Arvoisa puheenjohtaja!

Ryhmämme toivoo talousarvion ja talousuunnitelman jatkovalmistelun sujuvan rakentavasti ja ratkaisukeskeisesti.

Vantaa Siniset valtuustoryhmä
Valtuustoryhmän puheenjohtaja Pietari Jääskeläinen

Vantaan positiivista talouskehitystä tulee jatkaa määrätietoisen toimin. Toimintakulujen kurissapitämiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Tarpeellisia investointeja on pyrittävä toteuttamaan ilman lainanottoa. Kaupungin toimintoja elinkeinotoiminnan vahvistamiseksi tulee edelleen lisätä ja kaupungin houkuttelevuutta yrittäjille eri toimin edistää. Vantaan erityisvahvuus, sen asema Suomen logistisena keskuksena, tulee hyödyntää täysimääräisesti niin kotimaassa kuin kansainvälisestikin.

Vantaan väkiluku on kasvanut viime vuosina voimakkaasti. Suhteellisesti eniten on kasvanut maahan muutto ja vähäisemmässä määrin on muutettu muualta Suomesta. Luonnollinen väestönlisäys on ennätyksellisen alhaista. Vantaan kannalta on huolestuttavaa koulutetun ja osaavan työvoiman lisääntyvä muutto ulkomaille.

Väkiluvun kasvu ei ole tämän takia valitettavasti lisännyt vastaavasti verotulojen kasvua. Väkiluvun kasvu on kasvattanut kaupungin tulonsiirtoja ja muita kustannuksia. Tämänkin vuoksi on tärkeää, että maahanmuuttajaväestön kotouttamiseen ja kouluttautumiseen työelämään kiinnitetään erityistä huomiota. Vantaan työpaikkaomavaraisuus on ollut yli 100 %. Tarkoituksenmukaisilla koulutus-, asunto- ja elinkeinopoliittisilla toimilla olisi mahdollisuus kasvattaa omassa kaupungissa olevien ihmisten työllistymistä omille kotikonnuilleen.

Rakennetyöttömyys on Vantaalla kuten muuallakin Suomessa merkittävä ongelma. Valitettavan paljon on niitä, jotka eitä ole nousukaudellakaan työllistyneet. Kaikki voitava tulee tehdä, että kukaan nuori ei jäisi peruskoulun jälkeen vaille toisen asteen koulutusta – ammatillista tai lukiokoulutusta. Ennuste että tällaisia nuoria odottaa elinikäinen syrjäytyminen ja siitä aiheutuvat mielenterveys-, päihde-, ym. ongelmat on suuri. Lisäksi lasku yhteiskunnalle on toista miljoonaa euroa pysyvästi syrjäytyneen ihmisen erilaisina sosiaali- ja muina menoina.

Eniten työllisyys on kasvanut rakennusalalla ja ennusteen mukaan rakennusbuumi jatkuu myös lähivuosina. Tämä on merkinnyt osaltaan myös asuntomenojen jatkuvaa kasvua, minkä takia kaupungin tulee varautua edelleen kasvaviin tulonsiirtoihin ja toisaalta pyrkiä hillitsemään asumisen kustannuksia. Asunto- ja muilla poliittisilla toimilla tulee turvata, ettei mikään kaupunginosa muuttuisi slummiksi kuten eräissä Ruotsin lähiöissä on tapahtunut.

Rakentamisen laatuun tulee kiinnittää erityishuomiota. Kosteusongelmiin tulee olla 0-toleranssi. Kaupungin osaava yli 10000 ihmisen työyhteisö on kaupungin voimavara. Esiintyviin osin hyvinkin vaikeisiin rekrytointiongelmiin ja runsaisiin sairauspoissaoloihin erityisesti sosiaali- ja terveystoimessa tulee löytää ratkaisut palvelujen turvaamiseksi.

Terveydenhoidon osalta tulee varmistaa, että palvelut terveyskeskuksissa lääkärin vastaanottoineen turvataan entistä lyhyemmillä jonotusajoilla. Kotihoidossa sekä tehostetussa palveluasumisessa todetut puutteet tulee korjata. Lasten ja nuorten pääsy mielenterveyspalvelujen piiriin tulee varmistaa hoitokäytäntöjä kehittämällä.

Opetustoimessa keskeinen kehittämistyö tulee kohdistaa varhaiskasvatuksen ja nuorten toisen asteen koulutuksen turvaamiseen.

Kristillisdemokraattinen valtuustoryhmä
Valtuustoryhmän puheenjohtaja Jouko Jääskeläinen

Epävarmuuden tila vaatii tarkkaavaisuutta

Vuoden 2020 talousarviota ja koko suunnitelmakautta leimaa epävarmuus. Miten palkkaratkaisut, kikyn jälkeinen aika ja toimialojen täsmälliset työntekijätarpeet vaikuttavat erityisesti palkkakuluihin? Mitä Säätytalolta siis tulee.

Valtionosuudet ovat pitkään olleet varsin vakaasti ennustettavissa. Omien toimialojemme kohdalla meillä on kuitenkin syytä olla jatkuvasti valppeilla. Sosiaali- ja terveyssektori jää tärkeäksi tehtäväksemme lähivuosiksi. Siksi on herkällä korvalla kuunneltava kuntalaisten tarpeita. Ei ole väärin vaatia lisää resursseja eikä ole väärin kohdentaa voimavaroja laadullisesti ja taloudellisesti parhaalla mahdollisella tavalla. Omaishoidon, vanhusten kotihoidon ja lapsiperheiden kotiavun budjetoinnissa pitää varmistaa, että resurssit riittävät.

Lähivuosien talouskehitys ja väkilukuamme vahvasti lisännyt muuttoliike eivät välttämättä ole myönteisessä synkronoinnissa keskenään. Siihen epävarmuuteen, miten väestön lisäys, sen sosioekonominen asema, työllisyys ja verotulokertymä suhtautuvat toisiinsa, tulee hankkia lisää faktapohjaista selvyyttä. On oltava valppailla.

Kaavoitus- ja liikenneratkaisuilla vaikutamme suuriin linjoihin. Pientä, paljon ja korkealle tuntuu olevan kaavoituksemme päälinjaus tällä hetkellä. Minä en tässä näe kovin selkeää perhesuuntautumista – Suomen kriittinen menestystekijä tällä hetkellä on uusien ikäluokkien surkea koko.

En näe tässä myöskään mitään selkeää ympäristösuhteen vahvistamista - tärkeä luontosuhde on edelleenkin arjen askareissa koettu luonnon läheisyys. Ilmastoteko on myös lähiruoan ja lähiresurssien käyttäminen – tehdään kilpailuttaminen siis viisaasti.

Kehäradan ratkaisujen myötä Vantaa kuuluu luultavasti maailman kymmenen parhaiten suunnittelussa onnistuneen kaupungin joukkoon.

Jatko ei ole yhtä helppoa. Suurista julkisuudessa mainituista hankkeista lähinnä pohjoiseen suunnatulla nopealla radalla voisi olla myönteisiä vaikutuksia meille.

Toinen asia ja nopeita ilmaston vaikuttavia ratkaisuja vaativa asia on poikittainen liikenne meillä ja koko alueellakin. Reuna-alueita ei saa unohtaa. Ratikan ja bussien varaan tehdyt ratkaisut on syytä käydä vielä tarkkaan läpi. Uudet työn tekemisen ja liikkumisen tavat haastavat suunnitelmamme, kuten seminaarimme esitelmät osoittivat.

Rakentamisen ja sen valvonnan virheet ja laiminlyönnit maksetaan nyt. Työpaikkojen ja koulujen sisäilmaongelmat eivät ole kahdessa vuodessa mihinkään hävinneet. Henkilökunta ja oppilaat eivät koskaan saa tässä olla laskun maksajia. Suurin toivein asettamamme neuvottelukunta ansaitsee paikkansa ja jatkonsa sekä järkevällä tavalla toteutettavan toimintatapojen vahvistamisen.

Toivomme edelleenkin vahvaa ja myönteistä yhteistyötä yli virka- ja puoluerajojen. Siinä on Vantaan vahvuus.

Ruotsalaisen Kansanpuolueen valtuustoryhmä
Valtuustoryhmän puheenjohtaja Patrik Karlsson

Ärade ordförande, fullmäktigekolleger, mina damer och herrar, kommuninvånare

Tack alla som var med på fullmäktige seminariet i Hyvinge, bra diskussioner och nya arbetssätt som vi hoppas leder till ännu bättre samarbete mellan de politiska grupperna.

När det gäller stadens omgivning och miljö är det viktigt att de gamla centrumen utvecklas och görs attraktiva. När det gäller inomhusproblemen är det viktigt att de genast åtgärdas och då måste det finnas resurser på sikt kunde byggnadsinspektörernas uppgifter ses över så skulle vi spara många miljoner varje år. Samma gäller att övervaka de företag som får uppdrag av Vanda stad, idag är den urusel. På flera områden behövs fler parkeringsplatser, värst drabbat är Kivistö området.
Kaupungin strategian pitäisi vuonna 2020 olla panoksia työllisyyden hoitoon sekä elinvoima- ja vetovoimaohjelman toimeenpanoon.

Att vi i Vanda satsar på skolorna och daghemmen är bra och att vi har som mål att vara Finlands bästa. Därför borde även det svenskspråkiga daghemsnätverket ses över, och byggandet av Mårtensdals skola och daghem prioriteras. För att vi skall få tre stegs-stödet att fungera måste det komma till elevvårdspersonal, i dagens läge kan det göras en undersökning i september och rapporten kommer i slutet av maj. Det betyder att eleverna tappar ett år av rätt stöd, så kan det inte få vara. Skolmaten var igen på tapeten när eleverna träffades på Påverkardagen på Heureka nu på våren, för att barnen skall orka en hel skoldag behöver skolmaten vara god, det är vårt ansvar som på politiker att höja på anslagen för skolmaten 2020. Våra barn är värda det! Billigast är inte bäst!

Vi behöver på sikt ett allaktivitets hus i Dickursby / Aviapolis området, huset skall vara attraktivt för företagens konferenser, mässor, konserter m.m. Projektet kunder vara ett samprojekt med företag och Vanda stad. Vi måste bli mer attraktiva om vi vill ha mer evenemang till Vanda. När det gäller idrottsanläggningar så kunde det satsas på mer projekt där privata intressenter är med och bygger. Staden behöver inte själv bygga allt. Många föreningar behöver mötesutrymmen, där kunde nog skolorna användas mer än idag på både eftermiddagar och kvällar samt helger. En utredning hur mycket de används idag skulle vara intressant!

Nu när vi vet att det inte blev någon SOTE så borde vi satsa på att själva utveckla tjänsterna i inom social och hälsovården inom staden. Det finns många områden som behöver ses över.

Vi inleder Nya Vanda – Uusi Vantaa 2020, vi inom SFP är nöjda att den svenska servicens koordinering centraliseras i och med Nya Vanda, men vi önskar också att det finns tillräckligt med personresurser så att koordinering fungerar och att det ges svensk service inom alla stadens områden. Vanda skall även göras attraktiv för svenskspråkiga och stadens marknadsföring borde förbättras på den punkten. Det talas om att Vanda är en tvåspråkig stad, vilket det är, men att då ge info om vissa saker på bara finska och engelska accepteras inte!

Vi hoppas även att vi alla jobbar ansvarsfullt så att vi fortsättningsvis kan stärka vår ekonomi! Nu ser det ut som att lånebördan stiger, vilket inte får bli någon trend. Vi har många arbetsplatser och är en växande stad. Finns det hus och fastigheter som är en belastning för staden så borde de säljas.
Vi jobbar vidare tillsammans mot ett ännu bättre Vanda.

19 § **Jenni Chen-Yen ja 51 muun valtuutetun aloite Kivistön palveluiden valmistumisen nopeuttamiseksi**

VD/4588/00.02.00.03/2019

Jenni Chen-Yen ja 51 muuta valtuutettua jättivät seuraavan hallintosäännön mukaisen valtuustoaloitteen:

”Valtuustoaloite Kivistön palveluiden valmistumisen nopeuttamiseksi

Kivistö on suurin Vantaan suuralueista. Se kattaa läntisen Pohjois-Vantaan ja kolmasosan koko kaupungista. Naapureinaan Kivistöllä on Espoo, Nurmijärvi ja Tuusula. Kivistön alueella on 10 kaupunginosaa: Piispankylä, Keimola, Kivistö, Lapinkylä, Myllymäki, Vestra, Luhtaanmäki, Riipilä, Seutula ja Kiila.

Kivistö on pääkaupunkiseudun mittavin uusi asuin- ja työpaikka-alue. Kivistön suuralueelle rakentuu kaupunkimainen keskusta palveluineen. Kehärata ja vuoden 2015 asuntomessut vauhdittivat Kivistön keskustan kasvua.

Kivistöön luvattu suurkauppakeskushanke, jonka piti valmistua 2018, ei etene toistaiseksi eikä kauppakeskuksen valmistumisaikataulusta ole tarkkaa tietoa. Kivistössä on tällä hetkellä 2 lähikauppaa, kioski ja muutama ravintola, jotka eivät ole tarpeeksi kattavia palvelemaan alueella nykyistä noin 7000 asukkaan väkilukua. Lähin terveysasema ja kirjasto sijaitsevat Martinlaaksossa. Apteekki ja isot ruokakaupat Myyrmannissa tai Jumbossa. Pitkät asiointi/kauppareissut saastuttavat ilmastoa haitallisesti. Lisäksi moni julkisen liikenneväylän käyttäjä, vammainen tai sairas henkilö ei pysty kantamaan isoja ostoksia lihasvoimin turvallisesti kotiin.

Kivistöön rakennetaan vauhdilla uusia pientaloja ja kerrostaloja, mutta palvelut eivät ole kasvaneet samassa suhteessa. Tällä aloitteella velvoitamme virkamiehiä ottamaan erityisen huomioon Kivistön alueen palveluiden valmistumisen nopeuttamiseksi.”

Kaupunginvaltuusto 20.5.2019 § 19

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:
- Jenni Chen-Yen ja 51 muun valtuutetun aloite Kivistön palveluiden valmistumisen nopeuttamiseksi

1+51

Valtuustoaloite Kivistön palveluiden valmistumisen nopeuttamiseksi

20.5.2019

Jenni Chen-Ye ~~8.4.2019~~

Kivistö on suurin Vantaan suuralueista. Se kattaa läntisen Pohjois-Vantaan ja kolmasosan koko kaupungista. Naapureinaan Kivistöllä on Espoo, Nurmijärvi ja Tuusula. Kivistön alueella on 10 kaupunginosaa: Piispankylä, Keimola, Kivistö, Lapinkylä, Myllymäki, Vestra, Luhtaanmäki, Riipilä, Seutula ja Kiila.

Kivistö on pääkaupunkiseudun mittavin uusi asuin- ja työpaikka-alue. Kivistön suuralueelle rakentuu kaupunkimainen keskusta palveluineen. Kehärata ja vuoden 2015 asuntomessut vauhdittivat Kivistön keskustan kasvua.

Kivistöön luvattu suurkauppakeskushanke, jonka piti valmistua 2018, ei etene toistaiseksi eikä kauppakeskuksen valmistumisaikataulusta ole tarkkaa tietoa. Kivistössä on tällä hetkellä 2 lähikauppaa, kioski ja muutama ravintola, jotka eivät ole tarpeeksi kattavia palvelemaan alueella nykyistä noin 7000 asukkaan väkilukua. Lähin terveysasema ja kirjasto sijaitsevat Martinlaaksossa. Apteekki ja isot ruokakaupat Myyrmannissa tai Jumbossa. Pitkät asiointi/kauppareissut saastuttavat ilmastoa haitallisesti. Lisäksi moni julkisen liikenneväylän käyttäjä, vammainen tai sairas henkilö ei pysty kantamaan isoja ostoksia lihasvoimin turvallisesti kotiin.

Kivistöön rakennetaan vauhdilla uusia pientaloja ja kerrostaloja, mutta palvelut eivät ole kasvaneet samassa suhteessa. Tällä aloitteella velvoitamme virkamiehiä ottamaan erityisen huomioon Kivistön alueen palveluiden valmistumisen nopeuttamiseksi.

Vantaan kaupunginvaltuutettu Jenni Chen-Ye

1. Maarit Raja-Aho MAARIT RAJA-AHO
2. MARKKU WIECKMAN
3. Anitta Orpana Anitta Orpana
4. Paula LEHTOMÄKI Paula Lehtomäki
5. Sami Kanerva
6. LAURI KAIRA
7. Markus Lyyra
8. Carita Orlando
9. Niilo Kärki

10. Kirsi Rokkilahti
11. TANJA VAHVELAINEN
12. Eija Liimatainen
13. JANNE LEPPÄNEN
14. Pia Kurki
15. JAN EDELMANN
16. ~~OTSO~~ Kivimäki
17. JUHA MALMI
18. PATRIK KARLSSON
19. STEFAN ÅSTRAND
20. TIINA TUOMELA
21. JOUKO JÄÄSKELÄINEN
22. IRJA ANSALEHTO-SALMI
23. JUSSI VÄHÄKANGAS
24. JUHA HEIKURAINEN
25. JUHA SÄRKELÄ
26. Aadan Ibrahim
27. Pirkko Letto
28. Susanna Bruun
29. Tarja Eklund
30. Faysal Abdi
31. Pirkko Uitti
32. Nina Pispala
330 Jari Jääskeläinen
34. Salla Lindblad-Palo
35. Pirjo Ala-Kapee-Hoffman
36. Kimmo Kiljunen
37. Minna Atiye
38. Silvenfuij. Sveta Silvennoinen-Kiiskinen
39. Antti Aura
40. Maija Rautavaara
41. Emmi Pajunen
43. Raija Virta
44. Mika Raatikainen
45. Paula Lehtomäki
46. Sari Laakso
47. Pirkan jääskeläinen
48. Mika Kasonen
49. TIMO AUVINEN
50. [illegible]
51. Mari Hynninen

20 § **Minna Kuuselan, Eve Rämön ja Anniina Kostilaisen ja 37 muun valtuutetun aloite Tikkurilan yhteyteen toteutettavasta kesäkeitaasta**

VD/4590/00.02.00.03/2019

Minna Kuusela, Eve Rämö ja Anniina Kostilainen sekä 37 muuta valtuutettua jättivät seuraavan hallintosäännön mukaisen valtuustoaloitteen:

”Tikkurilan uimahallin kesäkeidas

Vantaan palveluverkkosuunnitelmassa luvataan, että kaupunki kehittää uimahallien palveluverkkoa Tikkurilan ja Myyrmäen uimahallien palveluja kehittämällä ja uusien uimahallien toteuttamisella Koillis-Vantaalle ja Kivistöön.

Tikkurilan uimahallin takana oleva iso nurmikenttä on ollut käyttämättömänä vuosikaudet. Tähän on jo uimahallin 1960-luvulla suunnitellut arkkitehti itse ideoinut ulkouimapaikkaa. Suositulla kuntalaisaloitteellakin on paikalle toivottu maauimalaa ja toisen vastaavan aloitteen nimienkeruu on parhaillaan käynnissä.

Me allekirjoittaneet tuemme toki tarvetta kunnolliselle maauimalalle, mutta toivomme kaupungin selvittävän mahdollisuudet myös kevyemmän ratkaisun, iloisen ja rennon Tikkurilan kesäkeitaan toteuttamiseen tähän Tikkurilan uimahallin tarjoamaan luontevaan paikkaan.

Kesäkeidas ei kilpailisi tulevan Elmon urheilupuiston toteutuksen kanssa, vaan parantaisi Tikkurilan uimahallin ja urheilupuiston palveluja palveluverkkosuunnitelmassa luvatulla tavalla. Keitaaseen voitaisiin sijoittaa uima-altaat kesäiseen ulkoiluun ja lasten tarpeisiin, ei niinkään ensisijaisesti liikunnallisista lähtökohdista. Maltillisen kokoinen monitoimiallas, erillinen lastenallas ja poreallas/-altaat voisivat esimerkiksi olla hyvä kokonaisuus. Kesäkeidas olisi teknisesti helpompi, nopeampi ja edullisempi toteuttaa kuin iso maauimala.

Alueella olisi runsaasti tilaa rennolle oleskelulle, piknikeille, auringonotolle ja mahdollisesti kesäliikuntavälineitä, kuten koripallokorit tai rantalentiskenttä. Oleellista kesäkeitaassa olisi kesäkahvila, mistä saisi kunnollisia jäätelöannoksia ja voisi ostaa pientä piknik-syötävää. Alue suunniteltaisiin laadukkaan viherrakentamisen keinoin viihtyisäksi, niin että auringonpaahteesta voisi vetäytyä halutessaan varjoon puiden alle. Alueella voisi järjestää myös pienimuotoisia kesä- ja kulttuuritapahtumia.

Ilmastonmuutoksen myötä etenkin heinä- ja elokuu ovat lämpenemässä ja pitkät hellejaksot ovat realismia. On varmaa, että tällainen kesäkeidas olisi hyvin suosittu. Se houkuttelisi varmasti asiakkaita myös uimahallin puolelle ja parantaisi muutenkin Tikkurilan urheilupuiston houkuttelevuutta.

Turkuun ollaan suunnittelemassa Aurajoen rantaan kelluva kulttuurikylpylälautta (Turun kaupunginhallitus 4.3.2019). Samankaltaista innovatiivisen rentoa otetta kaipaamme nyt Tikkurilaan! Esitämme siis, että Vantaa selvittää mahdollisuuden toteuttaa Tikkurilan uimahallin yhteyteen kesäkeidas.”

Kaupunginvaltuusto 20.5.2019 § 20

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.
Liite:
- Minna Kuuselan, Eve Rämön ja Anniina Kostilaisen ja 37 muun valtuutetun aloite Tik-kurilan yhteyteen toteutettavasta kesäkeitaasta

~~Ltk. 24~~ (37)

Tikkurilan uimahallin kesäkeidas
Valtuustoaloite 20.5.2019

Vantaan palveluverkkosuunnitelmassa luvataan, että kaupunki kehittää uimahallien palveluverkkoa Tikkurilan ja Myyrmäen uimahallien palveluja kehittämällä ja uusien uimahallien toteuttamisella Koillis-Vantaalle ja Kivistöön.

Tikkurilan uimahallin takana oleva iso nurmikenttä on ollut käyttämättömänä vuosikaudet. Tähän on jo uimahallin 1960-luvulla suunnitellut arkkitehti itse ideoinut ulkouimapaikkaa. Suositulla kuntalaisaloitteellakin on paikalle toivottu maauimalaa ja toisen vastaavan aloitteen nimienkeruu on parhaillaan käynnissä.

Me allekirjoittaneet tuemme toki tarvetta kunnolliselle maauimalalle, mutta toivomme kaupungin selvittävän mahdollisuudet myös kevyemmän ratkaisun, iloisen ja rennon Tikkurilan kesäkeitaan toteuttamiseen tähän Tikkurilan uimahallin tarjoamaan luontevaan paikkaan.

Kesäkeidas ei kilpailisi tulevan Elmon urheilupuiston toteutuksen kanssa, vaan parantaisi Tikkurilan uimahallin ja urheilupuiston palveluja palveluverkkosuunnitelmassa luvatulla tavalla. Keitaaseen voitaisiin sijoittaa uima-altaat kesäiseen ulkoiluun ja lasten tarpeisiin, ei niinkään ensisijaisesti liikunnallisista lähtökohdista. Maltillisen kokoinen monitoimiallas, erillinen lastenallas ja poreallas/-altaat voisivat esimerkiksi olla hyvä kokonaisuus. Kesäkeidas olisi teknisesti helpompi, nopeampi ja edullisempi toteuttaa kuin iso maauimala.

Alueella olisi runsaasti tilaa rennolle oleskelulle, piknikeille, auringonotolle ja mahdollisesti kesäliikuntavälineitä, kuten koripallokorit tai rantalentiskenttä. Oleellista kesäkeitaassa olisi kesäkahvila, mistä saisi kunnollisia jäätelöannoksia ja voisi ostaa pientä piknik-syötävää. Alue suunniteltaisiin laadukkaan viherrakentamisen keinoin viihtyisäksi, niin että auringonpaahteesta voisi vetäytyä halutessaan varjoon puiden alle. Alueella voisi järjestää myös pienimuotoisia kesä- ja kulttuuritapahtumia.

Ilmastonmuutoksen myötä etenkin heinä- ja elokuu ovat lämpenemässä ja pitkät hellejaksot ovat realismia. On varmaa, että tällainen kesäkeidas olisi hyvin suosittu. Se houkuttelisi varmasti asiakkaita myös uimahallin puolelle ja parantaisi muutenkin Tikkurilan urheilupuiston houkuttelevuutta.

Turkuun ollaan suunnittelemassa Aurajoen rantaan kelluva kulttuurikylpylälautta (Turun kaupunginhallitus 4.3.2019). Samankaltaista innovatiivisen rentoa otetta kaipaamme nyt Tikkurilaan!

Esitämme siis, että Vantaa selvittää mahdollisuuden toteuttaa Tikkurilan uimahallin yhteyteen kesäkeidas.

Vantaalla 20.5.2019

Minna Kuusela, Eve Rämö ja Anniina Kostilainen

muut allekirjoittajat:

Sari Laakso
SARI LAAKSO
Maija Rautavaara
Sveta Silvennoinen-Hiisku
Minna Atigl
Joel Linnainmäki
Pekka Rautio
Vanda Norrena
Sirpa Kamppinen
Juha Järvi
Niilo Kark
Paula Lehmuskallio

Emmi Pajunen

Jenni Chen-Ye

Ulla Kankaala

Tanja Eklund

Faysal Abdi

Jussi Särkelä

Pirkko Letto

Jarno Eskelinen

Tuija Toivonen

Salla Lindblad-Lalo

Jani Jaakkola

Pirkko Kotila

Jussi Saramo

Antero Evola

Tiina Tuohela

Tiina Tuohela

Tiito Aquinen

Mika Kasonen

Jan Edelmann

Janne Jokipaavola

Sami Kanerva

21 § Kai-Ari Lundellin ja 25 muun valtuutetun aloite matalan kynnyksen liikuntakerhojen järjestämiseksi lapsille

VD/4589/00.02.00.03/2019

Kai-Ari Lundell ja 25 muuta valtuutettua jättivät seuraavan hallintosäännön mukaisen valtuustoaloitteen:

”Matalan kynnyksen liikuntakerhoja lapsille

Koska matalan kynnyksen liikuntakerhoja kouluissa järjestävä WACJ ry meni konkurssiin, esitän, että Vantaan kaupunki järjestää kouluissa lapsille vastaavia maksuttomia kerhoja koulupäivien jälkeen. Kerhoissa liikutetaan lapsia, joita urheiluseurat eivät tavoita tai lapsia, jotka eivät halua osallistua kilpailutoimintaan

Valtuuston kaikki ryhmät ovat yhteisesti hyväksyneet segregaation ehkäisyohjelman. Lasten ja nuorten liikunta on mitä parhainta syrjäytymisen ehkäisyä.”

Kaupunginvaltuusto 20.5.2019 § 21

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:
-Kai-Ari Lundellin ja 25 muun valtuutetun aloite matalan kynnyksen liikuntakerhojen järjestämiseksi lapsille

Liite, 1.5. Vantaan Sanomat, Mielipidekirjoitukseni

Valtakunnallinen hyvinvointijärjestö WAU ry meni konkurssiin. Yhdistyksen tarkoituksena oli edistää lasten ja nuorten terveyttä sekä sosiaalista hyvinvointia. Suomessakin lasten ja nuorten terveyserot ovat kasvaneet, mm. ylipainoisten lasten määrä on kasvanut.

Vantaalla WAU ry järjesti alakoululaisille koulupäivien jälkeen maksuttomia, liikunnallisia matalan kynnyksen kerhoja. Kerhoissa liikutettiin lapsia, joita urheiluseurat eivät tavoittaneet tai lapsia, jotka eivät haluneet osallistua kilpailutoimintaan. WAU ry kehitti myös liikunnallisia välitunteja, pyrki juurruttamaan liikunnalliset välkät luonnolliseksi osaksi koulupäivää.

Kerhonohjaajat olivat osaavia ja innostavia. Liikkumattomia lapsia myös ohjattiin kerhoihin, yhteistyötä tehtiin vanhempien ja opettajien sekä kouluterveydenhoitajien kanssa. WAU-kerhot olivat suosittuja. Lapset eivät kokeneet suorituspaineita, liikuttiin leikinomaisesti.

Puhutaan paljon syrjäytymisen ehkäisystä. Vantaallakin on kaikkien valtuustoryhmien yhteisesti hyväksymä segregaation ehkäisyohjelma. Lasten ja nuorten liikunta jos mikä ehkäisee syrjäytymistä.

Vantaan ei pidä antaa periksi. WAU ry:n viitoittama malli on valmis, kerhojen ohjaajat ovat olemassa ja heidät on koulutettu. Nyt ei saa jäädä laakereille makoilemaan, vaan toimintaa on jatkettava kaupungin ohjauksessa.

Yksi mahdollisuus rahoittaa toimintaa on koulujen kerhomäärärahat. Koulut voivat pitää erilaisia kerhoja koulupäivien jälkeen, rahaa voidaan käyttää kerhonohjaajien palkkaamiseen. Usein ohjaajina toimivat koulujen opettajat tai koulunkäyntiavustajat. Kaikilla kouluilla ei pidetä kerhoja riittävästi. Liikunnalliset matalan kynnyksen kerhot, jotka ovat siellä missä lapsetkin, täydentäisivät mainiosti koulujen kerhotoimintaa.

Matalan kynnyksen liikuntakerhoja voidaan rahoittaa muullakin tavalla. Ei liikuttamiseen tarvita valtakunnallista järjestöä, kyllä Vantaa voi liikuttaa lapsiaan, jos vain niin halutaan. Vantaa voisi nimetä kerhot Vaude-kerhoiksi.

VALTUUSTOALOITE

Matalan kynnyksen liikuntakerhoja lapsille

Koska matalan kynnyksen liikuntakerhoja kouluissa järjestävä WAU ry meni konkurssiin, esitän, että Vantaan kaupunki järjestää kouluissa lapsille vastaavia maksuttomia kerhoja koulupäivien jälkeen. Kerhoissa liikutetaan lapsia, joita urheiluseurat eivät tavoita tai lapsia, jotka eivät halua osallistua kilpailutoimintaan.

Valtuuston kaikki ryhmät ovat yhteisesti hyväksyneet segregaation ehkäisyohjelman. Lasten ja nuorten liikunta on mitä parhainta syrjäytymisen ehkäisyä.

Vantaalla 20.5.2019

Kai-Ari Lundell (ps)

1. [illegible]
2. JUHA MALMI
3. [illegible]
4. [illegible]
5. Tanja Vahvelainen
6. Niilo Kärki
7. [illegible]
8. Emmi Pajunen
9. Eve Rämö
10. Minna Kuusela
11. [illegible]
12. Pekka Rautio
13. Vanla Norrena
14. Minna Atiye
15. Sveta Silvennoinen-Hiiska
16. Sari Laakso
17. Marja Rantavaara
18. [illegible] TIINA TUOHILA
19. JORMA JÄÄSKELÄINEN
20. IRJA ANSALEHTO-SALMI
21. JUSSI VÄHÄKANGAS
22. Juha Hirvonen
23. [illegible]
24. Faysal Abdi
25. Otso Kivimäki
26. [illegible]
27.

28. _____

29. _____

30. _____

31. _____

32. _____

33. _____

34. _____

35. _____

36. _____

37. _____

38. _____

39. _____

40. _____

41. _____

42. _____

43. _____

44. _____

45. _____

46. _____

47. _____

48. _____

49. _____

50. _____

51. _____

52. _____

53. _____

54. _____

22 § **Antero Eerolan ja 27 muun valtuutetun aloite yksityisten perintäyhtiöiden käytöstä luopumisesta sosiaali- ja terveyspalveluiden maksujen perinnässä**

VD/4591/00.02.00.03/2019

Antero Eerola ja 27 muuta valtuutettua jättivät seuraavan hallintosäännön mukaisen valtuustoaloitteen:

”Yksityisten perintäyhtiöiden käytöstä luopuminen sosiaali- ja terveyspalveluiden maksujen perinnässä

Vantaan kaupunki käyttää pelkästään yksityisiä perintäyhtiöitä sosiaali- ja terveyspalveluiden maksujen perinnässä.

Erityisesti terveyskeskusmaksuista saattaa lähteä perintäyhtiön kirje hyvin nopeasti ilman, että kaupunki edes lähettää myöhästyneestä maksusta muistutuskirjettä.

Yksityisten perintäyhtiöiden tavoite on maksimoida tuottojaan. Siksi ne perivät myöhästyneiden maksujen päälle vielä korkeita perintämaksuja. Näin pieni maksu voi nopeasti kasvaa isoksi. Erityisesti pienituloisten kohdalla tilanteet voivat muuttua kohtuuttomaksi. Maksujen kasaantuminen ja kasvu syventävät entisestään heidän maksuvaikeuksiaan.

Maksujen hoitamatta jättäminen voi johtua paitsi pienituloisuudesta, myös elämänhallinnan ongelmista. Kummassakin tapauksessa maksujen nopea nousu kuitenkin entisestään vaikeuttaa tällaisten ihmisten elämäntilannetta.

Edellä olevan perusteella ja Vantaan kaupungin hallintosäännön 22. luvun 1. kohtaan viitaten me allekirjoittaneet valtuutetut teemme seuraavan aloitteen:

* Vantaan kaupunki luopuu yksityisten perintäyhtiöiden käytöstä sosiaali- ja terveyspalveluiden asiakasmaksujen perimisessä, tekee selvityksen perintätoiminnan siirtämiseksi kaupungin omaksi toiminnaksi sekä on aloitteellinen Kuntaliiton suuntaan, jotta se tutkisi mahdollisuutta kuntien yhteisen, ei-voittoa tuottavan perintäyhtiön perustamiseksi.”

Kaupunginvaltuusto 20.5.2019 § 22

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:
- Antero Eerolan ja 27 muun valtuutetun aloite yksityisten perintäyhtiöiden käytöstä luopumisesta sosiaali- ja terveyspalveluiden maksujen perinnässä

1+27

VALTUUSTOALOITE

Yksityisten perintäyhtiöiden käytöstä luopuminen sosiaali- ja terveyspalveluiden maksujen perinnässä

Vantaan kaupunki käyttää pelkästään yksityisiä perintäyhtiöitä sosiaali- ja terveyspalveluiden maksujen perinnässä.

Erityisesti terveyskeskusmaksuista saattaa lähteä perintäyhtiön kirje hyvin nopeasti ilman, että kaupunki edes lähettää myöhästyneestä maksusta muistutuskirjettä.

Yksityisten perintäyhtiöiden tavoite on maksimoida tuottojaan. Siksi ne perivät myöhästyneiden maksujen päälle vielä korkeita perintämaksuja. Näin pieni maksu voi nopeasti kasvaa isoksi. Erityisesti pienituloisten kohdalla tilanteet voivat muuttua kohtuuttomaksi. Maksujen kasaantuminen ja kasvu syventävät entisestään heidän maksuvaikeuksiaan.

Maksujen hoitamatta jättäminen voi johtua paitsi pienituloisuudesta, myös elämänhallinnan ongelmista. Kummassakin tapauksessa maksujen nopea nousu kuitenkin entisestään vaikeuttaa tällaisten ihmisten elämäntilannetta.

Edellä olevan perusteella ja Vantaan kaupungin hallintosäännön 22. luvun 1. kohtaan viitaten me allekirjoittaneet valtuutetut teemme seuraavan aloitteen:

* Vantaan kaupunki luopuu yksityisten perintäyhtiöiden käytöstä sosiaali- ja terveyspalveluiden asiakasmaksujen perimisessä, tekee selvityksen perintätoiminnan siirtämiseksi kaupungin omaksi toiminnaksi sekä on aloitteellinen Kuntaliiton suuntaan, jotta se tutkisi mahdollisuutta kuntien yhteisen, ei-voittoa tuottavan perintäyhtiön perustamiseksi.

Vantaalla 20.5.2019

Antero Eerola
kaupunginvaltuutettu (vas.)

JUSSI SARAMO

MINTTU SILVANPÄÄ

KATI TUYSDÄRVI

/Ginno Kiljunen

INGMO ESKELINEN

Pentti Puroharju Pentti Puroharju

RANBIR SODHI

JUSSI SÄRKELÄ

Tanja Eklund

Maija Rautavaara

Faysel Abdi

Tiina Tuomela
TIINA TUOMELA

Eve Ronni

Emmi Pajunen

KIRSI MÄKELÄINEN

Minna Kuusela

Niilo Kärki

Pekka Rautio

PIRKKO KOTILA

Anniina Kostilainen

Sveta Silvennoinen-Hiiskula

Minna Atiye

Sari Laakso

Kokouksen päättäminen

Kaupunginvaltuusto 20.5.2019

Päätös:
Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 00.06

Muutoksenhakuohje 1. Valitusosoitus

Jos olet tyytymätön tähän päätökseen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos
- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen

Voit tehdä valituksen, jos olet kunnan jäsen. Asianosaisena voit tehdä valituksen kunnan jäsenyydestä riippumatta, jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuuksiisi tai etuihisi.

Rakennuskiellon määräämistä koskevassa asiassa valituksen voi tehdä
- asianosainen
- viranomainen, jos laissa niin säädetään tai jos valitusoikeus on viranomaisen valvottavana olevan julkisen edun vuoksi tarpeen

Yleiskaavan, asemakaava ja rakennusjärjestyksen hyväksymistä koskevassa asiassa valituksen voi tehdä
- kunnan jäsen
- asianosainen
- viranomainen toimialaansa kuuluvissa asioissa
- maakunnan liitto ja kunta, joiden alueella kaavassa osoitetulla maankäytöllä tai rakennusjärjestyksellä on vaikutuksia
- rekisteröity paikallinen tai alueellinen yhteisö toimialaansa kuuluvissa asioissa toimialueellaan.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.
Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä:
- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Kaavan tai rakennusjärjestyksen hyväksymistä taikka rakennuskieltoa koskevan päätöksen katsotaan kuitenkin tulleen asianosaisen tietoon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisesta. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotilunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **260** euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:
Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079
Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Asiointipalvelun osoite: https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet
Virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 2. Valituskielto

2.1 Tähän p**äätökseen, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa**, ei saa hakea muutosta.
(Kuntalaki 136 §)

2.2 Tähän **päätökseen, joka koskee hankintaoikaisua**, ei saa hakea muutosta.
(Hankintalaki 135 §)

2.3 Tähän **päätökseen, joka koskee kunnallisen kansanäänestyksen toimittamista**, ei saa hakea muutosta.
(Kuntalaki 24 §)

Muutoksenhakuohje 3. Hankintaoikaisuohje ja valitusosoitus

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, jäljempänä hankintalaki) mukaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (jäljempänä hankintaoikaisu). Asia voidaan myös saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi.

Hankintaa koskevasta asiasta voi tehdä hankintayksikölle oikaisuvaatimuksen tai markkinaoikeudelle toimitettavan valituksen se, jota asia koskee (jäljempänä asianosainen). Asianosainen on se, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

I Hankintaoikaisuohje

Hankintaoikaisuvaatimuksen kohde

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi vaatia hankintalain 132–135 §:n mukaan hankintaoikaisua. Hankintaoikaisua voi vaatia hankintayksiköltä kirjallisesti tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee.

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekemiselle säädetty aika

Asianosaisen on vaadittava hankintaoikaisua 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä valitusosoituksineen tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Vaatimus on esitettävä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi oikaisuvaatimuksen tehdä ennen viraston aukioloajan päättymistä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Sähköinen tiedoksianto

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti, asianosaisen katsotaan saaneen tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi hallintolain (434/2003) 59 §:n mukaisesti postitse kirjeellä, katsotaan asianosaisen saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei asianosainen näytä saaneen tiedon myöhemmin.

Tiedoksianto saantitodistuksella

Mikäli hankintapäätös on annettu todisteellisesti tiedoksi hallintolain (434/2003) 60 §:n mukaisesti, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Hankintaoikaisua koskevan vaatimuksen sisältö

Hankintaoikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Vaatimuksesta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Vaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, mikäli ne eivät jo ole hankintayksikön hallussa.

Toimitusosoite

Hankintaoikaisu toimitetaan osoitteeseen:

Vantaan kaupungin kirjaamo
Kaupunginhallitus
PL 1100, 01030 Vantaan kaupunki
Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
Puhelin (kirjaamo): 09-839 22184, fax: 09-8392 4163

Virka-aika: ma - pe 8.15 - 16.00

Hankintaoikaisun vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

II Valitusosoitus markkinaoikeuteen

Muutoksenhaun kohde ja rajoitukset

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi voidaan saattaa hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan.

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee:
1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua;
2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin 75 §:n nojalla; tai
3) sitä, että 93 §:ssä tarkoitetun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia.

Puitejärjestelyyn perustuva hankinta

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää, tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskeva ratkaisu

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevaan hankintayksikön ratkaisuun ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Sähköinen tiedoksianto

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti, asianosaisen katsotaan saaneen tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä

tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi postitse kirjeellä, asianosaisen katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei asianosainen näytä saaneen tiedon myöhemmin.

Tiedoksianto saantitodistuksella

Mikäli hankintapäätös on annettu todisteellisesti tiedoksi, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Muutoksenhakuaika

Valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen. Tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan valitusaikaan.
Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä.

Muutoksenhakuaika suorahankinnassa

Mikäli hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 131 §:ssä tarkoitetun suorahankintaa koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, valitus on tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Mikäli hankintayksikkö on julkaissut suorahankinnasta jälki-ilmoituksen, mutta ei suorahankintaa koskevaa ilmoitusta, suorahankintaa koskeva valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun suorahankinnasta on julkaistu jälki-ilmoitus Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Mikäli hankintayksikkö ei ole julkaissut suorahankinnasta ilmoitusta tai jälki-ilmoitusta, suorahankintaa koskeva valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hankintasopimus on tehty.

Sopimusmuutosta koskeva ilmoitus

Mikäli hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 58 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitetun sopimusmuutosta koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, on valitus tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Poikkeukset säännönmukaisesta valitusajasta

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa. Odotusaikaa ei tarvitse noudattaa, jos sopimus koskee puitejärjestelyn perusteella tehtävää hankintaa tai sopimus koskee dynaamisen hankintajärjestelmän sisällä tehtävää hankintaa.

Valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava hankinta-asia, jota valitus koskee, sekä valittajan vaatimukset ja niiden perusteet. Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan ja dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevan ratkaisun osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valitukseen on liitettävä alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon haetaan muutosta, sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta. Valitukseen on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi. Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten hallintolainkäyttölain 21 §:ssä säädetään.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona, asiointipalvelussa tai sähköpostin avulla kuten sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003) säädetään. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteeseen perustuva muutoksenhakukielto

Hankintalain 163 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä hallintolainkäyttölain nojalla.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankintalain 148 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kohdassa I mainittuun osoitteeseen.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään käsittelystä markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksua 2050 euroa alle miljoonan euron hankinnassa. Jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoona euroa, käsittelymaksu on 4100 euroa. Mikäli hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa, käsittelymaksu on 6140 euroa.

Yksityishenkilön oikeudenkäyntimaksu markkinaoikeudessa on 510 euroa.

Markkinaoikeuden osoite ja muut yhteystiedot

Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki
puh. 029 56 43300
fax 029 56 43314
markkinaoikeus(at)oikeus.fi
asiointipalvelun osoite: https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet